

**KRONIEK
VAN DE
ALGEMENE BOND
VAN WERKERS
IN HET MIJNBEDRIJF
tot en met
VAKBOND ABW
1944-2018**

Hans Thissen

Samengesteld als digitale bijlage bij het boek:

HISTORISCHE REEKS PARKSTAD LIMBURG | 16

Stichting Historische Kring
HET LAND VAN HERLE
Werpt licht op op de geschiedenis van Parkstad Limburg

Colofon:

©2024 Vakbond ABW te Heerlen

i.s.m. Stichting Historische Kring 'Het Land van Herle'

www.landvanherle.nl//product/1944-2019-75-jaar-vakbond-abw/

www.vakbondabw.nl

KRONIEK VAN DE ALGEMENE BOND VAN WERKERS IN HET MIJNBEDRIJF 1944-2018

NADIEN ALGEMENE BOND VAN WERKNEMERS (1968-1994)

REGIOVAKBOND ABW (1994-2002)

VAKBOND ABW (2003-2018)

Samenstelling: Hans Thissen

80 jaar strijd tegen “chronisch zieke bewindslieden, publieke organen en werkgevers,¹ die weigeren hun antibiotica - kuur af te maken en aldus steeds terugvallen in hun oude ziekte.”

“Wij willen niet zijn de vierde [vakbonds]organisatie, wij willen zijn de eenigste organisatie”.²

Een niet zo erg pompeuze, maar 'lastige' vakbond, die sinds de oprichting in 1944 halsstarrig weigert om in het gareel van een geijkt maatschappelijk patroon te slossen, maar vastbesloten zijn eigen koers bepaalt.³

Oprichter en eerste voorzitter Wim van Exter.⁴

---

¹ Er zijn er ook vakbonden, die ziek worden, sommigen zijn overleden, anderen worden nog wel eens ziek, maar genezen. *Vizier*, 1994-04.

² *Limburgsch Dagblad (LD)*, 07-11-1945, verklaring van Wim toen men bij de oprichting van de bond hem als voorzitter aanwees.

³ *Abw-Vizier*, 1981-03.

⁴ jakobjava.blogspot.com/2013_12_01_archive.html.

Inleiding en verantwoording

Inleiding

Onze Vakbond is sinds den beginne een neutrale zelfstandige vakbond, een eenheidsbond, een oude mijnwerkersvakbond, thans een unicum in Nederland.

Er zijn momenten geweest, dat er een samenwerking met andere bonden mogelijk zouden zijn. Verschillende vakbonden voegden zich samenvoegden in een centrale, de Eenheidsvakcentrale (EVC).

De ABWM voelde zich vanzelfsprekend daartoe aangetrokken. Er werden zelfs besprekingen gevoerd, maar tot aansluiting is het nooit gekomen.

Vervolgens waren wij genegen ons bij een landelijke centrale, de Nederlandse Vakcentrale (NVC), aan te sluiten. Die was net als onze bond politiek en levensbeschouwelijk onafhankelijk. In 1949 vond de aansluiting hierbij aan. Door de grote verscheidenheid van aangesloten bonden was het, zo bleek later, moeilijk om tot een goede consensus te komen. Dat kostte NVC de kop.

Hierna ontstond in vakbondslaan de Federatie van Werknemersorganisaties (FEWO), aansluiting hierbij ging na veelvuldig overleg, om diezelfde reden ook niet door en de FEWO redde het evenals de NVC niet.

Voorts werd er nog een poging ondernomen om lid te worden van de Algemene Vakcentrale (AVC), maar dat is ook niet gelukt.

Tenslotte werden wij door de Industriebond NVV diverse malen benaderd om te fuseren. Het hoofdbestuur van de ABW heeft fusie steeds afgewezen, mede in verband met het behoud van de eigen identiteit. Het NVV ging op in de FNV.⁵

De kroniek

In 2019 verscheen het jubileumboek bij gelegenheid van het 75 jarig bestaan van de vakbond ABW.⁶ Bij het voorbereiden bleek alras, dat een capita selecta uit de bondsbladen zou worden verwerkt, waardoor de omvang van het jubileumboek binnen de grenzen bleef. Wel werd besloten de schat aan kroniekgegevens beschikbaar en toegankelijk te maken via de website van de vakbond. Historische Kring 'Het Land van Herle' zal deze gegevens ook op haar site plaatsen bij de info over het jubileumboek.

Na een computercrash in 2020 bleek een deel van de verzamelde gegevens voor de kroniek, scans, foto's en teksten onleesbaar, dan wel verdwenen waren. Dat gold voor de periode vanaf 1990. De bladen werden opnieuw stuk voor stuk doorgelezen en artikelen werden gefotografeerd. Zo nodig werd bij de verwerking hiervan gebruikt gemaakt van OCR. Dat vergde extra werk, de tekst moest één op één worden nagekeken, omdat het gebruikte OCR-programma niet alles op de juiste wijze omzette.

Opgemerkt dient te worden, dat de oudste bondsbladen en kranten, aanwezig ten kantore van de vakbond, in een slechte materiële staat bevinden. Er was indertijd papierschaarste en het toegewezen papier wordt aangeduid als 'oorlogspapier'. Deze bescheiden zijn enkele jaren geleden door schrijver dezes zuurvrij verpakt en opgeborgen in zuurvrije archiefdozen.

Veel dank zijn wij de gewezen stadshistoricus Roelof Braad verschuldigd voor het redactioneel nakijken van de tekst en het omzetten van de diverse tekstbestanden naar een PDF-bestand.

---

⁵ *Vizier*, 1994-04.

⁶ H. Thissen, 1944-2019. 75 jaar Vakbond ABW: de oudste nog bestaande neutrale zelfstandige vakbond in Limburg (Heerlen 2019).

Verantwoording

Voor wat betreft onze eerste voorzitter en het eerste hoofdbestuur is gebruik gemaakt van gegevens uit het Jubileumboek. Opgenomen zijn enkele krantenberichten, aangezien er toen nog geen bondsblad bestond.

De kroniek loopt tot juni 2018. Vanaf 2006 is echter minder opgenomen, meestal alleen de hoofd- en kernzaken. Gaandeweg werd het blad gevuld met veel korte praktische informatie voor de werknemer en minder met organisatorische aangelegenheden. Ook is het blad uiteindelijk een kwartaalblad geworden van beperkte omvang, waardoor ook de inhoud moest worden aangepast en bijvoorbeeld een verslag van een Algemene Vergadering zeer beknopt wordt weergegeven. Beknopt weergeven kan ook omdat vanaf 2006 de Viziers digitaal te raadplegen op de bondswebsite. Eenieder kan dan zelf verder zoeken. (bijv. met zoekwoorden "ABW Vizier Algemene Vergadering" of "ABW Vizier Staking").

De indeling van de kroniek is gebaseerd op bestuursperiode van de te onderscheiden voorzitters:

De periode Wim van Exter, 1944

De periode Wiel Hamers, 1944-1967

De periode Daan Brandt, 1967-1975

De periode Wiel Cobben, 1975-1979

De periode Wiel Smeets, 1980-1986

De periode Leo Noy, 1986-2001

De periode Okke Verstreng, 2001-2005

De periode Harrie Boesten, 2005-2006

De periode Jack Hurxkens, 2006-heden (2018)

Uiteraard was het niet mogelijk, het gehele doen en laten van de bond in de kroniek op te nemen. Gekozen werd voor activiteiten van overheden, publieke instellingen en werkgevers, die een grote negatieve impact op werknemers en uitkeringsgerechtigden hadden, en van onze leden (en de Nederlandse werknemers), dan wel van lokale werkgevers, doe het niet al te nauw namen met het welzijn en de welvaart van hun werknemers. Van de vele bedrijven, waarin vertegenwoordigers van de bond werkzaam zijn, is er speciaal aandacht geschonken aan de sociale werkplaatsen van de mijnen, waarvan in 2024 nog erfgenamen bestaan.

Vanaf jaren tachtig zijn meestal belangrijkste stukken bijna geheel overgenomen. Inkorten hiervan zou het verband en de problemen van die tijd, regelgeving enz. doen verdwijnen, waardoor het voor de jongere lezer een onduidelijke of onbegrijpelijke zaak is. De maatschappij is immers sindsdien behoorlijk gewijzigd. Voor de oude garde zijn de gebeurtenissen gesneden koek, zij hebben de gehele ontwikkeling meegemaakt en de negatieve of positieve aspecten aan den lijve ondervonden.

De kroniek geeft feitelijk ook een sociaaleconomische geschiedenis weer. En die geschiedenis herhaalt zich stevast: "de vos verliest haar streken niet." De ABW zal deze vossen goed dwarszitten, ter bescherming van de kippen.

- Alleen uit onze vakbondstijdschriften is de informatie geput, somwijlen is informatie elders, gevonden, ter verduidelijking van het geheel. De bondsbladen bevinden zich ten kantore van de vakbond, maar zullen, naar het zich laat zien, op termijn met andere archiefbescheiden worden geïnventariseerd en worden overgebracht naar het Sociaal Historisch Centrum Limburg (SHCL) te Maastricht.
- Vaak zijn complete artikelen overgenomen, daar toenmalige maatschappelijke situaties, conclusies en acties van de bond thans niet begrijpelijk meer zijn;
- Ter verduidelijking van sommige begrippen of functie van personen is achter het betreffende woord tussen teksthaken "[---HT]" een uitleg gegeven. Is deze iets uitgebreider, dan staat dat in een voetnoot vermeld;
- De redactie van de verschenen bondperiodieken gebruikten veel afkortingen, al dan niet op correcte wijze geschreven. Het betreft de meest gangbare afkortingen, die als bekend zijnde mag worden verwacht bij de lezer;
- Meestal is de oorspronkelijke spelling en lay out zoals vetgedrukte letters en cursivering, overgenomen;
- Door de gebruiken van OCR op de gefotografeerde pagina's van de bondsbladen ontstonden uiteraard spelfouten, bijv. "ziin" i.p.v. "zijn". De tekst is meermalen doorgelezen en de meeste OCR-fouten zullen eruit zijn gehaald. Desondanks is het mogelijk, dat er schrijffouten aan de aandacht van de typist zijn ontsnapt.

- In de voetnoten staan de vermelding jaargang tijdschrift en nummer, niet de pagina's. Vanaf medio 2006, de bestuursperiode van voorzitter J. Hurxkens, is wel de paginanummering opgenomen, omdat er meermalen vervolgartikelen zijn en kleinere berichten moeilijk opvallen tussen de grote hoeveelheid van artikeltjes, dan in de oudere bladen, die merendeels grote berichten bevatten, en waarbij de omvang van het tijdschrift geringer was.
- De verslagen van de Algemene Vergaderingen ed. zijn, voor zover deze zijn opgenomen in de bondsperiodieken zijn een gecompriëerde versie van de elders in het archief berustende uitvoerige notulen en verslagen.
- Een overzicht van alle Hoofdbestuursleden, voor zover dezen genoteerd zijn in de periodieken, worden later apart gepubliceerd.

Tenslotte

Onze oude vakbondsbladen zijn ook elders te vinden; in de bibliotheken van:

- 1) Historisch Centrum Limburg (HCL), locatie Heerlen, *Front* 1962-1968.
- 2) Sociaal Historisch Centrum Limburg (SHCL), Maastricht, *Ons Orgaan* 1944-1961; *Front* 1962-1968; *Algemene Bond van Werknemers* 1969-1979; *Vizier* 1979-2021.
- 3) Bibliotheek Maastricht, *Front* 1962-1968; *Algemene Bond van Werknemers* 1969-1979; *Vizier* 1992-2018.
- 4) TU Delft, *Algemene Bond van Werknemers* 1969-1979.
- 5) Koninklijke Bibliotheek, Den Haag, *Algemene Bond van Werknemers* 1969-1979; *Vizier* 1992-2022.

KRAL SUPER PHOTO

Just for us
and
our families

DSM:
DOOR SLECHT
MANAGEMENT

...
ES
AND!

Vakbond
ABW
in
actie!

Vakbond
ABW
in
actie!

Aktie DSM, september 2007

INHOUDSOPGAVE

Inleiding en verantwoording	3
Inhoud	7
De periode Wim van Exter, 1944	13
De periode Wiel Hamers, 1944-1967	14
1944 Waaron een eenheid – Eendracht maakt macht – De Groei der vakbeweging	14
1945 Nieuwe districten ontstaan	15
1946 Een veelbelovend succes van de jongste vakbond	17
1947	19
1948 Uit het verslag der ALV – Staking ON II	19
1949	21
1950 Mogelijke aansluiting bij de Landelijke Nederlandse Vakcentrale – Berichtgeving en voorlichting De laatste stuiprekkings	24
1951	27
1952	27
1953	27
1954 Herdenking van het tweede lustrum	28
1955 De maat is vol	30
1956 De houding van de AWBM	32
1957 Komt er weer een raad van vakcentralen? – Algemene ledenvergadering	35
1958 Hernieuwde samenwerking? – Doorzichtige propaganda van de Algemene Nederlandse Mijnerwerkers Bond – Vervroegd of verlaat pensioen? – Jaarvergadering	37
1959 Het bestuur voorziet een sombere toekomst voor de mijnindustrie – Doen wij genoeg voor de bond? – 15 jaar – De 40-urige werkweek – Werkijdverkorting NU!! – De Buitengewone Algemene Ledenvergadering – Nogmaals de kater van de mijnindustrie – Werkijdverkorting – De Algemene Vergadering – Het 15-jarig- bestaan – Een zwarte bladzijde – Kopstukken – Terugblik op 1959	41
1960 Al is de leugen nog zo snel	51
1961	54
1962	58
1963	59
1964 FEWO	62
1965 Geruchten over het sluiten van de mijnen – Algemene Vergadering – Mijnstreekproblemen	65
1966	70
1967	73
De periode Daan Brandt, 1967-1975	75
1967 Structuurwijziging van onze bond	75
1968	77
1969 Ten geleide – Een nieuw jaar begonnen – Samenvatting vergadering bondsraad – Van G.S.W.-S.W.H naar W.S.W. – Maatregelen minister – Meneer de voorzitter – Prijsstijgingen – Zilveren bondsjubileum – Ministerieel bezoek aan Limburg – De mijnwerkerspensioenen in gevaar – Tweede nota mijnindustrie en herstructurering – Viering van het bondsjubileum	79
1970 FEWO – Regeringsbeslissing	97
1971 Pensioencommissie mijnindustrie – Algemene Vergadering – Betreurenswaardige ontwikkelingen – Het Caja-drama	98
1972 Dreigende mijnsluiting – Het conflict in de metaal – De pensioenen – Bestuur	107
1973 Betere vooruitzichten bij de Caja – Algemene Vergadering 1973	112
1974 Mijnsluitingen – Commissie mijnsluiting – Kaderscholing	116
1975	123
De periode Wiel Cobben, 1975-1979	125
1975 Een goed idee – Protestmars D.S.M. en A.M.F. – Beroepsgroep gepensioneerden A.M.F. – Oproep voor deelname aan de protestmars naar Den Haag – De Bond – Protestmars op 18 september naar Den Haag – De jeugd in de ABW moet zich gaan roeren – Aanvullend verslag over de protestmars naar Den Haag	125
1976 Verbetering in pensioenregeling voor vroegere mijnwerkers beneden de 65 jaar – Twee bestuurders van de Industriebond NKV leggen hun functie neer – Beroepsgroep gepensioneerden – Afscheid L. Vooy – Uit de vergadering van het hoofdbestuur	135

1977	Even op een rij... – Bondsmededelingen – De betekenis van de juridische hulpverlening in de ABW – Van man tot man; aan de gepensioneerden en rentetrekken WAO	141
1978	Belangrijke besluiten bondsraad	145
1979	Een nieuw gezicht een andere aanpak?	150
De periode Wiel Smeets, 1980-1986		152
1980	Koopkracht wat koop je ervoor? – Gillers van omstreden gehalte – Loonwet; aantasting van historische verworvenheid – Sociale partners: nog steeds een frase! – De ommezwaai van Arie Groeneveld – Het miljardenspel om de pensioenen – Miljoenennota – Onzorgvuldig beleid bij Eurostroom BV – Waarom lid worden van een vakbond? – Uitgerangeerd – Staatsmijn Beatrix	152
1981	Rede van de voorzitter – Bondsgroepen – Ledenwerving – Schandelijk – Vergadering H.B. – Artistieke miskleun bij het orgaan van overleg – Wijziging vakblad – Bondssecretaris – Zelig vertoon van mentale onvolwassenheid – Her-invoering steenkolen – Huldiging jubilarissen – Publicaties in Vizier; Wel of geen politieke stellingname	162
1982	Verkiezingen hoofdbestuur – Het zieke “Uylenziekenplan – Staking dient laatste middel te zijn – Premie-heffing op het ziekengeld – In ons Bondsblad – DSM Limburg breekt onderhandelingen af – Het gouden kalf werd vetgemest; ION nam de boot naar Amerika – De Algemene Vergadering – Herstructurering ABW – OVO van SBS/FSI – WSW	168
1983	De duimstok van ABVA/KABO – Arbeidstijdverkorting. De gevaren van het minimum-uurloon – Falend bezuinigingsbeleid in de WSW – Herstructurering ABW – Op weg terug. Op volle toeren – OVO bij het FSI/SBF – Verkiezingen van hoofdbestuurders – ABW richt plaatselijke afdelingen op – Herziening van het stelsel van sociale zekerheid – WSW-medewerkers betalen hard gelag – Een regering op drift – Vakbondscontributie – Werkgelegenheidsnota 1983-1984 – Ambtenaren acties – Hoofdbestuur	172
1984	Recht en onrecht van de sollicitatieplicht – Strafkortingen uitkeringsinstanties – Arbeidstijdverkorting – Hoofdbestuur – WPM – Brievenaktie leden – Het Haagse slopersbedrijf. Werklozen blijft niets bespaard – 40-jarig bestaansfeest van de bond – De Bondsraad vergaderde – De ABW knokte mee	177
1985	De voorzitter blikt terug en kijkt naar de toekomst – Topsalarissen van ambtenaren omhoog! – Hoofdbestuurder – Genadeslag voor stelsel sociale zekerheid – Verdergaande arbeidsverkorting – Gesjoemel met werk en werknemers – Koopkrachtherstel boven arbeidsverkorting – Verkiezingen hoofdbestuur – Unieke bijeenkomst kaderleden – Regeringsplannen 1986 – Vervroegde uittreding oud-mijnwerkers verlengd – Vizier – Bedenkingen tegen het CNV-plan – Ernstige bezwaren tegen het matigingsplan van het FNV – Gesjoemel met werknemers (2)	181
De periode Leo Noy, 1986-2001		192
1986	Hoofdbestuur – Algemene Vergadering – Bestrijding jeugdwerkloosheid een fiasco – Administratie vakbondscontributie – Klemmend beroep kabinet: 5 mei jaarlijkse vrije dag – Specialistenacties – Een moderne vakbond. De ABW, 40 jaar oud, voldoet aan de eis – Hoofdbestuur – Werkeloosheid – Nederland kiest zijn nieuwe regering – De strijd om de ATV is weer gestreden – Hoe is de relatie van onze bond met andere vakbonden? – De Bondsraadvergadering – Sociale Werkvoorziening – Grootschalige subsidiefraude volkshuisvesting – De promotiecampagne '87 gaat van start – Gezondheidszorg ten dode opgeschreven	192
1987	Aktiepunten voorzitter – Ledenwerving – Hoofdbestuursleden – Afschaffing minimumloon voor 15- t/m 17-jarigen – Verlenging jeugdloon – Hoofdbestuur – Scholingsmedewerker – Bondsraad – Een onafhankelijke vakcentrale in het land	201
1988	Vizier – Invloed van onze bond – Beleidsplan ABW – Oostelijke mijnstreek nog zonder perspectief – WSW opnieuw in de tang – Ledenwerving – Contributie – Meer loon, winstdeling en nieuwe beoordeling. COA DSM Limburg BV – Studiefinanciering – Ziekenhuizen – Personeel ABW – Beroepsgroepen bereiden Algemene Vergadering voor: Algemene Vakcentrale AVC – Gezondheidszorg – Goedkope vakantie voor ABW-ers in Spanje – Publiciteit ABW – Algemene Vergadering – Hoofdbestuur	205
1989	Terugblik – Verdergaande arbeidstijdverkorting: de bittere nasmaak – Contributieregeling – FSI/SBF. ABW geeft voorlichting aan buitenlanders in hun eigen taal – SW: Protestbrief ABW aan staatssecretaris – Algemene Vergadering, hoofdbestuurders – Winkelpersoneel werkt feestdagen – Hoofdbestuur – Vakbeweging moet weer de grote broek aantrekken – Personeel ABW – Bondsjubileum – Nieuwe structuur in drie ABW-beroepsgroepen – Belastingstelsel – Hoofdbestuur – Algemene Vergadering – Belangrijkste nieuws uit de Algemene Vergadering: ABW stapt uit nieuwe vakcentrale – Verkiezingen hoofdbestuur	213
1990	Het voltallige hoofdbestuur – Algemene Vergadering – De ABW ondersteunt de stakingsoproepen van de 3 vakbonden in de bouw niet. Voor ATV niet op barricades – Winkels open tot half 7, ABW is geen voorstander van uitbreiding van de openingstijden – Nieuwe aandacht voor silicoselijders – Contributie – Actie in de Sociale werkvoorziening. Loonruimte volledig in salarissen – Scholing SW-personeel – Nogmaals: winkeltijden – Opnieuw sociale onrust aan het sociaal verzekeringsfront – Overlijden Leo Born – Meer loon, betere winstdeling en 5-ploegendienst. CAO DSM Limburg BV – Ledenwerving en meer... – Taxichauffeurs – ABW	

	administratie – Voorjaarsoverleg 1990 – Akkoord in de SW – Info voor schoolverlaters en andere verenigingszaken – Miljoenennota en de reactie van ons daarop – Onrust DSM Limburg BV – Algemene Vergadering, 17 november 1990 – Nogmaals: de open brief-actie – Personeel – DSM Limburg BV	221
1991	Van het bestuur – Vierdaagse werkweek – Ledenvergaderingen vanwege de Buitengewone Algemene Vergadering op 8 juni 1991 – Scholing en vorming in de sociale werkvoorziening – Lonen in de SW moeten omhoog – In memoriam Albert Tempelman – Strategie DSM Limburg BV 1991-1996 – Krantenberichten over Ziekteverzuim en WAO – Akkoord arbeidsvoorwaarden WSW – Buitengewone Algemene Vergadering op 8 juni 1991 i.v.m. statutenwijziging en vierdaagse werkweek – Open brief: Uitkeringen omhoog – ABW roept haar leden op tot het voeren van actie – Algemene Vergadering uitgesteld – Staken voor sociale zekerheid – ABW verbeterd arbeidsomstandigheden in bedrijven – Beleeft de WAO haar 25-jarig bestaan? – Grote veranderingen voor de deur op alle terreinen – Uitzendwerkers uitgebuit – Bij DSM wordt “regie” kerntaak	238
1992	Algemene Vergadering januari – Gewijzigde samenstelling hoofdbestuur – Ziek van de gezondheidszorg – ABW leden bij DSM zijn akkoord met Sociaal Plan – Beloning voor ledenwerwers – Uit de Algemene Vergadering – DSM Limburg BV – P. de Klijn overleden – Sociale Werkvoorziening – Nieuwe vakbondsjurist – Prinsjesdag een schijnvertoning – Regering rekent zich rijk en wie zal het betalen – ABW koopt voor Elske de wegenkaart van Zuid-Limburg – CAO-nieuws sociale werkvoorziening – Eindrapport Stuurgroep silicose oud-mijnwerkers – Centraal akkoord: velletje op de melk – Jubileum hen van den Berg – Ergernis om silicosekwestie	249
1993	Algemene Vergadering – DSM Limburg. Overlevings-CAO 1993-1994 – Verkiezingen bestuursleden – Actiecomité ereschuld mijnwerkers – Overlijden Jo van der Goor – Zwarte Pietenspel. Parlementaire enquête WAO – Ergernis om silicose-kwestie (5) – ABW steunt CAO-eisen in de SW – Fusieperikelen Werkvoorzieningschap OZL – De martelgang van de WAO – WSW-akties vormen historisch record – Ergernis om silicose-kwestie (6) – De ABW presenteert zich in Kerkrade-West – Een nieuw jasje voor de bond – Twee nieuwe hoofdbestuurders	259
1994	Naamswijziging van de Bond – Personele wijzigingen op het bondskantoor – Afscheid van de Bondssecretaris – Jubilarissen op het bondskantoor – De Bondsjurist – Algemene Vergadering 5 feb. – Wet Voorziening Gehandicaptten. Een drama in veel bedrijven voor Jan de Pineut – De beer is los (AOW) – Contributieregeling – Minder mensen in de WAO – Nieuw insigne voor Bondsjubilarissen – Eindelijk een nieuw Bondskantoor – De Regiovakbond ABW staat voor u klaar – Veranderingen in de ziekwet in het ziekwetstelsel. Jan de Pineut is weer het kind van de rekening – Jubileum ABW – Regiovakbond ABW maakt zich nog steeds sterk voor silicose-uitkering – Koninklijke onderscheidingen – Open huis druk bezocht – De gezondheidszorg	270
1995	Nieuwe uitdagingen – Indra Khandai de eerste vrouwelijke vakbondsbestuurder – Overlijden oud-voorzitter – Stand van zaken in de silicosekwestie – De aanhouder wint – WAO-kronkels – Stand van zaken in de silicosekwestie (vervolg) – Manifestaties tegen ingrepen in de WAO – Herstructurering van de sociale werkvoorziening in OZL – Scholingsprogramma kaderleden – Interview met Thijs Wöltgens – Koninklijke onderscheiding voor oud-voorzitter – Belangrijke overwinning silicose-kwestie weduwen – Jubilarissen op het bondskantoor – Bijzondere ledenvergadering – Bouwstaking en haar gevolgen – Basisinkomen vooralsnog een sprookje – Energiek Nederland – Nieuw. Ledenservice voor ABW-leden – Algemene Vergadering – “Flexibel” – De wet van Otterloo – Nieuwe Bondssecretaris – Het pensioenprobleem ter discussie – Ontwikkelingen silicosekwestie – Start scholingsprogramma – Het pensioenprobleem ter discussie (2) – Oproep tot verregaande wijziging van De Wet TBA en Herbeoordeling – Silicosekwestie weduwen – Het pensioenprobleem ter discussie (3) – Pensioen onder druk – Verdere aanscherping WW-sanctiebeleid	285
1996	Aan de vooravond van 1996 – 36-urige werkweek in vier dagen??? – Beweging in de sociale zekerheid... met veel nadelen voor de werknemers – Silicose-kwestie. Regiovakbond ABW overweegt naar Europees Hof te gaan – Naamsbekendheid Vakbond – Bondsgroep Sociale Werkvoorziening. Licom – Bond in actie voor de sociale werkvoorziening – Ledenwerving – CAO Sociale Werkvoorziening – Ziektekosten verzekering op hol – Silicosekwestie – Ledenwerving-competitie – Afschaffing Ziekwet zeer nadelig voor werknemers – Armoede in de AOW – Ledenvergadering bondsgroep gepensioneerd en uitkeringsgerechtigden – Regio- Vakbond ABW in beroep tegen afwijzing silicose-uitkering – Ledenwervings-competitie – Silicosekwestie – Competitie ledenwerwers en nieuwe leden – Jubilarissen – Regiovakbond ondersteunt landelijke Metaal – Silicosekwestie: weduwen opnieuw in beroep – Ledenwervingscompetitie (top 3) – Expositie Samen Vooruit! Honderd jaar vakvereniging in Limburg – Wet boeten, maatregelen en terug- en invordering sociale zekerheid – Silicosekwestie – Miljoenennota en Troonrede – Bondsmededelingen – Vooral jonge bedrijven negeren CAO's	301
1997	Aan de vooravond van 1997... – De Algemene Vergadering 1996 in vogelvlucht – Manifestatie Sociale Werkvoorziening – Ziek van de ziekwet – Het hoofdbestuur – Bondsnieuws – Handen af van het minimumloon – Draaieurconstrictie in de praktijk – Pittige discussie op de Algemene Vergadering – <328>	319
1998	Op de drempel van 1998 – Nieuws uit de bondsgroepen Industrie en Dienstverlening – De silicosekwestie – Verenigingszaken – Einde van schadevergoeding bij ontslag? – Brief aan de Limburgse waterschappen en Zuiveringsschap – Arbeidsrecht verandert ingrijpend – Bedrijfsarts negatief over privatisering Ziekwet – Algemene Vergadering akkoord met statutenwijziging – Congres Stress “Niet te veel, niet te weinig”, Stress op het werk – Oud-mijnwerkers worden schaarser bij jubilarishuldiging – Vakbondsnieuws – Geslaagd congres Stress – Kaderscholing voor vierde jaar van start – Miljoenennota en troonrede	333
1999	Op de drempel van 1999 – Overtreding van Wet op medische keuringen – Regiovakbond ABW roept politiek	

	op te stoppen met gekrakeel over Licom – De WAO-kwestie – Bondsnieuws – Algemene Vergadering – Regio-Vakbond op internet – Privacy in zorginstellingen – Hoog ziekteverzuim gezondheidszorg niet onoplosbaar – Licom kraakt in zijn voegen – 55 jaar Regiovakbond ABW – Uitreiking certificaten training voor voorzitters en secretarissen – Miljoenennota en troonrede – Vakbond ABW presenteert armoedekoffertje in de gemeentes Landgraaf en Simpelveld – Impasse bij Licom houdt aan. Alle partijen nog in gesprek	342
2000	Op de drempel van 2000. We zijn er klaar voor – Prijsschieten op sociale zekerheid – Krijgt Licom inderdaad een faire kans? – Vakbondsnieuws – Warmlopen... – Algemene Vergadering 2000: De bond, dat ben je samen! – Even voorstellen! Okke Verstreng, nieuwe vakbondsbestuurder en beoogd voorzitter van de bond – Uitnodiging voor iedereen! Arbodiensten speelbal van directies??? – Even warmlopen. Faillissement Dutch Finish – Eerste kennismaking met Ellen Keulen – Veel belangstelling voor congres over arbodiensten – Warmlopen. DSM – Troonrede-Nabeschouwingen – CAO-nieuws Licom – Vizerhulpers	354
2001	De Regiovakbond ABW kan gezond verder – Ontslagsysteem op de helling – Sociale werkvoorziening – Silicose – Citaat uit de peilstok-overuren – Vakbondsnieuws – Algemene Vergadering 2001 – Warm(ge)lopen	367
De periode Okke Verstreng, 2001-2005		375
2001	Hoofdbestuur. Tableau de Troupe – Sociale werkvoorziening – Bondsnieuws – Bondsvoorzitter bij afscheid Koninklijk onderscheiden – Vakbond ABC – De aanhouder wint – WAO-rapport commissie Donner – ABC al meer dan 600 leden in twee maanden – (Dat moet me toch even) ... van 't hart – Bondsnieuws – Miljoenennota en troonrede	375
2002	Okke Verstreng kijkt terug op zijn eerste jaar als voorzitter – Vakbondsnieuws – (Dat moet me toch even) ... van 't hart. Mei – Wet verbetering Poortwachter – Sociale werkvoorziening – ABW op de bres voor Benedick Landgraaf – Bondslidmaatschap of rechtsbijstandsverzekering? – (Dat moet me toch even) ... van 't hart. September – Prinsjesdag 2002 – (Dat moet me toch even) ... van 't hart. Oktober – Checklist voor onze leden in de ondernemingsraad	383
2003	Kaderscholing alweer voor het zesde jaar van start – (Dat moet me toch even) ... van 't hart. Februari – De beste ledenwerbers van 2002 – Even voorstellen! – Werkconferentie op 24 februari in Auberge De Rousch – (Dat moet me toch even) ... van 't hart. (detail programma) – Samenwerking ABW en AXA-verzekeringen – Vakbondsnieuws – (Dat moet me toch even) ... van 't hart. Mei – Actueel sociaal beleid – CAO SW – (Dat moet me toch even) ... van 't hart. September – Licom N.V. te Heerlen – Prinsjesdag 2003. Miljoenennota – (Dat moet me toch even) ... van 't hart. Oktober – Algemene Vergadering. Statutenwijziging en nieuwe naam Vakbond – Najaarsaccord? – ABW hoofdsponsor 8 ^e Staploop Brunssum	389
2004	Vizer verschijnt in een nieuw jasje – Vakbond ABW richt vizer over de provinciegrenzen; voorzitter blikt terug op 2003 en geeft planning over 2004 – (Dat moet me toch even) ... van 't hart. Februari – Vakbondsnieuws – De storm is losgebarsten – ABW lost een gelofte in: meer service en voordeel voor de leden! – Bondsnieuws – (Dat moet me toch even) ... van 't hart. (Actiedag DSM) – Leeftijdscriminatie bij arbeid verboden vanaf 1 mei 2004 – (Dat moet me toch even) ... van 't hart. WIW – Algemene Ledenvergadering 2004 – Oproep 1 ^e ABW-award, prijs voor bijzondere verdienste – Bondsnieuws – (Dat moet me toch even) ... van 't hart. Doorwerken tot je 65 ^e ! – Uitnodiging seminar – Nieuwe drukker Vizer – (Dat moet me toch even) ... van 't hart. Feest – 60 jaar vakbond ABW-seminar en feest – Huldiging diamanten jubilarissen en feest voor kaderleden – Vakbond ABW in actie – Prinsjesdag 2004. Vechten? Overleggen? Berusten? – Peter Wouterse stopt als vormgever van Vizer – Bondsnieuws – (Dat moet me toch even) van 't hart – Een feestelijk jaar om nooit te vergeten – 2005	397
2005	Bondsnieuws – (Dat moet me toch even) van 't hart,-de laatste – Nog meer Bondsnieuws – Okke Verstreng – Algemene Vergadering – Afscheid Okke Verstreng, Kennismaking Harrie Boesten	412
De periode Harrie Boesten, 2005-2006		416
2005	Harrie Boesten, nieuwe voorzitter, formuleert twee kerntaken – Prinsjesdag 2005: zoet-zuur, zoet,-zuur-zoet, zuur, zoet-zuur – ABW beoordeelt kabinetsbeleid – Vakbond ABW biedt zorgverzekering aan – Bondsnieuws	416
2006	Het dagelijks bestuur: 2006 wordt een jaar van bezinning – Bondsnieuws – Historische jaarvergadering 22 mei 2006 – Nieuw hoofdbestuur	419
De periode Jack Hurxkens,2006-juni (2018)		422
2007	Verkoop van het AZL aan de ING-bank – Bondsnieuws – Algemene Vergadering 2007 – Het klanttevredenheidsonderzoek, de uitkomsten – Bondsgroepen en bedrijfsledengroepen – Deelname aan jongerenmanifestatie YoungXperience – Interview met de nieuwe voorzitters Jack Hurxkens – Nieuwe ledenwerfactie	422
2008	Instelling awards – Twee ABW-persberichten tegen slecht regeringsbeleid – Bondsnieuws – Afscheid van bescheidenheid. Algemene Vergadering 2008 – Jubilarissenhuldiging – Actie Ledenwerfpremie wegens succes geprolongeerd – ABW website – Lezersonderzoek naar de kwaliteit van ons lijfblad	427
2009	Bondsnieuws – Algemene Vergadering 25 mei 2009. Een toast op de jarige Vakbond ABW – Interview met het DB – Jubileumprijsvraag – ABW leden en bedrijven – Eerste ambassadeursavond – Cita Verde College – Brief aan de Tweede Kamer – Deelname aan demonstratie te Eindhoven	432

2010	Nieuwe contributieregeling – Algemene Vergadering 2010. Bezuinigingen hebben effect op resultaat – 60-jarig lidmaatschap ex-voorzitter en voormalig lid van het hoofdbestuur – Jubilarissen van het eerste uur – Wiel Wittenbernds neemt na 31 jaar afscheid van hoofdbestuur – Onderhandelingsresultaat, Principe-akkoord, CAO – Ledenwerving – Vakbond ABW ondersteunt petities	438
2011	Voorlichting op het Cita Verde College – Oproep Algemene Vergadering en ledenvergaderingen bondsgroepen – Intensieve samenwerking vakbond ABW. Samen gaan we het leuker maken – Acties in de SW – Overlijden oud-penningmeester – Wederom (vervolg)acties bij de sociale werkvoorziening – Algemene Vergadering 27 juni 2011 – September actiemaand SW – Nieuwe hoofdbestuurder Jo de la Roij en zijn visie op de ABW – Ambassadeursbijeenkomst – Vitaliteitsregeling – Stap-loop in Brunssum – Regionale actiedag sociale werkvoorziening	442
2012	Oproep deelname aan hoofdbestuur-verkiezingen – Citaverde – Akties: “Samen sterk voor publiek werk” – Ambassadeursbijeenkomst – Stap-Loop – Plan om de FNV op te heffen en vervolgens oprichting van een Nieuwe vakbeweging, genaamd de DNV – Algemene Vergadering 9 juni – 2 ^e Nedrlandse mijnwerkersdag – September 2012: uitstel van betaling van Licom en de definitieve overname van Nedcar – Semiar jongeren en pensioen – Licom, geduld is nodig, maar het komt goed...	448
2013	Diamanten huwelijk oud-voorzitter Wiel Smeets – Sociaal akkoors, o.a. tbv beschut werk – Opeten van Spaargeld voor de AWBZ – Wet uniformering loonbegrip – Heidelberg – Algemene Vergadering, 24 juni. Uw vakbond, mijn vakbond, de vakbond voor iedereen! – Voorlichtingsbijeenkomst Win project voor ABW-leden werkzaam bij Sabic, 4 juli – Staploop – Inloopavond voor SW-ers – Benoeming erelid	454
2014	Actiedag sociale werkvoorziening en Wajong – Algemene Vergadering 7 juli. De vergadering staat uitgebreid stil bij onzekere tijden – Protestbrief naar minister L. Asscher – Ambassadeursbijeenkomst – Vrouwen verdienen minder dan mannen	458
2015	Vizier – Vakbond kijkt met OR-leden naar hun rol in toezichtsorganen – Actie in de SW – Jaar van de Mijnen; leuke middag met Sevagram Zorgcentrum in hun zorgcentrum Ter Eyck te Heerlerheide – Algemene Vergadering 29 juni. Een beetje zoet na het zuur – Contributieregeling – Overleg en kennismaking met Tweede Kamerlid Anne Mulder – Thuishuldiging Wiel Smeets – Overleg CAO sociale werkvoorziening hervat – Interview met twee actieve vakbondsleden bij Vixia te Sittard – Wat speelt er in de sociale werkvoorziening? – Prokkelstagedag – Brief aan de staatssecretaris betreffende zijn voornemen de papieren post van de Belastingdienst/toeslagen te vervangen door digitale post – Acties in de SW voor een betere CAO zeer geslaagd. Werknemers in de sociale werkvoorziening massaal in actie!	460
2016	SW-accord – Brief naar de minister over verdringing reguliere arbeid – Dit wil ik met u delen... – Prokkelstagedag – Algemene Vergadering. Schrikkeljaar 2016: het ‘schrikkelt’ enorm in de wereld! – Ledenwerving	466
2017	SW-bedrijven. Detachering, de oplossing voor alles? – Vizier – Nogmaals goed detacheren – Algemene Vergadering. Schijn t na jaren van bezuinigen én de broekriem strak aantrekken nu eindelijk de zon? – Ans Kolenburg-van Haaren robijnen jubilaris – Nationale Prokkelstagedag	469
2018	Aankondiging Algemene Vergadering en Ledenvergaderingen Bondsgroepen – Beëindiging samenwerking vakbond met vormgever Marco Smeets – Oproep voor Werknemers met een WIA/WAO- of Wajonguitkering – Gdansk (Polen) en Lech Walesa – Algemene Vergadering – Interactieve ambassadeursbijeenkomst “Pensioen” – Nationale Prokkelstage dag	475

DE PERIODE WIM VAN EXTER 1944

Nadat de Duitsers het communistische verzet zo goed als opgerold hadden, dook de partijleider ervan onder en was er vanaf dat moment de facto geen partij of leiding meer.⁷

Wim van Exter bleef echter openlijk propaganda maken voor een arbeidersbeweging van mijnwerkers, waarvan iedereen lid kon worden, een eenheidsbond. Samenwerking tussen onderling verschillende zuilen was immers mogelijk gebleken, gedurende de bezetting werken deze zuilen eendrachtig samen in het verzet. Het doorbreken van de vooroorlogse hokjesgeest en onderlinge strijd.

Wim was dan wel een communistisch propagandist, maar hij volgde de socialistische grondslagen hiervan; hij was geen Stalinist, geen voorstander van het internationaal communisme, maar een nationale sociale, gematigde variant. Na de bevrijding in het Zuiden in 1944 werd door Wim, dan wel door andere voormannen, een nieuwe partij opgericht.

Na de bevrijding van het gehele land in 1945 kwam de oude CPN leiding, of wat er nog van over was, uit hunne onderduikadressen en zagen zich als de ware partijrichting, trouw aan Moskou.

In de tweestrijd die nu ontstond tussen beide richtingen verloor de ideologie van Wim. Hij werd gezien als een afvallige verrader van de partij.

Tijdens de oprichting van de vakbond werd Wim als voorzitter aangewezen. Het secretariaat was gelegen aan het Treebeekplein 66. Het eerste hoofdbestuur werd op 30 september gevormd door W. v. Exter, voorzitter; J.L. Kretzers, secretaris; E.L.H. Beverwijk, penningmeester; A. Nijsten, J.G. Gijzen en W. Groeneboer.⁸

Wim was actief betrokken bij de tweede staking op de Staatsmijn Emma.⁹ Op 28 oktober 1944 onderhandelde Wim met mijndirectieleden Groothof en Mous over de zuiveringskwestie, helaas zonder resultaat, met als gevolg de tweede staking, gemotiveerd door een manifest aan het personeel.¹⁰

Omdat de meeste mijnwerkers katholiek waren, zagen ze een “communistische” voorzitter, vanuit hun geloof beschouwend goddeloos, niet zitten. Gemakshalve vergaten ze dat de communisten als één van de eersten in Nederland verzet pleegden tegen de Duitsers en waaronder verhoudingsgewijs, de meeste slachtoffers zijn gevallen, vergeleken met andere verzetsgroepen.

Wim was zo verstandig, in het belang van de vakbond, zijn functie neer te leggen en over te dragen. Hij was voorzitter van 23 september t/m 4 oktober 1944.¹¹

12

⁷ Zie Marcel Krutzen, 'Albert Potze (1898-1988), communistenleider in de Mijnstreek', *Het Land van Herle* 64 (2021) 1, 13-22.

⁸ LD, 03-10-1944.

⁹ *De Waarheid*, 02-11-1944.

¹⁰ *De Waarheid*, 02-11-1944.

¹¹ Vizier 1994-04

¹² LD 21-10-1944

DE PERIODE WIEL HAMERS 1944-1967

1944

Op 23 november verscheen het eerste nummer van het bondsblad, getiteld "Ons Orgaan".

De drie mijnwerkersbonden¹³ werkten elkaar tegen, onderlinge strijd met veel geldverslindende pamfletten, waardoor de belangen der mijnwerkers niet behartigd werden en velen ongeorganiseerd bleven.

Vlak na de bevrijding van Heerlen op 18 september 1944, werd de Algemene Bond voor Werkers in het Mijnbedrijfvakbond opgericht.¹⁴

Het bestuur bestaat uit W.J. Hamers, voorzitter; L. Kretzers, secretaris en B.L.S. Beverwijk, penningmeester.

Het Bondsblad verschijnt voorlopig om de 14 dagen en wordt gedrukt bij Hamers & Habets te Sittard.¹⁵

Het bondskantoor was gehuisvest op het Treebeekplein 56 in Treebeek.

In het blad wordt o.a. het doel van de bond uitgelegd en de huidige stand van zaken.

WAAROM EEN EENHEID

Omdat wij ieder lid "vrij wenschen te laten hun confessioneel beginsel, hetzij in Katholieke standsorganisaties, prot. Jeugdverenigingen enz. enz., hun overtuiging te doen sterken, maar dit zelfs warm aanbevelen. Omdat onze meening is, dat de Federatieve samenwerking een zoogenaamd dictatoriaal stelsel is, hetgeen niet voldoende van onderaf opgebouwd en niet de vruchten zal dragen, die men er van verwacht, hetgeen dan weer voor ons mijnwerkers weer een stap naar den ouden modderpoel zou zijn, waaruit we wenschen verlost te worden". En verderop lezen we:

"Dat datgene voor den oorlog niet bereikt werd, waarop we als mensch recht hadden, was te wijten aan de massa's ongeorganiseerden die zodoende een troef was in handen van het liberaal kapitalistische stelsel, omdat ze overtuigt waren van de verbroekeling en verdeeldheid der arbeiders.

Laten we hopen, dat er thans een tijdperk moge aanbreken, dat allen die de verantwoordelijkheid dragen, geen kliek- en hokjesgeest moge worden door den ernst der tijden, dat er een sociale hervorming zal en moeten plaats hebben, waarop we als mijnwerker een volledig recht hebben." Getekend L. Kretzers.

EENDRACHT MAAKT MACHT

Hetgeen tijdens den oorlog mogelijk was, schijnt volgens verschillende Heeren nu, na de bevrijding, niet meer te kunnen.

Het zg. Dictator spelen schijnt die menschen in het bloed te zitten. Zij willen n.l. weer hetzelfde liedje gaan zingen, als voor den oorlog en wel "Hou jullie ze arm, wij zullen ze wel braaf houden", want daar zat voor hun de meeste winst aan. In hoofdzaak is dit het geval in kleine plaatsjes, waar enkele personen dictatoriaal willen optreden omdat zij toch zoo precies weten, wat de mijnwerkers noodig hebben, namelijk "weinig loon en veel werk en op de oude dag een klein pensioen, want dan kunnen wij mijnwerkers die tot ons 60ste jaar in de mijn gezwoegd hebben, nog best bij een boer gaan werken, tuintjes opmaken of desnoods met schoenveters langs de deuren venten" Maar neen Heeren, dit alles willen wij niet meer, getekend A. Nijsten, hoofdbestuur lid ABWM.

DE GROEI DER VAKBEWEGING

De eerste uitgave van ons nieuw orgaan is met vreugde en instemming ontvangen.

Ruim de helft der gemeenten wacht met ongeduld naar oprichting en uitbreiding der afdelingen, terwijl de reeds gevormde afdelingen ook de nodige voorlichting wenschen, maar vervoersproblemen spelen hier parten. Getekend de voorzitter van de afdeling Maastricht, dhr. Claus.

¹³ Namelijk de Algemene Nederlandse Mijnwerkersbond, de Nederlands Katholieke Mijnwerkersbond en de Protestants-Christelijke Mijnwerkersbond, in: Klaassen, W.J.M., De mijnwerkersbonden in 1944-1945: drie oude en een nieuwe, in: Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg : Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg 1985, 34-55, pg. 34, 35

¹⁴ Thissen 2019, 27-29

¹⁵ Ons Orgaan (OO) 23-11-1944

In het blad staat ook kort nieuws van de bestaande afdelingen: berichten uit de afd. Hoensbroek, Schinnen, Nuth, Brunssum, Lutterade, Geleen, Lindenheuvel, terwijl te Maastricht de afdeling van de Nederlandse Mijnwerkersbond in bloc toetrad tot de ABWM.¹⁶

Er vinden Kringvergaderingen plaats in Treebeek, Kaalheide, Eygelshoven, Hoensbroek, Heer en Lindenheuvel.¹⁷ Op de ON-Mijnen en Staatsmijnen vindt een wilde staking plaats ten gevolge van een onbedachtzaam woord wegens inhouding van de kerstgave. We hebben de arbeiders zoveel als mogelijk was op hun plicht gewezen, teneinde weer geen daad te stellen dan dat de z.g. opruiers in de gevangenis werden gestipt. We kunnen de daad, het inhouden van de kerstgave van de mijndirecties als zeer afkeurenswaardig beschouwen. Veel beloven en weinig geven. Door beter rekening te houden met rechtvaardige verplichtingen worden wilde stakingen niet in het leven geroepen.¹⁸

1945

De lay-out van het blad werd gewijzigd.

F. Dohmen wordt nieuwe voorzitter RK Mijnwerkersbond, zonder voorkennis van zijn afdelingsbesturen. Hij begint dezelfde weg te bewandelen van de oude voorzitter. Wat is zijn doel? Mekaar de vliegen afvangen, of samenwerken. Heeft hij nog niet ingezien, dat het met praatjes bij de directies enz. enz. niet gaat.

Moet het weer een papieroorlog worden of moet er naar eenheid gestreefd worden.

Moet er weer in klassen en hokjesgeest gekweekt worden, of moet deze weg.

A. Nijsten wordt hoofdbestuurder in de ABWM.¹⁹

We krijgen een nieuw bondsbureau in de Schinkelstraat 21a.²⁰

Het bureau voor arbeidsrecht van de bond, Caumerdalschestraat 20, heeft elke zaterdag van 2-4 namiddag zitting.²¹

De organisatie wordt verder ingericht. AAN DE AFDELINGEN. Er zal een congres worden belegd, waarop we met ons allen de uitbouw van onze organisatie zullen bespreken:

- vervangen van het voorlopig Hoofdbestuur (HB) door een definitief HB, gekozen door onze afdelingen.
- vormen van districten met districtsbestuurders
- opzetten van een Bondsraad, gekozen door de afdelingen. De afdelingen geven kandidaten op voor het HB.²²

Kringvergaderingen. Op 14 april vond een Districtsvergadering plaats te Geleen. Een 12- tal afdelingen waren vertegenwoordigd.²³

In mei zullen we het 10.000^e lid inschrijven²⁴ en het getal zal ver overschreden worden. (bevrijding van geheel Nederland!, H.T), verder is er met name veel werk te verrichten in het gebied boven Sittard, muv Pey-Echt, waar al een bloeiende afdeling bestaat. (Kretzers). De 3 oude mijnwerkersbonden willen niet samenwerken in een federatie, ze willen het liefst terug naar het oude tijdperk, aldus Kretzers.²⁵

Het bestuur is goed op de hoogte van de sociaal-economische ontwikkelingen. Zij lezen alle vakbondsbladen, vakbladen en kranten.

De nieuwe Lay-out

Links de uitgave van 7 juli 1945, rechts die van 21 juli 1945, in dubbelformaat.

¹⁶ OO 14-12-1944

¹⁷ OO 28-12-1944

¹⁸ OO 28-12-1944

¹⁹ OO 08-02-1945

²⁰ OO 22-02-1945

²¹ OO 19-04-1945

²² OO 19-04-1945

²³ OO 19-04-1945

²⁴ Hetgeen ook plaatsvond, OO 09-10-1954

²⁵ OO 05-05-1945

Op 1 juli 1945 vond een staking plaats op de cokesfabriek van de Maurits. Reden hiervoor was de zuivering. Een Cie (Commissie) van bijstand moest namen aan de directie doorgeven van personen, die verwijderd moesten worden. Deze gaf de namen weer door aan het militair gezag, deze ging er dan wel of niet mee accoord. Nu bleek, dat sommige mijnen de adviezen van de cie niet opvolgden en uitzonderingen maakten, waardoor alleen kleinen, niet de top gezuiverd werd. Dit werd bij het MG (Militair Gezag) aanhangig gemaakt. Het overleg met diverse instanties vlotte niet, twee commissieleden legden hun taak neer. De vertrouwensmannen verklaarden zich accoord met de Cie en wilden staken. Hierop verklaarden anderen zich op de Maurits solidair en ontstond een volksoploop. De bedrijfsleiders wilden niet vergaderen en beantwoordden ook geen vragen. Men kon werken of naar huis gaan. De Bond staat er niet achter, maar wil wel dat de directies de mensen vertellen wat hun ten laste werd gelegd. Volgens de kranten werden enkele raddraaiers ontslagen. De Bond staat er borg voor dat er geen represailles worden genomen. We leven immers niet meer onder de Duitse bezetting.²⁶

Het hoofdbestuur van de Katholieke Arbeidersbeweging verbiedt leden van de Eenheidsvakbeweging lid te worden van de KAB of standsorganisaties. Maar in Roermond werden tijdens de oprichtingsvergadering alle werkers lid van onze bond.²⁷

Het nieuwe hoofdbestuur, bestaande uit 13 personen, gerangschikt volgens het aantal behaalde stemmen: Hamers, Munstergeleen; Kretzers, Broeksittard; Gijzen, Terwinselen; Nijsten, Puth-Schinnen; Janssen, Treebeek; Jetten. Sittard (Beambte); Beverwijk, Treebeek; Geurts, Geleen; Hermans, Vaals; Offermans, Bleijerheide; Krewinkel, Kerkrade; Oosthoek, Waubach; Dijkmans, Heerlen (Beambte).²⁸

Het bondsblad krijgt weer een nieuwe kop.²⁹

Onze Vakorganisatie wordt door de regering erkend en is vertegenwoordigd in de MIR.

Op donderdag 2 augustus toog men (de vertegenwoordigers der bonden, HT) naar Den Haag, waar wij om 11.00 ontbonden werden bij minister van Schaick.

De reis duurde langer als verwacht werd. Wij vertrokken om 4.30 en arriveerden om 12.30 in Den Haag in een auto die anders dienst deed als reparatiewagen. Het was donker toen we instapten, maar toen het licht werd waren we blij dat aan de achterkant de deur openging, want hieraan was te zien, dat er geen gevangenen vervoerd werden. Aan beide kanten waren zitbanken aangebracht en wanneer nu de wagen in een slecht gedeelte van het wegdek kwam, kon men zien hoe de samenwerking tussen de Federatie was en de Eenheidsbond, telkens vloog men met een hele groep op de Eenheidsbond af, die ten einde raad verzuchtte: hoe is het nu mogelijk om met jullie samen te werken, elke gelegenheid wordt benut om ons onmogelijk te maken. Enfin, wij zijn zonder kleerscheuren in Den Haag aangekomen en hebben ons aan de minister voorgesteld als vertegenwoordigers der Vakorganisaties. Waarna de minister de toezegging deed dat de volgende vakorganisaties door hem werden erkend: ABWM, RK.M.B.; R.K.B.B., P.C.B.B., P.C.M.B. en de A.N.M.B. Alleen de Alg. bond van beambten werd niet erkend.³⁰

31

²⁶ OO 21-07-1945

²⁷ OO 21-07-1945

²⁸ OO 21-07-1945

²⁹ OO 04-08-1945

³⁰ OO 25-08-1945

³¹ OO 08-09-1945. Zijn naam is Nicolas (sic). Majoor Nicolas lag echter ook vaker dwars.

Het hoofdbestuur besluit verslagen van onze afdelingsvergaderingen niet meer in verschillende couranten, maar uitsluitend in "Ons Orgaan" af te drukken, zodat ieder lid er inzage van heeft.³²

Nieuwe districten ontstaan

Ook de districtsorganisatie houdt vergaderingen, waarin bestuursleden van de afdelingen zitting hebben. Thans bestaan de volgende districten:

- Rondon Echt. Hieronder resorteren afd. Echt, Pey, Roermond, Posterholt, Koningsbosch, Montfort, Roosteren en Susteren.
- Rondon Sittard. Hieronder vallen Sittard, Broeksittard, Limbricht, Stadbroek, Guttecoven, Sanderbout, Born en Nieuwstadt
- District Beek, ook hier zijn verschillende afdelingen.
- District Heer. Hieronder resorteren de afdelingen Maastricht, Heer, Meerssen en Amby.³³

1946

Een uitgebreid verslag van het Congres van afgevaardigden van de afdelingen en andere instellingen, waaronder de landelijke voorzitter van het EVC op 20 en 21 januari te Hoensbroek.³⁴

Wederom krijgt het het Bondsblad een nieuwe opmaak.³⁵

Wat is er in het eerder vermelde congres besproken?

Mogelijkheden voor een redelijk en welvarend bestaan der mijnwerkers, waarvoor gevochten moet worden zijn: verhoging productie, verkorting van de arbeidstijd, loon in overeenstemming met het prijsniveau, afschaffing van het accoordstelsel, afschaffing van het premiestelsel en nationalisatie der mijnen. Hiervoor zal gevochten moeten worden, waarbij alle werkers in één organisatie tezamen komen. Mijnwerkers moeten hun plicht kennen: kolen zijn belangrijker dan brood in verband met de wederopbouw. Kolen zijn nodig voor de industrie, bouw, schoenen, textiel, licht enz. Voor de verhoging van de productie zijn 4000 nieuwe werknemers nodig. Dat hoeven geen buitenlanders te zijn. Wij moeten Nederlanders hebben, uit andere delen van Nederland.

Zij moeten een behoorlijk bestaan krijgen en dit recht kunnen wij opeisen. Onze organisatie, waar eenieder welkom is, strijdt voor een beter bestaan, voor waarheid, rechtvaardigheid en naastenliefde.

³² OO 03-11-1945

³³ OO 06-10-1945

³⁴ OO 26-01-1946. De Eenheids Vakcentrale (EVC) was een Nederlandse vakcentrale, gelieerd aan de Communistische Partij van Nederland (CPN), die bestond van 1944 tot 1964. Als centraal orgaan publiceerde de EVC het tijdschrift *Werkend Nederland*.

In 1944 werd in het zuiden van Nederland begonnen met de oprichting van een Eenheids Vakbeweging (EVB), later omgedoopt tot Eenheids Vakcentrale (EVC). Het streven was een brede vakbeweging, die openstond voor alle werkenden. Vanaf 1945 groeide zij sterk uit onvrede over de uitsluiting van communisten door de algemene vakcentrale NVV. De EVC was aangesloten bij het in 1945 opgerichte Wereldvakverbond (WVV), een internationale koepelorganisatie van vakbonden.

In de eerste jaren na de bevrijding was de EVC zeer actief. De bond voerde loonacties en organiseerde stakingen, onder andere in de havens van Amsterdam en Rotterdam en grote bedrijven als Hoogovens en Werkspoor. Daarnaast ageerde de EVC tegen de politionele acties in Nederlands-Indië.

Op het hoogtepunt van haar bestaan, enkele jaren na de oprichting, had de EVC 160.000 leden. Pogingen tot samenwerking met andere vakbonden strandden echter door de anticommunistische opstelling van die bonden tijdens de Koude Oorlog. Maar ook de verhouding met de CPN was gespannen. De CPN beschouwde het bestaan van verschillende vakcentrales waarmee de arbeiders verdeeld werden langs levensbeschouwelijke lijnen (sociaaldemocratisch, christelijk, communistisch), als een ongewenst verschijnsel. Daarom ijverde de CPN al kort na de oorlog voor een fusie van gelijken tussen NVV en EVC. Ook de EVC-leiding deelde dat standpunt. Besprekingen tussen de EVC en NVV leidden daar niet toe.

Scheuring.

Het dalend ledental deed de discussie ontbranden over opheffing van de vakbond. De CPN, bij monde van partijleider Paul de Groot, bleef op het standpunt dat het bestaan van verschillende vakcentrales voor de arbeiders nadelig was, zelfs zo nadelig dat de EVC ruime toegevingen moest doen om tot de gewenste eenheid van arbeiders te komen. De EVC splitste zich in een groep, die verderging als "oude" EVC en een CPN-getrouwe, zgn. EVC-1958. De BVD schatte de aanhang van de "oude" EVC op minder dan 3.000 en dat van de EVC-1958 op 15.000 tot 18.000. Beide EVC's maakten aanspraak op het lidmaatschap van het WVV, wat uiteindelijk in het voordeel van de EVC-1958 werd beslecht.

Opheffing

Na de scheuring werd de opheffing van de EVC-1958 doorgezet. De opheffing was in 1960 een feit. Een deel van de werkzaamheden van de EVC werd tijdelijk voortgezet in het Centrum van propaganda voor eenheid en klassenstrijd. Door het anticommunisme in de NVV-bonden konden (ex-)EVC'ers en CPN'ers niet als vanzelfsprekend tot de NVV toetreden; alle aanmeldingen bij NVV bonden werden gescreend door de BVD. De "oude" EVC werd, na een afgewezen fusie met het OVB, in 1964 opgeheven. **De uitzondering op de teloorgang van de EVC vormde de ABWB -aangesloten bij de EVC '58!- die tot in de jaren (negentien)tachtig heeft bestaan**, https://nl.wikipedia.org/wiki/Eenheids_Vakcentrale, gezien 06-03-2020

³⁵ OO 09-02-1946

Omwillen van de eenheid moeten wij ons volgens de voorzitter van de EVC bij deze vakcentrale³⁶ aansluiten, waarbij iedereen dit steunde. Alleen over het tijdstip was men het niet eens. Hiertoe werd door de ABWM een cie in het leven geroepen, die de mogelijkheid tot aansluiting zou scheppen. Door aansluiting zou er één organisatie van werkers ontstaan. Hierdoor werden de mijnwerkers uit hun vooroorlogse isolement verlost.³⁷

De Cie heeft haar werk gedaan, beloven wordt over te gaan tot aansluiting bij de landelijke centrale (EVC). Verder kwam de pensioenkwesitie op tafel.³⁸

EEN VEELBELOVEND SUCCES VAN DE JONGSTE VAKBOND

De geëiste loonsverhoging en de progressieve kindertoeslag werd ingewilligd. De ABWM gaf de stoot!³⁹

De werving van 4000 mijnwerkers is mislukt. Conclusie: de Nederlander wil wel kolen, maar er niet aan bijdragen; de beloning voor het mijnwerkersvak is niet in overeenstemming met het zware werk, dat verricht moet worden. Directies wilden Polen werven, waar wij op tegen waren. Nu wil de regering 7.000 gedetineerden de mijnen in sturen. De Bond hiertegen, het is tuig, het zijn oorlogsmisdadigers van het ergste soort.

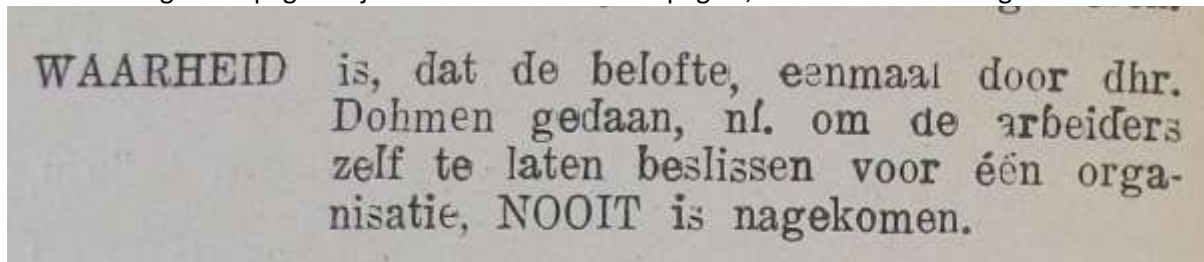
Verder zijn er geruchten, dat bedrijf dermate gemechaniseerd wordt, dat de capaciteit van de arbeiders verdubbeld wordt. Mechanisatie is goed, maar het doel moet niet zijn het uitsparen van arbeidskrachten en het elimineren van mensen die na een paar jaren niet meer zo goed mee kunnen. Dat kan wel leiden tot verkorten van arbeidstijden.⁴⁰

.41

De proteststaking tegen de loon- en prijzenpolitiek der regering is voor de volle 100% geslaagd. Maar de RK.- en de Nederlandse Mijnwerkersbond brachten samen in vlugschriftjes leugens over onze actie.

Aan deze leugencampagne wijdde onze bond een volle pagina, vermeldende de leugens én de waarheid.

Dohmen vermeldt in "De Mijnwerker" [spreekbuis van de Algemene Nederlandse Mijnwerkersbond, HT] in zijn artikel "24 uur staken", dat dergelijke leiders uit de mijnstreek moesten verdreven worden.⁴²

³⁶ Vakcentrale: een federatie of koepelorganisatie van vakbonden, die de aangesloten vakbonden en hun leden vertegenwoordigt op overkoepelend niveau. De vakbonden voeren de loononderhandelingen met werkgevers(organisaties) en bieden hun leden individuele belangenbehartiging. De vakcentrale voert namens de aangesloten bonden op een hoger niveau het overleg met werkgeversorganisaties en de overheid en neemt deel aan adviesorganen zoals de Sociaal-Economische Raad in Nederland. Thans *2024) WV). Op dit moment zijn er in Nederland vier vakcentrales, namelijk de Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV); de Christelijk Nationaal Vakverbond (CNV); de Vakcentrale voor Professionals (VCP) en het Ambtenarencentrum (AC), zie <https://nl.wikipedia.org/wiki/Vakcentrale>, gezien 23-11-2024

³⁷ OO 09-02-1946,

³⁸ OO 04-05-1946

³⁹ OO 07-09-1946

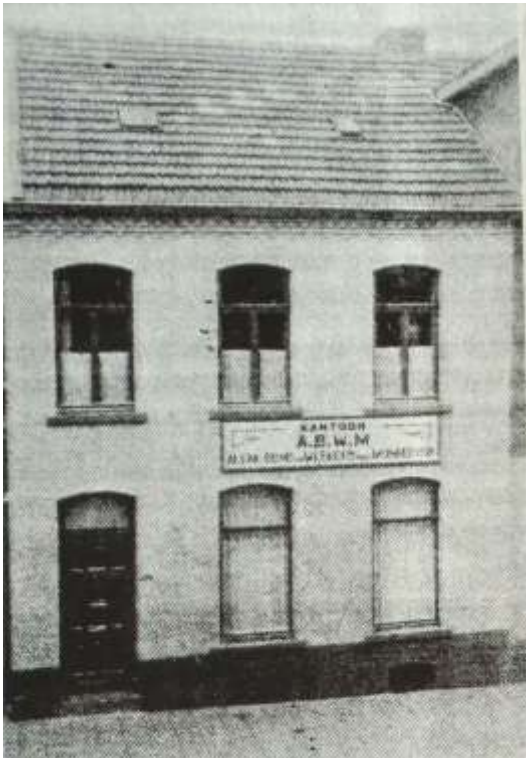
⁴⁰ OO 21-09-1946

⁴¹ OO 21-09-1946

⁴² OO 23-11-1946

1947

Ons nieuw bondskantoor, Sittarderweg 67, is op 17 mei geopend, met aparte ruimten voor de voorzitter, secretaris, penningmeester en rechtskundig adviseur, sober, maar doelmatig.⁴³

44

In kamp Valkenburg werden 900 delinquenten naar kampen elders in Nederland gebracht, waarschijnlijk i.v.m. een dreigende opstand in het kamp en n.a.v. een proteststaking op 2 september. Zij werkten echter in de mijnen. Hierop stelde de bond vragen aan de beheerder der Nederlandse Steenkolenmijn over de gevolgen voor de productie door deze maatregel, immers de productietoeslag zou omlaag gaan.⁴⁵

Op 28 en 29 september vond de Algemene Vergadering te Heerlen plaats.

Op 22 oktober 1946 vond een proteststaking plaats tot verbetering van lonen.

Eveneens was er een intensieve actie tegen het tewerkstellen van buitenlandse arbeiders. Gevolg hiervan zou zijn een groot zedelijk verval en terugkeer naar vooroorlogse toestanden.

Wij voeren een ongelooflijke zware strijd, omdat men ons nog steeds communistische tendensen verwijt.

De fusie met het NVV en EVC mislukt, wij besluiten voorlopig zelfstandig, los van elke vakcentrale te blijven. Toch hebben wij stappen genomen, om tot een Vakcentrale te geraken, die ons een zelfde basis staat als de ABWM, d.w.z. wij willen zo'n vakcentrale proberen in het leven te roepen. De Mir wil zich zelfs van de lastige ABWM ontdoen, zij schakelde de bonden niet in bij de kwestie van de kolenproductie door wegvoeren / inschakelen delinquenten.⁴⁶

1948

Alweer probeert de EVC onze bond voor haar karretje te spannen.

SMERIG !

De E. V.C. heeft gemeend voor de provincie Limburg een apart orgaan, getiteld „Werkend Limburg“, te moeten uitgeven. In het eerste nummer lezen wij in het front-artikel o.m. [hierna cursief geschreven door schrijver dezes]

Wie aan Limburg denkt, denkt aan de Mijnstreek, denkt aan de Alg. Bond van Werkers in het Mijnbedrijf, een organisatie, waarin de mijnwerkers na de 2de wereld-oorlog een prachtige - naar sindsdien gebleken is- daadkrachtige eenheid bereikten.

⁴³ OO 31-05-1947

⁴⁴ Vizier 1994-04

⁴⁵ OO 20-09-1947

⁴⁶ OO 04-10-1947

Voor de werkers der mijnen, zowel de boven- als de ondergrondse, heeft deze Bond prachtig werk gedaan. Daardoor hebben deze werkers die Bond leren kennen als een organisatie, waarop ze kunnen steunen, als een organisatie ook, die juist daardoor het mikpunt is geworden waarop de aanvallen van allen, die het op het levenspeil der werkers - in dit geval die der mijnen- gemunt hebben, gericht zijn.

Dit weten de mijnwerkers, dit weten de katholieken, de christelijken en de niet-gelovigen onder hen en daarom hebben ze de handen ineen geslagen. Daarom behoeden ze hun bond tegen die aanvallen, daarom sluiten ze zich steeds hechter aanen.

Wij hebben meermalen voor het Nederlandse Volk onze houding bepaald t.a.v. de E. V.C. Zeer duidelijk kwam dit tot uiting toen zij ons i.v.m. gebeurtenissen in Indië in een politieke rel wilde betrekken.

Op een van onze congressen werd besloten om de Bond van Werkers als een zelfstandige organisatie te laten voortbestaan. Dat weet iedereen, zoals ook iedereen weet of mag weten dat wij aanvankelijk met de E. V.C. slechts informatorische betrekkingen onderhielden. Dit geeft haar echter niet het recht om tendentieuze artikelen als hierboven afgedrukt, te schrijven.

Het wekt n.l. bij de buitenstaander de indruk alsof de A.B. W.M. een onderafdeling is van de E.V.C. Dat zij daarmee het prestige van onze organisatie ongunstig beïnvloedt, spreekt vanzelf.

Maar misschien is dat ook de bedoeling van dit artikel, en daarom hebben wij er maar één woord voor over: Smerig! [getekend] L.⁴⁷

UIT HET VERSLAG VAN DE ALGEMENE VERGADERING 18 JULI 1948 TE HEERLEN

De loonacties voor bovengronders door de regeringspolitiek niet bevredigend geslaagd. Voor aanneming mijnwerkers zit de voorzitter in de commissie voor werving. Buitenlanders lopen het gevaar misbruikt te worden. De bewijzen hiervoor zijn de invoer van het gehate groepssysteem.

De versnelde woningbouw brengt meer mijnwerkers naar de mijnstreek en leidt tot een verhoging van de productie. Er moet een einde komen aan het ellendige samenwonen, waarvan men thans reeds de zedelijke nadelige gevaren ondervindt.

De actie voor vrij vervoer der mijnwerkers, zoals op soortgelijke grote bedrijven geschiedt heeft de volle aandacht van het HB en in deze zijn reeds verdere stappen gezet.

De omzetting van de productietoeslag in vast loon blijft een voornaam punt van ons programma. Wij blijven op het standpunt staan dat er een vast basisloon moet zijn.⁴⁸

STAKING ON II⁴⁹

Het bestuur brengt een vlugschrift uit.⁵⁰ Frans Dohmen praat weer recht wat krom is en hij komt duidelijk niet op voor de belangen van de mijnwerker. Het is algemeen

Göbbels herleeft.

bekend, dat Dohmen rondom het groepsaccord op schrikbarende wijze uit zijn nek heeft gekletst. Dit feit kon zelfs voor zijn eigen leden niet verborgen blijven. Leden liepen bij de bosjes weg.

Dohmen is echter niet voor niets een voormalige landgenoot van Joseph Göbbels. Wat deed deze in soortgelijke omstandigheden, toen de Duitse troepen zegevierend terugtrokken? Hij liet de kranten vertellen, dat de geallieerden met die en die moeilijkheden te kampen hadden. Dit alles om de eigen moeilijkheden voor het volk aannemelijk te maken of te bedekken. Zo ons "Frenske" in een artikel "Het is hommeles in de Eenheidsbond" onder welke titel hij zijn beschouwingen naar aanleiding van een artikel in de "Waarheid" ten beste geeft. Het is duidelijk, dat bij deze beschouwingen

⁴⁷ OO 17-04-1948

⁴⁸ OO 12-06-1948

⁴⁹ OO 24-07-1948

⁵⁰ OO 24-07-1948

de wens de vader der gedachte is. Dohmen WENST van ganser harte, dat wij moeilijkheden zullen krijgen. (Hierna volgen nadere uitleg met details).⁵¹

In oktober werd begonnen met een zogenaamde propaganda-actie, een ledenwervingsactie, uitgevoerd door de afdelingen. De bond wil het ledenaantal verdubbelen, de actie is een succes. Maar er zijn duizenden en duizenden arbeiders, die profiteren van andermans werk en van de moeiten van de georganiseerde collega's de vruchten plukken. Juist deze mensen moeten overtuigd worden van het feit, dat een organisatie een dwingende

noodzakelijkheid is.⁵²

Intussen hebben de stakingen ook op het gebied van voorlichting en berichtgeving gevolgen. Het is hiermede als met 'n oorlog. Wat volgend de een 'n overwinning is, noemt 'n ander 'n strategische terugtocht, die de vijand volkomen verrast heeft. En zo zijn de nu geëindigde stakingen volgens de een in schitterende overwinningen, volgens de ander in smadelijke nederlagen geëindigd. Wat er ook van zij, een gebrek aan voorlichting over loon en prijzenpolitiek is er wèl geweest. De jongste loonsverhoging heeft kennelijk niet aan de verwachtingen beantwoord, omdat deze door 'n nog veel grotere prijsstijging is gevolgd.

Propaganda bevredigt.

Zonder overdrijving kunnen we zeggen dat we met voldoening het verloop van onze propaganda-actie die begin Oct. is gestart gadeslaan. In zeer veel afdelingen is een groeiende activiteit waar te nemen en het succes is hier dan ook niet uitgebleven. De maand November geeft een gelijkwaardig resultaat en dat stemt zeker tot tevredenheid. We moeten er echter direct aan toevoegen dat, wil de A.B.W.M. zijn ledental verdubbelen, alle arbeiders, niemand uitgezonderd aan de slag moeten. Er zijn duizenden en duizenden arbeiders die profiteren van andermans werk en van de moeiten van de georganiseerde collega's de vruchten plukken. Overtuigt vooral deze groep van mensen van het feit dat organisatie een dwingende noodzakelijkheid is. We willen de afdelingen die hun propaganda-actie nog niet begonnen zijn hiervan geen verwijt maken. Op de eerste plaats begrijpen wij sommige moeilijkheden en op de tweede plaats staan we nog pas aan het begin van het propagandaseizoen.

Daarom willen we vooral de bestuursleden van deze afdelingen aansporen een goed voorbeeld te geven door met de daad (d.w.z. huisbezoek) te tonen dat zij de eisen van de naoorlogse tijd en hun lidmaatschap van de A. B. W. M. begrijpen. Met de propaganda is het hetzelfde als met de zelfbouw: Alléén staan we machteloos, tezamen bereiken we ons doel!

Kretzers.

53

Waarom de lonen niet en de prijzen wel naar boven mochten is niet erg duidelijk. De offers voor de sociale vrede, voor de economische opbouw en zelfstandigheid van ons land kunnen niet van één kant komen. Een verdeling van deze offers naar draagkracht is noodzakelijk. Als er offers nodig zijn, behoren degenen, die deze brengen, duidelijk te weten, waarvoor en waarom dit geschiedt. Tijdens stakingen is hierover iets gezegd, maar het had eerder en vollediger kunnen gebeuren. Verder moet verhinderd worden, dat werkgevers, indien het in hun kraam te pas komt, met lonen en prijzen kunnen doen wat zij willen. Zie het voorbeeld in de Rotterdamse haven, waar ongeschoolde arbeiders van buiten het havenbedrijf hogere lonen verdienden dan de vaste havenarbeiders zelf.

Hoe dit mogelijk en toelaatbaar was, hebben we nog steeds niet gehoord. Zulke voorvallen doen 't vermoeden rijzen, dat aan de loon- en prijzenpolitiek nog wel het een en ander hapert. Een openhartige berichtgeving hierover bereikt meer dan geheimzinnige conferenties achter de schermen.

Was getekend: V.⁵⁴

1949

Een lastig intern probleem. Verzetsheld Hub Hermans en lid van het eerste uur, nota bene hoofdbestuurder, dus niet de eerste te beste, komt in aanvaring met het bestuur. Zoals we eerder zagen, waren met het vertrek van Wim van Exter niet de communistische leden verdwenen. Zij konden gewoon lid blijven, mits zij hun politieke standpunten voor zich hielden. Huub was hoofdbestuurder van de bond en 2^e kamerlid.

Huub stond achter de CPN-resolutie, genaamd "Strijd tegen opportunistische en burgerlijk gezag", o.a. gericht tegen onze gemenebest-politiek t.a.v. Nederlands Indië, de kolonie moest een zelfstandig Indonesië zijn.⁵⁵ Hub werd hierdoor door onze bond geroyeerd i.v.m. zijn ondertekening van die resolutie.

Het voorval werd in de landelijke pers breed uitgemeten.

⁵¹ OO 11-09-1948

⁵² OO 04-12-1948

⁵³ OO 04-12-1948

⁵⁴ OO 02-09-1950

⁵⁵ De resolutie is afgedrukt in het betreffende OO-nummer, uitgebreide gegevens zie de Waarheid d.d. 17 en 18 december 1948

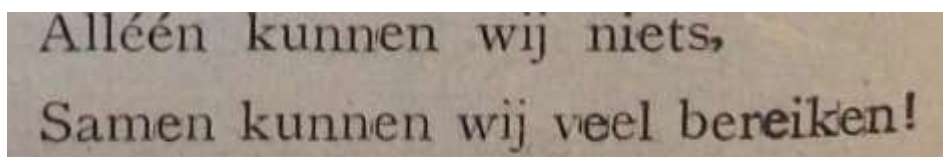
56

Uiteraard besteedde ons bondsblad hieraan meerdere pagina's en is duidelijk over des bonds standpunt.

Hub stuurde uiteraard een verweerschrift. Hij bleef de resolutie van de CPN steunen. Deze was ook gericht tegen de zogenaamde neutrale vakbewegingen. De CPN was de enigste politieke partij van de Nederlandse arbeidersklasse, die leiding geeft op alle gebieden van de klassenstrijd en de arbeidersbeweging. De CPN-leden moesten mede-arbeiders van vakbewegingen hiervan overtuigen. Verder deed het communistische 2^e kamerlid Jan Haken, alsof hij in opdracht van en namens de ABWM in de tweede kamer sprak. Men meenden, dat de communisten de staking op de ON II probeerden te financieren. Het ging hun niet om het doel van de staking, maar om agitatie en klassenstrijd. Zo vroeg in november 1948 vroeg iemand de bond om bemiddeling om werk op de mijn, hij zou geen communist zijn. Nadien bleek, dat hij een bezoldigd propagandist van de EVC was en de bedoeling had, binnen de bond binnen te dringen.

In de Bond zaten inderdaad communisten. Dat bracht bezwaren met zich mee bij de werfkracht. Maar deze communisten zitten als mijnwerker in onze bond, niet als communist. Bovendien zijn er mensen die wel iets voelen voor het communisme, maar zij hebben geen flauw benul wat dat eigenlijk is. Kortom, Hermans meende, dat onze bond een soort EVC-organisatie moet worden.⁵⁷

In het kader van het komend vijfjarig bestaan wordt grote aandacht besteed aan de ledenwerfaktie.⁵⁸

59

Dat was hard nodig. Sinds oprichting hebben velen de organisatie verlaten door de zeer onfaire bestrijding en laster en meerderen door overlijden, pensionering en verandering van werkkring.⁶⁰

De Bond omvat inmiddels 49 afdelingen.

Op 25 september vindt de Algemene vergadering van de bond plaats met een feestmaal, waarna 's-avonds in de stadsschouwburg van Heerlen "Die Czardasfürstin", uitgevoerd door het Hofstad-Operette gezelschap uit Den Haag plaats vindt, aangeboden door het HB aan de functionarissen van de Bond.⁶¹

Van het 1^e lustrum c.q. algemene vergadering in Zaal Schiffers te Heerlen, met een feestmaal in restaurant Ruto [in de Saroleastraat, HT] is een uitgebreid verslag met foto's gemaakt.⁶²

⁵⁶ De Volkskrant d.d. 26-07-1949; verder oa in Provinciale Drentsche en Asser courant, de Leeuwarder courant: hoofdblad van Friesland en het Parool van dezelfde datum.

⁵⁷ OO 19-03-1949

⁵⁸ OO 28-05-1949

⁵⁹ OO 28-05-1949

⁶⁰ OO 11-06-1949

⁶¹ OO 17-09-1949

⁶² OO 01-10-1949

Er werd teruggeblikt op de oprichting, de oprichtingsvergadering zaterdag 23 september 1944 in casino Treebeek. Doch na de bevrijding 18 september ontstond eerst plaatselijk de bond van werkers, met weinig of geen onderling contact door de beperkte bewegingsvrijheid van 6 km, ingesteld door het Militair Gezag. Op die 23^e september werden 6 voorlopige bestuurders aangewezen, die de bond definitief zouden oprichten, dus statuten en reglementen maken en om tot een definitief bestuur te komen. De voorzitter [Wim van Exter, HT] was een niet-mijnwerker, een ongelukkige keuze. Deze werd spoedig vervangen door een mijnwerker.

In die 5 jaren heeft de bond veel verricht, n.m.:

➤ Verbetering van het levensonderhoud

Na de bevrijding moesten onze mensen met droog brood naar de mijn om kolen te delven. Gebakken aardappels werden meegenomen, omdat er geen brood was. Mijnwerkers kampten met zeer grote tekorten aan kleding en huisvesting. Er werd wel geld verdiend maar men kon er niets voor kopen. Er werden cantines ingericht en er werden boterhammen verstrekt, maar het gezin kon niet voldoende gevoed worden. Moeilijkheden op diverse mijnen bleven dan ook niet uit. Het was de grote verdienste van de ABWM dat deze moeilijkheden steeds werden overwonnen, of zo klein mogelijk werden gehouden.

➤ Verbetering van de sociale positie van de mijnwerkers

De sociale positie van de mijnwerkers baarde ook zorgen. Onze Bond verrichte veel werk op dat gebied.

Pensioenregeling, pensionering op 50-jarige leeftijd. Als de heren er de gelegenheid voor kregen, dan zouden zij de pensioenen weer zo slecht maken als zij voor de oorlog waren, toen de afgesloofde tobbers met 'n kolenkarretje of schoenveters langs de deur moesten gaan. Zij zouden wel zorgen dat in de keuken der gepensioneerden de hoofdschotel weer zou bestaan uit varkensvoer.

- De verlofregeling werd geheel van ons voorstel overgenomen;
- Voor de grote onrechtvaardigheid van de terugzetting tot stutter van de afgesloofde werker op leeftijd werd door ons 'n afdoende oplossing gevonden;
- Doorbetaling op Christelijke feestdagen is enkel en alleen het voorstel van onze bond geweest en werd voor 100 pct overgenomen;
- Strijd voor meer kleding en andere textielgoederen (denk aan de SMV) [Stichting Mijnwerkers Voorziening, HT];
- Strijd voor meer en krachtiger voedsel voor de mijnwerkers (zoals spek en ei);
- Verhoogde kindertoeslag door, gerealiseerd door ons bij de MIR ingediende voorstellen;
- De compensatieregeling voor de arbeiders der Cokesfabriek Emma was mede ons werk;
- Lange strijd voor verbetering bovengrondse lonen, voorstel aan de Mir in aug. 1946, besluit tot 10 pct verhoging;
- Staking op 22 oktober 1946 uit protest dat de regering het antwoord steeds liet uitblijven. De Vakunie⁶³ nam toen stelling tegen haar eigen eisen en plaatste de dolk op de rug van de arbeider. Dat werd voor de Unie een rampdag;
- Resultaten in AMF, pensioenregeling, verhoogde uitkering van ziekgeld aan de langere verplegingsduur in het ziekenhuis. Bij de fondsverkiezingen van 1946 behaalde de ABWM de absolute meerderheid in de algemene vergadering;
- Wij streeden alleen tegen de Vakunie gezamenlijk en de grote bond met 18.000 leden ging toen onder met zijn 2 lakeien.

---

⁶³ Deze werd opgericht in 1944. Samenwerking der vakverenigingen.

In Eindhoven is een krant verschenen onder den naam "Herrijzing", dat het gemeenschappelijk orgaan van de 3 plaatselijke vakverenigingen, het N.V.V., het C.N.V. en het R.K.V.V. De samenwerking blijkt uit het volgende artikel: De leiders van de vakbeweging hebben ingezien, dat ingrijpende veranderingen in het organisatiewezen moeten worden aangebracht. Alles dient erop te worden gezet om met eerbiediging van de geestelijke stroomingen onder ons volk de grootste mogelijke samenwerking tot stand te brengen. Het streven is daarom geweest tot een permanente gereguleerde samenwerking tusschen alle organen der werknemersbeweging, om te komen tot een zekere eenheid in de Nederlandsche arbeidersbeweging. De bedoeling is daarbij, dat met eerbiediging van elkanders zelfstandigheid, de organisaties vrijwillig een deel van haar zelfstandigheid prijsgeven en deze overdragen aan door hen zelf gezamenlijk gevormde organen. Daarom is de leiding van de vakverenigingen overgegaan tot de vorming van een bedrijfs- of vakunie, die dan alle werknemers in de verschillende bedrijfstakken vertegenwoordigt. Het bestuur van deze Unie is zoodanig samengesteld, dat een gelijk aantal vertegenwoordigers van elke richting er in zetelen. De Unie is dus als het ware het toporgaan, in: Trouw: speciale uitgave voor Amsterdam en omstreken 27-11-1944

➤ Verbeteringen op het terrein van de bedrijfsorganisatie

De werknemer moet volledige medezeggenschap worden gegeven, omdat het tijdperk van onmondigheid der arbeiders voorbij is. Hiervoor is harde strijd nodig. Wij moeten hierin voorop gaan, omdat, zoals in het verleden gebleken is, het initiatief steeds van ons uit moet gaan. Wij moeten functies aanvaarden, want het is treurig, dat op alle mijnen 10-tallen posten vacant zijn. Deze moeten door onze mensen worden ingenomen.

Kretzers merkte op, dat ook afgevaardigden van de Selfkant aanwezig waren. De ABWM kreeg ondanks de droom van de tegenstanders, voet aan de grond in de Selfkant. De fundamenten zijn klaar, hij hoopt, dat onze bond binnen niet al te lange tijd, de grootste organisatie daar zal zijn.⁶⁴

En die Sefkanters konden onze bond goed gebruiken, wij waarborgden de hun toekomende rechten van de nieuwe Nederlanders.⁶⁵

66

1950

De indeling in districten, elk met een eigen bestuur, komt steeds meer van de grond, bijv. District III Kerkrade.⁶⁷

Bijeenkomst van de afdeling Tuddern. In betrekkelijke korte tijd is daar een sterke afdeling opgericht, die met volle energie de idealen naar buiten draagt. Ook vindt een vergadering plaats te Broeksittard.⁶⁸

De ledenwerfactie levert 525 nieuwe leden op, ondanks lastercampagnes van de RKMB en andere organisaties, die meenden dat wij voor de 19^e keer stervende waren. Een van de andere bonden telde 1098 leden, aldus voorzitter de Wever.⁶⁹

Op 31 juli werd hoofdbestuurlid J.P. Offermans begraven.⁷⁰

MOGELIJKE AANSLUITING BIJ DE LANDELIJKE NEDERLANDSE VAKCENTRALE⁷¹

(NVC) en onderhandeling hierover. Doel van onze Bond is de arbeiders in het bedrijfsleven onder te brengen in een vakcentrale, die politiek onafhankelijk is en niet verboden is voor katholieken. De eerste besprekingen die gehouden werden waren met de na de bevrijding opgerichte EVC. Toen echter bleek dat deze centrale door de Kerk verboden werd en omdat zij politiek georiënteerd was, zijn deze besprekingen afgebroken. Ook op het NVV rustte een verbod van de kerk, een nieuw beginselverklaring door deze vakcentrale opstellen lukte niet, waardoor de besprekingen ook

⁶⁴ OO 01-10-1949

⁶⁵ OO 15-10-1949

⁶⁶ OO 15-10-1949

⁶⁷ OO 07-01-1950

⁶⁸ OO 07-01-1950

⁶⁹ OO 22-07-1950

⁷⁰ OO 05-08-1950

⁷¹ Er bestonden toentertijd 4 landelijke centralen, waarbij de afzonderlijke vakbonden zich konden aansluiten: KAB, NVV, EVC, PCB. Zij waren allen, in tegenstelling tot onze Bond, politiek afhankelijk.

werden afgebroken. Een federatief samenwerken met de VBNS [Vereniging van Beambten en op de Nederlandse Steenkolenbedrijven, HT] bleek ook niet mogelijk.

De NVC is een kleine organisatie, die nu pas bezig is, te herstellen van de zware slagen, die haar in de oorlog toegebracht waren en is niet door de kerk verboden. Haar standpunt is, dat de vakbeweging een taak heeft op sociaal-economisch terrein. Indien onze ledenvergadering akkoord gaat, zal na aansluiting van de ABWM het totale ledental van deze centrale ruim 20.000 tellen. De vakcentrale dient samen te werken met de overheid en de werkgevers.

Onze Bond maakt duidelijk dat "De vakbeweging 'n strijdorganisatie is en vreest de strijd dus niet. Ook niet van hen die de eenheid der arbeiders willen breken. Eens zal Nederland 'n vakbeweging kennen waar allen in huis horen, ongeacht hun overtuiging. Tot die dag vechten wij"⁷²

Ook nu wordt gewaarschuwd tegen de valse propaganda van andere bonden. Hiervan worden fraaie staaltjes gegeven, de mijnwerker moet niet alles geloven wat deze bonden schrijven. Hieronder volgen ter illustratie enkele fragmenten.

BERICHTGEVING EN VOORLICHTING

Iemand, die alleen de kranten leest, waarop hij uit godsdienstig of politiek oogpunt geabonneerd is, heeft het soms erg gemakkelijk. Hij weet dan precies hoe blank en voortreffelijk zijn eigen richting is en hoe zwart en verdorven de anderen zijn. Zo is de ABWM volgens 'n bekend recept door tegenstanders tijdens de fondsverkiezingen erg zwart afgeschilderd.

Toen konden de mijnwerkers geen andere indruk krijgen, dan dat onze Bond met de EVC en CPN nauw verbonden was. Welbewust werd deze indruk gevestigd.

„De Werker"⁷³

Eerst thans is „De Werker" in het nummer van 12 Aug. '50 schijnbaar tot de ontdekking gekomen dat de ABWM nauw contact onderhoudt met de Nederlandse Vakcentrale, iets heel anders dus dan de EVC. Dat mag niet zonder toestemming van onze leden en dus maakt „De Werker" zich bezorgd over de democratie in onze Bond. Nu is die bezorgdheid misplaatst, omdat de algemene vergadering voor het leggen van contact reeds lang de volmachten gegeven had. „De Werker" leze de verslagen nog maar eens na. De Werker" wist echter reeds vóór de fondsverkiezingen dat fusie tussen EVC en ABWM uitgesloten was, dat NVC en ABWM contact hielden en dat er ook uitvoerige besprekingen met het NVV waren geweest. We moeten dus tot de slotsom komen, dat de verkiezingspamfletten, die ABWM en EVC met elkaar vereenzelvigden, in strijd waren de wetenschap die de makers reeds vóór de verkiezingen hadden. Toen wisten zij, doch vertelden het de mijnwerkers niet, dat onze Bond nauw contact had met de NVC. Desondanks deden zij het voorkomen alsof EVC en ABWM met elkaar verbonden waren. Het oordeel over deze wijze van voorlichting willen we gaarne aan de lezer overlaten. (Men leze het artikel „Maskers af" nog maar eens na).

„De Waarheid"

Dan hebben we nog de „Waarheid". Ook deze legt gaarne verbindingen tussen ABWM, EVC en CPN. Omdat de ABWM deze verbindingen niet wil, zouden talrijke communisten bij de fondsverkiezingen niet op de ABWM gestemd hebben. Dat spijt ons natuurlijk erg, maar wij zijn toch blij dit van de „Waarheid" te horen. Wij hopen ook, dat het waar is. Want "De Waarheid" schrijft wel eens dingen, die niet waar zijn. Zo het verhaal, dat de afd. Hoensbroek onlangs sympathie met de stakers in Amsterdam en Rotterdam betuigd zou hebben. Bij nadere informatie bleek, dat dit op de vergadering van de afd. Hoensbroek geenszins gebeurd is. Na afloop van de vergadering zouden bepaalde leden daarover onderling gesproken hebben, maar zo'n bericht maakt in Amsterdam natuurlijk geen indruk; daarom moest het een afdeling zijn.

„De Stakingen"

Intussen hebben de stakingen ook op het gebied van voorlichting en berichtgeving gevolgen. Het is hiermede als met 'n oorlog. Wat volgend de een 'n overwinning is, noemt 'n ander 'n strategische terugtocht, die de vijand volkomen verrast heeft. En zo zijn de nu geëindigde stakingen volgens de een in schitterende overwinningen, volgens de ander in smadelijke nederlagen geëindigd. Wat er ook van zij, een gebrek aan voorlichting over loon en prijzenpolitiek is er

⁷² OO 02-09-1950

⁷³ Voluit, "De Mijnwerker, orgaan bestemd voor de leden van den Ned. R.K. Mijnwerkersbond" onder redactie van Fr. Dohmen. (1945)

wèl geweest. De jongste loonsverhoging heeft kennelijk niet aan de verwachtingen beantwoord, omdat deze door 'n nog veel grotere prijsstijging is gevolgd.

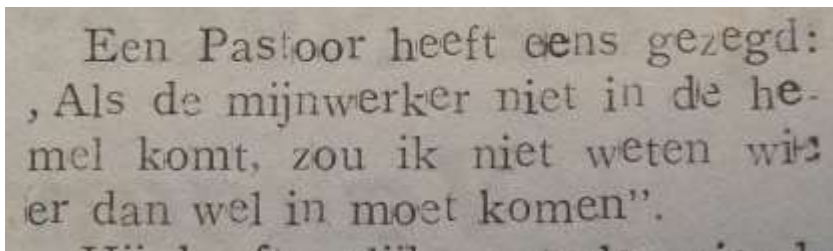
Waarom de lonen niet en de prijzen wel naar boven mochten is niet erg duidelijk. De offers voor de sociale vrede, voor de economische opbouw en zelfstandigheid van ons land kunnen niet van één kant komen. Een verdeling van deze offers naar draagkracht is noodzakelijk. Als er offers nodig zijn, behoren degenen, die deze brengen, duidelijk te weten, waarvoor en waarom dit geschiedt. Tijdens stakingen is hierover iets gezegd, maar het had eerder en vollediger kunnen gebeuren. Verder moet verhinderd worden, dat werkgevers, indien het in hun kraam te pas komt, met lonen en prijzen kunnen doen wat zij willen. Zie het voorbeeld in de Rotterdamse haven, waar ongeschoolde arbeiders van buiten het havenbedrijf hogere lonen verdienden dan de vaste havenarbeiders zelf.

Hoe dit mogelijk en toelaatbaar was, hebben we nog steeds niet gehoord. Zulke voorvallen doen 't vermoeden rijzen, dat aan de loon- en prijzenpolitiek nog wel het een en ander hapert. Een openhartige berichtgeving hierover bereikt meer dan geheimzinnige conferenties achter de schermen.

Was getekend: V.⁷⁴

DE LAATSTE STUIPTREKKINGEN

Wij zullen dan maar met treurmuziek om onze nabuur J. J. Kramer [Voorzitter van de Algemene Mijnwerkersbond, HT] zijn volle zin te geven Voor mij is J.J. Kramer veel te ouderwets daar hij 't grondbeginsel van de PBO [Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie, HT⁷⁵](samenwerking met alle goedwillenden) nog niet onder de knie heeft, want het vooroorlogse systeem van schelden en afbreken is hij nog niet verleerd. Meent hij nu dat de oude strijders deze methode van Kramer nog niet door hebben? Dan slaat hij toch wel lelijk de plank mis. Dit systeem is nu eenmaal te ouderwets om nog deugdelijk te zijn ten alleen 'n afstervende bond gebruikt dit middel nog. Hij bazelde over het ledenaantal ten en dat wij niet durfden open kaart te spelen. Is het dhr. Kramer dan nog iet duidelijk genoeg gebleken uit de fondsverkiezingen dat wij 'n grote aanhang hebben? Dan komt Kramer met de opmerking: "De ABWM heeft zich aansloten bij de NVC⁷⁶, de Nederlandse Vakcentrale, zonder haar leden te verwittigen" Ziet dus, welk 'n uitstekend demagoog dhr. Kramer zich toont. Alsof hij niet weet dat over 'n dergelijk punt de Algemene Vergadering moet beslissen. Wij menen, dat dhr. Kramer zeer verbolgen is over het feit dat het hem nimmer gelukt is de ABWM in zijn vaarwater te trekken. Derhalve volgt de oude, beproefde tactiek: „Willst du nicht mein Brüder sein, so schlag ich dir den Schädel ein". En hij begint met oude strijdmakkers te belasteren. Kramer. Neem, dit van mij aan ⁷⁷

78

Het verslag van de jaarlijkse Bondsvergadering van 1 oktober 1950 te Sittard vult bijna het gehele bondsblad. Een substantieel deel is gewijd aan de aansluiting bij de landelijke vakcentralen en de onmogelijkheid hiervan, oa door tegenwerking van de kerk en weigering van de ANMB tot vorming van een federatie met onze Bond en die van de VBNS [Vereniging van Beambten en op de Nederlandse Steenkolenbedrijven, HT]. De NVC kende een soortgelijke geschiedenis als de onze, met dezelfde doelen. Er werd veel beloofd, na de oorlog zou de eenheid de regeringspolitiek bepalen en niet de partijen. Maar na de oorlog keerden de vooroorlogse toestand, de politieke partijen weer terug. Nu, met de NVC kunnen we de oude eenheid voortzetten. Met 41 voor, 6 tegen en 4 onthoudingen werd het voorstel van HB tot samenwerken door de afgevaardigden goedgekeurd.⁷⁹

⁷⁴ OO 02-09-1950

⁷⁵ Voor het ontstaan van de PBO raadplege men https://www.parlement.com/id/vikicnrmffjp/70_jaar_sociaal_economische_raad

⁷⁶ De neutrale vakbeweging NVC werd opgericht in 1929 als een federatie van drie kleinere vakcentrales, zie: Utrechts volksblad : sociaal-democratisch dagblad d.d.14-08-1940

⁷⁷ OO 02-09-1950

⁷⁸ OO 02-09-1950

⁷⁹ OO 14-10-1950; in het kerstnummer OO 23-12-1950 een resumé

1951

Belangrijkste feiten: definitieve verkrijging koninklijke goedkeuring en verlenging van de aansluiting bij de Nederlandse Vakcentrale. De eerste zeven jaren is er een vijandige houding en tegenwerking door NVV, KAB en de andere mijnwerkersorganisaties. Uitvoerig wordt de Mauritskwestie behandeld, waarin Dohmen van de Katholieke bond een uitermate vulgaire rol speelde in zijn houding t.a.v. de leiding van de Maurits en het was nog maar de vraag, of zijn beschuldigingen waar waren. Hij bracht een interne kwestie, namelijk vermeende nazi-praktijken van het huidige mijnbestuur, aan de openbaarheid in de landelijke en provinciale pers.

Onze bond vecht voor de rechten van de arbeider, onderzoeken klachten en lossen die in gemeenschappelijk overleg op. Het huidige probleem, het groepsaccord, was zelf door Dohmen met zijn vakunie in 1947 ingevoerd. Wij waren daar meteen op tegen, waarop Dohmen ons als communistische opruiers enz. betitelde.

En terugkomend op de samenwerking met het NVC: alleen de afdelingen Waubach en Heerlerheide waren tegen. Voorzitter Spanbroek van het NVC verklaarde, dat de kleinste vakcentrale nu door een landelijke centrale als "communistisch geïnfiltrerd" werd beschouwd. De grote centrales menen een babycentrale te moeten bestrijden.

Het HB gaat komende tijd met name aandacht besteden aan weduwenpensioenen, de 40-urige werkweek en gratis verstrekken van werkkleding.⁸⁰

Gerealiseerd werden de toeslag op de pensioenen en rentetoekenning i.v.m. silicose.⁸¹

1952

De cover van ons tijdschrift wordt aangepast: de vermelding dat wij lid zijn van het EVC wordt in de lay-out opgenomen.

Een nieuw kled voor Ons Orgaan, we gaan de tweede halve eeuw mijngeschiedenis tegenmoet, de andere mijnzetels hebben hun gouden jubileum gevierd hebben of gaan het vieren.⁸² Door het verkrijgen van de koninklijke goedkeuring is de strijd grotendeels geluwd. Woningproblemen, huisvestingsproblemen en loongeschillen werden opgelost. Een voorname factor is, dat onze organisatie los van de werkgever staat en wij met zure gezichten van die kant geen rekening hoeven te houden.⁸³

1953

Twee-jaarlijkse verkiezing van het HB. De statuten bepalen, dat per referendum onder de leden het nieuwe bestuur moet worden samengesteld. Dit is uniek, geen enkele andere bond stelt zijn HB op deze wijze samen.⁸⁴ ABWN is nu vertegenwoordigd in alle organen van het Mijnstatuut, het AMF en in diverse commissies, aldus het HB.⁸⁵

⁸⁰ OO 13-10-1951, verslag 7^e algemene ledenvergadering

⁸¹ OO 22-12-1951

⁸² OO 10-05-1952

⁸³ OO 03-01-1953

⁸⁴ OO 21-12-1953

⁸⁵ OO 02-01-1954

1954

HERDENKING VAN HET TWEEDE LUSTRUM

10-jarig bestaan van de ABWM

Op 3 October a.s. hoopt de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf zijn 10-jarig bestaan feestelijk te herdenken.

Wij zullen dan 10 jaren van strijd en organisatie achter de rug hebben. Een tweede lustrum is op zichzelf niet veelbetekenend, maar voor de A.B.W.M. is het een tijdperk geweest waaraan we allen nog dikwijls zullen terugdenken.

Het zou ondoenlijk zijn om alles van de oprichting af de revue te laten passeren. Hoofdzak is, dat na de herdenking van het eerste lustrum in 1949 de A.B.W.M. in kracht en sterkte is toegenomen en het belangrijkste dat we willen releveren is het verkrijgen van de Koninklijke Goedkeuring in 1951. Dit heeft een strijd (en zeer veel opoffering) van 7 jaren gekost. Door de krachtige, onbaatzuchtige en voorbeeldige houding van allen is toen de kroon op het werk gezet. Vanaf die datum groeide het vertrouwen in de Bond aanzienlijk, ondanks de felle bestrijdings-campagne die door de toenmalige Vak-Unie werd gevoerd.

Het bovenstaande is een herdenking waard. De eerste 10 jaren waren rijk aan ervaring.

Een terugblik op deze jaren moet voor ons allen een grote voldoening zijn temeer daar we van alle kanten steeds in het zoeklicht stonden.

HERDENKING

Bij de herdenking van ons 10-jarig bestaan is er zeker alle reden om dit enigszins over de hele linie feestelijk te herdenken.

Het Hoofdbestuur heeft een omlijnd plan vastgesteld, waarop we spoedig uitvoeriger zullen terugkomen.

Ongetwijfeld zullen de afdelingen niet achterblijven om ook in hun woonplaats dit feit voor leden en familie feestelijk in eigen kring te herdenken.

Zelfstandig of in samenwerking met anderen kunnen de afdelingen dit feest herdenken.

Het is gewenst dat men nu reeds alle voorbereidingen treft teneinde verzekerd te zijn van het welslagen.

Dus vrienden, allen aan de slag! Dit tweede lustrum moet als het ware de triomf zijn van wat door onderlinge samenwerking in jaren kon worden bereikt.

Alle afdelingen organiseren in hun woonplaatsen een feest op 3 oktober, ter herdenking van het 10-jarig bestaan.

Ook het HB zal een feest organiseren.⁸⁶

HET WEZEN VAN DE A.B.W.M.

De verbreking van de samenwerking in de Raad van Vakcentralen en -als gevolg daarvan in de Vakunie geeft „De Mijnwerker” aanleiding tot uitvoerige beschouwingen.

Voornamelijk is daarbij de verhouding tot N.V.V. en de Alg. Ned. Bedrijfsbond in geding. Wij zouden deze meningsverschillen tussen de vroegere Unie-genoten kunnen laten, voor wat zij zijn, indien ook niet de A.B.W.M. hierbij betrokken werd. „Een pot nat” zegt „De Mijnwerker”. Is dit echter zo? Zijn er geen kenmerkende verschillen? Het blijkt reeds hieruit, dat het N.V.V. talrijke zakelijke en persoonlijke betrekkingen met een politieke partij onderhoudt. Ook al moge men aan die zijde wel beweren, dat het N.V.V. politiek, vrij en onafhankelijk is, *in wezen* is dit niet het geval. Een nauw samengaan met een politieke partij bestaat noch bij de Bond van Werkers noch bij de Ned. Vakcentrale, bij wie de A.B.W.M. aangesloten is. Zelfs is het zo, dat leden van de A.B.W.M., die lid van de, met het N.V.V. verbonden, politieke partij zouden worden of zijn, aldaar niet als volwaardig worden beschouwd. Hieruit volgt wel, dat er in politiek opzicht een groot kenmerkend verschil tussen de A.B.W.M. en de Algemene Nederlandse Bedrijfsbond bestaat.

Als „De Mijnwerker” spreekt over de Wever en Koliijn als leden van de P.v.d.A., dan is dit allereerst niet juist (Koliijn is immers geen lid) en bovendien betreft het persoonlijke uitingen van leden. Wij vinden deze de moeite waard om te publiceren, doch dit wil geenszins zeggen, dat de Bond of het H.B. hier zonder meer achter staan. Hoe de Bond en het H.B. over de zaken denken, blijkt uit dit en vroegere gepubliceerde artikelen.

Er zijn nog andere verschillen. Wie de Bond van Werkers begrijpen wil, moet teruggaan naar de tijd van vlak na de bevrijding, toen velen het gevoel hadden, dat met nieuwe mensen en in nieuwe vormen de belangen van de mijnwerkers moesten worden gediend. Men ging uit van de eenheid gesmeed in het gezamenlijke doorstane leed tijdens de oorlog en bezetting. Men vindt iets daarvan terug in een geschrift van die tijd. Dit zegt: „Met hoe weinig begrip hebben wij vroeger toch naast elkaar gestaan, kerkelijk, politiek en maatschappelijk. Wat hebben wij vroeger

⁸⁶ OO 28-08-1954

veel goede gelegenheden om elkander te kennen, te begrijpen, onbenut voorbij laten gaan. Nooit willen wij meer terug naar die tijd van overdreven, strenge afscheiding. Toen we waanden, dat *wij* het alleen wisten, dat alleen onze kant het bij het rechte eind had.

Wij hopen in de oorlog geleerd te hebben groot vaderlands te denken; in onze evenmens het goede te veronderstellen; te zoeken naar hetgeen bindt". Uit die overwegingen werd naar een voor alle mijnwerkers, aanvaardbare grondslag gezocht. Wij meenden deze gevonden te hebben door de christelijke en humanitaire beginselen (hetgeen iets gans anders is dan „humanistisch") als leidraad te aanvaarden. Wel is niet alles zo gelopen, als we gedacht hebben, het is toch goed, dat de A.B.W.M. zijn oude doelstelling niet verloochent en meer let op hetgeen bindt, dan op hetgeen scheidt. In de tien jaren van zijn bestaan is wel gebleken, dat vele mijnwerkers dit standpunt onderschrijven. Daarmede is ook het bestaansrecht van de A.B.W.M. aangetoond.

Daarmede is ook een kenmerkend onderscheid met het N.V.V. aangegeven. Dit staat toch, zo niet in theorie, dan toch in de praktijk, op socialistisch, humanistische grondslag. Wij aanvaarden de christelijke en humanitaire beginselen als grondslag van ons handelen onder eerbiediging van de religieuze gevoelens der leden. Onze Bond is de toevlucht voor allen, die *ongescheiden* naar godsdienst en politiek op de mijn werken en daarom gezamenlijk hun vakbelangen willen behartigen. Op velerlei manieren. Door onderlinge beraadslaging, door gezamenlijke activiteit en door het zich openstellen voor wat in de maatschappij leeft.

Wij gaan daarbij niet van vooropgezette meningen uit. Het blijkt wel uit de steun, die wij aan de P.B.O. verlenen. Hoewel wij aanvankelijk kritisch tegenover de P.B.O. stonden, zullen wij deze een royale kans geven en daaraan naar de mate van ons inzicht en onze krachten medewerken. Het gaat toch in de Bond niet om het doordrijven van bepaalde politieke doelstellingen, doch om de behartiging van de sociale belangen der mijnwerkers. Wie deze behartiging wil en daarmede resultaat boekt, zal ons aan zijn zijde vinden. Zo blijkt dat de Bond in de jaren van zijn bestaan een eigen karakter en groei vertoont. Op deze weg willen we voortgaan. Als het kan, tezamen met anderen: als het moet, afzonderlijk. De tien jaren van ons bestaan hebben, ondanks teleurstellingen en tegenwerking, bewezen, dat het de Bond ernst is met zijn werkzaamheden. Dat wij hierbij *niet* konden rekenen op de welwillende bescherming van anderen, als pers en politieke partijen, doch uitsluitend afhankelijk waren van de steun en activiteit van onze eigen besturen en leden, is onze kracht en onze glorie.⁸⁷

In september werd ook nog eens teruggekeken op het jubileum en het belang van de koninklijke goedkeuring, dat meer betekende en meer was dan een formaliteit. Ook tijdens de 10^e algemene vergadering werd bij dit feit stilgestaan. Nadrukkelijk wordt vermeld, dat "wij hoeven geen enkele politieke partij of religieuze vereniging naar de ogen te kijken. Wij zijn volkomen vrij en onafhankelijk en niemand verantwoording schuldig. Ter versterking van onze positie zijn wij aangesloten bij de enigste, politiek en godsdienstig onafhankelijke vakcentrale in Nederland, de N.V.C."

Na eerst gehuisvest te zijn geweest in het oude winkelgebouw aan de Schinkelstraat, tegenwoordig (1954, HT) Honigmanstraat genaamd en later in het pand Sittarderweg, is nu "een behoorlijk pand aangekocht bij de technische school".⁸⁸ [Ververstaat 2, HT]

89

⁸⁷ OO 28-08-1954

⁸⁸ OO 11-09-1954

⁸⁹ Vizier 1994-04

Op 26 september vindt de 10^e algemene ledenvergadering te Sittard plaats. In het verslag zijn Voor eerst zijn foto's in het bondsblad afgedrukt. Uiteraard werden de behaalde successen aangehaald:

18-10-1945 zitting name in de opgerichte MIR met twee personen;

22-10-1945 proclamatie 24 proteststaking voor verbetering lonen, zeer groot succes;

29-04-1946 Staking Laura en Vereniging, solidair;

01-05-1946 nav acties bond invoering nieuwe pensioenregeling;

19-05-1946 1^e keer deelname aan de fondsverkiezingen en 31 van de 60 zetels gehaald; de Vakunie kreeg 29 zetels;

01-10-1950 aansluiting bij Nederlandse Vakcentrale;

1950 23 zetels behaald bij de fondsverkiezingen (AMF), in verhouding tot ledenaantal bond een goed resultaat;

1954 27 zetels veroverd en wij werden de grootste fractie in het AMF.

Het groepsacoord, waartegen in het verre verleden door de staking bij de ON II werd geprotesteerd en waar onze Bond achterstond, behoort het tot het verleden.

Verder strijd om de toeslag op de pensioenen, hetgeen een feit werd op 01-01-1950, maar die thans niet meer voldoende is. Hiervoor zullen we blijven vechten. De successen zijn met name te danken aan driemanschap bondsvoorziter Hamers, bondssecretaris Kretzers en propagandist Nijsten, die vanaf de oprichting een leidende functie hebben gehad; en de 10 hoofdbestuurders en talrijke medewerkers in de afdelingen.

Door de ledenwerfactie kregen we in het jubileumjaar er 1000 nieuwe leden bij. Zij stonden allen vermeld in een gebundeld boekwerk, aangeboden door de afdelingen aan de voorzitter.

Het Nieuwe bondsgebouw aan de Ververstraat 2 zal dit jaar worden geopend. De bestuurskamer zou een prachtige lambrisering krijgen en een elektrische klok voor het zakelijk blijven op de HB-vergaderingen en het bepalen van de spreektijd.

Eveneens werd aangeboden een album met foto's van de opening van het eerste gebouw en van het 5-jarig bestaan, waarin ook de foto's van nieuwe gebouw en 10-jarig jubileum zouden worden bijgevoegd.⁹⁰

Het verslag van de in oktober plaatsgevonden Algemene Ledenvergadering is eveneens verluchtigd met foto's.⁹¹

1955

DE MAAT IS VOL

Onder deze kop werd weer eens een verdraaiing van de feiten door de CPN, afdeling Limburg over de acties van onze bond en het doen voorkomen, dat zij met de ABWM zouden samenwerken, genoteerd.

Vrijdag 9 September gaf de C.P.N., District Limburg, een pamflet uit getiteld "Internationale Ontspanning en de lonen". Na eerst de gebruikelijke propaganda voor de Sovjet-Unie gemaakt te hebben komt een vervolg over de lonen. Dit gedeelte luidt:

Voorstellen van de A.B.W.M.:

Naar onze mening is het mogelijk om de minimum voorstellen van de A.B.W.M. die inhouden:

1e. Verhoging premie tijdloners met minstens 15 pct. en 25 pct. voor resp. de ondergronders en de bovengronders ;

2e. Bijdrage premie A.M.F. boven de 3 pct. te laten betalen door de Mijndirectie;

3e. Winstuitkering aan de mijnwerkers, dat deze voorstellen te verwezenlijken zijn. De 60 miljoen gulden winst afgelopen jaar staat dit zeker toe.

Waar het om gaat is dat de koehandel van de laatste tijd omgezet wordt in een concrete loonsverhoging. De ontevredenheid heeft de hoofdbesturen en de mijndirectie gedwongen om over de lonen te spreken en daar zijn loonvoorstellen van bonden op gevolgd. Waar het nu om gaat is dat de kompels 'n eenheid gaan vormen. Die eenheid is de voorwaarde om de voorstellen van de A.B.W.M., die naar onze mening de meest concrete zijn, om te zetten in een directe inkomstenvermeerdering. In het bijzonder wat betreft punt 2 der voorstellen die een belangrijke loonsverhoging voor de onder- en bovengronders inhoudt, door verlaging van de premie voor het A.M.F. De taal die het H.B. van de A.B.W.M. spreekt in haar manifest is duidelijk. Voet bij stukhouden en je niet met minder laten afschepen. Daarom kompels eist actie van je hoofdbesturen. Dringt aan op de openbare vergaderingen. Gaat in grote getale Maandag naar de openbare vergadering van de M.I.R., waar de lonen aan de orde komen. Deze vergadering vindt plaats Maandagmorgen 10 uur in de Kamer van Koophandel op het Templesplein te Heerlen.

---

⁹⁰ OO 09-10-1954

⁹¹ OO 06-11-1954

Bespreekt deze voorstellen met je mede-arbeiders, zodat alle arbeiders achter dezelfde eisen staan, wat een einde maakt aan de verwarring, die bewust gezaaid wordt door allerlei verschillende loonvoorstellen in te dienen. Kompels, handelen is geboden. Nu is de tijd rijp.

Uitgave C.P.N., District Limburg.

Wordt lid van de Communistische Partij Nederland, leest en abonneert U op "de Waarheid".

Toen onze voorzitter Hamers maandagmorgen op de vergadering van de M.I.R. verscheen was de ruimte voor het publiek geheel gevuld en onder toezicht van de politie gesteld.

De leden van de M.I.R. monkelden en zeiden tegen Hamers "zijn die toeschouwers van jou", en het bovengenoemde pamflet deed daarbij de ronde. Dit pamflet was Hamers total onbekend.

Ons hoofdbestuur reageerde hierop als volgt.

Vrienden,

Over de gang van zaken, en veel wat daaraan reeds is voorafgegaan, willen wij een ernstig woord met u spreken. Alweer wordt een actie, die wij in Uw belang en dat van alle mijnwerkers voerden, doorkruist door de propaganda van de politieke partij der communisten. Iedereen begrijpt, en de communisten in de eerste plaats weten dit, dat ons voor de zoveelste keer nu in de schoenen geschoven wordt dat wij samenwerken met de C.P.N. Door deze wijze van handelen maakt de C.P.N. het voor ons onmogelijk de acties te voeren die voor Uw belangen nodig zijn. Reeds meerdere malen hebben wij de leden van de C.P.N., die ook in de A.B.W.M. zijn georganiseerd, daarop gewezen en hen verzocht in hun partij hun invloed aan te wenden, dat dit zou worden nagelaten, daar deze wijze van doen niet bevorderlijk is voor de belangen van de arbeiders, maar zelfs grote schade daaraan toebrengt. Het heeft niet mogen baten. Dit kan echter niet zo doorgaan en wij zullen ons ernstig er over moeten beraden, welke maatregelen wij zullen moeten nemen, om voor deze ongewenste zogenaamde hulp gevrijwaard te worden. Reeds jarenlang wordt dit spel door de C.P.N. gespeeld. Steeds doet het voorkomen alsof tussen haar en ons enig contact of samenwerking zou bestaan. In de Tweede Kamer doet zij het voorkomen alsof zij de gegevens, benodigd voor haar politiek debat ontvangt van de A.B.W.M. Onze leden worden opgehitst door haar tegen ons Hoofdbestuur. Leidende figuren uit onze Bond worden op de meest infame wijze door hen belasterd. Bij de laatste fondscommissieverkiezingen in '54 gaf zij op het laatste ogenblik een pamflet uit, zogenaamd ten gunste van de A.B.W.M., waardoor wij zeer stellig schade hebben geleden en waardoor vele mijnwerkers er van werden afgehouden op onze kandidaten te stemmen. Zo zouden wij nog talloze feiten aan U kunnen voorleggen. Dit alles is oorzaak geweest, dat ons jarenlang de Koninklijke Goedkeuring werd onthouden en wij ernstig in ons werk voor de belangen van de mijnwerkers werden gehinderd. Wij wensen van geen enkele politieke partij invloed of ongevrage hulp, noch van de C.P.N., noch van de P.v.d.A., noch van de K.V.P. of wie dan ook. Wij waren steeds en blijven dit ook, een politiek onafhankelijke organisatie. Jarenlang hebben wij al gestreden tegen deze handelingen van de C.P.N. In sommige gevallen van onze leden hebben wij krachtig ingegrepen, indien bleek, dat zij in de A.B.W.M. hun politieke aspiraties wilden uitvieren. Deze voorbeelden hebben evenmin als onze verzoeken, enige invloed gehad op het optreden van de C.P.N., die de vakacties door de A.B.W.M. gevoerd, als dekmantel gebruikten voor voor eigen acties. Er moet van onze zijde, blijkbaar nog eens duidelijke taal gesproken worden. Wij zullen niet schromen dit te doen en zullen de consequenties daarvan aanvaarden evenals men dit van de zijde der communisten zal moeten doen. Binnenkort zal het hoofdbestuur aan de afhandelingen zijn opvattingen kenbaar maken en voorstellen doen toekomen. Er zal vastberaden en doeltreffend gehandeld moeten worden. Niet langer kunnen en mogen wij dit dulden. Dit was de eensgezinde mening van alle leden van het hoofdbestuur.⁹²

Tijdens de Algemene Vergadering van 2 en 9 oktober te Sittard werd op 2 oktober als 1^e punt op de agenda het voorstel van het hoofdbestuur tot roeyement leden van Vlimmeren en Hogenberg uit Heerlerheide, aangezien beiden met medewerking van de E.V.C. een mijnwerkerscongres te Praag hadden bijgewoond. Het voorstel werd na een breedvoerige discussie aangenomen.

Er werd een resolutie aangenomen, waarbij elke hulp en contact, direct of indirect met de CPN en bij hulp of behulpzaamheid bij acties en werk, uitgevoerd door de A.W.B.M. tevens werd vastgelegd, dat het samengaan van het lidmaatschap van de A.W.B.M en het lidmaatschap van de C.P.N. in strijd was met het belang van de bond.⁹³

Tijdens de vervolgvergadering volgden reacties op het beleid van het HB.

Bij de hogere waardering van de mijnarbeid komt de prioriteitspositie van de mijnwerker nergens tot uitdrukking. Er zijn echter genoeg beroepen aan te wijzen, waar méér geld werd verdiend.

---

⁹² OO 24-09-1955

⁹³ OO 08-10-1955

Eveneens was er kritiek m.b.t. de resolutie over de CPN. De bondsvoorzitter wees erop, dat de werkgevers konden profiteren van de verdeeldheid van de arbeiders, zeker nu de werkgever de pensioenleeftijd van de bovengrondse mijnwerkers zouden willen verhogen. Uiteindelijk werd het beleid van het HB goedgekeurd.⁹⁴

In het kerstnummer blikte men terug op behaalde resultaten, o.a. verhoging van de pensioentoeslag van ondergronders en bovengronders; verhoging kinderbijslag; verhoging prestatiepremie met gemiddeld 3-4% en wederom veel gevallen m.b.t. incidentele hulp en raad aan leden. Baanbrekend werk werd verricht op het gebied der silicose. Gedetailleerde gegevens vindt men in het jaarverslag. Getekend Hamers, Kretzers, Krewinkel.⁹⁵

1956

Zoals wij in het eerste nummer van „Ons Orgaan” mededeelden zouden wij ook het vraagstuk van de loonvorming behandelen. Om dit vraagstuk goed te benaderen is het juist eerst in 't kort de geschiedenis van het bestaande na te gaan en zij het in grote trekken, te bezien welke voor- en nadelen dit gebracht heeft.

Ieder kent de toestand waarin in ons land verkeerde na de wereldoorlog. Een verwoeste industrie. Een achterstand van 5 jaren in de scholing van de arbeiders en technisch personeel. Een geweldige Staatsschuld (25 milliard) en het verlies van onze positie op de wereldmarkt. Daarbij kwam nog het grote nadeel dat Nederland nagenoeg geen eigen grondstoffen oplevert en dus alles in het buitenland gekocht moet worden. Dit maakt vanzelfsprekend de kostprijs van een product in Nederland duurder dan in het buitenland. Wanneer het lukte deze kostprijs laag te houden dan kon onze industrie dus beter met het buitenland op de wereldmarkt concurreren. Een ieder begrijpt die doodnuchtere waarheid, dat wilden wij werk hebben en dus daarmee het nodige geld verdienen, wij onze producten moesten kunnen verkopen. De andere nuchtere waarheid was dat wij daarom gedwongen waren onze kostprijs, die door aankoop van grondstoffen nadelig werd beïnvloed, door andere middelen omlaag te brengen. Een van de directe middelen die ten dienste stonden, was het arbeidsloon. Aan het goedkoper maken van 't product door aanwending van moderne technische middelen en arbeidsmethoden waren wij in de beginne lang niet toe.

De regering nam daarom het gehele loonbeleid in de hand en bepaalde welke lonen gegeven mochten worden. Dit betekende dus dat geen overleg of strijd gevoerd kon worden tussen werkgevers en werknemers over het te betalen loon. Wel bepaalde de regering dat de laagste lonen het meest omhoog gebracht zouden moeten worden (landarbeiders en ongeschoolden). De nivellering die hiervan het gevolg was, bleek later nadelen op te leveren en werd na enige jaren hierin verandering gebracht. Wij zullen hierop niet verder ingaan maar dit aparte vraagstuk in een ander artikel vollediger behandelen dan wij binnen het raam van dit stuk kunnen doen.

De bedoeling met deze loonpolitiek was om te voorkomen dat de hoge lonen oorzaak zouden zijn van een te duur en dus onverkoopbaar product. Dit was juist gezien want levensvoorwaarde voor Nederland was geld verdienen om onze landshuishouding weer op goede gang te brengen en daardoor werk en welvaart te verschaffen.

Om het nadeel van het lagere loon te compenseren werd door de regering tevens bepaald dat de huishuren werden bevroren. Hierdoor werd dus een uitgave-vermindering bereikt. Ook op de prijsvorming hield de regering controle, ter voorkoming dat de prijzen opgedreven zouden worden. In hoeverre dit succes heeft opgeleverd is niet goed controleerbaar. Het feit dat prijsverhogingen hebben plaats gevonden is niet maatgevend. Men zou daarnaast moeten kunnen vaststellen hoe hoog de prijzen zouden zijn gegaan indien er totaal geen prijscontrole ware geweest. Over het algemeen heeft men echter de indruk dat met deze controle het doel niet ten volle is bereikt. Naast al deze maatregelen nam de regering nog vele anderen, die evenwel dikwijls meer de producent dan de consument ten goede kwamen, ondanks de slagzin van de toenmalige minister-president Schermerhorn, dat “de gezamenlijke armoede gezamenlijk moest worden gedeeld”. Doordat de regering de loonvorming zelf in de hand had genomen en dus overleg tussen werkgevers en werknemers daarin niet meer de rol speelde zoals het geval was voor de oorlog, kwamen er ook minder gevallen voor van loonstrijd en stakingen. Hierdoor werd bereikt dat het productieapparaat steeds op volle toeren kon blijven draaien. Men weet dat het buitenland steeds vol bewondering keek naar het kleine Holland, waar een „arbeidsvrede” heerste zoals men die nergens anders aantrof.

Een nadeel was weer dat de regering genoodzaakt was, door dreigende overbevolking van ons land, te bevorderen dat duizenden goede arbeidskrachten ons land verlieten. En dat niet alleen, maar ook daarvoor zelfs vele miljoenen ter beschikking moest stellen van het geld dat wij in ons land zo brood- en broodnodig hadden. Ook op dit kunnen wij binnen het raam van dit artikel niet nader ingaan.

Nu na 10 jaren van praktijk met deze loonpolitiek kunnen wij vaststellen dat het doel, althans grotendeels, bereikt is en Nederland van een armoeland weer een betrekkelijk in welvaart verkerend land geworden is. Hierbij is ook van groot voordeel geweest de langdurige ongekende hoogconjunctuur die de wereld nu enige jaren meemaakt. Wij weten allen dat in de jaren waarin wij nu onder dit systeem van loonvorming leven, het genoeg niet onverdeeld is geweest. Er -werd soms harde en

---

⁹⁴ OO 22-10-1955

⁹⁵ OO 22-12-1955

bittere critiek geleverd en mokkend en ontevreden hebben wij dikwijls deze maatregelen aanvaard. Ten onrechte als men het in het geheel van de landshuishouding bekijkt.

Terecht dikwijls als wij de verdeling van de gezamenlijk behaalde resultaten bekijken. De slagzin van minister Schermerhorn is misschien juist geweest in het tijdsbestek waarover hij sprak. Toen evenwel de welvaart begon te komen is dit zelfde niet toegepast in de mate waarop alle groepen van de bevolking er recht op hadden. Zeker zijn wij er niet blind voor dat vele sociale verbeteringen tot stand kwamen Deze zijn voor het merendeel van de mensen niet zo goed berekenbaar en komen deze voordelen daardoor niet zo goed tot hun recht bij het vellen van een oordeel over wat bereikt is. Ook is het ons niet ontgaan dat niet meer de beloning voor de arbeider afgemeten wordt naar zijn noodzakelijk levensonderhoud maar dat men erkent zijn recht op het deel van het gezamenlijk bereikte resultaat. Dit alles ontgaat ons niet, maar ons ontgaat ook niet dat wij recht hebben op meer dan wij gekregen hebben.

Het is daarom dat, zoals wij in een ander artikel schreven, de stem van de arbeiders steeds luider en ongeduldiger wordt om dit deel toegekend te krijgen.⁹⁶

In het lijfblad van de E.V.C werd in december 1955 een brief afgedrukt over gevoerde acties in de mijnindustrie, waarin onze bond weer werd vermeld, met echter onjuiste, dan wel misleidende voorstelling op het gebied van de loonpolitiek, het royeren van twee C.P.N.-leden door onze bond en mogelijke samenwerking met de A.N.M.B.

Onder de kop "De E.V.C. weet 't???" konden onze lezers dit nu lezen, met de groeten van de Ververstraat.⁹⁷

De E.G.K.S. nodigde de bond uit, om een bezoek te brengen aan haar instelling te Luxemburg. Het werd een uitgebreide excursie, waarover veel in het bondsblad geschreven werd.⁹⁸

In de beste stemming huiswaarts⁹⁹

Vaste terugkerende thema's in 1956 betroffen het loonvraagstuk; de 40-urige werkweek; lonen en prijzen; ouderdomsvoorziening; bezitsvorming; loonschade en arbeidsongeschiktheid; silicose.

Tegenwerking en onbegrip blijven doorgaan, getuige het volgende artikel.

DE HOUDING VAN DE ABWM

Tegenover de jongste gebeurtenissen kan ieder weten, die de publikaties van de ABWM hierover gelezen heeft. Dat wil zeggen, zelf gelezen heeft en niet, datgene wat sommige kranten hiervan gemaakt hebben.

Gang van zaken

Voor een goed begrip geven we hier nog eens een overzicht van de gang der gebeurtenissen.

Bij de M.I.R. zijn diverse voorstellen in behandeling o.a. van de A.B.W.M. Deze voorstellen zijn niet gloednieuw, maar herhaaldelijk op tafel gebracht. Zoals dat gaat in de M.I.R., worden deze voorstellen van boven en van onderen, van voren en van achteren, van links en van rechts bekeken en onderzocht. Want men moet niet denken dat, indien de A.B.W.M. een voorstel bij de M.I.R. indient, alle leden van ongeduld staan te trappelen om die voorstellen goed te keuren; en nog minder, dat de Minister of het College van Rijksbemiddelaars daar zonder meer zijn goedkeuring aan hecht. Deze voorstellen worden gewikt

⁹⁶ OO 1956, no.3

⁹⁷ OO 1956, no.3

⁹⁸ OO 1956 no. 8 en verder

⁹⁹ OO 1956, no.14

en gewogen en het is soms moeilijk zijn geduld te bewaren: bij de lange weg, die een voorstel moet afleggen, voordat het de vorm van een verordening verkregen heeft.

Om te voorkomen, dat de ingediende voorstellen dezelfde weg zouden gaan als zovele andere voorstellen, namelijk dat zij in de ijskast of in de papiermand terecht komen, besloot de A.B.W.M. zich te richten tot de Katholieke Mijnwerkersbond om een gezamenlijke actie te voeren. Deze organisatie had toch via haar bondsorgaan blijk gegeven, dat het haar ernst was met haar voorstellen. In de brief van ons Hoofdbestuur had men zich daarom beperkt tot de belangrijkste voorstellen. Deze voorstellen waren:

1. Aanwezigheidspremie voor alle arbeiders, onder- zowel als bovengronds;
2. Diensttijdtoeslagverbetering;
3. Vakantietoeslag van 4 pct van het jaarloon;
4. Verkorting van de werktijd zonder loonderving, ook voor de bovengronders.

Aan de Kath. Mijnwerkersbond werd voorgesteld ten aanzien van deze punten een gezamenlijke actie te gaan voeren, indien geen bevredigende oplossing verkregen zou worden. Immers er bestond gegronde twijfel over een snelle behandeling, laat staan over goedkeuring, van de diverse voorstellen.

Op deze brief heeft de Kath. Mijnwerkersbond toen niet geantwoord. Wel konden we in de krant lezen, dat de A.B.W.M. "adhaesie" aan de langzaam-aan-actie zou hebben betuigd. Uit het voorgaande volgt, dat dit NIET het geval was. Wel was van de A.B.W.M. een voorstel tot een gezamenlijke actie uitgegaan doch dit is toen NIET aanvaard. Geen enkel overleg vond daarover plaats. De Kath. Mijnwerkersbond kon het immers alleen wel, zo zeide voorzitter Dohmen. De A.B.W.M. kan dan ook uiteraard geen enkele verantwoordelijkheid aanvaarden voor een actie, waarover de A.B.W.M. niet geraadpleegd is. Het is goed om dit duidelijk vast te stellen, omdat de langzaam-aan-actie bijzonder snel is afgelast; zonder dat duidelijk was of en welke verbeteringen in de arbeidsvoorwaarden zouden worden aangebracht.

Onderonsje

Vergeleken met de toestand van voor de langzaam-aan-actie is er op papier nog niets veranderd. Ook voor de langzaam-aan-actie spraken de werkgevers van hun goede wil diverse voorstellen te overwegen.

Deze goede wil is blijkbaar nog steeds aanwezig.

Waarin deze goede wil zich zal openbaren, weten we op het ogenblik nog niet. Wel schijnt het vast te staan, dat Minister Suurhoff de veertig-urige werkweek niet wil voor de bovengronders, uit vrees voor de gevolgen in andere bedrijfstakken. Wat er dus wel uit de bus zal komen, is op het ogenblik, dat dit artikel geschreven wordt, nog niet bekend. Hier en daar meent men wel iets te weten, maar zolang de M.I.R. en de Regering de voorstellen niet hebben goedgekeurd, ligt er nog niets vast.

Merkwaardig zijn daarom berichten als zouden Dohmen en enkele werkgevers in een onderonsje over bepaalde voorstellen overeenstemming hebben bereikt. Als men dit hoort, vraagt men zich af: hebben wij een M.I.R. of hebben wij geen M.I.R.? Wie neemt daarin de besluiten: de gezamenlijke leden of worden die besluiten door een paar leden in een onderonsje bedisseld?

Men heeft de langzaam-aan-actie in strijd met de gedachte van de P.B.O. genoemd. Wat enkele leden in Scheveningen zouden uitgehaald hebben, is nog veel erger! Blijkens publikaties hebben deze leden bekookstofd, wat de M.I.R. zou gaan doen en zou gaan besluiten. Waar is nu de samenwerking tussen werkgevers en de organisaties in de M.I.L.R.? Hebben de besturen en de leden van eigen en andere organisaties niets meer te vertellen of moeten die goedvinden wat in Scheveningen klaargestofd is? Eerst worden de leden en besturen opgedraaid door felle artikelen in „De Mijnwerker”, dan worden zij uitgenodigd aan een ONVOORBEREIDE langzaam-aan-actie mee te doen, die prompt na anderhalve dag wordt afgelast, zonder dat deze leden precies weten, wat er uit de bus is gekomen.

Er komen nog besprekingen met de Kath. Bond. Maar als wij met de Kath. Bond een gezamenlijke actie zouden gaan voeren, zouden we toch bepaalde waarborgen over de voorbereiding en de afwikkeling van die actie willen hebben. Anders kunnen we er beter niet aan beginnen.

De situatie is dus deze, dat wij nog overleg plegen. Wij wachten verder op het verloop van de besprekingen in de M.I.R. en dan eerst kunnen wij vaststellen of en welke actie gevoerd zal worden.

Pers en politiek

Een enkel woord moet ons nog van het hart over de houding van de pers over de A.B.W.M.

Wij kunnen van verslaggevers niet verwachten, dat zij van alles op de hoogte zijn. Slechts enkele bladen als „Het Vaderland”, „De Tijd” en de „Telegraaf” gaven blijk van een terzake kundige berichtgeving. Er was echter heel wat onjuiste berichtgeving. Het is daarom onbegonnen werk op alle perspublicaties in te gaan. Een slechte beurt maakte wederom „Het Vrije Volk”, dat onverbeterlijk schijnt. Voor lezers, die het nog niet weten, diene daarom, dat het N.V.V. minstens de helft van de aandelen van „Het Vrije Volk” bezit. Dit feit schijnt het karakter van de berichtgeving over de A.B.W.M. te bepalen.

Een andere moeilijk te begrijpen zaak voor velen is, dat de A.B.W.M. een POLITIEKE ONAFHANKELIJKE vakbond is. Wij behoeven geen enkele politieke partij naar de ogen te zien, maar volgen ons eigen inzicht om de belangen van de mijnwerkers te behartigen. Wij zijn dus aan geen enkele politieke partij verantwoording schuldig, alleen aan onze leden. Wel zouden de politieke partijen zich eens kunnen verantwoorden tegenover hun kiezers. Want de mijnwerkers hebben niet op Drees of Romme gestemd om er slechter van te worden. Vorig jaar bij de verkiezingen is hun ook iets heel anders beloofd. Daarom zou het niet zo gek zijn, als de politieke partijen nu eens tegenover de mijnwerkers verantwoording aflegden van hun verkiezingsbeloften, in het bijzonder van die tegenover de mijnwerkers.

Toekomst

In de komende weken zal het lot, dat aan de bij de M.I.R. ingediende voorstellen beschoren is, de volle belangstelling van de mijnwerkers hebben. Hier is voor de M.I.R. nu eens de kans om te tonen, dat deze raad werkelijk het bedrijfsorgaan van de mijnindustrie is. Dus geen geheimzinnigheid, geen gesloten deuren maar een open en vrije discussie. Dit kan de mijnwerkers het gevoel geven, dat zij deel uitmaken van 'n bedrijf, waar met hun belangen ernstig rekening gehouden wordt. Het onmogelijke zal geen verstandig mijnwerker verlangen, maar datgene wat in onze buurlanden mogelijk blijkt, moet toch ook in ons land te verwezenlijken zijn.¹⁰⁰

Op 17 april overleed hoofdbestuurslid Andreas Nijsten.

Reeds tijdens de bezettingsdagen was hij ervan overtuigd, dat na de bevrijding er één bond zou moeten komen van mijnwerkers. Vóór de oorlog was Andreas jarenlang georganiseerd geweest en maakte de strijd voor de levensbelangen van de koempels mee. Hij ervaarde, dat de kracht die deze werkers vormde, verdeeld werd door het gescheiden marcheren. Hierdoor verwerd deze kracht tot onmacht en werden de belangen van de werkers onnodig benadeeld. Na de bevrijding bracht hij zijn plannen in de praktijk, hij riep hij met enige anderen de mijnwerkers op om één bond te vormen.¹⁰¹

1957

Het AMF-reglement werd gewijzigd i.v.m de invoering van de AOW.¹⁰²

Terugblikkend op 1956 kunnen we opmerken, dat:

- het groot tekort arbeidskrachten een voordeel is, zo kunnen we een gunstige eis bedingen m.b.t. het loon;
- voor een redelijk pensioen is de basis gelegd d.m.v. invoering van de AOW;
- de winstuitkering 3% voor arbeiders is gerealiseerd, waardoor recht op nabetaling werd gerealiseerd;
- waar dat mogelijk is, een loonsverhoging van 6% in bedrijven gerealiseerd is;
- met betrekking tot de eis om een redelijk pensioen voor mijnwerkers, de vier vakorganisaties hiervoor samenwerken, dit door de talrijke mislukkingen hieromtrent eerder. Alleen voor 65-jarigen en ouderen werd een regeling voor twee jaren vastgesteld, waarna een definitieve regeling voor allen zou volgen.¹⁰³

De MIR neemt enkele besluiten, die door de bond terecht kritisch bekeken worden:

- verhoging van de vakantietoeslag van 3% tot 4% van het jaarloon, of van 9 dagen tot 12 dagen van het grondloon;
- verhoging van het verlofloon tot het AMF-loon, hetgeen in sommige gevallen wel 20% kan uitmaken.
- een begin met invoering van de 40-urige werkweek, waarvoor wij jarenlang gevochten hebben, maar een volledige invoering heeft nog niet plaatsgehad. Aan de bovengronders is een vrije zaterdag toegekend, doch deze zal op andere dagen moeten worden ingelopen. Hoe dat in de praktijk gaat weten we niet, maar er kleven tal van bezwaren aan. Feitelijk is het een achteruit-gang. Wij menen, dat dat stelsel onhoudbaar zal blijken. Het is ingevoerd, omdat de 40-urige werkweek niet in de kraam van de huidige regerings-politiek te pas kwam.¹⁰⁴

Op 11 mei vond een contactdag- en feestvergadering plaats op ontspannings-terrein Heihoven achter de O.N. IV bij gelegenheid van de invoering van de 40-urige werkweek c.q. de vrije zaterdag. De invoering hiervan door de werkgevers was ingegeven door de invoering van de 40-urige werkweek in de buurlanden, waardoor zij vreesden, dat vele arbeiders zouden wegtrekken.

¹⁰⁰ OO 1956, no.8

¹⁰¹ OO 1956, no.9

¹⁰² OO 05-01-1957

¹⁰³ OO 19-01-1957

¹⁰⁴ OO 27-04-1957

Verschillende woningcomplexen verkeren in bouwvallige staat, doch de huur werd steeds verhoogd, terwijl er geen onderhoud aan gepleegd werd. Uiteindelijk werd de huur verlaagd tot het niveau van 1956, hoewel de panden al sinds 1950 bouwvallig waren. Maar feitelijk zou de huur zou op het prijspeil van 1950 moeten komen te staan.¹⁰⁵

Kramer¹⁰⁶ doet niets voor de mijnwerkers, hij volgt de regeringspolitiek m.b.t. de nivellering van de loonpolitiek. De mijnwerkers moeten echter eendrachtig zijn. De ABWM zal zonedig staken, wanneer de looneisen niet ingewilligd worden.¹⁰⁷

Onderzoek wijst uit, dat stakingen niet leiden tot inflatie, omdat de lonen sterker stijgen dan de productie. Als antwoord hierop werden de prijzen verhoogd, omwille van de concurrentiepositie met het buitenland.

Nu blijkt, dat ondanks het aantal verloren mandagen door stakingen, de productie stijgt en stijging van prijzen en kosten aanzienlijk geringer is dan verwacht.

Verder was men van mening, dat bij afname van de hoogconjunctuur de werkgever niet bereid was, over te gaan aan eisen tot loonsverhoging en dat de de mogelijkheid van vakbonden, om dergelijke eisen te stellen, onmiddellijk zouden afnemen. Ook dit werd, getuige een buitenlands voorbeeld, gelogenstraft. Staken zou dus lonen.¹⁰⁸

In vakbondsland vinden ontwikkelingen plaats, die vroeger al tot onderlinge strijd leidde. Zij zijn dat schijnbaar vergeten, doch onze bond niet. Uiteraard vermelden zij dat niet. Onze Bond licht onze leden duidelijk voor:

KOMT ER WEER EEN RAAD VAN VAKCENTRALEN?

Vorige week werd het lezend publiek verrast met de mededeling dat er overleg gepleegd werd om de samenwerking te herstellen in de Raad van Vakcentralen. Zoals men zich zal herinneren de samenwerking in deze Raad door het N.V.V. opgezegd in 1954, toen in het mandement van de Bisschoppen in 1954 het lidmaatschap van het N.V.V. voor katholieken werd verboden.

Als leden van de A.B.W.M., niet aangesloten bij het N.V.V. maar bij de (niet verboden) N.V.C., stonden wij buiten deze zaak en zouden, als niet geïnteresseerden bij dit verbod, onze aandacht op andere zaken kunnen richten. Zo staan de zaken echter niet. Wij herinneren ons maar al te goed de tijd van de Vakunie in ons mijnbedrijf. Het verbond tussen de Katholieke, Moderne en Protestantse bond dat bestond als gevolg van de samenwerking tussen het N.V.V. het K.A.B. en het C. N.V. De vakunie waarmee wij aanvankelijk mee samenwerkten, maar welke samenwerking verbroken werd bij de invoering van het befaamde „groepsakkoord" onzaliger gedachtenis. De vakunie stond nadien als één blok tegen over de A.B. W.M. Vooral bij de fondsverkiezingen bleek dit zeer duidelijk. De laatste fondsverkiezingen vonden nog net plaats voor de verbreking van de samenwerking in de Vakunie. Wij kwamen als de sterkste partij van de vier bonden uit de bus. Reeds toen hebben wij bij het uitbrengen van een rapport over deze fondsverkiezingen erop gewezen, dat de samenwerking in de Raad van Vakcentralen weer een feit zou zijn voor de fondsverkiezingen in 1958. De tekenen wijzen er op wij waarschijnlijk gelijk zullen krijgen. Men zal zeggen dat de samenwerking tussen de Vakcentralen nog geen feit is en dat alleen het verlangen daarnaar wordt geuit. Dit is inderdaad zo, maar eenieder zal het duidelijk zijn, dat nu deze zaak publiekelijk onder de aandacht wordt gebracht, binnenkamers reeds zo goed als overeenstemming is bereikt. Wanneer wij spreken van binnenkamers dan bedoelen wij daarmee, dat niet alleen contact is geweest tussen het Episcopaat en het N.V.V. en de K.A.B.-besturen, maar dat ook in wijdere kring van de voornaamste hoofdbesturen der beide vakcentralen deze zaak is besproken en overeenstemming is bereikt. Wat wij nu zien gebeuren is alleen bestemd om leden en publiek aan de gedachte van nieuwe samenwerking te wennen. Als dan straks deze zaak officieel aan de leden wordt voorgelegd, is alle tegenzin die eventueel mocht bestaan, tot zo klein mogelijke proporties teruggebracht.

Komt de samenwerking tussen de vakcentralen weer tot stand en dus ook weer de vakunie in het mijnbedrijf, dan zullen er straks bij de fondscommissieverkiezingen dubieuze situaties in de vakunie ontstaan.

Als wij ons goed herinneren, was er in de kringen van de katholieke bond over de uitslag van de laatste fondscommissieverkiezingen grote teleurstelling.

Deze teleurstelling ging over het feit dat zij zo'n belabberd figuur sloegen met hun 26 zetels tegenover de A.B.W.M. met zijn 27 zetels. Zij meenden dat indien zij de verkiezingen niet in vakunie-verband hadden moeten voeren, dat zij dan een aantal zetels meer hadden verkregen. Het aardige was dat ook de Moderne bond meende dat zij meer zetels zouden hebben verkregen indien zij los van de vakunie de verkiezingsstrijd had kunnen voeren. Nu liggen de verhoudingen nog anders dan in 1954 in de vakunie. De katholieke bond is, sindsdien in ledental gegroeid van 25.000 tot 31.000 leden, terwijl de Moderne en Prot. bond verre daarbij zijn achtergebleven.

---

¹⁰⁵ OO 09-05-1957

¹⁰⁶ Voorzitter van de Algemene Mijnwerkersbond, vanaf 1956 PvdA-Tweede Kamerlid

¹⁰⁷ OO 25-05-1957

¹⁰⁸ OO 22-06-1957

Nu moet niet gedacht worden dat wij met dit te vermelden speculeren op onenigheid straks in de vakunie. Integendeel, samenwerking heeft tot resultaat machtsversterking. Dit kan alleen maar tot gunstige resultaten leiden voor de werknemers. Alleen vragen wij ons af, hoe lang het nog moet duren voor men tot het verstandige inzicht komt dat een Algemene Bond van Werkers in de Mijnindustrie het enig juiste is en de grootste mogelijkheid biedt voor de mijnwerkers. In de overige industrie is het nog zo, dat ook de werkgevers in meer dan een organisatie zijn verenigd, maar in de mijnindustrie staan wij tegenover één aaneengesloten blok van werkgevers. Het enige juiste voor de werknemers zou daarom zijn ook één algemene organisatie van mijnwerkers. Dit kan, de A.B.W.M. is het voorbeeld daarvan.¹⁰⁹

ALGEMENE LEDENVERGADERING

Aankondiging van de algemene vergadering 14, 15 september in Hotel de Zwaan te Sittard. Agenda en voorstellen van afdelingen met reacties van het HB hierop zijn afgedrukt.¹¹⁰

Van de nieuw geworven mijnwerkers verlaat binnen 2 jaar bijna de helft de mijnen. De gaten worden gedicht met kostbare Zuid-Europeanen. Het werk moet voor Nederlanders aantrekkelijker worden gemaakt door hogere lonen. Dat is nu niet het geval, er is nu minder belangstelling voor de OVS-opleiding. Eveneens is er een verloop van bovengronders.¹¹¹

In de algemene tweedaagse algemene vergadering in september werd de volgende resolutie aangenomen:

RESOLUTIE

De Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf op 14 en 15 september 1957 in algemene vergadering te Sittard bijeen; kennisgenomen hebbende van de besprekingen omtrent de definitieve pensioenregeling der mijnwerkers spreekt zijn verontrusting uit over het streven naar verhoging der pensioengerechtigde leeftijd.

Dringt er op aan, dat met kracht gestreefd wordt naar een spoedige tot standkoming van de definitieve pensioenregeling, onder strikte handhaving van de huidige pensioengerechtigde leeftijd voor ondergronders op 55 jaar bij 25 ondergrondse dienstjaren, en voor bovengronders op 60 jaar.

Besluit deze resolutie ter kennis te brengen van de regering en het betsuur van het AMF alsmede van de andere mijnwerkersorganisaties.

De Algemene Vergadering geeft het HB volmacht, eventueel in overleg met de Nederlandse Vakcentrale, bij het afkomen van de regeringsbeslissing zijn houding nader te bepalen. [tav de premiereregeling].¹¹²

Op de vaak gehoorde uiting "Die vakbonden, die doen toch niets??" wordt kordaat gereageerd. Vergeleken met nu geniet de arbeider een welvaart en sociale bescherming, die voorheen ondenkbaar was. Géén uitbetaling bij ziekte, een vanzelfsprekende geneeskundige zorg, geen gratis dokterbezoek, geen vrij bij feestdagen, geen vakantie enz. Dat moest allemaal door de bonden bevochten worden.¹¹³

1958

De woningnood is een nationale schande. In Zuid-Limburg is een tekort van 25.000 woningen, terwijl er jaarlijks maar 6.000 worden bijgebouwd, waarbij geen rekening is gehouden met de bevolkingsgroei.¹¹⁴

HERNIEUWDE SAMENWERKING?

Op 17 juli 1954 werd de samenwerking tussen de drie vakcentralen besproken. Het N.V.V. vond aanleiding in het Bisschoppelijk mandement, dat het N.V.V tot verboden organisatie bleef verklaren, deze na de oorlog ontstane samenwerking te verbreken. Mede omdat het C.N.V. diverse argumenten van he Bisschoppelijk mandement onderschreef.

Nadien zijn er besprekingen gevoerd op he: hoogste niveau, zoals dat heet, er zijn ophelderingen verstrekt als resultaat, dat thans de samenwerking hervat is krachtens een besluit van de drie vakcentralen op 28 januari 1958.

---

¹⁰⁹ OO 06-07-1957

¹¹⁰ OO 17-08-1957

¹¹¹ OO 17-08-1957

¹¹² OO 28-09-1957

¹¹³ OO 26-10-1957

¹¹⁴ OO 18-01-1958

Hierover verscheen de volgende verklaring:

De drie vakcentralen zullen bij deze samenwerking elkaars principiële grondslag en zelfstandigheid eerbiedigen. Dit kan uiteraard betekenen, dat zij het verschil in principiële grondslag als een feit aanvaarden. Dit verschil blijft hen verdeeld houden. Discussie over dit verschil moet mogelijk blijven. De vakcentralen stellen opnieuw vast, dat bij deze discussie dient te uitgaan van de oprechtheid van elkanders overtuiging.

Meningsverschil is blijven bestaan over de vraag of de wijze, waarop in de algemene vergadering het C.N.V. van 30 juni 1954 over één van de aan het N.V.V. gewijde paragrafen van het R.K. bisschoppelijk mandement is gesproken met dit uitgangspunt in overeenstemming was. Eveneens is verschil van opvatting blijven voortleven over de vraag, of de wijze waarop het N.V.V. zijn besluit tot beëindiging van de samenwerking heeft verdedigd, met het bedoelde uitgangspunt verenigbaar was.

De vakcentralen zijn echter van oordeel, dat een herleving van de destijds over deze punten gevoerde discussie weinig zinvol is, omdat een vruchtbaar resultaat uitgesloten moet worden geacht". De samenwerking zal echter niet in de oude vorm hersteld worden. De samenwerking lijkt ons minder organisatorisch gebonden dan vroeger het geval was. Dit blijkt wel uit de mening van de C.N.V. voorzitter Ruppert.

Er komt geen orgaan, geen "Raad" van vakcentralen, zodat niet de verkeerde indruk kan worden gewekt dat er sprake is van een overkoepeling. Er is geen sprake van overdracht van beslissingsbevoegdheid aan een ander college. Het betreft de samenwerking tussen drie zelfstandige organisaties. De C.N.V.-voorzitter juicht het eveneens toe, dat de afzonderlijke vakbonden zelf moeten beslissen of en hoe zij in hun bedrijfstak tot samenwerking willen komen. Dit moet z.i. niet „van bovenaf" worden geregeld.

Het wordt dus meer 'n "vorm van geregeld overleg: zonder *automatische herleving van de Raad van Vakcentralen, van de bedrijfsunies e.d.*

De noodzakelijkheid van een nieuwe samenwerking, betoogde dhr. Middelhuis, de K.A.B. voorzitter. Hij zeide toch: "Wij erkennen de verschillen in levensbeschouwing als feit", zo ging dhr. Middelhuis verder, "maar wij dienen elkaars overtuiging te eerbiedigen. Dat verschil blijft ons verdeeld houden maar dat behoeft niet te leiden tot een strijd op leven en dood. Wij dienen verdraagzaamheid te betrachten."

"Met de samenwerking tussen de drie vakcentralen", aldus de heer Middelhuis, "zijn grote belangen gemoeid. Men denke aan de sociaal-economische problemen in dit land zonder grondstoffen, aan de werkgelegenheid, de sociale maatregelen, het Deltaplan, Indonesië, de groeiende bevolking. De produktie moet worden opgevoerd, het welvaartspeil gehandhaafd en verhoogd. Het zou een ramp zijn als in Nederland, door welke tegenstelling dan ook, weer een strijd zou ontstaan op het sociale vlak. Die zou ook op het economische vlak destructief zijn. Ruim 12½ jaar samenwerking hebben getoond wat mogelijk is. Als men naar de stand van de arbeidsconflicten kijkt, zal men moeten erkennen dat er iets tot stand is gebracht al is het nog niet allemaal rozegeur en maneschijn. Maar afgezien van dit alles prefereer ik vreedzaam overleg en samenwerking boven strijd en dat zie ik als de consequentie van de christelijke leer, die ik belijd"

Aansluitend bij deze laatste woorden kan men zich afvragen, hoe de situatie in de Mijnstreek zal worden. Krijgen we de oude toestand terug: Bedrijfsunie tegen de A.B.W.M. of zal nu samenwerking tussen de vier mijnwerkersorganisaties mogelijk en wenselijk blijken? Het is waarschijnlijk te vroeg hierop vooruit te lopen.

Als de bereidheid daartoe in beginsel bij de andere organisaties aanwezig is, dan zal de A.B.W.M. hier tegenover waarschijnlijk *niet* afwijzend staan. Aan de andere kant heeft de A.B.W.M. enige ervaring in het gaan van een eigen weg. Indien de omstandigheden daartoe dwingen zal de A.B.W.M. ook zonder de andere organisaties zijn bestaansrecht wel kunnen bewijzen. In ieder geval roept de hernieuwde samenwerking een aantal vragen op, waarover wij ons in eigen kring mogen bezinnen. Wij zullen een keuze moeten doen tussen wenselijkheden en mogelijkheden. Weegt bij ons het zwaarst het eigen zelfstandig en onafhankelijk bestaan als vakbond, die meent het helemaal alleen te *kunnen doen*; of *hechten* wij meer aan waarde aan een geregelde samenwerking, ook al zouden wij daardoor niet al *onze* voorstellen, wensen en gevoelens tot uiting kunnen brengen? Zijn we in staat de strijd om de verbetering en het behoud van de positie der mijnwerkers als bond alleen te voeren; of achten wij het wenselijk daarvoor de samenwerking met anderen te zoeken en te aanvaarden?

Op deze vragen zal men eerst het antwoord moeten geven, voordat men over de vraag; al dan niet samenwerking een weloverwogen beslissing zal kunnen nemen. Intussen is het duidelijk, dat hoe de beslissing ook valt, een krachtige goed georganiseerde vakbond met of zonder samenwerking met de andere organisaties, een eerste vereiste is. Alleen dan is de A.B.W.M. bestand tegen het oplossen als organisatie in de samenwerking; of in het andere geval, tegen de strijd, die een afwijzen van de samenwerking ongetwijfeld tot gevolg zal hebben.¹¹⁵

---

¹¹⁵ OO 15-02-1958

Ons Orgaan van 26-04-1958 verscheen met op de voorpagina een in blauwe inkt gedrukt hoofd en later een enkele keer in een oranje kleur.

Ook nu weer verscheen propaganda van een andere mijnwerkersbond. Onze Bond doorziet meteen, dat deze bond juist niet voor haar werknemers opkomt.

DOORZICHTIGE PROPAGANDA VAN DE ALG. NED. MIJNWERKERSBOND

De heer Kramer U allen bekend als de grote vechter TEGEN de belangen der arbeiders toen het ging om de aanwezigheidspremie voor onze bovengronders te verkrijgen, werpt zich nu met zijn hoofdbestuur op als beschermer der boven- en ondergronders. Hij wil nu de aanwezigheidspremie omgezet krijgen in loon. Daarnaast wil dezelfde goede man, die de bovengronders als fabrieksarbeiders betitelt en behandelt, nu ook ijveren voor verkorting van de arbeidstijd voor onder- EN BOVENGRONDERS. Het is allen zeer wel bekend, dat het juist Kramer was, die ons voorstel tot verkorting van de arbeidstijd voor de bovengronders, heeft TEGENGEHOUDEN, dit in opdracht van de grote baas in den Haag, de minister van Sociale Zaken.

In verband met de Fondscommissie-verkiezingen wil Kramer klaarblijkelijk een goede beurt maken, door over dingen te praten DIE NIET AAN ORDE ZIJN. Bij deze verkiezingen gaat het toch niet om werktijdverkorting en aanwezigheidspremie, doch om de pensioenen. Nu het dus gaat om de verbetering der pensioenen en Kramer in de Pensioencommissie telkens pleit, dit weer in opdracht van dezelfde politieke minister, de bovengronders tot 65 jaar te laten werken, nu, gaat hij de mijnwerkers zand in de ogen strooien door over ANDERE dingen te praten, die het verloop van leden en stemmen goed te maken, Onze goede kompels weten, wat zij van deze propaganda moeten geloven; daarom brengen zij op 3 en 4 juni hun stem uit op de kandidaten van lijst 2.

In Schinnen worden sinds de bevrijding de ABWM-leden als tweede-rangs burger behandeld. Na de oorlog kwamen de vooroorlogse ondergedoken en verbannen organisatoren naar voren. Ook zij wilden van vooroorlogse toestanden af. Maar de rechten van de mens, het richtsnoer, werd door hun met de voeten getreden.

Zo wordt o.a. nergens vergadering beschikbaar gesteld en een klik uit het centrum bepaalt alles. Macht staat tegenover recht. Zij handelen in strijd met de grondwet.¹¹⁶

Tijdens de algemene vergadering werd nog even stil gestaan bij de in 1957 gehouden langzaam-aan-actie. Nu werd uitvoerig bij de plannen voor een betere pensioenregeling stilgestaan.

VERVROEGD OF VERLAAT PENSIOEN?

Waarom hebben de mijnwerkers meer dan andere groepen de recht op een goede pensioenregeling?

Naast de beweegredenen, die voor iedere werknemer geldt, die zijn leven lang sjuwt en zwoegt, zijn er speciale redenen:

Het zijn de overbekende omstandigheden van het mijnwerkersberoep, gebrek aan zon en licht, te midden van stof, tocht en vocht, waaronder de mijnwerker moet werken. Kortom de gevaren van hun beroep voor ziekte en ongeval zijn doorgaans groter dan die van andere beroepen.

Is het geen vallend gesteente, of ander uitwendig geweld, dan zijn stof of vochtige omgeving oorzaak, dat de mijnwerker een flinke knauw krijgt. Stof en vocht en tocht zijn de grote vijanden van de mijnwerker.

Krijgt de stof hem niet te pakken, dan dreigen ziekten als bronchitis of reumatiek hem het leven te vergallen.

Als een mijnwerker, de een vroeger dan de ander, na 20 of 30 of veertig jaar versleten is, heeft hij zich nuttig genaakt ten bate van de mijnondernemingen en van de gemeenschap. Hij heeft een vergoeding verdiend voor de ziekten en

¹¹⁶ OO 26-04-1958

ongevallen, die hij in zijn in de beste jaren van zijn leven door zijn werkzaamheden heeft opgelopen, voor het werk, dat hij ten koste van zijn lichaamskracht heeft afgeleverd. Deze vergoeding kan o.a. tot uiting komen in een vroegere pensionering dan bij andere groepen gebruikelijk is.

Vergeleken bij de andere groepen met een vroege pensionering als bijvoorbeeld. politie, brandweer, is het beroep van de mijnwerker veel gevaarlijker en veel zwaarder. Wat voor de mijnwerker IN ACTIE geldt, namelijk een loonregeling, die, bij een gelijke graad aan geschooldheid, aanzienlijk gunstiger is dan voor de overige beroepsgroepen, is ook waar voor de mijnwerker IN RUST, namelijk een pensioenregeling, die aanzienlijk gunstiger is dan voor de overige beroepsgroepen.

Daarom is de ABWM bijvoorbeeld tegen de pensionering van bovengronders op 65 jaar, want hoeveel ondergronders 'worden na afkeuring niet bovengronds geplaatst. Vaak zijn er silicose-lijders bij, die niet arbeidsongeschikt zouden zijn, en dus geen rente ontvangen, maar toch bovengronds geplaatst worden. Maar ook de bovengronder, die nooit ondergronds is geweest, heeft heel wat gevaren en risico's gelopen.

Wil iemand tot 65 jaar doorwerken, de ABWM zal hem dit niet beletten. Iets anders is het echter, om een persoon te VERPLICHTEN te tot zijn 65e jaar te blijven doorwerken.

Dit doorwerken zou wel geweldige voordelen voor de pensioenkas opleveren. Immers, de verplichting voor de pensioenkas worden vijf jaar opgeschoven en het AMF verdient aan de reeds ontvangen premie's, die berekend waren op een pensionering op 60-jarige leeftijd. Een en ander zou in strijd zijn met de oorspronkelijke voorwaarden waarop de thans 60-jarigen tot de pensioenkas zijn toegelaten, maar ook in strijd met het streven naar verkorting van de arbeidstijd. Als men de werkweek tot vijf DAGEN verkort en de diensttijd met 5 jaar verlengt, dan heeft de werktijdverkorting nog niet veel om het lijf. Waar te verwachten is, dat door mechanisatie en automatisering in de toekomst werkkrachten overbodig worden, zou men door de verplichting om tot 65 jaar te blijven werken, het vraagstuk van de overtollige werkkrachten nog moeilijker maken.

Het vraagstuk van een goede pensioenregeling brengt men dus niet tot een oplossing, door het ouderdomspensioen voor bovengronders eerst op 65 jaar te doen ingaan. Onvermijdelijk zullen hiervan andere moeilijkheden het gevolg zijn als het bezet houden van werkgelegenheid door ouderen, terwijl de jongeren zonder werk rondlopen.

Daarom ziet men in een periode van werkloosheid juist het streven werknemers met een vervroegd pensioen te ontslaan; het zou de OMGEKEERDE WERELD betekenen nu in onze dagen de pensioengerechtigde leeftijd voor bovengronders eerst op 65 jaar te doen ingaan.

Dat wil de ABWM verhinderen en daartoe moeten wij alle krachten inspannen.¹¹⁷

JAARVERGADERING

Tijdens de jaarvergadering komen verontrustende ontwikkelingen naar boven. De Staatsmijnen nemen een proef met de invoering van merit-rating. [Een toezichtstelsel op het productieresultaten d.m.v. merit-rating en prestatiepremies. Deze premies zouden leiden tot een productieverbetering en kostenverlaging. HT]¹¹⁸

De Katholieke Mijnwerkersbond van Dohmen gaf weer een staaltje van leugens en bedrog terzake de plaatsgevonden Fondsverkiezingen, waaraan onze Bond de nodige pagina's besteedt en een en ander weerlegt.¹¹⁹

De samenstelling van het AB [Algemeen Bestuur, HT] van het AMF verloopt moeizaam voor wat betreft het bepalen van aantallen vertegenwoordigers van de vertegenwoordiging van de vakverenigingen. Zij worden het hierover moeilijk eens door tegenwerking van Dohmen en Kramer, waaraan de voorpagina een uitgebreid verslag geeft.¹²⁰

Het 15-jarig bestaan staat voor de deur, een mijlpaal. Een politiek onafhankelijke bond, die dwars door alle politiek en verdeeldheid heen, zijn eigen weg gaat.¹²¹ Leden werven en het nut van een [vernieuwde] bond verkondigen; uitleg geven over de openheid van de bond aangaande inspraak en gerealiseerde- en te realiseren doelen blijft belangrijk.¹²²

¹¹⁷ OO 24-05-1958

¹¹⁸ OO 07-06-1958

¹¹⁹ OO 07-06-1958

¹²⁰ OO 13-09-1958

¹²¹ OO 27-09-1958

¹²² OO 22-11-1958

1959

HET BESTUUR VOORZIET EEN SOMBERE TOEKOMST VOOR DE MIJNINDUSTRIE

Bezien we het afgelopen jaar, dan was er niet veel nieuws onder de zon. Ook dit jaar waren er oorlogsdreigingen, politiek gekibbel, hier en daar revolutie, hongersnoden; rampen, als de sensationele mijnramp in Canada, waar na een week nog tientallen ingesloten mijnwerkers gered konden worden. Men behoeft dan ook geen helderziende te zijn om voor het komende jaar te voorspellen, dat veel van de verschijnselen, die zich in het afgelopen jaar hebben voorgedaan, ook in het nieuwe jaar zullen plaats vinden. Spanningen tussen Oost en West, politiek gekrakeel, hier en daar revolutie en hongersnood, raketten en atoom-bommen en wie weet welke rampen ons nog boven het hoofd hangen.

Ommekeer

Voor de mijnindustrie bracht 1958 echter een ommekeer. In dit jaar stapelden de kolenvoorraden zich op. Men sprak over sluiting van mijnen; feierschichten en ontslagen. Het beeld op de kolenmarkt is dus, vergeleken met enige jaren terug, wel veranderd. Als voor-naamste oorzaken kunnen we noemen:

1. de overschakeling van kolen als energie-bron op olie.
2. de invoer van Amerikaanse kolen, begunstigd door de lage vrachtprijzen.
3. de teruggang in het economische leven.

Deze krachten veroorzaakten, met name in Duitsland, België en Engeland, grote over-schotten van kolen. Moeten wij hieruit afleiden, dat we slechte jaren tegemoet gaan? Als we alles op zijn beloop laten, zal dit ongetwijfeld het geval zijn, maar gelukkig zijn er tekenen, die de toe-komst minder somber doen lijken. De gevaarlijkste kracht is ongetwijfeld de overschakeling van kolen op olie en zo dadelijk misschien op atoom-energie. Bij het laat-ste moeten we enige vraagtekens plaatsen, omdat de energie opgewekt via kernsplitsing vooralsnog zeer duur schijnt te zijn. Kolen zullen gelijk de Verenigde Staten wel leren, voorlopig gemakkelijk met de kernenergie kunnen blijven concurreren. Iets anders ligt de zaak met olie en in mindere mate met aardgas, als bron van energie en warmte. Hier zijn kolen in een nadelige positie door de hoge prijzen en het feit, dat het stoken van olie arbeidskrachten uitspaart en vlotter gaat dan met kolen.

Nieuwe wegen

Wil de kolenindustrie zich tegen de olie handhaven, dan zullen nieuwe wegen bewandeld moeten worden. Enige jaren geleden kon men de kolen gemakkelijk kwijt en had de klant niet veel te vertellen. Naarmate de klant in de gelegenheid is andere bronnen van energie dan die van kolen te gebruiken, zal men dus meer met zijn wensen en behoeften rekening moeten houden. Hierop zal dus de verkoop-politiek van kolen, die de laatste jaren waarschijnlijk wat *ingeslapen* was, gericht moeten zijn. Willen de kolen dus met de olie kunnen concurreren, dan zal het roer omgegooid moeten worden, zowel wat betreft de verwerking van de kolen als de verkooppolitiek. Ook aan de installaties (haarden, ovens e.d.) waarin kolen gebruikt worden, zal dan de nodige aandacht besteed moeten worden. De installaties waarin kolen verbruikt worden, zullen de scherpe aandacht van de producenten moeten hebben, omdat deze installaties de keuze bepalen bij het beantwoorden van de vraag, welke energiebron gebruikt zal worden. Men moet er verder op gaan rekenen, dat de klant niet naar de mijn komt, *maar de mijn naar de klant moet*, ten einde de afzet van kolen te verzekern. De kolen zijn er voor het publiek en niet het publiek voor de kolen.

¹²³ OO 20-12-1958

Lichtpunten

Lichtpunten zijn hier, dat de olie-invoer voor een groot deel van het buitenland moet komen en dat dit buitenland aan tal van beroeringen blootstaat.

Als gevolg van spanningen, revoluties e.d. kan de olie-invoer stremmen, welke stremming de kolensituatie met één slag kan veranderen. Hierop doen wij beter niet te hopen, doch wel naar middelen en wegen te zoeken die de kolen als brandstof en energie-bron even begerlijk doen zijn als de olie.

Een ander lichtpunt is, dat de energie behoefte groot is en steeds groter wordt. Door een energie-beleid moet het dus mogelijk zijn, de kolen hun eigen plaats in de energie-voorziening te doen houden. De invoer van Amerikaanse kolen is hier een enigszins *duister* punt. Langdurige kontrakten schijnen te zijn afgesloten, in de verwachting, dat Europa zelf niet de nodige kolen voor de energie-behoefte zou kunnen produceren. Met deze verwachting is de huidige situatie in strijd. Europa heeft thans geen of in veel mindere mate Amerikaanse kolen nodig dan voor enige jaren terug het geval was. We moeten dus met goed fatsoen.¹²⁴

DOEN WIJ GENOEG VOOR ONZE BOND?

Deze vraag kwam naar voren bij het lezen van de berichten over de samenstelling van het A.M.F-bestuur en de toekomstige samenstelling van de M.I.R. Duidelijk kwam hierbij ook naar voren dat de strijd tegen de A.B.W.M. nog niet uitgewoed is en voorlopig ook nog niet zal zijn. Dit laatste is echter niet iets om bevreesd voor te zijn omdat de A.B.W.M. in zijn bestaansperiode steeds heeft moeten strijden en zodoende op dit gebied wel het een en ander gewend geworden is. De bond werd immers geboren in een tijd van strijd, heeft zich steeds strijdend een weg moeten banen en zal ondanks de nog komende strijd blijven voortbestaan tot spijt van de tegenstanders. Deze tegenstanders hebben in de laatste jaren moeten ervaren, en zullen dit blijven ervaren, dat de A.B.W.M. een stootje heeft kunnen verdragen. Velen zullen dan ook met lede ogen aanzien, dat de A.B.W.M. zich gaat klaarmaken voor de viering van zijn 15-jarig bestaan. Normaal zou het 5, 10 of 15-jarig bestaan niet direct van zo'n groot belang zijn of reden geven tot een bijzondere *viering*, *doch gezien het verleden* is er wel enige aanleiding toe. Volgens de tegenstanders stierf de A.B.W.M. reeds zovele doden, dat het voor de A.B.W.M. zelf toch wel prettig is, niet alleen aan de vergadertafel, maar ook daarbuiten nog eens te laten blijken van zijn vitaliteit.

In de artikelen over de ledenwerf-actie wordt gevraagd daadwerkelijk mede te werken om zodoende het 15-jarig bestaansfeest bijzondere luister bij te zetten. Hieraan zal gevolg gegeven moeten worden, omdat het een plicht is. Het is ONZE plicht omdat wij ALLEN door het bestaan van de A.B.W.M. op een of andere wijze voordeel genoten hebben en omdat wij het werk van degenen die in 1944 de moed en de durf hadden om de A.B. W.M. op te richten, hebben voort te zetten. Diezelfde openlijke durf van 1944 wordt ons thans niet meer gevraagd, tenminste niet meer in die mate omdat de spits reeds werd afgebeten, doch het overgebleven werk is daardoor niet minder belangrijk geworden. Bijna 15 jaar geleden werd voor ons de A.B. W.M. gebouwd, zelfs met veel moeite gebouwd, waardoor de A.B.W.M. reeds een kostbaar goed werd, dat niet mag en niet zal verdwijnen. De bouwers van toen, velen zijn ons, reeds ontvallen, lieten ons dit erfgoed na de plicht het goed te beheren en te vergroten.

Op welke wijze hebben wij hieraan voldaan? Ieder kan voor zichzelf nagaan in hoeverre hij aan dit goede beheer daadwerkelijk heeft medegewerkt. Zou hierbij tot de conclusie gekomen moeten worden dat niet naar vermogen werd medegewerkt dan is er een verzuim te herstellen waartoe thans gelegenheid geboden wordt. Nieuwe leden moeten steeds geworven worden en zijn ook te werven, hetgeen bewezen wordt door mensen die regelmatig nieuwe leden opnemen. Meent U, dat deze mensen welbespraakter zijn of meer geluk zouden hebben dan U? Ook U bent mans genoeg om een lid te werven en hiertoe zijn gelegenheden genoeg in Uw eigen omgeving. Door Uw lidmaatschap werd door U het erfgoed aanvaard, niet alleen de voordelen maar ook zeer zeker de daaraan verbonden plichten om het mogelijk te maken vruchten te blijven plukken. Op het moment door U, later door hen die Uw werk dan zullen voortzetten. Het is de moeite waard dit eens te overdenken.¹²⁵

15 JAAR

De vakbond kondigt haar 15-jarig bestaan aan, het zal een prikkel zijn om de bond te versterken, het HB roept dan ook de leden, het bestuur en de functionarissen op tot een gezamenlijke krachtinspanning hiervoor.¹²⁶

¹²⁴ OO 03-01-1959

¹²⁵ OO 03-01-1959

¹²⁶ OO 03-01-1959

Een nieuw jaar beginnen we met goede voornemens waarvan niet altijd veel terecht komt. Dit geldt niet voor het volgende.

Eén voornemen in het jaar 1959 moest eigenlijk overbodig zijn, omdat dit voornemen zo voor de hand ligt. Het ligt immers voor de hand, dat ieder lid, daarbij voorafgegaan door zijn Bestuur, zich inspant nieuwe leden te werven. Met name onder de jonge mijnwerkers, zullen wij leden moeten trachten te winnen. Deze jonge mijnwerkers zijn het toch, die de plaatsen moeten opvullen van hen, die de mijn wegens ouderdom of ziekte verlaten.

Zonder tekort te doen aan de oudere mijnwerkers, mogen wij toch vaststellen, dat de Bond zou afsterven, indien van buiten af geen nieuwe krachten zouden toestromen. Het aantal leden, dat op de mijn werkzaam is, zou dan steeds kleiner worden.

Dit moet voorkomen worden. Want 15 jaar is wel een belangrijke gebeurtenis in het bestaan van een Bond, maar alleen indien er groeimogelijkheden zijn voor een nog langere levensduur. Een mens kan ouder worden tot hij afsterft, dan is het afgelopen. Een Bond heeft een regelmatige verjonging en vernieuwing in leden nodig, wil de Bond zijn bestaan handhaven. Van deze groeimogelijkheden moet het 15-jarig bestaan het bewijs leveren.

Met dit soort aanmoedigingen werden de leden gemotiveerd in de volgende OO's actief aan de slag te gaan.¹²⁷

De artikelen, op de voorpagina, werden vergezeld van afwisselende tekeningen en ideeën, bijv. het houden van een feest-of filmavond, bevattende actuele aangelegenheden.¹²⁸

15 JAAR

De mijn heeft zich hieronder niet in carnavalscostuum gestoken.

In de tijd van carnaval zijn alle dingen licht en vertoont ook de mijn zich van zijn plezierigste kant, getuige het grote aantal vrije dagen. Maar buiten de Carnaval ziet de mijn er soms uit als een dreigende kater. De mijnindustrie speciaal in het buitenland heeft ook 'n flinke kater te pakken. Wij lezen over grote kolenvoorraden, over feierschichten, over heffingen op buitenlandse kolen en op olie, de grote concurrent van de kolen. Juist nu is dus 'n organisatie nodig om de mijnwerkers door deze gevaarlijke situatie heen te loodsen. Wij zullen ons moeten beraden, over de oorzaken van de voorraadvorming van kolen, en plannen moeten maken voor de toekomst.

Daar zijn onderlinge besprekingen voor nodig, daarvoor is actie vereist; kortom een organisatie is nodig om de belangen van de mijnwerkers te verdedigen.

Dit inzicht moeten wij de mijnwerkers bij brengen. Gezamenlijk kunnen de mijnwerkers meer bereiken, dan de enkeling. Alleen is maar alleen. Dit alles moet bij de werving duidelijk naar voren komen, opdat bij het vijftienjarig bestaan een sterke *A.B.W.M.* niet alleen feest kan vieren, maar ook resultaten kan boeken.¹²⁹

130

DE 40-URIGE WERKWEEK

Waarom de 40-urige werkweek nu? Daarvoor zijn de volgende redenen

1) Daar is allereerst DE AARD VAN DE MIJNARBEID zelf.

Het algemeen streven naar een kortere werkweek in de mijnindustrie vindt zijn oorzaak in de zware, vaak zenuwslopende arbeid en in de bijzondere gevaren voor gezondheid en leven, die uit het werken in de mijn voortvloeien. Dit geldt met name voor de ondergrondse arbeid, waar stof, vochtigheid, gebrek aan ruimte-, lucht en licht, de arbeid verzwaren. Het slijtageproces van de mijnwerkers, de beroepsziekten als silicose, de ongevallen en de vroegtijdige invaliditeit vormen daarvan een bewijs.

Dit alles doet een vijfdaagse werkweek met behoud van loon, wenselijk zijn, waardoor de ongunstige invloed van de mijnarbeid op lijf en leven wordt bestreden.

2) Daar is verder de GROEI VAN DE KOLENVOORRADEN, die noodgedwongen tot vermindering der productie leidt. In Duitsland en België worden feierschichten gemaakt, mijnwerkers ontslagen, of mijnen gesloten. De vakvereniging

¹²⁷ OO 17-01-1959

¹²⁸ OO 31-01-1959

¹²⁹ OO 14-02-1959

¹³⁰ OO 14-02-1959

staat daar op de bres voor een. 40-urige werkweek met behoud van loon. Het vroegere bezwaar, dat er te weinig kolen zouden zijn, gaat nu niet op. Er zijn er eerder te veel, en uit dat oogpunt bezien, is net bezwaar tegen verkorting van de werkweek opgeheven. Het is een eis van solidariteit, dat wij niet achterblijven, doch ons aansluiten bij de aktie, die in Duitsland, België en elders gevoerd wordt. De resultaten van die aktie zullen van invloed zijn op de onze en omgekeerd.

3) Daar is tenslotte een RAPPORT VAN DE SOCIAAL ECONOMISCHE RAAD, dat een 40-urige werkweek met behoud van loon in Nederland binnen afzienbare tijd voor verwezenlijking vatbaar achtte. Voor de mijnindustrie achtte dit rapport de 40-urige werkweek uit een oogpunt van gezondheidsoverwegingen nog eerder wenselijk dan voor andere industrieën.

Wanneer deze 40-urige werkweek wel in de rest van Nederland ingevoerd zou worden, doch niet in de mijnstreek, betekent dit, dat de mijnarbeid zijn prioriteit zou verliezen.

4) Daar zijn de GEVOLGEN VAN DE BESTEDINGSBEPERKING, die het zwaarst op de geringe inkomens hebben gedrukt. Door deze bestedingsbeperking zijn de overheidsfinanciën wederom gezond gemaakt. Het gevaar van groeiende uitgaven, zonder dat hiervoor dekking bestond, is geweken. De algemene bedrijvigheid ondergaat weer een gunstige verandering. Nog steeds worden, ook door de mijnen, behoorlijke winsten gemaakt. Nu er ruimte is voor grotere bestedingen als gevolg van de gestegen produktiviteit, maakt de 40-urige werkweek, naast andere verlangens, daarvan deel uit.

Al deze redenen hebben er toe geleid de 40-urige werkweek wederom met aandrang aan de orde te stellen. Reeds in 1948 heeft de A.B.W.M. als eerste organisatie daarover een gedocumenteerd rapport laten verschijnen, dat toegestuurd is aan Regering en Ilde Kamer.¹³¹

Onze bond vindt dus een ingrijpen in het regeringsbeleid noodzakelijk:

WERKTIJDVERKORTING NU!!

Tijdig ingrijpen is noodzaak

60.000 Nederlandse mijnwerkers moeten TIJDIG worden beschermd tegen de dreigende ontwikkeling in de bedrijfstak mijnindustrie.

Het optimisme van minister Zijlstra stelt ons niet gerust.

Geef ons NU de 40-urige werkweek, want deze primair SOCIALE eis is NOODZAAK geworden!

De bewogen gebeurtenissen in het Waalse mijnbekken Borinage hebben in de afgelopen weken op dramatische wijze het accent gelegd op de precaire positie waarin de West-Europese steenkolenindustrie zich momenteel bevindt.

Als gevolg van diverse oorzaken, welke de laatste tijd herhaaldelijk en met vette koppen in de pers zijn gepubliceerd - en waar wij in het kader van dit artikel niet nader meer op zullen ingaan - is er grote deining ontstaan in de ons omringende steenkolencentra.

Het Ruhrgebied was getuige van een massale betoging, waarbij 70.000 mijnwerkers betrokken waren en welke was gericht op de invoering van de 40-urige werkweek.

België was economisch geteisterd door een staking van 100.000 arbeiders en de losgeslagen emoties van de stakingsdeelnemers. Ofschoon de aperte moeilijkheden van de Belgische mijnindustrie slechts zijdelings verband houden met het internationaal ongunstig economische klimaat - de sluiting van acht onrendabele mijnen is een reeds jaren slepende kwestie, welke nimmer op afdoende wijze is opgelost en waaraan honderden miljoenen guldens door de Europese Kolen en Staal-Gemeenschap zijn gepend - is het volkomen duidelijk, dat de ontstane beweging in de Borinage onder de druk van de economische ontwikkeling tot een zo heftige aktie heeft geleid. Allerwege zoekt de mijnwerker bescherming tegen de dreigende ontwikkeling in de bedrijfstak mijnindustrie. Juist in tijden van dalende conjunctuur wordt het hem duidelijk, dat hij, in economisch verband, feitelijk tot een weinig draagkrachtige groepering behoort.

In tegenstelling tot de ons inziens nogal vrij optimistische verklaring van minister Zijlstra menen wij in de Nieuwjaarsrede van Ir. Wemmers, directeur Generaal van de Staatsmijnen een sterke ondertoon van bezorgdheid en een waarschuwing te moeten horen.

Zal Den Haag het nooit afleren om onze bij uitstek deskundige en bekwame mijnautoriteiten te negeren en de aan hun statistieken vergroeide departementale doctorandi en figuurtjestekenaars-ontwerpers het zwijgen op te leggen vóór de nood aan de man is?

De minister heeft maatregelen in het verschiet gesteld ingeval de Limburgse mijnindustrie in konkreet gevaar komt. Men moge bij voorbaat erkentelijk zijn voor deze ministeriele belangstelling. Ontegenzeggelijk echter moeten deze maatregelen niet uitsluitend in het specifiek economisch vlak komen te liggen.

---

¹³¹ OO 14-02-1959

Dringender dan ooit treedt de eis tot verkorting van de werkweek naar voren. In de gegeven omstandigheden niet enkel als een sociale wens, welke overigens in de lijn van de ontwikkeling ligt, doch zeer zeker tevens als een sociale en economische maatregel die mede door de dwang van de omstandigheden gerechtvaardigd wordt.

Het voor enkele weken aan de regering uitgebrachte S.E.R.-advies inzake de verkorting van de werkweek, laat voldoende ruimte open voor invoering van de vrije zaterdag in de mijnindustrie op korte termijn.

De produktiecijfers van de Staatsmijnen over liet jaar 1958, waaruit - ndanks de maandelijkse vrije zaterdag- een produktie-verhoging van 4,65 pct. af te leiden is, stellen wel duidelijk aan het licht dat de vaak uitgesproken vrees voor produktieverlies bij de invoering van de 40-urige werkweek, niet aanwezig behoeft te zijn en dat men dit argument niet langer kan handhaven.

Een ander veel gebezigd argument tegen de vrije zaterdag werd gezocht in het kolentekort.

Thans hebben wij kennelijk kolen te veel! In tegenstelling tot de ons omringende landen is de kolenvoorraad bij de Limburgse mijnen nog binnen redelijke proporties gebleven.

Wie geeft ons de garantie, dat deze toestand zal verbeteren of althans binnen de redelijke grenzen gehouden kan worden?

NU is de tijd gekomen voor de invoering van de verkorte werktijd! Maatregelen zoals die genomen zijn in Duitsland hebben het aureool van het Duitse „Wirtschaftswunder" danig afbreuk gedaan en de internationale toestand op de kolenmarkt nog verscherpt.

En zal Amerika zijn kolenvoorraden tegen afbraakprijzen op de Europese markt gaan gooien?

Moeten er in dat geval tóch „feierschichten" worden ingelast en de sociale positie van 60.000 mijnwerkers in gevaar worden gebracht?

Wij achten dit niet noodzakelijk! Invoering van de vrije zaterdag kost jaarlijks een bedrag van misschien enkele tientallen miljoenen.

Op de A.O.W.-premieheffing is een premie-overschot van meer dan 200 miljoen gulden gekweekt. Ook elders zijn nog overschotten.

In welke verhouding worden deze door het arbeidende volk opgebrachte miljoenen besteed? Wij achten dit van belang, want wij willem de zekerheid, dat ons gewest en de duizenden harde werkers in de mijnen maatschappelijk en sociaal zo goed mogelijk beschermd worden tegen de gevolgen tegen de gevolgen van de dalende conjunctuur. Wij herinneren ons de dagen, dat men vaak boven de Moerdijk de vereelde handen van de mijnwerker kuste.

Thans hopen we nog slechts, dat dit een gebaar van oprechte erkenning is geweest!

De kolenslag IS gewonnen! De produktie IS op peil gebracht. Er is hard gewerkt in de Nederlandse mijnindustrie en daar zal men hard BLIJVEN werken!

Doch de mijnwerker is geen dode produktiefactor die tijden een periode van hoogconjunctuur door de poëtische dagbladschrijvers „ebbenhout" wordt genoemd vanwege zijn transpirerende, met kolenstof bedekte lichaam.

Wij geven een ieder de verzekering, dat hij zich tijdens ijn zware arbeid deze illustere status niet bewust is!

De tijd is gekomen voor de invoering van de verkorte werkweek!¹³²

Bondssecretaris Kretzers en bondspenningsmeester Krewinkel, gaven aan, dat de contributie-inning ook via de mijnen kan plaatsvinden. [Hoewel dat leidt tot minder persoonlijk contact]. De dienstverlening bij moeilijkheden in en buiten het beroep blijft gehandhaafd.¹³³

DE BUITENGEWONE ALGEMENE LEDENVERGADERING

Op 15 maart 1959 heeft de Algemene Vergadering van de A.B.W.M. een flinke kluiף verorberd.

Ongeveer 40 artikelen van de gewijzigde statuten en honderd artikelen van een nieuw huishoudelijk reglement, benevens talrijke amendementen, waren aan het oordeel van de vergadering onderworpen.

Niet ieder artikel had evenveel belangstelling. Wanneer wij de voornaamste punten er uit lichten dan waren dit: de instelling van een bondsraad, de leeftijdsgrens, de contributieverhoging en de wijze van contributie-inning.

De leeftijdsgrens

In de vergadering bestond sterke weerstand tegen het voorstel voor alle bondsfuncties een leeftijdsgrens en dan nog wel een van 60 jaar vast te stellen. „De oudjes doen het nog best". „Zij doen niet onder voor de jongeren", was veler mening. Ook zij, die de kennis, ervaring en organisatiebesef van de ouderen waarden, meenden toch, dat aan de jongeren de toekomst was; dat, wilden deze jongeren, de taak van de ouderen kunnen overnemen, er plaats voor de jongeren in bestuursfuncties behoorde te zijn.

De Vergadering ging tenslotte ermede akkoord alleen voor de H.B.-leden een leeftijdsgrens vast te stellen en wel zodanig, dat voor *kandidaten* voor het lidmaatschap van het Hoofdbestuur een leeftijdsgrens van 60 jaar zal gelden.

¹³² OO 14-03-1959

¹³³ OO 14-03-1959

Tevens werd de zittingsduur van de bezoldigde bestuurders vastgesteld op 6 jaar. De Vergadering handhaafde het stelsel de leden van het Hoofdbestuur door middel van een referendum onder de leden aan te wijzen. Reeds voor deze wijzigingen stond vast, dat secretaris Kretzers en penningmeester Krewinkel dit jaar zouden aftreden. Daar dit aftreden in het najaar zal plaatsvinden is er nog allen tijd van deze verdienstelijke bestuurders een passend afscheid te nemen. Bij de discussies over de contributie-inning bleek wederom, dat de Vergadering aan hun woorden grote waarde hechten.

Bondsraad

De instelling van een Bondsraad ondervond tegenkanting van hen, die meenden, dat daardoor de Algemene Vergadering aan belangrijkheid zou inboeten. Immers de Bondsraad zou een deel van de taak van de Algemene Vergadering moeten overnemen, zij het dan, dat de Bondsraad, behalve in geval van royement, slechts adviezen zou kunnen uitbrengen. Wie echter de overladen agenda van de Algemene Vergadering van de laatste jaren heeft meegemaakt, waarop telkens dezelfde voorstellen terugkeren, zal moeten toegeven, dat een betere arbeidsverdeling gewenst is. De Bondsraad kan een deel van de werkzaamheden van de Algemene Vergadering, als het behandelen van voorstellen, beter voorbereiden en rustiger bekijken. Slaagt de Bondsraad in haar taak, dan is het niet meer nodig de Algemene Vergadering ieder jaar bijeen te roepen. Dit zal dan om de twee jaar moeten gebeuren. Als dan zal er meer ruimte zijn voor het behandelen van punten, die tijd en aandacht vereisen. Door de Bondsraad is het mogelijk een snel en beweeglijk apparaat te verkrijgen, dat minstens tweemaal per jaar zal vergaderen en regelmatig contact met het H. B. kan onderhouden dan de Algemene Vergadering. In deze Bondsraad zijn alle afdelingen, zo mogelijk door hun voorzitter vertegenwoordigd, een waarborg, dat de afdelingen regelmatig hun stem kunnen doen horen. De Algemene Vergadering blijft echter het hoogste orgaan van de Bond en kan zo nodig ieder jaar dan wel meer keren per jaar bijeengeroepen worden.

Contributie

De contributie-verhoging bracht eveneens de tongen in beweging. Men wilde dat de klasse-indeling meer rekening zou houden met de draagkracht van de betrokken groep mijnwerkers. Waar echter het H.B. toestemde aan enige wensen van de Vergadering tegemoet te komen, (groep overige arbeiders en groep werklozen), verenigde de Vergadering zich met het voorstel tot verhoging van contributie, die in vergelijking met de andere vakbonden toch nog altijd aan de lage kant is.

Ook de vrijwillige contributie-inning op de mijn, verkreeg de instemming van de vergadering. Er waren wel tegenstanders op gronden, die vroeger ook door anderen naar voren waren gebracht, doch deze waren bekeerd door de praktijk van de inning op de mijn, die vlot en zonder bezwaren verloopt.

Een deel van de tegenstanders had nog wel bezwaar tegen het tweeslachtige stelsel, dat nu toepassing gaat vinden; voor een deel der leden op de oude manier, voor een ander deel via de mijn. Er waren echter sprekers, die meenden, dat als eenmaal een begin gemaakt was met contributie-inning via de mijn, dit stelsel zo in de smaak zou vallen, dat de huidige tegenstanders wel voorstanders zouden worden.

De plaatsruimte verhindert alle punten, die op deze vergadering ter sprake zijn gebracht, te behandelen. We zouden echter tekort schieten in onze verslaggeving indien wij niet de goede geest van deze vergadering memoreerden. In een prettige sfeer onder een soepele leiding nam de vergadering een reeks van besluiten, die voor de toekomst van de Bond van groot belang zullen blijken te zijn.¹³⁴

NOGMAALS DE KATER VAN DE MIJNINDUSTRIE

Bij de ledenwerfaktie wordt weer eens op de kater van de mijnindustrie gewezen:

Wij schreven al eens eerder, dat de mijnindustrie een kater te pakken heeft. Over de oorzaken hiervan is in dit blad ook al meermalen geschreven. Het gaat dus nu over de bestrijding van de kolencrisis in nationaal en internationaal verband, opdat een terugkeer naar de toestanden van de dertiger jaren vermeden wordt.

Dezelfde toestanden als die in de dertiger jaren lijken onwaarschijnlijk, omdat wij sindsdien oa de wachtgeld- en de werkloosheidsvoorziening hebben gekregen. Maar wij willen terugkeer in elk opzicht verhinderen.

Dit kan alleen door een sterke organisatie van mijnwerkers.

Als de A.B.W.M. niet herhaaldelijk gewaarschuwd had tegen de tewerkstelling van buitenlandse arbeiders, zouden we nu met Belgische toestanden zitten. In België zijn duizenden ontwortelde buitenlandse arbeiders, die de oplossing van de vraagstukken in de Belgische mijnbekkens ernstig bemoeilijken. Daar is de tewerkstelling van buitenlandse arbeiders op een flinke kater uitgelopen.

Maar ook hier zit men, gelukkig in veel mindere mate, met de tewerkstelling van buitenlandse arbeiders in de knoei. Hoeveel erger zou dit alles geweest zijn, als deze massale werving onbeperkt was geschied!

Zo ziet men, dat akties van de A.B.W.M., die eerst voor dwaas werden uitgekreten, achteraf gegrond blijken te zijn geweest. Zo wordt ook nu onze aktie voor werktijdverkorting als dwaas bestempeld.

---

¹³⁴ OO 28-03-1959

Wel lopen er dan veel dwazen in ons land en elders rond; want ook onder de werkgevers buiten de mijnstreek zijn er, die menen, dat werktijdverkorting NU aan de orde gesteld moet worden.

Om deze werktijdverkorting mogelijk te maken, zullen sommigen een flinke duw in de goede richting moeten krijgen. Geeft hun deze duw door lid te worden van de A.B.W.M.¹³⁵

WERKTIJDVERKORTING

Vele jaren geleden vroeg men Samuel Gompers, de grondlegger van de „American Federation of Labor" (A.F.L.) eens, wat de arbeiders wensten. „Meer" zei hij! Een halve eeuw economische ontwikkeling heeft op dramatische en gevarieerde wijze gestalte gegeven aan Gompers „meer".

De vakbonden behoeven niet langer zulke opvallende zaken als onmenselijke armoede te bestrijden. Zij zijn thans gedwongen hun sociale programma's nauwkeuriger te definiëren.

Uitgaande van het beginsel, dat een maatschappelijk gezonde arbeidersklasse de basis vormt waardoor de volkswelvaart voor een groot deel gedragen wordt, kan men gevoeglijk de stelling lanceren, dat de huidige snelle technologische vooruitgang mede dienstbaar kan worden gemaakt aan de sociale en maatschappelijke ontplooiing van de werknemer en zijn verheffing uit het stereotype „arbeidsmilieu".

Uiteraard dient in deze ieder weldenkend mens te beseffen, dat elke sociale maatregel uiteindelijk zijn bedoeling misloopt, wanneer hij economisch niet verantwoord is.

Vandaar ook, dat de vakbeweging gedurende de laatste twee jaren haar aandringen op een spoedige invoering van de arbeidstijdverkorting, heeft gematigd.

Om dezelfde reden echter ziet zij zich genoodzaakt, om in de huidige omstandigheden met de grootst mogelijke aandrang het vraagstuk van de arbeidstijdverkorting weer ter sprake te brengen.

De economische positie van het mijnbedrijf is van dien aard geworden, dat de primair sociale wens van de arbeiders economisch noodzakelijk is geworden.

In dit verband verwijzen wij naar ons artikel „Arbeidsverkorting NU!" in ons vakbondsblad.¹³⁶

DE ALGEMENE VERGADERING

Op 10 mei 1959 kwam de A.B.W.M. in Algemene Vergadering bijeen, wederom te Sittard, in de zaal van hotel de Zwaan, dat al zovele malen de A.B.W.M. geherbergd heeft.

Eerst welkom geheten door vriend G. Koliijn, de voorzitter van de afdeling Sittard, sprak daarna de Bondsvoorzitter W. J. Hamers een kort begroetingswoord uit. Vervolgens ging de vergadering aan het werk met de behandeling van de, diverse jaarverslagen en het beleid H.B.

Afgezien van enkele bezwaren, konden deze de goedkeuring van de vergadering wegdragen. Wel is waar kon men enige kritische opmerkingen beluisteren, over verzorging verslagen en krant, over de verkiezingen van het A.M.F., over de werkzaamheden van het H.B. in M.I.R. en A.M.F.-aangelegenheden, over het resultaat van de ingediende voorstellen, over bezoek aan vergaderingen door leden en hoofdbestuurders, doch de vergadering bleek in overgrote meerderheid haar goedkeuring aan het gevoerde beleid te kunnen hechten. Waarschijnlijk ook in het vertrouwen, dat met de gemaakte opmerkingen, voor zover deze gegrond waren, rekening gehouden zou worden. Voor Bondssecretaris Kretzers en Bonds-penningmeester Krewinkel was dit de laatste keer, dat de vergadering hun verslagen goedkeurden, welk feit zij beiden memoreerden met de belofte bij hun afscheid hierop nog terug te komen. In afwachting daarvan kregen zij van de vergadering bij wijze van voorschot reeds een dankbaar applaus voor hun werkzaamheden.

Daar met enkele stemmingen nog al veel tijd verloren was gegaan, kwam de vergadering niet klaar met de agenda. De nog beschikbare tijd was nodig voor het goed ontvangen middagmaal om vervolgens voor de inleiding van Dr. Witlox, die in de stijlvolle stadsschouwburg van Sittard plaats vond. Hier hadden de leden nog gelegenheid het inwendige van het gebouw te bewonderen, voordat zij de lezing van Dr. Willox aanhoorden. Deze gaf een uitgebreid relaas over de het ontstaan van kolencrisis in de K.S.G., de gevolgen hiervan in de mijnbouw, akties van de hogere autoriteit hiertegen en voorgestelde oplossingen. Deze lezing had een aandachtig gehoor, zoals wel bleek uit het applaus en de gestelde vragen. Het verslag hiervan staat in het bondsblad afgedrukt.

Algemene vergadering, wordt over enkele weken voortgezet, omdat met enkele stemmingen nogal veel tijd verloren was gegaan, waardoor de agenda niet kon worden afgehandeld, maar wel het middagmaal en hierna een lezing in- en een bezichtiging van de stadsschouwburg te Sittard.¹³⁷

De vervolgvergadering vond plaats op 20 juni.

---

¹³⁵ OO 11-04-1959

¹³⁶ OO 11-04-1959

¹³⁷ OO 23-05-1959

Th. Knarren werd de nieuwe bondssecretaris. Hij zou speciaal zijn aandacht aan de interne organisatie van de bond schenken. Voornamelijk werd het werkprogramma, ontstaan door inbreng afdelingsvoorstellen op laatste jaarvergadering, behandeld door de hiervoor ingestelde adviesCie. Diverse voorstellen waren door deze behandeld, oa herziening statuten en de inwendige reorganisatie. Het HB zal bepalen, op welke punten de nadruk zal worden gelegd.¹³⁸

De verkiezingen van eenheidsvertrouwensmannen op de mijnzetels vinden binnen enkele maanden plaats. Besturen en afdelingen moeten hun best doen, de juiste man op de juiste plaats verkozen te krijgen.¹³⁹

HET 15-JARIG BESTAAN

VOORWOORD. Het is niet zo, dat we na deze 15 jaren op onze lauweren kunnen gaan rusten.

Steeds opnieuw zullen een goede organisatie, een actief bestuur, een voortdurende propaganda, nodig zijn om leden vast te houden en nieuwe leden te winnen.

En bond moet zich steeds vernieuwen; in leden, in strijd lust, in methode van propaganda en aanpak.

Een ding blijft echter hetzelfde, nl dat wij een politiek onafhankelijke mijnwerkersbond zoijn, waar iedere mijnwerker zich thuis moet kunnen vullen.

Dit zal nu in en in de toekomst de kracht van de ABWM blijven.

De ANMB bestaat 50 jaar en schreef haar geschiedenis, een fraai stukje geschiedvervalsing m.b.t. de na-oorlogse tijd en waarin onze bond weer werd zwart gemaakt. Ons vakbondsblad reageerde hierop onder het artikel "Een zwarte bladzijde".¹⁴⁰

EEN ZWARTE BLADZIJDE

Bij het 50-jarig bestaan van de A.N.M.B. heeft o.a. de oud-voorzitter Rappange gemeend wat geschiedenis te moeten schrijven.

Het feit, dat de Alg. Ned. Mijnw. Bond na de bevrijding geen aanhang had, schrijft hij toe aan de begunstiging van de werkgevers van de onder communistische leiding staande Eenheidsbond. Dat zijn wij dus.

Hij vermeldt verder, dat het vroegere dagelijkse bestuur van de A.N.M.B. na de bevrijding geen functie meer wenste te aanvaarden!

N. Kramer gaf dit schriftelijk te kennen (?!) en v.d. Bilt kon zich niet verenigen met de door de vakcentrales overeengekomen samenwerking! Dit klinkt wel heel aardig, maar is niet in overeenstemming met de feiten.

Wij willen geen oude koeien uit de sloot halen, maar deze geschiedenisbeschrijving is toch wel erg brutaal.

Dat de A.N.M.B. na de bevrijding geen aanhang had, lag toch aan de slappe houding van het Bestuur tijdens de bezettingstijd.

Toen bleek, dat dit Bestuur tot een vergaande samenwerking met de bezetter bereid was, ook toen de confessionele vakverenigingen gedwongen werden met het N.V.V. samen te smelten. Met de hulp van de bezetter meende deze Bond toen de buit binnen te kunnen halen.

Wie zich hiervoor interesseert, sla het vakblad van de A.N.M.B. uit de bezettingsjaren maar eens op. Hij komt daar vele namen tegen, die Rappange in zijn artikel noemt en die ook de rest van het Jubileumnummer ontsieren.

Als gevolg van deze slappe houding keerden zich talrijke mijnwerkers af van de Algemene Nederlandse Mijnwerkersbond, die voor de oorlog de Nazi's en wat daarmee samenhang heftig bestreed, doch tijdens de bezettingsjaren geheel van karakter veranderde. Deze laffe houding maakte, dat tal van mijnwerkers, ook die lid waren van de A.N.M.B., na de bevrijding niets van deze bond moesten hebben.

„De besten", die de A.N.M.B. de rug niet toekeerden, waren dezelfden, die het gedurende de bezettingstijd ook zo lang volhielden.

Over de zwarte bladzijde in de geschiedenis van de A.N.M.B. schrijft het Jubileumnummer van deze Bond begrijpelijkerwijze heel weinig. Dit is echter geen reden voor ons om de geschiedenis met de mantel der liefde te bedekken.

Bij een Jubileum stelt men de dingen wel eens mooier voor dan deze in werkelijkheid zijn, maar men moet niet doen alsof de A.N.M.B. de vermoorde onschuld is geweest. In de kringen van de A.N.M.B. voelt men zich toch al spoedig verongelijkt, achteruitgezet, miskend, waarvan het Jubileumnummer het bewijs levert.

Tijdens de bezetting en na de bevrijding geheel ten onrechte, want een onpartijdig oordeel over de Bestuurders van de A.N.M.B. in de bezettingstijd zal niet erg vleidend zijn. Voor deze houding was uitsluitend het Bestuur van de A.N.M.B. verantwoordelijk, hetgeen de mijnwerkers na de bevrijding ook heel goed begrepen hebben.

---

¹³⁸ OO 20-06-1959

¹³⁹ OO 01-08-1959

¹⁴⁰ OO 29-08-1959

Hoe geheel anders zou de houding van de mijnwerkers na de bevrijding t.o.v. de A.N.M.B. geweest zijn, indien deze Bond tijdens de bezetting niet zo diep door de knieën was gegaan!¹⁴¹

KOPSTUKKEN

In het Bondsblad werden foto's afgedrukt van enkele kopstukken: bondssecretaris Lei Kretzers, hij stond leden en hun gezinnen te woord, hij was voorheen typograaf en na de staking uitgerangeerd. Lei vond hierna werk in de mijnen. Bondspenningmeester Wiel Krewinkel was een silicose lijder, hij behandelde ongevallenzaken en aanvragen voor silicoserenten. Beiden waren 65 jaar oud en namen afscheid.

Lei Kretzers

Wiel Krewinkel

G. op de Camp was HB-er van het eerste uur, 56 oud en met pensioen. Hij leed aan chronisch en bronchites, zo niet erger aan ondergronds werk overgehouden;

G.R. Koliijn, was al jaren gepensioneerd i.v.m. een ongeval bij de Cokesfabriek Maurits; T. Doelen was ondergrondser en al jaren gepensioneerd.

Er vinden nieuwe verkiezingen van het HB plaats, aftredende en tevens herkiesbare kandidaten zijn J.D. Brandt te Schaesberg, M.H.v. Tilburg, te Spekholzerheide, E.J. Becude te Geleen; de 3 hierboven afgebeelde HB^{ers} zijn niet meer herkiesbaar.¹⁴²

Op 19 september, werd tijdens het 15-jarig bestaansfeest afscheid genomen van drie hoofdbestuurders en twee gesalarieerde bestuurders: Lei Kretzers, Wiel Krewinkel, Gerrit Koliijn, Tinus Doelen en Frits op den Kamp. Er werd ook aandacht besteed aan de installatie van de bondsraad plaats. (met huishoudelijk reglement)¹⁴³ De installatievergadering van de bondsraad had plaatsgevonden op 13 september. Leden hiervan zijn voorzitters of secretarissen der afdelingen, voor zover zij geen hoofdbestuurder zijn. De raad is een adviescollege voor het hoofdbestuur.¹⁴⁴

¹⁴¹ OO 29-08-1959

¹⁴² OO 12-09-1959

¹⁴³ OO 30-09-1959

¹⁴⁴ OO 19-03-1960

Het scheidende vijftal

Kretzers bondssecretaris; Krewinkel bondspenningmeester.¹⁴⁵

Opgemerkt werd i.h.k. van het 15- jarig bestaan dat het belangrijkste in 1945 succesvolle ledewerving was, honderden leden werden tegelijk ingeschreven. Vervolgens, op initiatief van onze Bond, werden werktijdenverkort, rechtspositie en pensioenregeling gerealiseerd c.q. verbeterd. “Het borelingske van 1944” was een zeer grote broer geworden van de drie andere bonden. Ons bestaan was verzekerd. (grote afgunst bij de tegenpartijen).¹⁴⁶

TERUGBLIK OP 1959¹⁴⁷

Er is een kolenoverschot door o.a. zachte winters.

In december vond de verkiezing van het HB plaats.

Er is concurrentie van gas en olie en goedkope Amerikaanse kolen. Er is een spaarzamer gebruik van kolen door technische ontwikkeling, bijv. de electrificatie van spoorwegen. Maar de technische ontwikkeling leidt ook weer tot meer energiegebruik, toename van de industrie en groei van de economie. De tijd van de kolentekorten schijnt (bijna) voorbij te zijn. Gevolg hiervan is dat de slechte en dure mijnen moeten sluiten. In andere mijnen is een tekort aan ondergrondse mijnwerkers, bijv. in het Akense kolenbekken. In ons land heeft de mijnindustrie zich kunnen handhaven en behoren dus niet tot de slechtste. De verkorte werkweek vond doorgang en door mechanisatie steeg de productie.

Loonvorming heeft voor mijnwerkers geen vruchten afgeworpen, loon- en arbeidsvoorwaarden in andere industrieën zijn beter, bijv. in de metaalindustrie. Dat betekent een gevaar voor de mijnen. In 1960 zal dan wel een loonsverhoging in de lucht hangen.¹⁴⁸

Na de verkiezing bestond het HB uit de volgende leden: W.J. Hamers, Munstergeleen, voorzitter; Th.K. Knarren, Geleen, secretaris; A.J. van Schendel, Heerlen, penningmeester; J.D. Brandt, Schaesberg, 2e voorzitter; A. Mingelers, Schaesberg, 2e secretaris; J. Geesink, Waubach, 2e penningmeester; H. Cobben, Hoensbroek; A.v. Schendel, Hoensbroek; M.H.v. Tilburg, Spekholzerheide; J. Jeurissen, Echt; P.de Klijn, Geleen en ZC.H. Hoeymans, Brunssum.¹⁴⁹

¹⁴⁵ OO 30-09-1959

¹⁴⁶ OO 24-10-1959

¹⁴⁷ OO 09-01-1960

¹⁴⁸ OO 09-01-1960

¹⁴⁹ OO 23-01-1960

1960

Ook in 1960 wordt onze bond weer opzettelijk in een verkeerd daglicht geplaatst, ditmaal niet door de communisten, maar door de collega-bonden.

In het artikel : “Een ongelukkig Pamflet” lezen we:

De Alg. Ned. Bedrijfsbond in de Mijnindustrie [voorheen de ANMB, HT] heeft, ondanks de inwendige strubbelingen, nog tijd gevonden melding te maken van andere activiteiten, dan de ruzies tussen de aanhang van Ponsen en van Postma. Dit doet deze Bond dan in een pamflet met tal van onjuistheden.

Nu is het een veel gebruikt middel, om inwendige moeilijkheden af te reageren op anderen en ook de A.N.B.M. grijpt naar dit middel. Vandaar, dat allereerst de Katholieke en Prot. Christelijke Bonden het moeten ontgelden, met wie de Alg. Ned. Mijnwerkersbond zoveel mogelijk samenwerkt. Als dank voor deze samenwerking, die de Alg. Ned. Mijnwerkersbond in stand houdt, valt hij zijn bondgenoten aan.

Deze Bond kan het blijkbaar nog steeds niet verkroppen, dat hij bij de strijd om de loons-verhoging in 1957 op het verkeerde paard gewed heeft. Sindsdien is het N.V.V. en ook de A.N.B.M. niet zo regeringsgetrouw meer, en maakt deze bond veel meer rumoer, dan toen de A.N.B.M. alles wat „hun” Ministers deden, verdedigde. Vandaar ook, dat de tegenwoordige Minister van Sociale Zaken het moet ontgelden en er met cijfers en feiten gegoocheld wordt. Niet 450.000, zoals het pamflet beweert, maar ruim een miljoen werknemers hebben thans een loonsverhoging te pakken. Reeds op 16 oktober 1959, toen de leden van de Alg. Ned. Mijnwerkersbond elkaar nog in de haren zaten, begreep onze bond, dat als gevolg van de loonsverhoging in de andere industrieën, voor de mijnwerkers een achterstand dreigde.

Hierop vestigde de A.B.W.M. als eerste de aandacht, gelijk dit ook het geval was met de werving van buitenlandse arbeiders en met de wenselijkheid tot verdere uitbreiding van de verkorte werkweek.

Nu komt de A.N.B.M. noodgedwongen achteraan sukkelen met een pamfletje vol onjuiste beweringen over de A.B.W.M.. Hiertegenover stellen wij dat wij de discussie over de loonsverhoging op gang gebracht hebben en hebben aangestipt, hoe de lasten van deze nieuwe loonsverhoging zo nodig bestreden konden worden. Eerst een maand later werd de A.N.B.M. wakker, die zich niettemin daarop beroemt.

De A.B.W.M. heeft verder de verbondenheid tussen ondergronders en bovengronders niet prijsgegeven en heeft geen verwarde brief geschreven, doch als eerste de noodzakelijkheid van loonsverhoging betoogd en daarvoor de mogelijkheden aangewezen, o.a. door verlaging van de A.M.F.-premie.

Hierover schreven wij aan de reeds op 16 okt. 1959 het volgende, dat toch niet zo moeilijk is om te kunnen begrijpen.

“Het Hoofdbestuur van de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf heeft kennis genomen van de diverse loonsverhogingen oa. in de Metaalindustrie en in het Grafisch Bedrijf, alsmede van loonsverhogingen, die in andere bedrijfstakken aan de orde zijn gesteld. Het Hoofdbestuur meent, dat het Mijnbedrijf hierbij niet kan achterblijven, daar in het verleden toch herhaaldelijk de stelling door Uw Raad is aanvaard, dat de beloning van de mijnwerkers *niet kan achterstaan* bij die in andere industrieën, doch daarentegen boven de beloning in die andere industrieën moet uitgaan”.

In dit verband meent het Hoofdbestuur naar vorige brieven te mogen verwijzen, waarbij o.m. werd aangedrongen op vermindering van de lasten, die op de kolenindustrie drukken en op een duidelijk energiebeleid.

Intussen is het duidelijk, dat een loonsverhoging in andere industrieën dan in die van de kolenindustrie, haar terugslag op deze industrie niet zal missen, temeer waar nu ook aan de vrijstelling voor de militaire dienst van ondergrondse mijnwerkers een einde dreigt te worden gemaakt.

Als de mijnen niet in staat zouden zijn uit eigen middelen de kosten van een loonsverhoging te dragen, wat dan eerst aangetoond zal moeten worden, dan nog kan een loonsverhoging bestreden worden uit een vermindering van de verplichte bijdrage voor het A.M.F. Vermindering van de A.M.F.-bijdrage zal o.m. voor de bovengronders een belangrijke inkomstenvermeerdering met zich meebrengen.¹⁵⁰

De grote ledenwerfactie leverde in de eerste helft van dit jaar 227 nieuwe leden op, een goed resultaat in vergelijking met andere bonden van verhoudingsgewijze gelijke grootte.

De verdeling van ons werkgebied in afdelingen in districten is uitgekristalliseerd en ziet erals volgt uit.¹⁵¹

---

¹⁵⁰ OO 20-02-1960

¹⁵¹ OO 03-09-1960

District I	Waubach, Nieuwenhagen, Kaalheide, Bleijerheide, Spekholzerheide, Kerkrade, Chevremont, Schaesberg, Gulpen, Terwinselen, Eijgelshoven
District II	Heerlen, Molenberg, Simpelveld-B[ocholz], Voerendaal, Heerlerheide
District III	Nuth, Mariarade-Passart, Hoensbroek, Treebeek, Brunssum
District IV	Sanderbout, Lindenheuvel, Geleen, Geulle, Maastricht, Sittard, Schinnen Puth, Stein, Meerssen, Berg-Urmond, Munstergeleen
District V	Sustereel, Echt, Roermond, Koningsbosch

Het overleg met de MIR m.b.t. de verbetering van lonen en arbeidsvoorwaarden leidt niet tot resultaat, waarop de Bond deze instelling weer eens een brief stuurt, waarin zij haar standpunten uiteen zet.

Heerlen, 7 september 1960.

Aan de Mijnindustrieraad,
Akerstraat 69,
HEERLEN.

Het Hoofdbestuur van de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf meent nog eens te moeten terugkomen op de in het begin van dit jaar gevoerde besprekingen inzake de verbetering van lonen en arbeidsvoorwaarden der mijnwerkers.

Weliswaar zijn sindsdien enige verbeteringen in de lonen en arbeidsvoorwaarden van de mijnwerkers aangebracht, doch over 't geheel genomen bleven de loonsverhogingen toch achter bij die, welke in andere bedrijfstakken plaatsvonden, terwijl in deze bedrijfstakken, met name in de metaalindustrie, de lonen wederom een stijging vertonen.

Wij menen, dat door deze ontwikkeling de mijnindustrie haar vat op de mijnwerkers zal gaan verliezen. Op grond daarvan zullen de lonen en arbeidsvoorwaarden in de mijnindustrie opnieuw onderzocht moeten worden.

Als eerste verbetering ziet het Hoofdbestuur een omzetting van de bestaande aanwezigheidspremie in verzekeringsplichtig loon.

Aangezien als gevolg hiervan op de aanwezigheidspremie sociale lasten komen te drukken, dient voor het aandeel der werknemers in deze sociale lasten een compensatie gegeven te worden, zodat het werkelijke loon, waarin de aanwezigheidspremie na de omzetting verwerkt is, niet minder wordt dan het loon, dat voor de omzetting genoten werd.

Voorts is het Hoofdbestuur van mening, dat de lonen in de mijnindustrie minstens gelijke tred zullen moeten houden met de stijging van de lonen in andere industrieën.

Het Hoofdbestuur is daarom van oordeel, dat bedoelde stijging der lonen tot uitgangspunt zal moeten dienen voor een nieuwe beoordeling van de lonen en arbeidsvoorwaarden in de mijnindustrie, zodat de prioriteit van het mijnwerkersberoep, wat de beloning betreft, hersteld wordt.

Wij verzoeken bovenstaande punten in Uw Raad te willen bespreken en verblijven

Hoogachtend,

Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf,

De Voorzitter: (J.W. Hamers).

De Sekretaris : (Th. K. Knarren).¹⁵²

Het bedrijfsleven was van mening, dat het zeer goede tijden doormaakte. Werkgevers adverteren met advertenties als "gezellige omgeving, radio en televisie tijdens het werk, lange koffiepauze, zaterdags vrij, reiskostenvergoeding, gratis bedrijfskleding en gezellige bedrijfsuitstapjes." Dat was echter niet voor de mijnwerkers weggelegd.

De jongste loonverhoging in de mijnindustrie bracht niet aan alle groepen, wat deze ervan verwacht hadden.

De ondergronders ontvingen buiten huurcompensatie, een loonsverhoging van 50 cent per werkdag, dus geen bedrag om naar huis te schrijven.¹⁵³

¹⁵² OO 17-09-1960

¹⁵³ OO 17-09-1960

AL IS DE LEUGEN NOG ZO SNEL

Ook de AMF verkiezingen gaven problemen. Het verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd en de samenstelling van de fondsverkiezingen speelden een rol. Onze bond zag deze gang van zaken aankomen en had de mijnwerkers hiervoor uitdrukkelijk gewaarschuwd, immers in 1958 bestond al hun streven, om deze leeftijd voor de ondergronders te verhogen. De fondsverkiezingen wilde men vervangen door eenvoudig benoemen van de leden van de fondscommissies en van de algemene vergaderingen. Vooral de Katholieke Mijnwerkersbond was daar voorstander van. Zo konden immers de mijnwerkers niet meer uit de band springen. In 1958 waren onze tegenstanders van mening, dat wij er glad naast zaten. De pensioengerechtigde leeftijd zou nooit tot 65 verhoogd worden en de verkiezingen voor fondscommissie zouden niet afgeschaft worden. Maar de Katholieke Mijnwerkersbond wil de verkiezingen in eigen hand houden.

Een van de weinige gelegenheden, die de mijnwerkers nog over hadden om hun mening kenbaar te maken, zou dus verdwijnen. Het verband tussen beide maatregelen is, dat men dan van lastige pottenkijkers, die voor hun mening durven uit te komen, bevrijd is.

Daarom houdt men de samenstelling van de organen in de mijnindustrie zoveel mogelijk in eigen hand en is dus voorstander van de "geleide" democratie. Het verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd ligt veel gemakkelijker zonder verkiezingen, dat zal een ieder wel duidelijk zijn. Men kan de mijnwerkers in het eerste geval voor een voldoende feit stellen, met verkiezingen daartegen kunnen zij zelf hun stem laten horen.

In het geval van benoeming wordt toch de samenstelling van de Algemene Vergadering en Fondscommissie via de organisaties van bovenaf bepaald. Men weet op welke wijze dit gaar bij de ondernemingsraden. Bonden met heel weinig leden krijgen een zetel ten koste van de A.B.W.M. Daarom is het ook te verwachten, dat de Alg. Ned. bedrijfsbond en de Prot. Chr. Mijnw. Bond zich *niet* zullen verzetten tegen afschaffing van de verkiezingen voor de fondscommissies van het A.M.F. Wat dit betreft eten zij uit de hand van de K.M.B. Verkiezingen doorkruisen de verzuiling en deze verzuiling moet, koste wat het kost gehandhaafd blijven. Desnoods offert men voor de verzuiling zijn democratische beginselen maar op. Liever dus een plaats in een commissie of orgaan zonder verkiezingen, dan verkiezingen zonder toewijzing van een plaats, hoe democratisch het laatste ook moge zijn !

De mijnwerkers weten dus welke veranderingen er dreigen. Zij kunnen niet zeggen, dat zij in 1958 niet uitdrukkelijk zijn gewaarschuwd.

Zij kunnen wel zeggen, dat zij er geen acht op geslagen hebben, toen de gelegenheid er was, hun wil kenbaar te maken. Dit kunnen zij nog doen door van hun bond de verklaring te eisen, welke houding hun organisatie zal innemen tegenover die twee belangrijke punten, die in het A.M.F.-bestuur ter sprake komen. Zullen de bonden accoord gaan met de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd en met de afschaffing van de verkiezingen ? Laat iedere Bond hierover onverbloemd zijn mening zeggen.

Aan de mening van onze Bond valt niet te twijfelen. Wij vrezen echter 't ergste voor het standpunt van de andere Bonden!¹⁵⁴

Onder de slogan "verenigen, scholen, strijden", waarmee bedoeld wordt, eerst de arbeiders verenigen, deze daarna scholen om ze klaar te maken voor de functies, die door strijd verworven zouden worden, cq strijden voor een behoorlijk bestaan, wordt een ledenwerfactie gestart. Met de macht van het getal en het verstand kunnen we iets bereiken.¹⁵⁵

De wervingsaktie wordt groots aangekondigd, aanbrengrers krijgen luxe huishoudelijke artikelen bij de 25^e binnenkomende, 50^e, 75^e 100^e, 200^e lid enz.¹⁵⁶

Het Hoofdbestuur bepaalt haar actieprogramma. Zij gaat voorrang verlenen aan punten, die dringend om een oplossing vragen en al jarenlang urgent zijn. Uiteindelijk zal hieromtrent een definitieve beslissing genomen moeten worden. Als urgentiepunten worden genoemd:

- Definitieve werktijdverkorting: een 40 urige werkweek verdeeld over 5 dagen
- Hogere lonen, bedrijven maken een behoorlijke winst, in de mijnstreek is een hogere prijsstijging van levenshoefden dan elders; we moeten hogere lonen geven, dan die in andere industrieën.
- Afschaffing van accoorden voor onder- en bovengronds i.v.m. verregaande mechanisatie is dat accoord onnodig.
- Winstdeling, bijv. d.m.v. een Eigenbouwregeling; elke werknemer draagt immers zijn aandeel bij in de gunstige financiële resultaten
- AMF, definitieve pensioenregeling; ondergronds met 55 jaar, bovengronds met 60 jaar, max. bij volledige carrière 70%

---

¹⁵⁴ OO 17-09-1960

¹⁵⁵ OO 01-10-1960

¹⁵⁶ OO 15-10-1960

- Ziekenkas, 100% ziekengelduitkering en afschaffing van de carendagen. Tevens verhoging van het ziekengelduitkeringspercentage aan ongehuwde niet kostwinners bij opname in het ziekenhuis.
- Ziekenfonds, volledige handhaving van de bestaande rechten der verzekerden
- Samenstelling van de PBO-organen. Leden van ondernemingsraden en ringen moeten niet via organisaties worden benoemd, maar door rechtstreekse verkiezing, waar het gehele personeel aan kan deelnemen. Zo komt de mening van de bedrijfsgenoten tot uiting. De huidige situatie is onbevredigend en ondemocratisch. Tevens dient bij de verkiezingen tegelijkertijd plaatsvervangende leden gekozen worden.
- Medezeggenschap PBO. Bij de mijnindustrie zijn nog verschillende instellingen en instituten, waar besluiten over en voor het personeel worden genomen, zonder stem te hebben gehoord van dat personeel, bijv. bij opleiding, herplaatsing.
- Personeelsbeleid. Naast de besprekingen in de organen der PBO t.a.v. het personeelsbeleid dient de vakbeweging in de praktijk ingeschakeld te worden in de personeelsproblemen. Hierbij dient de Bond een waardige plaats te worden toegekend.
- Productiviteit. De Bond zal er voor ijveren dat bij de bepaling van de middelen ter verhoging van de produktiviteit, de werknemers in de mijnindustrie via de organen die daarvoor zijn aangewezen een redelijke invloed zullen hebben, mede n.a.v. het werkprogramma van 1959. Maatregelen ter bevordering van de productiviteit, welke een overmatige inspanning van de arbeiders ten gevolge kunnen hebben, worden door de Bond als ondoeltreffend afgewezen.
- Veiligheid en gezondheid. De Bond zal medewerking verlenen aan alle maatregelen, die ten doel hebben het voorkomen, behandelen en bestrijden van ziekten, voortvloeiend uit het mijnwerkersberoep. Zij zal ernaar streven, dat alle beschermende middelen, die dat voorkomen, gratis aan werknemers in de mijnindustrie zullen worden verstrekt.
- Rechtspositie. Gestreeft zal worden naar een zodanige rechtspositie voor alle werknemers, dat bij terugzetting in functie wegens bedrijfs- of gezondheidsredenen de functie-titel alsmede het oude inkomen behouden blijven.¹⁵⁷

1961

Op 18 maart werd het ledenwervingsdoel bereikt, het 500^e nieuwe bondslid werd binnengehaald, op 1 april het 550^e- en tenslotte op 15 april het 600^e lid.¹⁵⁸

Ten behoeve van de algemene jaarvergadering werden door de afdelingen de volgende punten aangedragen, waarvan de belangrijkste waren:

- arbeidstijdenverkorting;
- loonsverhoging;
- werkclassificatie vervangen door ander systeem;
- secundaire arbeidsvoorwaarden;
- verlof, bijv. Goede vrijdag een doorbetaalde feestdag;
- wijziging uitvoering ongevallenwet 1921, met name m.b.t. silicosevraagstuk in relatie tot die uitkering;
- tewerkstellen van Preventie-arbeiders;
- deputaatkolen;
- bedrijfskleding;
- stichten van een vakantie-recreatieverblijf voor mijnwerkers;
- wijziging van enkele regels AMF.¹⁵⁹

Er wordt nog een duidelijk uitgelegd, wat met "neutraal" [binnen onze bond, HT] nu eigenlijk werkelijk bedoeld wordt. Tegenstanders leggen dat begrip meestal verkeerd uit. Met neutraal bedoelen we niet, dat we er in geen enkel opzicht een mening op na houden, maar onafhankelijk, d.w.z. niet afhankelijk van partijpolitiek of confessie.¹⁶⁰ Tijdens de algemene jaarvergadering werd weer, zoals gebruikelijk, teruggekeken naar het afgelopen jaar.¹⁶¹ In de bondsbladen werd hiervan werd uitgebreid verslag gedaan, uiteraard met opgave van de vragenstellers van de afdelingen en de gegeven antwoorden.

¹⁵⁷ 10-12-1960

¹⁵⁸ OO 18-03-1961, OO 01-04-1961; OO 15-04-1961

¹⁵⁹ OO 01-04-1961

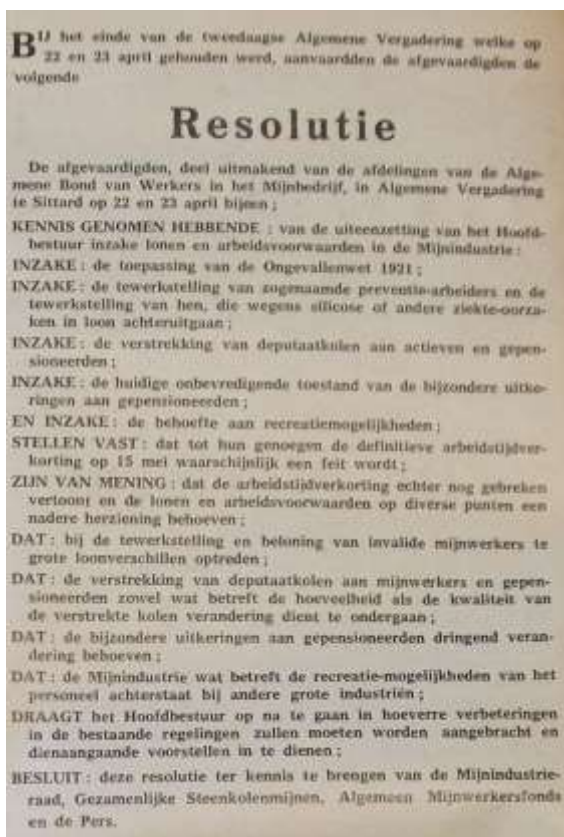
¹⁶⁰ OO 15-04-1961

¹⁶¹ OO 29-04-1961

Er vonden wijzigingen plaats in het DB en het HB.

Sinds de Kolencrisis is thans en overschot van kolen door vroegere schaarste en door de invoer van goedkope Amerikaanse kolen. In Nederland vinden geen mijnsluitingen plaats door de regelgeving van de EGKS. De positie van de mijnwerker is wel verbeterd, ook op financieel gebied en werktijdverkorting, maar lonen elders liggen hoger. Door rationalisatie, automatisering en mechanisering zullen jaarlijks in de EGKS 10.000 man minder nodig zijn in de mijnindustrie.

Afschaffing van het accoordstelsel, vast en regelmatig werk en -beloning, is wenselijk, zodat de mijnwerker zijn voorrang op andere beroepen behoudt, zonder dat hij genoodzaakt is tot schade van zijn gezondheid te moeten werken. De 40 urige werkweek is zo goed als ingevoerd. We wachten op het nieuwe 625^e lid, de werfactie loopt ten einde. Zoals gebruikelijk werd een resolutie vastgesteld en ter kennisname gebracht aan mijninstanties en de pers.¹⁶²

Het bestuur.¹⁶³

Vragen werden gesteld over de samenwerking met het NVC. Men werd gerustgesteld. In de NVC had een sanering plaatsgevonden, die nu vruchten begon af te werpen. Hierdoor had de NVC meer gelegenheid naar buiten op te treden. Het was niet belangrijk, dat de naam NVC gehandhaafd blijft, maar wèl, dat haar doel bereikt wordt, n.m. concentratie van alle politiek-onafhankelijke vakbewegingen, die nog los van elkaar bestaan.¹⁶⁴

Op 25 april werd door de MIR de 5-daagse werkweek ingevoerd, de bekroning van een lange strijd. De ongeorganiseerden hoefden hiervoor niets te doen...

Het eindresultaat van de ledenwerfactie in de periode 1 oktober 1960 - 31 april 1961 was een aanwas van 672 nieuwe leden.¹⁶⁵

Eind mei werd een nieuwe ledenwerfactie aangekondigd, als vervolg op de vorige. Doelstelling is dit jaar van ruim 500 nieuwe geworven leden het duizendtal te behalen.

Tevens was er een plan, tot wijziging van de opmaak van de voorpaginakop het bondsblad.¹⁶⁶ Na bijna 10 jaar kreeg de voorpagina van het bondsblad weer een ander uiterlijk.¹⁶⁷

¹⁶² OO 29-04-1961

¹⁶³ OO 13-05-1961

¹⁶⁴ OO 13-05-1961

¹⁶⁵ OO 13-05-1961

¹⁶⁶ OO 27-05-1961

¹⁶⁷ OO 24-06-1961

ons orgaan

uitgave van de algemene bond van werkers in het mijnbedrijf.

aangesloten bij de nederlandse vakcentrale

MEI 1961

31e jaargang no. 5

DE NEDERLANDSE VAKCENTRALE

ORGAAN VAN DE NEDERLANDSE VAKCENTRALE
Secretariaat: DINTELSTRAAT 30^B - AMSTERDAM - TELEF. 72.42.34

168

De ledenwervingsactie loopt voorspoedig.¹⁶⁹

Ondergetekende verklaart lid te willen worden van de
Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf

Hij verklaart in te stemmen met de bepalingen opgenomen in de statuten en het huishoudelijk reglement van de Bond.

In blokletters invullen.
(Overtuig U door middel van verlofkaart of bedrijfspas van de juiste naam, Mijn of Bedrijf en vooral werknummer).

Naam _____

Voornamen (voluit) _____

Straat, plein, enz. _____ No. _____

Woonplaats (gemeente) _____

Afdeling _____ Nationaliteit _____

Datum ingang lidmaatschap _____

Geboortedatum en jaar _____

Mijn _____ Werknummer _____

Datum indiensttreding _____

Functie en functiegroep _____

Onder- of bovengronds _____

Overgekomen van _____

Daarvan lid geweest vanaf _____ t.m. _____
(Lidmaatschapboekje vorige organisatie mede inzenden).

Opgenomen door _____

Bondno. _____ Adres _____

_____ de _____ 19____

Handtekening van het lid _____

Aanmeldingsformulier voor nieuwe leden.¹⁷⁰

¹⁶⁸ OO 27-05-1961

¹⁶⁹ OO 08-07-1961

¹⁷⁰ OO 02-09-1961

De belangrijkste artikelen van de verordening van de taak en bevoegdheden van de eenheidsvertrouwensman, gekozen door de stemgerechtigde leden van zijn werkeenheden, werd gepubliceerd, tevens algemene eisen, waaraan deze persoon moet voldoen.¹⁷¹

In september vond de Bondsraadvergadering plaats. Belangrijkste thema's waren de stofbestrijding in de mijnen en het personeelsverloop. Onze bond was niet tegen tewerkstelling van buitenlandse werknemers, wanneer werving binnen KSG- [Kolen en Staal Gemeenschap, HT] verband plaats vindt. Vergroting van het inkomen mijnwerkers met 10% is mogelijk per 01-01-1962. Hierdoor is er minder verloop van personeel. Ter ondersteuning hiervan verstrekking van gratis bedrijfskleding, wijziging van verdeling van deputaat-kolen en verhoging van ziekingelduitkering bij ziekte tot 100%.¹⁷²

De afschaffing van het accoordsbeloningsstelsel was al na 1944 aan de orde gekomen, maar hiervoor was geen medewerking gevonden van andere organisaties.

Nu kwam het weer aan de orde, het standpunt van onze bond verwoordde het stelsel als volgt.

Het was a-sociaal: door de te grote loonverschillen en de steeds weer verhoogde prestatie-eis verscherpt het stelsel de tegenstelling tussen de arbeiders en speelt hen tegen elkaar uit. Het drijft hen tot steeds grotere prestaties, iets dat leidt tot voortijdige slijtage, waardoor zij ten koste van zich zelf aan minder betaald werk worden geplaatst. Een dergelijk systeem verhoogt de geestelijke en mentale druk op de arbeider en doet hem veiligheids- en gezondheidsmaatregelen verwaarlozen. Bovendien wordt hij nonchalant ten opzichte van andere aspecten van zijn arbeid, zoals onderlinge hulpvaardigheid, zuinigheid met materialen e.d.; zijn persoonlijkheid wordt niet ontplooid, zijn initiatief geremd en zijn goede wil verstikt.¹⁷³

Het ledenaantal blijft groeien, maar "15.000 mijnwerkers zijn nog ongeorganiseerd"¹⁷⁴

Het bondsblad, tot nu toe verschenen in krantvorm, kreeg een geheel nieuwe lay-out, haar naam veranderde in "Front . Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf". Het wordt uitgegeven als tijdschrift en verschijnt 12 keer per jaar.

De naam had meerdere passende betekenissen: Koolfront, meest essentiële gedeelte van het mijnbedrijf; als vakbond, een gesloten front vormend, strijdend voor de belangen van haar leden en tenslotte als verzinnebeelding van de kracht van onze bond. (aan het front staan immers niet de slechtste soldaten)

Op 21 december 1961 werd een nieuw hoofdbestuur gekozen, bestaande uit H. Cobben te Hoensbroek, A. Mingelers, Schaesberg, J. Geesink, Waubach, A.v. Schendel, Hoensbroek en H. Hamers, Geleen.¹⁷⁵

¹⁷¹ OO 19-08-1961

¹⁷² OO 14-10-1961

¹⁷³ OO 25-11-1961

¹⁷⁴ OO 09-12-1961

¹⁷⁵ Front no.1, 1962

1962

Oud-Secretaris P.J. Krewinkel, (1944-1958) is op 27 januari overleden.¹⁷⁶ Hij overleed aan silicose.¹⁷⁷

Loonsverhogingen worden steeds weer uitgesteld. Hoe lang nog? Eventueel zullen we maatregelen nemen, welke men in werkgevers- en regeringskringen liever niet zal wensen. Steeds meer goede krachten verdwijnen.¹⁷⁸

Voorstellen van bonden hebben geen resultaat opgeleverd, de bondsraad is ontevreden over:

- het uitblijven van de loonsverhoging,
- de uitkering ineens, -het aantrekken dure arbeidskrachten, terwijl vele koempels, die jarenlang gewerkt hebben vertrekken en
- de geruisloze prijsverhogingen.¹⁷⁹

Helaas is er weinig interesse in de vakvereniging bij mensen. Toch is lidmaatschap een noodzaak. We werken onder een c.a.o., waarin de overheid een zekere mate van invloed heeft, zo is de loonpolitiek sterk gebonden. Dit heeft tot gevolg dat de vakverenigingen niet de gewenste vrijheid van handelen hebben. Er zijn centrales van vakverenigingen die debet zijn aan deze toestand, daar zij met de overheid afspraken gemaakt hebben en zichzelf en de aangesloten vakverenigingen zodoende buiten spel zetten. Een deel van de strijdmiddelen is aan banden gelegd door de zuilenpolitiek, die allemaal politiek gebonden zijn en niet alléén in de afspraken, die ze met de overheid gemaakt hebben inzake het loonbeleid. Wanneer alle groeperingen van arbeiders, ook de politiek onafhankelijke, deel zouden uitmaken van het gemeenschappelijk overleg, zouden misschien andere geluiden gehoord worden.¹⁸⁰

In onze bond wordt aandacht besteed aan de jongere leden. Zij moeten zich gaan roeren. De ABWM is gegrondvest door ouderen, maar moet worden uitgebouwd door die jongeren.¹⁸¹

De bondsraad stelt het concept-actieplan 1963/1964 vast. De mijnen hebben buitenlanders aangenomen. De Bond is ertegen, omdat er genoeg personeel te vinden is, doordat er in Limburg weinig industrieën zijn. Maar de lonen in buitenlandse mijnen zijn hoger, waardoor men wegtrekt. Terwijl men zegt, dat de [mijn]bedrijven slecht draaien, blijkt uit de jaarverslagen, dat zij miljoenen winst maken.¹⁸² Een samengaan met het NVV, zolang zij afhankelijk van politieke partijen zijn, zal niet mogelijk zijn.¹⁸³

In de gebruikelijke terugblik op het jaar wordt nadrukkelijker op de jeugdleden gewezen. Die heeft vaak op een heel andere wijze een kijk op de problemen waarmee de vakbeweging te maken heeft.

Er wordt een appel op de ouderen gedaan, de jeugd tegenmoet te treden op een wijze, die hen tot echte goede vakbondsmensen opleidt.

Geconcludeerd wordt, dat verschillende punten uit het actieprogramma 1961/1962 geheel of gedeeltelijk gerealiseerd zijn. Het actieprogramma 1963/1964 wordt door het HB met de Bondsraad besproken. De belangrijkste punten, die worden veroorzaakt ten gevolge van de gewijzigde omstandigheden in de kolenproductie, zijn de beloning, woningbouw, energie-politiek en winstdeling. In gedetailleerde vorm ziet het er als volgt uit.

ALGEMEEN

- Lonen. Deze moeten hoger zijn dan die van de bestaande industrieën. De kosten van het levensonderhoud zijn gestegen. De bedrijfswinsten staan dit toe.
- Woningbouw: door niet bouwen van nieuwe woningen, onderzoek doen naar verbeteren van bestaande woningen. Het aantal woningzoekenden zal stijgen.

¹⁷⁶ Front no.3, 1962

¹⁷⁷ Front no. 5, 1963

¹⁷⁸ Front no.3, 1962

¹⁷⁹ Front no.4, 1962

¹⁸⁰ Front no.6, 1962

¹⁸¹ Front no.7, 1962

¹⁸² Front no.12, 1962

¹⁸³ Front no.12, 1962

- Energievoorziening. In verband met de werkgelegenheid en concurrentiepositie van de Nederlandse mijnindustrie overgaan op een meer gerichte en gecoördineerde energievoorziening in de EGKS landen en met name de positie die de steekool als energiebron dient in te nemen naast aardgas, olie en atoomenergie.
- Economische zeggenschap op gebied van bedrijf en onderneming, zonder welke medezeggenschap over lonen en arbeidsvoorwaarden niet mogelijk is.
- Winstdeling. Iedere werknemer moet in gelijke mate kunnen delen in de winsten van het bedrijf.

AMF

- Pensioenkas. Pensioenen moeten waardevast zijn.
- Ziekenkas. Carenszdag laten vervallen. Bij ongeval of ziekte 100% loon uitbetalen.
- Ziekenfonds. Thans bestaande rechten bij het AMF tav verstrekkingen volledig gehandhaafd moet blijven voor alle verzekerden.

ARBEIDSVOORWAARDEN

- Arbeidstijdverkorting. Ingevoerd op 15 mei 1961, d.w.z. de vijfdaagse werkweek. Er wordt bijv. toch op Christelijke Zaterdag gewerkt. Bovendien werd toen de inhaalzaterdag voor bovengronders gehandhaafd. Er werd zelfs gewerkt op beide kerstdagen. Deze oude vijfdaagse werkweek willen we vervangen door de volledig vrije zaterdag
- Kwantitatieve taakstelling en productiviteit. Bij bepaling van de middelen ter verhoging van de productiviteit, moeten de werknemers in de mijnindustrie via de organen die daarvoor zijn aangewezen een redelijke invloed hebben. Maatregelen ter bevordering van de productiviteit, welke een overmatige lichamelijke inspanning van de arbeiders ten gevolge kunnen hebben, worden door de bond als ondoeltreffend afgewezen.
- Tenslotte werden punten omtrent veiligheid / gezondheid en preventie-arbeiders aangehaald.

SECUNDAIRE ARBEIDSVOORWAARDEN

- Gelijkschakeling arbeiders – beambten. De secundaire arbeidsvoorwaarden dienen voor elk dezelfde te zijn. (deputaatkolen, jaarlijks verlof met behoud van loon; buitengewoon verlof bij huwelijk
- Deputaatkolen. De hoeveelheid deputaatkolen moet voor arbeiders in actieve dienst verhoogd worden. Voor gepensioneerden moet het quantum verhoogd worden tot 70% van dat van de actieve arbeider. Eveneens dienen gepensioneerde echtparen of weduwen en weduwnaars, welke bij familieleden inwonend zijn, ook als zij daar geen zelfstandige huishouding voeren, deputaatkolen krijgen. Zo ook alleenwonende ongehuwde gepensioneerden, die een eigen huishouding voeren.
- Wisseldiensten. In verband met de moderne kolenwinning worden de meest mogelijke en onmogelijke tussendiensten gemaakt. Hiervoor én voor de normale diensten moet voor alle ondergronders een wisselpremie (ongenoegenpremie) worden ingevoerd. Wissel- en tussendiensten verstoren immers oa het normale gezinsleven en men kan niet aan het culturele en maatschappelijk leven deelnemen.

Kortom, er zijn dus 15 onderwerpen, die verbeterd moeten worden.¹⁸⁴

1963

De Algemene vergadering wordt aangekondigd, met vermelding van ingediende voorstellen van de afdelingen. De Algemene vergadering bekleedt in de bond het hoogste gezag, zij bestaat uit het HB en afgevaardigden van de afdelingen. Het actieprogramma 1963/1964 wordt vastgesteld. 128 afgevaardigden zijn aanwezig.

Het HB gaat akkoord met de voorstellen m.b.t.:

- De loonsverhoging;
- Het in juni 1962 ingevoerde beloningssysteem;
- Afschaffing van werkzaterdag;
- Verhoging van het pensioen-maximum;
- Afschaffing van de Carenszdag;
- Verhoging van het kraamgeld;
- Plaatsvervangers Ondernemingsraden en Ringen;
- Uitbreiding van overschrijven verlof;
- Invoeren van Goede vrijdag als doorbetaalde Christelijke feestdag;

¹⁸⁴ Front no. 1, 1963

- Streven tot vermindering van de belastingdruk;
- Verhoging van de Kerstgratificatie;
- Verhoging van de diensttijdtoeslag;
- Streven voor verbetering van de regeling kostwinnerschap;
- Het Aktie-programma 1963/1964;
- Verdeling van de werkzaamheden van het hoofdbestuur.¹⁸⁵

De ledenwerfactie leverde 1438 leden op, maar door het verlaten van het mijnbedrijf, overlijden of anderszins werden 1164 leden afgeschreven. Netto betekende het dus een groei van 274 leden, een stijgende lijn, maar minder snel dan verwacht. In 1961/1962 waren 75 leden overleden, waaronder velen van de oude garde.

Op 27 en 28 april vond de algemene vergadering plaats.

Resumerend stelde deze vast dat

1. door het nemen van geëigende maatregelen door overheid en mijnondernemingen, voor de mijnindustrie nog toekomst aanwezig is;
2. Niet moet worden overgegaan tot werving van buitenlandse arbeidskrachten;
3. Om de bezetting van de mijnindustrie met Nederlandse arbeidskrachten op peil te houden, is herstel van de prioriteitspositie noodzakelijk. Deze moet inhouden een algemene loonsverhoging van 10%;
4. De beloning van de ondergronders zal 25% moeten uitgaan boven die van bovengronders;
5. De nachtdienst voor de ondergronders zal dienen te vervallen en de aanvangsuren van de overblijvende diensten zodanig moeten zijn, dat een regelmatige deelname aan 't maatschappelijk leven mogelijk is.¹⁸⁶

In het vervolgnummer ging de redactie dieper op de ontwikkelingen in, het uitgebreide artikel werd geïllustreerd met fraaie foto's van de bijeenkomst. Ook van buiten de organisatie was de belangstelling groot, vele vertegenwoordigers van instanties waren aanwezig.¹⁸⁷

De Mir was bereid het loon met 3% te verhogen i.p.v. de gevraagde 10%. Onze hevig teleurgestelde Bond stemde uiteraard tegen dat voorstel.¹⁸⁸

Met de voorbereidingen van het 20-jarig bestaan op 24 september 1964 werd vroeg begonnen.¹⁸⁹ Tevens werd weer een grote ledenwerfactie aangekondigd met in een rode kop gedrukt "Aktie, aktie en nog eens aktie." Deze zg. winter- en zomerakties waren in het verleden altijd een succes.¹⁹⁰

Aktie	Aantal nieuwe leden
Winteraktie 1960-1961	672
Zomeraktie 1961	133
Winteraktie 1961-1962	397
Zomeraktie 1962	214
Winteraktie 1962-1963	498
Zomeraktie 1963 -okt.	145

De ledenwerfactie is ook van belang i.v.m. het aktievoeren voor verbetering van de arbeidsvoorwaarden, waar de mijnzetels niet aan meewerkten. Hoe meer leden, hoe sterker we staan. Het bondsblad kopt hiermee paginabreed en gaat daar uiteraard diep op het overleg omtrent die arbeidsvoorwaarden in.¹⁹¹

De aan het dagelijks bestuur van het Bedrijfschap voor de Steenkolenmijnindustrie te Heerlen verzonden brieven met de grieven, zoals vermeld in het aktieplan, werden in het blad afgedrukt.¹⁹² De bondsraad had in oktober vergaderd i.v.m. de ontstane situatie over de arbeidsvoorwaarden. Zij besloot o.a. met de overige mijnwerkersvakbonden contact op te nemen om samen te overleggen en samen op te treden tot bescherming en verbetering van de van de werknemersbelangen, waarbij de voorstellen van onze bond tot uitgangspunt zouden

¹⁸⁵ Front no. 4, 1963

¹⁸⁶ Front no. 5, 1963

¹⁸⁷ Front no. 6, 1963

¹⁸⁸ Front no. 7, 1963

¹⁸⁹ Front no. 9, 1963

¹⁹⁰ Front no. 10, 1963

¹⁹¹ Front no. 11, 1963

¹⁹² Front no. 11, 1963

TOEN

JANUARI 1963:

De A.B.W.M. dient voorstellen in bij de Mijnindustrieraad om te komen tot verbetering van de arbeidsvoorwaarden.

APRIL 1963:

De A.B.W.M. herhaalt de voorstellen en stelt daarbij concreet de 10%.

JUNI 1963:

De Mijnindustrieraad acht het niet mogelijk de A.B.W.M.-voorstellen te verwezenlijken. Voorgesteld en aangenomen wordt 3%.
De A.B.W.M. meent dat er meer mogelijk is en stemt **TEGEN**.

en NU

Plotseling grote landelijke bedrijvigheid. Voorstellen van 10%.
Ook de mijnindustrie is er inmiddels bij betrokken. Wordt het nu wel mogelijk?

Weer heeft de A.B.W.M. voorstellen ingdiend maar nu uitgebreider omdat er achterstand moet worden ingehaald.

CONCLUSIE

Het A.B.W.M.-voorstel was dus zo gek nog niet.

De A.B.W.M. had gelijk en was op tijd.

STEUNT DAAROM UW BOND.

Op naar ledenvergaderingen. Vooral nu. Werft leden.

A.B.W.M. moet worden .....

A LLE
B ONDSLEDEN
W ERVEN
M EE

gedaan, o.a. t.b.v. de mijn Beatrix, schacht IV en het niet meer in gebruik nemen of komen van deze objecten anderzijds en twijfel aan de geschetste moeilijke (economische) situatie.¹⁹³

In december vonden de verkiezingen van het HB plaats.¹⁹⁴

Een aardig artikeltje verscheen onder de kop "Zijn plotseling alle vakorganisaties gek?" Het is hieronder overgeschreven in de oorspronkelijke tekstopmaak.

Wellicht zullen onze lezers zich het artikel van M.G. (juiste naam nog steeds niet bekend) in het Limburgs Dagblad van zaterdag 18 mei j.l. herinneren, waarin deze heer de A.B.W.M. voor gek verklaarde, omdat zij meer dan 3% loonsverhoging eiste. De uitdrukking van de heer M.G. was toen (nadat hij de naam A.B.W.M. genoemd had) „Een gek kan meer vragen als tien wijzen geven kunnen” Hoe durfde die A.B.W.M. 10% te vragen, waar het die arme mijnondernemingen toch zo slecht ging? Om zoiets te vragen moest je wel of dom of gek zijn, want iedereen kon toch begrijpen dat iets dergelijks onder de moeilijke omstandigheden van de mijnondernemingen onmogelijk was! -Jonge, jonge, die arme mijnondernemingen toch! Maar nu sarcasme terzijde, Vooraf wil ik hier stellen dat directie en redactie van het Limburgs Dagblad volledig mede verantwoordelijk zijn voor dit steekje van M.G., want zij hebben om onbegrijpelijke, ongegronde en kinderachtige redenen, geweigerd mijn antwoord op het bewuste artikeltje te plaatsen, zodat dit alleen in ons vakblad no. 7 opgenomen werd.

En nu de feiten !

Mijnheer M.G. en Limburgs Dagblad, zijn de moeilijke omstandigheden

voor de mijnondernemingen plotseling omgeslagen in welvarende omstandigheden? Of zijn plotseling alle vakorganisaties (ook van mijnbeamten) gek geworden? Want wat is toch het geval? Sinds enige maanden zijn ook de andere vakbonden wakker geworden en schreeuwen om 10% loonsverhoging, **zonder dat er in de omstandigheden voor de mijnondernemingen ook maar de minste verandering of verbetering is gekomen.**

De voorstellen door de A.B.W.M. in het begin van dit jaar gedaan blijken dus toch niet zo gek te zijn, mijnheer M.G. en Limburgs Dagblad! Niet alleen dat deze voorstellen zo gek nog niet waren, maar de feiten en de loop der zaken hebben bewezen dat de A.B.W.M. als in vele andere zaken, in het gelijk stond toen zij 10% loonsverhoging vroeg.

En nu de konklusie.

Zijn nu alle vakorganisaties gek, of lopen er toch maar **twee** gekken in Zuid-Limburg rond?

De heer M.G. en het Limburgs Dagblad?

Naschrift Redactie.

Ook al worden de 10% per 1 januari 1964 gegeven, dan is daarmee de opgelopen achterstand niet ingehaald. Er is ook nog een prioriteitspositie.¹⁹⁵

1964

De Bond wijst, terugkijkend op het afgelopen jaar, in hun strijd om verbetering positie mijnwerkers en waarborgen toekomst mijnindustrie, enz. nadrukkelijk op het gevaar, dat rationalisatie tot inkomstenderving zal leiden. Hoofdbestuur lid M.H.v. Tilburg te Spekholzerheide trad in december 1963 af en was niet meer herkiesbaar.¹⁹⁶

Er wordt nog steeds druk onderhandeld over de voorstellen tot verbetering van de arbeidsvoorwaarden in de mijnindustrie. De Minister is na zijn eerste voorbespreking weer spoedig teruggekomen naar Limburg en heeft

¹⁹³ Front no. 11, 1963

¹⁹⁴ Front no. 11, 1963

¹⁹⁵ Front no. 12, 1963

¹⁹⁶ Front 1964-01

daarbij iets meegebracht in de vorm van garantie en contanten, dat het vertrouwen in de mijnindustrie moet herstellen en verdeeld kan worden, mits van deze verdeling een stimulans uitgaat tot verhoging van het aantal jonge arbeidskrachten en van de produktie.

De A.B.W.M. heeft steeds, en dit getuigt nog eens extra het artikel in het Algemeen Dagblad, toekomst gezien in de mijnindustrie. Daarbij was het van belang, dat er ook een uitspraak zou komen inzake het energiebeleid, desnoods nationaal als het op internationaal niveau niet of nog niet bereikt kon worden. De mening van de A.B.W.M. is bewaarheid geworden.

Ook de Overheid heeft nog vertrouwen in de mijnindustrie. Zij stelt zich garant en zal daarbij pogingen aanwenden de afzet voor een deel van de produktie te verzekeren. Deze maatregelen zijn er op gericht vertrouwen te wekken en het gevaar te voorkomen van verdere inkrimping van de werkgelegenheid als gevolg van een tekort aan arbeidskrachten.

Ook op andere punten krijgt de A.B. W.M. gelijk of bestaat daartoe op dit moment een redelijke kans.

De A.B.W.M, kwam als eerste organisatie met het voorstel de lonen met 10% te verhogen. Deze verhoging komt er met 1 januari 1964 als datum van ingang. De A.B.W.M. vroeg alleen 10% loonsverhoging diende daarnaast een pakket voorstellen in om de ontstane achterstand, geschat op 7%, in te lopen. Een van de voornaamste voorstellen hiervan is de bijdrageverlaging aan het A.M.F. met een redelijke kans van slagen, waardoor een gedeelte van de achterstand gecompenseerd wordt. Dit voorstel tot verlaging van de bijdragen werd alleen ingediend door de A.B.W.M. en komt iedere werknemer ten goede, zowel ondergronds als bovengronds werkzaam.

Het voorstel afschaffing van de resterende werkzaterdagen werd ingewilligd zodat een jarenlang bekend voorstel, de 5-daagse werkweek, van het aktieprogramma gaat verdwijnen.

Het voorstel verlegging van de aanvangsuren der diensten, meer dan 10 jaren op het aktieprogramma van de A.B.W.M. voorkomend, gaat nu verdwijnen door aanvaarding, al is het in een gewijzigde vorm.

Niet alle A.B.W.M.-voorstellen werden aanvaard, b.v. verdubbeling kerstgratificatie, uitkering ineens. Hiervoor zullen echter verbeteringen in andere vorm kans van slagen krijgen, waardoor toch de verdere achterstand ingelopen wordt.

Verhoging van inkomen voor iedereen door de aanblijfpremie Dienstjarenrente en produktiviteitsbonus voor bepaalde categorieën van arbeiders. Betere uitkomsten bij premie en toeslagen.

Tot slot werden er ook op het gebied van de pensioenen verbeteringen voorgesteld. Kortom vele voorstellen van de A.B.W.M. staan thans op het punt in de gestelde of gewijzigde vorm verwezenlijkt te gaan worden.

Hierdoor is het thans uw beurt geworden. Méér leden in de A.B.W.M. te brengen is uw taak. De resultaten van de ledenwerf-aktie tot en met december 1963 zijn 345 nieuwe leden in goed 3 maanden tijd. Dit kan belangrijk beter en moet ook nog beter, wil men in september 1964 bij het 20-ja-rig bestaan een extra-goed resultaat naar voren brengen. Daarom De A.B.W.M. voor U, Maar ..... U ook voor de A.B.W.M.

Tijdens de in december gehouden verkiezingen van het hoofdbestuur werd Hans Beyer te Spekholzerheide gekozen tot lid.¹⁹⁷

Door de zg. Lustrumaktie stijgt het ledenaantal aanmerkelijk, er zijn 500 nieuwe leden geworven, terwijlde teller in maart 1964 op 565 staat.¹⁹⁸

Oude rotten in het vak vinden de bond(en) te tam. Er wordt minder gestaakt dan vroeger. De bond licht een en ander toe.

Vóór de oorlog kwamen die stakingen vaak voor, de arbeider had niet te verliezen.

In het najaar van 1963, toen een aantal arbeidsconflicten dreigden en ook wel tot uitbarstingen kwamen, was het geen topjaar van stakingen geweest. In de oorlog waren het vooral politieke demonstraties.

Thans loopt men het risico van derving van inkomsten en ontslag, en dwangsommen omdat de staking onrechtmatig verklaard wordt.

Echter, de tegenstelling van belangen tussen ondernemers en werknemers zijn niet verdwenen. Die tegenstrijdigheid van belangen bleef bestaan. Maar men heeft echter meer oog gekregen voor de gemeenschappelijke belangen.

Werkgever en werknemer hebben beiden belang bij een goed draaiende onderneming.

Onderling zullen zij van mening verschillen over de verdeling van de koek.

De wijze, waarop die koek verdeeld wordt, gaat over verschillende schijven: regering, de centrales van werkgevers en werknemers, volgens vastgestelde richtlijnen.

---

¹⁹⁷ Front 1964-02

¹⁹⁸ Front 1964-03; Front 1964-04

In vergelijking met vroeger, is er veel veranderd: vijfdaagse werkweek, betaalde vakantie met vakantietoeslag, vakantie van minstens 14 dagen. Vroeger werd hiervoor gestaakt, maar de wensen werden niet verwezenlijkt. De oude rotten denken met weemoed terug aan die oude tijd, toen de strijdvaardigheid en de opofferingsgezindheid groter waren. De tegenwoordige gang van zaken is volgens hen je reinste bureaucratie.

Echter, de thans behaalde resultaten zijn groter dan vroeger en gingen gepaard met minder nadelige gevolgen, die aan stakingen verbonden blijken te zijn.

Stakingen brengen risico's mee van ontslag, inkomstenderving en dwangsommen, als deze uitbreekt tijdens de duur van de arbeidsovereenkomst. Staking is contractbreuk.

Er gaan stemmen op, om stakingen wettelijk te regelen, want m.n. de dwangsommen stuit velen tegen de borst. Het doel van die wettelijke regeling is het uitroepen van een staking aan bepaalde regels te binden en als deze regels in acht zijn genomen, de arbeidsovereenkomst van de betrokkene te schorsen. Zo zouden dwangsommen voor contractbreuk enz. niet meer mogelijk zijn. Dat zou een brug slaan tussen de bureaucratisering van de vakbondsstrijd en de directe actie van vroeger.¹⁹⁹

FEWO

De Fewo is een aantrekkelijke partner voor onze bond. Haar beginselen worden in ons blad afgedrukt.²⁰⁰

Beginselverklaring van de Federatie van Werknemers Organisaties

Om sterker te slaan in de gemeenschappelijke strijd, die uitsluitend de belangen van de werknemers wil dienen, is opgericht de Federatie van Werknemers Organisaties (FeWo).

Deze samenwerking in federatief verband is ontstaan uit het bewustzijn van verbondenheid tussen organisaties van werknemers, die zich niet kunnen verenigen met een op basis van levensbeschouwing verdeelde vakbeweging.

In de Federatie werken samen organisaties van werknemers, die, met behoud van leders interne zelfstandigheid de volgende beginselen erkennen en eerbiedigen.

1. De Federatie streeft binnen het kader der grondwet, primair naar verbetering van arbeidsvoorwaarden in het belang van de geestelijke en maatschappelijke ontplooiing van de werknemers.
2. De Federatie baseert zich in zijn handelen op democratische beginselen — hetgeen impliceert 'n gegarandeerde inspraak van de leden op het beleid — en eerbiedigt de religieuze en maatschappelijke opvattingen, waarop de Nederlandse samenleving is gegroundvast.
3. De Federatie tracht zijn doelstellingen te verwzenlijken door constructief overleg. Gezien het wzen van de vakbeweging, n.l. belangentegenstelling, is strijdbaarheid echter noodzakelijk.
4. Als representant van een groot aantal werknemers, gespreid in verschillende bedrijfstakken, acht de FeWo het een democratisch recht opgenomen te worden in de bestaande organen van centraal overleg.
5. In overeenstemming met de eigen verantwoordelijkheid acht de FeWo het onjuist zich bij voorbaat te binden aan een bepaald politiek of staatkundig beleid op sociaal-economisch gebied.
6. De Federatie bevordert de erkenning als overlegpartner van die aangesloten organisaties, die niet zijn toegelaten binnen het overleg-systeem van het bedrijf en/of bedrijfstak waarin zij werkzaam zijn.
7. De Federatie heeft geen binding met enige politieke partij.
8. De Federatie constateert, dat in de bestaande vakcentrales o.a. door de gecentraliseerde structuur een ongewenste afstand ontstaan is tussen werknemers en topleiding, zodat van een doelmatige belangenbehartiging ten behoeve van afzonderlijke categorieën geen sprake kan zijn. De Federatie is van oordeel, dat de ontwikkeling van het maatschappelijk denken thans mogelijkheden heeft geschapen om het organisatie-systeem van de vakbeweging zodanig in te richten, dat aan iedere werknemer, ongeacht geloof of levensovertuiging, een bij zijn positie behorende optimale belangenbehartiging verzekerd kan worden, zowel in het bedrijf waar hij werkzaam is als in groter verband.
9. De Federatie gaat ervan uit, dat hetgeen gedaan kan worden door de aangesloten organisaties, door deze zelf dient te geschieden. Slechts in die gevallen waarin gemeenschappelijk optreden effectiever zal zijn, treedt het centrale apparaat in werking.
10. De aangesloten organisaties zijn bevoegd in overeenstemming met het Europees Sociaal Handvest art. 6 lid 4, zelfstandig het stakingsrecht toe te passen als laatste strijdmiddel ter verwezenlijking van betere arbeidsvoorwaarden.

Op 3 april 1964 overleed oud secretaris Lei Kretzers.²⁰¹

¹⁹⁹ Front 1964-04

²⁰⁰ Front 1964-04. De Fewo was een op 16 december 1964 opgerichte federatie van 15 Categoriele bonden, waaronder onze bond, LD 18-12-1964. Categoriele bonden zijn zijn vakbonden die niet bij één van de drie vakcentrales zijn aangesloten. Zij behartigen de belangen van één beroepsgroep, bijv de mijnwerkers; de vakbond voor machinisten en conducteurs VVMC etc. Bij de categoriele bonden zijn korte lijnen tussen leden en bestuurders, het beleid is uitsluitend op eigen beroepsbelang gericht en de bond is daardoor erg herkenbaar.

²⁰¹ Front 1964-05

Onder de kop “Nog meer huichelarij” wordt de heersende woningnood en het regeringsbeleid hieromtrent kritisch gezien.

Woningvraagstuk, het meest dringende vraagstuk uit het verleden.

Er is nog steeds een tekort aan woningen, maar er worden wel een veelvoud aan kantoren, winkels en schouwburgen gebouwd, die niets met oplossing woningtekort te maken hadden, maar deze juist verergerden. Hiervoor werden hele straten met woningen afgebroken. De bouw van de zg Bogaerswoningen²⁰² werd tegengewerkt. Naar verwacht zou pas in 2000 de woningnood opgeheven zijn.²⁰³

De Bond schrijft een brief aan de MIR betreffende eisen t.b.v. de gelijksschakeling van secundaire arbeidsvoorwaarden voor beambten en niet beambten, waarbij de laatste aangeduid worden als arbeiders. Zo is nu bijvoorbeeld het buitengewoon verlof voor arbeiders bij huwelijk 4 dagen, voor beambten 8 dagen.²⁰⁴

Uitvoerig werd stilgestaan bij de oprichting- en het ontstaan van de Bond. Het jubileum werd groots gevierd. Op 13 september werd aan oude getrouwen, die gepensioneerd zijn en jarenlang bestuurslid waren, of dat nog zijn, of op andere wijze voor de bond verdienstelijk zijn geweest, een busreis door de Eifel aangeboden met een gezellig samenzijn. Op 10 oktober vindt in de stadsschouwburg een uitvoering van de operette “An der schönen blauen Donau” voor de bondsleden plaats.

De succesvolle ledenwerfakte wordt opgevolgd door een nieuwe wervingactie, ingaande 24 september.²⁰⁵ Overigens stond de teller in juni al op de 700 en aan het einde van het jubileumjaar bleken 934 leden ingeschreven te zijn.²⁰⁶

De lonen van de mijnwerkers worden minder waard. In een brief aan de directie van de gezamenlijke Steenkolenmijnen, wordt verzocht, om in verband met de gestegen kosten levensonderhoud, de kerstgratificatie door verdubbeling van de basisbedragen, toe te passen. Slechts de gehuwden met kinderen zijn er op vooruitgegaan c.q. gecompenseerd door de gewijzigde kinderbijslagregeling.²⁰⁷

Op 2 oktober was bondsvoorzitter Hamers op weg naar het plaatsje Luxemburg bij Nouville ter bijwoning van een vergadering van de EGKS, betrokken bij een verkeersongeval. Zijn echtgenote en een 2e inzittende overleden. De voorzitter werd zwaargewond opgenomen in het ziekenhuis, twee andere inzittenden raakten eveneens gewond.

Weer komt de woningnood ter sprake. Vermeld wordt een uitgebreid artikel uit het Parool over de oprichting van een pressiegroep te Amsterdam tegen woningnood. Zo ook tegen de experts, die menen, dat de Bogaerdswohnungen ongeschikt zouden zijn om te bewonen. Zoals eerder vermeld, zou bij bouwen volgens het huidig beleid, de nood pas in 2000 geledigd zijn.²⁰⁸

Tegen het eind van het jaar werd er door de Bond bij de MIR op aangedrongen, iets te doen aan loonsverhoging en verbetering van de secundaire arbeidsvoorwaarden, mede in verband met het stijgen van prijzen. Ook het AMF werd aangeschreven m.b.t. de komende verhoging van de AOW en de uitwerking hiervan op de AMF-pensioenen. Slechts weinig gepensioneerden met een volle carrière, ontvangen een 70% van het verdiende loon aan pensioen. Onze bond stelt voor, dat het AMF maatregelen neemt, waardoor het pensioen gelijk aan 70% van het werkelijk inkomen, gegarandeerd wordt.²⁰⁹

1965

Concluderend, terugkijkend op het vorig jaar, blijkt dat hoewel er n.a.v. eisen in 1963/1964 begin 1964 regeringsmaatregelen plaatsvonden om het werk in de mijnen aantrekkelijker te maken, deze teniet werden gedaan door de daaropvolgende prijsstijgingen. Deze kwestie loopt nog.

---

²⁰² Pieter Bogaers werd in 1963 minister. Hij slaagde erin continue bouwstromen te organiseren. In twee jaar steeg de jaarlijkse woningproductie van 80 duizend naar 115 duizend, dankzij de ‘Bogaers-woningen’, toen te koop voor 14 duizend gulden. Na de val van het kabinet in 1966 daalde het aantal nieuwe woningwetwoningen meteen, de Volkskrant 07-07-2008

²⁰³ Front 1964-05

²⁰⁴ Front 1964-08

²⁰⁵ Front 1964-09

²⁰⁶ Front 1964-06; Front 1965-06

²⁰⁷ Front 1964-10

²⁰⁸ Front 1964-11

²⁰⁹ Front 1964-12

Het bestuur heeft het druk, er vonden o.a. circa 80 afdelingsvergaderingen plaats, waarbij meestal een lid van het HB aanwezig was.

Het antwoord van de directie van de gezamenlijke Steenkolenmijnen, op het verzoek van september en november 1964 de basisbijdrage van de kerstgratificatie te verdubbelen i.v.m. de gestegen kosten voor het levensonderhoud, was afwijzend. Immers, mn de gezinnen, voor wie de kerstgratificatie de meeste betekenis heeft, hadden al feitelijk een regelmatige verhoging ontvangen als gevolg van de stijging van bedragen van de kinderbijslag. Voor een gezin met 4 kinderen, is sedert 1955 de kerstgratificatie gestegen met ruim 45%.

Uiteraard ziet de Bond, dat het een halve waarheid is. Haar verzoek had betrekking op alle werknemers. Slechts 7% van de bezetting heeft 4 kinderen.

Alle basisbedragen gingen echter met 0% omhoog. Het betreft mensen zonder kinderbijslag, de ongehuwden en gehuwden zonder kinderen, totaal 20.000 werknemers. Zij hebben de laatste 9 jaar een kerstgratificatie ontvangen, die een dalende tendens vertoonde. Daarnaast heeft 26% van de gehuwden 1 kind en 23% 2 kinderen, waardoor zij geen bedragen hebben ontvangen om naar huis te schrijven.

Op het verzoek, om ook voor de gepensioneerden de gratificatie te verhogen, werd niets geantwoord. f 25 voor een echtpaar en f 20,- voor een ongehuwde vond de directie schijnbaar voldoende.

Aankondiging van verhoging van de AOW-uitkering vanwege de regering. Volgens de bond een goede zaak, maar desondanks veel te laag.

Mede n.a.v. onze brief dd november 1964, besloot de MIR, dat per 01-01-1965 toch een loonsverhoging van 5% wordt toegepast.²¹⁰

Bekend is, dat de vele ongeorganiseerden meeprofitieren van hetgeen de vakbonden en hun leden voor de werknemers doen. Thans wordt door de vakbonden bij de onderhandelingen in de aardewerkindustrie bedongen, om een ½% van de loonsom te storten in een fonds, waaruit geput zou moeten kunnen worden ten bate van de georganiseerden. Maar al met al, voorlopig is de enigste oplossing, leden blijven werven.²¹¹

Een wens gaat in vervulling. We hebben een eigen vakantie-oord tbv onze leden in de gemeente Amel,²¹² nauwkeuriger gezien, in het dorp Mantenu, Deidenberg 60.²¹³ Op 19 december 1964 werd de koopakte getekend. Het betreft een boerderij met enige hectaren grond in de bosrijke omgeving van de Amblève. Het complex moet wel worden verbouwd om als vakantie-oord geschikt te zijn.²¹⁴

Het pand vóór de verbouwing.

Met nadruk werd erop gewezen, dat dit mogelijk was door afdelingsbesturen en leden. Het was niet van bovenaf gedirigeerd, maar door de zelfwerkzaamheid der leden. Dirigeren van bovenaf brengt immers geen bestendigheid, maar is als los zand, dat tussen de vingers doorgaat en niets achterlaat. Zelfwerkzaamheid der leden leidt tot tastbare zaken.²¹⁵

²¹⁰ Front 1965-02

²¹¹ Front 1965-02

²¹² Front 1965-03

²¹³ Front 1967-07

²¹⁴ Front 1965-03

²¹⁵ Front 1965-03

GERUCHTEN OVER HET SLUITEN VAN MIJNEN

Er duiken steeds meer geruchten op over een sluiting van de SM Maurits of de Wilhelmina.

De minister van economische zaken acht het niet wenselijk, de mijn te sluiten of een drastische inkrimping van de productie van industriekolen. Dit alles omwille van het behoud van de energiewinning en de sociaal-economische gevolgen voor de mijnstreek bij sluiting of drastische inkrimping. Maar de bond concludeert, dat een inkrimping van de steenkoolproductie wèl zal plaatsvinden.

De sociale gevolgen van sluiting zouden gering zijn in de bestaande regelingen in KSG-verband. Oorzaak van een sluiting is van economische aard: -vetkolen uit het buitenland zijn goedkoper, -door de invoer van olie -en door de beschikbaarheid van goedkoper aardgas. Een mogelijke oplossing zou zijn de staatsmijnen te splitsen in een onderneming, niet gebaseerd op kolen, maar op olie en aardgas, en in een onderneming, gebaseerd op winnen en veredeling van kolen.²¹⁶

ALGEMENE VERGADERING

130 afgevaardigden nemen tijdens de twee-jaarlijkse algemene vergadering de plaatsgevonden werkzaamheden onder de loep en geven wegen aan voor de komende twee jaren. Ingediende voorstellen van afdelingen en akkoordverklaring van het HB op die voorstellen zijn in het bondsblad te lezen.²¹⁷

Voorzitter Hamers

Op 29-april werd voorzitter Hamers benoemd tot ridder in de orde van Oranje-Nassau. Deze onderscheiding straalt ook af op de bond. Tegen de voorzitter werd immers sinds de oprichting vaak op laag peil staande beschuldigingen en verdachtmakingen geuit. De Koningin heeft dus voorzitters werk in- en voor de bond, op maatschappelijk terrein gewaardeerd, maw de onderscheiding mag gezien worden als een erkentelijkheid van de overheid voor het belangrijke werk op sociaal-economisch terrein van allen, die in de bond, die door hun lidmaatschap en activiteit hun beste krachten hebben gegeven.²¹⁸

In tegenstelling tot voorafgaande jaren, werd de algemene vergadering op 7 en 8 mei niet in de Sittardse schouwburg, maar in die van Heerlen gehouden.

Gememoreerd werd, dat de feestelijkheden bij gelegenheid van het 20-jarig bestaan afgelast waren in verband met de bekende redenen. Het ledenaantal verloopt in een stijgende lijn, nu zitten we op 5623 leden.

Zoals gebruikelijk, werden na de vergadering door de afgevaardigden twee resoluties aanvaardt, waarin zij het HB opdragen:

- terzake loon- en arbeidsvoorwaarden: te streven naar verhoging van het inkomen van het mijnpersoneel met 10%; ijveren voor gelijkstelling van de aanblijfpremie voor boven- en ondergronders op minstens f2,50 per dienst; aktie te voeren voor een behoorlijke wachtgeldregeling voor hen, die door inkrimpen kolenproductie voortijdig de dienst moeten verlaten en deze resolutie ter kennisgeving brengen aan de MIR, de gezamenlijke steenkolenmijnen en de pers;
- terzake de voorzieningen van het AMF: verhoging pensioenen tot minsten 70% van het werkelijk verdiend loon; snellere afwikkeling van door AMF en SVB verschuldigde uitkeringen; afschaffing van de Carenzdag en verhoging van het ziekengeld tot 100% en deze resolutie ter kennisgeving brengen aan het AMF en de pers.

Tijdens de vergaderingen werd bekend gemaakt, dat er in april 150 nieuwe aanmeldingen waren binnengekomen; tijdens de vergadering meldden zich 20 nieuwe leden.²¹⁹

Met ingang van 1 april geldt een nieuwe deputaatregeling.²²⁰

Hoofdbestuurlid A.v. Schendel uit Hoensbroek treedt om gezondheidsredenen af. Hij was ruim 11½ jaar HB-lid HB. J.W. Cobben te Hoensbroek zal hem opvolgen.²²¹

A.v. Schendel

²¹⁶ Front 1965-03

²¹⁷ Front 1965-04

²¹⁸ Front 1965-06

²¹⁹ Front 1965-06

²²⁰ Front 1965-07

²²¹ Front 1965-08

In december vindt de verkiezing van het HB plaats. Kandidaten, en herkiesbaar zijn: Th. K. Knarren, Geleen, secretaris; H.C. Cobben, Hoensbroek, sinds 8 juli lid; H. Hamers, Geleen; J.W. Cobben, Hoensbroek; J. Geesink, Ubach over Worms; A. Mingelers, Schaesberg.²²²

Bezoek van minister van economische zaken, J. den Uyl aan de mijnstreek. Onze bond prikt meteen door zijn luchtballon van beloftes heen. Hieronder is de visie van onze bond over deze beloften overgenomen.

MIJNSTREEKPROBLEMEN

In de afgelopen weken heeft de toekomst van de mijnindustrie in het middelpunt van veler belangstelling gestaan. Op hoog niveau nog wel.

Daar was allereerst het bezoek van de Minister van Economische Zaken, drs. J. M. den Uyl, aan de Mijnstreek, die hier kwam om te horen, te zien en te leren.

Als resultaat hiervan mogen wij misschien zijn uitspraak noteren: „dat er *geen* mijnsluiting zal komen zonder nieuwe werkgelegenheid"; en een andere " Ik acht het niet verantwoord tot sluiting van mijnen en derhalve tot het afvloeien van een *belangrijk* aantal werknemers over te gaan, ook al zou die sluiting economisch gerechtvaardigd zijn, indien niet tegelijkertijd door een weloverwogen plan in de desbetreffende streken, nieuwe gelijkwaardige werkgelegenheid wordt geschapen".

Intussen staan we nog niet voor sluiting van mijnen, maar wel voor *inkrimping* van de kolenproductie, en ook de gevolgen hiervan zullen gedragen moeten worden.

Van bevoegde zijde hebben we onlangs toch kunnen vernemen, dat de mijnbedrijven bezig zijn oudere mijnwerkers af te stoten. Die stoot kan hevig aankomen, indien deze afgestoten mijnwerkers nog niet aan een behoorlijk pensioen toe zijn dan wel te vroeg versleten om buiten het mijnbedrijf in een gelijkwaardige functie geplaatst te worden.

Wel schijnt er een regeling ontworpen te zijn voor valide mijnwerkers, die overbodig worden om een omscholing krijgen, doch het is de vraag of deze regeling ook zal gelden voor bedoelde oudere mijnwerkers, die als gevolg van de inkrimping in de mijnindustrie afgestoten worden. Men laat deze mensen ziek vieren om stuurt ze dan met een invaliditeitspensioen of met een werkloosheidsuitkering naar huis. Als deze mijnwerkers elders niet meer geplaatst kunnen worden, betekent dit een grote teruggang in inkomsten. Ook dit is een vraagstuk, waaraan wel eens aandacht aan besteed mag worden.

Teken aan de wand

Een ander teken aan de wand was de leerlingenstop op de nieuwe mijnschool.

In 1962 achtte men deze kostbare showbouw nog nodig en werd hiermede begonnen, hoewel toen reeds alarmerende berichten over de mijnindustrie de ronde deden. Vorig jaar werd de school officieel geopend en negen maanden later komt het onheilspellende bericht, dat voorlopig geen nieuwe leerlingen zullen worden aangenomen. Voor afgestudeerden, die voor de Staatsmijnen bestemd waren, zijn door de inkrimping van de kolenproductie aldaar, geen voldoende plaatsingsmogelijkheden aanwezig.

Men kan zich afvragen of men ook tot de bouw van deze school besloten zou hebben, indien men wat beter in de toekomst had kunnen zien, maar waarschijnlijk heeft men gedacht: „Voor deze school vinden we altijd wel een bestemming; is het niet voor de mijn dan zijn er wel andere technische opleidingen voor de industrie *buiten de mijn*". Men wil immers, ondanks het tekort aan arbeiders en aan woningen, de industrialisatie van Limburg stevig gaan aanpakken en daarvoor zal men technische scholen nodig hebben. Als men deze industrialisatie op dezelfde doortastende wijze aanpakt als de bestrijding van het tekort aan arbeiders en van het tekort aan woningen, dan kunnen we deze komende industrialisatie met vertrouwen tegenmoet zien.

Trouwens als deze nieuwe Mijnschool leeg zou komen te staan, dan zou dit leegstaan te Heerlen niets bijzonders zijn. Op de Promenade te Heerlen staan al bijna een jaar riant bedrijfsruimten te huur, die waarschijnlijk met dezelfde vooruitziende blik zijn gebouwd als de nieuwe Mijnschool.

Geen zorgen dus over de uiteindelijke bestemming van de nieuwe Mijnschool.

Geen zorgen ook over de Mijnschoolleerlingen?

Bij de Staatsmijnen heeft men al te veel opzichters als gevolg van de inkrimping. Het heeft geen zin opzichters aan te stellen die niet nodig zijn. Alsdan bestaat het gevaar, dat deze opzichters hun aanwezigheid op de mijn noodzakelijk zouden moeten maken. Klachten hierover hoorde men reeds en dit had kwalijke gevolgen voor de werksfeer.

Daarom kan men opzichters, die overbodig zijn beter laten afvloeien. Naar verluidt bestaat voor beampten een gunstige afvloeiingsregeling en met toepassing van het K.S.G.-verdrag wil men ook voor leerlingen en

---

²²² Front 1965-09

afgestudeerden van de Mijschool, die *niet* bij de particuliere mijnen te plaatsen zijn, de overbrugging naar een functie buiten het Mijnbedrijf regelen.

Vooruitzichten

Over de vooruitzichten van de koolwinning heeft de secretaris-generaal van de K.S.G. drs. E. P. Wellenstein zijn visie gegeven.

Op langere termijn achtte deze de koolwinning alleen nog gerechtvaardigd uit veiligheidsoverwegingen namelijk voor het geval, dat andere grondstoffen voor energie als olie-producten zouden komen te ontbreken. In het geval dus, dat de olie-invoer stagneert door oorlog, revolutie e.d.

Ook zag hij nog mogelijkheden voor de kolenindustrie als grondstof voor de electriciteitscentrales. Hier zouden kolen zelfs nog kunnen concurreren, met name wanneer grote electriciteitscentrales *in het mijngebied zelf* zouden kunnen worden geplaatst.

Hierdoor zou men de hoge transportkosten van kolen uitsparen.

Ook de staalindustrie zou in belangrijke mate kolen blijven afnemen. Maar evenmin als de electriciteitscentrales zullen staalbedrijven een onbedreigd bolwerk van de koolwinning zijn. Hier liggen eveneens andere energie-grondstoffen als olie en aardgas op de loer.

Een optimistischer geluid daarentegen liet de Laura en Vereniging horen, die voor huisbrandkolen ook op langere termijn nog voldoende afzetmogelijkheden ziet.

De boventoon uit al deze redevoeringen is echter het geluid van omschakeling, geleidelijke aanpassing aan de nieuwe situatie, met name aan de invoering van het aardgas in ons land.

Wat het laatste betreft hebben we niet de indruk, dat deze erg geleidelijk geschiedt. De geleidelijkheid is meer te danken aan tegenwerkende factoren als spanning op de arbeidsmarkt en op de kapitaalmarkt alsmede aan de technische problemen van aanleg en sanering. Dit laatste kost aan de gemeenten handen vol geld, dat maar schaars tegen een hoge rente beschikbaar is.

Over dit alles zwijgen onze bestuurders wijselijk evenals over de geweldige verspilling van bruikbare apparatuur, materiaal, noem maar op, alles wat met de produktie en distributie van kolengas in verband stond.

Hiervan kan men schroothopen opbouwen, waarbij opslagplaatsen van autowrakken in het niet verzinken.

Foto's van deze afgedankte gaskachels, gastoestellen en andere materialen zagen wij wel in een buitenlands tijdschrift, maar onze kranten zijn blijkbaar huiverig foto's te publiceren, die deze verspilling aan de kaak stellen. De aardgashoeveelheden zijn trouwens zo rijk, zegt men, dat de kosten van de omschakeling betrekkelijk weinig uitmaken. Het is natuurlijk hoe men het bekijkt. 2000 miljoen gulden is betrekkelijk weinig als men over 100.000 miljoen gulden en meer aan aardgas beschikt.

Maar toch zijn die 2000 miljoen gulden aan kosten geen te verwaarlozen bijkomstigheid. Om al deze redenen komt het ons voor, dat de invoering van het aardgas op *geen ongelukkiger moment* had kunnen geschieden en dat de toestand eerst rijp voor de invoering zou zijn geweest, indien de spanningen op de kapitaal- en arbeidsmarkt niet meer zouden hebben bestaan en wanneer men eerst de oude apparatuur ten volle benut had.

Op hoog niveau had men echter zulke overdreven verwachtingen over de betekenis van aardgas voor onze volkshuishouding, dat hieraan de koolwinning, het economisch handelen en nog wel meer dingen moesten worden opgeofferd ²²³

Er wordt veel gepubliceerd en er worden veel meningen verkondigd over de situatie in de mijnindustrie, zonder dat het verlossend woord komt, wat er nu eigenlijk staat te gebeuren.

De Bond verschaft duidelijkheid en verklaart de houding tav de publicaties. Zij geeft ook duidelijke voorwaarden en eisen, waaraan de nieuwe industrieën moeten voldoen. Kostbare en belangrijke belangen staan op het spel. De vakbond onderschat dit niet en heeft een belangrijke rol te vervullen, waarvan niet alle werknemers overtuigd zijn. De bond beschermt de belangen van de werknemers, in tegenstelling tot de uitlatingen en publicaties van de profeten. ²²⁴

Publicatie van de brief van de bond aan de minister van economische zaken betreffende situatie in de mijnstreek en verzoek, om de mijnwerkers zekerheid te verschaffen over de toekomst. ²²⁵

Er wordt op het actieprogramma 1963-1964 teruggekeken. Dankzij de bond kwamen verbeteringen tot stand in de arbeidsvoorwaarden: loonsverhoging met 3%, nadien een nieuwe verbetering van minstens 10%, gevolgd door een nieuwe verhoging van 5%. De bijdrage aan de pensioenkas van het AMF werd met 3,55% verlaagd, van 7,6 tot 4,06%, een indirecte loonsverhoging dus.

---

²²³ Front 1965-10

²²⁴ Front 1965-11

²²⁵ Front 1965-12

Het aktieprogramma 1965-1967 bestaat uit de volgende punten:

- verbetering van de lonen van ondergrondse mijnwerker;
- aanpassing van pensioenen, dezen waren herzien, maar niet met terugwerkende kracht tot 1 januari 1965. De gepensioneerden profiteren dus niet op de loonsverbetering;
- uitkering ziekengeld: afschaffen van de Carenzdag en strijden voor uitkering ziekengeld tot 100%;
- behoud van werkgelegenheid;
- nationalisatie, voor zover een alles omvattend staatsmijnbedrijf de oplossing kan bevorderen van de sociale en economische vragen der mijnindustrie;
- verdere verbetering van arbeidsvoorwaarden, bijv. gratis verstrekking van de volledige bedrijfskleding, arbeidstijdverkorting, volledige doorbetaling van loon bij ongeval;
- Versterking van de organisatie. Deze wil geen doel op zich zelf zijn, doch slechts een middel om de mijnwerkers in Limburg een gewaarborgd en zeker bestaan te verschaffen. Daartoe is echter een sterke en bloeiende organisatie nodig. Om onze bond deze kracht en bloei te verschaffen dienen wij waar mogelijk een verhoogde activiteit te ontplooien op het gebied van vorming en propaganda.

Het werk van de A.B.W.M. wordt door de buitenwereld niet steeds gezien als een constructieve bijdrage aan 't scheppen van menswaardige verhoudingen in de mijnindustrie. Een terzake deskundige en attente, naar buiten gerichte activiteit zal ertoe moeten bijdragen anderen van deze gerichtheid te overtuigen.²²⁶

De ledenwerfaktie 1965 wordt afgesloten, in 1966 start een nieuwe campagne. In dat kader wordt het belang onderstreept van de door ons behaalde resultaten, zoals hierboven vermeldt, maar ook die in het verleden zijn behaald:

- de loonsverhogingen in 1963, 1964, 1965;
- Invoering van de aanblijfpremie;
- invoering van de dienstjaarrantee, de produktiviteitsbonus;
- vergoeding aan werknemers in continudienst voor werken op zaterdag en zondag;
- uitkering uit de winst;
- uitbreiding van het geneesmiddelenpakket;
- herziening van pensioenen;
- Verlenging van ziekengelduitkering tot 18 maanden;
- verbetering van de deputaatkolenregeling;
- betere aanvangsuren der diensten;
- uitbreiding van het buitengewoon verlof.

In 1965 zijn 833 nieuwe leden bijgeschreven.²²⁷

1966

Onze bond is aangesloten bij de Federatie van Werknemers Organisaties.

Voor het verbeteren van de arbeidsvoorwaarden, behoud van werkgelegenheid en bescherming van verworvenheden is overleg nodig met de overheid en werkgever.

De laatste twee zijn eensgezind, de derde partner, de vakbonden, zijn dit vaak niet, waarnaast ook nog een groep van ongeorganiseerden bestaan, die een blok aan het been zijn. Hun belangen worden ook betrokken bij de onderhandelingen. Ledenwerving is dus noodzakelijk.

De krant De Nieuwe Limburger neemt op 19 november 1965 in een artikel de standpunten van onze Bond over, maar verdraait de gegevens of laat belangrijke feiten weg. Ook een weerwoord ons hierop wordt onjuist weergegeven. In het bondsblad wordt deze zaak aangehaald en rechtgezet en het ingezonden bondsweerwoord volledig afgedrukt. Geconcludeerd wordt, dat de krant niets kwaads zeggen of schrijven wil over de overschakeling door de Staatsmijnen op aardolie en aardgas en dat de krant erg slim wil zijn, door de toestand van de Mijnindustrie zo ongunstig mogelijk voor te stellen en alle feiten verzwijgen, die hiermede niet overeenkomen.

---

²²⁶ Front 1965-12

²²⁷ Front 1966-02

De leden van het HB zijn na de verkiezingen hiervan in december, in volgorde van behaalde stemmen: Th. K. Knarren, Geleen, A. Mingelers, Schaesberg; A.J.v.d. Wetering, Schaesberg; P. Dormans, Beek; H. Hamers, Geleen, J.W. Cobben, Hoensbroek.²²⁸

Door verloop (overlijden, verlaten mijnbedrijf en opzeggingen) bleven van de 833 geworven leden er netto 40 leden over. Gezien de terugloop van personeel in de mijnindustrie is de ledengroei desondanks uniek te noemen.²²⁹

Weer wordt het probleem van de ongeorganiseerden aangehaald. Zij profiteren mee met de door de bonden behaalde resultaten. Georganiseerden door de werkgevers bevoordelen, d.m.v. een financieel voordeel, is niet mogelijk. De bond geeft twee mogelijkheden, waarvan bijvoorbeeld de werkgevers aan het algemeen vakbondswerk financiële steun verleent, bijv. op het gebied van scholing, vrijetijdsbesteding en aan de velerlei soorten van bijstand, die de vakbond verleent, waarover al een mate van overeenstemming bereikt is.²³⁰

Uitleg van de bond t.b.v. nieuwe en toekomstige leden, waarin wordt gewaarschuwd tegen ledenwerfacties van andere bonden, waarbij dezen vertellen, dat onze bond niets te betekenen heeft. Er volgt een opgave van instellingen, waarin onze bond zitting heeft, en de bemerking, dat onze bond in de mijnindustrie volledig erkend is.²³¹

Voor velerlei zaken op werkgerelateerd gebied kan men bij de bond gratis rechtskundig bijgestaan worden. (Mr. Vooy) Voor privé-kwesties kan men daar ook terecht, doch niet gratis.²³²

In het artikel "De ABWM en haar plaats in de huidige situatie van de mijnindustrie" wordt opgemerkt, dat de minister van economische zaken na haar betoog in de schouwburg te Heerlen aan de Staten Generaal in december 1965 een toelichting heeft gegeven.

Hieruit bleek, dat de Staatsmijn Maurits en de cokesfabriek wordt gesloten; eerder was besloten, de exploitatie van de SM Hendrik te beëindigen. Of er nog meer mijnzetels gesloten worden, is niet met zekerheid bekend, maar de Domaniale mijn te Kerkrade zal het eerst aan de beurt komen, een beslissing hierover is nog niet gevallen.

Het voortbestaan van de bond wordt nader bekeken. Hoe kan de bond werknemers, die buiten de mijn werk vinden, begeleiden? [voorheen vertrokken die leden dan uit de bond, HT] De bond zal nieuwe wegen moeten inslaan, het HB is hiermee druk doende.²³³

Er is grote belangstelling voor het vakantie-oord. Velen zijn er al eens komen kijken.

Het woonhuis en een deel van de stallen zijn verbouwd. De schuur en de rest van de stallen blijven voorlopig in de oude toestand. In het verbouwde deel bevinden zich gelijkvloers de hal met receptieruimte, keuken, bijkeuken, eetzaal en recreatiezaal. De eerste verdieping bevat de kamers voor de gasten; de volgende verdieping bevat de ruimten voor de beheerder, die inmiddels aangetrokken is.

Nu zijn schilders, schoonmakers en electriciens enz. bezig; op de binnenplaats wordt een gezellig zitje gerealiseerd. Dit jaar wordt ook de camping gerealiseerd.

In het blad wordt aandacht besteed aan de veiligheid op de werkplek in de mijnen.²³⁴

²²⁸ Front 1966-01

²²⁹ Front 1966-02

²³⁰ Front 1966-03

²³¹ Front 1966-04

²³² Front 1966-05

²³³ Front 1966-06

²³⁴ Front 1966-07

Door de mijnsluitingen worden tal van mensen gedupeerd, n.m. door het verschil in beloning tussen hen, die binnen of buiten de onderneming ander werk MOETEN aanvaarden. De bond schreef n.a.v. hiervan vele klachten hieromtrent een brief hierover aan de MIR.

Er wordt immers een duidelijk verschil gemaakt in de financiële tegemoetkomingen tussen personeel dat ver- of herplaatst wordt in dezelfde onderneming en personeel, dat buiten het mijnbedrijf ander werk moet aanvaarden. Dat is pure discriminatie.

Ook over de secundaire arbeidsvoorwaarden, zoals vermeld in het actieplan, wordt een brief naar de Mir gestuurd. Beide brieven zijn in het blad afgedrukt.

Op 1 september vindt de officiële opening van het recreatieoord, voorheen vakantieoord genaamd, Oos Heem plaats. Het is op ca 100 km afstand van Heerlen gelegen.²³⁵

Ingaande juli krijgen de ondergronders 2% loosverhoging, aldus de MIR.²³⁶

Uitgebreide aandacht wordt besteed aan de opening van Oos Heem.

Directeur Huyben van de Staatsmijnen feliciteert dhr. Hamers met rechts van hem waarnemend bondsvoorzitter J.D. Brandt.

De eetzaal

Het vakantie-centrum, met boven de poort haar naam.²³⁷

---

²³⁵ Front 1966-08

²³⁶ Front 1966-09

²³⁷ Front 1967-07

In de hal werd een bronzen gedenkplaat onthult met het opschrift "Anno 1 september 1966 werd dit gebouw namens de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf officieel geopend door J. Hamers"²³⁸

De hoofdingang.²³⁹

Ik wil graag verblijven in „OOS HEEM“ in de periode:

van	tot en met	19	of
van	tot en met	19	of
van	tot en met	19	

Naam _____

Adres _____

Woonplaats _____

Lid A.B.W.M. vanaf _____ 19 _____

Gaarne logies voor _____ personen: n.l. man oud _____ jr. vrouw oud _____ jr.

dochter(s) oud _____ jr., zoon(s) oud _____ jr. Handtekening, _____

Gaarne reserveren een _____ persoonskamer.

_____ een _____ persoonskamer.

_____ een _____ persoonskamer.

In de Bondsraadvergadering wordt besproken, dat inkrimping van de kolenproductie onontkoombaar is, doch belangrijk is het tempo, waarin dat zal geschieden. Ook de vorm, waarin onze bond haar werkzaamheden zal voortzetten, om tot een verantwoorde oplossing te komen, wordt besproken. De afdelingen krijgen de inleiding van de voorzitter hierover toegezonden, zij kunnen dat in hun vergadering bespreken.

De regering is van plan het stakingsrecht te regelen. De bond beziet dit kritisch.

Het bondskantoor blijkt moeilijk te vinden. Als niet-inwoner van Heerlen kan men het beste naar de Ambachtsschool vragen, het kantoor is, staande vóór de school, aan de rechterzijde van de school gelegen.

We schreven al eerder over de ongeorganiseerden. Door hun toedoen moeten bondsleden, die het kantoor bezoeken om hulp, hun lidmaatschapskaart kunnen tonen.

ATTENTIE

Nu de mijnindustrie aan vele wijzigingen onderhevig is, heeft dit tevens geleid tot een toename van moeilijkheden waarmee de mensen geconfronteerd worden. Een stijging van het ledenbezoek aan het bondskantoor en de adviesbureaux bewijst dit.

Opmerkelijk is daarbij, dat het de laatste tijd meermalen voorkomt, dat niet of anders-georganiseerden advies komen vragen op het bondskantoor van de A.B.W.M. Nog krasser soms, dat gevraagd wordt hun belangen te behartigen met al de daaraan verbonden werkzaamheden en kosten, zonder dat er een lidmaatschap aan verbonden is.

Het moet begrijpelijk zijn dat op dergelijke verzoeken niet kan worden ingegaan door de diverse functionarissen van de bond. Het lidmaatschap van de bond wordt onherroepelijk vereist. Om in de toekomst verzekerd te zijn van het lidmaatschap zal aan de bezoekers gevraagd worden de lidmaatschapskaart te tonen.²⁴⁰

1967

Resumerend zagen we, dat in 1966 de mijnsluiting in een sneller tempo verloopt dan verwacht. Op 5 december ging de SM Hendrik dicht, de Maurits naar verwacht dit jaar; met de afbouw hiervan was al 1 april 1966 begonnen. Op 1 juli 1966 werd bondvoorzitter Hamers eervol ontslag verleend; waarnemend voorzitter J.D. Brandt is zijn opvolger. Limburgse bedrijven zullen niet in staat zijn, de vrijkomende krachten te plaatsen. Er moet dus nieuwe industrie gevestigd worden. Initiatieven zijn al genomen door oa Daf, Hatéma, het FSI (Fond voor Sociale Instellingen), Curver en Osterop. Voor nieuwe industrie en bedrijven moeten geld, grond en nieuwe vervoersmogelijkheden beschikbaar zijn.

Soms lijkt het, dat alles gesmeerd loopt. Vele punten worden als vanzelfsprekend gesteld, maar de werkelijkheid is anders. Er zitten pijnlijke offers aan vast.

²³⁸ Front 1966-10

²³⁹ Front 1966-11

²⁴⁰ Front 1966-11

Tijdens de ledenwerfactie 1967-1968 gaan we ook leden werven bij de chemische in bij werkplaatsen, fabrieken en ateliers van het FSI.²⁴¹

1967 is het eerste seizoen van Oos Heem. De pensionprijs bedraagt f 14,- p.p. per dag. Leden ontvangen f3 reductie p.p. per dag. Kinderen tot 14 jaar hebben 50% korting van genoemde prijs.²⁴²

Aankondiging van de twee-jaarlijkse algemene vergadering 19 en 20 mei te Sittard, met een overzicht van de 42 ingediende punten.²⁴³

De vakbond legt uit, dat de profeten, die verkondigen dat loonsverhoging ten koste zou gaan van de werkgelegenheid, anders gezegd de vakbonden dragen die schuld hiervan, ongelijk hebben. De vakvereniging is dus geen monster. Daarnaast kan de productiviteit toenemen, niet door harder werken, doch doelmatig werken dmv mechanisatie, rationalisatie en automatisering.²⁴⁴

Aan de camping van Oos Heem, wordt hard gewerkt aan de wasgelegenheid en de winkel, men rekent erop, dat deze werkzaamheden op tijd af zijn.²⁴⁵

---

²⁴¹ Front 1967-01

²⁴² Front 1967-02

²⁴³ Front 1967-03

²⁴⁴ Front 1967-04

²⁴⁵ Front 1967-05

DE PERIODE DAAN BRANDT 1967-1975

J.D. Brandt werd vrijwel onmiddellijk na de oprichting van de bond lid.²⁴⁶ Hij was jaren 2e voorzitter en sinds het auto-ongeval van Hamers plaatsvervangend voorzitter. Hoewel zijn voorganger vorig jaar met ontslag ging, werd Brandts benoeming door het HB op 24 april en in de Algemene vergadering van 19 en 20 mei 1967, bekrachtigd. Statutair was Brandt opvolger, maar deze vroeg om een en ander via vergaderingen plaats te laten vinden, zodat hij wist, dat ieder achter hem stond. Tot dat moment bleef hij waarnemend voorzitter. Aldus is hij per 01-07-1967 de nieuwe voorzitter.

In zijn 1^e mededeling omschrijft hij zijn nieuwe taak. Het gaat mis met de mijnindustrie, onze werkers op en in de mijnen zullen *ander werk* en vooral aan *zinvol werk* geholpen moeten worden. De problemen worden steeds groter en ingewikkelder. De ontwikkeling volgen, het aanbrenge van oplossingen, planning op langere termijn hoe en waar onze bond zijn activiteiten zal kunnen en moeten ontplooiën en vooral het besluit van de Algemene Vergadering de activiteiten van onze Bond uit te breiden tot andere sectoren buiten het mijnbedrijf, zullen een enorme inzet vergen. Ons schip is in het dok geweest voor een grote revisie waarbij de vorm is gewijzigd en aangepast aan het huidige tijdsbeeld. Dit gemoderniseerde schip zal nog voorzien moeten worden van een nieuwe naam, aldus de kersverse voorzitter.

Overleg met de instanties zal vaak leiden tot compromissen, waar we het beste voor onze bond eruit halen.

Uit het verslag van de algemene vergadering, blijkt, dat 82 leden overleden zijn in de verslagperiode.

Er volgt een uitgebreid betoog over afgelopen jaren en de stand van zaken thans.

De steunmaatregelen, in 1964 door minister economische zaken Andriessen waren toegezegd, zijn niet toereikend.

De particuliere mijnen gaven, in tegenstelling tot de staatsmijnen weinig tot geen informatie over voortzetting van de kolenproductie en het scheppen van vervangende werkgelegenheid.

Overleg met de instanties zal vaak leiden tot compromissen, we moeten het beste voor onze bond eruit halen.

De regering verleent medewerking aan vestiging Daf te Born, in samenwerking met de Staatsmijnen; met de bouw is in 1966 begonnen.

Nieuwe vestigingen van Hatéma NV te Sittard en Curver NV te Brunssum gaven nieuwe werkgelegenheid, zo ook het FSI. Bij de particuliere mijnen werd nog niets op dit gebied gedaan.

Voor verbetering infrastructuur werden gelden beschikbaar gesteld; voor een aantal industrieterreinen is een reductie of een premie beschikbaar gesteld.

Helaas ging de economie er op achteruit, een verslechtering voor de werkgelegenheid.

Wij menen, dat er geen mijnen verder ingekrompen of gesloten mogen worden vooraleer er voor het daarbij vrijkomende personeel zinvol ander werk gevonden is.

Wij zijn ons wel bewust dat, ondanks overbruggingen naar een lager inkomen, de nieuwe inkomens hier en daar zwaar zullen tegenvallen. Ons streven is er op gericht hiervoor verdergaande tegenmoetkomingsregelingen te verkrijgen.

In vergelijking met de andere EGKS-landen doen wij het zo slecht nog niet. De basis van de bond zal verbreed worden.

Hierna vond de vaststelling van het actieprogramma 1967-1969 door de algemene vergadering plaats op de volgende punten:

- Lonen en secundaire arbeidsvoorwaarden;
- Pensioenen;
- Ziekengeld;
- Ziekenfonds;
- Behoud werkgelegenheid;
- Nationalisatie;
- Versterking van de organisatie.²⁴⁷

---

²⁴⁶ Front 1967-07

²⁴⁷ Front 1967-06

J.W. Hamers

J.D. Brandt

STRUCTUURWIJZIGING VAN ONZE BOND

De Algemene Vergadering besloot de bond om te vormen tot een organisatie, waarvan iedereen ongeacht zijn beroep lid kan worden. Dat betekent een geheel nieuwe opzet en een totale verandering van de huidige organisatie. Voor een nieuwe naam wordt gewacht op suggesties.

Het huis van het vakantiecentrum wordt beheerd door het echtpaar Hoeymans, eertijds lid van het bondsbestuur en voorzitter van de afdeling Brunssum. Het kampeerterrein met kampwinkel, douches, wasgelegenheid, toiletten e.d. is gereed.²⁴⁸ Na de vakantieperiode bleek, dat Oos Heem in de zomer goed bezet was geweest.²⁴⁹ Er is een plan tot aanleg van een zwemgelegenheid.²⁵⁰

Op 1 juli vond een groots afscheid van de oud-voorzitter plaats en een kennismaking met de komende voorzitter.²⁵¹

Hamers en Brandt in gesprek met burgemeester Gijzels van Heerlen

In tegenstellig tot datgene wat de overheid ons vertelt, is de ontwikkeling van de werkgelegenheid beangstigend. Er heerst een werkeloosheid onder de jongeren, veroorzaakt door de ver doorgevoerde mechanisatie, rationalisatie, fusie tussen grote bedrijven en het sluiten van onrendabele bedrijven.

Ondanks de optimistische berichten van en de door de regering te nemen maatregelen, zullen die te kort schieten. Dit vindt plaats, deels om de concurrentie de baas te blijven, deels om de winsten zo hoog mogelijk op te voeren. Wij vrezen, dat het met de werkeloosheid dezelfde kant op gaat als met de energievoorziening

Het ABP komt naar Heerlen, mogelijk in het beddenhuis van het St. Jozefziekenhuis.

Komt er een medische faculteit in Heerlen? Een Europees sportcentrum. Een grote dierentuin op de Brunssumerheide? Aanleg van nieuwe- en het verbreden van bestaande wegen in en naar het zuiden is wenselijk. Er is honderdmiljoen beloofd, maar resultaat tot nu toe gerealiseerde projecten is mager. En de regering blijft onduidelijk en treedt niet resoluut op. Daf is een successtory.²⁵²

Door afvloeiing beschikken vele mijnwerkers over vrije tijd. Zij kunnen terecht bij de opgerichte plaatselijke Stichtingen Vrije Uren. De activiteiten liggen op een hoog artistiek peil.

Afdelingen organiseren weer de jaarlijkse familie-avonden, St. Nicolaas- en andere feesten, hoewel de 4e december [St. Barbara] is afgeschaft.

²⁴⁸ Front 1967-07

²⁴⁹ Front 1967-09

²⁵⁰ Front 1967-10

²⁵¹ Front 1967-08

²⁵² Front 1967-11

1968

Resumé over het afgelopen jaar.

- tot 1970 moeten 20.000 nieuwe arbeidsplaatsen worden gecreëerd;
- de jaarlijkse aanwas van de bevolking in Limburg is hoger dan elders in het land. Door inkrimpen van de mijnindustrie is hiervoor geen opvang;
- de hogere lonen in de mijnindustrie maken overgang naar nieuw werk moeilijk;
- de welvaart 250.000 inwoners is gebouwd op de mijnindustrie, maar chemie heeft die eenzijdigheid gedeeltelijk doorbroken;
- de OVS van de Domaniale Mijn is gesloten, hun leerlingen gingen over naar de vakschool van Laura en Vereniging.
- subjectieve steunverlening door Rijk toegezegd;
- invoering van de WAO en latere wijziging, cq verhoging, eveneens van andere wettelijke uitkeringen;
- versnelling van het sluitingsprogramma mijnen door het rijk, 8200 arbeidsplaatsen vervallen hierdoor;
- verhoging lonen met ruim 4%;
- wetsvoorstel tot verhoging uitgaven tbv de mijnindustrie van 45- naar 160 miljoen gulden;
- vervanging van de Christelijke doorbetaalde feestdagen 15 augustus, 1 november en 4 december door 3 dagen verlof met behoud van loon;
- in juli 1967 ging de laatste pijler van de Maurits dicht, de mijn is gesloten.
- verzoek aan minister om art. 56 van het EGKS-verdrag op het afvloeiend personeel van toepassing te verklaren t.b.v. de Domaniale Mijn.
- de Gezamenlijke Steenkolenmijnen willen niet meer een kerstgratificatie aan de gepensioneerden verstrekken.

LEDENWERVING.

Schooljeugd vindt geen werk, er is dus een overschot aan arbeidskrachten, Nieuwe sociale wetten en regelingen leiden tot onduidelijkheid bij de mensen, bezoek aan bondskantoor neemt hierdoor aanmerkelijk toe. Huurliberalisatie en huurbelasting staan op stapel, wie wordt hierdoor getroffen? Als individu kun je weinig, samen staan we sterk, de bond komt voor je op. Je hoeft dus niet in je eentje tegen de bierkaai te vechten.

Tot verbazing van onze bond, willen de drie grote vakcentrales, NKV, NVV en CNV onderling samenwerken en zich ontwikkelen naar een eenheidsvakbeweging. Onze Bond propageerde al sinds 1944 een eenheidsvakcentrale, een eenheidsvakbeweging, eenheidsbond, maar dat werd toen door die bonden fel bestreden.

De Bond drukt voor haar leden de landelijke cao voor het bouwbedrijf af. Hiermee verbreedt zij dus inderdaad haar terrein en past zich aan de tijd aan.

Uitslag van de verkiezingen hoofdbestuur in decemer 1967, in volgorde van behaalde stemmen:

A. J.v. Schendel, Heerlen; P. de Klijn, Geleen; J. Beyer, Spekholzerheide; J. Geesink, Waubach; B.H. Renet, Echt; F. Roes, Meerssen.

C. Wintgens, lid sinds 1944 en R.M. Appelmans zijn twee jaar HB-er, doch na sluiting van de Maurits zijn zij verplaatst en namen afscheid van het bestuur. Zij hadden zich om gezondheids- resp. studiereden niet meer herkiesbaar gesteld.²⁵³

De camping bij Oos Heem is helemaal gereed, er zijn zwembassins zijn besteld. Het niet verbouwde gedeelte van het pand wordt aangepakt, waarin een café komt.²⁵⁴

Er is een brief aan de minister van Economische zaken betreffende werkgelegenheid verzonden. Verloren gegane arbeidsplaatsen houden geen evenwicht met groei van nieuwe arbeidsplaatsen. De jeugdwerkloosheid neemt ook nog eens toe. 55.000 mijnwerkers moeten herplaats worden. De bond maakt zich ernstig ongerust hierover, ondanks de toegezegde waarborgen hieromtrent.²⁵⁵

Komst van een schroefboutenfabriek (Helmond) op De Beitel, met werkgelegenheid voor 300 ex-mijnwerkers. In Sittard zijn in de Hatémafabriek omgeschoolde mijnwerkers aan het werk. Er wordt uitgebreide informatie over beide bedrijven gegeven.²⁵⁶

²⁵³ Front 1968-01

²⁵⁴ Front 1968-04

²⁵⁵ Front 1968-04

²⁵⁶ Front 1968-06

De bond publiceert de winstuitkering en andere regels voor werkers bij Hatéma.

Bij Oos Heem is de zwemaccommodatie gereed, de nieuwe caféruimte eveneens. Het pension telt 19 kamers. Het kampeerterrein wordt dit jaar in gebruik genomen. Een standplaats telt 10 x 10 meter. Het kampeergebouw is gloednieuw.

Er zijn drie zwembassins met de maten:

- 16 meter doorsnede, diepte 1.80 - 2.20;
- 9 meter doornede, diepte 1.00 - 1.80
- 3 meter doorsnede, diepte 0,50 meter (kinderbadje)

De Bond geeft uitleg over de vorm en taak van het FSI.

Op 14 juni vond de opening plaats van het De Weverziekenhuis te Heerlen, een uitvoerig relaas over het ontstaan, de bouw en de kenmerken zijn in het blad opgenomen.

Oprichting van een nieuwe fabriek door de Willem Sophia en het Amerikaanse Raypack Company Inc. Zij bouwen warmwaterketels. Het bedrijf wordt gebouwd op het mijnterrein aan de Hamstraat te Kerkrade en is bedoeld voor vervangende werkgelegenheid van het personeel van de Willem Sophiamijn.²⁵⁷

Op 27 juni vindt de opening van de Daffabriek te Born plaats. Er zijn 1500 mensen werkzaam, waarvan 70% uit de mijnindustrie afkomstig zijn. Het was een initiatief van de Staatsmijnen en van Doorne's Autofabrieken.²⁵⁸

In 1967 werd de steenfabriek NV Schaesberger Handvorm opgericht i.h.k. van de herstructurering, met een erkend omscholingsprogramma voor mijnwerkers. Als beroepen worden stoker, handvormer, uitkruier, baggermachinist en inzetter vermeld. De ovens worden overigens gestookt met steenkool.

Het Katholiek gespreks- en Vormingscentrum Limburg "De Kluis" te Valkenburg-Houthem organiseert een week voor vervroegd gepensioneerden.²⁵⁹

Voor de op 25 mei goedgekeurde nieuwe statuten, werd op 29 oktober de koninklijke goedkeuring verkregen. De statuten zijn in het blad afgedrukt. Hiermee is de bond een nieuwe richting ingeslagen.

De organisatie ziet er dan als volgt uit:

- De *colleges van bestuur* zijn de afdelingsbesturen, de districtsbesturen, het hoofdbestuur en het Dagelijks bestuur.
  - Op plaatsen, waar meer dan 10 leden wonen, vormen deze een *afdeling*. De leiding van deze afdeling berust bij een afdelingsbestuur, gekozen uit en door de leden van de afdeling.
  - In overleg met de betrokken afdelingsbesturen stelt het hoofdbestuur *districten* samen. De besturen van de afdelingen, verenigd in een district, vormen de districtsraad. Uit- en door de districtsraad wordt het districtsbestuur gekozen.
  - Het *hoofdbestuur* bestaat uit tenminste 13 leden, gekozen uit leden van de bond en is belast met de algemene leiding van de bond en met de uitvoering van de besluiten van de algemene vergadering van de bond.
  - Het *dagelijks bestuur* wordt gevormd door de voorzitter, de secretaris en de penningmeester. Zij vertegenwoordigt de bond in en buiten de rechten en is belast met de dagelijkse leiding alsmede met de uitvoering van de besluiten genomen door het hoofdbestuur.
  - In de leiding van de bond wordt het hoofdbestuur terzijde gestaan door de *Bondsraad*. Zij treedt tevens op als beroepscollege ingevallen van roeyement van leden.
  - De *Algemene Vergadering* bekleedt het hoogste gezag en wordt gevormd door de leden van het hoofdbestuur, met de afgevaardigden van de afdelingen. Zij wordt tenminste eenmaal per twee jaar bijeengeroepen.
  - Lid kan iedereen zijn, die door aanmelding blijkt geeft zijn belangenbehartiging aan de bond toe te vertrouwen. Het lidmaatschap is onverenigbaar met dat van andere verenigingen van gelijke strekking.
- De uitvoering van de statuten vereist nog veranderingen, waarmee gestart is, maar met uitvoering van art. 4, lidmaatschap, kan meteen begonnen worden.

---

²⁵⁷ Front 1968-07

²⁵⁸ Front 1968-09

²⁵⁹ Front 1968-10

Er wordt een staatje gegeven, waarop de vervallende arbeidsplaatsen bij inkrimping van de mijnindustrie, per mijnzetel, vermeld staan. Bij de gezamenlijke steenkolenmijnen zullen 24.500 plaatsen door inkrimping vervallen, waarvan reeds t/m september 16.750 banen vervallen zijn en dus nog 7.750 te vervallen banen te verwachten zijn.

WERKLOOSHEID.

Door allerlei regelingen werd het merendeel van de jeugdige werklozen aan een baan geholpen, waardoor zij binnen het jaar aan het werk kwamen.

Bij werklozen boven de 50, of die niet heel valide zijn, liep het anders. 30% van de ingeschreven werkzoekenden is ouder dan 50 jaar. Aangepast werk binnen- of buiten het bedrijfsleven zou een oplossing zijn, maar dan moet er wel bij de werkzoekenden animo bestaan. Een verdere vereiste is, dat er een garantieregeling komt.

Arbeidsschuweid en het parasiteren op gemeenschapsgeld zijn veelgehoorde, maar onterechte klachten. Een van de oorzaken voor het niet aanvaarden van werk is het ontbreken van een garantieregeling.

De werkeloosheidsuitkering is gebaseerd op het laatst verdiende loon. Wanneer er geen zekerheid bestaat over de duur van de nieuwe betrekking, zou bij een nieuwe werkeloosheidsuitkering de uitkering gebaseerd kunnen worden op het lagere loon in de nieuwe betrekking. Een directeur van een grootbedrijf zou ook geen genoegen nemen met een lagere functie.

Duidelijk is, dat we het werk naar de mensen moeten brengen. Spreiding van industrie, kantoren en diensten is daarvoor noodzakelijk. Hierdoor zou het onoplosbare vraagstuk van tekort aan geschoolde arbeiders en aan woonruimte in de Randstad, evenals de verkeersopstoppingen en verkeersmoeilijkheden aldaar, bevorderd worden. Deze werkwijze is beter, dan werklozen naar het westen te halen, waar geen recreatie is en waar grauwe steenmassa's steeds meer het groen verdringen. Die werklozen zullen de aldaar bestaande problemen slechts vergroten.²⁶⁰

1969

In januari verscheen een geheel nieuwe layout van het bondsblad.²⁶¹ Het werd weer gedrukt op krantenformaat. Dit past bij de nieuwe naam van de vakbond, waarbij tevens haar beleid wordt aangepast aan de eisen des tijds, zoals wordt toegelicht in drie duidelijke artikelen op de frontpagina.

Blijkens de ondertekst zijn wij nog steeds aangesloten bij de Federatie van Werknemers Organisatie [FEWO].

TEN GELEIDE

Een van de opdrachten, welke de Algemene Vergadering 1968 het Hoofdbestuur meegaf was, vorm en inhoud van het vakblad aan te passen aan de nieuwe structuur van de Bond.

Door het hoofdbestuur werd een Redactie- en Propagandacommissie benoemd, die met ingang van het nieuwe jaar 1969 een begin heeft willen maken met de uitgifte van dit vakblad nieuwe stijl. De eerste proeve hiervan heeft U in handen.

Bij de samenstelling nu, en vooral in de toekomst, meent de commissie de volgende standpunten als leidraad te moeten innemen:

1. Evenals de gehele Bond, staat ook het vakblad ten dienste van ALLE leden, onafhankelijk van de plaats wáár zij werken, de functie die ze innemen, hun maatschappelijke opvatting of hun godsdienstige overtuiging.
2. Het vakblad dient een middel te zijn om de gedachten en meningen van bond en bestuur over bepaalde zaken **DUIDELIJK EN KLAAR** onder de aandacht te brengen van allen die het aangaat. Met 'duidelijk en klaar' bedoelen wij metterdaad duidelijk en klaar. Reeds veel te lang, dunkt ons, heeft onze bond weliswaar stug maar teveel in het verborgene gewerkt. De problemen in Limburg bijv. mijnsluiting, bemiddeling, afvloeiing, medische begeleiding, werkgelegenheid, sociaal klimaat in nieuwe bedrijven, toekomst van de jeugd, en

²⁶⁰ Front 1968-12

²⁶¹ ABW 1969-01

welvaart van de streek, spitsen zich dermate toe dat zwijgen onzerzijds misdadig en niet te verantwoorden is. Ons vakblad dient voor de A.B.W. een uitdrukkingmogelijkheid te zijn voor de wil en de bereidheid van onze bond mee te helpen de problemen voor de werkende mensen in Limburg op te lossen.

3. Het vakblad is geen aangelegenheid van redacteur of redactiecommissie alléén; het moet mogelijk zijn leden die kunnen bijdragen aan de verbetering van de inhoud en leden die iets op hart of lever hebben in dit vakblad aan het woord te laten. Het moet ook mogelijk zijn, naast korte zakelijke voorlichtende en vormende artikelen, rubrieken te publiceren buiten de eigenlijke 'werksfeer' om: rubrieken over hobby, liefhebberij en interesse in de ruimste zin van het woord.
4. Het is van het allergrootste belang het ledenbestand van de A.B.W op peil te houden, zelfs groter te maken. Op het gebied der propaganda heeft ook het vakblad een belangrijke taak. Elk initiatief, elke bundeling, elke begeleiding van acties op dit gebied dienen in het vakblad weerslag te vinden en tot uitdrukking te komen

De redactiecommissie is zich van het belang en de omvang van haar taak wel bewust; zij aanvaardt gaarne haar verantwoordelijkheid. Zij roept U op samen met haar het noodzakelijke werk te doen.²⁶²

EEN NIEUW JAAR BEGONNEN.

Als een onbeschreven blad maar meer nog als een levensgroot vraagteken is het nieuwe jaar tot ons gekomen. Het zal ongetwijfeld deze jaarwisseling niet veel anders gegaan zijn dan voorheen. Ontelbare en verscheiden wensen over en weer. Al of niet vergezeld van de nodige verwachtingen en vaak verpakt in een mooie en treffende bewoording. Kortom, wij zouden gaarne de vele problemen ten goede opgelost willen zien om daarmee de rust in ons eigen wereldje gewaarborgd weten.

De feiten uit het verleden en de gebeurtenissen van alle dag hebben tot nu toe weinig in de goede richting gewerkt, misschien zelfs tot een machteloos gebaar gedreven.

Waren onze verwachtingen misschien te hoog gespannen en daarom nu teleurstelling? Wij weten het antwoord niet, doch het staat vast, dat bij het stellen van verwachtingen meer voorzichtigheid en nuchterheid in acht moet worden genomen. Emoties passen steeds minder in het huidige patroon .

Oplossingen worden nog alleen bereikt uit loven en bieden. Tegenover het een moet iets anders staan. Nog maar al te vaak wordt de oplossing gezien uit de eerste stap van een ander, en vergeten wordt daarbij dat die eerste stap ook door onszelf gezet moet kunnen worden, ook al is het soms nog zo beroerd en moeilijk. De huidige situatie is nu eenmaal niet meer zo simpel dat een leefbare wereld, een leefbaar werkklimaat, uit een eenrichtingsverkeer tevoorschijn gebracht kan worden. Op dit laatste nog te hopen, is slechts de wens van de gedachte of het lokken van een ander in het eigen straatje.

Een uitzichtloze zaak.

Terugkeer naar eenvoud, eerlijkheid, gepaard gaande met nuchterheid kan een nieuw begin vormen tot iets goeds. Om dat goede gaat het en dat wensen wij U met alle graagte toe.²⁶³

Met de A.B.W. het nieuwe jaar in

Deze jaarwisseling heeft voor ons als bond iets bijzonders te betekenen. Op hetzelfde moment van de scheiding oud en nieuw hebben wij eigenlijk ook afscheid genomen van onze oude vertrouwde A.B. W.M. Gedurende 24 jaren heeft deze bond bestaan. Geboren in een moeilijke tijd uit een samengaan van idealisten. Nog maar al te zeer is bekend wat deze mensen toen hebben moeten verduren, in het bijzonder tijdens de jaren 1944-1950. Deze A. B.W.M., waarvoor met zoveel vuur gestreden en met ijver gewerkt is, gaat nu in zijn oude vorm verdwijnen. Met een beetje weemoed of schuldgevoel zou er misschien over gedacht worden, ware het niet dat de tijden veranderd zijn en er iets nieuws voor in de plaats moest komen. Het nieuwe is er. Als nieuwe vakbond, met nieuwe statuten en een nieuwe naam, gaan wij bij het begin van dit nieuwe jaar de geschiedenis in. Het is geen besluit geweest van vandaag op morgen maar een weloverwogen stap in het bewustzijn zeker niet de gemakkelijkste weg te hebben gekozen.

De Algemene Bond van Werknemers is er, en evenals in 1944 zullen er de schouders onder moeten om er iets van te maken. Ook deze bond zal ijveren voor een zo groot mogelijk dienstbetoon aan zijn leden. Deze ABW zal alles in het werk stellen om constructief mede te werken aan de vele problemen. Steeds zal de mens centraal gesteld worden, zijnde het hoogste goed, waar het in de eerste plaats om gaat. Wanneer het gaat om het bestaan en een beetje geluk voor de mensen te verzekeren, dan heeft ook de Algemene Bond van Werknemers hierbij een taak. Deze bond heeft nog altijd de zorg ca. 5000 leden, hetgeen in Limburg toch zeker een respectabel aantal genoemd mag worden.

---

²⁶² ABW 1969-01

²⁶³ ABW 1969-01

Moge deze toezegging onzerzijds bijdragen tot een juist begrip en leiden tot een verdere samenwerking in het belang van de werkgever, de werknemer, de autoriteiten en alle instanties, die ergens een functie hebben gekregen of hopen te krijgen in dit grote raderwerk, dat samenleving heet.²⁶⁴

SAMENVATTING VERGADERING BONDSRAAD

Tijdens de op 8 december 1968 te Sittard gehouden bondsraadvergadering besprak de voorzitter de te verwachten verbeteringen van de lonen en salarissen in het algemeen en die van de mijnindustrie in het bijzonder. De voorzitter wees er hierbij op dat voor de mijnindustrie het loonjaar loopt van 1 april tot 1 april en releveerde nog eens de motieven die voor invoering van deze regeling hebben gegolden. Toch is men geneigd te twijfelen aan het nut van de hier genoemde regeling als toch blijkt dat tussentijds wijziging in beloning moet worden toegepast, omdat op landelijk niveau genomen maatregelen, die kostenverhogend werken, daartoe noodzaken. Dit om te voorkomen dat een te grote achterstand in de beloning van het personeel bij de mijnen zal ontstaan, voordat een loonsverhoging is vastgesteld voor het nieuwe loonjaar.²⁶⁵ [na deze hoofdkop, wordt in detail getreden, HT]

- Van belang voor de historie, is het ontstaan van de W.S.W, welk instituut thans in 2019, nog steeds, doch in gewijzigde vorm, bestaat en als een van de laatste kinderen van de mijnen te beschouwen is, HT-

VAN G.S.W.-S.W.H. NAAR W.S.W.

Op 1 januari 1969 zal de Wet Sociale Werkvoorziening in werking treden. Deze wettelijke regeling treedt in de plaats van de Gemeentelijke Sociale Werkvoorzieningsregeling voor handarbeiders (G.S.W.) en de Sociale Werkvoorzieningsregeling voor hoofdarbeiders (S.W.H.).

In de W.S.W. is voorgeschreven dat de uitvoering van deze wet wordt opgedragen aan de gemeentebesturen, waarbij door het ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid controle uitgevoerd wordt op de juiste toepassing. De gemeenten hebben ingevolge deze wet de verplichting, personen die daarvoor in aanmerking komen, de gelegenheid te bieden arbeid te verrichten. Deze personen zijn zij die wel in staat zijn te werken maar door handicap niet in het normale arbeidsproces kunnen worden ingeschakeld degenen die nog geen 65 jaar zijn Nederlander zijn of daarmee gelijkgesteld en in de gemeente woonachtig zijn, Wel kunnen de gemeenten voor het stichten van werkobjecten met andere gemeenten samenwerken.

Door de gemeenten-besturen moet een commissie van advies worden ingesteld wier taak in de wet is omschreven.²⁶⁶

Nadrukkelijk wordt ingegaan op het vertrek van goed geschoolde oud-ondergronders naar het noorden, bijv. Delfszijl, Vlissingen, Breda, waar zij kunnen werken onder moeilijke omstandigheden en dus goed betaald worden, in tegenstelling tot zij, die in de herstructureringsprojecten aan de slag zijn gegaan, en er beduidend op achteruit zijn gegaan. Hierdoor wordt Limburg niet alleen armer, maar ook schraler. De te verwachten nieuwe Mijnota soulaas kunnen bieden en Limburg het gezicht teruggeven van en nijvere streek, waar het goed leven is, datgene teruggeven, waarop het recht kan doen gelden. Met hoop en vrees wordt de nota tegemoet gezien.²⁶⁷

Uiteraard zal deze verandering in de Mijnstreek en de verandering van onze vakbond vragen van leden oproepen. De redactie plaatst daartoe een fictieve brief van een lid in originele koelhollands aan de voorzitter, met antwoord, dat wij de lezer niet willen onthouden.²⁶⁸

²⁶⁴ ABW 1969-01

²⁶⁵ ABW 1969-01

²⁶⁶ ABW 1969-01

²⁶⁷ ABW 1969-02/03

²⁶⁸ ABW 1969-02/03

MENEER DE VOORZITTER

Ik heb een middag niks te doen en dan heb ik de gewentte om te gaan zitten denken. Dan gaat er zo van alles door m'n kop en toen moest ondereens aan m'n werk en over alles wat er zo d'rop en d'raan hant denken. Kijk, ik was vroeger op de koel op de Maurits. Ik heb daar zo van alles gedaan, eerst aan het hout in de kweerslaag de zaaw rein maken en rein houdten en nog en nog van alles tot ik houwer werd. Ik heb toen veertien jaar in de pijler gezeten eerst met de hand en later mekanies, en toen werd ik liermachinist. Ik was een goeie zag de vaarstieger, ik schuifde altijd goed recht. Toen ik het wat in m'n rug kreeg heef de dokter van de verbandkamer me een briefje gegeven en kamer 93 heef me toen laaiër gemaakt een mekaniesse dan. Het ging goed want ik brukte bijna niks te doen die laatkast gaat van alleen automaties zag de opzichter van de bankwerkers dat is met een herionventiel en luchtschuiven maar dat weet U toch niet meneer de voorzitter. Ondereens kwam de Uil naar Heelder en zag dat de Maurits dicht moest. Ik dach ach laat hem maar kallen daar krijgt hij ook zijn centen voor. Maar niks hoor op een maandag d'r waren des al veel opgeroepen voor de Daf en zo had ik ook een briefje op de penning met Melden perseneelsdiens. Ik denk Pie nou bes te bie. D'n heer van de perseneelsdienst zag wel niet naar den Daf om daar was ik te oud voor op dit moment maar wel uit de koel. Hij zag dat was ook beter met de stof en zo. En of ik nou zag dat als ik toch aan 't laaien was en de pijler van mien kas nog altijd kolen schikte dan zag hé weer ja dat is zo maar ze moeten er allemaal uit. Toen zeet Merieke die goow bluts ja Pie de miens hét gelijk ik heb je ummer gezag de mien is ongezond gank maar bij een aannummer. Ik toen maar weer naar d'n heer van de perseneelsdiens en me opgegeven voor bij de aannummer. Die zag Pie dat vind ik fijn en jij wordt door ons bemiddeld. Ik had toen wel wat angs want ik wist neet wat dat bemiddeld betekende. Maar ja ik denk die van de perseneelsdiens zijn ook allemaal in de koel gewees. Over enkele weken was het zo ver hij zag Pie jij kunt gaan werken bij dat aannummersbedrijf. Nou ik denk dat moet je dan maar doen, o ja, met bijbetaling en zo. Ik ben dan nu upperman met de lier de aannummer zag dat heb je op de mien ook gedaan zag d'n heer van de perseneelsdiens. Ik zag dat dat klopte. Nou het gaat goed we hebben een grote bouw en in de koel zagste het stuk wat stond steeds kleiner worden en in de bouw is het juis andersom dat is plezierig bij de bouw. Maar ineens had ik moeilijkheden het kwam van zelfs en een perseneelsdiens hebben ze neet wie op de koel. Ik was nog lid van de A.B.W.M. want dat was altijd mijn organesaasje op de koel gewees daarj kom je altijd terecht. Ik denk als de koelen allemaal toe zijn zal de bond ook wel omschakelen al wist ik het niet en ondereens las ik in het krantje dat ze dat gedaan hebben A.B.W. hees er nu en ik vind het geweldig dat wij er bij kunnen blijven. Maar in de bouw hoor je van Jozef het N.V.V. en nog andere. En nu weet ik het neet meer. Want die kalle over seejaaoo en die bond is neet erkend zeggen ze. Ik zag dat het op de koel wel was met de M.I.R. en zo en de ring want als ik bij de perseneelsdiens neet klaar kwam dan zag d'n heer van de perseneelsdiens ik moest naar de organesaasje gaan want die was erkend in de ring. Ik heb heb lang verhaal geschreven meneer de voorzitter maar dat is een ouwe koelman eigen hoor kunt U mij hierover iets terugschrijven want ik zou toch wel bij de A.B.W. blijven. Als wij zo wie zo lid worden van een grote organesaasje worden we veel sterker denk ik en allemaal een is geloof ik beter tenminste als die grote heren op de televisie en in de gezet gelijk hebben.

Antwoord van voorzitter. aan briefschrijver.

Met zeer grote belangstelling heb ik je brief gelezen en daarna eens ernstig over hetgeen je schreef nagedacht. Mijn eerste indruk ervan was dat er wel een beetje weemoed uit spreekt hetgeen helemaal niet verwonderlijk is. Ja beste vriend een mens moet bij tijd en wijle zijn hart eens kunnen luchten, en ik kan er wel inkomen dat een mijnwerker, alhoewel nog niet te oud om iets anders te gaan doen, die heel wat dienstjaren op een mijnbedrijf heeft doorgebracht, en dit bedrijf moet verlaten buiten zijn schuld, het beslist niet gemakkelijk heeft. Daarnaast nog zoveel wilskracht weet op te brengen dat hij zich nog aanpast aan een geheel nieuwe werkomgeving. Ook je vraag voor wat je vakbond betreft, het deed mij genoeg te mogen vernemen dat je ondanks alle twijfels nog lid wenst te blijven, temeer daar je in je nieuwe werkomgeving zo vaak benaderd wordt door mensen van andere vakorganisaties. Uit je houding die je aanneemt tegenover dezen, spreekt een haast grenzeloos vertrouwen in je eigen organisatie, die reeds zoveel jaren je belangen heeft behartigd. Maar met vertrouwen ben je niet gebaat. Er bleek uit je brief, wel eens wat meer te willen horen over de dingen in de vakbeweging in het algemeen, en je eigen organisatie in het bijzonder.

Welnu; de moderne tijd eist zijn hervormingen en heeft nieuwe inzichten. Oude, jarenlang gehanteerde principes, begrippen en normen komen op de helling te staan, daardoor dus ook de vakbonden gedwongen worden de koppen bij elkaar te steken om te praten over mogelijkheden voor hervorming en vernieuwing. Bij de grote vakcentrales is dit uit zelfbehoud dat men tracht te combineren en te reorganiseren, en wat vroeger nooit tot de mogelijkheden heeft behoord, men gaat contact zoeken met anderen waarmede men voorheen nooit wenste.

Met deze tracht men ook weer wat meer vat op de jongere generatie te krijgen, omdat zoals je wel zult weten, deze nogal vrijmoedig denken en dus niets moeten hebben van die oude hokjesgeest in ons land.

Een moderne organisatie moet dus wel zijn tijd meegaan, want stilstand betekend in deze achteruitgang, ook voor onze A.B.W.

Je ziet een andere naam. De M is er nu van af, en dit houdt in, dat iedereen die werknemer is onverschillig in welk bedrijf hij of zij ook is tewerk gesteld, nu lid kan zijn of worden van onze bond.

Ons hoofdbestuur en de algemene vergadering heeft gemeend dat een dergelijke organisatie in deze zeker levensvatbaarheid heeft.

Op je vraag of opmerking hoe het dan met onze vertegenwoordiging gaat het volgende.

Het grootste deel van onze leden is nog werkzaam in de mijnindustrie of in aan de mijnindustrie aanverwante bedrijven, en dus blijft de vertegenwoordiging in deze ondernemingen gewoon doorgaan.

Voor wat de bedrijven buiten de mijnen betreft, heeft de bond hier inspraak naar gelang er leden van ons in dat of die bedrijven.

Zaak is dus voor ons allen, en diegenen die met ons van mening zijn dat een zo groot mogelijk aan tal werknemers zich in een bond moeten verenigen, dit aantal uit te breiden, zeker in de bedrijven buiten de mijnindustrie.

Hebben wij aldus in een bedrijf of bedrijfstak een groot aantal leden, dan zal men gedwongen zijn ons in dat overleg toe te laten, en zal men ook op ander gebied meer rekening met ons houden.

Wij hebben reeds met verschillende bedrijven regelmatige contacten, waardoor het dus mogelijk is voor de mensen die daar werken iets te kunnen doen.

Je kunt dus gerust zijn briefschrijver, je belangen zijn veilig bij de A.B.W.

Voorzitter.²⁶⁹

De consument moet goed opletten bij het kopen van de eerste levensbehoeften, hoewel de er geringe prijsstijgingen hebben plaatsgevonden, is er een aanmerkelijk prijsverschil te zien in de winkels.

Bij de arbeidsongeschikten vindt op het gebied van uitkeringen ernstige discriminatie plaats. De arbeidsongeschiktheidsbedragen, ingevolge de in 1967 ingevoerde WAO-wet verschillen aanmerkelijk met die van hen, die vóór de ingang van de wet een invaliditeitsuitkering kregen en nog krijgen, let wel, voor hetzelfde percentage van invaliditeit. Het regent klachten, waarop de vakbond hierover een brief aan de minister van sociale zaken stuurt.

Aan Zijne Excellentie
De Minister van Sociale Zaken
te
's-Gravenhage

Heerlen 4 maart 1969

Excellentie,

Regelmatig worden wij benaderd door leden van de groep uit ons ledenbestand, die een invaliditeitsuitkering ontvangen, gebaseerd op de Interimwet Invaliditeitsrentetrekkingen. Wanneer deze personen hun invaliditeitsuitkering vergelijken met personen die een invaliditeitsuitkering ontvangen, gebaseerd op de regeling die per 1-7-1967 bij de invoering van de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering van kracht geworden, dan komen zij tot de conclusie dat er een aanmerkelijk verschil in de hoogte van de uitkeringen bestaat voor een zelfde mate van arbeidsongeschiktheid.

Dit nu wordt door de personen van bovengenoemde groep als een ernstige discriminatie aangevoeld. Vooral voor de groep van arbeidsongeschikten die uit het ondergrondse mijnbedrijf voortkomen zijn de verschillen in de uitkeringsbedragen zeer groot en belopen soms meer dan f200,- per maand.

Deze grote verschillen worden veroorzaakt doordat de z.g. Interimtrekker een W.A.O.-uitkering ontvangt, gebaseerd op het dagloon van een geschoolde werknemer, terwijl degenen die na 1-7-1967 een W.A.O.-uitkering ontvangen, deze berekend krijgen naar het eigen dagloon.

Dit leidt tot ongewenste en niet verdedigbare verschillen in behandeling. Wij nemen aan, dat U ook reeds door anderen bent benaderd over deze kwestie omdat wij ons kunnen indenken dat het moeilijk is een

²⁶⁹ ABW 1969-02/03

Excuus te vinden voor deze zeer grote verschillen in behandeling van arbeidsongeschikten. Wij mogen U daarom verzoeken die maatregelen te nemen welke ertoe leiden dat bovengenoemde grote verschillen in behandeling van arbeidsongeschiktheid zoniet geheel, maar dan toch wel voor een aanmerkelijk deel worden opgeheven.

De Algemene Bond van Werknemers

w.g. J.D. Brandt, voorzitter

w.g. Th. K. Knarren, sekretaris.²⁷⁰

Gewoontegetrouw wordt t.b.v. de tweejaarlijkse Algemene Vergadering in mei in het Pancratiushuis te Heerlende door de lokale afdelingen ingestuurde voorstellen en amendementen, voorzien van een prae-advies door het hoofdbestuur, afgedrukt. Eveneens worden voor de leden nieuwe cao's van diverse bedrijfstakken afgedrukt.²⁷¹

Toch blijkt, dat de prijsstijgingen verontrustend, hierover wordt weer de verantwoordelijk minister benaderd.²⁷²

PRIJSSTIJGINGEN

Wegens de nog steeds oplopende prijzen van alle mogelijke artikelen, vooral vooral voor het levensonderhoud en het tengevolge daarvan voor een groot deel ongedaan maken van de loonverbetering in alle bedrijfstakken, hebben wij ons met onderstaand schrijven tot de minister gewend.

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Economische Zaken,
's-Gravenhage.
Excellentie,

Heerlen, 31 maart 1969

De Bondsraad in vergadering bijeen op zondag 30 maart 1969 ter bespreking van de lonen en prijzen, verzoekt het Hoofdbestuur het volgende onder de aandacht van Uwe Excellentie te brengen.

De aan de gang zijnde prijsontwikkeling neemt verontrustende vormen aan. Wanneer deze ontwikkeling blijft voortduren zullen de prijzen in 1969 tot minstens 7% oplopen. Daarmede gaat het effect van de loonsverhogingen geheel verloren en zal er nauwelijks sprake kunnen zijn van een reële inkomensverbetering voor werknemers. Een dergelijke ontwikkeling geeft vervolgens aanleiding een duurtetoeslag te eisen. De verwachting die blijkbaar door uwe Excellentie wordt gekoesterd, van een prijsdalend effect door de prijsconcurrentie en het wegwerken van calculatiefouten van de B.T.W. zijn, zo meent de Bondsraad, wel wat hooggespannen. Er zullen ingrijpendere maatregelen genomen moeten worden die niet alleen een verdere prijsstijging tegen gaan, maar tevens prijsdalend werken.

Hierbij zou gedacht kunnen worden aan wijziging van de plannen tot huur- en accijnsverhoging. Naast de 6% huurverhoging per 1 april 1969 zijn ook nog gebieden waar de huurliberalisatie per die datum wordt ingevoerd, waardoor de huurstijgingen in die gebieden boven de 6% zullen uitgaan.

De conclusie van de Bondsraad is, dat door het uit de hand lopen van de prijzen het leven onverwacht duurder is geworden dan verantwoord is.

De Bondsraad dringt er daarom bij Uwe Excellentie op aan op korte termijn strenge en indringende prijsmaatregelen te nemen.

Het Hoofdbestuur,

w.g. J. D. Brandt, voorzitter.

w.g. Th. K. Knarren, sekretaris.

Van de Minister werd het volgende antwoord ontvangen:

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Het Hoofdbestuur van de

Algemene Bond van Werknemers

Ververstraat 2

Heerlen.

---

²⁷⁰ ABW 1969-04

²⁷¹ ABW 1969-04

²⁷² ABW 1969-05

's-Gravenhage 14 april 1969

Uw brief van 31 maart 1969 heb ik in goede orde ontvangen. Uw oordeel, dat de aan gang zijnde prijsontwikkeling verontruste vormen aanneemt, deel ik geheel.

De regering heeft dan ook verschillende maatregelen getroffen om aan dit verschijnsel een halt toe te roepen. In de eerste plaats is een prijsstop afgekondigd, welke de prijzen van 14 maart j.l. bevriest. In beginsel zal van deze prijsstop geen ontheffing worden verleend. Voorts is hieraan toegevoegd een algemene calculatiebeschikking die als maximumprijs aangeeft de prijs van het betrokken goed of de betrokken dienstverlening per 1 oktober 1968, vermeerderd met het effect van de invoering van de b.t.w. en van de overige externe kostenstijgingen tussen 1 oktober 1968 en 14 maart 1969, en vermindering met de oude omzetbelasting. Deze tweede beschikking is nodig omdat een zonder meer bevriezen van de prijzen per 14 maart een legalisering zou betekenen van te sterke verhogingen. De controlemogelijkheden zullen naar verwachting verdubbeld worden.

Om te voorkomen dat de conjunctuur te zeer zou worden verhit, is de invensteringsaftrek onmiddellijk geschorst. Aan de Sociaal-Economische Raad is een spoedadvies gevraagd over de vraag op welke wijze een verdere doorwerking van de loon- en prijs-spiraal kan worden tegengegaan. Het gaat er daarbij om, door een tijdelijke ingreep op korte termijn een zekere verlaging van de kosten van levensonderhoud te bereiken. De regering is eventueel bereid voor dit doel voor een keer een bedrag van f 130 a f 140 mln beschikbaar te stellen.

Aan de getroffen maatregelen heeft de meerderheid van de Tweede kamer een uitvoerig debat op 9 en de vroege ochtend van 10 april goedkeuring gegeven.

De regering hoopt en verwacht dat haar prijspolitiek en de werking van de concurrentie in de komende maanden geleidelijk tot duidelijke resultaten zullen leiden.

De Minister van Economische Zaken
w.g. L. de Block.

Onze Bond reageert als volgt op dit schrijven en prikt de ballon door.

MAATREGELEN MINISTER

Zoals uit het antwoord van Minister de Block blijkt is een prijsstop afgekondigd, die de prijzen van 14 maart j.l. bevriest. Tijdens de op 9 april j.l. hierover gehouden debatten heeft de meerderheid van de Tweede Kamer aan deze prijsstop haar goedkeuring gegeven. Aan deze prijsstop zal in beginsel geen ontheffing worden verleend. Een en ander betekent dat de prijzen van 14 maart j.l. zullen gelden en verhogingen ongedaan gemaakt zullen worden. In het antwoord van de Minister aan de Tweede Kamer heeft hij wel gezegd dat sommige prijsverhogingen ook in de toekomst niet te vermijden zijn. Door de Minister van Financiën werd verklaard dat aan verhoging van de accijnzen op benzine en alcohol ingaande 1 juli 1969 niet valt te ontkomen, maar dat de verhogingen die nodig zijn voor de hogere defensielasten zo gering mogelijk zullen worden gehouden. Tevens bevestigde hij het reeds verschenen bericht dat per 1 januari 1970 de B.T.W. verder omhoog zal gaan, om de reeds ingevoerde verlaging van loon- en inkomstenbelasting te kunnen dekken. Daardoor ontstaat bij ons het gevoel dat de werknemers dan eerder weer tekortkomen, inplaats dat zij met het inkomen gelijk blijven.

Onder de prijsstop vallen ook overheidstarieven zoals gas, water, openbaar vervoer enz. Over de bereikte resultaten naar aanleiding van de vergadering van de Mijnindustrieraad gehouden op 3 april j.l. schrijven wij elders in dit vakblad dat in de komende maanden een verdere verhoging van de kosten van levensonderhoud nauwellettend zal worden gevolgd. Ons inziens bestaat daartoe zeker een reden, omdat de prijsverhogingen liggende voor 14 maart j.l. reeds een stijging van de kosten van het levensonderhoud (7%) hebben veroorzaakt, waardoor het grootste deel van alle loonsverbeteringen in den lande verloren zijn gegaan. Er zijn zelfs afgesloten c.a.o.'s die nu al een tekort aangeven. Geen wonder dat er duidelijke aanwijsbare tendensen zijn, een aantal afgesloten c.a.o.'s op te zeggen. Voor wat de mijnindustrie betreft was daarom de voorgestelde 10% door onze organisatie niet zo maar uit de lucht komen vallen. Wij hebben de stellige indruk, dat daarop in de loop van 1969 nog moet worden teruggekomen. Wij zullen echter eerst de verdere ontwikkelingen aan het prijzenfront afwachten.

Vorig jaar, in 1968, steeg de omzet van de Daf met ruim 13%.²⁷³

De 8% loonsverhoging van 1 april 1969 is nihil.

²⁷³ ABW 1969-06

Onze vakbond had weer gelijk, de loonsverhoging van 8% in april in de mijnindustrie werd geheel teniet gedaan door de prijsstijgingen; de door de bond gevraagde 10% was juist gezien, doch genegeerd. Door de prijsstijgingen bleek zelfs de gewenste in februari gevraagde 10% verhoging geen reële vooruitgang te betekenen. Verbolgen wordt dit uitgebreid in het bondsblad medegedeeld. De Algemene Vergadering heeft het hoofdbestuur opgedragen, stappen te ondernemen, om te komen tot een verdergaande loonsverbetering, waarbij het welvaartselement niet uit het oog dient te worden verloren.²⁷⁴

Bij gelegenheid van de wetgevende tweedaagse Algemene Vergadering van 30 en 31 mei, gaf de voorzitter aan, dat zij er alles aan doen, om de vakbond ongeschonden uit het mijnafstelingsproces te komen. Sinds de structuurwijziging van de bond komt ook de belangenbehartiging van werknemers in andere takken van industrie andere bedrijfstakken onder de aandacht.²⁷⁵

Een gelukkige omstandigheid mag worden genoemd dat tot nu toe vervangende werkgelegenheid synchroon kon lopen met afvloeiing van mijnpersoneel. Desondanks kunnen problemen ontstaan bij het afvloeiingsbeleid van personeel bij de particuliere mijnen door een tekort aan frontarbeiders. De MIR heeft daarom toestemming gegeven om 200-300 Marokkaanse mijnwerkers met frontervaring uit het Belgische kolenbekken te werven. Voor het toezichthoudend personeel van dit jaar te sluiten Domaniale mijn en de Wilhelmina zal het moeilijk zijn, vervangend werk te vinden, gezien hun opleiding en leeftijd. De vakorganisaties huldigen het standpunt, dat niemand in moeilijkheden mag komen te verkeren, dat anders het afvloeiingsbeleid niet zal worden goedgekeurd, hetgeen overigens de minister van Economische zaken is medegedeeld.

De Mijnota is nog steeds niet verschenen. Hoewel de werkloosheid daalt, zijn er nog altijd 20.000 mijnwerkers, die op het moment wachten, dat zij door inkrimping het mijnbedrijf moeten verlaten. Voor hen zal er passende vervangende werkgelegenheid moeten zijn. Hiervoor zal toch een goed plan moeten zijn.

De particuliere mijnen zorgen ook voor vervangende werkgelegenheid. In verband hiermee zal de staat echter de exploitatie van de mijnen moeten blijven steunen, volgens berekeningen tot 1975.

Verder wordt betoogd, dat behalve de hierboven geschetste grote problemen, evenzo de problemen die leven bij de individuele mens belangrijk zijn. Zij, die door de inkrimping van de mijnbedrijvigheid aan werk is geplaatst dat hem financieel gezien veel minder oplevert dan voorheen. Nog dagelijks ondervinden wij dat vele ex-mijnwerkers, vooral ondergronders, nog maar zeer moeilijk kunnen leven van het veel kleinere inkomen dat zij nu genieten. Natuurlijk weten wij dat de omstandigheden waarin het mijnbedrijf is komen te verkeren, daarvan de oorzaak is. Het moge daarom nogmaals gezegd worden dat wij nog steeds betreuren dat de tegemoetkomingsregelingen die voor intern verplaatsten gelden niet van toepassing zijn verklaard voor extern verplaatsten. O ja, wij kennen de argumenten die zijn aangevoerd om datgene wat wij zo vurig gehoopt hadden ingevoerd te krijgen belette zulks te doen. Maar daarmee zijn de feiten niet weggepraat. Ook bij andere groepen van werknemers die het mijnbedrijf hebben moeten verlaten door inkrimping van dit bedrijf bevinden zich mensen die toch nog met heel wat moeilijkheden kampen.

Als vakbond hebben wij hier eveneens een taak, namelijk de taak de individuele mens en in ons geval het lid zo goed mogelijk bij te staan. Dat daarvan reeds een veelvuldig gebruik wordt gemaakt moge blijken uit de soms overstelpende drukte op onze bezoekdagen waar honderden gevallen per jaar behandeld worden.

Voor wat dit laatste betreft, zullen wij ook ons werkterrein, nog meer dan tot nu toe, moeten verleggen naar leden van andere beroepen in andere bedrijven. Daarvoor is nodig een goed contact nodig tussen die leden en de besturen. Tevens is nodig een goed contact met die bedrijven waar wij leden hebben. In een aantal bedrijven zijn deze contacten reeds gelegd en hebben wij in samenwerking met die bedrijven contact-lieden kunnen aanwijzen. Het zal U niet verwonderen dat wij hierbij de opmerking willen plaatsen dat alle begin moeilijk is en dat onze activiteiten op het gebied van loon- en arbeidsvoorwaarden in andere bedrijven bescheiden zijn geweest en zich tot nu toe hebben beperkt tot het verlenen van hulp aan het individuele lid als hij met moeilijkheden te kampen had doordat hem niet werd toegekend waar hij recht op had.

De voorzitter hoopt, dat de afgevaardigden, daarvoor begrip kunt opbrengen. En "Nochtans hebben wij vertrouwen in de toekomst voorwat de mogelijkheden van onze Bond betreft. Maar er zal stevig aangepakt moeten worden, niet alleen door het Dagelijks Bestuur en het Hoofdbestuur, want ook voor dezen geldt dat één dag maar 24 uur heeft, maar door allen die zich tot het kader van de Bond rekenen. Niet door kritiek te uiten daar waar ze niet geuit behoeft te worden of door verantwoordelijkheid af te schuiven op anderen, komen we er.

Het is nu de tijd van aanpakken, het elkaar ondersteunen in het werk dat noodzakelijk gedaan moet worden, waarbij wij als Hoofdbestuur zeker zullen openstaan voor opbouwende en redelijke kritiek en tevens zeer gaarne goede

---

²⁷⁴ ABW 1969-07

²⁷⁵ ABW 1969-07

suggesties in ontvangst willen nemen. Hoe dit mogelijk is hebben, naar onze mening, de laatste Bondsraadvergaderingen bewezen, daar heerste een goede stemming en werd constructief en opbouwend gewerkt. Dit moet ook vandaag en morgen mogelijk kunnen zijn”²⁷⁶

De ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in Limburg wordt steevast in cijfermatig materiaal per plaats en/of regio een aparte rubriek vermeld.²⁷⁷

ZILVEREN BONDSJUBILEUM

1944 – 1969 AAN AL ONZE LEDEN

Naast de voor- en tegenspoed die onze Organisatie heeft gekend gedurende de voorbije vijftienvintig jaar, wordt ook een periode afgesloten waarin veel activiteiten werden ontplooid in het belang van allen die deel uitmaken van onze bondsgemeenschap.

Deze maand zal echter een nieuwe fase intreden, waarvan we nog niet weten hoe het allemaal zal gaan. Er wordt ons we eens gevraagd wat wij van de toekomst verwachten, vooral nu onze organisatie een structuurverandering heeft ondergaan.

Reeds het stellen van deze vraag vinden wij al belangrijk. Maar nog belangrijker en actueler is de vraag in hoeverre de leden bereid zijn mee te helpen de Bond in zijn nieuwe opzet te doen slagen. Alle leden dragen daarvoor medeverantwoordelijkheid, hetgeen betekent dat we het samen zullen moeten doen. Van dat samen doen zal afhangen of de Organisatie zijn activiteiten aan blijven ontplooiën. Wij zijn in een overgangperiode aangekomen die beslissend zal zijn of de Bond zijn werk met kracht kan voortzetten. Vandaar dat het een gebiedende eis is dat al onze leden zich moeten inzetten en er mede zorg voor zullen moeten dragen dat de A.B.W. vele nieuwe leden aan het bestaande ledenbestand kan toevoegen. De Bond moet groeien om op de ingeslagen weg voort te kunnen gaan.²⁷⁸

Op dinsdag 23 september 1969 is het vijftienvintig jaar geleden dat onze organisatie werd gesticht. De Bond is dan zilveren jubilaris na een reeks van veel bewogen jaren.

Tijdens de bezettingstijd van de Tweede Wereldoorlog rijpte bij de mijnwerkers het plan - en werd daarvoor ook de grondslag gelegd - om aan het einde van de oorlog als de bevrijding er eenmaal zou zijn, één organisatie te stichten waarin plaats was voor elke mijnwerker, ongeacht zijn politieke of religieuze levensbeschouwing. Gedurende de bezettingstijd kwam dit plan steeds meer naar voren - al was dat toen nog in het geheim - door het feit dat er in de oorlogsjaren maar één gezamenlijk doel voor ogen stond n.l. de bevrijding van Nederland. Om dit te bereiken werkte iedereen met iedereen samen, waarbij geen onderscheid gemaakt werd wat wie dan ook was. De gezamenlijke krachtsinspanning droeg er uiteindelijk toe bij met veel enthousiasme de bevrijding te vieren.

Nadat de bezetters verdwenen waren moest Nederland zo spoedig mogelijk weer worden opgebouwd. Hetzelfde gold voor de provincie Limburg met zijn mijnindustrie. Deze industrie zou zo spoedig mogelijk van de grond moeten komen, omdat heel Nederland schreeuwde om steenkolen. Uit voorgaande gedachte werd reeds op 23 september 1944 de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf opgericht. Na jarenlange strijd werd op 25 september 1951, Staatsblad no. 26 de Koninklijke Goedkeuring op de statuten verkregen. Onder bondsvoorzitterschap van J. W. Hamers begon de A.B.W.M. in 1944 zijn werkzaamheden, ten behoeve van de mijnwerkers.

In de jaren na de bevrijding is de weg van de bond waarlijk niet over rozen gegaan. Vooral in de directe naoorlogse periode heeft Hamer het niet gemakkelijk gehad de "Bond van Hamers", zoals die in de volksmond werd genoemd, vaste grond onder de voeten te geven. Tal verdachtmakingen waren van de zijde der overige vakbonden aan orde van de dag. Zelfs de pers werkte daar ten nadele van de A.B.W.M. gretig aan mee.

Dat heeft jaren geduurd, totdat zich een aantal jaren geleden een kentering ten goede begon af te tekenen. Deze kentering was een gevolg van de wijzigingen en veranderde standpunten ten opzichte van het maatschappelijk bestel. Velen die de Bond getracht hadden te kraken en van het toneel te doen verdwijnen, zagen er geen gevaar meer in, net zoals zovele andere zaken. Ondanks alles is de A.B.W.M. overeind gebleven.

Reeds op 23 november 1944 verscheen de eerste jaargang no. 1 van het vakblad, genaamd "Ons Orgaan". Wij hebben dit nummer nog eens doorgebladerd en het gele papier waarop toen gedrukt werd bekeken. Alleen al de gele kleur van dat papier riep bij ons herinneringen en ook onaangename herinneringen op uit de veertiger jaren. In dat eerste nummer vonden wij een lezenswaardig artikel met het opschrift "Hoe het groeide". Wij plaatsen dit hier onverkort.

²⁷⁶ ABW 1969-07

²⁷⁷ ABW 1969-07

²⁷⁸ ABW 1969-08/09

“Wegens de zeer geringe samenwerking welke er in het verleden tusschen de verschillende vakorganisaties bestond, leefde er onder de werkers reeds voor de oorlog een drang naar meer eensgezindheid.

De drie mijnwerkersbonden stonden in wezen wel hetzelfde doel voor, doch onder invloed van politieke en confessionele stroomingen werd het doel, n.l. de behartiging van het stoffelijk welzijn van den werknemer, maar al te vaak voorbijgestreefd. Dit had dan ook tot gevolg, dat geleidelijk zich vele werkers van hun organisatie afkeerden en dat hierdoor hun rechtspositie weer zoveel zwakker kwam te staan, behoeft wel geen betoog.

Gedurende de vier oorlogsjaren, waarin de werkzaamheden der vakorganisaties practisch lamgelegd waren, is er onder de werkers het besef gegroeid, dat om een gesteld doel te bereiken, voor alles eensgezindheid noodzakelijk is. En dat dit besef geleidelijk sterker werd, naarmate het wereldgebeuren de verbonden volkeren van Engeland, Rusland en Amerika een steeds groter rol gingen spelen. Daaraan behoeft ook hier niet meer te worden getwijfeld. Zoo kwam dan het moment waarop een gedeelte van de Limburgse bevolking, en wel juist de bevolking van de mijnstreek, het juk van den onderdrukker kon afwerpen. Thans was voor den werknemer het moment aangebroken de handen ineen te slaan, om te komen tot oprichting van een Algemeene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf. Niet zodra was hiervoor het initiatief genomen, of de leden stroomden met honderden toe. Het zou misschien voor de hand liggen te denken, dat dit hoofdzakelijk oud-leden van de Algemeene Mijnwerkersbond of niet-georganiseerden zouden zijn. Neen, ook zeer veel leden van de Katholieke en Protestantsch Christelijke Mijnwerkersbond lieten zich als lid inschrijven. Hiertegen kon dan ook geen enkel bezwaar bestaan, omdat de bond in haar programma vooropgesteld had, dat alle na te streven doelstellingen of te nemen maatregelen op sociale en christelijke grondslag zullen berusten.

Intussen was er ook onder de beamten en van de verschillende mijnen en nevenbedrijven een stroming ontstaan om te komen tot één organisatie. Hiertoe werden enige vergaderingen belegd, terwijl op de bedrijven lijsten gecirculeerd hebben voor het verzamelen van handtekeningen van sympathiseerenden. Het is niet te veel gezegd als gemiddeld 80% van de beamten zich voor één beamtenorganisatie uitspraken. Het lag dus in de lijn der verwachtingen dat ook voor de beamtengroep de oprichting van de organisatie spoedig een feit zou zijn, doch het is helaas anders uitgekomen.

Van katholieke zijde werd er n.l. op gewezen dat alvorens tot oprichting van een algemeene bond kan worden overgegaan, eerst hiervoor de toestemming van het Episcopaat afgewacht diende te worden, en daar Roermond ook tot op heden nog niet bevrijd is kon den Bisschop hierin dus niet worden gekend. Daartegenover staat dat vele katholieken de gedachten zijn toegedaan dat het niet noodig is om op toestemming van het Episcopaat te wachten, gezien de groote drang naar eenheid en de uitzonderlijke positie waarin een gedeelte van onze provincie zich ten opzichte van de overige deelen van het land bevindt. De katholieken die niet wilden wachten hadden gelijk, want de Encycliek Quadragesimo Anno geeft duidelijk aan dat aansluiting van katholieken bij een neutrale bond onder bepaalde omstandigheden bijna onvermijdelijk is, waarbij het dan steeds een eerste vereischte blijft dat die bond de rechtvaardigheid en billijkheid nastreeft en aan de katholieke leden volledige vrijheid laat volgens hun geweten te handelen en aan de geboden der Kerk te gehoorzamen. Werd aan deze bepalingen voldaan, dan zal de Bisschop zijn goedkeuring zeker niet aan de katholieken onthouden om als lid van de bond toe te treden. Er werd dus gewacht en is er uit dit wachten ook niet iets goeds geboren? De Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf was intusschen tot stand gekomen en werd door de directie der Gezamenlijke Mijnen als organisatie erkend. Wat ligt er nu meer voorde hand dan dat, zoals thans reeds velen gedaan hebben, ook de beamten tot deze bond toetreden? Wanneer wij in het bedrijf naar verbroedering streven, waarom zou er dan verschil in organisatie moeten bestaan? Indien men eenheid wil, laten wij dan die eenheid ook zoo krachtig mogelijk naar voren brengen. De belangen van den beamte raken de belangen van den arbeider, en omgekeerd zullen de belangen van den werker in de meeste gevallen met de belangen van den beamt parallel gaan. Willen wij eenheid van organisatie dan is het noodzakelijk, dat ook de beamten zich aansluiten bij de Algemeene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf.”

(Tot zover dit artikel)

De strijd om het voortbestaan van de A.B.W.M. ging voort. Jarenlang is geprobeerd met allerhande laakbare middelen de bond te ondermijnen. Als echter ooit gebleken is dat onze bond levensvatbaarheid had, dan was dit in de directe naoorlogse jaren.

Het in 1945 voor het eerst samengestelde hoofdbestuur kon leiding aan de bond geven, waardoor vele problemen die de mijnwerkers toen beroerden, aan de orde werden gesteld.

En zo is het in de loop der jaren doorgegaan. Nieuwe afdelingen met grote ledentallen rezen als paddestoelen uit de grond.

Het was een opgang om nooit te vergeten. Maar de toenmalige bondsleiding ontveinsde zich niet dat na deze stormachtige ontwikkeling -mede door allerhande valse verdachtmakingen van invloeden buiten de bond- een

stilstand en ook een tijd van achteruitgang in de ledentoevloed zou aanbreken. De persoonlijke aanvallen die een deel onzer leden moesten doorstaan waren voor die tijd ontzettend. Met alle mogelijke middelen trachtte men deze leden en/of hun vrouwen en kinderen te bewerken het lidmaatschap op te zeggen. Vanzelfsprekend is dat in een aantal gevallen gelukt, maar in nog meer gevallen mislukt. Voor dit laatste kunnen wij nu alleen maar dankbaar zijn omdat velen door hun vasthoudendheid de grondslag hebben gelegd de A.B.W.M. te handhaven. Gedurende twee en twintig jaar gaf "Wil Hamers" als voorzitter leiding aan de bond. In die periode is op het gebied van lonen en arbeidsvoorwaarden veel tot stand gebracht. Er is gevochten om mijnpersoneel die plaats in de samenleving te geven die het krachtens zijn arbeid verdiende. Op juli 1966 werd de oud-voorzitter opgevolgd door J. D. Brandt.

Daarmede werd een nieuwe periode ingeluid. Tengevolge van de opkomst van andere goedkopere energiebronnen - zoals aardgas en olie, verminderde de plaats van de steenkolen in de energievoorziening steeds meer. In 1964 sprak oud-minister Andriessen te Heerlen nog wel niet geheel zijn verontrusting uit over de plaats van de steenkool, maar zijn visie wees er toch op dat het berg-af zou gaan.

Zulks bleek toen op 14 december 1965 oud-minister den Uyl zijn nota inzake de mijnindustrie en de industriële Herstructurering van Zuid-Limburg uitbracht. De sluiting van de eerste mijn die industriekolen produceerde, n.l. Stm. Maurits werd door hem aangekondigd.

In april 1966 werd met de sluiting van Stm. Maurits een aanvang gemaakt, die in drie jaar zou moeten worden voltooid. Er werkten toen 7.800 personeelsleden. Nieuwe grote problemen rezen aan de horizon. Zoals bekend volgde daarna ook inkrimping en sluiting van andere mijnen en bedrijven, waarbij vervangende werkgelegenheid een punt van de eerste rangorde was. Tot plm. 1975 zal het nog duren alvorens de steenkolenmijnindustrie van de Limburgse bodem is weggevaagd. Door deze radicale wijzigingen in de werkgelegenheid, diende de A.B.W.M. zich te bezinnen op een nieuwe en geheel andere bondsstructuur.

De plannen daarvoor rijpten reeds in 1967 toen door de algemene vergadering van onze bond een structuurwijzigingsrapport werd aanvaard. Naar aanleiding daarvan werden gedurende de in 1968 gehouden twee buitengewone algemene vergaderingen de voorstellen van het hoofdbestuur tot wijziging van de bondsstatuten aanvaard. Reeds op 29 oktober 1968 werd de Koninklijke Goedkeuring op deze statuten verkregen. De Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf wordt vanaf vorengenoemde datum Algemene Bond van Werknemers genoemd.

Van belang is te weten dat vanaf 29 oktober 1968 iedere werknemer ongeacht zijn beroep en bedrijf waar hij werkzaam is, lid van van A.B.W. kan worden. Dat geldt zowel voor mannelijke als vrouwelijke werknemers. De voormalige A.B.W.M. zal zich vanaf dat moment als A.B.W. aan alle werknemers presenteren als een organisatie die bereid is de belangen van alle werknemers te behartigen. Voorwaar geen gemakkelijke opgave, maar wel een opgave die met aller medewerking realiseerbaar is. Nu de mijnindustrie gedoemd is te verdwijnen zal het zaak zijn dat de nieuwe bond (A.B.W.) die als A.B.W.M onder veel moeilijker omstandigheden het levenslicht aanschouwde, zijn plaats blijft behouden in het sociaal-economisch bestel, vooral in Limburg.

Ziedaar een kort overzicht van de geschiedenis van onze organisatie, nu wij gezamenlijk aan de vooravond staan van de viering van het zilveren jubileum. Dat zou een boekwerk van behoorlijke omvang vullen. Op het schrijven van een dergelijk gedenkboek werd tijdens de jongste algemene vergadering nog de aandacht gevestigd, vooral omdat onze hedendaagse jongere werknemers daardoor een overzicht zouden krijgen in het ontstaan en de ontwikkeling van de bond.

Dat de A.B.W. in september a.s. zijn zilveren jubileum kan vieren is te danken aan een grote groep van oude getrouwen die in de eerste moeilijke jaren na de bevrijding in 1944 daarvoor de grondslag hebben gelegd. Hun onwrikbaar vertrouwen en onvermoeid werken in en voor onze organisatie hebben het mogelijk gemaakt dat de bond door de stormen van de tijd is heen gekomen en op 25 jaar vruchtbare arbeid ten dienste van de werknemers kan terugzien. Velen van hen zijn niet meer onder ons, doordat zij ons door de dood zijn ontvallen. Aan allen brengen wij een posthume hulde. Anderen die ook tot de werkers van het eerste uur behoren maar gelukkig nog in leven zijn en nu van een rustige oude dag genieten, onze welgemeende dank voor alles wat zij in het belang van de bond hebben gedaan. Ook zij die in dit jubileumjaar vijfentwintig jaar lid van de bond zijn en allen die door hun lidmaatschap het werk van de Bond hebben steund, hartelijk dank.

Deze dank is ook gericht aan het adres van de heer Fr. Habets, Voorstad, Sittard, in wiens drukkerij gedurende al deze jaren ons vakblad van de persen rolde.

Vrienden, laten wij in de nieuwe constellatie van de Bond gezamenlijk doorgaan in de meest optimale wijze de belangen van alle aangesloten werknemers te behartigen. Dat is vooral noodzakelijk door de geweldige veranderingen die zich tengevolge van de mijnsluitingen in Limburg aan het voltrekken zijn.

Onder normale omstandigheden zou het ongetwijfeld een reden zijn geweest tot een openbare feestelijke herdenking van het vijfentwintig-jarig bestaan van de bond.

Nu echter de steenkolenmijnindustrie geleidelijk aan betekenis inboet, hetgeen ook voor onze organisatie -die voor wat haar ledenbestand betreft steeds volledig gebaseerd is geweest op die mijnindustrie- gevolgen heeft, is door het hoofdbestuur afgezien van openbare feestelijkheden.

Daarom heeft het hoofdbestuur besloten de feestviering met een receptie enkel binnen de organisatie te doen plaatsvinden op zaterdag 27 september 1969 tussen 11.30 uur en 13.30 uur in het Pancratiushuis, Nobelstraat 33 te Heerlen.

Al onze leden zijn hier welkom.²⁷⁹

MINISTERIEEL BEZOEK AAN LIMBURG

Minister de Block van Economische Zaken heeft tijdens zijn werkbezoek aan Limburg op dinsdag 8 juli j.l. besprekingen gevoerd met werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers uit de mijnindustrie ieder afzonderlijk en later op de dag met het dagelijks bestuur van de Mijn-industrieraad.

De bedoeling van deze besprekingen was het oordeel van genoemde partijen, die ten nauwste betrokken zijn bij de sluiting van de mijn-industrie en de herindustrialisatie van Limburg, te vernemen over het plan dat bij de Regering leeft tot verdere afbouw van de Mijnindustrie en herindustrialisatie van Limburg, of anders gezegd, de opinie te peilen over de inhoud van de nieuwe Mijnnota alvorens deze Nota te publiceren.

De Minister, vergezeld van enkele hoofdamttenaren van zijn departement, deelt vervolgens over de inhoud van de nieuwe Mijnnota enige hoofdpunten mede.

Zo zal de stopzetting van de kolenproductie van de Willem-Sophia in september 1970 plaatsvinden, gevolgd door de Emma in 1973, terwijl voor de O.N.-mijnen en Laura en Vereeniging wordt gestreefd naar beëindiging van de productie in 1974-1975.

Uitdrukkelijk wijst de Minister er op dat hier slechts sprake kan zijn van streefdata. De huidige ontwikkeling van de vervangende werkgelegenheid is optimistisch te noemen, maar het zal best kunnen, aldus de Minister, dat hierin in later stadia vertragingen optreden. De Minister sprak zijn waardering er over uit dat zoveel moeite is en wordt gedaan in het mijnbedrijf om de herindustrialisatie te doen slagen.

De nieuwe Mijnnota zal een schematische opstelling bevatten waarbij wordt gesteld dat ongeveer half 1972 zal worden bekeken wat na 1973 zal gebeuren.

Daarmede wordt bereikt dat wanneer het klimaat niet goed is, het sluitingsprogramma kan worden verschoven. Het betoog van de Minister komt er op neer dat hij voorstander is van een flexibel beleid, hetwelk inhoudt dat aanpassing gezocht dient te worden aan de omstandigheden van het ogenblik.

Ook dient er een begeleidingscommissie te komen die als adviesorgaan van de Regering zal optreden, speciaal ten aanzien van de tewerkstelling in verband met de mijnsluitingen. De Minister zegt dat de heer Hellemans {hoofddirecteur van de Staatsmijnen, HT} bereid is gevonden het voorzitterschap van deze commissie op zich te nemen. De maatregelen ten aanzien van de industrialisatie zullen worden voortgezet ook nadat de mijnen gesloten zullen zijn, zo wil de Regering te kennen geven.

Zij gaat er daarbij van uit dat voor de vervallen arbeidsplaatsen, b.v. van personeelsleden die naar het pensioen werden overbrugd, nieuwe moeten komen. Ook vindt de Regering het reëel te stellen dat nog duizenden arbeidsplaatsen zullen moeten worden geschapen voor mensen die voorheen door de mijnen werden opgevangen. Hier wordt met name gedacht aan de jeugdigen. De Regering ziet ook in dit verband de problematiek van de scholing. De Minister is van oordeel dat de scholing op de mijnschool en de continuering en heroriëntering van de daar gegeven scholing als mogelijkheid behouden zou moeten worden.

Voor een aantal problemen die zich voordoen bij de mijnsluitingen zal de nieuwe Mijnnota geen passende oplossing inhouden. Ook over het probleem van zekerstelling van de pensioenen, nadat de laatste mijn gesloten zal zijn, zal niets in de Nota vermeld staan. Zie hierover ons commentaar onder het hoofd "Mijnwerkerspensioenen in beweging" elders in dit blad.

---

²⁷⁹ ABW 1969-08/09

Hopelijk heeft de Minister lering kunnen trekken uit de tijdens de besprekingen gemaakte opmerkingen waardoor de nieuwe Mijnota meer inhoud krijgt dan nu aan de hand van de mededelingen van de Minister verwacht kan worden.²⁸⁰

DE MIJNWERKERSPENSIOENEN IN GEVAAR?

Mededelingen van de Minister van Economische Zaken over het plan dat bij de Regering leeft ten aanzien van de verdere gang van zaken in de Mijnindustrie, gedaan in besprekingen tijdens zijn jongste bezoek aan Limburg, hebben geleid tot intern beraad in eigen kring.

Bij dit beraad werd besloten de Minister door middel van een brief op de hoogte te stellen van het standpunt van de A.B.W. met betrekking tot de vraag welke garanties de Regering zal geven om de mijnwerkerspensioenen na het sluiten van de laatste mijn in 1975 (?) onverkort te kunnen blijven uitbetalen. Hieronder volgt de inhoud van deze brief:

Heerlen, 11 augustus 1969.

Aan Zijne Excellentie

De Minister van

Economische Zaken

Te 's-Gravenhage.

Tijdens Uw bezoek aan Limburg op 8 juli jl. hadden wij het genoegen bij een van de besprekingen, die U heeft gehouden, aanwezig te mogen zijn.

Het was namelijk de bespreking met de voorzitters van de Werkgeversorganisaties in de Mijnindustrie die betrokken zijn bij de mijnsluitingen.

Nadat overeenstemming was verkregen over de grote lijnen van het plan dat bij de Regering leeft ten aanzien van de verdere gang van zaken in de kolenmijnindustrie, op grond van mededelingen die door U tijdens de bespreking werden gedaan, zult U bemerkt hebben dat alle vakbondsvertegenwoordigers ernstig teleurgesteld waren over 't feit dat er met geen letter iets geschreven zal staan in de nieuwe Mijnota over wat er van Regeringszijde zal worden gedaan met betrekking tot de financiering van de pensioenkas van het A.M.F., nadat de laatste mijn in 1975 de produktie zal hebben stopgezet

Bij een bespreking daarna in het Dagelijks Bestuur van de Mijnindustrieraad heeft U, blijkens een verslag daarvan, gezegd dat U het probleem van de pensioenen ziet en dat U zich zal beraden om te zien of er een clause in de Nota kan komen die inhoud heeft.

Tijdens de tweejaarlijkse wetgevende Algemene Vergadering van onze Organisatie, gehouden op 30 en 31 mei j.l. stelden een aantal afgevaardigden de vraag wat er zal gebeuren met de pensioenen en hoe deze verder gefinancierd zullen worden als de laatste mijn zijn poorten zou sluiten. Uit de discussie die daarop volgde was men het er over eens dat hier in eerste instantie een taak voor de Regering is weggelegd. Het ligt daarom in ieders verwachting, die met de sluiting van de mijnindustrie te maken hebben, dat over deze materie een regeling in de nieuwe Mijnota zal verschijnen.

Zou dit niet het geval zijn dan zal onze vakbond zich het recht voorbehouden de medewerking aan het plan van de Regering, ten aanzien de verdere gang van zaken bij de mijnsluitingen, op te schorten totdat er meer klaarheid zal zijn gebracht over hetgeen de Regering denkt te zullen doen voor de groep gepensioneerd en nog te pensioneren personeelsleden van de mijnen nadat de laatste mijn gesloten zal zijn. Wij blijven daarom de hoop uitspreken dat het met Uw medewerking en inzet toch nog zal lukken een zinvolle clause opgenomen te krijgen over de mijnwerkerspensioenen in de nieuwe Mijnota waarvoor wij U uiteraard zeer erkentelijk zullen zijn.

Algemene Bond van Werknemers,

w.g. J. D. Brandt, voorzitter,

w.g. A. J. v. Schendel, penningmeester.

TWEDE NOTA INZAKE DE MIJNINDUSTRIE EN DE INDUSTRIËLE HERSTRUCTURERING VAN ZUID-LIMBURG

Op 18 september j.l. heeft de Minister van Economische Zaken Mr. L. de Block tijdens een openbare vergadering van de Mijnindustrieraad in de Heerlense Stadsschouwburg een toelichting gegeven op deze Tweede Mijnota, die mede is samengesteld door de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, B. Roolvink. In het laatste hoofdstuk van de nota geven de Ministers de volgende samenvatting en conclusies, heid voor het mijnsluitingsbeleid dragen.

²⁸⁰ ABW 1969-08/09

In de periode juli 1965 tot en met december 1969 zullen 28.000 arbeidsplaatsen in de mijnindustrie zijn vervallen. Dit is aanmerkelijk meer dan in de mijnnota van december 1965 was voorzien. Het sluitingsprogramma kon in deze jaren worden versneld, omdat ook meer plaatsingsmogelijkheden beschikbaar kwamen dan in de mijnnota was aangenomen. Over het geheel genomen menen de ondergetekenden dat de vier jaren mijnsluitingsbeleid positief kunnen worden gewaardeerd. Zij zijn er zich evenwel zeer wel van bewust, dat zich op diverse terreinen en vooral in het persoonlijke vlak voor velen, die direct of indirect de gevolgen van de mijnsluitingen hebben ondervonden, grote problemen hebben voorgedaan.

Hetgeen kon worden bereikt is zeer beslist niet alleen een gevolg geweest van een relatief gunstige conjuncturele invloed. Daaraan hebben zeker ook bijgedragen de grote inspanningen van de betrokken instanties en organisaties die zich kritisch maar positief hebben opgesteld.

Naast het werk van gemeentelijke en provinciale overheid en de werknemersorganisaties mogen hier met name genoemd worden de activiteiten tot industrievestiging van de mijnondernemingen zelf.²⁸¹

Wel tevreden, maar de dag niet prijzen voor het avond is

De Tweede Mijnnota inzake de Mijnindustrie en de Industriële herstructurering van Zuid-Limburg, die door de Minister van Economische Zaken, Mr. L. de Block, op 18 september j.l. tijdens een openbare vergadering van de Mijnindustrieraad in de Stadsschouwburg te Heerlen werd toegelicht, heeft een aantal onzekerheden weggenomen. Wij weten nu dat de Shell-olieraffinaderij en de achtste Medische faculteit in Limburg gevestigd zullen worden. Wij weten nu ook dat er voor een aantal vraagstukken die niet opgelost zijn bij het verschijnen van de Tweede Mijnnota aandacht is bij de Ministers.

Een van die vraagstukken is hoe het probleem van de mijnwerkerspensioenen zal worden opgelost. De Minister van Economische Zaken en Sociale Zaken achten een uitspraak over de complexe materie van het pensioenvraagstuk slechts verantwoord, nadat een nog in te stellen commissie van deskundigen hen hierover een advies heeft uitgebracht. Wij mogen er op vertrouwen dat deze aanpak zal leiden tot een goede oplossing. Wel wijzen de Ministers er nu reeds op dat, mocht een algemene regeling met betrekking tot de waardevermindering van pensioenen tot stand komen dan zal zij ook haar werking hebben ten aanzien van de mijnwerkerspensioenen. Daarmede is echter de pensioenproblematiek, ontstaan door de sluiting van de mijnen, niet geheel opgelost. Wij wachten dus vol vertrouwen een definitieve oplossing van dit vraagstuk af nu wij weten dat daar volle aandacht voor is.

In de Mijnnota wordt vervolgens gezegd, dat in de jaren 1970 t/m 1975 in totaal nog ruim 8.100 werknemers buiten de mijnindustrie moeten worden geplaatst. Men moet er daarbij maar vanuit gaan dat voor deze groep werknemers tijdig zinvolle vervangende werkgelegenheid aanwezig is, gezien ook de flexibiliteit in het sluitingsprogramma die door de Minister wordt nagestreefd zal dit wel lukken. Een vraag die hierbij gesteld zou kunnen worden is die van hoe het zal gaan met de werknemers uit de moeilijke leeftijdsgroep, de ouderen dus. Over de plaatsingsmogelijkheden daarvan blijven wij ons toch nog wel enige zorgen maken. Dit geldt eveneens voor herplaatsing van beperkt geschikten zeker als men er vanuit blijft gaan dat hier sprake moet zijn van **zinvolle** vervangende werkgelegenheid.

Een geruststelling hierover is er dan ook wel weer omdat de Minister in zijn toelichting zei, dat de in de Mijnnota genoemde sluitingsdata slechts mogen worden gezien als streefdata, hetwelk inhoudt dat, wanneer er op genoemde sluitingsdata moeilijkheden zouden zijn m.b.t. herplaatsing van mijnpersoneel deze sluitingsdata verschoven kunnen worden totdat er een gepaste oplossing is gevonden. Daarnaast worden in de Tweede Mijnnota garanties gegeven die het vertrouwen wekken dat naar menselijke berekening geen al te grote moeilijkheden zich zullen voordoen, waarbij door de Minister nog werd opgemerkt dat de deur bij hem niet gesloten is maar op een kier blijft openstaan. Daarom wel tevreden, maar de dag niet prijzen voor het avond is!²⁸²

Ook in het volgende nummer werd ruim aandacht besteed aan het plaatsgevonden jubileum.²⁸³

DE VIERING VAN HET BONDSJUBILEUM

Zoals in ons vorig vakblad reeds werd aangekondigd heeft op zaterdag 27 september j.l. in het Pancratiushuis te Heerlen de viering plaats gehad van het Zilveren Jubileum van de Bond.

Vele kaderleden en oud Hoofdbestuursleden hadden gevolg gegeven aan de uitnodiging de besloten herdenkingsbijeenkomst bij te wonen.

---

²⁸¹ ABW 1969-10

²⁸² ABW 1969-10

²⁸³ ABW 1969-11

De oud Bondsvoorzitter, de rechtskundige adviseur, de heer Fr. Habets uit Sittard drukker van ons vakblad en enkele voormalige personeelsleden van het bondskantoor waren eveneens aanwezig. Onder deze laatsten merkten wij op Mevr. B. Op de Kamp-de Boer uit Geleen die als 'Bertie de Boer' de eerste typiste op ons bondskantoor was bij de start in 1944.

Toen voorzitter Brandt tegen half elf de bijeenkomst opende was de grote zaal van het Pancratiushuis geheel bezet. Hij richtte zich als volgt tot de aanwezigen:

U allen bent uitgenodigd om vandaag met ons het feit te herdenken dat 25 jaar geleden, namelijk op 23 september 1944, de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf werd opgericht.

Wij heten U van harte welkom. Een speciaal woord van welkom roepen wij toe aan een aantal genodigden hier aanwezig.

Degenen onder U die vandaag en in de nabije toekomst de dag herdenken dat zij 25 jaar geleden lid van de Bond werden, zullen zich nog goed kunnen herinneren hoe alles ontstaan en gegaan is.

In de bezettingstijd, dat was toen de Duitse Nazi's ons land van 1940 tot 1945 onherstelbaar leed hebben berokkend, was het besef gegroeid dat door gezamenlijk optreden veel bereikt kon worden. Dat heeft vooral de bezetter ondervonden. Naarmate de tijd verstreek en het einde van de oorlog en daarmee het einde van de bezetting in zicht kwam, realiseerde men zich heel goed dat er een tijd zou aanbreken die van alle geledingen van onze bevolking grote inspanningen zou vergen. Inspanningen die nodig zouden zijn om ons land er weer zo spoedig mogelijk economisch bovenop te helpen.

Dat daarbij de sociale kant niet vergeten mocht worden stond eveneens vast. Indachtig de samenwerking in de bezettingstijd, waarbij het bleek mogelijk te zijn gemeenschappelijk op te treden tegen een gemeenschappelijke vijand, moest het ook mogelijk zijn na de bezetting gemeenschappelijk op te treden voor gemeenschappelijke belangen. Daarom werd door velen, ja zeer velen de vurige wens uitgesproken na de oorlog niet meer terug te vallen in een verdeelde vakbeweging met een zogenaamde hokjesgeest, maar eensgezind, in één grote vakbond de belangen van de meest kwetsbare groep in onze samenleving te behartigen. Met meest kwetsbare groep in onze samenleving werd bedoeld de werknemers in de bedrijven. Het was juist deze groep die zich nog goed de ellende uit de crisisjaren, de dertiger jaren, voor de geest kon halen en die lering had getrokken uit de grote verdeeldheid die er toen in de vakbeweging heerste. De voor de oorlog opererende vakorganisaties van werknemers stond weliswaar eenzelfde doel voor ogen, namelijk de behartiging van de stoffelijke en geestelijke belangen van de werknemers, maar men kon zich niet vinden om gemeenschappelijk voor deze belangen op te komen. Politieke en confessionele stromingen in deze vakbonden gaven aanleiding tot grote tegenstellingen in aanpak van de belangenbehartiging, waarbij niet werd geschroomd elkaar de grofste verwijten naar het hoofd te slingeren bij het mislukken van een of andere actie tot verbetering van de arbeidsvoorwaarden, terwijl bij het bereiken van enig resultaat men elkaar probeerde dit voordeel af te snoepen, louter uit propagandistische overwegingen. Men bekampte elkaar in vele gevallen op weerzinwekkende wijze. Het gevolg daarvan was dat vele werknemers afkerig waren van het zich organiseren in een vakbond.

Een andere reden die tot bezwaar leidde zich te organiseren in een vakbond was die van het niet geheel vrij zijn zich te organiseren daar waar men graag georganiseerd wenste te zijn.

Een groot aantal werknemers wenste niet toe te treden tot een confessionele vakbond, maar prefereerde georganiseerd te zijn in een algemene vakbond. Die was er wel, doch die Algemene Bond had het predikaat Socialistische Bond gekregen en werd daarom ook als 'rooie Bond' betiteld en was bovendien ook nog door het Episcopaat voor katholieken een verboden Bond.

Een mogelijkheid om zich echt algemeen te organiseren was er dus niet. Tegen het einde van de Duitse bezetting van Limburg was het plan gerijpt een Algemene Bond in het leven te roepen, in die dagen nog wel eens Eenheidsbond genoemd werd, waar tegenstanders daarvan graag een verkeerde betekenis aan wilden geven, waarbij iedere werknemer, werkzaam in de mijnindustrie, lid kon worden. De drang dus naar meer gezamenlijk optreden op het gebied van belangenbehartiging, maakte het mogelijk op 23 september de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf, kortweg A.B.W.M. genoemd, op te richten. Een politiek onafhankelijke vakbond wier Statuten en Huishoudelijk Reglement mogelijk maakte dat iedere werknemer werkzaam in het mijnbedrijf, ongeacht zijn politieke en of geloofsovertuiging, daarvan lid kon worden. Duizenden werkers uit het mijnbedrijf traden als lid tot deze Bond toe, in het besef dat deze mogelijkheid tot gezamenlijk optreden voor de belangen van de werkers aangegrepen moest worden, in het besef ook dat niemand in zijn politieke en of geloofsovertuiging een haarbreed in de weg gelegd zou worden. Na enkele maanden van het bestaan van de A.B.W.M. waren meer dan 8000 leden ingeschreven. Dit ledental was binnen een jaar van het bestaan van de Bond reeds aangegroeid tot 12.000. Het hoeft geen betoog dat deze ontwikkeling een doorn in het oog was van degenen die deze A.B.W.M. niet wensten. Als wij over de bestrijding van de A.B.W.M. de jaren door, de vakbondspers en dagbladen nog eens naslaan, en dat hebben

wij dezer dagen gedaan, dan kan het niet anders of een diep gevoel van respect doorkruipt ons voor degenen in onze rijen die alle laster en verdachtmakingen ten aanzien van de A.B.W.M. en in vele gevallen ten aanzien van hun persoon over zich heen hebben laten gaan en stand hebben gehouden voor de verwezenlijking hun idealen. Wij zullen de weerzinwekkende methoden die gebruikt werden om onze Bond te bestrijden niet meer in herinnering brengen. Velen van U hier aanwezig zullen daarover weten mee te praten. Het zou alleen nog maar een extra domper op de vreugde van ons 25-jarig bestaan kunnen zijn. Wij zijn trots op al degenen die de A.B.W.M. trouw zijn gebleven. Vooral zijn wij veel dank verschuldigd aan degenen die vaak onder de moeilijkste omstandigheden bestuurs- en vertrouwensfuncties hebben bekleed voor de Bond. Aan al deze vrienden hebben wij het tevens weer te danken dat wij ook thans nog een vakbond zijn die er wezen mag.

Als wij dan de namen van enkele pioniers mogen noemen, die nog in ons midden zijn en gedurende vele jaren leiding hebben gegeven aan onze bond, dan is dit de eerste plaats onze oud-Bondsvoorzitter, Wiel Hamers, die gedurende 22 jaar aan het hoofd van de Bond heeft gestaan en op belangrijke plaatsen de Bond heeft vertegenwoordigd. Zeker niet minder verdienstelijk werk werd verricht door de vrienden Max Oosthoek, Rinus van Tilburg, Jeu Adriaans, Antoon van Schendel, Frits Op de Camp, Huub Cobben, Evert Bécude, Jo de Wever, Tinus Doelen, Cornelis Wintgens, Gerard Kolijn, Louis Hoeymans, René Appelmans en vele anderen. Zij hebben gedurende lange of langere tijd een Hoofdbestuursfunctie bekleed en hebben de Bond op diverse belangrijke plaatsen vertegenwoordigd. De meesten hunner zijn binnenkort 25 jaar lid van de Bond. Als wij dan ook nog enkele namen mogen noemen van overleden vrienden die gedurende vele jaren aan de spits van onze Bond hebben gestaan dan zijn dit Lei Kretzers, Wiel Krewinkel, die lange jaren sekretaris resp. penningmeester zijn geweest met vele neven-functies en verder de overleden vrienden Offermans en Nijsten. Hiermede zijn slechts genoemd degenen die een Hoofdbestuursfunctie hebben bekleed met tal van andere functies waarmede wij beslist niet willen zeggen dat daarmede allen genoemd zijn die in belangrijke mate er toe hebben bijgedragen dat de Bond vandaag zijn 25-jarig bestaan kan herdenken. Het waren niet alleen Hoofdbestuurders maar ook afdelingsbestuurders die gedurende bijna 25 jaar hun sporen verdient hebben voor het werk dat zij voor de Bond hebben verricht. Als wij er daarvan enkele uit de oude garde mogen noemen dan denken wij aan een Cornel Hendriks, Mai Rouwette, Giel Habets, Pietje Douven, Karl Hensen, helaas overleden, Meddeler Sr. en vele vele anderen.

Zonder nu de bedoeling te hebben iemand, die verdienstelijk voor de Bond heeft gewerkt, niet te willen noemen zouden wij nog willen opmerken dat wij hopen in de gelegenheid te worden gesteld vele vrienden die de Bond de jaren door trouw hebben bewezen, in hun afdeling te huldigen. Wij zullen dit met het grootste plezier doen. Voor vandaag willen wij volstaan met allen, dus ook degenen wier naam hier niet genoemd zijn dank te zeggen voor al datgene wat zij ook in vele gevallen geheel belangeloos gedaan hebben voor onze Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf, die thans de naam draagt Algemene Bond van Werknemers.

Mogen wij bij deze dank en hulde tevens de echtgenoten betrekken die dikwijls hun man moesten en moeten missen als hij voor de Bond werkzaamheden verricht. Wij weten maar al te goed dat het zonder de medewerking van onze vrouwen niet zo gelukt zou zijn. Zeker zijn wij veel dank verschuldigd aan onze overleden vrienden die ieder naar vermogen de Bond een dienst bewezen hebben of op zijn minst trouw lid zijn gebleven. Wij vragen U met ons hen staande enige ogenblikken te gedenken.....Dank U.

Het zou een te lang verhaal worden om te releveren wat onzer bond in de 25 jaar van zijn bestaan voor de werknemers c.q. voor zijn leden heeft gepresenteerd en bereikt.

De jaarverslagen over deze periode verschaffen een goed inzicht daarover. Daarnaast is in de laatst gehouden Algemene Vergadering het plan geopperd een gedenkboek te schrijven over 25 jaar A.B.W.M.

Wij zullen het er over eens zijn dat het zeker geen ongelukkig voornemen is geweest de A.B.W.M. op te richten. Wij allen hebben nog steeds niet het gevoel dat onze bond overbodig is geweest, getuige ook het nog altijd respectabel aantal leden dat de Bond trouw is gebleven.

Zou nu de vraag gesteld worden, of wij in onze opzet geslaagd zouden zijn, dan zou het antwoord 'neen' moeten zijn. Er is namelijk gebleken dat de bereidheid tot het gezamenlijk optreden een belangbehartiging in één grote organisatie maar ten dele mogelijk is. Ook is gebleken, dat andere vormen van bundeling van krachten bij vroegere pogingen daartoe weliswaar tijdelijk hebben plaatsgevonden doch later zijn mislukt. De laatste tijd is er op dit gebied een ontwikkeling aan de gang waarvan men de indruk zou kunnen krijgen dat het toch de richting ingaat van een hechtere samenwerking tussen de z.g. erkende vakcentralen en de daarbij aangesloten vakbonden, alhoewel wij de indruk hebben dat het nog wel enige tijd zal duren vooraleer deze samenwerking volledig is.

In sommige gevallen, en dat is iets van de laatste tijd, worden ook z.g. categorale organisaties²⁸⁴ betrokken bij deze samenwerking. In ieder geval is het de moeite waard deze ontwikkeling te volgen en t.z.t. ons standpunt ten aanzien

---

²⁸⁴ Onder **categorale bonden** verstaan we beroepsverenigingen en andere werknemersorganisaties die vaak niet bij een van de drie grote vakcentrales (2016) zijn aangesloten en waar vooral middelbaar en hoger personeel lid van is. In de loop van de jaren zestig wisten een aantal categorale bonden elkaar te vinden waaruit de latere vakbonden voor middelbaar en hoger personeel zijn voortgekomen,

daarvan te bepalen. Anderzijds mag gesteld worden, dat de A.B.W.M. er in ieder geval toe heeft bijgedragen dat het aantal georganiseerden in de mijnstreek is toegenomen. Duizenden werknemers in het mijnbedrijf die op enigerlei wijze bezwaar hadden tegen een lidmaatschap bij een van de ander Bonden zijn lid geworden van de A.B.W.M. en hebben aan deze Bond hun vertrouwen geschonken. Wij menen dat dit toch een grote verdienste mag worden genoemd.

Natuurlijk heeft hetgeen wij thans beleven in de mijnindustrie onze Bond niet onaangeroerd gelaten. Dat is ook één van de redenen ons 25-jarig bestaan op sobere wijze en in interne kring te vieren. Het is bijna vanzelfsprekend dat een inkrimpende mijnbedrijvigheid het aantal werknemers bij deze mijnen sterk terugloopt en daarmee het aantal georganiseerden. Daarvan zullen, ongetwijfeld alle vakbonden weet hebben.

Wij hebben ons daarom afgevraagd of het zinvol kan zijn de Bond te laten voortbestaan als de mijnen eenmaal gesloten zullen zijn. Deze vraag werd aan ons kader voorgelegd en op één onzer Algemene Vergaderingen behandeld. Het Hoofdbestuur had inmiddels een commissie benoemd die de opdracht kreeg een studie te maken over bovengenoemde vraag en van advies te dienen. Het rapport van deze commissie, structuurwijzigingsrapport genaamd, is in een Hoofdbestuursvergadering en in een Algemene Vergadering met algemene stemmen aanvaard. Dit rapport gaf een inzicht van de verschillende vormen waarin het werk van de Bond voortgezet zou kunnen worden. De meest aantrekkelijke vorm bleek te zijn die van een geheel zelfstandig voortbestaan waarbij de naam zou worden veranderd in Algemene Bond van Werknemers. Dit besluit werd genomen in de Algemene Vergadering van 19 en 20 mei 1967. In dezelfde vergadering werd aan de structuurwijzigingscommissie opdracht gegeven de Statuten en Huishoudelijk Reglement voor te bereiden waarna deze zouden worden behandeld in een buitengewone Algemene Vergadering.

Deze vergadering heeft plaatsgevonden op 26 april en 25 mei 1968 alwaar na behandeling met overgrote meerderheid de nieuwe Statuten en Huishoudelijk Reglement werden goedgekeurd.

Kort daarna werd de Koninklijke goedkeuring aangevraagd en verkregen op 29 oktober 1968.

Daarmede werd een nieuw tijdperk voor de Bond ingeluid. In het volste vertrouwen dat de Algemene Bond van Werknemers aan zijn doel zal beantwoorden gaan wij de toekomst tegemoet. Er ligt een moeilijke taak op ons te wachten. Daarvoor is nodig de onontbeerlijke steun aan het Hoofdbestuur van U allen. Wij hebben het niet voor het opscheppen. Er zullen nog veel noten gekraakt moeten worden alvorens de laatste man die nog op de mijnen werkt een goede bestemming heeft gevonden. Een gelukkige omstandigheid hierbij is dat er thans wél een vrij goede verstandhouding tussen alle betrokken partijen waardoor het werk voor ons vergemakkelijkt wordt. Maar ons werkterrein is nu verlegd en in omvang sterk toegenomen.

Dit brengt met zich mede dat het daaraan verbonden werk ook in omvang is toegenomen hetwelk weer inhoud dat ons kader uitgebreid moet worden om op verantwoorde wijze het werk te kunnen doen. Daarvoor is weer de bereidheid nodig van onze leden een functie te aanvaarden op een of andere plaats in de Bond.

Verder is het nodig ons ledental weer op te voeren vooral in die bedrijven waar nog een groot aantal werknemers ongeorganiseerd zijn. Er ligt dus nog een heel werkterrein voor ons open. Het is mede daarom dat wij aan het einde van onze herdenkingsrede U allen opnieuw willen opwekken de schouders stevig onder het werk van de Bond te zetten opdat wij gezamenlijk er in zullen slagen dit werk, naar beste weten, tot een goed einde te brengen zolang dit in het belang van de werknemers, waarbij onze leden, gedaan moet worden. Wij Blijven bereid en dit moge wellicht ten overvloede nog eens gezegd worden, constructief mee te werken aan verbeteringen in de samenleving en wij zullen ons zeker niet aan verantwoordelijk werk willen onttrekken.

Als wij dan nog onze dank mogen uitspreken aan een groep in onze Bond die nog niet genoemd is, dan is dat de dank aan ons personeel die op voortreffelijke wijze hun taak hebben vervuld. Zonder de inzet van dit personeel zou werk, en in bepaalde perioden soms zeer vele werk, niet op tijd gereedgekomen zijn. Dames ook U is het vergunt onze dank in ontvangst te nemen.

Wij prijzen ons gelukkig ons eerste kantoormeisje, toen Bertie de Boer geheten, thans mevrouw Op de Kamp-de Boer, in ons midden te mogen hebben waarmede wij niet willen zeggen dat wij het minder op prijs stellen dat ook nog andere bij ons in dienst geweest zijnde dames acte de presence hebben gegeven.

Dames ook U bent van harte welkom.

Vrienden, al is er dan geen reden om uitbundig feest te vieren, de tijd waarin wij ons 25-jarig bestaan herdenken leent zich niet daartoe, toch is er reden tot grote dankbaarheid.

Dankbaarheid voor hetgeen wij gezamenlijk hebben mogen doen, dankbaarheid ook voor hetgeen wij gezamenlijk hebben gepresteerd en bereikt. Wij hebben zojuist een blik geworpen op hetgeen achter ons ligt. Het is goed bij bepaalde gelegenheden dit te doen. Wij mogen daar echter niet te lang bij blijven stilstaan. De blik vooruit geeft ons te zien dat er nog enorm veel werk te doen is.

Wij zetten het sein weer op veilig en stomen met volle kracht vooruit naar een toekomst die wij ons allen wensen en waaraan wij allen willen meewerken, zolang dat van ons verlangd wordt.

Na deze woorden is het mij een behoefte U allen die hier aanwezig zijt, maar ok alle werkers in onze Bond en onze leden die om een of andere reden niet aanwezig kunnen zijn, van harte te feliciteren met het 25-jarig bestaan van onze Bond, thans geheten Algemene Bond van Werknemers in het volle besef dat het mogelijk zal zijn dat wij ons bij een volgend lustrum weer zullen ontmoeten.

De voorzitter bij het uitspreken van de herdenkingsrede

De oude garde luistert aandachtig naar de voorzitter.

De herdenkingsrede van de voorzitter oogstte een daverend applaus. Vervolgens werd door de voorzitter aan een aantal Hoofdbestuursleden het herinneringsspeldje uitgereikt voor 25-jarig trouw lidmaatschap.

Vele anderen zo zei hij, zullen dit speldje in de afdeling ontvangen.

Van de gelegenheid tot een wederwoord werd door een aantal aanwezigen gebruik gemaakt.

Zo kwam als eerste aan de microfoon oud- voorzitter J. W. Hamers. Hij betoogde blij te zijn dat hij nog eens samen kon zijn met zovele²⁸⁵ alle mijnondernemingen aanwezig. oud bekenden. Vooral met degenen die in 1944 bij de oprichting van de Bond paraat hebben gestaan en dat door de jaren heen beleven zijn. Nu bij de sluiting van de mijnen de Bond een andere weg heeft ingeslagen en tot structuur-wijziging heeft besloten, wenste hij de Algemene Bond van Werknemers alle succes toe. In dezelfde geest deed dat de heer Tolk de voorzitter van de FEWO. Ook de drukker van het vakblad, oud hoofdbestuurslid G. R. Kolijn, afdelingsbestuurslid H. G. v. Berghem uit Treebeek en de rechtskundige adviseur Mr. L. Vooyts voerden het woord.

Met een dankwoord tot alle sprekers en aanwezigen besloot de voorzitter deze bijeenkomst.

Daarna volgde er een druk bezochte receptie, waar zeer velen uit de mijnindustrie en daarbuiten acte de presence gaven. Zo waren naast de Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg vertegenwoordigd door Dr. A. C. Rottier. Ook de voorzitter van de Mijnindustrieraad mr. V. Thiel, de directie A.M.F., de K.V.M.²⁸⁶ en de N.K.M.B., de Werknemers/commissarissen van de N.V. Ned. Staatsmijnen de heren Palmen en Kierkels, directie Amro-bank en zovele anderen kwamen het Hoofdbestuur de hand drukken. De P.C.M.B. en tal van bedrijven buiten de mijnindustrie hadden schriftelijke gelukwensen -meestal vergezeld van bloemen- gezonden. Van de Ministers de Block en Roolvink en Gedeputeerde Staten was er een schriftelijke felicitatie.

Ondanks het Hoofdbestuursbesluit tot een interne bescheiden viering van dit bondsjubileum, kan worden teruggezien op een dag waarop velen hebben blij gegeven van hun waardering voor het werk van de Algemene Bond van Werknemers gedurende de voorbije 25 jaar.

Moge dat een stimulans zijn om op de thans ingeslagen weg met volle energie voort te gaan.²⁸⁷

Bij de komende hoofdbestuursverkiezing is het ledenbestand gezien de nieuwe organisatie, verdeeld in drie categorieën, nm. Categorie I, de leden van het dagelijks bestuur, categorie II, de ondergrondse en bovengrondse mijnbedrijven en categorie III, alle overige groepen en waaraan toegevoegd het FSI, SBF, WPM, WAM²⁸⁸ enz.²⁸⁹

²⁸⁵ Hierna speelde het zetduveltje in het bondsblad parten

²⁸⁶ Katholieke Vereniging van Mijnbeamten

²⁸⁷ ABW 1969-11

²⁸⁸ Fond voor Sociale Instellingen; Stichting Bedrijven van het Fonds voor Sociale Instellingen; Werkplaats Particuliere Mijnen; Werkplaats Particuliere Mijnen; Weder Aanpassingsregeling Mijnbedrijven

²⁸⁹ ABW 1969-11

1970

Na de verkiezingen van het HB bestaat deze uit de volgende leden:

J.D. Brandt, Schaesberg; Th.K. Karren, Geleen; A.J.v. Schendel, Heerlen; J.W. Cobben, Hoensbroek; P.d. Klijn, Geleen; P.v.d. Ley, Sittard; J.v.d.Wetering, Schaesberg; J. Geesink, Ubach over Worms; F. Roes, Meerssen; P. Dormans, Beek; B.H. Renet, Echt en H.C. Cobben, Hoensbroek.²⁹⁰

Het centrum voor vakopleidingen van volwassenen Heerlen verhuist van het oude gebouw van de vroegere mijnbouwkundige werken aan de Esschenderweg naar een nieuw gebouw aan de Beersdalweg. Het is het grootste centrumgebouw van Nederland, waar 251 cursisten tegelijk kunnen worden opgeleid.²⁹¹

FEWO

Op 17 maart wordt in Utrecht het centraal bureau van het FEWO geopend. Een regionaal kantoor hiervan zal o.a. in Heerlen komen. Het fewo is een bundeling van onafhankelijke vakverenigingen. Deze categorale vakorganisaties tellen samen circa 300.000 leden, maar worden al 25 jaar op ondemocratische wijze gediscrimineerd.²⁹²

Daf heeft eind 1969 meer dan 10.000 werknemers in dienst.²⁹³

Er melden zich jongeren aan bij de nieuwe vakbond, maar zij nemen nog niet actief deel aan het vakbondswerk. Het bondsblad houdt hierover een pleidooi, immers de jongeren moeten de zaak van de ouderen overnemen en uitbouwen. Beiden kunnen van elkaar leren.²⁹⁴

Onze boekhouder A.J. (Toon) van Schendel viert thans zijn zilveren jubileum. Bij besluit van het hoofdbestuur van 14 januari 1946, zou een boekhouder in dienst worden genomen. Op 4 februari werd Toon benoemd en trad in dienst in het gebouw aan de Schinkelstraat.²⁹⁵

Toon van Schendel

In september 1959 ging bondssecretaris penningmeester W.J. Krewinkel met pensioen. In december van dat jaar werd van Schendel in het hoofdbestuur gekozen, waarna hij tot bondspenningmeester werd benoemd per 14 januari 1960 en aldus lid werd van het Dagelijks Bestuur.²⁹⁶

Op industrieterrein Dentgenbach te Kerkrade wordt het eerste bedrijf gevestigd, n.m. Qualitex Yarns, gebouwd in 1969 en gestart op 1 januari 1970. Het vervaardigd kunststof garen. Het bedrijf telt 230 man, verwacht wordt een uitbreiding fase 2, tot 400 man.²⁹⁷

De situatie in de mijnindustrie verloopt niet zoals het zou moeten zijn en de mijnwerkerspensioenen zijn niet waardevast. De regering komt met een pensioenoplossing, die niet voldoet. De Bond schrijft de ministers aan.

²⁹⁰ ABW 1970-01; 1970 2/3

²⁹¹ ABW 1970-2/3

²⁹² ABW 1970-04

²⁹³ ABW 1970-06

²⁹⁴ ABW 1970-07

²⁹⁵ ABW 1970-12

²⁹⁶ ABW 1970-12

²⁹⁷ ABW 1970-12

REGERINGSBESLISSING

Naar aanleiding van het verschijnen van het rapport van de door de Minister ingestelde Pensioencommissie Mijnindustrie heeft de Bond zich met de volgende brief gericht tot de Raad van Ministers.

Heerlen, 8 april 1971

Aan de Raad van Ministers
te 's-Gravenhage.

Excellenties,

Aan Zijne Excellentie de Minister van Economische Zaken alsmede aan diens ambtgenoot van Sociale Zaken en Volksgezondheid heeft het Hoofdbestuur van de Algemene Bond van Werknemers 4 februari 1971 een brief geschreven.

Hierin spreekt het Bestuur zijn bezorgdheid uit over het uitblijven van een Regeringsbeslissing over de pensioenproblematiek. Bekend was dat de Regering geen beslissing wenste te nemen alvorens de z.g. pensioencommissie Mijnindustrie in een rapport advies aan haar zou hebben uitgebracht over een oplossing van dit complexe vraagstuk.

Nu dit rapport is uitgebracht blijkt dit geen eensgezinde positieve stellingname van de Commissie te bevatten. Het behoeft geen betoog dat zulks als een betreurenswaardig resultaat door ons wordt gezien. Hierdoor ontstaat bij ons Bestuur dan ook het vermoeden dat de Regering op korte termijn zich niet zal uitspreken in hoeverre zij tegemoet wil komen aan de redelijke verlangens die bij de Mijnindustrieraad en de Vakbonden hieromtrent heersen. Het uitblijven van een Regeringsbeslissing over het pensioenvraagstuk alsmede de verragingen in de herindustrialisatie en de daarmee gepaard gaande vervangende werkgelegenheid, vooral nu de bouw van de Shell-olieraffinaderij in Limburg niet doorgaat en overigens ook de mogelijkheden van tewerkstelling bij D.S.M. voor de eerste jaren zeer beperkt zijn -er zal zelfs een deel van het personeel weer moeten afvloeien- nopen tot heroriëntatie op korte termijn over deze ontwikkelingen.

Ons Bestuur gaat er hierbij vanuit dat op korte termijn door Uw Raad gevolg zal worden gegeven aan het verzoek van het Dagelijks Bestuur van het Bedrijfschap voor de Steenkolenmijnindustrie een onderhoud te mogen hebben met de Voorzitter van Uw Raad en de bij de hier omschreven problematiek naast betrokken Ministers.

Ons Bestuur gaat er vervolgens vanuit dat zulks een gesprek resultaat zal hebben dat er door de Regering spoedig een beslissing genomen zal worden ter oplossing van de hangende problemen.

Nu het raffinaderij project is weggefallen zijn door D.S.M. alternatieve mogelijkheden geopperd waarvoor reeds plannen zijn uitgewerkt. Mochten deze tot realisering komen dan verwachten wij ook hieraan overheidssteun zal worden verleend.

voor het Hoofdbestuur,
Hoogachtend,

w.g. J. D. Brandt, voorzitter.

w.g. J. Th. Knarren, secretaris.²⁹⁸

1971

Oos Heem heeft moderne slaapkamers.²⁹⁹

De slaapkamers van het pension Oos Heem.

²⁹⁸ ABW 1970-12

²⁹⁹ ABW 1971-05

PENSIOENCOMMISSIE MIJNINDUSTRIE

Op 8 april 1971 schreef de bond een brief aan de Raad van Ministers. Op 4 mei antwoordt de minister van Economische Zaken Nelissen hierop.³⁰⁰

Verslag van de twee-jaarlijkse Algemene Vergadering, gehouden op 23 en 24 mei in het Pancratiushuis. De voorzitter geeft een inleiding m.b.t. de gebeurtenissen in de afgelopen twee jaren.

ALGEMENE VERGADERING

Beste Vrienden,

Wij staan weer aan het begin van onze twee-jaarlijkse Algemene Vergadering. In deze wetgevende vergadering zal door het Dagelijks Bestuur en het Hoofdbestuur verantwoording worden afgelegd over hun activiteiten in de afgelopen 2 jaar en zullen de door de afdelingen ingediende voorstellen en amendementen worden behandeld.

De U toegezonden agenda bevat een 16 tal punten waarvan wij verwachten dat zij in de ons toegemeten tijd, met Uw aller medewerking redelijk kunnen worden afgewerkt. In het voortreffelijk verzorgde verslag van de werkzaamheden en gebeurtenissen in de jaren 1969 en 1970 vindt U een, naar onze mening, goede weergave van hetgeen zich in achter ons liggende periode heeft voorgedaan en welke resultaten zijn bereikt. Bij de besprekingen over het beleid Hoofdbestuur zullen wij daar zonodig op terugkomen. Nu reeds moeten wij helaas vaststellen dat niet alles is bereikt wat wij ons hadden voorgesteld. Het blijft daarom onvermijdelijk, een blik achteruit te werpen, omdat uit de fouten en gebreken van het verleden moet worden geleerd wat voor toekomst vermeden en verbeterd moet worden.

Voor wat het verleden betreft beperken wij ons uiteraard tot de hoofdzaken uit de achter ons liggende periode van twee jaar.

Wij zouden willen beginnen met aan al degenen van ons kader en van onze leden dank te zeggen voor de steun die zij ons gaven bij het werk dat in de afgelopen periode werd verricht. Tevens gaan hierbij onze gedachten uit naar de Bondsvrienden die ons in de afgelopen periode door de dood zijn ontvallen. Ik verzoek U met mij hen staande enige ogenblikken te herdenken. Dank U

Naarmate de Bond zijn werkterrein uitbreidt nemen de werkzaamheden toe. Om een indruk te geven van de omvang van het werkterrein kunnen wij o.a. wijzen op het feit dat ons ledental thans reeds verspreid ligt over meer dan 300 bedrijven en bedrijfjes in Limburg. Zulks betekent dat wij nu reeds te maken krijgen met 150 regelingen op het gebied van de lonen en secundaire arbeidsvoorwaarden, pensioenverzekeringen etc.

Daarnaast worden in tal van deze bedrijven regelmatig contacten onderhouden waarmee wordt bereikt dat het Hoofdbestuur zo goed mogelijk op de hoogte blijft van hetgeen er leeft bij de leiding en de werknemers in deze bedrijven. In verschillende bedrijven is het ons gelukt één of meerdere zetels in de Ondernemingsraad te bezetten of hebben wij op andere wijze inspraak bij de bedrijfsleiding weten te verkrijgen.

Het is haast vanzelfsprekend dat de ontwikkelingen in de mijnindustrie het grootste gedeelte van onze aandacht in beslag nam. Het is daarom ook vanzelfsprekend dat wij eerst Uw aandacht vragen voor de laatste ontwikkelingen die zich hierbij hebben voorgedaan en wat er voor de toekomst nog zal moeten gebeuren. Zowel in de Eerste als in de Tweede z.g. Mijnota wordt aangegeven hoe het probleem van de mijnsluitingen dient te worden opgelost.

³⁰⁰ ABW 1971-06

In de Tweede Mijnnota wordt gesteld dat volgens geraamde personeelsafvloeiing in de jaren 1970 t/m 1975 in totaal ruim 8100 werknemers buiten de mijnindustrie moeten worden geplaatst. Gesteld wordt dan verder dat de laatste mijnsluitingen zich concentreren in de Oostelijke Mijnstreek. En alhoewel het beeld van deze streek zich minder gunstig aftekent ten opzichte van het gehele herstructureringsgebied, achten de beide ondertekenaars van de Mijnnota, de Minister van Economische Zaken, de Block, en de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, Roolvink, toch voldoende redenen aanwezig op grond waarvan mag worden verwacht, dat de voorziene externe verplaatsingen kunnen worden gerealiseerd. De beide zojuist genoemde Ministers stelden in het vooruitzicht dat het herstructureringsbeleid met kracht zal worden voortgezet. Hierbij zal de afvloeiing van de moeilijk plaatsbare groepen uit de mijnindustrie, met name die van de ouderen en de administratieve beambten, bijzondere aandacht hebben. *De vestiging van een raffinaderij bij Urmond, zo wordt verder opgemerkt, zal een versterking en een verbetering van de industriëlestructuur betekenen, met name ten aanzien van de positie van het Chemisch bedrijf der Staatsmijnen.*

Verder lezen wij uit deze Mijnnota dat aan de door de mijnindustrie voorgestelde maatregelen ter bevordering van plaatsing in W.S.W.-verband, *geen instemming gegeven kan worden. Ook is de Regering thans niet bereid een eventueel verzoek van de mijnindustrie met betrekking tot de waardevastmaking van de z.g. excedentpensioenen³⁰¹ in overweging te nemen.*

Mocht er een *algemene* regeling, met betrekking tot de waardevastmaking van de pensioenen tot stand komen, dan zal zij ook haar werking hebben ten aanzien van de pensioenen van het mijnpersoneel, zo wordt door de zojuist genoemde bewindslieden in deze Nota opgemerkt. *Een uitspraak over de complexe materie van de overige pensioenproblematiek achten deze Ministers, waarbij later ook Minister Nelissen, slechts verantwoord nadat een Commissie van deskundigen hen hierover advies zal hebben uitgebracht.*

Meergenoemde Ministers zijn er van overtuigd dat met de sluiting van de mijnen het herstructureringsbeleid niet zal zijn voltooid.

Over het na dat tijdstip te voeren beleid en de daarbij te hanteren middelen zal alsdan op grond van het dan aanwezige inzicht moeten worden beslist. Vandaar dat de Ministers voorstander zijn van een flexibel beleid waarbij het mogelijk moet kunnen zijn dat steeds tijdig wordt bijgestuurd daar waar de ontwikkelingen het nodig maken. Ook in deze Tweede Mijnnota blijft de Regering vertrouwen op de blijvende medewerking van al degenen die zich tot op heden voor het welslagen van de herstructurering van Zuid-Limburg hebben ingezet. Hetgeen hier zo juist werd uitgesproken hebben wij ontleend aan de samenvatting en conclusie uit de Tweede Mijnnota welke op 18-9-1969 door de toenmalige Ministers van Economische Zaken en van Sociale Zaken en Volksgezondheid aan de Tweede Kamer werd aangeboden.

Sindsdien hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die ons met grote zorg vervullen.

Ten eerste de ontwikkeling op het gebied van de herstructurering en de vervangende werkgelegenheid. Alom bekend mag worden verondersteld dat in de Mijnnota's werd uitgegaan van twee krachtige motoren t.w. de D.A.F. te Born en de Chemische Bedrijven van Staatsmijnen D.S. M. te Geleen, later met toevoeging van het A.B.P. te Heerlen, die voor een groot deel voor de zo nodige vervangende werkgelegenheid zouden zorgen. Daarbij zouden nog worden gevoegd de olieraffinaderij en de achtste medische faculteit. De werkgelegenheid voor zou hiermede gegarandeerd zijn zij het dat er van de Zuid-oost-hoek van Limburg naar het Westen daarvan gependeld zou moeten worden zolang er geen voldoende arbeidsplaatsen in het Zuid-oostelijk deelaanwezig zouden zijn. Inmiddels weten wij dat er geen raffinaderij komt. Welliswaar zijn er door D.S.M. alternatieve oplossingen geschapen, doch deze zullen lang niet alles kunnen vervangen wat verloren gaat door het niet doorgaan van de raffinaderij in de omgeving van Urmond.

De situatie bij de Chemische Bedrijven D.S.M. is thans van dien aard dat zij niet geruststellend kan worden genoemd. In plaats van de eerst gedachte mogelijkheid tot verruiming van de werkgelegenheid in onze regio is nu een plan ontwikkeld dat tot drastische inkrimping van de werkgelegenheid zal leiden. Erger nog, een niet onbelangrijk aantal werknemers die reeds eerder zijn geplaagd doordat zij verplaatst werden, zullen opnieuw moeten afvloeien. De hiergenoemde tegenvallers zijn destemee erg te noemen omdat er een stuk kwalitatieve werkgelegenheid wegvalt waar juist zo'n dringende behoefte aan is. Het huidige zoeken bij D.S.M.-Chemie, naar expansie-mogelijkheden zijn onzes inziens niet in de eerste plaats gericht op verruiming van de werkgelegenheid doch veel eerder op het verkrijgen van een betere financiële basis. Wij kunnen natuurlijk niets tegen dit streven van de Hoofddirectie hebben, zeker niet als daarmee een nog verder inkrimpen van personeelsbezetting kan worden tegengegaan. Maar wij menen hier toch te mogen opmerken dat ondanks de geruststellende mededelingen, die er over de ontwikkeling bij D.S.M.-Chemie, door de Hoofddirectie en anderen worden gedaan, er voorlopig niet verwacht kan dat D.S.M.-

---

³⁰¹ Een excedent of een excedentregeling is een aanvullende pensioenregeling voor alle deelnemers die meer verdienen dan het maximum salaris dat is vastgesteld. Het is dus iets extra's voor deze werknemers. De deelnemers (werknemers) bouwen pensioen op tot een maximum vastgesteld salaris, <https://pensioenvizier.nl/excedentregeling/> gezien 23-11-2023

Chemie, als een van de twee grote industriële motoren, nog veel zal kunnen bijdragen aan de oplossing van de werkgelegenheids-problematiek in het herstructureringsgebied van Zuid-Limburg. Deze tegenvaller treft vooral ook het probleemgebied van Zuidoostelijk Limburg waar nog steeds een groot tekort is aan kwalitatieve vervangende werkgelegenheid.

Rekenen wij daar nog bij de toch al zwakke positie van een aantal nieuw gevestigde industrieën, dan wordt het hoog tijd dat aan deze ontwikkeling de grootste aandacht wordt gegeven opdat tijdig de nodige maatregelen worden getroffen die betere garanties geven aan het afvloeiende mijnpersoneel in de eerste plaats, maar direct daaropvolgend ook een garantie geven voor het behoud en de verbetering van de welvaart in Zuid-Limburg. De hier geschetste ontwikkeling overziende moet men zich toch ernstig afvragen of het wel zo verstandig is geweest af te zien van de vestiging van een derde grote industriële motor. Natuurlijk wordt met name door de pendel naar Duitsland de vestiging van een dergelijke motor bemoeilijkt omdat de daarvoor benodigde kwalitatieve arbeidskrachten door deze pendel aan het Oostelijk gedeelte van Limburg onttrokken worden. Wij vrezen dat de pendel in de huidige omvang nog wel een tijd zal voortduren omdat het werken in Duitsland voor velen de aantrekkelijkheid heeft van een veel betere beloning en bovendien de overwerkverdiensten in de weekends van belastingvrij zijn. Vele pendelaars hebben er heel

Wat voor over, om de hier geschetste redenen, in Duitsland te kunnen werken. Zij zijn vele uren onderweg van huis naar het werk v.v., maar dit blijkt geen bezwaar te zijn omdat de ruimere beloning dit ongerief doet vergeten. Wij moten er echter rekening mee houden dat er ook een moment zal komen dat de pendel zal teruglopen. Dit zal met name het geval zijn als de economie in Duitsland terug gaat lopen. Daar dient in ieder geval rekening mee te worden gehouden. Er zal dan voldoende vervangende werkgelegenheid aanwezig moeten zijn. Het scheppen van de vervangende werkgelegenheid dient eveneens afgestemd op de groeiende beroepsbevolking in Limburg. Immers, toen de mijnen nog volop produceerden vonden vele beroeps-beoefenaars een werkkring bij deze mijnen. Nu deze er binnen enkele jaren niet meer zullen zijn zal er tijdig voor vervangende werkgelegenheid gezorgd moeten worden, of met andere woorden zoals het in de Mijnnota wordt genoemd parallel met de inkrimping en sluiting van de mijnindustrie zal vervangende werkgelegenheid geschapen moeten worden. Uit hetgeen wij hierover hebben opgemerkt en waargenomen kan slechts de conclusie volgen dat er behoorlijk de klad is gekomen in het scheppen van vooral adequate vervangende werkgelegenheid. Wij vragen ons dan ook af of het niet hoog tijd wordt dat Regering en provinciale autoriteiten zich op korte termijn over deze ontwikkeling gaan beraden. Deze laatsten, gesteund door vakbonden en industriëlen, zullen echter niet in staat zijn zonder de nodige hulp van de Regering het sluitingsproces van de mijnindustrie tot een goed einde te brengen. De vrees van de vakbeweging over de aan de gang zijnde ontwikkelingen is niet ongegrond, zeker niet als men weet dat er naast het probleem van vervangende werkgelegenheid ook nog een aantal andere problemen moeten worden opgelost. Nog steeds is er sprake van een pensioenprobleem. Wij hebben ons kader en de leden op verschillende manieren op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen die zich hierbij voordoen zodat wij ons ontslagen achten hier op dit moment dieper op in te gaan. *Wij vinden het een treurige zaak dat de Regering zich nog niet heeft willen uitspreken, ook niet na het verschijnen van het bewuste rapport van deskundigen van de Pensioencommissie Mijnindustrie, of zij bereid is, om als oplossing voor deze problematiek de Rijksbijdrage die de beide Pensioenfondsen A.M.F, en B.F.M, thans ontvangen in het kader van de Wet van 1 augustus 1964, na de sluiting van de mijnindustrie te continueren zolang dit nodig is.*

Wij vinden het des te meer een treurige zaak dat een Regeringsuitspraak hierover op zich laat wachten omdat het hier om de belangen gaat van een groep mensen die voor de Nederlandse economie in de jaren direct na de Tweede wereldoorlog van onschatbare waarden zijn geweest.

Grote offers werden van deze mensen gevraagd in de tijd dat de Limburgse kolen van groot belang waren voor de economische opbouw van ons land, terwijl van deze zelfde mijnindustrie ook niet te veronachtzamen financiële offers werden gevraagd waarmee het algemeen belang werd gediend. Zonder de moeilijkheden die ook in overige streken van ons land aanwezig zijn, vooral in het Noorden en het Oosten des lands, te willen bagatelliseren blijven wij volhouden dat Limburg door het wegvallen van een hele industrie in een unieke situatie verkeert waarvoor unieke maatregelen getroffen dienen te worden waarvoor de Regering zal moeten zorgen en wel op korte termijn zal moeten zorgen.

Er is met veel geduld en vertrouwen gewacht op een Regeringsbeslissing waarmee een bevredigende oplossing van de zo juist geschetste problematiek tot stand moet worden gebracht. Wij hebben op 11 augustus 1969 de toenmalige verantwoordelijke Minister van Economische Zaken, de Block, een brief geschreven waarin wij o.a. mededeelden dat hij bij gelegenheid van een bezoek aan Limburg op 8 juli 1969 tijdens een bespreking met de mijnwerkersbonden, waarbij wij vertegenwoordigd waren, beloofd heeft er aan te zullen werken dat toch nog een zinvolle clause over de mijnwerkerspensioenen in de Mijnnota opgenomen zal worden Deze zinvolle clause, zo bleek later, bestaat hierin dat in de Tweede Mijnnota is opgenomen dat een Commissie van deskundigen zich eerst

over de facetten van het complexe pensioenvraagstuk zal beraden en daaromtrent aan de Regering advies zal uitbrengen.

Op 3 maart 1971 is het bewuste¹ rapport verschenen, doch bevat geen eensluidend standpunt, m.a.w. er is geen pasklare oplossing uit de bus gekomen waarmede, ware dit wel zo geweest, de Regering in de gelegenheid zou zijn gesteld een oplossing te brengen van de pensioenproblematiek. Wij vragen ons af hoe lang het nu nog moet duren alvorens er een Regeringsbeslissing komt over deze zeer urgente aangelegenheid m.a.w. *hoe lang nog verwacht kan worden dat er geduld en vertrouwen in de uitspraak van de Regering opgebracht kan worden, nu er sinds 8 juli 1969 nog geen Regeringsbeslissing is gekomen* en er overigens geen positieve resultaten zijn bereikt na de vele besprekingen en briefwisselingen die er sindsdien zijn geweest met de meest betrokken Ministers.

Wij vragen ons vervolgens af of het nog langer verantwoord is bij een dergelijke gang van zaken medewerking te blijven verlenen aan de mijnsluitingen. Wij vragen ons tenslotte af of het eensgezind naar buiten treden in de bedrijfstak mijnindustrie door de Mijnindustrieraad over de aanwezige problemen niet verder ondersteund zou moeten worden door een eensgezind optreden van de hierbij betrokken vakbonden zoals dit b.v. is gebeurd bij de uurstaking voor de f 400-.

Wij hebben er behoefte aan hier te verklaren aan elke samenwerking tussen de vakbonden te zullen meewerken als dit ons aller belang kan dienen. Zeker in het onderhavige geval is het, dachten wij, van het allergrootste belang, dat een eensgezinde vakbeweging zijn tanden laat zien opdat er niet langer gesold wordt met een zeer belangrijke, grote groep mensen, wier belangen door de mijnsluitingen in gevaar dreigen te worden gebracht.

Wie daartoe het initiatief neemt zal ons om het even zijn, als het maar gebeurt.

Het is haast vanzelfsprekend dat er bij een gelegenheid als deze ook gesproken wordt over lonen en arbeidsvoorwaarden. Wij willen ons beperken tot de aan de gang zijnde loononderhandelingen. Allereerst die van, weer, de mijnindustrie.

Zoals bekend zijn de lonen ingaande 1-4-1971 verhoogd met 3% en zal per 1-7-1971 nog een loonsverhoging volgen van 1%. Er wordt thans nog druk beraadslaagd over opname van een indexeringsclausule in de loonverordening. Deze dient echter zodanig te zijn dat er naast de loonsverhoging i.v.m. de prijsstijgingen een reële loonsverbetering van 3% overblijft. Van werkgeverszijde werd tijdens de besprekingen daarover in het uitgebreid D.B. van de M.I.R. medegedeeld dat zij niet bereid zijn aan deze eis van de vakbonden te voldoen.

Daarnaast zijn nog een aantal voorstellen van uiteenlopende aard besproken welke in hoofdzaak betrekking hebben op de loon en andere arbeidsvoorwaarden van de bovengrondse bezetting bij Staatsmijnen D.S.M, en de particuliere mijnen. Ook daarover is nog geen overeenstemming bereikt. Ons Hoofdbestuur heeft ervan afgezien om namens de Algemene Bond van Werknemers loonvoorstellen en bij de M.I.R. in te dienen omdat zij zich voor wat de hoofdzaken betreft kan verenigen met de standpunten van de voorstelindieners.

De onderhandelingen over de loon en andere arbeidsvoorwaarden zullen binnenkort worden voortgezet.

Wij hebben zojuist mededeling gedaan van het feit dat onze Bond zijn activiteiten over meer dan 300 bedrijven en bedrijven en bedrijfjes heeft uitgespreid en verwacht wordt dat dit aantal nog zal toenemen. Bij een andere gelegenheid hebben wij kenbaar gemaakt dat het ons hierbij in eerste instantie gaat om een zo goed mogelijke begeleiding van onze leden. In vele gevallen hebben wij met medewerking van de betrokken instanties misverstanden of onjuistheden uit de weg kunnen ruimen waarmede wij de belangen van onze leden hebben kunnen dienen. Moeilijker wordt het bij het landelijk overleg van de C.A.O.'s, wat niet wegneemt dat wij de acties tot verbetering van de lonen en andere arbeidsvoorwaarden welke tot wijziging van de C.A.O.'s leiden, mits deze verantwoord worden gevoerd, zullen ondersteunen. Zulks houdt in dat b.v. bij stakingen die daarvoor worden uitgeroepen, onze leden die bij een dergelijke staking betrokken raken, na tevoren met ons bestuur overleg te hebben gepleegd en wij daarvoor de goedkeuring hebben gegeven, daaraan kunnen deelnemen waarbij zij dezelfde schadeloosstelling door verlies van inkomen zullen ontvangen als hun collega's van de andere Bonden.

Nu het ledental van onze Bond in de verschillende bedrijven waarin zij zich bevinden toeneemt, bemerken wij een drang naar, meer gedifferentieerd vergaderen. Hiermede wil men trachten te bereiken dat de belangstelling voor het vergaderen wordt aangewakkerd. Er zou b.v. een vergadering kunnen worden belegd voor uitsluitend leden uit een bepaald bedrijf waar uitsluitend over zaken betreffende loon en andere arbeidsvoorwaarden alsmede over andere zaken, zoals verhouding tussen bedrijfsleiding en werknemers, wordt gesproken die betrekking hebben op dat bedrijf.

Op dit punt zijn reeds enkele proeven ondernomen en wij moeten zeggen dat deze geslaagd kunnen heten.

Wat echter minder geslaagd is dat is de ledenwinst. Dit kan veel beter.

Het Hoofdbestuur en zeker het Dagelijks Bestuur spaart moeite noch tijd om zich in te zetten voor de ledenwerving. De Commissie Redactie Vakblad en Propaganda voorziet de afdelingen van voldoende materiaal om de ledenwerving te activeren.

Er zijn een aantal afdelingen die daaraan goed meewerken waarbij de een wat meer en de ander wat minder succes heeft. Moeilijker wordt het als er afdelingen zijn waarvan het bestuur de spirit mist de ledenwerving aan te pakken. Het moet allen duidelijk zijn dat naast de kwaliteit van bestuur en kader van een organisatie de kwantiteit een belangrijke rol speelt. Hoe meer leden de Bond in een bedrijf heeft des te meer invloed kunnen wij uitoefenen op hetgeen wij als Bond willen nastreven.

Daarnaast, en dat is ook noodzakelijk, versterkt een groter ledental de financiële positie van de Bond. Men diene te bedenken dat elke actie financiële offers vraagt. Het is dan ook om meerdere redenen noodzakelijk dat wij ons allen inzetten voor de groei van onze Bond willen wij door meer invloed bereiken wat ons voor ogen staat.

Beste vrienden, er zou nog veel te zeggen zijn over de aan de gang zijnde ontwikkelingen. Maar omdat wij gedurende deze vergadering nog op een aantal onderwerpen zullen terugkomen meen ik mijn inleiding hier te kunnen beëindigen en verklaar ik deze Algemene Vergadering, na alle aanwezigen, waaronder de pers te hebben begroet, voor geopend.

Tevens dank ik U voor Uw aandachtig gehoor en hoop ik dat wij morgenavond op een geslaagde vergadering kunnen terugzien.

Aan de hand van deze inleiding werd door de Algemene Vergadering, na een gehouden discussie, onderstaande resolutie met algemene stemmen aanvaard:

Heerlen 23 mei 1971

De afgevaardigden van de afdelingen aangesloten bij de Algemene Bond van Werknemers in Algemene Vergadering in het Pancratius-huis te Heerlen op 23 en 24 mei 1971 bijeen:

gehoord de uiteenzetting over de problematiek rond de mijnsluitingen;

spreken hun teleurstelling er over uit dat de Regering, die als eerste verantwoordelijk blijft voor de gevolgen van de mijnsluitingen, nog steeds geen bevredigende oplossing van met name de pensioenproblematiek tot stand heeft gebracht;

spreken eveneens hun teleurstelling uit over het steeds afnemende tempo waarmee de vervangende werkgelegenheid tot stand komt;

zijn van mening dat op korte termijn door de Regering dient te worden voldaan aan hetgeen hieromtrent door het Bedrijfschap voor de Steenkolenmijnindustrie aan haar is voorgesteld;

zijn verder van mening dat bij het uitblijven van de gevraagde Regeringssteun, de Algemene Bond van Werknemers zich ernstig zal moeten beraden of hij nog langer medewerking kan blijven verlenen aan de mijnsluitingen;

dragen het Hoofdbestuur op in samenwerking met andere bij de mijnsluitingen betrokken vakbonden, te blijven aandringen op Regeringsmaatregelen daar waar de aflopende mijnindustrie door gebrek aan eigen middelen tekort schiet;

dragen het Hoofdbestuur vervolgens op de resolutie ter kennis te brengen van de Regering, van de voorzitters der fracties der Tweede Kamer, van Gedeputeerde Staten der Provincie Limburg, van de Mijnindustrieraad van het Algemeen Mijnerwerkersfonds, van de vakbonden en van de pers.³⁰²

Tijdens de vergaderingen werden ook de jaarverslagen behandeld en werd het beleid van het Hoofdbestuur besproken.

Dit agendapunt leverde een aantal sprekers op die enerzijds akkoord waren met het gevoerde beleid, maar anderzijds toch ook kritische opmerkingen maakten. Zo werd er met nadruk op geattendeerd dat men meer verwachtte ten aanzien van de kaderscholing middels het houden van inleidingen over belangrijke actuele onderwerpen. Ook het huidige vakblad werd aan een beschouwing onderworpen, waarbij men zich afvroeg of de inhoud van het vakblad wel altijd aan de verwachting beantwoord. Het vakblad moet immers het visitekaartje zijn van de bond, zo riep een afgevaardigde uit. Aangedrongen werd om met klem te blijven ijveren voor een verdere uitbouw van de Fewo, de Federatie van Werknemers Organisaties waarbij de bond is aangesloten. Het niet in voldoende mate aanwezig zijn van vervangende werkgelegenheid als gevolg van de mijnsluitingen, ontlokte scherpe kritiek. Is het dan zo verwonderlijk -o zei een spreker dat een groot aantal mensen in Duitsland gaan werken om zeker te zijn van een behoorlijk inkomen. Want de hoogte van het loon speelt een grote rol als men de beslissing neemt in het buitenland te gaan werken.

De vestiging van nieuwe industrieën in Limburg is een noodzaak. Wil men voor deze nieuwe industrieën voldoende personeel aantrekken en de pendelaars bewegen naar Nederland terug te keren, dan zal ook de beloning daarnaar

³⁰² ABW 1971-06

moeten zijn. En is men niet van plan of bij machte nieuwe industrieën in Limburg te vestigen, dan moet de bestaande werkgelegenheid (mijnindustrie) worden gehandhaafd. En dat is dan de enige oplossing.

Over het ontslaan op de O.N. III van mensen die kort voor hun 25-jarig ondergronds dienstverband staan was een spreker ontstemd. Daardoor verliezen zij een aantal belangrijke rechten.

Door de voorzitter werd op alle gestelde vragen antwoord gegeven. Hierbij ging hij dieper in op de kwestie bij de O.N. III. De afvloeiing van personeel van de O.N. III komt voor in het afvloeiingsschema van de O.N.-mijnen. Daarover is met de O.R. en de vakbonden overleg geweest. In zo'n schema komen vanzelf drempels voor, die iemand net niet kan halen als hij verplaatst moet worden. Nu kan men deze drempel wel verleggen -hetgeen ook gebeurd is- maar dan ontstaat er een nieuwe drempel en worden weer anderen getroffen. Ook kan men deze drempel verleggen naar 1975 -laatste jaar totale mijnsluiting- maar de konsekventie daarvan is dat, degene die daarvoor zijn verplaatst gediscrimineerd worden. En dat moet men niet bewerkstelligen. Trouwens in het kader van het mijnsluitingsplan kan men niet alle mensen in dienst houden tot 1975.

Vervolgens ging de voorzitter ook nader in op de overige gemaakte opmerkingen ten aanzien van de kaderscholing, het vakblad enz.

Hierna verklaarde de Algemene Vergadering zich met algemene stemmen akkoord met het gevoerde beleid.

Vervolgens werden de door de de afdelingen ingdiende voorstellen behandeld, waaronder de werktijdverkorting voor de WSW-ers, de huidige werktijd voor de mindervaliden [40 uur] was in het algemeen te lang. Hun dagelijkse werktijd diende verkort te worden, zo werd voorgesteld.³⁰³

Wordt lid van de A.B.W.³⁰⁴

Enige tijd geleden vervoegde zich op het bondskantoor een oud lid die zich een jaar geleden bedankt had als lid van de Bond, omdat hij na gepensioneerd te zijn dacht de bond toch niet meer nodig te hebben. Want welke problemen kan een gepensioneerde nog hebben, zo was zijn redenering. Maar weldra bleek dat zijn redenering hartstikke fout was, hetgeen dan ook door hem werd ingezien. Vandaar dat hij zich persoonlijk opnieuw als lid kwam aanmelden, temeer omdat hij inmiddels had ingezien en ondervonden dat georganiseerd zijn ook voor een gepensioneerde even belangrijk is als voor iedere andere werknemer. Maar hij had er toch nog een jaar voor nodig gehad om tot die conclusie te komen. Nu is ondervinding wel de beste leermeester, maar men kan ook hardleers zijn. Ook al denkt men als gepensioneerde geen behoefte meer te hebben aan het lidmaatschap van de bond omdat men immers niet meer werkt en verder als ongeorganiseerde door het leven wenst te gaan, is het zo dat men meestal bedrogen uitkomt. Als men dan maar de gemaakte fout inziet en op de dwalingen zijns weegs terugkomt is er nog niet zoveel overboord. Met dit praktijk-voorbeeld is weer eens opnieuw aangetoond en bewezen dat zeker de gepensioneerden nooit en te nimmer uit de bond moeten treden. Laat het voor de gepensioneerden die nog ongeorganiseerd bleven een teken aan de wand zijn. Ook de gepensioneerden kunnen door hun lidmaatschap -mannen zowel als vrouwen- de bond mogelijkheden bieden nog meer te kunnen doen aan de oplossing van alle problemen waarmee zij steeds weer opnieuw te maken krijgen.

Besprekingen in Den Haag over de situatie in Limburg leveren niet veel resultaat op. Het is wachten op de derde Limburgnota. De verantwoordelijkheid voor de mijnsluiting ligt in eerste instantie bij de Overheid. Het is van allergrootst belang dat op *korte termijn* de regering een duidelijk standpunt t.a.v. Limburg inneemt en daar naar handelt. Het voorbeeldig gedrag en het geduld van de Limburger kan en mag niet langer op de proef worden gesteld.³⁰⁵

Het blijkt, dat veel nieuwe bedrijven, opgericht voor de werkvervanging, slecht lopen, of zelfs moeten sluiten.

³⁰³ ABW 1971-07

³⁰⁴ ABW 1971-07

³⁰⁵ ABW 1971-10

BETREURENSWAARDIGE ONTWIKKELINGEN

De krantenberichten van de laatste tijd hebben velen de angst om het hart doen slaan.

Natuurlijk is het bericht, dat de Caja, een nieuwe industriële vestiging waar ex-mijnwerkers van de Willem-Sophia een nieuwe werkring vonden, drastisch moet gaan inkrimpen zowel op de produktie als op het personeel, niet als een donderslag bij heldere hemel uit de lucht komen vallen. Toch heeft deze ontwikkeling ons en velen met ons geschokt, temeer omdat ook bij andere, zowel nieuwe als bestaande bedrijven, ontwikkelingen gaande zijn die het vertrouwen in een goede vervangende werkgelegenheid doen wankelen.

Wij vragen ons dan ook af hoe deze ontwikkeling een halt kan worden toegeroepen. Meermalen hebben wij in ons vakblad betoogd dat in eerste instantie de Regering, welke dit ook moge zijn, verantwoordelijk blijft voor de gevolgen van de sluiting der mijnen. Dit is voor ons aanleiding geweest om ons met een brief tot de Ministerraad te wenden waarvan de inhoud elders in dit blad is opgenomen.

Er is nu al heel veel geschreven en gepraat over de moeilijkheden die zich bij de door de Regering opgelegde mijnsluitingen voordoen. Vast staat dat het niet goed gaat met de herindustrialisatie in het door de mijnsluitingen getroffen gebied. De onzekerheid over de toekomst voor reeds gevestigde industrieën wordt met de dag groter. Maar ook met reeds aanwezige industrieën blijkt het niet geheel naar wens te gaan.

In dit verband doelen wij op de Chemische bedrijven D.S.M ook daar zal door reorganisatie e.a. het hoofd boven water gehouden moeten worden.

Dit houdt in dat er in de thans aanwezige industrieën in Limburg voorlopig geen sprake is van i8laatsingsmogelijkheden van enige betekenis. Integendeel, in vele gevallen dreigen, zoals thans bij de Caja, weer mensen werkloos te worden of zullen, indien zij opnieuw geplaatst kunnen worden, met minder genoegen moeten nemen.

Deze ontwikkeling is strijdig met de afspraken die gemaakt zijn. Zowel de afspraken neergelegd in de Mijnota's als die welke met het individu zijn gemaakt, worden, om welke reden dan ook, niet nagekomen. Dit wekt wantrouwen op bij alle betrokkenen. Meer dan ooit zal nu moeten gelden "Géén mijnsluiting zonder voldoende vervangende werkgelegenheid" De duizenden mijnwerkers die nog moeten afvloeien hebben er recht op te weten waar zij aan toe zijn. Kunnen zij nog geloof hechten aan beloften die worden gedaan bij aanvaarding van ander werk? Dit wordt toch, gezien de huidige ontwikkeling, wel zeer moeilijk.

Op het moment dat wij dit artikel schrijven moet nog een bespreking plaatsvinden met de Ministers in Den Haag. Wij zijn dus niet in staat de uitslag daarvan mede te delen. Wij kunnen slechts hopen dat er spijkers met koppen geslagen zullen worden.

Naar verluidt zullen de begeleidingscommissie en de mijndirekties hun diensten aanbieden. Dit zou betekenen dat zij mee willen helpen aan een zo'n goed mogelijke opvang van degenen die bij de Caja zullen moeten afvloeien. Het woord is thans aan de Ministers.³⁰⁶

Naar aanleiding van de recentelijke ontwikkelingen in het herstructureringsgebied van Zuid Limburg hebben wij onderstaande brief aan de Raad van Ministers gestuurd.

Heerlen, 18 oktober 1971

Aan de Raad van Ministers, te 's-Gravenhage.

Excellenties,

Bij alle waarschuwingen over de stagnatie van de Limburgse industriële herstructurering en de precaire situatie waarin sommige nieuwe bedrijven, welke zich in het herstructureringsgebied hebben gevestigd, zijn komen te verkeren, willen wij ook de onze U doen toekomen.

Het bericht over de moeilijkheden bij de Caja, waarbij in eerste instantie de belangen van ± 150 man op het spel staan, zal ongetwijfeld Uwe Raad bereikt hebben. In ieder geval zijn de meest betrokken Ministers op de hoogte van deze laatste ontwikkeling. Onze waarschuwing bestaat ook hierin dat wij Uwe Raad er op willen wijzen dat de moeilijkheden bij de Caja niet alleen staan. Meerdere nieuwe- en bestaande bedrijven in Limburg hebben met moeilijkheden te kampen die schijnbaar voor het eerste moment bedwongen zijn, maar waarvan de toekomst, voor wat het voortbestaan en ontplooiingskansen betreft, er zeer somber uitziet. Daar het bestuur van onze Organisatie mede verantwoordelijk is voor o.a. een goede afvloeiing van het mijnpersoneel naar nieuwe vervangende werkgelegenheid meent zij, nu zich daarbij moeilijkheden voordoen die zonder hulp van de Rijksoverheid met op te lossen zijn, nogmaals te mogen wijzen op de uitgangspunten van de Eerste/ en Tweede Mijnota.

³⁰⁶ ABW 1971-11

In dit verband mogen wij Uwe Raad verzoeken ons mede te delen welke maatregelen er Uwerzijds worden getroffen om aan de hierboven genoemde ontwikkeling verbetering te brengen.

Hierbij zouden wij willen opmerken dat voorkomen dient te worden dat exmijnwerkers welke bij de Caja werkzaam zijn andermaal het slachtoffer worden van de mijnsluitingen. Er is immers steeds gesproken van vervangende werkgelegenheid die een grote mate van zekerheid zou geven voor de toekomst.

De thans aan de gang zijnde ontwikkelingen geven weinig vertrouwen voor de toekomst aan de reeds herplaatste mijnwerkers. Het wantrouwen van de vele honderden die het mijnbedrijf nog zullen moeten verlaten wordt hierdoor nog versterkt. Het zal voor onze Organisatie steeds moeilijker worden aan de afvloeiing te blijven medewerken als er geen betere garanties door de Rijksoverheid gegeven worden. Het is dus van het allergrootste belang dat op korte termijn door Uwe Raad onder ogen wordt gezien en bekend gemaakt waar de mijnwerkers op mogen rekenen.

Hoogachtend,
ALGEMENE BOND VAN WERNEMERS,
J. D. Brandt, voorzitter.
Th. K. Knarren, sekretaris.³⁰⁷

HET CAJA-DRAMA

De commissarissen en directie pleegden overleg met het ministeries van Economische- en Sociale Zaken.

Door het drastisch verminderen van het produktiepakket en concentratie uitsluitend op de winstgevende produkten en door op lange termijn naar vergroting van de onderneming, zou het bedrijf bestaansrecht hebben. Bijkomend gevolg is het afvloeien van 115 van de 275 personeelsleden. Zij krijgen dan een functie aangeboden bij de bestaande mijnondernemingen, zoals afgesproken met o.a. de vakorganisaties, het ministerie en de mijnondernemingen. Voorwaarde is wel, dat zij na 1931 geboren zijn. Aan degenen, ouder zijn, wordt extra aandacht besteed bij bemiddeling naar een nieuwe functie, ex-mijnwerkerspersoneel kunnen maximaal 1 jaar gedetacheerd worden bij een mijnonderneming.

De Nationale Investeringsbank verleende een krediet aan Caja en de Willem Sophiamijn heeft eveneens een geldelijke bijdrage geleverd.

Ondanks alle goede bedoelingen en de uiteindelijke oplossing die er gekomen is voor deze bijna dramatische ontwikkeling, kunnen wij niet verhelen dat deze ontwikkeling een teken aan de wand is voor de toestand waarin vooral het Zuidoostelijk gebied van Limburg, maar ook het gehele herstrukturingsgebied van Limburg verkeert. Uit alles wat men hoort en leest over de herstructurering van Limburg blijkt dat deze volledig in het slop is geraakt. De bezuinigingsmaatregelen van de Regering hebben tot gevolg dat een aantal ontwikkelingen op het gebied van de werkgelegenheid ontstaan waarmede vooral de zwakke gebieden worden getroffen. Opmerkelijk is ook dat de laatste tijd hoe langer hoe meer de aandacht voor de ontwikkelingen in Limburg verlegd worden naar die van het Noorden van het land. Zowel de politieke partijen als de vakcentrales hebben de mond vol over de precaire situatie van het Noorden. Natuurlijk zal het Noorden de volle aandacht van de Regering moeten hebben maar daarmede mag de aandacht voor de ontwikkelingen in het Zuiden en met name Zuid-Limburg niet verslappen. Zuid-Limburg zal met een eensgezind optreden Den Haag de ernst van de situatie in haar regio moeten duidelijk blijven maken. Of moeten wij gelaten het volgende drama afwachten?³⁰⁸

Er is weinig tot geen animo voor bedrijfsvestiging in Zuid-Limburg, de herindustrialisatie verloopt sinds 1968 ontzettend traag, zo tonen de cijfers aan. De situatie op de arbeidsmarkt blijkt volgens de cijfers, dat het aantal werkzoekenden t.o.v. 1970 sterk stijgende blijkt, terwijl het aantal vakatures een dalende tendens vertoont.³⁰⁹

De situatie in Nederland verslechterd, meer dan ooit dient de werknemer zich te organiseren. Onder de kop "De Angst voor de inflatie" worden de gevolgen hiervan paginabreed uitgemeten.

We lezen en horen over fusies, reorganisatie, inkrimping en sluiting van bedrijven. Het Caja-drama, een toenemende werkloosheid en gebrek aan animo om in Limburg nieuwe bedrijven te vestigen.

Het is geen prettig beeld maar een afspiegeling van de feiten welke in de toekomst nog aangevuld zullen worden met nieuwe gebeurtenissen.

Landelijk gezien is het niet veel beter en ook daar van hetzelfde laken een pak. De publiciteitorganen hebben er stof aan. Dit alles is een teken aan de wand. Een voorbode van minder prettige gebeurtenissen voor vele werknemers. Dit moet toch een waarschuwing zijn aan alle werknemers en werkneemsters om samen te gaan en samen te staan

---

³⁰⁷ ABW 1971-11

³⁰⁸ ABW 1971-12

³⁰⁹ ABW 1971-12

in de verdediging van de werkgelegenheid, de verworven rechten, van het opgebouwde leefpatroon. De verdeeldheid van de werknemers is een kwalijke zaak. De grote groep ongeorganiseerde werknemers is een ramp. EEN KWALIJKE ZAAK EN RAMP VOOR DE WERKNEMERS ZELF. De werknemers duperen, soms likwideren, zichzelf. De feiten liegen niet. Het is vijf voor twaalf. De laatste maand van het jaar leent zich er goed voor om na te denken. Misschien komt U tot de gedachte dat er een taak voor U is. Werknemers het gaat thans om uw eigen positie en trekt lering uit de feiten. Overtuigt uwzelf *en anderen* van de harde noodzaak georganiseerd te zijn.³¹⁰

De brief van onze Bond d.d. 18 oktober 1971 aan de minister van Economische Zaken M. Langman betreffende vervangende werkgelegenheid werd op 6 december als volgt beantwoord:

De Minister-President heeft mij verzocht de beantwoording van Uw brief van 18 oktober j.l. no. Y.T. 600/653, waarin U om de problematiek van de vervangende werkgelegenheid aan de orde stelt, op mij te willen nemen.

Ik zou daarbij willen ingaan op Uw constatering, dat er een samenhang bestaat tussen de moeilijkheden, die zich in enkele bedrijven voordoen. Ten aanzien van deze samenhang wil ik twee algemene opmerkingen maken.

Allereerst zou ik Uw aandacht willen vragen voor de algemene conjuncturele ontwikkeling, die zich momenteel in het gehele land kenmerkt door een zekere terughoudendheid in de investeringen en een meerdere of mindere ontspanning op de arbeidsmarkt. Afhankelijk van de concrete omstandigheden zal deze ontwikkeling zich bij de bedrijven kunnen manifesteren in min of meer acute liquiditeitsmoeilijkheden of in een wijziging van de productie-omvang veelal gepaard gaande met voor de werkgelegenheid ongunstige gevolgen als inkrimping van de personeelsbezetting of sluiting van bedrijven.

Onder deze omstandigheden kunnen met name ook ondernemingen, die recentelijk tot vestiging zijn overgegaan en in de eerste groeifase verkeren, hiervan de weerslag ondervinden op hun productie en/of uitbreidingsplannen. Bij een dergelijke situatie onderzoek ik in hoeverre aan de moeilijkheden kan worden tegemoetgekomen. Ik verwijs naar b.v. de medewerking bij de problematiek van Caja.

Ongetwijfeld kunnen de gevolgen van een ongunstige ontwikkeling zich in versterkte mate doen gevoelen in een regio met een zich omschakelende economische structuur. In dit verband wil ik een tweede opmerking maken.

Zoals U bekend is, heeft de regering besloten om het regionale beleid verder toe te spitsen, te weten op het Noorden en Zuid-Limburg. Wat Uw provincie betreft heeft zij daarbij primair de relatie zwakke werkgelegenheidsstructuur in overweging genomen. Dit betekent onder meer dat de voor dit beleid beschikbare instrumenten voor de vestiging van nieuwe bedrijven in versterkte mate op uw regio worden gericht. Voorts wil ik erop wijzen dat de problematiek voor Zuid-Limburg opnieuw in studie wordt genomen. Zoals U bekend is, heb ik in verband hiermede een oriënterend bezoek Uw provincie gebracht.

In het licht van het bovenstaande acht ik het in deze fase enigszins voorbarig reeds te spreken over bijzondere maatregelen.³¹¹

1972

Uitslag van de verkiezingen van december 1971 voor het Hoofdbestuur, gekozen uit vertegenwoordigers van de 5 categorieën: Th. K. Knarren; G. Henssen; J. Geesink; P.d. Klijn; A.v. Brink; J. Magielse en B.L.L Keller.³¹²

Voor potentiële vakantiegangers onder onze leden worden foto's van ons recreatie-oord Oos Heem geplaatst. Het is er goed toeven.

De zwembassins van Oos Heem.³¹³

³¹⁰ ABW 1971-12

³¹¹ ABW 1972-01

³¹² ABW 1972-01

³¹³ ABW 1972-01

De eetzaal van Oos Heem.³¹⁴

De Bond geeft een nauwkeurige analyse van de arbeidsmarktsituatie en de vervangende werkgelegenheid, die er niet rooskleurig uitziet en waarbij geen verbetering zichtbaar is.³¹⁵

Oude tijden schijnen te herleven, in plaats van samen te werken gaan de industriebonden met elkaar weer de strijd aan. Omgeven met een vet kader wordt dit nieuws aan de lezer gebracht.³¹⁶

Het conflict In de metaal

Bij de onderhandelingen over de nieuwe CAO voor de Metaalindustrie is het tot een conflict gekomen. Helaas heeft dit er toe geleid dat, door de onenigheid welke is ontstaan tussen de voorzitters van de N.V.V.- en N.K.V.-industriebonden, het vakbewegingskamp in twee delen is uiteengevallen. Helaas omdat eenheid in de vakbeweging een eerste vereiste is voor een optimale belangenbeharting van de werknemers. Wij zullen ons er niet in verdiepen een schuldige aan te wijzen daarover ontbreekt het ons aan voldoende inzicht omdat wij te ver afstaan van dit conflict. Maar het zal eenieder, die enigermate thuis is in de geschiedenis van de vakbeweging, duidelijk zijn dat onenigheid in de vakbeweging tot voordeel strekt van de werkgevers en tot nadeel van de werknemers. Het is goed dat men zich over en weer speldenprikken toedient, als dit in de 'kraam' te pas komt, dit houdt de geest wakker. Natuurlijk zal ieder voor eigen verantwoordelijkheid moeten werken en weten hoever hij kan, wil of moet gaan. Maar dit mag er niet toe leiden dat men elkaar de rug toekeert en dit ook nog duidelijk demonstreerd. Maar met dit al is de Metaal in een impasse geraakt. Wij hopen dat de arbeidersbeweging hiervan geen nadelen zal ondervinden.

Hoewel het metaalconflikt na twee maanden onderhandelen en twee weken staken is opgelost, zijn er verschillen in mening, over het al dan niet doorbetalen van loon en het betalen van uitkeringen, door de vakbonden. Dat nieuwe probleem is dus niet opgelost evenals het herstel van samenwerking van de bij het conflict betrokken vakbonden. Want volgens de N.K.V.-bond is het klimaat nu niet plotseling anders geworden door die gesloten overeenkomst.³¹⁷

DREIGENDE MIJNSLUITING

Den Haag blijft maar talmen. Hun ontvangen brieven blonken uit door algemeenheden en vaagheden. De Bond vraagt zich af, hoelang wij de regering nog moeten vertrouwen.

³¹⁴ ABW 1972-02

³¹⁵ ABW 1972-02

³¹⁶ ABW 1972-02

³¹⁷ ABW 1972-03

Wij beginnen ons nu toch zo langzamerhand af te vragen hoelang er nog een beroep op ons zal worden gedaan om te blijven vertrouwen in een goede afloop van de mijnsluitingsproblematiek. Wij zouden niet willen beweren dat er geen aandacht is voor de aan de gang zijnde ontwikkelingen in Limburg. Integendeel, men wordt bedolven onder nota's en vele andere publikaties waarin, de een nog duidelijker en indringender dan de ander, de problematiek aan de orde wordt gesteld en suggesties worden gedaan hoe deze zou kunnen worden opgelost.

Van regeringszijde wordt steeds weer opnieuw gevraagd om vertrouwensvol de hulp van die zijde af te wachten.

Om de meest betrokken Ministers van argumenten te blijven voorzien lijkt ons een totaal overbodige bezigheid, omdat men in Den Haag heel goed weet wat er in Limburg aan de hand is. De Vaste Commissie van Economische Zaken heeft op 3 maart 1972 een werkbezoek gebracht aan Zuid-Limburg. Bij die gelegenheid hebben de leden van deze Commissie kennis kunnen nemen van de moeilijkheden die er in Zuid-Limburg zijn. Wij kunnen slechts hopen dat door dit bezoek de leden van de Commissie er beter van doordrongen zijn geworden dat er spoedig drastische maatregelen getroffen dienen te worden om Zuid-Limburg datgene te geven waarop het krachens uitspraken en afspraken in de Mijnnota's, recht heeft.

De leden van de Vaste Commissie hebben (opnieuw) kennis kunnen nemen van de problemen waarvoor men zich in Zuid-Limburg geplaagd ziet. Het ware te hopen dat zij nu hun steentje zullen bijdragen als er in de Kamer over die problemen gesproken wordt nu zij kennis hebben kunnen nemen:

- dat er door de beëindiging van de kolenmijnbouw in een kort tijdsbestek in Zuid-Limburg een groot aantal arbeidsplaatsen zijn vervallen zowel in de mijnindustrie als in de toeleveringsbedrijven;
- dat er in de sector vaste brandstoffen bij de mijnen in de periode 1965-/1975 in totaal ruim 45.000 arbeidsplaatsen zullen vervallen. Hiervan zijn tot het einde 1971 reeds 34.000 arbeidsplaatsen vervallen zodat er ook na 1 januari 1972 nog 11.000 zullen vervallen;
- dat er ook een aantal arbeidsplaatsen zijn vervallen bij toeleveringsbedrijven waarvan de juiste cijfers niet bekend zijn;
- dat daarvoor in de industriële sektor van 1966 t/m 1971 in nieuwe vestigingen met premie-opzet 9.275 arbeidsplaatsen werden gerealiseerd en in uitbreidingen met premie-toezegging 2.477;
- dat in de diensten-sector circa 1450 arbeidsplaatsen werden gerealiseerd;
- dat het van het allergrootste belang is dat ook in de eindfase van de mijnsluiting er een synchroom verloop is tussen personeelsafvloeiing en het scheppen van vervangende werkgelegenheid;
- dat de herstructurering van Zuid-Limburg duidelijk in gevaar is nu er vrijwel geen nieuwe bedrijven meer naar Zuid-Limburg komen en er een aantal debacles zijn in nieuw gevestigde bedrijven en er een bedenkelijke situatie is gegroeid op de arbeidsmarkt door de afgaande conjunctuur;
- dat, door het niet doorgaan van het raffinaderijproject, de vertraging in het totstandkomen van de universiteit, de verminderde kansen wat betreft de werkgelegenheid bij de Chemie D.S.M., en de verminderde kansen op arbeidsplaatsen bij andere industrieën, b.v. bij Philips Limburg, levensgrote problemen zich aandienen als daarvoor niets in de plaats komt. Immers, met het definitieve sluitingsplan voor de mijnen van de Regering in 1969 werd akkoord gegaan, onder meer uitgaande van de vestiging van een raffinaderij, de totstandkoming van een universiteit en van de continuering van de uitkering aan de Pensioenfondsen ingevolge de Wet van 1 augustus 1964, zo lang als dit nodig is voor de zekerstelling van de mijnpensioenen;
- dat met betrekking ook tot de pensioenproblematiek met de regering in januari 1972 gesproken is over de wijze waarop deze tegemoet zou komen aan de wensen van de mijnindustrie;
- dat naar aanleiding daarvan momenteel een vertrouwelijk ambtelijk-en deskundigen-overleg plaatsvindt, dat naar verwacht mag worden op korte termijn zal worden afgesloten;
- Doch dat ook hierover voorlopig nog een grote onzekerheid bestaat in hoeverre de Regering de mijnindustrie tegemoet zal treden;
- dat mocht het vertrouwensvolle overleg onverhoopt niet tot overeenstemming leiden, het D.B. van de M.I.R. graag op korte termijn een onderhoud met de Vaste Commissie zal willen hebben;
- dat voor het welslagen van de herindustrialisatie van Zuid-Limburg gewenst is dat er een opbouw komt van een goede evenwichtige industrie met groeikansen voor een stabiele werkgelegenheid;
- dat studie wordt gemaakt over de wenselijkheid van de instelling van een orgaan van het Limburgse herstructureringsgebied, in de geest van het Industrialisatiebureau Noorden des Lands,³¹⁸ dat hierover overleg plaatsvindt tussen het Provinciaal Bestuur en de Minister van Economische Zaken;
- dat niet de indruk mag ontstaan, dat de mijnproblematiek nagenoeg is opgelost. Integendeel, de mijnindustrie ervan overtuigd is, dat de grootste moeilijkheden nog komen en moeten worden opgelost;
- dat hiervoor de aantrekkingskracht van Zuid-Limburg voor industrievestiging moet worden verhoogd;

³¹⁸ In Groningen cq het noorden was de werkloosheidsproblematiek statistisch gezien nog erger dan in het zuiden.

- dat er dient rekening te worden gehouden met de natuurlijke aanwas van de beroepsbevolking in Zuid-Limburg welke relatief groter is dan in Nederland terwijl de werknemers welke nu met 55 jarige leeftijd gepensioneerd werden straks op 65 jarige leeftijd gepensioneerd zullen worden en dus 10 jaar langer werken;
- dat een tijdige start van de bouw van de medische faculteit perspectief biedt voor mijnpersoneel in de bedreigde leeftijdsgroepen;
- dat bij middelbaar- en hoger beambten personeel grote ongerustheid heerst m.b.t. de plaatsingsmogelijkheden voor deze categorie van mijnpersoneel;
- dat er weliswaar door de Staatsmijnen en de Particuliere mijnondernemingen een aantal, met name genoemde activiteiten tot stand zijn gekomen, maar waarvan een aantal activiteiten niet het gewenste resultaat hebben opgeleverd of mislukt zijn, terwijl hierbij gewezen de positie van de oud/mijnwerkers, die via mislukte herindustrialisatie werkzoekend worden worden;
- dat na overwinning van de aanpassingsproblemen i.v.m. aanvaarding van een nieuwe werkkring, door debacles het vertrouwen in de toekomst verloren gaat en herplaatsing bemoeilijkt wordt;
- dat hierbij ware te denken aan: garantie voor herplaatsing; continuering van de wederaanpassingsregelingen. Nogmaals, hopenlijk zal het bezoek van de Vaste Commissie ertoe bijdragen, dat de Regering spoedig van zich laat horen hoe zij Zuid-Limburg zal steunen bij de voortgang van de mijnsluitingen. Wij hebben de indruk dat deze Regering eerst de garantie wil hebben, dat in 1974/1975 de laatste mijn gesloten zal zijn vooraleer verdere toezeggingen te doen. Wij zeggen daarop geen verdere medewerking te zullen verlenen aan de mijnsluitingen als de Regering niet te voren de nodige garanties geeft waarom de mijnindustrie gevraagd heeft.³¹⁹

Hoofdbestuurslid Evert J. Becude, lid sinds 1944, is overleden.³²⁰

Op 5 juli wenden de vakorganisaties, in de Mijnindustrieraad vertegenwoordigd, zich, in een brief, tot de minister van Economische Zaken. Aldus wordt de druk opgevoerd, zij maken hun standpunt duidelijk tav de herstructureringsproblematiek en steken hun teleurstelling over het gedeeltelijk mislukken van de uitvoering van de 2^e mijnnota niet onder stoelen of banken.³²¹

In september werd door de minister van Economische Zaken in Heerlen de lang verwachte Nota Herstructering Zuid-Limburg uitgereikt en toegelicht. De Bond constateert, dat er nogal wat voetangels en klemmen in zitten.

Het is dan zover. De lang verwachte Limburgnota werd op vrijdag 22 september j.l. door de Minister van Economische Zaken Langman tijdens een daarvoor belegde openbare vergadering van de Mijnindustrieraad in de Stadsschouwburg te Heerlen toegelicht. Een eerste exemplaar van de Nota Herstructurering Zuid Limburg, zoals deze genaamd is, werd uitgereikt aan de voorzitter van de Mijnindustrieraad en aan de commissaris van de Koningin voor de provincie Limburg.

Is er nu reden om te juichen? Wij menen dat er zowel op de inhoud van de Nota als op de toelichting daarop door de Minister wel enige kanttekeningen te plaatsen zijn. Dit is ook gebleken tijdens de bespreking van de Nota waarbij vooral van vakbondszijde toch nog wel een aantal kritische opmerkingen werden geplaatst. De Nota heeft echter het voordeel dat meer duidelijkheid is verkregen omtrent de Overheidshulp.

Er is dus meer zekerheid verschaft over hetgeen de Regering voor Limburg zal willen doen, terwijl Limburg dan weet wat het zelf moet doen. De Minister meende te mogen opmerken dat het hem onwaarschijnlijk voorkomt dat wisselende kabinetten anders over de thans gestelde aanpak van het mijnsluitingsprobleem zouden denken. De Minister, die er van uitgaat dat einde 1974 de produktie bij de mijnen gestaakt zal worden, motiveert dit door daarover in de Nota het volgende op te merken:

³¹⁹ ABW 1972-04

³²⁰ ABW 1972-04

³²¹ ABW 1972-08/09

'Nu de voortekenen er op wijzen, dat ook ons land evenals de ons omringende landen een conjunctureel herstel tegemoet gaat, acht de eerste ondergetekende het verantwoord een beslissing tot definitieve beëindiging van de mijnindustrie per ultimo 1974 te nemen.'

Wij zijn er niet zo gelukkig mee dat de Minister er teveel op vertrouwt dat de conjunctuur zich dermate zal herstellen dat hij daarmee in staat wordt gesteld de sluitingsdatum van de laatste mijnen te bepalen op einde 1974.

Dit laatste heeft hij nog eens duidelijk willen onderstrepen door aan de directeuren van de O.N.-mijnen en Laura en Vereniging een brief te overhandigen waarin hij hun zijn standpunt uiteenzet welke tot sluiting in 1974 van de particuliere mijnen dwingt. Ook van de zijde van deze directies werd ernstige bezorgdheid uitgesproken en gewaarschuwd tegen een al te groot optimisme van de Minister over de conjuncturele opbloei in de jaren 1973 en 1974 en op de gevaren bij een mislukken daarvan.

DE PENSIOENEN

Alhoewel wij verheugd zijn dat er eindelijk in de Nota een clause is opgenomen over de mijnwerkerspensioenen wordt onze vreugde daarover getemperd omdat zal blijken dat de toezegging van ruim f200 miljoen hoogstens toereikend zal zijn om datgene te honoreren waarvoor de regeringsbijdrage is bedoeld. Voor andere door de mijnsluitingen scheefgetrokken onderdelen van de pensioenregelingen zal nauwelijks iets over blijven om deze weer enigszins bij te trekken. Wij wijzen b.v. op de sterk achtergebleven excedentpensioenen waarvoor geen middelen werden verstrekt. En zo zijn er nog tal van andere onderdelen die aangepast dienen te worden. Echter ook hier levert de Nota het voordeel dat wij nu weten waar we aan toe zijn met de regeringshulp. Het bestuur van het A.M.F. zal in overleg met de pensioencommissie op korte termijn moeten bezien wat, nadat aan de voorwaarden van de Minister m.b.t. de besteding van de ruim f 200 miljoen is voldaan, prioriteit moet genieten als er nog geld overblijft om andere verbeteringen aan te brengen. Wij zullen daar zeker t.z.t. op terugkomen. Gezien het bovenstaande menen wij te moeten waarschuwen tegen een al te groot optimisme waarbij wij zeer zeker waardering willen uitspreken aan degenen die zich voor het tot standkomen van de Nota hebben ingezet. Het is dus nog niet zo dat wij tegen elkaar kunnen zeggen dat deze Limburg-nota ons geheel uit de problemen heeft geholpen. Integendeel, er zullen nog heel wat problemen opgelost moeten worden.

Daar staat dan weer tegenover dat de Nota ons duidelijk zegt dat **de bijzondere relatie tussen overheid en mijnpensioenfondsen zal worden beëindigd**. Een van de voorwaarden is dat *tegenover de overheidssteun de mijnwerkerspensioenfondsen zich verbinden in de toekomst geen beroep te zullen doen op verderstrekkende overheidsbijdragen*.

Dit betekent dus dat er voortaan een nog voorzichtiger beleid gevoerd zal moeten worden.

Wij menen tot slot te mogen constateren dat over deze materie nog lang niet het laatste woord gesproken is. Op de vorige inhoud van de Limburgnota komen wij in een later stadium nog terug.³²²

BESTUUR

Bondsecretaris Th. H. Knarren (d'r Thei) neemt wegens bronchitis en een hartkwaal afscheid. Tweede secretaris P.H.G. Dormans (d'r Pie) volgt hem op en werd als zodanig op 30 oktober 1972 benoemd.³²³

Th. H. Knarren

P.H.G. Dormans

³²² ABW 1972-10

³²³ ABW 1973-01; 1973-02

1973

Oos Heem blijkt een succes te zijn. De prijzen voor een verblijf in het pension of op de camping zijn voor leden en niet-leden alleszins redelijk.³²⁴

Omschrijving:	Prijs in Belg. franken	
	Bondsleden	Niet-leden
Volpension per persoon bij 1 dag verblijf	275	335
Kinderen 0-3 jaar bij 1 dag verblijf	75	100
Kinderen 4-12 jaar bij 1 dag verblijf	155	225
Volpension per persoon bij meerdaags verblijf	255	300
Kinderen 0-3 jaar bij meerdaags verblijf	80	100
Kinderen 4-12 jaar bij meerdaags verblijf	160	225
Slapen zonder ontbijt voor 1 persoon	105	135
Slapen zonder ontbijt voor 2 personen	175	200
Slapen met ontbijt voor 1 persoon	165	195
Slapen met ontbijt voor 2 personen	290	325
Kamers met eigen douche, toeslag:		
Toeslag per dag voor 1 persoon	20	20
Toeslag per dag voor meerdere personen	40	40
Kuipbad per persoon	45	45
Douche per persoon	25	25
Maaltijden zonder pensionverblijf:		
Broodmaaltijd	75	90
Warme maaltijd	115	130

Prijzen zijn inclusief bediening en B.T.W.
Leden van de A.B.W. zorgt steeds voor een geldige lidmaatschapskaart van de Bond. Neem deze kaart mee naar OOS-HEEM als legitimatie.

Perioden:	Bondsleden		Niet-leden	
	Tent	Caravan	Tent	Caravan
Staanplaatsen voor eigen caravan en eigen tent gedurende 1 maand of langer:				
Januari				
Februari	f 7,50	f 10,—	f 7,50	f 10,—
Maart	bfr 105	bfr 140	bfr 105	bfr 140
April	f 10,—	f 12,50	f 12,50	f 15,—
Mei	bfr 140	bfr 175	bfr 175	bfr 210
Juni				
Juli	f 15,—	f 17,50	f 17,50	f 20,—
Augustus	bfr 210	bfr 245	bfr 245	bfr 280
September	f 10,—	f 12,50	f 12,50	f 15,—
Oktober	bfr 140	bfr 175	bfr 175	bfr 210
November	f 7,50	f 10,—	f 7,50	f 10,—
December	bfr 105	bfr 140	bfr 105	bfr 140

DEZE PRIJZEN GELDEN ALLEEN VOOR TENT OF CARAVAN.

BETERE VOORUITZICHTEN BIJ DE CAJA

Werkgelegenheid voor ca. 400 man veilig gesteld bij w.s. investeringsmij

Bovenstaande optimistische berichten menen wij te mogen neerschrijven naar aanleiding van een bespreking welke enige tijd geleden heeft plaatsgevonden tussen vakbonden en directie van de Willem-Sophia investeringsmaatschappij en de directeur van Mees en Hope Investeringsmaatschappij.

Nadat wij reeds eerder op de hoogte waren gesteld dat er door Caja met de firma Andreas Hofmann uit Neuensee in Duitsland, fabrikanten van kinderwagenonderstellen en meubelonderstellen, overeenstemming was bereikt over een deelname in het aandelenkapitaal van de B.V. Metaalindustrie Caja op fifty-fifty basis, ontvingen wij ook nog een mededeling over een niet minder belangrijke activiteit. Deze bestaat uit de overname door N.V. V.E.E.M. van het gehele aandelenpakket van de Willem-Sophia Investeringsmaatschappij B.V. te Kerkrade, alsmede het overgrote deel van de activa van Société Anonyme de Charbonnages Néerlandais 'Willem Sophia' te Brussel. Hierbij zij opgemerkt dat in het W.S. Investeringsverband samen werken: B.V. Metaalindustrie Caja, B.V. Burex Verkoopmaatschappij, B.V. Raypak Nederland en het Rekencentrum Limburg B.V.

Met V.E.E.M. is bedoeld de Verenigde Eindhovense Exploitatie Maatschappij te 's-Gravenhage, een honderd procent dochter van Mees en Hope. Deze laatste activiteit betekent dat de Belgische onderneming tot liquidatie zal overgaan en de aandelen W.S. Investeringsmaatschappij in handen zijn van een Nederlandse financier.

Deze overname is mogelijk geworden dankzij medewerking van het Minister van Economische Zaken.³²⁵

Met de Burex Verkoopmaatschappij B.V. te Kerkrade gaat het minder goed. Vorig jaar moest worden overgegaan tot inkringing van personeel en er moest efficiënter worden geproduceerd, aldus een reorganisatierapport. Dan zou er werk zijn voor 100 man personeel. 40 mensen moesten toen afvloeien. Thans is er geen plaats voor meer voor 14 personen. Ook hier verlopen de ontwikkelingen niet zoals verwacht. Het ETIL ziet mogelijkheden om het bedrijf gezond te maken, maar ook dat leidt tot inkrimpen van het personeel.³²⁶

ALGEMENE VERGADERING 1973

De voorzitter blikt tijdens de algemene vergadering terug op het afgelopen jaar en op plaatsgevonden ontwikkelingen.

Zoals wij reeds in ons vorig vakblad hebben aangekondigd, zou op 3 en 4 juni 1973 in het Pancratiushuis te Heerlen de Algemene Vergadering plaatsvinden.

³²⁴ ABW 1973-02

³²⁵ ABW 1973-02

³²⁶ ABW 1973-02

Welnu, deze is al weer achter de rug, zodat wij thans over de belangrijkste punten die besproken zijn, onze leden op deze plaats willen informeren hierover.

Door de Bondsvoorzitter werd in zijn inleiding er op gewezen, dat een goed verzorgd jaarverslag reeds een overzicht geeft over de activiteiten en gebeurtenissen in de achter ons liggende periode 1971-1972. Hij wees op het feit, dat het werkterrein van de Bond zich in de verslagperiode hoe langer hoe meer is gaan verleggen naar bedrijven buiten het mijnbedrijf op grond waarvan de aandacht van het Hoofdbestuur steeds meer gevraagd werd voor ontwikkelingen die zich daarbij voordoen.

Een bijzondere moeilijkheid daarbij was, dat bij toenemende werkzaamheden op het Bondskantoor het Dagelijks Bestuur gehandicapt werd door uitval van de Bondssecretaris, vriend Knarren, door langdurige ziekte, welke uiteindelijk op een algehele invaliditeit is uitgelopen, en langdurige ziekte van enige medewerkers op ons kantoor. Desalniettemin is het met medewerking van overige H.B.-leden gelukt het belangrijkste werk gedaan te krijgen. De Bondsvoorzitter wilde echter wel kwijt, dat het Hoofdbestuur zelf niet geheel voldaan is over de bereikte resultaten op grond waarvan er activiteiten werden aangezet tot heroriëntering van de aanpak van vooral de interne organisatie van de Bond.

Een daarvoor aangewezen commissie bestaande uit 5 leden van het Hoofdbestuur, heeft na grondige studie daarover rapport uitgebracht aan het Hoofdbestuur. Dit rapport heeft meermalen in de oofdbestuursvergaderingen een punt van bespreking uitgemaakt. Nadat in het Hoofdbestuur overeenstemming was bereikt is aan de Bondsraad advies gevraagd over de inhoud van genoemd rapport en is een enquête gehouden onder de leden daarover. In deze enquête werd de mening van de leden gevraagd over de opzet van het Hoofdbestuur met betrekking tot een meer praktische benadering van hetgeen in 1968 tijdens de toen gehouden Algemene Vergadering werd afgesproken. De Bondsvoorzitter merkte hierbij op, dat hij in zijn inleiding niet te lang wilde blijven stilstaan bij dit onderwerp, daar hierover een agendapunt was opgevoerd, zodat bij de behandeling daarvan gelegenheid wordt gegeven uitvoeriger over deze aangelegenheid van gedachten te wisselen.

Wel was het verheugend te kunnen vermelden, dat er via de enquête onverdeeld gunstig is gereageerd door de leden over de daarin vermelde opzet van het Hoofdbestuur. Vervolgens releveerde de Bondsvoorzitter de ontwikkelingen in het herstructureringsgebied van Zuid-Limburg gedurende de verslagperiode waarbij hij doelde op de daarbij gerezen moeilijkheden bij reeds gevestigde nieuwe bedrijven zoals Laura-Motoren, Burex en aanvankelijk Caja e.a. In de meeste gevallen werden wij betrokken bij besprekingen met de directie in deze bedrijven, waarbij getracht werd een oplossing te vinden voor de in dat bedrijf ontstane problemen. Meestal ging een dergelijke oplossing gepaard met het weer laten afvloeien van personeel.

Uit een en ander moge blijken, zo werd door de voorzitter opgemerkt, dat, in tegenstelling tot wat wel eens beweerd wordt, onze Bond in de gelegenheid is zijn invloed te laten gelden bij de besprekingen in de bedrijven over zaken die van belang zijn voor de daarin werkzame werknemers in casu onze leden.

Ditzelfde is het geval met de mogelijkheid tot vertegenwoordiging van onze Bond in de Ondernemingsraad te verkrijgen door de verkiezing van één, en in de meeste gevallen, twee of meerdere O.R.-leden. Dit mag een bewijs zijn voor het vertrouwen van onze leden en de werknemers in die bedrijven in onze vertegenwoordigers. Ook weer een bewijs, dat onze Bond de mogelijkheden heeft uit te groeien tot een vakbond waarmede rekening moet worden gehouden.

Voorwat de ontwikkelingen in de mijnindustrie betreft werd door de Bondsvoorzitter tijdens zijn inleiding opgemerkt, dat deze bedrijfstak de volle aandacht blijft opeisen. Want al mogen de cijfers over *de* afvloeiing dan wel zo ongeveer kloppen, bij de afvloeiing gaat nog niet alles naar wens. Vooral voor het toezichthoudend personeel blijft het moeilijk geschikte vervangende werkgelegenheid te vinden. Ook ervaren wij, dat er in sommige gevallen verzet is tegen een externe verplaatsing, omdat men het vermoeden heeft in een bedrijf terecht te komen, dat hun om een of andere reden niet lang in dienst zal houden. De ontwikkeling in tal van andere bedrijven die zich in Zuid-Limburg hebben gevestigd is niet bevorderlijk voor een goede sfeer om werknemers bij de mijnen extern te verplaatsen.

Vervolgens hekelde de Bondsvoorzitter de trage gang van zaken bij het realiseren van de door de Minister van Economische Zaken, Langman, toegezegde arbeidsplaatsen voor Zuid-Limburg, terwijl anderzijds diezelfde Minister de particuliere mijnen uiterlijk einde '74 de koolwinning wil laten beëindigen. Er bestaat daarom nog steeds ernstige twijfel bij de leiding van onze Bond of er parallel aan de sluiting van de mijnen vervangende werkgelegenheid zal zijn. Door de Bondsvoorzitter werd in dit verband opgemerkt, dat hij hierover vragen heeft gesteld aan Minister Langman tijdens diens bezoek aan de M.I.R. waarop deze antwoordde, dat o.a. door het aantrekken van de conjunctuur er betere kansen zijn, zodat de opzet van de Regering tot steun aan Zuid-Limburg een goede kans van slagen heeft. Uigebreed werd door de Bondsvoorzitter ingegaan op het punt van de problematiek rond de mijnwerkerspensioenen en de wijziging van de Ziekenfondsverzekering. De ontwikkeling hierbij is zeer verontrustend terwijl de

ontevredenheid onder de gepensioneerden, overigens zeer terecht, met de dag toeneemt. In dit verband werd door de Bondsvoorzitter o.a. opgemerkt, dat er druk beraad is in de Pensioencommissie en er briefwisselingen hebben plaatsgevonden met de Ministers van Economische Zaken en Volksgezondheid en Milieuhygiëne en de Staatssecretaris van Sociale Zaken over de pensioenen. Ook zullen nog besprekingen plaatsvinden met deze Ministers teneinde de Regering ervan te overtuigen, dat nadere Regeringshulp noodzakelijk is om tenminste de tijdelijke pensioenen op peil te houden, met andere woorden, het A.M.F.-bestuur in de gelegenheid te stellen deze pensioenen de ontwikkeling van de A.O.W. te laten volgen, waartoe dit Bestuur verplicht is.

Het A.M.F.-bestuur stelt zich op het standpunt, dat de toegezegde Regeringssteun onvoldoende is gebleken. Op grond daarvan is zij voornemens geen verdere verbeteringen toe te passen, althans niet verder te gaan dan verantwoord is, rekeninghoudend met deze ontoereikende financiële Regeringssteun. Hierbij zij opgemerkt, dat tijdens de Algemene Vergadering door een aantal afgevaardigden werd opgemerkt, dat het A.M.F. in ieder geval momenteel wel over middelen beschikt om de pensioenen te verbeteren en dat langer uitstel daarvan niet geduld zal worden.

Om een en ander te onderstrepen werd door de afgevaardigden van de afdelingen in de Algemene Vergadering een resolutie aanvaard waarvan wij de tekst elders in dit vakblad hebben opgenomen.

Door de Bondsvoorzitter werd in zijn inleiding mededeling gedaan van de stand van zaken betreffende de loononderhandelingen, welke hebben plaatsgevonden in tal van bedrijven en in de mijnindustrie, waarbij de Chemische bedrijven van D.S.M. voorwat de laatste betreft herinnerde hij aan het totstandkomen van het Pensioenfonds D.S.M.-Chemie en de geïntegreerde arbeidsvoorwaardenregeling bij dit bedrijf. Ook nu nog handhaaft onze Bond de bezwaren welke hij tijdens de besprekingen over het Pensioenfonds naar voren heeft gebracht.

Voor wat de loononderhandelingen in de laatst genoemde bedrijven betreft achtte de Bondsvoorzitter het een gelukkige omstandigheid, dat de door de vakbond ingediende voorstellen in gezamenlijk overleg tussen de industriebonden N.K.V., N.V.V., C.N.V. en A.B.W., verdedigd werden, hetgeen in overeenstemming is met reeds eerder op Algemene Vergaderingen naar voren gebrachte verzoeken.

Op het moment, dat wij dit verslag schrijven zijn de loononderhandelingen vrijwel afgelopen en kunnen de besluiten hierover binnenkort gepubliceerd worden.

Na nog een beroep, op de afgevaardigden te hebben gedaan een konstruktieve bijdrage te willen leveren teneinde op een geslaagde Algemene Vergadering 1973 te kunnen terugzien besloot de Bondsvoorzitter zijn inleiding.

Tijdens de bespreking over het beleid van het HB over de verstreken periode vroegen een aantal afgevaardigden het Hoofdbestuur op bepaalde punten meer activiteit te ontwikkelen. Zij meenden dat de Bond meer naar buiten moet treden met een eigen mening of opstelling over belangrijke problemen en vraagstukken. Ook vroegen zij actieve propaganda te voeren en het kader effectiever bij te scholen in de nieuwe ontwikkelingen die zich aandienen. Ook het tijdig inlichten van het kader over aan de gang zijnde ontwikkelingen achtte men een noodzaak van de eerste orde. Als voorbeeld werd gesteld de gebeurtenissen rond de fusie van het ziekenfonds A.M.F. met die van het A.Z.M. Toen alles daaromtrent reeds had plaatsgevonden werden betrokkenen w.o. de leden van de vakbonden pas ingelicht. Een dergelijke gang van zaken moet voorkomen worden, aldus verschillende sprekers.

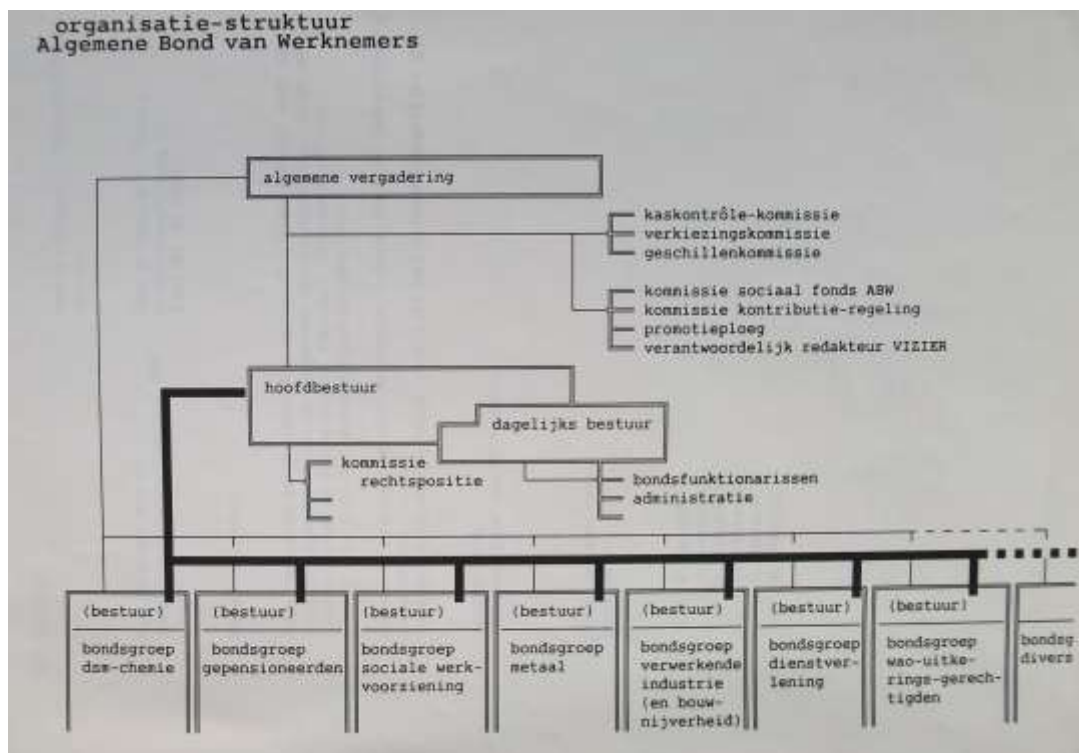
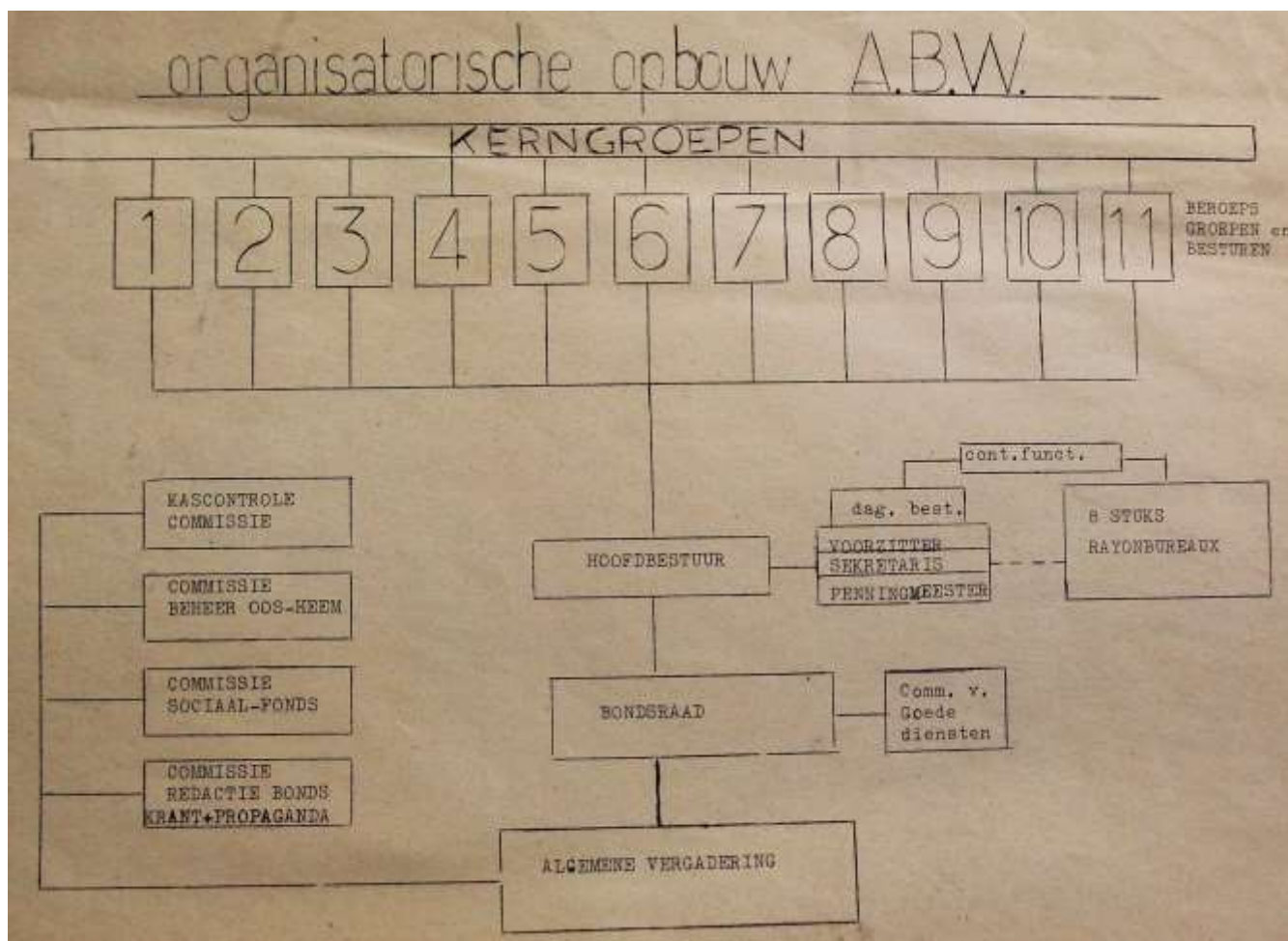
De Bondsvoorzitter gaf er in zijn antwoord blijk van dat ook het Hoofdbestuur niet tevreden is over de gang van zaken en hij daarover ook reeds gesproken heeft tijdens zijn inleiding. Als de afgevaardigden willen meewerken aan een gunstige besluitvorming over de voorstellen van het Hoofdbestuur zullen spoedig een aantal zaken beter tot hun recht komen, aldus de konklusie van de Bondsvoorzitter.³²⁷

Genoemde beroepsgroepen met kerngroepen.³²⁸

Grootmetaal
Kleinmetaal
Mijnbedrijven ondergronds en bovengronds en W.A.M.
Verwerkende industrieën
Metaalnijverheid
Sociale Werkvoorziening

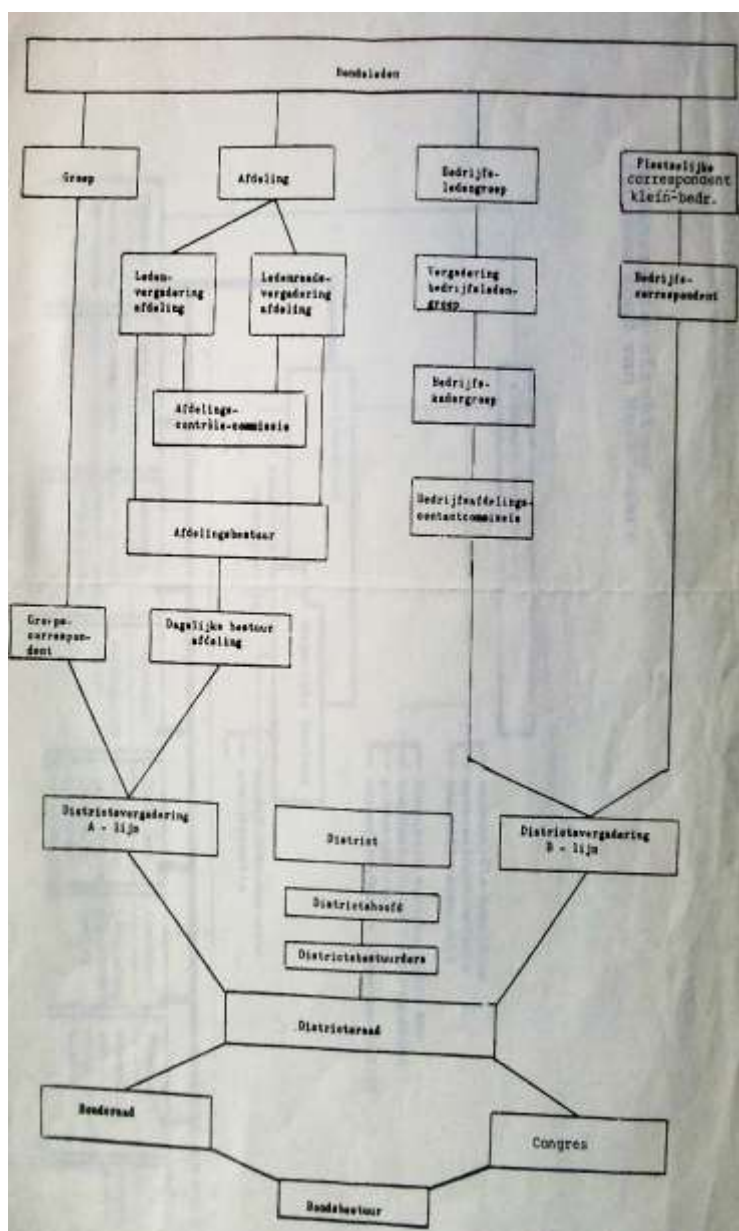
³²⁷ ABW 1973-06/07

³²⁸ ABW 1973-06/07

³²⁹ RHCL, EAN 1080, invnr. 129; deels afgedrukt in ABW 1973-06/07

1974

De oliecrisis slaat toe. Of de door de regering genomen of nog te nemen maatregelen juist zijn, wagen wij te betwijfelen. We hebben volop aardgas, maar we moeten daar spaarzaam mee omgaan, want de ruime beschikbaarheid hiervan is ook maar relatief. Het gevolg zal zijn, dat de aardgasprijs stevig wordt opgeschroefd, zeker wanneer de aardgasprijs gerelateerd wordt aan de olieprijs. De honderden miljoenen tonnen steenkool zijn volgens de deskundigen in de mijnindustrie niet de moeite waard om boven de grond te halen.

Voortzetting van de steenkoolproductie en de nog bestaande mijnen resp. het in exploitatie nemen van vroegere mijnzetels zou een investering vergen van enige tientallen, resp. honderden miljoenen guldens. Daarbij komen nog de inmiddels gestegen lonen, waardoor de kostprijs van de kolen 4 tot 5 maal zo hoog zouden zijn als de **huidige** vergelijkbare aardgas/olieprijs, zo wordt gezegd door de experts.

Bij steenkool kopen in het buitenland zal de prijs fluctueren en ook daar zal men zuinig op de deze energiegrondstof zijn.

Om die redenen menen wij, dat het onverstandig is van de Regering het mijnsluitingsproces te laten voortgaan. Er kleven naast de economische aspecten ook sociale aspecten aan het doen voortgaan van de mijnsluiting. Zo is er b.v. een grote twijfel over het tot stand komen van tijdige vervangende werkgelegenheid nu de energievoorziening stagneert. Hoe kunnen de nog af te vloeien werknemers bij de mijnen voor het einde van dit jaar aan vervangende werkgelegenheid geholpen worden, als nu reeds in verschillende bedrijven tot korter werken wordt overgegaan?

Over al deze twijfels heeft het Hoofdbestuur van de Algemene Bond van Werknemers zich beraden met als eindconclusie zich met onderstaande brief tot de Ministerraad te wenden. Tevens zijn afschriften van deze brief aan de Voorzitter van de Eerste Kamer- en aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal gezonden met het verzoek de Fractievoorzitters van de inhoud hiervan op de hoogte te stellen.

Wij hopen dat de Ministerraad zal inzien dat een voortzetten van de mijnsluitingen in de huidige omstandigheden ernstige konsekventies kan inhouden.

Natuurlijk houdt een stopzetten van de mijnsluitingen en in plaats daarvan een voortzetting van de koolwinning ook konsekventies in. Maar wat het zwaarst is moet het zwaarst wegen, vandaar ons bovengenoemd standpunt.³³⁰ Kortom, de Bond twijfelt aan het effect van het regeringsbeleid.

Heerlen, 3 januari 1974.

Aan de Ministerraad,
Plein 18-13, 4, 's-Gravenhage.

Mijne Heren,

Het Hoofdbestuur van de Algemene Bond van Werknemers heeft zich diepgaand beraden over een verder voortbestaan van de Limburgse Steenkolenmijnen. Dit beraad vond plaats in het licht van de huidige oliecrisis waarvan de duur en de draagwijdte van de gevolgen onvoldoende bekend zijn. In dit licht gezien, is ons Bestuur van oordeel dat het verloren laten gaan van grondstoffen voor de energievoorziening, die zich in de Nederlandse bodem bevinden ontoelaatbaar is. Het Nederlandse volk heeft het recht van de Regering te eisen daarop toezicht te houden.

De grondslagen van het mijnsluitingsgebied zullen door de laatste ontwikkelingen op het gebied van de grondstoffenvoorziening voor de energie en vooral ook de chemie, in verband met de oliecrisis, herzien moeten worden. Zowel de economische- als de sociale aspecten bij de Limburgse steenkolenmijnbouw komen door de oliecrisis in een volkomen ander daglicht te staan. Het is daarom dat het Hoofdbestuur van de Algemene Bond van Werknemers er bij de Regering op aandringt de mijnsluitingen onmiddellijk stop te zetten en de steenkoolwinning voort te zetten waarbij tevens gedacht wordt aan de exploitatie van de Staatsmijn Beatrix. Hoogachtend,

namens de Algemene Bond van Werknemers,
w.g. J. D. Brandt, voorzitter,
w.g. P.H.G. Dormans, secr.³³¹

Het antwoord van de ministerraad volgde spoedig, nm. op 22 januari, en wel door de Minister van Economische Zaken, R. Lubbers.

Uw brief van 3 januari 1974 aan de Raad van Ministers, waarin U er bij de Regering op aandringt de mijnsluitingen onmiddellijk stop te zetten en de steenkoolwinning voort te zetten, werd aan mij ter beantwoording in handen gesteld.

Zoals U bekend zal zijn, heb ik op 3 januari j.l. een gesprek gehad met de Mijnraad, de Mijnindustrieraad en de Begeleidingscommissie Coördinatie Mijnsluiting, waarbij met name ook de door U in Uw brief naar voren gebrachte punten aan de orde zijn geweest.

Daarbij is afgesproken, dat de Begeleidingscommissie Coördinatie Mijnsluiting overeenkomstig haar taakopdracht aan de ondergetekende in de eerste helft van februari a.s. een advies zal uitbrengen over de realisering van het in de Nota herstructurering Zuid-Limburg 1972 neergelegde inkrimpings- en afvloeiingsprogramma en hem over eventueel te treffen bijzondere maatregelen zal adviseren. Tevens is afgesproken dat de hoofddirectie van de N.V. Nederlandse Staatsmijnen medio februari 1974 een studie aan de ondergetekende zal hebben uitgebracht over de mogelijkheid en wenselijkheid van een Nederlandse kolenproductie op langere termijn, hetgeen zal geschieden aan de hand van de mogelijkheden bij Staatsmijn Beatrix. Deze studie zal voor commentaar aan de Mijnraad worden voorgelegd, terwijl de Mijnindustrieraad commentaar zal leveren op de sociale aspecten.

Uit het voorgaande moge blijken, dat de in Uw brief genoemde punten alle aandacht hebben.

Wij zullen de Minister de tijd moeten geven die hij nodig heeft om zijn plannen m.b.t. de energievoorziening uit te werken en te presenteren, temeer daar hij hierbij heeft betrokken een onderzoek naar de rol die de steenkolen kunnen hebben.³³²

---

³³⁰ ABW 1974-01

³³¹ ABW 1974-01

³³² ABW 1974-02

In de Bondsraad wordt de aan verdere wijziging van de interne opbouw van de Bond gewerkt. Zoals bekend is de Bondsraad het College waarbij tussen twee Algemene Vergaderingen de verantwoordelijkheid berust voor het goed functioneren van de Bond, in de gevallen welke bij Huishoudelijk Reglement zijn omschreven. De Bondsraad wordt gevormd door de leden van het Hoofdbestuur en de afgevaardigden der Beroepsgroepen. Daar nog niet **alle** Beroepsgroepen functioneren werden op deze Bondsraadvergadering ook nog afgevaardigden van afdelingen in likwidatie toegelaten. In de plaats van de oude afdelingen kwamen nu de Beroepsgroepen.³³³

Wiel Cobben wordt benoemd als contactfunctionaris (zie ook het organisatieschema).³³⁴

Onder de kop “Mijnsluitingen” wordt wederom diep ingegaan op het al dan niet laten voortduren van de mijnbouw en mogelijke ingebruikname van de mijn Beatrix. De Bond twijfelt ook hier ernstig aan de z.g. deskundige rapporten, plaatst er kanttekeningen bij en komt met beargumenteerde alternatieven.

MIJNSLUITINGEN

Door de oliecrisis, welke eind 1973 ontstond en de ronduit slecht te noemen ontwikkeling op het gebied van de herindustrialisatie in het herstructureringsgebied van de provincie Limburg, hebben op verschillende niveaus besprekingen plaatsgevonden over het al dan niet opschuiven van de sluitingsdatum van de nog in productie zijnde mijnen en het eventueel in exploitatie nemen van de Staatsmijn Beatrix. Wij herinneren er aan, dat ons Hoofdbestuur in vakblad nr. 1 zijn standpunt heeft kenbaar gemaakt en ook via een brief d.d. 3 januari 1974 de Ministerraad daarvan in kennis heeft gesteld. Inmiddels schijnen de tot oordelen bevoegde instanties, zij het na enig tegensputteren, bereid gevonden te zijn zich neer te leggen bij de stopzetting van de nog in productie zijnde mijnen uiterlijk einde 1974 en het eventueel in exploitatie nemen van de Staatsmijn Beatrix maar voorgoed te vergeten. Men moet zich toch wel bijzonder zeker voelen dat er op tijd vervangende werkgelegenheid zal zijn en dat er nooit meer een beroep zal behoeven te worden gedaan op de zich in de Nederlandse bodem bevindende steenkolenvoorraden. Ons Hoofdbestuur blijft echter een andere mening toegedaan. Uit zijn midden is een Commissie benoemd, die zich zal bezighouden met argumenten naar voren te brengen waarop die andere mening stoelt.

Hieronder is een begin gemaakt met het publiceren van de conclusies van genoemde Commissie.

In 1962 werd besloten de aanleg van de Stm. Beatrix te stoppen en in 1965 kwam men tot de conclusie, dat voor de Nederlandse kolen geen plaats meer was op de energiemarkt; een sluitingsprogramma voor de Nederlandse mijnen werd aangezet. Sindsdien is wel iets veranderd, zowel nationaal als internationaal gezien en de gewijzigde situatie bracht de A.B.W. nu tot de inname van de volgende standpunten:

1. De exploitatie van de Stm. Emma dient te worden voortgezet;
2. De exploitatie van de Stm. Beatrix dient zo spoedig mogelijk ter hand te worden genomen.

Er zijn de laatste tijd talrijke besprekingen aan deze materie gewijd, in regeringskringen, in de Mijnraad, in de M.I.R., in de Begeleidingscommissie en in diverse vakbondsbesturen. De resultaten van al deze besprekingen kunnen worden samengevat in één zin, men staat afwijzend tegenover een verdere of hernieuwde exploitatie van de Nederlandse kolen voornamelijk op economische en financiële gronden.

In enkele achtereenvolgende artikelen zullen wij het standpunt van de A.B.W. nader motiveren en een wederwoord trachten te vinden op de argumenten van de voorstanders der mijnsluitingen. Wij zullen gebruik maken van het

---

³³³ ABW 1974-04

³³⁴ ABW 1974-04

memorandum van D.S.M. inzake de toekomstige exploitatiemogelijkheid van het mijnveld Beatrix, juist omdat in dit memorandum de **negatieve** kanten van verdere exploitatie der steenkolenvoorraden in Nederland op de voordeligste wijze naar voren werden gebracht.

In bedoeld memorandum worst gesteld, dat de voorraad Nederlandse kolen zo gering is dat een ontginning ervan slechts voor een zeer klein gedeelte kan bijdragen in de energiebehoefte van ons land en dan nog slechts voor een periode van ongeveer 20 jaren.

De voorraad Nederlandse kolen was, volgens het eindverslag van de Dienst der Rijksopsporingen van Delfstoffen in Nederland:

in het Peelgebied	1.766.100.000 ton
in het gebied Wintersijk	324.80.000 ton
in Zuid-Limburg	<u>4.554.690.000 ton</u>
Totaal	6.645.590.000 ton

Deze voorraad is de aangetoonde hoeveelheid **boven** de 1200 Mtr. terwijl de voorraad **beneden** de 1200 Mtr aangeduid wordt als toekomstreserve.

Aangenomen mag worden, dat door de verschillende mijnen in de loop der jaren reeds gedolven werd een hoeveelheid van 563.470.724 ton (Tijdschrift Geologie en Mijnbouw Maart/April 1971) zodat de thans aanwezige voorraad met grote waarschijnlijkheid geschat kan worden op

6.645.590.000 ton
- 563.470.724 ton
Totaal 6.082.119.276 ton

De A.B.W. is bereid in haar beschouwingen de hoeveelheden kolen in het gebied Winterswijk buiten beschouwing te laten; dat impiceert, dat de werkelijke ontginbare kolenvoorraden in het Peelgebied en in Zuid-Limburg door ons gesteld wordt op

6.082.119.276 ton
- 324.800.000 ton
Totaal 5.757.319.176 ton

Door de laatste ontwikkelingen der techniek is het nogelijk de ontginning voort te zetten ook beneden de 1200 Mtr., waardoor andermaal in het Peelveld 799.2. miljoen ton steenkool toegankelijk wordt.

Het gasgehalte dezer kolen maakt ze misschien minder geschikt voor het aanwenden als huisbrand- of bunker kolen of als basisgrondstof voor verwerking op cokesfabrieken of in de chemische industrie; ze blijven niettemin uitermate geschikt als grondstof voor verwerking in elektrische centrales.

De A.B.W. vindt het daarom tegenover het Nederlandse volk onverantwoord, de mogelijkheden die deze kolen bieden **niet** te benutten, vooral nu de situatie op de energiemarkt steeds zorgelijker wordt. De oliecrisis is geen voorbijgaande en bij het huidige verbruik reiken de oelievoorraden slechts tot over enkele jaren.

Daarbij zal het voortzetten van de productie op de Emma en het in productie nemen van de Beatrix Nederland onafhankelijker maken van andere landen en minder van gevoelig voor conjuncturele en structurele schommelingen in deze landen.

Volgens het memorandum zal het aandeel van de Nederlandse kolen in het energieverbruik in 1980 slechts 3.8% bedragen van het totaal en derhalve te verwaarlozen zijn. Noch de voorraad kolen, noch de technische kennis begrenzen het mogelijk te leveren aandeel; wij verwachten, dat juist door de schaarste aan olie het aandeel in deze groter zal worden.

De exploitatiekosten van de Nederlandse kolen, worden volgens het Memorandum in 1980 geschat op 357,50 gld. per ton, samengesteld als volgt:

afschrijving vaste activa	f16.00 per ton
rente over gebonden vermogen	f20.00 per ton
arbeidskosten	f280.00 per ton
materialen	f28.00 per ton
energie	f5.00 per ton
transport en mijnschade	f8.50 per ton

In deze berekening wordt uitgegaan van gegevens, die geenszins vaste gegevens zijn, doch slechts veronderstellingen, voor wier juistheid niemand enige garantie kan geven; de ervaringen met diverse commissies van "Wijze Mannen" is niet zo geweest dat wij hun oordeel zonder reserve kunnen en willen accepteren; te vaak bleek hun wijsheid na enkele jaren achterhaald.

Wij zijn bereid aan te nemen dat de toekomstige exploitatiekosten der mijnen inderdaad hoger zullen liggen dan voorheen; zover deze verhoging voortkomt uit verbeteringen in de arbeidsvoorwaarden der personeelsleden, vinden wij ze geenszins afwijfsbaar. We kennen de onaantrekkelijkheid van de mijnarbeid uit het verleden en we weten, dat zelfs bij de meest-vergaande voorzieningen een mijn geen kantoor kan worden.

Wij kunnen echter moeilijk aanvaarden, dat de exploitatiekosten in de omringende landen beduidend lager en in Amerika b.v. vele malen lager liggen dan bij ons, zelfs indien daar een gunstiger maneffect bereikt wordt. In die landen zullen de kostenverzwarende omstandigheden in ongeveer dezelfde mate optreden als in Nederland. Wij kunnen ons ook moeilijk voorstellen, dat de E.E.G.-landen zo Europees gaan denken dat ze Nederland kolen zullen gaan leveren beneden kostprijs.

De ervaringen met een land als Amerika, waarop men zich in het Memorandum herhaaldelijk beroept, wettigen op geen enkele wijze de verwachting, dat deze zienswijze daar anders zou liggen of dat men daar de intentie heeft een nieuw Marschallplan of een Lend-en Lease-pact voor Nederland te ontwerpen.

Een prognose nu over de 1980 te verwachten kolenprijs of hetzelfde welke andere energiedrager uit hetzelfde welk land is dan ook niet meer dan een prognose zonder enige grond van bewijskracht.

Bij het berekenen van de te verwachten kostprijs neemt men nog meerdere hypothesen als premisse aan; onzes inziens kan uit valse premissen alleen maar een valse conclusie getrokken worden.

Men zegt b.v. "De materiaalkosten zullen in 1980 zeker 28 gld. per ton bedragen". Bij het opvoeren van dit bedrag heeft men kennelijk alleen gedacht aan de materiaalkosten op de Beatrix, een Beatrix die dan een door computers bestuurde mijn moet worden.

Wij willen beslist moedenken over de toekomstige inrichting van deze Beatrix, maar dit is niet zo urgent, zolang de grootste kolenvoorraden nog in Zuid-Limburg in de grond zitten. Wij zouden de winningsactiviteiten voorlopig op de Emma geconcentreerd willen zien, juist in verband met deze geschatte materiaalkosten. Vanuit de Emma zijn de meeste kolenvoorraden toegankelijk en de voorzieningen die op, in en rond de Emma voorhanden zijn kunnen de materiaalkosten in positieve zin beïnvloeden.

Men zegt b.v. "Het verzuim t.g.v. ziekte en verlof, zal in 1980 zeker 22½ % bedragen". Wij vragen ons af, of dit verzuimpercentage in het verleden niet ongunstig is beïnvloed door een verkeerd personeelsbeleid. Het is immers een vaststaand feit, dat met name de buitenlandse werknemers veel aanpassingsmoeilijkheden ondervonden en nog ondervinden; de verstrekking van extra verlof aan deze werknemers heeft eveneens extra verzuim betekend. Wat de Nederlandse werknemers betreft; wij kunnen ons slecht voorstellen, dat in een aflopend bedrijf de normaal aanwezige animo voor het werk zonder meer behouden blijft. Wij verwachten, dat deze animo terugkeert met de herleving van de Mijnindustrie; wij verwachten ook, dat strengere selectie bij het aanwerven van buitenlandse arbeiders, als ze dan al nodig zijn, in dit opzicht preventief kan werken. Het zou zelfs goed mogelijk zijn, dat, indien men de kosten van werving besteed aan verbetering van arbeidsvoorwaarden voor Nederlandse werknemers, werving achterwege kan blijven.

Men zegt b.v. "De verbetering de infrastructuur zal enkele honderden miljoenen guldens vergen, te besteden aan de aanleg van wegen en spoorwegen, het bouwen van huizen en uit te keren als vergoeding voor opgetreden mijnschade". Wij menen dat in Zuid-Limburg voldoende wegen en spoorwegen aanwezig zijn en dat in de sector woningbouw geen speciale maatregelen behoeven genomen te worden ten gevolge van voortzetting der productie op de Stm. Emma; de mijnen in Zuid-Limburg hebben het in het verleden met de bestaande infra-structuur ook moeten doen.

En wat Midden-Limburg betreft: wij vinden het niet noodzakelijk dat dit natuurgebied doorkerfd wordt met wegen en spoorwegen. Wij zijn voorstanders van het bouwen van elektrische centrales op de fabrieksterreinen zelf, waardoor de kolen op het terrein zelf onmiddellijk in de elektrische energie wordt omgezet en het transport dezer energie per draad kan gebeuren. Wij vinden het evenmin noodzakelijk, dat in de onmiddellijke nabijheid van Beatrix weer nieuwe woninggroepen of "kolonies" worden gesticht; wij vinden het ook niet noodzakelijk, dat de mijnwerkers weer met hun neus op het werk moeten worden gedrukt en dat het werkmilieu zo sterk verweven wordt met het leefmilieu, dat een ontkoppeling tussen beiden onmogelijk wordt.³³⁵

COMMISSIE MIJNSLUITINGEN

De discussie over de mijnsluitingen en de daarmee samenhangende herstructureringsproblemen van Limburg werd ook de laatste tijd voortgezet.

³³⁵ ABW 1974-04

Wij hebben enige berichten, die deze periode in de pers werden gepubliceerd, eens bij elkaar gezet; hier volgen ze.

- Op 26 maart werd in de 1^e kamer de vraag gesteld, of de Minister van Economische zaken bereid was, het rapport van DSM over de mijnsluitingen en het commentaar van de Mijnraad en andere daarop betrekking hebbende stukken te publiceren;
- De Minister antwoordt op 17 mei, dat dit memorandum **geen voldoende grondslag** biedt, om conclusies te trekken ten aanzien van eventuele kolenproductie op langere termijn; hij bereidt een procedure voor om dit vraagstuk nader te analyseren en bij het verschijnen van de Energienota zal over de te volgen procedure een beslissing worden genomen;
- De Minister geeft opdracht aan DSM, te bezien welke technische maatregelen noodzakelijk zijn om een toekomstige reactivering van de Emma bij voorbaat niet onmogelijk te maken;
- De nieuwe herstructureringsnota Limburg zal **niet eerder dan in 1976** verschijnen;
- Het Bureau Berenschot brengt een rapport uit;
- Een politieke partij verklaart in de Tweede Kamer volledig gerustgesteld te zijn over de herstructurering van Limburg, door de toezegging van DSM, dat deze bereid is een miljard gulden te investeren in hun Chemisch Bedrijf;
- In Limburg stijgt de werkloosheid naar een recordhoogte op 8 februari 1974: zij belooft 8% van de beroepsbevolking en de gemeenten weten geen raad meer met de werklozen;
- Een politiekering waarschuwt de Minister voor de weerzin die de Limburgse bevolking heeft voor een eventuele reactivering van de mijnindustrie.

Wij vleien ons geenszins met de gedachte, dat de Minister van Economische Zaken tot dezelfde gedachte gekomen is als onze commissie, door het lezen van de artikelen over deze materie in onze vakbladen. Het verheugt ons wel te kunnen constateren, dat deze Minister, zij het dan in ambtelijke taal, het rapport DSM thans anders interpreteert dan voorheen.

Wij vinden het alleen jammer, dat de Minister voor diverse aangelegenheden, wéér bij DSM te rade gaat, wiens President-Directeur Bogers in zijn Nieuwjaarsrede verklaarde: "Voor DSM heeft het geen zin, honderden miljoenen te investeren in een koolwinning, die na 4 of 5 jaren niet kan concurreren tegen buitenlandse kolen"

Analoog aan deze stelling is DSM **blijven** betonen dat verdere exploitatie van kolen economisch niet haalbaar is. Elke argumentatie van DSM is aan dit axioma dienstbaar gemaakt. Maar wij weigeren te aanvaarden dat het wel en wee van Limburg alleen zou moeten worden gerelateerd aan het economisch belang van DSM. Wij weigeren ook te aanvaarden dat alleen economische behangen een rol moeten spelen **bij het bepalen van de vraag** of de mijnen open moeten blijven of sluiten.

DSM zegt:

Het scheppen van een arbeidsplaats in de mijnindustrie waarschijnlijk 1 miljoen kosten, een miljoen dat tevergeefs zal worden geïnvesteerd omdat deze arbeidsplaats naar verwachting mag worden slechts kort gehandhaafd kan blijven. DSM is wel bereid 1 miljard te investeren in hun chemische bedrijven, een miljard dat na 5 jaren 500 nieuwe arbeidsplaatsen moet opleveren. Als we ons niet vergissen is dit een investering van 2 miljoen gulden per arbeidsplaats, die dan kennelijk voor de chemie wél aanvaardbaar is. Of deze arbeidsplaats langer gehandhaafd zal kunnen blijven kan ook DSM ons niet garanderen.

DSM zegt ook:

voor een fractie van een miljoen zijn gemakkelijk arbeidsplaatsen te creëren in nieuwe industrieën. Het zou interessant zijn eens na te gaan, hoeveel nieuwe arbeidsplaatsen in Limburg reeds tot stand zijn gekomen sinds de herstructurering werd aangezet en hoeveel geld in feite zulk een arbeidsplaats heeft gekost. Wij geloven dat men tot ontstellende cijfers zou komen.

Wij hebben ook eens nagegaan, hoeveel instanties hoeveel instanties doorgaans in Limburg in het geweer moeten komen, vóór dat er een nieuwe arbeidsplaats tot stand komt.

Het is ongelooflijk, maar niettemin wáár; het zijn er meestal **tien**. Hier volgen ze:

Het Provinciaal Bestuur; De Herstructureringscommissie; DSM of Particuliere Mijnen; Het E.T.I.L.; Een Industrieschap; De S.T.I.K.O.L; De Regionale Raad voor de Arbeidsmarkt; Een of andere Kamer van Koophandel; Het Districtsbureau voor de Arbeidsvoorziening; De S.E.O.L; De Industriebank *en natuurlijk ook nog de ondernemer die van plan is zich in Limburg te vestigen.*

Het schijnt ook nog eens zo te zijn dat deze instanties elkaar voor de voeten lopen en dat de ene instantie afkeurt, wat de andere heeft goedgekeurd, waardoor de hele procedure gemiddeld 5 tot 8 maanden nodig heeft om tot een afwikkeling te komen.

Het rapport Berenschot heeft zo'n kleine 60.000 gld. gekost; het is gedegen uitgevoerd in 5 kloeke delen, typografisch uitstekend verzorgd met veel tabellen en grafieken, maar bracht alleen nieuws, dat reeds bekend was

uit andere rapporten, en geen enkele **concrete arbeidsplaats**. In het rapport wordt tevens de wens naar voren gebracht bepaalde aspecten van de behandelde stof voor diepergaande studie naar een nieuwe commissie te verwijzen.

Wij vragen ons af, als men dan over “economisch haalbaar” wil spreken, of het niet meer verantwoord zou zijn geweest, als men het, tot nog toe aan een problematische herstructurering van Limburg bestede geld, besteed zou hebben aan een reactivering van de mijnbouw.

Wij vragen ons ook af of we in Limburg aan de gang móéten blijven met het instellen van steeds weer nieuwe instanties, die na 160.000 gulden tot de conclusie komen, dat het werk van de voorgaande commissie ook geen zoden aan de dijk heeft gezet en dat het probleem “werkgelegenheid in Limburg” na 9 jaren herstructureren geen stap dichterbij een oplossing is gekomen.

Veel kleine en middelgrote bedrijven in Limburg zijn niet rendabel en zullen ook wel niet rendabel worden; zij hebben een verouderd machinepark of voeren een verkeerd personeelsbeleid: de spreiding van rijksdiensten stagneert en scheidt, na realisering, in grote mate slechts arbeidsplaatsen voor mediaal en hoger personeel: het investeringsklimaat in Limburg verslechtert en zal met de betere voorwaarden vlak over de grens ook wel niet verbeteren: de werkloosheid in Limburg neemt toe, in de bouw-, in de textiel-, in de metaal-, in de verpleegkundige sector, kortom ongeveer in elke tak van het bedrijfsleven.

Voor de land- en tuinbouw, voor veeteelt, voor de kleine middenstand worden landelijke steunmaatregelen getroffen, zelfs via de EEG-verdragen voor de mijnbouw in Engeland, Italië, België en Frankrijk.

Wij menen dat het logisch zou zijn, als ze dan al nodig zijn, deze maatregelen ook te treffen voor de Nederlandse mijnbouw.

Wij menen, dat dit doeltreffender en zinvoller zou zijn dan miljoenen in Limburg te blijven besteden aan WW- en WWV-uitkeringen.

Wij blijven menen, dat de Limburgse kolen boven de grond **moeten** komen ten voordele van zowel Limburg als van ons hele land.

En tegen die politiekering die de Minister waarschuwt voor de weerzin der Limburgse bevolking tegen mijnarbeid, zouden we willen zeggen: “Met die weerzin valt het **NU** nog mee; **Nu** is er met goede arbeidsvoorwaarden nog iets te bereiken: het moet echter geen 5 jaren meer duren”.³³⁶

Op de vraag van de Bond aan de Minister van Economische Zaken op 30 mei, waarin hem gevraagd werd, om kennis te mogen nemen van de gedachten, die bij hem leven met betrekking tot het laten herleven van steenkolenmijnbouw in het Limburgse, antwoordt deze op 18 juni als volgt.

Naar aanleiding van de tijdens de zitting van de Eerste Kamer op 21 mei j.l. ter zake aan mij gestelde vragen, heb ik op 28 mei onder meer geantwoord dat het in de toekomst wellicht mogelijk wordt bepaalde kolenvoorraden ondergronds te vergassen. Voorts heb ik er op gewezen dat de vergassing van kolen bovengronds nog niet geheel is uitgekristalliseerd, maar dat die technologie zich in een vergevorderd stadium bevindt. Als gevolg van de oliecrisis is de belangstelling voor steenkool als energiedrager alom weer sterk toegenomen. Ook in Nederland is zulks het geval. Vraag is nu of en zo ja of deze hernieuwde belangstelling er in de toekomst ook toe zal kunnen leiden dat de Nederlandse kolenreserves opnieuw een rol zouden kunnen spelen.

Er zijn echter aan dit vraagstuk vele aspecten verbonden, zoals de ontwikkeling van de kolentechnologie, de geologische gelaagdheid, het aanwendings- en voorzieningsaspect, de kostenkant, de arbeidsvoorziening, het milieu etc. Vandaar dan ook dat ik de Mijnraad heb verzocht mij te willen adviseren over de wijze, waarop de eventuele mogelijkheden op lange termijn van Nederlandse kolenreserves zou moeten worden onderzocht.

Tevens heb ik de Hoofddirectie van de N.V. Nederlandse Staatsmijnen gevraagd om in overleg met de Inspecteur-Generaal der Mijnen mij een inzicht te willen verschaffen in de technische maatregelen (en de daaraan verbonden kosten), die bij de huidige liquidatiewerkzaamheden van Staatsmijn Emma zouden dienen te worden genomen in het licht van een eventuele toekomstige reactivering van deze mijnzetel.

Ik stel mij voor om mede aan de hand van de ontvangen informatie in het kader van de binnen enige maanden aan de Staten-Generaal uit te brengen Energienota op de onderhavige materie terug te komen.³³⁷

KADERSCHOLING

Op diverse vergaderingen en andere bijeenkomsten blijkt steeds weer de behoefte te bestaan aan verdere kaderscholing en kadervorming. Wij gaan deze voortzetten. VANAF NU. Het lijkt ons echter zinvol, met deze scholing niet zo maar in het wilde weg te starten, maar te proberen ze gericht te doen verlopen. Daarom vragen wij aan ieder, die aan scholing behoefte heeft en er aan wil meewerken, ons te laten weten hoe hij deze gedacht heeft en

---

³³⁶ ABW 1974-06

³³⁷ ABW 1974-07/08

welke PRAKTISCHE punten voor hem van belang zijn. Aan de hand van de suggesties kunnen wij dan op korte termijn een plan de campagne ontwerpen. U kunt ons schrijven of bellen op het bondskantoor. Wij hopen, dat Uw reacties ons massa's werk zullen bezorgen.³³⁸

Op het bondskantoor wordt efficiënter gewerkt. Dat zullen ook de leden, die het kantoor bezoeken merken, er wordt een snellere service verleend. Het bondsblad vermeldt heromtrent:

Wij constateren steeds weer opnieuw, dat bezoekers op ons kantoor lang moeten wachten, alvorens zij geholpen kunnen worden. Dat betreuren wij en het ergert ons.

De lange wachttijden zijn te wijten, enerzijds aan de bezoekers zelf, anderzijds aan de organisatie der werkzaamheden op het kantoor.

Wij ontvangen bezoekers die vertellen, dat ze toevallig toch niets te doen hadden": ze komen langs omdat ze het leuk vinden eens een praatje te maken, zonder zich te realiseren dat ze leden met werkelijke problemen langer doen wachten dan strikt noodzakelijk is.

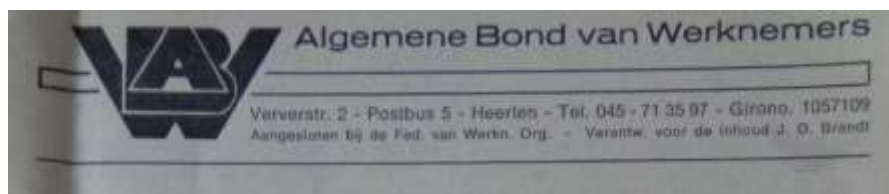
Natuurlijk staan wij iedereen graag te woord: maar wij zouden ook iedereen *dringend* willen verzoeken: *stel Uw problemen klaar en duidelijk en wees kort en zakelijk*. Des te meer tijd blijft beschikbaar om aan de oplossing van Uw probleem iets te **doen**.

Wat de organisatie der werkzaamheden betreft: binnenkort zal iedere bezoeker verzocht worden zich even te melden bij onze administratie. Daar kan dan de soms noodzakelijke papieren rompslomp worden afgehandeld en zijn 'zaak' worden verwezen naar de verantwoordelijke Bondsfunctionaris.

Het komt namelijk herhaaldelijk voor, dat iemand de Bondsvoorzitter wenst te spreken over een aangelegenheid die beter door een andere functionaris behandeld kan worden. Als dat mogelijk is, moet het ook gebeuren: de voorzitter namelijk is meer dan overbelast en een verdeling der werkzaamheden kan een snellere afhandeling van sommige zaken alleen maar bevorderen.

U zult wel merken, wanneer wij op kantoor klaar zijn om deze nieuwe werkwijze in te voeren. Wij vragen reeds **nu** Uw medewerking: U zult merken dat deze verandering in Uw voordeel is.³³⁹

1975

Het bondsblad verandert van uiterlijk. De krant wordt de helft kleiner, waarbij de layout in een nieuw jasje wordt gestoken.³⁴⁰

³³⁸ ABW 1974-07/08

³³⁹ ABW 1974-10

³⁴⁰ ABW 1975-01/02

AV Algemene Bond van Werknemers
 Ververstr. 2 - Postbus 5 - Heerlen - Tel. 045 - 71 35 97 - Girone. 1057109
 Aangesloten bij de Fed. van Werkn. Org. - Verantw. voor de inhoud J. D. Brandt

PROTESTMARS

NAAR
DSM-AMF

**Op dinsdag 25 maart 3 uur in HEERLEN.
 Samenkomst 2.30 uur bij de Schouwburg.**

Vertrek 3 uur vanaf Burg. v. Grunsvenpl. naar v. d. Maessenstr. - Hoofdk. DSM - Saroleastr. - Geleenstr. - Akerstr. - AMF-geb. Akerstr. - Putgraaf alwaar ontbinding.

Oproep aan allen die pensioenrechten hebben bij het AMF

zoals weduwen, vrouwen van gepensioneerden, overbruggers, WAO-ers, gepensioneerden en toekomstig gepensioneerden.

Komt allen. Toon uw solidariteit. Het is nu of nooit. Protesteer mee tegen onze te lage pensioenen!!

de Beroepsgr. Gepens. AMF v.d. Alg. Bond v. Werknemers ond. leid. v.z. H. Cobben.

Ons geduld is op. Daar de pensioenregeling nog steeds niet geregeld is, is het tijd voor actie.³⁴¹ Het N.K.V. wil deze protestmars tegenwerken. In een open brief aan de heren Dams, directeur van het A.Z.L. en Weyers, voorzitter van de Industriebond N.K.V. en aan duizenden gepensioneerden van het A.M.F., afgedrukt op 2 pagina's van het Bondsblad wordt de ware reden voor deze protestmars uit de doeken gedaan en worden fabels m.b.t. de pensioenmaatregelen, al dan niet verschenen in de dagbladen, ontzenuwd.³⁴²

Voorzitter J.D. (Daan) Brandt, lid sinds de oprichting, lid van het HB sinds 1950, voorzitter sinds 1 juli 1967, treedt af wegens zijn pensioengerechtigde leeftijd. Bijkomende reden was zijn gezondheid, die te lijden had onder het zware vakbondswerk. Hij wordt ingaande 1 mei 1975 opgevolgd door de bijna 8 jaren fungerende vice-voorzitter, Wiel Cobben.³⁴³

De komende en de gaande voorzitter.

³⁴¹ ABW 1975-04

³⁴² ABW 1975-04

³⁴³ ABW 1975-05; 1975-06

1975

EEN GOED IDEE !!!!!

Elders in dit vakblad vindt U een aankondiging van de receptie, welke op 1 mei a.s. gehouden wordt ter gelegenheid van het afscheid van voorzitter Brandt.

Wij vinden het prettig U te kunnen vertellen, dat aanstonds na deze receptie Het Groot Limburgs Toneel (GLTWEE) in dezelfde zaal een uitvoering geeft van '**Het Testament van Joep**', een themaproductie over de geschiedenis der mijnen, de sluiting ervan en de situatie in Limburg nu, zoals omscholing, overbrugging, vervroegd pensioen en werkloosheid.

Een bezoek aan deze voorstelling lijkt ons alleszins de moeite waard en kan voor U een aangenaam besluit van deze dag betekenen. Wij nodigen U daartoe hartelijk uit.³⁴⁴

PROTESTMARS NAAR D.S.M. EN A.M.F.

De maat is vol, schreven wij in ons vakblad no. 4 van april 1975. Hiermede wordt bedoeld dat duizenden gepensioneerd oud-mijnwerkers het niet meer zien zitten.

Zij eisen dat er wat aan hun pensioenen wordt gedaan.

De Beroepsgroep Gepensioneerd-A.M.F. van onze Bond, onder leiding van Hub Cobben, heeft zich het lot van deze gepensioneerd aangetrokken. In een reeks vergaderingen die in 1974 en tot en met maart 1975 werden gehouden met A.M.F.-gepensioneerd, waar over de pensioenen werd gesproken, kwam heel duidelijk aan het daglicht dat het zo niet langer meer kan. Ondanks de reeds door de Regering geboden financiële hulp, blijkt dat duizenden gepensioneerd in armoede verkeren. Reeds eerder werd door ons een beroep op het A.M.F.-bestuur gedaan geld vrij te maken om vooral de ver aan de ontwikkeling van de prijzen achtergebleven excedentpensioenen op een redelijker peil te brengen en tenminste waardevast te maken. Eveneens zullen de weduwen-pensioenen moeten worden verhoogd. Tot nu toe werd geen gehoor gegeven aan de redelijke eisen van de gepensioneerd. Erger nog, door sommige Frakties in de Tweede Kamer, wier namen wij nog niet zullen noemen maar waartoe wij later mogelijk wel gedwongen zullen worden, werd ons medegedeeld dat het 'gezeur' over de mijnwerkerspensioenen nu maar eens moet ophouden. Deze lieden hebben er blijkbaar geen weet van dat duizenden ex-mijnwerkers thans in bittere armoede leven, waarbij vooral de gepensioneerd het kind van de rekening zijn geworden. Andere w.o. Kamerleden, hebben inmiddels hun instemming betuigd met de tot nu toe gevoerde acties tot verbetering van de pensioenen door onze Beroepsgroep.

Ook dicht bij huis hebben wij veel sympathie en adhesie ondervonden bij het ten uitvoer brengen van onze acties. Om aan deze acties verder kracht bij te zetten werd, tijdens een door het Bestuur van de Beroepsgroep Gepensioneerd, op 27 februari 1975, in het Pancratiushuis te Heerlen gehouden protestvergadering, besloten een protestmars naar D.S.M en A.M.F, te organiseren. Duidelijk bleek ook tijdens deze bijeenkomst weer dat bij de gepensioneerd van het A.M.F, *de maat vol is*. Het wordt de hoogste tijd dat er nu eindelijk eens wat gedaan wordt aan de veel te lage pensioenen van duizenden gepensioneerd, werd tijdens de bijeenkomst gesteld. Degenen die daar in eerste instantie wat aan kunnen doen zijn de Mijndirecties en het A.M.F. Vandaar dat besloten werd een protestmars te organiseren naar beide hiergenoemden. Tijdens deze protestmars zou een adres door het stuur van de Beroepsgroep Gepensioneerd-A.M.F. van de Algemene Bond van Werknemers aan de Directie van D.S.M. en het Bestuur van het A.M.F, worden aangeboden. Wij komen hier elders in dit blad nog op terug. Dinsdagmiddag 25 maart j.l. heeft deze protestmars onder grote belangstelling plaatsgevonden. Ruim twee en een half duizend overwegend A.M.F.-gepensioneerd hebben hieraan deelgenomen. Door middel van het meevoeren van spandoeken en scanderen van leuzen hebben de duizenden gepensioneerd blijk gegeven van hun ongenoegen over de in vele gevallen veel te lage pensioenen. Geen aalmoes, maar een waardig pensioen en beter pensioenen voor de weduwen, waren o.m. de eisen van de gepensioneerd.

De plaatselijke- en de landelijke pers beschreef deze betoging als volgt:

"Twee en een half duizend betogers liepen in Heerlen mee in een demonstratieve tocht, georganiseerd door de Beroepsgroep Gepensioneerd van de Algemene Bond van Werknemers.

Het werd een rustige en waardige protesttocht, *maar wel de grootste sociale demonstratie ooit in Limburg gehouden*, met als hoogtepunten het aanbieden van een petitie bij D.S.M, en het A.M.F." en: "Duizenden ex-mijnwerkers hebben tijdens een protestmars door Heerlen uiting gegeven aan hun ongenoegen over de te lage

³⁴⁴ ABW 1975-05

mijnpensioenen”, tenslotte: “Lange stoet van zwijgende oud-mijnwerkers demonstreerde tegen laag pensioen van het A.M.F.”

Wij willen niet verzwijgen er trots op te zijn dat de betogers zich correct hebben gedragen waarbij zij toch duidelijk hun ongenoegen over de veel te lage pensioenen hebben kenbaar gemaakt. Vooral ook de jongere betogers, die hebben gemeend de gepensioneerden bij hun actie tot pensioenverbetering te moeten ondersteunen, hebben dit op waardige wijze gedaan. Wij hebben tijdens betogingen elders in het land wel eens andere dingen gezien. Dit alles heeft het mogelijk gemaakt dat er niets dan goeds geschreven en gezegd is over deze betoging. Ook de Heerlense politie was uitermate goed te spreken over de organisatie en het verloop van de demonstratie. Het is ook nooit de bedoeling geweest er een troep van te maken. Deze demonstratie is in hoofdzaak bedoeld om aan eenieder duidelijk te maken dat er wat aan de A.M.F.-pensioenen moet gebeuren.

Maar ook is deze demonstratie een *waarschuwing* dat het geduld van duizenden gepensioneerden ex-mijnwerkers teneinde is. Niemand zal kunnen ontkennen dat aan deze protesttocht, voor Limburgse begrippen, massaal is deelgenomen. Laat dit een waarschuwing zijn voor de instanties in Limburg die te maken hebben met alles dat verband houdt met de mijnsluiting, waarbij de gepensioneerde mijnwerkers horen. Maar ook voor de Verantwoordelijken in Den Haag houdt deze demonstratie een waarschuwing in.

Nu reeds is besloten dat wanneer aan de redelijke eisen van de gepensioneerde mijnwerkers niets of onvoldoende wordt gedaan, deze gepensioneerden zullen oprukken naar het Binnenhof in Den Haag. Als het A.M.F., zoals zij zegt de middelen niet heeft om de pensioenen te verbeteren, dan kan de Regering zich niet onttrekken aan de verantwoordelijkheid de middelen te verstrekken om de mijnwerkerspensioenen te verbeteren.

Tot ons genoegen hebben wij begrepen dat nu ook de andere vakbonden er min of meer zo over denken. Laten wij hopen dat door gezamenlijke inspanning de mijnwerkerspensioenen binnenkort aanmerkelijk zullen worden verbeterd. Het zal Hub Cobben, die deze actie leidt, een hoop werk besparen als hij vóór 15 mei a.s. weet wat er aan de pensioenen wordt gedaan en of dit voldoende is.

Het is op deze plaats dat het Hoofdbestuur vriend Hub Cobben en zijn mannen alsmede de zeer vele, hier niet met name te noemen, sympathisanten en adhesie-betuygers wil danken voor hun bijdrage in het welslagen van de demonstratie welke op 25 maart j.l. werd gehouden en zo voortreffelijk is verlopen.³⁴⁵

**Als er moeilijkheden zijn beseft men
dat de Algemene Bond van
Werknemers onmisbaar is!
Wees daarom verstandig en reëel,
ook tegenover Uw collega's, en sluit
U aan bij de Bond die een optimale
belangenbehartiging nakomt
tegenover zijn leden.³⁴⁶**

BEROEPSGROEP GEPENSIONEERDEN A.M.F.

A.M.F.-pensioenen moeten omhoog

Onder dit motto werd op 25 maart j.l. een door de Beroepsgroep Gepensioneerden A.M.F., onder leiding van Hub Cobben, georganiseerde protestmars door Heerlen gehouden waarover elders in dit blad verslag is gedaan. In dit verslag is o.m. vermeld dat er tijdens de betoging een adres is overhandigd aan de Directie van D.S.M. en aan het Bestuur van het A.M.F.

Aan de Directie van de O.N.-Mijnen, Laura & Vereeniging en Willem Sophia werd dit adres toegestuurd. De tekst van dit adres luidt als volgt:

Aan de Mijndirecties:

Het Bestuur van de Beroepsgroep Gepensioneerden A.M.F, van de Algemene Bond van Werknemers p.a. Postbus 5 te Heerlen, heeft de eer U het volgende adres aan te bieden:

1. Door diverse oorzaken zijn de tegenwoordige pensioenen van vele vroegere werknemers Uwer onderneming vaak van zodanig niveau, dat zij niet meer de kosten dekken voor een menswaardig bestaan;

³⁴⁵ ABW 1975-05

³⁴⁶ ABW 1975-05

2. Sinds 9 september 1974 werden door onze Beroepsgroep diverse acties ondernomen om tot verbetering in deze toestand te geraken: de Directie van Uw onderneming werd van deze acties op de hoogte gehouden, door het toezenden van afschriften van in onze groep genomen resoluties en aan het Algemeen Mijnerwerkersfonds gedane voorstellen;
3. Wij ontvingen van vele Gemeenteraden en Burgemeesters in Limburg, van diverse actiegroepen, van politieke partijen, van bejaarden- en invalidenbonden, van meer dan 4.000 gepensioneerden persoonlijk en na overleg adhesiebetuigingen aan of solidariteitsverklaringen met ons streven;
4. Wij zijn de mening toegedaan, gezien de relaties die voorheen bestonden tussen vele gepensioneerden en Uw onderneming, dat op Uw onderneming de morele plicht rust het mogelijke te doen om tot verbetering der pensioenen te komen.
Wij verzoeken U daarom met klem Uw eventuele vertegenwoordigers in het A.M.F.-bestuur de opdracht te geven in deze-zin hun taak in dit Bestuur op te vatten;
5. Wij menen Uw Directie te mogen verzoeken, in het licht van verder te ondernemen acties, ons voor 15 mei 1975 te laten weten op welke wijze U ons streven meent te kunnen en te willen steunen.

Namens de Beroepsgroep Gepensioneerden A.M.F, van de Algemene Bond v. Werknemers,
H. C. Cobben, voorzitter.

Aan het Bestuur van het A.M.F.:

L.S.,

Het Bestuur van de Beroepsgroep Gepensioneerden A.M.F. van de Algemene Bond van Werknemers p.a. Postbus 5 te Heerlen, heeft de eer U het volgende adres aan te bieden:

1. Door diverse oorzaken zijn de tegenwoordige pensioenen van vele oudmijnwerkers vaak van zodanig niveau, dat zij niet meer de kosten dekken voor een menswaardig bestaan;
2. Sinds 9 september 1974 werden door onze Beroepsgroep diverse acties ondernomen om tot verbetering der pensioenen te komen. Uw Bestuur werd van deze acties op de hoogte gehouden door het toezenden van afschriften van in onze groep genomen resoluties en aan Uw Bestuur gedane voorstellen;
3. Wij ontvingen inmiddels van velen Gemeenteraden en Burgemeesters in Limburg, van diverse actiegroepen, van politieke partijen, van bejaarden en invalidenbonden, van meer dan 4.000 gepensioneerden persoonlijk en na overleg, adhesiebetuigingen aan of solidariteitsverklaringen met ons streven, zodat gesteld mag worden dat onze actie bij velen in Limburg gunstige reacties heeft opgewekt;
4. Wij zijn de mening toegedaan dat bij Uw Fonds mogelijkheden voorhanden zijn de pensioenuitkeringen te verhogen en wij verzoeken Uw Bestuur ernstig te overwegen langs welke wegen deze verbeteringen kunnen worden doorgevoerd.
Mochten daarbij financiële tegemoetkomingen van de Regering zijn vereist, dan vragen wij U hieromtrent de onderhandelingen met de Regering te openen;
5. Wij verwachten van Uw Bestuur, in het licht van verder te ondernemen acties, voor 15 mei a.s. bericht op welke wijze U ons streven naar verbetering der pensioenen meent te kunnen en te willen ondersteunen.

Namens de Beroepsgroep Gepensioneerden A.M.F, van de Algemene Bond v. Werknemers,
H. C. Cobben, voorzitter.

OPROEP VOOR DEELNAME AAN DE PROTESTMARS NAAR DEN HAAG

Het ligt in onze bedoeling rond einde mei, begin juni, per bus naar Den Haag te trekken, indien niet spoedig de pensioenen der oud-mijnwerkers en eventuele weduwen wezenlijk worden verbeterd.

Omdat de organisatie van deze tocht enige voorbereiding vraagt, nodigen wij iedereen, die aan deze mars wil deelnemen uit, zich zo spoedig mogelijk aan te melden bij een der onderstaande adressen, waar eveneens nog adhesie betuigingen of solidariteitsverklaringen kunnen worden afgegeven.

Verdere mededelingen zullen worden gepubliceerd.

Aanmeldingsadressen:

<p>Bondskantoor A.B.W., Postbus 5 te Heerlen. Alle Hoofdbestuursleden t.w. de heren:</p> <p>J. D. Brandt, Hompertsweg 5 te Schaesberg. P. H. G. Dormans, Sanderboutlaan 6 te Beek (L.) A. J. v. Schendel, v. Rappardstraat 31 Heerlen. P. de Klijn, Merelstraat 35 te Geleen. W. Smeets, Penderskoolhofweg 17 te Klimmen. G. Hensen, Bergstraat 46 te Hoensbroek. J. Geesink, Bernadettelaan 37 te Waubach. J. Geesink, Driessenstraat 4 te Waubach. A. v. Brink, Leeuwerikstraat 7 te Heerlen. J. Magielse, Koekoekstraat 5 te Brunssum. B. L. L. Keiler, Antoniusstraat 44 te Geleen. J. W. Cobben, Bongaardstraat 18 te Hoensbroek. H. C. Cobben, Slakkenstraat 45 te Hoensbroek. H. J. v. Berghem, Sterrenstraat 6 te Treebeek. W. A. Janssen, Broeksittarderweg 113 te Sittard. O. Schumacher, Limburgiastraat 127 te Heerlen.</p>	<p>Alle Bestuursleden Beroepsgroep Gepensioneerden A.M.F. t.w. de heren:</p> <p>F. H. Janssen, Kerkweg 101 te Koningsbosch. A. Wetzels, de Wendelstraat 106 te Schaesberg. C. F. Baudoin, Marktstraat 156 te Hoensbroek. F. Sieben, Broekhem 66 te Valkenburg-Houthem. A. Voncken, Catullusstraat 37 te Heerlen. Th. Ceulemans, Furniusstraat 2 te Maastricht J. H. Leunissen, Dr. Nolensplein 14 te Heerlen. H. J. Bonnie, Bonairestraat 25 te Schaesberg. Verder de heren: W. Kenis, Strijthagerweg 110 te Kerkrade-West. H. v. Mólken, Houtereind 27 te Stein. Eisinga, Uterweg 28 te Heerlerheide. W. Nijsten, Burg. v. Oppenstraat 93 te Maastricht. J. H. Dohmen, Pastoor Willernstraat 3 te Elsloo. J. W. Hanssen, Heistraat 13 te Elsloo. G. G. Francen, Schleidenstraat 16 te Kerkrade-Holz.³⁴⁷</p>
---	---

De zg Rayonbureaux, waar bezoekdagen plaatsvinden, zijn cafe's en gemeenschapshuizen. De bezoekdagen staan in het bonsblad vermeld. Opgegeven worden de plaatsen Waubach, Kerkrade (Heilust), Chevremont, Heerlerhedeide, Hoensbroek, Echt, Meersen, Geleen, Berg aan de Maas, Bocholtz en Obbicht. (en uiteraard het bondskantoor).³⁴⁸

Protestmars naar Den Haag gaat door!!!!

De eerste resultaten van de activiteiten van de Beroepsgroep Gepensioneerden A.M.F, zijn binnen:

1 miljoen³⁴⁹ overschot bij het A.M.F, over 1973.

80 miljoen overschot bij het A.M.F, over 1974 .

700 miljoen stille reserve bij het A.M.F.

Alhoewel het A.M.F, in zijn bestaan nog nooit zo snel en 'gul' gereageerd heeft op bepaalde acties, gebeurt de verdeling der beschikbaar gekomen gelden, niet op die manier die wij ons hadden voorgesteld. Aan suggesties die door anderen ter elfder ure werden gedaan, werd meer aandacht besteed dan aan de onze. **Het zij zo!** Maar daarmee is aan onze eisen en aan die van de Industriebond N.V.V. en N.K.V. ter verbetering der excedentpensioenen slechts gedeeltelijk voldaan. De weduwen worden evenmin afdoende geholpen, de kolentoeslag werd niet verbeterd en de nadelen van de fusie tussen de Ziekenfondsen A.M.F.-A.Z.M. werden niet weggenomen. Bovendien werd de verhoging van het excedentpensioen op voorstel en aandrang van het N.K.V. en de werkgevers niet in centen maar in procenten uitgedrukt.

Daarom handhaven wij onze vroeger gestelde eisen. Wij hebben besloten op *donderdag 18 september 1975* naar Den Haag te trekken om de Regering deze eisen aan te bieden.

Wij zullen de Regering vragen:

- laat een onderzoek instellen naar het juiste vermogen van het A.M.F.: o.i. is dat groter dan de 2 miljard van de directie A.M.F.;
- verplicht het A.M.F, de excedentpensioenen waardevast te maken, de weduwenpensioenen op te trekken, de kolentoeslag te verbeteren, en de nadelen van de fusie tussen de Ziekenfondsen op te heffen;
- stel geld voor deze verbeteringen beschikbaar als het vermogen van het A.M.F, daarvoor niet toereikend is: uiteindelijk is de Regering verantwoordelijk voor de mijnsluitingen, de oorzaak van het achterblijven der pensioenen;
- weiger het A.M.F, toestemming de op 12 mei 1975 voorgestelde wijzigingen in het Reglement en de Statuten door te voeren, met name de veranderingen in de samenstelling van het Bestuur, de honorering der Bestuursleden en Commissieleden en de vakatieregeling voor het bijwonen van vergaderingen.

³⁴⁷ ABW 1975-05

³⁴⁸ ABW 1975-05

³⁴⁹ Het begincijfer is door de perforatie in het blad verdwenen.

Wij zijn druk doende middelen te vinden om de kosten tot deelname aan de mars naar Den Haag voor de deelnemers zo laag mogelijk te houden.

Geeft U nu reeds op bij een der volgende adressen:

<p>Bondskantoor A.B.W., Postbus 5 te Heerlen. Alle Hoofdbestuursleden t.w. de heren:</p> <p>J. D. Brandt, Hompertsweg 5 te Schaesberg. P. H. G. Dormans, Sanderboutlaan 6 te Beek (L). A. J. v. Schendel, v. Rappardstraat 31 te Heerlen. P. de Klijn, Merelstraat 35 te Geleen. W. Smeets, Penderskoolhofweg 17 te Klimmen. G. Hensen, Bergstraat 46 te Hoensbroek. J. Geesink, Bernadettelaan 37 te Waubach. J. Geesink, Driessenstraat 4 te Waubach A. v. Brink, Leeuwerikstraat 7 te Heerlen. J. Magielse, Koekoekstraat 5 te Brunssum. B. L. L. Keiler, Antoniusstraat 44 te Geleen. J. W. Cobben, Bongaardstraat 18 te Hoensbroek. H. C. Cobben, Slakkenstraat 45 te Hoensbroek. Alle Bestuursleden Beroepsgroep Gepensioneerden</p> <p>A.M.F. t.w. de heren: H. J. v. Berghem, Sterrenstraat 6 te Treebeek.</p>	<p>W. A. Janssen, Broeksittarderweg 113 te Sittard. O. Schumacher, Limburgiastraat 127 te Heerlen. F.H. Janssen, Kerkweg 101 te Koningsbosch. A. Wetzels, de Wendelstraat 106 te Schaesberg. C. F. Baudoin, Marktstraat 156 te Hoensbroek. F. Sieben, Broekhem 66 te Valkenburg-Houthem. A Voncken, Catullusstraat 37 te Heerlen. Th. Ceulemans, Furniusstraat 2 te Maastricht. Th. Leunissen, Dr. Nolensplein 14 te Heerlen. H. J. Bonnie, Bonairestraat 25 te Schaesberg. W. Kenis, Strijthagerweg 110 te Kerkrade-West. H. v. Mólken, Houtereind 27 te Stein. Eisinga, Uterweg 28 te Heerlerheide. W. Nijsten, Burg. v. Oppenstraat 93 te Maastricht. J. H. Dohmen, Pastoor Willemstraat 3 te Elsloo. J. W. Hanssen, Heirstraat 13 te Elsloo.³⁵⁰</p>
--	--

De bond heeft van vele gemeenteraden en belangenverenigingen solidariteitsverklaringen, adhesie- en sympathiebetuigingen ontvangen.³⁵¹

Aldus kopt het bondsblad op de voorpagina. Opgeven kan men zich bij één van de 13 hoofdbestuurders en bij de 6 bestuursleden van de beroepsgroep Gepensioneerden A.M.F.³⁵²

Naar aanleiding van de voorstellen der Industriebonden N.K.V. - N.V.V. en C.N.V. inzake de verbetering der mijnwerkerspensioenen heeft het Bestuur van de Beroepsgroep Gepensioneerden A.M.F. werd op 26 mei onderstaande brief verzonden aan de Minister van Economische Zaken:

Excellentie,

Het Bestuur van de Beroepsgroep Gepensioneerden A.M.F. van de Algemene Bond van Werknemers, kennis genomen hebbende van de voorstellen der Industriebonden N.K.V.-N.V.V. en C.N.V. betreffende een garantie om het inkomen der ex-mijnwerkers tot hun 65ste jaar vast te stellen op 70% van hun vroegere inkomen,

³⁵⁰ ABW 1975-06

³⁵¹ ABW 1975-06

³⁵² ABW 1975-07/08

wenst Uwe Excellentie te verklaren, dat deze voorstellen de goedkeuring¹ van voornoemd Bestuur kunnen verwerven.

Het Bestuur van de Beroepsgroep Gepensioneerden A.M.F, van de Algemene Bond van Werknemers meent echter de aandacht van Uw Excellentie te mogen vragen voor het feit dat een eventuele maatregel in deze zin het pensioenvraagstuk geenszins oplost, daar hierdoor geen enkele verbetering bewerkstelligd wordt voor de boven 65-jarige ex-mijnwerkers.

Namens het Bestuur van de Beroepsgroep Gepensioneerden A.M.F, van de Algemene Bond van Werknemers, H. C. Cobben, Postbus 5 - Heerlen.

Commentaar:

M.b.t. bovenstaande voorstellen worden alleen de ex-mijnwerkers geholpen, die jonger zijn dan 65 jaar. Aan het excedent-pensioen wordt **niets** of niet veel gedaan en zo **'duikelen' alle gepensioneerden**, indien zij de 65-jarige leeftijd bereiken, in het 'pensioenschandaal'. Zij krijgen dan n.l. een excedent-pensioen dat niet waardevast is en waarvan het A.M.F, zegt, dat dit over pim-10 jaar niets meer voorstelt.³⁵³

De Bond wijdt uiteraard ook een artikel aan de actie van de beroepsgroep Gepensioneerden A.M.F.

DE BOND

Er moet geruime tijd in de geschiedenis van de bond worden teruggegaan wil men er een activiteitenontplooiing tegenkomen zoals er nu gaande is. Het is bekend, dat de omvorming van onze bond, eerst een specifieke mijnwerkersbond en nu een bond voor iedereen, studie, overleg en dus tijd heeft gekost. Daarbij kwam nog, laat het ons maar eerlijk bekennen, dat er een verknochtheid aan die oude vertrouwde mijnwerkersbond, met voor velen van ons diepgaande herinneringen, moest worden overwonnen. Door de inzet bij de omvorming en het op gang brengen van de reaktivering zijn heimwee en hang naar het oude langzaam weggeëbd.

Nieuwe beroepen brachten ook nieuwe brachten ook nieuwe gezichten in de bond. Het was wel even wennen maar bij de eerste resultaten kwam ook weer het oude enthousiasme terug en de ijver waarmee de bond zich steeds staande heeft weten te houden. Tegen alle verdrukking in bestaat de bond thans ruim 30 jaar. De omvorming is nu een feit. De reaktivering is aangezet en zal thans moeten uitgroeien door een aaneenschakeling van activiteiten. Vakbondswerkbedrijven is ook niets anders dan voortdurend actief blijven. Wat nu dit laatste betreft mag er op worden gewezen dat de besturen van de beroepsgroepen, kerngroepen, mensen op de rayonbureaus velerlei activiteiten ontplooiën. Daarnaast zijn er nog vele 'einzelinganger' die stil en ongevraagd bergen werk verzetten in het belang van leden en bond. Eerst en vooral persoonlijke belangenbehartiging. Van enorm belang en betekenis door het persoonlijke contact met het lid. Direct contact van onschatbare waarde in deze beroerde tijd. Verder inzet bij het groeps- en bedrijvenwerk in betrekking tot de algemene zaken. Constructief meedenken en ook meedoen.

Aktie

Aktie-voeren kost inzet en dus moeite. Men zal er iets voor over moeten hebben. Gebeurt dit dan komen er ook resultaten. Bijvoorbeeld actief deelnemen aan verkiezingen van ondernemingsraden, personeelsraden enz. Resultaten? De Algemene Bond van Werknemers verwierf recent nog 1 zetel bij Dutch Finish, 2 zetels bij de schroefboutenfabriek Everts en van der Weijden, 3 zetels bij de borstelfabriek Burex. Het liegt er dus niet om, waarmee tevens het geklets dat de Algemene Bond van Werknemers geen voet aan de grond krijgt wordt gelogenstraft.

De activiteiten op het terrein van de mijnwerkerspensioenen moeten nu toch wel tot iedere gepensioneerde mijnwerker zijn doorgedrongen. Het aantal artikelen in kranten, tijdschriften, weekbladen, parochiebladen met daarbij het aantal uitzendingen via radio en televisie is nog nooit zo hoog geweest. Er is iets losgeslagen in Limburg. De Beroepsgroep Gepensioneerden A.M.F. van de Algemene Bond van Werknemers heeft sinds vorig jaar iets aan het rollen gebracht dat nog lang niet tot staan is gekomen. 't Initiatief van de Beroepsgroep heeft steun gekregen van buitenaf. Laat ons blij zijn met deze hulp en dienen tot aansporing om zelf nog aktiever deel te nemen daar waar het nodig is. Gepensioneerde en toekomstig gepensioneerde mijnwerkers het gaat om jullie bestaan. Er zit schot in. Het A.M.F.-bestuur en de andere bonden zijn door ons aller inspanning in beweging gekomen. Zelfs is er reeds enige verbetering in het pensioeninkomen bereikt maar er zal méér moeten komen en daarom wordt doorgedaan. Het gonst nu van activiteiten tot in Den Haag.

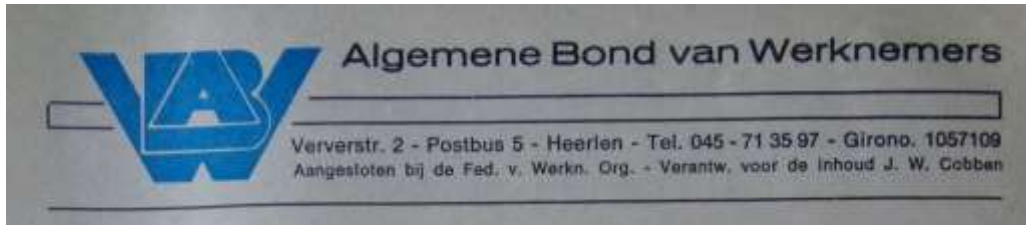
³⁵³ ABW 1975-07/08

Doorgaan

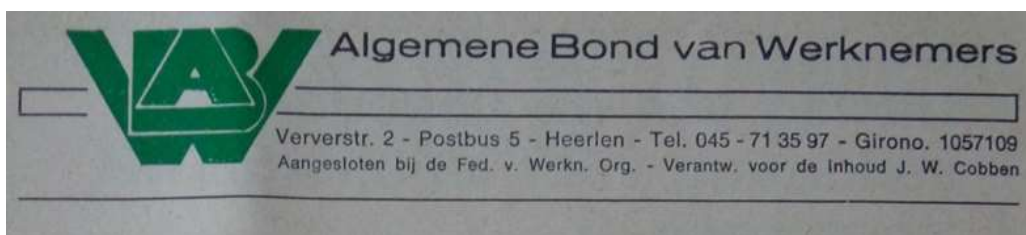
Om te slagen zullen de leden zich actief moeten inzetten. Het gaat om een rechtvaardige zaak. Praat met Uw ongeorganiseerde collega's over de aktie van Uw bond en tracht hen te overreden niet meer langs de kant te blijven staan. Ook zij kunnen niet gemist worden. Gepensioneerden en toekomstig gepensioneerden geeft U massaal op voor deelname aan de protesttocht naar Den Haag op 18 september a.s. u hoeft maar in te stappen, maar laat ons wel even Uw naam en adres weten. A.B.W., Postbus 5, Heerlen.³⁵⁴

In het Hoofbestuur wordt A. Hoogenberg benoemd i.v.m. de pensionering van J.D. Brandt.³⁵⁵

Het Bondsblad wordt kleurrijker. Het Logo wordt in kleur gedrukt en ook sommige koppen, die hierdoor meteen in het oog springen.

356

357

PROTESTMARS OP 18 SEPTEMBER NAAR DEN HAAG ³⁵⁸

Het draaiboek ziet er als volgt uit.

10.00 uur: Samenkomst van bussen uit alle plaatsen in Limburg op parkeerterrein bij Volvo-Daf Fabrieken Born; bussen worden op plaats van samenkomst genummerd in volgorde van aankomst.

10.30 uur: Vertrek in.vanaf parkeerplaatsen in file Volvo-Daf Born

11.30 uur: Aankomst Veldhoven: parkeerplaatsen 'Oeienbosch' en de 'Gender'. Gedurende 15 minuten sanitaire stop.

11.45 uur: Vertrek vanaf deze parkeerplaatsen rechtstreeks naar Den Haag.

13.45 uur: Aankomst te Den Haag, Malieveld: opstelling optocht.

14.00 uur: Vertrek optoch naar het Binnenhof.

15.00 uur: Aankomst stoet op Binnenhof. Aanbieden petitie. Muziek op het Binnenhof door Schalmeienkorps uit Heerlerheide. De deelnemers worden verzocht te wachten op officiële ontbinding van de demonstratie.

17.00 uur: Vertrek der bussen vanaf Malieveld naar Limburg. Elke bus vertrekt apart en keert regelrecht terug naar vertrekplaats in Limburg.³⁵⁹

³⁵⁴ ABW 1975-07/08

³⁵⁵ ABW 1975-07/08

³⁵⁶ ABW 1975-10

³⁵⁷ ABW 1975-12

³⁵⁸ ABW 1975-09

³⁵⁹ ABW 1975-09

Ondanks allerlei gepraat;
onze eisen met betrekking tot de pensioenen **BLIJVEN:**

1. Waardevast excedentpensioen.
2. Verhoging weduwenpensioen.
3. Toekenning kolentoeslag van 400 gulden per jaar.
4. Opheffing financiële nadelen van de fusie A.M.F. - A.Z.M, ziekenfondsen.
5. Instellen van Raad van Gepensioneerden bij het A.M.F, met mogelijkheden tot inspraak en controle op het A.M.F.
6. Werkgevers uit het bestuur van het A.M.F.
7. Onafhankelijk onderzoek naar het vermogen van het A.M.F.

Met deze eisen gaan wij op 18 september a.s. naar de Regering in Den Haag.

Ga mee en help ons onze eisen kracht bij te zetten.

Het is de zaak van iedere Gepensioneerde Mijnwerker

NU OF NOOIT!!!³⁶⁰

De tocht naar Den Haag

De tocht naar Den Haag is een **groot succes** geworden, dankzij de medewerking van tallozen, die vinden dat de oud-mijnwerkers onrecht wordt aangedaan. Wij **danken iedereen**, die op zijn eigen manier aan dit succes heeft bijgedragen, de organisatoren en de deelnemers en bieden onze verontschuldigen aan voor 'schoonheidsfouten' die zich hier of daar mochten hebben voorgedaan.

Het is thans te vroeg om uitgebreid commentaar te leveren op deze tocht: vast staat in elk geval, dat de strijd om de verbetering der pensioenen **dóór zal gaan**. Wij achten ons verplicht onze belofte aan de gepensioneerden gedaan, waar te maken.

Één groot goed hebben wij in Limburg reeds bereikt: n.l. de groei naar een stuk zelfbewustheid en de wil om in eendracht en saamhorigheid iets aan de oplossing van de problemen in Limburg te **doen**. Deze eenheid moeten wij trachten vast te houden en te vergroten, zelfs als wij daarbij iets van onze eigen identiteit moeten prijsgeven.

Nu, na "Den Haag: gaan we ons bezinnen: wij zullen misschien nieuwe uitgangspunten moeten kiezen, maar de massale steun, die wij bij de actie ondervonden, heeft ons gesterkt in ons voornemen gewoon verder te gaan."³⁶¹

De verkiezingen van het hoofdbestuur leidt tot de volgende bezetting, afkomstig uit de te onderscheiden beroepsgroepen: J.W. Cobben te Hoensbroek, bondsvoorzitter; G. Hensen te Hoensbroek; P.C. Klijn te Geleen; W. Smeets te Klimmen; M. Dortscheidt te Kerkrade-West; J. Geesink sr. te Ubach over Worms; B.L.L. Keller te Geleen; A. Hoogenberg te Heerlerheide.³⁶²

Protestmars naar Den Haag

Wat midden 1974 begon met een structuurwijziging (democratisering) van de Algemene Bond van Werknemers, eindigde (*voorlopig*) met de *protestmars* naar Den Haag.

Na overleg met de leden-gepensioneerden en daarna (9-9-1974) met alle mensen (in *openbare vergaderingen*) "met pensioenrechten bij het A.M.F.", tesamen meer dan 5000 personen, zetten wij onze aktie in met het publiceren van onze *resolutie* op 9-9-1974. Deze resolutie stuurden wij naar *alle* instanties in *Nederland*, die met de ex-mijnwerkerspensioenen te maken hadden, hebben of te maken krijgen.

Wij hebben in september 1974 *alle Vakbonden* in Limburg schriftelijk gevraagd om *samenwerking* ter verbetering van de ex-mijnwerkerspensioenen. *Geen enkele Vakbond* vond dat noodzakelijk, want *geen enkele Vakbond* reageerde op *ons verzoek*, zelfs niet nadat wij in maart 1975 nogmaals schriftelijk om samenwerking gevraagd hebben.

Toen dus vaststond dat geen enkele van de Industriebonden N.K.V., N.V.V. en C.N.V. de noodzaak tot *samenwerking* inzag en de pensioenen van de ex-mijnwerkers volgens hen in orde waren (zie artikelen in hun vakbladen en kranten, artikelen uit de jaren 1972, 1973, 1974 en 1975), zijn we *alleen* gestart met onze *aktie* onder het motto 'wij stoppen niet voor onze *pensioenen redelijk zijn*' in de *overtuiging* dat het zo niet langer kon.

In die *overtuiging* werden wij gesterkt door de mensen die de *openbare vergaderingen* bezochten, gehouden in heel Zuid-Limburg: vergaderingen die gehouden werden *zonder* vergadertechnische 'foefjes', waar *iedereen* zijn mening *kon* en *mocht* zeggen en zonder omwegen naar waarheid werd ingelicht.

³⁶⁰ ABW 1975-09

³⁶¹ ABW 1975-10

³⁶² ABW 1975-11; 1975-12

De openbare protestvergadering op 27-2-1975 te Heerlen (plm. 650 bezoekers), waarin besloten werd dat wij op 25-3-1975 een *protestmars* zouden organiseren, had een geweldig succes, want vanaf die dag werd bijna iedereen wakker in Limburg.

Op 25-3-1975 werd de aangekondigde *protestmars* naar het D.S.M.- en A.M.F.-hoofdkantoor gehouden, waaraan door plm. 3000 personen werd deelgenomen. De 25ste maart 1975 is de dag dat *iedereen* in Limburg wakker werd, want na deze datum hoopten de voorstellen tot verbetering van de ex-mijnwerkerspensioenen zich op. Ook van diegenen, die het *voorheen* niet nodig vonden; schijnbaar onder het motto *zorg dat je erbij komt* en vooral ook omdat aan het einde van de *protestmars* door ons de verklaring werd afgelegd: 'als wij voor half mei geen bevredigend antwoord hebben, gaan wij naar Den Haag.

Op 18-9-1975 zijn wij inderdaad naar Den Haag *moeten* gaan.

Alles wat tussen 9-9-1974 en 18-9-1975 tot stand is gekomen of gebracht, is niet voldoende om ons te bewegen van verdere actie af te zien. Toch is er wel het een en ander gebeurd, n.l. de Gemeenteraden in Zuid-Limburg, de Provinciale Staten, de Kamerleden, alle Politieke Partijen, de Nederlandse Regering en het Nederlandse volk weten **nu** dat wij, gepensioneerde ex-mijnwerkers, financiële problemen hebben, ondanks dat sinds 1965 in vakbladen, kranten, radio- en T.V.-uitzendingen rondgebazuind werd en wordt: "de pensioenen van de ex-mijnwerkers zijn in orde".

Tussen 9-9-1974 en 18-9-1975 zijn de volgende "financiën" boven water gekomen: 81 miljoen "extra" winst in 1973, 700 miljoen "stille reserve", 80 miljoen "extra" winst in 1974 en de "extra" winst in 1975 van plm. 50 miljoen komt eerstdaags ook boven water bij het A.M.F. De excedent-pensioenen zijn met 14% verhoogd, aan de "meest-schrijnende gevallen" bij de weduwenpensioenen werd iets gedaan, verder werden nog enige kleine verbeteringen ingevoerd en aan de 'Vreemde W.A.O.-gevallen' werd zodanig gedokterd, dat er nu gepensioneerden zijn, die sinds 1-7-1975 vaak 1000 gulden per maand meer inkomen hebben. Vermoedelijk komt er dit jaar de "Wet Boersma" die iets doet aan de belasting voor gepensioneerden met een "klein excedentpensioen". Bovendien komt er een verandering in de premieheffing van de z.g. bejaardenverzekering. Ook het zogenaamde plan Weyers brengt een verbetering voor enige duizenden gepensioneerden, beneden 65 jaar, die door het sluiten der mijnen geen volledige carrière hebben, alhoewel het bedrag, door de Regering ter beschikking gesteld, *niet* voldoende is om de gevraagde 70% garantie te garanderen. De hiervoor in aanmerking komende weten dus nu reeds, dat er straks aan die 70% geknabbeld zal worden. Dit alles is *onder druk van onze actie* tot stand gekomen, *ondanks* dat de Vakbonden in 1973, 1974 en een groot gedeelte van het jaar 1975 verklaarden, dat voor verbetering van de pensioenen der ex-mijnwerkers *geen geld beschikbaar* was en het Dagelijks Bestuur van het A.M.F. in een Perscommuniqué, gedateerd november 1974, "plechtig verklaarde":

Met de thans doorgevoerde verbetering van het excedentpensioen zijn alle middelen besteed, welke naar huidig inzicht in de toekomst nog uit het vermogen voor pensioenverbetering ter beschikking zullen komen.

En in dat Dagelijks Bestuur van het A.M.F. hebben de Industriebonden N.K.V. en N.V.V. het voor het zeggen! *Vriendinnen en vrienden*, wij danken *allen*, die ons geholpen hebben bovenstaande verbeteringen te bereiken. Wij danken in het bijzonder de oprichters van het Steuncomité, het Steuncomité, de dokters, Rode Kruis-helpers, plaatselijke Steuncomité's, Politie, het Hoofdbestuur van de Algemene Bond van Werknemers en heel in het bijzonder *allen die hebben deelgenomen aan de protestmanifestaties en niet minder, allen die door hun financiële steun dit alles mogelijk gemaakt hebben.*

Wij hopen in de toekomst op Uw aller *steun en deelneming* te kunnen blijven rekenen, want *wij stoppen niet*: de pensioenen van de ex-mijnwerkers zijn nog *niet redelijk*, dus wij zetten onze *actie voor verbetering van die pensioenen gewoon voort!!!!*

Het Bestuur van de Beroepsgroep Gepensioneerden A.M.F. van de Algemene Bond van Werknemers.³⁶³

De Bond wil ook een bond voor de jongeren zijn, dat was al eens eerder gememoreerd. Nu de bond een grote actie geleid heeft en zij landelijk bekend is, wordt weer het voortouw genomen, zeker en juist in het kader van het democratiseringsproces.

DE JEUGD IN DE A.B.W. MOET ZICH GAAN ROEREN

Waar blijven de jongeren?

Deze vraag wordt herhaaldelijk gesteld door ontelbare mensen in diverse Bestuurslichamen. Anderzijds hoort men ook de vraag van de jeugd om ingeschakeld te worden. Slechts een goed samenspel zal en kan de oplossing brengen.

³⁶³ ABW 1975-11

Vertrouwen hebben in elkaar

Er zal op de eerste plaats vertrouwen moeten zijn tussen ouderen en jongeren. De ouderen zullen vertrouwen moeten stellen in de 'ideeën' van de jongeren die op hun beurt weer bereid moeten zijn rekening te houden met de ervaring van de ouderen. Er zullen plaatsen vrij moeten komen voor de jongeren. Het vakbondsgebouw, door ouderen gegrondvest, zal door jongeren uitgebouwd moeten en kunnen worden.

Zijn er kansen?

In de A.B.W. zijn er kansen voor de jeugd om zich ten volle te ontplooien als deze jeugd maar te voorschijn komt. Als deze jeugd zich maar wil laten gelden door meer op het voorplan te komen. Door interesse te tonen voor de vele vakbondsproblemen. Gaarne zal men bij de A.B.W. een apart plaatsje inruimen voor de jeugd.

Wie bindt de kat de bel aan?

Wie van de jonge mensen zet zijn gedachten eens op papier of brengt een bezoek aan het Bondskantoor om mening kenbaar te maken? Uw ideeën zullen welkom zijn. Er zal geen mening opgedrongen worden of in een bepaalde richting geadviseerd worden. Integendeel, er worden meningen gevraagd zonder enige beïnvloeding.

Waarover?

Er zijn vele onderwerpen waarover wij de mening van de jongeren zouden willen horen, o.a.:

Aparte vergaderingen of bijeenkomst voor jongeren. Hoe deze aktueel te maken. Jongeren in Bestuursfuncties. Jongerenrubriek in het vakblad. Scholing.

De kijk van jongeren op de gang van zaken in de Vakbeweging, in de A.B.W. Kortom, er zijn bijzonder veel onderwerpen waarover de mening van de jongeren gaarne vernomen wordt. Wie bindt de kat de bel aan?

Wie begint? U?³⁶⁴

Op 7 november verongelukte rampzalig 17 mensen bij het chemisch bedrijf van D.S.M. [explosie van de Naftakraker, HT] De Bond herdenkt de slachtoffers op de gehele frontbreedte van de voorpagina. De slachtoffers waren:³⁶⁵

B. G. H. Peters	Debussystraat 5	Sittard
P. J. I. H. van der Zyl	Toleikstraat 2	Bree (B)
C. Meyers	Jozeph Hollmanstraat 3	Maastricht
T. Muurmans	Oudestraat 7 A	Nieuwstadt
M. J. F. Willems	Klein Genhouterstraat 36	Beek (L)
M. H. G. Daniels	Pijperstraat 52	Geleen
F. R. Vergoossen	Dorpsstraat 100	Echt
H. M. Custers	Hussenbergstraat 30	Geulle
G. L. Gommans	Bijvoet 7	Brunssum
J. M. J. Muytjens	Hoolstraat 47	Beek (L.)
H. M. Vergooszen	Peyerstraat 14	Echt
A. L. Custers	Dross. de Sauvetstraat 4	Elsloo
J. G. M. Gardeniers	Rijksweg Z. 27	Geleen
G. P. H. Laumen	Bachstraat 100	Roermond

AANVULLEND VERSLAG OVER DE PROTESTMARS NAAR DEN HAAG

Hoe en waarom komt het toch dat zowel de pers, de radio en de T.V. zo vaak onvolledige en daardoor misleidende verslagen geven van actuele gebeurtenissen?

'n Halve waarheid is erger dan 'n hele leugen! Volgens de nieuwsmedia was de protestmars naar Den Haag door de weigering van premier Den Uyl om de afvaardiging van de bijna 4000 protestgangers te ontvangen tevergeefs geweest.

Niets is minder waar!

Als lid van de afvaardiging heb ik met mijn neus er boven op gestaan: na een indrukwekkende tocht van 78 autobussen door half Nederland waarbij enkel in de bosrijke omgeving van Veldhoven langs de autosnelweg een sanitaire stop werd gemaakt en waar broederlijk de in thermosflessen meegebrachte koffie werd gedeeld met hen, die alleen maar boterhammen bij zich hadden, kwamen we in Den Haag aan.

Onderweg had ik gehoopt op enige verkeerschaos, maar de 'witte muizen' van de Rijkspolitie op supersnelle motoren, gedirigeerd door een vliegtuig, hebben de 5 kilometers lange file van autobussen vlekkeloos door alle verkeersknooppunten heen geloodst. Aan de rand van de Gemeente Den Haag werden we opgevangen door 20 gemotoriseerde verkeersagenten, die ons naar de Haagse Bosjes brachten. De ijsco-karretjes, afkomstig van het kermisterrein op het Malieveld, deden verdacht goede zaken: 1 gulden voor een klein ijsje.

³⁶⁴ ABW 1975-11

³⁶⁵ ABW 1975-12

Daar werden we alweer opgevangen een tijd lang tegengehouden door Gemeentepolitie te paard en ter been, geflankeerd door een politie-overval-auto. Na een indrukwekkende tocht, gade geslagen door vele toeschouwers, die vooral ontroerd werden door de invalide, die in zijn wagentje de stoet opende met opschrift, dat hij f 58,- pensioen per maand 'genoot', kwamen we op het Binnenhof aan.

Met de uit 12 man bestaande afvaardiging gingen we het regeringsgebouw binnen, waar we alweer werden 'opgevangen' door 3 'livreiers' met de mededeling: 'de Minister-president wenst U niet te ontvangen'. Terwijl Hub Cobben, de leider van de actie, deze teleurstellende mededeling aan de duizenden op het Binnenhofplein bekend maakte deed zich in de hal van het regeringsgebouw de gelegenheid voor om de voorzitter van de P.v.d.A.-fractie in deze parlementaire omgeving op nogal onparlementaire wijze mee te delen, dat het schandalig en onbeschoft was, dat premier Den Uyl het niet nodig vond om duizenden mensen met hun eerlijk verdriet over zoveel onrecht te woord te staan. Na enig overleg tussen dhr. v. Tijn en het P.v.d.A.-kamer- lid dhr. Konings, werd besloten om de Minister-president te bellen om alsnog te komen.

Dhr. Cobben deelde toen de demonstranten, weliswaar voorbarig, mee, dat Den Uyl tóch zou komen.

Den Uyl kwam niet, maar uitgerekend Staatssecretaris Mertens, die in 1957 bij de 'langzaam-aan-actie' als voorzitter van het N.K.V. zo'n rot rol t.o.v. de mijnwerkersbelangen had gespeeld, werd op ons dak gestuurd.

Zowel Hub Cobben als Frank Wormer van het Vormingscentrum 'De Klinkenberg', dat zo'n geweldige steun heeft geleverd bij deze actie, hebben toen op niet mis te verstaanbare wijze de hele problematiek van de mijnwerkerspensioenen uit de doeken gedaan. Staats-secretaris Mertens bleek bij zijn wederwoord alleen maar gevoelig te zijn geweest voor de geleverde kritiek op de afwezigheid van de Minister-president. Het officiële gedeelte was daarmee af- gelopen en de mannen van pers, radio en T.V. hadden toen kennelijk 'schicht' en verlieten de bijeenkomst. Bij het daarop volgende gesprek met fractie-leden van de Tweede Kamer waren zij niet meer aanwezig, hoewel daar pas spijkers met koppen werden geslagen.

Bij dit gesprek werd de Kamerleden ongezouten verteld, wat gepensioneerde mijnwerkers en hun weduwen op het einde van de maand in geld in handen krijgen: een weduwe, wier man in 1962 na 20 ondergrondse dienstjaren in de mijn om het leven kwam, ontvangt f 95,88 pensioen per maand, een bovengronder met 40 dienstjaren krijgt f 118,— pensioen per maand!

Alle aanwezige fractie-leden uit de Tweede Kamer, zowel die van de Regeringspartijen als die van de oppositie, hebben ons toen nadrukkelijk beloofd om binnen 3 maanden in de Tweede Kamer het mijnwerkerspensioenprobleem weer aan de orde te stellen.

Al deze heren, die samen een meerderheid vormen in de Tweede Kamer, kunnen nu premier Den Uyl dwingen om aan de gerechtvaardigde eisen te vol doen.

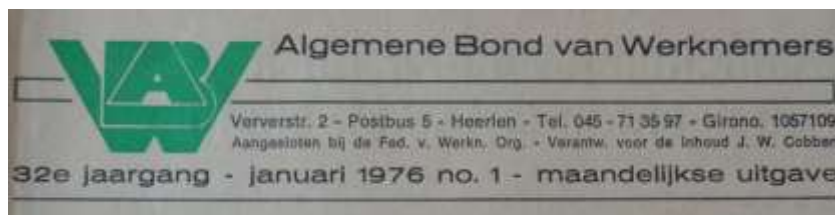
1. Waardevast maken van de excedent pensioenen en opheffing van achterstand van die pensioenen op de loon- en prijsontwikkeling sinds 1965.
2. Opheffing van alle nadelen, ontstaan door de fusie AMF - AZM.
3. Verlenen van een kolentoeslag van f 400- per jaar.
4. Toekenning van 80% excedent-pensioen aan de weduwen.
5. Instelling van een raad van gepensioneerden, ter uitoefening van medezeggenschap in en controle op het beleid van het AMF-bestuur.
6. Samenstelling van het AMF-bestuur uit- en door gepensioneerden.
7. Een onafhankelijk onderzoek naar het vermogen van het AMF.

Aan dit positieve resultaat van de protestmars werd in de pers, radio en T.V. met geen enkel woord gerept. Vandaar de aanvulling.

H.A. Terlingen.³⁶⁶

1976

En alweer wordt het bondsblad aangepast, het jaargangnummer staat nu i.p.v. in de rechtsonder op de pagina in de kop vermeld.³⁶⁷

³⁶⁶ ABW 1975-12

³⁶⁷ ABW 1976-01

De serviceverlening aan leden wordt weer verbeterd. Tot nu toe werd een gedeelte van de service aan leden verzorgd door de Rayonbureaux, die eens per maand zitting hielden. Maar de behoefte aan hulp en voorlichting was vaak groter dan door de bureaux kon worden verleend. Deze service wordt nu uitgebreid door instelling van zogenaamde vertrouwensmannen in diverse plaatsen. Hun adressen staan in het blad vermeld, maar door het bondskantoor te bellen kunnen leden de vertrouwensmannen op korte termijn thuis verwachten.³⁶⁸

VERBETERING IN PENSIOENREGELING VOOR VROEGERE MIJNWERKERS BENEDEN DE 65 JAAR

Tengevolge van diverse acties, vooral door onze bond gevoerd ter verbetering der mijnwerkerspensioenen, heeft de regering zich op 11 september 1975 bereid verklaard de rijksbijdrage aan de pensioenvoorzieningen te verhogen. De regeling treedt in werking op de dag waarop zij is goedgekeurd en werkt terug tot 1 juli 1975.³⁶⁹

Ondanks de doorgezette vernieuwing blijft de algemene vergadering is hoogste gezagsinstrument in de bond en wordt gevormd door het DB, de leden van het HB en afgevaardigden van de beroepsgroepen (eertijds de afdelingen. Zij beslist over het wel en wee van de bond en bepaalt het beleid van het HB voor de naaste toekomst. De beroepsgroepen vaardigen vertegenwoordigers af naar deze algemene vergaderingen.³⁷⁰

‘TWEË BESTUURDERS VAN DE INDUSTRIEBOND N.K.V. LEGGEN HUN FUNCTIE NEER...’

En weer zijn er perikelen bij de Industriebond N.K.V., zij leert schijnbaar niets van het verleden en heeft geen oog voor de moderne ontwikkeling, waardoor zij haar eigenheid verliest, ten koste van de werknemers, dit in tegenstelling tot onze Bond. Wij kennen deze Industriebond nog uit onze strijd in het verleden.

We lezen 's morgens in de krant bovenstaande kop en gaan verder met de orde van de dag. Later komen we tot het besef dat hier toch meer achter moet zitten; dat zulks een diepere achtergrond heeft.

We denken dan ongetwijfeld aan de dagen dat de persmedia de mond vol hadden over de grootste operatie in de geschiedenis van de vakbeweging in Nederland, de tot standkoming van de federatie tussen het N.V.V. en het N.K.V. of met andere woorden, het aangaan van een verbond tussen socialisten en confessionelen.

Wij hebben bij het lezen van die berichten verschillende malen de wenkbrauwen gefronst, en gedacht hoe is dat in hemelsnaam mogelijk.

Afgezien van de ideologische verschillen van deze twee groten is het ook nog eens zo dat o.i. samenwerking en aaneensluiting (want dat is de volgende stap) in de praktijk van het dagelijks werk en de daarbij te volgen systematiek elkaar volkomen in de weg staan wanneer deze gerealiseerd moet worden vanuit zo verschillende gezichtspunten.

Immers de ene zoekt polarisatie en het conflict model, de ander wil bewust die kant niet op en handhaaft het oude beproefde systeem van de harmonie.

Onze vrienden die in verschillende overlegorganen zitting hebben in de ondernemingen hier in het zuiden, constateerden al vroegtijdig dat in deze colleges van den beginne af van een harmonisch samengaan en werken tussen de federatiepartners geen sprake zou zijn en ook nooit zou komen. Ook hier demonstreerden zich vroegtijdig de principiële en ideologische verschillen en tegenstellingen.

We kregen de indruk, dat het uiteindelijk meer een zuidelijk probleem was; dat men grote moeite had binnen het N.K.V. met het aanvaarden van een 'Hollands' beleid, dat gepaard gaat met een zekere mate van dirigisme.

Men was bij het N.K.V. immers gewend aan een jarenlang monopolie. Men was (en is nog) de grootste macht. Men had (en heeft) enkele sleutelposities op maatschappelijk niveau, en ook in de grote ondernemingen; men heeft zich daardoor een enorme invloed verworven.

Men hanteerde vroeger in de N. K.M.B., aangesloten bij het N.K.V. en zich niets of nauwelijks iets aantrekende van de beleidslijnen van de vakcentrale, een beleid dat meer leek op dat van een categorale-organisatie.³⁷¹

Totdat de federatie kwam, resultaat van een besluit van mensen uit andere gewesten, die zich eerder genoemde weelde nooit hadden kunnen of durven te permitteren, die het meer beschouwden als een logisch gevolg van de ontwikkeling op nationaal en internationaal niveau.

³⁶⁸ ABW 1976-01

³⁶⁹ ABW 1976-02

³⁷⁰ ABW 1976-04/05

³⁷¹ Zie ook het artikel 'Onderzoek Lidmaatschap categorale en centrale vakorganisaties' in ABW 1976-06. De onderzoekers menen, dat de scheidslijn tussen categorale en centrale vakorganisaties blijkt te liggen in het feit dat categorale vakbondsleden minder dan hun collega's bij de centrale organisaties prijsstellen op behartiging van die belangen die gelden voor alle werknemers. De laatsten hebben meer oog voor onderwerpen zoals sociale en financiële zekerheid, werkgelegenheid en inkomensverdeling. Voorbeelden van een categorale vakorganisatie was de "oude" ABWM en de Roomsch-Katholieke Bond van Spoor- en Tramwegpersoneel Sint Raphael. Deze bonden vertegenwoordigen één beroepsgroep, namelijk mijnwerkers en spoorlieden.

Edoch, men heeft zich daarin vergist; de ontgoocheling is begonnen en wij kunnen dan ook niets anders constateren dan een tot stand komen van een federatie die de kiem van de ontbinding reeds van het begin in zich draagt, althans voor wat de zuidelijke regio betreft.

Merkwaardig is hierbij te vermelden, dat beiden het bestaan van de A.B.W.M., nu A.B.W., fel betwist hebben, met name toen onze organisatie nog in de kinderschoenen stond.

We zijn er met z'n allen in de loop der jaren achter gekomen dat tegenstellingen alleen maar een destructief resultaat hebben, en men heeft in de tijd de strijdbijl begraven. Tengevolge waarvan op bescheiden schaal een zekere vorm van samenwerking tot stand is gekomen die vooral in het bedrijfsoverleg zijn vruchten afwerpt. Wij verhehlen niet dat deze samenwerking op alle fronten gepracticeerd wordt.

Zonder het pad op te willen gaan voor het pleidooi van de z.g. eenheids-organisatie, willen wij er toch op wijzen dat een organisatie als de A.B.W. met een goede leiding en organisatie-structuur haar bestaansrecht nog steeds en meer dan ooit bewijst.

Wij achten ons gelukkig niet aan de leiband te moeten lopen van kolossen waarin de tegenstellingen zo groot zijn dat het belang van de leden er ondergeschikt aan wordt gemaakt. Mede door de veel te lange commandolijnen die verstarrend werken.

Laten de werknemers van de Limburgse bedrijven de komende tijd hun oren en ogen goed open houden. De A.B.W. is een regionale dus een Limburgse vakorganisatie met inbreng in de meeste hier gevestigde ondernemingen. Het lidmaatschap staat voor iedereen open.

Was getekend P.d.K.³⁷²

Op 16 mei vond de drie-jarlijke algemene vergadering plaats et Sittard in lokaal Ober-Bayern.

Het verslag wordt in verhalende trant afgedrukt in het bondsblad. De belangrijkste gegevens hieruit staan hieronder vermeld.

De komende drie jaren moet de aandacht gericht blijven op vergroting van de werkgelegenheid en op het achterblijven van de welvaartsgroei der werknemers als gevolg van de economische crisissituatie.

De nieuwe Bondsstructuur is weliswaar nog wennen, maar het aanzien van de Bond wijzigde zich in de goede richting. Democratie in de vorm van inspraak met mede-beslissingsrecht alsmede eigen verantwoordelijkheid en de mogelijkheid tot ontplooiing van eigen initiatieven werd in de Bond steeds méér dan een begrip. Een voorbeeld hiervan was de actie van de beroepsgroep gepensioneerden. Wat zij klaarspeelden, was door velen voor onmogelijk gehouden. Onze Bond, niettegenstaande haar categorale status, ondervond steeds meer erkenning als onderhandelingspartner op de diverse bedrijven.

De federatie of fusie tussen de twee grote vakcentrales N.V.V. en N.K.V. is in feite niet meer dan overname van het idee van onze Bond uit de beginjaren van het bestaan, en nu juist door degenen, die ons vroeger hel en verdoemenis beloofden.

Onze bond werd ook uitgenodigd toe te treden tot die federatie. Wij zijn hierop niet ingegaan, de oude opdracht aan het HB was immers al het mogelijke te doen, om de bond zelfstandig te laten voortbestaan.

De exploitatiemogelijkheden van Oos Heem werden toegelicht. De Bondsraad had in het verleden het HB machtigingen verleend, om het bezit niet meer in eigen exploitatie te houden en het zelfs af te stoten bij een gunstige gelegenheid. De Algemene Vergadering gaf haar fiat aan de aan de gang zijnde onderhandeling, na een toelichting van de Bondspenningmeester.

Uiteraard was er ook kritiek te horen en hierop werd duidelijk en eerlijk geantwoord.

Vermeldenswaardig was het voorstel van de W.A.O.-groep, om de Minister van Sociale Zaken een telegram te sturen i.v.m. de vele ten onrechte gedane aanvallen op het z.g. misbruik van de sociale verzekeringswetten. Hiertegen werd geen bezwaar geopperd. Met betrekking tot de toepassing van die wetten via andere bedrijfstakken na afvloeiing uit het mijnbedrijf vereist nader onderzoek en overleg, waarna eventueel stappen kunnen worden ondernomen.³⁷³

OVERLIJDEN HUUB COBBEN

Op 2 juni overleed hoofdbestuurder Huub Cobben, voorziter van de beroepsgroep gepensioneerden. Hij een van de allereersten, die zich aanmeldde bij de Bond in september 1944. Hij overleed aan de gevolgen van een noodlottig ongeval.

Huub wordt opgevolgd door A. Wetzels uit Schaesberg.³⁷⁴

Huub Cobben

³⁷² ABW 1976-04/05

³⁷³ ABW 1976-06

³⁷⁴ ABW 1976-07/08

Door de hoge olieprijs zijn twee de Gelderse elektrische centrales te Nijmegen van gas naar kolen omgebouwd. De gasunie levert hun geen gas meer. Zes nieuwe centrales worden gebouwd en gestookt met olie en kolen. Kolen zijn goedkoper dan olie.³⁷⁵

Wij hebben veel jeugdige leden en zij zouden dus de vergrijzing van de Bond tegen kunnen gaan. De Bond spoort de jongeren aan, eens naar het kantoor te komen om ideeën te spuien, meningen te verkondigen of actief deel te gaan nemen, als schrijver in het vakblad, in bestuursorganen enz.³⁷⁶

In tegenstelling met ons bondsbeleid, is het beleid van het FNV, voorheen het N.V.V. en N.K.V., zodanig, dat de werknemer van dezen niet veel te verwachten heeft op het gebied van loonsverbetering, zo wordt ons duidelijk gemaakt.

FNV en De Honderdtwee

N.V.V. plus N.K.V. is F.N.V. Dit F.N.V. vroeg een bruto verbetering van het inkomen met f 102- hetgeen netto zou neerkomen op f 55,-. Het C.N.V. en de werkgevers kwamen met een ander voorstel. Beiden waren lager. Omdat er geen overeenstemming viel te bereiken binnen het kader van de bezuinigingsmaatregelen greep de overheid in. Na in een eerste voorstel minder te hebben geboden, kwam het tweede voorstel neer op netto f41,50 voor de z.g. modale werknemer. Het F.N.V. kon zich met dit overheidsvoorstel niet verenigen en gaf kennis verdere maatregelen tegen dit voorstel te beramen. Ons inziens was dit meer bedoeld als een uitlating naar buiten om de radicale groepen in eigen kring te kalmeren. Immers ook een beroep op de politieke partijen om de F.N.V.-eis te steunen leverde niets op omdat het overgrote deel van de volksvertegenwoordigers achter het kabinet stond en binnen het raam van het bezuinigingsplan wenste te blijven. Tot slot volgde nog een waarschuwing van een F.N.V.-deskundige waarin werd betoogd dat de premieverlaging in de sociale verzekerings sfeer averechts zou gaan werken en daarmee was het stovuur van het F.N.V. uitgebrand.

Conclusie

Wij allen willen vanzelfsprekend gaarne meer geld. Wij allen kunnen ook dagelijks constateren dat de prijzen blijven stijgen. Het blijven stijgen van loonkosten geeft een doorberekening in de prijzen en hiermede zouden wij zelf medeverantwoordelijk worden voor een deel van de prijsstijgingen. Verlaging van premies geeft een netto-loonverbetering. Een verbetering op deze wijze is alleen verantwoord indien er genoeg reservegeld in de diverse fondsen aanwezig is. Deze reserve schijnt er te zijn volgens de overheid. De voorgestelde loonmaatregel, een toeslag van f 30,- bruto plus de premieverlaging, moet er voor zorgen dat de loonkosten niet of niet zodanig worden beïnvloed dat dit een schadelijk effect gaat krijgen op de werkgelegenheid. Hiermede zijn we gekomen op het kardinale punt van de werkloosheid. Deze werkloosheid mag niet hoger worden maar moet absoluut omlaag. Er zijn reeds te veel andere oorzaken die het werklozental ongunstig beïnvloeden. Als het kabinet er van overtuigd is dat het met deze wijze van ingrijpen niet extra slechter gaat worden dan hebben wij de solidariteitsplicht om iets te remmen ten gunste van onze werkloze collega's. Er is echt niet veel voor nodig in de huidige situatie om er zelf ongewild bij te komen. De bestrijding van de werkloosheid staat op dit moment bij de A.B.W. voorop. Het feit van werkloos te zijn, ontnemt de mens veel van zijn beetje geluk waarop toch nog altijd door iedereen wordt gehoopt.³⁷⁷

Ook de WAO-ers worden benadeeld in de buizuinigingsdrift van de regering. Uiteraard schrijft de Bond de Minister van Sociale Zaken Boersma hierover aan. De regering is van plan aan toekomstige uitkeringsgerechtigden een uitkering toekennen van slechts 75% van het dagloon bij volledige arbeidsongeschiktheid. Maar hierdoor worden ongewenste tegenstellingen geschapen tussen oud- en nieuw-uitkeringsgerechtigden. Na het verlies van geschiktheid tot arbeid wordt dus de bestaansmogelijkheid der betrokkene beknot.

Bezuinigingsplannen die vergroting van werkgelegenheid ten gevolge hebben vindt de Bond goed, maar niet dat deze ten laste komen van de arbeidsongeschikten. De bond verzoekt dan ook de WAO bij volledige arbeidsongeschiktheid op 80% van het vroegere dagloon te garanderen.³⁷⁸

Bij DSM worden binnenkort verkiezingen voor de raden van overleg gehouden. Onze leden van de Beroepsgroep Chemie wordt uitgelegd, waar de bonden voor staan en waar op te stemmen.

---

³⁷⁵ ABW 1976-07/08

³⁷⁶ ABW 1976-07/08

³⁷⁷ ABW 1976-09

³⁷⁸ ABW 1976-09

Geachte medewerker,

Zoals U allen wel zult weten, worden binnenkort de verkiezingen voor de *Raden van Overleg* binnen DSM gehouden. Wij, als ABW dachten er goed aan te doen U op enige zaken te attenderen, alvorens U Uw stem uitbrengt. In de eerste uitgave van DSM vakbondskrant NKV heeft gestaan dat R.v.O.-leden worden behandeld als profvoetballers m.a.w. zij worden in de watten gelegd. Deze zelfkennis is een schone zaak. Dat zij zich in de watten laten leggen en daardoor worden ingepakt is dan niet zo fraai. Wij, van de ABW laten ons niet in slaap sussen door het accepteren van allerlei privileges en andere zaken. Wij blijven recht voor onze mening uitkomen en zullen blijven strijden voor de belangen van de werknemers.

Het werkoverleg is de laatste tijd binnen DSM een veel besproken onderwerp geweest. De ABW is van mening dat de vakorganisaties zelf het voorbeeld moeten geven. Een goede samenwerking tussen de verschillende vakbonden is dan een vereiste. Als het aan het FNV ligt, zal hiervan in de praktijk niets terecht komen. FNV-kaderleden hebben de opdracht gekregen dat elk overleg met derden in 1977 van de baan moet zijn. Men wil dit zelfs op het werkvloer-niveau doorvoeren. Een schandelijke ontwikkeling.

Wat ons ook erg verbaasd heeft, is dat het NKV en het NVV niet met één lijst uitkomen tijdens de komende Raden van Overlegverkiezingen. Men wil toch zo graag een fusie aangaan? Naar onze mening, en daarin staan wij niet alleen, durft men dit niet. Men is bang het ware gezicht te tonen. Daarom adviseren wij U: Denk goed na voordat U Uw stem uitbrengt en zéér zeker de ongeorganiseerde medewerkers. Niet dat wij het goed willen praten dat er nog zovelen ongeorganiseerd zijn, maar wij respecteren wel ieders vrije mening en opvatting.

Wij zijn bereid met elke vakorganisatie overleg te plegen en samen te werken in het belang van alle werknemers! Wij doen dan ook niet mee met welke discriminatie dan ook ten opzichte van bepaalde groeperingen. Dit gebiedt ons onze democratische opvatting.

Wij lopen niet aan een leiband. Wij stellen ons vrij en onafhankelijk op en kunnen juist daardoor de medewerkers precies vertellen hoe de zaken er voor staan.

De ABW laat U niet in de steek!

Laat U ons bij de komende verkiezingen dan ook niet in de steek.

STEMT ABW LIJST 5.³⁷⁹

De Bondsraad protesteert in een motie bij de regering, bij -het parlement; -het college van b&w van Maastricht; -het bestuur van de Rijksuniversiteit Limburg; -Gedeputeerde Staten van Limburg; -de Limburgse Pers en de Regionale Omroep Zuid, tegen het besluit van staatssecretaris Klein van het ministerie van Volksgezondheid om de nieuwbouw van de Rijksuniversiteit Limburg te Maastricht voor onbepaalde tijd uit te stellen, de zoveelste slag in het gelaat van de Zuid-Limburgse bevolking, die wat de werkgelegenheid betreft nog niet bekomen is van de rampzalige gevolgen der mijnsluitingen.³⁸⁰

BEROEPSGROEP GEPENSIONEERDEN

MIJNWERKERSPENSIOENEN BLIJVEN IN DE BELANGSTELLING

Tijdens de maanden september en oktober zijn de mijnwerkerspensioenen wederom in een verhoogde belangstelling komen te staan. Zo stelde de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken bij de behandeling van de begroting van het ABP aan Minister de Gaay Fortman de vraag om een onderzoek te willen doen instellen naar de mogelijkheid het Algemeen Mijnwerkersfonds en het Beamtenfonds voor het Mijnbedrijf op te nemen in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds. Voor zover wij uit persberichten konden opmaken zou hiertegen geen bezwaar bestaan van de zijde van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, mits voldaan zou worden aan bepaalde financiële voorwaarden.

Ook van de zijde van diverse fracties uit de Tweede Kamer komt een levendige belangstelling om zich nader te oriënteren. Ook zij willen beslagen ten ijs komen bij de a.s. bespreking van het pensioenvraagstuk.

Diverse vertegenwoordigers uit de fracties van de Tweede Kamer hebben gesproken met het bestuur van de beroepsgroep gepensioneerden en alle belanghebbenden bij het mijnwerkerspensioen kunnen ervan verzekerd zijn dat dit bestuur zich tenvolle heeft ingezet. Zoals ook hier uit de persberichten is op te maken, pleiten deze fracties voor verbetering van het excedentpensioen. Voor meer zeggenschap over het pensioenfonds van het AMF. Voor een hernieuwd en onpartijdig onderzoek naar het vermogen van het AMF en naar de plannen als er geld zou overblijven na de laatste verplichting. Ook voor de fracties wordt een studie gevraagd naar de mogelijkheden om de hierboven reeds genoemde pensioenfondsen onder te brengen bij het ABP. Verder wordt gewezen dat een algemene

³⁷⁹ ABW 1976-11

³⁸⁰ ABW 1976-11

pensioenvoorziening dringend noodzakelijk is omdat de werkloosheid en de mobiliteit van de werknemers een gebrekkige pensioenopbouw veroorzaakt.

Eveneens werd gewezen op het bijzondere van de mijnsluiting n.l. dat met die sluiting de gehele bedrijfstak was gemoeid en dit tot konsekwentie had dat er geen werkenden overbleven met het gevolg geen premiebetalenden meer en ook geen mogelijkheid op deze wijze de pensioenen waardevast te houden. Tot zover gegevens geput uit de diverse persberichten.

Er zijn reeds verbeteringen tot stand gebracht. Reële verlangens zijn gebleven. Het bestuur van uw beroepsgroep en het bondsbestuur blijven attent. Bij elke mogelijkheid zal de aandacht op de mijnwerkerspensioenen worden gevestigd en dit zal blijven doorgaan tot het moment dat de schuld aan de mijnwerkers is ingelost.

P.S.

Bij het ter perse gaan, kregen wij via de nieuwsmedia te vernemen dat voor een onderbrengen van de pensioenfondsen bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds geen mogelijkheid werd gezien door de regering. Argumenten zouden zijn, te kostbaar en een precedent ten aanzien van andere pensioenfondsen.³⁸¹

Er wordt een enquête gehouden onder de bondsleden naar het door de bond te voeren beleid t.a.v. de crisis- en het regeringsbeleid. Hieronder volgt de begeleidende tekst.

Enquête

Het gaat beslist niet goed met de economie in ons kleine land. Hogere lonen, hogere prijzen; werkloosheid, inflatie; steeds kostbaarder wordende sociale voorzieningen, hogere sociale verzekeringspremies.

Een vicieuze cirkel, die zelfs de geleerdste koppen in het huidige bestel niet kunnen doorbreken. Langzamerhand begint de gedachte ingang te vinden, dat het roer radicaal omgegooid moet worden om te voorkomen dat Nederland aan zijn eigenwerkelijke- of gemeente welvaart bankroet gaat.

U zult ongetwijfeld in pers, radio en T.V. gevolgd hebben hoe sommigen zich een oplossing denken. In het kort samengevat komen deze gedachten op het volgende neer:

- afzien of matiging van loonsverhogingen;
- terugdringen van- en verscherpen der normen voor sociale uitkeringen;
- vrijwillige vervroegde pensionering;
- accepteren van werktijdsverkortung zonder looncompensatie.

Het Hoofdbestuur heeft zich over deze problematiek natuurlijk een opinie gevormd. Wij zouden deze mening echter willen toetsen aan de opvatting van onze leden, om ons beleid op dit terrein beter te kunnen bepalen.

Hierbij vindt U een enquête-formulier afgedrukt waarin U kunt kenbaar maken hoe U over een en ander denkt. U zoudt ons grotelijks helpen door dit formulier in te vullen en ons toe te zenden. De door U verstrekte gegevens zullen met alle discretie worden behandeld.³⁸²

AFSCHEID L. VOOYS

Onze juridisch adviseur mr. L. Vooys neemt afscheid na 32 jaar trouwe dienst.³⁸³

³⁸¹ ABW 1976-11

³⁸² ABW 1976-12

³⁸³ ABW 1977-01

UIT DE VERGADERING VAN HET HOOFDBESTUUR.

In de kranten *verschijnen weer misleidende verhalen over onze Bond en haar relatie met het FNV*. Onder de kop "A.B.W. hoopt op samenwerking" en "Tweedeling binnen Vakbeweging in Limburg" verschenen in het Limburgs Dagblad op 02-12-1976 en 07-12-1976 enige artikelen die onderwerp vormden van discussie in onze H.B.-vergadering van 13 december 1976.

In beide artikelen werd de waarheid en de objectiviteit in meerdere of mindere mate geweld aangedaan. En juist dit grieft het Hoofdbestuur in bijzondere mate.

Het is zinloos op elke onjuiste bewering in deze artikelen uitgebreid in te gaan, maar wij vinden het bijzonder belangrijk onze leden het standpunt van het Hoofdbestuur duidelijk te maken.

Er werd beweerd: "de Algemene Bond van Werknemers neigt nu toe naar de F.N.V.-bonden" en "het Bestuur van de Algemene Bond van Werknemers (de Bond van Cobben) is in zijn schik met Reynders" ³⁸⁴[regio-voorzitter Industriebond NKV, HT].

Op de eerste plaats: er bestaat *geen* Bond van Cobben, net zo min als in het verleden een Bond van hetzelfde wie heeft bestaan. Onze Bond is niet de Bond van één persoon, maar van *alle* leden, die de Bond telt en die elk op hun eigen manier bijdragen aan het voortbestaan van de Bond.

Wij willen verder best samenwerken met iedereen en met elke groepering die harer-zijds eveneens tot samenwerking bereid is, maar het is beslist onwaar, dat wij naar de F.N.V.-bonden neigen of naar hetzelfde welke Bond dan ook.

Deze wil en bereidheid tot samenwerking kan alleen plaatsvinden, wanneer het behoud van onze eigen identiteit gewaarborgd wordt. De opdracht van de Algemene Vergadering aan het Hoofdbestuur luidt: alles te doen en te bevorderen wat het onafhankelijk voortbestaan van de Bond garandeert. Aan deze opdracht wenst het Hoofdbestuur in zijn geheel zich te houden. Het Hoofdbestuur is er van overtuigd, dat het deze opdracht kan blijven uitvoeren, dank zij Uw aller hulp. ³⁸⁵

Het N.V.V.-nieuws van DSM licht te mensen weer verkeerd voor over onze rol en bondsactiviteiten. Industriebond N.V.V. voert een hetze tegen onze Bond. In 3 pagina's wordt in 7 punten uitgelegd, hoe de vork in de steel zit.

1977

EVEN OP EEN RIJ...

In N.V.V.-nieuws van D.S.M. van december 1976 beloofde de uitgever, in het volgende nummer van dit blad *dieper* in te gaan op de rol van de Algemene Bond van Werknemers.

Een nieuwe publicatie over deze materie ' inderdaad gebeurd in het nummer van januari 1977,

Wij hebben er met spanning op gewacht, maar afgezien van wat *verdraaide* feiten over de historie en ontwikkeling van de A.B.W. is er niet veel meer nieuws uit de bus gekomen.

Dezelfde argumenten tegen de A.B.W. uit het december-nummer worden in het januari-nummer herhaald. Wij willen best op de gedane uitlatingen en beweringen reageren, niet omdat wij daarvan zo kapot zijn, maar doodeenvoudig omdat wij ons niet ten *onrechte* voor de schenen willen laten schoppen en om te voorkomen dat een bepaalde mythe groeit, die niet gebaseerd is op de feiten.

1. Men verwijt ons, dat wij een aanbod tot betere samenwerking met de Industriebond N.V.V. hebben afgeslagen. Wij verstaan onder samenwerking, het in onderling overleg en samenspraak uitstippelen van een beleidslijn in bepaalde aangelegenheden en het uitvoeren van de afspraken, die in dit opzicht worden gemaakt. Wij willen daarbij de identiteit van de overleg-partner respecteren, maar ook tevens onze identiteit gerespecteerd zien. Kennelijk verstaat het N.V.V. onder samenwerking iets anders.

Op 19 november 1975 werden wij door de heren Groeneveldt, de Hay, Lockhorn en Leemans uitgenodigd om tot *fusie* met de Industriebond N.V.V. over te gaan. In de diverse gesprekken werd ons duidelijk gemaakt, dat zelfs een eventuele federatieve vorm van samenwerking niet mogelijk was, omdat ze te kostbaar zou zijn.

Een fusie moest bovendien dienen om de *zwakke basis* van de Industriebond N.V.V. in Zuid-Limburg te verbreden en om een tegenhanger te vormen tegen de machtspositie van de Industriebond N.K.V. in Limburg. Practisch kwam het aanbod er derhalve op neer, dat de A.B.W. zijn zelfstandigheid en onafhankelijkheid zou moeten opgeven en zijn kapitaal en ledenbestand naar de Industriebond N.V.V. moest overhevelen: dat dus de A.B.W. zichzelf zou opheffen.

³⁸⁴ Hij was regio-voorzitter Industriebond NKV en pleitte voor een federatief samenwerken met het NVV

³⁸⁵ ABW 1977-01

Natuurlijk hebben wij een dergelijk aanbod niet aanvaard. Dit zou verraad geweest zijn aan de leden, die vertrouwen in ons stellen en aan de doelstellingen waarmee de Bond destijds werd opgericht.

Iemand die deze afwijzing wil beschouwen als een weigering onzerzijds tot samenwerking, kan minstens onzindelijk denken en handelen worden toegedacht.

2. Men verwijt ons, dat wij met de Unie B.L.H.P. -V.H.P.M. en C.N.V. bij D.S.M. optreden als één blok. Veronderstel dat dit juist en waar is. Nou en? Mogen we? Of ontzegt de Industriebond ons het recht te doen wat hijzelf met de Industriebond N.K.V. probeert te doen? Dat dit probeersel niet zo erg schijnt te lukken is beslist niet aan de A.B.W. te wijten. Verwonderlijk vinden wij het echter niet. Wij geloven dat bij de leden van de Industriebond N.K.V. de aversie tegen het arrogante en het zichzelf toegedachte alleen-zaligmakende beleid van de Industriebond N.V.V. zal toenemen. Maar dat is het probleem van deze Industriebonden, terwijl het ons probleem is te bepalen met wie en waar wij kunnen en willen samenwerken.

De stellingname van de Industriebond N.V.V., dat wij daardoor ons niet schijnen te interesseren voor de belangenbehartiging van onze leden, maar alleen voor die van het conservatieve deel van het middelbaar en hoger personeel komt natuurlijk voort uit zijn verwatenheid te menen alléén de zegen in het hemd te hebben, waarmee dan tevens de grondslag gelegd is voor zijn houding: "bist du nicht willig, so brauch ich Gewalt". Dit hebben wij al vaker meegemaakt, niet alleen van de Industriebond N.V.V. Wij zijn er toen mee klaar gekomen en we komen er ook nu wel weer mee klaar.

3. Men verwijt ons dat onze vertegenwoordigers in de diverse overlegorganen bij D.S.M. alleen maar hun mond open doen om koffie te drinken, of om voorstellen van de Unie B.L.H.P. [Unie van Beambten, Leidinggevend en Hoger Personeel, HT] te steunen.

Wij hebben niet de ervaring dat de koffie bij D.S.M. van een dergelijke kwaliteit is dat het drinken ervan, voor hetzelfde welke vakbondsvertegenwoordiger, een doel op zichzelf kan zijn.

Net zo min als wij de ervaring hebben dat het open doen van de mond, alleen maar om de mond open te doen, veel zoden aan de dijk zet, maar eerder averechts werkt.

Wij kunnen ons indenken, dat de vertegenwoordiger van de Industriebond N.V.V. in de Raad van Overleg Polymeren nu wenst, wat vaker de mond dicht gehouden te hebben, dan achteraf te moeten toegeven dat hij maar wat uit de nek gekletst en dingen beweerd heeft, die totaal niet met de feiten overeenstemmen.

En mogen voorstellen, als zij van de Unie B.L.H.P. komen, niet gesteund worden, alleen al *omdat* zij van de Unie B.L.H.P. komen?

Verdienen alleen de voorstellen van de Industriebond N.V.V. de aandacht en eventuele steun? Onze praktijk is, zinnige voorstellen, vooral als van te voren nog met ons werd overlegd, steun te verlenen, *hetzelfde van welke kant ze worden gelanceerd*.

Daarentegen zullen wij blijven weigeren onze adhesie te betuigen aan handelingen, die alleen maar obstructie ten doel hebben om de obstructie zelf.

4. Als kleine Organisatie hebben wij inderdaad niet de mogelijkheden tot scholing en vorming waarover de grote vakcentrales beschikken. Daar zijn wij beslist jaloers om.

Binnen de mogelijkheden die wij hebben doen wij echter ons best: wij laten bovendien diverse kaderleden deelnemen aan scholingscursussen die door de vakcentrales gegeven worden. Dat deze vakcentrale nu niet toevallig het N.V.V. is, mag geen reden zijn om aan de kwaliteit van de gegeven scholing te twijfelen.

Wij menen te mogen veronderstellen dat de schrijvers van de diverse artikelen tegen de A.B.W., de kadercursussen van het N.V.V. gevolgd hebben.

Onderwerpen die kennelijk niet op het lesrooster van deze kadercursussen voorkomen zijn discussies over vrijheid van organisatie en meningsuiting, respect voor de overtuiging en de maatschappij-visie van anderen en het recht van ieder individu om zelf voor een bepaalde levenshouding te kiezen, ook al strookt die niet met de wensen en opvattingen van de Industriebond N.V.V. Indoctrinatie is een geladen woord, hetzelfde of deze door rechts of links gebeurt.

5. Wij begrijpen niet goed wat de strijd van de A.B.W. voor verbetering der mijnwerkerspensioenen te maken heeft met de rol van de A.B.W. bij D.S.M.-chemie. Of moest ook deze kwestie aangegrepen worden om toch maar een artikeltje van enige omvang bij elkaar te krijgen?

Maar als we het er dan toch over hebben: het valt ons van de Industriebond N.V.V. mee, dat ze de inzet van de A.B.W. voor de verbetering dezer pensioenen, zij het schoorvoetend, erkent. Jammer alleen, dat toen het tijd was, de Industriebond N.V.V. ons in de steek heeft gelaten.

Als een en ander, dat wij voor de oud-mijnwerkers nastreven nog niet geheel verwezenlijkt is, komt dat ook door de slappe en karakterloze houding van de Industriebond N.V.V.

Publicaties in andere organen van de Industriebond N.V.V., waarin gesuggereerd wordt dat de Algemene Bond van Werkers (zelfs de naam is niet correct) voor verbetering der pensioenen demonstreert, als hij weet dat er verbeteringen in het vat zitten, is de zoveelste onwaarheid waarvan men zich meent te moeten bedienen om de Algemene Bond van Werknemers kapot te maken.

Als wij zouden kunnen veronderstellen dat de Industriebond N.V.V. bereid was naar ons te luisteren, zouden wij hen wel een en ander kunnen vertellen. Maar in de stelling die deze Bond meent te moeten innemen, is dit boter aan de galg gesmeerd.

6. Beslist roerend is de zorg van de Industriebond N.V.V. over het voortbestaan van de Algemene Bond van Werknemers. Hij voorspelt ons de ondergang, zoals reeds meerderen voor hem gedaan hebben.

Als wij op het voorstel van de Industriebond N.V.V. ingegaan waren, dan zouden wij inderdaad als Bond reeds opgehouden hebben te bestaan, dan zouden wij reeds zijn opgeslokt. Maar op dit ogenblik zijn wij er nog, zelfstandig en onafhankelijk, ook financieel. Wij zijn voornemens de strijd om het bestaan van onze Bond voort te zetten op de manier en zolang wij zelf bepalen.

De Industriebond N.V.V. hoeft er nooit op te rekenen, dat wij bereid zullen zijn onze Bond en zijn leden te verkopen!

7. Wij kunnen ons niet voorstellen, dat de Industriebond N.V.V. zijn hetze tegen onze Bond zal staken, al was het alleen maar om zijn interne moeilijkheden en zijn eigen onmacht te camoufleren.

Wij stellen ons op het standpunt: 'ze doen maar'.

Niets zal ons kunnen afbrengen van de weg, die wij voor ons zelf hebben uitgestippeld.³⁸⁶

BONDSMEDEDELINGEN

Administratief medewerkster Yvonne Thijssen-Stevens, sinds 1964 in dienst, neemt na 12 ½ jaar trouwe dienst, op 9 mei afscheid. Ze gaat werken in het bedrijf van haar man.³⁸⁷

De juridische hulpverlening voor bondsleden staat hoog in het vaandel en is uniek op haar gebied; geen enkele bond kan hieraan tippen.

DE BETEKENIS VAN DE JURIDISCHE HULPVERLENING IN DE A.B.W.

Hulpverlening bij een regionale vakbondsorganisatie als de A.B.W. heeft een apart karakter, dat naar mijn indruk steeds meer mensen aantrekt.

Komt iemand voor informatie naar de Ververstraat no. 2, dan wordt hij niet verwezen naar de afdeling Algemene Zaken maar naar de heer Cobben, niet naar het Algemeen Secretariaat, maar naar de heer Dormans, niet naar de afdeling Financiën, maar naar de heer Van Schendel.

De individuele hulpverlening is sterk gebonden aan de persoon van degene die de hulp verleent; hij of zij, die om informatie of bijstand van welke aard ook vraagt verdwaalt niet in de organisatie en weet zich vertrouwd bij degene tot wie hij zich wendt. Zo kan verwezenlijkt worden, dat de leden van het dagelijks bestuur geen onbekenden zijn voor de in A.B.W.-verband georganiseerde leden; zo ook kan deze vaste bemanning van het Bondskantoor werken voor en niet uitsluitend in opdracht van de aangesloten leden.

Het kan zodoende welhaast niet anders dan dat deze vakbondsorganisatie in het vlak van de individuele hulpverlening bij veel meer aangelegenheden betrokken wordt en raakt dan strikt genomen tot haar opdracht behoort.

Van deze organisatie maakt ook de juridische adviseur deel uit, zij het dat deze zich ten opzichte daarvan opstelt als onafhankelijk vakman en niet als vakbondsman. Vragen, problemen of geschillen van juridische aard, worden aan hem doorgespeeld of door de betrokkenen zelf rechtstreeks aan hem voorgelegd en zoals het vakbondsbestuur zich in zijn dienstverlening niet beperkt tot de primaire en sekundaire arbeidsvoorwaarden, zo ook stelt de jurist zich vóór, de leden in al hun problemen van juridische aard te adviseren en eventueel de behandeling en afwikkeling van zodanige aangelegenheden als hun gemachtigde desgewenst van hen over te nemen.

Aldus kunnen de aangesloten leden op het Bondskantoor terecht voor verwickelingen met betrekking tot hun dienstverband of hun sociale verzekeringen, maar verder ook voor huur-, of pachtzaken, voor wettelijke- en kontraktuele aansprakelijkheid, voor familie-rechtelijke aangelegenheden enz.

³⁸⁶ ABW 1977-05

³⁸⁷ ABW 1977-06

De Bond heeft in zijn vaandel geschreven de sociale, de economische en de maatschappelijke belangen van de werknemers in het algemeen en van zijn leden in het bijzonder te behartigen en ingevolge zijn statuten tracht de Bond dit doel ondermeer te bereiken door het verlenen van gratis rechtskundige bijstand en advies aan de leden in die gevallen die betrekking hebben op hun arbeidsovereenkomst of Sociale Verzekeringswetten. Zoals hiervoor reeds aangeduid, tracht de Algemene Bond van Werknemers te voorzien in de volledige behoefte aan rechtsbijstand van zijn leden en beperkt hij die bijstand in ieder geval niet tot het arbeidsrecht en het sociaal verzekeeringsrecht.

De omvang van de door de Bond verleende rechtsbijstand is aanzienlijk meer omvattend dan die, waarvan de verlening tot de eigen en wezenlijke verplichtingen van de Bond behoort, ook al is voor iedereen duidelijk dat de Bond die rechtskundige bijstand alleen kosteloos doet verlenen in gevallen die betrekking hebben op het arbeidsrecht en derhalve in alle overige gevallen niet voorziet in de kosten, wanneer de betrokkene op grond van de voor iedere Nederlandse burger geldende normen voor kosteloze rechtsbijstand niet in aanmerking komt. Maar wederom met het oog op een optimale rechtshulpverlening binnen de A.B.W., doet de Bond de eenvoudige advisering in *alle* aangelegenheden zonder uitzondering volledig kosteloos geschieden, met dien verstande dat van hen die van overheidswege aanspraak kunnen maken op kosteloze rechtsbijstand, welke aanspraak uiteraard prevaleert boven die op de A.B.W., daarvoor ook geen 'bewijs van onvermogen' wordt verlangd.

Voor ingewijden kan dit laatste ook aldus worden uitgedrukt, dat de Bond de eerste-lijnsrechtshulp volledig belangeloos doet verrichten.

De individuele hulpverlening door de Bond is voor heel veel leden een vanzelfsprekende zaak en het bestuur van de Bond acht dit een gelukkige omstandigheid. In het uitgebreid scala van instellingen, werkzaam op het terrein van de persoonlijke hulpverlening, neemt de Bond een eigen plaats in, omdat deze voor georganiseerde werknemers de eerst aangewezen is om in voorkomende problemen te adviseren en te begeleiden.

Ook de juridische adviseur heeft zich in zijn taakopvatting door deze behoefte laten leiden.³⁸⁸

VAN MAN TOT MAN. AAN DE GEPENSIONEERDEN EN RENTETREKKERS W.A.O.

Gepensioneerden en WAO-ers blijken geneigd te zijn, hun bondslidmaatschap op zeggen, een om verschillende redenen niet erg verstandige beslissing.

Het behoort tot de taak van het Hoofdbestuur ook de interne aangelegenheden in de Bond in de gaten te houden. Een van deze zaken is het ledenbestand.

Nu valt de laatste tijd op, dat het aantal gepensioneerde leden en leden met een W.A.O.-uitkering terugloopt. Maandelijks moeten we constateren dat weer enkele van onze gepensioneerde vrienden of W.A.O.-rentetrekkingen overleden zijn. Het lidmaatschap van deze vrienden vervalt automatisch, dit is een realiteit waarmee we, weliswaar met pijn in het hart, rekening willen houden.

Moeilijker verteerbaar is het feit dat gepensioneerden zich bedanken, omdat zij menen geen behoefte meer te hebben aan de diensten van de Bond. De pensioenen zijn de laatste jaren aanmerkelijk verbeterd, niet in het minst ten gevolge van de acties die de Beroepsgroep Gepensioneerden en de Bond hebben ontwikkeld. In deze acties werd een massa energie en werk geïnvesteerd.

Maar als de gepensioneerden menen 'dat het nu wel snor zit' met hun pensioenen, dan vergissen ze zich. Er liggen nog te veel onbillijkheden en nog te veel wensen vóór, om de strijd voor de verbetering der pensioenen nu maar te staken.

De Bond is bereid die strijd te voeren, maar daarvoor moeten wij kunnen beschikken over een behoorlijk aantal gepensioneerde leden, die ons hierbij helpen. Ook de weduwen van gepensioneerden kunnen het lidmaatschap van hun man voortzetten. En onze ervaring leert dat juist voor deze weduwen de Bond op verschillende terreinen enorm veel en goed werk kan doen.

Wij zagen op 3 augustus j.l. een T.V.-uitzending, waarin van bepaalde zijde gepleit werd om W.A.O.-rentetrekkingen weer in te schakelen in het arbeidsproces. Dit kon dan via herscholing tot bakkersknecht of tot fietsemaker of tot klusjesman. Niet dat wij neerzien op het beroep van fietsemaker, integendeel, wij zouden er best een kunnen gebruiken in onze straat. Maar we zien het al gebeuren! We zien een oud-mijnwerker met zijn W.A.O.-rente, die moeite heeft zich zelf de trap op te slepen met zijn kapotte rug of longen, ook nog bij mevr. X met een wasautomaat sjouwen, van de onderste naar de bovenste verdieping!

Ook voor de W.A.O.-rentetrekkingen staan grote belangen op het spel, belangen die het beste gediend kunnen worden door gezamenlijk op te blijven trekken in onze Bond waar zij via hun beroepsgroep zelf het te voeren beleid kunnen bepalen.

Wij weten dat in diverse bejaardentehuizen en dienstencentra veel wordt gedaan voor de gepensioneerden en invaliden, vooral op het gebied van ontspanning en creatief bezig zijn. Alle lof voor deze activiteiten, maar de

---

³⁸⁸ ABW 1977-09

problematiek van de gepensioneerden en invaliden worden niet opgelost door een kienavond of een reisje langs de Rijn. De Bond is geen gezelligheidsvereniging en wil dat ook niet zijn. Wat wij willen zijn is een strijdbare organisatie, die opkomt voor de reële belangen van de leden. Reden te over om lid te blijven, ook al kost dat een paar gulden contributie.³⁸⁹

Na de verkiezingen voor het Hoofdbestuur blijken gekozen te zijn : P.H.G. Dormans, bondssecretaris, ; G. Hensen te Hoensbroek; A. Wetzels te Schaesberg; W. Smeets te Klimmen en J. Schmeets te Bocholtz.³⁹⁰

1978

De leden wordt duidelijk gemaakt, dat er een wezenlijk verschil is tussen de Ziektewet en de WAO m.b.t. de afschatting.³⁹¹

Er wordt een katern in het Bondsblad toegevoegd, dienend tot voorlichting aan de nieuw te werven leden. Hierin staan gegevens over het ontstaan en over activiteiten, waarmee de bond de belangen van de leden behartigt. In tegenstelling tot wat velen men, wordt niet alles in Den Haag geregeld, maar plaatselijk, wel in de instellingen, waar de leden werken.

Zijn er problemen in een bedrijf, bijv. een dreigende sluiting, dan is het onstellend te moeten constateren dat soms nog geen 10% van het personeel georganiseerd is. Dat betekent in een dergelijke situatie ook, aan de ene zijde van de tafel een hecht aaneengesloten groep werkgevers en aan de andere zijde van de tafel, waar veelal de klappen gaan vallen, een praktisch machteloze groep. Een groep mensen die in het verleden het nut en de noodzaak van samengaan niet heeft ingezien.³⁹²

Ontwikkelingen in het beroeps- en bedrijfsleven de leiden tot invoering van verkorte werktijden en vervroegde pensionering en vervolgens de regeringsplannen om te bezuinigen op de WAO, doen de Bond weer in de pen klimmen. Er volgt correspondentie met de minister van Sociale zaken Albeda.³⁹³

De door de Bond verzonden brief van 30 december 1977 m.b.t. invoering van verkorte werktijden en vervroegde pensionering

Sinds geruime tijd doen zich in het beroeps- en bedrijfsleven ontwikkelingen voor die tenderen naar het invoeren van verkorte werktijden en vervroegde pensionering voor werknemers. Naar het oordeel van de Bondsraad en het Hoofdbestuur van de Algemene Bond van Werknemers, in vergadering bijeen op 27 november 1977 te Sittard, dienen de werknemers, werkzaam in W.S.W.-verband met voorrang beschouwd te worden als werknemers voor wie toepassing van werktijdverkorting wenselijk is. Wij willen gaarne deze aangelegenheid in de aandacht van Uwe Excellentie aanbevelen en U verzoeken mogelijkheden na te gaan deze werktijdverkorting voor deze werknemers in te voeren. Intussen verblijven wij met de meeste hoogachting namens de Algemene Bond van Werknemers, J. W. Cobben, voorzitter. P. H. G. Dormans, sekretaris.

Het antwoord van de staatssecretaris op de brief van 30 december d.d. 5 april 1978

Naar aanleiding van Uw schrijven wil ik voor het volgende Uw aandacht vragen. De door U aangehaalde ontwikkelingen omtrent arbeidstijdverkorting en vervroegde pensionering van werknemers in het beroeps- en bedrijfsleven houden zowel verband met de daartoe sterker wordende wens als met de minder gunstige situatie van de werkgelegenheid in de laatste jaren. Aangezien in het algemeen een wekelijkse arbeidstijd van 40 uur gebruikelijk is, kan de door U bedoelde arbeidstijd verkorting vooralsnog zeker niet worden beschouwd als zijnde van algemene of representatieve aard. Wat de vervroegde pensionering betreft, zijn er - zoals U ongetwijfeld bekend zal zijn - enige experimenten op gang gebracht tot vervroegde uittreding uit het arbeidsproces in enkele zorgvuldig uitgekozen sectoren in het bedrijfsleven. De hierbij in het geding zijnde verminderde belastbaarheid van de oudere werknemers in die sectoren vormt uiteraard een belangrijke factor voor deze experimenten. Voorlopig blijft het evenwel een aftasten van de praktische mogelijkheden, niet in het minst ook vanwege het momenteel ontbreken van voldoende financieringsmiddelen. Gezien de omstandigheid dat de gevolgen nog onvoldoende kunnen worden overzien, zult U begrijpen dat invoering van

³⁸⁹ ABW 1977-09

³⁹⁰ ABW 1977-12

³⁹¹ ABW 1978-02

³⁹² ABW 1978-02

³⁹³ ABW 1978-05

	<p>een en ander in de sociale werkvoorziening op dit moment niet verantwoord is.</p> <p>Uiteraard worden de concrete ontwikkelingen elders nauwlettend gevolgd. Overigens biedt, zoals U bekend zal zijn, de Wet Sociale Werkvoorziening mogelijkheden voor arbeidstijdverkorting in individuele gevallen.</p> <p>Ik vertrouw U met het bovenstaande voldoende te hebben ingelicht.</p> <p>Hoogachtend, L de Graaf, Staatssecretaris van Sociale Zaken.</p>
--	---

<p>De door de Bond verzonden brief van 9 maart 1978 m.b.t. bezuinigingsplannen op de WAO</p> <p>Het Hoofdbestuur van de Algemene Bond van Werknemers, Ververstraat 2 te Heerlen is ernstig verontrust over het voornemen van de Regering om, in het kader van de bezuinigingsmaatregelen, aan huidige of toekomstige uitkeringsgerechtigden van de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering, een uitkering toe te kennen van slechts vijfenzeventig tenhonderd van het dagloon bij een volledige arbeidsongeschiktheid. Het Hoofdbestuur is van mening dat het verlies van de geschiktheid tot arbeid een calamiteit is in het leven van een werknemer, die niet vergroot dient te worden door het beknotten van de bestaansmogelijkheden der betrokkenen. Het Hoofdbestuur kan begrip op brengen voor de bezuinigingsplannen der Regering die vergroting van de werkgelegenheid ten gevolge hebben, maar is van mening dat deze niet ten laste mogen komen van de arbeidsongeschikten en verzoekt Uwe Excellentie te willen bevorderen dat ook in de toekomst aan uitkeringsgerechtigden van de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering bij volledige arbeidsongeschiktheid een uitkering van tachtig ten honderd van het vroegere dagloon gegarandeerd wordt. Namens het Hoofdbestuur van de Algemene Bond van Werknemers, J. W. Cobben, voorzitter. P. H. G. Dormans, sekretaris.</p>	<p>Het antwoord op de brief van 9 maart 1978 d.d. 7 april 1978 door de directeur voor Sociale Verzekeringen</p> <p>Hierbij deel ik U mede, dat Uw brief van 9 maart 1978 in behandeling is genomen onder nr. 51.420. De behandeling van deze aangelegenheid zal enige tijd vergen. Een spoedige afdoening zal evenwel zoveel mogelijk worden bevorderd. De plr. Directeur voor Sociale Verzekeringen, w.g.: Drs. A. L. Dirken.</p>
--	---

Het in de brief genoemde experiment m.b.t. vervroegde pensionering betreft de bouwnijverheid. Werknemers in de bouw, die aan bepaalde voorwaarden voldoen en die in de periode van 2 april 1977 tot en met 1 april 1978 de leeftijd van 63 jaar hebben bereikt, zullen op 1 april 1978 hun werkzaamheden kunnen beëindigen.³⁹⁴

BELANGRIJKE BESLUITEN UIT DE BONDSRAAD.

De Bondsraad neemt een belangrijke beslissing. Een samenwerking met de Unie B.L.H.P. wordt niet uitgesloten.

Onze Bond heeft zich steeds ten doel gesteld de belangen van de leden zo optimaal mogelijk te behartigen. Vooral de laatste jaren moesten wij ervaren dat de mogelijkheden van een categorale organisatie, zoals men dat dan zegt, beperkt waren, vooral in relatie tot het buitengebeuren. Inspraak bij het afsluiten van C.A.O.'s en bij het reglementeren van secundaire arbeidsvoorwaarden in de diverse bedrijven werd vaak niet verleend en erkenning van onze Bond als onderhandelingspartner vond niet altijd plaats.

Het Hoofdbestuur heeft dit altijd als een nadeel ervaren, omdat daardoor aan de leden niet *die* service kon worden verleend, waarop ze eigenlijk uit hoofde van hun lidmaatschap van de Bond toch wel recht hebben.

Het Hoofdbestuur heeft dan ook middelen en wegen gezocht om aan deze toestand een eind te maken.

Op een gegeven ogenblik werden wij door bestuurders van een andere organisatie uitgenodigd om samen aan tafel te gaan zitten en te bezien of een samenwerking tussen hun en onze organisatie mogelijk was. Daar wij steeds tot een gezonde samenwerking bereid zijn, hebben wij aan dit verzoek gevolg gegeven.

³⁹⁴ ABW 1978-05

Jammer genoeg bleek al snel, dat *samenwerking* in de ogen van die andere organisatie alleen kon betekenen: *fusie met die organisatie* en derhalve op korte termijn opheffing en liquidatie van onze Bond.

Het Hoofdbestuur meende en meent thans nog dat dit niet de bedoeling heeft kunnen zijn van de pioniers die in 1944 onze Bond hebben opgericht en van al de mensen die de Bond meer dan 33 jaar lang in leven hebben gehouden, door hun werk en inspanningen. De onderhandelingen werden dan ook afgebroken.

De problemen bleven echter bestaan en dwongen het Hoofdbestuur andere mogelijkheden te onderzoeken. Na langdurige, diepgaande en vaak heftige discussie gaf het Hoofdbestuur het Dagelijks Bestuur de opdracht na te gaan welke mogelijkheden er lagen bij de Unie B.L.H.P. Uitgangspunten voor de besprekingen met de Unie B.L.H.P. dienden te zijn:

1. behoud van de volledige zelfstandigheid en de eigen indentiteit van de A.B.W.;
2. vergroting van de mogelijkheden tot dienstverlening en belangenbehartiging van eigen leden.

Met deze boodschap is het D.B. op stap gegaan en ontving bij het regiobestuur van de Unie B.L.H.P. volledige erkenning en begrip voor de gestelde uitgangspunten. Bovendien ook nog een bereidheid zonder voorbehoud om met ons een samenwerkingsverband op te bouwen op het gebied dat hiervoor in aanmerking kon komen. Nadat de voorbesprekingen waren afgerond, werd de Bondsraad bij elkaar geroepen op 27-11-1977 en op de hoogte gesteld van de laatste ontwikkelingen.

De Bondsraad stelde zich in eerste instantie erg kritisch op en verzocht om de mogelijkheid de onderhavige materie eerst rustig in de groepsbesturen en beroepsgroepen te bespreken, alvorens een definitief oordeel te geven. Deze gelegenheid werd natuurlijk gegeven en er werd ook dankbaar gebruik van gemaakt. Ook in de beroepsgroepen waren de discussies vaak fel en emotioneel.

Toch mocht het Hoofdbestuur constateren, dat langzaam het besef groeide dat samenwerking met de Unie ook haar aantrekkelijke kanten had. Steeds meer wonnen de gedachten terrein dat problemen van werkgelegenheid, menswaardig werk en welzijn niet alleen een probleem is van werknemers op de vloer maar evenzeer van lager en hoger kader. En evenzeer groeide de gedachte dat oplossingen van problemen niet bereikt wordt door het aanscherpen maar door het verstandig egaliseren van mogelijke tegenstellingen.

Toen dan ook de 2e Bondsraad op 29 januari 1978 werd bijeengeroepen gaven de afgevaardigden het Hoofdbestuur 'groen licht' voor doorgang en verdere uitbouw van een samenwerkingsverband tussen onze Bond en de Unie B.L.H.P.

De Bondsraad stelde wel een Commissie in die deze samenwerking zal begeleiden.

Wij zijn nu enkele maanden met deze samenwerking bezig. Zonder te willen stellen dat het einde in deze bereikt is, mogen we zeggen dat zich reeds enkele voordelen hebben aangediend. Wij werden als vakbond betrokken bij besprekingen met de Minister van Economische Zaken, bij besprekingen met het L.I.O.F. en bij besprekingen op bedrijven waar wij anders nauwelijks toegang hadden: de voorstellen voor de CAO. onderhandelingen bij D.S.M, konden gezamenlijk worden ingediend en worden ook gezamenlijk toegelicht.

Wij voelen ons als A.B.W. uit een isolement verlost en kunnen uitgroeien tot een volwaardige onderhandelingspartner. De stem van de A.B.W. zal weer luider klinken.

De kleine winst die wij in dit samenwerkingsverband haalden kan en moet in de toekomst verder worden' uitgebouwd ten voordele van onze leden. Van groot belang is, dat het vertrouwen, dat U ons al jaren geeft, ook voor de toekomst behouden blijft.³⁹⁵

Per 1 oktober is Wiel Smeets, die binnen de bond diverse functies vervuld, benoemd tot contactfunctionaris. Een lang gekoesterde wens van o.a. de beroepsgroepen, ging in vervulling. Deze functie houdt in de contacten tussen de bondsleiding en de kaderleden, in het begeleiden van het werk in de beroepsgroepen en groepsbesturen, in het verbreden van de relaties van onze bond met diverse bedrijven en instellingen, in het uitbouwen van de basis waar onze bond op rust.³⁹⁶

Ook de Bondsraad maakt zich ernstig zorgen over de plannen van de regering tot herziening van de uitkeringen krachtens de Sociale Verzekeringswetten. Het is een aantasting van de verworven zekerheden. Zij pleit o.a. voor een landelijke verlaging van de pensioengerechtigde leeftijd, verbetering van de voorzieningen van de AOW-verzekering. Daarnaast eist de Bondsraad dat na afschatting, de volledige uitkering ingevolge de Algemene Arbeidsongeschiktheidsverzekering blijft toegekend zolang voor de uitkeringsgerechtigden geen passende werkkring is gevonden. Hierop wordt door de Bond op 27 oktober brief aan de minister van Sociale Zaken gestuurd.³⁹⁷

---

³⁹⁵ ABW 1978-06

³⁹⁶ ABW 1978-10

³⁹⁷ ABW 1978-11

De gemeente Heerlen wijzigt de verordening m.b.t. de openstelling van winkels, waarbij het sluitingsuur op zaterdag is vastgesteld op 18.00 uur. Dat besluit is genomen vóórdat de Winkelsluitingswet, zoals afgekondigd in het Staatsblad staat zulks niet toe en bovendien is het gemeentelijk besluit genomen zonder overleg tussen overheid, werkgevers- en werknemersorganisaties. De Bond verzoekt het gemeentebestuur de verordening aan te passen conform de regeling, zoals vermeld in het staatsblad.³⁹⁸

De regering wil een eigen risico invoeren voor o.a. ziekenfondsverzekerden en A.W.B.Z.-verpleegden, dit ter vermindering van de kosten in de gezondheidszorg. Dit druist tegen eerder vastgestelde regeringsbeleid "Bestek 81" in en de burger wordt op de kosten gejaagd.

Wiel Smeets ligt dit in een bijdrage toe. Onze regering is voornemens, tegen de wil van de kamermeerderheid een stuk eigen risico in te voeren voor een bepaalde categorie ziekenfondsverzekerden en A.W.B.Z.-verpleegden. In oktober 1978, heeft de Tweede Kamer het kabinetsplan voor een eigen risico van f 100,- voor de huisarts en de eigen bijdrage van f 10,- per verpleegdag in het ziekenhuis afgewezen.

Daarna heeft het kabinet de Ziekenfondsraad advies gevraagd over mogelijke andere vormen van eigen risico. Minister Andriessen verklaarde nog dat de reserves van de fondsen groot genoeg waren om dit verlies -het niet doorgaan van een eigen risico- op te vangen. Vandaar dat de Ziekenfondspremie onveranderd werd vastgesteld op 8,1%- Werkgever en Werknemer samen.

Het advies van de Ziekenfondsraad -zoals gevraagd door het kabinet- is in feite geen advies, men noemt het een tussenrapport, waarin de Ziekenfondsraad zegt geen politieke beleidsuitspraak te willen doen.

Ten aanzien van de door het kabinet gestelde vraag zegt de Ziekenfondsraad dat, *indien* men overweegt een eigen bijdrage in te voeren, f 5,- per verpleegdag voldoende is. Tevens vraagt de Ziekenfondsraad zich af of dit wel wenselijk is. Uit deze voorzichtige formulering blijkt duidelijk dat de Ziekenfondsraad er beslist geen voorstander van is. De vakbonden en de Ziekenfondsen zijn dan ook tegen een eventuele maatregel in deze zin.

Bij het innemen van een standpunt met betrekking tot 'Bestek 81' is door de V.N.Z. Vereniging van Nederlandse Ziekenfondsen gezegd, dat in de eerste plaats maatregelen moeten worden genomen die de verzekerde niet voelt in zijn portemonnee! Zij wees tegelijkertijd op een aantal aspecten die tot vermindering van kosten zouden kunnen leiden in de gezondheidszorg.

Aan al deze aspecten is men, althans zo komt het ons voor, voorbijgegaan: men wenst toch over te gaan tot het heffen van een eigen bijdrage van f 5,- per verpleegdag voor bepaalde categorieën ziekenfondspatiënten en A.W.B.Z.-verpleegden.

Wat is nu de bedoeling en de zin van deze maatregel?

Natuurlijk op de eerste plaats kostenbesparing. Waarom dan juist deze maatregel zult U zeggen en met U vragen wij ons dat ook af.

Onze Staatssecretaris van Volksgezondheid Mevr. Veder-Smit belast met deze materie zegt: De patiënten die opgenomen worden in een ziekenhuis besparen in de voedingskosten en dit wordt gesteld op f 5,- per dag. Nu wil het toeval dat deze Staatssecretaris belast met deze materie een vrouw is. Dat op zich is niet bijzonder, wat wij wel bijzonder vinden dat zij als vrouw toch heel goed moet weten dat, als je man in het ziekenhuis is opgenomen, 't huishouden beslist niet goedkoper wordt, integendeel zij zal haar man zoveel mogelijk gaan bezoeken, dus vervoerskosten, er moet iets meegenomen worden, extra fruit e.d., mogelijk nog extra kleding, men kan niet meer de oude pyama en kamerjas gebruiken, zij moet alleen voor zich koken, dus zal er iets makkelijk gekookt worden, meestal duurder en ga zo maar door.

Een vrouw kan dit precies uitrekenen, Mevr. Veder-Smit blijkbaar niet. Erger wordt het nog als de vrouw in het ziekenhuis wordt opgenomen. De man die de hele dag op zijn werk is, zal toch eerst moeten eten voor hij op bezoek gaat bij zijn vrouw, dat wordt vlug iets duurs klaarmaken of buitenshuis eten, ook hij heeft vervoerskosten en er zal nog meer als bij de man aandacht besteed worden aan de kleding en het presentje, het schoonhouden van de woning en het wassen zal normaal moeten gebeuren, dus hulp van derden of de was de deur uit, iets dat kostbaarder is dan dat de vrouw het doet. Maar ja een vrouw die geen huisvrouw is weet daar natuurlijk niet veel vanaf en iemand die het financieel erg breed heeft vindt dit maar een bagatel. Nou wij niet.

---

³⁹⁸ ABW 1978-11

Waar naar mijn mening veel meer aandacht aan besteed dient te worden zijn de steeds hoger wordende declaratie's van specialisten en chirurgen aan de Ziekenfondsen, het teveel doen aan klantenbinding van de zijde der specialisten en de onnodig lange ligtijd in een ziekenhuis. Een ziekenhuisbed moet feitelijk permanent bezet zijn, dus wat gebeurt vaak? De patiënt wordt b.v. vrijdag opgenomen, maar in het weekend gebeurt er niets, pas maandag of dinsdag wordt er gestart met de behandeling, maar die twee of drie dagen zijn toch benut als ziekenhuisbed.

Een ander veel voorkomende situatie is het aan het lijntje houden van de patiënt door de specialist. Ik heb het zelf aan den lijve ondervonden, eenmaal aangeland bij de specialist wordt je regelmatig terugbesteld b.v.

driemaandelijks, je zit uren in de wachtkamer, als je dan bij de specialist naar binnen gaat is de stereotype vraag: Hoe gaat het ermee?

Na wat in het dossier gekeken te hebben volgt het bepalen van het gewicht en het verlengen van het recept en voor dat je het weet sta je weer buiten. Een maal per jaar moeten dan alle onderzoeken herhaald worden, een z.g. grote beurt, dit gaat jaren achter elkaar door, vandaar dat ik zeg dat is klantenbinding, maar het kost de Ziekenfondsen een aardige slobber geld, terwijl het onder controle houden best begeleid kan worden door de huisarts.

Wat dacht U eigenlijk van de salarissen van de specialisten? Onlangs hebben wij nog eens duidelijk gehoord wat wij al lang wisten n.l. dat er salarissen ontvangen worden van zo'n 3 ton.

Dit getal werd genoemd door Minister Pais in verband met de problematiek van het overgaan van de specialisten van het ziekenhuis Maastricht naar de R.U.L. Rijks Universiteit Limburg waar men salarissen betaalt van f170.000,- zowat de helft.

Ik heb er geen bezwaar tegen dat specialisten e.d. een goed salaris hebben, uiteindelijk hebben zij een zware taak en een langdurige studie achter de rug, weliswaar op kosten overheid, maar alla.

Het wordt mijns inziens hoog en hoog tijd dat aan deze excessen paal en perk wordt gesteld, dan behoeft men van de minimumloner en Jan-modaal geen eigen bijdrage te verlangen en mogelijk is er dan nog ruimte om het verstrekingspakket te verruimen.

Dus zeg ik, Regering, handen af van onze portemonnee voor een eigen bijdrage.³⁹⁹

1979

Het bondsblad krijgt een nieuwe naam "ABW Vizieer" en een nieuwe lay-out. Het Formaat wijzigt weer, maar het krantenpapier blijft.

EEN NIEUW GEZICHT, EEN NIEUWE AANPAK?

Inderdaad, een nieuw gezicht. Wij hebben, ondanks onze drukke dagelijkse werkzaamheden, tijd gevonden om het bondsblad in een nieuw jasje te steken. Niet alleen wat de presentatie betreft, maar ook nieuw ten aanzien van de inhoud.

Wat staat er namelijk te gebeuren?

Wij, als A.B.W. voelen ons verplicht U nog méér op de hoogte te houden omtrent de werkzaamheden die verricht worden in het kader van Uw belangenbehartiging. Het ligt in de bedoeling dat ieder actief- en vertegenwoordigend lid U maandelijks informatie gaat verstrekken die voor U van belang kan zijn.

³⁹⁹ ABW 1979-01

U, als lid, wordt daardoor optimaal op de hoogte gebracht voor wat betreft Uw belangenbehartiging. De A.B.W. vindt dat een vakorganisatie volkomen open en eerlijk zijn leden tegemoet dient te treden. Daar heeft U toch zeker recht op !

Maar ook U willen wij bij de nieuwe opzet betrekken. Voor U hebben wij extra ruimte gereserveerd in de vorm van een rubriek 'kommentaren'. Kritieken, suggesties of andere bijdragen kunt U aan de redactie opsturen.

De redactie zal dan, onder voorbehoud, voor plaatsing zorgen. Doe daarom actief mee en help de nieuwe opzet slagen. De redactie en Uw medeleden zullen U er dankbaar voor zijn.⁴⁰⁰

Op 22 april werd in Sitard de drie-jaarlijkse Algemene Vergadering gehouden.

In de openingsrede van de voorzitter werd teruggeblikt naar de achter ons liggende periode waarin veel gebeurd is. De problematiek is groter geworden en de welvaart en het welzijn van de bevolking in Limburg loopt terug. In de afgelopen drie jaar werden wij geconfronteerd met stijgende werkloosheid, sluiting van bedrijven c.q. afslanking of inkrimping, zelfs bij bedrijven waarvan men dacht dat er niets mee zou kunnen gebeuren. Veel is ook niet gebeurd.

Er kwamen nauwelijks nieuwe bedrijven, er werd geen oplossing gevonden voor de sociale en maatschappelijke nood van de werklozen en sociale verzekeringstrekken, de jeugdwerkloosheid verminderde niet, er werd geen duidelijkheid geschapen omtrent de R.U.L. en het Academisch Ziekenhuis te Maastricht, het arbeidsklimaat werd nauwelijks verbeterd en de hoopvolle uitgangspunten van de perspectievennota werden niet gerealiseerd.

De negatieve situatie op de werkgelegenheid vervult ons met grote zorg, maar daarnaast zijn talrijke neven en randverschijnselen waarneembaar die niet veel goeds voorspellen en die onzes inziens in hun ontwikkelingen nog verdere onaangenaamheden doen verwachten, aldus de voorzitter.

Ook in de Bond hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan. Na veel intern beraad in Hoofdbestuur en Bondsraad werd besloten de exploitatie van Oos-Heem op te geven en de vrijkomende financiële middelen op andere wijze te besteden. Eveneens werd na veel discussie besloten expansiemogelijkheden voor de Bond te zoeken door samenwerking met organisatie's die voor samenwerking voelden, zonder de zelfstandigheid van de Bond aan te tasten.

Tevens werd overgegaan tot het aanstellen van een contact-functionaris. Maar de Bond is en blijft in beweging, nieuwe mutatie's kondigen zich reeds aan: Zij zullen in een verder agendapunt aan de orde worden gesteld, aldus de voorzitter.

Het huishoudelijk gedeelte werd op een snelle en zakelijke wijze afgewerkt. De Algemene Vergadering verklaarde zich accoord met uitbreiding van de redactiecommissie vakblad en wees W. H. Smeets aan als verantwoordelijk voor de inhoud.

Het beleid van het Hoofdbestuur werd met algehele instemming goedgekeurd, evenals het beleid van de Bondsraad.

Aan het eind van de vergadering werd een motie aangenomen gericht op de werkgelegenheidsproblematiek.

Genoemde motie vindt U in het Bondsblad onverkort weergegeven. Uit de ingediende voorstellen van de diverse Beroepsgroepen bleek dat er nog een aantal wensen zijn bij de leden.

Bovendien liggen er voor de Bond op vele terreinen nog mogelijkheden voor activiteit. Het Hoofdbestuur doet dan ook op ieder een dringend verzoek om hulp bij het werk van de Bond, voor zover het in zijn of haar vermogen ligt.⁴⁰¹

De redacteurs van het nieuwe bondsblad Vizier geven nog eens uitleg het hoe en waarom van de vernieuwing van het blad.

Niet vanuit de zelfkant, maar: Uw bondsblad!

Na een aantal jaren a.h.w. 'naamloos' door het leven te zijn gegaan, verschijnt vandaag de tweede editie van het bondsorgaan in de nieuwe opmaak.

Onder de kop: Een nieuw gezicht, een nieuwe aanpak? (met vraagteken) werd verleden maand de nieuwe VIZIER aan zijn lezers voorgesteld. De bedoeling van de redactie is, om simpelweg dat vraagteken weg te halen en ons goedogend nieuwe maandblad (schouderklopje voor de drukker) dit nieuwe gezicht te verlenen en zonder meer deze nieuwe aanpak te doen ondergaan!

Ter zake hiervan zijn in het laatst verschenen nummer reeds enkele suggesties geopperd; de voornaamste zijn:

Een (nog)grotere belangenbehartiging van de leden;

Voorlichting en informatie vanuit het 'bondsleven';

Een speciale rubriek voor (schrijvende lezers, die kritieken, commentaren, suggesties of andere bijdragen aan de redactie kunnen insturen.

---

⁴⁰⁰ Vizier 1979-04/05

⁴⁰¹ Vizier 1979-06

Zelf stellen wij ons voor, ons bondsorgaan niet enkel een *nieuw* gezicht, maar tevens een specifiek *eigen* gezicht te geven. Een gezicht met een eigen postuur en een eigen profiel, waaraan men het unieke, typisch eigene van de Algemene Bond van Werknemers, zal herkennen.

Wij zullen er naar streven, de inhoud minder 'droog', minder steriel en prettiger leesbaar te maken. Voor ons zal dit uiteraard een kwestie worden van het 'aftasten' van de wensen en verlangens van de leden.

Een zaak echter, waarbij U ons kunt helpen door: Uw bondsorgaan met belangstelling te lezen;

Uw gezonde, opbouwende kritiek, zo mogelijk voorzien van tips of bruikbare suggesties, aan de redactie kenbaar te maken. Het vorenstaande wil zeggen, dat VIZIER niet vanuit de 'zelfkant' geredigeerd zal worden, maar vanuit een sterk gevoel van betrokkenheid met de lezers en leden van de bond.

Wij zullen ons best doen om in het goede spoor te komen.

De redactie: W. Smeets, W. Wittenbernds, L. Born.⁴⁰²

Per 1 augustus komt H.M. Consten in dienst. Hij zal op 1 januari 1980 Bondspenningmeester A.J. van Schendel opvolgen.⁴⁰³

Bondsvoorzitter Wiel Cobben wordt in december 60 jaar, en zoals afgesproken bij zijn benoeming, zou hij dan zijn ambt neerleggen.⁴⁰⁴ Tenslotte vertrekt per 1 januari 1980 de sinds februari 1946 in dienst zijnde penningmeester A.J. van Schendel, hij gaat met pensioen.⁴⁰⁵

Penningmeester H.M. Consten.⁴⁰⁶

Voorzitter Wiel Cobben.⁴⁰⁷

Penningmeester A.J. van Schendel,⁴⁰⁸

Voorzitter Wiel Smeets.⁴⁰⁹

Met de benoeming van Wiel Smeets per 1 januari 1980 tot voorzitter is het dagelijks bestuur feitelijk geheel vernieuwd. Wiel is sinds 1950 lid van de bond en was sinds 1974 lid van het HB.⁴¹⁰

---

⁴⁰² Vizier 1979-06

⁴⁰³ Vizier 1979-09; Vizier 1979-12

⁴⁰⁴ Vizier 1979-12

⁴⁰⁵ Vizier 1979-09; Vizier 1979-12

⁴⁰⁶ Vizier 1979-09; Vizier 1980-01

⁴⁰⁷ Vizier 1979-12

⁴⁰⁸ Vizier 1979-12

⁴⁰⁹ Vizier 1978-10; Vizier 1980-01 Hierin beiden dezelfde foto's

⁴¹⁰ Vizier 1980-01

DE PERIODE W. SMEETS 1980-1986

1980

Vizier

In 1980 wordt het logo van Vizier in afwisselende frisse kleuren gedrukt. Ook sommige koppen van artikelen worden in gekleurde letters geschreven.

Het onderwerp koopkracht blijft op de voorpagina staan. In 1980 zal de strijd hierover zeker niet gestreden zijn.

KOOPKRACHT WAT KOOP JE ERVOOR? EN WAT DOEN DE WERKGEVERS MET HUN WINSTEN?

In de laatste maanden van 1979 heeft het kabinet herhaalde malen verklaard dat de koopkracht van de gemiddelde werknemer in 1980 gehandhaafd zal blijven. Toen minister Albeda (Sociale Zaken) vertelde dat dit met een half procent loonsverhoging bereikt kan worden, ging er vanuit de vakbeweging een storm van protest op.

Wim Kok van het FNV deed er alle moeite toe om aan te tonen dat de loonsverhoging twee procent moest bedragen. Terwijl het CNV bij monde van Harm v.d. Meulen wat water aan de zure wijn toevoegde door genoeg te nemen met één procent.

Inmiddels blijkt niemand meer te weten wat er gedaan moet worden om de koopkracht van Jan Modaal en de vele benedenmodale vaderlandse stervelingen 'te handhaven'.

Het begrip 'koopkracht' is zoetjesaan een fictie geworden. Enerzijds als gevolg van de uit de band springende kosten van het levensonderhoud, waar prijsstijgingen van soms tientallen procenten een heftig woordje mee spreken. En anderzijds door het gescharrel van de Haagse rekenmeesters, die er niet om schuwen om 'ter handhaving van de koopkracht' met drie cijfers achter de komma te jongleren.

De eisen van de vakbeweging worden door de regering en de werkgevers van tafel geveegd met de stelling, dat een 'overmatige' loonsverhoging te zwaar op de economie zou drukken, de betalingsbalans nog meer uit het lood zou slaan en premieverhogend zou werken.

Ondertussen gaat vadertje staat echter rustig door met het verhogen van b.v. de aardgasprijs met liefst acht cent per km³. [kubieke meter, HT] Aangevuld met de btw betekent dat het duurder worden van het gas met ruim 9,4 cent per km³, hetgeen een prijsverhoging van ca. 32% inhoudt! Dit (afgezien nog van de in het naaste verschiet liggende verhoging van de elektriciteitsprijzen) is een aanslag op het welvaartsniveau van de kleine man, die bijna de vorm van chantage heeft aangenomen.

Door de gasprijs echter in twee etappen te verhogen, past de regering een doekje voor het bloeden toe. Hetgeen er voor de konsument op neer komt dat hij niet door één enorme dreun, maar door twee iets minder harde houten hamers in katzwijn geslagen wordt.

Vooruitlopend op te verwachten moeilijkheden met de vakbeweging, heeft Albeda ondertussen aangekondigd dat hij niet zal aarzelen om 'maatregelen' te nemen, indien er verdergaande looneisen gesteld zullen worden.

Maatregelen in de vorm van verhoging van de sociale premies. Hetgeen weer neer komt op de ruggen van de laagstbetaalden en de uitkeringstrekkers. Dit overigens, zonder dat een aantal werkgevers zich daar een snars van aan trekt. Want waar het in hun kraam te pas komt (in de voedingsindustrie en de havens, b.v.) hebben de heren na het afsluiten van de cao's zelfs extra loonsverhogingen tot zeven á acht procent toegekend! Met een dergelijke

onverteerbare handelswijze ondergraven de werkgevers op een wel bijzonder cynische manier de fundamenten van de sociale zekerheid, die juist in de huidige moeilijke tijden als onaantastbaar moet worden beschouwd.

Het valt ons moeilijk het denkbeeld te onderdrukken, dat er in een aantal Nederlandse directiekamers met genummerde kaarten gespeeld wordt, waarbij 'de sociale sektor' het gelag moet betalen. Want er kan met zekerheid worden aangenomen, dat incidentele loonexcessen hun negatieve invloed op de verzekeringspremies niet zullen missen. En waarbij dan in het kader van de lopende bezuinigingen, de hoofden van de sociale uitkeringstrekkers als kop van jut zullen dienen.

Zodoende dreigt er een naargeestig circuit te ontstaan, waarin zowel de staat als de werkgevers, als zijnde de machtsbezittenden onder de 'sociale partners', elkaar ijverig voorbijstreven. Zonder overigens in deze stupide cirkel ook maar één meter vooruit te komen!

Het parcours lijkt een janboel. Het publiek snapt er niets meer van. Behalve dat het aan den lijve ondervindt, ondanks alle kretten m.b.t. de handhaving van de koopkracht, hard achteruit te boeren.

GILLERS VAN OMSTREDEN GEHALTE. WAT DOEN DE WERKGEVERS MET HUN WINSTEN?

Voor de 'koopkracht' in de vorm zoals dit rekbaar begrip door de maatschappelijke bovenlaag wordt geïnterpreteerd, kopen we steeds minder.

De slogan 'minder méér' is een aan de massapsychologie ontleende, macabere leugen.

De 'matiging' heeft geleid tot grotere winsten van de werkgevers.

De kreet 'meer winst, meer werk' is een loze giller van omstreden gehalte gebleken.

Er zal veel van de werkgevers afhangen hoe de zaken zich in 1980 gaan ontwikkelen. Indien de heren hun tijdens de laatste jaren uitgestippelde lijntje blijven volgen, zal hun kortzichtigheid en gebrek aan sociale ontvankelijkheid zich wreken. Want hun ijzig opportunisme en pertinente afwijzing is een aantasting van de koopkracht (hoe men dit lege begrip ook wenst uit te leggen) en een aanslag op de nationale welvaart. Onder alle lagen van de bevolking is het verzet tegen de averechts werkende matigingsprocedures van de staat en het winstbejag van de ondernemers, groeiende.

Als binnen afzienbare tijd de maat vol is, zal het om beduidend méér dan de baard van de keizer gaan. Dan zullen er, mede door toedoen van het bedrijfsleven, grote maatschappelijke belangen van nationale allure verdedigd moeten worden. En wel op een wijze waarop in feite niemand gebaat is.

Voorlopig is de meest essentiële vraag wat de werkgevers met hun winsten gaan doen. Zullen deze worden aangewend ter verbetering van de werkgelegenheid? Of zullen zij hun in Nederland vergaarde geld in het buitenland investeren?

Het jaar 1980 zal ons met betrekking tot deze uiterst belangrijke aangelegenheid beslist wel wijzer maken!⁴¹¹

De nieuwe Loonwet zal leiden tot stakingsacties van andere bonden. Onze Bond zal alleen in uiterste nood staken, maar voorlopig niet. Wat zijn wij voor een Bond? Zijn wij dan het strijden moe? Is dit nu de nieuwe Bond? Was de oude garde nog maar aan het roer. Wie nu verder kijkt dan zijn neus lang is, zal duidelijk worden, waarom wij niet achter een staking staan.

LOONWET. AANTASTING VAN EEN HISTORISCHE VERWORVENHEID. STAKINGEN: AL OF NIET GERECHTVAARDIGD. DE VISIE VAN DE A.B.W.

De op woensdag 5 maart j.l. door de Tweede Kamer aangenomen loonwet, die aan de regering de macht verleent eenzijdig en op eigen gezag het loonbeleid voor langere tijd te bepalen, wordt door de Vakcentrales beschouwd als een ernstige en in hoge mate verwerpelijke aantasting van een elementair grondrecht van de vakbeweging. Als gevolg van deze buitensporige en uiterst vergaande maatregel, worden historische verworvenheden van de werknemers, verankerd in de Nederlandse sociale wetgeving, tijdelijk buiten werking geplaatst en voor geruime tijd ontkracht.

Na het vastlopen van de loononderhandelingen tussen de vakcentrales en de werkgevers, ten gevolge waarvan de zeven werkgeversorganisaties het overleg in de Stichting van de Arbeid resoluut beëindigen, dreigde de regering met het invoeren van een loonwet. Voornamelijke oorzaak van het mislukken van de besprekingen vormde de (onwederroepelijke) eis van het FNV in zake het toekennen van een loonsverhoging van twee procent. Het CNV verlangde een loonsverbetering van één procent, terwijl de werkgeversorganisatie in principe geen enkel optrekken van de lonen wilde toestaan.

Inmiddels rees onder alle lagen van de werkende bevolking een fel verzet tegen het loonbeleid van de regering. Op dinsdag 4 maart werden de kamerdebatten begeleid door een ongemeen hevige golf van stakingen,

---

⁴¹¹ Vizier 1980-02

werkonderbrekingen en stiptheidsakties van het FNV, tengevolge waarvan talloze bedrijven in het gehele land tijdelijk stil kwamen te liggen. De Wilton-Fijenoordwerf in Rotterdam (3500 werknemers) ging zelfs drie etmalen plat. Ook in Limburg werden tal van ondernemingen door de stakingsakties getroffen.

Inmiddels is de discussie over het al dan niet rechtmatig zijn van deze akties hoog opgelopen. Premier van Agt sprak o.m. bij herhaling openlijk van 'een aantasting van de rechtsorde'. Perschef mr. de Jong van DSM acht de handelswijze van het FNV 'in strijd met de vredesplicht' waarvan in de DSM-c.a.o. sprake is.

Een door de werkgevers van de metaalbond FME aangespannen kort geding voor de Amsterdamse rechtbank heeft echter (voorlopig) juridische duidelijkheid in de situatie gebracht. Mr. Burgerhoff-Mulder zegt in zijn uitspraak van maandag 10 maart j.l. onder meer: 'Nu vrijwel vaststaat dat de regering in de lonen gaat ingrijpen, vreest de FNV Industriebond begrijpelijkerwijze, dat zijn leden schade zullen lijden in hun reële inkomen'. Volgens de rechter levert de regeringsmaatregel een acute bedreiging op van de belangen van de betrokken werknemers, die 'een grijpen naar het uiterste middel van proteststakingen teneinde de overheid te beïnvloeden' rechtvaardigt. Terzake is de rechtbankpresident van oordeel dat het niet doorslaggevend kan zijn dat de werkgevers (FME) door de akties schade lijden. Want, aldus de rechter: 'Stakingen kunnen zich nu eenmaal alleen afspelen op het terrein van de ondernemingen waar de bedreigde werknemers werkzaam zijn'.

Aangenomen mag worden dat de FME tegen deze uitspraak in beroep zal gaan, waardoor het laatste rechterlijke woord in deze aangelegenheid nog niet gesproken is. Ofschoon het verzet tegen het loonbeleid van de regering algemeen is, is alleen het FNV tot aktie overgegaan. Het CNV heeft gemeend haar afwijzend standpunt omtrent de door de overheid gevolgde sociale politiek, op andere wijze kenbaar te moeten maken.

De Algemene Bond van Werknemers beschouwt de eenzijdige ingreep in de loonontwikkelingen eveneens als een ernstige en onaanvaardbare inbreuk op het recht van eigen verantwoordelijkheid van de vakbeweging. Het hoofdbestuur wijst de van overheidswege gevolgde loonpolitiek, als zijnde uitermate verwerpelijk, strikt van de hand. De ABW is echter van mening, dat de gevoerde en alsnog aangekondigde stakingsakties, ernstige schade kunnen veroorzaken aan de toch al wankele sociaal-ekonomische situatie in het land. De bond vreest, dat de gevolgen van het openlijk verzet reeds op kortere termijn een boemerangeffekt te weeg zullen brengen, waardoor het sociale klimaat nog verder wordt aangetast. Mede op grond van deze overwegingen heeft het hoofdbestuur besloten, het uiterste middel van het stakingsrecht niet toe te passen.

De verbolgenheid over het invoeren van de loonwet is bijzonder groot. Ook het Verbond van Nederlandse Ondernemers (VNO) is sterk gekant tegen de ingreep van de regering. Wij kunnen ons echter niet aan het gevoel onttrekken, dat de werkgevers op z'n minst een dubbelhartig standpunt innemen. Immers óók hun bijdrage tot het mislukken van de loononderhandelingen is niet gering!

Wanneer de heer Van Veen zich thans (12 maart, red) uit in de zin van: 'Staakt uw wild geraas. Het helpt allemaal niks meer. Wees realistisch en laten we proberen zo snel mogelijk om de tafel te komen', dan doet dit wel denken aan de man die medeverantwoordelijk is voor de brokken en dan een beroep doet op zijn tegenstanders om hem te helpen de scherven aan elkaar te lijmen. De werkgevers hebben óók in het jongste verleden voldoende gelegenheid gehad om wat meer sociale ontvankelijkheid te tonen. In ieder geval vóór -aldus de heer Van Veen- 'het Catshuis de marsroute voor 1980 had bepaald! De vraag blijft, of de werkgevers, samen met de gedupeerden uit alle andere lagen van de bevolking, óók hun lesje hebben geleerd!

Verdere akties.

Terwijl wij deze bijdrage schrijven, heeft het FNV verdere en zelfs nog strakkere stakingsakties aangekondigd. Zo is er o.m. ernstig bedreigd met een 24-uursstaking bij D.S.M. Ook is aan de Volvo-werknemers gevraagd om een 'thuis' te blijven. Een staking bij DSM mag even kritiek, als gevaarlijk worden genoemd.

In hoeverre vakbondsleiders zich, zowel moreel als uit hoofde van hun verstrekkende verantwoordelijkheid, gerechtigd achten dergelijke rigoureuze akties te voeren, is een discutabele aangelegenheid. Het ligt er maar aan welke belangen men laat prevaleren: Het verzet, met uiterste middelen, tegen het muilkorven van de vakbeweging, of het handhaven van de 'arbeidsvrede' ten koste van een tijdelijke rem op de handelingsbevoegdheid. Waarbij wel nadrukkelijk dient te worden opgemerkt, dat het onmondig verklaren van de vakbeweging -ook indien dit 'slechts' een tijdelijk karakter draagt- principieel onaanvaardbaar is.

De rigoureuze matigings- en bezuinigingspolitiek van de overheid die indirekt tot het invoeren van de loonmaatregel heeft geleid, enerzijds, en de starre onderhandelingstaktiek van de werkgevers anderzijds, hebben tot ernstige problemen geleid. De verantwoordelijkheid voor de gevolgen hiervan zal door de aktievoerende vakbondsleiders met de regering en het VNO moeten worden gedeeld. Het is immers al te gemakkelijk, naar rato van ieders persoonlijke overtuiging, slechts één 'schuldige' aan te wijzen in een tragiek, die in wezen op de oude, vermolmde tegenstellingen tussen werkgevers en werknemers berust. De negatieve ontwikkelingen van laatste tijd brengen ons echter op een hellend vlak. Want het is helaas maar al te bekend wie uiteindelijk de rekening betaalt.

Duidelijkheidshalve willen wij nogmaals benadrukken, dat de Algene Bond van Werknemers zich geenszins tegen het principe van algemene bezuinigingen verklaart. Iedere weldenkende burger kan het er mee eens zijn, dat er tijdelijk 'een pas op de plaats' dient te worden gemaakt. Onze bezwaren richten zich tegen de manier waarop de matigingsprocedure, i.c. [in casu, HT] het loonbeleid, in praktijk wordt gebracht. Want, zoals steeds, fungeert Jan Modaal ook nu weer als de kop van Jut, die de mokerslagen van de bezuinigingsmaatregelen met volle kracht op zijn hoofd voelt neerkomen. Het zijn weer voornamelijk de arbeidskontraktanten binnen de CAO's, die in de tang genomen worden. Gemakshalve, zo lijkt ons, omdat deze economisch zwakkere groeperingen het gemakkelijkste 'te pakken' zijn.

Dit verwijt treft overigens niet alleen de huidige overheid. Ook voorgaande regeringen hebben zich aan deze sociale onrechtvaardigheid schuldig gemaakt. De grote geldverdieners in de z.g. vrije beroepen, zoals advocaten, tandartsen, medische specialisten, directeuren van ondernemingen e.d., wier makrosalarissen bovendien nog verhoogd worden via de gebruikelijke en lukratieve aanvullende voorzieningen, zijn óók in het verleden financieel onaangeroerd gebleven.

Uit officiële publikaties blijkt, dat elitaire groeperingen zoals notarissen, jaarinkomens van ruim 400.000 gulden incasseren. Medische hoogleraren 'verdienen' bedragen van 600.000 tot 800.000 gulden per jaar. Wij noemen het een sociale ongerechtigheid van de grootste allure, dat diverse achtereenvolgende regeringen verzuimd hebben, om aan dergelijke moreel onzindelijke inkomens paal en perk te stellen. Wij verwijten deze overheden, dat de diverse schakeringen van makro-verdieners buiten schot blijven en dat daartegenover de kleine man telkenmale het gelag moet betalen. In dit licht gezien is 'sociaal vooraanstaand Nederland' een land van bizarre tegenstellingen.⁴¹² De notarissen vonden, dat hun inkomen redelijk was en zien geen brood in loonmatigingen. Fijntjes merkt onze Bond op, dat Jan Modaal er vijf tot zes jaar overdoet, om een dergelijk nettobedrag "te verdienen"⁴¹³

Hoe zou het dan wel moeten? Ook hier verschaft de Bond duidelijkheid, namelijk een ideaalmodel, dat na ruim 125 jaar nog steeds niet verwezenlijkt is, maar wel te verwezenlijken is.

SOCIALE PARTNERS: NOG STEEDS EEN FRASE!

Sinds 1855 bestaat de Wet Vereniging en Vergadering. Hierdoor konden ook de eerste vakorganisaties ontstaan. De strijd van de arbeiders voor een menswaardig bestaan verlegde zich van de barricaden naar de onderhandelingstafels, hetgeen uiteindelijk leidde tot een pakket van sociale verworvenheden. Maar de laatste jaren worden deze verworvenheden ernstig aangetast door de overheid en het bedrijfsleven, De Sociale en maatschappelijke verworvenheden zijn nooit een geschenk geweest van goedgunstige geesten. Zij moeten, zo leert dus geschiedenis, via de straat en vervolgens op gespreksniveau, met inzet van alle krachten worden afgedwongen.

Want nog steeds staan 'de Sociale Partners' als elkaar bestrijdende belangengroepen diametraal tegenover elkaar, in plaats van in gezamenlijk overleg en met volledige erkenning van elkanders rechten, plichten en verantwoordelijkheden de gezamenlijke belangen te dienen. Nog steeds worden economische ondernemingen als winstobjecten beschouwd en worden de belangen van vele tienduizenden medewerkers en hun gezinnen opgeofferd aan het gouden kalf van het winstprincipe.

Nog steeds wordt het welzijn en de welvaart van miljoenen burgers ten achtergesteld bij de financiële belangen van enkelingen, die met hun rijkdommen het politieke, economische en sociaal-maatschappelijke klimaat willen (blijven) beheersen.

HET KAN OOK ANDERS! KAPITAAL, INTELLEKT EN ARBEID: GEZAMENLIJKE DRAGERS VAN DE VERANTWOORDELIJKHEID.

Herhaaldelijk schreven wij in deze kolommen dat het de werkgevers over het algemeen ontbreekt aan sociale ontvankelijkheid. M.a.w., dat zij, verstarnd in het historisch rollenpatroon van primair economisch belanghebbende, alle daartoe geëigende middelen aanwenden om hun machtspositie te handhaven. Bewust voortbordurend op het vermolmde stramien van verouderde tegenstellingen, dringen zij de vakbeweging (en dientengevolge honderdduizenden werknemers) in de klassieke rol van 'natuurlijke vijand'. Een duidelijker tekort aan interlektueel gezichtsvermogen zo nauwelijks denkbaar zijn, ware het niet, dat het krampachtige gevecht van de industriële grootmachten om het behoud van hun economisch liberalisme (de economische vrijheid om te handelen in het ondernemersbelang) zowel uitgangspunt als doelstelling van hun streven is.

Een economische onderneming moet worden gezien als primair samengesteld uit de elementaire componenten: Kapitaal, interlekt en arbeid. Een drie-éénheid, zonder welke elk functioneren van een produktiehuishoud ten enen male onmogelijk is. De sinds 1850 heersende praktijk, waarbij de criteria kapitaal en intellekt (leiding) sterk in

⁴¹² Vizier 1980-04

⁴¹³ Vizier 1980-04

overwegende mate gezagsbevoegd worden geacht, betekent in feite het goeddeels (en stelselmatig) ondermijnen van een van de fundamentele draagvlakken van de onderneming, n.l. de faktor 'Arbeid' Met name de principiële afwijzing van een constructieve overlegstructuur in de vorm van een gelijkberechtigde medebestuur- en medebeslissingsbevoegdheid van de werknemers als bedrijfs-ekonomische 'medewerkers'.

Kapitaalverschaffers, intelligentia en het 'arbeidende' personeel dienen de gezamenlijke dragers van de verantwoordelijkheid voor het welzijn van de onderneming te zijn. De diskwalifikatie van de vakbeweging als representante van het grote leger van lijnrecht bij de onderneming betrokken werknemers, kan niet anders dan tot vaak diametrale tegenstellingen en volstrekt zinloze vijandigheid leiden. Een sociaal partnerschap, niet als holle frase, maar als een elkaar respektierende en verantwoordingsbewuste belangengemeenschap zonder éénrichtingsverkeer, zou het sociaal-ekonomisch klimaat en hiermede tevens het welzijn van het bedrijfsleven, zeer ten goede komen.

Helaas, in ons land ontbreken kennelijk de grote nationale figuren, die de wil, de moed en de kracht bezitten om deze dringend noodzakelijke ontwikkeling daadwerkelijk op gang te brengen. Zeer tot schade van het algemeen welzijn.⁴¹⁴

Contactfunctionaris

Henk van den Berg wordt nieuwe contactfunctionaris.⁴¹⁵

Koopkrachtgarantie

Minister Albeda neemt geen enkele maatregel tot behoud van een koopkrachtgarantie. Hij wil eerst een jaar met vrije onderhandelingen, maar eerst wil hij zekerheid hebben over de ekonomische ontwikkelingen. Hij heeft hiervoor allerlei argumenten en suggesties, hoe het dan wel moet gaan.

Maar onze Bond weet van de hoed en de rand "Wij vinden dit bijzonder mooi gezegd van de heer Albeda: elijkwaardige inbreng en verantwoordelijkheid van de maatschappelijke gesprekspartners! Het jongste verleden heeft echter op bijzonder nadrukkelijke wijze aangetoond, dat men én de vakbeweging én het bedrijfsleven buiten spel zet, zodra deze niet in de pas van de overheid willen lopen."⁴¹⁶

En dan, voorpaginanieuws, alweer de FNV, ze draait als een weerhaan.

DE OMMEZWAAI VAN ARIE GROENEVELD.

Mensen zijn veranderlijke wezens!

Dat blijkt weer eens uit de uitspraak van de voorzitter van de Industriebond F.N.V. die via een ommezwaai van honderdtachtig graden thans beweert akkoord te gaan met een tijdelijke verlaging van de koopkracht. Dit ondanks de felle akties welke in het recente verleden tegen dit regeringsvoornemen door zijn bond zijn gevoerd. Binnen en buiten de F.N.V. heeft deze uitschieter behoorlijk wat stof doen opwaaien.

Kollegae Vakbondsvoorzitters verwijten de heer Groenevelt [voorzitter van de industriebond NVV, HT] uitspraken te doen zonder voorafgaand overleg in de federatie.

Leden van de Industriebond werpen hem voor dat over zijn 'ommezwaai' niet met hen gesproken is. Wim Kok, de voorzitter van de F.N.V., was evenmin gelukkig met de gewijzigde stelling van diens kollega Arie Groenevelt. Maar, handig als hij is, wist vriend Wim de zaak toch weer goed te verkopen. Ter zake werden er een aantal 'mitsen' en 'maren' op tafel gegooid waaraan voldaan zal moeten worden eer er sprake kan zijn van het aanvaarden van het verminderen van de koopkracht. Arie Groenevelt motiveert zijn gewijzigde opstelling door te zeggen dat dit een keuze is: Namelijk, verder kijken, dóór modderen of durven! Zodanig zelfs, dat hij bereid is met verder kijken en durven' zelfstandig met de Industriebond door te gaan indien hij niet door zijn kollega's gesteund wordt. In dit verband zijn wij dan ook erg benieuwd of de heer Groenevelt nog méér wil durven: nl. openlijk stelling te nemen ten

---

⁴¹⁴ ABW 1980-04

⁴¹⁵ Vizier 1980-06

⁴¹⁶ Vizier 1980-07/08

aanzien van een eerlijke verdeling van de beschikbare arbeid! Laten we enkele facetten uit het recente verleden eens op een rijtje zetten: In het najaar van 1979 was de F.N.V. (waar ook Arie Groenevelt een stevige vinger in de pap heeft) niet bereid om een centraal akkoord af te sluiten. De F.N.V.-eis was en bleef gebaseerd op een initiële loonsverbetering van twee procent, naast een volledige prijskompensatie. Deze opstelling was mede de aanleiding tot de loonmatiging en de verdere loonmaatregelen van de regering.

In maart 1980 sloeg de vlam helemaal in de pan. Toen werden overal demonstraties gehouden en stakingen uitgeroepen. Niet tegen de werkgevers, maar gericht tegen de maatregelen van de regering, die lonen en salarissen voor de rest van het jaar aan banden ging leggen. Kreten als: 'Wij pikken het niet; Garantie voor koopkracht en 'Regering van Agt, ga naar huis'-klonken door het Nederlandse luchtruim. Organisaties en F.N.V.-leden die niet aan de akties wensten deel te nemen werden als spelbrekers betiteld.

Na het afkondigen van de loonmaatregel zouden de CAO-onderhandelingen opnieuw op gang komen. Vakbondseisen werden ingediend om tegen het einde van 1979 tot bevredigende resultaten te komen, waarbij initiële loonsverbeteringen de invoering van vijfploegendiensten en arbeidstijdverkorting boven aan de verlanglijst stonden. Na het raadplegen van de achterban (wij noemen dit een poging tot "plat" praten van de leden) begon het spel van loven en bieden opnieuw.

Nu, weinige maanden later, komt dan de grote ommezwaai van Arie Groenevelt, waarbij hij verkondigt genoeg te nemen met een tijdelijke verlaging van de koopkracht'. Een stelling welke hij dan baseert op de solidariteit van de werkenden met de niet-werkenden. Wij hebben echter niet zo'n groot vertrouwen in het tot stand komen van deze 'solidariteit'! Het verleden heeft dat maar al te vaak bewezen!

In ons vakblad van april j.l. waarin wij ons standpunt ten aanzien van de loonmaatregel hebben uiteengezet, zijn wij tevens ingegaan op de veronderstelde ontwikkelingen. Ook wij hebben de mening uitgesproken dat er aan een zekere teruggang niet valt te ontkomen.

Want ook in onze tuin groeien de bomen niet tot aan de hemel. Maar, indien er gematigd moet worden, zo schreven wij, dan wel door iedereen en naar draagkracht.

Wat doet de regering en wat hebben vorige regeringen gedaan om de topsalarissen en de inkomens van de vrije beroepsuitoefenaars 'te matigen'? Niets! En ook nu wringt men zich weer in alle bochten om daar onderuit te komen. Wat doet de regering en wat hebben de vorige regeringen gedaan om de prijzen in de hand te houden? Niets! Zij gaven zelf het voorbeeld hoe het niet moet. Wat doet de regering en wat hebben vorige regeringen gedaan om de werkgelegenheid nieuwe impulsen te geven? Niets! Zij hebben lijdelijk toegezien dat veel bedrijven hun activiteiten naar het buitenland verplaatsten, als gevolg waarvan grote aantallen gezinnen in de problemen raakten. In het verleden zijn de werknemers steeds de laatsten geweest die van de (toen) stijgende welvaart profiteerden. De grote jongens stonden echter altijd in de eerste rij indien er geld te "verdienen" was.

Nu de soep op is en er ingeleverd dient te worden wil men de werknemers weer voorop laten lopen om de klappen vangen. Wij passen voor deze gang van zaken.

Eerst dienen de exorbitant inkomens van de grote boys aan beperkingen te worden onderworpen alvorens men de laagste inkomensgroepen de adem ontnemt. Bovendien zitten de laagstbetaalden reeds geruime tijd met natte voeten in de inleveringsboot. Maar de noodzaak om met een bemoeilijkte ademhaling te pompen of te verdrinken is een onmenselijk zware opgave!⁴¹⁷

HET MILJARDENSPEL OM DE PENSIOENEN, waaronder gegevens over de gigantische kapitalen van het ABP. Onder deze titel publiceerden Vincent Bakker en Feike Salverda onlangs in Vrij Nederland een dertig pagina's groot artikel over de gang van zaken m.b.t. de Nederlandse pensioengelden. Deels citerend, deels omschrijvend ontlenen wij de navolgende opzienbarende gegevens aan dit omvangrijke werk van de beide publicisten.

In nauwe samenwerking met banken, geldmakers en projektontwikkelaars beleggen ruim twaalfhonderd Nederlandse pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen de vele premiemiljarden van miljoenen Nederlandse werknemers. Zelden, aldus de samenstellers, zijn we zo frequent gestuit op voorlichters en sekretaressen die hun voorzitter of directeur dienden af te schermen van de openbaarheid, als juist met betrekking tot dit zo onschuldig lijkende onderwerp: Pensioen in Nederland. Tijdens hun onderzoek bleek, dat tal van topfunktionarissen zich achter hun geluidsdichte kabinetdeuren verscholen hielden. In het geval van E. van Veen, voorlichter van de Ned. Ver. van Levensverzekeraars (N.V.L.) zelfs veertien achtereenvolgende weken lang. Geen wonder dat de schrijvers van 'het miljarden-spel om de pensioenen' zich afvragen wat er in Godsnaam aan de hand is met de Nederlandse pensioenen!

---

⁴¹⁷ Vizier 1980-09

Wie krijgen er pensioen?

Elke Nederlander boven de 65 jaar heeft recht op een ouderdomspensioen (AOW). 526.858 Nederlanders ontvangen bovendien nog een of ander bedrag van hun pensioenfondsen boven op hun AOW. Dat geldt tevens nog voor ca. 200.000 landgenoten die een pensioentje inkasseren via een levensverzekeringsmaatschappij. Nog eens 200.000 andere bejaarden moeten genoegen nemen met alleen de AOW. Ook dat is een ruwe schatting. Want de pensioenwereld is tot nu toe nooit goed in kaart gebracht. De levensverzekeraars laten veel gaten vallen in hun jaarverslagen. En de pensioenfondsen publiceren slechts uittreksels van hun jaarverslagen.

Grote verschillen in uitkering

De hoogte van de pensioenen loopt sterk uiteen. Ter zake geven de beide publicisten de volgende voorbeelden: iemand met een salaris van een ton met het meest ideale pensioen (70% van zijn laatste salaris) krijgt naast zijn AOW nog eens f51.811,- aan pensioen. Iemand met een salaris van 32.000 gulden (de z.g. modale werknemer) met datzelfde ideale pensioen, ontvangt naast zijn AOW slechts f 4.211,-. Hetgeen zeggen wil dat de modale werknemer nog geen tiende deel ontvangt van de man met een jaarsalaris van honderdduizend gulden.

Beheer erg chaotisch

Vier miljoen Nederlanders geven gedurende hun arbeidzaam leven (in principe veertig jaar lang) een klein deel van hun loon in bewaring aan 1262 instanties, die dat kapitaal zó moeten zien te beleggen, dat er ook werkelijk een pensioen klaar ligt voor de vier miljoen 65-plussers van straks. De beheerders noemen zich bedrijfspensioenfondsen, -ondernemingspensioenfondsen of levensverzekeringsmaatschappij. Op deze wijze is het beheer van het Nederlandse pensioenkapitaal wel erg chaotisch.

Gigantische kapitalen

Het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) blijkt met een belegd vermogen van vijftig miljard gulden (!) de meest frappante rijkard te zijn. DSM-chemie is van de twintig grootste pensioenbeheerders met 987 miljoen gulden de kleinste onder de groten. Gezamenlijk bezitten 'de top-20' van de pensioenbeheerders een vermogen van 133.172 miljoen gulden ('ruim' 133 miljard). Dat is driekwart van alle beleggingen van alle maatschappijen en fondsen in Nederland.

Opvallend hierbij is, dat zes van de tien grootste pensioengeldbeheerders particuliere verzekeringsmaatschappijen zijn. De gezamenlijke 1262 Nederlandse pensioenfondsen beheren het gigantische kapitaal van 198 miljard werknemersgulden.

Enorme macht

De pensioenfondsen worden sinds 1947 formeel geleid door een bestuur waarin werkgevers en werknemers even sterk vertegenwoordigd zijn.

*De desinteresse van de vakbeweging m.b.t. het beheer van de pensioengelden en de knullerigheid van ontelbare anonieme werknemersvertegenwoordigers in de fondsbesturen, is onbegrijpelijk, aldus de samenstellers van de Vrij Nederland-publikatie. Want het pensioenkapitaal oefent een enorme macht uit. Het aantal en de importantie van de door hen genoemde voorbeelden is ontzagwekkend en in hoge mate beangstigend.*⁴¹⁸

MILJOENENNOTA

De verschenen Miljoenennota pakt slecht uit voor de zwaksten in de maatschappij. De Bond kopt op de voorpagina: DE MILJOENENNOTA. EEN EENRICHTINSDOCUMENT.

De geijkte slogan 'matiging verdelen over de koopkracht' is een cynische en loze kreet! Alle rechten zijn heilig, behalve Het Recht van de zwaksten.

De miljoenennota is er uit! Radio, televisie en de schrijvende pers hebben er zeer uitvoerig aandacht aan besteed, zodat het publiek mag worden geacht op de hoogte te zijn van het uitgebreide pakket maatregelen dat het kabinet ons wenst te presenteren. Om in deze editie van ons vakblad niet geheel aan de diep ingrijpende aktualiteit van de huidige situatie voorbij te gaan, hebben wij, vlak voor het ter perse gaan van deze uitgave onze voorpagina alsnog voorzien van een beknopte stellingname ten aanzien van een der meest wezenlijke en aanvechtbare doelstellingen van het kabinetsbeleid: het systematisch aantasten van de bestaanszekerheid van de lagere inkomstengroepen.

Na alles wat er in de voorafgaande maanden, i.c. weken, als gevolg van voorzichtig aftasten, psychologisch opwarmen, ministeriële lekkages en ondubbelzinnige toespelingen uit de kabinetston gerold is, was het wel duidelijk wat er uit het spektakelstuk anno 1980-1981 te voorschijn zou komen: Rigoureuze bezuinigingen, drastische matigingen, kortingen, inleveringen, sombere voorspellingen en -als stok achter de deur- de min of meer verboden dreiging van een nieuwe loonmaatregel indien de sociale partners het spel niet willen mee spelen.

---

⁴¹⁸ Vizioer 1980-09

Het kabinet, dat via de bezuinigingen van de laatste jaren, de opbrengsten van de éénprocentsregeling en de miljardensteun aan het bedrijfsleven, de werkloosheid met 30.000 arbeidsplaatsen per jaar zou terugdringen, luidt de noodklok! Het kabinet, dat de werkloosheid in 1981 tot 150.000 werkzoekenden zou reduceren, maar dit cijfer thans zonder blikken of blozen ziet verdubbelen, gaat de zaken nu 'drastisch' aanpakken! Dit echter met de schaamteloze erkenning dat het met betrekking tot de steeds stijgende werkloosheid 'op korte termijn' niets te bieden heeft. Fraaie theorieën, samengevat in de geijkte slogan 'de matiging verdelen over de draagkracht', worden door de realiteit tot cynische lachertjes gedeformeerd. Want -alweer en hier wordt het verhaal eentonig- worden de lasten van de (overigens ook door ons noodzakelijk geachte bezuinigingen) afgewimpeld op de minst draagkrachtigen in onze samenleving.

Wéér zijn het de laagstbetaalden, de minimumloners en de sociale uitkeringsgerechtigden die procentueel de grootste offers dienen te brengen, terwijl ook de diverse aangekondigde prijsstijgingen (b.v. het aardgas met 10 ct/m³) een onevenredige financiële druk op -in het bijzonder- deze groeperingen leggen.

Wij konstateren in het kabinetsbeleid een éénrichtingstaktiek, die bewuste pogingen tot afbraak inhoudt van de in vele tientallen jaren opgebouwde sociale zekerheid van de minst draagkrachtige, de minst weerbare bevolkingsdelen. Ons standpunt ten aanzien van de -noodzakelijke- bezuinigingen is bekend:

Matigen, bezuinigen en inleveren daar waar dit sociaal-maatschappelijk en redelijkerwijze verantwoord is. Niet echter ten koste van de gezinnen die zich economisch aan de grens van het bestaansminimum bevinden. In dit verband is het een uitermate goede zaak, dat ook het C.N.V. reeds duidelijk stelling genomen heeft tegen de zware hypotheek welke men op de zwakste schouders wil gaan leggen.

De miljoenennota en de verstrekte toelichtingen hierop leggen duidelijk de verantwoordelijkheid voor de stabilisering van het economisch klimaat op de sociale partners. Dit bovendien met het uitzicht op een regeringsingrijpen indien het overleg niet tot de gewenste resultaten leidt. Wij koesteren echter de goede hoop dat de politieke partijen, tijdens de Algemene Beschouwingen die in de tweede helft van oktober zullen plaats vinden, nog een aantal zaken kunnen corrigeren. Met name, om het kabinet te dwingen tot het handhaven van de koopkracht (lees bestaanszekerheid) van de sociale uitkeringsgerechtigden en de minimumloners. Voor de Algemene Bond van Werknemers reden om de debatten met de grootst mogelijke aandacht te volgen en in de eerstvolgende editie van Vizier nader op de resultaten van een en ander uitvoerig in te gaan.

*Vooralsnog staat de bond met de grootst mogelijke klem afwijzend tegenover de éénrichtingstaktiek van de ministeriële gezagsdragers.*⁴¹⁹

Aantasting van de sociale verworvenheden en het ondermijnen van de bestaanszekerheid van de laagste inkomensgroepen

De Bond stuurt een motie naar de leden van de Tweede kamer, waarin zij verzoekt, een einde te maken aan de aantasting van de sociale verworvenheden en het ondermijnen van de bestaanszekerheid van de laagste inkomensgroepen. De door de Bondraad vastgestelde motie luidt als volgt:

De Bondraad van de Algemene Bond van Werknemers, gevestigd te Heerlen, in vergadering bijeen op 5 oktober 1980:

- spreekt zijn bezorgdheid uit over de door de Regering voorgestelde maatregelen die een aantasting betekenen van sociale zekerheden c.q. de koopkracht voor de laagst betaalden;
- is van mening dat het behoud van koopkracht voor de laagst betaalden alsmede de uitkeringsgerechtigden met het sociale-minimum-inkomen gegarandeerd dient te worden;
- dringt er bij u op aan deze voorgestelde maatregelen te verwerpen en voldoende waarborgen te scheppen dat de sociale verworvenheden niet aangetast worden.⁴²⁰

ONZORGVULDIG BELEID BIJ EUROSTROOM BV

Alweer vervallen er arbeidsplaatsen bij een bedrijf door wanbeleid, ditmaal Eurostroom bv, hoewel dhr. Wiegel [van de VVD] meent, dat een goede directeur best wel weet, wat hij met de centen moet doen.

ONZORGVULDIG BELEID BIJ EUROSTROOM BV. Tientallen werknemers de dupe.

Het gaat slecht met de toch al schaarse werkgelegenheid in onze regio! Naast de sombere berichten over de economische situatie, leest men regelmatig over het vervallen van arbeidsplaatsen en werktijdverkorting. Bijzonder schrijnend zijn de gevallen waarbij men ervaart dat - van de ene dag op de andere- zelfs geen geld meer aanwezig

⁴¹⁹ Vizier 1980-10

⁴²⁰ Vizier 1980-11

blijkt te zijn om de lonen en salarissen uit te betalen. Sommige bedrijven blijven doormodderen tot het absolute einde: de informatie aan de vakbonden komt schromelijk te laat en de bedrijfsverenigingen, eveneens voor de bittere feiten geplaatst, mogen dan de achterstallige lonen uitbetalen. Als voorbeeld dient o.m. de situatie bij Eurostroom, een bedrijf van meet-, regel- en elektrotechniek, dat met het Ingenieursburo Consulting tot het Fibeonconcern behoort.

Aldaar werd in 1974 een nieuwe directeur benoemd. Sindsdien is het bij de destijds redelijk draaiende onderneming vallen en opstaan geblazen. Met het gevolg, dat momenteel circa zestig van de honderdvijftig werknemers hun baan dreigen te verliezen.

Op basis van een zwakke financiële positie zijn er t.b.v. nieuwe ontwikkelingen tonnen geld in de onderneming gestopt. Aan de ondernemingsraad, c.q. de vakbonden, zijn ter zake echter geen (financiële) stukken overgelegd. De zaken werden door de directie en de raad van commissarissen afgehandeld. En wel met de thans bekende desastreuze gevolgen. In een gesprek met de vakbeweging (o.m. met onze vertegenwoordiger) deelde deze raad mee, dat de orderportefeuille er gezond uitzag. Voorts, dat getracht zou worden om het in ontwikkeling zijnde nieuwe project bij het LIOF onder te brengen.

Door een reeks van oorzaken ging een aantal orders echter verloren. Het bedrijf geraakte in ernstige moeilijkheden. Reden voor Eurostroom om in allerijl de vakbonden bijeen te roepen.

De raad van commissarissen gaf toe 'de zaak verkeerd te hebben ingeschat'. Het bekende noodgedwongen mea culpa (ik ben schuldig) dat in soortgelijke gevallen zo vaak te berde wordt gebracht.

De ernstig gedupeerde werknemers van Eurostroom zijn echter allerminst gebaat bij deze schuldbekentenis! Hun gezinnen hangt de donkere dreiging van werkloosheid boven de hoofden.

Wij konkluderen: dat er ter zake op z'n minst sprake is van onzorgvuldig beleid; dat de wettelijke bevoegdheden van de ondernemingsraad ten aanzien van het medebeslissingsrecht, met 'spoed dienen te worden uitgebreid; dat de in 1974 benoemde directeur met de meest bekwame spoed dient te vertrekken; dat er met alle beschikbare en aan te trekken middelen (onder bekwame leiding en in nauwe samenwerking met de werknemersvertegenwoordigers) ernstig gestreefd moet worden om te redden wat er nog te redden is; dat -over de gehele lijn gesproken- overheidscontrole op de aanwending van rijkssubsidies aan het bedrijfsleven, zo spoedig mogelijk wettelijk geregeld dient te worden.

De recente uitspraak van de heer Wiegel: 'dat een goede directeur best wel weet wat hij met de centen moet doen', kan ons niet geruststellen, waar, in de huidige situatie, tientallen, resp. tienduizenden werknemersgezinnen met de ondergang worden bedreigd!⁴²¹

Dat **de bond vernieuwd**, blijkt uit het feit, dat ingaande het volgend jaar, 1981, jaarlijks een feestelijke bijeenkomst wordt belegd ter hulding van bondsjubilarissen.⁴²²

De Vizier is qua taalgebruik modern geworden. Hoewel er nog altijd lange artikelen staan, is het de ouderwetse en soms ambtelijke taal bijna verdwenen. Ellenlange verslagen van vergaderingen behoren tot het verleden. Thans wordt een korte zakelijke behandeling op hoofdpunten gegeven. We geven hieronder een voorbeeld op de zoveelste maal gestelde retorische vraag, waarom lid worden van een vakbond en waarom lid worden van de A.B.W. Hetgeen de redactie beoogde, gebeurt. Er komen veel lezenswaardige ingezonden stukken binnen. Kortom, het is een blad voor en door de leden gemaakt.

WAAROM LID WORDEN VAN EEN VAKBOND

Op de eerste plaats is het lidmaatschap van een vakbond noodzakelijk om gezamenlijk sterk te staan in het behartigen van de belangen der werknemers. Wij denken niet alleen aan landelijk overleg, maar veel meer aan het overleg in de diverse bedrijven, want daar liggen meestal de problemen. Deze problemen en de wensen die door de georganiseerde medewerkers aan de vakbond worden kenbaar gemaakt, zijn dan onderwerp van gesprek in het vakbondsoverleg met de werkgever. Dit overleg heeft al menig goed resultaat opgeleverd.

Op de tweede plaats is het lidmaatschap van de vakbond belangrijk als het gaat om de belangenbehartiging van het individuele lid. Veelvuldig worden wij geconfronteerd met de moeilijkheden die het lid heeft met zijn werkgever. Inmenging door de vakbond resulteert veelal tot een goede oplossing voor beide partijen. Niet zelden doen er zich problemen voor als er ontslag dreigt.

Wanneer niet precies gehandeld wordt zoals is voorgeschreven, ontstaan er moeilijkheden met de uitkering. Ontvangt men een uitkering dan is het niet denkbeeldig dat deze om de een of andere reden ingetrokken of verlaagd wordt. Uw vakbond staat meteen voor U klaar.

---

⁴²¹ Vizier 1980-11

⁴²² Vizier 1980-11

Waarom lid worden van de A.B.W.?

Om de eenvoudige reden dat de A.B.W. zeer goede service verleent en een contributie vraagt die stukken lager is dan die van de andere vakbonden.

Bovendien kan ieder lid van het gezin, ongeacht zijn beroep, bij de A.B.W. georganiseerd zijn. Mensen die een uitkering ontvangen, kunnen eveneens tegen een gereduceerd contributiebedrag tot de gelederen van de A.B.W. toetreden. De service bestaat uit het verlenen van directe hulp, zowel op het arbeidsvoorwaardelijk gebied als ook op het juridische vlak.

Wij hebben alle deskundigheid in huis. Een kleine greep uit zaken waarmede wij bemoeienis hebben: C.A.O.-aangelegenheden, uitkeringen inzake W.W., W.W.V., R.W.W., W.A.O., buitenlandse uitkeringen, belastingzaken, huurkwesties, beroepszaken, verzekeringskwesties enz.⁴²³

Een voorbeeld van een schrijvende lezer, in dit geval van oud-hoofdbestuurslid de 83-jarige Kolijn, die terugblijkt naar periode van de mijnsluiting. De koelpiet was uitgerangeerd.

UITGERANGEERD

Toen het voornemen in de zestiger jaren tot uitvoering werd gebracht om de Limburgse Mijnindustrie te beëindigen wegens onrendabel zijnde, werd door de toenmalige Minister van Economische Zaken beklemtoond dat geen mijn gesloten zou worden zolang de laatste mijnwerker geen aanpassend werk had gevonden dat hem voldoening gaf en dat er een veranderde structuur van industrie zou worden opgesteld en uitgebouwd in de Limburgse Mijnstreek die tot ondergang gedoemd was. Het proces tot sluiting zou zich in een langzaam tempo voltrekken en men zou in dezelfde mate reeds voorbereidingen treffen en andere bedrijven creëren en uit de grond stampen, zodat niemand met een lagere levensstandaard genoeg behoefde te nemen. Miljarden guldens zouden worden besteed om andere en aangenamere werkprojecten het aanzicht van het Zuid-Limburgse land te verfraaien die een beeld zouden geven van genoeglijkheid en welvaart. En eenieder die bij de sluiting betrokken was behoefde zich voor de toekomst geen zorgen te maken. Dat was het afsluitingswoord van de betrokken Minister.

Kerngezonde jonge mensen die oude generatie van oude mijnwerkers zouden vervangen waren overbodig geworden, men zou na enige tientallen jaren geen mensen meer aantreffen die te versleten naar lucht liepen te happen, omdat zij door silicose waren verschrompeld tot wrakken en anderen waren door rugklachten en kruipknieën langs 's Heren wege voortstropelden en eerst uit hun lijden werden verlost als zij ten grave werden gedragen. De silicose vond zijn oplossing door zolang de man nog op of in de mijn werkzaamheden vervulde, door hem stofvrij werk te geven voor kortere of langere tijd al naar gelang hoe men hem gezind was, want de silicoselijder was een speelbal van de medische instantie.

Als men volgens hun inzichten geen voldoende medewerking verleende b.v. door de blaastest die gedaan moest worden op de zogenaamde trapfiets en hij half bewusteloos er vanaf moest worden getild en de gedachte bij de medici aanwezig was, dat hij simuleerde, doch de röntgenfoto's hadden uitgewezen dat hij stoflongen had, dan werd in het medisch rapport vermeld dat de longziekte 35 procent (zegge vijf en dertig procent) bedroeg en de Rijksverzekeringsbank keerde hem dan naar die schatting uit. En het gebeurde maar zelden dat als hij beroep aantekende tegen de uitslag, hij een hogere rente kreeg toegewezen. Meestal kwam inde rapporten het bijvoegsel te staan dat er ook sprake was van verschijnselen van behept zijn met astma en bronchitis, Maar bij het sluiten van de mijnen deed zich het vreemde verschijnsel voor, dat men klaarblijkelijk geen goede argumenten voorhanden had om deze lastposten van mensen aan passend werk te helpen. Geen nood, de WAO zou uitkomst brengen en een zeer groot aantal silicoselijders werden bij medisch onderzoek geheel ongeschikt verklaard en hun silicose-ziekte schoot als een ster omhoog en werd van 35 op 80 of 100 procent gebracht en maakte hun rente-uitkering volledig aangepast aan het verdiende loon.

Maar de waarheid had gezegevierd, want een zeker aantal van de slachtoffers heeft nog enige jaren van deze toegekende rente kunnen profiteren. Maar daar tegenover staat dat zij de 65-jarige leeftijd niet hebben gehaald en al lange tijd onder de groene zoden rusten. En nu de moraal van al die schone beloften bij het sluiten van de mijnen en de miljarden guldens die zijn uitgegeven voor het stichten van nieuwe bedrijven en werkgelegenheid volop in het uitzicht werden gesteld, is een fiasco geworden van werkloosheid van de eerste rangorde en blijken grote luchtkastelen te zijn geweest.

Ons mooie Limburg ondergaat nu een depressie die, als er geen spoedige verandering ten goede komt, zijn nog aanwezige aanschein geheel zal verliezen en een landstreek zal worden van paupers en aangepaste armoedzaaiers. Want er ligt niet veel goeds in het verschiep en Den Haag doet wel veel beloftes, maar de daden blijven achterwege. Wie ogen heeft kan het aanschouwen. En die zijn oren te luisteren legt kan al het gejammer aanhoren. Dit tot grote spijt van het mooie en schoon klinkende Limburgs volkslied.

---

⁴²³ Vizier 1980-12

Geachte Redactie,

Ik ben thans 83 jaar oud en zal het niet meer beleven dat het brons-groen eikenhout nog tot bloei zal komen en dat het nachtegaaltje nog eens vrolijk zal zingen, omdat al het mooie door verrotting is aangetast en wij het met grote weemoed ondergaan, hetgeen niet onze schuld is, maar andere oorzaken ons zijn opgelegd en waar wij niet om hebben gevraagd. Ik eindig hiermede mijn epistel en breng U vriendelijk dank dat U het in Vizier heeft willen plaatsen.

Hoogachtend,

G. R. Kolijn, beroepsgroep gepensioneerden van de ABW, Odasingel 219, Sittard.⁴²⁴

STAATSMIJN BEATRIX

Toch kunnen de in Nederlandse boden aanwezige kolen geld opbrengen, blijktens het artikel *“Recht op Duitse Kolenvelden”* We hebben het dan over de Staatsmijn Beatrix.

Den Haag. Ingevolge 'n verdrag, dat in 1920 tussen Nederland en Duitsland is gesloten, heeft Nederland nog recht op het ontginnen van Duitse steenkolenvelden in de nieuwe Staatsmijn Beatrix. In bedoeld verdrag heeft Nederland destijds een lening van 200 miljoen gulden aan Duitsland verstrekt, waarvoor Duitsland onder meer voedsel in Nederland kon kopen. En waarbij Duitsland voorts op zich nam een hoeveelheid steenkool aan Nederland te leveren en toe te staan aan de N.V. Nederlandse maatschappij tot ontginning van steenkolenvelden, kolen te delven op Duits gebied. Gedurende de geallieerde bezetting van Duitsland heeft de Nederlandse regering reeds te kennen gegeven prijs te stellen op wedertoepassing van dit verdrag. Bij een notawisseling in 1956 tussen Nederland en de Duitse Bondsregering zijn de Nederlandse belangen in deze kwestie veiliggesteld. De minister van buitenlandse zaken heeft de Eerste Kamer nu gevraagd of deze parlementaire goedkeuring van de notawisseling nodig acht. Verwerving van deze velden door de Staatsmijnen is voor een rendabele exploitatie van de Staatsmijn Beatrix van grote betekenis. De overeenkomsten zullen uiteraard zo spoedig mogelijk na hun totstandkoming aan de Staten-Generaal ter goedkeuring worden aangeboden.⁴²⁵

1981

REDE VAN DE VOORZITTER

Voorzitter Wiel Smeets opent in het januarinummet met een vlammende rede, waaruit blijkt, dat onze Bond nog steeds sinds 1944 strijdt tegen dezelfde instellingen, die geen gelegenheid onbenut laten, de werknemer of uitkeringsgerechtigde te benadelen. Zijn betoog zou in 2024 niet aan actualiteit hebben ingeboet!

“Praten wij over materiële zaken, zo komen wij al heel snel tot de conclusie dat er voor 1981 weinig of geen muziek inzit. Mogelijk dat enkelen dit jaar die promotie maken waar zij al jaren naar uitkeken, Werkelijke initiële verbeteringen voor iedereen zijn voor het komende jaar uitgesloten. De op de valreep van 1980 afgekondigde loonmaatregel en de sombere verwachtingen, waaronder een tegenvallende inning van belastingen, hebben dit wel duidelijk gemaakt. Dat het niet best gaat in Nederland, hebben wij u in 1980 reeds verschillende malen trachten duidelijk te maken in de diverse artikelen.

Aan inleveren van met moeite verworven voorzieningen en lonen valt niet te ontkomen. Op dit terrein U veel voorspoed toe te wensen lijkt dan ook wat hypocriet.

Er zijn echter nog andere warden in het leven. Al moeten wij toegeven dat de materiële waarden, zeer zeker voor de laagst betaalden, erg belangrijk zijn.

In onze wens, "een voorspoedig 1981" willen wij tot uitdrukking brengen dat het U goed moge gaan met de gezondheid; dat Uw familie en gezinsleven geen stormen en onheil zullen overkomen; dat degene die dit jaar met pensioen gaat een zinvolle besteding van zijn vrije tijd mag vinden; dat degene die werkloos wordt en niet snel passend werk kan vinden de moed en bereidheid kan opbrengen zijn tijd op een passende en dienstbare manier te vullen; dat wij samen bereid zijn elkaar te verdragen en onze medemensen die steun en hulp behoeven, bij te staan. *Ook spreken wij de wens uit dat de gezamenlijke vakbeweging de eensgezindheid kan opbrengen te zoeken naar oplossingen voor de problemen waar wij voor staan.*

Dat de medewerking van werkgevers en Overheid hierbij niet gemist kan worden spreekt voor zichzelf.

Als de werknemers gedwongen worden een pas op de plaats te maken en de werkgevers zijn niet bereid hun kapitalistische en winst najagende praktijken te temporiseren, zal er niet veel van terecht komen.

---

⁴²⁴ Vizier 1980-12

⁴²⁵ Vizier 1980-12

*De alles overziende en wakende overheid zal veel meer dan in het verleden de touwtjes van de prijzen in de hand dienen te houden. Het uitpersen van bepaalde groepen, door middel van fikse accijnsverhogingen en de exorbitante gasprijsverhoging voor iedereen, werkt zeker niet mee aan de bereidheid, op vrijwillige basis te matigen. De werkelijkheid voor de komende jaren is een harde werkelijkheid.*⁴²⁶

Bondsgroepen

In onze bond functioneren de beroepsgroepen gepensioneerden; wsw, wao/rentetrekkers; verwerkende industrie en bouwnijverheid.⁴²⁷

Ledenwerving

In het kader van een ledenwerfactie wordt door een lid opgemerkt: waarom zou je lid worden van een bond; die wel regelmatig in de krant staat, maar waar de dienstverlening aan de leden zeker niet beter is dan bij de ABW. En de contributie bij de ABW is ook lager.⁴²⁸

Schandelijk

Het Nutsbedrijf PTT heeft in 1980 f. 843.000.000 winst maakt. Het maken van Investeringswinsten t.b.v algemeen nut en de 45.000 werknemers is goed. Winstbejag en verhogen van portokosten met 5 cent zonder uitbreiding en/of verbetering van dienstverlening is schandelijk.

Prijs aardgas per 01-01-1981 door regering met 10 cent/ m³ verhoogd. Voor een gemiddeld gezin een verhoging van kosten met f. 300,- p.j. en een extra overwinst voor Shell en Esso van 3 miljard gulden p.j.

Voor 1982 wordt door de minister een nog grotere prijsverhoging verwacht. Nog meer miljardenwinsten voor de oliemaatschappijen. Schandelijk!

Overheid en energiebedrijven zijn jaren bezig, consumenten te overtuigen, zuinig te zijn. Als gevolg hiervan liep de omzet van de electriciteitsmaatschappij iets terug. Hierdoor gaan de prijzen 2-2,6 cent/kw omhoog. De zuinige verbruiker betaalt het gelag. Schandelijk!⁴²⁹

Vergadering HB d.d. 12-01-1981.

De miljarden tonnen steenkool te Vlodrop mogen niet langer onbenut in de bodem blijven liggen. Eerder, in 1974/1975, stond de bond alleen in het verzet tegen de onherroepelijke sluiting van de steenkolenmijnen. De bond wil dat verzet weer opnemen, om te bevorderen, dat het Beatrixveld in exploitatie wordt genomen. Door exploitatie wordt onze afhankelijkheid van Amerikaanse kolen en t.a.v. de Oostbloklanden en t.a.v. de uitgaven van deviezen minder.⁴³⁰

ARTISTIEKE MISKLEUN BIJ HET ORGAAN VAN OVERLEG (OVO)

Tijl Uilenspiegel, de schalkse olijkerd die met zijn speelse capriolen hele volkstammen in de luren legde en een bijzonder talent ontplooipte om zichzelf in de nesten te werken. is dood! Maar het kleine platform waarop hij furore maakte, is er nog! Velen die zijn satyrische listigheden trachten na te bootsen, zijn echter slechts povere raasdondertjes, die zichzelf vermaken op de rand van een leeg ontbijtbord. De vermakelijkheden spelen zich af rond de laatstgehouden OVO-verkiezingen van het Fonds voor Sociale instellingen (FSI-SBF), tijdens welke de Algemene Bond van Werknemers van twee naar vijf zetels torende. En wel ten koste van de FNV-fractie, die dientengevolge de domme macht van het getal verloor. Het decor is de konferentiekamer van de genoemde instellingen. Uitvoerend gezelschap is het orgaan van Overleg. Op het programma staat het blijspel in drie Bedrijven "verkiezing van de Tweede Voorzitter": een oorspronkelijk dramatisch gegeven, dat echter als gevolg van een innige samenwerking door een aantal artiesten binnen de groep, met kennis van zaken bewerkt is tot een voortreffelijke parodie. Een compliment dat men de FNV-fractie zeker niet mag onthouden!

EERSTE BEDRIJF

De handeling voltrekt zich binnen een groep werknemersvertegenwoordigers van diverse pluimage. Tengevolge van de pensionering van de Tweede Voorzitter (een zéér belangrijk man in het geacht kollege) dient een, nieuwe

---

⁴²⁶ Abw-Vizier 1981-01

⁴²⁷ Abw-Vizier 1981-01

⁴²⁸ Abw-Vizier 1981-01

⁴²⁹ Abw-Vizier 1981-02

⁴³⁰ Abw-Vizier 1981-02

funktionaris gekozen te worden. Favoriete kandidaat, ook door andere fracties als de meest geëigende opvolger omschreven, is Wiel Wittenbernds.

Helaas (jammer genoeg!) is deze echter lid -zelfs Hoofdbestuurder- van de ABW: Een niet zo erg pompeuze, maar 'lastige' vakbond, die sinds de oprichting in 1944 halsstarrig weigert om in het gareel van een geijkt maatschappelijk patroon te sloffen, maar vastbesloten zijn eigen koers bepaalt.

TWEDE BEDRIJF

In het kader van scholing en vorming volgen de OVO-leden een zeer leerzame cursus "Effektief Vergaderen". Op de eerste kursusdag speelt de huidige OVO-sekretaris, de heer Heyligen van de Unie BLHP, op voortreffelijke wijze de rol van voorzitter.

De daarop volgende dag neemt Wiel Wittenbernds, de vertegenwoordiger v.d. vermaledijde Algemene Bond van Werknemers de taak van gespreksleider over. Naar ieders verwachting met kundigheid en kennis van zaken!

DERDE BEDRIJF

Tijdens de derde en laatste dag van de opleiding dient er weer een ander als voorzitter te fungeren. Thans iemand uit de gelederen van de ABVA-KABO of het FNV (die overigens gezamenlijk onder de vlag van de laatstgenoemde club marcheren).

De melodramatiek van het blijspel bereikt in deze scene zijn hoogtepunt. En wel op het moment dat niemand uit deze coalitie bereid blijkt -of de moed bezit- om de praathamer te gaan hanteren! Hoezeer de studieleider ook aandringt, de edele burgers moed tracht in te spreken en de noodzaak probeert aan te tonen dat de rol van voorzitter thans door "de federatieven" moet worden overgenomen: dit gezelschap is en blijft van oordeel niet over de vereiste capaciteiten te beschikken om als gespreksleider te kunnen fungeren!

Zelfkennis is de kortste weg naar de wijsheid, maar het debacle is volledig! Waarmee dan de stelling bewezen is, dat men óók zonder glorieus op te komen smadelijk af kan gaan.....

Gevolg van de artistieke miskleun is, dat Wiel Wittenbernds andermaal verzocht wordt om het voorzitterschap van de studiebesprekingen op zich te nemen. Het probleem is opgelost: de continuïteit van de opleiding is gewaarborgd. Wiel Wittenbernds heeft zich met vlag en wimpel "geklasseerd" bij de (navolgende) verkiezing van de vice-voorzitter bij het Orgaan van Overleg. Zo althans luidt de enige logische gevolgtrekking.

Maar de inventieve clan van de ABVA-KABO-FNV heeft voor een uiterst merkwaardige 'intrige' gezorgd! Want de clou, de pointe van het lumineuze blijspel zit nog in het vet!⁴³¹

WIJZIGING VAKBLAD

Alweer een wijziging van het vakblad? Het is toch pas in een ander jasje gestoken! Inderdaad in april/mei 1979 werd het vakblad in een groter formaat uitgevoerd en kreeg het de naam VIZIER. Wij willen U meteen gerust stellen, het formaat, de naam VIZIER en de verschijningsfrequentie blijft gelijk. Wat verandert er dan wel en waarom?

De kosten verbonden aan het drukken van het vakblad zijn enorm hoog. In het kader van ons streven naar bezuinigingen om de vakbondskontributie, ondanks alle voor ons stijgende kosten, zo laag mogelijk gelijk te houden, is ook het vakblad kritisch bekeken. Uitgangspunt was, zoals hierboven reeds aangehaald, dat het formaat, naamgeving en verschijningsfrequentie gelijk diende te blijven. De besparing diende gezocht te worden in het drukprocedé en in het gebruik van de steunkleuren.

In het verleden (ook nog deze uitgave) werd het vakblad volgens het boekdrukprocedé uitgevoerd. Tevens gebruikte onze drukker twee steunkleuren, n.l. oranje voor de naam VIZIER en blauw op vrijwel alle pagina's.

In de toekomst wordt het vakblad uitgevoerd volgens het offset-procedé. Tegelijkertijd stappen wij af van de twee steunkleuren en gebruiken enkel op de voor- en achterpagina de blauwe steunkleur. Wanneer de aanwezige voorraad papier van de huidige kwaliteit opgebruikt is gaan wij over op een beter soort papier dat afgestemd is op

⁴³¹ Abw-Vizier 1981-03

het offset procedé. Wij vertrouwen dat U begrip hebt voor deze wijziging. De besparing op de totale kosten is aanzienlijk, terwijl inhoud en leesbaarheid worden gehandhaafd. Uiteindelijk werd het formaat iets kleiner.⁴³²

Links het nieuwe formaat, 1981, no. 9; rechts het oude formaat, 1981, no. 1

Bondssecretaris

P.H.G. (Pie) Dormans neemt i.v.m. het bereiken van zijn pensioengerechtigde leeftijd, afscheid als secretaris. Hij vervulde zijn functie sinds 1 december 1972.⁴³³ Henk van den Berg wordt zijn opvolger.⁴³⁴

P.H.G. Dormans

H. v.d. Berg

Ledenwervingsactie

Eindbalans van de actieperiode januari-oktober: 333 nieuwe leden werden. Daarnaast meldden zich 56 mensen uit eigen beweging als lid aan.⁴³⁵

ZIELIG VERTOON VAN MENTALE ONVOLWASSENHEID

FNV-vertegenwoordiger boycot ABW

In Nederland wordt de vrijheid van meningsuiting zeer hoog aangeslagen. Volkomen terecht, natuurlijk. Niemand ziet zich graag in dit democratisch grondrecht beknót. Ook een vanzelfsprekende opvatting. Sinds de invoering van de Wet Vereniging en Vergadering op 22 april 1855, is ook in verenigingsverband van de aldus verkregen rechten gebruik gemaakt. Een voorbeeld hiervan is b.v. de weg die de vakbeweging heeft afgelegd: via de straat naar het gezamenlijk overleg in de konferentiekamers. Als Algemene Bond van Werknemers anno 1981, die sinds 1944 ononderbroken een beduidend stuk belangenbehartiging voor zijn leden verricht, tot heden zijn bestaansrecht onomstotelijk heeft aangetoond en dat tot in verre toekomst zal blijven doen, maken wij aanspraak op de rechten welke aan elke rechtspersoon in onze democratische samenleving kracht van Wet zijn toegezegd.

⁴³² Abw-Vizier 1981-03; Abw-Vizier 1981-09

⁴³³ Abw-Vizier 1981-05, 1981-06

⁴³⁴ Abw-Vizier 1981-05, 1981-06

⁴³⁵ Abw-Vizier 1981-12

Waarom juist deze opmerking? Wel, omdat het in de praktijk niet altijd even gemakkelijk blijkt te zijn om de democratische verworvenheden aan anderen toe te kennen. En dat is het verhaal waar het om gaat!

De Algemene Bond van Werknemers voert regelmatig besprekingen met bedrijven waarin bij de bond aangesloten werknemers in dienst zijn. Een vanzelfsprekende belangenbehartiging dus, die tot de rechten en de plichten Wij doen dat niet anders dan b.v de Unie BLHP en de grote broeders van het CNV en de FNV.

Regelmatig gebeurt dat samen en zitten de vertegenwoordigers van deze werknemersorganisaties met de bedrijfsleiding van de betrokken ondernemingen aan één tafel. Wij dachten dat dit zo hóórt en dat deze vorm van overleg een zeer goede zaak is! Ter zake is ons nimmer gebleken dat de gesprekspartners van de Unie BLHP en het CNV daar anders over denken.

Van FNV-zijde wordt echter herhaaldelijk bezwaar gemaakt tegen de aanwezigheid van de ABW. Het recht tot deelname aan het overleg en de bevoegdheid tot mede beslissen meent men de Algemene Bond van Werknemers te kunnen ontzeggen, omdat deze niet bij het landelijk CAO- overleg betrokken is.

Inderdaad zijn wij er nooit toe overgegaan, onze zelfstandigheid en de strikt eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van onze leden prijs te geven. Oók niet toen het destijds NVV in de 1977 daartoe pogingen ondernam en de Algemene Bond van Werknemers in zijn gelederen wilde opnemen.

In het kader van de door de FNV vertegenwoordigers gelanceerde opmerking, is de Abw een zelfstandige minderheid, die echter in het zuiden des lands bij bedrijfs-CAO's waarbij diens leden betrokken zijn, als volwaardige gesprekspartner fungeert en als wettelijk erkende vakbond en rechtspersoon met de grootst mogelijke klem aanspraak op deze erkenning maakt. Wij wijzen het standpunt van de FNV dan ook met kracht van de hand.

Het is onverklaarbaar, dat een organisatie als de FNV, die in strijd tegen de discriminatie en vóór de rechten van minderheden in Latijns-Amerika, met spandoeken rondloopt, minderheden in eigen land langs de weg van machtsmisbruik en intimidatie monddood tracht te maken.

De druppel die de emmer doet overlopen is het feit, dat de FNV-vertegenwoordiger bij de Roda-Confectie in Kerkrade onlangs weigerde om met de ABW-representant aan de gesprekstafel te gaan zitten. Dat resulteerde nota bene in een afzonderlijke informatie aan laatstgenoemde door een directielid van de onderneming, terwijl in een nabij gelegen ruimte met de andere vakbonden werd onderhandeld. De zeer ernstige reden voor deze besprekingen hielden verband met het op handen zijnde collectief ontslag van een aantal werknemers, onder wie meerdere leden van de Algemene Bond van Werknemers.

De Industriebond FNV dwong de directie te handelen in strijd met de "Wet Melding Collectief Ontslag". Hier staat in, dat de werkgever verplicht is met verenigingen van werknemers overleg te plegen alvorens een kollektief ontslag aan te vragen. In dit overleg moeten allerlei maatregelen tot stand komen die het ontslag kunnen beperken of de gevolgen ervan verzachten.

Reden waarom de ABW bij deze onderhandelingen aanwezig wenste te zijn. Ook de ABW wilde gewoon zijn invloed hebben op het sociaal plan. Dat is in het belang van alle werknemers.

Daarom schreef de bond aan het arbeidsbureau en stelde de pers en de radio in kennis van zijn ongenoegen over de gang van zaken bij Roda. Daarom ook schreef de ABW in een pamflet dat bij het bedrijf werd uitgedeeld wat de bond van deze handelswijze dacht. Er zou namelijk geen enkel belang gediend zijn met separate gesprekken.

Het voorgaande tekent een schril beeld van de verhoudingen die FNV-VERTEGENWOORDIGERS trachten te creëren. Soortgelijke zaken rieken verdacht veel naar machtsmisbruik en ernstige miskennis van grondbeginselen die als onschatbare en diep verankerde verworvenheden van onze democratische samenleving, grondwettelijk zijn vastgelegd. De Algemene Bond van Werknemers zal desondanks zijn weg vervolgen! Zelfs, indien sommige lieden obstakels op de spoorlijn deponeren.⁴³⁶

Her-invoering steenkolen

Vijffarenprogram van bijna 1 miljard

Een commissie welke zich bezig houdt met de voorbereidingen ten behoeve van een nationaal onderzoekprogram voor de herinvoering van steenkool, is van oordeel dat 936 miljoen gulden moeten worden uitgetrokken voor een

---

⁴³⁶ ABW Vizier 1981-7/8

vijfjaren· programma voor onderzoek, ontwikkeling en demonstratie. Deze voorbereidende planning zal ca. duizend manjaren werk opleveren. Het nationaal onderzoekprogramma wil nagaan op welke wijze de herinvoering van steenkool op een maatschappelijk en economisch verantwoorde manier technisch verwezenlijkt kan worden. Ter zake is onlangs een voorstel gedaan aan de minister van Economische Zaken, die dit mede namens zijn ambtsgenoot van Volksgezondheid en Milieuhygiene aan de Tweede Kamer heeft medegedeeld.⁴³⁷

Huldiging jubilarissen

In het Pancratiushoes te Heerlen vond voor het eerst in de geschiedenis van de bond een collectieve huldiging plaats van een dertigtal zilveren jubilarissen. Zij kregen het zilveren insigne opgespeld.⁴³⁸

Publicaties in Vizier. Wel of geen politieke stellingname

Deze discussie werd tijdens de gehouden Bondsraadvergadering op 18 oktober jongstleden aan de orde gesteld. Naar aanleiding van recente publikaties in het vakblad Vizier werd door enkele afgevaardigden lovend gesproken over de inhoud van het vakblad. Door andere afgevaardigden en eerder door enkele Hoofdbestuurders werd negatief gereageerd op bepaalde geplaatste artikelen.

Wetende dat onder de aangesloten leden van de Bond sterk genuanceerd gedacht wordt over politieke zaken maar ook over sociaal economische beleidsvoornemens, is het voor de verantwoordelijke redakteur iedere keer weer ernstig afwegen: wat is toelaatbaar en wat kan beslist niet. Menigeen zal opmerken dat een en ander, kijkend naar onze statuten, niet zo moeilijk behoeft te zijn. Immers in art. 2 staat omschreven dat de Bond zich politiek onafhankelijk opstelt. Leest U echter de tekst van art. 3 van onze statuten, waarin de doelstelling omschreven staat, komt U al snel tot de konklusie dat het niet zo eenvoudig ligt.

De Bond stelt zich ten doel de sociale, de economische en de maatschappelijke belangen van de werknemers in het algemeen en van zijn leden in het bijzonder, te behartigen.

Wanneer sociaal economische beleids-maatregelen en maatschappelijke belangenafweging niets met politiek van doen hebben, is het voor ons zeer eenvoudig. Ook wij blijven dan van elke politieke stellingname verschoond. Het tegendeel is echter waar. Wij willen U daarvan het bewijs leveren

Terugkijkend naar de lijmpoging van het gestruikelde tweede kabinet Van Agt en overwegende alles wat in deze periode gezegd en geschreven is, mogen wij toch wel als vaststaand aannemen dat de politieke overwegingen centraal stonden. Twee hooggeachte en deskundige ekonomen werden in de lijmpoging betrokken. Waarom werden hier twee, vooraanstaande ekonomen voor aangezocht?

Economie is de wetenschap die het menselijk streven naar welvaart tot voorwerp heeft in zoverre er beperkt voorradige middelen voor nodig zijn.

Zuiver een wetenschappelijke studie.

Vreemd dat andere ekonomen, die veelal dezelfde leerschool als de heren Halberstad en De Galan hebben doorlopen, een totaal andere aanpak voorstonden inzake de gezondmaking van de Nederlandse economie. Met het wisselen van de politieke signatuur wisselden ook de aangedragen oplossingen.

Politieke betrokkenheid bleef prevaleren.

Kunnen wij dan als Algemene Bond van der Werknemers tussen al deze politieke stromingen en economische deskundigheid gespeend met politieke visies, gewoon neutraal blijven staan? Dat is ten enenmale onmogelijk. Bezig zijn met iemands anders denken en doen is politiek bedrijven.

Wat wij wel doen en ook steeds trachten in te realiseren is:

De partijpolitiek buiten sluiten. Het ligt niet op onze weg negatieve opmerkingen te maken aan het adres van welke politieke groepering dan ook, om reden dat het door hun voorgestelde en gevoerde beleid niet het onze is.

Onze taak is iedere keer weer kritisch te beoordelen of door de voorgestelde maatregelen en de genomen besluiten belangen van de werknemers in het algemeen en van onze leden in het bijzonder geschaad kunnen worden. Zo dit het geval is, zijn wij gehouden zulks in ons vakblad te signaleren en zo mogelijk alternatieve oplossingen aan te dragen. Ongeacht de politieke samenstelling van ons kabinet en de meerderheid der kamers. Is het binnen 't kader van de sociaal-economische paragraaf nog mogelijk op basis van zakelijke overwegingen of deskundigheid iets af te wijzen of te ondersteunen? Moeilijker wordt het wanneer het gaat om maatschappelijke problemen. Ook deze belangen dienen wij te behartigen. Tenminste als wij uitvoering wensen te geven aan de doelstelling van onze Bond zoals dit in de statuten omschreven staat.

Maatschappelijke problemen zijn veelal niet alleen met zakelijkheid en deskundigheid op te lossen. Het gevoelsmatige van de mens en zijn betrokkenheid speelt hier een voornamelijk rol. Overduidelijk, dat ook hier de

⁴³⁷ ABW Vizier 1981-7/8

⁴³⁸ ABW Vizier 1981-11

politiek prevaleert. De links georiënteerde persoon reageert gevoelsmatig geheel anders dan de rechts georiënteerde. Ook de leden van de redaktiekommissie worstelen met deze gevoelens. Onvermijdelijk dat ieders bijdrage, gewild of niet gewild, enkele vleugjes van dit gevoelsleven herbergt.

Hoe denken wij b.v. over zaken als de bewapeningswedloop met de dreiging gebruik te maken van kernwapens? Wat is onze visie omtrent het gebruik van kernenergie? Welke gedachten komen bij ons boven als wij via de media geconfronteerd worden met toenemende agressie, vaak in onze eigen omgeving? Slechts enkele van de vele problemen hebben wij aangestipt. Maatschappelijke belangenbehartiging! Wat is goed; Wat is niet goed? Wie het weet mag het zeggen. Niets zeggen over al deze zaken, alles zorgvuldig vermijden, dit kan anno 1981 niet meer, dat lijkt op struisvogel-politiek.

Wij staan op de drempel van 1982

37 jaren na het einde van de tweede wereldoorlog. Internationaal heeft de economische teruggang zich duidelijk gemanifesteerd en holt deze nog steeds verder achteruit. Velen onder ons herinneren zich nog de situatie van het verleden: verlaging van koopkracht, toenemende werkloosheid, toenemende bewapening. De symptomen nu zijn dezelfde. Alleen anders toegespitst op onze huidige samenleving. Wij kunnen en mogen de ogen niet sluiten. Het gaat om ons aller voortbestaan. Niet alleen in "welvaart" maar veel meer in welzijn.⁴³⁹

1982

Verkiezingen hoofdbestuur

Op 5 november werd de uitslag van de verkiezingen van het hoofdbestuur vastgesteld. A. Wetzels stelde zich niet meer herkiesbaar, H.J. van Berghem stelde zich kandidaat. Op doktersadvies besloot deze, de benoeming niet te aanvaarden. In zijn plaats komt J.H. Butler. H.H. v.d. Broek-Struver was eveneens kandidaat.

Aftredend waren W.H. Smeets; G.J. Hensen; W.A. Wittenbernds en F.L. Goossens. Zij werden herkozen.⁴⁴⁰

HET ZIEKE "UYLENZIEKENPLAN"

Bij het ter perse gaan van Vizier nr. 3 waren de gemoederen nog erg verhit en de akties, tegen de voorgestelde maatregel de ziekengeld uitkering op 80%, te brengen, nog volop bezig. Wel was bekend dat de Sociaal Economische Raad (SER) sterk verdeeld was over deze voorgenomen maatregel en derhalve niet tot een duidelijk advies is gekomen. Opmerkelijk is wel dat zowel Werknemers als werkgevers het voorstel afwezen.

De motiveringen waren echter niet gelijklopend. Inmiddels is toegegeven, zowel door de Minister President Van Agt als ook door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Den Uyl dat men zich zorgen maakt over de grote weerstand die ontstaan is na de presentatie van dit plan. Wijzigingen zijn niet uitgesloten.

Begrijpelijk dat niet toegegeven wordt zich ietwat verslikt te hebben en dat men het huiswerk, miljoenen rekenen, niet goed heeft voorbereid. Kundige rekenmeesters hebben inmiddels becijferd dat de totale besparing, rekening houdend met de minderloonbelasting en A.O.W/A.W.W. premie slechts 380 miljoen is.

Je kunt dan de vraag stellen of de sop de kool wel waard is. Los van het financiële aspekt komt ook de positie van partij van de arbeid waartoe de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid behoort in het gedrang. Vooral met twee verkiezingen voor de deur. Een socialistische Minister veegt met één pennestreek de akkoorden, na veel moeite tussen werkgevers en werknemers tot stand gekomen, van tafel. Een andere Minister uit datzelfde kabinet is niet bereid afspraken, of zoals men zegt een gentlemen-agreement tussen regering en oliemaatschappijen, hard te maken of af te dwingen. Iedereen weet dat er bezuinigd dient te worden en is zelfs bereid hieraan zijn of haar medewerking te verlenen. De regering geeft werknemers en werkgevers niet eens de gelegenheid deze bereidheid te tonen.

Telkens is het weer die overheid die ingrijpt voordat de onderhandelingen gestart zijn. Men vraagt van de burgers vertrouwen, maar is niet bereid vertrouwen te schenken. Wat betreft de akties tegen de ziekengeld plannen het volgende.

Daar waar onze leden aan akties meedoen (zoals prikakties en werkonderbreking) en tengevolge daarvan loon of inkomstenverlies hebben, stellen wij onze stakingskas open. Wanneer echter het parlement een uitspraak heeft gedaan wensen wij de akties op te schorten. Wij zijn van mening dat, hoezeer het ook tegen onze wil is, in een democratische rechtstaat het laatste woord bij het parlement ligt. Dat wil echter niet zeggen dat wij het hoofd in de schoot leggen. Integendeel, bij de afzonderlijke onderhandelingen over arbeidsvoorwaarden, of dit nu

⁴³⁹ ABW Vizier 1981-12

⁴⁴⁰ ABW-Vizier 1982-01

bedrijfstakgewijs gebeurt of per bedrijf, zullen wij als A.B.W. trachten de 100% betaling bij ziekte weer opnieuw af te dwingen.⁴⁴¹

STAKING DIENT “LAATSTE MIDDEL” TE ZIJN. Deur voor gesprekken staan open.

In Vizier van verleden maand stelden wij onze stakingskas open voor leden die aan de akties tegen de voorgenomen ziekingeldmaatregelen zouden deelnemen. Dit leek ons een kwestie van solidariteit met de vakbeweging in het algemeen en onze leden in het bijzonder. Het sterke verzet heeft inmiddels tot redelijk bevredigende resultaten geleid. Minister Den Uyl heeft zijn aanvankelijke plannen tot korting van het ziekingeld met 20% laten varen en de deur geopend voor verdere gesprekken.

In dit stadium, waarin het mes door de minister van tafel genomen is, zal nieuw overleg als primair beginsel van een democratische samenleving moeten prevaleren boven het stakingsrecht als laatste drukmiddel. Stakingen in de vorm zoals deze zich sinds enige tijd voordoen, achten wij onder de gegeven omstandigheden misplaatst. De ABW is daarom van oordeel, deelname aan stakingsakties vooralsnog te moeten ontraden, in afwachting van de resultaten van het overleg met de minister en het bedrijfsleven.

Dat betekent niet dat wij akkoord gaan met het -ook in geringere mate- aantasten van eerder bevochten CAO-rechten. De aanvulling van het ziekingeld tot 100% van het nettoloon is indertijd bereikt via het aksepteren van vrijwillige loonbeperkingen. De werknemers hebben voor de invoering van deze belangrijke CAO-bepaling betaald, hetgeen hun RECHT op volledige instandhouding van gemaakte afspraken nog aksentueert. Indien thans in het kader van wijzigingen in de Ziektewet inkomensbeperkingen worden opgelegd, wijzen wij dat met grote stelligheid van de hand. *Elke van Rijkswegen gelanceerde ingreep op bestaande CAO-overeenkomsten zien wij als een aantasting van in de sfeer van democratisch overleg verkregen wettelijke rechten. Het is een goede zaak, met de beschikbare middelen te vechten voor het behoud van deze sociale verworvenheden. Als het moet, óók via prikakties, werkonderbrekingen en stakingen. Maar eerst nadat alle andere middelen zijn uitgeput en "praten" duidelijk tot mislukking is gedoemd. Minister Den Uyl heeft een uitnodigend gebaar gemaakt. Dat siert hem en degenen die deze invitatie aksepteren. Niemand is gediend met miljoenenverslindende stakingen, zolang deze niet als "laatste middel" aan de vakbeweging worden opgedrongen.*⁴⁴²

PREMIEHEFFING OP HET ZIEKENGELD

Vice-precident Den Uyl heeft zijn geruchtmakende plannen voor de premieheffing op het ziekingeld teruggetrokken en in de politieke ijskast gedeponneerd. Hij is inmiddels afgetreden. Wellicht worden later door anderen de plannen in een gewijzigde vorm weer gepresenteerd. Opmerkelijk is, dat terwijl het overgrote deel van de bevolking “bij decreet” tot matigen en bezuinigen wordt verplicht, elitaire groepen tot “praten” worden uitgenodigd.⁴⁴³

In ons bondblad verschijnen nieuwe rubrieken, o.a. “Eligius weet er best raad op”, scherpzinnige verhalen van W.A.O. Egilius en “Wetenswaardigheden met een lach binnen- en buitenland”.⁴⁴⁴

W.A.O. Egilius⁴⁴⁵

D.S.M. LIMBURG BV BREEKT ONDERHANDELINGEN AF NA EEN NEGATIEVE VERKLARING VAN DE FNV

Vrijdag 14 mei 1982 was gereserveerd om het bereikte onderhandelingsresultaat over de collectieve arbeidsovereenkomst voor de periode 1 april 1982 tot 1 april 1983 met de directie van DSM Limburg BV met ondertekening van het kontrakt af te sluiten.

Veertien minuten na de opening van de vergadering werd de vergadering geschorst en verdaagd naar 17 juni 1982. De reden van dit snelle einde vloeide niet voort uit een akkoord met partijen, doch een verklaring van de delegatie van de Industriebond `FNV was daar debet aan. Door de woordvoerder van de Industriebond FNV werd meegedeeld dat het bondsbestuur door het hoogste orgaan niet gemachtigd was met DSM Limburg BV een CAO af te sluiten aangezien de arbeidstijdverkortung zoals deze in principe was afgesloten onderdeel van de CAO uitmaakte.

⁴⁴¹ ABW Vizier 1982-03

⁴⁴² ABW Vizier 1982-04

⁴⁴³ ABW-Vizier 1982-06

⁴⁴⁴ ABW-Vizier 1982-04; ABW-Vizier 1982-05

⁴⁴⁵ ABW-Vizier 1983-06

De directie van DSM Limburg BV gaf te kennen, zonder raadpleging van het allerhoogste gezag binnen de onderneming niet tot verdere besluitvorming te kunnen overgaan.

Wij hebben ons als gentlemen gedragen en in eerste instantie begrip opgebracht voor de schorsing en verdaging van deze vergadering.

Wanneer je in de loop van de dag alles nog eens de revue laat passeren voel je toch hoe langer hoe meer ongenoegen over het gebeurde.

Wij voelen ons als ABW door DSM Limburg BV als niet serieuze gesprekspartners behandeld. De bij DSM Limburg BV aan de onderhandelingstafel zittende vakorganisaties te weten:

de ABW, Industriebond CNV, de Unie BLHP en de VHPM vertegenwoordigen in feite een meerderheid en hebben zich tijdens de onderhandelingen, zowel over het ATV-plan als ook over de CAO-voorstellen steeds konstruktief opgesteld.

Door de houding van DSM Limburg BV werden deze organisaties als niet serieus naar huis gestuurd daar de directie van DSM Limburg BV op dat moment alleen rekening hield met de afwijzing van de CAO door het FNV. De directie van DSM Limburg BV had vooraf rekening moeten houden met een afwijzing door het FNV.

Zij was op de hoogte van de negatieve aktie om het ATV-plan te doen kelderen. In afzonderlijke gesprekken is zowel door ons als ook door andere vakbonden aan de directie gevraagd wat hun standpunt zou zijn bij een eventuele afwijzing. Wij vinden dat DSM Limburg BV onvoldoende ruggegraat heeft getoond door op deze wijze te handelen. Twee jaar lang is er gediskussieerd, onderhandeld en gestudeerd over het door DSM Limburg BV gepresenteerde ATV-plan. De scherpste kanten zijn eraf geslepen. De meerderheid van de medewerkers wenste dit plan gerealiseerd te zien aangezien het een arbeidstijdverkorting zonder inleveren van loon of salaris betekent. Bovendien levert deze norm van ATV op termijn een belangrijke bijdrage aan de werkgelegenheid.

In een afzonderlijk schrijven hebben wij de directie van DSM Limburg BV van ons ongenoegen op de hoogte gebracht.

Wij zijn van mening dat de zich konstruktief opstellende vakbonden een slag onder de gordel hebben moeten inkasseren. Wij gaan echter niet knock-out zoals men dat in bokskringsen noemt. Wij zullen de directie van DSM Limburg BV duidelijk maken dat wij in overleg met de andere vakorganisaties alle ons ten dienste staande middelen zullen toepassen indien DSM zou besluiten het voorliggende onderhandelingsresultaat NIET om te zetten in een CAO voor de periode tot april 1983.

Ongetwijfeld zullen wij in een volgend vakblad hierop terug komen.⁴⁴⁶

Uiteindelijk was de druk van de ketel af, een breuk in het vakbondsfront was voorkomen en het doel was bereikt. De CAO was rond en het ATV-plan heeft ongeschonden de eindstreep bereikt. De directie van DSM Limburg BV heeft de overeenkomst over het ATV-plan zonder de industriebond FNV, met de vier andere vakbonden afgesloten. De FNV zal dat respecteren en geen acties tegen het ATV-plan inzetten.⁴⁴⁷

HET GOUDEN KALF WERD VETGEMEST MET STEENKOOL. ION NAM DE BOOT NAAR AMERIKA

De publicist Gerard Kessels schreef onlangs in het dagblad de Limburger een opmerkelijk stuk over de activiteiten, c.q. gedragslijn van de voormalige partikuliere ON-mijnen. Na de mijnsluitingen verhuisde de zetel van het concern naar Den Haag. Onder de benaming Invest Orange Nassau (ION) wordt de "much money" in Amerika verdiend. Primaire opzet: het investeren met risikodragend kapitaal in goed lopende, maar ook jonge ondernemingen. Limburg heeft het nakijken. De voormalige "medewerkers" staan met tienduizenden op straat. De onderstaande bijdrage ontlenen wij aan voornoemd dagblad, Waar wij citeren, vermelden wij dit uiteraard.

Gerard Kessels: Kent U ze nog, de deftige heren van de Oranje Nassaumijnen? U weet wel, de vroegere mijnbaronnen uit Zuid-Limburg, die van de Nederlandse staat honderden miljoenen kregen toegeschoven bij de Mijnsluitingen. Dat geld was bedoeld om de sociale gevolgen van de sluitingen te verzachten én om nieuwe investeringen te plegen in in wat sindsdien zo fraai heel: het herstrukturingsgebied Zuid Limburg. Maar met de aangekondigde investeringen is het niet veel geworden . Het hoofdkantoor van de ON-groep is overgeheveld van Heerlen naar Den Haag. Ver weg van het gebied dat de basis vormde voor de gigantische rijkdom van ON. Weg ook uit een omgeving, die ON hinderlijk en kritisch volgt. Neen, ON-topman mr. J. Deckers laat zich in Limburg niet veel meer zien. De 230 mensen van de befaamde Heerlense schroefboutenfabriek Everts & Van der Weijden, een volledige ON-dochter, herinneren zich Deckers nog als de man die vanuit het Haagse op het fabrieksterrein arriveerde op de achterbank van een grijze Jaguar met chauffeur met witte handschoenen. In 1978 viel het doek over Everts & Van der Weijden. De vroegere mijnexploitanten haalden wel nog even de krent uit het faillissement. De succesvolle spoorwegklem werd verkocht aan de Unit Rail Anchor Company in de Amerikaanse staat Kansas. Ook de machines verhuisden de oceaan over. (einde citaat)

⁴⁴⁶ ABW-Vizier 1982-06

⁴⁴⁷ ABW-Vizier 1982-07

Het zal onze lezers bekend zijn dat het LIOF reeds eerder heeft aangedrongen op het handhaven van de investeringsplicht van ON. Minister Terlouw heeft echter onlangs nog aan de Tweede Kamer medegedeeld dat het concern zich redelijk van deze plicht kwijt. Waarmee hij zijn boontjes echter nog niet heeft gedopt. Want zowel de heren van der Linden (CDA) als Thijs Wöltgents (PvdA) zullen hem binnenkort een nieuwe portie peulvruchten op schoot deponeren.

De minister van Economische Zaken blijkt nogal afkerig te zijn van een confrontatie met de economische giganten. Dat mede gezien het feit, dat hij ook oliemaatschappijen de vrije teugel laat. ON blijkt grote belangen, te hebben in olie- en gasboringen in de Noordzee en de Verenigde Staten en in de Zwitserse biochemie. Financiële risico's die in Limburg worden geschuwd, worden aan gene zijde van de oceaan wel genomen. De activiteiten zijn van dien aard, dat de staf van het ION-kantoor in Boston met meerdere personen zal worden uitgebreid. Hoe lukratief de beleggingsmethodiek van deze groot-onderneming is, blijkt uit de volgende aantekeningen van Gerard Kessels. *Investments Orange Nassau ging voor 64 dollarcent per aandeel meespelen in het computerbedrijf Tandon Corporation. Thans noteert de beurs ruim dertig dollar per obligatie.*

Bij Continental Cable Vision stapten de voormalige Limburgse kolenhoeren binnen voor 4,5 dollar per aandeel. Verleden jaar gingen deze belangen voor een deel de deur uit voor 25 dollar per aandeel.

Kessels schrijft dat het natuurlijk ook wel eens fout gaat. Maar ON is wel zo pienter om nooit meerderheidsbelangen aan te gaan, zodat onder minder gunstige omstandigheden snel (af)geschoven kan worden. De heren hebben een broertje dood aan bedrijfs-economische en sociale verantwoordelijkheid. Het werken met waardepapieren "verdient" beter is minder vermoeiend dan het getob met ontevreden werknemers. Wij hebben gemeend, onze lezers een aantal aantekeningen uit de genoemde dagbladpublicatie niet te moeten onthouden.

In ons land worden sinds meerdere jaren miljarden guldens aan de burgerlijke huishoudbeurzen onttrokken ten behoeve van de werkgelegenheid en de financiële draagkracht van het bedrijfsleven. Zelfs de laagste inkomens; het schamele budget van de minstbesteden, wordt niet ontzien. De enorme vermogens van de ON-groep werden vergaard in Limburg. Het waren de mijnwerkers, die het steenstof in hun longen en het zwarte goud in de geldkisten van de mijnbaronnen opsloegen. De mijnwerkers, waarvan de oude garde een "zichzelf oplossend ongemak" vormt, maar onder welke de jongeren met tienduizenden de negatieve balans van de voortijdig en in letterlijke zin vernietigde mijnindustrie opmaken.

Het zijn de mijnwerkers, die verkocht en verraden door de groot-moloch van het geld, in Limburg werkloos over straat lopen. Het is Nederland, dat in de bloeiperiode van de mijnindustrie gigantische kapitalen in de zakken van de grootgeldverdieners liet vloeien, zonder enige waarborg omtrent de besteding hiervan op te eisen. Hetzelfde Nederland, maar nu verarmd, dat door ON schromelijk in de steek wordt gelaten. Wij hebben er ernstige bezwaren tegen, indien onze woorden als de zoveelste KLACHT zouden worden geïnterpreteerd. Zij willen een AANKLACHT zijn; een beschuldiging aan het adres van Het Gouden Kalf en de afgodaanbidders, die geld, macht en rijkdom verkiezen boven het verrichten van hun zedelijk-morele plicht.⁴⁴⁸

DE ALGEMENE VERGADERING

De Algemene Vergadering was de eerste vergadering van het sinds 1981 volledig bestaande nieuwe bestuur: voorzitter Wiel Smeets, secretaris Henk v.d. Berg en jurist-financieel beheerder Mathieu Consten, de laatste geassisteerd door de jeugdige nieuwe medewerker Jack Hurxkens.

De bond zal, gezien de toekomst en de achtergronden van de huidige problematiek, nu een sterk stijgende werkeloosheid, terugloop in de conjunctuur en afbouw van de sociale zekerheid, blijven streven naar samenwerking met de vakbonden, in het bijzonder met de Unie BLHP, het CNV en de VHPM.

Hierbij zullen we waarschijnlijk de bakens moeten verzetten, om als belangrijkste, de toekomst van de jeugd te waarborgen.

We zullen een groot inkassingsvermogen moeten opbrengen en reëel denkend met beide benen op de grond moeten staan. We moeten meedenken aan oplossingen, die de trein weer in voorwaartse beweging kunnen brengen. Mede in dit kader zullen herzieningen van het stelsel van sociale zekerheid beslist tegenmoet worden gezien, aldus de voorzitter.

Alhoewel mede op grond van zijn strikt autonome en zelfstandige positie niet bij het landelijk overleg betrokken, zal de ABW de komende ontwikkelingen met grote betrokkenheid blijven volgen en ter zake zijn standpunten bepalen. In dit verband zijn wij erg geschokt door het feit, dat de grootste industriële motor in Limburg, DSM, tot werktijdverkorting moest overgaan.

Herstructurering ABW

Door de beroepsgroep Sociale Werkvoorziening is ter bondsvergadering dd. 18 oktober 1981 een voorstel ingediend om het interne organisme van de bond fundamenteel te wijzigen. Met instandhouding van de huidige beroepsgroepen zullen weer lokale afdelingen dienen te worden gevormd. Ter bestudering van deze ingrijpende herziening is een voorbereidingskoncept opgesteld, dat voorziet in de oprichting van 26 nieuwe afdelingen. Het

⁴⁴⁸ ABW-Vizier 1982-07

konsept is op de Algemene Vergadering jongstleden eenstemmig goedgekeurd. De definitieve planning zal te zijner tijd aan de AV worden voorgelegd.

Kortom, de ABW, zich bewegend te midden van de huidige enorme sociaal-maatschappelijke problematiek, is gevechtsklaar in de strijd voor sociale gerechtigheid. Maar zij schuwt ook niet, om minder verheugende ontwikkelingen reëel onder ogen te zien.⁴⁴⁹

OVO VAN SBS/FSI

Het sinds 1979 bestaande geïntegreerde overlegorgaan OVO van SBS/ FSI werd tegengewerkt door ABVA-KABO, waardoor aan deze geïntegreerde samenwerking een einde kwam, een ondemocratische handeling, aldus de ABW, FNV en de Unie BLHP. Mede dankzij protest van de ABW wordt de gewraakte maatregel teruggedraaid.⁴⁵⁰

WSW

In zijn bezuinigingsdrift van de minister van Sociale Zaken wordt de WSW-er als kop van Jut gebruikt. Volgens plannen zal deze, afhankelijk van het dagloon van een medewerker, f200-f800 per maand in te leveren, te realiseren in een tijdsbestek van 6 jaar. Het is paniekbeleid⁴⁵¹

1983

DE DUIMSTOK VAN DE ABVA/KABO. De maatlat is centimeters te kort.

Wij weten nu met zekerheid wat sinds lang een publiek geheim is: De Abva/Kabo is de enige aanvaardbare vakbond voor WSW-ers!! Hoogmoed? Kwelijke geldingsdrang? Een "terug" naar de mono-struktuur en de ivoren vakbondstoren van weleer, of simpelweg het miskennen van de meest essentiële grondslagen van een democratische samenleving? De Abva/Kabo maakt de dienst uit en daarmee: basta!

Als iemand iets zeggen wil, dan mág dat! Maar alleen wanneer de geachte spreker er rekening mee houdt dat de zaken al beslist zijn en dat hij een bondig "ja" of "neen! zal inkasseren. Al naar gelang dat door een groepje eenstemmige bedisselaars wenselijk of noodzakelijk wordt geacht. Overleg nieuwe OVO-stijl anno 1982- 1983. Een nieuwe techniek, gebaseerd op het stelsel uit de dode mijnhiërarchie. Herschapen en voorzien van enige moderne franje door de vertegenwoordigers van Abva/Kabo in het sociaal werkverband WSV Ziedaar in kort bestek de monddoodstrategie waarmee getracht wordt om democratische minderheden het zwijgen op te leggen.

Het ontstaan van de problemen in het overlegorgaan van de SBF/FSI is bekend. In dit verband mogen wij verwijzen naar ABW-Vizier nr. 11 van november 1982. Het gaat thans echter om méér dan het door de Abva/Kabo eenzijdig verbreken van de geïntregeerde samenwerking binnen het OVO. Zelfs de slinkse, onfrisse wijze waarop dat gebeurde, is onder de gegeven omstandigheden slechts een bijkomstigheid.

Zoals de zaken zich nu dreigen te ontwikkelen, wordt het overlegprincipe, gebaseerd op de grondbeginselen van de representatieve democratie, in gevaar gebracht. Wij beschouwen de democratie niet als een loze kreet, als een abstrakt begrip of een clichématige term, maar als een verworvenheid van vrije mensen; als het humanitaire beginsel van de grondwettelijke gelijkheid in een democratische samenleving. Elke inbreuk op het grondwettelijk verankerde RECHT op representatieve vertegenwoordiging en medezeggenschap is een schending van de menselijke waardigheid en een vergrijp aan het doelmatig functioneren van het onderling overleg.

De vertegenwoordigers van de Abva/Kabo willen: het bij voorkeur "alleen" doen. Dat getuigt van een zelfingenomenheid die door de praktijk schromelijk wordt gelogenstraft. Voorbeelden? De bedrijfsspaarregeling WSW. Deze bestaat ca. veertien jaar en is gebaseerd op een spaarbedrag van 42 gulden per maand, met een toegevoegde premie van 25 procent. In het gewone bedrijfsleven geldt een regeling die het mogelijk maakt ca. 120 gulden per maand te sparen. Bedrijfspremie: 50 procent. De Abva/Kabo, de "enige" bond die opkomt voor de belangen van de WSW- werknemers, liet de zaak liggen. Aldus idem dito verlof het met de gereduceerde prijskompensatie voor WSW-ers, die 0,3 tot 0,7 procent lager is dan in het bedrijfsleven, terwijl toch alle (verhoogde) premies e.d, moeten worden betaald. De Abva/Kabo liet de zaak liggen!

---

⁴⁴⁹ ABW-Vizier 1982-11

⁴⁵⁰ ABW-Vizier 1982-11, ABW-Vizier 1982-12

⁴⁵¹ ABW-Vizier 1982-12

Ook de OVO, het overlegorgaan waar de Abva/Kabo zo graag de dirigeerstok wil hanteren is een "WSW-stiefkind", met beduidend minder bevoegdheden dan de Ondernemingsraden in het bedrijfsleven. De Abva/Kabo, "alleen" opkomend voor de belangen van de WSW-werkers, liet de zaak liggen!

*De mens is de maat van alle dingen. Maar de duimstok die de representanten van Abva/Kabo hanteren, komt op elke centimeter enkele millimeters tekort. Hij is "geijkt" op normen van zelfoverschatting, onverdraagzaamheid en miskenning van de rechten van anderen.*⁴⁵²

ARBEIDSTIJDVERKORTING. DE GEVAREN VAN HET MINIMUM-UURLOON.

Neerwaartse beweging in de stroomversnelling?

De invoering van arbeidstijdenverkorting, bijv. invoering van een 36-urige werkweek, is een lovenswaardige solidariteitsgedachte, maar niet, zoals de vakcentrales, regering en het bedrijfsleven dat willen uitvoeren. Zij wensen die uit te voeren over de financiële ruggen van de werknemers en de arbeidstijdenverkorting zal niet leiden tot de gewenste vermindering van de werkloosheid. De gevolgen zullen rampzalig zijn.

De vakbond ABW betwijfelt ernstig het nuttig effect van deze maatregelen t.a.v. de werkgelegenheid en de sociale problematiek. De werkgevers wensen, dat het wettelijk minimumloon afgeschaft moet worden. Mensen met een minimumloon gaan er dan bij invoering van de arbeidstijdenverkorting ernstig op achteruit raken in de problemen. Experts menen, dat om de economie en de werkgelegenheid op te takelen, de lonen en uitkeringen omlaag moeten gaan.

Daarbij gaan de werkgevers ervan uit, dat het wettelijk minimumloon afgeschaft moet worden. Bij de loonberekening zal dan het sinds lang bestaande (maar feitelijk nooit praktisch gehanteerde) minimum uurloon worden betaald.

Zoals gezegd: de aan de arbeidstijdverkorting ten grondslag liggende ondernemersfilosofie is simpel. Zij kan in één regel worden samengevat en luidt: indien minder uren gewerkt wordt, zullen ook minder uren worden uitbetaald.

Oppervlakkig gezien lijkt dat zelfs een logische gevolgtrekking.

Een eenvoudige rekensom laat echter zien wat dat voor werknemers met een minimumloon, betekent en wat de gevolgen zijn voor de uitkeringsgerechtigden. Duidelijkheidshalve tekenen wij even aan, dat het bij de navolgende cijfers om bruto-getallen gaat.

Het minimum uurloon is momenteel f 11,82, zodat het weekinkomen op basis van een 40-urige werkweek f 472,80 bedraagt. Bij minder werken (b.v. 36 uur per week) zakt het loon tot $36 \times f 11,82 = f 416,52$. Dat is een achteruitgang van f 56,28 per week. Op maandbasis is dat bedrag $f 4,33 \times 56,28 = f 243,69$. Het begrip "wettelijk minimumloon" (al of niet in de praktijk gehanteerd) daalt aldus tot $f 2048,90 - 243,69 = f 1805,11$.

Afgerond betekent dat een vermindering van inkomen van bijna 12 procent (11.89% precies). Voeg daarbij nog de nieuwste kreet van de georganiseerde werkgevers dat vooral de laagste uitkeringen drastisch omlaag moeten, en het systeem is rond. Want het mag duidelijk zijn, dat bij het ontstaan van een dergelijke lijke situatie, de sociale uitkeringen zullen worden aangepast aan het gewijzigde minimum loonniveau. Hiermee is tevens het probleem van de ontkoppeling van lonen en uitkeringen opgelost. Eenvoudig, omdat dit systeem zichzelf overbodig heeft gemaakt. De bond draagt als oplossing het op grote schaal aanvaarden van deeltijdarbeid. Toekomstige investeringen zouden op versterking van de Nederlandse industrie moeten worden gericht en kapitaalvlucht naar het buitenland moet worden afgeremd. We zitten momenteel in de zwaarste economische crisis sinds vijftig jaar.

De averechtse vakbondspolitiek van Wim Kok, het vrijwillig aanvaarden van loonsverlagingen, zonder dat die verkorting betaald wordt uit de prijscompensatie, is een inspelen op het regeringsprogramma van radicale bezuinigingspolitiek en een volledig steunen van de loonpolitiek van het bedrijfsleven.

De ABW stemt niet in met een arbeidstijdenkorting "ten koste van alles".

*Zolang maandelijks tienduizenden arbeidsplaatsen in de industrie verloren gaan en een ijverig kabinet grote aantallen banen blijft afstoten, (onderwijs; ambtenaren, welzijnszorg) kan er van verbetering/stabilisatie van de werkloosheidscijfers geen sprake zijn. Integendeel, de arbeidsmarkt raakt steeds verder in het slob. Naar onze mening passen dubbel- meervoudig- en extreem grootverdieners nauwelijks nog in de gekompliceerde legpuzzel van de huidige situatie en de in het verschiep liggende ontwikkelingen. Zowel op morele gronden als uit overwegingen van maatschappelijke verantwoordelijkheid en sociale rechtvaardigheid.*⁴⁵³

FALEND BEZUINIGINGSBELEID IN DE WSW, WSW medewerkers door de wringer!

Het nu zittend kabinet heeft vaak de mond vol over diskriminatie van minderheidsgroepen, en durft als zodanig ook nog op te merken dat er niet gediskrimineerd mag worden. Wat minister de Koning en staatssecretaris de Graaf van

⁴⁵² ABW-Vizier 1983-01

⁴⁵³ ABW-Vizier 1983-03

sociale zaken doen is niet alleen diskrimineren maar ook denegreren. Mensen met een handicap die bereid zijn hun restcapaciteit te gebruiken worden door dit kabinet op grove wijze gepakt en vernederd.

De eerder vermelde misselijk makende bezuinigingen zijn door de tweede- en eerste kamer goedgekeurd.

De vakbeweging zal van zich laten horen, de wsw-medewerkers worden geadviseerd, een brief naar de minister van sociale zaken, de staatssecretaris voor sociale zaken of naar de volksvertegenwoordiger, waarop hij / zij gestemd heeft. De ABW helpt bij het opzetten van zulke brief.⁴⁵⁴

HERSTRUCTURERING ABW

Het hoofdbestuur beraadt zich over de (her)-invoering van plaatselijke afdelingen

Tot medio 1968 bestond de ABW uit ca. 50 plaatselijke afdelingen. Op hun beurt ressorteerden deze in vijf distrikten. Bij de algehele reorganisatie die toen plaats vond, werden de afdelingen en distrikten opgeheven en de z.g. beroepsgroepen gevormd. Sindsdien functioneren deze beroepsgroepen met een zo groot mogelijke zelfstandigheid, zelfbestuur en eigen verantwoordelijkheid. Waarbij het onderhouden van een levendig contact met de leden en het hoofdbestuur een belangrijke verplichting inhoudt.

Uit de aard, de opzet en de structuur van de beroepsgroepen is in de loop der jaren gebleken, dat de taak van deze instituten zich voornamelijk heeft gericht op het interne en externe bedrijfs- en branchegebeuren. Bijzonder in dit verband verrichten de beroepsgroepen dan ook voortreffelijk werk, zodat zij ook in de toekomst zeker zullen worden gehandhaafd.

De ervaring heeft echter geleerd dat er een aantal onmiskenbare bezwaren kleven aan de destijds ingevoerde bondsstructuur. Door het vervallen van de afdelingen en het "automatisch" onderbrengen in beroepsgroepen, zijn vele leden als het ware van de bond vervreemd. De beroepsgroepen zijn immers niet "plaatselijk gericht" en bezitten evenmin lokale besturen waar de leden in een door hen gewenste vertrouwelijke sfeer terecht kunnen. Het systeem van de plaatselijke contactpersonen heeft, behoudens enkele zeer goede uitzonderingen, ook nooit optimaal voldaan. Om na te gaan hoe de zaken opnieuw moeten worden geregeld, is op 18 oktober 1981 een "kommissie herstructurering" ingesteld. De kommissie is duidelijk voorstander van het herinvoeren van de plaatselijke afdelingen.

De voornaamste criteria voor deze afdelingen zijn de integratie van de ABW in het plaatselijk maatschappelijk gebeuren, het bevorderen van de persoonlijke kontakten met de leden en de getalsmatige opbouw van de afdelingen.

De Algemene Bond van Werknemers dient optimaal sterk te staan in de plaatselijke gemeenschappen. Zijn afdelingsbestuurders zullen de direkt bereikbare "persoonlijk bekende vertrouwensmensen" zijn, die men even in het voorbijgaan kan uitnodigen om een probleem te bespreken; die weer lokale vergaderingen beleggen, bredere initiatieven ontplooiën en de ABW aan de plaatselijke bevolking presenteren als de vakbond van de persoonlijke dienstverlening. Aldus kunnen werkzaamheden die de beroepsgroepen overwegend in de "branche-sfeer" hebben verricht, gevarieerder worden uitgestreken over een breder plateau, waarop zich schakeringen van ALLE maatschappelijke groeperingen bevinden.

Het begrip "plaatselijke afdeling" dient echter in een iets ruimere zin te worden opgevat. In afwijking met het aantal afdelingen waaruit de ABW oorspronkelijk bestond, voorziet het door de kommissie herstructurering ingediende conceptontwerp in "als mogelijk te vormen afdelingen", slechts 26 eenheden. Met het gevolg, dat naar verwachting meerdere sub-regionale bevolkingskernen tot één afdeling zullen worden samengevoegd. Maar, uiteraard zijn de ingediende voorstellen voor wijzigingen vatbaar en is het definitief laatste woord nog niet gesproken.

*Zoals eerder gemeld, heeft het hoofdbestuur de structuurwijziging van de bond in studie. De bevindingen zullen te zijner tijd aan de algemene vergadering ter besluitvorming worden voorgelegd. Een hernieuwde aanpak in het zicht van de komende sociale, economische en alle maatschappelijke ontwikkelingen, lijkt ons echter noodzakelijk.*⁴⁵⁵

Administratie vakbond

Door de groei van de bond en vanwege de steeds uitbreidende dienstverlening is een modernere administratievoering nodig. Hiertoe wordt een computer aangeschaft, waarin het volledige ledenbestand, tot nu toe bijgehouden middels een kaartsysteem, wordt overgezet. Leden worden gevraagd, hun gegevens te controleren en up to date te maken.⁴⁵⁶

OP WEG TERUG. OP VOLLE TOEREN

Overheid vernielt de oogst van veertig jaar. Na ruim een kwart eeuw van hoogconjunctuur wordt de grond onder het sociale voorzieningsstelsel, het medisch pakket, minimumlonen en uitkeringen, weggehaald.

---

⁴⁵⁴ ABW-Vizier 1983-03

⁴⁵⁵ ABW-Vizier 1983-03

⁴⁵⁶ ABW-Vizier 1983-03

Voor de laagste uitkeringen drastisch gekort dienen te worden, want, tachtig procent van de uitkeringsgerechtigden zit in deze groep van minimumlijders, aldus werkgeversorganisatie VNO. Ten gevolge van deze VNO-wensen worden deze uitkeringsgerechtigden naar de absolute minimumgrens (lees bittere armoede) worden gedirigeerd. De noodzakelijke levensbehoeften zullen gaan stijgen wanneer ook nog eens de BTW op een eenheidstarief van 14% wordt gebracht.

Afbraakdepartementen, met aan het hoofd overijverige snelbeslissers, benutten hun gezag om in ijlt tempo een voorzieningstelsel af te breken, dat in de afgelopen decennia met grote inspanningen, met name door de vakbeweging, is opgebouwd.

Het bedrijfsleven streeft met alle middelen waarover het in de huidige omstandigheden beschikt, naar een strakke egalisatie van lonen, en uitkeringen. De eenzijdige en diep ingrijpende beuksystematiek welke in hoofdzaak op de minst weerbaren wordt toegepast, leidt echter tot een snelle en rigoureuze afbraak van een waardevol stelsel van sociale voorzieningen.

*Onlangs heeft een onderzoek onder het Nederlandse publiek aangetoond, dat ca. 75% van de bevolking de lastenverdeling sociaal en maatschappelijk onrechtvaardig vindt. Inmiddels staat het echter als een paal boven water, dat de regering hierin geen redenen ziet om haar beleid te herzien en de financiële problematiek gelijkelijk en naar draagkracht over de 4,25 miljoen Nederlandse gezinnen te verdelen. Overigens lijken er redelijke kansen aanwezig dat niet alle ministeriële voorstellen onbeschadigd door het parlement rollen. Wij hopen maar dat de tegenstand groot genoeg is om een aantal zaken sterk te relativeren.*⁴⁵⁷

OVO BIJ HET FSI/SBF

Bij de verkiezingen van het OVO bij het FSI/SBF behaalt de ABW zes van de beschikbare vijftien zetels.⁴⁵⁸

Verkiezingen van hoofdbestuurders

De verkiezingen van hoofdbestuurders wordt aangekondigd. Kandidaten zijn H. v.d. Berg; A. Hoogenberg; F.J. v.d. Sluys; P.C. de Klijn (niet herkiesbaar); P.M.J. Schmeets; H.J.M. Knarren; F.J. v.d. Heijden. Er is nog 1 vacature.⁴⁵⁹

ABW RICHT PLAATSELIJKE AFDELINGEN OP

Zoals eerder vermeld, werd door de Algemene Vergadering besloten, om tegemoet te komen aan wensen van leden: meer aandacht besteden aan het sociaal en maatschappelijk gebeuren in de verschillende woonplaatsen van de leden. De commissie van advies heeft een taakomschrijving op papier gezet voor afdelingen van een vijftal punten. Uitdrukkelijk is toen ook al vermeld dat de beroepsgroepen in stand dienden te blijven. In de statuten van de bond staat 'n uitgebreide taakomschrijving van de beroepsgroepen. Duidelijk blijkt dat de beroepsgroepen voornamelijk werkzaam zijn in het bedrijfsgebeuren: oriëntatie op verschillende CAO's en reglementen van bedrijven, het stimuleren en instellen van kerngroepen in diverse bedrijven. Voor de afdeling ligt de taak vooral in het plaatselijk gebeuren en in de individuele belangenbehartiging. De sterke kant van de bond ligt vooral in de individuele verlening op alle terreinen. Het is de bedoeling dat de afdelingen deze sterke kant wat meer gaan benadrukken. Sinds het besluit van de Algemene Vergadering heeft het dagelijks bestuur niet stil gezeten.

Zowel in Heerlen als in Kerkrade zijn vergaderingen gehouden. Het resultaat is dat in beide plaatsen ongeveer tien mensen bij elkaar zijn gebracht die gaan proberen om in hun woonplaats een afdeling op te richten. Zowel voor Heerlen als voor Kerkrade geldt dat deze verspreid wonen over de gehele gemeente.

Zij zullen op de eerste plaats gaan zoeken naar belangstellenden die ook mee willen werken in de afdelingen; en op de tweede plaats samen met deze belangstellenden kijken welke activiteiten voor de afdeling het meest aanspreken bij de leden. Uiteraard zal het bondskantoor bij het werk van de Afdelingen alle hulp aanbieden.⁴⁶⁰

HERZIENIG VAN HET STELSEL VAN SOCIALE ZEKERHEID

Klapstuk van het kabinetsbeleid: in snelle opmars naar de bijstand

Het kabinet heeft aan de SER advies gevraagd over de reeds uitgewerkte totale herziening van het stelsel van sociale zekerheid. De ernstige vrees bestaat, dat alle uitkeringsgerechtigden nog binnen de huidige kabinetsperiode in de bijstand worden geworpen. De dramatische omverwerping van het in vele jaren opgebouwde systeem van sociale voorzieningen, zal bijna 5,5 miljoen Nederlandse burgers in diepe armoede storten. Het verpauperingsbeleid naar het voorbeeld van de dertiger jaren, gaat van start!

⁴⁵⁷ ABW-Vizier 1983-04

⁴⁵⁸ ABW-Vizier 1983-04

⁴⁵⁹ ABW-Vizier 1983-06

⁴⁶⁰ ABW-Vizier 1983-06

De voortdurende opeenstapeling van veelal eenzijdige bezuinigingslasten heeft reeds een hoge tol geëist van de minst bedeeden. Als gevolg van de totale omverwerping van de sociale wetgeving dreigen binnen afzienbare tijd twee miljoen gezinnen in het ongeluk te worden gestort.

Het begrip "sociale zekerheid" is tientallen jaren gehanteerd als de verwoording van het sociaal en maatschappelijk RECHT op een menswaardig bestaan van het individu. De uiterste konsekwentie van de verloedering van het systeem is de verpaupering van de massa's, die sterke overeenkomsten zal gaan vertonen met de situatie zoals deze zich in de dertiger jaren manifesteerde.

Ook indien niet alle voornemens annex de adviesaanvraag in praktijk kunnen worden gebracht is het duidelijk welke koers het "schip van staat" vaart. De onvrijwillig niet-werkenden; zij die door het noodlot buiten het arbeidsproces gesloten zijn, dreigen zowel materiëel als maatschappelijk tegen de zelfkant van de samenleving te worden geworpen. De paria, de uitgestotene; de derde-klasse-burger die de stempellokalen van de dertiger jaren vulde, staat op het punt herboren te worden. De maatschappij is in beweging: in de richting van de zondvloed! ⁴⁶¹

WSW-MEDEWERKERS BETALEN HARD GELAG

Eigen bijdrage in de kosten Woon/werkverkeer ingaande 1 september 1983 een feit.

Ondanks felle protesten van de vakorganisaties en het Nationaal Aktiekomité Sociale Werkvoorziening (NASW) tegen de onverantwoorde maatregelen van staatssecretaris de Graaf, heeft deze toch besloten de eigen bijdrage voor de vervoerskosten te laten doorgaan. Tot en met 1 januari 1984 bedraagt deze eigen bijdrage f 23,- per maand en vanaf 1 januari 1984 zelfs f 46,- per maand.

Met name het NASW heeft bij wijze van een manifestatie in de stadsschouwburg te Heerlen en door het bezetten van een drietal bedrijven aan de staatssecretaris duidelijk willen maken, dat het afbraakbeleid van de heer de Graaf zo niet langer kan doorgaan.

Hoe staat de ABW ten opzichte van het NASW?

Tijdens de manifestatie in de stadsschouwburg te Heerlen heeft onze bondsvoorzitter Wiel Smeets namens het Hoofdbestuur van de ABW verklaard, dat de strijd van het NASW ook de strijd is van de ABW.

Tijdens de bezettingsactie op de drie WSW-bedrijven heeft de ABW een solidariteitsverklaring gestuurd naar het NASW.

In deze verklaring heeft de ABW voorgesteld om samen met het NASW en alle betrokken vakbonden rond de tafel te gaan zitten om de bestaande impasse te doorbreken. Door gezamenlijke krachtsinspanning zal het kabinet tot andere gedachten gebracht moeten worden. Bedoelde verklaring werd tevens gestuurd aan: ABVA/KABO te Zoetermeer; CFO te Den Haag; IB FNV distrikt Limburg.

Tot op heden mocht de ABW geen enkele positieve reactie ontvangen. Het is toch te dol dat slechts twee vakorganisaties in ons land, te weten de ABVA/KABO en het CFO het alleenrecht hebben om met de bewindslieden te praten over WSW-aangelegenheden. Vooral als men bedenkt dat van de 80.000 WSW-medewerkers in Nederland slechts 13% georganiseerd is bij eerder genoemde vakorganisaties.

Het wordt dan ook hoog tijd dat ook de andere organisaties welke de WSW problematiek niet vreemd is in de gelegenheid gesteld worden met de bewindslieden rechtstreeks overleg te voeren. Hierdoor krijgen de WSW-medewerkers een veel betere controle-mogelijkheid omtrent hun belangenbehartiging in het Haagse.

Iedere georganiseerde WSW-medewerker heeft het recht om in Den Haag vertegenwoordigd te worden.

Wij zullen niet nalaten alles in het werk te stellen om dit te bereiken. Wij als ABW zijn van mening dat wat er gebeurd is met de Sociale Werkvoorziening, rampzalige gevolgen heeft voor de Sociale Werkvoorziening.

De ABW wil alle mogelijkheden benutten om de afbraak van de SW te voorkomen. Wij zijn bereid samen met andere vakorganisaties en het Nationaal Aktie-komité Sociale Werkvoorziening de strijd aan te binden tegen de onrechtvaardige maatregelen die dit kabinet de medewerkers in de Sociale Werkvoorziening heeft opgelegd. ⁴⁶²

EEN REGERING OP DRIFT

Regeringspartijen en werkgevers: Het kabinet bevindt zich op de goede weg. De vakbeweging spreekt schande over de afbraak van fundamentele levensvoorwaarden.

De miljardennota is uit. Reeds in een eerder stadium heeft premier Lubbers te kennen gegeven, dat hij voor 1984 "de meest dramatische begroting van de laatste decennia" tegemoet zag, met bezuinigingen tussen de tien en vijftien miljard gulden. Minister Ruding heeft thans maatregelen afgekondigd in alle sectoren van de sociale zekerheid, de ambtenaren en de gezondheidszorg. Gepaard met belasting-, btw-, accijns-, gasprijsverhogingen en

---

⁴⁶¹ ABW-Vizier 1983-07/08

⁴⁶² ABW-Vizier 1983-10

algemene prijsstijgingen, zullen de regeringsmaatregelen een regelrechte moordaanslag plegen op de koopkracht van de gemiddelde burger. De offers die moeten worden gebracht worden met een schaamteloze vanzelfsprekendheid op de schouders van de maatschappelijke zwaksten afgewenteld.⁴⁶³

VAKBONDSCONTRIBUTIE

Er zal in 1984, in een periode van verlaging van net netto besteedbaar inkomen, geen contributieverhoging bij de ABW plaatsvinden.⁴⁶⁴

WERKGELEGENHEIDSNOTA 1983-1984. Loze praat vanuit de mondholte

In "bestek '81" gaf het kabinet Van Agt de verzekering, dat de werkloosheid zou worden teruggedrongen naar 150.000. Degene die via dat bestek de werkloosheid wilde terugdringen, koesteren zich thans op dure zetels in de luwte van de politieke arena, terwijl de werkloosheid tegen het miljoen aanloopt.

Een beleid, dat qua meedogenloze hardheid herinneringen oproept aan het Colijniaanse bewind van de dertiger jaren. Het betalingstekort is met een miniprocent teruggedraaid, dat wel, maar met toepassing van grove overheidsmaatregelen en ten koste van extreme offers van de maatschappelijke armen.⁴⁶⁵

Ambtenaren Akties. Ambtenaren, de meest gezagsgetrouwe onderdanen, voeren o.l.v. de Abva/Kabo in november felle acties tegen de aantasting van hun inkomen. Hierdoor raakt de samenleving ontwricht. Maar in tegenstelling met de werknemers in de vrije sector zijn zij nog steeds een bevoorrechte groep.

De werknemers in het vrije bedrijf hebben al veel ingeleverd, o.a. t.b.v. de arbeidstijdverkorting. Gelijkheid van behandeling van alle bevolkingsklassen, maar tevens bescherming van de zwaksten in de maatschappij, lijkt ons een dringende zaak van sociale gerechtigheid. Dit ter attentie van de -vanuit de traditie- nog steeds materiële, sociologisch en maatschappelijk bevoorrechte ambtenarensector.⁴⁶⁶

Hoofdbestuur

Voor het hoofdbestuur worden gekozen: H.J.M. Knarren; Ch. Otto; A. Hoogenberg; B.L.L. Keller.⁴⁶⁷

1984

Er is een nieuw hoofdbestuur. Twee leden verlaten het bestuur, n.m. P.C. de Klijn; F.J. v.d. Heijden; drie nieuwe leden zijn W.A. Max (opvolger van Klijn); C.H.W. Otto en B.L.L. Keller. (laatstgenoemde was eerder al 8 jaar HB lid).⁴⁶⁸

P.C. de Klijn

F.J. v.d. Heijden

W.A. Max

⁴⁶³ ABW-Vizier 1983-11

⁴⁶⁴ ABW-Vizier 1983-11

⁴⁶⁵ ABW-Vizier 1983-12

⁴⁶⁶ ABW-Vizier 1983-12

⁴⁶⁷ ABW-Vizier 1983-12

⁴⁶⁸ ABW-Vizier 1984-01

B.L.L. Keller

C.H.W. Otto

RECHT EN ONRECHT VAN DE SOLLICITATIEPLICHT

Veel werklozen hebben het gevoel dat zij onder zware druk van de sociale wetgeving staan. De sollicitatieplicht naar vrijwel onverkrijgbare banen wordt vaak als een zinloze en frustrerende aangelegenheid ervaren. Als boete voor “te weinig” solliciteren worden straffkortingen op de uitkering toegepast.

Aan de hand hiervan moge het echter duidelijk zijn dat de sollicitatieplicht, ingebouwd in een sociale wetgeving tijdens welke de situatie op de arbeidsmarkt vele malen gunstiger was dan nu, niet meer aan haar doelstellingen beantwoordt.

Wij kunnen het niet waarderen, dat gemeenten, als uitvoerders van de sociale wetgeving niet de flexibiliteit opbrengen die onder de huidige omstandigheden als noodzakelijk kan worden beschouwd. Drastische straffkortingen op de uitkeringen, indien gebaseerd op verouderde, niet meer doelmatige bepalingen van de sociale wetgeving, moeten als irreal, inhumain en in strijd met de algemene begrippen van rechtvaardigheid worden geacht.

Aanpassing van een aantal bepalingen in de Algemene Werkloosheidswet zou geen overbodige weelde zijn.⁴⁶⁹

Het kabinetsbeleid is blijkens een rapport van het CPB tot mislukking gedoemd, m.a.w. het bezuinigingsbeleid zoals opgelegd in het regeerakkoord

Aldus zullen de primaire doelstellingen van het kabinet, te weten: het terugdringen van het financieringstekort; verbetering van de werkgelegenheid en het toenemen van investeringen van het bedrijfsleven, niet worden gehaald. Wij zijn van oordeel, dat verder door te voeren beknottingen van de huishoudelijke bestedingen van grote bevolkingsgroepen, rampzalige gevolgen voor de binnenlandse handelsmarkt zullen veroorzaken. De stelselmatige ingrijpende aanslagen op de koopkracht van het publiek dringen steeds meer kleine en middelgrote ondernemingen in de hoek van een faillissement, hetgeen door de naakte feiten wordt aangetoond. Maar ook op het Binnenhof en in het Catshuis is iedereen zichzelf het naaste.⁴⁷⁰

Straffkortingen uitkeringsinstanties

Aangezien uitkeringsinstanties nog steeds naar willekeurige maatstaven, straffkortingen opleggen, terwijl in landelijk richtlijnen aangegeven is, in hoeverre er rekening moet worden gehouden met bijzondere gevolgen van zulke korting, alsmede met bijzondere omstandigheden, is verzet hiertegen mogelijk. Ingeval van een opgelegde straffkorting kunnen bondsleden bij de juridische afdeling van de ABW terecht.⁴⁷¹

Arbeidstijdverkorting

Arbeidstijdverkorting is geen oplossing om de werkloosheid terug te dringen. Werkgevers leggen de lasten bij de werknemers, n.m. een loonderving.⁴⁷²

Hoofdbestuur

Op 17 april 1984 overleed oud-voorzitter Wiel Hamers.⁴⁷³

---

⁴⁶⁹ ABW-Vizier 1984-02

⁴⁷⁰ ABW-Vizier 1984-03

⁴⁷¹ ABW-Vizier 1984-03

⁴⁷² ABW-Vizier 1984-04

⁴⁷³ ABW-Vizier 1984-05

WPM

In het Orgaan van Overleg van (OVO) de WPM (stichting werkvoorziening particuliere mijnbedrijven) heeft de ABW bij verkiezingen van dat leden van het orgaan een historisch succes geboekt. Dankzij kaderleden kregen we veel nieuwe leden aldaar erbij; er werden, veel propaganda campagne gevoerd, resulterende, dat de ABW in Haanrade de absolute meerderheid kreeg. Bij de Beitel steeg het aantal ABW-zetels.⁴⁷⁴

Brievenactie leden

Leden van de beroepsgroep WAO kunnen een in de vizier afgedrukte brief hun naw-gegevens noteren, deze uitknippen en opsturen naar de secretaris hunner beroepsgroep. Deze brieven zijn bedoeld voor de tweede kamer, waarin de deze beroepsgroep verzoekt op een juiste wijze te bezuinigen, en niet aantasting van de sociale zekerheid, ten koste van de kleine lieden, zoals thans gebeurd.⁴⁷⁵

Aan de leden van de Tweede Kamer

Gelet op de grote omruet en de vele acties in het land tegen de aantasting van de sociale zekerheid richt ik mij tot U met het volgende:

Door deze bezuinigingen word ik zelf persoonlijk zeer getroffen. Het netto-inkomen is de laatste jaren al vele tientallen gulden achteruitgegaan.

Daarbij speelt bovendien de instelling van de motorrijtuigenbelasting een rol, alsook de fiscale aftrek van ziektekosten (o.a. dokterkosten, de voorzieningen die ik nodig heb om met andere mensen in contact te blijven, de eigen bijdrage in de medicijnen, enzovoort, enzovoort.) Door al deze maatregelen bijeen loopt mijn inkomen extra hard terug. Tot in de honderden per maand.

En dat terwijl het leven steeds duurder wordt. De prijzen blijven alleen maar stijgen!

Naar mijn idee wordt er te veel bezuinigd op kleine lieden, terwijl grote en kleine b.v.'s, bijvoorbeeld, eraan bijdragen dat honderden miljoenen gulden gemeenschapsgeld in de vorm van belastingen en sociale premies ontdoken worden.

Kunt U opkomen voor Uw kiezers?
Hee doet U dat? Krijg ik antwoord van U?

Hoogachtend,
(naam) _____
(adres) _____
(postcode + woonplaats) _____

Het Haagse slopersbedrijf. De werklozen blijft niets bespaard

Steeds weer vindt het Haagse Slopersbedrijf Lubbers en Co. nieuwe objecten, welke naar hun mening met spoed gesloopt dienen te worden. De sociale verzekeringswetten, welke na jarenlange strijd tot stand zijn gekomen, tracht men zo niet geheel maar toch krachtig te kortwieken. De ontslagbescherming voor de werknemers wordt, als het Haagse Slopersbedrijf haar zin krijgt, zodanig ingericht dat de werkgevers er zeer gemakkelijk mee kunnen omspringen. De sociale zekerheid, waarvan de uitkeringsnormen zijn vastgelegd in het Besluit Landelijke Normering, dreigt voor de uitkeringsgerechtigden welke niet zelfstandig wonen ernstig aangetast te worden. Daarnaast aarzelt men niet in het kader van flexibilisering van arbeidstijden de Arbeidswet zodanig te slopen dat een maximale arbeidsduur van tien en zelfs twaalf uur per dag mogelijk wordt.

Handige rekenmeesters trachten met dansende cijfers aan te tonen dat de bestedingen op peil zijn gebleven. Dit terwijl iedereen de daling van de koopkracht aan den lijve ondervindt. Steeds meer gezinnen worden in hun inkomen teruggebracht naar de minimumnormen of zakken zelfs beneden dit minimale inkomen en zijn dan aangewezen op bijstand. Vroeger noemde men dit iets ontvangen uit de bedeling, thans heet dit het sociale beleid van Nederland met haar sociale zekerheid.

Wij, als ABW hebben ons als zovele anderen, krachtig tegen deze maatregelen verzet. Wij hebben de kamerleden hierover onze bezwaren laten horen. De ABW is en blijft van mening dat een verlaging van de bruto-uitkeringen geen verlaging van de netto-uitkeringen mag veroorzaken. Het blijft echter schreeuwen tegen dovemans-oren.

De ABW heeft van meet af aan betoogd dat het streven naar arbeidstijdverkorting op de wijze waarop het nu gaat onjuist is. De bedrijfstijd van 40 uur dient in stand gehouden te worden. De arbeidstijdverkorting dient te resulteren in meer vrije dagen welke hetzij vrij ter beschikking staan, hetzij in overleg tussen werkgever en werknemer worden vastgesteld.

Daarnaast zullen de kosten voor deze vorm van arbeidstijdverkorting zowel door de werkgever als door de werknemer gedragen moeten worden.

⁴⁷⁴ ABW-Vizier 1984-05

⁴⁷⁵ ABW-Vizier 1984-06

Het Haagse Slopersbebedrijf Lubbers en Co. blijft wild om zich heen slaan, zich steeds richtend op de minst weerlozen. Deze hebben geen strijdmiddel, zij moeten lijdzaam blijven wachten tot het Haagse Slopersbedrijf uitgesloopt is of zich zelf heeft weggesloopt.⁴⁷⁶

40-jarig bestaansfeest van de bond

Tijdens de viering van het 40-jarig bestaansfeest van de bond memoreerde voorzitter Wiel Smeets het eigen geluid, dat de vroegere ABWM, later de ABW steeds heeft laten horen. In den beginne was het de eis voor een 40-urige werkweek en betere pensioenen voor de mijnwerkers. Tijdens de sluiting van de steenkolenmijnen onthield de ABW zich van het daverend applaus dat losbrak toen de sluiting van de mijnen werd aangekondigd. De ABW waarschuwde van meet af aan voor gevolgen hiervan, welke wij heden ten dage nog ondervinden.

Ook vandaag laat de ABW een ander geluid horen, daar waar het gaat om arbeidstijdverkorting. Niet dat de ABW arbeidstijdverkorting afwijst. Integendeel, alleen de vorm zoals dit door andere vakbonden wordt voorgestaan is niet die van de ABW.

Verdergaande inlevering van prijskompensatie of salaris is voor de ABW onaanvaardbaar. Het flexibiliseren van de arbeidstijd, zoals dit thans door diverse werkgevers wordt voorgesteld, is voor de ABW onaanvaardbaar. De bedrijfstijd dient gehandhaafd te worden op 40 uur in de normale dagdienstarbeid. Flexibiliseren in de vorm van ploegendienst of kontinudienst is wel aanvaardbaar. De vijfdaagse werkweek en de 8-urige werkdag is met veel strijd tot stand gekomen. Dit op zo'n simpele wijze prijsgeven staat niet in het programma van de ABW, aldus, voorzitter Wiel Smeets.⁴⁷⁷

De Bondsraad vergaderde

Op zaterdag 17 november 1984 werd de jaarlijkse Bondsraadvergadering gehouden. In een sfeer van bereidheid actie te voeren tegen de voorgestelde maatregelen werden de voorstellen, veelal betrekking hebbende op de verdergaande bezuinigingen, behandeld. Het grootste verzet werd gehoord van de uitkeringsgerechtigden, welke wederom uitgeknepen worden alsmede de werknemers in de sociale werkplaatsen welke steeds dubbel gepakt worden.

Ook de werkende in de industriële bedrijven roerden zich geducht en eisten bij de CAO-onderhandelingen betaling van prijskompensatie en initiële loonsverhoging. De ingeleverde prijskompensatie heeft geen werkgelegenheid opgeleverd. De werkgevers hebben weer hoge winsten behaald. Aan het eind van de te behandelen voorstellen werd de navolgende resolutie met algemene stemmen aangenomen.

Resolutie

De bondsraad van de ABW, bijeen in zijn vergadering op zaterdag 17 november 1984:

- Verzoekt het hoofdbestuur om er nogmaals bij regering en parlement op aan te dringen om de onrechtvaardige bezuinigingen in de sociale uitkeringen, waaronder de korting op het ziekengeld niet door te laten gaan en daarbij alle noodzakelijke middelen te hanteren;
- Verzoekt het hoofdbestuur om op geen enkele wijze medewerking te verlenen aan een arbeidstijdverkorting van de werkdag of werkweek, wanneer dit inhoudt dat voor deze arbeidstijdverkorting de prijskompensatie of anderszins salaris moet worden afgestaan;
- is van mening dat de bestrijding van werkloosheid en de verdeling van werkgelegenheid meer gebaat zijn met een verplicht vervroegde uittreding op 60-jarige leeftijd of bij het voleindigen van een veertigjarige carrière dan met de verkorting van de arbeidsdag of week, met dien verstande dat deze verplichting moet gelden voor **alle** sectoren o.a. de overheid, de trendvolgers, de medische wereld, de rechterlijke macht, de marktsector;
- Verzoekt het hoofdbestuur derhalve bij de komende CAO-onderhandelingen de navolgende eisen op tafel te leggen:
  1. volledige uitbetaling van de prijskompensatie;
  2. toekenning van een initiële loonsverbetering;
  3. volledige doorbetaling van 100% loon tijdens ziekte;
  4. verplichte uittreding uit het arbeidsproces op de zestigste verjaardag of eerder bij het voltooien van veertig arbeidsjaren;
  5. toekenning van inkomensgarantie voor degene wier arbeidsovereenkomst word beëindigd wegens arbeidsongeschiktheid, door een gedwongen ontslag en/of tewerkstelling in de sociale werkvoorziening;

---

⁴⁷⁶ ABW-Vizier 1984 7/8

⁴⁷⁷ ABW-Vizier 1984-09

6. doorbetaling van 100% van het dagloon aan degenen die bij (gedeeltelijk) WAO hun restcapaciteit aanwenden in loonvormende arbeid;
- Verzoekt het hoofdbestuur deze visie kenbaar te maken aan de overheid en de overlegkolleges van werknemers en werkgevers en te trachten deze eisen te realiseren;
  - verzoekt het hoofdbestuur tenslotte deze resolutie ter kennis te brengen van de journalistieke media en gaart over tot de orde van de dag.⁴⁷⁸

Eveneens komt de bondsraad met het voorstel tot Invoering van een gezinscontributie wegens vragen van leden bij belangenbehartiging over gezinsleden (werkende partner of werkend kind). Die gezinsleden werden altijd geholpen, hoewel die hulp eigenlijk niet beantwoord hoeft te worden.⁴⁷⁹

De ABW knokte mee

In het kader van de voorgenomen maatregelen met betrekking tot het korten op de sociale uitkeringen en het voornemen van de regering het ziekgeld te korten en terug te brengen tot 75% en later tot 70% zijn in de week van 19 tot 23 november acties gevoerd door de FNV onder het motto "De FNV knokt terug". Het hoofdbestuur van de ABW gesteund door uitspraken van de bondsraad heeft gemeend aan deze actie ondersteuning te moeten geven in die gebieden waar dit in verband met de voorbereiding nog mogelijk was.

Voor wat betreft de problematiek in de sociale werkvoorziening was reeds eerder door de gezamenlijke, in Limburg opererende vakbonden, afgesproken in voorkomende situaties samen te strijden tegen onrechtvaardige maatregelen. Een en ander is aanleiding geweest dat het dagelijks bestuur van de ABW, ondersteund door bestuurders en kaderleden van de beroepsgroep sociale werkvoorziening actief heeft deelgenomen aan de gevoerde acties. De ABW beoogde daarmee dat de door alle vakorganisaties bestreden voorstellen door het parlement verworpen zouden worden. Inmiddels is ons uit de gevoerde debatten duidelijk geworden dat er een parlementaire meerderheid is welke de voorgestelde maatregelen goedkeuren. Weliswaar waren bij het ter perse gaan van dit vakblad de stemmingen nog niet gehouden.

De verwachting dat de wetsvoorstellen aangenomen worden is groot. De debatten inzake de kortingen op het ziekgeld zijn nog niet gehouden. Inmiddels heeft ook de Raad van State aan de regering geadviseerd deze voorgenomen maatregel niet door te laten gaan. Ondanks dit advies heeft de regering het wetsvoorstel toch aan de kamer aangeboden. Wij blijven hopen en vertrouwen dat het gezonde verstand mag zegevieren. Het parlement heeft echter het laatste woord. Mocht onverhoopt de voorgenomen maatregel wet worden zo zal ook de ABW bij de komende CAO-onderhandelingen de eis: doorbetalen 100% salaris tijdens ziekte, bij de werkgevers op tafel leggen.⁴⁸⁰

1985

De voorzitter blikt terug naar het afgelopen jaar maar kijkt ook naar de toekomst

De afgelopen twee jaar hebben we een sterke teruggang in ons sociaal verzekering- en sociaal zekerheidsstelsel moeten inkasseren. Voor uitkeringsgerechtigden en zij, die een sociale zekerheidsuitkering ontvangen zal 1985 het dieptepunt van dat dal zijn. Voor werkenden lijkt lichte verbetering in zicht, veel zal afhankelijk zijn van de vorm waarin de CAO-voorstellen ter tafel komen.

Wanneer het aksent gelegd wordt op verdergaande arbeidstijdverkorting zal de koopkracht weinig of niet stijgen. Overduidelijk is reeds geconstateerd dat in 1985 de ontkoppeling tussen werkenden en niet-werkenden een feit is geworden. Aan een zijden draad hangt nog de netto/netto koppeling voor die uitkeringsgerechtigde welke de alleenverdiener en dus enigste kostwinner is voor het gezin.

Al de anderen worden duidelijk op een verdere afstand gezet. Steeds weer wordt het gezamenlijk gezinsinkomen als maatstaf gesteld. Natuurlijk beseffen wij best dat een en ander de laatste jaren sterk uit de hand was gelopen en dat ook wij vaak moesten constateren dat bepaalde gezinnen een vorstelink inkomen genoten.

Bijzonder triest echter zijn de nu genomen maatregelen voor die gezinnen welke al reeds aan de minimumnorm zaten en waarbij de echtgenote of partner met veel inspanning poogde het geringe gezinsinkomen wat op te vijzelen. Deze gezinnen komen nu echter van de wal in de sloot terecht. Aangezien wij ons steeds bijzonder inspinnen voor de meest zwakken in onze samenleving betreuren wij de genomen maatregelen ten zeerste.

⁴⁷⁸ ABW-Vizier 1984-11

⁴⁷⁹ ABW-Vizier 1984-11

⁴⁸⁰ ABW-Vizier 1984-11

Veelal is het in de gegeven omstandigheden beter het verwerven van de extra inkomsten te beëindigen om zodoende financieel weer op het minimum niveau terug te komen.

En en ander is het uitvloeisel van o.a. de per 1 januari 1984 ingevoerde Wet op de tweeverdieners en het tweemaal korten van 3% op het dagloon van uitkeringsgerechtigden.

Inmiddels hebt U via pers of via het vakblad gelezen dat het de ABW ernst is in 1985 de financiële ruimte welke bij de werkgevers aanwezig is, aan te wenden voor inkomensverbetering van de werkenden. Evenzo zal getracht worden diegene welke het arbeidsproces moeten verlaten te behoeden voor een verdere terugval dan de terugval die zij in het verleden moesten inkasseren. De niet tot uitdrukking gekomen prijskompensatie in de twee afgelopen jaren hebben de rendementen van de werkgevers behoorlijk verbeterd. Het creëren van meer werkgelegenheid hetgeen eveneens tot de doelstelling behoorde is echter faliekant mislukt. De ABW is de mening toegedaan dat het korter werken per dag of per week geen bijdrage levert aan het werkloosheidsprobleem. De praktijk heeft een en ander inmiddels bewezen. Vandaar dat de ABW ook duidelijk afstand neemt van de gestelde eisen van de andere vakbonden welke van mening zijn dat verdere beschikbaarstelling van prijskompensatie noodzakelijk is. Ondanks de tegengestelde meningen in de vakbondswereid mogen wij zeggen dat er een redelijke vorm van samenwerking is in het Limburgse.

Willen wij in 1985 in het kader van de CAO-onderhandelingen resultaten boeken voor de de werkers, is het zaak met volle inzet en een goede onderlinge samenwerking de taken aan te pakken.⁴⁸¹

Topsalarissen van ambtenaren omhoog! TER VOORKOMING VAN FRAUDE!!

Degenen onder U die regelmatig de dagbladen lezen en de aktualiteiten op de TV volgen hebben kennis kunnen nemen van de stelling "de topsalarissen van de ambtenaren moeten omhoog, ja zelfs verdubbeld worden".

Het huidige salarissysteem met een maximering tot ongeveer f 130.000,- per jaar bruto betekent dat velen de ambtelijke wereld vaarwel zeggen en overstappen naar het bedrijfsleven. Het aantrekken van kwalitatief goede krachten gaat steeds moeilijker aangezien het bedrijfsleven royaler met de beurs kan omspringen. Het onlangs in het nieuws gekomen schandaal bij het ABP zou zijn oorsprong vinden in de lage beloning. Aldus de vertegenwoordigers van de hoge ambtenaren. De ABVA/KABO ondersteunden onlangs de eisen tot verhoging van de topsalarissen. Wij als ABW ondersteunen deze verlangens beslist niet.

Het is toch van de gekke dat de uitkeringsgerechtigden en de minimuminkomens verder omlaag gaan of gelijk blijven, hetgeen toch nog een verlaging van koopkracht inhoudt, en de topsalarissen zouden zo maar even verdubbeld worden. De overheid laat niets na om zijn uitgaven en dan speciaal in het kader van de sociale uitkeringen, te verlagen. Het is ons duidelijk welke groep de eventuele verhoging van de topsalarissen moet gaan betalen. Wij vinden het een onverstandige en onbegrijpelijke stelling van de ABVA/KABO deze eisen te ondersteunen. Bij acties voor de positieverbetering van de ambtenaren of bij de acties tegen de verlaging van de uitkeringen werden steeds de lagere ambtenaren "gebruikt" om de eisen kracht bij te zetten. De topambtenaren keken lachend toe en veroordeelden zelfs de acties. De verlaging van de inkomens van vooral de lagere ambtenaren is echter een feit geworden terwijl aan de andere kant de prestatiedruk opgevoerd werd.

Nu ontkennen wij niet dat de beloning van de topambtenaren ten opzichte van velen in het vrije bedrijf grote verschillen vertonen. De vraag is echter: verdienen de topambtenaren te weinig of verdienen de hoogstgeplaatsten in het bedrijfsleven te veel?

Wij zijn van mening dat de betalingen in het vrije bedrijf, wij praten bewust niet van beloningen, extreem hoog zijn. Wij kunnen het noemen van namen en bedrijven gerust achterwege laten. Iedereen weet dat zeer veel bedrijven in financiële problemen geraakt zijn door mismanagement, onkunde en onttrekking van grote sommen geld. Het faillissement van het bedrijf trof alleen de werknemers welke van de ene op de andere dag zonder werk en vaak zonder financiële middelen kwamen te zitten. De veroorzakers van de ellende waren reeds lang met de buit vertrokken.

Het ontvangen van een hoog tot zeer hoog salaris heeft niet kunnen leiden tot behoud of uitbreiding van de werkgelegenheid en beslist niet bijgedragen aan economische groei. Het ontvangen van een topsalaris betekent niet automatisch topprestaties of topkennis. In ons vakblad VIZIER hebben wij meerdere malen stelling genomen tegen de grote verschillen tussen minima m en maxima. Grotere kennis, meer verantwoordelijkheid en grotere inspanning mag best beloon worden. Dat dit vaak gepaard gaat met verschillen van het tienvoudige en meer vinden wij als ABW onverantwoord. Wij zijn van mening dat de huidige maximale salarissen van de top-ambtenaren gehandhaafd moeten worden. Immers naast de bruto salarissen weten deze heren nog wel enkele trucjes te verzinnen in het kader van onkostenvergoeding, reiskosten etc.

---

⁴⁸¹ ABW-Vizier 1985-01

*Wanneer men van vakbondszijde of van overheidskant blijft stellen dat de lage salarissen van de topambtenaren fraude in de hand zou werken moet men zich niet verwonderen als de steeds weer gekorte uitkeringsgerechtigden illegaal gaan werken of zelfs proletarisch winkelen. Wij keuren dit uiteraard niet goed. In voorkomende gevallen hebben wij echter meer begrip voor de laatsten dan voor de eersten.*⁴⁸²

Hoofdbestuurder

Op 10 april overleed Frits op den Camp. Hij was een van de eerste hoofdbestuurder tijdens de oprichting van de bond in september 1944.⁴⁸³

GENADESLAG VOOR STELSEL SOCIALE ZEKERHEID

Het kabinet heeft haar doelstelling bereikt.

Aan de vooravond van het paasweekend verscheen de Minister van Financiën glimlachend voor de televisie. Hij was uitermate verheugd dat het kabinet, weliswaar niet geheel, doch in grote lijnen akkoord was gegaan met de verdere bezuiniging op het stelsel van de sociale verzekering en zekerheid. Het voorstel van de regering voorziet in het vervangen van de huidige WW en WWV in een nieuwe Werkloosheidswet welke op 1 januari 1986 dient in te gaan. Ronduit schandelijk noemen wij deze bezuinigingsplannen. Het betekent de genadeslag voor ons stelsel van sociale zekerheid. De hoogte van de uitkering begint met 70% van het laatstverdiende loon. Na een half jaar daalt de uitkering in halfjaarlijkse stapjes tot 70% van het minimumloon. Indien meer mensen in het gezin van deze ene uitkering moeten rondkomen bestaat het recht op een toeslag van 30% van het minimumloon. De uitkeringsduur varieert van een half jaar tot vijf jaar. Oudere werklozen boven de 50 jaar zullen niet in de bijstand terecht komen maar ontvangen een Inkomensvoorziening Oudere Werklozen (IOW). Dit betekent dat zij hun eigen huis niet meer behoeven "op te eten".⁴⁸⁴

VERDERGAANDE ARBEIDSTIJDVERKORTING. Middel ter bestrijding van werkloosheid of prestigekwestie?

Verkorting van de wekelijkse arbeidstijd tot 38 en zelfs tot 36 uur is sedert 1983 het belangrijkste onderwerp van discussie tussen werkgevers en werknemers tijdens de CAO-onderhandelingen.

Eind 1982 werd door de sociale partners (werkgevers en werknemers) een sociaal akkoord gesloten. Dit sociaal akkoord was gericht op herstel van rendement voor het bedrijfsleven en herverdeling van arbeid. Afgesproken werd dat de werknemersorganisaties zouden afzien van looneisen en zelfs de prijskompensatie ter beschikking stelden. In ruil hiervoor zou de arbeidstijd verkort worden tot 38 uur. Niet iedereen stond te trappelen om uitvoering te geven aan de gemaakte afspraken. De werkgevers wilden of konden niet tegemoetkomen aan de afspraak de arbeidstijd te verkorten tot 38 uur per week. De werknemers hadden bereids hun koopkracht zien dalen door verhoging van belastingen en premies. Zij waren meer geporteerd voor een salarisaanpassing dan voor korter werken. De economische toestand dwong ons echter genoeg te nemen met bevrozing van de salarissen. Zeer langzaam kwam de arbeidstijdverkorting op gang. In overleg tussen werkgever en werknemer diende de arbeidstijdverkorting te worden ingevuld. Doelstelling was; herbezetting van vrijgekomen ATV-uren. Aangenomen in 1985 kan worden vastgesteld dat door de werknemers gemiddeld vijf procent prijskompensatie (salaris) is ingeleverd. In dezelfde periode is slechts 1½ % meer werkgelegenheid gekreëerd.

In sommige bedrijven of bedrijfstakken is in het geheel geen werkgelegenheid geschapen door het verkorten van de arbeidstijd. In het merendeel van de bedrijven is de verkorting van de arbeidstijd op een oneigenlijke wijze ingevuld. De meest voorkomende oplossingen zijn: vaststellen kollektieve vrije dagen; verlengen van de pauzetime; verlaten van de begintijd of vervroegen van de eindtijd. Als resultaat constateerden wij dat de werknemers in een kortere tijd dezelfde hoeveelheid werk moeten afleveren. Werkgelegenheid werd niet uitgebreid. De werknemers hebben vijf procent salaris ingeleverd en moeten hetzelfde werk in minder tijd verrichten. Derhalve betalen zij zelf hun arbeidstijdverkorting. Begrijpelijk dat de ABW zich verzet tegen verdergaande arbeidstijdverkorting en daarbij de prijskompensatie of initiële loonaanpassingen verloren ziet gaan.

Reeds eerder hebben wij in ons vakblad VIZIER stelling genomen tegen deze ontwikkeling. De ABW is niet tegen verdergaande arbeidstijdverkorting.

De ABW is wel tegen een ongenueanceerde eis de arbeidstijdverkorting op korte termijn terug te brengen tot 36 uur. Als motivering voor onze afwijzing stellen wij het volgende:

⁴⁸² ABW Vizier 1985-03

⁴⁸³ ABW Vizier 1985-05; bidprentje zie de website van Rijckheyt

⁴⁸⁴ ABW-Vizier 1985-05

- Ook al kennen wij aan de arbeidstijdverkorting de waarde toe van herverdeling van arbeid, moet toch gekonstateerd worden dat de in 1983 ingezette arbeidstijdverkorting nauwelijks heeft bijgedragen aan verlaging van de werkloosheid. Vele instanties hebben hiertoe een onderzoek gedaan. Allen kwamen tot een bedroevend resultaat.
- Verdere arbeidstijdverkorting zal gelijke tred dienen te houden met de produktiviteitsstijging. De kosten van de verdergaande arbeidstijdverkorting zal door het bedrijfsleven betaald moeten worden. De koopkracht voor de werknemers moet behouden blijven of toenemen.
- Een te snelle verkorting van de arbeidstijd brengt de ondernemers duidelijk in de problemen. Niet alleen voor wat betreft de organisatorische aspecten maar het langzaam op gang komende economisch herstel zal weer een gevoelige klap krijgen. Alleen op nationaal nivo de arbeidstijd drastisch verlagen en tegelijkertijd de internationale concurrentie te lijfgaan is een onmogelijke opgave. Nu kan men wel stellen dat de ABW beslist niet de belangen van de werkgevers behoeft te beschermen. Wanneer het bedrijfsleven met afzetproblemen kampt is een van de eerste maatregelen het afstoten van personeel. Om deze reden dient de ABW wel degelijk mee te waken voor het behoud van werkgelegenheid.
- De voorbije periode heeft ons geleerd dat de in gang gezette arbeidstijdverkorting op een verkeerde wijze wordt toegepast. Het verdient aanbeveling eerst zorg te dragen dat de arbeidstijdverkorting wordt ingevuld conform de doelstelling. Vervolgens zal men een oplossing moeten zoeken voor de organisatorische problemen. Eerst wanneer het stramien gereed is kan verdergaande arbeidstijdverkorting zinvol worden ingevuld.
- Tijdens de CAO-onderhandelingen voor het kontraktjaar 1985 botsten de meningen van werkgevers en werknemers omtrent de 36-urige werkweek. Gelukkig heeft het gezonde verstand gezegevierd en gaat men akkoord met een studie naar de mogelijkheden van een verdere verkorting van de arbeidstijd.

Het behoeft beslist niet te resulteren in het terugbrengen van de wekelijkse arbeidstijd tot 36 uur. De verlaging van de arbeidstijd kan ook op jaarbasis toegepast worden. Uitgaande van de doelstelling; verlaging van het werkloosheidscijfer, betekent ook dat andere maatregelen van toepassing verklaard kunnen worden. De ABW heeft met betrekking tot verlaging van het werkloosheidscijfer reeds eerder betoogd dat vervroegde uittreding meer direkter effect sorteert met betrekking tot de werkgelegenheid.

*Zo heeft de Bondsraad van de ABW zich in 1984 uitgesproken voor een pensioengerechtigde leeftijd bij het bereiken van de 60-jarige leeftijd of bij het voleindigen van 40 arbeidsjaren. De Bondsraad heeft zelfs de verplichting gesteld op 60-jarige leeftijd het arbeidsproces te beëindigen. Deze verplichte uittreding mag niet alleen beperkt worden voor de werknemers in de industriële bedrijven. In alle sectoren van het bedrijfsleven en de vrije beroepen zal deze maatregel ingevoerd moeten worden om zodoende een zinvolle bijdrage te leveren aan de herverdeling van de arbeid. Een en ander kan niet tot resultaten leiden als het inkomen na beëindiging van de werkzaamheden sterk verlaagd wordt. Wanneer de politieke wil aanwezig is deze benaderingswijze te kiezen ter bestrijding der werkloosheid is een oplossing voor het financiële vraagstuk niet zo moeilijk.*⁴⁸⁵

Gesjoemel met werk en werknemers

Er is in sommige sectoren van de arbeidsmarkt langzaam iets meer werkgelegenheid voorhanden.

Maar de werkgevers nemen werknemers aan **zonder** een gebruikelijke deugdelijke arbeidsovereenkomst. (dus zoals normaal zou zijn, een arbeidsovereenkomst, waarin de wederzijdse rechten en plichten en eventuele andere afspraken en voorwaarden zijn vastgelegd)

Hierin zijn zij vindingrijk:

- Werknemers heten dan afroepkrachten of oproepkrachten; ook wel genoemd invalkrachten, stand-by-werknemers of medewerkers op freelance basis enz.; in ieder geval zijn het allemaal werknemers die géén vast dienstverband hebben, maar alléén komen werken als zij door de werkgever worden opgeroepen (ook al is dat soms gedurende een langere periode misschien wel voor 30, 35 of zelfs 40 uur per week);
- De arbeidsovereenkomst heet in de hierboven genoemde situaties een zogenaamd nul-uren-contract of meestal een ambulante-overeenkomst.

Het systeem lijkt op dat van de constructie van een uitzendbureau. Maar die voldoen aan een reeks wettelijke bepalingen en de uitzendkracht weet exact waar hij aan toe is.

Het is echter een bedenkelijke ontwikkeling, dat Jan en alleman en zelfs op het oog solide -ook grotere- bedrijven zich steeds meer van deze constructie met AMBULANTE-OVEREENKOMSTEN gaan bedienen.

⁴⁸⁵ ABW-Vizier 1985-06

En dat niet alleen om extreme drukte en pieken in het werk op te vangen of in geval van tijdelijke vacatures bv. ten gevolge van ziekte of vakantie van vaste medewerkers. Nee, het gaat in veel gevallen over zeer lange periodes en soms zelfs gewoon het hele jaar door; dus niet waarvoor ze bedoeld zijn namelijk om tijdelijk uit te helpen, maar simpel vaak in plaats van medewerkers in vaste dienst.

Veel bondsleden bezochten het kantoor vanwege ontstane problemen met zulke overeenkomsten.

Vakbond ABW bekeek diverse overeenkomsten. Er schortte veel aan.

In een normale arbeidsovereenkomst worden de wederzijdse rechten en plichten omschreven; in de ambulante-overeenkomst was dat wel even anders!

Een ambulante-overeenkomst is géén échte overeenkomst. Het is niets meer dan een brief, waarin de werknemer toezegt in voorkomende gevallen (tegen een bepaald bruto uurloon, waarop hij loonbelasting en een aantal gebruikelijke premies inhoudt) gebruik zal maken van de door U aangeboden diensten en waarin U als werknemer toezegt dat U zich in principe beschikbaar houdt om na een oproep te komen werken. Méér is het niet!

Er is pas sprake van een échte overeenkomst gedurende die uren dat U ook daadwerkelijk gaat werken. In feite ontstaat er telkens opnieuw een (nieuwe) arbeidsovereenkomst als de werknemer gehoor geeft aan een oproep.

De hierboven genoemde ambulante-overeenkomst geeft verder een opsomming van allerlei zaken, waartoe of waarin de werkgever **geen verplichtingen** op zich neemt en waarop de werknemer dus ook **geen rechten** kan doen gelden.

Dit betekent meestal o.a.:

- geen vakantierechten;
- geen vakantietoeslag;
- geen overuren;
- geen andere compensaties van welke aard dan ook;
- een variabel aantal werkuren en werkdagen per maand zónder een bepaald minimum aantal en ook geen vastgesteld maximum aantal;
- geen bepaald minimum basissalaris per maand;
- Onzekerheid of in Uw situatie de normale sociale verzekeringswetten van toepassing zijn of niet.

Dan volgen er een aantal richtlijnen, waaraan U zich strikt dient te houden op straffe van... enz.

En warempel, er wordt ook melding gemaakt van een "recht": U bent namelijk vrij om wel of niet aan de oproep gehoor te geven en U mag zelfs voor een andere werkgever werkzaamheden verrichten. Over wat deze "vrijheid" en dit "recht" betreft lijkt ons het geven van commentaar een wat overbodige zaak; of als u perse toch iets wil horen: "een wassen neus"!

Gesjoemel met werk

Als deze ontwikkeling zich voortzet en als steeds meer werkvers hun werk op een dergelijke wijze laten verrichten, dan gaan wij in sommige sectoren van de arbeidsmarkt sombere tijden tegenmoet. Met veel moeite verworven rechten ontglippen ons weer. Werk wordt dan een product op de vrije markt.

De toekomst is dan, dat je werk in de aanbieding krijgt, een kwestie van vraag en aanbod; zo van "wie het voor de laagsteprijs doet, die mag voor mij werken...."

De wet van de jungle komt dan om de hoek kijken en dan ben je werkelijk overgeleverd aan de leeuwen.

Gesjoemel met werknemers

In de branches waar veel ambulante-overeenkomsten voorkomen wordt -in geval van oneigenlijk gebruik van deze constructie- geprofitteerd van de werknemers. Wie om nadere toelichting vraagt ofwel zijn werkgever wil houden aan een mondelinge toezegging is lastig en loopt de kans om niet meer opgeroepen te worden.

Zó worden mensen tegen elkaar uitgespeeld, want er zijn voorlopig nog voldoende mensen die willen werken of die noodgedwongen alles aannemen wat ze kunnen krijgen, "als ze maar werk hebben"!

En opnieuw gaat de spiraal-van profiteren-van-mensen weer draaien, totdat ook deze mensen door allerlei negatieve effecten en problemen er genoeg van krijgen en het hele spel begint weer van voren af aan.

Conclusies

De bespiegeling hierboven over gesjoemel met werk en werknemers is wellicht wat zwart-wit getekend. Heel bewust is dat gedaan, want het moet een **waarschuwing** zijn!

Van de andere kant moeten wij ook genuanceerd blijven en niet iedereen over één kam scheren.

Laten wij het als volgt stellen,

- VOOR WAT BETREFT DE WERKGEVER

Als deze voldoet aan de wettelijke bepalingen en andere voorschriften; áls hij deze constructie alléén toepast waarvoor hij bedoeld is (bij pieken en tijdelijke vacatures), m.a.w. als hij dus op een bona-fide wijze te werk gaat, dan is deze constructie voor hem een goed middel om zijn tijdelijk-arbeids-probleem op te lossen.

Wanneer een werkgever echter dit middel gaat benutten om zo permanent of structureel zijn werk verricht te krijgen, dan is hij het eigenlijk niet waard dat er zich nog mensen bij hem aanbieden om zich voor een oproep om te komen werken beschikbaar te houden.

- VOOR WAT BETREFT DE WERKNEMER

Als men graag vakantiewerk wil hebben;

- als mensen graag slechts een beperkt aantal uren per dag of per week willen werken;

- als mensen perse de vrijheid willen hebben om wel of niet op een oproep te reageren als hen dat wel of niet schikt;

- als ze bovendien goed op de hoogte zijn en accoord gaan met de condities die bij dit soort overeenkomsten horen, ook dan is deze constructie een redelijke mogelijkheid om toch nog wat te werken en erbij te verdienen.

Wanneer U echter kostwinner bent of wanneer U om andere redenen uit bent op een behoorlijke baan, maak dan - voor uw eigen bestwil- géén gebruik van aanbiedingen zoals hierboven omschreven (de 0-uren-contracten, afroepkrachten, ambulante overeenkomsten enz), doch tracht zo snel mogelijk een VASTE DIENSTBETREKKING te zoeken. Immers alléén een vaste dienstbetrekking met een degelijke arbeidsovereenkomst is voor uw situatie dan een baan mét een reëel toekomstperspectief.

Let op Uw rechten

Als je maar werk hebt" dat lijkt een mooie leuze, maar pas ermee op! Een mens hoeft niet alles te accepteren! Er zijn minimale normen en voorwaarden, waaraan het laten verrichten van werk dient te voldoen en waar U als werknemer recht op hebt.

Laat U die rechten niet ontnemen!

Zorg er bovendien voor dat een werkgever niet de kans krijgt om mensen tegen elkaar uit te spelen!

WIJ ALS ALGEMENE BOND VAN WERKNEMERS ZULLEN OP DE DAARTOE GEËIGENDE PLAATSEN ALLES IN HET WERK STELLEN OM HET GESJOEMEL MET WERK EN MET WERKNEMERS TEGEN TE GAAN.

MOCHT U ALS WERKNEMERS NEGATIEVE EFFECTEN OF PROBLEMEN ONDERVINDEN VANWEGE UW AMBULANTE OVEREENKOMST SITUATIE, BRENG DAN EENS EEN BEZOEK AAN ONS BONDSKANTOOR.⁴⁸⁶

KOOPKRACHTHERSTEL BOVEN ARBEIDSTIJDVERKORTING

ABVA/KABO en CFO weer terug op de goede weg.

De ambtenarenbonden ABVA/KABO en CFO hebben de gestelde eis; een 36-urige werkweek in 1986 ingetrokken. Het streven van genoemde ambtenarenbonden zal nu gericht worden op herstel van de koopkracht voor de aangesloten leden. Eind 1984 spraken de gezamenlijke bonden binnen het FNV alsook binnen het CNV met elkaar af dat tijdens het komende CAO-overleg de nadruk gelegd zou worden op arbeidstijdverkorting en wel in die zin dat uiterlijk in 1986 de 36-urige werkweek een feit zou zijn. De bereidheid werd uitgesproken dat in ruil daarvoor de prijscompensatie ter beschikking gesteld werd.

Tegelijkertijd werd hiermee voorkomen, dat de inkomensverschillen tussen werkenden en niet-werkenden te veel uit elkaar zouden groeien.

De ABW heeft zich vanaf den beginne verzet tegen het streven naar een 36-urige werkweek onder gelijktijdige beschikbaarstelling van de prijscompensatie. Voor de vaststelling van het beleid zijn onze leden uitvoerig gehoord. Voor het indienen van het arbeidsvoorwaardenpakket wordt vooraf overleg met de leden gepleegd. In alle geleidingen van onze Bond werd aangedrongen op koopkrachtherstel. Verlaging van belastingen en sociale premies werd niet voldoende geacht om de koopkracht op peil te houden.

Het besluit van de ambtenaren-bonden om het streven te richten op financiële verbeteringen komt ons derhalve niet vreemd voor.

Gelijk ook onze leden voorstander zijn van koopkrachtherstel is het niet verwonderlijk dat ook de ambtenaren, welke de afgelopen jaren duchtig gekortwiekt zijn, de financiële armslag iets willen verruimen. Om de werkgelegenheid toch nog iets op te vijzelen spreekt men ook in de ambtenarenbonden van een vervroegde uittreding. Ook deze eis komt ons niet vreemd voor. In diverse artikelen van ons vakblad VIZIER en ook tijdens het arbeidsvoorwaardenbeleid heeft de ABW steeds de nadruk gelegd op vervroegde uittreding als bijdrage aan het grote probleem van de werkloosheid. Het idee van arbeidstijdverkorting wijzen wij beslist niet af. Het tempo waarin dit gerealiseerd dient te worden zal echter trager moeten worden dan door de grote vakbonden als doelstelling is gestart. De ambtenarenbonden zijn weer terug op de goede weg. Wij twijfelen er niet aan dat ook de andere bonden en met name de industriebonden op hun schreden terugkeren en de eis te komen tot een 36-urige werkweek in 1986 naar een later tijdstip doorschuiven.⁴⁸⁷

⁴⁸⁶ ABW-Vizier 1985-07/08

⁴⁸⁷ ABW-Vizier 1985-09

VERKIEZINGEN HOOFDBESTUUR

Aangekondigd wordt, dat voor de verkiezingen van het hoofdbestuur op 11 november H.M. Consten, G.J. Hensen, J.H. Butler, F.L. Goossens; W.A. Wittenbernds en J. Struver aftredend zijn.⁴⁸⁸

UNIEKE BIJEENKOMST VAN KADERLEDEN

De normale cafégängers keken verbaasd op. Op vrijdag de dertiende september was het tegen acht uur een drukte van belang in het Kerkraadse café het Palet. Het grote aantal aanwezigen verraste de "insiders" die verwachtten dat een vakbondsvergadering tussen de vijf en de tien bezoekers kon opleveren. Lag het aan het T.V.-programma van die avond? Broeide er iets? Maar stipt om acht uur liep de zaak weer wat leeg. Vierentwintig mannen en één vrouw, allen kaderleden van de ABW, zochten de vergaderzaal op, achter het café.

Het plan bestond al veel langer, maar "het was er nooit van gekomen": er zijn zóveel dingen. Je hoorde wel vaak iets over mekaar en zo eens per jaar zag je elkaar ook wel, maar je kent niemand ècht. Daar hadden ze het al vaker over gehad in de beroepsgroepen. Dat moest maar eens veranderen.

De beroepsgroepen in de metaal hadden het initiatief genomen. De bondsraad en de Algemene Vergadering, dat zijn altijd vergaderingen waar zeer veel onderwerpen in zeer korte tijd behandeld worden. Je wist niet altijd even goed wat de ander nou *precies* bedoelde en waar die echt naar toe wilde. Door het tijdgebrek kwam je er niet altijd aan toe goed te luisteren naar elkaars argumenten, vaak lagen de standpunten al muurvast. In het hoofdbestuur was Wiel Max van DSM er ook over begonnen. Toevallig op hetzelfde moment. Daarom had Johan Struver al aangekondigd dat de metaalgroepen alle beroepsgroepen zouden uitnodigen voor een informele bijeenkomst zonder agendapunten.

Metaalvoorzitter Joop Geesink fungeerde als gespreksleider vanavond. Hij benadrukte nog eens krachtig dat dit géén besluitvormende vergadering was, maar een bijeenkomst met als doel elkaar wat beter te leren kennen, zodat de onderlinge samenwerking tussen de beroepsgroepen wat beter op gang kon komen. Tenslotte ben je (kader)-lid van de bond om SAMEN de kar te trekken. Later had hij het daarmee nog heel even moeilijk: deze vergadering besluit....."Ja, ik ben nu eenmaal niet anders gewend", lachte hij meteen ter verontschuldiging.

Toen de steenkolenmijnen gesloten werden, kwamen de leden van de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf overal terecht. Om goed op te komen voor hun belangen, besloot de vakbond, die inmiddels zijn naam had veranderd in Algemene Bond van Werknemers, de vroegere plaatselijke afdelingen op te heffen. In plaats daarvan zijn er de beroepsgroepen gekomen. Deze en hun besturen gingen zo zelfstandig mogelijk werken. Daardoor kon het gebeuren, vond een van de kadernissen, dat het kader zich verder op de eigen beroepsgroep specialiseerde. Dat dat ook ertoe leidde dat men in de bondsraad en de Algemene Vergadering ook vooral oog had voor die zaken die voor de eigen groep belangrijk waren en minder voor het algemeen, was een onbedoeld neveneffect. Juist daarom is er toen al, vijftien jaar geleden, ooit een plan geweest voor vergaderingen als deze, maar door de omstandigheden van toen is dat plan nooit uitgevoerd.

Een van de onderwerpen die werden aangesneden, is de LEDENWERVING. Hoewel het met de aanwas van nieuwe leden erg goed gaat, is het nooit genoeg natuurlijk. De ABW doet niet echt veel aan ledenwerving: er is wel een premie en er worden ook wel eens pennen ingekocht, maar deze propaganda, vonden sommigen, is ten onrechte nooit de ruggegraat van het bondsbeleid geweest. Een handvol enkelingen doen hun best -in hun woonwijk of in hun bedrijf-, maar kunnen ook niet alles. Als je daarentegen kijkt, wat er vroeger allemaal gebeurde, herinnert iemand zich nog, toen er op zeker ogenblik gezegd werd: binnen een jaar hebben we duizend nieuwe leden erbij. Vraag niet of dat eenvoudig was, maar aan het einde van dat jaar waren ze er.

Een ander plan was, om in elke beroepsgroep één of twee mensen te vinden, die zich speciaal met de ledenwerving zullen belasten. En toen kwamen de ideeën. Die ledenwerfers zouden allemaal regelmatig moeten samenkomen om de resultaten te beoordelen en voor de komende periode een plan te maken: op welke woonwijken welke bedrijven gaan we ons richten met de ledenwerving; hoe pak je de werving aan; hoe laat je de werknemers zien dat het belangrijk is om lid te zijn van een vakbond; op welke wijze maak je duidelijk dat de ABW-leden een zéér goede persoonlijke service kunnen krijgen en dat de ABW-kontributie zéér laag is; hoe krijg je een betere bekendheid; hoe bereik je dat (vooral) de wat jongere leden die misschien graag willen meewerken als vrijwilliger en ook hun mening willen laten horen, over de drempelkomen?

En over SCHOLING spraken ze, hoe je het beste als OR-lid kunt functioneren. Dat het bijzonder nuttig is voor OR-leden, als ze vergaderingen van de vakbond bijwonen. Zou de ABW dat moeten verplichten aan kandidaten voor de ondernemingsraad? Of zou een cursus vergader- en gesprekstechniek geen goed idee zijn voor veel kaderleden?

⁴⁸⁸ ABW-Vizier 1985-09

Er bleef nog veel te praten over en avond is kort, van acht tot half elf moest je, zo vond de voorzitter, niet meer in de vergaderzaal zitten. In het café was óók nog plaats. Tot zo laat als iedereen wenste.

Het initiatief voor bijeenkomsten als deze mocht niet meer verwateren, meende iedereen. De hoeveelheid ideeën, wensen en voornemens was al een doorslaggevend argument daarvoor. Maar ook de beoogde samenwerking tussen de beroepsgroepen en de groeiende interesse voor het werk van elkaar speelde een grote rol van betekenis. De beroepsgroep DSM Chemie kondigde aan dat deze bijeenkomst, vijftien jaar geleden al gewenst en nu toch nog gerealiseerd, beslist niet de laatste zou zijn. Binnenkort zullen de vaste klanten van een café in Beek verbaasd opkijken.⁴⁸⁹

REGERINGSPLANNEN 1986, 3e dinsdag in september

Kritiek is niet ongegrond. De regeringsplannen voor het komende jaar zijn kenbaar zijn gemaakt. De toonzetting en de te nemen maatregelen zijn milder dan de voorgaande jaren. Een en ander heeft ongetwijfeld te maken met de komende kamerverkiezingen in 1986. De politieke partijen welke verantwoordelijk zijn voor het gevoerde beleid in de afgelopen jaren zullen alle zeilen moeten bijzetten om na de verkiezing nog een kans te maken wederom de dienst uit te maken. Vanuit onze statutaire bepalingen kunnen wij geen politieke uitspraken doen voor links of rechts. Wij beoordelen slechts de voorgestelde en uitgevoerde maatregelen op het sociale aspect. Tot nu toe kwam hun beleid vaak neer op "ieder voor zich" en "God voor ons allen".

Iedereen van hoog tot laag die de leeftijd bereikt van 60 jaar zal zijn werkkring dienen te verlaten om plaats te maken voor de jongeren. De beloning dient afgestemd te zijn op 75% van het laatstelijk genoten salaris. De kosten verbonden aan deze vervroegde pensionering zal gezamenlijk door werkgevers en de werknemers via een premie opgebracht moeten worden. Daarentegen staat een sterke verlaging van de WW-premie, aangezien op ruime schaal tot herbezetting moet worden overgegaan.

Dat ons protest en de protesten van de andere vakorganisaties en maatschappelijke belangengroepen niet ongegrond zijn bewijst de openlijke kritiek van zo'n 173 prominente Nederlanders.

Hieronder treffen wij geestverwanten aan van de huidige regering, alsmede enkele kerkelijke leiders. Oud-KVP-minister Veldkamp, de architect van ons sociaal verzekeringsstelsel alsmede oud CDA-minister Boersma schaarden zich in de rij van tegenstanders tegen het kabinetsvoornemen. Bij het verschijnen van dit vakblad hebben de algemene politieke beschouwingen reeds plaatsgevonden. Na de behandeling van het omstreden kabinetsplan zullen wij weten welke klap weer geïnkasseerd moet worden.

Wij blijven hopen dat de van alle kanten geuite kritiek en het gegeven dat wij in '86 naar de stembus moeten gaan aanleiding mag zijn dat de voorliggende plannen van tafel, zo niet naar de prullebak gaan.⁴⁹⁰

VERVROEGDE UITTREDING OUD-MIJNWERKERS VERLENGD

In het kader van de onlangs gepresenteerde Miljoenennota 1986 is thans officieel bekend gemaakt, dat de Ministerraad besloten heeft de Vervroegde Uittredingsregeling ex-Mijnwerkers (VVU-regeling) met ingang van 1 januari 1987 te verlengen tot en met 1994. Tevens werd deze regeling op een enkel onderdeel gewijzigd.

Dat betekent dat oud-mijnwerkers onder bepaalde voorwaarden in die verlengingsperiode vijf jaar vóór hun pensioengerechtigde leeftijd vervroegd kunnen uittreden.

Zoals bekend dateert de oorspronkelijke VVU-regeling vanaf 1 juli 1979.

Zij is reeds meermaals verlengd, laatstelijk in gewijzigde vorm van 4 januari 1984 tot en met 1986.

Voorwaarden voor deelneming

De belangrijkste voorwaarde is nog altijd, dat de oud-mijnwerkers op 15 december 1965 niet alleen ten minste tien jaar onafgebroken lid moet zijn geweest van de pensioenkas van het Algemeen Mijnwerkersfonds en/of het Beamtenfonds Mijnbedrijf, maar ook dat hij op die datum lid van genoemde fondsen moet zijn geweest.

Betrokkenen kunnen dan vijf jaar vóór hun pensioneringsdatum volgens de pensioenregeling waaraan men thans deelneemt vervroegd uittreden.

Voorwaarde is dat betrokkene werkt het herstructureringsgebied Zuid-Limburg en bereid is zijn huidige werkkring te verlaten.⁴⁹¹

---

⁴⁸⁹ ABW-Vizier 1985-10

⁴⁹⁰ ABW-Vizier 1985-11

⁴⁹¹ ABW-Vizier 1985-11

Vizier

De nieuwe rubriek "Bedrijven in Vizier" verschijnt regelmatig in de Vizier.⁴⁹²

Bedenkingen tegen het CNV Plan. Sociale verzekering moet een wettelijk kader hebben

Het CNV, Christelijk Nationaal Vakverbond wil dat de overheid het huidig stelsel van sociale werknemersverzekeringen overdraagt aan de sociale partners, werknemers en werkgevers, in het bedrijfsleven. Het CNV motiveert deze stelling uit het gegeven dat werknemers en werkgevers samen de premies moeten opbrengen voor de sociale verzekering. Op zichzelf is het idee begrijpelijk en verdedigbaar.

Wij als ABW vinden dat er grote risico's schuilen in het voorgestelde systeem. Jaarlijks moeten werknemers en werkgevers het aan de onderhandelingstafel eens worden over de hoogte van de premie en de hoogte en de duur van de uitkeringen.

Wanneer een wettelijk kader ontbreekt zal de strijd en verdeeldheid in werkgevers en werknemerskamp toenemen. Momenteel is de overheid doende beslissingen te nemen over het sociale verzekeringsstelsel, waarvoor de premies door werknemers en werkgevers opgebracht moet worden. De adviesaanvraag van de overheid leverde zowel van werknemers als ook van werkgeverszijde ernstige kritiek op. Begrijpelijk dat het CNV met haar stelling naar voren komt al was het alleen maar om te bewerkstelligen dat de overheid meer gewicht toekent aan de zienswijze van werknemers en werkgevers. Uiteraard betalen beide de rekening. De overheid heeft zich reeds jaren geleden als medefinancier uit de fondsen teruggetrokken. De touwtjes blijven zij echter in handen houden.⁴⁹³

Ernstige bezwaren tegen het matigingsplan van het FNV

Verlaging sociale premies moet doorgaan

Zoals de plannen m.b.t. de inkomensontwikkeling voor 1986 op tafel liggen betekent dit een koopkrachtverbetering van een half procent voor de uitkeringsgerechtigden en ambtenarensalarissen en twee procent voor werknemers in het bedrijfsleven.

De FNV stelt zich op het standpunt dat de loonverbetering voor werknemers in het bedrijfsleven afgeroomd moet worden ten gunste van de uitkeringsgerechtigden en de ambtenarensalarissen. Daarenboven moet de verlaging van de sociale premies beperkt worden aldus het FNV. Dit betekent dat de koopkracht voor de sociale minima er in het jaar 1986 niet op vooruit gaat.

De ABW wijst dit FNV-plan af. Dit wil niet zeggen dat de ABW niet wenst op te komen voor de uitkeringsgerechtigden. Integendeel. Door de verlaging van de sociale premies gaat iedereen er een half procent op vooruit. Het afromen van de loonstijging in het bedrijfsleven ten behoeve van de groep uitkeringsgerechtigden en ambtenarensalarissen is een ingewikkelde constructie en werkt niet. Bovendien zal in het bedrijfsleven, met name in het midden- en kleinbedrijf, geen ekstra financiële ruimte zijn boven de verlaging van de sociale premies. Ook daar kan dan geen sprake zijn van koopkrachtherstel.

Wanneer in een aantal bedrijven afspraken gemaakt zijn met betrekking tot arbeidsduurverkorting welke gefinancierd wordt uit de financiële ruimte betekent ook voor deze werknemers dat de koopkrachtaanpassing aan hun deur voorbijgaat. De ABW pleit al jarenlang voor een verlaging van de sociale premies. Dit betekent een bevroering of verlaging van de bruto bedragen en een handhaving of verbetering van de netto uitkeringen. Het bewijs hiervoor is reeds geleverd per januari 1985. Door verlaging van een aantal sociale premies werden de netto-uitkeringen verhoogd. Deze tendens dient in de toekomst voortgezet te worden.⁴⁹⁴

GESJOEMEL MET WERKNEMERS (2)

Eerder hebben wij U in ons hoofdartikel gewezen op allerlei negatieve effecten en problemen, die vastzitten aan de diverse afwijkende arbeidsovereenkomsten.

Tevens hebben wij toen zeer krachtig stelling genomen tegen ondernemers en werkgevers, die misbruik maken van de hun bij wet geboden mogelijkheid om in bepaalde situaties -namelijk bij pieken en tijdelijke vacatures ed- gebruik te maken van afwijkende arbeidsovereenkomsten.

Het is hoog tijd voor een vervolg-artikel; geen uitpuittend verhaal, maar wel een reeks zeer nuttige kanttekeningen.

TER HERINNERING

Als U het vakblad bewaart dan moet U het juli/augustus nummer eens even erbij pakken; het is de moeite waard dat stuk nog eens door te lezen.

⁴⁹² ABW-Vizier 1985-11

⁴⁹³ ABW-Vizier 1985-11

⁴⁹⁴ ABW-Vizier 1985-11

Het ging over de nieuwe mode op het gebied van arbeidsovereenkomsten naast de gangbare gewone schriftelijke arbeidsovereenkomsten voor bepaalde en voor onbepaalde tijd, zoals: de afroepovereenkomsten, ambulante-overeenkomsten, nuluren-contracten, thuiswerkovereenkomsten, free-lance overeenkomsten enz.

De meeste mensen die op een dergelijke basis werken worden vaak schandalig behandeld: geen vakantierechten geen vakantietoelage, vaak geen recht op ziekteverlof, geen overuren, geen compensaties, geen vastgesteld minimum aantal werkuren en ook geen gesteld maximum aantal, geen bepaald minimum basissalaris per maand, onzekerheid of de normale sociale verzekeringswetten van toepassing zijn.

Afroepkrachten durven over het algemeen hun mond niet open te doen, uit angst niet meer te worden opgeroepen. Zó worden mensen tegen elkaar uitgespeeld!

Onze conclusies waren: ENERZIJD dat wij alles in het werk zullen stellen om dit gesjoemel met werk en werknemers tegen te gaan én om het afroepcontract in de toekomst wettelijk geregeld te krijgen; ANDERZIJD, dat ù zich in feite beter maar niet beschikbaar kunt stellen voor een werkaanbod als in de overeenkomst die U met de werkgever hebt niet aan een aantal minimale normen en voorwaarden wordt voldaan.

HET WAAROM VAN EEN VERVOLGARTIKEL

De ontwikkelingen zijn sindsdien natuurlijk verder gegaan. Het gebruik van de diverse alternatieve arbeidsovereenkomsten is hand over hand toegenomen. Handige lieden vinden nog steeds nieuwe constructies, waarmee ze als werkgever onder de gebruikelijke verplichtingen trachten uit te komen.

Intussen hebben journalisten, vakbonden en andere instanties zich ook op deze materie geworpen. Plotseling weet iedereen van alles te vertellen over het onrecht dat deze werknemers wordt aangedaan; zie koppen in de krant zoals: "afroepkrachten worden vaak schandalig behandeld", of "oproeparbeid, niet veel meer dan ontduiken van de CAO" "thuiswerkers zijn de pineut' en "wel belasting betalen, maar geen recht op uitkering".

En tenslotte zijn er hier en daar signalen, dat er op korte termijn wellicht een ommekeer in zicht is. Het voorlopige resultaat van onze protestgeluiden en andere kritische acties van werknemersorganisaties is, dat de rechter nu al geregeld een stokje steekt voor een al te grote bewegingsvrijheid van de werkgever.

Wij willen echter méér: in de toekomst moeten in de CAO's expliciet afspraken opgemaakt worden over de positie van oproepkrachten.

TYPERENDE ONTWIKKELING

Een typerende ontwikkeling aan werkgeverszijde is de toenemende zorg om juridisch goed in elkaar zittende formuleringen te vinden voor de alternatieve overeenkomsten. Men wisselt ervaringen uit. Men reikt elkaar spitsvondige formuleringen aan, zodat men op het gebied van de normale CAO-verplichtingen toch mooi buiten schot blijft. Men zoekt naar de grenzen van wat nog kan en van wat niet meer kan. Onjuiste en onzorgvuldige formuleringen hebben immers al geleid tot enkele hevig conflicten en zelfs tot langdurige en kostbare rechts zaken. Daarom worden tegenwoordig voor directeuren, bedrijfsjuristen en hoofden van de personeelsdienst studiedagen georganiseerd over mogelijkheden en onmogelijkheden van alternatieve arbeidsovereenkomsten; bovendien krijgen ze dan hulp en tips voor het opstellen van het hele scala van arbeidsovereenkomsten. Zij weten ook dat de marge van hun bewegingsvrijheid langzaam kleiner wordt!

LAAT U NIET AFBLUFFEN

Veel werkgevers beginnen dus intussen wat meer op hun tellen te passen.

Dat neemt niet weg dat er Juridisch gezien nog veel rommel op de markt is: overeenkomsten waarin het ronduit slecht gesteld is met de rechtspositie, de rechtszekerheid, van de afroepkracht. De afroepkracht is vaak, zonder mogelijkheden tot verdere ontplooiing elders, met handen en voeten gebonden aan een contract van een paar -onbepaald aantal- rottige uren werken per week. Hij moet telkens maar afwachten wanneer en voor hoe lang hij nu weer opgeroepen wordt. Hij is, zo lijkt het soms, een soort gevangene van een groezelig systeem. De werknemer is helaas vaak niet op de hoogte van zijn rechten en plichten. Hij laat zich dan ook al snel afbluffen door zijn baas ....

In veel gevallen is dit echter niet nodig! Menig werkgever is óók niet op de hoogte van bestaande voorschriften en de vele beperkingen waaraan ook de afwijkende arbeidsovereenkomsten onderworpen zijn. Veel werknemers met bv. een afroepovereenkomst laten zich naar onze mening te snel aan de kant zetten. Wij zijn ervan overtuigd dat U vaak méér rechten hebt dan U zelf denkt.

Als in Uw situatie de volgende elementen van toepassing zijn:

- het verrichten van arbeid,
- het betalen van een vergoeding afhankelijk van de tijdsduur,
- de gezagsverhouding en
- meerdere opeenvolgende tewerkstellingen binnen 32 dagen,

dan gaat Uw overeenkomst in principe in de richting van een gewone arbeidsovereenkomst met dezelfde rechten en plichten, zeker op het terrein van de ontslagbepalingen die van toepassing zijn.

Wij willen bij een volgende gelegenheid misschien nog eens wat dieper ingaan op de typische kenmerken van een aantal afwijkende arbeidsovereenkomsten, de regels en de beperkingen die de werkgever in acht moet nemen en de rechten en plichten waarmee U als werknemer op de hoogte dient te zijn.

OPROEP

Mocht U vragen of problemen hebben in verband met een afwijkende arbeidsovereenkomst, brengt U dan eens een bezoek aan ons bondskantoor. Wij zullen U graag adviseren, U eventueel praktische hulp bieden en zo nodig de betreffende situatie aan de kaak stellen. Wanneer U aan een of andere vorm van oproeparbeid wilt beginnen en U hebt twijfels, dan adviseren wij U eveneens dringend de aangeboden overeenkomst uit voorzorg bij ons te laten toetsen, want voor U het weet hebt U zichzelf een hoop teleurstelling en ellende op de hals gehaald.

VOORKOMEN IS BETER DAN GENEZEN.⁴⁹⁵

---

⁴⁹⁵ ABW-Vizier 1985-12

1986

HOOFDBESTUUR

Voorzitter Wiel Smeets legde in juli 1985 zijn functie neer. Hij maakte gebruik van de RVU-regeling voor oud-mijnwerkers. Hij werd opgevolgd door Leo Noy. Leo is sinds 1 april 1985 parttime in dienst bij onze vakbond. Het gehele dagelijks bestuur bestaat nu uit mensen, die geen relatie hebben gehad met het mijngebeuren. Zij hebben wel de kennis opgedaan van de specifieke situatie van de bond en haar verleden, waardoor de continuïteit gewaarborgd is.⁴⁹⁶

De kersverse voorzitter geeft zijn werkwijze aan: "Ik zal géén pogingen doen om Wiel Smeets als voorzitter te imiteren! Wel kan ik U zeggen dat ik bij mijzelf eenzelfde grondhouding en een aantal van dezelfde eigenschappen herken, zodat er op korte termijn geen al te grote wijzigingen te verwachten zijn op het gebied van leiding geven, uitgangspunten en beleid, de interne en externe contacten en de totale aanpak.

De konkrete invulling van mijn voorzitterschap zal echter gebeuren op basis van mijn specifiek eigen kwaliteiten, mogelijkheden en onmogelijkheden. Accentverschillen zullen daarom snel zichtbaar worden. Leo Noy is iemand anders dan Wiel Smeets!"⁴⁹⁷

De gaande voorzitter, Wiel Smeets⁴⁹⁸

Voorzitter Leo (L.A.M.G.) Noy

J. Scheve

Algemene Vergadering 1985

Na jaren wordt de contributie verhoogd, waarbij het huidige toegepaste kontributiestelsel aanzienlijk vereenvoudigd wordt. Voor wat betreft de scholing, blijkt dat de hierin gestoken energie, tijd en geld, waard zijn. Er zijn plannen gemaakt voor verbetering van scholing en vorming.

Aangezien de bestaande statuten niet zo goed meer aan de behoefte voldoen, wordt gekeken naar een mogelijke herziening hiervan, waaronder bepalingen over het stemmen in de bondsraad en in de Algemene Vergadering.⁴⁹⁹

Hoofdbestuur

Hoofdbestuurverkiezingen. J. Butter was niet meer herkiesbaar i.v.m. zijn gezondheid; J. Scheve werd zijn opvolger. J. Struver, herkozen. Naast het dagelijks bestuur maken de volgende leden deel uit van HB: J. Schmeets; J. Knarren; F. v.d. Sluijs; W. Max. DSM; T. Ten Haaf, ter vervanging van B. Keller; C Otto; F. Goossens; G, Hensen; H. Scheve; W. Wittebernds , A. Hoogenberg en J. Struver.⁵⁰⁰

BESTRIJDING JEUGDWERKLOOSHEID EEN FIASCO. Vrees voor algemene werktijdverkorting oorzaak

Door de heimelijke intrekking van het jeugdwerkplan in de metaalindustrie is het einde in zicht van alle plannen gericht op een oplossing voor de veel te hoge jeugdwerkloosheid in Nederland. In 1982 werd in de metaalindustrie door werkgevers en werknemers het jeugdplan geïntroduceerd. Dit hield in dat elke jongere die aangenomen werd voor een baan in de metaalsektor een arbeidsovereenkomst kreeg aangeboden van 20 uur per week doch maximaal

⁴⁹⁶ ABW Vizier 1986-01

⁴⁹⁷ ABW Vizier 1986-07/08

⁴⁹⁸ ABW Vizier 1986-06 (foto en artikel)

⁴⁹⁹ ABW Vizier 1986-01

⁵⁰⁰ ABW Vizier 1986-01

32 uur per week. Wanneer de Overheid en alle andere bedrijfstakken dit eveneens zouden doen kan er sprake zijn van een nationaal jeugdwerkplan. De doelstelling was elke schoolverlater een plaats te kunnen bieden. Werkgeversorganisaties en werknemersorganisaties in de metaal stonden positief ten opzichte van de mogelijkheden. Van andere vakbonden, niet behorende tot de metaalindustrie, werden negatieve geluiden gehoord. Deze stelden dat de jongeren met de minimum salarissen niet rond konden komen. Laat staan als er slechts een deeltijdbaan werd aangeboden. In de jaren 1982/1984 zijn niet veel nieuwe werknemers in de bedrijfstak (metaal) ingestroomd. Nu het echter wat beter gaat en een verhoogde vraag is naar nieuwe krachten laat de jeugd het afweten om op basis van een 20 of 32-urige baan in dienst te treden. Momenteel is de Overheid nog de enige werkgever die jongeren beneden de leeftijd van 25 jaar een deeltijdbaan aanbiedt. Het zal niet verwonderlijk zijn als deze regeling onder zware druk eveneens wordt beëindigd. De reactie van de jongeren op een baan voor maximaal 32 uur moet toch een teken aan de wand zijn voor de vakbonden. Het ongenueanceerd blijven streven naar een 36 c.q. 32-urige werkweek treft niet alleen de jongeren, doch ook de volwassenen, de eenverdieners. Het gezinsinkomen, ingesteld op een beloning bij een 40-urige werkweek zal een drastische vermindering ondergaan. Wie vervult de vervallen 8 uur aan? De grote vakbonden welke thans streven naar een 32-urige werkweek? Vergeet het maar. Pa en moe mogen zelf kiezen hoe ze het rooien.⁵⁰¹

Administratie vakbondscontributie

Er wordt een automatisch incassosysteem voor betaling van kontributie ingevoerd. Tot dan toe werden de dagelijks ontvangen pakketten bijschrijvingen handmatig verwerkt door de administratie, een tijdrovende bezigheid. Daarnaast blijft nog lidgeld betaald worden via salaris of via pensioenuitkering⁵⁰²

KLEMMEND BEROEP KABINET: 5 MEI JAARLIJKS VRIJE DAG

Het kabinet doet een klemmend beroep op de Stichting van de Arbeid om de viering van 5 mei als een vrije dag met de meeste spoed onder de aandacht te brengen van cao-partijen. De Tweede Kamer heeft onlangs op de jaarlijkse viering van 5 mei als vrije dag aangedrongen.

Minister De Koning van Sociale Zaken en Werkgelegenheid schrijft dit in een brief aan de Stichting van de Arbeid. Uit een advies van de Stichting is gebleken dat werknemers noch werkgevers aandringen op een maatregel van de overheid dit buiten de cao's om te regelen. Wel blijkt uit dat advies dat de werknemersvertegenwoordigers willen aanbevelen dit punt op de agenda te zetten van de cao-onderhandelingen. De werkgeversvertegenwoordigers zijn niet bereid hier een centrale aanbeveling van te maken, maar vinden het onderwerp met inachtneming van de daaraan verbonden kosten, wel bespreekbaar.

Het kabinet heeft zich n.a.v. van het advies opnieuw over de kwestie gebogen en doet nu een klemmend beroep op de Stichting van de Arbeid de zaak onder de aandacht van cao-partijen te brengen. Het kabinet meent dat in talrijke cao's nu zoveel verlofdagen en roostervrije dagen zijn opgenomen, dat een akkoord bereikbaar moet zijn over 5 mei als vrije dag.

Wat het kostenaspect betreft, wijst het kabinet er op, dat ook nu al eens in de vijf jaar 5 mei een vrije dag is en dat de 5de mei, als deze op een zaterdag of zondag valt, niet op een andere dag in de loop van de week wordt gevierd. Hoewel het kabinet de zorg van de werkgevers begrijpelijk vindt, meent het dat het probleem van extra produktieverlies, als gevolg van zogenaamde brugdagen, vaak wordt overschat. Al met al is het kabinet van mening dat met enige goede wil werkgevers en werknemers in de cao's elkaar moeten kunnen vinden op een verantwoorde uitwerking van de wens om 5 mei jaarlijks te kunnen vieren als een vrije dag.⁵⁰³

SPECIALISTENAKTIES. Verlaging van kosten noodzakelijk

Eindelijk, na vele jaren lijdzaam afwachten, heeft Staatssekretaris Van der Reijden de moed gevonden om de medisch specialisten op korte termijn te dwingen uitvoering te geven aan jaren geleden gemaakte afspraken.

Die afspraken waren gericht op het verlagen van de inkomsten d.m.v. een tariefsverlaging voor de verrichte diensten. Reden van dit ingrijpen vindt zijn oorzaak in de extreem hoge inkomens van een groot aantal medische specialisten met een zelfstandige praktijk. Inkomens van f400.000,- en meer zijn geen uitzondering. De overheid wenst de salarissen van de specialisten terug te brengen tot zo'n f180.000, Dit is een salaris hetwelk ook een topambtenaar verdient. Daarbovenop mogen nog de praktijkkosten en de reserveringen voor het pensioen komen. Door het bezuinigen op de hoge salariskosten moet het mogelijk gemaakt worden een aantal jonge specialisten aan een baan te helpen. In de voorbije jaren zijn Slechts 60 nieuwe specialisten tewerkgesteld.

⁵⁰¹ ABW Vizier 1986-01

⁵⁰² ABW Vizier 1986-02; 1986-06

⁵⁰³ ABW Vizier 1986-02

De trage gang naar een verlaging van de inkomsten en de geringe inzet van nieuwe jonge specialisten heeft uiteindelijk geleid tot de maatregelen van Staatssecretaris Van der Reijden. Dagelijks kunnen wij diverse publikaties in vrijwel alle dagbladen aantreffen die zich bezighouden met deze materie. De specialisten voelen zich bedreigd. In alie toonaarden trachten zij aan te tonen dat het inkomen beslist niet te hoog is. In een paginagrote advertentie in de landelijke dagbladen trachten de specialisten, verenigd in de Landelijke Specialistenvereniging LSV de burger aan te praten dat de bezuinigingen welke Staatssecretaris Van der Reiden wil toepassen, ernstige gevolgen heeft voor de kwaliteit van de gezondheidszorg. In hun beklag stellen zij in een week tussen de 50 en 70 uur te werken. Bij zo'n belasting mag veel eerder naar de kwaliteit van de behandeling gevraagd worden. Bovendien treffen wij onder de actieve specialisten nog velen boven de leeftijd van 65 en zelfs 70 jaar aan. Ook hier mag de vraag aangaande kwaliteit van behandeling gesteld worden. Alle specialistenverenigingen hebben sinds enige jaren een instroomstop voor hun opleidingen ingevoerd. Men wilde de 70 uur per weekbanen en de bijbehorende financiële opbrengsten niet in gevaar brengen door te veel jonge artsen op te leiden.

De overheid heeft reeds eerder aangedrongen op werktijdverkorting bij de specialisten en een toename van het aantal specialisten. Een aantal knelpunten zouden zo opgelost kunnen worden. Meer aandacht voor de patiënt, minder fouten bij behandelingen en kortere wachttijden. Voor de regelmatige bezoeker bij de specialisten zijn dit bekende problemen. Het merendeel van de specialisten werkt op basis van zelfstandigheid.

Zij huren in het ziekenhuis de praktijkruimte en het administratief personeel. Voor de verrichtingen vragen zij aan de ziekenfondsen per visite of behandeling een vergoeding. Voor iedere keer dat de patiënt wordt terugbesteld wordt de volledige prijs van de visite geteld. De patiënt zit vaak uren te wachten. Het bezoek binnen bij de specialist duurt slechts enkele minuten. Hij of zij verlaat de kamer weer met een aantal recepten en de nodige briefjes voor allerhand laboratoriumonderzoeken.

In een aantal academische ziekenhuizen zijn zo'n 1200 specialisten in loondienst. De salarissen zijn afgestemd op de salarissen van topambtenaren. De aandacht voor de patiënten en de kwaliteit van de behandeling wordt hierdoor bevorderd. Het zou een goede zaak zijn als de ca. 6.000 vrij gevestigde specialisten in de betreffende ziekenhuizen eveneens in loondienst zouden gaan. De vrij gevestigde specialisten zullen, gesteund door de LSV, hier zeker niet toe over gaan. De geldhonger van deze groep specialisten is niet te stillen.

De door de specialisten gevoerde aktie op 3 februari, waarin zij werkten als op zondag, krijgt mogelijk nog een vervolg. Wanneer zij ervaren dat Staatssecretaris Van der Reijden het been strak houdt en toch tot definitieve maatregelen wenst over te gaan ligt het voor de hand dat er een verscherping van de aktie komt. Het scenario daarvoor hebben zij al gereed. De specialisten dreigen met een boycot van de ziekenfondsen. De ziekenfondspatiënten moeten dan de rekening voor behandeling en operatie zelf kontant betalen. Natuurlijk kunnen de ziekenfondspatiënten de betaalde rekening bij het ziekenfonds indienen. De korting op de tarieven zoals door de Staatssecretaris genomen zal dan voor rekening gebracht worden van de ziekenfondspatiënten.

Het lijkt ons in zo'n situatie gewenst de overeenkomst tussen ziekenfonds en, specialist te verbreken. Een systeem ontwikkelen waarin de specialist in loondienst is zal op zeer korte termijn gestalte moeten krijgen. Natuurlijk zegt iedereen dat er dan maar via een juridische procedure de specialisten verboden moet worden zulke akties te voeren. Als de werknemers staken staat de werkgever de volgende dag al op de stoep van de rechtbank met een kort-geding-procedure. Helaas is dit bij de vrij gevestigde specialisten (nog) niet mogelijk. De juridische titel ontbreekt om enige kans van slagen te hebben. Wij schromen niet door te stellen dat deze zeer geleerde heren zich wensen te bedienen van maffia praktijken. Wij willen in dit verband wijzen op de overdadige behandeling van de specialisten en de onderwaardering van het verplegend personeel. Dan kijken wij niet in de eerste plaats naar het salaris, maar veel meer naar de enorm hoge kosten die gemaakt worden om het funktionieren van de specialisten mogelijk te maken en welke in geen enkele verhouding staan met het rendement.

Niemand in Nederland kan zich dit permitteren. Een zeer zware topstructuur als die van ziekenhuizen is geheel voor de specialisten opgezet en wordt in stand gehouden hetwelk enorme kosten met zich meebrengt, Ongelooflijk veel disciplines staan hun ter beschikking, peperdure materialen en apparatuur moet worden aangeschaft. De overheadkosten zijn gigantisch. De gebouwen zijn luxueus gebouwd en nog luxueuzer ingericht. Alles is gericht op de perfektionering van hun vakgebied, ieder voor zichzelf in ieder ziekenhuis hier ten lande. Centralistisch werken past niet in hun straatje. Zij hebben een monopoliepositie. De belangen van de patiënten staan niet centraal. De patiënt wordt gezien als een objekt met een gebrek.

Het is ronduit schandig dat juist deze Zeer Geleerde Heren gaan staken en verdere akties voorbereiden. De ziekenfondsen moeten zich sterk maken en stappen ondernemen tegen deze maatregelen. Wij staan vierkant achter de maatregelen van Staatssecretaris Van der Reijden indien deze gericht zijn en blijven op een verlaging van de tarieven en een verbetering van de kwaliteit van de gezondheidszorg.⁵⁰⁴

---

⁵⁰⁴ ABW Vizier 1986-03

EEN MODERNE VAKBOND. DE ABW, 40 JAAR OUD VOLDOET AAN DE EIS

De afgelopen jaren heeft de vakbeweging een sterke daling van het ledental moeten incasseren. Sinds 1979 is de vakbeweging in Nederland zo'n 250.000 leden kwijtgeraakt. Bij de FNV, de grootste vakcentrale zo'n 180.000. De organisatiegraad van de Nederlandse beroepsbevolking zit op ca. 29% in 1985 tegen 41% in de zeventiger jaren. Zijn daar aanwijsbare oorzaken voor? Natuurlijk is een en ander te verklaren, doch laten wij eerst even teruggaan naar 1969. In 1969 schreef André Kloos, toenmalig voorzitter van het NVV, een boek met als titel "Het achterste van de tong." Een zin daaruit wil ik citeren: "Een moderne vakbond zou eigenlijk een allesomvattend sociaal-ekonomisch service instituut moeten zijn met een perfect werkende klantendienst, waar de leden op elk moment met hun moeilijkheden en klachten terecht kunnen en waar alles gedaan wordt om hen tevreden te stellen". Van dit ideaal beeld, zegt Andre Kloos in 1969, zijn wij ver verwijderd.

Naar onze mening wist André Kloos destijds nog niets van onze Algemene Bond van Werknemers. Wij willen beslist niet stellen dat dit ideale beeld bij de ABW helemaal aanwezig is. Wat wij wel kunnen stellen is:

De ABW heeft een perfect werkend sociaal-ekonomisch-fiscaal-juridisch service-instituut met een perfect werkende klantendienst.

De leden kunnen op dinsdagen en donderdagen zonder afspraak bij ons binnen komen teneinde geholpen te worden met hun moeilijkheden, van welke aard zij ook mogen zijn.

Buiten deze dagen zijn op afspraak ook nog bezoeken mogelijk. Dit is een van de redenen waarom de ABW niet getroffen is door een hoog ledenverlies. De ABW maakt jaarlijks nog een bescheiden ledenwinst. Daarbij merken wij wel op dat onze inspanning vele malen groter is, alleen al vanwege het opvangen van de vergrijzing van ons ledental.

Wat zijn dan al zo de oorzaken van het eerder geschetste hoge ledenverlies bij de totale vakbeweging. Ten eerste zijn er een groot aantal mensen die hun lidmaatschap opzeggen als zij werkloos of arbeidsongeschikt worden.

Ten tweede gaat er steeds meer werkgelegenheid van de industrie naar de dienstensektor waar de mensen veel meer individualistischer zijn o.a. grootwinkelbedrijven, banken, verzekeringen, detailhandel.

Ten derde werken er steeds meer mensen in deeltijdwerk, uitzendbanen, oproepkrachten.

Tenslotte is er ook nog het functioneren van de vakbeweging zelf.

Deze is traditioneel op de massa ingesteld, werkt op de solidariteit van de massa. Maar de praktijk is toch wel anders. De mensen gaan zichzelf steeds meer als individu zien en steeds minder als deel van een groot geheel. De vakbond die daar niet op inspeelt is niet klantgericht bezig.

Uit de CAO-onderhandelingen in de diverse bedrijfstakken is al de konklusie te trekken dat een kollektieve arbeidsovereenkomst alleen nog maar het grote raamwerk dient aan te geven. Het invullen van de meest essentiële zaken zoals werktijd, bedrijfstijd, vakantieduur, pensioengerechtigde leeftijd, salaris en toeslagen zal op de duur binnen het eigen bedrijf in overleg met de vertegenwoordigers van de werknemers, de vakbeweging dus, geregeld moeten worden.

Regionaal en zelfs per bedrijf kunnen er dan verschillen ontstaan. Steeds meer moeten de werknemers zelf aangeven wat zij in hun situatie en hun bedrijf belangrijk vinden, daarbij rekening houdend met de specifieke omstandigheden in hun bedrijf. Het kan zijn dat vanuit één centraal punt alles tot in de details geregeld wordt m.b.t. het arbeidsvoorwaardenpakket. Zoals al eerder gesteld; de ABW is klantgericht bezig, niet alleen op het gebied van het eerder omschreven service-pakket, maar ook in de bedrijven. Steeds weer wordt de mening gepeild van de mensen op de werkvloer. Bij het indienen van voorstellen voor het CAO-overleg is de mening en de wens van de leden het uitgangspunt.

Vanaf de oprichting in 1944 heeft de ABW als konsept gekozen; belangenbehartiging van het individuele lid in de meest ruimste zin van het woord.

Door de jaren heen hebben wij gekonstateerd dat dit konsept goed werkt.

Op dit moment, nu de maatschappij sterk veranderd en bezig is te verindividualiseren, merken wij steeds weer dat de ABW, meer dan 40 jaar oud een moderne vakbond is.⁵⁰⁵

HOOFDBESTUUR

Op 1 juli werd Leo Noy de nieuwe voorzitter. Zijn voorganger Wiel Smeets werd op 27 juni een receptie aangeboden.⁵⁰⁶ In juli overleed oud-secretaris Thei Knarren, hij was mede-oprichter van onze bond en 14 jaar lang secretaris.⁵⁰⁷

Thei Knarren

⁵⁰⁵ ABW Vizier 1986-04

⁵⁰⁶ ABW Vizier 1986-06; 1986-07/8; 1987-01

⁵⁰⁷ ABW-Vizier 1986-09

WERKELOOSHEID

Uit een onderzoek blijkt, dat de statistieke gegevens lijken aan te geven, dat de werkeloosheid gedaald zou zijn; tevens wordt opgemerkt, dat gegevens over ingeschrevenen vaak niet kloppen.⁵⁰⁸

NEDERLAND KIEST ZIJN NIEUWE REGERING. Alle prognoses faalden

De Tweede Kamer-verkiezingen op 21 mei hebben een voor iedereen verrassende uitslag te zien gegeven. Alle prognoses door de verschillende buro's geven een zeer forse winst aan voor de Partij van de Arbeid.

De bestaande regeringscoalitie zou haar meerderheid kwijt raken of -in het gunstigste geval- op een zodanige meerderheid kunnen rekenen dat bij het kleinste stormpje een kabinetsbreuk te verwachten was.

Tegen ieders verwachtingen in behaalde het CDA een rekordwinst van negen zetels. Voor een regeringspartij die mede verantwoordelijk is voor de onpopulaire maatregelen welke in de loop der jaren genomen zijn, is deze winst moeilijk verklaarbaar. De Partij van de Arbeid, welke gedurende de Kabinetsperiode forse oppositie heeft, werd welliswaar beloond met een behoorlijke stemmenwinst. De zetelwinst bleef echter beperkt tot een vooruitgang van vijf zetels, De winst voor de Partij van de Arbeid was niet voldoende om als grootste partij uit de verkiezingsstrijd tevoorschijn te komen en het voortouw te moeten nemen om te trachten tot een regeringscoalitie te komen. De verkiezingsuitslag in beschouwing nemend, waarbij gekonstateerd wordt dat zowel het CDA als ook de Partij van de Arbeid behoorlijk winst geboekt hebben, zou men kunnen konkluderen dat het Nederlandse volk zich heeft uitgesproken voor een regeringscombinatie tussen het CDA en de PvdA. De politiek werkt echter toch anders. Ruim voor de verkiezingsdatum heeft het CDA ic hun duidelijke bewoordingen uitgesproken voor een verdere voortzetting van het gevoerde kabinetsbeleid met dezelfde politieke partner, n.m. de VVD. Aangezien de VVD een gevoelig verlies heeft geleden van aar liefst negen zetels is de onderhandelingspositie van het CDA in een zeer gunstige situatie komen te verkeren. Niemand zal zich laten wijsmaken dat dit niet uitgebuit zal worden.

In de verkiezingsstrijd is te voor en te nà gesteld dat er weliswaar verder bezuinigd of omgebogen moet worden, Maar de koopkracht van de burgers, inclusief de uitkeringsgerechtigden, zou behouden blijven en zelfs verbeterd worden. De werkloosheid zou in de komende vier jaar teruggebracht worden tot zo'n 500.000 personen. Dat zijn verkiezingsbeloftes van de regeringspartijen. Blijven het beloftes, straks weer goed voor de volgende verkiezingen, of worden ze, nu, serieus waargemaakt? Wij zijn hevig benieuwd. Een verkiezingsbelofte ernstig nakomen is nl, méér dan doodleuk een ander cijfer noemen. Getallen zeggen niet alles, maar met getallen kun je alles zeggen wat je kwijt wilt. Als bijvoorbeeld de definitie van het werkloosheidscijfer anders luidt (zie elders in dit nummer), kan men al te gemakkelijk konkluderen, dat er 460.000 òf 750.000 ófwel 1.000.000 mensen werkloos zijn. Dat ligt er maar juist aan wie meetelt en wie niet. Op die manier kan iedereen de werkelijkheid aan de wenselijkheid aanpassen. Het kan vriezen, het kan dooien. Let maar op, aan het eind van de rit heeft men het prognosecijfer gehaald, althans op papier.

De verkiezingsstorm was nog niet geluwd, de verliezers hadden hun wonden nog niet gelikt, daar verschenen al een aantal testamenten van bewindslieden uit het vorige kabinet. De forse winst sierde nog de voorpagina's van de dagbladen. Verderop werden de kiezers ontgoocheld door de voorstellen, ideeën en wensen welke in de komende periode aan de orde komen om het eerder ingezette beleid te continueren: verder te bezuinigen en om te buigen.

Typisch verschijnsel is dat bij alle departementen bezuinigd wordt, behalve bij Defensie, Daar wenst men een *verhoging toe te passen van ongeveer drie procent.*

Minister De Koning van Sociale Zaken en Werkgelegenheid liet door zijn Staatssecretaris De Graaf vertellen dat het wenselijk ja zelfs noodzakelijk is de *jeugdlonen met 15% te verlagen.* Daarnaast zouden alle jeugdige werklozen verplicht moeten worden tot het volgen van aanvullend onderwijs.

Staatssecretaris Van der Reyden, de bokser en de verliezer van het gevecht met de medische specialisten stapte opnieuw als professioneel bokser in de ring. Zijn tegenstanders zijn geen sterke en krachtige medische specialisten doch eenvoudig, veelal berooide ziekenfondspatiënten. De zwakkeren moeten opgezadeld worden met *een eigen bijdrage van zo'n duizend gulden* bij opname in een ziekenhuis.

De koopkracht zal niet aangetast worden, de koopkracht zal zelfs verbeterd worden. Uitspraken vóór de verkiezing. Aangezien in de cijfers voor de gezinsconsumptie de kosten voor medische verzorging niet meegeteld worden klopt het op papier wel, maar in de portemonnaie niet.

---

⁵⁰⁸ ABW Vizeer 1986-07/8

*Met de verkiezingsbeloftes heeft de CDA/VVD-kombinatie op 21 mei de strijd gewonnen. Niet met "politieke testamenten". Geruststellend bedoelde opmerkingen over de geringe waarde van "politieke testamenten" zijn nooit erg overtuigend geweest, zeker niet als de opstellers hun eigen testament zullen uitvoeren. Over de verkiezingsbeloftes hebben wij zo onze twijfels, dat zal duidelijk zijn. We zullen zien wat ervan terecht komt.*⁵⁰⁹

DE STRIJD OM DE ATV IS WEER GESTREDEN, 36-urige werkweek vrijwel nergens gehaald

De meeste CAO-onderhandelingen zijn er inmiddels, -al dan niet met een tevreden resultaat-, afgesloten. De door de grote vakbonden ingebrachte eis met betrekking tot de 36-urige werkweek is vrijwel nergens met succes bekroond. Naast een aantal kleinere bedrijven, waar de 36 uur wel haalbaar bleek zonder verdergaande flexibilisering van de bedrijfstijd, zijn een aantal bedrijven akkoord gegaan met een 36-urige werkweek op termijn. Voorwaarde daarbij is dat de vakbeweging akkoord diende te gaan met een flexibeler toepassen van de bedrijfstijd. De achturige werkdag is niet langer "Heilig".

De vijfdaagse werkweek mag in bepaalde omstandigheden teruggebracht worden naar een zesdaagse werkweek. het aantal uren op jaarbasis echter zal om en nabij de 36 uur per week uitkomen.

Of dit een verbetering is voor de werknemers wagen wij te betwijfelen.

U weet het waarschijnlijk niet meer: Op 1 mei 1886, honderd jaar geleden, werd de strijd ingezet te komen van een 12-â 15-urige werkdag. Jarenlange strijd heeft uiteindelijk geleid tot een achturige werkdag en nog veel langer duurde de realisering van de vijfdaagse of de 40-urige werkweek.

Het loslaten van de achturige werkdag en de vijfdaagse werkweek onder het motto "op jaarbasis bedraagt de gemiddelde werktijd 36 uur per week" betekent in onze ogen het terugdraaien van de klok.

Het is meer een prestigekwestie dan een reële herverdeling van de arbeid.

Vooraf door het toepassen van de flexibeler arbeidstijd wordt de herbezetting als het ware uitgesloten. Vanwege de starre opstelling rond de 36-urige werkweek door de Industriebonden van FNV en CNV zijn in een tweetal bedrijven c.q. bedrijfstakken kollektieve arbeidsovereenkomsten afgesloten zonder beide genoemde organisaties.

Geruime tijd later hebben deze, zij morrend, de bereikte CAO-overeenkomst alsnog ondertekend.⁵¹⁰

Lubbers' beleid

Het nieuwe kabinet Lubbers zet het oude beleid voort. We moeten er rekening mee houden, dat de komende vier jaar nogmaals met de stofkam door alle gelederen heen gestreken worden. We worden geknipt en geschoren. De Miljoenennota voorspelt niet veel goeds.⁵¹¹

HOE IS DE RELATIE VAN ONZE BOND MET ANDERE VAKBONDEN?

"Vakbeweging verliest greep op de leden. FNV wenst nauwer overleg met zusterorganisaties"

In een onlangs uitgelekt tussenrapport van een projektgroep, samengesteld uit de FNV-bonden, met als titel: "De veranderde samenleving en de plaats van de vakbeweging daarin", wordt de uitgangspositie van de FNV als slecht beschreven. Sedert 1973 is het ledenbestand van de FNV, in 1973 nog afzonderlijk als NVV en NKV, niet meer meegegroeit met de snel veranderde samenstelling van de beroepsbevolking. Ondanks ledenwinst in de zeventiger jaren daalde de FNV-aanhang in vergelijking met de ontwikkelende van de actieve beroepsbevolking. De leden die hun lidmaatschap opzeggen blijken vooral jongeren te zijn. De FNV dreigt de aansluiting met de jongeren te verliezen, aldus het rapport. Daarnaast raakt de FNV nogal wat leden kwijt aan de andere vakcentrales of andere vakbonden. Als oorzaak wordt in het rapport vermeld dat het ledental van de FNV een onvoldoende afspiegeling is van de huidige beroepsbevolking.

Te veel en te lang is het aksent gelegd op de alleenverdienende full-time werkende oudere en matig opgeleide man. Te weinig aandacht werd besteed aan de groep hoofdarbeiders, part-time werkende vrouwen, jongeren en ethnische minderheden. Wij voegen daaraan toe dat de opstelling en presentatie van de FNV velen heeft doen besluiten hun lidmaatschap op te zeggen om elders onderdak te vinden.

Enkele dagen voor het uitlekken van genoemd rapport kondigde Hans Pont, voorzitter van de FNV, aan dat hij met de zusterorganisaties het CNV en het MHP een nauwere samenwerking wenste aan te gaan.

CNV-voorzitter Harm van der Meulen ziet een duidelijke belemmering voor de samenwerking welke de FNV voorstaat. Hij citeerde een stuk uit 1975, ten tijde dat de FNV het levenslicht zag.

⁵⁰⁹ ABW-Vizier 1986-07/08

⁵¹⁰ ABW-Vizier 1986-07/08

⁵¹¹ ABW-Vizier 1986-09; 1986-10

Het citaat luidt: "Verbreiding van de geïnstitutionaliseerde samenwerking binnen de Nederlandse vakbeweging kan, naar het oordeel van de FNV, gegeven haar grondslag en strategie, alleen tot stand komen indien andere werknemersorganisaties zich bij haar aansluiten".

Uit onze eigen dossiers diepten wij een stuk op waarin het aan de bestuurders en leden verboden werd, zelfs op de werkvloer, overleg te plegen met vertegenwoordigers van organisaties welke niet gekozen hadden voor aansluiting bij de FNV. Natuurlijk is de soep nooit zo heet gegeten als dat zij werd opgediend.

Toch hebben wij als ABW in de voorbije periode op diverse plaatsen ernstige problemen gehad met deze strategie. Daarnaast moet echter vermeld worden dat op de meeste plaatsen waar wij als ABW de vertegenwoordigers van de FNV ontmoeten steeds in goede samenwerking getracht wordt de belangen van de werknemers te behartigen.

Het CNV wijst een nauwere samenwerking echter niet af. Voorwaarde is wel dat de belemmeringen welke de FNV heeft opgeworpen vooraf door de FNV worden opgeruimd. Het CNV wenst uitdrukkelijk geen aansluiting te zoeken en eist als vakcentrale met een eigen gezicht geaksepteerd te worden.

De centrale MHP (Middelbaar en Hoger personeel) ziet zeker nut in een soort vooroverleg voor CAO-onderhandelingen. De MHP echter staat verre van het konfliktmodel met acties en stakingen. De eigen identiteit moet voorop blijven staan. De vertegenwoordiger van de MHP kon niet nalaten op te merken dat zijn centrale in de opbouwperiode zowel door de FNV als ook door het CNV werd doodgezwegen. Zij werden vaak niet gegroet, niet bekeken, zij waren gewoon lucht voor de traditionele vakorganisaties.

Met de groei van de MHP en de vergroting van haar invloed konden de FNV en het CNV in die houding echter niet volharden. Ook zij erkennen nu volmondig de MHP als de derde vakcentrale.

Wij als ABW behoren tot geen van drieën. Geruime tijd heeft de ABW deel uitgemaakt van de FEWO (Federatie van Werknemersorganisaties). Vanwege de grote belangentegenstellingen is de FEWO nooit uitgegroeid tot een centrale met vertegenwoordiging in SER of Stichting van de Arbeid.

Ook al is de ABW niet aangesloten bij een van de centrales toch heeft ook zij behoefte aan overleg met de andere vakorganisaties. Wij zouden het toejuichen wanneer op regionaal nivo een gestructureerd overleg tot stand kwam waaraan alle betrokken vakorganisaties, met behoud van de eigen identiteit, zouden deelnemen.

De problemen zijn in de afgelopen jaren eerder toegenomen dan afgenomen o.a. de hoge werkloosheid, het grote jongerenprobleem daarin, de houding van de werkgevers, de bezuinigingen door de overheid op tal van zaken, de toenemende problemen voor de uitkeringsgerechtigden.

Alleen door gezamenlijk overleg en gezamenlijke aanpak kan een bijdrage geleverd worden aan het oplossen van knelpunten. De totale vakbeweging in Nederland zal voor de toekomst een nieuwe strategie moeten uitzetten om een groter deel van de beroepsbevolking aan de vakbond te binden.

De organisatiegraad van de beroepsbevolking is in de loop der jaren sterk teruggelopen. In de nieuwe aanpak zal de individuele belangenbehartiging sterk voorop moeten staan. Verder zal naar onze mening de vakbeweging zich enkel en alleen moeten bezighouden met het sociaal-ekonomisch beleid. Zorgen voor de positie van de leden. Het bezig zijn met andere maatschappelijke problemen zoals kruisraketten, abortus, euthanasie en andere onderwerpen behoren naar onze mening niet tot de taken van de vakbeweging.⁵¹²

DE BONDSRAADVERGADERING, te houden op 8 november.

De vergadering wenst in de bondsraad én in de Algemene vergadering een echte discussie i.p.v. serieuze uitwisseling van argumenten. De informele bijeenkomsten van kaderleden zijn succesvol. De bond moet erkend worden als onderhandelaar voor de leden. Hoewel er nog groei van het ledenbestand zichtbaar is, blijkt dat minder hard dan wenselijk.⁵¹³

SOCIALE WERKVOORZIENING (SW)

Fractie-voorzitter Palmén van het CDA te Brunssum schoffeert de mensen, werkzaam in de sociale werkvoorziening. Onze vakbond reageert hierop en vult een pagina over deze kwestie in ons vakbondsblad.⁵¹⁴

---

⁵¹² ABW-Vizier 1986-10

⁵¹³ ABW-Vizier 1986-11

⁵¹⁴ ABW-Vizier 1986-11

Persbericht

De uitlating door fractievoorzitter van het CDA te Brunssum (Palmen) waarbij deze de ambtenaren van de gemeente Brunssum doet vergelijken met een sociale werkplaats is de Algemene Bond van Werknemers in het verkeerde keelgat geschoten. De CDA-spreker heeft kennelijk geen goede dank over de vele medewerkers die werkzaam zijn in de vele WSW-werkplaatsen. De ongenueanceerde vergelijking die hier tussen ambtenaren en de werkers in de sociale werkplaatsen wordt gemaakt is voor laatstgenoemden als zeer kwetsend te beschouwen. Deze diffamerende uitlating behoort door de fractieleider te worden herroepen en indien dit niet gebeurt dan overweegt de Algemene Bond van Werknemers te Heerlen tegen de betrokkene een kort geding bij de President van de Arrondissementsrechtbank te Maastricht aanhangig te maken.

Open brief

Aan
De Heer J.H.M. Palmen

Heerlen, 15 oktober 1986

Mijnheer Palmen,

U weet niet wat U zegt. In de gemeenteraad heeft U zich dinsdagochtend uitgelaten over de kwaliteit, de motivatie en de inzet van het ambtelijk apparaat. "Brunssum houdt een sociale werkplaats in stand", schrijven de kranten.

Mijnheer Palmen, U geeft een volkswijsheid af zonder U te realiseren dat U daarmee zo'n 80.000 Nederlanders, zo'n 8.000 Zuidlimburgers ernstig grieft. U "denkt" blijkbaar en U sug-

gereert dat de WSW een soort lullekerland is, waar niet (behoorlijk, bedrijfsmatig en efficiënt) gewerkt wordt. Waar geen kwaliteit geleverd kan worden. Het heeft er alle schijn van dat U absoluut niet geremd wordt door ook maar een spoor van feitenkennis: U heeft geen benul van wat U zegt.

Als U Uw huis schildert, is er een goede kans dat de kwast die U vasthoudt is gemaakt in een sociale werk-

plaats; de elektrische bedrading van Uw auto zou wel eens heel goed en komstig kunnen zijn van een sociale werkplaats; de puzzel van Uw kinderen, de tafel van Uw computer: het is niet onwaarschijnlijk dat ze door WSW-ers gemaakt zijn.

WSW-ers: dat zijn mensen die door een of andere oorzaak een handicap hebben gekregen. Vaak een lichamelijke. Soms hebben ze die handicap tijdens hun (zware) arbeid opgelopen. Ondanks die handicap werken ze nog, 8 uur per dag, 5 dagen per week. Vaak is dat harde arbeid, harde arbeid. Ik ken U niet. Gezien Uw uitlatingen vraag ik me af of dat jammer is. Ik ken U niet, maar ook U kunt gehandicapt raken en Uw werk (daardoor) verliezen. Misschien zou U dan s (voor het eerst in Uw leven?) nadenken voor U weer eens iets zegt in de gemeenteraad.

Bij de ABW zijn zo'n 400 WSW-ers georganiseerd. Net als die bijna 5.000 andere werknemers in de regio. Namens die 400 leden van ons, waarvan er ons een groot aantal belden met de vraag of wij U niet konden "aankaken" vanwege die belediging, schrijven wij U deze brief.

Gezien Uw uitlatingen verdient U het niet, maar omdat U nou eenmaal raadslid bent (en U zich dus stomiteiten, beledigingen schijnt te kunnen permitteren), krijgt U nog een kans van ons.

Wij dagen U uit: ga maar eens een paar dagen werken in een sociale werkplaats, bijvoorbeeld van de SO of van de WPM. En geef daarna in het openbaar toe dat Uw huidige vooroordelen werkelijk OP NIETS berusten. Wij, als ABW verwachten dat U die uitdaging niet zult aannemen. Daarmee zou U dan prima voedsel geven aan ONZE mening: OVER U!

Algemene Bond van Werknemers

Wim Wittenbernds,
Voorzitter Beroepsgroep Sociale
Werkvoorziening.

Leo Noy,
Bondsvoorzitter.

GROOTSCHALIGE SUBSIDIEFRAUDE VOLKSHUISVESTING

Onder de kop "Grootschalige subsidiefraude in beleggersland. Neus dichthouden bij geopende beerput. Subsidiebeleid Volkshuisvesting" geeft onze bond commentaar op o.a. de rol van het A.B.P. De kleine man wordt, wanneer hij wordt gepakt bij fraude, vervolgd, het geld wordt teruggevorderd en hij krijgt een boete of gevangenisstraf. De grote jongens in de bouwfraude hebben uitstekende verdedigers, die de onschuld van hun client trachten te bewijzen. Zij dienen echter gestraft te worden en het gefraudeerde geld, nota bene belasting- en gemeenschapsgeld, dient te worden terugbetaald.⁵¹⁵

SCHOLINGSMEDEWERKER ABW

Op 15 september werd Mr. Joke Theunissen aangesteld als scholingsmedewerkster, voor de duur van een jaar. Zij ontlast hiermee het dagelijks bestuur. Het DB kreeg eerder van het hoofdbestuur de opdracht, een scholingsactiviteitenprogramma op te stellen en gestalte geven, hetgeen toen hun takenpakket aanmerkelijk verzwaaarde.⁵¹⁶

⁵¹⁵ ABW-Vizier 1986-11

⁵¹⁶ ABW-Vizier 1986-11

DE PROMOTIEKAMPAGNE '87 GAAT VAN START

Voorzitter Leo Noy roept alle leden op om actief mee te doen. De ABW is een groeiende vakbond; het gaat goed. Maar het kan natuurlijk nóg beter. En dat moet ook kunnen, als wij willen dat wij als ABW-leden die prima service van onze vakbond blijven krijgen; als wij willen dat die service zelfs nog verbeterd wordt; als wij willen dat onze vakbondscontributie bij de laagste van het land blijft.

Goed is nooit goed genoeg. Het kan nóg beter. Dat kan, als er méér mensen zich aansluiten bij onze vakbond.⁵¹⁷

De Bondsraad, vlnr vakbondssecretaris H.v.d. Berg; vakbondsvoorzitter L. Noy; Bondsraadvoorzitter ,W. Wittenbernds en hoofdbestuurslid F.v.d. Sluijs.

GEZONDHEIDSZORG TEN DODE OPGESCHREVEN. WIE SPRAK ER OVER PASSIEVE EUTHANASIE?

Het woord “bezuinigen” is een dagelijks onderwerp en toepassingsartikel geworden. De landelijke overheid, de provinciale en de gemeentelijke overheden hebben dit onderwerp steeds op de agenda's staan.

Het doel heiligt ook hier de middelen. Eerder merkten wij reeds op, dat de harde cijfers, de financiële resultaten van de b bezuinigingen méér gewicht in de schaal leggen dan de kwaliteit van de samenleving en de voorzieningen, gericht op het kunnen functioneren van onze samenleving.

Internationaal wordt Nederland gekenschetst als een van de rijke landen. Nederland wordt gezien als een thuisland voor alle ontheemden. In Nederland is de zorg voor de medemens optimaal. Nationaal wordt de burgers voorgehouden dat wij in een “welvaart” leven. Men schroomt niet beelden uit het buitenland te vertonen waar burgers van honger, ellende en armoede omkomen. Nederland is echter een welvarende natie. Nederland geeft jaarlijks een behoorlijke bijdrage (1% van het nationaal inkomen) aan de ontwikkelingslanden. Nederland laat jaarlijks de deur open voor opvang van ontheemden en minderheidsgroepen. Nederland geeft jaarlijks vele miljoenen aan acties. Honger in Afrika, rampen in Zuid-Amerika of waar ook ter wereld. Wij vinden dit een goede zaak. Dit Nederlands standpunt mag niet verlaten worden.

Wat ons echter uitermate stoort is de problematiek rond de zorg. Het is onthutsend en ronduit schandelijk wanneer in het Nederland hetwelk hiervoor geschetst is, uitspraken gedaan worden welke erop neerkomen dat oudere patiënten (boven een bepaalde leeftijd) niet meer met medikamenten behandeld kunnen worden OMDAT HET TE DUUR IS EN ER ONVOLDOENDE FINANCIËLE MIDDELEN AANWEZIG ZIJN. Wanneer deze uitspraken werkelijkheid worden en op ruime schaal toegepast worden heeft Nederland niet meer het recht het woord welvaart te bezigen.

Hoe was het ook weer met de discussie rond de actieve en passieve euthanasie? Is dit iets anders? Waar ligt de oorzaak? Allemaal vragen en vraagtekens.

Laten wij eens trachten een aantal oorzaken op te sommen.

In de tijd dat in Nederland de bomen economisch en financieel tot in de hemel groeiden kon het niet op. Alle voorzieningen werden in het ziekenfondspakket gestopt; van een rolletje verband, een pakje pleisters tot een vrijwillige sterilisatie toe.

⁵¹⁷ ABW-Vizier 1986-12

De premie voor de verplichte ziekenfondsverzekering kostte per jaar voor een alleenverdiener met een modaal inkomen zo'n f1.700, ofwel f 140 per maand. De werkgever betaalde eveneens zo'n bedrag. Daarvoor was wel het hele gezin verzekerd, ongeacht het aantal kinderen en ongeacht het beroep dat gedaan werd op de gezondheidszorg.

De gezondheidszorg zelf, de ziekenhuizen, de specialisten, huisartsen, tandartsen, therapeuten en noem nog maar wat disciplines op, voeren er wel bij. De ziekenhuizen voorzagen zich van alle specialisme wat op de markt aanwezig was. Deze specialisten wensten het allerbeste, het allernieuwste en duurste instrumentarium; niets was (en is nog steeds) te dol. Het maakte niet uit of het naburig ziekenhuis op steenworp afstand ditzelfde specialisme ook onder zijn dak had, Wat het allemaal kostte was niet belangrijk.

Belangrijk was en is natuurlijk wel het eigen inkomen. Het inkomen van de van de Nederlandse vakman is begrensd tot anderhalf of hooguit twee maal het minimumloon ± f 50.000 bruto per jaar. De specialisten en tandartsen vertonen uitschieters tot f 700.000 per jaar. Een inkomen rond de f 400.000 is echter normaal. Daar valt niemand van achterover.

Met het in gang zetten van de bezuinigingen werd in de eerste plaats gekeken naar een mogelijke vermindering op het verplegend personeel. De dames en heren weten het nog wel. Je mocht de opleiding doen en je beste krachten geven in de stageperiode. Na met goed gevolg de opleiding afgesloten te hebben werden de dames en heren bedankt en vervolgens ontslagen.

Op de tweede plaats en ook op de derde plaats werd wéér gekeken naar de personele bezetting, het verzorgend en verplegend personeel.

Tijd voor een gesprek, opbeurend woord of medeleven is er niet meer. Het heet hollen en draven om de meest elementaire werkzaamheden te doen. De nachtdiensten zijn onderbezet. De patiënt zoekt het zelf maar uit. Direkteuren die in de afgelopen vette jaren een systeem hebben gekreëerd of dit hebben toegestaan schromen thans niet opmerkingen te maken zoals hiervoor gesteld. De ziekenhuizen zitten in de rode cijfers.

DE VERPLEEGKUNDIGEN ZIJN TOTAAL UITGEKNEPEN. HET SPECIALISME EN HET SYSTEEM MAG NIET AANGETAST WORDEN. REST DUS DE PATIENT. TE OUD, TE DUUR, NIETS MEER AAN DOEN, GAAT VANZELF OVER!

En dan te bedenken dat men praat over een generatie welke in de naoorlogse dagen en jaren, in de kracht van hun leven en in de hoop en uitzicht naar een betere toekomst, Nederland weer tot bloei heeft gebracht.

Te bedenken dat deze generatie in de voorbije jaren als 65-plussers een ziekenfondspremie hebben opgebracht welke vele malen hoger was dan de premie voor vergelijkbare groepen verplicht verzekerden.

*Kabinet, regering, parlementariërs, kijk in de spiegel, kijk naar het schaamrood op Uw gezicht voor dat U verdere maatregelen neemt op de beperking in de gezondheidszorg.*⁵¹⁸

1987

AKTIE-PUNTEN VOORZITTER

De nieuwe voorzitter heeft 3 actiepunten voor de interne organisatie: een uitgebreider servicepakket; een groter ledental en een breder en sterker kader. Zij zijn immers het draagvlak van de bond. Met dat laatste was al eerder begonnen. Tot en met juni zal een nieuwe ledenwerfactie, promotiecampagne '87 genaamd, van start gaan, doel is om er tenminste 200 leden erbij te krijgen, er vallen zoals bekend leden uit door overlijden en door opzeggingen.⁵¹⁹ In plaats van een premiestelsel voor geworven leden wordt nu een kado-stelsel ingevoerd.⁵²⁰

De actiepunten van de voorzitter worden gerealiseerd. Er verschijnt een overzicht van door bestuursleden beroepsgroepen, belastinginvullers e.a. van t/m begin 1988 te volgen scholingen en vormingscursussen⁵²¹

Ledenwerven

Ledenwerven gebeurt vooral door ABW-leden op hun werkplek.⁵²²

---

⁵¹⁸ ABW-Vizier 1986-12

⁵¹⁹ ABW-Vizier 1987-01

⁵²⁰ ABW-Vizier 1987-02

⁵²¹ ABW-Vizier 1987-05

⁵²² ABW-Vizier 1987-04

HOOFDBESTUURSLEDEN

In februari overleed die maand oud penningmeester Toon van Schendel.⁵²³

524

525

Kort na de oprichting van de Bond kwam Toon als boekhouder in dienst. Al snel werd Toon benoemd als penningmeester en tegelijk lid van het dagelijks bestuur. Hij was bijna 35 jaar werkzaam voor de vakbond. Ook stak hij ontzettend veel energie gestoken in het vroegere vakantieverblijf van de Bond Oos Heem in België, daar verbleef hij dan de meeste weekends. Na zijn pensionering zette hij zich in als belastinginvuller.⁵²⁶

Er staat weer de verkiezingen van het hoofdbestuur op stapel. Aftredend uit de beroepsgroepen zijn: Wiel Max; Henk Scheve; Jup Schmeets; Chris Otto; Ben Keller en Ab Hoogenberg. Van het dagelijks bestuur doet bondsvoorzitter Leo Noy mee.⁵²⁷

Ledenwerving

De nieuwe promotiekampagne werpt haar vruchten af. 200 nieuwe leden zijn binnengehaald. Gevolg hiervan is dat contributieverhoging tijdelijk kan worden uitgesteld. Nu volgt de tweede helft van de campagne.⁵²⁸ Nadrukkelijk wordt vermeld, dat onze ledenservice buitengewoon is. "Als U iets wilt weten over Uw CAO; als U de hulp van de bond nodig heeft; als U in Uw ondernemingsraad met een vraag zit, waarmee U niet zo vlug uit de voeten kunt; als U een ingewikkeld formulier heeft; als de burens met U ruzie maken; als de huisbaas U uit huis wil zetten, als... noem maar op. Als u de Bond nodig heeft, dan is de ABW er voor u daar" Maak dat het volk duidelijk.⁵²⁹ De rubriek "Bezoekdag van de ABW. Een niet alledaags probleem", geeft over ingewikkelde problemen fraaie voorbeelden, zoals een lid, die een piano koopt voor zijn zoontje en hiermee in de problemen komt.⁵³⁰

AFSCHAFFING MINIMUMLOON VOOR 15- T/M 17-JARIGEN

Minister De Koning wil per 1 januari 1988 het minimumloon afschaffen. Dit blijkt uit een adviesaanvraag van minister De Koning aan de Stichting van de Arbeid over afschaffing van het minimumjeugdloon voor de genoemde groep. Het voornemen van de minister sluit aan bij het oordeel van een deel van de SER in het advies van mei 1985 over de minimumloonregeling.

De minister wijst er in zijn adviesvraag op dat ondanks de jeugdwerkplannen in het bedrijfsleven en bij de overheid de werkloosheid onder jeugdigen, vooral in de jongste categorie werkzoekenden, hoog is. Het afschaffen van het minimumjeugdloon kan ertoe bijdragen dat de kansen op de arbeidsmarkt worden vergroot. Met name voor de groep waarbij een gebrek aan ervaring en een laag opleidingsniveau een belangrijke rol spelen, kan het huidige minimumjeugdloon een belemmering vormen. Gezien de beperkte mogelijkheden van deze jongeren zullen de loonkosten voor de werkgever snel te hoog zijn.

⁵²³ ABW-Vizier 1987-04

⁵²⁴ Limburgs dagblad 02-03-1987

⁵²⁵ ABW-Vizier 1987-04

⁵²⁶ ABW-Vizier 1987-04

⁵²⁷ ABW-Vizier 1987-06

⁵²⁸ ABW-Vizier 1987-06

⁵²⁹ ABW-Vizier 1987-06

⁵³⁰ ABW-Vizier 1987-11

Leerplicht

Volgens de minister zal het afschaffen van het minimumjeugdloon voor 15-jarigen nauwelijks effect hebben omdat zij tegenwoordig volledig leerplichtig zijn. Bij deze jongeren zal het in de praktijk slechts gaan om bijbaantjes van geringe omvang.

Van de 16- en 17-jarigen is slechts een kleine groep volledig beschikbaar voor de arbeidsmarkt. Veel jongeren volgen immers nog onderwijs en zijn voor een belangrijk deel nog geheel of gedeeltelijk leerplichtig.

Wel vakantiegeld

De minister erkent dat de afschaffing van het minimumjeugdloon voor 15-tot en met 17-jarigen voor betrokkenen een verlies van inkomstenbescherming betekent, maar omdat dit verlies in tijd beperkt is, tot de werknemer de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, acht hij dit aanvaardbaar. De afschaffing van het minimumloon voor 15- tot en met 17-jarigen zal niet met zich meebrengen, dat deze jongeren geen aanspraak meer zullen hebben op de wettelijke minimumvakantiebijslag. Zij houden recht op een wettelijk minimumvakantiebijslag van 7,5% van het loon.

Kommentaar

De minister verklaart hiermee de 15- t/m 17-jarigen voor de werkgevers vogelvrij.

Naast de willekeur welke door veel werkgevers nu reeds wordt toegepast om de jeugdigen een arbeidsovereenkomst aan te bieden voor een beperkt aantal uren en dan toch voor een habbekrats de werknemer langer te laten werken, wordt hun nu de mogelijkheid geboden jongeren in feite voor een appel en een ei te laten werken.

Als je niet akstept wat geboden wordt kun je vertrekken en een volgend slachtoffer staat voor de deur. Naar onze mening zijn alle door de Minister opgesomde argumenten weinig steekhoudend. Het werkgeversvriendelijk aspect spreekt hier weer duidelijke taal.

Nog een korte stap verder en er moet door de jongere geld worden meegebracht om bij de werkgever te mogen werken en zodoende ervaring op te doen. De klok is dan weer vijftig jaar teruggezet.⁵³¹

VERLENGING JEUGDLOON. SCHANDE SCHANDE

Wederom is aan het brein van onze minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een "bezuinigingsbron" ontsproten.

Deze keer zijn de drieëntwintig-jarigen tot en met de zesentwintig-jarigen de slachtoffers. Onze minister wil het wettelijk minimumloon van de volwassene eerst verplicht stellen bij het bereiken van de zevenentwintigjarige leeftijd. Tot die tijd moeten deze "jongeren" genoegen nemen met het minimumloon behorende bij de tweeëntwintigjarige leeftijd.

Het argument is ook nu weer een naar onze mening voorgewende reden. Door de lagere loonkosten zouden de werkgevers éérder geneigd zijn deze leeftijdsgroep in dienst te nemen. Deze gedachte, in combinatie met het plan om het minimumloon voor de vijftien- tot en met zeventienjarige leeftijd af te schaffen, is ronduit belachelijk. De werkgevers zijn immers eerder geneigd de vogelvrijverklaarden in dienst te nemen. Die ontvangen dan een habbekrats.

De minister spreekt over het belang van de jonge mensen. Verder steunt hij de opvatting dat het gezin nog steeds de hoeksteen van de samenleving is. Hoe denkt de minister dat een jongere een gezin kan stichten én onderhouden op basis van het minimumloon (gelijk aan 85% van het wettelijk minimumloon), dat op zich zelf al te weinig is om te leven, zonder aan alle loketten voor subsidie en aanvullingen te moeten aankloppen?

Wij hebben hier maar een woord voor: SCHANDE.⁵³²

HOOFDBESTUUR

Er vindt een wisseling in het hoofdbestuur plaats. Frans Goossens wordt opgevolgd door Tiny ten Haaf. Zij had eerder Ben Keller wegens ziekte vervangen.⁵³³

Kandidaten voor het HB zijn Jan Grootenboer; Bert Janssen; Leo Noy; Joep Schmeets; Henk Scheve; Ben Keller en Ab Hoogenberg.⁵³⁴

Tiny ten Haaf

⁵³¹ ABW-Vizier 1987-09

⁵³² ABW-Vizier 1987-09

⁵³³ ABW-Vizier 1987-10

⁵³⁴ ABW-Vizier 1987-10

Scholingsmedewerker

Joke Teunissen, scholingsmedewerkster, voerde het programma van scholingsactiviteiten van de ABW uit en maakte aanzetten voor het beleid in de komende jaren. Zij was aangesteld voor een jaar en heeft het project uitstekend uitgevoerd.⁵³⁵

BONDSRAAD

Op 31 oktober kwam de Bondsraad bijeen. De uitleg over het besluit van de Algemene Vergadering van 1985 over de contributies/contributieregeling leidde tot een forse discussie. Eveneens aan de orde kwam de studie naar de AVC -Algemene Vakcentrale- en de scholingsplannen. Vanwege de toenemende werkdruk op de bezoldigde bestuursleden besloot de bondsraad om een extra medewerker(ster) aan te trekken. Deze krijgt een taak in het bedrijvenwerk: het onderhandelen met bedrijfsdirekties, de begeleiding van groepen leden en de ondersteuning van de OR- en kadern mensen van de bond.⁵³⁶

De Bondsraad en de Algemene Vergadering willen samenwerken met andere vakbonden, om een onafhankelijke vakcentrale in het land op te richten.

Hoofdbestuur

Na de verkiezingen van het HB bestaat het bestuur uit: H. Scheve; P.M.J. Schmeets; BL.L. Keller en A. Hoogenberg; L.A.M.G. Noy; J. Grootenboer; H.J.W. Janssen. Van W.A. Max en C.H.W. Otto werd afscheid genomen.⁵³⁷

EEN ONAFHANKELIJKE VAKCENTRALE IN HET LAND

Op zaterdag 31 oktober jl. discussieerden zowel de Bondsraad als de "Buitengewone Algemene Vergadering" van de ABW over deelname in een studie naar mogelijke samenwerking met andere vakbonden. Het hoofdbestuur, dat dit voorstelde, achtte zo'n studie zó belangrijk, dat speciaal voor dit onderwerp ook een buitengewone A.V. werd bijeengeroepen op diezelfde dag. Zowel Bondsraad als Algemene Vergadering gingen met algemene stemmen akkoord met het voorstel.

De voorkeur van onze bond gaat in de richting van een samenwerkingsverband met drie andere vakorganisaties, namelijk de Spoorwegvakbond FSV, de vakvereniging Het Zwarte Corps (vooral bekend in de bouw en aanverwante sectoren) en het Ambtenarencentrum. De vier vakbonden vertegenwoordigen samen zo'n 130.000 leden, werkzaam in alle bestaande sectoren van het economische leven.

Doel en uitgangspunten

De studie heeft tot uiteindelijk doel de **oprichting van een onafhankelijke, vierde vakcentrale in Nederland.**

Daarbij staan een aantal uitgangspunten voorop:

- * de niet-centralistische wijze van opereren;
- * de neutraliteit t.o.v. partij-politiek;
- * de ongebondenheid ten aanzien van enige godsdienstige of levensbeschouwelijke stroming en het respecteren van de diverse opvattingen op politiek en religieus gebied;
- * de puur zakelijke benadering: gericht op het belang van de betrokken- werknemers en uitkeringsgerechtigden;
- * de konstruktieve houding: het willen oplossen van problemen en niet het veroorzaken ervan;
- * het openstaan voor leden "van laag tot hoog";
- * behoud van de eigen identiteit en zelfstandigheid.

Deze uitgangspunten, deels verwoord in statuten en reglementen, zijn herkenbaar voor ABW-ers, maar evenzeer voor leden van de drie andere vakbonden.

Invloed vergroten

De onafhankelijke vakcentrale, in de wandeling al AVC of Algemene Vakcentrale genoemd, is voor de betrokken vakbonden een middel om hun invloed verder te vergroten. Binnen de ABW is de laatste jaren sterk de opvatting gegroeid dat door samenwerking met gelijkgezinde organisaties beter dan op eigen houtje bereikt kan worden, dat de ABW in een steeds vroegtijdiger stadium kennis kan verwerven over (toekomstige) ontwikkelingen die van belang zijn voor de rechtspositie van de mensen voor wie de ABW opkomt. Deze extra kennis is om o.a. twee redenen wenselijk: enerzijds om te proberen deze ontwikkelingen te beïnvloeden d.w.z. te sturen in een richting die wij wenselijk achten en anderzijds om betrokken leden over die ontwikkelingen nog sneller van advies te dienen.

---

⁵³⁵ ABW-Vizier 1987-10

⁵³⁶ ABW-Vizier 1987-12

⁵³⁷ ABW-Vizier 1987-12

Vakcentrale als middel

Daarom zal de AVC naar onze opvatting een middel zijn waardoor het geluid van Ambtenarencentrum, FSV, Het Zwarte Corps en van de ABW beter kan klinken in de belangrijke adviserende en besluitvormende organen, zoals Sociaal-Economische Raad, Stichting van de Arbeid, Ontslagcommissies, commissies van uitkeringen, bij werkgelegenheidsinitiatieven van plaatselijke, provinciale en landelijke overheid enzovoort.

Keulen en Aken zijn niet in één dag gebouwd. De studie, waarvoor Bondsraad en Algemene Vergadering het groene licht hebben gegeven, moet praktisch nog beginnen. Resultaten zijn er dus nog niet. Het Bestuur van Uw vakbond ziet de toekomst wat dit betreft echter met vertrouwen tegemoet.⁵³⁸

1988

VIZIER

De lezen van vizier ziet al enige tijd nieuwe vaste terugkomende rubrieken zoals “een niet alledaags probleem” en “bezoekdag van de abw”

INVLOED VAN ONZE BOND

In het jaarlijkse terugblik valt vooral op dat de invloed van onze bond in de bedrijven zich voortzette, hier en daar werd dat zelfs uitgebreid, er zijn meer ABW-eden dan ooit in de OR's, OVO's, RvO's en ander overlegorganen binnen de bedrijven. De promotiekampagne leverde meer dan 200 nieuwe leden op.⁵³⁹

BELEIDSPLAN ABW

Ook liggen er beleidsplannen voor de toekomst. In het nieuwe jaar wil men de laatste vijf tot zeshonderd leden overtuigen, de contributie te betalen middels een automatische incasso i.v.m. de verregaande automatisering van de financiële administratie.

Vanaf 1 april komt er een eenvoudiger contributiesysteem voor nieuwe leden en een aanpassing in de contributie van de huidige leden. Voor het eerst na ongeveer 6-7 jaar wordt deze bijdrage verhoogd met maximaal 1 gulden. Verder zal er aandacht worden besteed aan het bedrijsvennetwerk werk en andere collectieve functies en alles wat daarmee samenhangt; in de tweede helft van 1988 trekken we hiervoor een nieuwe medewerker aan.

In regionale zin wil de bond uitbreiding zoeken en ons sterker gaan maken. Hiertoe bekijken we de mogelijkheden tot het oprichten van een dependance. Ook landelijk willen we invloed wensen te krijgen; hiertoe onderzoeken we samen met een aantal gelijkgezinde organisaties dit jaar de mogelijkheden, om te komen tot de oprichting van een onafhankelijke vakcentrale in Nederland.⁵⁴⁰

OOSTELIJKE MIJNSTREEK NOG ZONDER PERSPEKTIEF

Op 1 januari 1988 was het dertien jaar geleden dat de laatste mijnzetel, de Oranje Nassau I te Heerlen definitief gesloten werd. Het sluitingsproces was binnen een termijn van tien jaar geklaard. De problemen voor Zuid-Limburg zijn nu dertien jaar na de sluiting van de laatste mijnzetel nog lang niet geklaard.

In 1977 is de overheid, na lang aandringen van het provinciaal bestuur en belangenorganisaties overgegaan tot het instellen van een Perspektievennota Zuid-Limburg.

De bedoeling was Zuid-Limburg en met name het herstrukturingsgebied te helpen de gevolgen van de mijnsluiting te overwinnen. *In 1990 moet het grote doel bereikt zijn, nl. een werkloosheidspercentage voor Zuid-Limburg welk gelijk is aan het landelijk gemiddelde.*

Met het stijgen van de landelijke problemen, de recessie en de daarop volgende bezuinigingsdrift door kabinet Lubbers I en kabinet Lubbers II is het voor de provinciale overheid als onderhandelaars met de overheid ieder jaar weer een hele toer om met positieve toezeggingen naar Limburg terug te komen. Het lijkt wel of de Haagse Politiek de enorme problemen ten gevolge van de mijnsluiting wil bagatelliseren.

Het kernpunt van het herstrukturingsgebied is wel de Oostelijke Mijnstreek. Elf van de twaalf steenkolenmijnen lagen in en rondom Heerlen. De huidige gemeenten Kerkrade en Landgraaf waren geheel op de mijnbouw afgestemd. De extra noodzakelijke economische impulsen zijn dáár beslist niet terecht gekomen.

Wanneer men, staande bovenop de vroegere steenberg van mijn Wilhelmina zijn blik naar het Oosten richt kan men met eigen ogen het failliet van de herstructurering van de Oostelijke Mijnstreek zien. Vele honderden hektaren

⁵³⁸ ABW-Vizier 1987-12

⁵³⁹ ABW-Vizier 1988-01

⁵⁴⁰ ABW-Vizier 1988-01

grond liggen nog altijd te wachten op de voor dit gebied noodzakelijke investeringen. Ook het onlangs gevoerde overleg met de overheid voor het jaar 1988 heeft weinig positieve elementen voor dit gebied opgeleverd. Het werkloosheidscijfer voor de Oostelijke Mijnstreek ligt boven de zeventien procent, hetwelk een kwart hoger is dan het landelijk gemiddelde.

Daarnaast kent de Oostelijke Mijnstreek een zeer hoog percentage arbeidsongeschiktheid. In typische mijnwerkersdorpen is dit percentage zelfs twintig tot vijftwintig procent.

Verder kenmerkt de Oostelijke Mijnstreek zich ook door een bijzonder groot aantal WSW-medewerkers. De WSW in de Oostelijke Mijnstreek is de tweede grootste werkgever in Limburg.

Nog twee jaar zijn wij verwijderd van de gekozen doelstelling. Zoals het zich nu laat aanzien bestaat de Oostelijke Mijnstreek ook in 1990 echter nog altijd voor een groot gedeelte uit: WSW-medewerkers, arbeidsongeschikten en werklozen. Wie klapt er nog voor de mijnnota Den Uyl? Werd daarin niet toegezegd "Geen mijnsluiting zonder vervangende werkgelegenheid?"⁵⁴¹

WSW OPNIEUW IN DE TANG

Economische doelstellingen verdringen de sociale doelstellingen.

Onder het mom van meer greep te krijgen op de kosten van de Sociale Werkvoorziening lanceerde het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een nieuw bezuinigingsplan voor de sociale werkplaatsen.

Invoering van het voorgestelde systeem maakt de positie van de zwakkeren nog zwakker. Met de zwakkeren bedoelen wij de verstandelijk gehandicapten. Deze worden nu al van hun werkplek verdrongen.

Budget

De voorgestelde maatregel lijkt veel op het normale economisch beheren van de werkplek zoals dit ook in de vrije bedrijfsvoering wordt toegepast. Ieder sociaal werkverband ontvangt een bepaald budget. Met dit budget moet gezorgd worden dat de winkel gezond blijft functioneren. Om de doelstelling binnen het budget te halen moet er kostprijsverlagend gewerkt worden. Aangezien de salarissen en andere arbeidsvoorwaarden van de werknemers binnen de Sociale Werkvoorziening al behoorlijk uitgeknepen zijn, moet men het nu zoeken in een hogere productie per man of bij gelijkblijvende productie met minder personeel. Welke oplossing men ook kiest, de man en de vrouw die om in de persoon gelegen reden geplaatst zijn in een beschutte werkplaats zullen geactiveerd worden tot een hogere prestatie.

Voor zover ons bekend wordt in de diverse werkverbanden binnen de Sociale Werkvoorziening een behoorlijke prestatie geleverd. Bovendien kan ook de kwaliteit van het geleverde product de toets van eventuele kritiek best doorstaan.

De gekreëerde werkplaatsen voor de verstandelijk gehandicapten kunnen en mogen -naar onze mening- in de race om verhoging van de productie niet meedoen. Immers is het kreëren van deze werkopstellingen in het verleden niet de basis geweest van het instellen van de huidige Sociale Werkvoorziening?

Voor deze grote groep medeburgers diende een voorziening getroffen te worden om zorg te dragen voor een zinvol bestaan en voldoende maatschappelijk contact. De economische doelstellingen verdringen de sociale doelstellingen totaal. Is wij iets gericht naar onze eigen regio kijken constateren wij, dat de grote personeelsaanwas in de Sociale werkverbanden nog een uitvloeisel is van de sluiting van de mijnen.

Naast de enorme inkomensachteruitgang voor deze groep -in een periode van zes jaar- zullen zij nu opnieuw gekonfronteerd worden met een systeem, dat veel lijkt op de vroegere roep van "Koale koale!".

NB: Voor degenen die overigens niet meer of nog niet weten wat "Koale koale!" betekent, dat is zoiets als: "Hup aanpakken!"; -Tsak tsak mannen!"; Kom op sneller sneller!; Prestatie!".

Duidelijk zo!! Schande dus!⁵⁴²

⁵⁴¹ ABW-Vizier 1988-01

⁵⁴² ABW-Vizier 1988-03

WSW

Zoals U misschien al op vrijdag 26 februari in de krant hebt gelezen, komt de ABW binnenkort -ook in een andere kwestie in actie tegen staatssecretaris De Graaf. Hopelijk kunnen wij U de volgende de keer hierover al meer brengen.⁵⁴³

Ledenwerving

De Promotie-kampagne '88 is een voortzetting van 1987. Wervers ontvangen een waardebon voor elk nieuw aangebracht lid., Deze waardebonnen kunnen gespaard worden en zijn in te wisselen tegen fraaie kado's.⁵⁴⁴

Contributie

Per 1 april gaat de geheel vernieuwde contributieregeling in. Voor de werkenden vanaf 23 jaar is deze inkomensafhankelijk. T.o.v. de oude regeling is de contributie voor eenieder verhoogd met f1,-.

Zo betalen 16-17 jarigen het minste, nm. f7,-

Vanaf 23 of ouder, afhankelijk van het inkomen, f15,-

WSW en uitkeringsgerechtigden f12,- -f12,50,-

gepensioneerden f7,50,-f8,-

Een gezinslidmaatschap kost f22.-; alle bedragen uiteraard per maand.⁵⁴⁵

MEER LOON, WINSTDELING EN NIEUWE BEOORDELING

CAO DSM LIMBURG BV - ABW-LEDEN SPREKEN ZICH OP 19 MEI UIT OVER PRINCIPE-AKKOORD

Na uitvoerige voorbereidingen in bestuurs- en ledenvergaderingen, heeft de ABW op 17 februari 1988 haar voorstellen tot wijziging van de DSM-CAO ingezonden: een uitgewogen pakket voorstellen o.a. ten aanzien van de punten werkgelegenheid, salaris en inkomen, en de sociale zekerheid van de huidige werknemers.

De aanloop

Na een groot aantal langdurige gespreksronden (plenair en in studieverband) waren we op vrijdag 15 april eigenlijk nog geen stap verder. Want DSM wilde voornamelijk alle beschikbare loonruimte besteden aan het introduceren van een nieuw beoordelingsring -/ beloningssysteem en een winstdelingsregeling en nog enkele kleinere zaken; en méér was er niet te halen, werd gesteld!

Met name over het beoordelings -/ beloningssysteem bestonden aanvankelijk ongelooflijk veel vragen en andere onzekerheden; en ieder antwoord lokte weer twee nieuwe vragen uit.

Heel langzaam is er in overleg met leden, kaderleden en bestuursleden van de beroepsgroep DSM-Chemie de gedachte gegroeid, dat de uitgangspunten en de hoofdlijnen van het nieuwe systeem een goede basis vormen om -in samenspraak tussen DSM en de Bonden- tot een écht béter functionerend beoordelings-/ beloningssysteem te komen. Ook het gegeven dat álle invoeringsvragen/problemen bespreekbaar waren en dat er concrete oplossingen bij de hand waren, was goed voor het wederzijds vertrouwen tussen DSM en de Bonden.

Eenmaal zover gekomen was het nieuwe beoordelings-/ beloningssysteem ook voor de ABW bespreekbaar geworden in de onderhandelingen; **op voorwaarde** evenwel dat er óók nog andere -met name financiële- verlangens door DSM ingewilligd zouden worden.

22 april

Met deze opdracht van de achterban is de ABW-delegatie de onderhandelingsronde van 22 april ingegaan.

⁵⁴³ ABW-Vizier 1988-03

⁵⁴⁴ ABW-Vizier 1988-03

⁵⁴⁵ ABW-Vizier 1988-03

Na ongeveer 10 uur vergaderen op die vrijdag 22 april was er tegen 19.00 uur een principe-akkoord, waar de ABW-delegatie -gezien de mogelijkheden- in grote lijnen tevreden over is; en dat op donderdag 19 mei a.s. met een positief advies voorgelegd zal worden aan onze leden bij DSM.

Het gaat samengevat om:

- een tweejarige CAO, waarbij het huidige ATV-systeem voor wat betreft de variabele opbouw in 1989 zal worden gecontinueerd;
- twee maal 1% loonsverhoging;
- een winstdelingsregeling van gemiddeld 1½%;
- diverse financiële verbeteringen op het punt van woon/werkverkeer;
- het vervallen van de eigen bijdrage in het collectieve vervoer;
- een forse verlaging van de pensioenpremie;
- een continuering van de bijdrage van de werkgever aan de zgn. Mooz-/WTZ-heffingen i.v.m. de ziektekostenverzekering;
- een uitgebreide werkgelegenheidsparagraaf, die verbeteringen kan aanbrengen in de kwetsbare arbeidsmarktpositie van langdurig werklozen, slecht opgeleide jongeren en vrouwen; dit betreft maatregelen zowel voor de gehele regio Westelijke en Oostelijke Mijnstreek als voor de posities van kwetsbare groepen binnen de DSM-poorten;
- een hernieuwd opleidingsbeleid op basis van gezamenlijke verantwoordelijkheid en gezamenlijke inspanningen van werkgever en werknemers;
- een groot aantal onderwerpen waar studies over aangezet worden, zoals:
- en tenslotte dan het nieuwe beoordelings-/ beloningssysteem

Beoordeling/Beloning

Dit nieuwe beoordelings-/beloningssysteem is mede gebaseerd op de wijze van functioneren -beoordeeld over een langere termijn van meerdere jaren- uitgedrukt in de predikaten "voldoende", "normaal goed", "zeer goed" en "uitmuntend". **Nadrukkelijk is afgesproken dat echt alle medewerkers** -dus óók degenen die in de lagere loongroepen zitten- **deze predikaten kunnen verwerven.**

In ieder geval zal niemand er in salaris op achteruitgaan!

Integendeel, de verwachting is dat véél méér medewerkers dan voorheen er financieel voordeel bij zullen hebben, en wel ieder op zijn eigen wijze bv. via een niveaustijging; of via de vuile verwerking van c.d.-toeslag/BWO-toeslag/wachtdienstvergoeding en incidentele toeslagen; of versnellings-effecten in de opbouw en groei van en naar ieders eigen perspectiefsalaris, of via een combinatie van enkele van deze factoren.

Er is natuurlijk wel een zeer belangrijk punt in het geheel, waar nog stevig en vooral zeer kritisch aan gewerkt moet worden: dat is **het beoordelen** als zodanig ofwel de vraag: wie gaat er straks beoordelen en op welke manier, op welke wijze gaat dit gebeuren?

Welnu, er zijn nu al een hele reeks voorstellen die het mogelijk moeten maken, dat er straks een zo **objectief mogelijke beoordeling** uit de bus komt; en dat de beoordelaar zijn mening met argumenten moet verantwoorden en op papier zetten en dat hij zich dus niet meer -zoals vroeger vaak het geval was- mooi kan verschuilen achter een simpel kruisje in een beoordelingsreeks van 0 tot 10, waarbij hij altijd rekening moest houden met een bepaald gemiddelde.

Met het nieuwe beoordelingssysteem kan de wijze van beoordelen -in functioneringsgesprekken- er naar onze mening alleen maar beter op worden. De ABW zal zeker op dit punt de ontwikkelingen kritisch in de gaten houden. Tot zover de inhoudelijke kant van het principe-akkoord.

Eensgezind

Onze waardering gaat uit naar de collega's van de andere vakbonden, want alleen SAMEN konden wij dit goede resultaat bereiken; wij hebben echt alles eruit gehaald wat er inzat! Gedurende de onderhandelingen zijn de vakbonden zeer collegiaal en eensgezind opgetrokken, ook al zou men vanuit de krant achteraf een andere indruk kunnen krijgen.

Dat komt ervan als er volstrekt overbodig en ondergeschikt commentaar in de krant zonodig breed uitgemeten moet worden, en dat waarschijnlijk alleen maar om de eigen achterban te overtuigen. Als je dan leest hoe zo'n interview volledig uit de hand kan lopen, dan hoef je er achteraf bepaald niet rouwig om te zijn dat de ABW niet hiermee in verband is gebracht.

Wij gaan ervan uit onze leden hiermee volledig te hebben ingelicht en wij danken iedereen binnen onze organisatie die met zijn inzet stenen en steentjes heeft bijgedragen aan deze CAO.

Overigens, onze leden krijgen nog uitvoerig de gelegenheid om zich over dit principe-akkoord uit te spreken, en wel:

- over het gehele pakket
- over al zijn onderdelen

Hiertoe wordt een LEDENVERGADERING (tevens JAARVERGADERING) opgeroepen DONDERDAG 19 mei a.d.. in 't Kaar, Stationsstraat 126, Beek.⁵⁴⁶

Mens erger je niet!

Als je in respectabele kranten als het *Limburgs Dagblad* en *De Limburger* leest dat de Bonden en DSM op vrijdagavond 22 april 1988 een principeakkoord hebben bereikt, dan zou je de indruk kunnen krijgen, dat hierin alléén maar het FNV en de Unie BLHP een rol van betekenis hebben gespeeld. Niets is minder waar natuurlijk! Bijna twee maanden lang heeft de ABW-delegatie een zeer belangrijke inbreng gehad -zowel plenair als in studieverband- om tot een goede nieuwe CAO te komen. Vooral ook was de ABW een van de meest kritische vragenstellers aan DSM als het ging over het nieuwe beoordelings-/beloningssysteem, en een van de vinnigste opposanten waar het ging om het totale -vooraf financiële- onderhandelingsresultaat.

Ook de kranten weten natuurlijk best dat er vijf vakorganisaties bij deze CAO betrokken zijn, maar hun belangstelling reikt kennelijk niet verder dan de twee grotere bonden. En dat is niet zo best van een regionale krant!⁵⁴⁷

STUDIEFINANCIERING

Onze bond keert zich fel tegen het wetsontwerp, om de uit 1986 stammende Wet Studiefinanciering 18+, te wijzigen, dit wegens te hoog opgelopen financiële kosten hiervoor. Het onderwijs zal dan voor een grote groep mensen niet meer toegankelijk voor zijn. Daartegenover stelt het ministerie, dat men juist hierdoor studenten uit arme behoeft voor onaanvaardbare hoge studieschulden.⁵⁴⁸

ZIEKENHUIZEN

In Limburg moeten 400 bedden in ziekenhuizen worden ingeleverd, een bezuinigingsmaatregel op de gezondheidszorg van het ministerie. Dat kan leiden tot het sluiten van ziekenhuizen. Vakbond ABW schrijft een open brief hierover aan de minister.⁵⁴⁹

⁵⁴⁶ ABW-Vizier 1988-05

⁵⁴⁷ ABW-Vizier 1988-05

⁵⁴⁸ ABW-Vizier 1988-07/08

⁵⁴⁹ ABW-Vizier 1988-07/8

Personeel ABW

Per 1 september is Walter Kunstek in onze dienst dienst getreden. Hij zal het bestuurderskorps versterken.⁵⁵⁰

BEROEPSGROEPEN BEREIDEN ALGEMENE VERGADERING VOOR: ALGEMENE VAKCENTRALE AVC

Op zaterdag 12 november zullen een kleine honderd afgevaardigden van de beroepsgroepen met het hoofdbestuur van de ABW de Algemene Vergadering mee te maken. De samenwerking met de Spoorwegvakbond FSV, de machinistenbond Het Zwarte Corps en aanverwante sectoren, en het Ambtenarencentrum zal dan leiden tot de totstandkoming van de nieuwe Algemene Vakcentrale AVC eind dit jaar.

Met behoud van ieders zelfstandigheid zal de AVC aan de slag gaan vanuit de uitgangspunten, die de huidige vier organisaties alle in het vaandel voeren: politieke onafhankelijkheid, respect voor de godsdienstige en levensbeschouwelijke overtuiging van de leden, opkomen voor de economische en maatschappelijke belangen van de (leden als) werknemer en uitkeringsgerechtigde.

Vorig jaar hechtte onze Algemene Vergadering reeds zijn goedkeuring aan de ABW-deelname aan de Algemene Vakcentrale. In deze vergadering zal de stand van zaken nog eens worden besproken.⁵⁵¹

GEZONDHEIDSZORG

De gezondheidszorg kost te veel, meldden we zoeven. Het ziekenfondspakket wordt aangepakt, er moet bezuinigd worden. Als het om financiële bijdragen van de burger gaat is onze overheid erg actief en inventief!

Als het om goede oplossingen gaat valt dit zwaar tegen! Men is nog niet eens in staat een goed paspoort te ontwikkelen of een redelijk functionerende studiefinanciering en al die andere snelle zaakjes waar wij steeds keihard tegenop botsen. Duidelijk is dat ook de gezondheidszorg nog steeds doodziek is!!⁵⁵²

GOEDKOPE VAKANTIE VOOR ABW-ERS IN SPANJE

Vakbondsleden worden in de gelegenheid gesteld, om met de actieve vakbondsman B. Spelthaen, vanaf vliegveld een goedkoop in een Spaans sterrenhotel vakantie te vieren onder het mom "Niet zo duur, wel zo zonnig".⁵⁵³

PUBLICITEIT ABW

De vakbond laat uitdrukkelijk van zich horen in de pers.⁵⁵⁴

⁵⁵⁰ ABW-Vizier 1988-07/08

⁵⁵¹ ABW-Vizier 1988-09/10

⁵⁵² ABW-Vizier 1988-09/10

⁵⁵³ ABW-Vizier 1988-09/10

⁵⁵⁴ ABW-Vizier 1988-09/10

Bij gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de LTS te Heerlen was de vakbond met een kraan aanwezig tijdens de schoolmarkt. Dit in het kader van een nieuw beleid. De ABW laat haar gezicht zien. Tegen de verwachting in, werden 5 nieuwe leden geworven. Het gezicht laten vinden we nu belangrijker dan alleen maar veel leden proberen te werven, hoewel dat een prettige bijkomstigheid is. Dat beleid wordt nu voortgezet.⁵⁵⁵

ALGEMENE VERGADERING

Tijdens de Algemene Vergadering waait er een frisse wind, zo blijkt uit de toespraak van de nieuwe voorzitter. Hij schenkt klare wijn.

STAAND vlnr de hoofdbestuurders Johan Struver, Henk Scheve, Gerrit Hensen, Wiel Wittenbernds, Jan Grootenboer en Jan van der Sluijs.
ZITTEND vlnr Henk van den Berg (secretaris), Leo Noy (voorzitter), Math Consten (penningmeester) en hoofdbestuurder Ab Hoogenberg (HB)⁵⁵⁶

Voorzitter Noy windt zich over vele zaken op. Een van die zaken is het geklets over die zogenaamde economische bloei, terwijl hij bij wijze van spreken op alle bezoeken het hele jaar door nog niemand heeft gezien die daarvan ook maar een cent heeft meegeprofiteerd. Volgens de deskundigen is er een grote economische groei aan de orde. Maar voordat de "gewone" mensen, zoals ook de leden van de ABW, er iets van merken, is er nog veel werk aan de winkel. Daarom ergert hij zich ook aan het gezeur, alsof het met de vakbonden in Nederland binnenkort langzaam afgelopen is. Voor de vakbeweging is er nog ongelooflijk veel werk aan de winkel, zolang die hoge werkloosheid nog bestaat en de tweedeling tussen arm en rijk.

Grenzen van het inleveren

Daarom moet welk voorstel en welke manoeuvre dan ook, waarmee men nog verder wil schaven en plukken aan de koopkracht van de minima door de gezamenlijke vakbonden, met druk op de politiek de kop ingedrukt worden. Desnoods met harde middelen. Het moet echt duidelijk worden, de minima hebben MEER dan genoeg ingeleverd. Ze hebben meer dan genoeg bijgedragen aan de wederopbouw en de groei van de economie. De grenzen van het inleveren zijn bereikt, allang.

Ideeën in het nieuwe ondernemersland

Hoewel ook de ABW van mening is, dat de werknemers zich moeten kunnen aanpassen aan nieuwe ontwikkelingen, moderne technologieën en (als het nodig is) andersoortige werktijden, vindt hij dat ook iedereen recht heeft op bepaalde basiszekerheden. Daarom hekelt hij het beleid van de bedrijven die iets meer mensen pakt als er even iets meer nodig zijn en ze weer afdankt als ze even niet nodig zijn. Daarom hekelt Noy die DSM-directeur, die mede namens collega's in andere bedrijven kortgeleden in de krant een ballonnetje oplet met kreten als: "het loon moet weer verdiend worden", "er moeten meer flexibele banen komen" en "de VUT moet afgeschaft worden". Wanneer dit soort ideeën het ondernemersland van de toekomst vormt, is er voor de vakbonden nog volop werk aan de winkel. Het personeel moet niet behandeld worden als gereedschap, als dood materiaal: dan maakt het bedrijf misbruik van de positie van mensen die met de rug tegen de muur staan.

Het is vreemd, dat allerlei mensen lopen te suggereren, dat het met de vakbonden in Nederland bijna is afgelopen. Het is zorgwekkend, dat de organisatie terugloopt. Want er is nog genoeg werk aan de winkel. De mensen

⁵⁵⁵ ABW-Vizier 1988-09/10

⁵⁵⁶ Identificatie van de personen door Jack Hurxkens d.d. 10-07-2023

moeten zich samen pakken en niet anderen de kastanjes uit het vuur laten halen. De vakbonden blijven nodig: het is nog lang niet met ze afgelopen.

Ook de organisatiestructuur en het beleid van onze vakbond wordt verfrissend aangepast. Willekeurige voorbeelden zijn:

- de ABW studeert serieus op een extra steunpunt voor de werknemers en (vooral) de leden, voor velen nog dichterbij huis en nog beter bereikbaar dan het huidige kantoor van de bond. Dat moet over niet al te lange tijd van de grond komen.
- Het hoofdbestuur werkt aan de vernieuwing van de statuten van de bond. Een van de wijzigingen is dat de jaarlijkse Bondsraadvergadering zal worden afgeschaft ten gunste van een Algemene Vergadering.
- Er komt voor de bond een helder publiciteitsbeleid, waardoor behalve de naam vooral ook de ideeën van de bond beter uitgedragen moeten worden dan tot nu toe.
- Er komt nadruk op de informatieverstrekking aan (middelbare-) scholieren: de Algemene Vergadering acht het van belang dat ook de generatie van de toekomst meer inlichtingen krijgt over de noodzakelijke taak en de stimulerende rol van de vakbeweging.

Overigens, uit de nabeschuiving blijkt, dat ons ledental gestaag groeit.

Bewijslast

Een stevige discussie werd gevoerd naar aanleiding van de zorgwekkende plannen die het kabinet heeft om de z.g. bewijslast in de sociale zekerheid om te keren.

Nu is het zo dat een uitkeringsorgaan dat vermoedt dat een werkloze of zieke cliënt stiekem zwart werkt, zijn vermoedens moet aantonen. Als de plannen van De Graaf toch nog doorgaan, betekent dit, dat de meneer of mevrouw die het aangaat moet zien te bewijzen dat hij of zij onschuldig is aan die vermoedens.

De ABW acht dit een zeer ernstige aantasting van ons rechtsstelsel, waar een verdachte niet als een schuldige wordt behandeld, zolang die schuld niet door de rechter als vaststaand is aangenomen.

De ABW is fel voorstander van fraudebestrijding, zeker ook als het om sociale uitkeringen gaat, Maar er is weinig fantasie voor nodig om te bedenken tot welke uitwassen een omkering van die bewijslast kan leiden. Het komt maar al te vaak voor dat bijvoorbeeld een eenvoudige burenruzie ertoe leidt dat de sociale dienst (anonieme) beschuldigingen ontvangt over zwart werken, of die anonieme brieven nu juist zijn of niet. Een omkering van de bewijslast brengt ons een stap dichterbij een rechteloosheid voor de zwaksten in de samenleving, die juist door die maatschappij beschermd moeten worden.⁵⁵⁷

HOOFDBESTUUR

In het komende voorjaar wordt penningmeester M. Consten zestig. In augustus 1989, na tien jaar bij de vakbond gewerkt te hebben, gaat hij met pensioen. Hij was ook een prima rechtskundig adviseur.

Het hoofdbestuur besloot als beste oplossing voor zijn opvolging, de wee functies van Consten weer over twee personen op te splitsen.

De opvolger van de penningmeester wordt de huidige chef de buro, Jack Hurxkens, inmiddels een jaar of zeven met name actief met de financiën van de bond. Vanaf 1 augustus volgend jaar treedt hij formeel tot het dagelijks bestuur toe. Naar een goede jurist wordt nog gezocht.⁵⁵⁸

M. Consten

J. Hurxkens

⁵⁵⁷ ABW-Vizier 1988-12

⁵⁵⁸ ABW-Vizier 1988-12

1989

TERUGBLIK

Tijdens het begin van het jaar vond een wisseling en uitbreiding van het hoofdbestuur plaats. Johan Struver, bestuurder vanaf 1979, vertrok i.v.m. zijn leeftijd en Jef Knarren, bestuurslid sinds januari 1980, vertrok wegens zijn werk en gezondheid. Hij werd opgevolgd door Jos Rehaen. Floor van der Heijden, eerder van 1980-1984 hoofdbestuurslid; Jo Meulenberg, en Ger de Vries werden per 01-01-1989 benoemd. Daarnaast volgde Wim Rietra rechtskundig adviseur H.M. Consten op, die op 1 augustus met pensioen zal gaan.⁵⁵⁹

Johan Struver

Jef Knarren

Jos Rehaen

Floor van der Heijden

Jos Meulenberg

Ger de Vries

Rechtskundig adviseur Wim Rietra

VERDERGAANDE ARBEIDSTIJDVERKORTING. DE BITTERZOETE NASMAAK

Het merendeel van de reeds gevoerde CAO-onderhandelingen stond in het teken van verdergaande arbeidstijdverkorting. Uit de pover geboekte resultaten op dit terrein blijkt dat het meer een prestigekwestie is dan nuchter nadenken en opereren. De werkgevers verzetten zich met hand en tand tegen een verdergaande arbeidstijdverkorting. Daar waar wel successen geboekt zijn, gaat het gepaard met een verlenging van de werktijden. En juist dit is het probleem waar wij als ABW grote bezwaren tegen hebben.

De ABW is beslist niet tegen de kortere arbeidstijd. Waar men de thans verworven rechten wil aantasten zullen wij voor die rechten vechten. Een offensief voor verdergaande arbeidstijdverkorting, zoals door de grote vakbonden aangekondigd, is uit de tijd. ATV werkt niet als manier om daarmee de werkloosheid te bestrijden. Wij zijn van mening dat slechts één ATV-variant effectief is: namelijk de vervroeging van de pensioengerechtigde leeftijd (eventueel via de VUT).

In de onderhandelingen over ATV bereiken de werkgevers meestal dat ATV wordt gekoppeld aan flexibele werktijden en verlenging van de bedrijfstijd. Voor een niet zo doeltreffende vakbonds-eis moeten de vakbeweging en zeer zeker de leden akkoord gaan met onregelmatige werktijden en de bezwaren tegen het werken op zaterdag laten varen. Onze ABW-leden voelen voor dit systeem beslist niets.

⁵⁵⁹ ABW Vizier 1989-01

Onregelmatige werktijden

Om toch de prestige van de verdergaande arbeidstijdverkortung te kunnen winnen, accepteerden de grote vakbonden in de metaalnijverheid en reeds eerder in de metaalindustrie een flexibilisering van de werktijden. Zonder zich te realiseren wat de gevolgen voor de werknemers zijn, ging men accoord met een maximale werkdag van 9.5 uur. Wij allen weten dat de lunchpauze in eigen tijd moet gebeuren. Dat is alvast nòg eens een half uur. Bovendien mag je rekenen op minimaal een uur voor het woon-werk-verkeer. Dit betekent bij een werktijd van 9.5 uur dat je minimaal 11 uur van huis bent. *Tel je winst uit in de arbeidstijdverkortung.*

Het doekje voor het bloeden zit hem dan in het gegeven dat je maar vier dagen in de week hoeft te werken. Men vergeet echter dat zowel de fysieke als de psychische druk op de werknemers steeds groter wordt. De eisen van kwantiteit en kwaliteit zijn bijzonder hoog en worden steeds verder opgeschroefd. Vier dagen in de week ben je 's-avonds uitgeblust. Je hebt de kracht en de zin niet meer voor familie-activiteiten of anderszins iets. De vijfde dag mag je bijkomen.

De vakbeweging heeft honderd jaar gevochten om de arbeidstijd terug te brengen tot acht uur per dag. Uit prestige-overwegingen wordt dit lang bevochten resultaat met een klap weggegooid.

Werken op zaterdag

Buiten het onzalige systeem van werktijdverlenging dreigt het spook van verlenging bedrijfstijd gekoppeld aan flexibele werktijden en inzetten van de vrije zaterdag als normale werkdag.

Wij allen kunnen ons nog herinneren hoe lang en hard de strijd is geweest, in de economische bloeitijd, om de 40-urige werkweek en daarmee de vijfdaagse werkweek (voor de meesten de vrije zaterdag) te realiseren.

Als wij niet oppassen en het prestige als koerswijzer blijven volgen, verliezen wij de eens zo hardbevochten vijfdaagse werkweek.

Wanneer men tijdens de prestigetrip zou besluiten om de arbeidstijd verder te bekorten onder gelijktijdige verlenging van de bedrijfstijd met de koppeling aan flexibele werktijden, hebben wij als werknemers de slag geheel verloren. De werkgevers zullen zich rot lachen. De salarissen blijven op hetzelfde lage niveau, de produktie wordt verhoogd met 30 tot 80% afhankelijk van de lengte van de bedrijfstijd.

Wanneer wij even kijken in de werkkeuken van onze oosterburen, de Bondsrepubliek, zien wij dat het gevecht voor de 35-urige werkweek al systemen heeft opgeleverd waar bv. zes dagen per week wordt gewerkt (BMW-OPEL).

Bij IBM in Stuttgart wordt zelfs al op zondag gewerkt.

Laten wij er goed van doordrongen zijn dat bij verdere ATV-eisen in ons eigen land de reeds ingevoerde systemen in de Bondsrepubliek wel eens heel snel konden overwaaien.

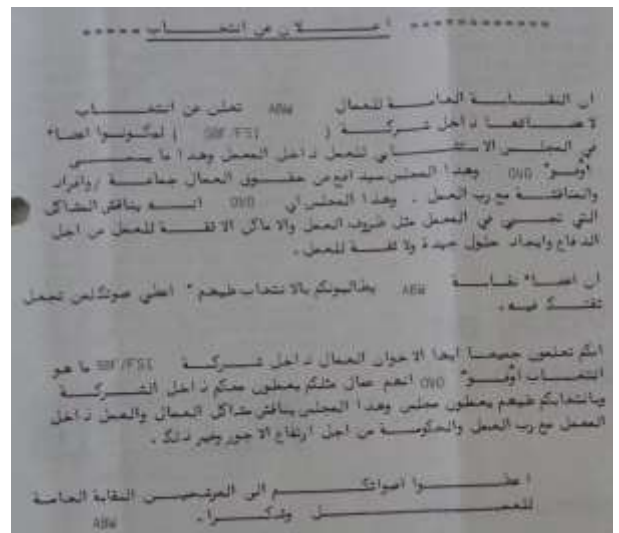
*Blijven wij op dezelfde voet voortgaan, zullen we het zoet van de zege mogen proeven, maar al snel zal de nasmaak bitter zijn.*⁵⁶⁰

CONTRIBUTIEREGELING

Vanaf 1 april wordt wederom een aanpassing in de kontributieregeling doorgevoerd, de tweede stap op weg naar een eenvoudiger kontributiesysteem op basis van ieders draagkracht. Vanwege organisatorische redenen wordt deze echter pas in de maand mei doorgevoerd.⁵⁶¹

FSI/SBF. ABW GEEFT VOORLICHTING AAN BUITENLANDERS IN HUN EIGEN TAAL

Ten behoeve van de OVO verkiezingen bij het FSI/SBF wordt voor de buitenlandse werknemers in hun taal informatie verstrekt.⁵⁶²

⁵⁶⁰ ABW Vizier 1989-03

⁵⁶¹ ABW Vizier 1989-03 ; ABW Vizier 1989-04

⁵⁶² ABW Vizier 1989-03

SW: PROTESTBRIEF ABW AAN STAATSSECRETARIS

Staatssecretaris de Graaf van Sociale Zaken en Werkgelegenheid reageert op een protestbrief van de bond, welk gericht was tegen de gang van zaken rond de vaststelling van de nieuwe arbeidsvoorwaarden in de SW. Hij vindt het WSW-beleid "goed"

Hij motiveert zijn opvatting met de opmerking dat er in de afgelopen jaren enige arbeidsvoorwaardenverbetering in de WSW is gerealiseerd, mede in relatie tot het loonvergelijkend onderzoek WSW.

De voorgenomen salarisverbetering voor de WSW-ers is veel te laag, vindt de ABW. Voor de ambtenaren heeft de minister van Binnenlandse Zaken een salarisverhoging in petto van --%⁵⁶³, terwijl de WSW volgens de informatie die wij eerder kregen, genoeg moest nemen met 0,43%.

De staatssekretaris noemt dat percentage trouwens "een misverstand". Voor de WSW is er volgens hem een financiële ruimte van 0,66% voor arbeidsvoorwaardenverbetering, terwijl er voorts 1% is gereserveerd voor de zogenaamde incidentele loonontwikkeling, zoals de voor iedereen geldende periodieke loonsverhogingen. Over de preciese verdeling van de 0,66%, o.a. de vraag hoeveel er van wordt besteed aan het nieuw op te richten pensioenfonds voor de S.W. geeft de staatssekretaris geen commentaar: hij wil niet vooruitlopen op het overleg dat daarover geregeld plaatsvindt tussen het ministerie, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de Abvakabo en de CFO. De wens van de ABW om de WSW-beloning te laten aansluiten op de salarissen in de industrie wijst De Graaf van de hand: voor de ontwikkeling van arbeidsvoorwaarden in de S.W. wordt een gelijk percentage gehanteerd als voor de gepremieerde en gesubsidieerde sector, die wordt vastgesteld in afstemming met hetgeen voor ambtenaren geldt.

De ABW vindt een vergelijking met de industrie redelijk vanwege de hoeveelheid WSW-medewerkers die in industriële bedrijven werkzaam is.

Dat zou, zo vindt de bond, ook recht doen aan het feit, dat het ministerie zelf van mening is, dat de gemeentebesturen (dan wel de werkvoorzieningsschappen) het beleid voor de S.W. moeten bepalen met behulp van een vooraf vastgesteld budget van de staat, de z.g. budgetfinanciering en decentralisatie. Een van de gevolgen daarvan is dat de S.W.-bedrijven meer en meer de opdracht krijgen om rendabeler, effectiever, sneller en goedkoper te werken, wat uiteraard zijn weerslag heeft op de druk die de medewerkers ervaren. Om aan die eis te kunnen voldoen acht het bestuur van de beroepsgroep S.W. het gewenst, dat de werknemers worden beloond in redelijke verhouding tot de omgeving.

Onrechtvaardigheid is een slechte methode om mensen te motiveren. Een beleid, waardoor in een sektor voortdurend de last van bezuinigingen terecht komt op de schouders van de werknemers, terwijl verbeteringen goeddeels achterwege blijven is in onze ogen geen goed beleid.⁵⁶⁴

ALGEMENE VERGADERING, HOOFDBESTUURDERS

Nadat een half jaargeleden drie hoofdbestuurders door de Algemene Vergadering werden benoemd, kiezen de leden van de bond dit najaar volgens het rooster der verkiezingen, 11 HB-leden, die de bondsgroepen vertegenwoordigen. Daarnaast doen de 3 dagelijkse bestuursleden mee, eveneens volgens rooster. De procedure is n.m. als volgt. Om de twee jaar treedt een aantal hoofdbestuurders af. Zij worden telkens voor een periode van vier jaar gekozen. De dagelijks bestuurders vormen hierop een uitzondering: zij worden niet voor vier doch voor zes jaar gekozen. Aftredend zijn secretaris H.v.d. Berg, F.v.d. Sluijs; R.J.J. Rehaen; H.J. ten Haaf; W.A. Wittenbernds en G.J. Hermans.⁵⁶⁵

WINKELPERSONEEL WERKT FEESTDAGEN. Positieve reacties op ABW-activiteit, een informatie-actie

Vorige maand gaven wij in dit blad voor de ABW-leden informatie over de beloning waarop het winkelpersoneel aanspraak heeft als het op erkende feestdagen werkzaam is. In diezelfde maand ging het hoofdbestuur akkoord met een DB-voorstel om deze informatie niet alleen onder onze vakbondsleden, maar meer in het algemeen bekend te maken.

Daarom zijn een aantal teams van ABW-kaderleden tussen 26 april (enkele dagen voor Koninginnedag) en 4 mei (Hemelvaartsdag) op pad gegaan om informatie-stencils uit te delen in winkelbedrijven in diverse winkelcentra (in Heerlen, Kerkrade, Hoensbroek, Brunssum, Landgraaf, Sittard, Geleen, Beek, Stein, Valkenburg, Maastricht en Roermond).

Drie van onze teams hebben het uitdelen van de vlugschriften gekombineerd met een bescheiden enquête. De uitslagen waren voor het bestuur van de bond nogal verrassend.

Ten eerste hebben ze gevraagd naar de bekendheid bij personeel en werkgevers over de arbeidsvoorwaarden die er speciaal op deze dagen gelden.

⁵⁶³ De tekst is hier weggefallen door de perforatie van het tijdschrift

⁵⁶⁴ ABW Vizier 1989-04

⁵⁶⁵ ABW Vizier 1989-04

Meer dan de helft van het personeel in winkelbedrijven bleek de beloningsregeling niet te kennen voor het werken op erkende feestdagen (zoals Koninginnedag en Hemelvaart). Van de ondernemers in de branche is dat zelfs bijna driekwart.

In de grotere ondernemingen, waar men doorgaans de beschikking heeft over goed geïnformeerde personeelsafdelingen en behoorlijk geoutilleerde interne voorlichtings- en communicatiemogelijkheden is de situatie wel iets beter. Ten tweede werd de mening van de ondervraagden gepeild over het werken zelf op deze dagen.

De zin om de winkels op Koninginnedag en/of op Hemelvaart open te houden zag van de geënquêteerde werknemers 60% niet in. Ook bij de werkgevers in de branche lag dat percentage hoog: 55% was van mening dat de lasten niet opwegen tegen de voordelen. "Het enige dat je ermee bereikt, zijn scheve gezichten van de medewerkers en hogere personeelskosten met inderdaad een beetje extra drukte", verwachtte één van hen. Van de ondernemers vond 45% de openstelling zelfs onzin. "Op de jaaromzet maakt die openstelling op zon- en feestdagen niets uit," vond een ondernemer. "Een consumentengulden wordt toch maar één keer besteed."

Vooraf Hemelvaartsdag leverde kritiek op, ook bij de ondernemers. Een muziekverkoper ergerde zich niet alleen aan de openstelling op zich, maar bovendien ook ronduit aan de "waardeloze manier, waarop je kollega's met afspraken omgaan". En daar was alle reden voor. Zo kwam het voor, dat binnen een en hetzelfde centrum er winkels open gingen om negen uur 's-morgens, andere gooiden hun deuren pas open om elf uur, sommigen werden pas om twaalf uur wakker en de vierde categorie hield het die dag helemaal voor gezien. Die laatste groep ondernemers heeft volgens ons het gelijk aan hun zijde: de omzetten zullen slechts in enkele uitzonderlijke gevallen tegen de buitensporige kosten, de verveling en het ongenoegen hebben opgewogen. De klanten bleven massaal weg.

Hoewel wij absoluut geen pretenties hebben over de wetenschappelijke waarde van het onderzoek (wij van de ABW zijn geen professionele opiniepeilers; ons vak is opkomen voor werknemersbelangen vooral op arbeidsvoorwaardelijk vlak), geven de antwoorden toch een behoorlijke indicatie dat er het een en ander niet goed zit in de detailhandel.

De promotie-clubs Van detaillisten mogen wat ons betreft nog wel eens goed nadenken vooraleer ze besluiten om volgend jaar nogmaals deze nonsens-toestand te herhalen.

Het gebrek aan kennis over de beloning is -zowel bij werkgevers als werknemers- in juist de kleinere ondernemingen ronduit zorgwekkend.

In veel bedrijven en hun medewerkers kan deze onkunde over de bestaande regelingen leiden tot onderlinge moeilijkheden, die : a) nergens voor nodig zijn en : b) zoals wij ervaren, maar al te gemakkelijk tot grote hoogte kunnen escaleren. Een klein beetje moeite om zich beter te informeren, zou niemand in de branche misstaan. Ofschoon het uiteraard niet wenselijk is, is deze misstand wel enigszins te begrijpen bijvoorbeeld een slager, die alles van karbonades en zo weet, kan onmogelijk ook nog specialist zijn in arbeidsvoorwaardelijke vragen. Ieder zijn vak. Om de beloningsregeling voor het werk in winkelbedrijven op feestdagen te begrijpen is een zekere specialisatie trouwens ook echt noodzakelijk. De betreffende CAO-teksten blinken niet uit door hun duidelijkheid; zelfs in ons "eigen huis" van de ABW, waar we toch echt vaker met het bijltje hakken, hebben we in een groep van vier vakbondsbestuurders en twee juristen een halve ochtend zitten studeren om de juiste betekenis te achterhalen. In hoeverre de gemiddelde employé en de doorsnee ondernemer met de betreffende teksten uit de voeten kan, laat zich raden.

Het komt ons voor dat sommige arbeidsvoorwaardelijke teksten in de detailhandel toe zijn aan de harde hand van een taalkundige die snapt dat een geschreven tekst eigenlijk bedoeld is om de gebruiker van informatie te voorzien en NIET om de lezer het bos in te sturen.

Uiteraard zullen wij deze konklusies niet voor onszelf houden. Gemeentebesturen en ondernemersverenigingen die hierbij betrokken zijn, krijgen binnenkort post.

En er is meer. In enkele dagen tijds heeft de ABW naar schatting een kleine tweeduizend employé's en hun werkgevers op de hoogte gesteld van de juiste betaling en vrijaf-compensatie. De reacties van ondernemers en winkelpersoneel waren voor onze kadmensen zeer bemoedigend: vrijwel iedereen vond het prettig dat ze door de ABW werden opgezocht op hun werkplek.

"Nu hoor je eens iets van een vakbond, die er echt iets aan doet", was de verzuchting. Veel winkelbedienden vroegen meteen meer informatie over de ABW: "wat is dat voor een club; daar heb ik eigenlijk nooit van gehoord" en een redelijk aantal was toch al wat langer aan het nadenken over lid worden van een vakbond en meldde zich meteen als lid aan.

Wij hebben de overtuiging dat we met deze informatie-actie een grote groep mensen een goede dienst hebben bewezen. ABW-kaderleden zijn niet (meer) zo gewend om met pakken pamfletten de straat op te gaan. Wat dat

betreft, was deze activiteit voor ons kader weer iets nieuws. Het is ons goed bevallen: wanneer de mogelijkheden zich voordoen, zullen we dat nog wel eens doen.⁵⁶⁶

HOOFDBESTUUR

Op 16 juni vond het officiële afscheidsreceptie plaats van penningmeester Consten, waarbij tevens kennis kon worden gemaakt met zijn opvolgers. Immers, zijn dubbelfunctie werd verdeeld, Jack Hurxkens werd penningmeester en Wim Rietra rechtskundig adviseur. Vizier bracht een uitgebreide verslag over het reilen en zeilen van de bond en Maths Constens rol hierin.⁵⁶⁷

Math Consten

Jack Hurxkens

Wim Rietra

HB-lid Tiny ten Haaf stapt na twee jaar zitting uit het bestuur i.v.m. haar gezondheid. Vóór 1987 had ze ook al eens zitting in het HB.⁵⁶⁸

VAKBEWEGING MOET WEER DE GROTE BROEK AANTREKKEN

Ook al zijn wij als vakbond politiek onafhankelijk: dat wil zeggen met geen enkele politieke partij verbonden, dat betekent natuurlijk niet, dat we ons afzijdig houden van een standpunt over de loonontwikkeling en over de inkomensontwikkeling van de uitkeringsgerechtigden omdat er toevallig verkiezingen in aantocht zijn.

In het verleden, toen het nog goed ging met de economie, werden de inkomens van de uitkeringsgerechtigden en de minimumlonen, jaarlijks, of zelfs twee maal per jaar aangepast aan de stijging van de salarissen in het bedrijfsleven en aan de prijsontwikkeling. Dit alles op grond van de Wet Aanpassings Mechanisme (WAM).

Vanaf 1981, het begin van de bezuinigingsoperatie is de "WAM" jaarlijks buiten werking gesteld. Dit betekende dat de hoogte van het minimumloon en het inkomen van de uitkeringsgerechtigden op hetzelfde niveau bleven. Erger nog, bij het inleveren van salaris in het bedrijfsleven en de salarissen van de ambtenaren en trendvolgers werden ook de minimumlonen en inkomens van uitkeringsgerechtigden met eenzelfde percentage gekort.

Sinds 1984 staat het bedrag van het bruto minimumloon voor een 23-jarige en ouder onveranderd vast op f1.987,70 per maand. De inkomens van uitkeringsgerechtigden werden allemaal afgeleid van dit bruto minimumloon.

Vanaf 1987 gaat het in Nederland weer beter met de economie. De werkgevers zijn weer bereid in de beurs te tasten -zij het voorzichtig- bij de CAO-onderhandelingen. De vakbeweging in Nederland heeft op aandrang van de overheid de loonontwikkeling gematigd. Veel aandacht en financiële middelen zijn besteed aan arbeidstijdverkortende maatregelen en/of vervroegde uittredingsmogelijkheden. Werkgevers voelen hoe langer hoe minder voor een uitbreiding in die richting. Zij bieden zelfs een verdergaande salarisverbetering. In zeer veel bedrijven in de marktsector heeft zich deze situatie voorgedaan.

Natuurlijk geeft dit problemen in die sectoren waar niet met geldbuidels gerammeld wordt.

Begrijpelijk dat er hoe langer hoe meer druk komt om de inkomens van de uitkeringsgerechtigden, de minimumlonen, de salarissen van de ambtenaren en de trendvolgers in gelijke mate te laten delen in de stijging van de welvaart in het bedrijfsleven. Tot op heden is dit steeds zonder succes geweest.

De overheid berekent keer op keer de prijsstijging en de inflatie. De uitkomst is nog telkens van dien aard dat er geen cent bijkomt. Het minimumloon en de inkomens van de uitkeringsgerechtigden blijft ongewijzigd.

De netto verhoging welke ontstaat door vermindering van de inhoudingen, sociale lasten en belasting, overbrugt de stijging van de prijsindex en dus komt er geen verhoging van het bruto uitgangspunt. Ook voor de aanpassing van de

⁵⁶⁶ ABW Vizier 1989-05

⁵⁶⁷ ABW Vizier 1989-06; een uitgebreid dankwoord met bemerkingen betreffende de ABW en foto's, zie ABW Vizier 1989-07/08

⁵⁶⁸ ABW Vizier 1989-06

salarissen van ambtenaren en trendvolgers heeft de overheid geen geld. En als er iets weg te geven is, zijn het tienden van een procent. Daarmee moeten dan ook nog knelpunten opgelost worden. Het resultaat is derhalve nihil.

Met de val van het kabinet leek het er ineens op dat er toch ruimte was voor een *herstel van de koppeling tussen lonen en inkomens uitkeringsgerechtigden*. In de eerste weken na het debacle beloofden bewindslieden en politieke figuren weer van alles. Logisch dat de oppositie in een kamerdebat het herstel van de koppeling eiste per 1 juli 1989. Ook nu weer werd een politiek draaikontenverhaal afgestoken met als resultaat dat het herstel van de koppeling opnieuw vooruitgeschoven wordt naar 1 januari 1990.

Inmiddels nadert de dag van de waarheid nl. 6 september 1989. De politieke partijen proberen, precies zoals in een wielerronde, voor de eindstrijd positie te kiezen.

Regeringspartijen proberen duidelijk te maken dat het gevoerde bezuinigingsbeleid Nederland economisch versterkt heeft en wensen dit in de toekomst voort te zetten. Minimumloners en uitkeringsgerechtigden krijgen weer een, niet te vette, kluijfoorgehouden.

De oppositiepartij, die het pluche ruikt, is erg behoedzaam en wil alles en met iedereen bespreekbaar maken. Maar houdt zich ver van beloftes: je kunt maar nooit weten wat je straks moet weggeven om met je kont in het pluche te nestelen!

Salarisverbeteringen op alle fronten, verhogen of koppelen van de uitkeringen werken ongetwijfeld de inflatie in de hand. Ledereen wil dat vermijden, ook de oppositie. Met z'n allen zoekt men naar oplossingen de werkloosheid en met name de hoge jeugdwerkloosheid te beteugelen. Maatregelen worden voorgesteld om het bruto minimumloon dat werkgevers moeten betalen te verlagen onder gelijkblijvend netto minimumloon. Toespelingen en vage beloften om het minimumloon alsmede de inkomens van uitkeringsgerechtigden te verhogen blijken dan een lijnrechte tegenstelling te zijn met de maatregelen om de bruto lonen te verlagen.

Wij zijn inmiddels immuun geworden voor dergelijke kletspraatjes. Wij zien dit allemaal als tactische zetten van de politieke partijen om voor 6 September positie te kiezen en de kiezers op hun hand te krijgen.

De vakbeweging heeft al aangekondigd de aanwezige loonruimte in de bedrijven geheel op te eisen. De komende CAO-onderhandelingen zullen dan ook in het teken staan van "Poen" kontrakten. Wanneer de inflatie de kop opsteekt kan men dit moeilijk aan de stelling van de vakbeweging verwijten, want de jarenlange matiging voor het herstel van de economie en de bestrijding van de werkloosheid is door werkgevers en overheid niet op de juiste waarde geschat: er is vrijwel niets door de bonden terugverdiend. Alle beloften, toezeggingen en voorstellen ter oplossing van de werkloosheid zijn op niets uitgelopen.

De verlangens van de vakbeweging zijn normale, gerechtvaardigde verlangens. Het geduld is nu op!

De ABW zal in deze geen andere koers varen. Wij hebben jaren geleden al gewezen op het ontbreken van medewerking van werkgevers en overheid. Onze koers is al enige jaren gericht geweest op "Poen" kontrakten. Steun voor een meerderheid ontbrak steeds.

En de koppeling, dan? Ja, de koppeling; ook die MOET er weer komen. Daarvoor moeten we ons allemaal inzetten. Vakbeweging, werknemers en uitkeringsgerechtigden. De politiek: regering en parlement moeten de koppeling tussen lonen en uitkeringen weer tot stand brengen in een wet. Nu, in de komende anderhalve maand is de tijd rijp om ervoor te zorgen dat de politiek de koppeling inderdaad weer tot stand brengt.

Wat er ook uit de bus komt na de verkiezing op 6 september, wij laten ons niet meer lijmen met vage beloftes. Het wordt tijd dat de vakbeweging weer de grote broek aantrekt!⁵⁶⁹

PERSONEEL ABW

Op 9 juni vierde mev. J. v. Kooten-van Dijk haar koperen dienstjubileum. Zij zorgde met haar man ervoor, dat het bondskantoor er altijd tiptop uitzag. Opgemerkt werd, dat van alle medewerkers, zij het langste dienstverband heeft.⁵⁷⁰

BONDSJUBILEUM

De Bond viert haar 45-jarig bestaansfeest.⁵⁷¹

NIEUWE STRUKTUUR IN DRIE ABW-BEROEPSGROEPEN

Deze zomer lanceerde het DB van de bond in een HB-vergadering een voorstel om de drie beroepsgroepen Dienstverlening, Verwerkende Industrie en Bouwnijverheid ingrijpend te reorganiseren. Opzet was om deze groepen, die een bestuurlijke eenheid vormden en ook de ledenvergaderingen gezamenlijk hielden, te splitsen in

---

⁵⁶⁹ ABW Vizier 1989-07/08

⁵⁷⁰ ABW Vizier 1989-07/08

⁵⁷¹ ABW Vizier 1989-09/10

twee onafhankelijke groeperingen: enerzijds de beroepsgroep Dienstverlening, en anderzijds de groepen Verwerkende Industrie en Bouwnijverheid. De formele bestuurlijke splitsing is gerealiseerd. Het activiteiten- en werkplan wordt voorbereid. De besturen van beide beroepsgroepen zetten een en ander op een rij en zullen dat bespreken in hun ledenvergadering.⁵⁷²

De promotie-kampagne '89 loopt door. Nieuwe leden krijgen een welkomsgeschenk.⁵⁷³

BELASTINGSTELSE

De verandering in het belastingstelsel leidt tot enorme problemen bij het invullen van de loonbelastingverklaring. De vakbond is hierover verontrust en schrijft een brief hierover aan de staatssecretaris van Financiën; een uitgebreid artikel hierover verschijnt in de pers.⁵⁷⁴

HOOFDBESTUUR

Tijdens de in het najaar plaatsgevonden de verkiezingen van de hoofdbestuurders werden de aftredende bondssecretaris H. v.d. Berg, F. v.d. Sluijs; R.J.J. Rehaen; W.A. Wittenbernds herkozen.

Het aftredend bestuurslid G.J. Hensen wenste niet meer herkozen te worden, terwijl B. Janssen en B. Keller hun bestuurslidmaatschap verlangden te beëindigen. Voor het wegvallen van H.J. ten Haaf was er een vacature. Nieuw gekozen werden F.J. v.d. Heijden; J. v.d. Goor; J. v.d. Sluis en H. Smeets.

De samenstelling van het nieuwe bestuur wordt m.i.v. 1 januari 1990 van kracht.

Aangezien er door de reorganisatie van de bondsgroepen één bondsgroep verviel en dus één hoofdbestuurder verdween, werd i.v.m. de omvang van de bondsgroep dienstverlening, besloten, dat voor deze bondsgroep in een extra (tweede) hoofdbestuurder werd voorzien.⁵⁷⁵

ALGEMENE VERGADERING

Tijdens de algemene vergadering van 18 november werd de nieuwe contributieregeling gepresenteerd. Het vormt het eindresultaat van een hele reeks geleidelijke jaarlijkse aanpassingen. Naar verwacht, zal het voorstel door de voorzitter worden aanvaard, immers, in financieel opzicht zijn er naar verwachting voor de bond geheel geen

⁵⁷² ABW Vizier 1989-09/10

⁵⁷³ ABW Vizier 1989-09/10

⁵⁷⁴ ABW Vizier 1989-11

⁵⁷⁵ ABW Vizier 1989-11

gevolgen. Voor individuele leden zullen ze zeer beperkt zijn. Sommigen zullen een klein beetje meer moeten gaan betalen, maar er zijn ook hele groepen van ABW-leden, voor wie er niks verandert. Als het allemaal goed gaat, zal de nieuwe regeling over een klein half jaar op 1 april 1990 in werking treden.

Een nieuwe vakcentrale

Sinds eind 1984, begin 1985 is het dagelijks bestuur van de ABW samen met andere vakbonden aan het werk geweest om in ons land een nieuwe vakcentrale, de Algemene Vakcentrale (AVC) op te richten. De voorbereidingen van deze vierde, onafhankelijke centrale zijn zover gevorderd, dat de daarbij betrokken vakbonden zich kunnen uitspreken over de vraag of ze er wel of niet instappen.

In de voorbije maanden is er in vele vergaderingen binnen de ABW stevig over gediskussieerd. Vrij algemeen is men binnen de bond van mening dat een eendrachtige vakbeweging in het land zeer belangrijk is.

Samenwerkingsverbanden zijn niet alleen maar wenselijk; ze zijn noodzakelijk.

Toch is lang niet iedereen ervan overtuigd dat de vierde vakcentrale voor de ABW het ei van Columbus is. Velen zien zeer goed ook de haken en ogen. Is er een reële kans dat de Algemene Vakcentrale een succes kan worden? Wordt nieuwe vakcentrale sterk genoeg? En hoe zit het met de mogelijkheid voor de aangesloten bonden om zelf de baas in eigen huis te blijven? Wat betekent participeren in deze vakcentrale voor de activiteiten van de ABW zelf?

Kortom: binnen de ABW bestaan er behoorlijke twijfels over de nieuwe vakcentrale. De meningen lopen nog uiteen. Zelfs kort voordat de Algemene Vergadering van onze vakbond een besluit neemt, is er geen goede voorspelling te maken over de vraag of de ABW in de nieuwe vakcentrale zal gaan deelnemen. Het is in elk geval niet zo vanzelfsprekend meer, als we enkele jaren geleden nog dachten.

Verder zal de ABW zich uitspreken over een lange reeks van beleidsvoorstellen die het beeld van de ABW in de komende tijd moeten gaan bepalen.⁵⁷⁶

Personeel ABW

N.a.v. vragen in de Algemene Vergadering van vorig jaar werd nu besloten, dat het actieve vakbondsleden c.q. kaderpersoneel te verzekeren tegen ongevallen, tevens werd voor hen voorzien in een aansprakelijkheidsverzekering.⁵⁷⁷

BELANGRIJKSTE NIEUWS UIT ALGEMENE VERGADERING 1989: ABW STAPT UIT NIEUWE VAKCENTRALE

De Algemene Bond van Werknemers heeft zijn deelname aan de Algemene VakCentrale in oprichting beëindigd. De vakbond, die sinds eind 1984/begin 1985 aan de wieg stond van een poging om een vierde vakcentrale op te richten, gelooft niet in de levensvatbaarheid van de AVC. Met dit besluit van de Algemene Vergadering volgt de ABW het voorbeeld van de Spoorwegvakbond FSV die een jaar geleden afhaakte.

Het ABW-kader struikelde vooral over het feit dat de AVC duidelijk te weinig werknemers in het bedrijfsleven zou gaan vertegenwoordigen.

De vakbonden willen via de AVC hun invloed op sociaal-economisch terrein vergroten. Daarvoor moeten ze vertegenwoordigd worden in de SER en in de Stichting van de Arbeid. De AVC zal daarom representatief moeten zijn voor een belangrijk deel van de Nederlandse werkende bevolking. De getalsverhoudingen binnen de AVC zijn niet evenwichtig, vindt de ABW. Toch is er volgens de ABW te weinig resultaat bereikt om het aantal vakbonden in het samenwerkingsverband te vergroten. De AVC leek zijn kaarten te hebben gezet op een flirt met de Raad MHP, waarvan de UNIE BLHP het belangrijkste onderdeel is. Het probleem van de representativiteit zou daarmee in één klap kunnen worden opgelost. Uw vakbond voelt daar echter niet veel voor.

De Algemene Vergadering verwachtte dat dit op termijn mogelijk de eigen beleidsvrijheid en identiteit zou kunnen aantasten.

De ABW is niet bereid om tijd, geld en energie te steken in een plan met deze vooruitzichten en gaat studeren op andere samenwerkingsvormen met meer gelijkwaardige organisaties. Inmiddels heeft het Dagelijks Bestuur van de bond hiervoor de eerste activiteiten al ondernomen.

Onlangs bleek ook in de Algemene Vergadering van Het Zwarte Corps de twijfel te groeien over de kans van slagen van de AVC, zeker toen men hoorde hoe de ABW ertegen aankeek. Daar besloot men om nadrukkelijk nog géén definitieve uitspraak te doen over wel of niet in de centrale stappen. Een speciaal voorjaarscongres zal bij Het Zwarte Corps aan de hand van de nieuwste ontwikkelingen aangaande de AVC uitsluitel geven.⁵⁷⁸

---

⁵⁷⁶ ABW Vizier 1989-11

⁵⁷⁷ ABW Vizier 1989-11

⁵⁷⁸ ABW Vizier 1989-12

VERKIEZINGEN HOOFDBESTUUR

De drie oude HB-bestuurders, Ben Keller, Bert Janssen en Gerrit Hensen, die afscheid namen, omdat zij niet meer herkozen wilden worden, worden in het zonnetje gezet, uitgebreid worden hun verdiensten vermeld.

Een markkant persoon, zonder de anderen te kort te doen, is Gerrit Hensen

Gerrit Hensen was bij de oprichting van de vakbond. Hij herinnert zich: "Toen ik 22 was en de geallieerde legers bezig waren een eind te maken aan de tweede wereldoorlog, werd de onafhankelijke mijnwerkersvakbond, de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf, opgericht. Er was al veel langer gesproken over de nieuwe bond, die beter moest worden dan de oude van voor de oorlog. Ik hoorde bij het groepje mensen die het er voortdurend over hadden en ermee bezig waren.

Maar in die tijd mocht er niemand een vereniging beginnen. In september 1944 waren de Canadezen en Amerikanen in Limburg aangekomen en de officiële oprichting van de vrije vakbond liet geen twee weken op zich wachten. Met tientallen, vaak duidelijk méér dan honderd tegelijk meldden de vakbondsleden zich aan. Soms moesten de ledenwerwers genoeg nemen met een plaatsje in de vensterbank van een café of een woonhuis om nog een paar vierkante centimeters te vinden voor het schrijfwerk van de aanmeldingen. Ledenwerven was toen nog leuk.

Jammer dat je er tegenwoordig niet meer op deze manier aan kunt doen".⁵⁷⁹

Ben Keller was een van de eerste leden, die nooit op of in de steenkolenmijnen hebben gewerkt, hij werkte in de bouwvak. Ben was hoofdbestuurder van 1974-1980 en van 1983-1989.

Bert Jansen was HB bestuurslid sinds 1987, maar was daarvoor bestuurlijk actief in zijn beroepsgroep.

Gerrit Hensen

Ben Keller

Bert Jansen

1990

Het voltallig hoofdbestuur

De vier nieuwe leden van het hoofdbestuur zijn: A. v.d. Heijden; H. Smeets; J. v.d. Sluijs; J. v.d. Goor.⁵⁸⁰

A.v.d. Heijden

H. Smeets

J.v.d. Sluijs;

J.v.d. Goor.

⁵⁷⁹ ABW Vizier 1989-12

⁵⁸⁰ Vizier 1990-01/02

De andere leden zitten al langer in het bestuur.⁵⁸²

J. Schmeets

J. Rehaen

F. v.d. Heijden

J. Meulenberg

G. de Vries

F.v.d. Sluijs

J. Grootenboer

W. Wittenbernds

A. Hoogenberg

H. Scheve

ALGEMENE VERGADERING

Het was een zeer actieve vergadering, waarin voor de komende periode weer vele ontwikkelingen van het beleid in gang zijn gezet.

In zijn toespraak sprak bondsvoorzitter Leo Noy zijn zorg uit over de kwaliteit van het leven, om de leefbare maatschappij in al zijn facetten.

Soft

Sommige leden vinden dat de Nederlandse maatschappij te soft, te tolerant is geworden. Men heeft, vinden ze, te weinig gevoel meer voor rechten en plichten, te weinig heeft men nog de houding dat je iets moet doen om iets te kunnen krijgen. Er is behoorlijk wat onvrede, maar de meesten durven het nog niet goed te zeggen. Veel systemen van Sociale Zekerheid zijn hartstikke vastgelopen met als gevolg dat vaak de verkeerde groepen er baat bij vinden. De mensen hebben rechten, maar je moet er wel iets voor doen. Daarom riep hij op tot het afwerpen van laksheid en gelatenheid. "Kom op voor je rechten. Neem je lot zelf in de hand. Dat geldt voor ieder privé, dat geldt voor onze omgeving en op je werk." Dat geldt ook voor de (nog steeds te geringe) werkgelegenheid. Niet alleen het bedrijfsleven maar ook de overheid dient voor de mogelijkheden te zorgen en de mensen serieus naar werk te begeleiden en te stimuleren.

Flauwekul

Daartoe zullen ongetwijfeld de financiële middelen op diverse ministeries anders verdeeld moeten worden. Een overheid die werkelijk alle mogelijkheden uit de kast heeft gehaald, zodat er in alle regio's allerlei soorten opleidingen en banen voorhanden zijn, mag de touwtjes ook wat strakker aantrekken en het aanvaarden van passend werk of scholing verplicht stellen. Het is echter flauwekul om sancties op te leggen als er geen mogelijkheden zijn.

Het is toch te gek dat er van de ene kant nog steeds zoveel honderdduizend mensen een beroep moeten doen op de WW- of RWW-uitkering, terwijl er tegelijkertijd aan de andere kant geen geld is voor personeel in de ziekenhuizen, in de bejaardenzorg, bij de politie, bij de gemeenten, voor jeugd en jongerenwerk, en allerlei andere gemeenschapstaken. Daar is een schreeuwende behoefte aan goede mensen.

⁵⁸² Vizier 1990-01/02

Maar ook op het gebied van technologische ontwikkelingen, het cultuurbehoud, de milieubeheersing en de infrastructuur. Als er een politieke k wil is, dan is er genoeg zinvolle scholing en zijn er voldoende arbeidsplaatsen te creëren. En vervolgens hoort het natuurlijk ook tot de opgave van de overheid om de mensen hiertoe stimuleren, te adviseren en te begeleiden en wel anders dan het nu gebeurt.

En daar ligt nu net de opgave voor de overheid inkomende jaren. Immers het gaat de overheid niet aan om sancties en maatregelen te stellen bij het niet aanvaarden van werk of scholing, zolang er niet een voldoende serieus aanbod is van werk, van scholing en andere reële ontplooiingsmogelijkheden, aansluitend bij een grote variëteit van opleidingsniveaus. Iedereen naar de bollenvelden sturen of bossen laten schoonmaken: dat is natuurlijk onzin.

Onderscheid

De ABW pleit er reeds jaren voor dat binnen het stelsel van de sociale zekerheid voor mensen in verschillende omstandigheden een verschillende benadering wordt gekozen.

Het is toch te gek dat bijv. een RWW-uitkering voor iedereen volstrekt hetzelfde is, ongeacht of het nou iemand is die net 23 jaar is geworden danwel of het iemand is van 50.

Een RWW-uitkering is volstrekt hetzelfde voor iemand die volledig werkloos is als voor diegene, die alles probeert en die een baantje van 10 of 20 of 30 uur toch maar aanvaardt en wiens inkomen op de uitkering gekort wordt.

Natuurlijk moet het voor iedereen een minimale basis zijn om te kunnen leven. Maar het is toch te gek dat er verder tussen die geschetste situaties geen financieel onderscheid is.

Goeie uitstraling

Naast de kritiek op 'overheid en bedrijfsleven, kon Leo Noy ook positieve geluiden laten horen.

In het bedrijvenwerk lukt het de Algemene Bond van Werknemers steeds beter om ook in nieuwe bedrijven aan de onderhandelingstafel te komen. Wij hebben een uitstraling, wij hebben vakbekwame bestuurders, en gelukkig ook een groot kader en actieve mensen in de bedrijven in de ondernemingsraden.

Gezond verstand

Er is aan het bestuur wel eens gevraagd om een profielschets te maken van een hoofdbestuurder of een kaderlid.

Aan welke eisen moet je voldoen, over welke bagage moet je beschikken.

GEZOND VERSTAND en de zin om ER TIJD IN TE STEKEN dat is natuurlijk het belangrijkste. Veel meer heb je volgens sommigen niet nodig. Iedereen heeft zijn eigen kwaliteiten. En niet iedereen in een organisatie hoeft alles te kunnen, je moet elkaar aanvullen.

Aan de praat

Tijdens de vergadering deed Noy een oproep aan de ABW-ers om méér met elkaar aan de praat te gaan over alle kwesties en thema's waar we in het vakbondswerk mee te maken krijgen om dit om te zetten in actieprogramma's.

Het ABW-volkje gaat niet zo gemakkelijk met elkaar in discussie over allerlei thema's en uitgangspunten van arbeidsvoorwaarden, sociale zekerheid en de economische situatie in Nederland. Wij hebben daar nu eenmaal geen traditie in. En daar zou ,het DB nou graag verandering in willen brengen. Dus kunt U daar voor in het komend jaar natuurlijk initiatieven van het hoofdbestuur verwachten.

En verder

Bij de huishoudelijk-organisatorische zaken stelde de Algemene Vergadering een paar verslagen vast van vorige vergaderingen, en bekrachtigde de besluiten van het bestuur ter benoeming van twee bondsfunctionarissen, Walter Kunstek en Wim Rietra.

Ook het vernieuwde reglement het sociaal fonds van de ABW werd zonder commentaar aangenomen.⁵⁸³

DE ABW ONDERSTEUNT DE STAKINGSOPROEPEN VAN DE 3 VAKBONDEN IN DE BOUW NIET. VOOR ATV NIET OP BARRICADES

Drie vakbonden in de bouw hebben de afgelopen weken hun leden opgeroepen om acties te gaan voeren. De belangrijkste reden daarvoor is, dat de werkgevers niet akkoord gaan met de vakbondsvoorstellen over de ATV.

De Algemene Bond van Werknemers ondersteunt deze stakingsgroepen NIET. Wij van de ABW adviseren de leden om het werk NIET NEER TE LEGGEN, maar integendeel aan de slag te blijven en aan de aannemer duidelijk te maken, dat men niet staakt.

⁵⁸³ Vizier 1990-01/02

De ABW heeft een andere mening dan de andere vakbonden in de bouw. Dat willen wij van het bestuur graag aan de leden nog eens uitleggen.

ATV helpt ons niet

In het najaar van 1982 maakten de centrale organisaties van werkgevers en werknemers met elkaar de afspraak, dat het gemiddelde aantal uren minder zou gaan worden. Daarvoor in ruil zouden de lonen van de mensen niet stijgen.

De vakcentrales en de werkgeversbonden maakten die deal omdat het beter zou moeten gaan met de winsten in de bedrijven maar ook om de werkloosheid tegen te gaan. De winsten van de bedrijven zijn in de tussentijd inderdaad verbeterd, *maar de werkloosheid is sindsdien nauwelijks gedaald. Op de plekken waar de werkloosheid wel minder is geworden, heeft dat in ieder geval helemaal niks te maken met de ATV.*

Waar arbeidstijdverkorting wèl toe heeft geleid, is:

- de koopkracht van de werknemers is zelfs slechter geworden;
- de bedrijven maken meer winst en de werknemers hebben daarvan onvoldoende meegekregen;
- bedrijven konden juist daardoor meer mensen door machines vervangen;
- toch krijgen de ondernemingen de opdrachten niet meer op tijd klaar;
- overal in het bedrijfsleven moeten er enorme aantallen uren worden gemaakt; de bedrijven roepen om die reden nu om méér "flexibiliteit" (kom werken als het druk is en blijf maar weg, als er wat minder te doen is: de baas betaalt alleen, als hij werk voor je heeft).

De andere vakbonden hebben bijna tien jaar lang hun prestige verbonden aan het succes van de arbeidstijdverkorting en zullen de mislukking ervan niet gemakkelijk toegeven. Natuurlijk verliest de FNV en het CNV niet graag zijn gezicht.

De ABW voelt er geen barst voor om mee te doen aan acties voor ATV. De ABW voelt er niets voor om de leden op deze manier voor het eigen karretje te spannen. Dat snapt u.

Waar wij als ABW wèl voor zijn is dat mensen in plaats van ATV een betere pensioenopbouw krijgen, zodat ze vijf jaar eerder met pensioen kunnen gaan. Dat helpt wel; daar hebben we de effecten al op andere plaatsen gezien.

De ABW is niet tegen staken, maar het doel moet wel de middelen heiligen.

*Nog een paar roostervrije dagen extra via die ATV vinden wij geen staking waard.*⁵⁸⁴

WINKELS OPEN TOT HALF 7, ABW IS GEEN VOORSTANDER VAN UITBREIDING VAN DE OPENINGSTIJDEN

Na bijna 120 jaar van oeverloze discussies is een accoord tot stand gekomen tussen de consumenten-, middenstanders- grootwinkelbedrijven-, en winkelpersoneelorganisaties. Dat betekent een verlenging van de openingstijden in de detailhandel van 53 uur naar 55 uur. Winkels blijven dan tot half 7 open. Het advies-voorstel zal aan de minister van economische zaken worden voorgelegd. Naar verwacht, zal het ongewijzigd als nieuw wetsvoorstel aan de 2^e kamer worden aangeboden. De FNV tekende niet en bezint zich op acties; de CNV tekende wel, maar wenst uitbreiding van de zaterdagcompensatie en verhoogde overwerkertarieven.

De ABW heeft in het verleden al verschillende keren kenbaar gemaakt niet accoord te zijn met veranderingen van de winkelsluitingstijden.

Het is niet alleen een taakverzwaring voor de werknemers in deze sector maar ook voor de kleine ondernemers. Het houdt natuurlijk niet op bij dat half uur langer werken. Want na sluiting van de winkel moeten er nog allerlei noodzakelijke werkzaamheden worden verricht, hetgeen een verzwaring in hun privésituatie betekent.

De nieuwe openingstijden betekenen een verhoging van personeelskosten, hetgeen betekent, dat het rendement van deze bedrijven verder onder druk komt te staan.

Uiteindelijk wordt de consument het kind van de rekening. De kostenstijging zullen verhaald worden op het winkelend publiek. *Daarnaast zal het aantal oproepkrachten stijgen.* Zij zijn naar mening van de werkgevers ideaal om de laatste uurtjes van de verlengde winkeldag te doden. Je kunt deze krachten de lijfeigene van ons arbeidsstelsel noemen, ze hebben wel veel plichten maar zeer weinig rechten. De rechtspositie van hen is miserabel, en over de beloning valt ook al niet naar huis te schrijven. In de arbeidsvoorwaardelijke sfeer zullen de komende tijd de cao-partijen de nodige maatregelen moeten treffen om de werknemers in de detailhandel enigermate tegemoet te komen. Toch kunnen deze nooit datgene vergoeden hetgeen de werknemers verliezen door de verlenging van de openingstijden. Aan de verlenging van de winkeltijden kleven zoveel nadelen dat het moeilijk is een positief punt in het hele verhaal te ontdekken.

⁵⁸⁴ Vizier 1990-01/02

Het zal U ondertussen wel duidelijk zijn geworden dat de ABW absoluut géén voorstander is van de uitbreiding van de openingstijden.

De ABW voelt helemaal niets voor deze zogenaamde liberalisering van de winkelsluitingstijden. De gemeenten zijn het uitvoerende orgaan die uiteindelijk de openingstijden van winkels vaststellen.

Daarom zal de ABW dan ook bij de gemeente e gemeentelijke politiek in actie komen tegen de voorgestelde verandering van de winkelsluitingen.⁵⁸⁵

NIEUWE AANDACHT VOOR SILICOSELIJDERS

In de voorbije maand ontstond er opeens weer veel aandacht voor de silicose-lijders. Oud-mijnwerkers, die last hebben van stoflongen, hadden vroeger in sommige gevallen recht op een uitkering. Duizenden mijnwerkers hebben van de uitkering echter nooit iets gezien. Anderen hebben maar een klein gedeelte gelregen. Zij voelen zich -terecht-bedrogen.

Wanneer je vroeger invalide werd of als jou op je werk een ongeluk was overkomen, kreeg je een kleine uitkering. Iedere werknemer moest daar premie voor betalen. Omdat beroepsziekten zoals silicose (*) onder de werking van de Ongevallenwet vielen, hadden de mensen die dat opliepen, recht op een levenslange rente. Een voorwaarde was wel dat het verzekeringsorgaan die beroepsziekte erkende. Er waren echter helaas keuringsartsen die er een handje aan hadden om de longziekte van mijnwerkers lang niet altijd toe te schrijven aan silicose. De mijnwerker kreeg dan te horen dat hij "ook een beetje stof" had, maar de ware oorzaak van zijn kwaal zou astma, bronchitis en dergelijke zijn.

De Ongevallenwet betaalde in zo'n geval geen of een lagere rente. Dat was voor de sociale fondsen een besparing van jewelste, maar het aantal astmatische mijnwerkers was wel héél erg opmerkelijk.

In 1967 werd de WAO ingevoerd.

Toen kreeg elke werknemer die door ziekte of gebreken geen werk kon doen, een (toen) redelijke uitkering. De oorzaak van de arbeidsongeschiktheid was niet meer belangrijk. In vergelijking met de voormalige Invaliditeitswet (IW) of de Ongevallenwet (OW) was dat een behoorlijke verbetering. De mensen die wèl een IW- of een OW-rente hadden, ontvingen vanaf dat moment een uitkering uit de WAO, die meegroeide met de algemene loonstijgingen. Men vond de levenslange uitkering blijkbaar niet meer echt nodig, want in 1957 was er de ouderdomswet gekomen, die een inkomen garandeerde aan iedereen boven de 65. Bovendien was de opbouw van pensioenrechten tijdens de ziekte altijd gewoon doorgelopen.

Om het verschil voor de toenmalige IW/OW-rentetrekkingen toch wat goed te maken kwam er een afkoopsom voor hen. (**)

De Algemene Bond heeft zich daar waar dat nodig was ook altijd fel verzet tegen het grote onrecht dat vele duizenden mijnwerkers is aangedaan. Vaak had dat succes en vele vakbondsleden kregen waar ze recht op hadden. Maar veel te vaak ook hebben wij moeten erkennen, dat de strijd ongelijk was. Die beroepszaken hadden en hebben heel vaak een principieel karakter: velen voelen zich door de keuringsarts voor leugenaar gezet, terwijl men van het omgekeerde overtuigd is. Vandaag de dag nog hebben wij beroepszaken lopen. Er loopt zelfs nog een procedure van iemand die inmiddels is overleden. Uit piëteit met de overledene en met goedkeuring van de achtergebleven familieleden wordt die procedure door ons doorgezet.

Nu, bijna een kwart eeuw nadat de Ongevallenwet en de Invaliditeitswet zijn afgeschaft, is aan dit schrijnend onrecht nog steeds geen einde gemaakt. Onder andere (of misschien wel: vooral) door de veranderingen in het pensioenreglement van het AMF waar de ABW zich óók al jaren sterk voor maakt, wordt! het nóg belangrijker dat dit op heel korte termijn geschiedt.

Daarom zal de ABW-vertegenwoordiger in het AMF=bestuur telkens weer blijven pleiten voor de ABW-voorstellen. Daarom ondersteunt de ABW elke serieuze actie, die bijdraagt aan de verdiende erkenning van al degenen die dag en nacht lijden onder de verschrikkingen van de stöb.

Daarom willen we praten met gelijkgezinde aktievoerders.

Daarom zullen we de politieke meneren en mevrouwen die voor de TV-camera ferme uitspraken hebben, aan hun mooie woorden houden.

Daarom zullen we ook mevrouw de Staatssekretaris blijven vragen, wat zij op dit vlak presteert.

Al jaren bestaat er een groot onrecht. U weet dat we het er niet bij laten zitten. Dat hebben we nooit gedaan en dat zijn we ook voor de toekomst niet van plan. Maar tegelijkertijd is Uw bondsbestuur ook absoluut niet optimistisch: we geloven nauwelijks dat een mooi succes binnen een redelijke termijn in het verschiet ligt. Voor optimisme heeft de geschiedenis ons wat dit betreft nog nooit een goede reden gegeven.

⁵⁸⁵ Vizier 1990-03

(*) "Silicose", letterlijk: ontsteking door steen(stof)", heet in het dagelijks taalgebruik stoflongen of (in het dialect) stöb. Het is een typische beroepsziekte: stoflongen en ondergrondse mijnbouw, dat hoort bij elkaar! Het werk onder de grond veroorzaakt een wolk van heel klein steengruis. Omdat ook mijnwerkers tijdens hun werk niet de hele tijd de adem kunnen inhouden, ademen ze ook dat gruis in. In de longen kan dat in kleine hoekjes vast gaan zitten. Zo'n stuk long is dan onbruikbaar geworden; daar: kan geen zuurstof in het bloed worden opgenomen. De ziekte is soms zó ernstig, dat de patiënt pure zuurstof nodig heeft om in leven te blijven (in de gewone lucht zit slechts een klein percentage zuurstof)

(**) Bij de afschaffing van de Invaliditeitswet en van de Ongevallenwet kregen de uitkeringsgerechtigden in het vervolg een WAO-uitkering. Omdat die uitkering niet levenslang was, zoals voorheen, maar zou stoppen zodra de klant 65 jaar werd, werd hun oude recht op de 65-ste verjaardag "afgekocht". De berekening daarvan was gebaseerd op de gemiddelde levensduurverwachting van de Nederlandse arbeider, een vast statistisch gegeven. Gemiddeld werd de Nederlandse arbeider 74 jaar en 8 maanden oud. Het AMF trok die afkoopsom echter in de meeste gevallen weer van de uitkeringen af. Omdat de afkoopsom berekend werd naar een (gemiddeld) levenslange uitkering, werd ook de korting eveneens levenslang toegepast. Die korting we ABW al heel erg lang een doorn in oog. Kortgeleden, echter, is vooral door onze activiteiten die levenslange korting teruggeschroefd en duurt die nu niet langer dan negen jaar en zes maanden. Maar de ABW is nog niet tevreden en daarom knokt de Bond er nog steeds voor om hem helemaal uit de wereld te helpen.⁵⁸⁶

CONTRIBUTIE

N.a.v. besluiten, genomen in de algemene vergadering van 18 november 1989, is vanaf 1 april een nieuw vervaardigd contributiesysteem van kracht, gebaseerd op draagkracht en onderlinge solidariteit, waarbij geen verschil meer wordt gemaakt tussen arbeidsinkomen en allerlei soorten uitkeringen.⁵⁸⁷

ACTIE IN DE SOCIALE WERKVOORZIENING. LOONRUIMTE VOLLEDIG IN SALARISSEN

Op verzoek van het bestuur van de beroepsgroep Sociale Werkvoorziening heeft onze bond een brandbrief geschreven aan het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de vakbonden Abva/Kabo en C.F.O., alsmede aan de diverse politieke partijen in de Tweede en Eerste Kamer.

De rijksoverheid heeft de WSW-medewerker vanaf 1983 onderworpen aan een bezuinigingssysteem, onder het motto dat zij moesten bijdragen aan het herstel van de economie. De economie is inmiddels volledig hersteld. Voor dit jaar is er daarom op centraal niveau bepaald dat de arbeidsvoorwaarden, ook in de SW weer iets kunnen verbeteren. Dat noemt men loonruimte. *Het ABW-groepsbestuur is van mening dat die loonruimte van 1990 volledig in de W.S.W.-lonen verwerkt dient te worden.*

Ook de ABW-beroepsgroep wenst van harte de afschaffing van de eigen bijdrage in het vervoer, maar dat mag **niet** uit de loonruimte van dit jaar komen. Men vindt ook weer werkgelegenheidsverruimende-maatregelen in de S.W. prima, maar **niet** uit de huidige loonruimte. De ABW is al heel lang een groot voorstander van een verlaging van de VUT-leeftijd naar 60 jaar prima, maar **niet** uit de huidige loonruimte.

De beroepsgroep is namelijk bevreesd, dat er binnen de S.W. een steeds grotere loonachterstand gaat optreden. Er is reeds veel te veel afgenomen van de werknemers in de SW, vindt men:

- De overheid heeft vanaf 1983 steeds het mes gezet in de S.W.;
- Het beetje dat er was, is voor andere zaken gebruikt zoals het nieuwe pensioenfonds voor de S.W. (Overigens een goed pensioenfonds). Daarvoor hebben de werknemers al ingeleverd wat zij ter beschikking hadden aan loonruimte voor de jaren 1987, 1988 en 1989 PLUS nog eens extra een bedrag van 56 miljoen gulden die nog in de W.S.W.-pot zaten.

In de onderhandelingen tussen het ministerie, de VNG en de ABVA/KABO en het CFO als werknemersvertegenwoordiging dreigt echter een deel van de loonruimte te worden gebruikt voor verbetering van de secundaire sfeer. *De beroepsgroep heeft daar ernstige bezwaren tegen.*

In de loonontwikkeling zijn de WSW-ers "trendvolgers" van de ambtenaren. Wanneer de loonruimte steeds voor andere zaken wordt gebruikt, zal hun loongebouw over korte termijn niets meer voorstellen.

*Daarom willen de WSW-ers in de ABW de loonruimte voor 1990 VOLLEDIG IN DE S.W.-LONEN.*⁵⁸⁸

SCHOLING SW-PERSONEEL

De ABW heeft meer dan 100 SW-bedrijven schriftelijk benaderd, om deel te nemen aan een onderzoek naar de opleidingsmogelijkheden van hun personeel.

---

⁵⁸⁶ Vizier 1990-03

⁵⁸⁷ Vizier 1990-03

⁵⁸⁸ Vizier 1990-04

De resultaten daarvan zal de bond gebruiken bij een pleidooi voor meer en betere vakgerichte scholing binnen de sociale werkvoorziening (SW).

De ABW-beroepsgroep Sociale Werkvoorziening verzocht de Algemene Vergadering van onze bond onlangs dit pleidooi te ondersteunen. In deze bedrijfstak werken ongeveer 75.000 tot 80.000 mensen. Zij kunnen als gevolg van hun beperkingen elders in het bedrijfsleven (nog) niet aan de slag en zijn dus op de werkvoorziening aangewezen. De scholing van deze werknemers laat te wensen over, vindt de beroepsgroep. Rekening houdend met de handicaps van de werknemers moeten de bedrijven hun mensen aangepast aan de nieuwste technieken opleiden en trainen. Enkele jaren geleden is in de SW de zogeheten „BUDGET-FINANCIERING” ingevoerd. De bedrijven (meestal overheids-lichamen) waren tot op dat ogenblik gewend dat het rijk opkwam voor de vele kosten die ze hadden. De opbrengst van hun produkten en diensten alleen was in de meeste gevallen niet genoeg om financieel het hoofd boven water te kunnen houden.

Kort gezegd komt de budget-financiering erop neer, dat de staat van te voren bepaald op welk bedrag elk bedrijf mag rekenen en dat het bedrijf vervolgens zélf maar moest bekijken hoe ze met die centen rondkomen.

Dat had tot gevolg, dat die bedrijven veel commerciëler en marktgerichter moesten gaan opereren. Dat betekende voor veel SW-bedrijven een gigantische verandering voor hun *hele* manier van werken.

De effecten voor de werknemers konden natuurlijk niet uitblijven. De eisen ten aanzien kwaliteit en snelheid werden in veel gevallen opgeschroefd en ook nieuwe technologie deed zijn entree.

Wil dat proces kans van slagen hebben, dan zal er binnen de hele SW-sektor méér belangstelling moeten ontstaan voor het vraagstuk van de scholing van medewerkers. Dat is in het belang van de mensen zelf en dat is in het belang van de bedrijven. Anders zouden beide categorieën wel eens de aansluiting met de rest van het bedrijfsleven kunnen missen.⁵⁸⁹

NOGMAALS: WINKELTIJDEN

Eerder trokken wij weer eens lekker ouderwets van leer tegen de onzin om de winkeltijden een half uur langer te maken. Een achtergrond van ons bezwaar is, dat wij niet de Illusie hebben dat het bij dat halve uur blijft: als Albert Heijn en dergelijke bedrijven hun zin krijgen, wordt het steeds erger. Een andere reden is, dat de mensen die in de winkels werken, toch al niet de vetste lonen van Nederland vangen, soms onder slechte omstandigheden hun werk moeten verrichten en vooral: al heel vaak op rot-uren moeten werken.

Zowel werknemers als kleine middenstand zien sterk op tegen de extra belasting die op hun schouders wordt gelegd. De werkgevers in het grootwinkelbedrijf, die voor een belangrijk gedeelte toch al putten uit bestanden van oproepkontraktanten vinden deze extra last voor de werknemers uiteraard geen probleem: zij kunnen simpel nòg een blik met die mensen opentrekken; de zwaarst onderbetaalde mensen in die sektor. Het a-sociale verschijnsel van de afroep-kontrakten, dat bestreden behoort te worden, wordt zelfs gestimuleerd.

Ook de problemen van de kleinere collega's kunnen het grootwinkelbedrijf een zorg zijn: hoe moeilijker de concurrentie het heeft, des te beter gaan de zaken.

De consumentenbond en het konsumentenkontakt vinden dat allemaal okay en steken een handje toe! We vragen ons af, waarom het gebeuzel telkens weer opnieuw oplaait. Wie zit er eigenlijk zo hard te springen om die extra kooptijd?

Het ALGEMEEN DAGBLAD gaf onlangs antwoord. Op de ene dag schreef de krant een vlamvend commentaar tegen het vakbondsprotest over die winkeltijden. Daags nadien keerde ze op haar pad terug, want toen schreef ze dat het publiek geen trek had in de langere tijden. Onder een vette kop publiceerde de krant resultaten van een consumenten-onderzoek, dat ze zelf had betaald. De cijfers komen uit een onverdachte hoek, zo mag je dus wel zeggen. Van de ondervraagden **wilde** zestig procent géén andere winkeltijden en maar liefst 71% vertelde dat ze absoluut nooit echt de behoefte hebben gehad om na zessen nog wat te kopen. Ook voor de grootgrutters en de consumenten-organisaties wordt het blijkbaar tijd om het AD te lezen.

Die rare plannen met de winkeltijden moeten dus worden tegengehouden. De gemeentes hebben en krijgen vèrgaande mogelijkheden om daar hun bijdrage aan te leveren

De regiovakbond ABW doet een beroep op de raadsfrakties van zesentwintig Limburgse gemeentes om duidelijk uit te spreken dat wat henzelf betreft de winkels NIET NÒG LANGER open zullen zijn.

De gemeenteraden hebben de kans om bij de eerste vergadering van de nieuwe raadsperiode meteen al voor de werknemers en winkeliers een goed besluit te nemen.

Voor ABW-leden, die in de gemeentelijke politiek een actieve rol vervullen, heeft de bondssecretaris een kopie van zijn brief aan de gemeenteraden beschikbaar gesteld.⁵⁹⁰

⁵⁸⁹ Vizier 1990-04

⁵⁹⁰ Vizier 1990-04

OPNIEUW SOCIALE ONRUST AAN HET SOCIAAL VERZEKERINGSFRONT

DE BOTTE BIJL EN DE SOCIALE VERNIEUWING

In feite is er van de beloofde rust aan het sociaal verzekeringsfront, sedert 1 Januari 1987, niets terecht gekomen. Telkens weer werden wij gekonfronteerd met wijzigingen.

De ene keer moest or reparatiewetgeving toegepast worden aangezien de wetgeving te slordig tot stand was gekomen waardoor in de praktische uitvoering de onvolkomenheden aan het licht traden. De andere keer moest er gewijzigd worden in verband met uitspraken van het Europees Hof van Justitie aangezien de wetgeving niet in verschil in behandeling tussen mannen en vrouwen, doch heeft ook betrekking op andere vormen van ongelijke behandeling.

De AAW en zijn huidige uitzonderingen

De bedoelde onrust aan het sociaal verzekeringsfront heeft ook deze keer te maken met het niet in overeenstemming zijn van de derde EG-richtlijn inzake gelijke behandeling in de sociale zekerheid. Opnieuw blijkt dat de Nederlandse sociale wetgeving (opnieuw de AAW) aan alle kanten rammelt, daar waar het gaat om gelijke behandeling. De AAW (algemene arbeidsongeschiktheidswet) is een volksverzekering en staat open voor iedere ingezetene. Om rechten aan deze wet te kunnen ontleen is er een zg. **entree-eis**.

Dit houdt in, dat betrokkene in het jaar, voorafgaande aan zijn of haar arbeidsongeschiktheid, een bepaald inkomen moeten hebben genoten uit arbeid of uit een zelfstandig beroep. De hoogte van dit inkomen als entree-eis ligt op ongeveer f4.500,-. Verdient men minder dan deze entree-eis dan heb je geen recht op een uitkering.

Maar zoals overal in de wetgeving zijn ook hier uitzonderingen:

- * De eerste uitzondering heeft betrekking op **vroeg gehandicapten**. Zij hebben nooit kunnen werken en een inkomen kunnen verwerven. Op 18-jarige leeftijd komen zij in aanmerking voor een AAW-uitkering op basis van het sociaal minimum dagloon dat momenteel op ongeveer f 94,- ligt.
- * De tweede uitzondering is gemaakt voor **studenten** die tijdens hun studie arbeidsongeschikt worden. Voor deze categorie wordt geacht dat zij aan de entree-eis voldoen. Wanneer zij kunnen aantonen de beschikbare tijd grotendeels nodig te hebben voor hun studie ontvangen ook zij een uitkering berekend naar het sociaal minimum dagloon.
- * De derde uitzondering betreft **kleine zelfstandigen** die arbeidsongeschikt worden en geen, of een heel laag inkomen genieten. Ook hier wordt geacht dat de entree-eis vervuld is wanneer zij kunnen aantonen tenminste 38 uur per week in hun bedrijf of zaak werkzaamheden te hebben verricht. Ook deze categorie ontvangt dan een uitkering op basis van het sociaal minimum dagloon.
- * Tenslotte zijn er de **deeltijdwerkers**, een categorie die overwegend uit vrouwen bestaat. Ook zij ontvangen een uitkering wanneer zij arbeidsongeschikt worden. Echter **niet** op basis van het sociaal minimum dagloon, want deze uitkering wordt berekend op basis van de vroegere inkomsten. Het jaarinkomen wordt gedeeld door het aantal mogelijk te werken dagen in een jaar nl. 260. Dit betekent in de meeste gevallen dat het dagloon waarnaar de uitkering berekend wordt beduidend lager is dan het sociaal minimumdagloon van ongeveer f 94,-

Het rechte trekken van deze laatste ongelijkheid betekent dat zo'n 20.000 arbeidsongeschikte deeltijdwerkers een uitkering zouden moeten ontvangen op basis van het sociaal minimum dagloon. De daarmee gepaard gaande kosten belopen op jaarbasis zo'n 320 miljoen, nog afgezien van de verdere toename.

Opheffen en afschaffen

Het kan echter ook anders, zo moet men in het kabinet gedacht hebben. Wij gaan het zogeheten *inkomensdervingskarakter* van de AAW veel sterker benadrukken. D.w.z. alléén dán een AAW-uitkering, als de arbeidsongeschiktheid leidt tot daadwerkelijk verlies van inkomen.

Dus geen rechte trekken van bv. de deeltijdwerkers, maar juist het afschaffen van de andere uitzonderingen. (Behalve overigens van mensen die op jeugdige leeftijd arbeidsongeschikt zijn geworden. Zij hebben immers nooit de mogelijkheid gehad om te werken).

Per 1 juli 1991 zullen deze voorstellen grote gevolgen hebben voor met name studenten en zelfstandigen die arbeidsongeschikt worden. Tevens zullen per diezelfde datum, de IOAW en de IOAZ worden opgeheven, met alle gevolgen vandienvoor de betrokken groeperingen.

Staatssecretaris Elske Ter Veld, de zich als lid van de Tweede kamer in de oppositieperiode steeds geprofileerd heeft als beschermvrouwe van de uitkeringsgerechtigden, treedt nu met haar voorgestelde maatregelen in het voetspoor van haar voorgangster ex-staatssecretaris Lou de Graaf.

Jarenlang heeft zij hem bekritiseerd om zijn beleid, hetgeen steeds gericht was op bezuinigingen. Haar veelal geplaatste opmerking van "Even Slecht is ook Gelijk" heeft zij nu zonder blikken of blozen toegepast.

IOAW en IOAZ worden eveneens opgeheven

- De IOAW staat voor: Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers.
- De IOAZ staat voor: Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.

Na de beoogde wetwijziging van de AAW zouden, zonder nadere regels, de studenten en de kleine zelfstandigen welke nu niet meer voldoen aan de entree-eis of een uitkering ontvangen berekend naar het werkelijk verdiende inkomen, in aanmerking kunnen komen voor een uitkering krachtens de IOAW of de IOAZ.

Helaas blijken deze wetten dan geen uitkomst te bieden. Het probleem rond de gelijke behandeling zou weliswaar in de AAW zijn "opgelost", maar in feite zou het dan alleen maar worden doorgeschoven naar de IOAW en de IOAZ. Immers ook andere groepen, zoals arbeidsongeschikte gehuwde vrouwen en arbeidsongeschikten met bijstand, zouden dan aanspraak op de IOAW en IOAZ kunnen doen.

Dus, wat gebeurt er: Ter voorkoming van een nieuwe aanvaring met het Europees Hof van Justitie inzake gelijke behandeling in de sociale zekerheid heeft de Staatssecretaris gekozen voor de eenvoudigste oplossing, nl. het opheffen van deze twee wetten, de IOAW en de IOAZ, per 1 juli 1991. De categorie welke per 1 juli 1991 geen uitkering meer zal ontvangen krachtens de AAW en het gehele bestand van de huidige IOAW en IOAZ worden overgeheveld naar de Algemene Bijstandswet, oftewel het laatste sociale vangnet.

Tegelijkertijd wordt (als doekje voor het bloeden) de Algemene Bijstandswet te wijzigen. De vermogenstoets, waarbij gekeken wordt of iemand op grond van zijn vermogen in aanmerking komt voor een bijstandsuitkering zal verruimd worden.

Het gevolg van deze voorgestelde maatregelen betekent een duidelijke *verslechtering voor de oudere werklozen* met een iets meer dan bescheiden vermogen in de vorm van een eigen huis. Ook personen met vermogen in andere zin, waardevol antiek, sieraden, kunstvoorwerpen etc. worden getroffen door deze voorgestelde wetwijzigingen.

Jarenlang is er geijverd om het systeem van opeten van je eigen huis door wetwijziging te beëindigen. Door de komst van IOAW en IOAZ per 1 januari resp. 1 juli 1987 werd een grote vooruitgang geboekt, aangezien in deze wetten geen sprake is van een vermogenstoets. Wij kunnen ons niet voorstellen dat deze maatregelen passen in het beoogde beleid van sociale vernieuwing zoals door het huidige Kabinet wordt gepropagandeerd.

Wat een gepruts

Het verbaast ons iedere keer weer dat de intelligentie van Kabinet, Parlement en beleidsambtenaren en alle andere deskundigen samen niet in staat blijkt te zijn de wetgeving zodanig in te richten dat zij voldoet aan de daaraan gestelde eisen op nationaal en internationaal terrein.

Wanneer echter op de nu ingeslagen weg wordt voortgegaan en bij elke negatieve toets van het Europees Hof de omstreden wet of wetten worden ingetrokken blijft er van het Nederlandse systeem van sociale zekerheid niets meer over.

Tenslotte roepen wij de leden van de Tweede Kamer op niet akkoord te gaan met de voorgestelde maatregelen, doch een zodanig systeem te creëren dat de toets der kritiek kan doorstaan en waarbij de uitgangspunten van de IOAW en IOAZ in stand kunnen blijven. Wij volgen de verdere ontwikkelingen en houden U op de hoogte.⁵⁹¹

OVERLIJDEN LEO BORN

Op 27 mei overleed Leo Born, Hij was hij vooral bekend als redacteurslid van Vizier vanaf 1980 tot en met 1988, m.n. door zijn pseudoniem Egilius op geheel eigen wijze -op een kritische verhalende en meestal cynische toon- talloze malen zijn visie gegeven op de maatschappelijke ontwikkelingen en allerlei gebeurtenissen en omstandigheden die hem raakten.⁵⁹²

MEER LOON, BETERE WINSTDELING EN 5-PLOEGDIENST. CAO DSM-LIMBURG BV

ABW-LEDEN ZIJN AKKOORD.

Zoals aangekondigd In de vorige Vizier, hebben wij op 3 mei 1990 het principe-akkoord op hoofdlijnen van 13/14 april 1990 uitgewerkt op 20 april 1990, met een positief advies aan onze leden voorgelegd.

Ofschoon er kritische kanttekeningen waren en ook een aantal zorgpunten La.v. de verdere uitwerking en invoering, bleek uiteindelijk dat de aanwezige ABW-leden unaniem instemden met het In het principe-akkoord bereikte totaalpakket CAO 1 april 1990 t/m 31 maart 1992.

Er was tevredenheid over het resultaat, opluchting over de goede afloop en waardering voor de onderhandelaars.

⁵⁹¹ Vizier 1990-05/06

⁵⁹² Vizier 1990-05/06

Gezamenlijk product

Het was bepaald niet simpel deze keer, eerder een geweldige klus!

Er is langdurig en zwaar onderhandeld; en in de laatste fase zijn er enorme spanningen geweest met de druk van acties en stakingen als dreigende coulissen rond de vergaderzaal.

Gezond verstand en realiteitszin bij de onderhandelaars van alle partijen en natuurlijk ook een portie geluk op het juiste moment heeft ons in een marathonzitting van ongeveer 16 à 17 uur onderhandelen (met veel schorsingen) uiteindelijk gevoerd naar een evenwichtig principe-akkoord op hoofdlijnen.

De ABW hecht eraan te stellen, dat alle partijen **sámen** dit resultaat tot stand gebracht hebben. Zónder één der partijen was het beslist een andere CAO geworden!

Natuurlijk heeft ieder een andere rol en andere inbreng gehad, maar tenslotte paste de puzzel in elkaar, want iedereen bleek de ander nodig te hebben en in die wisselwerking is er een uitstekend totaalpakket ontstaan: goed voor de medewerkers, goed voor de onderneming.

Direct na Pasen deden allerlei vreemde verhalen de ronde over de DSM-locaties over de rol van de verschillende vakorganisaties. Dat waren helaas wat domme verhalen van lieden, die in hun eerste enthousiasme meenden exclusief de eer van het CAO-resultaat namens hun organisatie te moeten opeisen.

Aan die geruchtenstroom hebben wij toen niet meegedaan en willen wij ook nu bewust uit collegialiteit geen bijdrage meer leveren. Met waardering en respect voor ieders inbreng - van grotere en kleinere betekenis op de verschillende momenten- is het de BONDEN en DSM sámen gelukt deze CAO met elkaar af te spreken.

De ABW had -naast permanente opleidingsinspanningen en werkgelegenheidsaspecten- nog een viertal doelstellingen, en wel:

1. structurele salarisverbetering NU;
2. behoud van het EVT-systeem voor ALLE DSM-medewerkers;
3. bijzondere aandacht voor zwakkere groepen zoals de ouderen, arbeidsongeschikten, deeltijdmedewerkers met name vrouwen, ethnische minderheden en medewerkers zónder verdere carrière- of beloningsperspectieven;
4. tenslotte mochten wij niet thuiskomen zonder een uitgewerkt kostenplaatje t.a.v. de invoering van een 5-ploegendienst, rekening houdend met alle aspecten die met zo'n invoering samenhangen.

Maken we de balans op, dan constateren we, dat gezien onze doelstellingen behaald zijn en wij tevreden mogen zijn over deze 2-jarige CAO:

ad 1, er is goed gescoord op het punt van structurele salarisverbeteringen en er is ook een betere winstdelingsregeling

ad 2, het EVT-systeem blijft voor medewerkers in ieder behouden t/m 31-12-1994;

ad 3, in een hele van studies wordt aandacht besteed aan tal van zwakkere groepen onder de medewerkers;

ad 4, er komt een 5-ploegendienst per 01-01-1994 volgens een aantal vaste gunstige afspraken, terwijl andere punten nog indringend bestudeerd zullen worden.

De ABW is **opgelucht**, dat er geen staking is nodig gebleken c.q. heeft plaatsgevonden.

De ABW is **verheugd** dat de goede en misschien wel unieke overlegstructuur bij DSM intact is gebleven.⁵⁹³

LEDENWERVING EN MEER...

Voor de ledenwerwers worden fraaie cadeaux ter beschikking gesteld, bijvoorbeeld een elektronische sigarettenaansteker, een mini grilloven, magnetron en een tuinet. De belangstelling voor deze geschenkenactie, gepromoot in een aparte folder, was overstelpend, op sommige dagen leek het bondskantoor meer op een goederenmagazijn.⁵⁹⁴

⁵⁹³ Vizier 1990-05/06

⁵⁹⁴ Vizier 1990-05/06; 1990-07; 1990-08

Zelfs vakantiewerkers hebben rechten. De bond besteed hieraan uitgebreid aandacht in haar lijfblad.⁵⁹⁵
De jubilarishuldiging is nu een gevestigde traditie.⁵⁹⁶

TAXI-CHAUFFEURS

De Bond komt op voor taxi-chauffeurs. Op 22 augustus is er voor hen een bijeenkomst in het bondskantoor aan de Ververstaat 2. *Wie wil er een prachtig glimmende, peperdure en luxueuze personenauto ter beschikking krijgen, wie wil er dagelijks allerlei aardige mensen ontmoeten, wie gaat er graag met veel geld om en wie wil daarvoor zelfs nog betaald krijgen óók? Die mensen worden taxi-chauffeur. In die dure auto komen ze al die aardige mensen tegen, die ze behulpzaam zijn door hen naar vele exotische bestemmingen te brengen. Het lijkt wel een sprookje.*

In werkelijkheid blijkt die auto inderdaad prachtig te kunnen glimmen. Soms. Als je hem zelf wast. En dan nog... Maar veel chauffeurs vinden het niet zo heel belangrijk dat de wagen glimt. Nóg liever hebben ze een auto die technisch in orde is, dat ie er geen rugklachten in krijgt en dat de auto voldoet aan veiligheidseisen.

De werkelijkheid is, dat je je werk moet doen onder omstandigheden die heel afwisselend doodsaaï of levensgevaarlijk kunnen zijn. Je hebt te maken met slecht weer en gladde wegen. Of lange wachttijden op de standplaats. Of je moet met grote haast naar een klant die niet wil begrijpen dat stoplichten ook voor taxi's op rood kunnen staan. Of je werkt onder een jaagsysteem: geen klanten, geen geld.

Je hebt te maken met allerlei weggebruikers, die denken dat voor hen speciale verkeersregels gelden. Of met een klant die jou laat zitten met de overblijfselen van een uit de hand gelopen café-avond. Of de klant vindt dat hij niet hoeft te betalen of minder dan jij zegt. Een enkeling wil jou beroven. Allerlei aardige mensen ontmoet je dus. Een taxi-chauffeur komt inderdaad overal, soms op plaatsen waar hij helemaal niet wil zijn: bij de rechter wegens de verkeersovertredingen. Of in (half-) criminele milieu's. En ook die exotische bestemmingen vallen wel eens tegen: van huis naar het station en omgekeerd, of naar het ziekenhuis, of van de ene disco naar het andere café enzovoorts. *Het vak van taxi-chauffeur is als sprookje niet zo geschikt.*

Het image van de taxi-chauffeur is belabberd: de mensen denken: taxi rijden, dat kan echt iedereen! Sommige taxi-chauffeurs zien hun vak als een tijdelijke affaire ("tot ik werk heb, rij ik op een taxi"), als vrijetijdsbesteding ("om de verveling te verdrijven nu ik in de WAO ben") of als bijverdienste ("naast mijn pensioentje kan ik nog wel een zakcent gebruiken"). Niet iedereen vindt taxi rijden een écht vak, waarvoor je dus écht wel iets moet kunnen en waarvoor je dus écht betaald moet worden. Dat *misverstand* komt bij het publiek voor, maar ook bij chauffeurs zelf en ook bij bedrijven. *Een gevolg van het misverstand* is dat een groot aantal taxi-chauffeurs wordt onderbetaald, dat ze geen behoorlijk arbeidscontract hebben, dat bedrijven de CAO op grote schaal aan hun laars lappen, dat werktijden in de sektor geen betekenis hebben, dat arbeidsomstandigheden niet goed zijn voor de veiligheid, de gezondheid of het welzijn van de medewerkers. Chauffeurs laten zich misbruiken; soms willens en wetens: "voor mij zijn er tien anderen", zeggen ze dan. Daarom zit iedereen te wachten tot het vanzelf allemaal beter wordt met de taxi-wereld. Niemand doet iets. En daarom gebeurt er niets.

Bij de Algemene Bond van Werknemers komt de beroepsgroep dienstverlening ook op voor de taxi-chauffeurs. De beroepsgroep gaat de schouders zetten onder die noodzakelijke verbeteringen. Daar wil het bestuur graag eens over praten me de kollega-chauffeurs. Daarom zijn alle taxi-chauffeurs van harte welkom op de speciale TAXI-bijeenkomst.⁵⁹⁷

ABW-ADMINISTRATIE

De ABW-administratie is in goede handen. Verantwoordelijk hiervoor zijn sinds 1982 Marian Hoen-Scholl; vanaf 1984 Karin van Uffelen-Jelsma; sedert 1985 Bianca Geitz-Linckens en per 1990 Sonja Dassen-Theunissen.⁵⁹⁸

Marian Hoen-Scholl

Karin van Uffelen-Jelsma

Bianca Geitz-Linckens

Sonja Dassen-Theunissen

⁵⁹⁵ Vizioer 1990-07

⁵⁹⁶ Vizioer 1990-07

⁵⁹⁷ Vizioer 1990-07; 1990-08 (herhaalde oproep)

⁵⁹⁸ Vizioer 1990-07

VOORJAARSOVERLEG 1990

Jammer van de tijd!! Aldus des bonds reactie.

Tweemaal per Jaar komen vertegenwoordigers van werknemers, de werkgevers en het kabinet bij elkaar afspraken te maken over arbeidsvoorwaarden en werkgelegenheid. Deze bijeenkomsten zijn bekend onder de namen voorjaarsoverleg en najaarsoverleg.

Doelstelling en middelen

De doelstellingen zijn bij alle drie partijen vrijwel gelijk. Het gaat erom:

- de veel te hoge werkloosheid drastisch te verlagen;
- de aanwas van de WAO in te dammen;
- en de loonstijgingen in de hand te houden.

De middelen die nodig geacht worden om de doelstellingen te bereiken lopen uiteen. Ruim voor het feitelijk overleg worden vaak door werknemers en werkgevers reeds allerlei meningen en ideeën in de publiciteit gebracht, en wel op een wijze, alsof hun idee nu plotseling het ei van Columbus is. Partijen zijn vast overtuigd van het eigen gelijk. Luisteren naar elkaars argumenten is dan al bijna niet meer mogelijk.

Menigeen heeft zich zelfs afgevraagd of het wellicht niet beter zou zijn deze keer het voorjaarsoverleg maar gewoon niet door te laten gaan.

Werknemers

De werknemers-vertegenwoordigers hadden twee ijzers in het vuur gelegd. Ten eerste was reeds in een vroeg stadium aangeboden om op centraal niveau een deel van de loonruimte voor 1991 te reserveren in een zogenaamd werkgelegenheidsfonds. Met hulp uit dit fonds zou de werkgelegenheid voor minderheden en langdurig werklozen worden vergroot. Ten tweede wilden zij van het kabinet nu eens eindelijk een hardere aanpak van de reeds veel te lang durende discussie over de Wet Arbeid Gehandicapte Werknemers (WAGW).

Kabinet

De doelstelling van deze wet WAGW is oa, om de werkgevers de **verplichting op te leggen** een bepaald vastgesteld percentage gehandicapten in dienst te nemen c.q. in dienst te houden (de quoterings-verplichting). Het percentage waarvan sprake is ligt tussen de 3 en 7%, maar is nog steeds niet definitief vastgesteld. Het getreuzel van het kabinet wordt mede veroorzaakt door het gegeven, dat de overheid als grootste werkgever natuurlijk zelf dan als een van de eersten over de brug zal moeten komen om uitvoering te geven aan de wet WAGW. Echter Minister De Vries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft zich onlangs nog laten aftroeven door Minister Dales van Binnenlandse Zaken. Dus knopen doorhakken in deze kwestie door het kabinet is voorlopig weer op de lange baan geschoven.

Werkgevers

De werkgevers-vertegenwoordigers hebben handig gebruik/misbruik gemaakt van deze impasse door nu met een eigen voorstel te komen om de aanwas van de WAO in te dammen; uiteraard in de verwachting hiermee te voorkomen dat zij alsnog van het kabinet die quoterings-verplichting opgelegd krijgen.

Het eigen plan van de werkgevers om de groei van het aantal arbeidsongeschikten een halt toe te roepen, *heeft de volgende kenmerken:*

1. Géén WAO-uitkering meer voor (zieke) werknemers, die voor minder dan 33% arbeidsongeschikt zijn verklaard.
Dit betekent dus, dat deze werknemers niet meer beschouwd worden als arbeidsongeschikt en derhalve ook niet ontslagen kunnen worden. Ze moeten gewoon hun werk blijven doen. Door het verhogen van de WAO-drempel tot 33% zouden ongeveer 25.000 personen hun (meestal kleine) WAO-uitkering verliezen.
2. Wie voor méér dan 66% arbeidsongeschikt zijn verklaard, moeten volledig worden afgekeurd.
Het verlagen van de drempel voor volledig arbeidsongeschiktheid zal overigens een toename betekenen van het aantal volledig arbeidsongeschikten.
3. Werkgevers zijn bereid om werknemers die tussen de 43 en 66% arbeidsongeschikt zijn verklaard in dienst te houden.
Dat wil zeggen, dat deze 33/66% arbeidsongeschikten in de toekomst alleen om zwaarwichtige redenen ontslagen mogen worden. De werkgever behoort deze categorie in dienst te houden en vervangende arbeid aan te bieden.
4. De WAO-uitkering op basis van het laatst verdiende loon zou niet meer als vanzelfsprekend moeten kunnen doorlopen tot 65 jaar. Nee, er moet -net als bij de WW- ook voor de duur van de WAO rekening worden gehouden met een korter of langer arbeidsverleden.
Dit betekent dat WAO-ers na korte of iets langere tijd in de bijstand (of op bijstandsniveau) zullen belanden.

5. Tenslotte moet de WAO-keuring veranderen. Bij de keuring van de (zieke) werknemer zou niet langer meer gekeken moeten worden naar de mogelijkheid van nieuw en passend werk én of hij daarmee evenveel verdient als met zijn vorige baan. De combinatie van deze twee factoren bepaalt tot nu toe n.m. de mate van arbeidsongeschiktheid.

In de toekomst zou alleen maar onderzocht moeten worden *welke arbeid de werknemer nog kàn verrichten*, zonder zich er druk over te maken of het al of niet passend werk is en/of wat het nieuwe loon gaar worden. Puur op basis van wat hij nog wel kan moet zijn arbeidsongeschiktheid worden vastgesteld. Met deze nieuwe manier van keuren zal de instroom van arbeidsongeschikten zeker teruglopen.

Commentaar ABW hierop

Vooraf

Laten we vooreerst zakelijk vaststellen, dat de VNO-voorzitter Van Lede namens de werkgevers een plan heeft gelanceerd, wat vooralsnog *NIET* gedragen wordt door àlle werkgevers. Met name de werkgevers in het midden- en kleinbedrijf (waar per traditie nota bene de grootste werkgelegenheid voorhanden is) *maken een voorbehoud voor het afgeven van een garantie*, dat de arbeidsongeschikten tot 66% hun baan blijven behouden. Dat is het EERSTE MIN-PUNT voor het werkgeversplan. Immers zónder de garantie vanuit het midden- en klein-bedrijf moet het plan volgens de ABW überhaupt niet serieus worden genomen.

ad 1. Over de categorie tot 33%. Denkt U werkelijk dat werkgevers een waterdichte garantie afgeven, dat arbeidsongeschikten voor minder dan 33% niet ontslagen zullen worden?

Of zullen er zo dadelijk toch weer wegen en weggetjes gevonden worden om deze categorie alsnog te lozen vanwege het feit dat ze uiteindelijk toch niet in staat zijn een optimale arbeidsprestatie te leveren.

Wij van de ABW vinden, dat de werknemers-vertegenwoordigers zonder deze garantie niet in deze val moeten trappen. Een TWEEDE MIN-PUNT dus ..... tenzij er alsnog garanties komen.

ad 2. Dat de voor méér dan 66% arbeidsongeschikt verklaarden volledig worden afgekeurd, daar kunnen wij als ABW geen bezwaar tegen hebben. Immers normaal gesproken is er voor deze categorie geen plaats meer op de vrije arbeidsmarkt. Dat is een PLUS-PUNT aan het werkgeversplan.

ad 3. De categorie tussen de 33 en 66% arbeidsongeschikten behoort in dienst te worden gehouden middels eventueel vervangend werk.

Wij van de ABW denken -nog afgezien van het feit dat het midden- en kleinbedrijf zo eerlijk is geen garantie af te geven- dat deze uitspraak van Van Lede naar het rijk der fantasie moet worden verwezen. Dit lijkt ons pure bluf, dit kan hij nooit waarmaken! Dit betekent een DERDE MIN-PUNT voor het werkgeversplan.

ad 4. De eenmaal vastgestelde WAO-uitkering in duur beperken vanwege een korter arbeidsverleden, vinden wij van de ABW te gek om over te praten.

Een vergelijking trekken met de WW is niet op zijn plaats, want de WW-gerechtigde kan in principe fysiek en psychisch blijven deelnemen aan het arbeidsproces. Dit laatste is bij (zieke) werknemers met een bepaalde mate van arbeidsongeschiktheid beslist niet het geval, en daarom mag een beperking van de duur van de WAO-uitkering (bij gelijkblijvende arbeidsongeschiktheid) niet ter sprake komen.

Opgeteld is dat het VIERDE MIN-PUNT.

ad 5. De andere manier van keuren.

Ja, eerlijk gezegd, daar zit eigenlijk best wat in: in de suggestie "om voortaan alleen nog maar te keuren op datgene wat de werknemer nog kàn doen".

Immers, het huidige keurings-systeem heeft ook slechte kanten. Het komt maar al te vaak voor dat iemand met een ernstig handicap toch slechts een zeer geringe of zelfs helemaal geen WAO-uitkering krijgt; vanwege het feit dat hij in zijn vroegere baan ook maar het minimumloon verdiende en er dus nauwelijks sprake van inkomensverlies is. Terwijl het ook voorkomt dat iemand met een heel klein handicap (bv. Een piloot die een bril moet gaan dragen) toch een hoge WAO-uitkering krijgt, juist vanwege zijn hoog inkomen als piloot waardoor er nu een groot inkomensverlies aan de orde is. De huidige keuringsmethode is zeker in het voordeel van de hogere inkomens en hecht weinig waarde aan de ernst en de aard van het handicap.

De ABW-indruk op dit moment is, dat de voorgestelde nieuwe methode van keuren inderdaad het toekennen van een hoge WAO-uitkering aan personen met een hoog inkomen en een geringe handicap een stuk moeilijker maakt. Maar helaas is er met deze nieuwe ook nog geen garantie, dat werknemers met lagere inkomens en bijv. een kapotte rug, dat die nu wel in een hogere WAO-klasse zullen komen.

Dit onderdeel van het plan verdient verdere studie, er zitten in ieder geval positieve elementen in.

Geen PLUS of MIN-PUNT daarom op dit onderdeel. Voorlopig de gunst van de twijfel.

Conclusie.

Er zijn enkele punten in het werkgeversplan, die verdere aandacht en studie verdienen. Echter als totaal-plan -met de beperking in duur en zonder garanties- is het simpelweg een bedreiging voor de huidige WAO-verzekering. Het probleem van de te grote aanwas in de WAO zal men volgens ons heel anders moeten benaderen. Men moet het probleem in de kern aanpakken! Waar het om gaat Immers, dat zijn de zieke en gehandicapte werknemers. Daar verander je niets aan door de drempels wat te veranderen via 33 en 66% en door het keurings-systeem te wijzigen. Dat levert alleen maar op dat sommige werknemers een ander etiket opgeplakt krijgen, maar verder blijven het dezelfde zieke en gehandicapte werknemers! De voorstellen zijn dus gerommel in de marge. En zelfs gevaarlijk gerommel in de marge. De kern van de zaak is dat het werk en de werkomstandigheden zodanig gewijzigd moeten worden, dat er in de toekomst minder werknemers ziek en arbeidsongeschikt worden.

De aandacht moet dus gericht worden op

- de kwaliteit van het werk niet te zwaar om te tillen, het geluid, de invloed van gevaarlijke stoffen de invloed van het slechte weer enz. enz.)
- de kwaliteit van het management en de organisatie van het werk (i.v.m. werkdruk en stress en het niet meer aankunnen enz. enz.)

Dit is volgens ons de beste manier om de aanwas in de WAO in te dammen.⁵⁹⁹

ACCOORD IN DE SW

Er is voor het eerst een accord gesloten tussen de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de vertegenwoordigers van de overheidsbonden en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten over de arbeidsvoorwaarden van de 78.000 werknemers in de sociale werkvoorziening. Zo krijgen de werknemers krijgen met terugwerkende kracht vanaf 1 mei 1990 een loonsverhoging van 2,7% en m.i.v. 01-01-1991 wordt de VUT-leeftijd verlaagd van 61- naar 60 jaar. De verlaging geldt alleen voor dat jaar. Tevens wordt er een centraal Vut-fonds gevormd.⁶⁰⁰

INFO VOOR SCHOOLVERLATERS EN ANDERE VERENIGINGSZAKEN

We hebben een folder voor schoolverlaters vervaardigd, zoals ook dit jaar al eerder werd vermeld. Hierin staat informatie over arbeidscontracten, ontslag, jeugdloonbedragen en uitkeringen.⁶⁰¹

Onze 6 (7) beroepsgroepen zijn:

- Verwerkende Industrie (en Bouwnijverheid);
- DSM-Chemie;
- Metaalindustrie en Metaalnijverheid;
- Sociale Werkvoorziening;
- WAO- en uitkeringsgerechtigden;
- Dienstverlening.⁶⁰²
- Gepensioneerden.⁶⁰³

Stickers. Er werden twee modellen stickers van onze bond vervaardigd, waarvan één bedoeld is, om op achterzijde auto te kleven. Hierdoor zou de naam van de bond op zoveel mogelijk plaatsen bekend(der) zijn. De bondsvoorzitter kreeg als eerste deze gratis sticker op zijn auto geplakt.⁶⁰⁴

Ledenwerving. De dit jaar gestarte ledenwerfactie eindigt eind december. Veel mensen hebben hun waardebonnen nog niet verzilverd.⁶⁰⁵ In een volgend nummer zal het resultaat van de actie bekend worden gemaakt.⁶⁰⁶

Open brief aan de Tweede Kamer. De bond vraagt haar leden om de openbrief-actie te ondersteunen. Deze is bedoeld ter verzending van een bondsschrijven aan leden van de Eerste- en Tweede Kamer aangaande het teleurstellend uitkeringsniveau in de sociale zekerheid.⁶⁰⁷

---

⁵⁹⁹ Vizier 1990-08

⁶⁰⁰ Vizier 1990-08

⁶⁰¹ Vizier 1990-08

⁶⁰² Vizier 1990-08

⁶⁰³ Vizier 1991-03; Vizier 1991-09

⁶⁰⁴ Vizier 1990-08

⁶⁰⁵ Vizier 1990-09/10

⁶⁰⁶ Vizier 1990-11/12

⁶⁰⁷ Vizier 1990-09/10; Vizier 1990-11/12

De Algemene Vergadering van 17 november wordt aangekondigd. Meer dan tachtig afgevaardigden uit alle beroepsgroepen komen dan bij elkaar voor de jaarlijkse algemene vergadering van de bond. De afgevaardigden zijn allemaal gekozen in de ledenvergaderingen van de beroepsgroepen. De afgevaardigden hebben een belangrijke taak. Zij moeten beoordelen of het bestuur van de bond zijn werk in de voorbije periode naar behoren heeft gedaan. Ze moeten ook uitmaken op welke dingen de bond in het komende Jaar zijn belangrijkste pijlen moet richten.

De beroepsgroepen hun wensen aan het bestuur aan de orde stellen, waaronder meer aandacht aan informele contacten tussen kaderleden van de bond; het nóg meer meewerken van de bond aan het verbeteren van de arbeidsomstandigheden in de bedrijven; een einde te maken aan de onrechtmatige verschillen die in de ziektekostenverzekering wordt gemaakt tussen de verschillende groepen gepensioneerden; en wijziging van de naam "beroepsgroep WAO-uitkeringsgerechtigden." Wao-er zijn is immers geen beroep⁶⁰⁸

MILJOENENNOTA 1991 EN DE REACTIE VAN ONS HIEROP.

Met de rijksinkomsten- en uitgaven wordt nogal flink geschuift om voor het jaar 1991 een sluitende begroting aan het volk te kunnen presenteren en daarbij ook nog trachten aan te tonen dat er voor bepaalde onderdelen méér en éxtra geld uitgetrokken wordt, althans op papier. Dat laatste is nodig om aan te tonen dat de huidige regeringscoalitie een andere koers heeft ingeslagen dan de twee voorgaande regeringsperiodes van een geheel andere samenstelling. Of dit werkelijk zo is als dat er gesuggereerd wordt moet in de toekomst blijken. Al dat heen en weer geschuif van posten onder de inkomens en uitgaven mag dan op papier wel kloppen, de realiteit is vaak geheel anders.

Door deze manoeuvre zakt het kabinet hoe langer hoe dieper in de schulden totdat de wal het schip keert. Lastenverhoging via belastingen en heffingen zal dan onvermijdelijk zijn.

De ABW is bepaald niet in een juichstemming over de begroting 1991 en de voorgestelde maatregelen. In de gezondheidszorg moet voor 120 miljoen bezuinigd worden. 60 miljoen komt voor rekening van de fysiotherapie. De andere 60 miljoen wordt gevonden door uitstel van reeds geplande nieuwbouw en sanering van ziekenhuizen en inrichtingen. Aan de andere kant is men voornemens 154 miljoen uit te trekken voor werkgelegenheid en scholing (verlaging van de werkdruk).

Extra geld voor de werkgelegenheid juichen wij toe! Uitstel van noodzakelijke nieuwbouw vooral van inrichtingen stelt ons teleur.

⁶⁰⁸ Vizier 1990-09/10

De werkgelegenheid, reeds jaren een zorgenkind, blijft maar in het slop. Enerzijds een grote vraag anderzijds een te hoog werkloosheidscijfer. De grote vraag naar arbeidskrachten stelt hoge eisen aan opleiding en bekwaamheid, alsmede hoge eisen aan bereidbaarheid te werken als oproepkracht, noodhulp of een ander soort tijdelijk werk. Anderzijds een aanbod met te veel laag opgeleide werknemers, herintredende vrouwen en minderheden. Zonder adequate maatregelen van overheids- en werkgeverszijde blijft dit beeld nog jarenlang voortbestaan. Want immers ook het najaarsoverleg tussen overheid, werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers heeft geen duidelijke afspraken opgeleverd om de harde kern van werklozen te verminderen.

Inkomenspolitiek: de opmerking over de maximaal toegestane 3% loonstijging in verband met het al of niet kunnen handhaven van de koppeling tussen loon en uitkeringen is natuurlijk chantage; zeker nu de eerste CAO-onderhandelingen voor 1991 nog moeten beginnen.

De achterstand van de alleenstaande en de AOW-gerechtigde met een klein pensioen wordt niet hersteld, erger nog, zij gaat verder achteruit. Het geschuif en gemillimeter lijkt op papier een minimale koopkrachtverbetering op te leveren. In de praktijk blijkt dat de portemonnee voortdurend krappert wordt.

*Wanneer wij bij al de sombere beelden ook nog even stilstaan bij de verdere sanering van de sociale verzekeringswetten o.a. maatregelen tegen hoog ziekteverzuim, terugdringen groei arbeidsongeschikten, liquidatie IOAW en IOAZ, wijziging van de AAW, de algemene bijstandswet en de AWW dan verwachten wij voor vele ingezetenen een nare periode. Iemand voorspelde dat er zwaar weer op komst is.*⁶⁰⁹

ONRUST DSM LIMBURG BV m.b.t. het gepresenteerde strategisch meerjarenplan 1991-1996

ABW-leden bij DSM in vergadering.

Aangezien het ABW-STANDPUNT door de leden zélf bepaald wordt, heeft de ABW-beroepsgroep DSM-Chemie in samenspraak met het ABW-hoofdkantoor in Heerlen besloten vanwege deze uitermate belangrijke kwestie een LEDENVERGADERING bij DSM te organiseren. Deze vergadering werd gepland op donderdag 8 november, en heeft inmiddels natuurlijk plaatsgevonden. Omdat dit voorliggende nummer van ons vakblad *Vizier* op 8 november reeds bij de drukker lag, kunnen wij U nog niet berichten over het verloop van de vergadering en de standpunten. Zeker is wel dat de leden met elkaar kritisch gesproken hebben over diverse punten⁶¹⁰

ALGEMENE VERGADERING, 17 NOVEMBER 1990

Eigenlijk had er niet een algemene vergadering moeten plaatsvinden, maar een bondsraadvergadering. Want bij de ABW was er normaliter slechts één in de drie jaar een algemene vergadering.

De bondsraad fungeerde namelijk als jaarvergadering van de bond. In de jaren '87-'88 kwam er een discussie op gang over de wenselijkheid van het al of niet laten voortbestaan van de bondsraad. Een periode van drie jaar vond men wel erg lang om de bestuurlijke verantwoordelijkheid te toetsen: de verslaglegging bleek zeer veel tijd te vergen en de afgevaardigden vonden dat ze wat achter de feiten aanliepen. Daardoor was er een praktijk gegroeid, waarin de bondsraad meer en meer op de algemene vergadering ging lijken. Omdat vorig jaar het besluit was gevallen, dat er (minstens) jaarlijks een algemene vergadering gehouden zou worden, die meer bevoegdheden heeft dan de bondsraad, verviel de bondsraadvergadering.

Aan de collectieve belangenbehartiging is de laatste jaren met succes veel tijd besteed. In veel nieuwe bedrijven zijn wij sterk geworden. De individuele belangenbehartiging bleef minstens op hetzelfde niveau. Er is een verhoging van de werkdruk van het ABW-team te constateren. Met name is dat veroorzaakt doordat de problemen, waarmee onze leden onze hulp inschakelen, steeds ingewikkelder worden.

De komende tijd zal er veel nadruk komen te liggen op *de contacten met de achterban*. De jonge beroepsgroepen groeien alsmaar, maar hebben ook te maken met versnippering. Al die verschillende kaderleden willen we met elkaar in contact brengen, om ook de nieuwe kaderleden te interesseren voor de interne organisatie van de bond. Dat is hard nodig, aldus de voorzitter in zijn toespraak.

Niet bang laten maken

Vervolgens haalde hij Noy uit naar een handvol bekende Nederlanders die er de laatste tijd weer plezier in krijgen om hun pijlen en losse flodders af te vuren op de werknemers en uitkeringsgerechtigden. De lonen mogen bijna niets omhoog, de uitkeringen moeten omlaag en wie ziek of arbeidsongeschikt wordt moet harder worden

---

⁶⁰⁹ *Vizier* 1990-09/10

⁶¹⁰ *Vizier* 1990-09/10

aangepakt, roept men in de politiek en bij de werkgeversorganisaties. Wat dat betreft ligt het Haagse wereldje in de laatste weken en maanden toch wel erg dicht bij elkaar.

De werkgevers en de overheid hebben er groot belang bij om ons, de werknemers en de uitkeringsgerechtigden, te doen geloven dat het in Nederland slecht gaat met de economie en met de schatkist. En dat doen ze met een karrevracht aan slecht nieuws, met veel dreigementen en met chantage. We moeten ons daardoor echter niet bang laten maken, meent de voorzitter. Hij geeft aan, de "De echte oplossing heeft te maken met een wisselwerking tussen enerzijds een optimaal bedrijf, waar men oog heeft voor een goed werkklimaat voor de totale mens en anderzijds een optimale mentaliteit van werknemers die minstens enige voldoening in hun werk moeten kunnen vinden. Anders functioneert het niet. Als niet het inzicht bij werkgevers groeit dat investeren op dit niveau zichzelf op de duur dubbel en dwars terugbetaalt, dan zullen werknemers en werkgevers elkaar blijven beschuldigen van een slechte mentaliteit. Dan blijven we het paard achter de wagen spannen en het probleem van het stijgend ziekteverzuim en de groeiende WAO-instroom zal steeds groter worden."

Blijkens het verslag van de penningmeester was er aan het eind van het jaar een behoorlijk batig saldo, terwijl de fondsen en de stakingskas een flinke vooruitgang hadden gemaakt.

Over enkele maanden wil de bond zijn statuten veranderen. Daardoor zullen in de toekomst uit elke beroepsgroep twee mensen naar het HB worden afgevaardigd.

Voorstellen van de beroepsgroepen

De dertien voorstellen van de beroepsgroepen leveren veel discussie-stof op. Mensen worden maar al te vaak ziek van hun werk, krijgen een ongeluk of verslijten op nog tamelijk jonge leeftijd. Er zijn wettelijke regels waardoor bedrijven en instellingen verplicht zijn om ervoor te zorgen, dat het werk van de mensen op een betere manier kan worden gedaan: zonder dat ze ziek worden, slijten of ongelukken hoeven te krijgen. Vaak echter wordt er met de ARBO-wet de hand gelicht. Daar kunnen verschillende oorzaken voor zijn. De arbeidsinspectie komt niet overal over de vloer: in het ene bedrijf is er geen ondernemingsraad; een andere keer kan die OR weinig uitrichten. De bond gaat in de komende maanden extra letten op behoorlijke arbeidsomstandigheden van zijn leden. EN we gaan er iets aan doen.

De beroepsgroep Sociale Werkvoorziening heeft forse kritiek op de salarissen, die er in hun sector worden betaald. De bedragen lopen flink achter op de rest van Nederland, heeft de beroepsgroep uitgerekend. Daarom hoeft er bij de volgende CAO-onderhandeling niet lang gepraat te worden: de totale ruimte voor verbeteringen van de arbeidsvoorwaarden moet in het loon vertaald worden, vindt de ABW.

Ook zal de Algemene Bond van Werknemers binnenkort bij de partijen in het arbeidsvoorwaardenoverleg erop aandringen dat ook de functies die gewaardeerd worden boven loongroep 10 (beter) bereikbaar worden voor WSW-medewerkers. De promotie-mogelijkheden binnen de SW zijn erg bescheiden, ingewikkeld en dringend aan verbetering toe.⁶¹¹

NOGMAALS, DE OPEN-BRIEF-AKTIE. Attentie! De uitkeringen omhoog!

De ABW vindt dat de hoogte van de sociale uitkeringen op 80% van het dagloon moet komen. Daarbij moeten ook alle bestanddelen die deel uitmaken van het normale loon worden meegenomen vindt de bond.

Enkele jaren geleden werd er ook op de sociale uitkeringen zeer fors bezuinigd. Op allerlei terreinen zijn de ergste bezuinigingen achter de rug. Er is weer een klimaat dat er looneisen gesteld worden aan de werkgevers. Voor de uitkeringen is er nog niets veranderd en die zijn soms nog even slecht. Erger nog: de uitkeringen zijn weer in gevaar. Want in de kranten, op radio en op tv, overal kom je juist in de laatste tijd weer de uitspraken tegen van politici en van werkgevers-organisaties die vinden dat de sociale uitkeringen te hoog zijn.

Hoog tijd dus voor de tegenaanval, vindt de ABW. Anders zijn we er straks te laat mee.

ZET UW HANDTEKENING VUL IN - KNIP UIT - VUL IN - KNIP UIT

In de vorige uitgave van VIZIER deden wij een daarom een oproep aan onze leden om een open brief aan regering en parlement in te vullen en te ondertekenen. Binnen enkele dagen ontvingen wij enkele honderden brieven terug. Dat is een hoopgevend signaal. In het begin van het volgend jaar wil het bestuur deze brieven aan de mensen in Den Haag aanbieden.

De leden, die de OPEN BRIEF nog niet terugstuurden, vinden in deze VIZIER nogmaals een exemplaar. Doe hem morgen op de post! Een postzegel is niet nodig. Wie extra overdrukken van de OPEN BRIEF nodig heeft, kan deze krijgen.⁶¹²

⁶¹¹ Vizioer 1990-11/12

⁶¹² Vizioer 1990-11/12

PERSONEEL

De pas aangestelde administratief medewerkster Sonja Dassen keert terug naar haar vorige werkgever. Haar opvolger is Elly van Opbergen-Janssen.⁶¹³

Elly van Opbergen-Janssen

DSM Limburg BV

Op 8 november vond de vergadering van de ABW-leden bij DSM Limburg BV plaats. De zaal was gevuld met deels aangeslagen, deels cynische, deels woedende medewerkers, die elkaar oproepen tot VERZET en VECHTEN! De ABW typeert deze situatie -van onzekerheid over wat er gaat gebeuren- en het gevoel hebben bedonderd te worden als een DSM onwaardige situatie, als een zwarte bladzijde in een over het algemeen goed sociaal klimaat bij DSM. Daarom verlangt de ABW op korte termijn totale OPENHEID over afdelingen en diensten; over de personenkring die het betreft, en over alle plannen en eventuele acties die reeds aangezet zijn. De bond legt in een verklaring in OR en CEOD haar stellingen neer.

In de vergadering van de CEOD (directie DSM Limburg BV en Vakbonden) op 30 november bleek dat de vakbonden in grote lijnen hetzelfde standpunt innemen. DSM heeft nog geen water bij de wijn gedaan. Afgesproken is dat o.a. in de CEOD-vergadering van 21 december 1990 de discussie op dit punt verder gaat.⁶¹⁴

1991

VAN HET BESTUUR

Den Haag geeft als *tussenbalans* een bezuinigingspakket van 18 miljard gulden. We moeten nog maar afwachten of de uitkomst van die zware bevalling inderdaad een zo mooie baby wordt, als ons wordt voorspeld. Want, waar gaan de klappen vallen. Zijn er voorstellen waar wij als georganiseerde werknemers en uitkeringsgerechtigden een vuist moeten laten zien? Als het nodig is, zullen we die vuist SAMEN moeten vormen, want alleen SAMEN kun je iets betekenen.⁶¹⁵

Binnen de ABW krijgen we ook drukke tijden. In het voorjaar of de zomer zal een BUITENGWONE algemene vergadering geheel nieuwe statuten vaststellen.

De ABW-leden moeten samen een standpunt innemen over *de vierdaagse werkweek*, over de problemen van uitkeringsgerechtigden. De besturen en kaderleden moeten in de komende weken actie- en beleidsprogramma's op papier zetten en gaan uitvoeren. In diverse bedrijven moeten we opkomen voor de werkgelegenheid van de werknemers. Hier en daar zullen er in bedrijven dit jaar weer verkiezingen worden gehouden voor de personeelsvertegenwoordigingen.⁶¹⁶

Het ledenwevingsresultaat 1990 leidde tot bijna 450 nieuwe inschrijvingen, een duidelijk succes. De actie is binnen het budget gebleven en haar doel is verwezenlijkt. Voor 1991 wordt voor de ledenwerwers een forse beloning in het leven geroepen via een opbouwmethode. De werver ontvang per geworven lid een premie. De hoogte hiervan neemt toe naarmate zijn aantal geworven leden stijgt, nm. van f15,- tot f40,- per aangebracht lid.⁶¹⁷

Nogmaals, de tussenbalans. De regering heeft hoog ingezet en laag gescoord. De bond maakt gehakt van de plannen van Lubbers en Den Haag.

---

⁶¹³ Vizier 1990-11/12

⁶¹⁴ Vizier 1990-11/12

⁶¹⁵ Vizier 1991-01/02

⁶¹⁶ Vizier 1991-01/02

⁶¹⁷ Vizier 1991-01/02

Wij ontkennen niet dat er in de Nederlandse industrie een hoog ziektecijfer is. Evenmin sluiten wij de ogen voor de grote aantallen arbeidsongeschikten en de gestage instroom van nieuwe gevallen. Anderzijds willen wij toch erg duidelijk stellen, dat *zowel de ziektewet als ook de WAO een zaak is tussen werkgever en werknemer*. Beiden brengen hiervoor de premie op. De overheid doet er geen cent bij.

Voor wat betreft de ziektewet en de WAO-problemen zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen geen oplossing bieden. Wanneer men streeft naar een structurele oplossing zijn zaken als preventie, begeleiding en herplaatsing beter geëigende middelen. *Wij wijzen derhalve elke ingreep van de overheid volledig af.*

Dat de staat met begerige vingers wil graaien in het vermogen van de pensioenfondsen wijzen wij eveneens af. Het aanwezige vermogen en de aanwas daarvan dient aangewend te worden voor pensioen-aanspraken voor een lange reeks van jaren. De huidige pensioenpremie is afgestemd op het aanwezige vermogen. Een aanslag van 10% op het vermogen betekent dat de pensioenfondsen beleggingen of bezittingen te gelde moeten maken. Dit resulteert veelal in koersverlies alsmede vermindering van jaarlijkse rente of dividend. De pensioenaanspraken blijven echter gelijk. Het resultaat zal vertaald worden in hogere pensioenpremie voor zowel werkgever als werknemer. *Ook hier moeten wij stellen dat pensioenplichten en rechten een zaak is tussen werknemer en werkgever*. De overheid (behalve als werkgever) stopt er geen cent bij. *Vandaar: afblijven van die handel.*

Inmiddels hebben de verkiezingen voor de provinciale staten plaatsgevonden. De opkomst was bedroevend, nauwelijks 50% van de kiezers ging naar de stembus.

Een teken aan de wand! Alsof Nederland het geloof in de politiek heeft verloren en het gedraai van de politici even zat is. Een harde les voor de betreffende dames en heren.

Ondanks alles, er zal geregeerd moeten worden. Vandaag door links-rechts, straks misschien weer door een andere combinatie. Vanaf 1980 is er steeds bezuinigd, de ene keer meer dan de andere. Ook deze op handen zijnde storm zullen wij samen moeten trachten te bedwingen.⁶¹⁸

VIERDAAGSE WERKWEEK.

MOET DE SCHAAR IN DE KALENDER?

Binnen de vakbeweging in Nederland is in de voorbije weken een voorzichtig begin gemaakt met een discussie over de VIERDAAGSE WERKWEEK. Zou het een goed idee zijn, voor de mensen die werk zoeken, als we allemaal elke week een dag minder zou werken? Zou u het prettig vinden een dag méér vrij te hebben? Hoe moet dat in de bedrijven; kunnen de ondernemingen dat betalen of moeten de werknemers dan misschien óók iets inleveren en is dat dan überhaupt mogelijk?

Het hoofdbestuur van de Algemene Bond van Werknemers heeft zich onlangs diepgaand hierover beraden. Er is een voorlopige visie: maar het laatste woord is aan de leden en kadermensen. De vakbondsleden kunnen het beste beoordelen of het in hun eigen bedrijf realistisch is om eraan te beginnen. Beter dan de bestuurders van de bond, die toch wat meer "op afstand" zitten van de werkvloer, zien de leden en kaderleden welke haken en ogen er zullen zijn, vindt het ABW-bestuur.

Dankzij de gesprekken die daarover in het HB van de bond zijn gevoerd, is er een brochure beschikbaar voor de ABW-leden; met de voorlopige visie, met de voor- en nadelen, en ook met de beren die we nog in het bos zullen aantreffen. Die brochure zal naar de kaderleden van de ABW worden gestuurd.

Geïnteresseerde andere ABW-leden kunnen het gratis bestellen bij de administratie van de bond. Wie zijn licht erover wil laten schijnen, is welkom: zowel in de vergaderingen, als in VIZIER.

We zullen we er natuurlijk "sowieso" op terug komen.⁶¹⁹

⁶¹⁸ Vizier 1991-03

⁶¹⁹ Vizier 1991-03

LEDENVERGADERINGEN VANWEGE DE BUITENGEWONE ALGEMENE VERGADERING OP 8 JUNI 1991

Uw vakbond vraagt uw mening...

Na een lange voorbereidingsperiode van keihard werken en met een indrukwekkende reeks vergaderingen is het hoofdbestuur van de bond er vorige maand in geslaagd om een zeer compleet pakket met teksten op te stellen voor vernieuwde statuten en reglementen van de ABW. Dat hele pakket zal aan de algemene vergadering van de bond worden aangeboden, die op 8 juni aanstaande over die statuten en reglementen zijn oordeel moet geven. Alleen met goedkeuring van de A.V. zullen de nieuwe regelingen gaan gelden. Het hoofdbestuur heeft besloten om speciaal hiervoor een zogeheten "buitengewone algemene vergadering" uit te schrijven. Die zal in Heerlen plaatsvinden.

Buitengewoon

"Buitengewoon", dat wil zeggen, dat er een extra vergadering komt tussen het normale ritme van algemene vergaderingen door. Verder gaat het om een doodnormale bijeenkomst van de afvaardigingen vanuit de verschillende beroepsgroepen. Voor elke vijftig vakbondsleden kan een beroepsgroep een persoon afvaardigen naar de algemene vergadering. Daardoor komen de onderlinge getalsverhoudingen van de bond op de juiste wijze tot hun recht. Elke beroepsgroep moet zijn afvaardiging kiezen in een ledenvergadering.

Binnenkort worden daarom ledenvergaderingen gehouden. In principe worden de leden **niet** nog extra uitgenodigd voor deze vergaderingen. Elk ABW-lid ontvangt immers de vizier. De oproepen gelden ook voor u.

Oninteressant?

Okay, niet iedereen gaat op de punt van zijn stoel zitten bij een verhaal in zijn vakbondsblad over statuten en reglementen. Maar in de statuten en reglementen staat opgenomen wat je als vakbonds lid "koopt" voor je contributie-centen. Het bestuur vond dat de huidige statuten en regelingen van de bond toe waren aan vernieuwing. In de voorstellen is op een betere, meer overzichtelijke en heldere manier opgenomen wat de afspraken zijn tussen de bond en ieder lid (of die dat nog wil worden natuurlijk).

Omdat bij de ABW de leden de dienst uitmaken, is er begin vorig jaar een enquête gehouden over het onderwerp. Mede op basis van de resultaten daarvan werden er vele onderwerpen onder de loupe genomen, herzien en duidelijker gemaakt. Maar dat wil natuurlijk niet zeggen, dat uw vakbond nu plotseling een geheel andere organisatie zou zijn: de ABW blijft de ABW.

Rechten en plichten

De afspraken tussen de leden en hun vakbond gaan natuurlijk over méér dingen dan alleen maar de contributie: omdat u lid bent van de vakbond **moet** de bond u met allerlei zaken helpen als u dat wil. Dat staat zo opgenomen in de "regeling individuele ledenservice". Misschien heeft u een paar weken geleden in de krant gelezen, dat er bij de FNV over wordt gedacht om de juridische service aan de leden te verminderen: bij de ABW is het tegendeel het geval, want wij praten over uitbreiding.

Sinds jaar en dag heeft de ABW een sociaal fonds om in bijzondere gevallen een financiële ondersteuning te kunnen bieden aan leden, ook daarvan komt het reglement op 8 juni ter sprake. Daarnaast is er in het huishoudelijk reglement ook nu al natuurlijk een stakingsregeling opgenomen; daarvan stelt het hoofdbestuur aan de algemene vergadering voor om die aanzienlijk te verbeteren, zodat iedereen precies kan aflezen hoe de bond heeft te handelen als u vindt dat er bij een of meer bedrijven een staking moet komen. En natuurlijk hoe de hoogte van de stakingsuitkering wordt geregeld.

Verder zijn er wijzigingen te verwachten over hoe het bestuur wordt gekozen: de vakbondsleden kozen de overgrote meerderheid van de hoofdbestuurders rechtstreeks en drie hoofdbestuurders werden door de algemene vergadering middels een zg. "getrapte" verkiezing in het HB gezet: na dit jaar is deze getrapte verkiezing niet meer mogelijk.

Dat is nog maar een losse greep uit de voorstellen van het hoofdbestuur. Meer informatie kunt u krijgen in de ledenvergaderingen.⁶²⁰

SCHOLING EN VORMING IN DE SOCIALE WERKVOORZIENING

De Algemene Bond van Werknemers is ongerust over de mogelijkheden voor werknemers in de Sociale Werkvoorziening om hun vakkennis te vergroten of op peil te houden. Tussen de onderlinge bedrijven binnen de Sociale Werkvoorziening bestaan grote verschillen. Dit constateert de bond naar aanleiding van een vergelijkend onderzoek onder de jaarverslagen van de WSW-werkverbanden in een circulaire aan de directies en

---

⁶²⁰ Vizier 1991-03

ondernemingsraden. De bond roept de ondernemingsraden in de WSW op om in de komende tijd aandacht te besteden aan kwaliteit, inhoud en doelmatigheid van de opleidingsprogramma's.

Het groepsbestuur WSW van de bond, dat het onderzoek verrichtte, noemt scholing en vorming "een absolute voorwaarde voor het voortbestaan" van de bedrijfssector. "De WSW staat onder druk. Het imago van de hele WSW en de marktpositie van veel SW-ondernemingen is bepaald niet sterk. Alleen door een forse verbetering van de kwaliteit, en, dus via vakgerichte bijscholing, zullen deze bedrijven een kans hebben om een marktaandeel te veroveren en vast te houden. Het gaat om het behoud van de werkgelegenheid binnen de S.W., enerzijds om de concurrentiestrijd niet te verliezen, maar anderzijds evenzeer om werkopdrachten van meer niveau te verwerven. Over de eigenlijke doelstelling van de sociale werkvoorziening om mensen door te kunnen sluisen naar het reguliere bedrijfsleven hebben we het dan nog niet eens. Bovendien miskennen bedrijven die weinig aan vakscholing doen, dat ook werknemers in de Sociale Werkvoorziening er behoefte aan hebben om zich in hun werk te kunnen ontplooien", aldus voorzitter Wim Wittenbernds van de beroepsgroep Sociale Werkvoorziening.⁶²¹

LONEN IN SW MOETEN OMHOOG

De Algemene Bond van Werknemers vindt dat in de Sociale Werkvoorziening bij het besteden van de loonruimte van 1991 de prioriteit moet worden gelegd in de directe verbetering van de lonen. Dat schrijft de ABW onlangs in een brief aan de werkgeversvertegenwoordiging (het ministerie van Sociale Zaken, de Vereniging van Nederlandse Gemeentes en het Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening) en aan de ambtenaren-bonden die over de arbeidsvoorwaarden onderhandelen.

ABW WIL CAO-PARTIJ WORDEN BIJ DE SW

Eens in de zoveel tijd ontvangen bij de Sociale Werkvoorziening betrokken sociale organisaties van de ABW een aantal aanbevelingen, tips en verzoeken, waarmee ze hun voordeel kunnen doen. Hetzij rechtstreeks hetzij via wederzijdse kaderleden. Uiteraard geven wij onze visie -in het belang van de S.W. en haar medewerkers- gráág. De belangen van WSW-medewerkers kunnen evenwel naar onze mening doelmatiger (en dus beter) behartigd worden. Mede gelet op de relatief grote toename van WSW-ers onder onze leden in de laatste jaren achten wij het wenselijk dat ook de ABW gaat deelnemen aan de CAO-onderhandelingen in deze sector. Sinds kort bestaan er geen wettelijke belemmeringen meer tegen deze wens.

De ABW zal binnenkort een besluit nemen omtrent een formele aanmelding van onze vakbond om als CAO-partij toe te treden.

In de tussentijd kunnen de WSW-ers zelf daar óók al hard aan werken. Want het zal duidelijk zijn, dat onze opvatting des te méér kans van slagen zal maken, naarmate er méér mensen die bij de WSW betrokken zijn, helder en duidelijk hun vertrouwen kenbaar maken dat ze voor de behartiging van hun belangen stellen in de ABW.⁶²²

In memoriam Albert Tempelman

Op 6 maart overleed Albert Tempelman. Hij was ondergronds mijnwerker op de ON IV en was met zijn familie één van de eersten, die zich direkt na de oorlog bij onze bond aansloot. Hij heeft zich altijd met hart en ziel gewijd aan de vakbond. Ook bij hem leefde bij hem ook de sterke overtuiging, dat Nederland behoefte had aan een grotere eenheid in de vakbeweging dan voor de oorlog het geval was.

Hij heeft het altijd jammer gevonden dat het niet mogelijk bleek om die eenheid te bereiken. Dat heeft hem er niet van weerhouden om tot op het allerlaatst als kaderlid van de ABW zeer actief te blijven.⁶²³

STRATEGIE DSM LIMBURG BV 1991-1996

"Regie" kerntaak LBV -vervolg-

Vanaf oktober /november 1990 is er grote onrust bij DSM over de gevolgen van de strategische *Herpositionering* voor de betrokken medewerkers. De onderhandelingen tussen vakbonden en DSM staan al een hele tijd in het teken van buigen of barsten. Het gaat dan ook om een GROOT BELANG: namelijk de werkgelegenheid en de arbeidsvoorwaarden van honderden DSM-medewerkers. Voorlopig betreft dit een 400 medewerkers, en straks zijn er misschien wel 800 of meer bij de herpositionering betrokken.

Na een groot aantal vergaderingen, soms voorafgegaan door demonstraties en het aanbieden van petitities, zijn vakbonden en directie DSM er begin juni nog steeds niet in geslaagd overeenstemming te bereiken over het SOCIAAL KADER voor de gehele herpositionering. Na de Ceod-vergadering op 10 juni 1991 komt DSM wat abrupt met een soort EINDBOD.

Op dinsdag 25 Juni 1991 is er een goed bezochte LEDENVERGADERING geweest van ABW- leden werkzaam bij DSM.

⁶²¹ Vizier 1991-03

⁶²² Vizier 1991-03

⁶²³ Vizier 1991-03

Na uitvoerige uitleg, veel vragen en nauwkeurige toelichting heeft de vergadering UNANIEM BESLOTEN het voorliggende sociaal kader NIET TE ACCEPTEREN. De vergadering was vastberaden:

- Het uiteindelijke inkomensverlies van 10% en méér is onaanvaardbaar;
- De passages over arbeidsplaatsbemiddeling, continuering dienstverband, deelname aan VUT-regeling elders en over pensioen *moeten veel scherper en dienen hardere garanties te bieden.*

Vrijdag 28 Juni gaat de ABW de Ceod-vergadering in met de volgende boodschap aan DSM:

- het voorliggende eindbod wordt afgewezen!
- Maar wij leggen ons er niet bij neer!
- Wij blijven onderhandelen voor bèter resultaat!

De reactie van DSM is op dit moment onvoorspelbaar. Wellicht wordt het toch buigen of barsten.⁶²⁴

KRANTENBERICHTEN OVER ZIEKTEVERZUIM EN WAO

Enkele weken de kranten bijhouden en alles lezen en uitknippen wat gaat over ziekteverzuim en WAO, levert U gegarandeerd een dik plakboek op. Onze bond geeft haar visie op die ontwikkelingen.

- Overheid, werkgevers en vakbonden, iedereen zingt zijn eigen lied; iedereen heeft zijn eigen invalshoek. Het gaat bij de een om *werkgelegenheid*, bij de ander om *de hoogte van de WAO-premie* en bij de derde om *de gezondheid van werknemers* en *de hoogte van de uitkeringen*.
- Wat ontbreekt, dat is een eerlijke faire afstemming van al deze belangen.
- *Natuurlijk* is het waanzin, dat er kennelijk zoveel werknemers de WAO moeten instromen!
- *Natuurlijk* moet er iets gebeuren!
- *Dit lukt alléén* bij een nauwkeurig SAMENSPEL van alle betrokken partijen ROND HET THEMA ARBEID.
- WERKGEVERS moeten inzien, dat het zinvol is te investeren in betere arbeidsomstandigheden, die de psychische belasting, de te grote werkdruk, de slechte veiligheidsvoorzieningen en de matige arbeidsverhoudingen radicaal tot het verleden laten behoren.
- WERKNEMERS moeten inzien, dat - uiteraard onder normaal goede arbeidsomstandigheden - het vanzelfsprekend is om zich optimaal in te zetten tot de VUT- of pensioengerechtigde leeftijd.
- DE OVERHEID moet inzien, dat gegoochel en geschuifel met percentages van de mate van arbeidsongeschiktheid of de hoogte van de uitkering allemaal niets brengt; evenmin als die zogenaamde theoretische

⁶²⁴ Vizier 1991-04/05/06

restcapaciteit. Er moet een medisch zo objectief mogelijke keuring komen, die recht doet aan die en die concrete persoon met zijn of haar eigen psychische en lichamelijke gebreken.

Verder is de overheid medeverantwoordelijk voor voldoende passende werkgelegenheid.

*Binnenkort komt er een eindadvies van de SER over dit hete hangijzer.*⁶²⁵

ACCOORD ARBEIDSVOORWAARDEN WSW

Loonsverhoging

Op 1 juni 1991 hebben de ongeveer 80.000 werknemers in de sociale werkvoorziening een loonsverhoging van 3,45% gekregen.

Loonschalen en functieclassificatie

De partijen hebben besloten dat er voor de A- en de B-categorie een herijking zal plaatsvinden van de loonschalen en het functieclassificatiesysteem.

Het doel hiervan is dat de beide systemen op alle WSW-medewerkers en hun functies toegepast kunnen worden. Er zullen 15 loonschalen voor alle werknemers komen. Er is een werkgroep in het leven geroepen die zich bezig zal houden met de herijking; deze werkgroep zal vóór 1 april 1992 verslag moeten uitbrengen.

VUT-leeftijd en normwerktijden

Tot 1 januari 1993 wordt de VUT-leeftijd op 60 jaar gehandhaafd. De partijen hebben eveneens overeenstemming bereikt over de afschaffing van de zogenaamde normwerktijden voor de WSW-werknemers jonger dan 25 jaar. Per 1 januari 1992 vervalt deze regeling voor de 23- en 24-jarigen. Voor werknemers; jonger dan 23 jaar vervalt dit eerst per 1 januari 1993.

Looptijd

Dit akkoord geldt tot 1 juni 1992. Men is overeengekomen dat in de toekomst de looptijd van de nieuw af te sluiten akkoorden betrekking zal hebben op de periode van 1 juni tot 1 juni van het daarop volgende jaar.⁶²⁶

BUITENGEWONE ALGEMENE VERGADERING 8 JUNI 1991 I.V.M. STATUTENWIJZIGING

Het hoofdbestuur kon voorstellen om de kontributie-regeling, de onkostenvergoedingsregeling voor vrijwillige kaderleden en de regeling voor het sociaal fonds (dat in sommige omstandigheden bepaalde hulp kan bieden aan leden die financieel in grote nood zitten) onveranderd te laten. De algemene vergadering had daar -uiteraard- geen enkel bezwaar tegen.

Het huishoudelijk reglement behelst onder andere een helder reglement voor de stakingsuitkeringen, een reglement voor de kascontrôle, een verkiezingsreglement voor het hoofdbestuur plus een gloednieuwe geschillenregeling voor de bondsgroepen, voor groepen leden en individuele leden. Op een enkele tekstuele wijziging na was de algemene vergadering volledig akkoord met het hele reglement.

De "nieuwe" regeling voor de juridische ledenservice gaf de algemene vergadering aanleiding tot vragen over de kosten van de juridische bijstand voor de leden.

De praktijk is dat je voor allerlei zaken *gratis* een compleet advies kunt krijgen van de jurist van jouw vakbond.

Verder komt de bond ook op voor alle proceskosten voor arbeidsrecht, beroepszaken sociale verzekeringen, belastingen en huurrecht, mits de bond het redelijk vindt dat het bondslid een procedure wenst.

Omdat deze manier van werken al enige tijd feitelijk wordt gehanteerd en het bestuur op deze service absoluut geen beperkingen wil doorvoeren (bij sommige vakbonden is dat wel eens anders), was de algemene vergadering ook met de formele vastlegging van deze gedragslijn akkoord.

Inmiddels zijner weer een paar weken verstreken sinds de algemene vergadering haar goedkeuring hechtte aan de statuten en de reglementen. Deze worden niet in ons lijfblad afgedrukt, maar zijn op verzoek, middels een informatiemap, gratis te verkrijgen.⁶²⁷

VIERDAAGSE WERKWEEK. MOET DE SCHAAR IN DE KALENDER? VERVOLG.

De buitengewone algemene vergadering had na de voorspoedige behandeling van de statuten en van de reglementen nòg een onderwerp op de rol. Reeds in het vorig najaar leek het thema van de vierdaagse werkweek een heet hangijzer te gaan vormen. De ABW wil hierover in eigen kring een discussie aanzwengelen.

In begin januari van dit jaar hebben een paar personen uit ons midden zich over de materie gebogen, hebben wat gedachten op papier gezet in algemene zin en ook een beetje preciezer wat het voor ABW-ers zou kunnen betekenen: voordelen en nadelen. Het hoofdbestuur heeft in het voorjaar er enkele keren over gepraat en een

⁶²⁵ Vizier 1991-04/05/06

⁶²⁶ Vizier 1991-04/05/06

⁶²⁷ Vizier 1991-07/08

voorlopige visie neergelegd in een brochure met de titel "VIERDAAGSE WERKWEEK: MOET DE SCHAAR IN DE KALENDER". De buitengewone algemene vergadering heeft zich vervolgens over de brochure gebogen.

Het plan is om deze of een aangepaste brochure voor te leggen aan onze achterban, vooral in bedrijven waar we een kadergroep hebben en/of mensen in de ondernemingsraad. Van hen willen we een reactie terugkrijgen. Die reacties zullen we inventariseren en terugkoppelen naar de algemene vergadering in het najaar. Dan kan er een algemeen standpunt door de hele ABW worden ingenomen.

De ABW staat In principe positief t.o.v. een vierdaagse werk-week, niet als een algemene maatregel om af te dwingen, maar wel als een mogelijkheid van maatwerk In konkrete bedrijven. Bijna niemand In onze kring bleek radikaal voor of radikaal tegen de Invoering ervan.

Er zijn twee soorten argumenten

Ten eerste het aspekt van *de verdeling van de werkgelegenheid* (en dus ook de werkloosheid) over méér mensen. En ten tweede kan minder werken ook *een verbetering* betekenen *voor de arbeidsvoorwaarden* van de mensen die wèl werk hebben, zoals bijv. méér vrije tijd.

Ter bestrijding van de werkloosheid juicht de ABW elk effectief middel toe, mits mensen met hun werk een behoorlijke boterham kunnen blijven verdienen. Om die reden is de invoering van een vierdaagse werkweek tegen inlevering van een van het inkomen voor ons geen onderwerp van gesprek. Ook niet als het inleveren van loon "versluiert" wordt in het (desnoods op termijn) niet of niet helemaal uitbetalen van prijscompensatie. We vragen ons verder af of de invoering van de vierdaagse werkweek een effectieve methode is om de werkgelegenheid eerlijker te verdelen, als we vaststellen dat een belangrijk element van het werkloosheidsprobleem de zogeheten "frictie-werkloosheid" is: er zijn veel mensen zonder werk, maar er zijn ook nogal wat onvervulde vakatures. Banen die er zijn kunnen niet opgevuld worden, omdat er blijkbaar geen mensen zijn die bijvoorbeeld de goede opleiding hebben voor dat werk. Waar het aanbod van arbeidskrachten de vraag overtreft denken we dat de vierdaagse werkweek inderdaad kan bijdragen tot een verbetering van het probleem van de grote werkloosheid. Desondanks zien we wel wat in een vierdaagse werkweek; immers ook voor veel werknemers zitten er interessante kanten aan.

Van de andere kant beseffen we ons terdege dat omwille van de plaatselijke, nationale en internationale concurrentieverhoudingen de invoering ervan gepaard zal moeten gaan met *bedrijfstijdverlenging*. *De uiteindelijke manier waarop de bedrijfstijd kan (of zal) worden verlengd kan van bedrijf tot bedrijf zózeer verschillen en daar zitten zóveel haken en ogen aan, dat de Algemene Bond van Werknemers NIET zal propageren dat de vierdaagse werkweek overal en In alle bedrijven Ingevoerd zou moeten worden.*

WÈL wil de ABW door groepen (kader)leden of door directies per bedrijf ontwikkelde Initiatieven mee beoordelen en desgewenst ondersteunen, mits de werktijden en de beloning behoorlijk geregeld worden: op welke dagen (ook zaterdagen ?? ook zondagen ??, op welke uren en hoeveel uur per dag ??).

Binnenkort zullen we de ABW-brochure "VIERDAAGSE WERKWEEK: MOET DE 5 SCHAAR IN DE KALENDER" versturen aan bepaalde leden. Van hen vragen we heel rechtstreeks wat zij ervan vinden. Dat wil overigens niet zeggen, dat het bestuur niet óók hevig geïnteresseerd is in de mening van andere leden. Iedereen die dat wil kan de brochure gratis in bezit krijgen.⁶²⁸

OPEN BRIEF: UITKERINGEN OMHOOG (OPEN BRIEF-AKTIE)⁶²⁹

Wij vroegen aan onze leden om de open brief te onderschrijven en aan ons terug te sturen. In no time kregen we HONDERDEN REAKTIES van onze leden. Die hebben we allemaal doorgestuurd naar de politieke partijen, naar de vaste commissie van de tweede kamer voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid en naar de Staatssecretaris.

Van de politieke partijen was er niet één die reageerde. Dat is even veelzeggend als de brief van de griffier van de Tweede Kamer-commissie. Die stuurde ons een korte ontvangstbevestiging terug: de leden van de commissie zouden in kennis worden gesteld van onze opvatting en verder zag de griffie niet dat de Kamercommissie een taak had om te proberen de uitkeringen te verhogen. Tja: een opvatting over de hoogte van de uitkeringen is natuurlijk wel degelijk een opvatting over een politiek item. Als het parlement ofwel "de politiek" daar geen taak voor zichzelf ziet liggen, rest ons maar één kommentaar: "Tja".

Wie wel reageerde was de Staatssecretaris, mevrouw Els ter Veld. Zij schreef heel uitgebreid, waar het beleid van de regering zich op richt. Dat wisten we al, want dat heeft in de krant gestaan en zelfs op radio en televisie valt dat te beluisteren. Oud nieuws dus. Als reactie op een pleidooi om de uitkeringen te verhogen naar een beschaafd peil, spreekt ons de brief van Ter Veld niet erg aan. Ze heeft ons niet kunnen overtuigen.

Onze konklusie is, dat de regering aan de zwakkeren In onze samenleving geen of weinig boodschap heeft.⁶³⁰

⁶²⁸ Vizier 1991-07/08

⁶²⁹ Brief, zie onder 1990, Vizier 1990-11/12

⁶³⁰ Vizier 1991-07/08

STAKING BIJ LAURA EN ANDERE METAALBEDRIJVEN. PLAT DAT SPUL!

Het afgelopen voorjaar stond in het teken van de arbeidsonrust. In onze regio was het voor veel werknemers de eerste keer, dat bij hun bedrijf de vakbondsleden in staking gingen. Ook voor de ABW was de werkstaking als pressiemiddel een bijna weer vergeten mogelijkheid. Zólang al was die mogelijkheid ongebruikt gelaten.

Bij de ABW in het bestuur zitten geen enthousiaste fans van de werkstaking. Urenlange vergaderingen, en soms wel héél erg felle discussies, waren er in het bestuur voor nodig om alle argumenten tegen elkaar af te wegen; uiteraard komt niet iedereen op hetzelfde ogenblik tot hetzelfde standpunt: de een heeft sneller dan de ander zijn mening gevormd, de ander heeft meer argumenten nodig dan de een.

Bij de ABW in het bestuur kom je **nog steeds** geen fans tegen van de werkstaking. Daarvoor grijpt een staking veel te diep in op de menselijke verhoudingen onder collega's in een bedrijf. *Maar deze keer leek het wel de moeite waard.* De vakbondseisen en het standpunt van de werkgeversorganisatie gaven er alle reden toe.

Binnen een heel korte termijn moest de bond op een gegeven moment de leden van allerlei bedrijven raadplegen over de vraag of zij de CAO-eisen van de andere vakbonden middels stakingen wilden ondersteunen.

De ABW-leden van Mayfran waren het snelst te vinden voor een 24-uursstaking. Globon en Gartner gaf een fifty-fifty-verhouding: volgens de reglementen te weinig voor het bestuur om mee te mogen doen.

Op 1 mei ging bij MAYFRAN de ketting op de deur.

Een paar dagen later kregen de leden van Laura Metaal de vraag voorgelegd: doen jullie met een staking? Het antwoord luidde uiteindelijk volmondig "JA!!" *Het zware werk in het bedrijf en dat de CAO-eisen nadrukkelijk op de positie van de WAO ingingen, speelde daarbij een grote rol.*

Daags voor Hemelvaart op 8 mei moesten de directie en sommige chefs bij *Laura Metaal* het zonder personeel stellen. *Kort nadien bleek dat de stakingsgolf in de metaal vruchten had afgeworpen.*⁶³¹

DSM DOET HET OOK

Strategie DSM Limburg bv 1991-1996. "Regie" wordt kerntaak LBV

DSM heeft besloten tot een DENKPAUZE in het overleg met de vakbonden over het afstoten van activiteiten en de gevolgen van deze strategische herpositionering voor de betrokken medewerkers.

Dit was ook zowat de enige maar in ieder geval de verstandigste zet, die DSM op dat moment kon doen.

Immers in de CEOD-vergadering van vrijdag 28 juni jl. bleek dat het door DSM gepresenteerde eindbod ten aanzien van het Sociaal Kader Herpositionering door ALLE VAKBONDEN werd AFGEWEEZEN.

Naast een groot aantal andere punten van kritiek vindt de ABW het ONAANVAARDBAAR, dat er volgens het voorgestelde kader -bijvoorbeeld bij een overgang van DSM-medewerkers naar de firma Stork- inkomensverschillen van 10% en méér kunnen ontstaan.

Inkomensverschil is en blijft het hete hangijzer. Dit werd na afloop van de CEOD-vergadering nog eens duidelijk gemaakt door een 500 DSM-medewerkers, die zich spontaan hadden verzameld in een bedrijfskantine in Geleen⁶³²

DE ABW ROEPT HAAR LEDEN OP TOT HET VOEREN VAN ACTIE

in Spekholzerheide -Kerkrade- tijdens de troonrede tegen regeringsplannen terzake de WAO-ziektewet en andere maatregelen.⁶³³

⁶³¹ Vizier 1991-07/08

⁶³² Vizier 1991-07/08

⁶³³ Vizier 1991-09

OPROEP

Op dinsdag 17 september is het zo ver.
Koningin BEATRIX moet dan aan het parlement de Troonrede voorlezen. Een tekst die door de ministers is opgesteld, waarin de regering de plannen voor het volgende jaar bekend maakt.
Als Hare Majesteit die tekst heeft voorgelezen, staat de voorzitter van de Eerste Kamer op en roept: LEVE DE KONINGIN. En alle leden van het parlement juichen drie keer: HOERA. Zo gaat dat al meer dan 150 jaar, jaar in jaar uit. Want dat hoort zo: HOERA, HOERA, HOERA.

Op dinsdag 17 september juichen wij van de vakbeweging NIET mee. NIKS HOERA. Ervalt niks te juichen. Geen sprake van. Want sommige van die plannen kunnen wij al.

- de plannen van het kabinet om de WAO en de ziekwet slechter te maken en
- de plannen van het kabinet om de uitkeringen en de salarissen van overheidspersoneel en gesubsidieerde en gepremieerde sector niet meer te laten meelopen met de lonen in het bedrijfsleven.

Dat zijn schandelijke plannen. Die moeten wij tegenhouden. En wij MOETEN daarin succes hebben.
WIJ, vakbondsleden allemaal
ook: WIJ, werknemers allemaal
en ook: WIJ, uitkeringsgerechten allemaal

Op dinsdag 17 september is het zo ver.
Dan moeten we aan het parlement heel erg duidelijk gaan maken, dat we de plannen van de regering niet zien zitten. Dan moeten we laten zien, dat we één front kunnen vormen. Vanaf dat moment zullen we in de bedrijven op die dag ergens een 24-uursstaking hebben. In ieder geval tot dat het parlement over enkele weken een besluit heeft genomen.

Op dinsdag 17 september is het zo ver.
Dan moeten wij in zo groot mogelijke aantallen bij elkaar komen. Dan luisteren we samen naar wat de koningin moet voorlezen. Op dinsdag 17 september is het zo ver. Dan zijn er op verschillende plaatsen in het land manifestaties over de WAO, over ziekwet, over de koppeling.
In Limburg organiseren de vakcentrales drie manifestaties: in Maastricht, in Roermond op het industrieterrein Heide en in Kerkrade op het industrieterrein Spekhouterheide.

Op dinsdag 17 september is het zo ver.
De ABW roept zijn leden op om allemaal naar Kerkrade te komen. Of u nu werkt, of u een uitkering heeft, of u gepensioneerd bent, hoe dan ook.

**KOM NAAR KERKRADE
OM HALF EEN
NAAR HET INDUSTRIETERREIN
SPEKHOUTERHEIDE
OP DINSDAG 17 SEPTEMBER
IS HET ZO VER**

BUSSEN NAAR DE MANIFESTATIE

De Algemene Bond van Werknemers stept al zijn leden op om de troonrede samen te komen besluiten. We zijn er vanaf half een samen met andere vakbonden op het industrieterrein Spekhouterheide dat industrieterrein ligt tussen Heerde en Kerkrade. Samen tegenover Sanders Meubelstad ligt n.a. Station. Vanaf 12:30 uur is het terrein waar de manifestatie gaat zijn.

Met de auto is het terrein het beste bereikbaar vanaf de afweging Heerde-Abee, bij de afslag Heerde-Zuid-Roermond.

Met openbaar vervoer kunt u reizen met de VLI-tourbussen:
 XI Heerde / Roermond-Vaars
 XI Heerde / Abee
 XI Heerde / Kerkrade
 XI Heerde / Heide
 XI Heerde / Heide
 XI Heerde / Heide

Voor ABW-leden zonder eigen vervoer lopen er bussen
 Er zijn drie opties mogelijk:
 - NS-station Gifford vertrekt op: 10.45 uur
 - NS-station Heerde vertrekt op: 11.30 uur
 - Markt Kerkrade vertrekt op: 12.00 uur

Werkzaam gebruik wil maken, maar dat vóór vrijdagavond 13 september 17.00 uur over laten weten aan het bondskantoor van de ABW: telefoon 045-71 99 55

**Om half een verwachten we alle ABW-leden
bij de manifestatie op het
Industrieterrein Spekhouterheide,
vlakbij Sanders Meubelstad en Dutch Finish**

**Neem zoveel mogelijk familieleden, vrienden,
kollega's en bekenden mee.**

Prinsjesdag geen bezoekdag

Op dinsdag 17 september is het Prinsjesdag. Prinsjesdag is de Troonrede voorlezen in het Parlement, waarin de regeringstandpunten voor het komende jaar worden gepresenteerd. Een dag waarop de regering de plannen voor de komende jaren bekend maakt.
 - de plannen van de WAO en de ziekwet slechter te maken en
 - de plannen om de uitkeringen en de salarissen van overheidspersoneel en gesubsidieerde en gepremieerde sector niet meer te laten meelopen met de lonen in het bedrijfsleven.

De vakbeweging vindt dat het slechte plannen zijn.
 Daarom zijn er op die dag op diverse plaatsen manifestaties. Het is belangrijk dat iedereen er is. Het is belangrijk dat iedereen er is. Het is belangrijk dat iedereen er is.
 Dus de Algemene Bond van Werknemers doet daarmee mee. De ABW-organisaties hebben vier opties voor de manifestatie en er zullen nog andere zijn.

Daarom van de Troonrede, bezetting van het ABW-kantoor: die dag geen dienstgang vinden. Alleen open OVERDAG. Het is belangrijk dat iedereen er is. Het is belangrijk dat iedereen er is. Het is belangrijk dat iedereen er is.

Algemene Vergadering uitgesteld

Op voorstel van het DB heeft het hoofdbestuur besloten de geplande datum van de algemene vergadering (16 november 1991) te veranderen in 25 januari 1992: enkele HB-voorstellen zijn nu nog niet voldoende uitgewerkt om er intern binnen het bestuur behoorlijk discussie over te voeren en de ABW-activiteiten voor WAO, Ziekwet en koppeling van uitkeringen aan de loonontwikkeling hebben erg veel tijd gevegd. Daardoor is er flinke achterstand ontstaan in de voorbereiding van de algemene vergadering.⁶³⁴

STAKEN VOOR SOCIALE ZEKERHEID

We schreven we onlangs dat het in onze regio voor veel werknemers de eerste keer was, dat bij hun bedrijf de vakbondsliden in staking gingen, in de nazomer was het voor de tweede keer in een jaar nodig. Lubbers, Kok en De Vries hadden namelijk op een stille vrijdagavond besloten, dat ze eens wat aan de ziekwet en aan de WAO moesten gaan doen.

De hele Nederlandse vakbeweging schrok zich te pletter. Wat daarvoor nog niemand was gelukt, kreeg wel de regering voor elkaar; gesloten rijen in vakbondslid.

Na de voorbereidingen vanuit de vakantie-adressen van de vakbondsbestuurders, na de kantine- en poortacties bij tal van bedrijven in eind augustus en begin september, na de troonrede op prinsjesdag, na een stapeltje fax-berichten van bedrijven die het met het middel van de stakingen niet eens waren, na een reeks van kort gedingen (waarvan de uitspraken even voorspelbaar bleken als de winnende cijfers bij de lotto), werd in vele bedrijven het stakingsparool gegeven.

's-Ochtends in alle vroegte stond het vakbondskader met spandoeken, geluidswagen en koffie bij de fabriekspoorten de mensen op te wachten. Het nabijgelegen café heette die dag "aktiecentrum", waar men zich als staker kon laten inschrijven. De verzamelde pers versliep zich collectief, zag niks en begon te bellen: wordt er vandaag gestaakt? De vakbondsbestuurder begreep het wel: ga maar kijken, als er geen rook uit de schoorsteen komt dan wordt er gestaakt. Een snelle fotograaf was nog juist op tijd in het "aktiecentrum".

De ABW was er volop bij in de regio.

Zo kwam er geen (of bijna geen) rook uit Globon, uit Laura Metaal, uit Dutch Finish, uit Gärtner, uit Volvo en uit de schoenfabriek Emma.⁶³⁵

⁶³⁴ Vizer 1991-10/11

⁶³⁵ Vizer 1991-10/11

ABW VERBETERT ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN IN BEDRIJVEN

ACTIVITEITEN NAAR AANLEIDING VAN ENQUÊTE

Steeds vaker komen er bij de bond klachten binnen over slechte arbeidsomstandigheden. Steeds vaker ook blijkt het voor diverse OR-leden erg moeilijk te zijn om in hun bedrijf voorkomende problemen op te lossen. De algemene vergadering van onze bond besloot een enquête te houden onder een aantal zorgvuldig geselecteerde leden van de ABW, omdat we wel eens wilden weten of de klachten over arbeidsomstandigheden en over de tegenwerking incidenten zijn of dat ze een algemeen verschijnsel dreigen te worden. Wij hebben daarom een aantal bedrijven uitgekozen waar meerdere ABW-ers werken. Van elk uitgekozen bedrijf zijn er een klein aantal leden uitgekozen, die we deze enquête toestuurd.

De enquête zelf bestond uit maar liefst acht bladzijden vol met vragen. Allereerst werd er in de vragenlijst enige algemene informatie verzameld over het bedrijf zelf: de naam, het adres, om wat voor soort bedrijf gaat het (handel, industrie, bouw, enzovoort), hoeveel werknemers er zijn, welke werktijden men heeft en dergelijke. Vervolgens was er in de enquête een reeks vragen opgenomen over de positie van de medezeggenschap van de werknemers. Is er een ondernemingsraad of een veiligheidscommissie van het personeel, is er werkoverleg en waar gaat dat over. Daarna gingen de vragen meer direkt over veiligheid en gezondheid: Of men het belangrijk vond als er aandacht is voor arbeidsomstandigheden, of de bedrijfsleiding daar voldoende aan doet, of er wel eens ernstige of minder ernstige ongelukken voorkomen, welke oorzaken tot die ongelukken leidden (en of de put gedempt wordt als het kalf verdrongen is of zelfs dat niet). Een vierde serie vragen had betrekking op de kennis van de mensen over hun eigen arbeidsomstandigheden (of men zelf vindt er genoeg van te weten), de mogelijkheden om aan goede informatie te komen en op de mogelijkheid dat mensen zich persoonlijk konden beschermen tegen gevolgen van niet zo goede omstandigheden. Tenslotte hebben we de enquête-deelnemers gevraagd of ze wel of niet tevreden waren met het arbo-beleid in hun bedrijf (zijn er gedeeltelijk WAO-ers in dienst, hoe gaan chefs, bazen en collega's met u om, heeft u saai werk of juist niet) en wat ze van hun vakbond verwachten om hun arbeidsomstandigheden te (helpen) verbeteren.

Slechts betrekkelijk weinig mensen reageerden op ons verzoek om een vragenlijst in te vullen. Het was een hele klus om die vragen te beantwoorden; misschien was dat een belangrijke reden voor de tamelijk lage respons. Gelukkig kunnen wij met de resultaten van de enquête toch nog wel een verdere aanzet maken voor het beleid van de bond om de belangrijkste problemen te helpen oplossen. UITERAARD zullen wij in goed overleg met de betrokken leden onze plannen maken en die gaan uitvoeren.

Om te beginnen worden de resultaten van de enquête binnenkort gepresenteerd 's avonds in een kaderbijeenkomst van kaderleden uit allerlei verschillende bedrijven bent U trouwens van harte welkom. Het is de bedoeling dat de aanwezige kaderleden met elkaar van gedachten wisselen over mogelijke oplossingen en verbeteringen, en elkaar misschien nog heel wat ideeën aan de hand doen. Tijdens en kort na afloop van de kaderbijeenkomst zal de bond de volgorde bepalen waarin de zaken worden aangepakt.

Als u hierover nog vragen heeft kunt u altijd even contact opnemen met het bestuur van uw bondsgroep of met Henk van den Berg of Walter Kunstek van het ABW-kantoor.⁶³⁶

BELEEF DE WAO HAAR 25-JARIG BESTAAN?

De kabinetsvoorstellen leggen een bom onder de WAO.

De ABW en de vakbewegingen wensen, dat de voorstellen m.b.t. de ziektewet en de WAO volledig van de baan moeten, tot zolang zal de oorlog in al zijn hevigheid voortduren. Ook wij zullen ons mengen in de strijd die komen gaat om te voorkomen dat het sluitstuk van de sociale verzekering om zeep wordt geholpen.⁶³⁷

GROTE VERANDERINGEN VOOR DE DEUR OP ALLE TERREINEN

Aldus kopt de Vizier dit in haar decembernummer in een terugblik. Het was een merkwaardig, woelig en rumoerig 1991, ook in Limburg. Daar zijn in ieder geval ernstige zorgen om de werkgelegenheid. De PNL-plaatsen verdwijnen. Er zijn veel fusies en faillissementen.

En ook meteen aantal grote bedrijven gaat het niet goed. Hals over kop "terug naar de kerntaken" dat is het motto, met als gevolg grote arbeidsplaatsenreducties en sociale plannen met afvloeiingsregelingen. Na enkele vette jaren staan we weer met twee benen op de grond. Een somber beeld, zegt U?

*Of toch gewoon de realiteit van morgen, de realiteit van de jaren negentig. In ieder geval is er veel werk aan de winkel. Vandaar dat wij u oproepen om mee te doen. Het gaart om ons en uw belang! Op ons kunt u rekenen!*⁶³⁸

⁶³⁶ Vizier 1991-10/11

⁶³⁷ Vizier 1991-10/11

⁶³⁸ Vizier 1991-12

UITZENDWERKERS UITGEBUIT

Randstad houdt niet van parttimers

De grote uitzendorganisaties hebben met de wet In de hand hun parttime uitzendkrachten jarenlang te weinig loon uitbetaald en hun opdrachtgevers teveel berekend. Volgens een voorzichtige schatting betreft het alleen al bij uitzendbureau Randstad zeker 150.000 gevallen in de voorbije tien jaar. Parttimers zijn door "hun" uitzendorganisatie fors benadeeld: wie twintig uur per week werkte, heeft een nadeel opgelopen van zo'n 10%; voor de mensen die minder uren maakten, was het nadeel nog groter. Omdat dat wel zo eenvoudig was, heeft het uitzendwezen vele miljoenen gulden in zijn zak gestoken, zonder dat er een haan naar kraaide. Middels een ingewikkelde constructie, plus een lucratief gebruik van het piepsysteem, alsmede het voorwendsel dat hun eigen rekenmethode beter was dan de belastingwetgeving konden deze uitzendbureau's hun gang gaan. Tot voor kort, althans, want inmiddels is de CAO gewijzigd, waardoor aan deze praktijk een ongemerkt einde kwam.

Er viel voor de uitzendbureau's flink te verdienen aan het verschil tussen het bruto-loon en het netto-loon. De truuk zat hierin, dat de uitzendbureau's met hun uitzendkrachten een vast NETTO uurloon afspraken in plaats van een BRUTO-bedrag, zoals vrijwel overal de gewoonte is. De klanten van de uitzendbureau's krijgen natuurlijk (!) een rekening op basis van een BRUTO-loon met een extra percentage voor (kosten en winst van) het bureau.

Om het (een beetje) te snappen moet je weten hoe de loonstrook in elkaar zit. In ons land is het zo, dat mensen met een hoger inkomen (ook in verhouding) méér belasting en premies betalen dan mensen met een laag inkomen. Per bedrijf kunnen er verschillen zijn, maar van een uurloon van f20,- bruto houdt een uitzendkracht in de veel voorkomende loonbelastinggroep 2 in de regel tegenwoordig een bedrag over van netto f 13,25 als die volle dagen van acht uur werkt. Bij kortere werkdagen wordt het verschil per uur tussen bruto en netto veel kleiner; bij 1 uur is het netto f 19,72 per uur.

Een modaal bruto uurloon van f 15,- levert de fulltimer f 10,43 netto op en de parttimer van een uur per dag maar liefst f 15,40. Op het niveau van het wettelijk minimumloon, momenteel per uur f 12,13 bruto varieert het netto tussen de f 8,81 voor fulltimers en f 12,68 voor de mensen die elke dag 1 uur werken. (Dat het netto zelfs méér kan zijn dan het bruto-loon, komt door de overhevelingstoeslag over het bruto-loon, waar in deze gevallen minder inhoudingen tegenover staan dan de toeslag zelf).

Het uitzendbureau sprak met de werknemers het netto loon af dat gold voor de fulltimers, in plaats van het bruto-bedrag, ging vervolgens voor iedereen apart het bijbehorende bruto-bedrag zitten uitrekenen, en hoorde de kassa dus flink rinkelen, als zijn mensen minder uren werkten. De meeste andere bedrijven hebben met hun werknemers een bruto loon afgesproken en daar krijgen de werknemers dat voordeel wél keurig netjes uitbetaald. Deze zomer bleek dat deze handelingen van het uitzendwezen géén toevallige vergissingen waren geweest, maar een welbewust gekozen en slimme rekenmethode. De "manager wetgeving en tarieven" van Randstad, J. de Blaauw, gaf dat zonder blikken en blozen toe. Er is geen sprake van dat er een vergissing is gemaakt, die Randstad wil corrigeren. "Wij staan niet zo te trappelen om hogere uurlonen te betalen aan mensen die minder werken", zei hij tegen De Volkskrant. Randstad houdt niet van half werk, zeggen ze in de reclame. Dat ze daarmee het aantal werkuren konden bedoelen hadden we eerder nooit zo begrepen. Zo luidt de "bedrijfsfilosofie" van Randstad: "... onze cultuur is toch anders. Hier op ons hoofdkantoor werken ook maar een páár mensen in deeltijd "

ABW-commentaar

In formeel opzicht lijkt het allemaal te mogen wat veel uitzendbureau's (echt niet alléén maar Randstad) deden. Het is nergens verboden om netto-loon-afspraken ken te maken met werknemers. Zolang de onderneming niet minder betaalt dan het wettelijk minimumloon en ook niet minder dan het CAO-loon (bruto-bedragen!) is er geen speld tussen te krijgen. Wie zich erover beklaagt, minder te hebben gekregen dan het geval was geweest bij een bruto-loon-afpraak, wordt het bos ingestuurd: afspraak is afspraak, zeggen ze dan bij Randstad. Dan maakt het niet uit, dat het uitzend wel héél erg goed en jij als werknemer praktisch niet in staat was te overzien wat die afspraak werkelijk inhield. Formeel is er niks mis met die afspraak, je kunt je niet echt als slachtoffer van bedrog of misleiding betitelen, maar toch geeft het geen lekker gevoel, wanneer je de gevolgen van die afspraak gewaar wordt.

Tijd voor de nuance in het verhaal. Niet alle uitzendbureau's zijn hetzelfde. Binnen de belangenorganisatie van de uitzendbureau's, de ABU, blijkt het systeem dat Randstad hanteerde omstrede te zijn, maar ook sommige andere bureau's rekenden zich rijk op dezelfde manier. Uitzendbureau START maakte met de uitzendkrachten altijd al bruto-loon afspraken, maar dat is nooit een commercieel bedrijf geweest. Van de commerciële bureau's volgde alleen uitzendbureau Manpower dezelfde lijn. Uitzendbureau Content meldde, dat de (netto) loonschalen, waarmee men werkte altijd al rekening hielden met de verschillen in belasting- en premieheffing voor de diverse categorieën parttimers.

Tijdens onze bezoeken hebben wij wel eens de indruk gekregen, dat er ongeveer evenveel systemen leken te bestaan als er bureau's waren. Uit de publiciteit komt een soortgelijk beeld naar voren. Je zou het ook een ratjetoe kunnen noemen.

Het is nog maar kort geleden dat er in het land behoorlijk negatief werd geoordeeld over uitzendbureau's. Uitzendbureau's en koppelbazen; die twee begrippen hoorden volgens velen heel dicht bij elkaar. Het uitzendwezen heeft er hard aan gewerkt om dat slechte beeld weg te poetsen en doet dat ook nu nog. Ook Randstad Uitzendbureau geeft een enorme hoop geld uit voor een imago van fatsoen en betrouwbaarheid. "Randstad houdt niet van half werk" roepen de reclame-mensen. "En ook niet van mensen met halve banen", voegen wij dan maar daaraan toe. Zouden we een smaadproces riskeren, als we de loonverrekeningen van Randstad nogal louche praktijken vinden, die ons minder zouden verbazen van een koppelbaas? Waarschijnlijk, dus dat zullen we maar niet doen.

Als vakbond vragen wij ons echter wel af, of mensen moeten werken voor een bedrijf dat op die manier met hun loon omgaat. Wie kiest voor een bestaan als uitzendkracht en een alternatief heeft, zou er eigenlijk maar eens gedegen over moeten nadenken of een ander uitzendbureau het vertrouwen niet méér waard is.

Ook bij de inleners mag men zich wel eens achter de oren krabben. Dat geldt niet alleen voor direkties en personeelsafdelingen, maar ook ondernemingsraadsleden hebben daar een zekere verantwoordelijkheid in. Wij roepen de ABW-ers in de diverse medezeggenschap-organen van bedrijven, overheden en instellingen op om een gesprek met de bedrijfsleiding aan te gaan over het morele gehalte van hun zakelijke relaties, met de keuze van het uitzendbureau als handvat.

Vakbonden en ondernemers-organisaties die voor een bedrijfstak een CAO afsluiten, willen graag dat de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid die *algemeen verbindend verklaart*. Dan geldt zo'n CAO voor *alle werknemers en alle bedrijven in de hele bedrijfstak*. Werknemers in de hele bedrijfssector weten waar ze aan toe zijn en "werkgevers" mogen niet door lagere lonen te betalen anderen oneerlijke concurrentie aandoen.

De minister maakt zo'n verzoek van de CAO-partijen om het kontrakt algemeen bindend te verklaren bekend in de Staatscourant. Wie er bezwaren tegen heeft, kan dat aan de minister laten weten. Als dat goede argumenten zijn, zal de Minister daar rekening mee houden.

Toen de vakbonden en de uitzendbureau's vorig jaar hun CAO bij de Minister aangemeld hadden, werd er inderdaad een bezwaar ingediend: door de FNV. Hoewel de Dienstenbond FNV een van de CAO-partijen was, wilde de vakcentrale FNV de CAO tegenhouden. Ze had bezwaar tegen de nieuwe beloningsregeling. Tot vorig jaar was er alleen voor administratief personeel een salarisregeling in de CAO; in de nieuwe CAO werd ook de rechtspositie van mensen in o.a. de techniek, verpleging, productie en schoonmaak opgenomen. De FNV sloot niet uit, dat er inleners zijn, die hun eigen mensen -nòg- slechter betalen dan de CAO voor de uitzendkrachten.

De FNV vindt dat uitzendpersoneel niet méér loon mag krijgen dan vaste mensen. Daar is wat voor te zeggen. (Daartegen trouwens ook). Maar dat een *werknemersorganisatie* bezwaar maakt tegen een niet overdreven beloningsregeling voor ingeleende krachten in plaats van de beloning van vaste mensen te helpen verbeteren, verbaast ons. Ondanks het FNV-bezwaar is de CAO toch wel algemeen verbindend verklaard. Gelukkig maar.⁶³⁹

BIJ DSM WORDT "REGIE" KERNTAAK. (vervolg)

Door de vakbonden en DSM wordt gewerkt aan een nieuw veel omvattender sociaal plan. Echter, het conceptplan van DSM roept op tal van punten veel weestand op bij de bonden. In januari 1992 zal een ledenvergadering worden gehouden, om het ABW-standpunt te bepalen.⁶⁴⁰

1992

ALGEMENE VERGADERING JANUARI 1992

Na een uitstel van twee maanden, noodzakelijk geworden vanwege de Ziektewet- en WAO-akties in het najaar van 1991, kon de eigenlijk voor eind november al geplande algemene vergadering van onze bond doorgaan op 25 januari 1992. Enkele belangrijke punten zullen op de agenda staan:

***Betere band in de bond.**

Voor het eerst sinds lange tijd hebben niet de hoofdbestuurders en de afgevaardigdenbondsgroepen een uitnodiging voor de vergadering thuisgekregen, maar het hoofdbestuur heeft ook in verhouding een fors aantal anderen uitgenodigd om de algemene vergadering als toehoorder bij te wonen. Praktisch alle bekende kaderleden in de verschillende bedrijven, zowel OR-mensen als kerngroepleden, hebben een uitgebreid boekwerk thuis gekregen en zijn van harte welkom om de vergadering bij te wonen. Het hoofdbestuur hoopt deze keer ongeveer het dubbele van het normale aantal mensen te mogen begroeten.

⁶³⁹ Vizier 1991-12

⁶⁴⁰ Vizier 1991-12

Het DB wil de band versterken tussen [...] ⁶⁴¹ van ABW-ers, die mekaar niet altijd zo goed kennen en enigszins geïsoleerd van het overige ABW-kader zich inzetten voor de belangen hun kollega's in het bedrijf waar ze werken. De bond vindt dat belangrijk, omdat velen vaak als eenling op hun werk de stem van de bond vertolken en zij raad en daad van andere ABW-ers in soortgelijke omstandigheden misschien goed kunnen gebruiken, hoewel er meestal goede kontakten zijn met het dagelijks bestuur en de bedrijvenwerker van de bond.

*Bij de verslagen over het gevoerde beleid zou een discussie over de ABW-activiteiten ter verbetering van de **arbeidsomstandigheden** een grote rol gaan spelen. Nog intenser en met nóg meer nadruk, dan het in alle voorgaande jaren reeds het geval was, wil de bond er een stevige bijdrage aan leveren dat op ondernemingsniveau vies, vuil en zeker gevaarlijk werk wordt verbeterd. De ABW is daar al lange tijd zeer actief in, maar op verzoek van de vorige algemene vergadering zal de ABW wat dit onderwerp betreft binnen de ondernemingen meer op de voorgrond treden.

*Dankzij de rooskleurige **financiën** is het mogelijk dat het hoofdbestuur met een zeer bescheiden contributie-verhoging (vijftig cent à een gulden) kan volstaan én dat deze verhoging niet op 1 januari, doch pas op 1 april van dit jaar behoeft in te gaan. ⁶⁴²

GEWIJZIGDE SAMENSTELLING HOOFDBESTUUR

Henk Scheve treedt af wegens gezondheidsklachten, Hij was hoofdbestuurder sinds januari 1986. Ger Kleijnen neemt zijn plaats in. ⁶⁴³

Henk Scheve

Ger Kleijnen

ZIEK VAN DE GEZONDHEIDSZORG

Staatssecretaris Simons stuit op zakkenvullers ⁶⁴⁴

De laatste maanden voor de Jaarwisseling stonden de dag- en nieuwsbladen vol over het meest rigoureuze en fel bestreden "plan Simons". Dagenlang werd in de Tweede Kamer, de Eerste Kamer en tussen de politieke partijen gedebatteerd en gediskussieerd over het plan. Wij hebben het hier over de stelselherziening Gezondheidszorg waarvan de invoering, in fasen, van de basisverzekering ziektekosten centraal staat.

Staatssecretaris Simons, belast met de Gezondheidszorg, wenste goedkeuring van zijn wetsvoorstel waarvan de verder gefaseerde invoering via een algemene maatregel van bestuur tot stand diende te komen. Aanvankelijk was de Tweede Kamer akkoord met deze systematiek. De oppositie, de verzekeraars, allerhande maatschappelijke groeperingen alsook de Eerste Kamer waren fel tegen de voorgestelde werkwijze, alsook tegen onderdelen van het totale plan.

Uiteindelijk boog Staatssecretaris Simons voor zoveel geweld en paste het wetsvoorstel zodanig aan dat bij elke volgende fase de beide Kamers de eindbeslissing in handen houden. Door al dit verbale geweld en de presentatie van allerlei technische details, alsook vanwege de omfloerste discussie in de politiek, had de normale burger allang het zicht op het totaal gebeuren verloren. Vragen omtrent de eventuele kostenstijgingen konden door niemand zinvol beantwoord worden. Helaas waren ook wij inmiddels het spoor bijster geworden. Na de definitieve besluitvorming werd het stil rondom het "plan Simons".

Het nieuwe jaar 1992 was nog maar enkele dagen oud toen de reactie over het "plan Simons" opnieuw de aandacht opeiste. De vlam was in de pan geslagen toen de particulier verzekerden, via hun ziektekostenverzekeraar, tot de konklusie kwamen dat het totale kostenplaatje voor de ziektekosten in 1992 met zo'n f1.500,00 per jaar verhoogd zou worden. Er werd gevloekt, gescholden tegen Staatssecretaris Simons en tegen de zakkenvullers, de particuliere ziektekostenverzekeraars. Hoe was dit toch in Godsnaam mogelijk? Temeer daar de verplicht verzekerden nauwelijks

⁶⁴¹ Hier is een woord weggevalen door de perforatie van het tijdschrift.

⁶⁴² Vizier 1992-01

⁶⁴³ Vizier 1992-01

⁶⁴⁴ Vizier 1992-01

enig verschil merkten in de totaalkosten voor hun ziekenfondspakket. Onze vakbond beschrijft vervolgens uitvoering het ontstaan van deze kwestie vanaf de jaren tachtig.

Wij zijn het met Staatssecretaris Simons volledig eens dat de premie voor de particulier verzekerde drastisch omlaag kan en ook omlaag moet. Ook kunnen wij ons vinden in het voorgestelde systeem van invoering basisverzekering, al was het alleen maar om eindelijk eens een einde te maken aan al dat gehannes rond de zorgverzekering.

Ook het voorgestelde idee om de kosten van de totale aan. Het stapelen van de ene nominale premie boven op de andere nominale premie en de ene procentuele premie boven op de andere procentuele premie maakt het zicht op de totaal-kosten op termijn volstrekt onmogelijk.

Wij zouden er bij Staatssecretaris Simons op willen aandringen in een versneld tempo liefst op 1 januari 1993, de hele ziektekostenverzekering onder te brengen in de basisverzekering AWBZ. Laat ons dan maar nog eenmaal in de zure appel bijten. Wel zijn wij dan verlost van de zakkenvullersmentaliteit en er komt meer tijd en energie vrij om de gezondheidszorg in zijn totaliteit beter onder controle te houden, want ook daar dient met harde maatregelen ingegrepen te worden. Specialisten streven enkel naar een perfektionering van hun eigen vakgebied en lappen de kosten daarvan aan hun laars. Wij worden ziek van de gezondheidszorg.

Bij het ter perse gaan van dit artikel is de uitslag van het onderhoud van de Staatssecretaris met de Vereniging van particuliere verzekeraars nog niet afgerond. Wellicht wordt er een nader onderzoek, opgedragen aan een groep van deskundigen. Wij houden u op de hoogte.⁶⁴⁵

ABW-LEDEN BIJ DSM ZIJN ACCOORD MET SOCIAAL PLAN DSM LIMBURG BV

Op 20 december heeft de ABW samen met de andere vakbonden na zwaar onderhandelen een principe-accorde bereikt met DSM. Het regelt de sociale gevolgen voor zeker 1500 medewerkers, die in het kader van de noodzakelijke personeelsinkrimping boventallig zijn of dat nog worden.⁶⁴⁶

BELONING VOOR LEDENWERVERS

Voor elk aangebracht nieuw lid wordt een cadeaubon van f15,- verstrekt, men vindt dit aardiger dan een bedrag gestort te krijgen op de bankrekening. Daarnaast wordt er een lootje, gemaakt met de naam van de werver erop, in een hoed gestopt. Vier keer per jaar worden er dan telkens 3 cadeaus verloot met een gezamenlijke waarde van f 250,-⁶⁴⁷

UIT DE ALGEMENE VERGADERING

Vertaling van oude verworvenheden naar moderne tijd

In januari sprak bondsvoorzitter Leo Noy tijdens de algemene vergadering van de bond zijn zorgen uit over de sociale zekerheid: de instandhouding van ons sociaal stelsel en de betaalbaarheid van de koppeling tussen lonen en uitkeringen loopt een groot risico onder andere doordat het met economie en werkgelegenheid niet goed gaat. Voor de toekomst van onze sociale zekerheid is er volgens de voorzitter bij sommigen een betere mentaliteit nodig. Werknemers moeten minstens willen nadenken over andere werktijden en patronen, een vierdaagse werkweek of inleveren van ATV. De stelling dat er niets mag veranderen, spreekt hem totaal niet aan. Oude verworvenheden mogen wij natuurlijk niet verkwanzelen, maar ze moeten misschien opnieuw vertaald worden naar moderne technieken en gebruiken van deze tijd.

Vakbonden en vakbondsleden moeten bijdragen aan het bestrijden van oneigenlijk gebruik en uiteraard zich er niet zelf aan schuldig maken. Noy pleit voor "een positieve werkhouding": zonder discussie moet het normaal zijn dat men (onder behoorlijke arbeidsomstandigheden) voor de kost optimaal werkt tot aan Vut of pensioen. "Niemand kan nog langs de kant blijven staan en de schuld op anderen schuiven", aldus Leo Noy.

De overheid behoort voorzichtiger om te springen met zijn eigen prijsverhogingen, want die zijn de voornaamste oorzaak van de inflatie, en die drijven ook de lonen verder op. Van werkgevers eist Noy goede arbeidsomstandigheden, scholing, een serieus ouderenbeleid en VUT-regelingen als vormen van herverdeling van werk.

De ABW stelt voor om functies uit te splitsen in eenvoudig en minder eenvoudig werk zodat er óók voor lager geschoolden toch nog werk blijft.

Het vakbondskader heeft uitgebreid gesproken over invoering van een vierdaagse werkweek en over de verbetering van de arbeidsomstandigheden, omdat dat vaak hard nodig is.

De algemene vergadering besluit over deze onderwerpen twee speciale bijeenkomsten te beleggen op 26 maart en op 23 april. Iedereen is er welkom.⁶⁴⁸

⁶⁴⁵ Vizioer 1992-01

⁶⁴⁶ Vizioer 1992-01

⁶⁴⁷ Vizioer 1992-01

⁶⁴⁸ Vizioer 1992-03

VERENIGINGSMEDEDELINGEN

De gewijzigde *contributieregeling* is per 1 april ingegaan.⁶⁴⁹

De slogan "*Algemene bond van werknemers de regiovakbond voor iedereen*" verschijnt op de voorpagina, tegelijk met een overzicht van acties, en gehouden en te voeren activiteiten voor haar leden. Het is eveneens een fraai voorlichtingsmiddel om leden te werven.⁶⁵⁰

Wim Rietra weg bij ABW

Wim Rietra, sinds 1 januari 1989 in onze dienst als juridisch medewerker, heeft in overleg met het bestuur m.i.v. 1 april 1992 zijn werkzaamheden voor de bond beëindigd, wegens het aanvaarden van een andere werkkring. Zolang de nieuwe vakature voor een nieuwe fulltime jurist nog niet vervuld is, worden de juridische zaken van de ABW-leden behartigd door de M. Consten.⁶⁵¹

DSM LIMBURG BV

Ook bij DSM gaat het leven verder:

- * Onder het motto "regie wordt kerntaak" kregen we éérs te maken met de zgn. strategische herpositionering. Om de negatieve gevolgen van de overgang naar een ander bedrijf op te vangen is er een *sociaal kader* afgesproken.
- * Toen is er geknokt voor een *sociaal plan DSM Limburg BV* om de negatieve gevolgen van de noodzakelijke personeelsinkrimping voor 1500 tot 2000 medewerkers enigszins te regelen. In dit kader kwam ook een *senioren regeling* tot stand om ongeveer 700 oudere medewerkers te laten vertrekken.
- * Op 13 maart 1992 werd een accoord bereikt over de *5-ploegendienst*, zoals die op 1 januari 1994 wordt ingevoerd.
- * *In deze sfeer van grote onrust* moesten vervolgens de CAO-onderhandelingen opgestart worden. Het werd slechts een nieuwe DSM-CAO op enkele hoofdpunten met een salarisverbetering van 4,25%.

⁶⁴⁹ Vizier 1992-03

⁶⁵⁰ Vizier 1992-04/05

⁶⁵¹ Vizier 1992-04/05

* Op 2 en 3 juni worden er verkiezingen gehouden voor een nieuwe *ondernemingsraad*. De ABW komt uit met een lijst van 20 kandidaten. Sterkte toegewenst in de zware verkiezingscampagne.⁶⁵²

DSM (vervolg)

Na veel sociale onrust sinds het voorjaar, werd op 10 april hebben de vakorganisaties en de directie DSM Limburg bv weer overleg gevoerd over een nieuwe CAO, hetgeen leidde tot een akkoord voor de periode 1 april 1992 t/m 31 maart 1993.⁶⁵³

P. de Klijn overleden

Op 19 juni overleed voormalig hoofdbestuurder P. de Klijn. Hij had zitting vanaf januari 1960 -1984.⁶⁵⁴

P. de Klijn

SOCIALE WERKVOORZIENING

De ABW voert de druk in de sociale werkvoorziening op. Van 1 tot en met 7 juli is er met name vanuit Zuid *een geweldige druk* op de staatssecretaris uitgeoefend met pamfletten en faxen, met poortacties, met demonstratieve kantinebijeenkomsten en werkonderbrekingen van 2 uur. De ABW-kaderleden hadden zitting in de actie-comité's. Bondsvoorzitter *Leo Noy* en de voorzitter van de bondsgroep WSW *Wim Wittenbernds* hebben tijdens de WAARSCHUWINGSACTIES met pittige toespraken het ABW-standpunt duidelijk gemaakt aan de medewerkers bij:

- SBF-/FSI schoenfabriek Emma en Hoveniersbedrijf Treebeek;
- WPM-bedrijf Haanrade;
- WPM-bedrijf Beitel-Heerijen;
- SBF/FSI-bedrijf "De Beitel";
- ZOL-bedrijf "De Locht", en
- SBF/FSI Assemblagebedrijf Bouwberg (ABB-i).

Hierdoor werd op 7 juli een onderhandelingsakkoord bereikt.⁶⁵⁵

Het landelijk akkoord blijkt een redelijk akkoord, echter met voetangels voor de toekomst.⁶⁵⁶

652 Vizer 1992-04/05
 653 Vizer 1992-06/07
 654 Vizer 1992-06/07
 655 Vizer 1992-06/07
 656 Vizer 1992-08/09

NIEUWE VAKBONDSJURIST

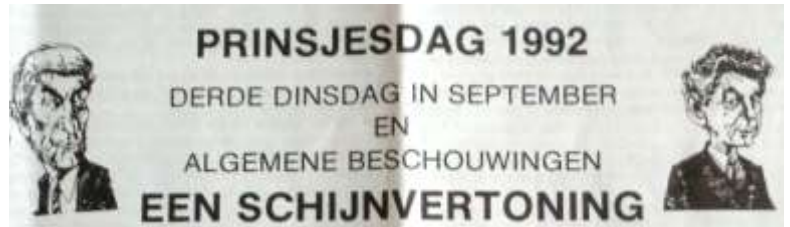
In de persoon van Frans Bronnenberg wordt de opvolger van vakbondsjurist W. Rietra gevonden. Hij treedt per 1 september in dienst van de bond.⁶⁵⁷

Nieuwe vakbondsjurist F. Bronneberg

PRINSJESDAG EEN SCHIJNVERTONING

O jawel, het was weer allemaal deftig en plechtig geregeld. De gouden koets. De koningin. De dames en heren van de regering en van de eerste en tweede kamer waren allemaal netjes gekleed. Merendeels in het zwart, althans stemmig donker of grijs. Ze wisten natuurlijk van tevoren al dat dit het meest gepast was bij de tekst die voor onze koningin moest worden uitgesproken.

Immers, waar het gaat om lief en leed in onze beurs, daar was het lijstje *"lief"* véél korter dan het lijstje *"leed"*. En of de betreffende lijstjes wel goed onderbouwd waren met correcte cijfers, dat werd op Prinsjesdag niet duidelijk. Slechts enkele dagen later -lang vóór de algemene beschouwingen in de kamer- bleek dat de gebruikte cijfers *volstrekt niet klopten*. Ze bleken inmiddels achterhaald. ONGELOOFLIJK toch als je daar goed over nadenkt, dat in een modern computerland als Nederland zo iets kan gebeuren. Iedereen weet en ziet wat er gaande is; dat het slechter gaat met onze economie en dat de werkloosheid er komt aansluipen. Maar de Hoge Heren zitten gewoon oude rekensommetjes te gebruiken. *Of had de ervaren regisseur het zo bedacht?* Eigenlijk hadden de algemene beschouwingen achterwege kunnen blijven. *Het was een complete schijnvertoning.*

Sindsdien is Nederland in de greep van een wedstrijd "zwartepieten" tussen de overheid, de werkgevers en de werknemers. Komt er wel of niet een centraal akkoord voor 1993, met harde afspraken over bestaande WAO-gevallen; met harde afspraken over de werkgelegenheid? Of worden de economische problemen van 1993/1994 weer éézijdig afgewenteld op de werknemers?

Komt er wel of niet een loonmaatregel?

Komt er wel of niet een totale loonstop; wel of niet een ingrijpen in reeds afgesloten CAO's?

Als U dit nummer van Vizioer leest met ons commentaar op de miljoenennota op de volgende pagina's, dan zijn er al lang nieuwe ontwikkelingen gaande en misschien ook al besluiten genomen. Voor zover nodig zullen wij die in het nummer van december van commentaar voorzien.

Overigens, het is een grote schande dat er zoveel werknemers én uitkeringsgerechtigden én gepensioneerden nog steeds niet georganiseerd zijn.

SLUIT U MASSAAL AAN BIJ UW VAKBOND.

BIJ DE REGIOVAKBOND ABW: ALGEMENE BOND VAN WERKNEMERS.

Want alléén SAMEN sta je STERK!⁶⁵⁸

REGERING REKENT ZICH RIJK EN WIE ZAL HET BETALEN

Een van de fatsoenlijkste afspraken uit het regeerakkoord: DE KOPPELING TUSSEN LONEN EN UITKERINGEN, is welbewust om zeep gebracht. Niet dat er überhaupt echt veel terecht kwam van de gelijke ontwikkeling van kleine en grote Inkomens, maar eindelijk geven ze het in Den Haag nu toe. Dat is voor het eerst! Herinnert u zich ook nog dat Hare Majesteit (die toch behoorlijk welbespraakt is) zich vorig jaar bijna verslikte in een zinnetje over koopkracht en een beetje stamelend DE LEUGEN VAN LUBBERS over de bühne bracht? De regering is zelf zo vriendelijk geweest om de koopkracht-ontwikkeling even voor ons op papier te zetten; dat zegt genoeg over de koopkracht-ontwikkeling in de voorbije jaren. Over de koopkracht in 1993 zegt het niet zo veel: het moest mooi klinken en wat er van terecht komt, valt nog helemaal te bezien.

Minister De Vries liep al langer te piekeren over de inkomstenverschillen. Vorig jaar kwam hij met het plan om de minimumlonen met ten procent te verlagen. De redenen daarvoor waren dezelfde als die hij nu ook aanvoert. Het zou goed zijn voor de werkgelegenheid. Nu komt hij weer terug met de oude koe om de uitkeringen niet met de lonen te laten meegroeien, kortom een (relatieve) verlaging van de uitkeringen. En bovendien haalt ook de belastingdienst nog een duit uit het zakje. De Vries vindt dat dit óók goed zou zijn voor de werkgelegenheid.

⁶⁵⁷ Vizioer 1992-08/09

⁶⁵⁸ Vizioer 1992-10/11

Als de lonen in verhouding tot de uitkering duidelijk hoger zijn, ontstaan er vanzelf meer banen, zo heeft Minister Bert de Vries (zelf ook macro-econoom) bedacht. Die inkomens zouden nog wel een procentje of tien verder uit elkaar moeten kunnen liggen, vindt hij. De redenering die daarachter zit is niet zo moeilijk: wie werkt, betaalt via premies en belastingen mee aan de uitkeringen. Als die (in verhouding) wat lager worden, hoeven werkende mensen minder premie te betalen. Dan hoeven de bruto-lonen minder hard te stijgen en wordt het voor de bedrijven interessanter om mensen in dienst te nemen. Als er meer mensen werken, is er minder geld nodig voor de uitkeringen, kunnen de premies omlaag enzovoorts.

Klinkt logisch. Maar toen hij vorig jaar door zijn economische vakbroeders om de oren werd geslagen met de bewijzen dat ook zijn sommen over de verlaging van het minimumloon niet in orde waren, hebben we er verder niets van gehoord. Ook aan het los-koppelen van uitkeringen en lonen zitten flink wat haken en ogen. Daarom kwam op prinsjesdag een deskundige van de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking) speciaal even uit Parijs overgevlogen om het plan van De Vries voor de TV-camera's aan de schandpaal te nagelen.

**Op de eerste plaats* is het gewóón onrechtvaardig om mensen die tegen hun wil en buiten hun schuld in een uitkering zijn gekomen, welbewust op achterstand te zetten. Met dit voorstel wil De Vries bereiken dat de mensen met een uitkering het grootste deel van een economisch herstel zélf gaan bijlappen. In een beschaafde en fatsoenlijke samenleving behoor je voor elkaar op te komen. Wie het meeste heeft moet het meeste helpen. Dat noemde ze héél vroeger ooit "eerlijk delen". Die beschaving heeft de minister van Sociale Zaken blijkbaar niet. Als minister De Vries denkt dat het werkelijk zo'n pretje is om bijvoorbeeld in de WAO terecht te komen, dan heeft hij het mis.

* *Op de tweede plaats* is het een onbewezen theorie dat er meer werkgelegenheid ontstaat wanneer de lasten van werkenden en werkgevers worden verlicht. Zeker op het moment dat de bedrijfswinsten sowieso niet florissant zijn, en vooral op het moment dat voor geldlening een hoog percentage aan rente wordt gevraagd, kan die theorie zeer gevaarlijk blijken. Bij werknemers zou namelijk wel eens de neiging kunnen bestaan om vanwege de betere verhouding tussen kosten en opbrengsten de aandeelhouders vriendelijker te behandelen: dan kun je als ondernemer misschien gemakkelijker bij de aandeelhouders dan bij de banken aan geld komen (om verder te automatiseren bijvoorbeeld). Aan werkgelegenheid heeft het dan niks opgeleverd.

* *Op de derde plaats* moeten ook mensen met een uitkering hun huur betalen, eten kopen enzovoort. Als hun geld in verhouding minder wordt, kunnen ze dus in verhouding minder kopen. U mag raden, wat het plan van De Vries kan betekenen voor de kruidenier, de bakker of de slager. Die gaan een stuk minder verkopen en zullen hun kosten moeten drukken, bijvoorbeeld door een of meer cassières te ontslaan. Die komen in de uitkering, worden op achterstand gezet, hebben minder te besteden, enzovoorts. Daarom hebben de uitkeringen in de laatste jaren uit onverdachte hoek altijd een warm pleidooi gekregen van een econoom, die zich niet druk hoeft te maken voor sociale motieven: grootwinkelier Prof. A. Dreesmann kon altijd al echt goed rekenen.

* *Op de vierde plaats* mengt de Raad van State zich in de discussie. Het kabinet kan wel zeggen, dat het voor meer werkgelegenheid is, maar het gaat om globale maatregelen, verlagen van de BTW en vermindering van de lastendruk en het financieringstekort. De Raad van State heeft een hele tijd gezocht naar echte plannen en in de begroting om die werkgelegenheid metterdaad te verbeteren, maar die zijn er totaal niet.

* *Als op de vijfde plaats* het kabinet aankondigt dat er "een verbetering van de sociale infrastructuur" zal gaan komen, weet niemand wat het kabinet gaat dóén. Het betekent óók helemaal niks, wanneer Minister Jan Andriessen van Economische Zaken verzucht, dat hij het belang ervan onderstreept om het industriebeleid nieuw leven in te blazen, want hij legt er geen cent extra voor op tafel. Het betekent óók helemaal niks, wanneer staatssecretaris Yvonne van Rooy vaagheden uitkwaakt als zelfs de IPR [investeringsPremieRegeling, HT] op de tocht staat, een noodzakelijke regeling om investeringen in de economische zwakste regio's te stimuleren."

Het rekenwerk van Minister De Vries loopt ook op een ander onderdeel mank. De regering gaat ervan uit dat de lonen een gematigde ontwikkeling zullen doormaken. Als de lonen nou eens niet of bijna niet zouden groeien, wat zou dat mooi zijn, zo hebben ze in het kabinet zitten mijmeren. Dan heeft toch nog iedereen hetzelfde als nu. Dan kan de regering ervoor zorgen, dat van de mensen met een uitkering bijna niemand erop achteruit gaat. Tja. Mooie belofte. Maar wat komt er dan terecht van hun wens om een verschil te maken tussen lonen en uitkeringen?

Afgezien daarvan lijkt het kabinet wel ronduit naïef met die stelling. Het kabinet gaat uit van een loonstijging van 3½%. Alle looneisen die nu al bekend zijn, liggen een stuk hoger dan wat het kabinet nog redelijk vindt, voor een op de vijf werknemers is zelfs een hogere loonontwikkeling *al afgesproken*. Daarmee wordt de inflatie in het voorbije jaar nog niet eens opgevangen. Een regering, die ervan uitgaat, dat in 1993 de lonen niet meer dan 3½% zullen stijgen, is niet van deze wereld en rekent zich rijk. Kortom: de argumenten van De Vries en de zijnen om de lonen en de uitkering los te koppelen van elkaar, deugen niet.

Het enige wat er klopt aan het uitkeringsverhaal van De Vries, is dat je mag veronderstellen, dat mensen met een uitkering eerder aan de slag gaan, wanneer het toekomstige loon een flink verschil maakt. Sommige werkelozen, met name alleenstaanden zeggen in enquêtes pas aan de slag te willen, als ze direct een modaal loon kunnen verdienen. Anders vinden ze het niet de moeite. De Vries wil die onwil aanpakken. En daar heeft hij volkomen gelijk bij. Een strenger sanctiebeleid is daar een goede methode voor. Net zoals bij fraude mag de regering ook bij dit soort uitwassen zijn tanden laten zien. Bijten mag ook.

Om echter naast de invoering van strengere controle en harde straffen te werken aan een duidelijker verschil tussen loon en uitkering, dát is absoluut verkeerd. Want ook gepensioneerden en WAO-ers voor wie werken nooit meer is weggelegd, zijn hiervan de dupe.

Op vragen van journalisten over deze relatieve verlaging van de uitkeringen antwoordde De Vries dat hij dat ook voor deze mensen "gerechtvaardigd" vond. In gewone mensentaal betekent dat, dat Bert de Vries zich ook voor ouderen geen moer interesseert. En zo één wordt in Nederland geschikt gevonden om Minister van Sociale Zaken te zijn. Tja.⁶⁵⁹

ABW KOOPT VOOR ELSKE DE WEGENKAART VAN ZUID-LIMBURG

Werkgelegenheid hoogste prioriteit van het kabinet?

Ook dit jaar heeft het kabinet op de derde dinsdag van september de miljoenennota en de begrotingen van de veertien ministeries voor het jaar 1993 gepresenteerd. Koningin Beatrix deelde in de Ridderzaal mee, dat een verdere groei van de werkgelegenheid voor het kabinet volgend jaar en ook daarna de hoogste prioriteit heeft. Het Kabinet wil de werkgelegenheid laten groeien d.m.v. een btw-verlaging van 1 procent waardoor de inflatie wordt gedrukt. Daardoor kunnen de looneisen tijdens de komende CAO-onderhandelingen lager uitvallen, hetgeen de banengroei en dus de werkgelegenheid ten goede moet komen.

Staatssecretaris van Sociale Zaken, Elske ter Veld, heeft ten aanzien van de werkgelegenheid voor de WSW echter een uitzondering gemaakt. Zij houdt vast aan haar plannen om de gelden voor de sociale werkvoorziening over te hevelen naar het Fonds Sociale Vernieuwing. Alleen al in Limburg dreigen door deze maatregel tussen de 550 en 1100 banen in de WSW verloren te gaan!

Uit de begroting van het ministerie van Sociale Zaken blijkt dat wordt getracht om ongewenste "herverdeeffecten" tussen de verschillende regio's te voorkomen. In Zuid-Limburg zijn immers twee keer zoveel mensen in de WSW werkzaam als landelijk. Met name voor de Oostelijke Mijnstreek zou een en ander desastreuze gevolgen hebben. Bij de waarschuwingsacties voor een goede CAO in de WSW-bedrijven heeft Elske ter Veld reeds een gele kaart van de ABW ontvangen voor de wijze waarop zij omspringt met de arbeidsvoorwaarden van de WSW-medewerkers.

Uit de nieuwe maatregel blijkt dat deze staatssecretaris het nog steeds heeft gemunt op de sociale werkvoorziening. Hoewel het kabinet tijdens Prinsjesdag aan de werkgelegenheid de hoogste prioriteit toekent, kondigt Ter Veld voor de WSW juist een forse inkrimping aan.

*Voordat wij de rode kaart uitdelen geven wij haar NOG ÉÉN KANS. Wij kopen voor haar een wegenkaart van Zuid-Limburg zodat zij zelf kan komen kijken hoe belangrijk de WSW voor de regio is en welke gevolgen haar maatregel hier in de praktijk heeft.*⁶⁶⁰

CAO-NIEUWS SOCIALE WERKVOORZIENING

Zoals bekend zijn er grote problemen ontstaan over de eenmalige bruto-uitkering ad f 200,00, welke tijdens de afgelopen CAO-onderhandelingen was afgesproken voor alle SW-medewerkers. Al snel bleek namelijk dat zeker 15.000 SW-medewerkers met een stuk(je) WAO dit bedrag in mindering gebracht werd op hun AAW / WAO-uitkering.

Op 27 en 28 oktober j.l. was de ABW ineens volop in het nieuws was in de kranten en op de radio, omdat wij aangekondigd hadden naar de rechter te zullen stappen. Die aankondiging gebeurde via het volgende persbericht.

"In september zouden alle werknemers in de Sociale Werkvoorziening f 200,00 krijgen. Maar: iedereen die naast zijn WSW-loon nog een WAO heeft, kan daar naar fluiten. De WAO houdt die f 200,00 namelijk weer doodleuk op de uitkeringen in en maakt daarvan elke cent over naar de staatssecretaris.

Ter Veld vindt het blijkbaar geen probleem om mensen eerst te beloven, dat ze er iets bij krijgen en dat via een achterdeurtje tòch in de eigen zak te steken.

De ABW vindt dat diefstal, want eens gegeven blijft gegeven. Daarom stapt de vakbondsjurist van de ABW naar de rechter. Hij komt graag in contact met andere gedupeerden van de kortingsregeling, zodat hij straks in de rechtszaal namens veel mensen kan optreden en zo sterk mogelijk kan staan. ABW-leden kunnen hem bellen :045 - 71 99 55. Ook ongeorganiseerden zijn welkom".

⁶⁵⁹ Vizier 1992-10/11

⁶⁶⁰ Vizier 1992-10/11

HANDEN AF VAN EENMALIGE
BRUTO-UITKERING AD f 200,00
AAN ALLE SW-MEDEWERKERS

5

Met name de Abva / Kabo reageerde nogal paniekerig en geïrriteerd. Eerst via de Volkskrant en later zelfs met een officiële Nieuwsbrief. De toonzetting was ronduit oncollegiaal. Leest U maar:

"In Limburg is een categoriaal bondje naar de rechter gestapt teneinde te trachten bij de rechter gelijk te krijgen. Dat lijkt ons om verschillende redenen niet de juiste weg: enerzijds niet vanwege het procesrisico, anderzijds niet gelet op het overleg dat wij nog krijgen"

Ondertekend door: H.H. Leerentveld

Bestuurder

Wel, wel, *die* grote Leerentveld van de grote Abva Kabo; *die* samen met Ter Veld U die f 200,00 beloofde; *die* niet moet zitten zeuren over de ABW; *die* gewoon snel en effectief zijn werk had moeten doen, toen in augustus / september al duidelijk werd dat de Bedrijfsverenigingen zo gingen handelen.

Nu hij zo reageert, geloof ik langzaam toch nog, dat hij gedacht heeft "och die WSW-ers die slikken dat wel, het Stormpje gaat wel over!". Ach ja, de *druifjes* zijn wel eens zuur hé *meneertje* van het *Abva / Kabootje* !

Toevallig wist U natuurlijk niet, dat bij de ABW alleen al in de mijnstreek bij WPM, SBF / FSI en Zol-bedrijven méér dan 500 SW-medewerkers zijn georganiseerd, wiens collectieve en individuele belangen wij zeer bekwaam behartigen. En als je als organisatie wat kleiner bent, dan kun je in ieder geval adequaat en vooral snel reageren wanneer er onrecht dreigt. En met succes, zoals blijkt.

Overigens mijnheer Leerentveld: "NUUS VUUR ONJODS", zeggen ze in Kerkrade. Dat betekent zoets als "ZAND EROVER"! Kom als collega-vakbondsbestuurder gewoon een keer een kop koffie drinken op ons hoofdkantoor in Heerlen, dan kunnen we over andere zaken praten. WANT ER IS VEEL WERK AAN DE WINKEL IN DE SW.⁶⁶¹

EIND-RAPPORT STUURGROEP SILICOSE OUD-MIJNWERKERS

Nadat in september dit rapport werd gepresenteerd, hebben wij op kantoor veel telefoontjes en brieven gehad van zich "besodemieterd" voelende oud-mijnwerkers. En dat is te begrijpen ook:

- wéér die grote koppen in de krant;
- wéér die emoties;
- wéér die hoop op een uitkering;
- hoor ik ook bij die 350?
- wéér geen duidelijkheid!

Wij ervaren het steeds als "spelen met de belangen van de mensen".

Hieronder een afschrift van een snel eenvoudig briefje, dat enkele briefschrijvers van de Bondsvoorzitter terugkregen:

Geachte heer,

Enkele dagen geleden heb ik een brief van u ontvangen met een heleboel vragen over de SILICOSE-kwestie:

- hoe is de nieuwe regeling?
- komt er een uitkering?
- wie komen ervoor in aanmerking?
- waar kan men zich aanmelden?
- enz. enz.

Ik had u graag op al deze vragen een goed antwoord willen geven, maar dat kan ik helaas niet, omdat er simpelweg nog helemaal niets over bekend is. "Sommige mensen vonden het nodig dat ze weer eens in de krant kwamen; oud-mijnwerkers worden weer blij gemaakt met mooie verhaaltjes; daar kan ik me echt kwaad om maken!" Het rapport zelf hebben wij natuurlijk bestudeerd, maar ook daar staat niets in. Het is alleen maar een aanbeveling. Het is voorlopig nog wachten op advies van de Gezondheidsraad aan het Ministerie en de Staatssecretaris; en pas daarna zal de Kamer er een besluit over nemen. Intussen gaat achter de schermen het gevecht natuurlijk door.

Ik heb uw naam op een aparte lijst gezet. En zodra er *echte goede Informatie* voorhanden is, dan zullen wij alle ABW-leden -die dat wensen- behulpzaam zijn bij de aanmelding en de aanvraag. U doet er intussen wel verstandig aan alle papieren en stukken uit uw mijnperiode bij elkaar te zoeken en vooral goed te bewaren.

Met vriendelijke groeten en tot ziens, Algemene Bond van Werknemers,
L.A.M.G. Noy, Bondsvoorzitter.

⁶⁶¹ Vizier 1992-10/11

Mocht U - mogelijke belanghebbende - ook nog op de lijst willen, dan kunt u dat kenbaar maken et een briefje of per telefoon naar het kantoor in Heerlen.⁶⁶²

CENTRAAL AKKOORD: VELLETTJE OP DE MELK

(Sociale zekerheid en verbetering van arbeidsvoorwaarden)

In de vorige VIZIER beschuldigden we de regering in een kommentaar van naïveteit. "Een regering die ervan uitgaat dat in 1993 de lonen met niet meer dan 3½% zullen stijgen, is niet van deze wereld en rekent zich rijk", zo meenden we. Welnu, op dat onderdeel heeft het er vandaag de dag alle schijn van dat we de plank hebben mis geslagen en dat de regering slimmer is dan we dachten. Maar ook heeft ze minder oog voor de werknemers dan we dachten en ook komen de mensen met uitkeringen er bekaaiders vanaf dan we hoopten.

Het spelletje Zwarte pieten, dat kort na Prinsjesdag werd opgevoerd kreeg een wonderlijke afloop. Terwijl Sinterklaas nog niet in het land was, hebben de ministers samen met meneer Rinnooy Kan van de werkgeversbonden die meneer Stekelenburg en zijn vrienden van de vakcentrales in hun zak gestoken.

* Kernpunt in het Centraal Akkoord is de oproep aan CAO-partijen om bij het maken van nieuwe CAO's de lonen niet te veel te laten stijgen: met hooguit 2½% moest het welletjes wezen, vinden de landelijke bestuurders.

* Daarnaast zullen er concrete afspraken moeten komen om meer mensen aan het werk te krijgen en de beschikbare hoeveelheid werk over meer mensen te verdelen. Daarbij mag u denken aan ATV, deeltijdwerk, Vut, enz.

* Het centraal akkoord breekt de CAO's die al zijn afgesloten niet open, maar de partijen worden wel vriendelijk verzocht om samen eens te kijken of de oude afspraken misschien toch niet beter herzien kunnen worden.

* Een ander onderdeel is dat alle CAO's die vóór 1 maart vernieuwd zouden moeten worden, automatisch tot die datum worden verlengd. Partijen bij deze CAO's hebben volgens het centraal akkoord de vrijheid om afspraken "met terugwerkende kracht" te maken, maar daar hebben wij zo onze twijfels over: er is een wet die gaat over de "algemeen verbindend verklaring", die zorgt ervoor dat bedrijven *wettelijk verplicht* zijn zich aan de cao te houden, maar in die wet is ook geregeld dat deze plicht *nooit met terugwerkende kracht* aan bedrijven kan worden opgelegd. Wat de ondertekenaars aan hun achterban willen slijten als "een adempauze" is een dood-ordinaire uitstel-manoeuvre.

Het is ons wel duidelijk: volgens het Centraal Akkoord zouden de werknemers in de bedrijven er genoeg mee moeten nemen dat hun loon er in feite nog minder op vooruit gaat dan de prijzen stijgen. In ruil daarvoor krijgen we wat vage praat terug over de verbetering van arbeidsparticipatie: dat zijn de oude verhalen die we de laatste tien jaar al zo vaak hebben gehoord en waar geen moer van terecht komt.

In de tussentijd kunnen de werkgevers-vertegenwoordigingen rustig in hun stoelen achterover leunen. Tegen de tijd dat de dames en heren van wintersport terug zijn zullen ze bereidheid tonen hun agenda eens open te slaan om te zien of er nog ergens een gaatje is voor echte onderhandelingen.

En de regering? De regering is van plan om de belastingen en premies zo vast te stellen, dat een gelijkblijvend brutoloon netto iets meer oplevert. De regering is "voornemens", zeggen ze. Of dat doorgaat weten we nog niet zeker, horen we Lubbers vertellen. De gemiddelde Nederlander kan op zijn vingers uittellen, wat hij daarmee bedoelt...

En verder? Verder WACHT DE REGERING OP DE DINGEN DIE KOMEN GAAN. ZIJN DE KABINETSPANNEN MET DE WAO EEN KNELPUNT? TJA, JAMMER DAN, VINDT DE REGERING, MAAR HARDE AFSPRAKEN MAKEN WIJ ER NIET OVER. IN HET CENTRAAL AKKOORD STAAT ER GEEN LETTER OVER. MISSCHIEF WIL DE REGERING WEL EEN BEETJE HAAR BEST DOEN OM TE KIJKEN OF HET WAT SOEPELER KAN. Afspraken: Nee Natuurlijk!

Het centraal akkoord stelt weinig voor en wat het voorstelt is een vliesdunne manoeuvre om de regelmatige verbeteringen en vernieuwingen van de arbeidsvoorwaarden uit te stellen.

Het centraal akkoord van 1992 is net zoals een vel op de melk. Wie ooit een pannetje melk op het gas heeft gezet, kent "het vel". Door dat velletje duurt het een tikkie langer voordat de melk kookt, maar als je het

⁶⁶² Vizier 1992-10/11

aanraakt, is er geen houden aan en mag je het fornuis gaan schoonmaken. En ook als je het velletje niet aanraakt, heb je geen enkele garantie dat de melk niet zal overkoken. Daar is het namelijk te dun voor. De meeste mensen houden niet van velletjes op hun melk. Wie melk kookt, weet dat het dus maar beter is, als er géén vel ontstaat. *Zouden de leden van de SER wel eens melk hebben gekookt? Dat zou erg goed zijn voor de economie, de uitkeringstrekkers en de werknemers in de bedrijven.*⁶⁶³

JUBILEUM HENK VAN DEN BERG

Secretaris Henk van den Berg vierde zijn koperen dienstjubileum bij onze bond. Op 1 mei 1980 werd hij aangesteld als contactfunctionaris voor het bedrijvenwerk. Hij werd in juni 1981 de opvolger van Pie Dormans. Henk bekleedde sindsdien een dubbelfunctie van bondssecretaris en contactfunctionaris voor alle bedrijven, waar de bond leden heeft, uitgezonderd DSM en Laura en Vereniging. Vanaf september 1988 werd een aparte functionaris aangesteld voor het bedrijvenwerk.⁶⁶⁴

ERGERNIS OM SILICOSE-KWESTIE

De silicose-kwestie brengt steeds grotere onrust onder de oud-mijnwerkers en hun families

Iedere bezoeken krijg ik 2, 3 en soms wel 4 of 5 bezoeken en telefoontjes van oud-mijnwerkers ABW-leden. In totaal hebben zich al dik 75 personen gemeld. Sommigen zijn gelaten: "Ik stel me er niet veel van voor!" en "Het zal toch wel niets worden!" Anderen zijn vol emotie en vertellen met verdriet en opgekropte woede hun levensverhaal en hoe ze besodemieterd zijn. Niemand snapt dat het straks bij een eventuele uitkering maar om ± 350 personen zal gaan.

Overigens het getal van ± 350 personen als doelgroep is afkomstig uit een steekproef, die de bekende longarts Dr. Maessen heeft gedaan onder 154 (!!!) personen uit een totaal bestand van ± 2000. Om tot de doelgroep te behoren moeten -volgens de stuurgroep die het rapport heeft gemaakt- de volgende kenmerken aanwezig zijn:

- Het moet gaan om een oud-mijnwerker die de Nederlandse nationaliteit bezit danwel ingezetene is;
- die 5 jaar of meer, gedurende welke hij lid is geweest van het AMF en/of BFM, ondergrondse arbeid heeft verricht;
- die laatstelijk in de Nederlandse mijnen heeft gewerkt;
- dáár de beroepsziekte silicose heeft opgelopen naar analogie van de Ongevallenwet 1921;
- arbeidsongeschikt is tengevolge van de beroepsziekte silicose voor een percentage van 30% of meer;
- en als gevolg daarvan daadwerkelijk nadeel ondervindt in zijn dagelijkse levensverrichtingen.

Elske ter Veld is met haar ambtenaren nog steeds aan het studeren HOE DE REGELING ER PRECIES MOET UITZIEN en BIJ WELKE STICHTING MEN ZICH STRAKS MOET MELDEN.

Duidelijk is al bij voorbaat dat er in veel gezinnen sprake zal zijn van grote en bittere teleurstelling!

Duidelijk is óók al bij voorbaat dat er veel ongeloof en onbegrip zal zijn in de zin van: "Hij wel en waarom ik niet?"

Als bondsvoorzitter van de ABW beloof ik ieder ABW-lid -die dat wenst- behulpzaam te zijn bij de aanmelding, de aanvraag en eventuele de vervolprocedures. Dat is het minste wat wij voor onze leden kunnen doen!

Onder het motto "WIE NIET WAAGT DIE NIET WINT" moet iedereen die meent in aanmerking te komen zich straks absoluut melden. *Elske* en haar ambtenaren moeten het maar uitzoeken! Immers de dames en heren die deze chaos al jarenlang veroorzaken, die komen het ook maar opruimen!⁶⁶⁵

1993

ALGEMENE VERGADERING

Blijkens het verslag zijn er veel ontwikkelingen binnen de vakbond. In zijn openingstoespraak daagde Noy de algemene vergadering uit tot meer discussie dan in de bond de laatste jaren de gewoonte is. In het debat in de A.V. moet het bestuur gestimuleerd worden voor een goed enhelder bondsbeleid. De vakbeweging is namelijk op twee of drie fronten tegelijk aan het vechten.

Op de eerste plaats lijken sommige leden te denken dat de bomen tot in de hemel groeien, Ze verlangen van hun vakbond dat die zorgt EN voor werkgelegenheid, EN voor meer loon, EN voor een goede sociale zekerheid, EN voor minder werken EN voor een betere VUT> Alle verworvenheden moeten behouden blijven, vinden ze, zonder te

⁶⁶³ Vizioer 1992-12

⁶⁶⁴ Vizioer 1992-12

⁶⁶⁵ Vizioer 1992-12

kijken welke verworvenheden goed zijn en welke er vervangen kunnen worden. Niet iedereen vraagt zich af, wie dat allemaal moet betalen.

Het tweede front is de overheid. Die wil de sociale zekerheid de nek omdraaien, want dat zoo te duur zijn en slecht voorde economie. De laatste WAO-escapades van de regering zijn daar een goed voorbeeld van. In plaats van een goed volume-beleid te voeren, en te werken aan goede arbeidsomstandigheden in de bedrijven, zodat er minder mensen "in de WAO" komen, verzint het rijk een financiële maatregel, waardoor veel mensen er in inkomen op achteruit zullen gaan, verschuift de lasten en pakt het probleem niet in de kern aan.

En ten derde zijn er ook nog de werkgevers. Een aantal geeft vaak niet thuis als het gaat om arbeidsomstandigheden, sociaal beleid of sociale zekerheid. Vele "managers" klagen steen en been over de hoge kosten, maar kijken nooit of te nimmer naar zichzelf als het fout gaat in de onderneming. Blijkbaar beseft niet iedereen dat het óók een vak is om zowel de kosten als de inkomsten *tijdig* met elkaar in evenwicht te houden. Dan nodigen deze "managers" soms met grote tegenzin of onder dwang de vakbonden maar uit om alweer een "sociaal" plannetje op te stellen omdat er alweer mensen ontslagen moeten worden. En intussen worden wij vakbonden daar erg goed in en vooral ook erg kritisch naar de werkgever.

Bij DSM-Limburg bijvoorbeeld hebben de vakbonden 'n sterke positie. Daardoor bereikten we dat de diverse reorganisaties de toets der kritiek allemaal konden doorstaan, zeker als je ze vergelijkt met soortgelijke operaties in andere bedrijven. Hoewel het natuurlijk altijd (méér dan) enorm ingrijpend is voor de mensen die het direkt aangaat, is in de laatste jaren nog geen enkele van de personeelsredukties of -overdrachten naar andere ondernemingen op een sociaal onaanvaardbare manier doorgevoerd.

Loonmatiging voor méér werk

In de hierop volgende discussie koos de ABW voor solidariteit.

Bondsleden zijn bereid om loonoffers te brengen indien dat meetbaar leidt tot betere werkgelegenheid. Kiezen voor meer solidariteit tussen werkenden en niet-werkenden, dus kiezen voor meer werkgelegenheid, moet vanuit overtuiging zijn, dat dit nodig is. *Solidariteit komt van onderop naar boven en moet niet van boven worden opgelegd.* We worden al van de wieg tot het graf bedolven onder overheidsmaatregelen; soms vragen we ons sterk af, wat de zin daarvan is. Ook een loonmaatregel leidt tot niets, aldus oud-voorzitter W. Smeets.

Toch zijn er ook wel twijfels. Andere aanwezigen vroegen zich af, of loonmatiging enig effect zou opleveren; met de ATV-diskussie, inmiddels een jaar of tien geleden, hebben we slechte ervaringen opgedaan. Het meest zien zij nog steeds in het uitgangspunt van de ABW, dat het 't beste is, als mensen iets eerder met pensioen of de VUT gaan en er in hun plaats jongere werknemers aan de slag kunnen.

Financiën en benoemingen

1991 was financieel gezien een succesvol jaar. Tijdens de algemene vergadering werd besloten, de contributie niet te verhogen. Volgens berekeningen van de bondspenningmeester kon men, door goed op de centen te letten, rondkomen. De vergadering keurde het besluit van het HB om F. Bronneberg te benoemen als vakbondsjurist goed.

Belangenbehartiging

In de vergadering stelde het hoofdbestuur voor dat de bond de koers een beetje zou gaan wijzigen. De behartiging van *de individuele belangen van onze leden* heeft vanuit de traditie van de bond altijd heel hoog in het vaandel gestaan. Als ABW-lid vind je een in verhouding groot aantal kaderleden en professionals steeds bereid om jou te helpen met dingen die voor jou een probleem zijn. De bond laat zich erop voorstaan, dat je als ABW-lid steeds bij je vakbond terecht kunt met welke vraag en met welk probleem dan ook. Daar zijn we trots op en dat houden we zo. Tegelijkertijd is het bestuur zelf niet helemaal tevreden over het feit dat we in het *bedrijvenwerk* minder tijd en energie kunnen steken, dan we zelf willen. De bondsvoorzitter zal minder werk steken in uitvoerende activiteiten t.a.v. de individuele ledenservice. En de bondssecretaris zal minder dan in het verleden de verenigings- en communicatiestructuur binnen de bond gaande blijven houden; dat moeten de besturen van de verschillende ABW-bondsgroepen meer voor hun rekening nemen. De algemene vergadering zag het plan van het bestuur met deze uitleg wel zitten. Hoofdbestuur en algemene vergadering waren het helemaal met elkaar eens, dat het belangrijker is om betere service te bieden aan groepen leden in bedrijven en te werken aan betere arbeidsomstandigheden en -voorwaarden.

De verslagen van de ABW-bondsgroepen stonden eigenlijk al in het teken van deze wijzigingen. De soms zeer matige opkomst van leden bij de vergaderingen en het contact tussen kader en achterban vervult de algemene vergadering met grote zorgen. Door middel van in de verschillende werkplannen vastgelegde planning van al de activiteiten hopen de bondsgroepen wat beter te gaan fungeren.

Het zwaartepunt van de algemene vergadering werd, zoals altijd, gevormd door de *voorstellen* vanuit de bondsgroepen. Binnenkort wordt het logo van de vakbond veranderd om de herkenbaarheid te vergroten. Het hoofdbestuur is van plan, haar huisvesting aan de Ververstraat te verlaten en een nieuw kantoor met meer cachet en vooral meer ruimte, aan te schaffen. Onderhandelingen hierover zijn in volle gang.

De ontwikkelingen in de Sociale Werkvoorziening beroeren de gemoederen danig. In de wandeling spreken we over de "ZOL-fusie". Van drie zeer grote werkgevers, de WPM, de SBF/FSI en de ZOL moeten er allerlei bedrijven onder één paraplu gaan werken. De belangrijkste reden daarvoor is de slechte financiële situatie van de Sociale Werkvoorziening in het algemeen. Steeds minder lijken de gemeentes in de regio bereid om de verliezen die voortvloeien uit deze zeer noodzakelijke sociale voorziening te dekken. Wat dat betekent voor de rechtspositie van de mensen die er werken en voor de inhoud van hun baan is nog allemaal erg onduidelijk, zelfs voor het bestuur van het intergemeentelijk werkvoorzieningsschap. De vakbond heeft het schapsbestuur inmiddels verzocht daarover met de ABW te onderhandelen, maar erg veel valt er vandaag niet over te melden. Natuurlijk zullen we als Regio Vakbond ABW ervoor zorgen, dat we "aan de bal" blijven: in het belang van de SW-werknemers in het algemeen en de vakbondsleden in het bijzonder.

Belangstellende leden kunnen via de bondssecretaris een gratis volledig verslag van de vergadering verkrijgen.⁶⁶⁶

DSM LIMBURG BV. OVERLEVINGS-CAO 1993-1994

Toen het eerste onderhandelingsresultaat in februari door alle vakbonden werd afgewezen, heeft zich vervolgens tot en met 2 april j.l. een lang en hard gevecht ontwikkeld om een beter resultaat te bereiken. De ABW was tegen de absurd hoge premie van 8% voor een nieuwe VUT-regeling. De WAO-reparatie moest natuurlijk in de CAO geregeld worden. Men wilde uiteraard enige loonsverhoging. En er was dringend behoefte aan bijzondere aandacht en studie aangaande alle omstreden kwesties die te maken hebben met de invoering van de 5-ploegendienst per 01-01-94 en de positie van de C.D.-medewerkers.

Na 5 à 6 zware onderhandelingsronden is er tenslotte een soort OVERLEVINGS-CAO tot stand gekomen met als karakteristieken: behoud van werkgelegenheid, loonmatiging en solidariteit.

A Behoud van werkgelegenheid vooral middels een Sociaal Plan;

B Het zgn. WAO-gat is gerepareerd;

C De nieuwe VUT-regeling biedt het perspectief om met 62 jaar te kunnen vertrekken;

D Er komt een overgangsregeling voor Nabestaandenpensioenen. Kinderopvang, L.C.B.-bijdrage en WAGW-beleid worden gecontinueerd;

E De positie van de C.D.-medewerkers wordt in een speciale werkgroep kritisch gevolgd door twee ABW-functo-narissen, die zéér scherp de vinger aan de pols zullen houden.

TEVREDEN? Nee, natuurlijk niet! Want er zit deze keer géén loonsverhoging in. ALLEEN: tot nu toe is er bij DSM nog géén enkele medewerker gedwongen de poort uit gestuurd. EN DATIS OOK WAT WAARD!

EEN OVERLEVINGS-CAO DUS !!!⁶⁶⁷

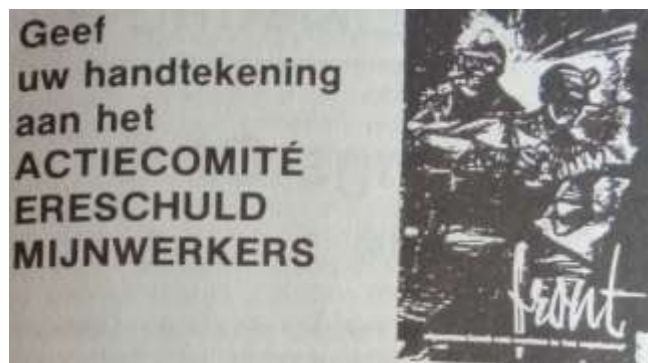
VERKIEZINGEN BESTUURSLEDEN

De verkiezingen van het vakbondsbestuur worden aangekondigd. Aftredend zijn F.J. van der Sluijs; W.A. Wittenbernds; P.M.J. Schmeets; A.J. van der Heijden; H.G.J. Smeets; A. Hoogenberg en J.v.d. Goor.⁶⁶⁸

ACTIECOMITÉ ERESCHULD MIJNWERKERS

GEEF UW HANDTEKENING AAN HET ACTIECOMITÉ ERESCHULD MIJNWERKERS. ERGERNIS OM SILICOSE-KWESTIE
De ergernis om de Silicose-kwestie blijft voortduren.

Den Haag met Elske Ter Veld en Limburg met zijn Gedeputeerde Staten en een speciale Stuurgroep slagen er in om de gemoeds-rust van een groot aantal oud-mijnwerkers en hun families al weer bijna een jaar lang te verstoren. Ongelooflijk wat een geprutst! Te gek voor woorden! Millimeteren met centen en gulden, net zo lang totdat er straks geen silicose-patiënten meer zijn.

⁶⁶⁶ Vizier 1993-03/04

⁶⁶⁷ Vizier 1993-03/04

⁶⁶⁸ Vizier1993, 03/04

Politici (die bang zijn anders straks stemmen te verliezen) zetten af en toe een grote mond op; maar krijgen die prompt twee of drie dagen later weer gesnoerd door onze stoere mevrouw de Staatssecretaris. En dan zijn de dames en heren politici weer even koest! De kwestie sleept zich intussen voort. Vlak voor Pasen waren er nog altijd géén officiële aanmeldingsformulieren gereed. Ze zitten al bijna twee maanden te broeden op een conceptje.

Onbegrip, minachting en verbittering. Natuurlijk gaat iedereen zich ermee bemoeien!

Logisch dat er een Actiecomité werd opgericht om de druk op te voeren. Een actiecomité in gevecht met de koele principes en de elektronische rekenmachientjes van Den Haag. Het actiecomité wordt breed gedragen, dwars door alle geledingen heen.

STEUN DE ACTIE! GEEF UW HANDTEKENING!

Dat gaat nog zeker tot ongeveer half mei.⁶⁶⁹

Ergernis om silicose-kwestie. Met de dag wordt het gekker!

U kunt dat zelf het beste op de voet volgen dagelijks in de Limburgse kranten. Tal van lieden en instanties dragen een steentje bij aan de chaos. Nog steeds kan niemand zeggen, wie er nou wel of niet in aanmerking komen voor een eenmalige uitkering. Veel goede bedoelingen, en toch alleen maar verwarring.

Waar is nu alles om begonnen? Jazeker, om de oud-mijnwerkers silicose-patiënten eindelijk dátgene te geven waar ze recht op hebben:

- een behoorlijke uitkering ineens, zonder korting op hun pensioen;
- tevens moeten - volgens ons - óók de weduwen hiervoor in aanmerking komen.

Daar gaat het om, opdat er eindelijk recht gedaan wordt; opdat de ereschuld t.a.v. de silicose-patiënten wordt ingelost.

Ik heb intussen bijna 150 aanvraagformulieren "eenmalige silicose-vergoeding oud-mijnwerkers" voor ABW-leden ingevuld. 150 keer heb ik vreselijke verhalen gehoord wat voor ellende en lijden veel oud-mijnwerkers meemaken of hebben meegemaakt.

Bladzijde 6-7-8 en 9 moeten door een longarts worden ingevuld; maar het LIASS doet moeilijk en sommige huisartsen doen moeilijk met de doorverwijzing en sommige longartsen zijn al afspraken aan het maken voor ná 1 augustus, terwijl juli de laatste datum is waarop de formulieren kunnen ingeleverd. Zelfs dokter Maessen (U weet wel die van de stuurgroep) zegt in de krant dat alléén bekende silicose-patiënten gratis mogen worden doorverwezen. Zoniet dan vragen de heren longartsen een behoorlijk bedrag aan honorarium.

Waar zijn we eigenlijk mee bezig? Te gek voor woorden: er is een aanvraagformulier om eindelijk genoegdoening te krijgen, en dan lukt het sommige mensen niet eens om het formulier volledig ingevuld te krijgen. Belachelijk!

"Ze hebben ons vroeger inde mijn besodemieterd" en "vandaag de dag worden we nog steeds besodemieterd", dat is het gevoel wat veel oud-mijnwerkers hebben.⁶⁷⁰

ONS ADVIES: *Volg de krant, want iedere dag komen er nieuweberichten. Als u niet bij een longarts terecht kunt, vraag dan uw huisarts om een verklaring. Stuur in ieder geval het aanvraagformulier terug naar het kantoor van de bond. Wij maken een afschrift voor het dossier, en zullen Uw belangen verder behartigen.*

OVERLIJDEN JO VAN DER GOOR

Op 9 mei overleed oud-hoofdbestuurder Jo van der Goor.⁶⁷¹

⁶⁶⁹ Vizier 1993-03/04

⁶⁷⁰ Vizier 1993-05/06

⁶⁷¹ Vizier 1993-05/06

HET ZWARTE-PIETEN SPEL. PARLEMENTAIRE ENQUÊTE WAO

Hebt U het ook gevolgd op de radio, de tv en in de dagbladen? Het verhoor door de enquête-commissie van allen die betrokken zijn geweest bij de uit de hand gelopen WAO-problematiek. Alle fracties van de tweede kamer hebben aangedrongen op het instellen van zo'n enquête-commissie. Niet met het doel om schuldigen aan te wijzen, nee nee ...; maar enkel en alleen om inzicht te krijgen waarom dit in een periode van vijftig jaar zo enorm uit de hand is gelopen. Bij de voorbereidingen van de WAO werd immers uitgegaan van een instroom tot maximaal 200.000 arbeidsongeschikten. Op dit moment zijn er al méér dan 900.000 arbeidsongeschikten geregistreerd, zonder de arbeidsongeschikte ambtenaren, welke onder een andere regeling vallen.

De verhoren en de Zwarte Piet

De verhoren door de dames en heren van de enquêtecommissie geven ons vaak de indruk van een Zwarte-Pieten-Spel. Vertegenwoordigers van de bedrijfsverenigingen, zowel werkgevers- als werknemersvertegenwoordigers, artsen van de bedrijfsverenigingen, alsmede artsen en vertegenwoordigers van de GMD (Gemeenschappelijke Medische Dienst) trachtten *hun verantwoordelijkheid* voor het uit de hand gelopen systeem *op een ander bordje te leggen*. Niet alleen betrokkenen van bedrijfsverenigingen en GMD werden gehoord, maar ook politieke figuren welke verantwoordelijk waren voor de wetgeving moesten voor de enquête-commissie verschijnen. Ministers, staatssekretarissen en kamerleden verweten werkgevers- en vooral werknemersvertegenwoordigers dat de bedoeling van de wet (WAO) niet goed is toegepast en dat er een ander systeem van controle op de uitvoering van de wet niet wenselijk geacht werd.

Wie heeft er boter op het hoofd.

Nu heeft het ons vanaf den beginne verbaasd waarom zo'n enquête-commissie ingesteld moest worden. Iedereen die betrokken was bij de WAO-problematiek was bijzonder goed op de hoogte van het reilen en zeilen binnen de bedrijfsverenigingen en de Gemeenschappelijke Medische Dienst. Alle politieke bewindslieden alsmede alle kamerleden belast met sociale zaken hebben in de loop van die vijftig jaar gezien op welke wijze de wetgeving zich ontwikkelde. *Maatregelen om het schip te keren werden niet, of durfden niet genomen te worden.* Nu het schip gestrand is wordt er al meer dan twee jaar geruzied over oplossingen, welke echter geen oplossingen zijn.

Nog eens alles op een rijtje

Laten we proberen Uw geheugen, voor wat betreft de WAO-problematiek, een beetje op te frissen. Wellicht herkent u een of meerdere elementen uit dit verhaal alsof het u zelf betreft.

In december 1965 kondigde de toenmalige minister van economische zaken Drs. J. den Uyl de sluiting van de Limburgse kolenmijnen aan. Meer dan 40.000 arbeidsplaatsen zouden gaan vervallen in een periode van tien jaar. Het economische tij zat toen gelukkig nog niet zo tegen. Geheel Zuid-Limburg en een gedeelte van Midden Limburg werd tot herstructureringsgebied verklaard: tal van nieuwe en zwakke bedrijven werden naar Zuid-Limburg gelokt met forse overheidssteun om de werkgelegenheid een extra impuls te geven. Minister J. den Uyl had beloofd "geen mijnsluiting zonder vervangende werkgelegenheid". Dit was een keiharde uitspraak, welke steeds werd herhaald.

* Bij het begeleiden van ex-mijnwerkers naar die nieuwe arbeidsplaatsen stuitte men op de *problemen m.b.t. t de gezondheid van ex-mijnwerkers*. Hoe ouder men was en hoe meer dienstjaren als mijnwerker men had -en dan voornamelijk ondergrondse jaren- hoe moeilijker het bleek om deze mensen elders geplaatst te krijgen. Maar pas op! : "Geen mijnsluiting zonder vervangende werkgelegenheid". Dus voor de groep "niet meer geschikt voor het vrije bedrijfsleven" en de groep "ouderen" moest een andere oplossing gezocht worden, want de mijnen moesten immers dicht op last van de overheid.

* Inmiddels was de WAO in voorbereiding. Vooruitlopend op de totstandkoming van de WAO (1/7-67) was er de "Interimregeling" met een drietal arbeidsongeschiktheidsklassen, nl. A, B en C. Als de WAO feitelijk zou gaan werken zouden de mensen vallende onder de "Interimregeling" opgenomen worden in WAO. Aangezien het veelal personen betrof met een medisch dossier werden zij zonder enige keuring onder de "Interimregeling" geplaatst en later (na 1/7-67) onder de regeling van de WAO (de zg. g. administratieve regeling).

* Voor degenen die niet meteen met een maximale uitkering het arbeidsproces konden verlaten was er toen nog een andere regeling. En wel de gemeentelijke sociale werkplaatsen, toen nog G.S.W. en S.W.H. genaamd. Ook hier was een nieuwe wet in voorbereiding nl. de wet Sociale Werkvoorziening (WSW) welke miv. 1/1-1968 het levenslicht zag. *Ex-mijnwerkers van de voormalige staatsmijnen* werden vóór 1/1-68 onderbracht bij het FSI (Fonds voor Sociale Instellingen ten behoeve van het personeel van de staatsmijnen). Na 1/1-68 werden deze geplaatst bij het SBF. (Stichting Bedrijven van het Fonds voor Sociale Instellingen). *De ex-mijnwerkers van de particuliere mijnen* werden ondergebracht bij de WPM (Werkplaats Particuliere Mijnen). Met deze twee mogelijkheden had men een oplossing

gevonden voor de niet of moeilijk plaatsbare mensen - mede vanwege hun slechter wordende gezondheid - bij het sluitingsproces van de Limburgse Mijnen.

* In de beginjaren tachtig werden met het stagneren van de economische groei en de dreigende recessie voor de deur, alsmede door het verdwijnen van zwakke bedrijven in het kader van de herstructurering, de vakbonden regelmatig bij elkaar geroepen om akkoord te gaan met afslanking of inkrimping van bedrijven. Veelal betrof het ex-mijnwerkers welke na een omscholing (soms al voor de derde of vierde keer) op de nominatie stonden om ontslagen te worden. Vaak bleek dat mensen om fysieke of psychische redenen reeds in de ziektewet waren beland. Voor de vakbonden was dit een aanknopingspunt om in overleg met werkgevers en de medische dienst te bezien of -betrokkene wellicht in aanmerking kon komen voor een WAO-uitkering. Immers als alternatief was er na een korte WW- en WWV-periode alleen maar de bijstand.

Wanneer er sprake was van een zg. restcapaciteit en betrokkenen nog geschikt geacht werd voor aangepaste arbeid, dan werd in eerste instantie gekeken of er plaatsingsmogelijkheden waren binnen de WSW. Lukte dat niet dan was er nog altijd een bepaling binnen de WAO die globaal inhield: Indien voor betrokkene met een restcapaciteit geen passend werk voorhanden was, de WAO-uitkering gebaseerd zou worden op 80/100% arbeidsbeidsongeschiktheid. *Het betreffende WAO-artikel (21.2A) staat onuitwisbaar in ons geheugen gegrift. Pas bij de grote Stelselherziening Sociale Zekerheid per 1/1-87 is dit artikel uit de wet verdwenen.*

De politiek heeft boter op het hoofd.

Elke betrokkene bij de problematiek van destijds is hiervan op de hoogte. OOK DE OVERHEID WAS EN IS HIERVAN OP DE HOOGTE. Alle betrokkenen hebben niets anders gedaan, dan optimaal gebruik maken van de juridische mogelijkheden die de WAO-wet bood. EN DE OVERHEID HEEFT HET LATEN GEBEUREN, MEDE IN HET BELANG VAN DE MENSEN EN OM SOCIALE ONRUST TE VOORKOMEN. Daarom moet de politiek nu niet zeuren!

Met het roepen om een enquête-commissie hebben deze lieden -de eerbiedwaardige dames en heren- laten zien dat zij boter op hun hoofd hebben. Toch stonden zij erop dat hun Zwarte Pieten-Spel doorging, want de politiek wilde zelf maar al te graag buiten schot blijven. Helaas beste dames en heren politici, wij hebben Uw spelletje door! Modder maar rustig aan!⁶⁷²

ERGERNIS OM SILICOSE-KWESTIE (5)

Het is al de vijfde keer dat ik lucht moet geven aan mijn ongelooflijke ergernis omtrent de silicose-kwestie. EIGENLIJK ZOU ER EEN ZWARTBOEK MOETEN WORDEN SAMENGESTELD.

Ik moet echt oppassen op mijn woorden om iet grof te worden; maar als maar als er ooit een zaak PUUR SLECHT is aangepakt, dan is het wel deze. *“Toen belazerd, en nu ook weer belazerd”, dat is het geval:*

Gewoon *botte afwijzingen* door de dokter/longspecialist zelf of door diens secretaresse “nee wij vullen dat formulier voor u niet in, want u komt er toch niet voor in aanmerking”.

Intimidatie door rekeningen van f 1.000,- of meer in het vooruitzicht te stellen voor een eenvoudig onderzoek.

Grove vernederende opmerkingen tegen weduwna's in de zin van “natuurlijk is uw man aan silicose gestorven, maar ik vul geen formulier voor u in want dan moet ik een aanvullend onderzoek doen .... en helaas doden kunnen niet meer blazen!!!”. En sommige longspecialisten die het betreffende formulier wél invullen, die geven weer *géén gelegenheid om zelfs maar een copie ervan te maken.*

Alles bij elkaar dus: GROF, STUITEND en SLECHT!

Er is maar één positief punt: de datum dat de aanvraagformulieren mogen worden ingediend is met twee maanden verlengd tot 1 oktober 1993.

Ons advies blijft:

Stuur in ieder geval het aanvraagformulier terug naar het kantoor van de bond. Wij maken een afschrift voor het dossier; wij voegen zondig nog een brief met aanvullende opmerkingen bij het formulier en zullen uw belangen verder behartigen.⁶⁷³

ABW STEUNT CAO-EISEN IN DE SW

* een loonsverhoging van 2,5%;

* behoud van werkgelegenheid;

* reparatie van het WAO-gat.

Dit zijn absoluut rechtvaardige CAO-wensen tot verbetering van de arbeidsvoorwaarden.

---

⁶⁷² Vizier 1993-07/08

⁶⁷³ Vizier 1993-07/08

De ABW staat hier VIERKANT achter en waar mogelijk hebben wij ons namens onze leden hiervoor reeds hard gemaakt. De afgelopen maanden zijn in veel steden van het land door ambtenaren reeds acties gevoerd. Ook in enige SW-bedrijven hebben *poortacties, protest- en kantine-bijeenkomsten* plaatsgevonden om de onderhandelingen krachtig te ondersteunen en zonodig onder druk te zetten. *De Algemene Bond van Werknemers heeft deze acties voor 100% ondersteund!*

In enkele SW-bedrijven hebben *bondsvoorzitter Leo Noy en vakbondsbestuurder Walter Kunstek* met pittige toespraken het ABW-standpunt duidelijk gemaakt aan de medewerkers.

In een persoonlijke brief aan de ABW-leden in de SW is ook duidelijk gemaakt, dat de ABW van mening was dat in de maanden juni en juli er nog *onvoldoende harde argumenten* waren om met name in de regio Zuid-Limburg in de SW-bedrijven over te gaan tot stakingsacties van 24 uur.

Ná de zomervakantie zal de ABW opnieuw haar standpunt bepalen: met name of er eventueel tóch HARDE AKTIES nodig zijn, wanneer *staatssecretaris Wallage* zijn huiswerk niet goed heeft gemaakt en met niets over de brug komt. De ABW-kaderleden in de SW en het Dagelijks Bestuur van de bond zullen zich dan opnieuw bezinnen op de ontstane situatie, en ieder ABW-lid in de SW zal actueel op de hoogte worden gehouden.

Overigens... mocht er in uw SW-bedrijf plotseling een 24-uurs staking plaatsvinden, dan spreken we het volgende af:

- als ABW-lid staat het U vrij om U bij deze actie aan te sluiten;
- u dient zich dan op het ABW-kantoor te laten registreren en
- u dient uw ABW-lidmaatschapskaartje en uw bankrekeningnummer mee te nemen, zodat wij de gebruikelijke stakingsuitkering kunnen overboeken.

*Samen staan we sterk.*⁶⁷⁴

FUSIE-PERIKELN WERKVOORZIENINGSSCHAP OOSTELIJK ZUID-LIMBURG

DE ABW BETROKKEN BIJ HET OVERLEG

Het was al lang duidelijk dat er binnen het Schap-OZL eens grondig de bezem door moest, van boven naar beneden wel te verstaan, maar vooral boven. Zo niet, dan zijn er op korte termijn grote problemen te verwachten.

Er zijn drie grote werkeenheden ZOL, WPM en SBF en tal van SW-bedrijven en tal van problemen:

- van slagvaardige markgerichte organisaties, waaraan op bedrijfseconomisch verantwoorde wijze leiding wordt gegeven is geen sprake, althans te weinig;
- onderlinge afstemming en samenwerking is er nauwelijks;
- de politiek zit hier en daar veel te diep in de organisatie doorgedrongen met alle risico's van belangenverstremgeling.

Geen beste situatie voor een van de grootste werkgevers in deze regio.

FUSIE is nu ineens het toverwoord!

We moeten het nog bezien. Alléén als het zinvol is en daadwerkelijk de bestaande problemen oplost. Besluiten in deze moeten genomen worden op basis van harde cijfers en feiten. Alle partijen -en met name DE VAKBONDEN- moeten bij het overleg betrokken worden.

Het gaat immers om de werkgelegenheid en de belangen van vijf à zesduizend werknemers in de SW. Maar het gaat ook om de werkgelegenheid en de belangen van bijna zeshonderd ABW-leden, werkzaam in de SW. Daarom was het Dagelijks Bestuur van de bond er zeer op gebeten, dat -náást onze kaderleden in het overleg- óók de vakbondsbestuurders van de ABW formeel geaccepteerd zouden worden bij dit extern overleg over allerlei herstructureringsprocessen. *En dat gaat nu gebeuren:*

- de ABW heeft vanaf heden zitting in de nieuwe "Sociale Werkvoorzienings-Commissie"; en
- de ABW wordt lid van het eventuele fusie-overlegorgaan op Schapsniveau.

De politiek moet terug naar de plek waar ze thuishoort, naar de wettelijk aan het gemeentebestuur opgedragen taken, waarbij de sociale doelstelling aangaande de tot de personenkring van de SW toe te laten personen natuurlijk de voornaamste is.

Het daadwerkelijk bieden van passend werk aan de toegelaten personen, de opzet en de organisatie van zo'n bedrijf en het management moeten opgedragen worden aan pure professionals op dit gebied. Het hele proces mag niet ten koste gaan van de medewerkers in de SW.

DAAR ZAL MET NAME DE ABW OP LETTEN!⁶⁷⁵

⁶⁷⁴ Vizier 1993-07/08

⁶⁷⁵ Vizier 1993-07/08

DE MARTELGANG VAN DE WAO

Na twee jaar debatteren en ruziën over de WAO is onlangs, althans voorlopig, het laatste hoofdstuk gesloten. De Eerste Kamer der Staten Generaal heeft haar goedkeuring gegeven aan de WAO-voorstellen van het kabinet, nadat staatssecretaris Jacques Wallage de toezegging had gedaan de problematiek van chronisch zieke werknemers meer serieus te nemen. De bescherming van de chronisch zieken en de mogelijkheid van bijverzekering wil hij o.a. regelen middels een nog op te richten waarborgfonds.

Over het kostenplaatje werd verder niet meer gedebatteerd. De dreiging van een mogelijke kabinetscrisis was gelukkig weer voorbij.

Vooraf had de Eerste Kamer de grote broek aangetrokken en geëist dat er een afdoende regeling voor de chronisch zieke werknemers getroffen diende te worden. *Achteraf* is men tot de konklusie gekomen dat de toezegging meer op een flop lijkt, maar het kabinet is gered.

- *Het eerste negatieve element* heeft betrekking op de korte termijn dat de chronisch zieken zich kunnen melden bij het, nog op te richten, waarborgfonds, nl. tot 1 oktober 1993. Bovendien kunnen alléén chronisch zieken in aanmerking komen die noch via een CAO, noch via hun werkgever gebruik kunnen maken van een collectieve regeling.

- *Het tweede negatieve element* zit opgesloten in de extra hoge kosten van die verzekering. De senatoren waren uitgegaan van een hoogte van 2,5 maal de normale premie. Nu echter blijkt dat de kosten wellicht 4 maal zo hoog zijn dan de normale premie. Wanneer in een klein bedrijf collectieve regeling wordt afgesloten waarbij een chronisch zieke werknemer is opgenomen verhoogt dit de totale premiesom aanzienlijk.

Aangezien bij veel regelingen de werknemers zelf voor een belangrijk deel moeten opkomen voor de premiekosten, laat zich gemakkelijk raden, welke konsekwenties daar aan vast zitten.

- *Het derde negatieve element* heeft eveneens betrekking op de datum. Immers, wie ná 2 oktober 1993 op de arbeidsmarkt komt met een chronische ziekte onder de leden kan zelfs geweigerd worden voor een bijverzekering. Wij hebben al eens eerder het woord *doormodderen* gebruikt in het kader van wijziging van de sociale zekerheid. Dit laatste punt doet toch wel de deur dicht! Het zal voor velen een ware martelgang worden!

De invoering van WAO-voorstellen gaat per 1 augustus 1993 in.

Vervolgens gaat ons lijfblad met voorbeelden diep in op de veranderingen en gevolgen hiervan voor bestaande- en nieuwe arbeids-ongeschikte gevallen. Vooral de *keuringscriteria* zijn gewijzigd:

Bij het schatten van het percentage van arbeidsongeschiktheid wordt gekeken wat iemand nog kan verdienen met *passende arbeid*. Het verschil tussen het vroegere oude loon en het loon met passende arbeid bepaalt de mate van arbeidsongeschiktheid. De keuringscriteria worden verscherpt.

In de oude wetgeving werd bij het zoeken naar passende arbeid niet alleen rekening gehouden met medische beperkingen, maar ook met opleidingsniveau en ervaring. Dat hield in dat bijvoorbeeld voor een academicus ongeschoolde arbeid niet passend werd gevonden. Deze beperking is in de nieuwe wet vervallen. *Voortaan wordt onder passende arbeid verstaan "alle algemeen geaccepteerde arbeid waartoe iemand met zijn krachten en bekwaamheden in staat is".*

Dat zal ertoe leiden dat meer mensen een gedeeltelijke uitkering krijgen. Deze wijziging heeft vooral gevolgen voor hoger opgeleide werknemers, want ook voor hen zal in de toekomst ongeschoold werk als passend werk worden omschreven. Of dit werk voor hem of haar voorhanden is speelt -al langer- geen enkele rol of betekenis meer. Ook huidige WAO-ers kunnen na herkeuring een lager afkeuringspercentage krijgen, en dus een lagere WAO-uitkering.

Na ruim twee jaar GEHANNES en GEMODDER hadden velen gedacht, dat het misschien toch allemaal niet zou doorgaan. Helaas! Het gaat wel door! *De eerste slachtoffers zijn te verwachten na 25 januari 1994.*⁶⁷⁶

WSW-AKTIES VORMEN HISTORISCH RECORD

De Sociale Werkvoorziening had er de langst durende Nederlandse bedrijfsstakingen sinds tientallen jaren voor nodig. Maar liefst vijf maanden was aktievoeren het parool! De gemoederen liepen flink op en de werksfeer in de bedrijven was tot ver onder het nulpunt gedaald. De bedrijfsdirecties wilden de zaak een beetje sussen, spraken warme woorden over de "alleszins redelijke eisen van de bonden", maar werden intussen zenuwachtiger dan ooit. Soms werd er door directies gedreigd met een kort geding; maar de stakers waren bijna niet te remmen. Vastberaden en grimmig heeft men tot de láátste dag doorgezet, overtuigd van het feit dat het hier om een volstrekt rechtvaardige zaak ging.

⁶⁷⁶ Vizier 1993-07/08

Redelijk CAO-pakket

Het was immers ook een volkomen redelijk CAO-pakket:

- * een prijskompensatie van 2,5%;
- * behoud van werkgelegenheid;
- * reparatie van het WAO-gat.

Daar was niets verkeerd aan, niet overvraagd; er was al rekening gehouden met de minder gunstige economische omstandigheden. *De ABW heeft zich van meet af aan VIERKANT achter deze CAO-wensen geplaatst*, en ook al vóór de zomervakantie druk uitgeoefend middels poort- en kantine-akties.

Harde akties

Maar toen bleek dat staatssecretaris Wallage gewoon op vakantie ging, de mensen in de SW niet serieus nam, en ook na zijn vakantie géén aanstalten maakte om aan de onderhandelingstafel te komen, toen is met name hier in Zuid-Limburg in het schap-OZL de vlam in de pan geslagen.

DE DRIE BONDEN: ABW, ABVAKABO, EN CFO BLEKEN BEREID IN DEZE SAMEN TE WERKEN !!!

De leden hoefden nauwelijks gemotiveerd te worden. Iedereen begreep precies waarover het ging. Overal ontstonden aktiekomitees, bemand door kaderleden van de drie bonden.

Zo gingen we september in met her en der een 24-uurs aktie in een groot aantal SW-bedrijven. Maar het bleek niet genoeg en zo kwam op 28 september EEN GROTE REGIONALE AKTIE-DAG in Brunssum met zeker een 1.500-2.000 stakende SW-medewerkers. Náást enkele landelijke bestuurders van de andere vakbonden, was natuurlijk ook *onze bondsvoorzitter Leo Noy* een van de sprekers op het podium tijdens de grootse manifestatie. Hij bleek in staat om - op die koude septembermorgen- de stakers op het plein tot enthousiasme te brengen: er groeide die dag nog meer samenhang en een grote vastberadenheid om door te zetten.

Nog hardere akties

En die vastberadenheid bleek ook nodig, want Wallage gaf geen krimp. Hij liet zijn ambtenaren maar aanmodderen en het CAO-bord van de SW bleef dus léég; gewoon helemaal niets: f 0,00. De mensen in de SW voelden zich beledigd; genegeerd alsof ze derderangsburgers waren!

En toen is in oktober pas echt goed de beuk erin gegaan: de bonden riepen stakingen uit voor onbepaalde tijd, te beginnen bij *ZOL-Molenberg* (5 dagen), *WPM-De Beitel* (6 dagen) en *WPM-Haanrade* (16 dagen). Later is dit eveneens gebeurd bij *Emma-SBF* (9 dagen), de *Hoveniers* (13 dagen); ondersteund door *ZOL-Locht* (--dagen⁶⁷⁷), *ZOL-Beersdal* (3 dagen), *ZOL-Valkenburg* (2 dagen) en *ABB 1-SBF* en *Beitel-SBF* (elk 1 dag).

ONGELOOFLIJK wat voor een werk onze kaderleden hebben verzet; de hele dag voor hun kollega's in de weer geweest! 's Morgens vroeg al op de registratiepunten: stakers inschrijven en soms moeilijke vragen beantwoorden. Later op de dag weer een aktie-vergadering en soms 's avonds nog een extra crisisberaad om met elkaar af te stemmen en znodig weer nieuwe pamfletten maken en verspreiden.

ONGELOOFLIJK wat voor een druk op de onderhandelingen is gezet hier vanuit Zuid-Limburg. Af en toe nam ook de rest van het land de fakkel even over; maar hier in Zuid-Limburg is die fakkel blijven branden van het begin tot het einde. Ieder bedrijf heeft naar vermogen zijn bijdrage geleverd.

Eindelijk beweging

En toen kwam er dan eindelijk beweging. Woensdagavond 27 oktober begonnen dan eindelijk de onderhandelingen samen met Wallage. Aktievoerders uit Zuid-Limburg zijn nog met bussen ter ondersteuning naar Den Haag gegaan. Een láátste offensief werd ingezet! Met sukses, naar later bleek!

Eindelijk resultaat.

Want in de nacht van woensdag 27 op donderdag 28 oktober ontstond er een ONDERHANDELINGSAKKOORD. Toen donderdagmorgen alles op papier stond kwam het besef dat wij *met dit RESULTAAT onze leden recht in de ogen konden kijken*.

Alle op die dag nog stakende SW-medewerkers, met name de medewerkers van *WPM-Haanrade* en de *Hoveniers* werden 's-middags om 16.00 uur bijeengeroepen in d'r Brikke-oave in Brunssum. Het onderhandelingsakkoord werd *met een positief advies* aan de leden voorgelegd. Het resultaat werd met applaus begroet en geaccepteerd. Er was een gevoel van overwinning. Er waren speeches, bedankjes en zelfs bloemen. Maandag 1 november zijn de vakbondsbestuurders nog in 8 SW-bedrijven geweest om ook daar het resultaat aan de leden voor te leggen.

⁶⁷⁷ Door de perforatie van het bondsblad is het cijfer weggevallen

En tot slot

*De medewerkers in de SW hebben respect afgedwongen door zolang en zo hardnekkig voor zichzelf en hun kollega's op te komen! Zuid-Limburg heeft respect afgedwongen in de rest van Nederland. De ABW heeft respect afgedwongen bij de kollega-vakbonden. Het heeft zin en nut om ergens voor te vechten! Het heeft vooral zin en nut om georganiseerd te zijn! De ongeorganiseerden zouden zich moeten schamen om nu zonder blikken of blozen mee te profiteren van het behaalde resultaat. Alleen allen staan we sterk!*⁶⁷⁸

ERGERNIS OM SILICOSE-KWESTIE (6)

Zoals bekend heeft bondsvoorzitter Leo Noy zitting in het Komitee van Aanbeveling voor de actie "Inlossen Ereschuld Mijnwerkers Nu". Dit Aktiekomitee heeft steeds actie gevoerd voor de twee onderstaande punten:

1. Er moet een uitkering ineens komen voor alle oud-| mijnwerkers die met silicose te maken hebben; en ook voor de weduwen van oud-mijnwerkers die silicose hadden.
2. De korting op de mijnwerkerspensioenen moet worden stopgezet.

Op maandag 4 oktober jl. zijn wij met drie bussen naar Den Haag naar staatssecretaris Wallage van Sociale Zaken getrokken om daar 36.000 handtekeningen aan te bieden: 36.000 handtekeningen van mensen uit Zuid-Limburg die de twee eisen van het Aktiekomitee hebben ondersteund.

Leo Noy maakte samen met ons ABW-lid de heer Bonnie uit Landgraaf deel uit van een speciale delegatie van zes personen, die de gelegenheid kregen voor een persoonlijk onderhoud met de heer Wallage.

Wallage belooft extra steun .... maar niet genoeg!

Het was een kort maar pittig onderhoud. En onze reis heeft toch enig succes gehad; want de heer Wallage heeft beloofd znodig méér geld uit te trekken om ex-mijnwerkers met stoflongen een financiële genoegdoening te geven. Ook als dat méér gaat kosten dan de 4,6 miljoen die daarvoor tot nu toe was uitgetrokken. De medische keuringen zullen straks uitsluitsel geven over het totale bedrag wat nodig is, zo zei de staatssecretaris. Dat is op zicht een aardig resultaat. Maar het BLIJFT belachelijk dat toch niet alle oud-mijnwerkers met silicose in aanmerking zullen komen. En het blijft BELACHELIJK dat de weduwen van mijnwerkers wier man vóór 17 december 1992 is overleden en die kunnen aantonen dat silicose de doodsoorzaak was toch niet in aanmerking zullen komen.

Dus samengevat: een bezoek aan Wallage met SUKSES aan de ene kant, en ERGERNIS aan de andere kant. Zeker als wij ook nog terugdenken aan de werkelijke schandalige "ontvangst" in de parkeergarage van het Ministerie. U heeft dat toen natuurlijk al in de kranten gelezen.

Maar hieronder toch nog een kort bericht, overgenomen uit het nieuwsblad *Tribune*.

"We zijn als mijnwerkers vaak rot behandeld, maar dit..... dit slaat werkelijk alles. Het is heel symbolisch wat hier gebeurt". De zeer geëmotioneerde mijnwerker maakt duidelijk hoe hij denkt over de "ontvangst" op het ministerie van Sociale Zaken van de 150 oud-mijnwerkers en medewerkers van het Aktiekomitee Ereschuld Mijnwerkers. Terwijl afgesproken is dat de delegatie in de kantine van het ministerie de 36.000 handtekeningen aan Wallage mag aanbieden, wordt men naar de parkeergarage gestuurd. Dat betekent na een busrit van drie uur nog eens twee uur voor de draaideur van het gebouw staan. "Orders van de staatssecretaris na de Bomaanslag", is het argument. Het bivakkeren in de garage krijgt een dramatisch hoogtepunt als een blauw aangelopen silicosepatiënt happend naar

⁶⁷⁸ Vizier 1993-09/10

adem neerzakt op een betonnen stoeprand. Voor het oog van fotojournalisten moet hij met behulp van een zuurstoffles weer enigszins op adem worden gebracht. "Ik ben maar een arme sodemieter, maar ik laat mensen niet op de stoep staan als ze me komen bezoeken", zegt een ziedende ex-koempel.⁶⁷⁹

De staatssecretaris hoort de grieven van de ABW aan.

De voorzitter luistert aandachtig toe.

ABW PRESENTEERT ZICH IN KERKRADE-WEST

Het Kerkraadse ABW-kaderlid Johan Struver verzorgde tijdens de jaarlijkse straatmarkt/fancy-fair/kinderspeeldag van basisschool De belleboom een presentatie over de mijnen en de vakbond. Zoals elk jaar bemande ABW-ers er een kraam.⁶⁸⁰

EEN NIEUW JASJE VOOR DE BOND

Het huidige blad verschijnt voor de laatste maal in haar huidige vorm. Na meer dan twintig jaar wordt het logo, -de presentatie van de bond, grondig te herzien. Hoofdmotief hiervoor is het aanstaande vijftigste jaar van haar bestaan.⁶⁸¹

⁶⁷⁹ Vizier 1993-09/10

⁶⁸⁰ Vizier 1993-09/10

⁶⁸¹ Vizier 1993-11/12

TWEE NIEUWE HOOFDBESTUURDERS

De verkiezingen van het HB afgelopen jaar leverden twee nieuwe hoofdbestuurders op. Wiel Wittenbernds was, i.v.m. zijn pensioen niet meer beschikbaar voor de bondsgroep Sociale Werkvoorziening en moest aftreden. Hij was echter wel beschikbaar voor bondsgroep gepensioneerden en werd hiervoor gekozen. Jos Roijen volgde Wiel Wittenbernds op voor de bondsgroep Sociale Werkvoorziening en Bert Cüsters werd de opvolger van de afgetreden Ger de Vries. Herkozen werden F.J. v.d. Sluijs; A.J. v.d. Heijden; H.G.J. Smeets en A. Hoogenberg.⁶⁸²

Oudgediende Wiel Wittenbernds

De nieuwe HBer: Jos Roijen

De nieuwe HBer: Bert Cüsters

1994

NAAMSWIJZIGING VAN DE BOND

De bond wijzigt haar naam per 1 januari in RegioVakbond ABW en krijgt een nieuw logo, welk voor het eerst getoond wordt in het jubileumnummer. Vizier verschijnt in plaats van maandblad nu tweemaandelijks en gaat haar 50^e jaargang in.⁶⁸³

Regio wil zeggen, een gebied beslaan, zo groot als je zelf wilt, desnoods over allerlei bestaande grenzen heen, dát gebied, dat je kunt en wilt bestrijken. Flexibel, aanpassend aan de omstandigheden en dicht bij de mensen. En de bond staat vierkant in die regio, krachtig en onverzettelijk, zoals het nieuwe logo aangeeft.⁶⁸⁴

PERSONELE WIJZIGINGEN OP HET BONDSKANTOOR

Er waren aanvankelijk op ons kantoor 4 part-time krachten werkzaam. Mevr. E. v. Opbergen vond elders een baan, waar de werktijden beter overeenkwamen met haar wensen en mevr. M. Hoen ging midden 1993 met zwangerschapsverlof. Haar taak werd tijdelijk overgenomen door mevr. E. Sanders. Na de geboorte van haar kind, besloot zij te stoppen met werken. In plaats van twee part-time krachten te zoeken, werd nu een fulltime-kracht gezocht en gevonden: Nicole Ermers, zij start 1 februari. Het personeel bestaat dan uit haar en de dames K. v. Uffelen en B. Geitz.⁶⁸⁵

De nieuwe medewerkster Nicole Ermers

⁶⁸² Vizier 1993-11/12

⁶⁸³ Vizier 1994-01

⁶⁸⁴ Vizier 1994-01

⁶⁸⁵ Vizier 1994-01

AFSCHEID VAN DE BONDSSECRETARIS

Na bijna 14 jaar wordt op 28 februari afscheid genomen van Henk van den Berg. Reden hiervoor was een te groot verschil van inzicht over het werk en de wijze waarop de werkzaamheden gedaan moesten worden. Desondanks heeft hij al die jaren veel en prima werk geleverd.⁶⁸⁶

Secretaris Henk van den Berg in 1980.⁶⁸⁷

Bondssecretaris Henk van den Berg

JUBILARISSEN OP HET BONDSKANTOOR

Administratief medewerkster Karin van Uffelen is 10 jaar⁶⁸⁸ werkzaam als administratief medewerkster, terwijl Jack Hurxkens, thans bondspenningmeester, 12½ jaar dienst is.⁶⁸⁹

Jubilaris Karin van Uffelen

Jubilaris Jack Hurxkens

DE BONDSJURIST

De organisatie van de juridische afdeling is ietwat gewijzigd. Vakbondsjurist Frans Bronneberg is midden 1993 samen met een collega een eigen zelfstandig advocatenkantoor begonnen. We hebben derhalve een samenwerkings-overeenkomst gesloten met het advocatenkantoor. In de praktijk zal niemand veel van de overgang gemerkt hebben, hooguit dat de individuele belangenbehartiging van de bond na verloop van enige maanden nóg breder en kwalitatief nóg beter is geworden.⁶⁹⁰

ALGEMENE VERGADERING 5 FEB. 1994

Op financieel gebied, de balans en jaarrekening, viel niets aan te merken. Toch vond een groep van afgevaardigden, dat de gegevens niet actueel genoeg waren, ze zouden ook de stand van zaken over het net afgesloten boekjaar 1993 en de begroting 1994 willen zien, nu lopen we achter de feiten aan. Het bestuur geeft aan, dat het niet mogelijk is om aan deze wens tegemoet te komen. Er is nu eenmaal wat tijd nodig om de gegevens te verwerken en met betrouwbare informatie naar de vergadering te komen. Het blijkt gewoon niet te lukken om het eindresultaat van 1993 reeds in half januari 1994 aan het hoofdbestuur voor te leggen en in begin februari aan de algemene vergadering te presenteren.

Bondsvoorzitter Leo Noy zag hierin huiswerk voor het hoofdbestuur: misschien moet de vergaderdatum anders gekozen worden. Hij zegt toe dat alle facetten door het hoofdbestuur nader worden bekeken en dan zal de knoop worden doorgehakt.⁶⁹¹

⁶⁸⁶ Vizier 1994-01

⁶⁸⁷ Vizier 1980-06

⁶⁸⁸ De jubileumregeling was ongeveer 1½ jaar geleden van 12½- 25- en 40 jaar, gewijzigd in 10-20-30- en 40 jaar

⁶⁸⁹ Vizier 1994-01

⁶⁹⁰ Vizier 1994-01

⁶⁹¹ Vizier 1994-01

Het dagelijks bestuur tijdens de algemene vergadering, vlnr H.v.d.Berg, L. Noy en J. Hurxkens

Werk is belangrijker dan inkomen

Maar alleen met garanties

Tijdens de algemene vergadering kwam thema uitvoerig aan de orde en leidde tot behoorlijke discussie. *De RegioVakbond ABW is bereid dit jaar de eis te matigen bij loononderhandelingen in bedrijven. Dat is een van de konklusies uit een geanimeerde discussie in de algemene vergadering van de vakbond. Bij de ronduit dreigende ontwikkeling van de werkloosheid kan niemand zich een houding permitteren van 'afwachten en theedrinken'. De vakbeweging in Nederland is het er onderling over eens. In Nederland hoeven we geen Duitse toestanden te verwachten, waar in de metaal langdurige massastakingen dreigden omwille van zes tot acht procent loonsverhoging.*

ELKE DRIE MINUTEN...

Vorig jaar kwamen er gemiddeld 8.000 mensen bij in de WW; inmiddels krijgen ze er per maand 14.000 concurrenten méér bij die óók een baan zoeken. Dat betekent dat er in Nederland elke drie minuten iemand zijn of haar werk verliest; vierentwintig uur per dag gaat dat door en dertig dagen per maand, zaterdagen en zondagen inbegrepen, evenals pauzes en koopavonden.

Hoofdbestuurder Wiel Wittenbernds beet in de algemene vergadering het spits af. De werkloosheid is onacceptabel hoog geworden, vond hij. Voor het bestrijden van werkloosheid past een grote solidariteit. Maar de bestrijding van werkloosheid is ook in belang van ieder die wèl (nog) werk heeft, omdat de mate waarin mensen werk hebben de welvaart van een heel land bepaalt.

Achterstandsgroepen

Wittenbernds vindt dat bepaalde groepen mensen die werk zoeken voorrang zouden moeten krijgen boven anderen. Mensen met een lagere opleiding en leden van etnische minderheidsgroepen, herintredende mensen met een (beperkte) handicap en ook mensen die bereid zijn deeltijd-arbeid te verrichten. Het ideaal is als er werk zou zijn voor iedereen die dat wil, maar hij denkt niet dat dit binnen een redelijke termijn te verwachten valt. Zolang mag je volgens hem achterstandsgroepen bevoordelen om die achterstand weg te werken. Een voorwaarde is dat dit werkaanbod vergezeld moet gaan van een passende praktisch gerichte opleiding. En een tweede voorwaarde is, dat personen die deze voorrang krijgen en het werk aanvaarden dit niet op vrijblijvende basis doen.

NIEUW WERK

In de tussentijd moet er nieuw werk gemaakt worden. Dat moet misschien nog bedacht worden, zelfs. Dat nieuwe werk moet tot in de verre toekomst kunnen voortbestaan. Als exporterend land heeft Nederland behoefte aan een hele goede infrastructuur: goede transportvoorzieningen bijvoorbeeld, communicatievoorzieningen, wegen, spoorwegen, vliegvelden, bruggen en tunnels. Bij een verbetering daarvan heeft de economie baat. Natuurlijk zal daar weerstand tegen bestaan vanuit goede en terechte milieu-overwegingen. De opgave is hierin een juiste balans te vinden.

Werkgelegenheid en milieu

Het zou mogelijk moeten zijn om de belangen van werkgelegenheid en van milieu te combineren. In het verleden hebben mensen bewezen van de nood een deugd te innen maken, zoals de Nederlandse dijken- en bruggenbouwers uit nood zijn ontstaan en wereldwijd grote faam hebben verworven. Dat zou zich moeten kunnen herhalen, maar dan op het gebied van de milieu-technologie. Misschien is het zinvol om veel geld te besteden aan technologie waar het milieu beter van wordt. Een groter bedrag op dit moment uitgeven kan later een goede investering blijken.

Expansie .... in samenspel

Wittenbernds vindt, dat er meer bedrijven moeten komen en ze moeten kunnen groeien. Expansie van bedrijven levert werk op. Dat vereist dat Nederlandse bedrijven sterker worden in de concurrentiestrijd met elkaar en met buitenlandse bedrijven. Doordat op de hele wereld de communicatie en het vervoer verbetert en alles gemakkelijker bereikbaar wordt, zal de concurrentieslag steeds heviger worden.

De overheid moet een bijdrage leveren aan de concurrentie-positie van ondernemingen. Lastenverlichting moet dus het motto zijn. Door lagere belastingen en premies kunnen bedrijven de loonkosten beperken, zonder dat de koopkracht van werknemers daar last van heeft.

Ook wij Nederlanders mogen net als andere westerlingen er best wel eens over nadenken of het wel verantwoord is dat onze consumptie blijft groeien. Vandaag hebben we nog de luxe, dat we die afweging kunnen maken. Het zal de vraag zijn of in de nabije toekomst ons een lagere consumptie door de omstandigheden wordt opgelegd.

Conclusie

Van werknemers mag een pas op de plaats worden gevraagd en een betere verdeling van het beschikbare werk **OP VOORWAARDE DAT MET DE WERKGEVERS EN MET DE OVERHEID CONTRACTUEEL VASTGELEGDE EN MEETBARE AFSPRAKEN KUNNEN WORDEN GEMAAKT TER BEVORDERING VAN DE WERKGELEGENHEID.**

Daarbij moeten werkgevers veel meer creativiteit aan de dag leggen bij het opzetten van nieuw werk.

En de overheid zou het doen van investeringen meer moeten stimuleren in plaats van afremmen. In zaken als milieu en sociale zekerheid moet de overheid meer het samenspel zoeken met andere landen in Europa.⁶⁹²

WET VOORZIENING GEHANDICAPTEN

Een drama in veel bedrijven voor Jan de Pineut⁶⁹³

Tijdens de rondvraag in de Algemene Vergadering bleek de wet WVG een heet hangijzer. In de maanden februari en maart heerste er alleen nog maar grote verwarring bij alle betrokkenen, de gemeenten voorop. Dit gevoel van verwarring heeft inmiddels plaats gemaakt voor verontwaardiging. Oud-voorzitter Wiel Smeets kruipt in de huid van Jan de Pineut.

Per 7 oktober 1993 is de Wet Voorzieningen Gehandicapten van kracht geworden. Deze wet regelt een groot aantal zaken welke voorheen onder de regeling "voorzieningen" van de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet vielen, bij velen bekend als de art 57 voorzieningen. Dit artikel van de AAW regelde de voorzieningen voor de gehandicapten voor wat betreft de werkomstandigheden maar ook de leefomstandigheden. Wij gaan niet alle onderdelen omschrijven, maar richten ons op een paar punten welke voor belanghebbenden de grootste wijzigingen inhouden. Tweederde van de ex art 57 uitkeringen hadden betrekking op vervoersvoorzieningen, U weet wel, taxi-kostenvergoeding of kilometervergoeding voor eigen auto. Betrokkenen ontvingen voorheen een vergoeding tot maximaal f 3250— per jaar. In het laatste 1½ jaar is dit bedrag, vooruitlopend op de invoering van de WVG geleidelijk verminderd tot 50% ofwel f 1625,- per jaar.

Per 1 april 1994 moesten de gemeenten deze taak overnemen, zo is in de wet WVG bepaald. De gemeenten ontvangen een budget, dat veel lager is dan voorheen werd uitbetaald door de bedrijfsverenigingen welke de AAW uitvoerden. Bovendien moet men nu de boven 65-jarigen, welke voorheen geen recht op een vervoersvoorziening hadden, gelijk behandelen en dus ook hen die daarvoor in aanmerking komen een vervoersvoorziening aanbieden. De wet WVG heeft de gemeenten een grote vrijheid toegekend in de uitvoering. De gehandicapten zijn echter niet gelijk verdeeld over de diverse gemeenten. Bovendien heeft niet iedere gemeente dezelfde financiële positie. De Wet spreekt steeds over het creëren van een adequate voorziening. Dus iedere gemeente mag en moet voor zichzelf het wiel uitvinden.

De uitvoering

Een groot aantal gemeenten in onze regio hebben besloten geen geldelijke vergoeding meer te verstrekken (uitzonderingen daargelaten) voor het rijden met eigen auto of taxi. De gemeenten willen over het algemeen

⁶⁹² Vizier 1994-02

⁶⁹³ Vizier 1994-02

collectief vervoer aanbieden. Gehandicapten kunnen dan 7 dagen per week van 's-morgens 9.00 uur tot 's-avonds 23.00 u. gebruik maken van dat collectief vervoer. Gehandicapten welke voor deze vervoersvoorziening in aanmerking komen ontvangen een magneetstrippenkaart, waarop een aantal kilometers zijn ingebracht. Wanneer hij of zij gebruik maken van collectief vervoer moet er telefonisch contact worden opgenomen met het bedrijf dat door de gemeente daartoe is aangewezen. In relatie met het tijdstip waarop je weg wilt moet met een bepaalde marge gerekend worden. De magneetstrippenkaart wordt aan de chauffeur overhandigd, deze stopt de kaart in een afleesapparaat en het aantal kilometers wordt van de kaart afgeschreven. Als de kaart leeg is, dan is het feest voor de betreffende periode voorbij. Meestal zullen er wel meer mensen in de taxi zitten. Veelal zal een aanzienlijke omweg moeten worden gemaakt, de kilometers worden afgeschreven bij de gehandicapten.

De praktijk tot 4 april 1994

De vervoersvoorziening ex art 57 AAW was bedoeld om de gehandicapten de mogelijkheid te bieden aan het maatschappelijk verkeer deel te nemen. Men wilde gaan winkelen, vrienden bezoeken, naar het theater gaan, de kinderen bezoeken die buiten de woonplaats wonen. Gewoon op een mooie zomerse dag een uitstapje maken en een terrasje pikken. Kortom hij of zij was vrij om het bedrag naar eigen keuze en op eigen tijdstip te besteden aan het maatschappelijk verkeer. Men kon hiervoor gebruik maken van de taxi of de eigen auto of de auto van een van de kinderen. Dat maakte allemaal niet uit.

Laten wij nu eens kijken hoe dit bij onze Jan de Pineut uitpakte:

Jan, die zeer slecht ter been is, heeft in 1990 -toen er nog geen sprake was van deze regeling- een auto gekocht van zorgvuldig gespaard geld. Met de kilometervergoeding van f 3250,- op jaarbasis was het rijden van de goedkope auto enigszins mogelijk. Zo kon Jan deelnemen aan het maatschappelijk verkeer.

Jan wilde graag naar het voetballen en gebruikte daarvoor zijn auto. Ook ging hij regelmatig naar theatervoorstellingen en na afloop werd er nog een kop koffie gedronken. 's- Avonds wilde Jan nog wel eens naar de friture, natuurlijk even met de auto, want lopen was niet mogelijk. Zijn twee kinderen wonen in de provincie Overijssel, ver van het station. Twee tot driemaal per jaar werd daar een korte vakantie doorgebracht. De beschikbare vergoeding - goed voor ongeveer 5000 leefkilometers- werd op deze wijze ieder jaar zinvol besteed.

De praktijk vanaf 1 april 1994

Jan wil naar het voetballen en belt de taxi van het collectief vervoer. Tijds marge 10-15 minuten te vroeg of te laat. De taxi komt zoals normaal te laat en er zitten ook nog andere gehandicapten in, die niet naar het voetballen gaan. Via een omweg, want de overige gehandicapten moeten eerst ergens anders afgezet worden, komt Jan op het voetbalveld net voor de rust. Veel te laat dus en ook veel te veel kilometers gereden. Na de wedstrijd moet Jan, zeer moeilijk lopend, ergens een telefooncel zoeken om de taxi collectief vervoer te bellen en hij moet onbeschermt wachten tot de taxi eindelijk verschijnt. Deze gaat eerst weer ergens anders heen om andere gehandicapten thuis te brengen. Jan betaalt mee aan deze extra kilometers.

Jan en zijn vrouw willen naar het theater. Aanvang 20.00 uur. Taxi collectief vervoer is tijdig gebeld. De taxi komt toch wat laat en gaat via een omweg naar het theater, maar is gelukkig nog net op tijd. Na afloop gaat Jan met zijn vrouw gezellig een kop koffie drinken. Helaas is het intussen 23.00 uur geweest. Taxi collectief vervoer komt niet meer. Ze moeten natuurlijk toch naar huis. Er wordt een privé taxi gebeld: deze komt meteen en brengt Jan en zijn vrouw naar huis. Kosten f 45, Leuke avond, slechte afsluiting.

Jan en zijn vrouw Willen naar de kinderen in Overijssel; taxi collectief vervoer bellen (tijdig) en naar het station met de koffers. Daar staan ze dan Ze moeten met bepakking diverse trappen op en af wat zeer moeilijk gaat. Je ziet voorbijgangers hardop denken: wat moeten die stakkers nou met de trein? Na drie keer overstappen bereiken ze het eindpunt in Overijssel. Een klein station, geen taxi aanwezig. Taxi collectief vervoer komt hier niet. Telefoon zoeken, na lang wachten komt een taxi. Deze brengt Jan en zijn vrouw naar het adres van de kinderen. Kosten f 75, Prettige vakantie! Ze kunnen echter nergens naar toe, want de kinderen hebben zelf geen auto. Veel lopen gaat ook niet. In de trein zitten is alles wat overblijft. En dan te bedenken dat thuis een auto staat, maar helaas geen vergoeding meer voor het maatschappelijk verkeer en de sociale contacten.

Eenmaal weer thuis wil Jan 's avonds nog wel een fricandel of kroket. Even taxi collectief vervoer bellen. Het is druk in de friture, de taxi rijdt met andere mensen verder. Jan heeft eindelijk zijn snacks en frites en belt de taxi collectief vervoer. Na lang wachten komt de taxi, met een omweg weer naar huis. Frites en snacks zijn intussen ijskoud. Gezellige avond!

Zo zijn er nog wel extremere voorbeelden denkbaar. *De Wet Voorzieningen Gehandicapten is een grote achteruitgang. Het is een ordinaire bezuinigingsmaatregel.*

DE BEER IS LOS

Na jarenlang door diverse dompteurs gesard te zijn, is door een onvoorzichtigheid van een nieuwe oppasser de beer losgebroken en stortte zich op de groep ouderen. Deze vlogen verschrikt de hoek in, maar konden niet verder vluchten. Ogenblikkelijk stonden een paar sterke jongens op om de beer op afstand te houden, maar ook zij bleven sarren.

Natuurlijk hebt U al begrepen dat wij het over de aanval op de AOW-gerechtigden hebben. Al in 1985 hebben wij daaromtrent in Vizier een artikel geschreven, het waren toen nog studies over de problematiek van de AOW in de toekomst. Nadien is men bezig gebleven met rapporten en studies over de instandhouding van de AOW op netto basis van het minimum bestaansrecht. Bij een afname van het aantal werkenden die de premie voor de AOW-gerechtigden moeten opbrengen en een sterke toename van het aantal AOW-gerechtigden komt er een moment dat de weegschaal doorslaat. Het jaarlijkse bedrag aan AOW/AWW-premie dat op het loon of salaris wordt ingehouden, wordt ook in datzelfde jaar aan de rechthebbenden uitbetaald. Men noemt dit een omslagstelsel. Hoe meer ouderen recht op een AOW-pensioen hebben hoe meer premie er opgebracht moet worden. Zolang er voldoende werkenden zijn, kan dat over velen worden omgeslagen. Zo niet, dan dreigt het systeem onbetaalbaar te worden. Het aantal ouderen neemt nog steeds toe. Mannen bereiken tegenwoordig gemiddeld de 76-jarige leeftijd. Vrouwen komen al boven de 80 jaar uit. In het begin van de volgende eeuw komt de verhouding tussen werkenden en 65-plussers als snel op een kritisch punt. Het is niet vreemd dat men zich daar nu reeds zorgen over maakt en probeert om oplossingen aan te dragen.

Het probleem is extreem in de belangstelling gekomen tijdens de afgelopen verkiezingscampagne, toen er gesproken werd over het bevriezen van de AOW. In feite is er echter niets bijzonders gezegd, want ook in de jaren tachtig is reeds gebeurd. Als de lonen en salarissen op de nullijn worden gehouden en de uitkeringen worden niet verhoogd, dan is het vanzelfsprekend, dat ook het AOW-pensioen niet omhoog gaat. Zolang deze maatregelen in samenhang met elkaar worden genomen., dan is er niets aan de hand. Men mag natuurlijk NOOIT alléén de AOW bevriezen.

Grote zorgen om de aow

Met bevriezen wordt het probleem echter niet afdoende opgelost. Dat is duidelijk. Er zullen andere oplossingen moeten komen. En juist over DEZE ANDERE OPLOSSINGEN, die momenteel links en rechts worden aangedragen, daar maakt de RegioVakbond ABW zich ernstige zorgen over. Hier volgen een aantal van die voorstellen:

1. Werkgevers wensen de AOW leeftijd te verhogen naar bv 66 of 67 jaar. Het argument is dat de ouderen toch steeds ouder worden. En een à wee jaar langer premie betalen brengt behoorlijk wat geld in het laatje.
2. Uit de hoek van een politieke partij komt het voorstel om ook AOW premie te heffen over de tweede belastingschijf.
3. Andere politieke partijen stellen voor om de AOW-gerechtigden, die naast hun AOW nog recht hebben op een aanvullend pensioen, met name over dat laatste pensioen premie voor de AOW/AWW te laten betalen (15,2%).
4. Een ander voorstel tenslotte houdt in, dat er nu reeds een hogere premie dan strikt noodzakelijk is moet worden betaald door de werkenden. Het overschot aan premies kan dan jaarlijks als kapitaalsdekking worden weggezet voor die jaren, dat het echt nodig is om de AOW op peil te houden.

Commentaar van de ABW:

ad. 1. Het verhogen van de AOW-leeftijd naar 66 of 67 jaar als opgelegde regel is voor ons niet bespreekbaar. Op een bepaalde leeftijd is het hoger-wordende tempo fysiek en psychisch niet meer te volgen. Voor ieder concreet individu ligt dat moment natuurlijk anders. Maar als uitgangspunt moet men afblijven van de leeftijd van 65 jaar.

ad. 2. AOW-premies heffen ook over de tweede belastingschijf lijkt op het eerste oog niet onbillijk. Echter als men bedenkt dat veel werknemers alléén maar op basis van continudienst-toeslag en toeslagen vanwege bezwarende omstandigheden in deze tweede belastingschijf terechtkomen, dan heeft de Regio Vakbond ABW toch uitermate veel moeite met een oplossing in deze richting.

ad. 3. Echt furieus is de bond op diegenen, die 65-plussers AOW/AWW-premie willen laten betalen over het zogenaamde aanvullende pensioen. Dit is puur een aanslag op de huidige en toekomstige gepensioneerden, die vaak met passen en meten zelf gezorgd hebben voor een goede oudedags-voorziening. Zij zouden met een dergelijke maatregel zeer onrechtvaardig behandeld worden.

⁶⁹⁴ Vizier 1994-02

ad. 4. Bij gebrek aan betere voorstellen op dit moment, kunnen wij als vakbond het idee om een iets hogere AOW/AAW-premie te heffen dan strikt noodzakelijk is nog enigszins accepteren.⁶⁹⁵

Overigens de beste oplossing is natuurlijk dat het aantal werkenden weer fors gaat stijgen t.o.v. het aantal AOW-gerechtigden.

WAT DAT BETREFT VERWIJZEN WIJ NAAR ENKELE ANDERE ARTIKELEN IN DEZE Vizier. Hier ligt een uitermate grote uitdaging en opgave voor de overheid, de politiek en voor de werkgevers. En die moeten ze -verdomme- niet steeds willen afwentelen op de werknemers.⁶⁹⁶

Het wetsvoorstel Van Otterloo

Het wetsvoorstel-Van Otterloo moet de overgang regelen van „een grote groep “arme” AOW-er naar het ziekenfonds. De Tweede Kamer had het wetsvoorstel al goedgekeurd.

Maar natuurlijk was weer belangrijke aspect vergeten, want het negatieve gevolg was dat een andere grote groep “iets minder arme” AOW-ers dan uit het ziekenfonds werden gezet.

Het hoofdbestuur van de RegioVakbond ABW besloot maandag 9 mei j.l. in een schrijven alsnog een beroep te doen op het gezonde verstand van de leden van de Eerste Kamer. Zie hierbij het afschrift van de betreffende brief.

Het resultaat is dat de Senaat weliswaar accoord gegaan is met het wetsvoorstel, maar wel laat onderzoeken of de inkomensgrens alsnog omhoog zal moeten.⁶⁹⁷

CONTRIBUTIEREGELING

Als bond uitermate kritisch moeten zijn over de hoogte van de vakbondskontributie. Ons motto is en blijft: “als het even kan, niet verhogen”. Zeker in een tijd dat er over lonen en uitkeringen gesproken wordt in termen van handhaven van de nullijn en uitkeringen bevrozen, is de bond van mening dat wij een grote inspanning moeten doen om ons motto waar te maken. Aldus werd de contributie dit jaar niet verhoogd, zo betoog de voorzitter, na raadpleging van de penningmeester.⁶⁹⁸

MINDER MENSEN IN DE WAO

De overheid heeft -alleen maar- de bordjes verhangen

Met regelmaat kun je de laatste maanden in de kranten lezen dat er steeds minder mensen in de WAO zitten. “Hoera”, zeggen de dames en heren politici, “zie je wel dat de maatregelen die wij vorig jaar getroffen hebben, dat die nu al resultaten opleveren”. Of ze snappen het gewoon niet, of ze willen het niet snappen. Een feit is dat men zich in Den Haag kennelijk puur en alleen maar interesseert voor cijfertjes; zónder zich druk te maken om de menselijke kant van de zaak; zónder zich te realiseren welke psychische en financiële ellende het politiek gegoochel met het stelsel van sociale zekerheid bij betrokkenen veroorzaakt. Als de cijfers maar kloppen!

Over zoveel oppervlakkigheid en zoveel miskennen van menselijke waardigheid maken de bestuurders en de belangenbehartigers op het kantoor van de bond zich vaak erg kwaad.

Van de WAO naar de WW

Om de cijfers te laten kloppen heeft de overheid alléén maar de bordjes verhangen. Dat is natuurlijk gemakkelijk zat! En de cijfers die betrekking hebben op de werkloosheid die willen ze voorlopig even niet horen.

Ze hebben simpelweg de definities veranderd. Ze hebben gewoon afgesproken dat zwart voortaan wit is.

Dus je moet ongeveer in coma liggen, wil je in de toekomst nog voor een WAO-uitkering in aanmerking komen.

⁶⁹⁵ Vizier 1994-02

⁶⁹⁶ Vizier 1994-02

⁶⁹⁷ Vizier 1994-02

⁶⁹⁸ Vizier 1994-02

* Het uitgangspunt van de overheid is natuurlijk zoals gebruikelijk zéér ambitieus en zéér nobel: namelijk dat iedereen in Nederland zou moeten werken voor zijn centen.

* Wie dus géén werk heeft om welke reden dan ook, die is werkloos. Dat is een heldere stelling.

* Voor de WAO is er dus eigenlijk geen plaats meer in dit stelsel, want ondanks beperkingen en handicaps kan bijna iedereen nog wel een of ander knop of toets indrukken waar theoretisch gezien ook nog een salaris mee te verdienen valt.

* Het stelsel als geheel -ik bedoel dus in samenhang met de verschillende uitwerkingen- functioneert uiteraard alléén als er ook ruim voldoende van dergelijke banen en baantjes voorhanden zijn. Dit is mede een taak van de overheid.

Keuringen en herkeuringen

Wat is nu de praktijk van alledag? Iedere dag krijgt een groot aantal WAO-ers, die voor 80 tot 100% arbeidsongeschikt waren, te horen dat ze als het ware vanaf morgen volledig arbeidsgeschikt zijn.

De mensen zelf snappen er niets van! Aan hen is niets veranderd. Zij zijn dezelfde gebleven met dezelfde kapotte rug, met dezelfde handicaps en beperkingen. En toch is die controlerend geneesheer ineens van mening dat ze - conform de nieuweregels- volledig arbeidsgeschikt zijn.

De mensen snappen het vooral niet, omdat de dokter hen meestal niet eens onderzoekt en vaak zelfs nauwelijks het dossier serieus bekijkt. Ze herinneren zich soms dat het ongeveer zo gegaan is bij de dokter.

“Ik weet dat u altijd zwaar werk heeft gedaan en dat u ook behoorlijk last van reuma heeft; ik weet dat u een ongeluk met de auto heeft gehad en dat u de nek en de rug niet mag belasten; ik weet dat u pas geopereerd bent en misschien wel kanker heeft: ik weet wel dat... .. , maar laten we eerlijk zijn, in principe kunt u toch nog van alles doen. Dat doet u thuis in het huishouden en in de tuin toch ook. Met een beetje goede wil lukt dat best. Maak maar een afspraak met de arbeidsdeskundige, die zal het u allemaal wel uitleggen en ook vertellen in welke baantjes u nog kunt werken. Goede morgen”.

En inderdaad, die computer van die arbeidsdeskundige dat is een echte tovermachine. Wat uw beperkingen en handicaps ook zijn, altijd weet die computer wel een baantje te vinden, dat ergens in Nederland wordt uitgeoefend en waar je bv. het minimumloon mee kunt verdienen. En dan hebt u theoretisch gezien nog zoveel (rest)verdien-capaciteit dat u meestal de WAO kwijtraakt. In die zin stelt dan de arbeidsdeskundige van de GMD zijn advies op naar de bedrijfsvereniging. Een paar weken later krijgt u meestal een afschrift van het advies en dan leest u tot uw verbijstering, dat u geschikt bent voor:

- bloemenschikker (droogbloemen),
- sorteerder van mosselen,
- bonsaiboompjes-kweker,
- liftbediende,
- vuurtorenwachter,
- controleur in een glasfabriek, of
- loempiavouwer.

Met deze baantjes kunt u dit en dit verdienen, bla-bla-bla, dus UW WAO wordt beëindigd.

* Het venijn zit in de vroegere omschrijving van het begrip “passende arbeid” tegenover de huidige wettelijke omschrijving van “passende/gangbare arbeid”.

* “**Passende arbeid**” betekende **vroeger** dat er gekeken werd naar vergelijkbaar werk dat de WAO-er nog kon doen.

* “Passende in de zin van **gangbare arbeid**” **tegenwoordig** betekent dat er gekeken wordt naar alle werk dat iemand nog kan verrichten, ongeacht of het iets te maken heeft met je opleiding of je werkervaring.

Bovendien maakt het niets uit of dat baantje ergens in de omgeving beschikbaar is; als maar ergens in Nederland een beperkt aantal mensen dit vak uitoefenen dan is het algemeen gangbaar. Vandaar ook al die vreemde baantjes die ze u voorspiegelen.

WAO-Klachtenlijn

In het land is inmiddels al wekenlang een WAO-klachtenlijn opengesteld. De medewerkers verbazen zich nog steeds over de duizenden telefoontjes van bezorgde en soms wanhopige mensen, die vooral het gevoel hebben dat ze niet serieus worden genomen.

Het gaat hierbij om (ex-)WAO-ers die bovendien het financiële spookbeeld van eerst de WW en daarna meestal de RWW of de bijstand van de sociale dienst op zich zien afkomen. En vooral dit laatste kan ernstige gevolgen hebben voor de toekomst van je studerende kinderen en voor je eigen huis waar nog een hypotheek op staat; om over de plannen en de toekomst van jezelf en je partner nog maar niet te praten.

Ook zónder die klachtenlijn wisten wij op het kantoor van de bond dit al lang. Heel wat ABW-leden -iedereen met zijn eigen verhaal- zijn namelijk al met dit probleem bij ons op de bezoekdagen geweest.

Door de bestuurder wordt dan in goed overleg met de jurist onderzocht of in dit bijzondere geval het zinvol is, bezwaar aan te tekenen c.q. in beroep te gaan. Wanneer u zelf schriftelijke steun krijgt van uw huisarts of een verklaring van uw specialist over de ernst van uw beperking of handicap, dan is dat natuurlijk van groot belang voor uw beroepsprocedure.

Commentaar regiovakbond ABW

Onze overheid heeft de afgelopen periode uitgeblonken door steeds maar half werk af te leveren.

Men slaagt er keer op keer niet in om belangrijke wijzigingen in het stelsel van sociale zekerheid in samenhang met elkaar door te voeren.

* Natuurlijk is het een goed uitgangspunt dat ook mensen met een handicap of beperkingen nog kunnen werken.

* De betrokkenen zelf willen meestal niets liever dan dat. Als ze maar eerlijke kansen krijgen!

Wanneer je dergelijke maatregelen neemt op het punt van de WAO, dan ben je als overheid óók verplicht om in samenspraak met de werkgevers banen en baantjes te creëren waarin mensen met beperkingen kunnen functioneren.

Zo niet, dan gaat het je als overheid niet aan om éézijdig over de ruggen van de WAO-uitkeringsgerechtigden de kosten te drukken en de cijfertjes kloppend te krijgen. Als je als overheid alléén maar de bordjes verhangt -van de WAO naar de WW- en géén maatregelen treft, die een grote hoeveelheid banen opleveren, dan ben je éézijdig en ordinair bezig. Dan dwing je de mensen naar de andere kant van de Maas te gaan zonder dat je een brug gelegd hebt. Dus een heleboel zullen grofweg verzuipen. Dit kun je als overheid niet maken!

De Sociale Zekerheid staat onder grote druk, dat is duidelijk. De geloofwaardigheid van ieder volgend kabinet zal de RegioVakbond ABW o.a. toetsen aan het vermogen om een beleid te maken dat samenhang vertoont.

Het mag nooit gaan ten koste van een bij voorbaat zwakke groep in de samenleving. Dat is makkelijk zat!

*Daar hebben we neus vol van! Wij als RegioVakbond ABW zullen in de toekomst dit soort mistoestanden nog scherper aan de kaak stellen.*⁶⁹⁹

NIEUW INSIGNE VOOR BONDSJUBILARISSEN.

In het kader van de vele vernieuwingen paste ook een nieuw ontworpen jubileumspeldje.⁷⁰⁰

EINDELIJK EEN NIEUW BONDSKANTOOR

Na een zoektocht van 3 jaar heeft de bond een nieuw geschikt kantoorpand gevonden, Valkenburgerweg 75 in Heerlen. De verhuizing zal in september plaatsvinden. Zo gaat een lang gekoesterde wens van het bestuur gaat dan eindelijk in vervulling.

De eerste 10 jaar zat de bond in een kantoor aan de Sittarderweg. Vervolgens 40 jaar in het huidige pand aan de Ververstraat, nu enigszins uitgeleefd, versleten en te klein; niet meer representatief voor de bezoekers en niet prettig meer om in te werken. Bovendien waren er -mede door het huidige parkeerbeleid van de gemeente Heerlen- in de buurt nauwelijks meer geschikte parkeerplaatsen te vinden. Alternatieven zoals totale renovatie plus een uitbreiding ofwel een nieuwbouw zijn natuurlijk onderzocht, maar ze bleken niet haalbaar.

⁶⁹⁹ Vizier 1994-03

⁷⁰⁰ Vizier 1994-03

Het nieuwe kantoor ligt een paar honderd meter vanaf de Ververstraat. Er zal o.a. nieuw kantoormeubilair en een nieuwe computer worden aangeschaft.⁷⁰¹

DE REGIOVAKBOND ABW STAAT VOOR U KLAAR

Nog uitgebreider dan voorheen wordt de indrukwekkende dienstverlening van de bond op een rijtje gezet.⁷⁰²

**DE REGIOVAKBOND ABW
STAAT VOOR U KLAAR**

- * Zowel op het punt van de Collectieve Belangenbehartiging
- * Als op het punt van de Individuele Belangenbehartiging
- * Als op het punt van de Informatie

Voor wat betreft de Collectieve Belangenbehartiging moet u denken aan:

- * Akties tegen mistoestanden
- * Fusie-onderhandelingen bij ZOL, WPM en SBF
- * Behoud van de werkgelegenheid in Zuid-Limburg
- * CAO-onderhandelingen bij DSM, SEP, Metaal en WSW
- * Sociale plannen
- * Afvloeiingsregelingen
- * Fusies/Overname bedrijf
- * Faillissementen
- * Kadervorming en scholing
- * Bedrijfsledengroepen
- * Arbeidsomstandigheden
- * Ondernemingsraden-, OVO- en RvO-verkiezingen
- * Contacten met directies
- * enz. enz. enz....

En bij de Individuele Belangenbehartiging is de opsomming nooit compleet; maar denk eens aan:

- * CAO-toepassingen
- * Ontslagzaken
- * Formulieren
- * Belasting
- * Ziektewet- en WAO-zaken
- * WW-problemen
- * Bijstandswet
- * Toestanden met GAK en Sociale Dienst
- * Pensioenen
- * Huurrecht/Erfrecht
- * Studiefinanciering
- * Huur/Koop/Contracten
- * Schadeclaims/Overlast
- * Aanrijdingen
- * Vorderingen
- * Procedures
- * Beroepszaken
- * enz. enz. enz....

Hallo !
Het is werkelijk niet te geloven
nog familieleden, burea of co
U zijn, die denken dat ze no
vakbond nodig hebben.
Overtuig ze van het tegend
ze lid van de Regio Vakbo
SLUIT U MASSAAL A
VAKBOND!

VERANDERINGEN IN DE ZIEKTEWET IN HET ZIEKTEWETSTELSE

Jan de Pineut is weer het kind van de rekening.

Sinds 1 januari 1994 is er in de Ziektewet veel veranderd. Ter bestrijding van -bovenmatig- ziekteverzuim heeft de overheid een grotere verantwoordelijkheid bij de werkgever neergelegd. Als een werknemer ziek wordt, heeft hij de eerste twee of zes weken recht op 70% van zijn loon, te betalen door zijn werkgever. Pas daarna krijgt hij ziekengeld van de bedrijfsvereniging. Ook slechts 70% van het loon.

⁷⁰¹ Vizer 1994-03

⁷⁰² Vizer 1994-03

In veel CAO's is nog steeds afgesproken dat de werkgever een aanvulling verstrekt, zodat de werknemer méér krijgt dan die 70% zowel tijdens de eerste twee of zes weken als daarna tot aan het einde van de ziekengeldperiode (in totaal 1 jaar).

Door deze maatregelen hoopt de wetgever dat de werkgever en de werknemer worden geprikkeld om ziekte zo kort mogelijk te laten duren. De verwachtingen in Den Haag zijn over deze veranderingen hoog gespannen.

Een tweede prikkel voor de werkgever is de invoering van premie-differentiatie. Door de differentiatie kan de premie variëren met het gemiddelde ziekteverzuim bij een bepaalde werkgever. Veel ziekte betekent voor de werkgever een hogere premie. Men hoeft geen helderziende te zijn om te voorzien dat de keuringen door de bedrijfsarts strenger zullen worden. Voor de werkgevers betekent veel ziekte immers ook een hogere premie. Maar ook werknemers kunnen er direkt belang bij krijgen zo kort mogelijk ziek te zijn. Daarvoor is reden temeer wanneer de eerste twee ziektedagen geheel voor rekening van de werknemer komen, wat tegenwoordig vaak het geval is.

Prikkels

Op bovengenoemde twee manieren wordt getracht werkgevers (financieel) te dwingen iets aan de arbeidsomstandigheden te doen met als doel minder ziekte-uitval onder werknemers. Bij werknemers wordt evenzeer geprobeerd een groter besef (ook hier financieel) bij te brengen van kosten van ziek zijn, zodat zij zich misschien toch nog eens bedenken voordat zij zich ziekmelden.

De gevolgen voor Jan de Pineut

Wat betekenen deze veranderingen voor ons vakbondslid Jan de Pineut? Jan heeft als gevolg van een ongeval in het bedrijf jaren geleden steeds meer last gekregen van zijn rug. Half maart meldde bij zich ziek bij zijn baas. Iets wat hij tot nu toe nog nooit had gedaan, afgezien van een enkele keer bij een griepje. Al gauw merkte hij aan zijn loonzakje dat de zaken veranderd zijn.

Hij krijgt van zijn werkgever -anders dan vóór 1 januari- nog maar 70% van zijn loon uitgekeerd. Hij heeft ook gemerkt dat niet meer de arts van de bedrijfsvereniging hem controleert maar een "arts van het bedrijf", die natuurlijk vindt dat Jan met een week of drie wel weer aan de slag kan.

"Hij moet flink zijn en bedenken dat ziek zijn hem en zijn baas geld kost. Hij moet het maar weer proberen". Jan voelt daar niets voor en zijn huisarts is het met hem eens, dat hij eerst maar eens goed naar zijn rug moet laten kijken en vooral goed uitzieken.

De risico's

- 1 De veranderingen betekenen voor Jan dat hij er onder de nieuwe regeling financieel op achteruit is gegaan. Bovendien loopt hij een groter risico voor het behouden van zijn baan. Als hij door de bedrijfsarts is "goedgekeurd", moet hij aan het werk.
- 2 Doet hij dat niet, dan bestaat de kans dat hij -als hij thuis blijft- ontslagen wordt wegens "ongeoorloofde afwezigheid". De mening van de huisarts is van veel minder belang dan voor de wijziging van de Ziektewet. Jan kan natuurlijk bij de bedrijfsvereniging een zogenaamde "second opinion" aanvragen, waarvoor hij moet betalen (f35,00) als hij in het ongelijk wordt gesteld. Is dat het geval dan staat vast dat hij niet ziek en arbeidsongeschikt is, met alle gevolgen van dien voor het ontslag. Krijgt hij gelijk dan gaat de bedrijfsvereniging hem ziekengeld betalen. Die kan het weer verhalen op de werkgever.
3. Een derde risico van de invoering van de veranderingen in de Ziektewet (en het Burgerlijk Wetboek: artikel 7a:1638c B) kan zijn dat werkgevers gaan proberen werknemers met een verhoogd ziekerisico uit hun bedrijf te weren. Dat zou kunnen betekenen dat aanstellingskeuringen strenger worden. Hoewel van vele kanten wordt geroepen dat dit niet zal gebeuren -artsen zullen zich daarvoor niet lenen en bovendien valt vooraf moeilijk te voorspellen of iemand ziek wordt- is het bepaald niet ondenkbeeldig dat werkgevers zullen proberen de (financiële) risico's zo klein mogelijk te houden. Een activiteit die werkgevers op het lijf geschreven staat.

Commentaar van onze bond.

Misschien passen deze regels uitstekend in de nieuwe benadering van de sociale zekerheid door de overheid en de werkgevers, in die zin dat er geappelleerd wordt op de eigen verantwoordelijkheid, ook van werknemers. Dat is op zich niet verkeerd. Maar het is een eenzijdige benadering. De werknemer is in dit stelsel altijd de zwakste partij en de werkgever wordt nauwelijks gecontroleerd op zijn handelwijze. Zeker is dat het systeem er niet eenvoudiger op is geworden. Zeker is dat allerlei onbevoegden nu min of meer voor doktertje gaan spelen. Een bepaalde vorm van dreiging en intimidatie zal hier zeker van uitgaan. Het gevolg is dat deze nieuwe regels bij voorbaat slecht uitpakken voor ons vakbondslid Jan de Pineut.

Voor de RegioVakbond ABW is dit meer dan volgende reden om de ontwikkelingen in de sociale zekerheid scherp te blijven volgen, welk kabinet van welke samenstelling of kleur er ook gaat komen.⁷⁰³

JUBILEUM ABW

Onze bond bestaat een halve eeuw. Ons lijfblad is hieraan gewijd in de vorm van een jubileumnummer, voorzien van vele (historische) wetenswaardigheden, interviews en foto's.⁷⁰⁴

Een fraai Delfs blauw jubileumbord werd als cadeau vervaardigd, met daarop de verschillende logo's, die de ABW gehanteerd heeft en een afbeelding van de oorsprong van de bond, de mijnen en een uitbeelding van datgene wat de bond inmiddels geworden is: een bond voor iedereen.⁷⁰⁵

VERENIGINGSNIEUWS

Nieuwe bondssecretaris

Indra Kandhai wordt aangetrokken als nieuwe secretaresse ter opvolging van Henk van den Berg.⁷⁰⁶

Verhuizing bondskantoor

Op 23 september verhuisden wij van oude bondskantoor Ververstraat 2 naar het nieuwe pand Valkenburgerweg [75].⁷⁰⁷

Overlijden oud-hoofdbestuurder

Op 11 september overleed oud-hoofdbestuurder en oud-secretaris Pie Dormans.⁷⁰⁸

REGIO VAKBOND ABW MAAKT ZICH NOG STEEDS STERK VOOR SILICOSE-UITKERING

Groot aantal vakbondsleden in beroep tegen afwijzing.

Voor honderden vakbondsleden bracht de postbode onlangs goed nieuws. Het bleek dat de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers had besloten om hen een eenmalige uitkering van f20.000,- toe te kennen. Helaas kreeg een even groot aantal vakbondsleden het tegenovergestelde bericht: De aanvraag van de uitkering werd afgewezen. Tijdens een keuring zou zijn gebleken dat die oud-mijnwerkers niet voor 30 % of meer door silicose worden gehinderd.

Een van de teleurgestelde vakbondsleden was 'Koempel Jan'. Hij werkte bijna 40 jaar ondergronds in de mijnen Maurits, Emma en Oranje Nassau I. Na de sluiting van de mijnen werd hij afgekeurd en kwam hij in de WAO. Hij heeft vaak te kampen met kortademigheid. Via de huisarts kwam hij uiteindelijk bij een specialist terecht, die constateerde dat Jan meer dan 50% silicose heeft.

De publiciteit rondom de eenmalige silicose-uitkering sterkte Jan in de gedachte dat hij ook voor de schadevergoeding in aanmerking zou komen. Eerst moest hij nog in Maastricht op keuring. De verbazing en de teleurstelling was dan ook groot toen hij, via een ordinaire stencil, las dat zulks niet het geval was. "U voldoet niet aan het medisch criterium dat u voor minstens 30 % in uw functioneren moet zijn beperkt ten gevolge van silicose" stond er in de brief. Maar de specialist had hem toch gezegd dat hij meer dan 50% silicose had.

Boos en verdrietig stapte Jan naar de RegioVakbond ABW, waar hij zijn verhaal deed. "De keuring in Maastricht was waardeloos. Je moest blazen en fietsen, verder niets. Ik had, toen ik na de keuring thuiskwam, niet zo'n goed gevoel. En dat gevoel is bewaarheid geworden."

⁷⁰³ Vizier 1994-03

⁷⁰⁴ Vizier 1994-04

⁷⁰⁵ Vizier 1994-04 (afbeelding), Vizier 1994-05 (afbeelding en omschrijving)

⁷⁰⁶ Vizier 1994-04

⁷⁰⁷ Vizier 1994-05

⁷⁰⁸ Vizier 1994-05

In samenspraak met advocaat mr. Frans Bronneberg besloot Jan in beroep te gaan tegen het besluit van de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers. Bronneberg vertelde hem hoe een en ander in zijn werk gaat. Zo werd onder meer het dossier van “Koempel Jan” opgevraagd. Bovendien werd een andere longarts ingeschakeld, die een medische verklaring heeft afgelegd. Daarin staat dat Jan daadwerkelijk silicose heeft. “Mijn gevoel is inmiddels beter geworden,” vertelt Jan opgelucht. “Kijk, ik reken nergens meer op, maar wat de bond eruit haalt is meegenomen”. Dat de zaak nog niet is afgesloten, mag duidelijk zijn.

De stand van zaken in de silicose-zaak

De silicosekwestie houdt de gemoederen nog steeds bezig. Inmiddels heeft de RegioVakbond ABW namens een groot aantal belanghebbenden een voorlopig bezwaarschrift ingediend bij de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers. In die voorlopige bezwaarschriften is een uitdrukkelijk beroep gedaan op het inzagerecht. De Stichting heeft inmiddels toestemming gegeven om de medische dossiers in te zien. Alle belanghebbenden hebben een afschrift daarvan gekregen.

Namens een groot aantal bezwaarmakers zijn de medische dossiers doorgestuurd naar verschillende longartsen. Die hebben de stukken bestudeerd en een verklaring afgegeven. Die verklaringen zullen worden gebruikt in een aanvullend beroepschrift, dat op dit moment in de maak is.

De Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers heeft een beroepscommissie in het leven geroepen, die de bezwaarschriften moet gaan behandelen. Hoe dat zal verlopen is nog onduidelijk. De RegioVakbond ABW meent dat een onafhankelijke longarts alle medische stukken opnieuw moet bekijken. Die kan dan een oordeel geven of de betreffende patiënt wel of niet in aanmerking komt voor een uitkering.

Komt de bezwarencommissie van de Stichting tot dezelfde conclusie als de ABW, dan meent advocaat mr. Frans Bronneberg dat een groot aantal zaken alsnog gewonnen zal worden.

*Wordt vervolgd!*⁷⁰⁹

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDINGEN

Meermalen in het verleden kregen leden van onze bond een koninklijke onderscheiding voor hun bewezen diensten op velerlei gebied. Ditmaal kreeg o.a. Gerrit Hensen, lid vanaf de oprichting van de bond, tijdens de bezetting was hij zeer betrokken bij sabotage- en langzaamaan-acties. Uiteindelijk was hij vice-secretaris, hoofdbestuurslid en klusjesman en bestuurslid van oude ontspanningscentrum Os Heem in Amblève.

Ook Johan Struver, o.a. oud-hoofdbestuurder en oud-bestuurder van Os Heem, werd onderscheiden.⁷¹⁰

G. Hensen en J. Struver, onderscheiden door de burgemeester van Heerlen, resp. Kerkrade.⁷¹¹

Als anecdote vertelde hij het volgende. In 1961 werd hij lid van de toenmalige ABWM. Nadat hij eerst jaren was georganiseerd bij de Katholieke Mijnwerkersvakbond. “Ja, ik weet nog goed hoe dat kwam. Het was rond carnaval. En je weet dat carnaval in Limburg heilig is. Op maandag en dinsdag hadden we altijd verlof. Maar in dat jaar kregen we met 18 mensen te horen dat we carnavalsdinsdag op middagdienst moesten komen. Daar waren we het helemaal niet mee eens. Onze vakbondsman, die overigens was vrijgesteld van werk, kon niets voor ons doen. En dus zijn we naar de man van de ABWM gegaan. Die regelde dat we ook op carnavalsdinsdag konden thuisblijven. Je begrijpt dat we toen lid zijn geworden van de ABWM. Dat was in 1961”, aldus Struver.⁷¹²

⁷⁰⁹ Vizier 1994-05

⁷¹⁰ Vizier 1994-05

⁷¹¹ Vizier 1994-05 (Hensen); Vizier 1994-06 (Struver)

⁷¹² Vizier 1994-06

OPEN HUIS DRUK BEZOCHT_(opening nieuw bondskantoor)

Op 4 november werd het nieuwe bondskantoor officieel geopend door de burgemeester d.m.v. het onthullen van een staand kunstwerk vol ABW-symboliek, in de hal. Het is een oud, karakteristiek pand, maar toch modern. Oud en nieuw gaan hand in hand, een symbool voor de [jubilerende] bond. Daarom is dat pand een verstandige keuze, aldus de burgemeester. De opening vond plaats in het bijzijn van een vijftig-tal genodigden.⁷¹³

DE GEZONDHEIDSZORG⁷¹⁴

Onder de titel "Zorg om de Gezondheidszorg" stond er een aantal jaren geleden een artikel in Vizier. Sindsdien is het er niet beter op geworden. Integendeel! We hebben nog steeds grote zorgen om de gezondheidszorg. Het streven naar beheersbaarheid van kosten in de gezondheidszorg is daarmee debet aan.

Dat begon in de jaren tachtig. Toen werd de aanzet gegeven om te komen tot een volksverzekering voor de gezondheidszorg. Maar alle plannen die werden ontwikkeld werden steeds weer gewijzigd. Dat was een gevolg van het feit dat in elk van de drie kabinetten Lubbers een andere bewindsman op het ministerie van Volksgezondheid verscheen. Vooruitgang werd er dientengevolge nauwelijks geboekt. Alleen de kosten voor de verzekerden gingen steeds drastisch omhoog.

Weet u nog hoe het vroeger was?

Voor iedere beurs was er een passende ziektekostenverzekering op maat. Dit hield het volgende in:

- * Voor de loontrekkende, tot een bepaald bruto-inkomen, was er de verplichte ziekenfondsverzekering.
- * Voor de kleine zelfstandige, tot een bepaald inkomen, bestond de mogelijkheid zich te verzekeren op basis van de vrijwillige ziekenfondsverzekering.
- * Ambtenaren vielen onder de ambtenaren-ziektekostenverzekering (bekend als de I.Z.A.-regeling).
- * Bejaarden werden ondergebracht in de bejaardenziekenfondsverzekering.
- * Tenslotte was er voor alle groepen die niet onder een van de voorgaande verzekeringen vielen, de particuliere ziektekostenverzekering.

Wij erkennen dat je een systeem niet tot in eeuwigheid kunt blijven gebruiken. Je zult rekening moeten houden met de veranderingen op het maatschappelijk vlak alsmede met de ontwikkelingen in de gezondheidszorg zoals:

- * De technieken zijn sterk verbeterd door verdergaand onderzoek c.q. betere en nieuwe apparatuur.
- * Patiënten zijn veel mondiger geworden en vragen om meer en duurdere behandelingen.
- * De vergrijzing van de bevolking betekent dat er langer en frequenter een beroep op de gezondheidszorg zal worden gedaan.

Hierdoor zijn de kosten van de gezondheidszorg flink gestegen. En dat is in de jaren tachtig mede aanleiding geweest om diverse soorten ziektekostenverzekeringen drastisch te wijzigen.

April 1986

Vanaf 1 april 1986 werd de hakbijl gebruikt en vlogen de spaanders in het rond. Het resultaat was dat:

- * Voor loontrekkenden, tot een bepaald bruto-inkomen, de verplichte ziekenfondsverzekering bleef bestaan.
- * Voor ambtenaren de I.Z.A.-regeling onveranderd bleef bestaan.
- * Voor alle andere categorieën bleef alleen maar de particuliere ziektekostenverzekering over.

Dit hield in dat bejaarden met een inkomen tot een bepaalde hoogte konden overstappen naar de verplichte ziekenfondsverzekering. Bejaarden met een inkomen boven de gestelde norm dienden zich daarentegen te wenden tot de particuliere ziektekostenverzekeraars, die verplicht werden deze groepen tot hun verzekering toe te laten. Voorts werd vastgelegd dat werkenden bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd verzekerd bleven in de verzekering waartoe zij behoorden voor het bereiken van de 65-jarige leeftijd. Al heel snel werd duidelijk dat een aantal verzekerden, bij bereiken van de 65-jarige leeftijd, hun inkomen aanzienlijk omlaag zagen gaan. Door de genomen maatregel moesten zij echter in de dure particuliere ziektekostenverzekering blijven. Na langdurig overleg werd voor deze groep een z.g. standaardpakketpolis samengesteld.

Bezuinigingsmaatregelen

Naast het liquideren van een aantal verzekeringsvormen werd er nog een groot aantal bezuinigingsmaatregelen doorgevoerd:

- * De medicijnknaak. Voor elk verstrekt medicijn moest de patiënt een bijdrage betalen van f2,50 tot een maximum van f 125,- per persoon per jaar.

⁷¹³ Vizier 1994-06

⁷¹⁴ Vizier 1994-06

* Het specialistengeeltje. Een bijdrage van f25,- voor elk bezoek aan de specialist tot een maximum van f 75 perpersoon per jaar.

Al heel snel werd duidelijk dat administratie en uitvoering van deze maatregelen niet werkten en bovendien te duur waren. Ze hebben dan ook niet lang stand gehouden.

* Nominale premies. Om toch de patiënten op te zadelen met de steeds stijgende kosten worden vervolgens zogenaamde "nominale premies" geheven. De nominale premie voor het ziekenfonds bedraagt thans f 16,50 per persoon per maand, kinderen betalen de helft. De nominale premie van de AWBZ (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten) bedraagt thans f 12,65 per maand per persoon. Kinderen betalen de helft.

* Geneesmiddelen-vergoedingssysteem. Per 1 januari 1992 is het geneesmiddelen-vergoedingssysteem ingevoerd. Een en ander betekent dat voor bepaalde geneesmiddelen een eigen bijdrage verschuldigd is.

* Eigen bijdrage. Sinds 1 januari 1994 moet er tenslotte een eigen bijdrage betaald worden van f200,- per persoon per jaar voor kunst- en hulpmiddelen die vallen onder de AWBZ.

Juli 1994

Na lang lobbyen kunnen vanaf 1 juli 1994 bejaarden met een bescheiden pensioeninkomen die vastgekluiserd zaten aan de dure particuliere verzekering hier vanaf. De maatregel is uitgewerkt in de z.g. Wet Van Otterloo.

Verzekerden van 65 jaar en ouder met een bruto-jaarinkomen van niet meer dan f 30.500,- kunnen toetreden tot de verplichte ziekenfondsverzekering. Voor gehuwden geldt deze inkomensgrens voor ieder afzonderlijk. Heeft echter een van beiden een inkomen boven f 30.500,- dan moeten beiden verzekerd worden via de particuliere ziekenkostenverzekering.

Tegelijkertijd werd echter besloten dat verzekerden van 65 jaar en ouder die op 1 juli 1994 verzekerd waren krachtens de verplichte ziekenfondsverzekering, en een jaarinkomen genoten van meer dan f 30.500,- verplicht werden toe te treden tot een particuliere ziektekostenverzekeraar.

Voor de ene groep een belangrijk voordeel, voor de andere groep helaas een fikse aantasting van de koopkracht. Begrijpelijk dat de doorsnee burger door de bomen het bos niet meer ziet. De doelstelling "invoeren van een volksverzekering ziektekosten", is voorlopig in de ijskast gezet. Alle kostenverhogingen blijven echter gehandhaafd. Het huidige kabinet, met als bewindsvrouw voor Gezondheidszorg minister Borst, heeft gezegd dat er voorlopig rust moet komen in de gezondheidszorg. De stijgende kosten, door het ministerie begroot op 1.6 miljard gulden zullen ergens gedekt moeten worden. De minister heeft samen met het kabinet al aangegeven op welke wijze dit dient te gebeuren.

Nieuwe voorstellen

En natuurlijk wordt er weer een aanslag gepleegd op de beurs van de verzekerden. De voorstellen, die moeten ingaan op 1 januari 1995 zijn:

* Invoeren van een eigen risico van f200,- per verzekerde per jaar. De patiënt betaalt de eerste f200.- zelf, derest doet de verzekering.

* Het heffen van een eigen bijdrage voor een aantal vormen van hulp, eventueel met een inkomensafhankelijk maximum. Welke vormen van hulp zijn nog niet bekend.

* Het verlagen van de tandartshulp. Alleen de preventieve zorg blijft over, zoals eenmaal per jaar gebitscontrole en verwijdering van tandsteen.

* Het schrappen van de vergoedingen voor fysiotherapie. Mogelijk dat hiervoor een eigen bijdrage gevraagd wordt.

* Verder heeft de minister aangekondigd dat er gesprekken op gang komen met de specialisten en hulpverleners, die moeten leiden tot een doelmatiger werkwijze. Bij haar vorige baas heeft de minister geleerd dat er te vaak en onnodig operatief wordt ingegrepen. Onderzoeksgegevens van patiënten moeten worden doorgegeven aan andere specialisten waar de patiënt in behandeling is. Nu laat iedere specialist steeds opnieuw een onderzoek Instellen.

* Verlaging van honorarium voor bepaalde diensten dient eveneens bespreekbaar te zijn.

Minister Borst mag dan wel stellen dat er voorlopig rust moet zijn in de gezondheidszorg. De voorgestelde maatregelen betekenen voor de burgers die wederom geconfronteerd worden met lastenverzwaring beslist geen rust. Bovendien draagt dit niet bij tot een structurele oplossing. Alleen voor het komende jaar wordt het financiële gat gedicht. Voor 1996 volgt er mogelijk weer een aanslag op de portemonnee.

ABW COMMENTAAR

De Regio Vakbond ABW is van mening dat de aanpak om te komen tot de "invoering van één volksverzekering ziektekosten" voortgezet dient te worden. Wij realiseren ons heel goed dat de kosten in de gezondheidszorg de komende jaren gewoon blijven stijgen.

Het dragen van deze hogere lasten dient zo opgelost te worden dat de sterkste schouders ook de zwaarste lasten dragen. Hieronder volgen enkele gedachten die mogelijk kunnen bijdragen tot een oplossing:

- De nieuwe volksverzekering ziektekosten en de AWBZ oude stijl moeten gescheiden blijven.
- Onder de AWBZ moeten alleen maar bijzondere ziektekosten vallen, zoals verpleegklinieken, inrichtingen voor gehandicapten e.d. In feite dezelfde categorieën als op dit moment. De premie AWBZ dient, zoals dit nu ook gebruikelijk is, geheven te worden via de belasting. Het percentage dient in overleg te worden vastgesteld.
- Alle andere kosten ook voor kunst- en hulpmiddelen moeten naar de nieuwe volksverzekering ziektekosten. Iedere inwoner van Nederland moet hiervoor verzekerd worden. De premie, die in overleg moet worden vastgesteld, dient via loon, salaris of uitkering geheven te worden. Het maximum bedrag waarover premie wordt geheven zal drastisch omhoog moeten. Niet-loontrekkenden, zoals kinderen of verzorgende echtgenote, kunnen als medeverzekerden worden aangemerkt.
- Als een verzekerde een meer uitgebreid pakket wenst dan hetgeen wordt aangeboden, moet de mogelijkheid bestaan hiervoor een aanvullende verzekering af te sluiten.
- Alle bestaande nominale premies en eigen bijdragen of eigen risico's moeten verdwijnen.
- De vast te stellen (inkomens)afhankelijke premies moeten kostendekkend worden vastgesteld.

*Los van de vraag of het voor deze of gene verzekerde voordelig of nadelig zal uitpakken, lijkt dit systeem ons het meest redelijk. Sterke financiële schouders kunnen ook grotere financiële lasten dragen!*⁷¹⁵

Aktueel sociaal beleid. Loongrens en maximum dagloon ziekenfondswet

In een advies aan de regering adviseert de Ziekenfondsraad om de loongrens voor de Ziekenfondswet in 1995 te verhogen van 58.100 naar 58.950 gulden. Het maximum-premiedagloon gaat van 190 naar 195 gulden. Verwacht wordt dat dit advies wordt overgenomen.

Ook de loongrens in relatie tot de inkomensgrens voor 65-plussers zal binnenkort door de onder de loep worden genomen.⁷¹⁶

1995

NIEUWE UITDAGINGEN IN 1995

Terugblikkend op 1994, heeft de bond een historisch en spectaculair jaar achter de rug, het 50-jarig bestaansfeest; de huldiging van de gouden jubilarissen, het betrekken van het nieuwe bondskantoor en alle publiciteit rondom deze activiteiten. Daarnaast is er vooral geknokt. Geknokt voor het behoud van werkgelegenheid en tegen de afbraak van de sociale zekerheid.

De ABW-kaderleden hebben succesvol meegedaan aan diverse OR-verkiezingen. Een record aantal leden hebben gebruik gemaakt van de individuele belangenbehartiging tijdens de spreekuren op dinsdag en donderdag, zo memoreert voorzitter Leo Noy.

En in 1995 ziet hij *nieuwe uitdagingen*. Het hoofdbestuur is bezig met het uitzetten van de beleidslijnen voor 1995:

- Hoe kan het netwerk van contactpersonen / kaderleden in verschillende bedrijfstakken worden uitgebreid?
- Hoe kan informatie naar leden nog sneller en dus ook actueler worden?
- Hoe kunnen kaderleden enthousiast gemaakt worden voor bestuursfuncties op diverse niveaus?
- Hoe kunnen huidige bestuursorganen op deze ontwikkeling inspelen of heeft de structuur van de bond een face-lift nodig?

Het scholingsprogramma begint handen en voeten te krijgen. Het PR-beleid zal nog meer gestalte krijgen. Een voorbeeld hiervan is een in de maak zijnde nieuwe ABW-folder.

Politiek-sociaal-economisch gezien verwacht de voorzitter voor 1995 het volgende.

Politiek paars zal nu echt met de billen bloot moeten. Tot nu toe viel er niet veel te lachen. Geen enkele groepering is tevreden. Iedereen is in zijn beurs gepakt.

En de nieuwe arbeidsplaatsen -waar de toekomst van dit kabinet van afhangt- verschijnen nog niet aan de horizon. De overheid, de werkgevers en enkele grote bonden preken weer teksten als "verdere herverdeling van arbeid", "nog meer flexibiliteit in de bedrijfstijd, arbeidsduur, arbeidsovereenkomsten en beloning", "het zonodig loslaten van het minimumloon" en "meer resultaat-*afhankelijke loon-bestanddelen*".

⁷¹⁵ Vizier 1994-06

⁷¹⁶ Vizier 1994-06

Zijn dit teksten tegen beter weten in, of gaat er echt iets positiefs gebeuren? Het jaar 1995 geeft de politiek en de werkgevers een laatste kans om vóór het jaar 2000 nog een brug te slaan over de almaar groter wordende kloof in Nederland tussen mensen met en mensen zónder werk, tussen rijk en arm.

De RegioVakbond ABW gaat ook in 1995 voor structureel vast werk, voor minimaal koopkrachtbehoud en voor het veilig stellen van de sociale zekerheid, zeker voor de minst draagkrachtigen.

Partijen zullen ontdekken dat per bedrijfstak en meestal zelfs per bedrijf MAATWERK nodig is. En voor LOKAAL of REGIONAAL MAATWERK moet je nou typisch bij de RegioVakbond ABW zijn. Het is onze specialiteit!⁷¹⁷

INDRA KANDHAI DE EERSTE VROUWELIJK VAKBONDSBESTUURDER

Uitgebreid wordt de opvolger van secretaris Henk van den Berg, sinds 1 september 1994 actief als vakbondsbestuurder voorgesteld.⁷¹⁸

I. Kandhai

W. Cobben

OVERLIJDEN OUD-VOORZITTER

Op 18 januari overleed oud-voorzitter Wiel Cobben. Hij was van 1975-1980 voorzitter, de periode waarin de bond getransformeerd werd van mijnwerkersbond naar een vakbond voor iedereen.⁷¹⁹

DE STAND VAN ZAKEN IN DE SILICOSEKWESTIE

Nog voor de jaarwisseling deed de silicose-kwestie weer van zich spreken. Krantenkoppen als: "Nieuwe hoop op ereschuld voor 1100 ex-kompels". Wat is er aan de hand?

Er is in december 1994 namens één koppel een kort geding aangespannen. De Stichting Silicose Oud-Mijn werkers, die beslist of ex-kompels wel of niet een uitkering krijgen, moet deze ex-koppel binnen één maand (dus vóór 31 januari 1995) laten weten of hij al dan niet in aanmerking komt voor een silicose-uitkering van f 20.000,-. De rechter vindt dat de Stichting onzorgvuldig heeft gehandeld door een beslissing op een in juni 1994 ingediend bezwaarschrift steeds voor zich uit te schuiven. Mr. Stevens, vice-president van de rechtbank in Maastricht heeft nu bepaald dat voor elke dag dat de Stichting te laat is, zij f 200,- aan deze oud-koppel moet betalen.

Met name het feit dat de rechtbank, sector Bestuursrecht, deze procedure bevoegd acht - dat betekent dat zij vindt dat zij over deze kwestie mag oordelen - kan worden gezien als een doorbraak. Betekent dit nu dat alle ex-kompels in beroep kunnen gaan bij de rechtbank tegen de afwijzing van de silicose-uitkering? Nee, daarover bestaat nog steeds onzekerheid. De rechtbank heeft slechts in een kort geding-procedure een zeer voorlopig oordeel gegeven over slechts één silicose-zaak. Het is niet uitgesloten dat in een bodemprocedure alsnog blijkt dat de sector Bestuursrecht bij de rechtbank niet bevoegd is. Maar wat gebeurt er als de bestuursrechter uiteindelijk wel bevoegd is? In dat geval zal de RegioVakbond ABW, namens haar leden, beroep instellen bij de Arrondissementsrechtbank in Maastricht. De handelswijze van de Stichting wordt dan getoetst door onafhankelijke rechters. Vervolgens is nog hoger beroep mogelijk bij de Centrale Raad van Beroep in Utrecht. Dan is er overigens nog een lange weg te gaan die nog enkele jaren kan duren.

Voor de meesten komt echter op korte termijn (enkele maanden) duidelijkheid. De ABW zal dan met elk vakbondslid apart contact opnemen en de situatie bespreken.

Wij houden u dus op de hoogte.⁷²⁰

⁷¹⁷ Vizier 1995-01

⁷¹⁸ Vizier 1995-01

⁷¹⁹ Vizier 1995-02

⁷²⁰ Vizier 1995-02

DE AANHOUDER WINT

Opmerkelijk is vaak de vastberadenheid van onze leden bij een juridische procedure. Zo ook in het geval van een van onze oudste vakbondsleden (87 jaar), die een verzoek heeft ingediend om als burger oorlogsslachtoffer erkend te worden en zodoende aanspraak te kunnen maken op een uitkering ingevolge de Wet Uitkering Burger oorlogsslachtoffers (WUBO).

Ons vakbondslid werd tijdens de oorlog opgepakt door de Duitsers. Vervolgens is hij in Duitsland tewerkgesteld. Die verschrikkelijke tijd heeft hij gelukkig overleefd. Zoals zo vaak komen weggestopte gevoelens echter pas na jaren tot uiting. Het vakbondslid kreeg slapeloze nachten en de beelden van vroeger kwamen weer boven. Een erkenning als oorlogsslachtoffer werd echter steeds afgewezen.

De bond is toen een gerechtelijke procedure begonnen voor het vakbondslid. Na enkele jaren juridische strijd werd de zaak gewonnen. Aan het vakbondslid is alsnog een toelage ingevolge de WUBO toegekend. Hij heeft dus alsnog erkenning gekregen.

Bovendien krijgt hij op zijn respectabele leeftijd uiteraard ook altijd steun van de bond.⁷²¹

WAO-KRONKELS

Het nieuwe keuringssysteem dat wordt toegepast door de keuringsartsen van de GMD bij het herkeuren van bestaande WAO-gevallen en bij keuring van de nieuwe instroom voor de WAO, krijgt veel negatieve kritiek van alle betrokkenen en natuurlijk van de vakorganisaties en maatschappelijke instellingen. En die negatieve kritiek is volkomen terecht.

Chronisch zieken en zelfs terminale patiënten krijgen bij de herkeuring of de keuring te horen dat zij nog in staat geacht worden tot reguliere arbeid in passende functies. Vrijwel alle herkeuringen eindigen in een forse verlaging van de mate van arbeidsongeschiktheid en veelal volgt er een totale afschaffing naar minder dan 15%.

Voor de nieuwe instroom is het toekennen van een volledige arbeidsongeschiktheid een zeldzaamheid.

Van het ene uiterste naar het andere

Velen vragen zich af wat er eigenlijk is gebeurd? Meer dan 25 jaar is toch alles goed gegaan, waarom moet het dan nu ineens anders? Wij hebben u in eerdere artikelen over het sociale klimaat in Nederland uitgelegd op welke wijze onze volksvertegenwoordigers te werk gaan. Het is met de WAO-situatie precies hetzelfde: van het ene uiterste naar het andere. Voorheen groeiden de bomen tot in de hemel, nu wordt alles van waarde tot op de grond toe afgebroken.

Was het in het verleden gebruikelijk dat bijvoorbeeld een verkeersvlieger, die zijn eigen werk niet meer mocht uitvoeren omdat hij bilddragend werd, een volledige WAO-uitkering kreeg toegekend; tegenwoordig vindt men het normaal dat een terminale kankerpatiënt nog in staat geacht wordt om reguliere passende arbeid te verrichten en derhalve een lage of zelfs in het geheel geen WAO-uitkering meer ontvangt.

De politici hebben boter op hun hoofd

Wie en wat is dan de oorzaak van deze plotselinge omslag? Naar onze mening is de overheid zelf schuld aan deze hele situatie. Tijdens de gehouden enquête over deze sociale verzekering is een en ander duidelijk aan het licht gekomen. Iedereen wist dat de WAO ook vaak oneigenlijk werd toegepast. Niemand uit politieke kringen durfde er iets aan te doen in de vorm van wetswijzigingen.

De wetswijziging in het stelsel van sociale zekerheid per 1 juni 1987 beoogde op termijn een besparing van ruim 400 miljoen gulden. Het tegendeel was de uitkomst. De kosten werden zelfs hoger door veranderde uitvoeringsmaatregelen. Tijdens de gehouden enquête is de Zwarte Piet regelmatig over tafel geschoven. Werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers werden als zondebokken afgeschilderd. Deze hebben de wet niet gemaakt. Zij hebben de wet uitgevoerd. En daar waar de wet mogelijkheden bood, is er dankbaar gebruik van gemaakt. Dat onze volksvertegenwoordigers boter op hun hoofd hebben, is tijdens de enquête wel duidelijk gebleken. Bang voor stemmenverlies, heeft niemand de kat de bel aangebonden. In de zomer van 1991 is uiteindelijk de knuppel in hoenderhok gegooid. Het resultaat voor bepaalde politieke partijen hebt u allen kunnen waarnemen. Thans is het echter zover dat de ene na de andere politieke partij met verdergaande voorstellen komt aandragen om het sociale stelsel dat nog overeind is gebleven, verder af te breken.

Wanneer een en ander tot een definitieve oplossing zou leiden, ware er nog enigszins begrip voor op te brengen. Het hele gedoe levert echter niets anders op dan een verschuiving. Degene die tijdens de herkeuring geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt wordt verklaard, verhuist van het WAO-loket naar het WW-loket en later naar het bijstandloket. De uiteindelijke bezuiniging wordt gevonden in de lagere bijstandsuitkering en het interen op

⁷²¹ Vizier 1995-02

vermogen (opeten eigen woning). Of dit alles opweegt tegen de spanningen en het indringende beroep op de gezondheidszorg, is nog maar de vraag.

In het jaar 1995 werden weer veel mensen herkeurd. Allerwegen is al reeds gepleit om te stoppen met het onredelijke keuringsstelsel voor deze groep arbeidsongeschikten. Zij hebben een leeftijd die zonder meer geen kans geeft op de arbeidsmarkt. Wij als Regio-Vakbond ABW sluiten ons nogmaals voor 100% bij deze eis aan.⁷²²

DE STAND VAN ZAKEN IN DE SILICOSE-KWESTIE (vervolg)

Op 15 maart 1995 was de stand van zaken dat inmiddels 16 leden van onze vakbond hun procedure tegen de Stichting Silicose gewonnen hebben. Zij komen hierdoor alsnog in aanmerking voor de eenmalige silicose-vergoeding van f 20.000 per persoon. Voor veel bondsleden is de zaak nog in behandeling.⁷²³

MANIFESTATIES TEGEN INGEPEN IN DE WAO

De maand maart heeft in het teken gestaan van manifestaties en protestbijeenkomsten tegen de ingrepen in de WAO. Natuurlijk, want er waren Provinciale Statenverkiezingen en daarom moest iedereen weer iets roepen om de kiezers gunstig te stemmen.

Beter was geweest dat de grote vakcentrales en de dames en heren politici NIET hadden zitten slapen bij het tot stand komen en later nog verder verslechteren van de WAO in 1991, 1992 en 1993. Nu moet er weer gerepareerd worden wat eerder zomaar is weggegeven.

De RegioVakbond ABW heeft al vele malen hard aan de bel getrokken over het slechte, nieuwe en onmenselijke beleid op het punt van de keuringen en herkeuringen. Dit heeft niets meer met sociale zekerheid te maken!! Gelukkig zijn nu meer partijen wakker geworden. De politieke druk moet verder worden opgevoerd, ook na de verkiezingen!⁷²⁴

HERSTRUCTURERING VAN DE SOCIALE WERKVOORZIENING IN OOSTELIJK ZUID-LIMBURG

Het plan bestaat sinds 1993. Om dit plan nader uit te werken werd toentertijd besloten een onderzoek hiernaar te doen. Door velerlei redenen zijn de aanbevelingen en uitwerking van dit onderzoek vertraagd. In september 1994 heeft het bureau Berenschot op verzoek van het Schap OZL een second opinion gegeven over het eerdere rapport van Coopers en Lybrand. Dit tweede onderzoek heeft ertoe geleid dat op 20 december 1994 een besluit door het algemeen bestuur van het Schap OZL is genomen. Er zal worden overgegaan tot het oprichten van een structuur NV middels een stappenplan. Dit gaat uit van een vulling van de structuur medio 1995. De verdere uitvoering moet plaatsvinden in 1996 en later. Bij operaties die grijpend van aard en omvangrijk zijn en uiteraard de personele consequenties in kaart worden gebracht, zowel rechtspositioneel als arbeidsvoorwaardelijk.

Intussen is door de overlegorganen van de drie werkverbanden een overlegplatform ingericht dat zich voornamelijk bezig zal gaan houden met inrichten van de structuur N.V. en het voorbereiden van de OR. In dit platform hebben namens de ABW zitting John Oostdijk (SBF/SEF) en Jo Ritzen (WPM).

Op 26 januari j.l. werden de vakbonden uitgenodigd voor het overleg inzake de nieuwe structuur N.V. Uit dit overleg is niets bijzonder voortgekomen. Namens de ABW-leden zal vakbondsbestuurder Walter Kunstek -bijgestaan door meerdere delegatieleden- deze besprekingen voeren.

De vakbonden die bij dit proces zijn betrokken hebben onderling afgesproken de delegaties zo in te richten dat alle soorten arbeidsvoorwaarden en rechtsposities zijn vertegenwoordigd. Binnen de bond is er uit de drie betreffende werkverbanden een groep kaderleden geformeerd die als klankbord gaat opereren voor de ABW-delegatie. Zodra er nieuwe ontwikkelingen of voorgenomen besluiten zijn zullen wij u op hoogte houden.⁷²⁵

SCHOLINGSPROGRAMMA KADERLEDEN

In het najaar heeft de bond een uitgebreid scholingspakket voor kaderleden in petto. Kaderleden zijn immers een belangrijke schakel tussen de leden en de bond.⁷²⁶

INTERVIEW MET THIJNS WÖLTGENS, KENNER VAN MIJNWERKERSVAKBONDEN

Burgemeester Thijs Wöltgens van Kerkrade schreef in 1965 een scriptie over de mijnwerkersvakbonden, getiteld "Mislukte doorbraak"⁷²⁷, zo deelde hij tijdens een uitgebreid interview mede. Uiteraard speelt onze bond ook een

⁷²² Vizier 1995-03

⁷²³ Vizier 1995-03

⁷²⁴ Vizier 1995-03

⁷²⁵ Vizier 1995-03

⁷²⁶ Vizier 1995-03

⁷²⁷ Het verscheen ook in boekvorm: Wöltgens, M.A.M., Geschiedenis van de socialistische mijnwerkersbond 1909-1965, Valkenburg 1974

rol in dat verhaal, sterker, Thijs ontmoette zelfs onze eerste (oud) voorzitter “Den Exter” in levende lijve. Het interview vond plaats n.a.v. Thijs’ toespraak, gehouden tijdens het decoreren van Johan Struver op de feestmiddag, het 50-jarig bestaansfeest ABW, 23 sept. 1994. Overigens bevat het vraaggesprek een kort- en bondig beeld Wöltgens visie op een facet van de mijngeschiedenis.⁷²⁸

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING VOOR OUD-VOORZITTER

Oud voorzitter Wiel Smeets werd koninklijk onderscheiden vanwege zijn politieke en maatschappelijke verdiensten. Hij was o.a. jarenlang raadslid in Klimmen.⁷²⁹

BELANGRIJKE OVERWINNING SILICOSE-KWESTIE WEDUWEN

De RegioVakbond ABW heeft namens een zevental weduwen beroep ingesteld tegen de afwijzing van hun verzoeken om toekenning van de eenmalige silicose-uitkering. De Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers keerde geen geld uit aan de weduwen omdat hun echtgenoten vóór 16 december 1992 zijn overleden.

De RegioVakbond ABW is van mening dat de datum 16 december 1992 niet eerlijk is. Immers, alle weduwen hebben dezelfde ellende meegemaakt. Een datum noemen is in deze kwestie dan niet gepast. Bovendien heeft het noemen van een datum oneerlijke gevolgen. De overheid heeft met de regeling juist de bedoeling gehad om de ereschuld voor iedereen in te lossen. Verder werkt de datum discriminerend ten opzichte van vrouwen. Voor mannen is immers geen enkele datum van toepassing. Een groot aantal weduwen worden echter in hun belangen belemmerd omdat zij “vrouw” zijn. Ook dit is niet juist en in strijd met de wet.

Op vrijdag 21 april 1995 heeft de rechtbank te Maastricht uitspraak gedaan in deze silicose-kwestie. De rechtbank heeft het beroep van de weduwen gegrond verklaard en de besluiten van de stichting vernietigd. Dit betekent dat de Stichting Silicose Oud Mijnwerkers met inachtneming van de uitspraak van de rechtbank nieuwe besluiten moet nemen. Een week later is de motivatie van de rechtbank vrijgegeven. Daarin staat: “De peildatum 16 december 1992 is vanuit het oogpunt van het wekken van gerechtvaardigde verwachtingen niet alleen ten aanzien van oud mijnwerkers ondeugdelijk, maar evenzeer ten aanzien van de weduwen van overleden oud-mijnwerkers. De rechtbank merkt in dit verband op dat de keuze door de stichting van de datum 16 december 1992 vooral lijkt te zijn ingegeven door financiële overwegingen, terwijl het door de staatssecretaris aan de stichting beschikbaar gestelde budget na deze datum een zeer aanzienlijke verruiming heeft ondergaan”.

Wanneer de stichting onverhoopt beroep aantekent tegen de uitspraak van de rechtbank, dan zal opnieuw een juridisch gevecht plaatsvinden. Mocht de uitspraak van de rechtbank in stand blijven, dan is de zaak definitief gewonnen. Mocht in hoger beroep echter blijken dat de rechtbank zich heeft vergist, dan is de zaak alsnog verloren. Voorlopig is de stemming echter positief en is de RegioVakbond ABW van mening dat de uitspraak van de rechtbank te Maastricht in stand blijft.

Frans Bronneberg, de advocaat die namens de ABW voor de weduwen heeft gevochten, verklaarde na de uitspraak blij te zijn dat de zaak gewonnen is.

“Door de uitspraak van de rechtbank bestaat er een reële kans dat alsnog, een groot aantal mensen in aanmerking komen voor de eenmalige uitkering”.⁷³⁰

JUBILARISSEN OP HET BONDSKANTOOR

Onlangs had de RegioVakbond ABW weer iets te vieren, want er waren op het bondskantoor twee jubilarissen, die beiden 10 jaar in dienst zijn van de RegioVakbond ABW. De jubilarissen zijn onze administratief medewerkster Bianca Geitz, sinds 1 maart 1985 in dienst, met als hoofdtaak de boekhouding en onze bondsvoorzitter Leo Noy, in dienst sinds 1 april 1985, sinds 1986 voorzitter. Hij stelt zich ten doel de vakbond gezond over de eeuwwisseling heen te tillen.⁷³¹

De beide jubilarissen

⁷²⁸ Vizier 1995-03

⁷²⁹ Vizier 1995-04

⁷³⁰ Vizier 1995-04

⁷³¹ Vizier 1995-04

BIJZONDERE LEDENVERGADERING BONDSGROEP

Voor het eerst in de geschiedenis van onze bond waren voor de algemene ledenvergadering van de bondsgroep gepensioneerden sprekers aangetrokken, die geen lid waren van onze vakbond.⁷³²

BOUWSTAKING EN HAAR GEVOLGEN

Door de zeer lange bouwstaking heeft het werk bij veel bedrijven stilgelegen. Ook bedrijven buiten de bouwsector hebben te kampen gehad met de gevolgen van de staking. Omdat de staking erg lang duurde, hebben tal van werknemers verzocht of zij een beroep konden doen op een WW-uitkering van de bedrijfsvereniging. Het betreft hier met name metaalbedrijven die veel goederen en diensten leveren aan de bouwsector.

Op 28 maart is besloten dat de werknemers in de metaalnijverheid die als gevolg van de bouwstaking werkloos zijn geworden, in aanmerking kunnen komen voor een werkloosheidsuitkering.

Tijdens de bezoeken werd de bond met veel vragen geconfronteerd over de staking en de gevolgen. Één grote vraag bleef open. De bedrijfsvereniging betaalt de WW-uitkering (in beginsel 70% van het laatstverdiende loon), maar wie betaalt de overige 30%? De werkgever dient dat aan te vullen. Mocht die dat weigeren, dan helpt de vakbond u verder.⁷³³

BASIS-INKOMEN VOORALSNOG EEN SPROOKJE

Zo af en toe duikt het fenomeen basis-inkomen op in de kranten. Een aantal (vermeende) deskundigen, een paar politieke partijen en een aantal vakbondsbestuurders zijn van mening dat het invoeren van een basis-inkomen het ei van Columbus is om: a) de werkloosheid op te lossen; b) de problemen rondom de sociale uitkeringen een halt toe te roepen.

Als het basis-inkomen zo hoog is dat men er van rond kan komen, zullen een aantal mensen geen aanspraak meer maken op een arbeidsplek. Er komt dan meer ruimte op de arbeidsmarkt. Is het basis-inkomen aan de lage kant, dan zal er meer gebruik gemaakt worden van deeltijdarbeid.

Wanneer aan iedereen een basis-inkomen wordt verstrekt, houdt dat in dat er geen andere sociale uitkering meer toegekend hoeft te worden. Wellicht is het wel nodig om een aanvulling te verstrekken om aan het sociale minimum te geraken. De "deskundigen" hebben zelfs al becijferd dat een en ander voor de overheid voordeliger uitpakt dan het huidige systeem.

Wat wordt bedoeld met een basis-inkomen?

De voorstanders van het basisinkomen bedoelen met basisinkomen dat iedereen die tot de beroepsbevolking behoort (bijv. van mensen van 18 tot 65 jaar) een zelfstandig eigen inkomen ontvangt

* Studenten ontvangen in plaats van studiefinanciering het basis-inkomen.

* Jongeren die wel of geen werk hebben ontvangen het basis-inkomen.

* Huisvrouwen, kortom iedereen of hij of zij nu wel of niet werkt, ontvangen het basis-inkomen.

Heb je een baan dan zal het salaris zodanig zijn samengesteld dat er rekening wordt gehouden met het reeds ontvangen basis-inkomen.

Wat is de hoogte van het basis-inkomen?

Over de hoogte van het basis-inkomen zijn de diverse voorstanders het nog niet eens. De een stelt dat de hoogte ervan gelijk moet zijn aan het sociaal minimum. De ander zegt dat er een prikkel moet blijven om toch nog een werkkring erbij te hebben om met loon en basis-inkomen samen te kunnen leven. Bedragen die op dit punt genoemd worden variëren van f 500 tot f 1.200 netto per maand. Uit alle discussies tussen voorstanders van een basis-inkomen zijn de volgende zaken ons nog steeds niet duidelijk geworden:

* op welke wijze moet het netto inkomen gebruteerd worden?

* wie moet de belasting en de andere sociale premies betalen?

* moeten er überhaupt wel sociale premies geheven worden?

Aangezien het basis-inkomen slechts geldt tot de leeftijd van 65 jaar nemen wij aan dat daarna de AOW wordt toegekend, hetgeen erop neerkomt dat er voor de AOW toch premie betaald zal moeten worden.

ABW-commentaar

Wij willen ons niet laten verleiden tot kretologie! In de hele wereld is dit fenomeen onbekend. Nederland, althans de voorstanders, wil alweer voorop lopen. Leuke voorstellen met onvoldoende onderbouwing over wie wat gaat betalen en welke fiscale consequenties eraan verbonden zijn, komen bij ons over als volksverlakkerij.

⁷³² Vizier 1995-04

⁷³³ Vizier 1995-04

Maandelijks een vast bedrag ontvangen zonder daarvoor een prestatie te moeten leveren of geleverd te hebben ofwel op de een of andere wijze in het verleden financiële bijdragen aan betaald te hebben, komt ons onzinnig voor. Wij zijn van mening dat iedere inwoner in Nederland in principe het recht en de plicht heeft om via arbeid in zijn of haar onderhoud te voorzien.

Diegene die om welke reden dan ook buiten zijn schuld niet aan het arbeidsproces kan deelnemen, moet via een uitkering geholpen worden om in zijn onderhoud te kunnen voorzien.

Wij zijn wel van mening dat ook van deze groep -zoveel als mogelijk- een tegenprestatie gevraagd mag worden, bijv. in de vorm van verplichte scholing om beter geschikt te worden voor de arbeidsmarkt. Daar staat tegenover dat zowel overheid als werkgevers de plicht hebben forse inspanningen te doen om het aanbod van structurele werkgelegenheid aanzienlijk te vergroten. Vijfenzestig-plussers moeten recht blijven houden op een AOW-uitkering, waar zij ook altijd premie voor hebben betaald.

Het idee van het basis-inkomen is voor de RegioVakbond ABW vooralsnog een sprookje!⁷³⁴

ENERGIEK NEDERLAND

Op 17 maart 1995 heeft het kabinet besloten om vanaf 1 januari 1996 alle kleinverbruikers een milieuheffing op hun energieverbruik te laten betalen.

Overleg op Europees niveau heeft er niet toe geleid dat deze heffing in alle lidstaten wordt toegepast. Dus Nederland loopt weer voorop en gaat als eenling in Europees verband een milieuheffing toepassen. En U raadt het al, natuurlijk op de massa t.w. kleinverbruikers.

Het gaat om 3,8 cent per kubieke meter gas in 1996, oplopend tot 11,2 cent per kubieke meter in 1998. Voor de elektriciteit is de energieheffing 3,5 cent per kilowatt-uur vanaf 1996. De eerste 800 m³ gas en de eerste 800 kw/h zijn daarbij vrijgesteld van de extra heffing. Voor een gemiddeld huishouden met een verbruik van 2500 m³ gas en 2500 kw/h elektriciteit betekent dat een extra heffing van ongeveer f 125,00 in 1996, oplopend tot f 210,00 in 1998. Het kabinet heeft, zij het niet hard, toegezegd dat er compenserende maatregelen vastgesteld zullen worden. Maar 100% compensatie zal er beslist niet komen.

De bedoeling van deze heffing is het energieverbruik terug te dringen. Maar dat zal waarschijnlijk niet lukken. De gemiddelde Nederlander, en met name de kleinverbruikers, zijn al veel zuiniger geworden met het energieverbruik. Het aan de huishoudens in het totale electriciteitsverbruik is volgens het CBS tussen 1980 en 1990 gedaald van 21 naar 15%. De rek is er grotendeels uit.

Volgens het CBS levert deze maatregel slechts een energiebesparing op van 0,5 tot 1,25%. Ook het van extra heffing vrijgestelde verbruik van 800 m³ gas en 800 Kw/h is een belachelijk laag verbruik. Een gemiddeld huishouden gebruikt ongeveer drie maal zoveel.

Onrechtvaardig

De energieheffing is ook onrechtvaardig omdat mensen met de laagste inkomens hierdoor het zwaarst worden getroffen. Schandalig dat alweer de kleinverbruikers worden gepakt en de grootverbruikers blijven buiten schot. Erger nog, de grootverbruikers worden gesubsidieerd. De 25 grootste energieverslinders in Nederland zijn elk goed voor een jaarlijks verbruik van meer dan 20 miljoen Kw/h.

Deze energievreters hebben thans contracten voor stroomleverantie waarin staat dat ze slechts 1/3 hoeven te betalen van de prijs voor de kleinverbruikers. Voor de grootverbruikers geldt het motto: hoe hoger het verbruik, hoe lager de kosten. Het kabinet zet de wereld weer eens op zijn kop. Alle politieke partijen zeggen zich bezorgd te maken over de koopkracht van de minst draagkrachtigen. Ze praten over koppeling en g huurverhoging. Ze ruziën over te nemen maatregelen, maar de uitkomst is nihil.

Besluiten over extra milieuheffing zijn in een mum van tijd beklonken.

Jan Pineut is alweer de dupe.

B.V. Nederland bedankt!⁷³⁵

NIEUW. LEDENSERVICE VOOR ABW-LEDEN

De bond heeft voor haar leden 32 verschillende praktische voorlichtingsfolders vervaardigd m.b.t. diverse onderwerpen aangaande sociale zekerheid, bijv. "Minimumloon; Uw sofinummer, wie werken ermee; Uw bedrijf en de indentificatieplicht. Wat moet u weten?" Uiteraard zijn deze brochures gratis. Spoedig erna waren er het er al een respectabel aantal van 106 stuks; in 1997 gestegen tot 131 exemplaren en in 1998 tot ruim 160 bladen.⁷³⁶

⁷³⁴ Vizier 1995-04

⁷³⁵ Vizier 1995-04

⁷³⁶ Vizier 1995-04; 1995-08; 1997-01; 1998-03

ALGEMENE VERGADERING

In zijn openingsrede hield de voorzitter een betoog over de toekomst van de vakbonden. "Burgers worden steeds individueler en steeds minder solidair met de problemen van anderen. Dus is het minder vanzelfsprekend om lid te zijn van een vakbond. Bovendien speelt het kabinet in op deze trend van individualisering. Het kabinet wil namelijk de macht van de overlegorganen in bedrijven vergroten en dat gaat ten koste van de -vaak lastige- vakbond. Gelukkig is de RegioVakbond ABW in tegenstelling tot veel andere bonden altijd een vakbond geweest die maatwerk hoog in het vaandel heeft staan zowel op het collectieve vlak in bedrijven en het individuele vlak voor leden tijdens de spreekuren.

De grotere bonden zie je momenteel in paniek raken door het teruglopende ledenaantal. Daarom beginnen ze met vakbondswinkels en bieden hun leden voordelen aan zoals kortingen en eigen verzekeringen.

De RegioVakbond ABW hoeft niet in paniek te raken. Het ledenaantal loopt niet terug, integendeel.

Maar we mogen ook niet inslapen! Als we blijven uitgaan van onze eigen kwaliteit winnen we gewoon. Want de grote bonden en hun enorme organisaties zijn te log om snel maatwerk te leveren." Overigens verloren wij vorig jaar 60 leden door overlijden.

Indra Kandhai ging in het kort in op haar taken en het PR-beleid van de bond. Ook verwees zij naar enkele hoofdtaken: Vizioer, vergaderingen en scholing. En passant presenteerde ze de nieuwe brochure, getiteld Wegwijzer en het nieuwe bondsinsigne, bedoeld voor alle kader- en andere geïnteresseerde leden.

Op voordracht van het hoofdbestuur werd Indra door de Algemene Vergadering als bondssecretaris gekozen. Haar aanstelling gaat per 1 september 1995 in.

De penningmeester kon voor het eerst bij een algemene vergadering een begroting presenteren. Dat had te maken met de nieuwe datum van de vergadering. De vergadering ging akkoord met de begroting van 1995.

Het belangrijkste agendapunt was de reorganisatie van de bond, waardoor deze in de toekomst nog effectiever kan opereren. De afvaardigden stemden in met de nieuwe structuur.

De wijzigingen zijn:

* Vanaf 20 mei zijn er geen zeven bondsgroepen meer, maar door clustering vier:

Industrie en Dienstverlening;

Chemie en IPL;

Sociale Werkvoorziening;

Gepensioneerden en uitkeringsgerechtigden.

* Dat binnen de organisatie Bedrijfsledengroepen (BLG's) een belangrijke plaats krijgen.

* Dat er een kleiner hoofdbestuur komt, bestaande uit maximaal 8 leden exclusief het DB.

* Dat de Algemene Vergadering gehandhaafd blijft.

* Dat er in de toekomst jaarlijks een Congres gehouden wordt.

Het hoofdbestuur kreeg de opdracht om deze reorganisatie op hoofdlijnen verder uit te werken en een statutenwijziging voor te bereiden.

Omdat 5 hoofdbestuursleden reeds in een eerder stadium te kennen hadden gegeven te willen stoppen, was deze Algemene Vergadering een goed moment om stil te staan bij hun verdiensten voor de bond.

Het betreft de heren Ab Hoogenberg, (HBer vanaf 1975); Arie van der Heijden, (HBer vanaf 1990); Joep Schmeets, (HBer vanaf 1977); Ger Kleijnen, (HBer vanaf 1992) en Frans van der Sluijs, (HBer vanaf 1980)⁷³⁷

A. Hoogenberg

A. v.d. Heijden

J. Schmeets

G. Kleijnen

F.v.d. Sluijs.

Tenslotte besloot de Algemene Vergadering om in 1995 geen contributieverhoging door te voeren.⁷³⁸

⁷³⁷ Vizioer 1995-05

⁷³⁸ Vizioer 1995-05

“FLEXIBEL”

In het hedendaagse spraakgebruik wordt het woord flexibel in al haar vervoegingen regelmatig toegepast. Niet alleen in het maatschappelijk leven, maar ook in het bedrijfsleven is dit een modewoord geworden.

De nieuwe mode

De jeugd, die in het verleden de ouders het stempel ouderwets opplakte, praat nu van “je flexibel opstellen” wanneer er opmerkingen gemaakt worden over diverse maatschappelijke verhoudingen. In het bedrijfsleven wordt het woord “flexibel” veelal gebruikt als een toverformule om de concurrentie de baas te blijven.

Werknemers moeten bereid zijn tot “flexibilisering” van de arbeidstijd. Ook arbeidstijd op zondag en op andere onaangename tijden wordt in een adem genoemd met een flexibele opstelling.

Nu is op het gebied van de arbeidstijd en rusttijden alles nog erg star geregeld, dankzij de Arbeidstijdenwet uit 1919. Om een hele reeks van redenen is die wet aan vernieuwing toe.

De *oude* Arbeidstijdenwet maakt het erg moeilijk om zonder vergunning te experimenteren met verschillende werkpatronen. Vroeger spraken wij over ploegendienst en continudienst met een vast arbeidspatroon en maximale rusttijden. Vandaag de dag moet er ingespeeld worden op de vraag van de consument en de veranderde maatschappelijke opvattingen. Niet alleen de werkgevers willen op dit terrein experimenteren, ook de vakbeweging die arbeidsverkorting hoog in haar vaandel heeft staan, heeft belang bij een wijziging van de arbeidstijdenregeling. De nieuwe *Arbeidstijdenwet*, nog ingediend door het vorige kabinet, is nu onderwerp van discussie in de Tweede Kamer. In de oude wet werd regelmatig gebruik gemaakt van vergunningen om bijv. ‘s nachts of op zondag arbeid te verrichten. In de nieuwe wet zijn een aantal versoepelingen opgenomen, die de werkgever zonder vergunning mag toepassen. Zo mag de werkgever voortaan vrij de werktijden verlengen tot tien uur per dag. Het wetsvoorstel komt hiermee ruim tegenmoet aan de wens tot flexibilisering van het bedrijfsleven.

Dat een en ander echter al tot botsingen heeft geleid bewijzen de conflicten uit het recente verleden:

- * Behoorlijk wat commotie is er ontstaan bij het winkelpersoneel, in verband met verruiming van de openingstijden.
- * Chauffeurs in het streekvervoer staakten tegen gebroken diensten.
- * In de metaalnijverheid werden acties gevoerd tegen werken op zaterdagen.

ABW-Commentaar

Naar de toekomst kan flexibilisering van arbeidstijden waarschijnlijk niet langer worden tegengehouden. Alleen moet uiteraard de vraag gesteld worden: tot hoe ver kun je gaan? Natuurlijk zijn er ergens grenzen.

In de horeca, de gezondheidszorg en in de proces-industrie is het werken op zondag een normaal verschijnsel. Alleen moet de zondag als een afwijkende arbeidsdag worden beschouwd waar bepaalde arbeidsvoorwaardelijke afspraken gemaakt dienen te worden.

Echter, er schuilt een groot gevaar in de flexibilisering die bepaalde vakbonden voorstaan. Niet zozeer de flexibilisering zelf, maar om te komen tot verdergaande arbeidstijdenverkorting en met name in het streven naar een vierdaagse werkweek, werden bepaalde verworvenheden zonder meer prijsgegeven.

Aangezien het in de nieuwe Arbeidstijdenwet mogelijk wordt gemaakt werkdagen van negen en tien uur roept dit bij ons grote vraagtekens op. Stel in het gunstigste geval dat er besloten wordt tot een 36-urige werkweek over 4 dagen. Dit betekent dus 9 uur per dag werken. Bovenop die 9 uur moet de pauze gerekend worden van minimaal een half uur, die voor eigen rekening van de werknemer is. Verder moet er rekening gehouden worden met het woon / werkverkeer, waarbij reistijden van 1,5 uur niet uitzonderlijk zijn. Derhalve ben je dan 11 uur van huis af om arbeid te verrichten.

In het licht van de geëiste arbeidsprestatie lijkt het ons niet raadzaam om zo’n systeem in te voeren. Meer dan honderd jaar heeft de vakbeweging gestreefd naar een acht-urige werkdag. In de vroegere jaren was op de meeste plaatsen de arbeid lichamelijk zwaar. Tegenwoordig, met alle mogelijke technische hulpmiddelen, is de zwaarte van de lichamelijke arbeid wellicht afgenomen. Daarentegen is de psychische druk en de prestatiedruk enorm toegenomen. Niet voor niets zijn er zoveel arbeidsongeschikten met psychische problemen. Het invoeren van een langere werkdag dan de traditionele acht uur lijkt ons dan ook niet bevorderlijk voor de werknemers. Alle verworvenheden prijsgegeven enkel om te komen tot een vierdaagse werkweek wijzen wij af.

Niet alleen het invoeren van een negen- of tien-urige werkdag behoort tot de mogelijkheden binnen de nieuwe Arbeidstijdenwet. Ook het te werken aantal uren op jaarbasis staat ter discussie in het kader van de flexibilisering. Verschillende bedrijven, die werken met seizoensgebonden artikelen of diensten willen een flexibilisering van werkweken van meer dan 45 uur in de drukke perioden en 32 uur of minder in de stille perioden. Hiermee omzeilen zij het aantrekken van extra personeel in de drukke periode. Dit systeem is beslist niet bevorderlijk voor uitbreiding van werkgelegenheid. De werkgevers beschouwen deze flexibiliteit als een toverformule in de concurrentieslag.

Wij als RegioVakbond ABW zien liever dat er meer arbeidsplaatsen komen.
Vakbeweging realiseer je waaraan je begint!⁷³⁹

DE WET VAN OTTERLOO

De voorzitter stuurt een verzoekschrift naar diverse instanties in Den Haag, om deze uit deze wet voortvloeiende schrijnende onrechtvaardige situaties voor 65-plussers aan te passen, dit n.a.v. eerder gevoerde correspondentie hierover.⁷⁴⁰

Aan De Fractievoorzitters der Politieke Partijen en De Leden van de Tweede Kamer		Algemene Bond van Werknemers
Betreft: "Wet Van Otterloo"		
WET VAN OTTERLOO MOET RECHTVAARDIGER		
Heerlen, 15 juni 1995		
Hoogedelgestronge dames en heren,		
<p>Op 10 mei 1994 ontving U een afschrift van het schrijven van de RegioVakbond ABW aan de leden van de Eerste Kamer inzake de neveneffecten van het door Uw Kamer aangenomen "Wetvoorstel Van Otterloo".</p> <p>Voor zover ons bekend heeft de huidige minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw Borst, een onderzoek gelast naar de negatieve effecten van de toepassing van deze wet, die duidelijk tot onrechtvaardige situaties leidt.</p> <p>Het rapport over de resultaten van dit onderzoek zal voor U, dames en heren van de Tweede Kamer, hopelijk aansluitend zijn om de "Wet Van Otterloo" zodanig te wijzigen, dat alle gesignaleerde onrechtvaardige situaties worden rechtgetrokken.</p> <p>De RegioVakbond ABW, die in Limburg onder anderen duizend 65-plussers organiseert, wil op voorhand reeds Uw aandacht vragen voor een aantal schrijnende onrechtvaardigheden. Wij verzoeken U nadrukkelijk deze in Uw discussie en besluitvorming te betrekken. Het betreft onder anderen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De hoogte van de inkomensgrens voor 65-plussers, momenteel f. 30.950,-. 2. Het niet-consequent per individu toepassen van de inkomensgrens. <p>Immers als U samenwoont met een (huwelijkspartner die ook AOW ontvangt, geldt in principe de inkomensgrens van f. 30.950,- voor beiden afzonderlijk.</p> <p>Echter wanneer één van U beiden een inkomen heeft boven de inkomensgrens, dan kunt U géén van beiden in het ziekenfonds. Beide partners moeten zich dan particulier tegen ziektekosten verzekeren.</p> <p>Uiteraard zal het U bekend zijn dat de individuele toetsing en toepassing bij 65-minners wel consequent wordt doorgevoerd: de ene partner kan gewoon in het ziekenfonds blijven, ook wanneer de andere de inkomensgrens van f. 38.950,- heeft overschreden.</p> <p>Tijdens de onlangs gehouden Algemene Vergadering van de RegioVakbond ABW hebben de afgevaardigden unaniem besloten deze problematiek nogmaals bij U aan de orde te stellen. De RegioVakbond ABW is en blijft van mening, dat er géén argument te bedenken is om bij de 65-plussers een andere inkomensgrens te hanteren dan voor 65-minners. Ook voor het niet-consequent per individu toepassen van deze inkomensgrens, wanneer beide partners ouder zijn dan 65 jaar, zijn in de huidige tijd argumenten te vinden.</p> <p>Derhalve verzoekt de RegioVakbond U, leden van de Tweede Kamer, dringend te bewerkstelligen dat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De inkomensgrens voor 65-plussers en 65-minners op een zelfde niveau gebracht wordt. 2. De toepassing van deze inkomensgrens per individu ook in situaties van samenwonende 65-plussers consequent wordt gehanteerd. <p>Gaarne zijn wij bereid om in een mondeling gesprek de inhoud van deze brief nader toe te lichten.</p> <p>In afwachting van een positieve reactie Uwerzijds verblijven wij, mede namens de voorzitter van onze bondsgroep Gepensiooneerden,</p>		
hoogachtend, RegioVakbond ABW, L.A.M.G. Noy bondsvoorzitter	Afschriften worden verzonden naar: - de fractievoorzitters in de Eerste Kamer - Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport - ZiekenfondsRaad	

DE NIEUWE BONDSSECRETARIS

Hoewel Indra al eerder aan het bod kwam in Vizier, wordt er nu uitgebreid aandacht besteed aan de persoon van de nieuwe secretaris. Zij werd als nieuwkomer meteen voor de leeuwen geworpen, door haar het 50-jarig bestaansfeest te laten organiseren. Indra kweet zich uitstekend van die taak, een bijkomend voordeel was, dat ze hierdoor in een

⁷³⁹ Vizier 1995-05

⁷⁴⁰ Vizier 1995-05

korte tijd zich de kennis van de bondsorganisatie en leden eigen maakte. Daarnaast werkte ze mee aan de ontwikkeling van het nieuwe bondsinsigne.⁷⁴¹

De nieuwe secretaris

Het nieuwe bondsinsigne

HET PENSIOENPROBLEEM TER DISCUSSIE

Wanneer je nog jong bent en na diverse uitzendbaantjes en legio sollicitaties eindelijk de lang verwachte vaste baan hebt gevonden, zal het pensioenvraagstuk beslist geen belangstelling bij je losmaken. Bovendien schrijven de reglementen van bijna alle pensioenfondsen voor dat de toetreding pas op 25-jarige leeftijd mogelijk is. Het is dan nog ver van je bed verwijderd om al aandacht aan je pensioen te schenken.

Pas als je de middelbare leeftijd bereikt hebt en in het bedrijfsleven al heel wat jaartjes meedraait en pensioenpremie hebt betaald, gaan de gedachten over de hoogte van het te verwerven pensioen een rol spelen.

Het merendeel van de werknemers die de vraag voorgelegd krijgen over de hoogte van het te ontvangen pensioen, antwoorden dan dat zij denken dat het 70% van het laatst verdiende loon dient te zijn.

Maar is dat wel zo?

Het uitgangspunt dat je op je pensioengerechtigde leeftijd moet kunnen beschikken overeen redelijk inkomen is steeds gebaseerd geweest op zo'n 70% van je inkomen, mits dat je op een volle carrière kunt terugzien, d.w.z. je moet 40 jaar lang pensioenpremie betaald hebben. In dat percentage van 70% dient wel begrepen te zijn de Algemene Ouderdomswet (AOW), een volksverzekering, die gezien wordt als het basispensioen. Maar alle perikelen rond de AOW, de nog te verwachten discussie en de aanslag op die AOW brengt het uitgangspunt, 70% van het inkomen, danig aan het wankelen. In een paar afleveringen van Vizio zal het pensioenprobleem in het verleden, heden en in de toekomst uiteengezet worden.⁷⁴²

ONTWIKKELINGEN SLICOSEKWESTIE

“Het is een stimulans voor ons om door te gaan. We zijn pas tevreden als iedereen krijgt waar hij recht op heeft”.

Zoals eerder vermeld, heeft de rechtbank in Maastricht het beroep van de 18 silicose-weduwen tegen de afwijzing van hun verzoeken om toekenning van de eenmalige silicose-uitkering gegrond verklaard en de besluiten van de Stichting Silicose Oud-mijnwerkers heeft vernietigd. Deze uitspraak veroorzaakte vele reacties onder silicoseweduwen en andere oud-koempels die geen uitkering hebben ontvangen.

Dit was voor de RegioVakbond ABW aanleiding tot het houden van spreekuren voor alle silicose-belanghebbenden, die menen in aanmerking te komen voor de eenmalige silicose-uitkering.

In de verschillende dag- en weekbladen is een bericht gepubliceerd met als kop “RegioVakbond ABW stelt spreekuur open voor alle silicose-belanghebbenden.” De belangstelling voor het open spreekuur was enorm. Alle vakbondsbestuurders werden ingezet om, samen met de jurist, alle silicose-belanghebbenden zo goed mogelijk te helpen c.q. te adviseren.

Hoger beroep

De Stichting Silicose is het niet eens met de uitspraak van de rechtbank van Maastricht en is in hoger beroep gegaan bij de Raad van State in Den Haag. De zaak zal in een openbare hoorzitting behandeld worden op 5 oktober aanstaande.

De RegioVakbond ABW heeft wederom Frans Bronneberg, van het advocatenkantoor Peters, Bronneberg & Peters te Geleen, ingeschakeld voor het hoger beroep. Hij heeft tegen het beroepschrift opnieuw verweer gevoerd.

⁷⁴¹ Vizio 1995-06

⁷⁴² Vizio 1995-06

Bronneberg geeft aan dat hij nu over een aantal nieuwe feiten beschikt, waaruit blijkt dat de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers een bestuursorgaan is. Zo beschikt hij bijvoorbeeld over een aantal Kamerstukken, waaruit wel degelijk kan worden afgeleid dat de Stichting een bestuursorgaan is.

Dat de Stichting de Stichting een bestuursorgaan wordt ook bevestigd door prof. Mr. P. van Buuren, een autoriteit op het gebied van bestuursrecht. Dat van Buuren dezelfde mening is toegedaan verheugd Bronneberg.

De uitspraak van het hoger beroep kan overigens wel enige maanden duren.

Alsnog uitkering voor 225 oud-mijnwerkers

Onlangs hebben oud-mijnwerkers alsnog de eenmalige uitkering van f 20.000,- ontvangen. Zij kregen deze uitkering als schadevergoeding op de stoflongen die ze in het verleden in de mijnen hebben opgelopen.

In totaal zijn nu 1573 vragen toegekend. Het toekennen van de 225 uitkeringen staat los van de uitspraak van de rechtbank eind april, waar bepaald werd dat 18 weduwen van vóór 16 december 1992 overleden ex-mijnwerkers in aanmerking moeten komen voor een eenmalige uitkering van f 20.000.

Het hoger beroep in deze kwestie dient op 5 oktober a.s. bij de Raad van State. Leo Noy, bondsvoorzitter, noemt het bericht van het alsnog toekennen van de uitkering voor deze 225 oud-mijnwerkers schitterend. "Het is een stimulans voor ons om door te blijven gaan. We zijn pas tevreden als iedereen krijgt waar hij recht op heeft."

Uitkering 270 oud-mijnwerkers

Ook zullen binnenkort 270 oud-mijnwerkers een bruto-uitkering van f 6.000,- ontvangen, omdat deze ooit op grond van een invaliditeitswet een bedrag hebben ontvangen. De uitkering van f 6.000,- komt niet in aanmerking voor de inkomstenbelasting. Wel betalen ontvangers eenmalig 20% van het bedrag aan belasting.⁷⁴³

START SCHOLINGSPROGRAMMA

In geheel eigen beheer, samen met opleidingsinstituut De Driekant te Maastricht, werd een twee-jarig scholingsprogramma voor kaderleden opgesteld., bestaande uit zeven modules. Ruim 25 kaderleden nemen hier aan deel. Het scholingssysteem is gericht op continuïteit, ieder jaar kan een nieuwe groep instappen.⁷⁴⁴

HET PENSIENPROBLEEM TER DISCUSSIE (2)

In Vizier no. 6 hebben wij geprobeerd u enig inzicht te geven in de meest gangbare pensioensystemen, zoals die in het verleden tot stand zijn gekomen. Ook hebben wij gewag gemaakt van het gegeven dat in alle pensioensystemen de AOW als basispensioen is ingebouwd. Door de reeds jaren in gang zijnde veranderingen van arbeidspatronen, flexibilisering en individualisering -ook op het punt van de AOW- zijn de huidige pensioensystemen aan een herziening toe. Voordat wij nader ingaan op die ontwikkelingen en modellen voor de toekomst, willen wij u in dit tweede deel van onze beschouwing op het pensioensysteem allereerst enig inzicht geven in de varianten, waarop de AOW als een basispensioen kan worden ingebouwd. Na het gegeven overzicht concludeert de bond t.a.v. die varianten het volgende.

Aan de uitkomsten van de door ons gekozen rekenvoorbeelden is duidelijk te zien dat het franchise-systeem rammelt aan alle kanten. Alléén de alleenstaande 65-plusser ontvangt -in het geval er een inbouw plaatsvindt op basis van de alleenstaanden-AOW- met zijn 71% van zijn laatstverdiende loon precies datgene wat zijn pensioenverwachting was. Wanneer diezelfde alleenstaande 65-plusser echter in een pensioensysteem zit waar de gehuwden-AOW wordt ingebouwd, blijft hij met de uitkomst van 57% ver onder zijn verwachting. Hetzelfde negatieve beeld geldt voor de 65-plusser, wiens vrouw een eigen pensioen heeft; zijn vrouw heeft immers de helft van de totale gehuwden-AOW nodig in haar eigen pensioenopbouw. De percentages van 46% en 60% van zijn laatstverdiende loon spreken boekdelen.

De 65-plusser, wiens vrouw geen eigen pensioen heeft, lijkt met uitkomsten van 71,5% en 85,5% van het vroegere gezinsinkomen zo op het eerste gezicht aardig uit de bus te komen. De schijn bedriegt echter, want hij heeft in het rekensommetje heel nadrukkelijk de AOW van zijn vrouw nodig om die percentages te halen. Dit is een noodgreep, die niet meer past in onze tijd. In de Sociale Zekerheid anno 1995 hebben man en vrouw immers ieder hun eigen zelfstandige rechten. Kortom, de huidige starre methode op basis van een min of meer willekeurig gekozen theoretische AOW-inbouw moet verdwijnen. Er dient meer maatwerk te komen, willen de toekomstige 65-plussers straks nog een redelijk pensioen in handen krijgen.

In het volgende deel hierover proberen we in de toekomst te kijken en een bijdrage te leveren aan de discussie over nieuwe modellen en systemen.⁷⁴⁵

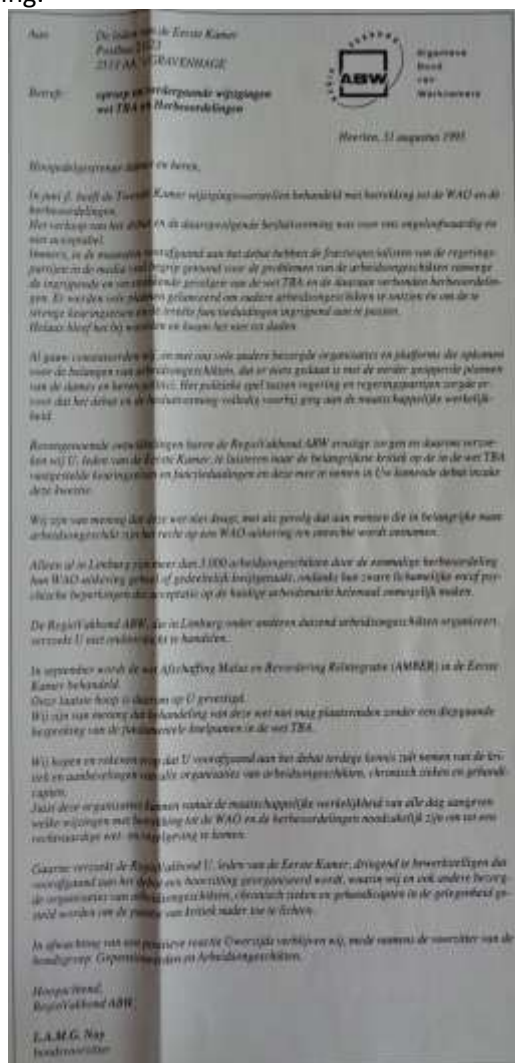
⁷⁴³ Vizier 1995-06

⁷⁴⁴ Vizier 1995-07

⁷⁴⁵ Vizier 1995-07

OPROEP TOT VERREGAANDE WIJZIGING VAN DE WET TBA EN HERBEOORDELING

De Bond schrijft een brief naar de Eerste Kamer, waarin de zij oproept tot verregaande wijziging van de wet TBA en Herbeoordeling.⁷⁴⁶

SILICOSEKWESTIE WEDUWEN

Op 5 oktober jl. diende in een openbare zitting het Hoger Beroep van de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers bij de Raad van State in Den Haag, tegen de uitspraak van de rechtbank te Maastricht van 21 april 1995, De rechtbank bepaalde toen dat de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers een bestuursorgaan is en vernietigde de besluiten t.a.v. de weduwen.

Tijdens deze zitting behartigde namens de Regioverbond ABW Frans Bronneberg de belangen van 7 weduwen van van ex-mijnwerkers. In aanvulling op een eerder ingediend verweerschrift omvatte zijn pleidooi de navolgende conclusies:

1. De Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers is een bestuursorgaan in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, omdat deze Stichting een publieke (overheids)taak behartigt.

Dit blijkt onder meer uit de volgende feiten en omstandigheden:

- De Stichting verstrekt eenmalige uitkeringen aan oud-mijnwerkers die worden gefinancierd door overheidsmiddelen.
- Het betreft een zogenaamde openeind-financiering.
- Het door de Stichting gehanteerde reglement is in de Staatscourant gepubliceerd, hetgeen duidt op meer dan een louter privaatrechtelijke regeling.
- De Staatssecretaris heeft ervoor gezorgd dat de uitkeringen belasting- en premievrij zijn.
- Ook blijkt uit Kamerstukken dat de Stichting een bestuursorgaan is in de zin van de Algemene wet bestuursrecht.

2. De datum 16 december 1992 is in strijd met het verbod van willekeur, discriminatie en rechtszekerheid, omdat de

⁷⁴⁶ Vizier 1995-07; Wet Terugdringing Beroep op de Arbeidsongeschiktheidsregelingen

Stichting geen objectieve factoren kan aandragen voor het verschil tussen weduwen van voor 16 december 1992 en na deze datum. Met de rechtbank wordt geconcludeerd dat dit verschil slechts berust op financiële overwegingen.

3 .De uitspraak van de rechtbank in Maastricht moet door de Raad van State worden bevestigd.

Tijdens de behandeling van het beroep werd duidelijk dat de Raad van State grote moeite had met de constructie waarbij de Stichting de door de overheid beloofde inlossing van de ere-schuld aan koempels met silicose moet uitvoeren. Maar of de betrokken 18 weduwen nu wel of niet in aanmerking kunnen komen voor een aanvraag van de uitkering van f20.000,- staat nog niet vast.

Bondsvoorzitter Leo Noy, die ook bij het Hoger Beroep in Den Haag aanwezig was, sprak na afloop van de zitting over een gênant juridisch steekspel van de kant van de advocaten van de Stichting en de Staatssecretaris, die weglopen voor hun verantwoordelijkheid.

Medio november wordt een uitspraak verwacht.⁷⁴⁷

HET PENSIOENSYSTEEM TER DISCUSSIE

Deel 3 de toekomst

Wij zijn deze reeks begonnen met een toelichting op enkele zeer gangbare pensioensystemen. Het BASISPENSIOEN in ieder systeem komt van de AOW, dit is de franchise. Voor het AANVULLEND PENSIOEN zorgen de bedrijfspensioenfondsen en de pensioenmaatschappijen. De pensioengrondslag voor het aanvullend bedrijfspensioen is het loon verminderd met de franchise. In vele pensioensystemen mag men bij een volle carrière van 40 jaar een pensioenverwachting hebben van 70% van het laatstverdiende loon.

Daarna hebben wij uit de doeken gedaan wat de invloed is van een franchise op basis van de gehuwden-AOW of de alleenstaanden-AOW. Hoe deze theoretisch vastgestelde franchise voor velen een bedreiging vormt voor de hoogte van het uiteindelijke pensioen, bleek uit de rekenvoorbeelden. Oorzaak hiervan is dat steeds meer pensioengerechtigden in de praktijk NIET die AOW in de portemonnaie ontvangen, die het pensioenfonds als theoretische franchise heeft ingebouwd.

In deze aflevering de voorlopige afsluitende bijdrage: een blik in de toekomst.

Flexibilisering van de pensioensystemen, keuzemodellen en maatwerk -de moderne begrippen van de huidige tijd- zullen het AOW-gat en alle andere pensioenproblemen wel oplossen.

Dat was onze hoopvolle verwachting, toen wij ons onlangs (overigens v ordat de fiscale aanbevelingen van de Commissie Witteveen bekend waren!) gretig hebben gestort op een studie over nieuwe modellen en systemen in pensioenland.

Onze speurtocht leverde enerzijds talloze interessante suggesties en ideeën op, maar anderzijds hadden wij het gevoel in een doolhof rond te dwalen.

Natuurlijk is er veel veranderd en nog aan het veranderen, waarmee men rekening moet houden:

- * De traditionele verhoudingen tussen man en vrouw en hun gezamenlijke inzet om een gezin in te runnen, zijn in beweging.
- * Ook in de sociale zekerheid hebben man en vrouw intussen persoonlijke verplichtingen en eigen zelfstandige rechten.
- * Steeds vaker hebben beide partners een betaalde baan en een eigen pensioenopbouw. Hierdoor is steeds minder behoefte aan een verzekering voor nabestaanden. Velen willen die premie liever benutten voor een vroegere pensioendatum of een hoger ouderdomspensioen.-
- * De VUT-regeling staan sterk onder druk, De werkgevers vinden ze te duur en de werknemers hebben geen garantie dat ze er straks nog zelf van kunnen profiteren.
- * Daartegen is een zelf gekozen vroegere of latere pensioen-leeftijd bij een steeds groter wordende groep aantrekkelijk. Op voorwaarde natuurlijk dat je dit gespaarde bedrag kunt meenemen naar een nieuwe werkgever.

Op zich weten de pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen wel raad met individuele behoeften en wensen. Dat is per slot van rekening hun vak! Toch valt het op, dat men tot voor kort z er terughoudend opereert. Niemand durft kennelijk zijn vingers te branden aan franchise, het niveau van de AOW-inbouw. Pas wanneer er inzake het niveau van die AOW weer een politieke duidelijkheid bestaat voor een langere periode, zullen pensioenfondsen weer voor de dag kom een totaalpakket van flexibele regelingen INCLUSIEF een naadloos

⁷⁴⁷ Vizier 1995-08

aansluiten bij een AOW-franchise, die overeenkomt met hetgeen de penioengerechtigden straks ook daadwerkelijk in handen krijgen.

Uiteraard hadden de pensioenfondsen met forse premieverhogingen veel kunnen oplossen; maar daar zit de klant (dat is zowel de werkgever als de werknemer, die samen de premie moeten betalen!) NIET op te wachten. De pensioenfondsen neigen dus meer in de richting van een ONTKOPPELING van het basispensioen en het aanvullend bedrijfspensioen. Als de Pensioen- en Spaarfondsenwet (PSW) en de fiscale regels ook nog wat versoepeld worden, dan zou men zich volledig kunnen concentreren op de kwaliteit en de variaties van alleen maar het aanvullende pensioen.

De nieuwe trends in pensioensystemen en modellen spelen dan ook eenzijdig in op dit aanvullende gedeelte.

Enkele nieuwe trends

Een puur individueel systeem

In een systeem, dat puur individueel van opzet is, ontvangt de werknemer van zijn werkgever jaarlijks een bepaald percentage van zijn pensioengrondslag. Hij vult hiermee zijn eigen pensioenspaarpot, waarmee hij straks een pensioen "koopt" dat 100% overeenkomt met zijn persoonlijke wensen.

- Naargelang de leeftijd stijgt wordt het percentage hoger.

- De pensioenspaarpot kan tussentijds met fiscaal toegestane privé-stortingen extra gevuld worden.

Afhankelijk van wat er uiteindelijk in de spaarpot zit, kies je voor vroeger stoppen of een hoger ouderdompensioen; of aanvankelijk een hoger pensioen en later -als je het minder denkt nodig te hebben- voor een lager pensioen.

Deze pensioenspaarpot gaat natuurlijk mee naar de nieuwe werkgever en wordt in het daar geldende systeem ingepast.

Op de gekozen pensioendatum "koop" je dat pensioen wat je wilt.

Dit systeem is het best te vergelijken met een soort lijfrentesysteem. Een risicofactor is natuurlijk een hoger of lager rendement gedurende de periode van sparen en uiteraard ook de rentestand op de dag dat je van plan was je pensioen te kopen.

TOP in plaats van VUT in bedrijfspensioenfondsen

Een bedrijfspensioenfonds is een collectieve regeling, die van toepassing is op alle werknemers binnen een bepaalde bedrijfstak. Hier is een verplichte deelname aan de orde, een pensioenleeftijd van 65 jaar en het standaardpakket is vooral gebaseerd op solidariteit: naast een ouderdompensioen ook een nabestaandenpensioen, wezenpensioen, invaliditeitspensioen en een VUT-regeling. Ben je arbeidsongeschikt of in de VUT, dan ben je meestal vrijgesteld van premie-betaling.

Wat je nu ziet gebeuren is, dat in deze collectieve regelingen de VUT op tal van plaatsen geleidelijk wordt vervangen door een TOP-regeling (Tijdelijk Ouderdoms-Pensioen); of variaties hierop zoals de PPS (Pre-PensioenSparregeling) en de VIU (Vervroegd Individuele Uittreding). Dat wil zeggen, dat dit onderdeel van de collectieve regeling steeds meer trekken gaat vertonen van het hierboven genoemde individuele systeem. Enkele kenmerken zijn:

- TOP gaat op basis van kapitaalsdekking.

- Boven de gemaximeerde backservice zijn privé-stortingen mogelijk.

- Opgebouwde rechten gaan mee naar een nieuwe werkgever.

Bij de ingangsdatum van je TOP of pensioen kun je straks afzien van nabestaandenpensioen en dit omzetten in een hogere TOP of een hoger Ouderdompensioen. Vertrek je later dan je oorspronkelijk geplande datum, dan heeft dit een positieve werking op de hoogte van je TOP en/of je Pensioen. Zelfs de waarde van opgebouwde pensioenrechten kan straks ingeruild worden voor je TOP-regeling.

Voor oudere werknemers, die te weinig jaren voor de boeg hebben om in deze nieuwe constructie iets fatsoenlijks op te bouwen, komen er overgangsmaatregelen.

Er zijn momenteel al CAO's, zoals bij DSM, waar de vakbonden hebben bedongen dat voor de constructie 62 jaar / 75% (stoppen met 62 jaar en een gegarandeerde uitkering van 75% van je eindloon) de premie voor de werknemer nooit meer dan 4% mag bedragen. Andere combinaties zijn uiteraard ook mogelijk. Deze zijn echter relatief duur, omdat de werknemer iedere afwijking van de constructie 62 jaar/75% volledig zelf moet bekostigen.

ABW-commentaar

Dit zijn de nieuwe trends. De oogst is wat mager en er zijn tal van bedreigingen, zoals de ont koppeling van het basispensioen en de vraag wie het allemaal moet betalen.

Bedenk echter wel dat dit altijd uit de loonruimte moet komen. Dat wil zeggen het geld wordt uitgegeven aan loonsverhoging en/of aan behoud van werkgelegenheid en/of aan de pensioenaanpassing voor de niet-actieven.

PENSIOEN ONDER DRUK

Ontkoppeling is uit den boze

De koopkracht van het AOW-pensioen is de laatste 10 jaar substantieel achtergebleven bij de loonontwikkeling in het bedrijfsleven. De pensioenfondsen c.q. het bedrijfsleven hebben (op basis van CAO-afspraken) tot nu toe dit moeten compenseren. Daar is echter steeds minder animo voor. Net zo min als voor het dichten van het hierboven beschreven AOW-gat. De bedreiging van een ontkoppeling van basispensioen en aanvullend pensioen is derhalve levensgroot aanwezig.

De RegioVakbond ABW is van mening dat dit NIET mag gebeuren, want de minder-draagkrachtigen zullen hier onevenredig zwaar de dupe van worden. Immers bij een jaarinkomen van f35000,- of f45.000,- ben je straks als gepensioneerde veel meer afhankelijk van je basispensioen, dan wanneer je een jaarinkomen hebt van f75.000,- of meer.

Wie moet dat betalen?

Nogmaals kan gesteld worden dat er puur op individuele basis allerlei AOW- en andere pensioen-gaten gedicht kunnen worden. Ook individuele wensen van een hoger uitkeringsniveau of een vroegere pensioendatum kunnen in principe gehonoreerd worden. De vraag is alleen: wie moet dat betalen?

Wij zijn nog geen enkele werkgever tegengekomen, die ook maar een cent extra voor zijn rekening wil nemen.

Flexibele regelingen zijn prachtig maar wel kostenneutraal, zo is het parool! Alle privé-wensen moeten de werknemers dus zelf betalen, tenzij het hier en daar in een CAO-overleg tot andere afspraken komt.

U ziet hoe gecompliceerd het is om hier voor pensioengerechtigden tot een positief resultaat te komen.

De bedreiging die van deze ontwikkelingen uitgaat is, dat de hoogte van je uiteindelijke pensioen voor een belangrijk deel gaat afhangen van de hoogte van je aanvullend pensioen. Hiermee wordt pensioen straks toch weer een speeltje voor de rijken.

De RegioVakbond ABW wil zich nadrukkelijk van deze ontwikkeling distantiëren. Wij zullen pleiten voor een stabiele AOW en tijdens CAO-onderhandelingen ook de belangen van de gepensioneerden in de gaten houden.

Op de valreep

Bij de afsluiting van deze artikelen over de toekomst van het pensioen kwam de zogenaamde Commissie Witteveen met een groot aantal fiscale en andere wettelijke aanpassingen op het punt van pensioenen.

- Zo is er voortaan een pensioenopbouw van maximaal 2% per jaar toegestaan.

- Als franchise mag worden genomen de AOW voor de gehuwde zónder toeslag, ongeacht de burgerlijke staat van de werknemer.

Wellicht dat met name dit laatste nieuwe perspectieven biedt voor totaalpakketten INCLUSIEF een AOW-franchise die aansluit bij de werkelijkheid.

De pensioenfondsen zullen ongetwijfeld op korte termijn met nieuwe producten op de markt komen.

Wij zullen u te zijner tijd op de hoogte houden.⁷⁴⁸

VERDERE AANSCHERPINGEN WW-SANCTIEBELEID

Begin dit jaar is het sanctiebesluit in de WerkloosheidsWet aangescherpt. De bedrijfsvereniging hanteert intussen strengere regels indien een werknemer ontslag neemt en/of door zijn eigen schuld werkloos raakt.

Opnieuw heeft het kabinet enkele wetswijzigingen in het verschiet. In dit artikel wordt de voorgenomen aanscherping van het sanctiebeleid besproken.

De regering wil in het algemeen het sanctiebeleid aanscherpen. Met name bij verwijtbare werkloosheid moet volgens het kabinet nog zwaarder worden gestraft. Zo vindt het kabinet dat bedrijfsverenigingen moeten worden verplicht niet langer een WW-uitkering te verstrekken aan werknemers die verwijtbaar werkloos zijn geworden en die bij werkloosheid weigeren passende arbeid te aanvaarden. Hiermee wordt beoogd dat mensen eerder weer aan Het werk te gaan en dat ten onrechte een beroep wordt gedaan op een WW-uitkering.

Verwijtbaarheid

Bij het huidige beleid is sprake van verwijtbare werkloosheid als de werknemer ontslagen wordt als gevolg van verwijtbaar gedrag en ook als hij zonder goede reden ontslag heeft genomen.

---

⁷⁴⁸ Vizier 1995-08

In het wetsvoorstel wordt de formulering zodanig gewijzigd dat de werkloosheid verwijtbaar is indien:

- * na verwijtbaar gedrag van de werknemer het dienstverband is geëindigd (dat kan door opzegging of met wederzijds goedvinden, dan wel via ontbinding van de Kantonrechter);
- * de werknemer onnodig actief of passief heeft meegewerkt aan de beëindiging van het dienstverband. Hiermee wordt bedoeld dat de werknemer ontslag heeft genomen of zich heeft laten ontslaan zonder dat er gegronde redenen waren waardoor van de werknemer niet kon worden verlangd dat hij het dienstverband voortzette.

Als gevolg van de voorgestelde wijzigingen zullen bijvoorbeeld vrijwillige vertrekregelingen nagenoeg altijd leiden tot verwijtbare werkloosheid. Het gaat daarbij dikwijls om collectieve regelingen waarbij de werknemers wordt aangeboden in ruil voor geld het dienstverband eerder te beëindigen dan formeel mag. Maar ook bijvoorbeeld als de werknemer nalaat actie te ondernemen tegen onnodig gegeven ontslag, wordt dit beschouwd als verwijtbare werkloosheid. Verder kan dit in bepaalde situaties ook het geval zijn als iemand akkoord gaat met een te korte opzegtermijn.

Sanctie

Tot nog toe wordt verwijtbare werkloosheid bestraft met een korting op de uitkering, die groter wordt al naar gelang de mate van verwijtbaarheid. Alleen bij zeer ernstige verwijtbaarheid wordt de uitkering volledig geweigerd.

In het wetsvoorstel staat dat de bedrijfsvereniging bij verwijtbare werkloosheid geen uitkering mag toekennen of de uitkering blijvend geheel moet weigeren.

Het is de bedoeling dat deze regel ook toegepast gaat worden bij de weigering van passende arbeid. Als een werknemer door eigen toedoen passende arbeid niet behoudt of passend werk niet krijgt, dan moet de bedrijfsvereniging niet een korting op de uitkering toepassen, maar de uitkering blijvend geheel weigeren.

ABW commentaar

De RegioVakbond ABW is van mening dat bovengenoemd wetsvoorstel inzake het sanctiebeleid veel te ver gaat. Het wordt een 'alles of niets'-regeling. Het lijkt het erop dat de bedrijfsvereniging het sanctiebeleid moet toepassen en er geen vrijheid meer is voor het afwegen van belangen, iets dat op dit moment wél aan de orde is. Bij een verwijtbaar ontslag hebben vaak werkgever en werknemer beiden schuld. De huidige gang van zaken is dat wellicht een kleine korting wordt opgelegd gedurende een aantal weken. In de nieuwe wet daarentegen zou de bedrijfsvereniging volledig de uitkering moeten weigeren. Dit kan tot zeer onredelijke uitkomsten voor een werknemer leiden. De huidige belangenafweging is juist een groot goed dat moet worden gehandhaafd.

De RegioVakbond ABW pleit ervoor om de huidige regelgeving te handhaven. Deze is streng, doch rechtvaardig. Bovendien is sprake van een afweging van belangen, die vereist is voor deze materie.

Onduidelijk is wanneer de nieuwe wijzigingen in werking moeten treden. In eerste instantie was juli 1995 de streefdatum. Wij houden u op de hoogte.⁷⁴⁹

1996

AAN DE VOORAVOND VAN 1996

Terugblik door de voorzitter

Na het drukke jubileumjaar 1994 bleek dat 1995 een jaar was, waarin we omkwamen in het werk.

De arbeidsomstandigheden, waarin de bond haar werk verricht zijn sinds de verhuizing naar de Valkenburgerweg enorm verbeterd.

De individuele belangenbehartiging blijkt in een steeds groter wordende behoefte te voorzien. In het kalenderjaar november 1994 - november 1997 waren er 117 dagen spreekuur, waarin 2953 bezoekers geholpen werden.

Daarnaast komen er dagelijks vele telefoontjes binnen. Het is onthutsend, hoeveel mensen in de problemen zitten. Het is verontrustend, dat werkgevers veel sneller en gemakkelijker mensen ontslaan. Zelfs vakbondskaderleden worden bij reorganisaties niet ontzien.

Een positief gevolg van de drukte een aanwas van 500 nieuwe leden, deels ook te wijten aan het vernieuwde PR-beleid, waardoor de naamsbekendheid sterk is toegenomen, het laatste onder aanvoering van de nieuwe secretaris.

⁷⁴⁹ Vizier 1995-08

Bij verschillende bedrijven behaalden we winst bij de OR-verkiezingen.

Door de *reorganisatie* is de structuur van de bond vernieuwd, waardoor ze effectiever te besturen is. Kerngroepen en bedrijfsledengroepen krijgen meer ruimte. In dat kader past ok het onlangs gestarte scholingsprogramma. De nieuwe structuur betekent ook, dat de Algemene Vergadering een andere invulling gaat krijgen. Zij blijft voor de statutaire hoofdpunten zoals begroting, het financieel verslag en actieprogramma's.

Daarnaast willen we een congres gaan organiseren, waarin dieper kan worden ingegaan op een bepaald thema, dat ons aller aandacht vraagt. De bondsgroep gepensioneerden heeft al zo'n congres gehad.

De ontwikkeling op *politiek* gebied, de regelgeving die ze in Den Haag bedenken, baart zorgen. Paars krijgt niet meer het voordeel van de twijfel. Ze hebben heel wat in beweging gezet, er is helderheid gekomen in aan aantal definities, maar de regelgeving is nog steeds niet op elkaar afgestemd. In de sociale zekerheid wordt veel gegoocheld met regels. Bordjes worden omgehangen. Kijk maar naar de WAO-er, die nu WW-er is. Hetzelfde geldt voor de SW-er. Ook die dreigt WW-er te worden. Dat is geen probleem oplossen, dat is gewoon het probleem verleggen en dat neemt de voorzitter de politici in Den Haag kwalijk.

Ook de pensioenproblematiek baart ons zorgen. We moeten oppassen dat ons pensioen geen aalmoes wordt. Creatieve ministeries verruimen de belastingregels, individueel kunnen hierdoor weer gaten worden aangevuld. Maar er zullen ongetwijfeld veel menden de dupe van worden. Aanvullend pensioen wordt, als het zo doorgaat, een speeltje voor de rijken. Eenvoudige rechtshulp, waar voorheen een beperkte bijdrage werd gevraagd, is momenteel voor een aantal mensen niet meer te betalen. Zo wordt de kloof tussen rijk en arm alleen maar groter. Tel daarbij de hersenspinsels die nu worden losgelaten dat vast werk niet meer van deze tijd zou zijn, dat iedereen met jaarcontracten zou moeten werken, dan zeg ik, dat het er allemaal niet veel beter op wort, aldus Leo Noy.

Uitdagingen

Toch zal de RegioVakbond AB niet bij de pakken neerzetten. Ook in 1996 wordt de strijdbijl weer opgepakt en zal het onrecht dat velen wordt aangedaan, krachtig worden bestreden. Uiteraard gaat de afronding van de interne reorganisatie ook door. Er wordt geprobeerd de naamsbekendheid te verhogen onder meer via TV-Gazet en TV Text (zie teletekst pagina 748)

Bovendien staan er een aantal nieuwe CAO-onderhandelingen bij verschillende bedrijven op stapel. Het kan wel eens een warme lente worden.

Ook Licom, het nieuwe bedrijf van de Sociale Werkvoorziening in Oostelijk Zuid-Limburg zal nog voor heel wat werk zorgen.⁷⁵⁰

36-URIGE WERKWEEK IN 4 DAGEN???

Zoals eerder vermeld, zijn wij, regio Vakbond ABW, verontrust over de vakbondseisen en de gemaakte afspraken voor een 36-urige werkweek verdeeld over 4 dagen. Wij hebben niets tegen een 36-urige werkweek, maar wél tegen de periode van 4 dagen.

Onlangs lazen we een bericht dat de werknemers bij de DAF-fabrieken af willen van de 9-urige werkdag, dus af willen van een werkweek verdeeld 36 uur in 4 dagen.

Aanvankelijk ging men uit van minimaal 3 dagen van 9 uur en maximaal 5 dagen van 9 uur. In verband met de toenemende vraag naar DAF trucks was het gewoon regel dat er 5 dagen 9 uur gewerkt werd.

Dit betekende voor velen een welkome aanvulling op het normale salaris. Voor anderen echter was het een veel te zware belasting. Rekening houdend met de wettelijke rust-en schafttijden en de noodzakelijke tijdspanne tussen woon- en werkverkeer betekende dit voor veel werknemers dat zij soms twaalf uur en meer van huis waren.

De vakbonden bij DAF stellen nu pogingen in het werk om een einde te maken aan de 9-urige werkdag. De onderneming steunt dit voorstel. Zij is immers meer gebaat bij een vervangend twee ploegensysteem van acht uur.

Wij van de RegioVakbond ABW juichen dit besluit toe. Immers, van meet af aan hebben wij gesteld dat een 9-urige werkdag beslist niet in het belang van de werknemers is. Het najagen van een vierdaagse werkweek op deze wijze achten wij funest.

Onbegrijpelijk en haast tegenstrijdig vinden wij het, dat ook in andere sectoren vakbonden weer ten strijde trekken om een 36-urige werkweek in 4 dagen af te dwingen. Het argument is steeds weer "meer werkgelegenheid" te

---

⁷⁵⁰ Vizier 1996-01

kunnen scheppen. Men vergeet echter dat zo de lichamelijke en psychische belangen van de leden daaraan worden opgeofferd.

Wij als RegioVakbond ABW zijn en blijven van mening dat een 36-urige werkweek op termijn tot de mogelijkheden moet behoren.

De dagelijkse werktijd mag echter niet langer zijn dan de in lange jaren bevochten 8-urige werkdag. Invoering van ploegendiensten en/of verlenging van de bedrijfstijd lost naar onze mening meer op in het kader van de werkgelegenheid dan het najagen van een "schim" van 4 dagen ⁷⁵¹

BEWEGING IN ONZE SOCIALE ZEKERHEID... MET VÉÉL NADELEN VOOR DE WERKNEMERS

Ondanks het feit dat het sociale zekerheidsrecht in principe uitgaat van de solidariteitsgedachte, is er in de praktijk vaak sprake van grote verschillen in de kwaliteit van de rechtspositie van belanghebbenden. Voor een werknemer maakt het bijvoorbeeld in tal van wetten uit of hij een contract voor onbepaalde tijd heeft, dan wel een zogenaamd nul-urencontract.

Eerder hebt u kunnen lezen dat de WW-bepalingen voor een werknemer m.i.v. 1 januari 1996 strenger worden. Daarentegen heeft het Paarse Kabinet zich tot doel gesteld het ontslagrecht te versoepelen. Enerzijds wordt een werknemer sneller verwijtbaar werkloos geacht, zodat hij in een ontslagprocedure fel zal moeten protesteren, terwijl anderzijds het ontslagrecht wordt versoepeld. Ook in andere opzichten in het sociaal recht, bijv. in het medezeggenschapsrecht en de arbeidstijdenwetgeving, is in toenemende mate sprake van uiteenlopende uitkomsten m.b.t. de positie van individuele werknemers. Het Paarse Kabinet gaat verder op de weg van de privatisering.

Daarnaast wordt de uitvoeringsorganisatie (GAK, Detam, GUO) gedecentraliseerd. Ook in de nieuwe Bijstandswet wordt meer aan de gemeente overgelaten.

Wat is er aan de hand?

Uitvoering Werknemersverzekeringen

Voor de uitvoering van de werknemersverzekeringen heeft de regering ingrijpende plannen. Op 1 januari 1996 moeten de bedrijfsverenigingen een overeenkomst hebben gesloten met uitvoeringsinstellingen aan wie zij de uitvoering van de werknemersverzekeringen opdragen.

Instellingen als GAK, Detam, GUO, SFB, BVG en het Nieuwe Uitvoeringsorgaan voor de Overheid zijn hard bezig zich tot zulke uitvoeringsinstellingen om te vormen. Zij krijgen daartoe de stichtingsvorm. Eventueel kunnen zij in het kader van een holding verbonden zijn aan rechtspersonen die andere diensten aanbieden, zoals Arbodiensten en Pensioenfondsen.

De uitvoeringsinstellingen zullen vanaf 1997 regionaal moeten gaan samenwerken met arbeidsbureaus en sociale diensten, waarbij de burger door deze drie instellingen aan één loket moeten worden geholpen. In dat jaar gaan de bedrijfsverenigingen op in een landelijk bestuur voor de werknemersverzekeringen.

In 1996 zal ook het overheidspersoneel onder de werknemersverzekeringen vallen. Der aanvullende pensioenen blijven geregeld in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, dat ook zal worden geprivatiseerd.

De werknemersverzekeringen zelf

Het kabinet heeft het voorstel om in de WAO een vorm van premiedifferentiatie in te voeren.

Het aantal werknemers dat per bedrijf in de WAO terechtkomt zal dan de hoogte van de premie van de desbetreffende onderneming direct gaan bepalen. Dit systeem, dat nu al voorkomt in de ziekwet, kan ook volgens de rechter door de beugel. Het voorstel van verdere premiedifferentiatie zal worden gedaan in het kader van de Ziekwet.

Bovengenoemde WAO-verandering en privatisering van de Ziekwet krijgt vorm in drie wetsvoorstellen:

1. In 1996 wil de regering de werkgever verplichten om bij ziekte van werknemers met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd niet meer slechts de eerste 6 of 2 weken, maar het gehele jaar van ziekte 70% van het loon te blijven betalen (conform veel CAO's overigens 100%)
De werkgever kan zich desgewenst tegen. Dit risico verzekeren.
De Ziekwet blijft alleen bestaan voor zwangerschapsuitkeringen en ziekte van werknemers met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd, uitzendkrachten en werklozen.

⁷⁵¹ Vizier 1996-01

2. In 1997 moet in de WAO de genoemde premiedifferentiatie worden ingevoerd, alsmede de mogelijkheid voor de werkgever om het arbeidsongeschiktheidsrisico elders te verzekeren.
3. In datzelfde jaar moet ook de AAW worden afgeschaft en vervangen door een Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen Zelfstandigen (WAZ). Zelfstandigen en meewerkende echtgenoten worden daarin verplicht verzekerd.

Met name de wijziging van de Ziektewet zal een grote impact hebben op de dagelijkse praktijk voor de werknemers. De invoering vindt plaats op 1 januari 1996. Mocht dit niet haalbaar zijn, dan zal de wet in ieder geval per 1 maart 1996 van kracht worden.

Elke werknemer blijft formeel krachtens de Ziektewet verzekerd, maar een ziekteuitkering komt niet tot uitbetaling omdat op de werkgever een loonverplichting rust. Hiervoor wordt artikel 1638c BW aangepast. Op grond van dit artikel krijgt de werknemer dwingendrechtelijk aanspraak op loon tijdens ziekte.

Maar wat gebeurt er bij conflicten tussen de werkgever en de werknemer? Hoe te handelen indien de werkgever vindt dat de werknemer geschikt is tot werken, terwijl de werknemer vindt dat hij ziek is?

Ook in de nieuwe wet is vermeld dat de werknemer een "second opinion" kan aanvragen bij de bedrijfsvereniging. Indien de werknemer tijdens deze tweede mening nog arbeidsongeschikt wordt geacht, dan is de werkgever verplicht het loon aan de werknemer te betalen.

Onduidelijk is echter nog wat geschiedt bij flexibele arbeidscontracten zoals af-/oproepcontracten etc. Zeer waarschijnlijk zal voor deze groep werknemers alsnog een collectieve voorziening vanuit de overheid worden gecreëerd.

De werkgever is nog meer betrokken bij de zieke werknemer dan voorheen. De arbeidscontracten worden van groter belang. Indien de werknemer te ziek is om de bedongen arbeid te verrichten, maar in het arbeidscontract uitdrukkelijk vermeld staat dat de werknemer -voor zover hij hiertoe in staat is- passende arbeid binnen de onderneming moet verrichten, dan kan de werkgever dit verplicht stellen. Een vertegenwoordiger met een gebroken been kan op deze manier verplicht worden kantoorwerkzaamheden binnen de onderneming te verrichten.

De werkgever kan zelf de controle-voorschriften vaststellen. Indien een werknemer zich hieraan niet houdt, dan is de werkgever bevoegd de loonverplichting op te schorten. Hoewel formeel de loonverplichting blijft bestaan, kan de werkgever de opschorting als een drukmiddel gaan gebruiken.

De werkgever heeft verder de bevoegdheid om de loonbetaling te weigeren indien de werknemer weigert de in redelijkheid op te dragen passende arbeid te aanvaarden. Dit kan zo ver gaan dat zelfs arbeid bij een derde moet worden geaccepteerd. Ook op dit punt zal de arbeidsovereenkomst een belangrijke rol gaan spelen.

ABW commentaar

De RegioVakbond is van mening dat aan de verdergaande privatisering van het Paarse Kabinet, een aantal nadelen verbonden zijn. Bij CAO-onderhandelingen moet hierop scherp worden gelet. Gezien de bepalingen van de nieuwe Ziektewet dreigen werknemer en werkgever al snel in twee verschillende kampen te worden verdeeld. Dit zal gevolgen hebben voor de werksfeer en verhoudingen tussen alle partijen.

De bevoegdheden en sancties die een werkgever krijgt, had de bedrijfsvereniging in het verleden ook tot zijn beschikking. Hiervan werd in de praktijk echter nauwelijks gebruik gemaakt. De RegioVakbond ABW verwacht echter, dat deze sancties in de arbeidsverhouding een belangrijke rol gaan spelen. Zulks met alle gevolgen van dien. Indien een werkgever geen loon betaalt, dan zal de werknemer binnen de kortste tijd toch zich genoodzaakt zien een procedure te starten, teneinde alsnog het loon te krijgen waarop hij recht heeft.

Tenslotte moet worden gevreesd dat werkgevers wegens de doorbetaling van het "ziektégeld" gedurende het gehele jaar bij arbeidsongeschiktheid, nog minder arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde tijd zullen afsluiten.

De RegioVakbond ABW stelt vast door de nieuwe regelgeving juist de verschillen in kwaliteit van de rechtspositie tussen werknemers onderling maar ook tussen werknemers en werkgevers groter worden. Dit is in niemands belang. Werknemers bevinden zich al snel in een positie van onzekerheid en zullen eerder dan voorheen zich genoodzaakt zien de kantonrechter te schakelen. Hierdoor zal eveneens de onzekerheid over de indirecte (bijv. juridische) kosten aan de kant van de werkgevers toenemen. Het kabinet is zich hiervan kennelijk niet bewust.

Wordt ongetwijfeld vervolgd!⁷⁵²

---

⁷⁵² Vizier 1996-01

SILICOSE-KWESTIE. REGIOVAKBOND ABW OVERWEEGT NAAR EUROPEES HOF TE GAAN

Uitspraak Raad van State heeft twee kanten

Zoals bekend diende op 5 oktober jl. in een openbare zitting bij de Raad van State in Den Haag het hoger beroep van de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers tegen de uitspraak van de rechtbank te Maastricht van 21 april 1995.

Op 1 december, iets later dan in eerste instantie gedacht, ontving advocaat Frans Bronneberg de uitslag van het hoger beroep. Daarin zijn twee zaken van belang:

1. De Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers is een bestuursorgaan in de zin van de Algemene wet bestuursrecht.
2. De datum van 16 december 1992, door de Stichting aangehouden als peildatum is niet onredelijk en/of onrechtmatig jegens de weduwen.

Frans Bronneberg, die namens 7 weduwen die bij de bond zijn aangesloten bij de zaak betrokken is geweest, is van mening dat het terecht is dat de Raad van State heeft besloten dat de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers een bestuursorgaan is. Dit betekent dat alle mensen die afgewezen worden, hun zaak kunnen laten toetsen door een onafhankelijke rechter, hetgeen een goede zaak is.

Bronneberg betreurt het dat de Raad van State de datum van 16 december 1992 handhaaft als peildatum voor het geven van een uitkering. Hierdoor krijgen weduwen van mijnwerkers, die voor die datum overleden zijn, geen eenmalige uitkering. "De ereschuld wordt hiermee bij lange na niet ingelost," vindt hij. "In de praktijk is er immers geen enkel verschil tussen weduwen van vóór of ná 16 december 1992, terwijl bij de toekenning van de uitkering wél een hard onderscheid wordt gemaakt. De betrokkenen zullen dit als onrechtvaardig bestempelen"

Daarom beraadt Frans Bronneberg zich samen met het bestuur van de RegioVakbond ABW, of het zinvol is om de zaak te toetsen bij het Europees Hof.

Daarvan zullen wij u uiteraard op de te houden.

Uiteraard zal de bond ook proberen om via politieke kanalen alsnog tot een oplossing te komen.⁷⁵³

NAAMSBEKENDHEID VAKBOND

De bond gaat nog meer aan de weg timmeren om haar naamsbekendheid te vergoten. Overigens werd hiermee het vorig jaar al begonnen. Vanaf januari zenden we regelmatig uit via TV Gazet, de kabelkrant van Limburg en via TV-Tekst, teletekstpagina 748.⁷⁵⁴

BONDSGROEP SOCIALE WERKVOORZIENING, LICOM

Behalve acties voor de SW-arbeidsvoorwaarden zet de ABW zich ook in voor een goede Licom-CAO.

Regionale kranten gaven de laatste maanden regelmatig artikelen over de perikelen bij Licom. Licom is de nieuwe NV in Oostelijk Zuid-Limburg als fusie-organisatie van de SW-werkplaatsen ZOL, SBF en WPM. Een van de vele kwesties die spelen zijn de CAO-onderhandelingen voor het niet-SW personeel. Onze vakbond is bij deze onderhandelingen prominent betrokken.⁷⁵⁵

BOND IN ACTIE VOOR DE SOCIALE WERKVOORZIENING

Ook de RegioVakbond ABW is op maandag 4 december jl. naar Utrecht gegaan om de landelijke manifestatie inzake het vastlopen van de onderhandelingen voor een nieuwe CAO in de SW te ondersteunen.

De RegioVakbond ABW, die in Limburg ongeveer duizend leden heeft die werkzaam zijn in de SW, vindt de voorstellen voor de nieuwe CAO VOLSTREKT ONREDELIJK. Met name de voorgestelde loonsverhoging van 0,35% voor 1995 en 0,50% voor 1996.

Ook de invulling van een 36-urige werkweek door de werkgevers vindt de bond een disputabel punt, daar werkgevers pas accoord gaan met een 36-urige week mits werknemers hun koffie- en theepauzes inleveren. Volgens de RegioVakbond ABW is dit bod van de werkgevers NIET ACCEPTABEL en om de eisen van de ABW-werknemers in de SW kracht bij te zetten zijn dan ook honderden ABW'ers naar de Utrechtse Jaarbeurshallen gegaan.

Midden december vindt er opnieuw overleg plaats over de CAO.

De bonden hopen dat minister Melkert van Sociale Zaken dan met betere voorstellen komt opdagen.⁷⁵⁶

---

⁷⁵³ Vizier 1996-01

⁷⁵⁴ Vizier 1996-01

⁷⁵⁵ Vizier 1996-01

⁷⁵⁶ Vizier 1996-01

LEDENWERVING

Tot nu toe loofde het bestuur een beloning uit aan bondsleden, die actief leden werfden. Elke werver ontving voor ieder geworven lid een VVV-bon.

Naast deze beloning vond er voorheen weleens een verloting plaats onder de ledenwerfers. Vorig jaar ging het hoofdbestuur zich bezinnen op een nieuwe formule. Deze werd gevonden.

In plaats van de verloting onder alle ledenwerfers per kwartaal, komt er vanaf 1 januari 1996 een beloning voor de drie beste ledenwerfers per kwartaal. Er zijn grote prijzen te verdienen, waarover wij u in de volgende Vizier nader zullen berichten.⁷⁵⁷

CAO SOCIALE WERKVOORZIENING

Mede van de aktie op 4 december in Utrecht waar ±.600 SW-medewerkers uit Zuid-Limburg aanwezig waren.

Vooraf vanwege de 24-uurs staking op 18 december door ruim 250 SW-medewerkers in de kantine van WPM-Beitel is het de onderhandelaars gelukt om een accoord te bereiken voor een twee-jarige cao in de sw.

De hoofdpunten van de nieuwe cao zijn als volgt:

- * De CAO loopt van 1 juni 1995 tot 1 juni 1997. Op 1 januari 1997 wordt de 36-urige werkweek ingevoerd.
- * Door de herbezetting worden tenminste 2.400 volledige arbeidsplaatsen gecreëerd voor mensen, die nu op de wachtlijst staan.
- * In het kader van de arbeidsduurverkorting zijn ook afspraken gemaakt voor soepelere bedrijfstijden.
- * De loonontwikkeling:
  - 0,75% algemene loonsverhoging per 1/10/95;
  - 1,2% algemene loonsverhoging per 1/10/96;
  - 0,4% eenmalige uitkering in april 1996.
- * Een verlaging van de VUT-premie voor werknemers met 0,15% per 1/1/96.
- * In het kader van het ouderenbeleid wordt een studie gestart naar geleidelijke vermindering van uren en werkdruk voor oudere werknemers.
- * Per 1/1/97 wordt overgegaan tot CAO-vorming. Hiermee wordt de normale status van werknemers in de Sociale Werkvoorziening eindelijk erkend.

Het bestuur van de bondsgroep SW dankt de aktieleiders en de leden van de Regiovakbond ABW voor hun grote inzet en solidariteit gedurende de akties.

SAMEN BEN JE STERKER!⁷⁵⁸

⁷⁵⁷ Vizier 1996-01

⁷⁵⁸ Vizier 1996-02

ZIEKTEKOSTENVERZEKERING OP HOL

Voor de zoveelste maal hebben wij de behoefte om aandacht te besteden aan de bodemloze put van problemen rond de ziektekostenverzekeringen. Natuurlijk hebt u per 1 januari 1996 gemerkt dat de kosten opnieuw gestegen zijn en het pakket voorzieningen is gekrompen.

Elf jaar geleden, om precies te zijn op 1 april 1985, is de ellende begonnen. Aanleiding daartoe was de aanzet om te komen tot één volksverzekering tegen ziektekosten. Het resultaat tot op heden heeft alleen maar chaos en hogere kosten opgeleverd. Steeds weer werd gesleuteld aan bepaalde voorstellen en regelmatig zijn genomen besluiten weer ingetrokken.

Een kleine bloemlezing

- * Invoering eigen bijdrage medicijnen en specialist: werkt niet en kost meer dan het opbrengt en wordt weer ingetrokken.
- * Invoering eigen bijdrage voor hulpmiddelen in het kader van de ABWZ: per 1 januari 1996 geneesmiddelen weer terug naar het ziekenfonds.
- * Verzekerden uit het verplichte ziekenfonds en naar een particuliere ziektekostenverzekeraar.
- * Bejaarde verzekerde weer terug naar het ziekenfonds, andere bejaarden uit het ziekenfonds naar een particuliere ziektekostenverzekeraar.
- * Zelfstandigen met klein inkomen uit het ziekenfonds en naar een particuliere ziektekostenverzekeraar.
- * Voorstel van de minister: kleine zelfstandigen met een klein inkomen terug naar het ziekenfonds.

Conclusie: NA ELF JAAR ZIJN WIJ WEER TERUG BIJ AF!

Wat heeft dit jojo-beleid nu opgeleverd?

Ja, ja u raadt het al! GELD, GELD en nogmaals geld en wel uit de zak van de verzekerde. Voor elk genomen besluit moest betaald worden. Maar bij het terugdraaien van het besluit werd de gevraagde vergoeding niet naar het oude niveau teruggebracht. De totale kosten waren immers gestegen.

Bruiner kan het niet gebakken worden!

Niemand heeft meer zicht op de premies en de nominale bijdragen aangezien deze per 1 januari kunnen verschillen tussen de diverse ziekenfondsen. De goedkoopste vraagt f325 00 per jaar, de duurste f361,00. Terwijl de minister uitging van een rekenpremie van f267,00 per jaar. Niet alleen wij, maar velen met ons, vragen zich af waarom het niet mogelijk is te komen tot één rechtvaardige ziektekostenverzekering in de vorm van een volksverzekering.

Een volksverzekering

Allereerst ligt de schuld bij j onze volksvertegenwoordigers. De politieke partijen lukt het niet op één lijn te komen. De een wil alles in het ziekenfondspakket, de ander wil zoveel mogelijk privatiseren en eigen keuzen maken met veel eigen risico. Star vasthouden aan je principes lost echter niets op. Op de tweede plaats staan de verzekeringsmaatschappijen niet te juichen als de ziektekostenverzekering in de vorm van een volksverzekering wordt geregeld. Zij raken dan de "ongecontroleerde" greep kwijt op de verzekerde. De melkkoe droogt op. Doorgaan op de huidige voet leidt volgens ons alleen maar tot meer onduidelijkheid en onrechtvaardigheid.

De bond rekent ons voor in een vijftal situaties met bijbehorende globale kosten (exclusief aanvul + tandarts), wat de gevolgen voor ons zijn, te weten voor:

1. Alleenverdieners
2. Tweeverdieners
3. Bijstandsuitkering Alleenstaanden
4. AOW-echtpaar in het ziekenfonds
5. AOW-echtpaar in de particuliere verzekering

Uit deze berekeningen blijkt, dat de premiekosten voor deze groeperingen enorm verschillen en zijn buitengewoon hoog zijn.

De bond concludeert dan ook, dat hoe wij het ook draaien of keren, wij geen enkel argument kunnen bedenken dat enige duidelijkheid in deze bovengeschetste situaties geeft. Toch zijn dit normale praktijksituaties. Om uit de impasse te komen zijn wij als RegioVakbond ABW voorstander van een totale inkomensafhankelijke ziektekostenpremie die geïnd moet worden via de belasting. Daarnaast hebben wij geen bezwaar tegen een beperkte privatisering voor voorzieningen die medisch gezien niet strikt noodzakelijk zijn, doch in de luxe sfeer liggen.

*Minister Borst doe er wat aan!*⁷⁵⁹

⁷⁵⁹ Vizier 1996-02

SILICOSEKWESTIE

RegioVakbond ABW verzoekt de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers om duidelijkheid

De RegioVakbond ABW ontvangt dagelijks tientallen telefoontjes van oud-mijnwerkers over de afhandeling van de bezwaarschriften met betrekking tot de eenmalige silicose-uitkering van 20.000,00.

De RegioVakbond ABW behartigt de belangen van circa 400 oud-mijnwerkers. De meeste van deze procedures bevinden zich in de bezwaarfase, die de Stichting zelf moet afhandelen. Vanaf de datum van indiening van de bezwaarschriften tot heden is sprake van een tijdsbestek van maar liefst 1,5 jaar, hetgeen volgens de oud-mijnwerkers een veel te lange periode is. Daarom wensen zij op korte termijn duidelijkheid van de Stichting over de afhandeling van de bezwaarschriften!

De Geleense advocaat mr. F. Bronneberg, die door de vakbond is ingeschakeld, is van mening dat de Stichting zelf debet is aan de thans ontstane commotie over de afhandeling van de bezwaarschriften. Volgens Bronneberg is tijdens vrijwel elke hoorzitting in de bezwaarfase door de voorzitters van de verschillende bezwarencommissies van de Stichting tegen de mensen gezegd dat zij eind 1995 duidelijkheid zouden krijgen over de uitspraak van de Stichting.

Kennelijk is de Stichting niet in staat de door haar geopperde termijn te halen, met alle gevolgen van dien.

Naast het feit dat de afhandeling veel te lang duurt, worden de mensen door dergelijke mededelingen onnodig onrustig, hetgeen uiteraard voor geen enkele partij wenselijk is.

Vrijdag 26 januari jl. heeft de rechtbank de lange afhandeling beoordeeld. Daarbij werd vanuit de Stichting aangegeven dat voor 700 zaken nog een termijn van 14 weken nodig is voordat een uitspraak bij de mensen in de bus valt. Voor de andere groep voor meer dan 300 bezwaarmakers zal de afhandeling van het beroep nog langer duren omdat de zaak nogmaals inhoudelijk bekeken wordt.

De rechtbank zal over circa 4 weken zich uitspreken of de door de stichting gehanteerde termijnen redelijk zijn of niet.

Hierover houden wij U in Vizion en via TV Gazet, teletekst paginanummer 748 op de hoogte.

Weduwen

Ten aanzien van de weduwen-kwestie heeft Frans Bronneberg inmiddels advies gevraagd aan de Rijksuniversiteit Limburg ten einde te bezien welk juridische mogelijkheden er nog openstaan voor de betrokkenen van vóór 16 december 1992.

Bronneberg weet te melden dat aansluiting zal worden gezocht bij een Europese richtlijn die bepaalt dat indirecte discriminatie/rechtsongelijkheid tussen mannen respectievelijk vrouwen onder objectieve rechtvaardigheidsgrond niet geoorloofd is. Het blijft volgens Bronneberg onrechtvaardig dat tussen weduwen alleen maar op basis van een datum onderscheid wordt gemaakt, terwijl er voor oud-mijnwerkers geen datum geldt.

Wordt vervolgd!⁷⁶⁰

LEDENWERVING-COMPETITIE

De stand per 1 februari, 1^e kwartaal. Behalve gewone aanmeldingen, leverde de competitie-actie van de vier aan de top staande wervers 18 nieuwe leden op. Meerdere wervers brachten elk 2 leden binnen.⁷⁶¹

AFSCHAFFING ZIEKTEWET ZEER NADELIG VOOR WERKNEMERS

Het zal niemand zijn ontgaan:

DE ZIEKTEWET IS PRIVATISEERD. Op 6 februari jl. heeft de Eerste Kamer ingestemd met het voorstel tot privatisering van de Ziektewet. De nieuwe wet WULBZ (Wet Uitbreiding Loondoorbetalingsplicht bij Ziekte) is hiermee aangenomen.

Deze wet, die op 1 maart in werking is getreden verplicht werkgevers 70% van een zieke werknemer 52 weken door te betalen. Zieke werknemers krijgen dus niet langer een uitkering van de bedrijfsvereniging, maar de werkgever betaalt het loon oor (tenminste 70% van het laatst verdiende loon).

Deze loondoorbetalingsplicht van de werkgever wordt opgenomen in het Burgerlijk Wetboek en is bindend voor IEDEREEN met een arbeidsovereenkomst.

Overigens waar de CAO een doorbetaling van of aanvulling tot 100% voorschrijft, moet de werkgever gewoon 100% betalen.

---

⁷⁶⁰ Vizion 1996-02

⁷⁶¹ Vizion 1996-02

Voor wie geldt de “oude” regeling?

Voor kleine categorieën werknemers zoals uitzendkrachten, zwangere werknemers en tijdelijke contracten, blijft een collectief gefinancierde vangnetvoorziening in de vorm van de oude ziekwet overeind.

Voor werknemers, die al ziek zijn vóór 1 maart 1996, geldt als overgangsmaatregel nog de oude Ziekwet tot ze weer hersteld zijn

Alle andere werknemers vallen niet meer onder de werking van de Ziekwet.

Wat is er zoal veranderd?

Loondoorbetaling

De belangrijkste verandering is uiteraard dat bedrijven 52 weken lang het loon moeten doorbetalen aan zieke werknemers. De bedoeling is dat zij zich zo meer inspannen om het ziekteverzuim te bestrijden en meer aandacht hebben voor langdurig zieken.

Bedrijven moeten nu ook beslissen wat ze doen met de verzuimrisico's: zelf betalen of doorverzekeren? Daarbij zullen de commerciële verzekeraars een veel grotere rol krijgen dan nu het geval is.

Reïntegratie

Bedrijven krijgen veel meer belang bij het begeleiden en terugplaatsen van zieke werknemers. Reïntegratie is voor de meeste bedrijven een heel nieuw onderwerp. De tijd is voorbij dat dit een zaak is voor de bedrijfsvereniging.

Voordelen

Aan de WULBZ zijn voor- en nadelen verbonden. Deze zijn immers in het parlementaire debat ook uitgebreid aan de orde geweest. Een groot winstpunt van de WULBZ is dat elk bedrijf wordt gedwongen om na te denken over bijv.:

- * hoe beperken ze onbeveiligde en ongezonde werkomstandigheden?
- * hoe kunnen ze het ziekteverzuim terugdringen?
- * hoe krijgen ze langdurig zieke werknemers weer snel aan de slag?

Kortom, een goed arbo-, verzuim- en reïntegratiebeleid.

Nadelen

Een van de grote nadelen van de WULBZ is dat bedrijven zullen proberen om nieuw aan te trekken personeel grondig te selecteren op hun gezondheid.

Werknemers met een minder goede gezondheid komen in de toekomst veel moeilijker aan een “vaste” baan. Daarnaast zullen bedrijven ervoor kiezen om minder “vaste” werknemers en meer werknemers met flexibele contracten aan te nemen.

De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft in het debat met de Eerste Kamer aangegeven dat bedrijven die veel werknemers met een zwakke gezondheid hebben, beloond zullen worden. Hoe dit precies vorm wordt gegeven is op dit moment nog onduidelijk.

ABW-commentaar

De RegioVakbond ABW denkt dat werkgevers zich eenzijdig naar de letter van de wet gaan gedragen. Zij geven potentiële werknemers met slechte risico's -mensen met een slechte gezondheid of een zwak gestel- een zodanig contract, dat ze nooit verplicht worden tot loondoorbetaling en deze slechte risico's afwentelen op de vangnetvoorziening van de bedrijfsvereniging.

De RegioVakbond ABW vindt de in 1993 ingevoerde premiedifferentiatie (werkgevers met een laag ziekteverzuim betalen een lage premie) veel beter dan de WULBZ, omdat de premiedifferentiatie werkgevers een financiële prikkel gaf om het ziekteverzuim zo klein mogelijk te houden. Het ziekteverzuim was sinds 1993 dan ook in veel bedrijven reeds teruggedrongen.

Dit instrument met een goede werking is nu weer aan de kant gezet.

Op het bondskantoor komen dagelijks signalen binnen dat de hierboven genoemde nadelen zich reeds voordoen. Voeg daarbij dat diverse werkgevers in hun ijver om het ziekteverzuim terug te dringen zelf doktertje willen spelen. Kortom, de ABW vindt, dat de veranderingen in de ziekwet zeer nadelig uitpakken. De vrees dat bedrijven zware druk op hun werknemers gaan uitoefenen om zich niet ziek te melden of sneller weer aan het werk te komen, komt uit.⁷⁶²

⁷⁶² Vizier 1996-03

ARMOEDE IN DE AOW

Publicaties in de pers en via de TV zijn voor ons aanleiding om "de Armoede in de AOW" nader te bestuderen. Uit de verschenen publicaties van de overheid en een eigen onderzoek, hebben wij geconstateerd dat de armoedegrens en de hoogte van de AOW zeer dicht bij elkaar liggen en als het ware in diverse situaties volkomen gelijk zijn. Aanleiding voor de hernieuwde aandacht voor deze materie is de invoering van de Nieuwe Algemene Bijstandswet (NABW) per 1 januari 1996. Natuurlijk beoogt de overheid, voor de zoveelste maal, bezuinigingen en wel op jaarbasis een bedrag van 380 miljoen gulden. Per 1 januari 1996 hebben de gemeenten meer zeggenschap over de totale hoogte van de te verlenen bijstand. Iedere gemeente moet een beleidsplan vaststellen inzake de hoogte van de toeslagen en kortingen. Begrijpelijk dat het tussen diverse gemeentes weer, precies zoals met de Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG), een chaos van verschillen wordt. Intussen is er ook een onderzoeksrapport beschikbaar over de armoede in Nederland. Vastgesteld werd dat er vele duizenden mensen onder de armoedegrens leven.

Alleenstaande Bijstandsgerechtigden

Volgens de overheid worden de alleenstaanden het zwaarst getroffen. Zij hebben een bijstandsuitkering van f1.288,12 (peil maart 1996) netto per maand. Om in hun situatie enige verbetering te brengen stelt de overheid 800 miljoen gulden beschikbaar. In het kader van de Nieuwe Bijstandswet wordt het mogelijk gemaakt dat inkomen uit arbeid niet volledig op de uitkering gekort wordt. Vijfentwintig procent, met een bepaald maximum, wordt vrijgelaten. Voor deze alleenstaanden betekent dit dat er onder omstandigheden een vrijlating van zijn inkomsten tot ongeveer f350,00 per maand mogelijk is.

Alleenstaand AOW'ers

Alleenstaande AOW'ers ontvangen vanaf maart 1996 maandelijks een netto bedrag van f1.299,46, Dat is slechts f11,34 meer dan de uitkering van een alleenstaande met een bijstandsuitkering.

Voor de AOW gerechtigden daarentegen zijn -gezien hun leeftijd- nauwelijks mogelijkheden meer aanwezig om inkomsten uit arbeid te verwerven. Vele duizenden AOW'ers zijn daardoor slechts aangewezen op de kale AOW. Voor deze groep kan alleen de extra belastingaftrek voor 65-plussers, zonder enige andere inkomsten, een paar gulden voordeel bieden.

Maar ook zij blijven onder de armoedegrens zweven.

Wat is rijk en wat is arm?

De betaalbaarheid de AOW naar de toekomst toe staat opnieuw in de belangstelling. Onlangs publiceerde Partij van de Arbeid een rapport waarin zij voorstelde dat welgestelde of rijke bejaarden een bijdrage dienden te leveren in het betaalbaar houden van de AOW. Bejaarden met een AOW van meer dan f500,00 per maand, dienen in de toekomst (vanaf het jaar 2005) over het meerdere inkomen premie te gaan betalen om de AOW naar de toekomst veilig te stellen.

Wanneer een alleenstaande bijstandsrechtige maandelijks f350,00 mag bijverdienen om boven de armoedegrens uit te stijgen terwijl een alleenstaande AOW'er met een aanvullend pensioen van f500,00 per maand als welgestelde of rijke bejaarde wordt beschouwd, dan gaat bij ons het licht uit.

Wij snappen het niet meer. Mogelijk kunnen de hoog geschoolde dames en heren politici, die zulke dwaze uitspraken doen en besluiten nemen, ons enig licht scheppen in deze duistere zaak.

Echt vertrouwen dat zij hierin zullen slagen hebben wij niet!⁷⁶³

LEDENVERGADERING BONDSGROEP GEPENSIONEERDEN EN UITKERINGSGERECHTIGDEN.

Zoals eerder gewenst, is nu ook een verslag van de openbare ledenvergadering van een bondsgroep in de Vizier opgenomen.⁷⁶⁴

REGIOVAKBOND ABW IN BEROEP TEGEN AFWIJZING SILICOSE-UITKERING

Op 30 januari en 15 februari zijn wederom een vijftigtal besluiten door de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers afgegeven. Het betreft hier een bezwaar van belanghebbenden tegen de afwijzing van de eenmalige silicose-uitkering.

Het merendeel van deze bezwaren zijn afgewezen of ongegrond verklaard. De Stichting weigert in deze gevallen dus opnieuw het verzoek tot vergoeding van de belanghebbenden.

---

⁷⁶³ Vizier 1996-03

⁷⁶⁴ Vizier 1996-03

De Regio Vakbond ABW heeft mr. Frans Bronneberg, advocaat te Geleen, ingeschakeld om de zaak te bestuderen. Volgens Bronneberg wordt het verzoek niet gehonoreerd op basis van het medische criterium van 30% silicose zoals geformuleerd in artikel 2 van het reglement van de Stichting.

Mr. Bronneberg heeft ter ondersteuning van het bezwaar namens de oud-mijnwerkers een medische second opinion laten verrichten door dr. F. Maesen, longarts te Heerlen. Deze deskundige stelt in een groot aantal zaken vast dat de bezwaarmakers, juist op basis van het medische criterium, in aanmerking moeten komen voor de eenmalige uitkering, terwijl de Stichting nu op basis van dezelfde gegevens de aanvraag afwijst. Uiteraard heeft dr. Maesen zijn onderzoek verricht op basis van dezelfde medische gegevens die de Stichting hanteert.

Bronneberg vindt het onbegrijpelijk dat ondanks het gebruik van de second opinion van dr. Maesen in de bezwaarprocedure, de uitkering wederom is afgewezen.

Ook vindt Bronneberg dat in de besluiten nauwelijks rekening is gehouden met de persoonlijke feiten en/of omstandigheden van de belanghebbenden. Tijdens de hoorzittingen heeft hij zich altijd sterk gemaakt voor de (ontstane) beperking en in het dagelijks functioneren van de oud-mijnwerkers als gevolg van silicose, zoals het niet meer kunnen uitoefenen van hobby's en het verenigingsleven. Ook aspecten van bijvoorbeeld het in het verleden toekennen van een WAO-uitkering, taxi-gelden, huisaanpassingen etc., die in verband staan met de silicose-problematiek zijn van belang.

De Stichting oordeelt alleen echter op basis van de zogenaamde longfunctiebeperkingen, hetgeen zij slechts afleidt uit de medische gegevens van haar eigen deskundige, professor E. Wouters, longarts te Maastricht.

Vrijwel alle bezwaarmakers vinden de heroverweging van de Stichting onbevredigend en stellen beroep in bij de arrondissementsrechtbank te Maastricht.

Ook Bronneberg hoopt daar duidelijkheid te verkrijgen over de medische discussie tussen de longartsen en in hoeverre bovengenoemde sociale/maatschappelijke/objectiveerbare factoren een rol spelen bij het medische criterium van artikel 2 van het reglement.

Tenslotte zij vermeld dat ook een aantal verzoeken van weduwen van vóór 16 december 1992 zijn afgewezen.

Hoewel de Raad van State eerder heeft bepaald dat deze datum niet onrechtmatig is, zal deze kwestie opnieuw aan de rechtbank worden voorgelegd.

Inmiddels is t.a.v. de Europese vraag onderzoek verricht door de Universiteit te Maastricht.

De advocaat zal de inhoud hiervan gebruiken voor het bepleiten van een zogenaamde prejudiciële vraag, d.w.z. of er sprake is van discriminatie in de zin van het EEG-verdrag.

Wordt vervolgd!⁷⁶⁵

LEDEWERVINGS-COMPTITIE

De stand per 1 maart, 1^e kwartaal. De competitie leverde de van de vijf aan de top staande wervers 33 nieuwe leden op. Meerdere wervers brachten elk 2 leden binnen.⁷⁶⁶

SILICOSEKWESTIE

De Regio Vakbond ABW schroomt niet om de rechtbank in te schakelen om de afhandeling van de bezwaarschriften bij de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers te versnellen.

Zo is er onlangs door de bond namens de heer Elsbergen -wegens ernstige medische klachten- een kortgeding gestart om de afhandeling van zijn bezwaarzaak te bespoedigen.

Elsbergen heeft bezwaar gemaakt tegen de beslissing van de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers waarin de eenmalige uitkering van f20.000,00 is afgewezen.

Ons lid Elsbergen is nl. bevreesd dat hij bij nog langer wachten overleden zal zijn, daar de oud-mijnwerker de afgelopen tijd naast zijn silicose-klachten ook nog te kampen heeft gehad met hoge bloeddruk en enkele herseninfarcten.

De zaak is ter zitting bij de arrondissementsrechtbank te Maastricht behandeld, alwaar de heer Elsbergen is bijgestaan door mr. F. Bronneberg te Geleen. Ondanks diverse verzoeken van de advocaat had de Stichting niet gereageerd omtrent de afhandeling van het bezwaarschrift. Ter zitting werd wel de toezegging gedaan dat in juni a.s. de heer Elsbergen duidelijkheid krijgt hieromtrent.

Hoewel Elsbergen verheugd is over de toezegging van de Stichting, is het onbegrijpelijk dat hiervoor een kort geding nodig is.

---

⁷⁶⁵ Vizier 1996-03

⁷⁶⁶ Vizier 1996-03

De president van de rechtbank te Maastricht is van mening dat Elsbergen ondanks zijn ernstige klachten moet wachten tot juni a.s. en heeft een snellere voorziening afgewezen.

Niettemin stemt het resultaat tot tevredenheid omdat uiteindelijk duidelijkheid bestaat in deze zaak.

Wordt vervolgd!⁷⁶⁷

COMPETITIE LEDENWERVERS EN NIEUWE LEDEN

De kampioen ledenwerver van dit eerste kwartaal is bekend, deze bracht 23 nieuwe bondsleden aan. Hij won hiermee een driedaagse reis naar Parijs op basis van logies en ontbijt in een drie-sterren hotel, met excursies. De twee andere topwerfers wierven 15, resp. 5 nieuwe leden.⁷⁶⁸

JUBILARISSEN

Voor het eerst in de historie van de bond zijn tijdens de jaarlijkse huldiging van jubilarissen gezamenlijk 50-jarigen, 40 en 25-jarigen feestelingen in het zonnetje gezet. De voorzitter benadrukt, dat "het bestuur is ontzettend blij is met leden zoals jullie. Zonder leden was er geen bond meer. Vooral de solidariteit van de trouwe leden kan de goedkeuring wegdragen, want we zijn niet alleen een bond voor solidaire werknemers in alle sectoren van het bedrijfsleven. Ook uitkeringsgerechtigden, vutters en gepensioneerden zijn en blijven bij ons welkom.

Die sterkte van de RegioVakbond ABW is niet alleen het gevolg van het vrij constant blijvende zelfs gestaag groeiende ledenaantal. Ook omstandigheden in het verleden, die een groot aantal van de aanwezige jubilarissen nog meemaakte, hebben ervoor gezorgd dat de RegioVakbond ABW zo is geworden zoals ze nu is.

Bovendien zijn we van alle markten thuis: in elke bedrijfstak hebben we leden en verdedigen we hun belangen zowel collectief, bijvoorbeeld in de overlegorganen en tijdens CAO-onderhandelingen, als individueel, tijdens ons spreekuur. En-dat doen we, zonder daarvoor eerst een hoofdkantoor in Amsterdam, Rotterdam of Utrecht te hoeven raadplegen. Want dat hoofdkantoor zijn wij, in Heerlen. Dat heeft ons sterk gemaakt".⁷⁶⁹

REGIOVAKBOND ONDERSTEUNT LANDELIJKE METAAL

Het overleg over een nieuwe CAO in de metaalindustrie tussen de vakbonden en werkgeversorganisatie FME/CWM is na 4 ronden vastgelopen. Dat heeft ertoe geleid, dat alle vakbonden, die in het overleg zijn vertegenwoordigd, hun achterban hebben opgeroepen deel te nemen aan een landelijke actiedag op 21 juni jl. 13.000 metaalarbeiders deden mee aan deze actiedag, met de bedoeling hierdoor de onderhandelingen vlot te trekken.

ABW-leden vanuit de bedrijven Laura Metaal en Mayfran te Kerkrade en Nedcar te Born, waren aanwezig in Utrecht. Wanneer na 21 juni geen bevredigende resultaten komen, zal er, volgens aankondiging van de bonden, op 16 september gestart worden met stakingen in het hele land.⁷⁷⁰

SILICOSE-KWESTIE: WEDUWEN OPNIEUW IN BEROEP TEGEN DE DATUM VAN 16 DECEMBER 1992

Maar liefst 62 weduwen hebben beroep aangetekend tegen de afwijzing van de Stichting Silicose Oud-mijnwerkers waarin de eenmalige silicose-uitkering van f20.000,00 wordt geweigerd.

Het betreft hier wederom weduwen van vóór 16 december 1992.

In het verleden is tot aan de Raad van State tegen deze kwestie geprocedeerd. Dit Rechtscollege vond de datum niet onrechtmatig.

Daarna hebben enkele weduwen toch beroep aangetekend en refereerden in de argumentatie aan Europese regelgeving, hetgeen bij de bovengenoemde 62 nieuwe procedures eveneens is geschied.

De RegioVakbond ABW heeft wederom de Geleense advocaat mr. Frans Bronneberg ingeschakeld.

Mr. Bronneberg: "Er is opnieuw sprake van een groot aantal procedures. Uit de gesprekken met de weduwen proef je dat de afwijzing door de weduwen als uiterst onrechtvaardig wordt ervaren. Volgens de belanghebbenden is er geen relevant onderscheid tussen de weduwen van vóór en van ná 16 december 1992."

Bronneberg doet o.m. een beroep op Europese regelgeving, hetgeen volgens hem bij de Raad van State onvoldoende is beoordeeld. De kern van de zaak is gelegen in het gelijkheidsbeginsel/discriminatieverbod.

Dit is uitgewerkt in een Europese richtlijn, artikel 1 van de Grondwet en artikel 26 van het Bupo-verdrag. In de nieuwe procedures zal op deze regelgeving de nadruk worden gelegd.

Wordt vervolgd!⁷⁷¹

---

⁷⁶⁷ Vizier 1996-04

⁷⁶⁸ Vizier 1996-04

⁷⁶⁹ Vizier 1996-05

⁷⁷⁰ Vizier 1996-05

⁷⁷¹ Vizier 1996-05

LEDENWERVINGS-COMPETITIE

De top drie ledenwerfers van het 2^e kwartaal waren goed voor 25 nieuwe leden.⁷⁷² De drie beste ledenwerfers van het 2^e kwartaal brachten samen 36 nieuwe leden aan.⁷⁷³

EXPOSITIE SAMEN VOORUIT! HONDERD JAAR VAKVERENIGING IN LIMBURG

In de tentoonstelling komen diverse aspecten van emancipatie, zoals die in een eeuw in tijd door Limburgse vakverenigingen werden ontplooid, aan de orde.

In de In de tentoongestelde objecten en documenten wordt duidelijk op welke verschillende vlakken de Limburgse vakverenigingen actief waren.

Voor de Tweede Wereldoorlog waren het verwerven van sociale rechten, verbetering van arbeidsomstandigheden, goed onderwijs, gedegen en gezonde wooncultuur, culturele verheffing, persoonlijke hygiëne, bestrijding van volksziekten als TBC, het bevorderen van de culturele ontwikkeling onder arbeiders belangrijke aspecten van sociale emancipatie, die door de vakverenigingen werden bevochten.

Na 1945 ontstond de “welzijnsstaat” en veranderde de positie van de vakverenigingen. De RegioVakbond ABW bijvoorbeeld manifesteerde zich in deze regio zeer nadrukkelijk op basis van algemene grondslagen, met respect voor ieders politieke- en levensbeschouwelijke opvattingen.

Vakorganisaties streefden niet langer slechts de vakbondsstrijd na ter verbetering van de sociaal-economische basis van het arbeidersbestaan, maar geleidelijk groeiden zij tot volwaardige gesprekspartners voor politiek en bedrijfsleven. Ze werden een niet te onderschatten factor in de sociaal- economische politiek van de rijksoverheid. Tot slot biedt de expositie een blik op hetgeen de vakbond van nu betekent en betekenen kan.

De geschiedenis van dit belangrijke sociale element in de Limburgse samenleving is natuurlijk vastgelegd in talloze archiefstukken, foto's, documenten en voorwerpen, zoals te zien op deze expositie. Uiteraard wordt inzicht geboden in de geschiedenis van de Limburgse vakverenigingen als organisaties, maar dat is slechts één facet van de vakbondsgeschiedenis.

De expositie stelt immers aspecten van emancipatie en sociale verheffing centraal. Daarin spelen de mens, zijn leefwereld, zijn werk en zijn arbeidsomstandigheden de voornaamste rol. Mens en arbeid zijn dan ook als visuele leidraad in de hele expositie nadrukkelijk aanwezig, gepresenteerd in kunstwerken, foto's en realia die de emancipatie van de arbeidende mens als gevolg van de vakverenigingsactiviteiten zichtbaar maken.

Daarnaast is er een tweede rode draad. De georganiseerde arbeider koos een symbool waarin zijn saamhorigheid tot uitdrukking werd gebracht: het vaandel. Tot diep in de jaren zestig manifesteerden vakverenigingen zich trots achter hun vaandel, als achter een banier. Het vaandel vertegenwoordigde alles waarvoor de arbeiders en hun vakverenigingen stonden of het nu ging om katholieke, protestants-christelijke of socialistische organisaties.....de taal van het vaandel was die van de alom begrepen symboliek van de vakvereniging. Juist de Limburgers hebben de rijke cultuur rond het vaandel zeer lang in ere gehouden!

De expositie is georganiseerd op initiatief van de FNV, het CNV, De Unie en de RegioVakbond ABW, onder auspiciën van de Provincie Limburg en samengesteld door het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg.

De tentoonstelling loopt van 8 sept. t/m 13 november in het provinciehuis en is gratis.⁷⁷⁴

Op 6 september werd de tentoonstelling door de gouverneur in het gouvernementsgebouw geopend.⁷⁷⁵

In zijn openingswoord zei hij, dat het hem was opgevallen, dat de vakbonden, waarmee hij de FNV bedoelde, langzaam tot het besef komen, dat eigen leden belangrijk zijn. Er waren tijden dat de vakbond zijn leden bewust wilden maken van het leed elders in de wereld, bijv. dat van bananenplukkers in Nicaragua. Maar de laatste jaren merk ik, dat de vakbonden ook weer bezig zijn met andere leden, aldus de gouverneur. Dat onze vakbond al meer dan 50 jaar dichtbij huis opkomt voor zijn leden, is hem schijnbaar onbekend. Hij zal worden bijgepraat.⁷⁷⁶

WET BOETEN, MAATREGELEN EN TERUG- EN INVORDERING SOCIALE ZEKERHEID

Op 1 augustus is de Wet Boeten, Maatregelen en Terug- en Invordering Sociale Zekerheid in werking getreden, zoals eerder in Vizier vermeld. De wet heeft betrekking op het stelsel van administratieve sancties zowel voor de werknemersverzekeringen als voor de volksverzekeringen en de diverse bijstandsregelingen. Kortom de wet geldt

---

⁷⁷² Vizier 1996-05

⁷⁷³ Vizier 1996-06

⁷⁷⁴ Vizier 1996-06

⁷⁷⁵ Vizier 1996-07

⁷⁷⁶ Vizier 1996-07

voor alle sociale uitkeringen en moet door alle uitvoeringsorganen zoals de gemeentes, de bedrijfsverenigingen en de Sociale Verzekeringsbank (SVB) worden toegepast.

Wat is er aan de hand?

Een uitkering wordt toegekend voor de periode dat u aan de voorwaarden voor het recht op uitkering voldoet. Wanneer zich gedurende die periode een reden voordoet om de uitkering te verlagen of te beëindigen, dan is het uitvoeringsorgaan voortaan verplicht om de uitkering te herzien.

Bovendien moet het uitvoeringsorgaan de fout niet alleen herstellen voor de toekomst, maar ook voor het verleden. Als er bijvoorbeeld bij de toekenning van de uitkering een fout is gemaakt, die pas veel later wordt ontdekt, dan is het uitvoeringsorgaan voortaan verplicht de fout met terugwerkende kracht tot aan de datum uit de toekenningsbeslissing te herstellen. De ten onrechte betaalde uitkering moet worden terugbetaald. Dit moet in alle gevallen, dus ook als degene die de uitkering ontvangt geen enkele schuld heeft aan de gemaakte fout. Dit gaat zo ver dat zulks zelfs het geval is, ook wanneer u niet kon weten dat er te veel uitkering werd betaald.

Deze nieuwe wet is overigens een gevolg van het standpunt van het Kabinet dat het thans gevoerde sanctiebeleid in de praktijk niet voldoet. Daarom achtte de regering het noodzakelijk om te komen tot een uniform en strenger sanctiebeleid, alsmede tot objectievere en concretere begrippen waarmee de rechtsgelijkheid beter is gewaarborgd. Uit onderzoek zou zijn gebleken dat het oude sanctiebeleid niet optimaal werd benut.

Maatregel

De nieuwe wet leidt bijvoorbeeld tot een aanzienlijke aanscherping van de Werkloosheidswet (WW)

In de huidige situatie moet de bedrijfsvereniging bij geconstateerde verwijtbaarheid een maatregel opleggen. Een maatregel wordt opgelegd als iemand bijv. passend werk weigert. Nieuw is de verplichting dat u zich tijdig moet identificeren. Bij het overtreden van één of meer verplichtingen is de bedrijfsvereniging gehouden een maatregel op te leggen. Deze maatregel bestaat uit een gedeeltelijke of gehele weigering van de uitkering:

- bij een gedeeltelijke weigering ontvangt u gedurende een bepaalde periode/of de gehele duur een lagere uitkering dan normaal;
- bij een gehele weigering ontvangt u gedurende een bepaalde periode geen uitkering;
- in het ergste geval ontvangt u helemaal geen uitkering.

Dit laatste is zeer waarschijnlijk het geval indien u wordt geconfronteerd met een ontslag op staande voet. Op grond van de oude wetgeving was het mogelijk om een (gekorte) uitkering te verkrijgen.

Nu zult u helemaal geen uitkering meer ontvangen indien u verwijtbaar werkloos bent (geworden). Indien er echter verzachtende omstandigheden zijn aan te wijzen, kan de bedrijfsvereniging besluiten de uitkering gedurende 26 weken met 35% te korten.

Een en ander heeft ook grote invloed op ontslagkwesties. Een werknemer zal zich tot het uiterste moeten verzetten om niet verwijtbaar werkloos te geraken. Doet hij dat niet, dan loopt hij dus een zeer groot risico geen WW-uitkering te verkrijgen.

Administratieve boete

Naast de hiervoor besproken maatregelen wordt tevens de zg. Administratieve boete in de sociale zekerheidswetgeving geïntroduceerd. In alle sociale zekerheidswetgeving is bijvoorbeeld de meldingsverplichting opgenomen. Daarin is bepaald dat u verplicht bent om zo snel mogelijk mededeling te doen van alle feiten en omstandigheden die van invloed kunnen zijn op de uitkering. U bent verplicht dergelijke feiten en omstandigheden te melden binnen 1 week nadat zij u bekend zijn geworden. Indien u dat niet of niet correct doet, dan is het uitvoeringsorgaan verplicht een boete op te leggen, ook als er nog niet ten onrechte uitkering is betaald of als de uitkering inmiddels beëindigd is.

Bovendien wordt er een boete opgelegd als er sprake is van de volgende overtredingen van controlevoorschriften:

- het onjuist invullen van een aanvraagformulier of het verzwijgen van relevante gegevens;
- het doen van onjuiste of onvolledige mededelingen omtrent werkhervatting (uitbreiding van werkzaamheden) en overige relevante omstandigheden, of het verzwijgen daarvan;
- het onjuist invullen van werkbriefjes of het verzwijgen van relevante gegevens;
- het onjuist verstrekken van inlichtingen omtrent zichzelf en de werkgever, of het verzwijgen van relevante gegevens.

De hoogte van de boete wordt afgestemd op de ernst van de gedraging, de mate waarin de werknemer de gedraging verweten kan worden en de omstandigheden waarin hij verkeert. De administratieve boete die in geval van misbruik

wordt opgelegd, komt bovenop de terugbetalingsverplichting. Het opleggen van een dergelijke boete komt alleen aan de orde bij informatiefraude.

De boete bedraagt maximaal f1800,- en kan bij recidive oplopen tot f5.000,-.

Waarborgen

De administratieve boete moet worden opgemerkt als strafvervolgning. Derhalve zijn voor een belanghebbende waarborgen ter bescherming vastgelegd. Zo is er sprake van een hoorplicht voordat een boete wordt opgelegd. Ook heeft u net als in het strafrecht recht om te zwijgen. Verder moet er een taal gebruikt worden die voor de betrokkene begrijpelijk is. Men spreekt hier van de zogenaamde taalhulp.

Als u het niet eens bent met een boetebeslissing, dan kunt u bezwaar maken en/of in beroep gaan bij de rechter.

ABW commentaar

De RegioVakbond ABW is niet gelukkig met voornoemde wet.

Er is thans sprake van een "alles of niets" principe.

De bedrijfsvereniging en de Sociale Dienst zijn verplicht boetes op te leggen of bijvoorbeeld uitkeringen te weigeren in gevallen van verwijtbare werkloosheid en het nalaten passende arbeid te aanvaarden.

Er is geen ruimte meer voor het ontwikkelen van een beleid, hetgeen voorheen wél het geval was en door ons beschouwd werd als een groot goed. In het geval dat bijvoorbeeld een werkgever en een werknemer ruzie hebben -en zoals dat zo vaak gaat, waar twee vechten ook beiden schuld hebben- betekent dit in de toekomst dat een werknemer bij een eventueel ontslag mogelijk zonder inkomen komt te zitten, hetgeen ons inziens sociaal en maatschappelijk onverantwoord is. Juist bij het oude beleid was er in ieder geval sprake van een rechtvaardige toetsing waarbij maatwerk werd gewaarborgd.

Ook was er in de WW-regelgeving tot nu toe sprake van een sanctiebesluit dat zeer duidelijk was. De eerste keer kreeg men een waarschuwing, daarna werden sancties opgelegd.

Een werknemer die het al te bont had gemaakt, had het ook voorheen zeer moeilijk om een uitkering te verkrijgen. Wat dat betreft was het goed geregeld. Kortom de nieuwe wet met zijn "alles of niets" principe is te star, levert onvoldoende ruimte voor het leveren van maatwerk en vormt een grote bedreiging voor een verdere afbraak van onze sociale zekerheid.

Rechtsgelijkheid zal ook met deze nieuwe wet niet gerealiseerd worden!⁷⁷⁷

SILICOSEKWESTIE

Op woensdag 14 augustus diende voor de rechtbank in Maastricht de rechtszaak van drie oudkompels tegen de Stichting Silicose Oud Mijnwerkers. In alle drie gevallen wees de Stichting het verzoek om een eenmalige uitkering van 20.000 gulden af, omdat de longcapaciteit van betrokkenen onvoldoende door de beroepsziekte silicose zou zijn beperkt.

De advocaten van de afgewezen oud-kompels zijn van mening -een mening die overigens ondersteund wordt door de Heerlense longartsen Maesen en Van Noord- dat de gehanteerde twee tests die de longfunctie bepalen niet genoeg zijn om vast te stellen of iemand silicose heeft.

Aangezien de advocaten van de oud-kompels en de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers sterk van mening verschillen in deze opvatting, waren de centrale vragen tijdens de rechtszitting dan ook of de Stichting de medische keuringen wél op de juiste wijze heeft uitgevoerd en of de medische criteria inzake de vaststelling van het wél of niet hebben van silicose bij de oud-mijnwerkers wel correct zijn.

Een van de advocaten was de Geleense advocaat mr. F. Bronneberg, die namens de RegioVakbond ABW wederom de belangen behartigde van een lid.

Bronneberg refereerde in zijn pleidooi onder andere aan een advies van de Antwerpse hoogleraar, professor P. Vermeijre, die door de rechtbank opgeroepen als getuige des kundige. Mr. Bronneberg; "Volgens prof. Vermeijre ís er tijdens de testen geen rekening ze met storende invloeden van buitenaf. Zo kunnen bij silicoselijders factoren als smog, meting na medicijngebruik en het tijdstip waarop de test plaatsvindt leiden tot een marge van 2 à 3%. Gezien het karakter van de uitkeringsregeling -boven de 30% wel een uitkering, -onder de 30% geen uitkering- vond Vermeijre wel dat de Stichting een extra marge bij de medische keuring had moeten, zodat grensgevallen toch een uitkering zouden krijgen." Bronneberg vermeldt tenslotte dat als de drie oud-mijnwerker de zaak winnen, dat een precedent zou kunnen scheppen voor honderden andere zaken van oud-kompels. Te denken valt onder meer aan honderden keuringen die opnieuw zouden moeten plaatsvinden.

*De uitspraak volgt op 26 september.*⁷⁷⁸

⁷⁷⁷ Vizier 1996-06

⁷⁷⁸ Vizier 1996-06

De Arrondissementsrechtbank te Maastricht heeft op 25 september jl. de silicose-uitspraak bekend gemaakt tegen de drie oud-mijnwerkers die beroep hadden aangetekend tegen het medisch criterium van de Stichting Silicose Oud-Mijnwerker.

Wat is er aan de hand?

De oud-mijnwerkers zijn het niet eens met de medische beoordeling van de Stichting. Zij stellen zich op het standpunt dat ze lijden aan 30% silicose en de Stichting dit in medische zin onjuist beoordeelt.

Op 14 augustus jl. heeft de mondelinge behandeling van deze zaken plaatsgevonden.

Zulks in de aanwezigheid van Prof. Wouters, Dr. Maesen en Dr. Van Noord.

Tijdens deze zitting is uitgebreid het medisch criterium van artikel 2 van het Reglement (de 30% silicose) van de Stichting aan de orde gekomen. De Rechtbank heeft zich laten adviseren door prof. Vermeire.

Bovengenoemde zaken zijn de eerste over het medisch criterium en hebben uit dien hoofde zeer waarschijnlijk een belangrijke precedentwerking.

Wat heeft de Rechtbank in haar uitspraak bepaald?

Kort gezegd is de Rechtbank van mening dat de medische beoordeling in grote lijnen correct is geschied. Wel moet naar het oordeel van de Rechtbank rekening worden gehouden met de navolgende factoren, te weten:

- er *moet* rekening worden gehouden met een foutenmarge van 5%;

- er *moet* worden uitgegaan van recente medische gegevens;

- de Stichting *moet* bijzondere gevallen extra nauwkeurig bekijken.

Mr. Frans Bronneberg vindt de uitspraak positief. Bronneberg: "Door rekening te houden met de foutenmarge verwacht ik dat alsnog een belangrijke groep oud-mijnwerkers in aanmerking komt voor de eenmalige uitkering. Een goed voorbeeld is een van deze drie zaken, waarin de Rechtbank het beroep gegrond verklaart omdat op basis van de medische gegevens en rekening houdend met de foutenmarge de oud-mijnwerker nu wel voldoet aan het reglement.

Ook het feit dat recente medische gegevens bepalend zijn voor de beoordeling is belangrijk, omdat de behandelende longartsen vaak na de afwijzing te kennen geven dat de oud-mijnwerker wel degelijk 30% silicose heeft. In een dergelijk geval maakt een belanghebbende alsnog een goede kans op de uitkering."

Wordt vervolgd!⁷⁷⁹

MILJOENENNOTA EN TROONREDE

Onze vakbond bestudeert nauwgezet de miljoenennota en plaats na aanhaling van de belangrijkste punten uit die nota kritische kantpunten.

Troonrede. *Nederland op fluweel maar de mensen niet blij? Lang van stof en weinig nieuws, zo zou men de troonrede van 1996 kunnen typeren.*

De economie draait optimaal, er komt werk bij en we volden aan de norm van toetreding tot de Europese Unie.

Wel, dit zou voor iedereen in dit land aanleiding kunnen zijn om te juichen. Of is de situatie iets anders dan wordt voorgesteld? Is het armoedebeleid dat bij de vorige troonrede zo'n punt van discussie vormde dan wel voltooid? Is er dan geen armoede meer?

Natuurlijk wel!

Echter in het zakelijk denken van dit kabinet is de onderkant van de samenleving niet zo bijzonder interessant.

Het geeft voor één regerende partij zelfs aanleiding te pleiten voor belastingverlaging voor de rijksten in de samenleving. Dit feit geeft al aan welke tendens er heerst.

Het systeem wat er gehanteerd wordt, kan min of meer als volgt omschreven worden:

"Neem eerst een aantal verworvenheden af, en geef het dan stukje bij beetje weer terug. Zo creëer je ogenschijnlijk tevreden mensen"

Er is de laatste jaren op allerhande terreinen veel bezuinigd en gedelegeerd van de Rijksoverheid naar de Gemeenten. Met alle financiële gevolgen van dien voor de burger en met name voor de laagst betaalden.

Er wordt weliswaar geroepen "de koopkracht blijft op peil" maar dit is slechts schijn. Gemeentelijke heffingen en verhoging van de benzineprijs worden nauwelijks verdisconteerd in de koopkracht. Zoals waarschijnlijk ook nog vele andere zaken.

De AOW is alleen nog maar met woorden veilig gesteld. Men is het niet eens over het instellen van een AOW-fonds om de toekomst van de AOW structureel veilig te stellen.

---

⁷⁷⁹ Vizier 1996-07

Het kabinet wil het laten afhangen van de economische ontwikkelingen, m.a.w. het probleem dus vooruit schuiven en dit terwijl met weet dat tussen het jaar 2010 en 2050 er ± 235 miljard gulden extra nodig zal zijn om de AOW nog op deze manier te kunnen betalen. Met andere woorden het gaat goed met de economie in Nederland, maar tevens gaat het ook goed mis met de tweedeling in de maatschappij: "Rijken worden rijker en de armen worden armer met alle sociale gevolgen van dien."

Het is een schande dat in een relatief rijk land als Nederland mensen buiten hun schuld om, op of onder de armoedegrens moeten leven.

Hoe lang nog laten Nederlandse burgers het Paarse Kabinet op deze manier doorgaan?

Afbrokkeling sociale zekerheid

Na vele jaren van bezuinigen, de broekriem aanhalen, meer eigen verantwoordelijkheid tonen en nog een paar losse kreten gaat het economisch goed in Nederland. Althans dat doet men ons geloven.

De cijfers tonen dit BOEKHOUDKUNDIG aan. Maar of dit IN DE PRAKTIJK ook wel zo is, kun je je afvragen?

Wij willen niet meteen de pessimist uithangen, maar als wij om ons heen kijken en even terugblikken naar de afbraak van een aantal sociale verworvenheden, dan zijn onze twijfels toch wel gerechtvaardigd.

* De winst voor de bedrijven is vrijwel overal sterk gestegen.

* De netto-salarissen en andere arbeidsvoorwaarden laten echter slechts een lichte verbetering zien, aangezien nogal wat financiële middelen nodig waren om de verworven sociale voorzieningen te kunnen handhaven. Kijken we maar de netto-inkomsten voor de sociale minima tussen januari 1996 en juli 1996, dan is een verhoging van f25,- per maand wel zeer mager de bij zo'n goede economische groei.

* In de troonrede 1995 werd met veel "bla bla" aandacht aan de armoede in Nederland. In september 1996 is door het merendeel van de Nederlandse Gemeenten nog geen concrete maatregelen genomen. Wél is per 1 januari 1996 de nieuwe algemene Bijstandswet ingevoerd, waardoor een groot aantal armoedegevallen nog meer in de problemen terecht zijn gekomen.

Economisch gaat het voortreffelijk, zelfs beter dan in de rest van Europa. *Het bedrijfsleven wordt geprezen voor de behaalde loonmatiging. Maar wat is er gebeurd aan het sociale front en welke lasten hebben wij zien stijgen?*

- De WAO-perikelen en het ontstane WAO-gat is nog maar een fractie van de privatisering in de WAO zoals die het kabinet voor ogen staat. Om het WAO-gat te dichten was immers al een emmer geld nodig. Naar de toekomst zal dit zeker niet minder worden.
- Het afschaffen van de Ziektewet en het handhaven van 100% doorbetaling tijdens ziekte door de werkgevers, ging ten koste van een mogelijke loonstijging.
- De versoering van de nieuwe nabestaandenwet (Anw) en de zo broodnodige herverzekering hiervan, gaat weer ten koste van de portemonnee van betrokkenen.
- Het verlies van de voorzieningen in de AAW wordt dagelijks ervaren als een groot gemis.
- De ingevoerde eco-tax op energie zoals electra en gas, is eveneens een aanslag op de huishoudbeurs
- In de gezondheidszorg worden al een aantal zaken niet meer vergoed. Iedereen dient zichzelf aanvullend te verzekeren. Per 1 januari komt daar weer een eigen bijdrage bovenop.

Vanaf het aantreden van dit Paarse Kabinet zie je door het gekozen beleid een rode draad lopen, nl. de privatisering, een eigen bijdrage leveren en het tonen van eigen verantwoordelijkheid. Waar mensen financieel gezien niet in staat zijn zich op alle punten bij te verzekeren, ontstaat er een gevaar voor de volksgezondheid van de Nederlandse burgers.

Het kabinet wenst zelfs in te grijpen in het pensioenopbouwstelsel. Het eindloonsysteem moet vervangen worden door het middenloonsysteem en afgetopt worden bij een inkomen van f75.000,-. Daarboven zijn de pensioenpremies niet meer fiscaal aftrekbaar. Het individu moet zelf maar maatregelen treffen om de oude dag veilig te stellen. Alles is gericht op het verlagen van de loonkosten voor de bedrijven. De werknemer gaat enerzijds minder premie betalen waardoor het netto loon stijgt; anderzijds is hij méér kwijt aan de te totale kosten voor het privé herverzekeren van de verloren voorzieningen. Hierdoor komt het verhaal van het mooie koopkracht-plaatje er heel anders uit te zien.

In dit korte bestek hebben wij nog niet stil gestaan bij de steeds weer vermelde banengroei. Wij constateren voor de laagst opgeleiden echter nog weinig soelaas. Het werkloosheidspercentage blijft onverantwoord hoog.

Het kabinet mag dan wel trots zijn op de gerealiseerde economische groei en bloei, maar ze moeten zich diep schamen voor het steeds slechter worden van het sociale klimaat in Nederland en de afbraak van de sociale zekerheid.⁷⁸⁰

⁷⁸⁰ Vizier 1996-07

BONDSMEDEDELINGEN

Oud Hoofdbestuurder Jan Grootenboer is overleden.⁷⁸¹

Scholingsprogramma. De tweede lichting van ruim 25 cursisten gaat deze twee jarige cursus volgen.

De voorzitter is ervan overtuigt, dat deze investering (qua tijd) en van het hoofdbestuur (in financiële zin) op den duur zal resulteren in kwaliteitsverbetering van het kader, volgens hem een streven waarvoor de scholing voor de kaderleden van onze bond is opgezet.

Wij wensen kwalitatief goede kaderleden, omdat dit noodzakelijk is zowel voor het bedrijvenwerk -in overlegorganen en in de BLG's- als ook voor de interne organisatie van de bond in de bondsgroepen, tijdens de Algemene Vergadering en in het hoofdbestuur.

Voorzitter Noy benadrukt, dat het HB en de Algemene Vergadering zonder kwalitatief tegenspel op basis van zakelijke en constructieve argumenten niet goed kan besturen. Er komen dan geen creatieve ideeën en standpunten die de bond op een geschikte wijze naar de 21^e eeuw kunnen loodsen, zodat de bond ook daarna zijn mannetje kan staan als individuele en collectieve belangenbehartiger op sociaal-economische en arbeidsvoorwaardelijke gebieden hier in Limburg. Dat is toch iets, wat wij met zijn allen willen!!!

Uit een plaatsgevonden evaluatie n.a.v. het voorafgaande eerste scholingsjaar blijkt, dat de cursus positief is ervaren door de cursisten. Er was, behoudens om een persoonlijke reden, geen uitval van cursisten.⁷⁸²

Oproep kandidaten HB-zetels. In november vinden de verkiezingen plaats voor het hoofdbestuur. Aftredend en niet herkiesbaar zijn F.v.d. Heijden; J.v.d. Sluijs en H. Smeets. Aftredend en herkiesbaar is H.o.d. Kamp.

Belangstellenden van de vacatures kunnen zich opgeven.⁷⁸³

Competitie Ledenwerwers en nieuwe leden. De vijf beste ledenwerwers van het 3^e kwartaal brachten samen 34 nieuwe leden aan, waaronder drie leden elke elk nieuwe bondsleden aandroegen.⁷⁸⁴

Voor het 4^e kwartaal, tussenstand per 1 november, werden 17 nieuwe leden, aangebracht door 6 aanbrengers, waarvan 5 werwers met elk een gelijk aantal.⁷⁸⁵ Tussenstand per 1 december 1996: 35 nieuwe leden, waarvan er 14 door 1 persoon, 3 door 1 persoon en 18 door 9 personen, die elk 2 leden aanbrachten.⁷⁸⁶

VOORAL JONGE BEDRIJVEN NEGEREN CAO'S

In het regeerakkoord van 1994 werd het Algemeen Verbindend Verklaren (AVV) van CAO's ter discussie gesteld: er moesten meer mogelijkheden komen om banen te scheppen in het laagste loonsegment, anders zou het AVV wellicht geschrapt worden.

Wat de RegioVakbond ABW betreft krijgen de discussies over het Algemeen Verbindend Verklaren van CAO's een nieuwe wending.

Uit een rapport van de Stichting Organisatie voor Strategisch Management (OSA) blijkt namelijk dat veel -vooral jonge bedrijven- de CAO's nu al niet naleven. Het onderzoek had betrekking op 1200 bedrijven uit zes bedrijfstakken, die vanaf 1988 zijn opgericht en waar een AVV geldt.

Uit het onderzoek blijkt dat:

- 57% niet de CAO-salarisschalen hanteert;
- 16% dit globaal doet;
- 26 % de schalen precies toepast:
- de jonge bedrijven die de CAO-schalen niet toepassen, de afgelopen 5 jaar een hogere groei in werkgelegenheid realiseerden dan de ondernemingen die dat wel deden. Of daartussen een causaal verband bestaat is moeilijk te zeggen volgens de onderzoekers.

ABW commentaar

Deze cijfers/percentages zijn harde feiten, die een absoluut schandalige handelwijze ta.v. het omgaan met de CAO-salarisschalen onthullen. Zogenaamde frisse jonge bedrijven, die mooie winstcijfers maken over de rug van hun werknemers.

Wij gaan ervan uit dat de betrokken ministers ook bekend zijn met de resultaten van dit rapport en dat het een rol zal spelen in de verdere discussies over het Algemeen Verbindend Verklaren van CAO's.⁷⁸⁷

⁷⁸¹ Vizier 1996-07

⁷⁸² Vizier 1996-07

⁷⁸³ Vizier 1996-07

⁷⁸⁴ Vizier 1996-07

⁷⁸⁵ Vizier 1996-08

⁷⁸⁶ Vizier 1997-01

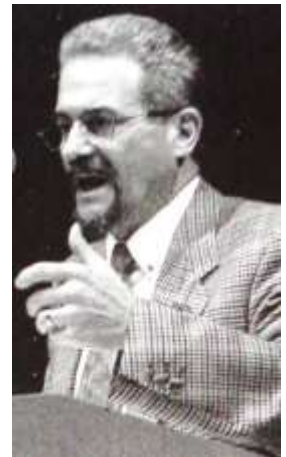
⁷⁸⁷ Vizier 1996-08

AAN DE VOORAVOND VAN 1997...

Terugblik en blik op de toekomst door de voorzitter.

Het lijkt alsof de tijd vliegt. Alweer is een jaar voorbij. Een jaar waarin gebleken is dat onze vakbond nog steeds hard nodig is. Misschien we harder nodig dan ooit. Want eens even op het gemak achterover leunen is er niet bij. Van 's-morgens tot 's-avonds zijn we bezig. Het werk wordt steeds intensiever. Niet alleen bij de individuele belangenbehartiging. Ook de collectieve belangenbehartiging neemt toe. En met name dat laatste stemt tot vreugde.

De mens staat nog steeds centraal bij ons. Een formule, die bij andere vakbonden niet terug te vinden is. Het gevolg is dan ook dat het aantal leden van onze bond blijft stijgen. In 1996 mochten we weer zo'n 500 nieuwe leden inschrijven. Na aftrek gestorven leden en de bedankers komen definitief en vrij stabiel uit op meer dan 5.500 leden.

Collectieve belangenbehartiging neemt een steeds belangrijker plaats in binnen onze werkzaamheden. We zitten bij DSM, Licom, Stichtingspersoneel WPM, Maecon en Plysu aan tafel bij de CAO-onderhandelingen. Bij Licom waren we het afgelopen jaar ook betrokken bij enkele sociale plannen. Ook bij een groot-aantal bedrijven moesten we i.v.m. problemen ons best doen om de werkgelegenheid te behouden. En vaak met succes! Niet alleen onze leden zijn er daarbij beter van geworden. Ook niet-leden profiteerden. Succes hadden we ook bij verschillende ondernemingsraadverkiezingen. Voor het eerst is de RegioVakbond ABW bovendien vertegenwoordigd in de OR van Vinamul in Geleen, NBM-Amstelland Woningbouw en de Thuiszorg Oostelijk Zuid-Limburg.

In de regio hebben wij een grote aantrekkingskracht. Allereerst natuurlijk door onze manier van werken waarin de mens centraal staat. Wellicht ook door de lage contributiegelden, die sinds 1992 gelijk zijn gebleven. En dat terwijl alles duurder wordt, er investeringen moeten worden gedaan op kantoor, op pr-gebied en er de afgelopen jaren enkele aanslagen zijn gepleegd op de stakingskas. Dat laatste toont eens te meer aan dat we actie durven voeren als het echt nodig is.

Maar niet alleen onze formule van werken en de lage contributiegelden trekken leden aan. Ook de successen die we behalen, met name als het om individuele belangenbehartiging gaat. Denk bijvoorbeeld aan de rechtszaken en procedures die we voeren in ontslagkwesties, bij loonvorderingen en WAO-herbeoordelingen. Denk ook aan de rechtszaken die wij voeren voor onze oudste leden, de voormalige mijnwerkers.

Wekelijks zijn we voor hen in touw, en redelijk succesvol, zo is gebleken. Ons inzetten voor deze oud-mijnwerkers zien wij als het inlossen van een soort ereschuld die wij bij de oud-mijnwerkers, de grondleggers van onze bond, hebben.

De individuele belangenbehartiging is ten opzichte van het 'topjaar' 1995 stabiel gebleven. Maar liefst 2943 mensen bezochten in 1996 ons spreekuur. Dat zijn er slechts tien minder dan vorig jaar. De zorg die ik vorig jaar uitsprak, blijft onverkort gehandhaafd.

Elk lid dat zijn lidmaatschap opzegt, doet me pijn. Vaak komt dat omdat iemand werkloos is geworden en denkt dat de RegioVakbond ABW hem dan niets meer te bieden heeft. Dat is natuurlijk niet waar. Ook voor WW'ers, WAO'ers en AOW'ers heeft de ABW een breed pakket diensten.

Begrijpelijk, maar desalniettemin ontzettend frustrerend, is het als iemand bedankt omdat hij het lidmaatschap niet meer kan betalen. Deze mensen hebben het contributiegeld nodig om in hun dagelijkse levensbehoeften te voorzien. De kloof tussen arm en rijk wordt steeds groter, blijkt dan eens te meer.

Ook de sociale omstandigheden verhardten met de dag. Af en toe lijkt het alsof we op Amerikaanse toestanden afstevenen. Vrijwel ieder geschil wordt tegenwoordig voor de rechter uitgevochten. Waarbij de sterksten, lees de rijkere, het vaak winnen omdat mensen die wel gelijk hebben, uit financiële overwegingen moeten afhaken. In dat kader is het illustratief dat het bedrag dat de RegioVakbond ABW betalen moest aan leges en griffierechten het afgelopen jaar is verviervoudigd.

"Nee heb je, ja kun je krijgen" is een gezegde dat in dit verband zeker zijn waarde heeft bewezen. In principe is het namelijk de moeite waard om tegen iedere beslissing die voor iemand negatief uitvalt, in beroep te gaan. Want de regelgeving is de laatste jaren zo complex geworden, dat er heel snel een foutje gemaakt wordt.

Bovendien zijn de regels en wetten vaak niet op elkaar afgestemd of -erger nog- in tegenspraak met elkaar. Aan de rechter is het dan om uit te maken, wat in welke situatie van toepassing is en even vaak komt het voor dat een rechter de betrokkene in het gelijk stelt en een negatieve beslissing ongeldig verklaart.

Dat brengt me op een grote ergernis, die zich het afgelopen jaar van me meester heeft gemaakt. Dat is de enorme bureaucratie die opdoemt bij gemeenten en sociale diensten. Dat is wellicht een manier van zelfbescherming van die instanties, maar de gewone burger met de smalle beurs is er uiteindelijk de dupe van. Gemeenten en sociale diensten hebben de laatste tijd veel, veel te veel als je het mij vraagt, bevoegdheden gekregen. Decentralisatie heet dat met een mooi woord.

Maar gemeenten en sociale instellingen kunnen die verantwoordelijkheid niet aan. Bovendien zorgt de decentralisatie voor allerlei verschillende regelingen, die per gemeente op veel punten kunnen verschillen. Zo wordt iemand die in plaats X woont heel anders beoordeeld dan iemand die in plaats Y, honderd meter verder. De gemeentegrens kan het verschil maken tussen wel of geen cadeau voor kinderen met Sinterklaas of Kerstmis, tussen wel of niet een nieuwe wasmachine. Ook de behandeling die een uitkeringsgerechtigde ten deel valt, verschilt van plaats tot plaats.

Voor bedrijven is het de laatste jaren noodzakelijk geworden om zich te laten certificeren, zeg maar om het diploma goede en adequate bedrijfsvoering te halen. Vaak gaat het om het ISO-certificaat. Maar voor sociale diensten is zo'n certificering niet aan de orde. Die kunnen maar wat aanrommelen. Fouten van sociale diensten worden niet bestraft. Dankzij de nieuwe wet Boeten en maatregelen en terug- en invordering sociale zekerheid worden uitkeringsgerechtigden echter gestraft voor ieder foutje dat zij maken. Een verkeerd kruisje op vaak onduidelijke controle-formulieren of inkomstenbriefjes, kan leiden tot kortingen op de uitkering.

Het is volgens de RegioVakbond ABW de hoogste tijd, dat daar verandering inkomt. In dat kader zou het ook goed zijn dat politici die belangrijke beslissingen nemen over uitkeringen, stage zouden lopen bij sociale diensten of soortgelijke instellingen. Dan worden zij eens geconfronteerd met schrijnende verhalen van uitkeringsgerechtigden.

Een ander punt van zorg, ook een "veramerikanisering", is de zogenaamd moderne houding van werkgevers. Er is een trend dat zij proberen om vakbonden buiten de deur te houden. Vooral bij nieuwe bedrijven. Ze dulden geen inspraak en willen alles zelf regelen. Je moet je als vakbond vaak letterlijk binnenvechten bij bedrijven en daar gaat enorm veel tijd inzitten. Alles bij elkaar is het werk erg arbeidsintensief. We zouden zelfs gemakkelijk werk hebben voor meer vakbondsbestuurders en medewerkers. Maar dan zou de contributie wellicht ook omhoog moeten en daartoe willen we voorlopig besluiten.

Een veel betere manier is te streven naar verdere ledengroei.

Ledenwerven zou voor iedereen binnen de bond een verplichte opgave moeten zijn. Ook wij, als bestuur doen ons uiterste best. Er is ontzettend veel mond-op-mond reclame, iets waar we nog meer gebruik van gaan maken. Verder zijn we van plan in 1997 een soort "witte-vlekkenplan" op te stellen. In bedrijven die weinig of geen vakbondsleden hebben, proberen we dan leden te werven.⁷⁸⁸

DE ALGEMENE VERGADERING 1996 IN VOGELVLUCHT

Na jarenlang van het zalencentrum 't Kaar in Beek gebruik te hebben gemaakt, wond in november 1996 de Algemene Vergadering plaats in Auberge de Rousch te Heerlen. De voorzitter presenteerde een speciaal ontworpen ABW-klapper, bedoeld voor leden, die zich willen inzetten om de bond te promoten. Tevens memoreerde hij de in de periode 1995 en 1996 de overleden 128 bondsleden.

Vervolgens hield hij zijn openingstoespraak. De openingstoespraak is vaak een aanklacht tegen de politiek. Dat komt omdat er vaak reden toe is. Ook nu, in 1996. Daarbij ontzien we geen enkel kabinet of politieke partij, want de RegioVakbond ABW is onpartijdig. Het gaat ons puur erom of er maatregelen worden getroffen, die onze leden onrecht aandoen.

Het is de bond niet ontgaan, dat de man met de kleine beurs al jarenlang "gepakt" wordt. Hij staat al geruime tijd aan de verkeerde kant van de barometer.

Burgers moeten steeds meer zichzelf bedruipen. De hulp die ze kunnen krijgen, wordt steeds minder. Dat is heel vaak een gevolg van de decentralisatie van overheidstaken naar lagere overheden. Die lagere overheden, gemeenten en provincie bijvoorbeeld, kunnen vaak niet eens een fatsoenlijke brief schrijven. Daar krijgen we tijdens ons spreekuur voorbeelden te over van. Het komt zelfs voor dat er geen correcte software voor de computers beschikbaar is. Bovendien weten de mensen die het beleid maken niet hoe het is om rond te moeten komen van een minimum inkomen. Daardoor is de kloof tussen de overheid en de burger nog steeds heel groot.

Voorzitter Noy memoreert in dit kader naar de eerste Algemene Vergadering die hij in 1985 bijwoonde. Ook toen was er al een groot gat tussen arm en rijk. En die kloof is alleen maar groter geworden.

---

⁷⁸⁸ Vizier 1997-01

De bondsvoorzitter preeft Bredaase bisschop Muskens, die de stille armoede in Nederland weer bespreekbaar maakt. En de politiek doet nu alsof ze geschokt is. Maar hebben wij hen niet al jaren daarop gewezen? Het probleem is gewoon dat politici zich niet kunnen inleven in de situatie van minima. Ze kijken teveel naar statistieken. Maar statistieken geven alleen maar gemiddelden weer. De individuele gevallen zijn veel schrijnender. De conclusie is, dat de grenzen van de decentralisatie bereikt zijn. Gemeenten kunnen deze taken gewoon niet aan, aldus de voorzitter.

Financiën

De jaarstukken 1995 en 1996 werden goedgekeurd.

Besloten wordt dat de omvang van het sociaal fonds teruggebracht wordt naar een niveau dat beter past bij de doelstelling en de criteria van dit fonds. Er komt nog maximaal f15.000,00 in te zitten. De rest zal worden verdeeld over het reserve-fonds en de stakingskas.

Tevens meldt de bondspenningmeester, dat de Raad van State inmiddels bepaald heeft, dat over uitgekeerde stakingsgelden geen loonbelasting betaald hoeft te worden.

Jaarverslag

Enkele kernpunten uit het zeer uitvoerige jaarverslag.

Er is een brief gestuurd naar de Eerste Kamer en de fractievoorzitters in de Tweede Kamer inzake de wet TBA, de negatieve gevolgen van de WAO-herbeoordelingen en de bonus-malusregeling voor bedrijven.

Louter formeel, maar toch belangrijk is, dat advocaat Frans Bronneberg zich zelfstandig gaat vestigen als advocaat. Daarom heeft de RegioVakbond een nieuw samenwerkingscontract met hem afgesloten. Vanaf 1 januari 1997 houdt de advocaat bovendien officieel kantoor op de tweede etage van het bondskantoor.

De vertegenwoordigers van de bondsgroepen gaven een toelichting op hun jaarverslagen en actieprogramma's.

Reorganisatie

De reorganisatie is ingezet in 1995 en omhelst onder meer het terugbrengen van het aantal bondsgroepen van zeven naar vier. Tevens wordt een belangrijke plaats ingeruimd voor de bedrijfsledengroepen. Verder werd een principiële koers ingezet om weer dichterbij de werkvloer te komen en om de kwaliteit van het besturen te verbeteren.

Een jaar na de aanvang van de reorganisatie kan vastgesteld worden dat de bond op de goede weg is, maar het proces is nog lang niet afgerond.

De clustering van de bondsgroepen is over het algemeen naar wens verlopen. Toch zijn er enkele zaken die aangepast moeten worden. Die hebben met name betrekking op de bondsgroepen Industrie & Dienstverlening en Chemie & IPL. De bondsgroep Industrie & Dienstverlening is qua ledental veel te groot en de bedrijfstakken zijn te verschillend. Terwijl door de vele reorganisaties bij DSM de bondsgroep Chemie & IPL te klein is geworden.

Daarom stelt het hoofdbestuur een herverdeling voor, welke door de Algemene Vergadering wordt geaccordeerd. In de toekomst bestaan dan nog 4 bondsgroepen:

- Industrie
- Dienstverlening
- Sociale Werkvoorziening
- Gepensioneerden en uitkeringsgerechtigden.

Verkiezingen

Tussentijdse HB-verkiezingen.

De vier aangemelde kandidaten voor de vier vacatures, M.v. Aken, H. o.d. Camp, T Mennen en C. Wilbers De vier werden gekozen.

Contributie

De contributie wordt in 1997 niet verhoogd, een goede zaak in deze tijd van armoede, zo vond de vergadering.⁷⁸⁹ De gezinscontributie voor twee personen bedraagt f23,- per maand; voor een derde huisgenoot met loon of uitkering komt er 5 gulden bij.⁷⁹⁰

De top drie ledenwerbers brachten in het 4^e kwartaal resp. 25, 14 en 4 nieuwe leden aan.⁷⁹¹

---

⁷⁸⁹ Vizier 1997-06

⁷⁹⁰ Vizier 1997-01

⁷⁹¹ Vizier 1997-02

Aftredende hoofdbestuurders ⁷⁹²

Van H. Smeets, J.v.d. Sluys en F.v.d. Heyden werd feestelijk afscheid genomen.

Vlnr H. Smeets, J.v.d. Sluys, F.v.d. Heyden, resp. 7, 8 en 12 jaar HBer. ⁷⁹³

MANIFESTATIE SOCIALE WERKVOORZIENING

ABW-manifestatie sociale werkvoorziening groot succes!

Op 16 december hielden de RegioVakbo en de ABW-bondsgroep Werkvoorziening een manifestatie in Party Centrum Chalet te Treebeek-Brunssum. ⁷⁹⁴ Zoals wij eerder berichtten was deze manifestatie een aanklacht tegen het wetsvoorstel van minister Melkert inzake de inrichting van de Sociale Werkvoorziening. De manifestatie werd door een honderdtal ABW-ers werkzaam in de SW bijgewoond.

De bondsvoorzitter benadrukte in zijn betoog dat de nieuwe Wet Sociale Werkvoorziening in feite een wet van niks is. Via een soort open brief deed hij samenvattend aan minister Melkert de oproep om:

- * niet alleen te kijken naar getallen en statistieken;
- * meer te luisteren en te kijken naar burgers die overal tussen wal en schip vallen;
- * sociaal en financieel proberen te begrijpen wat mensen voelen c.q ervaren, zeker als ze geen baan hebben, om nog een menselijk bestaan te leiden;
- * centraal met de ministers van Economische zaken en van Financiën en met de minister president alle beschikbare gelden in één grote pot bij elkaar te brengen;
- * er voor te zorgen dat er afdwingbaar meer reguliere banen geschapen worden via de overheid en de werkgevers;
- * de diverse wetten en regels beter op elkaar af te stemmen en ervoor te zorgen dat er meer gewerkt wordt via één loket, zodat werkzoekenden niet van het kastje naar de muur gestuurd worden, zoals nu het geval is.

De bondsvoorzitter had voorheen fel van leer getrokken tegen de hoofdlijnen van het gepland wetsvoorstel van minister Melkert:

- * slechts 32-uur voor toekomstige SW-medewerkers
- * salaris slechts op basis van 32/40 deel minimumloon
- * een selectiecommissie, die niet geheel onafhankelijk is.

Dit vindt de bondsvoorzitter ronduit belachelijk! Volgens hem lijkt dit op verplichte deeltijd, tegen een salaris dat zelfs onder het bijstandsniveau ligt. Dit betekent pure armoede voor betrokkenen, die voor een aanvulling naar de Sociale Dienst moeten.

Op deze manier krijgen wij in de toekomst twee soorten WSWers. De motivatie zal -voor zover dat mogelijk is- nog verder omlaag gaan. Hiermee is de Sociale Werkvoorziening terug bij af.

Leo Noy pleitte met inachtneming van alle bovenstaande punten voor EEN BETERE WET SOCIALE WERKVOORZIENING, die recht doet aan de mensen, die in de SW werken en geen tweederangs-burgers van hen maakt.

Kortom, de RegioVakbond ABW eist een wet, die MENSELIJKER, SOCIALER en vooral REALISTISCHER is.

⁷⁹² Vizier 1997-06

⁷⁹³ Vizier 1997-01. In het onderschrift van de foto "Sluys", en in de tekst als "Sluijs" vermeld

⁷⁹⁴ Vizier 1997-01

Om de aanklacht van de bond en de bondsgroep tegen de minister kracht bij te zetten, werd er een kerstpakket gemaakt met “geschenken” die de minister tot zwaar nadenken moeten brengen. Ook de ingezamelde honderden protest-handtekeningen tegen de ministeriële plannen werden in het pakket gedaan. Het pakket werd overhandigd aan de wethouder Sociale Zaken van Heerlen, dhr. P. Simons, met de bedoeling dat hij het bij minister Melkert bezorgt.

De wethouder sprak vervolgens zijn zorgen uit inzake de voorgenomen plannen van de minister en zegde toe dat hij kritisch de ontwikkelingen in de gaten zal houden. Ook beloofde hij dat het kerstpakket bij de minister terecht zal komen. Wij weten inmiddels dat de wethouder inderdaad zijn woord heeft gehouden, maar wij wachten nog op de reactie van minister Melkert.⁷⁹⁵

Minister Melkert wijzigt plannen nieuwe wet SW. Landelijke actie afgeblazen

De eerder geplande landelijke manifestatie op 28-01-1997 in Den Haag is afgeblazen, omdat minister Melkert -onder druk van de gezamenlijke vakbonden- zijn plannen m.b.t. de nieuwkomers in de SW inmiddels heeft bijgesteld. In de komende CAO-onderhandelingen voor de SW zullen wij zien wat de beloften van de minister waard zijn!⁷⁹⁶

ZIEK VAN DE ZIEKTEWET

In 1996 is de Ziektewet afgeschaft. Het kabinet heeft de zogenaamde WULBZ in werking doen treden. Het betreft hier de Wet Uitbreiding Loonbetalingsverplichting tijdens Ziekte.

Deze wet bepaalt dat een werkgever in geval van ziekte verplicht is gedurende 52 weken 70% van het loon, doch tenminste het wettelijk minimumloon door te betalen. Deze verplichting geldt op grond van het Burgerlijk Wetboek (artikel 7A:1638c BW)

Bestaat de Ziektewet niet meer?

Natuurlijk wel, de Ziektewet geldt nog steeds voor degene die een uitkering krachtens de Werkloosheidswet geniet en ziek wordt. Ook geldt de Ziektewet nog voor oproepkrachten, uitzendkrachten en de zogenaamde flex-werkers.

Hoe gaat het nu in de praktijk?

Tijdens een van de spreekuren van de bond wendt zich een ziek vakbondslid tot een van de vakbondsbestuurders met het volgende probleem. Hij is ziek, maar ontvangt geen loon van de werkgever en geen Ziektewetuitkering van de bedrijfsvereniging.

⁷⁹⁵ Vizier 1997-02

⁷⁹⁶ Vizier 1997-02

Wat is er aan de hand?

De werkgever zegt dat betrokkene een oproepkracht is en dus de bedrijfsvereniging de Ziektewetuitkering moet betalen. De bedrijfsverzekering zegt dat hij geen oproepkracht is en de werkgever loon moet betalen. Het vakbondslid geraakt derhalve tussen wal en schip. Volgens onze jurist is er sprake van een oproepkracht. Betrokkene heeft weliswaar gedurende 21 weken gewerkt, doch op verschillende uren en op verschillende dagdelen. Verder is er sprake van een zg. uitzendovereenkomst, op grond waarvan kan worden gezegd dat er sprake is van een uitzendkracht.

Intussen heeft het vakbondslid geen inkomsten. De sociale dienst is slechts bereid om een zg. leenbijstand te verstrekken onder de voorwaarde dat wordt geprocedeerd over het "ziektégeld".

Dit kan op twee manieren:

1. De werkgever kan worden aangesproken vanwege het feit dat hij het loon moet betalen. Hiervoor kan een procedure worden gestart bij de Kantonrechter.
2. De bedrijfsvereniging kan in rechte worden betrokken tot uitbetaling van de ziekingelduitkering.

Procedure

Aangezien de jurist van mening is dat de bedrijfsvereniging ziekingeld moet betalen, is door de bond een procedure gestart bij de rechtbank in Maastricht.

De zaak heeft op 26 november 1996 gediend.

De President was van mening dat het vakbondslid een spoedeisend belang had. Er werd immers slechts een zogenaamde leenbijstand verstrekt en verder was er geen sprake van inkomsten.

De President durfde niet zover te gaan om te zeggen dat de bedrijfsvereniging een ziekingelduitkering zou moeten verstrekken ten gunste van het vakbondslid.

Wel heeft de President gezegd dat de bedrijfsvereniging binnen 10 dagen een besluit op de ziektewetuitkering moest nemen. Zulks op straffe van een dwangsom van f100,- per dag indien de bedrijfsvereniging hieraan niet voldoet. Verder liet de President doorschemeren dat de betreffende bedrijfsvereniging zeer waarschijnlijk het ziekingeld zou moeten betalen, doch een Kort Gedingprocedure te summier is om een dergelijke toekenning grondig te onderzoeken.

Deze uitspraak was in principe een mooie overwinning voor het zieke vakbondslid en de RegioVakbond ABW.

Hoe ging het verder?

Reeds twee dagen na de uitspraak van de President heeft de bedrijfsvereniging een besluit genomen. Helaas volgde er opnieuw een afwijzing m.b.t. de Ziektewetuitkering. Dit betekent uiteraard dat de Vakbond opnieuw naar de Rechtbank stapt om een uitkering af te dwingen.

*Er kan niet anders worden geconcludeerd, dan dat wordt gesold met de belangen van een zieke werknemer. Dit kan het Kabinet toch nooit hebben bedoeld met de invoering van de WULBZ. Wordt vervolgd!*⁷⁹⁷

HET HOOFDBESTUUR

Het voltallig hoofdbestuur, zoals samengesteld per 16 november 1996, wordt uitgebreid met foto's voorgesteld aan de lezers.

Een bijzonder kenmerk van onze bond is, dat in het hoofdbestuur ook alle bondsgroepen zijn vertegenwoordigd. Korte lijnen met de achterban acht het HB van groot belang bij het uitstippelen van haar beleid.

L.Noy, bondsvoorzitter;

I. Kandhai, Dber, bondssecretaris;

J. Hurxkens, bondspenningmeester;

W. Wittenbernds, Hber sinds 13-11-1978; thans HBer bondsgroep gepensioneerden en uitkeringsgerechtigden;

B. Custers, Hber, bondsgroep sociale werkvoorziening;

J. Meulenbergh, Hber, Algemene HB-zetel;

J. Roijen, algemene HB-zetel;

T. Mennen, Hber, bondsgroep Dienstverlening;

H. o.d. Camp, Hber, bondsgroep Industrie;

M.v. Aken, HBer, algemene HB-zetel;

C. Wilbers, Hber, algemene HB-zetel.⁷⁹⁸

---

⁷⁹⁷ Vizier 1997-02

⁷⁹⁸ Vizier 1997-02

L. Noy

I. Kandhai

J. Hurxkens

W. Wittenbernds

B. Cüsters

J. Meulenberg

J. Roijen

T. Mennen

H.o.d. Camp

M.v. Aken

C. Wilbers

BONDSNIEUWS

Na 53 jaar afscheid van drukkerij F. Habets te Sittard

Sinds 31 januari is onze huisdrukkerij gesloten. Sinds de oprichting van onze bond werd te Sittard ons lijfblad gedrukt, soms ook affiches en andere zaken. Het jarenlang tillen van zware pakken papier en werken met lood eiste lichamelijk bij drukker Frans Habets zijn tol, reden om het familiebedrijf ter sluiten.⁷⁹⁹

Uitreiking certificaten aan cursisten kaderscholing

Aan de eerste lichte, gestart in 1995, vond aan 16 ABW-kaderleden de uitreiking van de scholingscertificaten plaats.⁸⁰⁰

Even voorstellen, Frans Bronneberg

Uitvoering maken we kennis met onze jurist, reeds een vijftal jaar in onze dienst. Een vijftal jaren is Frans Bronneberg jurist voor de ABW. Een baan bij een Limburgse gemeente liet hij hiervoor schieten, het opkomen voor

⁷⁹⁹ Vizier 1997-03

⁸⁰⁰ Vizier 1997-04

de kleine man dat is echt iets voor mij. Dat vind ik zo klasse aan de ABW. Daar staat alles in het teken van belangenbehartiging en vooral, er is niet zoveel bla bla aan de orde, aldus Frans.⁸⁰¹

Twee ledenwerwers passeren eerste mijlpaal van 10 nieuwe leden

Naast de gebruikelijke vvv-bon voor ieder geworven lid, ontvangen ledenwerwers in 1997 bij iedere mijlpaal van 10 nieuwe leden een extra bonus van f100.

Per 1 mei hebben twee werwers 18 resp. 17 leden geworden en de mijlpaal overschreden.⁸⁰²

HANDEN AF VAN HET MINIMUMLOON!

Het houdt niet op, het gaat maar door. Het lijkt wel of alle sociale verworvenheden van na de oorlog in twee kabinetsperiodes zodanig ingekrompen worden dat er van sociaal beleid weinig overblijft. EN DAT ALLES ONDER KABINETTEN VAN SOCIALE SIGNATUUR. HET IS ECHT ONGELOOFLIJK!

Het begon in het begin van de jaren negentig met een aanval op de WAO. In die 6 jaar is er zoveel veranderd en gewijzigd dat niemand er meer een touw aan vast kan knopen. Het enige dat men wel weet is dat de financiële uitkering gestaag omlaag is gegaan, voornamelijk door de herbeoordelingen, de afschattingen en dus lagere WAO-percentages. Vervolgens kwam de Weduwen- en Wezenwet onder de hamer, al gauw gevolgd door twee dankbare bezuinigingsobjecten t.w. de Studiefinanciering en de Kinderbijslagwet. Als klap op de vuurpijl werd de Ziektewet afgeschaft en de werkgevers werden verplicht om een jaar lang tenminste 70% van het salaris door te betalen. Inmiddels is ook al een aanval gedaan op de AOW althans op de randvoorwaarden daarvan, zoals de toeslag voor de jongere partner, de overlijdensuitkering en de samenwonende vorm en ze hebben wellicht meer in petto voor de ouderen.

Het volgende slachtoffer lijkt het minimumloon te zijn. In het regeerakkoord is destijds afgesproken dat in deze kabinetsperiode een discussie op gang zou komen omtrent het minimumloon. Geen van de regeringspartijen heeft toen zijn VETO uitgesproken.

Inmiddels is het voorbereidende werk begonnen. Van bepaalde kanten is al betoogd hoe goed het voor de werkgelegenheid zou zijn wanneer het minimumloon verlaagd zou worden. Zelfs de Minister President heeft zich voorzichtig in die richting uitgesproken. Zijns inziens zouden mensen die al geruime tijd werkloos zijn, de bereidheid moeten hebben om voor een lager loon dan het minimumloon aan de slag te gaan om zodoende weer bij de maatschappij te behoren. WIJ VAN DE REGIO-VAKBOND ABW VINDEN DIT EEN IETS TE SIMPELE REDE NERING. In het jaarlijkse congres heeft een regeringspartij reeds de grote broek aangetrokken en met veel verbaal geweld gesteld dat een aanslag op het minimumloon onaanvaardbaar is. Maar ja, hoe ver durft die partij te gaan? Hebben ze er een kabinetscrisis voor over? Durven ze er volgend jaar de verkiezingen mee in te gaan?

In het verleden hebben wij immers van diezelfde partij in de debatten rond de WAO en de ZIEKTEWET gezien, dat de eerder aangetrokken grote broek schielijk werd uitgetrokken toen het regeringspluche in gevaar dreigde te komen. Als verdediging wordt nu gesteld, dat door hun toedoen de schade beperkt is gebleven, anders waren de gevolgen nog groter geweest. Een schrale troost! Vandaar dat de ABW weinig vertrouwen heeft in de momenteel geuite taal, nu er nog niets op het spel staat.

Laten wij het minimumloon eens onder de loep nemen. In het begin van de jaren zeventig werd het minimumloon bij wet vastgelegd, vandaar de term Wettelijk Minimumloon. Alle sociale uitkeringen zijn destijds in de netto sfeer aan dat Wettelijk Minimumloon gekoppeld.

Werkt men voor het huidige minimumloon, dan ontvangt men twee of drie tientjes-per maand netto meer dan indien men een minimale sociale uitkering ontvangt. Let wel, deze situatie heeft enkel betrekking op de gezinssituatie van twee partners samen. Wordt het minimumloon verlaagd, dan betekent dit dat men gaat werken voor een inkomen onder het sociaalminimum (voor een gezin), en dat men aan het eind van de maand toch naar de sociale dienst moet gaan voor een aanvulling op het inkomen.

Voor alleenstaanden, jongeren of een andere samenlevingsvorm ligt het anders.

Voor hen is de minimale sociale uitkering veel lager dan het te verdienen minimumloon. Door een verlaging van het minimumloon moeten deze personen voor een lager netto inkomen dan voorheen hetzelfde werk doen, zonder dat zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering van de sociale dienst.

Wij van de RegioVakbond ABW kunnen ons niet voorstellen dat er in de bovengenoemde situaties nog sprake kan zijn van een motivatie om te gaan werken.

Bovendien wanneer het minimumloon wordt aangetast, lopen ook de andere sociale uitkeringen averij op. Immers, het wettelijk minimumloon is het referentiepunt van ALLE sociale uitkeringen.

---

⁸⁰¹ Vizier 1997-04

⁸⁰² Vizier 1997-04

Momenteel staat in vele gemeenten het minimabeleid ter discussie en zijn er maatregelen genomen om mensen die al jaren op het minimum zijn aangewezen, in de een of andere vorm iets extra's te geven.

Verlagen van het minimumloon betekent ook voor de werkenden dat zij ondanks hun motivatie toch onder de armoedegrens terecht komen en dan via een extra maatregel ondersteund moeten worden.

Vandaar dat wij zeggen: **HANDEN AF VAN HET WETTELIJK MINIMUMLOON.**⁸⁰³

DRAAIDEUR-CONSTRUCTIE IN DE PRAKTIJK

Op de spreken meldt zich een werknemer die vanaf 1991 bij een transportbedrijf in loondienst is. Het transportbedrijf geeft de chauffeur ieder jaar een contract van 11 maanden. Na een maand wordt de chauffeur weer opgeroepen en krijgt hij op nieuw een contract van 11 maanden. Vanaf 1991 wordt in dit arbeidspatroon gewerkt. In het Burgerlijk Wetboek staat dat indien tenminste 31 dagen tussen twee arbeidscontracten ligt, het nieuwe arbeidscontract, het nieuwe arbeidscontract een zelfstandig geheel vormt ten opzichte van het eerdere contract. Een dergelijk contract loopt dan van rechtswege af. Dit betekent dat een werknemer geen ontslagbescherming geniet.

Hoe zit het met onze chauffeur die reeds vanaf 1991 zijn arbeid heeft verricht op grond van arbeidscontracten voor bepaalde tijd afgewisseld met perioden van telkens iets meer dan 31 dagen?

De werkgever zei dat de arbeidsovereenkomst van rechtswege afliep. De werknemer was aan het einde van het contract ziek geraakt en daarom wilde de werkgever hem kennelijk kwijt. De RegioVakbond ABW legde de zaak voor aan de Kantonrechter. Er werd een beroep gedaan op een aantal uitspraken van de Hoge Raad en tal van Kantonrechters. Hierin staat dat indien een werknemer steeds voor bepaalde tijd in loondienst wordt genomen met tussenpozen van 31 dagen en/of een dergelijke werknemer allereerst op basis van contract voor bepaalde tijd werkzaam is en vervolgens via het uitzendbureau en dan weer ingevolge een arbeidsovereenkomst bij de werkgever werkt, een dergelijk arbeidspatroon moet worden gezien als een voortgezette arbeidsovereenkomst. De Hoge Raad heeft bepaald dat in een dergelijke situatie de werknemer ontslagbescherming geniet en de werkgever het volledige loon aan de werknemer dient te betalen.

Hoe ging het met de chauffeur?

De Kantonrechter was met de ABW van mening dat hier sprake was van een draaideurconstructie. Het ontslag is teruggedraaid. De Kantonrechter heeft bepaald dat de chauffeur moet worden toegelaten tot de werkplek en aldaar zijn werkzaamheden kan verrichten. Ook heeft de Kantonrechter het achterstallig loon ten gunste van de chauffeur toegewezen.

Commentaar van de regiovakbond abw

De Bond vindt het belangrijk dat de rechter in bovengenoemde zaak oog heeft voor de werkelijkheid. Het is een slechte zaak indien werkgevers allerlei constructies bedenken om de werknemer gemakkelijk te ontslaan. Voor sommige werkgevers is het gebruikelijk om iemand zomaar 31 dagen thuis te laten en dan opnieuw in loondienst te nemen. Hiermee denken ze ontslagbescherming te kunnen voorkomen, zodat de werknemer aan het einde van het contract altijd vogelvrij blijft. Indien een werkgever echter telkens een werknemer 31 dagen thuis laat en steeds opnieuw een contract voor bepaalde tijd aanbiedt, dan is er sprake van een draaideurconstructie.

Hoewel dit strikt juridisch niet in strijd is met de wet, vindt de Hoge Raad het een slechte zaak, indien in dat geval een werknemer in dat geval geen ontslagbescherming geniet. Door de duur van dergelijke opeenvolgende dienstverbanden is er nauwelijks verschil met een collega die een contract voor onbepaalde tijd heeft. Inmiddels is in de jurisprudentie van de Hoge Raad en de Kantonrechters dit oneigenlijk gebruik van de wet afgesneden. De draaideurconstructie is niet meer toegestaan.⁸⁰⁴

PITTIGE DISCUSSIE OP DE ALGEMENE VERGADERING

Een van de belangrijkste besluiten van de vergadering in juni was de instemming met een voorstel tot wijziging van het contributiesysteem voor nieuwe leden en tevens met een contributiesysteem voor de huidige leden. De verhoging van f1,50 gaat in op 1 januari 1998. De verhoging vindt plaats i.v.m. de vele kostenstijgingen; de afgelopen 5 jaar was de contributie niet verhoogd. De instemming volgde na een stevige anderhalf durende discussie.

Contributieregeling

De huidige leden zullen nog het minst van merken, zij betalen maximaal f18 per maand. Nieuw is een zg. vrijwillige klasse van f 19,00 tot f 22,00.

⁸⁰³ Vizier 1997-03

⁸⁰⁴ Vizier 1997-04

Nieuwe leden vanaf | januari 1998 krijgen te maken met een geheel nieuw contributiesysteem, puur gebaseerd op leeftijdscategorieën. Het uitgangspunt hierbij wordt een bedrag van f18,00 voor de nieuwe leden vanaf 23 jaar en ouder en f10,00 voor gepensioneerden (65-plussers).

Tenslotte wil het hoofdbestuur -en de Algemene Vergadering heeft dat overgenomen- dat er een krachtige promotie komt van de gezinscontributie. Uitgangspunt hierbij is, dat ieder inwonend gezinslid (met een loon / uitkering), dat problemen heeft en hulp vraagt bij de bond, uiteraard ook contributie moet betalen. De oplossing die het hoofdbestuur aanbiedt is een zeer voordelige gezinscontributie van f23,- p.m.⁸⁰⁵

De overige agendapunten

De voorzitter meldde in zijn welkomswoord, dat "het besturen van een vakbond is beleid maken, plannen maken om te overleven en te groeien in ledenaantal en kwaliteit. Dat beleid wordt in de Algemene Vergadering vastgesteld en dat moet uitgevoerd worden. Het dagelijks bestuur legt een keer per maand verantwoording af aan het hoofdbestuur en het hoofdbestuur legt een keer per jaar verantwoording af tijdens de Algemene Vergadering over het uitgevoerde beleid. Vergaderen is niet altijd leuk, maar het is hard nodig in een vereniging zoals wij dat zijn. We proberen de laatste jaren de onderlinge lijnen zo kort mogelijk te maken, zodat we zo min mogelijk hoeven te vergaderen"

In 1996 overleden 63 leden, dit jaar al 29.

N.a.v. de vorige Algemene Vergadering is een werkgroep AOW en pensioenen gevormd. Zij bestaat uit leden van alle bondsgroepen, iemand van het HB, het Dagelijks bestuur en een externe deskundige. Leden van verschillende statutair vastgelegde commissies en fondsen worden benoemd voor minimaal 2 jaar.

Hoofdbestuurder Jo Meulenberg gaf te kennen, terug te willen treden.⁸⁰⁶

Financieel gezien boekte de bond een positief resultaat.

Reorganisatie vakbond

Dit onderwerp is een vervolg op het besluit van de Algemene Vergadering van het vorig jaar om te reorganiseren en de Statuten en het Huishoudelijk reglement aan te passen.

Het Hoofdbestuur stelde de huidige vergadering voor om zaken eerst nog nader vast te stellen, vooral m.b.t. de bedrijfsledengroepen. Hoewel die al geruime tijd bestaan binnen de bond, hebben ze officieel nog geen status. Daar komt nu verandering in. Maar er mag niet een te hoge druk op de BLG's komen te liggen en het mag geen drempel worden, om in een BLG te gaan zitten, was een reactie De voorzitter was het hiermee eens, waarna de vergadering accoord ging met het voorstel.

Plaatsvervangende (tweede) functionarissen

Tijdens de vergadering werd ook besloten om de tweede functionarissen voortaan niet meer uit de acht overige leden van het hoofdbestuur te kiezen, maar uit het dagelijks bestuur.

Benoemd werd tot plv. bondsvoorzitter Indra Kandhai; tot plv. bondssecretaris Jack Hurxkens en tot plv.

bondspenningmeester: Leo Noy. Zij, die deze functies tot nu toe hebben bekleed, Wiel

Wittenbernds, Jo Meulenberg en Ab Hoogenberg, werden bedankt voor hun inzet al die jaren.

Vanuit de bondsgroep Gepensioneerden & Uitkeringsgerechtigden

Vanuit deze bondsgroep kwam een voorstel aan de orde om te protesteren tegen de negatieve ontwikkelingen in de Thuiszorg. Dit initiatief kreeg ondersteuning van alle afgevaardigden. Besloten werd om gelijk na de vergadering schriftelijk te protesteren bij minister Borst van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Een afschrift van deze brief staat elders in Vizier afgedrukt.⁸⁰⁷

Het was een enerverende dag met pittige discussies, met een constructieve besluitvorming, aldus de voorzitter in zijn slotwoord.⁸⁰⁸

⁸⁰⁵ Uitgebreide toelichting in Vizier 1997-06

⁸⁰⁶ Vizier 1997-05; Zie ook Vizier 1997-06

⁸⁰⁷ Vanwege een grote vouw in het blad, is deze brief slecht leesbaar

⁸⁰⁸ Vizier 1997-05

THUISZORG MOET EFFICIËNTER EN SLAGVAARDIGER

Betref: "Negatieve ontwikkelingen in de Thuiszorg"

Heerlen, 28 juni 1997

Excellentie,

Graag vragen wij Uw aandacht voor het volgende.

De laatste tijd constateren wij steeds meer negatieve ontwikkelingen in de Thuiszorg.

De RegioVakbond ABW, die in Limburg onder anderen ruim 1500 65-plussers en WAO-uitkeringsgerechtigden organiseert, wil Uw aandacht vragen voor een aantal schrijvende onrechtvaardigheden.

Het betreft onder meer:

1. De veel te lange wachtlijsten in de Thuiszorg, dit vanwege onvoldoende financiële middelen en de administratieve rompslomp in de Thuiszorg. Onlangs is er in den lande kennelijk een begin gemaakt om de wachtlijsten in te korten. U begrijpt dat wij deze ontwikkeling toejuichen, maar dit is bij lange na niet genoeg om aan de vraag in de Thuiszorg te voldoen.
2. Ook blijkt dat de financiële middelen onvoldoende c.q. ontoereikend zijn om een goede hulpverlening te kunnen verstrekken. Zelfs ondanks het feit dat er extra middelen gereserveerd worden, maken wij ons grote zorgen over een efficiënte en slagvaardige uitvoering van de Thuiszorg.
3. Mensen die ontslagen worden uit het ziekenhuis en aangewezen zijn op hulp in de Thuiszorg, blijken in de praktijk nauwelijks tot geen hulpverlening thuis te ontvangen, met alle medische en maatschappelijke gevolgen van dien.
4. De Melkert-banen in de gezondheidszorg bieden volstrekt onvoldoende soelaas. Immers de beoogde effectuering in de Thuiszorg is te traag c.q. blijft uit.

Wij verzoeken u nadrukkelijk de onderstaande aandachtspunten in Uw discussies en besluitvorming mee te nemen:

1. Als mensen uit het ziekenhuis ontslagen worden en aangewezen zijn op de Thuiszorg, dan dient die zorg onverwijld aanwezig te zijn.
2. Bejaarden, die nog niet geïndiceerd zijn voor een verzorgingstehuis, dienen voldoende hulp te krijgen om thuis nog zelfstandig te kunnen wonen.
3. Kruisverenigingen en instellingen die opereren in de marktsector, dienen in het kader van een efficiënte en goede hulpverlening te streven naar een keurmerk. Dit moet gehonoreerd worden in de vorm van de toewijzing van een groter financieel budget.
4. Zolang de reguliere Thuiszorg er niet in slaagt om op korte termijn die hulpverlening te verstrekken, die nodig c.q. gewenst is, stellen wij voor dat U onderzoekt of als overgangsmaatregel vrijwilligerscentrales zijn in te schakelen. Deze dienen dan wel voldoende geëquipeerd te zijn.
5. Uit demografische ontwikkelingen blijkt dat Nederland vergrijsd. Hoe denkt Uw ministerie de Thuiszorg te laten anticiperen op deze ontwikkelingen?

Tijdens de heden gehouden Algemene Vergadering van de RegioVakbond ABW hebben de afgevaardigden unaniem besloten deze problematiek bij U aan de orde te stellen.

Derhalve verzoekt de RegioVakbond ABW U dringend te bewerkstelligen, dat er op korte termijn zodanige veranderingen komen in de Thuiszorg, zodat zij efficiënter en slagvaardiger kan opereren.

Ingesloten treft U aan de tijdens de Algemene Vergadering 1997 onder de afgevaardigden verzamelde protesthandtekeningen.

Gaarne zijn wij bereid om in een mondeling gesprek de inhoud van deze brief nader toe te lichten.

In afwachting van een reactie Uwerzijds verblijven wij, mede namens de voorzitter van onze bondsgroep Gepensioneerden & WAO-uitkeringsgerechtigden,

hoogachtend,

RegioVakbond ABW,

L.A.M.G. Noy, Mevr. drs. I.D. Kandhai,
bondsvoorzitter, bondsecretaris.

Een afschrift wordt verzonden naar:

- E. Terpstra, staatssecretaris ministerie van VWS
- Fractievoorzitters politieke partijen

SPREEKUR VOORTAAN OP AFSPRAAK

Op veler verzoek -mede vanwege de grote toeloop en lange wachttijden- gaan wij vanaf 1 augustus tijdens de spreekuren op dinsdag en donderdag werken met een afsprakensysteem. Wie op het spreekuur wil komen, moet eerst hiervoor een telefonische afspraak maken.⁸⁰⁹

AKKOORD ARBEIDSVOORWAARDEN SOCIALE WERKVOORZIENING

Op 26 juni jl. hebben minister Melkert van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de vakbonden een akkoord bereikt over de Arbeidsvoorwaarden voor de werknemer in de Sociale Werkvoorziening.⁸¹⁰

LEDENWERVERS PASSEREN MIJLPAAL VAN 10 NIEUWE LEDEN

Per 1 juli hebben drie topwerfers resp. 32, 20 en 10 leden geworven.⁸¹¹ Per 1 september hebben drie topwerfers resp. 40, 21 en 10 leden geworven.⁸¹² Per 1 oktober zijn er 5 personen, die 42, resp. 21 en 11 leden aanbrachten, en twee werfers, die elk 6 nieuwelingen opgaven.⁸¹³

WONEN IN EEN VERPLEEGHUIS OF VERZORGINGSHUIS WAT KOST DAT VANAF 1 JANUARI 1997?

De verhuizing naar een verzorgingshuis of verpleeghuis is voor veel mensen zeer ingrijpend. Ook financieel kan het grote gevolgen hebben. Meerdere malen hebben wij in het vakblad VIZIER aandacht besteed aan de ongelijke behandeling, die er in het verleden bestond tussen bewoners van een verpleeghuis enerzijds en bewoners van een bejaardenhuis of verzorgingshuis anderzijds.

Bewoners van een bejaardenhuis of verzorgingshuis met een vermogen van meer dan f 5.600,00 (per persoon) moesten het meerdere vermogen aanwenden voor het volledig zelf betalen van de verzorgingsprijs totdat het meerdere vermogen ing//eteerd was. Met behulp van een notaris werden dan ook door velen tijdig maatregelen genomen om te voorkomen dat bij opname in een bejaardenhuis of verzorgingshuis het vermogen, waar zij hun leven lang voor gewerkt hadden, als sneeuw voor de zon zou verdwijnen.

Tot en met 31 december 1996 betaalden bewoners in een verpleeghuis daarentegen een maximale eigen bijdrage van f 1.350,00 (beneden 65 jaar) of f 2.200,00 (boven 65 jaar). Een eventueel vermogen in de vorm van een eigen huis of kapitaal op de bank werd volledig buiten beschouwing gelaten. Alleen de opbrengst van het vermogen werd bij het inkomen geteld om zodoende de eigen bijdrage te kunnen vaststellen.

Vermogenstoets afgeschaft

Met ingang van 1 januari 1997 is er een nieuwe wet. Ook voor bewoners van verzorgingshuizen is de vermogens- toets nu afgeschaft. Wat dat betreft is er dus geen onderscheid meer tussen verpleeghuizen en verzorgingshuizen. Iedereen die opgenomen is of wordt in een verzorgingshuis of verpleeghuis valt onder de nieuwe wet: de Overgangswet Verzorgingshuizen. Een belangrijk onderdeel van deze nieuwe wet is de invoering van een nieuwe eigen bijdrageregeling, eveneens voor zowel bewoners van verpleeghuizen en verzorgingshuizen. De financiering daarvan komt te vallen onder de wet Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). De uitvoering wordt gedaan door een contactkantoor ABWZ en dat is meestal een ziekenfonds in uw regio.

Eigen bijdrageregeling

De nieuwe eigenbijdrageregeling voor zowel bewoners van verpleeghuizen en verzorgingshuizen is alleen afhankelijk van het inkomen, het zg. bijdrageplichtig inkomen. Na een uitvoerige uitleg hierover concludeert onze bond het volgende. Wij hebben met dit artikel een globaal beeld gegeven van het zoveelste ingewikkelde systeem met eigen bijdrageregelingen, dat dit Paarse Kabinet heeft uitgedokterd. Natuurlijk is het goed dat de ongelijke financiële behandeling t.a.v. het vermogen tot het verleden behoort. Wij beseffen echter terdege dat de nieuwe eigen bijdrageregeling aanzienlijk verhoogd is en voor velen desastreus uitpakt. Weg zijn de nog kleine marges van enigermate zelfstandig opereren op maatschappelijk en sociaal vlak. Steeds meer ouderen en hulpbehoevenden moeten in de toekomst hun hand ophouden voor een gering bedrag aan zak- en kleedgeld. De minder draagkrachtigen onder ons zijn in toenemende mate de dupe van de marktwerking, ook in de zorgsector. Het Paarse Kabinet heeft onvoldoende oog voor het welzijn van de armen. *Het begrip solidariteit komt steeds minder op de politieke agenda voor. En waar staat de oppositie? Ook dat is een vraagteken. Helaas!*⁸¹⁴

⁸⁰⁹ Vizier 1997-05, 1997-06

⁸¹⁰ Vizier 1997-05

⁸¹¹ Vizier 1997-05

⁸¹² Vizier 1997-06

⁸¹³ Vizier 1997-07

⁸¹⁴ Vizier 1997-06

WERKDRUK IN NEDERLAND

Werkdruk is het arbeidsrisico met stip voor de Nederlandse bevolking. Dit blijkt uit een onlangs verschenen trendrapport in het kader van het NIA TNO-onderzoekprogramma Arbeid voor het ministerie van sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Opvallend is dat de stijging van werkdruk optreedt bij zowel mannen als vrouwen, bij alle leeftijdsgroepen en in alle branches. De verklaring hiervoor hangt samen met een steeds veranderende manier van werken. Zo is het aandeel van informatiewerk, zoals tele-thuiswerk, gegroeid tot 45% van de beroepsbevolking. Ook lopen werk en privé steeds meer door elkaar, waardoor het gevoel ontstaat dat men nooit klaar is met het werk.

Tevens is er sterke toename te constateren van het aantal flexibele contracten en is er sprake van een grotere toekomstonzekerheid.

Een andere trend is, dat maatregelen tegen werkstress sterk achterblijven bij die welke gericht zijn tegen lichamelijke belasting. Dit laatste is opvallend omdat werkgevers risico's op het gebied van fysieke belasting en werkdruk nagenoeg in dezelfde mate als een probleem zien.

Commentaar RegioVakbond ABW

Uit meerdere studies blijkt dat de aanpak van psychische arbeidsbelasting en werkdruk niet alleen leidt tot een betere gezondheid maar ook tot een betere productiviteit.

Het bevreemdt ons dan ook dat, ondanks deze wetenschappelijke voorkennis, werkgevers volstrekt te weinig aandacht besteden aan maatregelen ter voorkoming van c.q. vermindering van de werkstress.

Wordt het niet eens tijd dat werkgevers in overleg met de ondernemingsraad in hun bedrijf meer aandacht hieraan gaan besteden?

*Dus leden van de OR, neem zelf het initiatief en zorg dat deze kwestie op de agenda komt!*⁸¹⁵

KADERSCHOLING REGIOVAKBOND ABW REEDS VOOR HET DERDE JAAR VAN START

Met 20 deelnemers startte in september de derde lichte cursisten. De aanmelding was groot, dat er een wachtlijst voor het volgend jaar werd gemaakt. De groep zou anders te groot worden. Ook nu weer werd de cursus in eigen beheer gegeven.⁸¹⁶

REACTIE VAN DE BOND OP DE TROONREDE

Juist omdat het weer zo goed gaat, had van het paarse kabinet wel enige opwinding mogen worden verwacht over de positie van degenen die desondanks bijna of volledig buitenboord vallen. Daaraan viel weinig of niets te bespeuren. De troonrede ademde vooral plichtmatigheid uit.

De openbare financiën mogen dan steeds beter op orde raken en de koopkracht van de burger over de hele linie aardig stijgen. Nederland kampt inmiddels wel met een serieus armoedeprobleem. Bovendien staan immateriele zaken als onderwijs en milieu onder zware druk en is er in de gezondheidszorg sprake van onaanvaardbare tekorten. Drie jaar paars bewind heeft er zeker ook niet toe bijgedragen de verkillig in de maatschappij in positieve zin om te buigen.

De paarse fixatie op economische groei en het onderliggende individualisme als het gaat om sociale normen en waarden bieden geen tegenwicht tegen de verdere aantasting van de leefbaarheid en de openbare veiligheid. Nederland geniet een ongekende welvaart. Maar met het welbevinden van zijn burgers heeft het er zelden zo beroerd voor gestaan.

De werkloosheid onder een aantal groepen blijft te hoog. Daarom is ook voor de komende jaren meer scholing van het grootste belang, ondersteund door lastenverlichting en voortgezette loonmatiging.⁸¹⁷

Euforie rijksbegroting 1998...

Na zoveel loftuitingen over de laatste begroting van dit paarse kabinet, ben je geneigd ervan uit te gaan dat er eindelijk voor iedereen een redelijke vooruitgang komt en de economische resultaten zo eerlijk mogelijk verdeeld zouden worden.

Maar na grondige bestudering van de gepresenteerde plannen en de algemene beschouwingen beluisterd te hebben, blijkt dat de EUFORIE over de gepresenteerde begroting MISPLAATST is.

Zo is er niet voor iedereen een vooruitgang en zijnde miljoenen voor bepaalde onderdelen enkel in de randstad terecht gekomen.

---

⁸¹⁵ Vizier 1997-06

⁸¹⁶ Vizier 1997-07

⁸¹⁷ Vizier 1997-07

Inkomenspositie

Volgens de gepresenteerde plannen van het kabinet gaat iedereen er in 1998 op vooruit, deels door lagere belastingen en premies en deels door een verhoging van de norm-bedragen. Voor uitkeringsgerechtigden mag dat dan wel zo zijn, voor de laagstbetaalden werkenden is dit beslist niet het geval.

Het administratieve bureau CMG heeft berekend dat de minimumloner er per jaar $\pm$ f570,00 op achteruitgaat en de twee-maal modale werknemer er $\pm$ f850,00 op vooruitgaat. De oorzaak zit hem in de veranderde WAO-premie. Nu wordt deze premie nog betaald door de werknemers, maar vanaf 1 januari 1998 door de werkgever. Dit betekent in principe een forse lastenverlichting, maar helaas niet voor iedereen. Immers over de eerste f200,00 per maand wordt geen premie geheven; m.a.w. de laagste inkomens merken niets van de verschuiving van de premiebetaling. En nu de overhevelingstoeslag, die voor de werknemers een compensatie was voor de AAW- en AWBZ-premie, wordt verlaagd van 9,9% naar 1,7% worden de laagst betaalden de dupe.

Het ministerie van Sociale Zaken is niet onder de indruk van de becijferingen van het administratieve bureau CMG, omdat deze enkel de verschillen tussen bruto en netto bekeken heeft en niet de overige maatregelen om de laagstbetaalden te bevoordelen, aldus de minister.

Het CMG rekent jaarlijks de effecten uit van de nieuwe belastingen en premieheffingen. De afgelopen jaren kwam het bureau steevast tot dezelfde conclusie: de inkomstenverschillen tussen de laagstbetaalden en de ton-verdieners worden telkenmale grote. We zullen zien hoe het deze keer uitpakt. Het zou niet de eerste keer zijn dat het ministerie achteraf moet erkennen dat hun berekeningen in de praktijk niet kloppen.

Koopkrachtplaatje

Verder constateerden wij dat in de berekeningen van het ministerie onvoldoende rekening wordt gehouden met de gemeentelijke belastingen en tarieven en ook niet met de kosten van de ziektekostenverzekering. Wel behoort bij hen de verlaging van de milieu-/afvalheffing van f100,00 per gezin tot het koopkrachtplaatje.

Echter, iemand die enigszins thuis is in de gemeentelijke politiek, weet maar al te goed dat ook daar jaarlijks de belastingen en tarieven stijgen om de begroting rond te krijgen. Voor ons is dit niet zo verwonderlijk, de overheid legt telkenjare meer verantwoordelijkheden en taken op de schouders van de gemeenten, doch verzuimt de daarvoor benodigde financiële middelen op tafel te leggen.

Gezondheidszorg

De onlangs toegezegde financiële middelen in de gezondheidszorg zijn slechts een druppel op de gloeiende plaat. De toegezegde miljoenen voor 1998, waarbij uitgegaan is van een groeicijfer van 1,3%, is nauwelijks voldoende om aan de vraag te kunnen voldoen, laat staan dat de opgelopen achterstand ingelopen wordt.

Werkloosheid

Ondanks alle plannen zoals JeugdWerkGarantieplan, Banenpoolers, Melkert 1, 2 en 3 banen, blijft de werkloosheid op een onverantwoorde hoogte, vooral voor herintredende vrouwen, gedeeltelijk arbeidsongeschikten en lager opgeleiden.

Inmiddels heeft de regering weer een nieuwe wet geïntroduceerd, de WIW (Wet Inschakeling Werkzoekenden).

Voordat de gemeenten in regioverband afspraken hebben gemaakt en uitvoeringsregelingen hebben afgesproken, zijn wij weer een jaar verder zonder zichtbaar resultaat.

Geen toekomst visie voor Limburg

In de rijksbegroting hebben wij tevergeefs gezocht naar een toekomstvisie voor Limburg. Met geen woord wordt gerept over de problemen van de Limburgse wegen, bijv. een versnelde aanleg van de A 73 tussen Venlo en Maasbracht; geen enkel woord over de A2 bij Maastricht, de route naar het Zuiden loopt daar vast bij al die stoplichten. De maatregelen om de overstroming van de Maas te voorkomen worden met tien jaar opgeschoven. Redenen waarom het zuiden (en overigens ook het noorden van het land) alweer achtergesteld worden, ligt in het gegeven dat de minister alle beschikbare miljarden nodig heeft voor de randstedelijke projecten.

Tenslotte

De door het Kabinet en partijen geroemde begroting 1998 is indirect een uitvloeisel van het "Poldermodel", een systeem dat elders in Europa als voorbeeld wordt gesteld. De aanzet daarvan stamt uit de jaren tachtig. Het toverwoord was toentertijd BEZUINIGINGEN - BEZUINIGINGEN, denk maar aan het zgn. no-nonsense-Kabinet. Vanaf begin jaren 90 is dit beleid omgeslagen naar een afbraak van de sociale zekerheid o.a. de WAO, Ziektewet en Algemene Weduwen- en Wezenwet.

Het woord bezuinigingen werd vervangen door "het dragen van eigen verantwoordelijkheden" en het maken van eigen keuzes.

Inmiddels moet iedereen zich voor al die zaken bijverzekeren om later niet in een financieel gat te vallen. De daarbij behorende kosten worden niet in het koopkrachtplaatje opgenomen. Het paarse kabinet heeft deze trend gewoon doorgezet en wie weet wat ons nog te wachten staat.

*Onze conclusie blijft gelijk aan de aanhef: EURORIE RIJKSBEGROTING 1998...maar niet voorde laagst betaalden en beslist niet voor Limburg...*⁸¹⁸

1998

OP DE DREMPEL VAN 1998

Traditioneel wordt door onze voorzitter in het eerste nummer teruggeblikt op het afgelopen jaar, waarbij ook gekeken wordt naar het komend jaar.

Twee van de belangrijkste gebeurtenissen in 1998 zijn de verkiezingen voor de gemeenteraden en de Tweede Kamer. Aan de hand van de verkiezingsuitslag zullen nieuwe colleges Burgemeester en Wethouders en een nieuwe regering gevormd worden. En die bepalen uiteindelijk weer het beleid waar iedereen mee te maken krijgt.

De RegioVakbond ABW is politiek volkomen neutraal. Daar zijn we trots op en dat willen we zo houden. Dus verwacht van de bond geen stemadvies. Kijkend naar de (ont)werp verkiezingsprogramma's blijkt, dat geen enkele partij voldoet aan de eisen die wij als vakbond stellen. De voorzitter wenst, dat de verschillende partijen nu eens niet naar de statistieken kijken maar naar mensen, dan zou het in Nederland waarschijnlijk een stuk beter gaan. Statistieken zeggen namelijk niets over mensen. Als het met Nederland statistisch gezien goed gaat, betekent dat nog niet dat iedereen het goed heeft. Het gaat pas goed met Nederland als de inwoners, de mensen, het goed hebben.

Er is de laatste jaren veel veranderd. Het paarse kabinet heeft geprobeerd om banen te scheppen en armoede te bestrijden. Maar niet overal met evenveel succes. Je hebt altijd al arme mensen gehad en rijke mensen. Daartussen Zwerft een grote middengroep, met redelijke tot modale inkomens. Maar het is mij de laatste jaren opgevallen dat de scheidslijn tussen arm en 'modaal' veel scherper is komen te liggen. Armen hebben bijna geen mogelijkheid meer om 'modaal' te worden. Als je arm bent, blijf je arm. De stap naar de andere kant van de lijn maken is ontzettend moeilijk geworden. De regering heeft wel allerlei plannen gemaakt om meer mensen aan het werk te helpen. Melkert-banen in al zijn variaties zijn daar voorbeelden van. Maar het probleem bij Melkert-banen is dat ze in de praktijk meestal maar tijdelijk zijn. Ik moet nog zien of al die gesubsidieerde Melkert-banen daadwerkelijk worden omgezet in vaste banen met perspectief voor minima om uit hun 'armzalige' situatie te komen, aldus de voorzitter.

Een ander schrijnend geval van een miskleunende overheid is de Algemene Nabestaandenwet de Anw. Het Rijk heeft zich aan de Anw volkomen vertild. De laatste tijd heb ik regelmatig weduwen op het spreekuur gehad, die dankzij de Anw flink in de problemen zijn geraakt. Soms is, na de dood van hun echtgenoot, het inkomen van zo'n weduwe met meer dan de helft achteruitgegaan. Zo'n vrouw heeft dan plotseling in plaats van bijvoorbeeld 2.500 á 3.000 gulden per maand nog maar ± 1.325 gulden. Dat vind ik verbazingwekkend. De ondeskundigheid van de beleidsmakers in Den Haag om koopkrachtplaatjes door te rekenen is in dit opzicht ongelooflijk. Dan wordt in een of ander gebouw een nieuwe regel bedacht, maar niemand is kennelijk in staat om uit te rekenen wat die regel voor een individueel geval betekent. Altijd wordt wel weer een bepaalde groep vergeten die dan de dupe wordt van een nieuwe regel. En dan heb ik het nog niet over de afstemming van de ene wet met een al bestaande. Door alle regels zien ze in Den Haag zelf door de bomen het bos niet meer.

Tijdens het spreekuur van de RegioVakbond ABW zien onze belangenbehartigers regelmatig mensen met een minimuminkomen. Dat zijn geen vrolijke mensen. Leven onder de streep houd je geen jaren vol. Je moet je eens voorstellen: altijd de goedkope kleren kopen, nooit eens een cadeau weggeven, jezelf bij iedere uitgave afvragen, heb ik dat wel echt nodig? Een oplossing vinden voor het armoedeprobleem is niet eenvoudig. Ook binnen onze bond zijn we daarmee bezig. Binnen de bondsgroep Gepensioneerden en uitkeringsgerechtigden bespreekt een Werkgroep de armoedeproblematiek. Maar eigenlijk zou de politiek mensen structureel over de streep moeten trekken. Bijvoorbeeld door (belasting)maatregelen, waardoor de basis van leefbaarheid hoger komt te liggen.

Een ander thema dat landelijk speelt, maar ook regionaal zijn uitwerking heeft, zijn de recente afspraken tussen de werkgevers en werknemers. Afsproken is onder andere om als keerzijde van verdere loonmatiging meer geld

⁸¹⁸ Vizier 1997-07

beschikbaar te stellen voor scholing. En nu maar hopen dat die afspraken ook concreet in de praktijk worden gebracht. Meer scholing is een goede zaak. Misschien dat de overheid daar ook wat meer geld voor beschikbaar moet stellen. Die overheid staat trouwens toch een beetje te veel aan de zijlijn. Ze pronken met het alom geprezen poldermodel, maar zelf draagt de overheid daar bijna niets aan bij. Het is vooral de gewone man, de gewone werknemer, die het poldermodel tot een succes gemaakt heeft en in stand houdt. Immers, de loonmatiging die aan de basis van het poldermodel staat, komt met name op het bord van de werknemers. Het topkader in het bedrijfsleven draagt daar weinig of niets aan bij.

Terugkijkend op 1997 concludeert de voorzitter dat onze bond het wederom niet slecht gedaan heeft. Bijna 3000 keer bezochten leden het spreekuur. Te veel, eigenlijk zouden er veel minder moeten komen. Dan waren er immers ook veel minder problemen. Het alleen nog maar op afspraak te werken is een groot succes. We hebben nu veel meer tijd om leden aandachtig te helpen. Je voelt niet meer de druk van een volle wachtkamer in je rug. De kwaliteit van de belangenbehartiging is er op vooruitgegaan. Spreekuur op afspraak betekent trouwens niet dat de deur dicht is voor iemand die met een spoedeisende vraag zit.

De naamsbekendheid van de bond is gestegen. Er wordt over ons gepraat, dat merken we. Onze manier van werken werpt zijn vruchten af. Het afgelopen jaar kwamen er bijna 700 nieuwe aanmeldingen. Daardoor stevenen we af op 6000 leden.

Behalve meer leden hebben we ook meer kaderleden; het scholingsprogramma is succesvol, de bond is vertegenwoordigd in meer dan 40 bedrijven. Daarnaast wordt het werk van de vier bondsgroepen door die scholing steeds beter.

In 1998 wordt voor het eerst een ABW-congres gehouden. Ook staan verkiezingen voor het hoofdbestuur op het programma. Verwacht wordt, dat de ledengroei zal aanhouden, ondanks het feit dat de contributie per 1 januari, voor het eerst in 5 jaar, iets omhoog zal gaan. Het hoofdbestuur maakt komend jaar een beleidsplan voor de lange termijn. Daarin wordt ook gekeken naar de mogelijkheden van een grotere personeelsformatie, want de werkdruk bij de ABW is nu ontzettend hoog. Daarnaast wordt komend jaar een profielschets gemaakt voor een nieuwe bondsvoorzitter, want kort na de eeuwwisseling zal de jongere garde het moeten overnemen.⁸¹⁹

Nieuws uit de Bondsgroepen Industrie en dienstverlening

Vanaf dit nummer komen de bondsgroepen uitvoerig aan het woord, we maken kennis met hun bestuursleden en stuurgroepsleden, hun werkzaamheden en activiteiten.⁸²⁰

DE SILICOSEKWESTIE

De Arrondissementsrechtbank te Maastricht heeft in de week van 3 tot en met 7 november ruim 100 silicosezaken behandeld van leden van de RegioVakbond ABW. In deze zaken wordt beoordeeld of een oudmijnwerker voldoet aan het medisch criterium van artikel 2 van het Reglement van de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers. M.a.w. voldoet een oud-mijnwerker aan het criterium van 30% silicose om in aanmerking te komen voor de eenmalige uitkering van f 20.000,00? Eind november dienden er bij de Arrondissementsrechtbank te Roermond eveneens een tiental silicose-zaken van ABW-leden.

Reeds in een uitspraak van 25 september 1996 bepaalde de Rechtbank dat een foutenmarge van 5% in aanmerking moet worden genomen. De Raad van State daarentegen bepaalde op 17 juni 1997 dat deze foutenmarge niet nodig is en vernietigde alle uitspraken in die richting.

Mr. Frans Bronneberg die de leden van de bond behartigde, heeft tijdens de hoorzittingen gepleit bij de Rechtbank, dat alsnog een 5% foutenmarge bij de beoordeling van de silicose-zaken in aanmerking moet worden genomen. Hij baseert zijn mening op de bevindingen van dr. van Noord en dr. Maesen, longartsen te Heerlen en op de conclusies van prof Vermeire, die in 1996 door de Arrondissementsrechtbank te Maastricht werd ingeschakeld.

Ook heeft mr. Frans Bronneberg een nieuwe deskundige benaderd, prof. B. Nemery, werkzaam bij de Universiteit te Leuven, die uitdrukkelijk te kennen geeft dat een foutenmarge van 5% aanvaardbaar is.

Voorts deelt prof. Nemery mede dat in wetenschappelijke zin en eenmalige meting met een uitslag van 59% volstrekt zinloos is zonder rekening houden met een foutenmarge van 5%. Het is volgens hem inherent aan de meetmethode dat moet worden uitgegaan van een foutenmarge.

Mr. Frans Bronneberg concludeert dat 4 deskundigen een eenduidige mening hebben en van mening zijn dat een foutenmarge van 5% bij de beoordelingen moet worden betrokken. Prof. Wouters, de deskundige van de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers, staat volgens de advocaat alleen in zijn opvatting dat deze foutenmarge overbodig is.

---

⁸¹⁹ Vizier 1998-01

⁸²⁰ Vizier 1998-01

Ter zitting is voor een heropening van het medisch onderzoek bepleit. Zulks omdat het aspect met betrekking tot de foutenmarge onvoldoende duidelijk is.

De uitspraak van de Arrondissementsrechtbank te Maastricht wordt eind december tegemoet gezien en die van Roermond in de loop van januari 1998.

Wij houden u op de hoogte!⁸²¹

VERENIGINGSZAKEN

Contributie vanaf 1 januari 1998

Per 1 januari worden alle contributiebedragen beneden de f18,- voor de huidige leden verhoogd met f1,50 per maand tot een maximum van f18,00.

Voor nieuwe leden is de contributie niet meer gebaseerd op de hoogte van het inkomen, maar op leeftijdscategorieën:

t/m 20 jaar	f 10,-
21 en 22 jaar	f 15,-
23 jaar en ouder	f 18,-
Part-timers (20 uur of minder)	f 10
Gepensioneerden (65+)	f 10,-
Gezinscontributie	f 25,- ⁸²²

Ledenwerfactie 1997/1998

Per 1 december blijkt de actie 1997 de volgende kampioenen te hebben opgeleverd:

52, 23 en 11 leden werden door drie wervers en 8 resp. 7 leden werden door twee wervers binnengehaald. De eindstand volgt in een volgende vizier. Dit jaar zal de succesvolle actie worden voortgezet, we beginnen dan met een nul-saldo.⁸²³

Eindresultaat 1997: Veel ledenwerwers haalden net niet hun mijlpaal van 10 nieuwe leden. De 4 kampioenen haalden 60, resp. 24, 11 en 11 leden binnen.⁸²⁴

Actie 1998: Ledenwerwers, eerste mijlpaal: Per 1 maart brachten 2 wervers resp. 10, 9, en twee andere elk 3 nieuwe leden aan.⁸²⁵ Per 1 mei is de stand van zaken van de race 1998 als volgt. Vijf wervers hebben resp. 18, 10, 8, 7, 4 leden aangegeven, en twee wervers loodsten elk 3 leden binnen.⁸²⁶

Oproep HB-kandidaten

Zoals bekend bestaat ons hoofdbestuur naast de drie dagelijks bestuurders uit 8 leden, waarvan 4 HBers rechtstreeks gekozen worden vanuit de bondsgroepen en 4 HB-leden (algemene zetels) gekozen worden door de gehele Algemene Vergadering. De 3 aftredende Hbers, W. Wittenbernds, B. Custers en J. Roijen, zijn herkiesbaar en er is een vacature, te kiezen in de Algemene Vergadering.⁸²⁷

Wist u dat...

In deze nieuwe verschenen rubriek in kolomvorm, bevattende kortbondige weetjes en mededelingen over de bond en nieuwe werk-gerelateerde en sociaal-economische regelingen.⁸²⁸

Bèr Custers eerste erelid regiovakbond ABW

Ons 100-jarige vakbondslid Bèr, lid sinds de oprichting van de bond, ontving in februari deze onderscheiding, welke nog nooit eerder aan iemand werd toegekend.⁸²⁹

Hij overleed op 9 november.⁸³⁰

⁸²¹ Vizier 1998-01

⁸²² Vizier 1998-01

⁸²³ Vizier 1998-01

⁸²⁴ Vizier 1998-02

⁸²⁵ Vizier 1998-03

⁸²⁶ Vizier 1998-04

⁸²⁷ Vizier 1998-02, 03

⁸²⁸ Vizier 1998-02

⁸²⁹ Vizier 1998-03

⁸³⁰ Vizier 1999-01

Ab Hoogenberg ridder in de orde van Oranje Nassau

Ab was van 1975-1995 lid van het hoofdbestuur. Daarnaast zette hij zich bijna zijn leven lang in voor collega's en buurtbewoners. Hij durfde bestuurlijke verantwoording te nemen. Als anecdote vertelde Ab, dat hij in 1956 in zijn buurt Versiliënbosch als actief lid van het Actiecomité Vesiliënbosch "Duiven Varkens Woningen" handtekeningen ophaalde. "Na de oorlog hielden veel mensen een paar varkens om te voorkomen dat ze bij een nieuwe oorlog honger zouden lijden. Die varkens werden hier in de tuinen gehouden en dat leverde wel eens wat overlast op. Op een gegeven moment kwam het plan om het houden van varkens te verbieden. Daar hebben we ons toen, met succes, tegen verzet. Hetzelfde geldt voor de duiven die veel mijnwerkers op zolder hielden. Er is toen afgesproken dat er in de tuinen duiventillen gebouwd werden", aldus de decorandus.⁸³¹

Even voorstellen, Jack Hurxkens

Uitgebreid maken we kennis met de inmiddels 15 jaar bij onze bond werkzame penningmeester en vakbondsbestuurder.⁸³²

Uitreiking certificaten aan cursisten kaderscholing⁸³³

Na twee jaar scholing, kregen 2 mannelijke en twee vrouwelijke kaderleden het getuigschrift feestelijk in kasteel Vaeshartelt uitgereikt. In september 1998 gaat de cursus voor het vierde jaar van start.⁸³⁴

EINDE VAN SCHADEVERGOEDING BIJ ONTSLAG?

Het kabinet werkt op dit moment aan het voorstel "Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhouding 1945."

Op het gebied van de sociale zekerheid is m.n. de voorgestelde wijziging van artikel 16 WW van belang.

Wat is er aan de hand?

Aan artikel 16 WW wordt een nieuw derde en vierde lid toegevoegd, die ertoe strekken dat de WW pas ingaat na het verstrijken van een zgn. fictieve opzegtermijn. De inkomsten die de werknemer ontvangt i.v.m. de beëindiging van het dienstverband, anders dan door opzegging, worden aangemerkt als loon tot het bedrag dat de werknemer zou hebben ontvangen wanneer de opzegtermijn wel (volledig) in acht zou zijn genomen.

De wetgever tracht hiermee een regeling te creëren op grond waarvan een beëindigingsvergoeding in het kader van een ontbinding of beëindig met wederzijds goedvinden gekort kan worden op de WW.

Indien de wetswijziging praktijk wordt, betekent dit dat een werknemer die ontslagen wordt via een procedure bij de kantonrechter, allereerst een evt. toegekende vergoeding moet opeten voordat WW wordt toegekend. Bij de kantonrechter is immers geen opzegtermijn van toepassing zodat de Uitvoerende instelling (UVI) kijkt naar de zgn. fictieve opzegtermijn, zoals die zou gelden indien dezelfde werknemer via het Arbeidsbureau wordt ontslagen. Indien op grond van deze laatste procedure een opzegtermijn van bijv. twee maanden geldt, dan zal de werknemer eerst twee maandsalarissen van zijn vergoeding, die door de kantonrechter is toegekend, moeten opeten en daarna pas geldt het recht op een WW-uitkering. Indien in dit geval de vergoeding niet hoger is dan 2 maandsalarissen, dan is er geen sprake meer van een afvloeiingsregeling.

Commentaar ABW

De RegioVakbond ABW vindt de voorstellen van het kabinet geen goede zaak. De vergoeding is juist bedoeld als compensatie voor de loonderving die tijdens een WW-periode ontstaat (70% van het laatst verdiende loon), zodat een ontslagprocedure door de voorgestelde wijzigingen eens te meer een negatieve zaak voor een werknemer wordt.

Voorts blijkt uit de parlementaire behandeling dat de toerekening aan een bepaalde periode allerlei vragen oproept, zowel voor wat betreft de hoogte van het bedrag dat wordt toegerekend als het begin van de toekenningsperiode. De RegioVakbond ABW vindt dat er in ieder geval volstrekte duidelijkheid m.b.t. het bovenstaande dient te komen. Kortom het voorstel omvat zoveel nadelen, dat de politiek er beter aan doet het voorstel te verwerpen.⁸³⁵

---

⁸³¹ Vizioer 1998-04

⁸³² Vizioer 1998-04

⁸³³ Vizioer 1998-04

⁸³⁴ Vizioer 1998-04

⁸³⁵ Vizioer 1998-03

BRIEF AAN DE LIMBURGSE WATERSCHAPPEN & ZUIVERINGSSCHAP

... 83 organisaties pleiten voor de belangen van mensen met een minimaal inkomen.....

Op 28 april jl. hebben het Provinciaal Samenwerkingsverband Uitkeringsgerechtigden Limburg (PSUL), de RegioVakbond ABW, het CNV en het FNV een brief gestuurd naar de Limburgse Waterschappen & Zuiveringsschap. Deze brief is mede ondertekend door 79 andere organisaties, die opkomen voor de belangen met een minimaal inkomen. Met onderbouwing van een groot aantal argumenten wordt gevraagd om voor mensen die in armoede leven, een optimale kwijtschelding van heffingen te doen gelden en derhalve over te gaan tot het hanteren van een kwijtscheldingsnorm van 100%. Immers door alleen al efficiënter samen te werken -en met toestemming- gebruik te maken van gegevens van cliënten, die reeds bij tal van instanties bekend zijn, zou er een groot bedrag aan uitvoeringskosten bespaard kunnen worden.

En zo zijn er meer argumenten

Ook in het merendeel van de Limburgse gemeentes wordt inmiddels -op een enkele uitzondering na- aan de minima een kwijtschelding over gemeentelijke heffingen gegeven, op basis van een kwijtscheldingsnorm van 100%.

Wij zijn van mening, dat het hoog tijd wordt dat de Limburgse Waterschappen & Zuiveringsschap eveneens die norm van 100 % gaan hanteren.

Getekend:

De heer L. Noy, RegioVakbond ABW,

De heer P. Göbbels, FNV Regiowerk Limburg

De heer P. Booi, CNV Zuid-Oost Nederland

De heer G. Ramaekers, voorzitter PSUL

De heer F. De Klaver, beleidsmedewerker PSUL.⁸³⁶

ARBEIDSRECHT VERANDERT INGRIJPEND

Na 30 jaar gepraat over het arbeidsrecht zal zeer waarschijnlijk in de loop van dit jaar een nieuwe wet voor het arbeidsrecht gelden. Het betreft hier het wetsvoorstel "Flexibiliteit en Zekerheid." Het wetsvoorstel leidt tot een ingrijpende wijziging van het Nederlandse arbeidsrecht. Voor vrijwel iedere werknemer betekent dit een aantal veranderingen. De belangrijkste wijzigingen en knelpunten zijn in het kort in Vizeer vermeld.

Vanwege het grote belang van deze wijziging zal onze bond voor alle leden en kaderleden een

seminar te houden over invoering van de nieuwe arbeidswet. Ook introducés zijn welkom. Dat zal plaatsvinden

7 september in 't Leiehoes te Heerlen.⁸³⁷

BEDRIJFSARTS NEGATIEF OVER PRIVATISERING ZIEKTEWET

Uit een onderzoek van het Leidse TNO-instituut voor preventie en gezondheid, blijkt dat werkgevers sinds de privatisering van de Ziektewet kritischer zijn bij het aannemen van oudere of ziekelijke werknemers. Dit onderzoek dat plaatsvond onder ±.1000 bedrijfsartsen en verzekeringsartsen, geeft aan dat bovengenoemde groep in toenemende mate negatief oordeelt over de gevolgen van de privatisering van de Ziektewet.

Verdere feiten uit dit onderzoek zijn o.a:

- * 40 % van de artsen constateert een forse toename van het aantal conflicten tussen werkgevers en werknemers.
- * Meer artsen ervaren ook problemen bij de belangenbehartiging van hun patiënten.
- * Ruim eenderde van de artsen geeft aan bang te zijn de onafhankelijkheid te verliezen. Bijvoorbeeld onder druk van de werkgever kan een arts zijn patiënt eerder genezen verklaren dan hij anders zou doen.
- * Mannelijke en oudere artsen zijn in het algemeen negatiever dan vrouwelijke en jongere artsen over de gevolgen van de privatisering.
- * Een kwart van de artsen constateert dat de privatisering geen enkel positief gevolg heeft.

Commentaar RegioVakbond

De bond noemt de gang van zaken verontrustend. Haars inziens lijkt het erop dat de privatisering het paard achter de wagen spant als het gaat om de door de politiek gewenste preventie. De artsen hebben er minder tijd voor, de werkgever heeft er minder belangstelling voor en verlaagt zijn risico door nog sterker te selecteren op gezondheid.⁸³⁸

⁸³⁶ Vizeer 1998-04

⁸³⁷ Vizeer 1998-04

⁸³⁸ Vizeer 1998-04

ALGEMENE VERGADERING AKKOORD MET STATUTENWIJZIGING

Hoofdbestuur weer op volle sterkte

Voor het eerst vond de AV plaats op een maandagavond en op een nieuwe locatie, n.m. 't Leiehoes in Heerlen. Voorheen vond de vergadering steevast op een gehele zaterdag plaats. Er werd aldus korter en efficiënter vergaderd. Dit was mogelijk, doordat in de bondsgroepen de verschillende agendapunten al uitvoerig besproken waren. In de Algemene Vergadering hoefde en aldus de agendapunten af te werken. Gevolg van dit beleid, was dat de voorzitter om 22.00 uur de vergadering kon afsluiten.

Tijdens de algemene vergadering werd Hub Wolfs gekozen als opvolger van Jo Meulenbergh. De drie af te treden en herkiesbare bestuursleden werden allen herkozen. Het HB bestond dus weer uit 11 leden.

70 bondsleden waren in 1997 overleden, dit jaar, per 6 juni, reeds 40 leden.

Naast de (her)verkiezing van de hoofdbestuurders was de vaststelling van de statutenwijziging een van de belangrijkste thema's tijdens deze Algemene Vergadering.

Die statutenwijziging en ook de daarmee gepaard gaande wijziging van het Huishoudelijk Reglement vloeit voort uit de Algemene Vergadering van 1996, toen de structuur van de vakbond ingrijpend gewijzigd was. Destijds is onder meer besloten om een aantal bondsgroepen op te heffen of te herstructureren. Die wijzigingen zijn nu formeel in de statuten vastgelegd. Zonder tegenstemmen is de Algemene Vergadering akkoord gegaan met de statutenwijziging. De nieuwe statuten zullen binnen enkele dagen passeren bij de notaris.

1997 werd afgesloten met een *positief boekjaar*, dat mede te danken was aan de ledengroei. Er zal fors geïnvesteerd worden in computerapparatuur en een nieuwe telefooncentrale.

Het jaarverslag vermeldt o.a. de volgende gegevens.

Het hoofdbestuur besloot door te gaan met de professionele ondersteuning van ABW-leden tijdens Ondernemingsraadverkiezingen. De samenwerking met TV-gazet is stopgezet. Eveneens werd op advies van de werkgroep afscheid genomen van het thema "ook na 40 jaar werken recht op pensioen". Gezien de huidige ontwikkelingen en mogelijkheden op pensioengebied was de werkgroep tot de conclusie gekomen dat het thema niet meer van deze tijd is. Na de zomer gaat een andere werkgroep van start die zich buigt over het thema "ABW-beleid inzake individuele en collectieve accenten in de arbeidsvoorwaardenpakketten, pensioenen en sociale zekerheid". Opmerkelijk is, zo blijkt uit het verslag, dat onze vakbond bij steeds meer bedrijven aan tafel zit bij CAO-onderhandelingen. Nu is dat al het geval bij acht bedrijven in de regio. Het afgelopen jaar gebeurde dat bij GBC (Kerkrade) en Vinamul (Geleen) voor het eerst. Bij meer dan 40 bedrijven in de regio is de ABW inmiddels vertegenwoordigd in het overleg. Blijkens de prioriteitenlijst van 10 punten, houdt het hoofdbestuur zich de komende tijd bezig met ondermeer de uitbreiding van de personeelsformatie, een profielschets m.b.t. de opvolging van de bondsvoorzitter per februari 2001, de continuering van de kwaliteit van de belangenbehartiging en een te ontwikkelen actieplan om nog meer leden te krijgen.⁸³⁹

CONGRES STRESS "NIET TE VEEL EN NIET TE WEINIG", STRESS OP WERK

Als je tegenwoordig iemand vraagt hoe het met hem of haar gaat, dan klinkt het haast stereotiep: 'druk, druk, druk'. Dat Nederlandse werknemers gebukt gaan onder stress op het werk, wordt ook bevestigd door een recent onderzoek, waaruit blijkt dat 60 % van de Nederlandse werknemers vindt dat ze onder te grote tijdsdruk werken. Vergeleken met de rest van Europa blijkt Nederland zelfs kampioen te zijn op het gebied van stress op het werk.

De kern van dit probleem wordt vaak teruggelied tot het volgende: meer werk met minder mensen. Wie hier niet bestand tegen is, gaat onderuit (burn-out).

Onze vakbond, die opkomt voor de belangen van werknemers in alle bedrijfstakken in Limburg, wordt veelvuldig geconfronteerd met deze signalen van stress. Daar zij het van groot belang acht dat haar leden die signalen in een vroegtijdig stadium herkennen en deze niet terecht komen in een burn-out situatie, wil de bond in de vorm van een congres dit thema in een breder kader presenteren.

Hub Wolfs

⁸³⁹ Vizier 1998-05

Het congres is bedoeld voor al onze leden. Het doel van dit congres is dat de beeldvorming over stress duidelijker wordt, zodat we het bespreekbaar kunnen maken in onze omgeving en er wellicht beter mee om kunnen gaan. Via een tweetal inleidingen wordt uitgelegd wat stress is en wat de positieve en negatieve kanten hiervan zijn. Vervolgens worden factoren opgespoord, die stress kunnen beïnvloeden. Ook worden er tips gegeven hoe mensen kunnen handelen als ze stress bij zichzelf herkennen. Tevens wordt stilgestaan bij de rol van de vakbond hierin als belangenbehartiger. Een forum zal ingaan op de vragen van de aanwezigen. De bijeenkomst vindt plaats op 12 oktober 1998 in 't Leiehoes te Heerlerheide.⁸⁴⁰

OUD-MIJNWERKERS WORDEN SCHAARSER BIJ JUBILARISHULDIGING

Er is een opvallende -maar verklaarbare- tendens waar te nemen bij de jaarlijkse jubilarishuldiging. Het aantal jubilarissen dat een deel van zijn leven ondergronds heeft doorgebracht als mijnwerker, neemt af. Dat is natuurlijk een gevolg van de sluiting van de mijnen en het daaropvolgende feit dat de mijnwerkersbond ABWM zijn deuren ook voor niet-mijnwerkers opende. Op 17 juni jl. was deze tendens duidelijk te zien in Auberge De Rousch in Heerlen waar een groot deel van de in totaal 69 jubilarissen in dit jaar, in het zonnetje werden gezet.

De voorzitter verwees uitvoering naar het kunstwerk uit 1994 in de hal van het bondskantoor, vervaardigd bij gelegenheid van het 50-jarig jubileum van de bond.

Aan de hand van een verkleinde weergave van dat monument gaf hij tekst en uitleg. "Het monument heeft twee onderdelen, een sokkel en daarboven het logo van de bond. Het logo symboliseert dat we vierkant in de regio, sterker nog, in de Euregio staan. Want je kunt die regio zo groot en zo klein zien als je zelf wilt.

Zeker is dat we er vierkant instaan, stabiel dus. De sokkel vertelt ook iets over de geschiedenis van de bond. Niet voor niets is hij gevuld met allerlei verschillende materialen. De onderste laag bestaat uit kolen, ze symboliseren de mijnen, de oorsprong van onze bond. De tweede laag bestaat uit granulaat, dat staat voor de bedrijfstak chemie. Daarboven zit glas, dat kun je in verband brengen met glazenwassers en schoonmaakbedrijven. De vierde laag is van metaal, verwijzend naar de metaalindustrie en de metaalnijverheid. De vijfde laag is van hout, symbolisch voor de bouw. Bovenaan tenslotte, zitten papiersnippers, kenmerkend voor alle vormen van dienstverlening. Treffender kun je niet uitdrukken dat de RegioVakbond ABW de vakbond is voor iedereen in Limburg".

En kijkend naar het heden merkt de voorzitter op: Langzaam verandert de achtergrond van de jubilarissen. Nog slechts een derde van de 69 jubilarissen van vandaag heeft alleen maar in de mijnindustrie gewerkt.

Anderen hebben deels in de mijnen gewerkt en later ergens anders. Echter reeds zo'n twintig jubilarissen heeft nooit met de mijn van doen gehad. Het gaat hier dan natuurlijk om 25-jarige jubilarissen. Dat is opmerkelijk in de geschiedenis van onze bond. Maar het tekent ook wie wij zijn. Een vakbond voor iedereen. We zijn als het ware een vakcentrale in het klein, met korte lijnen, die dichtbij de mensen staat en een vakbond die precies weet waar ze het over heeft. Je hoeft bij de ABW nooit van vakbond te veranderen, welk beroep je ook hebt en ook niet als je met pensioen gaat.

Al meer dan 50 jaar zijn we bezig aan een avontuur waar we elke dag sterker worden. We stevenen af op 6.000 leden, kaderleden zitten in tal van ondernemingsraden en wij sluiten ondertussen al bij acht bedrijven in de regio een CAO af, Vijf jaar geleden was dat ondenkbaar".⁸⁴¹

``

VAKBONDSNIEUWS

Ledenwerving, op weg naar mijlpalen van 10 leden

Per 1 juli is de stand van zaken van de race 1998 als volgt. Vijf wervers staat op 25, resp. 11, 10, 8 en 4 nieuwe aanmeldingen; drie aanbrengers leverden elk 3 nieuwe bondsleden.⁸⁴²

Vakbondsbestuurder Walter Kunstek 10 jaar in dienst

Op 1 september viert hij zijn dienstjubileum. Walter houdt zich bezig met collectieve- en individuele belangenbehartiging. Een uitgebreid verhaal over zijn persoon is afgedrukt in de vizier. Bijzonder is, dat hij slechts de Oostenrijkse nationaliteit heeft.⁸⁴³

---

⁸⁴⁰ Vizier 1998-05

⁸⁴¹ Vizier 1998-05

⁸⁴² Vizier 1998-05

⁸⁴³ Vizier 1998-06

Walter Kunstek

Hub Wolfs, nieuw bestuurslid

Het voltallige hoofdbestuur

Wederom verschijnt er een tableau vivant van het hoofdbestuur, met een nieuw gezicht, nm. Hub Wolfs, lid van de bond sinds 1995.⁸⁴⁴

Ledenwerwers, op weg naar mijlpalen

Per 1 september is de stand van zaken van de race 1998 als volgt: vijf werwers haalden in totaal 30, resp. 17, 10, 9 en vier leden binnen, terwijl vier vakbondsleden elk 3 nieuwe leden rapporteerden.⁸⁴⁵ Per 1 oktober is de stand van zaken van de race 1998 als volgt: 3 werwers zitten op resp. 31, 18 en 10 nieuwe aangebrachte leden; twee anderen op 9 en 4 leden, terwijl 5 personen elk 3 nieuwe bondsleden aanbrachten.⁸⁴⁶

GESLAAGD CONGRES STRESS

Een negentigtal belangstellenden bezochten het congres. Als eenmaal onderkend wordt dat binnen een bedrijf sprake is van te veel stress, kan daarvoor een oplossing bedacht worden. Het probleem is dat het vaak heel lang duurt voordat een baas of een directeur erkent of begrijpt dat er iets moet gebeuren. Er zijn verschillende manieren om hem te overtuigen, maar DE altijd werkende methode bestaat niet. De deelnemers aan het eerste congres van de RegioVakbond ABW concludeerden aan het einde van de avond met elkaar, dat de directeur "grotere oren moet krijgen", oftewel dat hij beter moet leren luisteren naar signalen uit zijn bedrijf.

Voorbeelden hiervan zijn veelgehoorde uitspraken als "Er is te veel werk voor te weinig mensen", of "Als ik terugkom van vakantie is al het werk blijven liggen en moet ik dubbel zo hard werken". Vizier besteedt drie pagina's aan het congres met alle in- en outs.⁸⁴⁷

KADERSCHOLING VOOR VIERDE JAAR VAN START

Op donderdag 17 september is het scholingsprogramma wederom van start gegaan. Plaats van handeling was de vaste locatie van de Kaderscholing van de vakbond nl. 't Leiehoes te Heerlen.

Drieëntwintig kaderleden nemen deel aan de cursus die bestaat uit 7 modules: Maatschappijleer, Arbeidsvoorwaarden, Arbeidsomstandigheden, Stelsel van Sociale Zekerheid, Communicatieve vaardigheden, Arbeidsverhoudingen en Medezeggenschap en Financiële kennis.

De bondsvoorzitter constateert dat er wel eens pessimistisch gesproken wordt over de toekomst van veel verenigingen, met name over de inzet en betrokkenheid van vrijwilligers. Veel clubs kampen met te weinig kader en hebben daardoor soms grote moeite met de continuïteit van hun vereniging. Het hele maatschappelijk leven is veel individueler geworden. Ook bij de vakbond hoort hij wel eens van die moedeloze en pessimistische geluiden zoals:

" d'r komt niemand naar de vergaderingen";

" 't zijn altijd dezelfde mensen, die je ziet";

" alleen als er S-T-R-O-N-T' aan de knikker is, dan zie je ze wel";

" waar doen we het allemaal voor?"

De voorzitter heeft zich altijd verzet en doet dat trouwens nog steeds, om in deze negatieve spiraal mee te gaan, omdat hij van nature geneigd is om op dit punt niet alleen realistisch, maar vooral ook optimistisch te zijn. Hij kijkt veel liever naar de dingen die wél gebeuren, zo ook binnen zijn vakbond.

⁸⁴⁴ Vizier 1998-06

⁸⁴⁵ Vizier 1998-06

⁸⁴⁶ Vizier 1998-07

⁸⁴⁷ Vizier 1998-07

- * er functioneert een volledig Hoofdbestuur, bestaande uit 11 leden;
- * er functioneren 4 Bondsgroepen en enkele Bedrijfsledengroepen;
- * er functioneren 10 tot 15 commissies en werkgroepen ter ondersteuning van het beleid van de bond;
- * er is iedere jaar een volwaardige Algemene Vergadering;
- * er komen leden naar Seminars en naar het Congres;
- * de bond staat regelmatig in de krant en af en toe is er nieuws over de bond op de radio;
- * er worden door de RegioVakbond ABW 8 CAO's afgesloten in de regio en:
- * er zitten ruim 60 à 70 ABW-leden in overleg bij ongeveer 40 tot 45 verschillende bedrijven in de regio.

De kaderleden, die je ziet, zijn inderdaad vaak dezelfde, in de loop van een paar jaar. Maar over de hele linie genomen, als je die vergelijkt met bijv. 10 jaar terug, dan ontdekt hij dat er zeker voor 75% een geheel nieuw generatie van kaderleden ontstaan is. Je moet het positieve ook willen zien!

Volgens de voorzitter zullen er ook in de toekomst steeds weer nieuwe mensen opstaan, weliswaar niet in grote aantallen, maar zij zullen er vast wel zijn. En juist daarom houdt hij zich vast. Daar kan niemand hem van afbrengen, daar moet volgens hem ook niemand ooit aan twijfelen als het concept maar goed is. Daarom is hij nooit zo pessimistisch als het even niet meezit.

Voorzitter Noy benadrukt dat in dit kader daarom juist de eigen ABW-kaderscholing in samenwerking met Driekant zo perfect past. In 1996 waren er 16 gecertificeerde cursisten en het jaar daarop nog eens 4. In totaal hebben dus 20 kaderleden reeds het certificaat van de Kaderscholing van de ABW.

Nogmaals beklemtoont hij, dat hij voor het 4^e achtereenvolgende jaar de aftrap doet voor weer een nieuwe studiecycclus. Op papier zijn er 23 cursisten, (18 voor het 2^e jaar, 5 voor het 1^e jaar). Door omstandigheden van ziekte/vakantie en zich niet vrij kunnen maken op het werk, beleven we vandaag een beetje een moeizame start. Maar mijn waardering is er niet minder om voor iedereen, die reeds vanavond en de volgende keer zich aansluit. Met mijn waardering bedoel ik waardering voor ABW-leden, die zich in het kader van de vakbond willen laten scholen.⁸⁴⁸

MILJOENENNOTA EN TROONREDE

Na een samenvatting van de belangrijkste feiten uit de miljoenennota en de troonrede geeft de bond een nabeschouwing hierover. *De gouden tijden van het randstadkabinet zijn voorbij. De verwachting is dat de economie in het jaar 1999 drie procent zal groeien, iets dat in eerste instantie lager is dan werd verondersteld en genoemd wordt als oorzaak de problemen in Rusland, Azië en Latijns Amerika. Toch is het zo, dat 80% van onze handel in de Europese gemeenschap plaatsvindt.*

Wanneer we nu in de wereld om ons heen kijken, dan mogen we vaststellen dat het op dit moment in Nederland niet slecht gaat. Maar geldt deze constatering ook voor iedereen in ons landje en moeten we ons niet afvragen of het geld niet beter besteed zou kunnen worden?

In het onderstaande zullen een paar zaken op een rijtje zetten. Zo wordt er 2,7 miljard geïnvesteerd in:

- de zorgsector: een bedrag van ruim 1,4 miljard;
- de infrastructuur: ruim 800 miljoen;
- het onderwijs: ruim 400 miljoen.

M.b.t. de zorgsector wordt gezegd, dat er extra geïnvesteerd zal worden in de ouderen- en gehandicaptenzorg. Het motto is "Meer handen aan het bed" en ook de situatie in de thuiszorg wordt verbeterd. Ons inziens een goed streven, maar we wachten de resultaten af.

De fysieke infrastructuur betreft het vervoer, de wegen, de bruggen e.d. Het leeuwenaandeel van dit geld gaat naar de Betuwelijn en de rest hoofzakelijk naar het wegennet rond de randstad. De kruimels die overblijven zijn voor de regio ofwel de rest van het land. Dit heeft tot gevolg dat Limburg weer het nakijken heeft. Alleen tijdens de verkiezingen is Limburg interessant.

De sociale infrastructuur betreft de algehele veiligheid in ons land. Het ligt in de bedoeling weer een aantal bliken agenten open te trekken en meer luxe cellen bij te bouwen. Hiermee denkt men de veiligheid van de burgers te vergroten. De bestaande situatie is zo en blijft waarschijnlijk ook zo, want de politie werkt zich uit de naad en heeft veel te weinig bevoegdheden tegen criminelen. Onze rechterlijke macht heeft veel begrip voor criminelen, waardoor

⁸⁴⁸ Vizier 1998-07

deze dan ook worden omringd door veelsoortige begeleidende functionarissen en een luxe uitvoering van cellen. Om een indruk te geven welke kosten dit zoal met zich meebrengt het volgende voorbeeld.

Een TBS-gevangene kost gemiddeld per dag f 715,00. Nederland heeft ongeveer 1015 van deze gevangenen. Als we dit uitrekenen, dan komen we al gauw op de volgende bedragen:

f 7 15,00 x 365 (dagen) = f 260975,00.

f 1015 = f 264.889.625.000

Dit kost dus ± 265 miljoen gulden per jaar voor alleen de TBS-gevangenen.

Wanneer we dit nu afzetten tegen de zorg en hulp aan slachtoffers en wat we voor onze bejaarden en gehandicapten over hebben, dan is enig schaamtegevoel toch op zijn plaats.

Iedereen gaat er in 1999 op vooruit, althans volgens het kabinet Kok. Hebben we deze geluiden ook al niet gehoord in het najaar van 1997, terwijl de uitkomst voor velen belabberd was? Dit werd in het voorjaar gerepareerd, waarschijnlijk omdat het net voor de verkiezingen was. We wachten af, maar zonder veel vertrouwen! Volgens ons zal in het jaar 1999 de broekriem moeten worden aangehaald en zullen bepaalde groepen er zelfs op achteruit gaan, zoals de AOW-ers met een aanvullend pensioen.

Wat gebeurt er bovendien met het AOW-fonds in de toekomst? Er worden nu weliswaar gelden gereserveerd, maar de overheid wil geen enkele garantie vastleggen in de grondwet. Dit betekent dat in slechte tijden het AOW-geld ook voor andere doeleinden bestemd kan worden.

Al met al mogen we vaststellen dat volgens de minister-president kennelijk de gouden tijden alweer voorbij zijn, terwijl wij nog wegen aan het zoeken zijn om de huidige armoede te bestrijden. Wellicht kan de overheid nog een onafhankelijk gemaakt schilderij verkopen voor 80 miljoen en dit ten goede laten komen aan de armen onder ons....of bijvoorbeeld on een silicose-schuld af te lossen.....⁸⁴⁹

1999

OP DE DREMPEL VAN 1999

Bondsvoorzitter Leo Noy laat traditioneel zijn gedachten de vrije loop in deze eerste Vizioer, nieuwe jaar, waarbij de belangrijkste gebeurtenissen uit de afgelopen periode de revue passeren en een korte blik in de toekomst wordt geworpen.

In 1999 viert de bond zijn 55e verjaardag. Weliswaar bescheiden, want 55 is geen echt jubileumjaar, maar tegelijkertijd is de bond er trots op dat ze er al meer dan een halve eeuw in is geslaagd haar eigen identiteit en zelfstandigheid te bewaren. We stappen dan ook heel bewust de 21^e eeuw in. Als een zelfstandige vakbond die in de regio waarin ze actief is een steeds belangrijker functie vervult.

De naakte cijfers tonen aan dat de voorzitter gelijk heeft. Vorig jaar meldden zich zo'n 500 nieuwe leden aan, waardoor het ledental boven de 6000 is uitgekomen. In ruim veertig ondernemingsraden is de ABW vertegenwoordigd met meer dan 75 OR-leden. Bovendien neemt de collectieve belangenbehartiging een steeds belangrijker plaats in, want zat de bond 53 jaar lang traditioneel slechts bij een aan CAO-onderhandeling aan tafel (CAO voor het Mijnbedrijf, later DSM), de laatste jaren is dat aantal fors gestegen en is de ABW-onderhandelingspartner bij acht bedrijven in de regio.

Alle samenwerkings-of fusieoverwegingen zijn niet aan de orde. Slechts op twee voorwaarden zal de ABW zich ooit aansluiten bij een andere vakbeweging. Als dat financieel noodzakelijk is, of als het concept van de bond daar beter van wordt. Het eerste is niet van toepassing en op de tweede voorwaarde heb ik maar een antwoord: Er is in Limburg geen alternatief voor de vakbond ABW. De laagdrempelige belangenbehartiging van ons kan niemand anders bieden. Simpelweg door onze manier van werken én omdat wij als enige met het hoofdkantoor en de beleidsmakers in de regio zitten. Dicht bij de mensen, dicht bij leden.

En die leden maken daar dankbaar gebruik van. Vijftien jaar groeien we nu al. Dat is geweldig. Ik hoop dat we de komende jaren die tendens kunnen voortzetten. Ook het spreekuur is nog steeds een schot in de roos. Dit jaar stapten weer 3000 leden het bondskantoor binnen voor raad, advies of hulp. Daar ligt een deel van het bestaansrecht van de bond. Opvallend daarbij is dat veel mensen steeds meer moeite krijgen met het invullen van formulieren, of door de bureaucratie bij instanties niet meer uit de voeten komen. Ook het aantal gerechtelijke procedures bij ontslag en loonvorderingen zijn flink toegenomen.

---

⁸⁴⁹ Vizioer 1998-07

Voor een deel is dat te wijten aan de toenemende macht van aandeelhouders binnen bedrijven. Werknemers worden hoe langer hoe meer een speelbal van de beurs. Directies vinden de aandelenkoersen belangrijker dan het en wel en wee van de werknemers. De AEX-index bepaalt wat er in een bedrijf gebeurt. Bedrijven krijgen onbedwingbare neigingen om te fuseren terwijl ze er niet aantoonbaar beter van worden. Dat is korte termijndenken met grote gevolgen voor het personeel.

Want veel kwalitatief goede arbeidsplaatsen in de regio gaan verloren. Daar komen flexibelere banen voor in de plaats. Iedereen roept dat gekwalificeerde mensen wel weer werk vinden. Het probleem is echter dat niet iedereen gekwalificeerd is. Lager opgeleiden die hun baan verliezen door reorganisaties, verliezen ook hun hun zekerheid. Want de kans is groot dat ze als flexwerker van hot naar her gestuurd worden. Bovendien raakt de regio verzadigd. Het is niet meer vanzelfsprekend dat iemand meteen weer werk vindt.

Er moet paal en perk gesteld worden aan de macht van de beurs. We moeten als vakbonden een groot front vormen en werkgevers op hun verantwoordelijkheden wijzen. Er zijn andere waarden dan de AEX. Mensen zijn geen machines en horen ook niet zo behandeld te worden. Bonden zijn de hoeders van die waarden. In de collectiviteit ligt onze kracht. De ongeorganiseerde werknemer kan geen vuist maken tegen de macht van het geld. Een georganiseerde werker kan dat, via zijn bond, wel. Op welke manier we ons als vakbonden moeten weren tegen de aandeelhouders, zullen we onderling uitmaken.

Terugkijkend op het afgelopen jaar noemt de voorzitter de vorming het tweede paarse kabinet een gemiste kans. Hij is dan ook danig teleurgesteld in de huidige coalitie. Paars Twee bestaat uit dichtgetimmerde compromissen die een typisch voorbeeld zijn van de minachting van de democratische besluitvorming. De meest bedreigde groepen in onze samenleving hebben onder het eerste paarse kabinet al niet geprofiteerd van de economische groei. Nu het iets minder lijkt te gaan, staan ze helemaal in de kou terwijl er eigenlijk vier jaar zouden moeten komen waarin iedereen in Nederland moet oogsten wat in de afgelopen tijd gezaaid is.

De verkapte oproep van premier Wim Kok om lonen de komende tijd te matigen heeft bij de voorzitter van de RegioVakbond ABW kwaad bloed gezet. Alsof wij als vakbonden onze eigen verantwoordelijkheid niet kennen. De ABW heeft daar een duidelijk en rechtlijnig standpunt in.

We bekijken van bedrijf tot bedrijf welke eisen we aan de onderhandelingstafel stellen. Daar hebben we Kok niet voor nodig. De minister-president gebruikt het poldermodel om over de ruggen van de werknemers het kapitaal te bevoordelen. Hij is veel te veel opgeschoven richting werkgevers, terwijl op het gebied van sociale zekerheid, zorg, veiligheid en inkomenspolitiek niets veranderd is. Dat noem ik echt gemiste kansen.

Ook de lokale politiek doet het nog steeds niet goed. Er wordt geen maatwerk geleverd naar de burgers toe. Soms is het onwil soms is het onkunde en soms is er gewoon gebrek aan motivatie waardoor zaken steeds opnieuw fout gaan. Als ik dat soort zaken tijdens het spreekuur te horen krijg, rijzen me de haren steeds weer te berge. Dan vraag ik me af hoe het in 's hemelsnaam mogelijk is dat simpele probleempjes pas opgelost kunnen als wij ons ermee gaan bemoeien.

Het moment dat Noy afscheid neemt als voorzitter, komt steeds dichterbij. Daarom moet komend jaar gezocht worden naar een geschikte nieuwe bondsvoorzitter. „Het moet iemand worden die het boegbeeld kan en wil zijn van de ABW. En iemand die goed leiding kan geven, een echte mensenmanager”.

Daarnaast hoopt Noy dat 1999 wederom een goed jaar wordt op het gebied van de ledenwinst.” We vieren het 55-jarig bestaan summier. Uiteraard met onze jubilarissen die er al vanaf het eerste uur bij zijn. Op grote cadeaus zitten we niet te wachten, maar de bond zou zichzelf een cadeau moeten doen. Weer 550 nieuwe leden zou fantastisch zijn”.

“Vijfenvijftigjaar is voor de bond en haar leden van oudsher een belangrijke leeftijd geweest”. besluit Noy. „In de mijnen ging je op die leeftijd met pensioen en dan kon je twee kanten op. Je rustte op je lauweren of je voelde je fit en ondernam nog een hoop. In het geval van de bond is dat laatste zeker van toepassing. Natuurlijk gaan we niet met pensioen, maar we gaan bewust en gedecideerd verder als een zelfstandige bond die het nieuwe millennium vol vertrouwen tegemoet treedt. Het grootste voorwerk is al gedaan. Denk bijv. aan het nieuwe bondskantoor, dat centraal in de regio ligt. Het komend jaar strijken we de laatste plooiën glad die na 2000 nog een obstakel zouden kunnen vormen. Met onder meer een nieuwe computerconfiguratie voor onze eigen ledenadministratie, een nieuwe

telefooncentrale en een uitgebalanceerde kaderscholing zijn dan klaar om ook in de 21e eeuw op komen voor de belangen van u. Eerst moet echter nog 1999 komen en ik hoop dat ieder ABW-lid de komende tijd de kans krijgt om zich te verbeteren in geestelijk, lichamelijk en financieel opzicht".⁸⁵⁰

OVERTREDING VAN WET OP MEDISCHE KEURINGEN

Uit een onderzoek van het Midden- en Klein Bedrijf (MKB) Nederland onder de eigen leden, blijkt dat ruim 18% van de werkgevers in deze branche de Wet op de Medische Keuring (WMK) overtreedt. Zo blijkt dat bij de aanstelling van een nieuwe werknemer zij te ver doorvragen over de gezondheid van de werknemer, terwijl de WMK dit verbiedt tenzij gezondheidsgegevens van wezenlijk belang zijn voor het uitvoeren van de functie.

Opvallend is ook dat het juist grotere bedrijven met 50 á 250 medewerkers zijn, die zich hieraan schuldig maken. Het gaat dan vaak om het natrekken van referenties bij vorige werkgevers of om een onnodige vorm van een aanstellingskeuring.

Bovenstaande feiten vormen voor de redactie van Vizier een aanleiding om in het onderstaande een artikel hieraan te wijden, zodat onze leden meer duidelijkheid krijgen over wat wel en wat niet mag.

Geen sancties

De WMK kent geen sanctiemogelijkheden. Hoe handhaving in de praktijk zal moeten plaatsvinden, is niet duidelijk. Wanneer een kandidaat wordt gekeurd, terwijl dat conform de WMK niet had gemogen of wanneer een kandidaat na keuring wordt afgewezen, terwijl aan de functie geen bijzondere eisen gesteld kunnen worden voor de medische geschiktheid, kan de kandidaat bij de rechter alsnog de aanbidding van een arbeidscontract vragen. Of een dergelijke vordering zinvol is, is maar de vraag omdat van een positieve arbeidsrelatie niet veel meer verwacht hoeft te worden. Wel zou bijvoorbeeld schadevergoeding gevraagd kunnen worden aan de rechter, maar of die wordt toegewezen en voor welk bedrag is op voorhand moeilijk aan te geven.

Taak vakbond versus werkgever

Aan vakbonden en werkgeversorganisaties is een termijn van 3 jaar gegeven om in de verschillende bedrijfstakken hierover zelf tot afspraken te komen en een inventarisatie te maken van functies waarvoor bijzondere eisen moeten worden gesteld en een omschrijving te geven van de medische functie-eisen. Wanneer het niet lukt binnen die 3 jaar, dan zullen nadere regels gesteld worden. De vakbonden en de werkgeversorganisaties kunnen dan op grond van artikel 13 van de WMK een onafhankelijke klachtencommissie instellen, die klachten behandelt conform de WMK behandelt en een uitspraak doet daarover.

Oproep RegioVakbond ABW

Op zich is dit een goede wet. Dat er echter geen sanctiemogelijkheden zijn, ontkracht de wet helaas in ernstige mate. Dit betekent dat de vakbonden en de OR-en zelf de vinger aan de pols moeten houden.

Vandaar wij als ABW al onze kaderleden, die participeren in de Ondernemingsraad, Raad van Overleg en Onderdelencommissie, het volgende advies meegeven: Laat u niet overvallen en maak daarom samen met de werkgever een inventarisatie van die functies binnen jullie organisatie, waardoor het wenselijk is bijzondere medische eisen te stellen. Bij de functieomschrijving en de functie-eisen kunnen dan de medische functie-eisen worden meegewogen.⁸⁵¹

REGIOVAKBOND ABW ROEPT POLITIEK OP TE STOPPEN MET GEKRAKEEL OVER LICOM

In de afgelopen maand was het grote SW-bedrijf Licom voortdurend negatief in het nieuws. In dit kader liet de RegioVakbond ABW op 16 maart jl. het in de kop vermelde persbericht de deur uitgaan. Volgens bondsvoorzitter Leo Noy moet politiek Oostelijk Zuid Limburg en Heuvelland ogenblikkelijk stoppen met hun gekrakeel over Licom. Het is langzamerhand een soap van jewelste aan het worden, met als voorlopig hoogtepunt: de aandeelhouders (lees burgemeesters en wethouders) sturen commissarissen weg, terwijl dat voor een belangrijk deel ook burgemeesters van diezelfde gemeentes zijn.

Welk een politieke onmacht wordt hier tentoongespreid!

De enige inzet lijkt om zelf niet met de Zwarte Piet te blijven zitten en de schuld steeds maar bij de onderneming te leggen.

Sommige gemeentes hebben in dit drama te veel verschillende petten op, waardoor de chaos nog groter wordt.

---

⁸⁵⁰ Vizier 1999-01

⁸⁵¹ Vizier 1999-01

Helaas wordt dit politieke spel gespeeld over de hoofden heen van de ongeveer 4.500 WSW-ers, die recht hebben op normaal werk in een enigszins rustige omgeving. Daarom zijn ze toch juist geselecteerd voor de Sociale Werkvoorziening. Wij maken ons grote zorgen over hun welzijn.

* Wie vraagt zich nog af wat de sociale doelstelling inhoudt, die de gemeenten gestalte moeten geven?

* Wie vraagt zich nog af of de mensen in de SW deze stress en onzekerheid nog kunnen verwerken?

Volgens onze voorzitter niemand gebaat met de huidige voortdurende stroom van negatieve publiciteit over Licom. Vandaar zijn oproep aan alle betrokkenen:

STOP DIT GEDOE!!

Steek de hand ook in eigen boezem en creëer draagvlak voor een oplossing in het belang van de 4.500 mensen in de Sociale Werkvoorziening.⁸⁵²

DE WAO-KWESTIE

De WAO-problematiek is weer helemaal terug op de politieke agenda, dit vanwege het grote aantal WAO-ers dat Nederland momenteel telt, nl. 900.000. In vergelijking met Duitsland en België is dit onvergelijkbaar veel. Vele maatregelen zijn de afgelopen jaren genomen, helaas zonder resultaat. Geconstateerd wordt dat het met zieke werknemers al fout gaat voordat zij in de WAO komen. De politiek heeft onlangs fel uitgehaald naar de keuringsartsen. Bekend is het plan Hoogervorst, genoemd naar de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, die een aantal maatregelen geeft voorgesteld, o.a. ter verbetering van de medische en arbeidskundige keuringen. Ook eist de politiek in het kader van het terugdringen van dit hoge aantal WAO-ers, dat werkgevers goede contracten afsluiten met arbodiensten, zodat meer aan verzuimbesteding en werkhervatting gedaan wordt.

Duidelijk legt vizier de stappen uit, die door een werknemer volgens dit plan genomen moeten worden: de ziekmelding, bezoek aan de bedrijfsarts, aanmelding bij de Uitvoeringsinstelling, het reïntegratieplan, de termijn van de WAO-aanvraag, de WAO-keuring en weer arbeidsgeschikt maken uit de WAO zijn.

Commentaar RegioVakbond ABW

Het kabinet denkt met enkele maatregelen de WAO-keuring te kunnen verbeteren. De aanpak en de effecten hiervan zijn ons inziens twijfelachtig, daar het een misverstand is te denken dat kwalitatief beter keuren per definitie betekent "strenger" keuren, ofwel minder arbeidsongeschiktverklaarden. Wellicht zal het aantal volledig arbeidsongeschikten wel afnemen.

Ook begint het kabinet volgens ons aan de verkeerde kant met de aanpak van het probleem. Ze hebben als uitgangspunt dat het aantal WAO'ers koste wat kost moet dalen. Ten behoeve van dit uitgangspunt worden definities, criteria en keuringsregels aangepast c.q. opgesteld. Het aantal mensen met gezondheidsklachten wordt er niet door beïnvloed. Ze houden dezelfde beperkingen, maar volgens de ene definitie zijn ze wel arbeidsgeschikt en volgens de nieuwe misschien niet.

Er is veel meer voor te zeggen om de oorzaken van de arbeidsongeschiktheid aan te pakken en mocht iemand toch arbeidsongeschikt worden, dat dan alle inspanningen in de reïntegratie gestoken worden. Hierop zou vanuit het kabinet veel strenger toezicht moeten worden uitgeoefend op werkgevers en arbodiensten.

Op de spreekurdagen kunnen bondsleden een afspraak maken om informatie hierover.⁸⁵³

Regio-coördinatoren APL vinden discussie over WAO de verkeerde kant opgaan. Werkgevers moeten arbeidsongeschikten beter begeleiden

De laatste tijd staat de WAO weer volop ter discussie. Aanleiding daarvoor zijn -voor sommigen- verontrustende cijfers, die aantonen dat het aantal mensen stijgt dat een uitkering krijgt in het kader van de Wet Arbeidsongeschiktheid. Het Arbeidsongeschiktenplatform Limburg, kortweg APL, begrijpt de argumenten niet die gebruikt worden in de tegenwoordige discussie over de WAO, zo verwoorden twee regiocoördinatoren van het APL. Vrijwel dagelijks worden ze geconfronteerd met de problematiek van de WAO-ers, onder meer bij herkeuringen. Het lijkt wel, alsof er weer een heksenjacht geopend is op WAO-ers. Dat is een verkeerde zaak.

Nederland telt zo'n 900.000 mensen met een WAO-uitkering. Tweederde van hen is volledig arbeidsongeschikt, eenderde is deels afgekeurd, zoals dat in de volksmond heet. Met het oog op het grote aantal WAO'ers heeft de politiek enkele jaren geleden besloten dat een WAO-uitkering niet eeuwigdurend is. Op gezette tijden moeten WAO'ers op herkeuring. Dan wordt bekeken of hun situatie veranderd is en of ze weer aan het werk kunnen. Daardoor nam het aantal arbeidsongeschikten af.

⁸⁵² Vizier 1999-03

⁸⁵³ Vizier 1999-03

Nu lijkt de trend weer omgekeerd en worden -volgens tellingen- meer WAO-uitkeringen verstrekt. Logisch, er zijn daarvoor direct twee oorzaken aan te wijzen. Op de eerste plaats werken veel meer mensen dan een paar jaar geleden, dus is er ook meer uitval. Bovendien zijn in de laatste cijfers de mensen meegenomen die een arbeidsongeschiktheidsuitkering krijgen via het ABP. Jarenlang zijn deze arbeidsongeschikte ambtenaren niet bij andere de andere AOW-ers opgeteld omdat ze een ander soort uitkering krijgen. Nu dat wel gebeurt, is het logisch dat er een toename is van het aantal arbeidsongeschikten. Ook telt mee, dat het aantal mensen dat geen WAO meer krijgt ten gevolge van de herkeuringen steeds minder wordt, omdat de leeftijd van de mensen die herkeurd worden, stijgt. Hoe ouder iemand is, hoe kleiner de kans dat hij bij een herkeuring opeens weer goedgekeurd wordt.

Desalniettemin neemt de roep toe om maatregelen te nemen tegen het vermeerderd gebruik van de WAO. Zo heeft een bepaalde politieke partij (VVD) geopperd om geen WAO meer toe te kennen aan mensen met Psychische klachten. Dat zou een besparing opleveren van circa 2,5 miljard gulden. Ook de werkgeversorganisatie VNO/NCW heeft een duit in het zakje gedaan door te stellen dat zij in ieder geval niets kunnen doen aan het toegenomen aantal WAO-ers. Het ligt volgens de werkgevers aan de zwakte van de werknemers.

Politiek en werkgevers menen, dat er strenger gekeurd moet worden. Dat zijn allemaal volledig foute redeneringen. Het APL verwacht dat de strengere keuringen er wel gaan komen. Maar het is beter, om eerst de werkgevers eens aan te pakken. Want 21% heeft nog geen gekwalificeerde arbodienst die zieke werknemers weer aan het werk helpt. En veel van de arbodiensten bij bedrijven functioneren niet goed, waardoor te veel mensen doorstromen naar de WAO.

Daarom moeten de arbodiensten verbeterd worden. Bedrijven zouden verplicht moeten worden tot het opstellen van een echt reïntegratieplan voor mensen die door een ongeval of ziekte lange tijd niet gewerkt hebben. Via zo'n reïntegratieplan kan het traject dat moet leiden tot volledige arbeidsgeschiktheid van iemand -al dan niet in de oude functie- verkort worden.

Daarvoor is zelfs een wet in het leven geroepen de Wet Re-integratie en Arbeid (REA), waarin geregeld is dat een werkgever subsidies kan krijgen voor het aanpassen van een werkplek, er geldt is om arbeidsongeschikten in een andere functie stage te laten lopen, de loonkosten gesubsidieerd kunnen worden en werkgevers een bepaalde tijd geen verplichting hebben om ziektegeld te betalen voor een reïntegrant. Maar werkgevers willen er vaak niet aan om mensen met een WAO-uitkering weer te betrekken in het arbeidsproces. Een reden hiervoor weet het APL niet, maar er zijn genoeg instrumenten voor een werkgever om een (deels) arbeidsongeschikte werknemer in dienst te houden. Hij maakt er alleen geen gebruik van. Dat is een van de belangrijkste redenen, waarom het aantal WAO-ers de afgelopen tijd zo fors is gestegen.

Van de suggestie van de politieke partijen om mensen met psychische klachten geen WAO meer te geven, moet het APL gruwen. Deze mensen zijn wel degelijk ziek, ook al beweert men van niet. Maar de redenatie is begrijpelijk, want het gaat om 70% van alle nieuwe WAO-gevallen. Zou je daar een halt aan toeroepen, dan bespaar je een hoop geld. Maar dit is te gek voor woorden. Die psychische klachten komen toch ergens vandaan. Werkdruk en werkstress zal hierbij ook een rol spelen. Ook daar moeten werkgevers op aangesproken worden.

Het APL geeft een suggestie om de kosten van de WAO te kunnen beperken. Arbeidsgeschiktheid die het gevolg is van een ongeval zou betaald kunnen worden door de verzekering van de tegenpartij. Daardoor zou de overheid een fors deel van de WAO-uitgaven kunnen besparen ⁸⁵⁴

BONDSNIEUWS

Ledenwerwers

Tussenstand per 1 december: er zijn twee koplopers met resp. 32 en 20 nieuwe leden; 4 werwers met resp. 14, 12, 6 en 5 leden en drie aanbrengrers met elk 4 leden ⁸⁵⁵ Uiteindelijk blijkt, dat de vier beste ledenwerwers van 1998, die 10 of meer leden hebben geworven, resp. 35, 20, 15 en 12 stuks. Ook in 1999 gaat deze actie door. ⁸⁵⁶

De vervolgactie voor 1999 geeft per 1 maart het volgende aantal kampioenen: 1 aanbrengrer van 13-, 3 aanbrengrers met elk 3-.en 7 aanbrengrers met elk 2 leden. ⁸⁵⁷

---

⁸⁵⁴ Vizioer 1999-03

⁸⁵⁵ Vizioer 1999-01

⁸⁵⁶ Vizioer 1999-02

⁸⁵⁷ Vizioer 1999-03

Henk scheve koninklijk onderscheiden

Het sinds de oprichting van de bond (kader)lid zijnde Henk Scheve ontving een koninklijk lintje voor o.a. zijn verdiensten voor de gemeenschap in zijn woonplaats en voor zijn staat van dienst bij onze bond.⁸⁵⁸

Actie “Chef moet grotere oren krijgen” geslaagd!

De werkgroep, die het congres vorig jaar georganiseerd hadden, heeft in een vervolgactie een veertigtal bedrijven schriftelijk benaderd, om het thema stress bespreekbaar te maken en zo gratis advies hierover konden krijgen. Zeven bedrijven nodigden ons uit om van gedachten te wisselen, anderen waren al met het thema bezig. In ieder geval staat stress nu wel op hun agenda's. In het najaar wordt opnieuw contact met de bedrijven opgenomen.⁸⁵⁹

Uitreiking certificaten aan cursisten kaderscholing en nieuwe opzet opleiding

Voor de derde keer vond een succesvolle uitreiking van certificaten plaats. 14 cursisten kregen na 2 jaar scholing het fel begeerde papertje uitgereikt. Ook in 2000 start de cursus, zij het in gewijzigde vorm. Het hoofdbestuur heeft inmiddels besloten het programma van de tweejarige kaderscholing om te gieten in een eenjarige kaderscholing. Dit betekent dat de scholing voor de cursisten nog iets zwaarder zal worden, maar wij gaan er van uit dat het kan. In 2000 starten wij hiermee en vervolgens weer in 2002: in het tussenliggende jaar -in 2001- zal een opfriscursus naar gelang de behoefte van het kader georganiseerd worden. Deze nieuwe opzet zal met nieuwe geïnteresseerden besproken worden tijdens een voorlichtingsbijeenkomst op 9 september a.s. Onze hoffotograaf L. Huppertz schoot diverse herinneringsplaatjes van deze festiviteit.⁸⁶⁰

Attentie ledenwerwers

De vervolgactie voor 1999 geeft per 1 mei het volgende aantal kampioenen: 1 aanbrengrer van 25 leden; 3 wervers brachten 7, resp. 5 en 4 leden; terwijl 3 leden elk 3 nieuwe leden binnenbrachten.⁸⁶¹

Per 1 mei (sic. juni?) hebben vier wervers 42, resp. 13, 5 en 4 leden geworven, terwijl 3 wervers elk 3 nieuwe leden binnenhaalden.⁸⁶² Per 1 september hebben 4 wervers resp. 46, 13, 9 en 5 nieuwe leden geworven, terwijl 3 wervers elk 4- en 9 wervers elk 3 leden binnenhaalden.⁸⁶³

Per 12 november hebben vier wervers 59 resp. 13, 9 en 6 nieuwe leden geworven, terwijl vier wervers elk 4- en zeven wervers elk 3 nieuwe leden vonden.⁸⁶⁴

ALGEMENE VERGADERING

Een langdurige discussie over pensioenen, op initiatief van de Bondsgroep Gepensioneerden & uitkeringsgerechtigden, was de meest opvallende gebeurtenis tijdens de verder vrij rustig verlopen Algemene Vergadering van de RegioVakbond ABW, die 21 juni gehouden werd in 't Leiehoes.

Tijdens de vergadering diende deze Bondsgroep drie voorstellen in m.b.t. pensioenen. Twee daarvan werden lovend en unaniem aangenomen. Het derde voorstel, over de keuze voor het middelloon- of eindloonsysteem, nam het hoofdbestuur terug voor nadere uitwerking.

Evenals het vorig jaar werd kort, zakelijk en vooral efficiënt vergaderd, kortom een sobere opzet. Nogmaals werd de structuur van de vakbond uitgelegd, zoals direct na de AV van 1998 werd vastgelegd in de statuten.

De vakbond heeft de structuur van een vereniging. De leden worden allemaal ingedeeld in bondsgroepen, die op hun beurt kandidaten leveren voor het hoofdbestuur. Het dagelijks bestuur maakt eveneens deel uit het hoofdbestuur. Het hoofdbestuur legt eenmaal per jaar verantwoording af aan de leden de AV, dat dus het hoogste orgaan is binnen de bond. De bondsgroepen, die elk hun eigen bestuur hebben., mogen leden afvaardigen naar de AV. Tijdens de AV wordt het beleid van het hoofdbestuur tijdens het afgelopen jaar ter goedkeuring voorgelegd aan de afgevaardigden.

De voorzitter herdacht de in 1998 74 overleden bondsvrienden, terwijl er dit jaar ,1999, reeds 40 vrienden overleden waren.

De balans 1998 en de resultatenrekening 1998 werd afgesloten met een positief resultaat, ondanks forse investeringen van computer- en kantoorapparatuur, hetgeen grotendeels te danken was aan de ledenwinst.

---

⁸⁵⁸ Vizier 1999-04

⁸⁵⁹ Vizier 1999-04

⁸⁶⁰ Vizier 1999-04

⁸⁶¹ Vizier 1999-04

⁸⁶² Vizier 1999-05

⁸⁶³ Vizier 1999-06

⁸⁶⁴ Vizier 1999-07

Blijkens de begroting wordt in 1999 eveneens een positief resultaat verwacht. Volgens de voorzitter geeft dit een gezonde basis om in 2000 enkele ambitieuze plannen uit te voeren.

Het hoofdbestuur vergaderde in de verslagperiode negen keer. Besloten werd o.a. ook in 1999 een ledenwerfcompetitie te organiseren en in 2000 weer een congres, mits er een geschikt thema is. Ideeën hierover kunnen bij de bondssecretaris worden ingediend.

Voor het bondskantoor, waarvan de huur met vijf jaar is verlengd, is een nieuw alarm en een telefooncentrale aangeschaft. Verder besloten om een scholing te organiseren voor secretarissen en voorzitters van bondgroepen en bedrijfsledengroepen. De huidige tweejarige kaderscholing gaat vanaf volgend jaar door als een eenjarige opleiding, met dezelfde cursusmodules.

De vakbond groeit nog steeds qua ledenaantal. In de collectieve belangenbehartiging groeien we nog steeds. In ruim veertien ondernemingsraden is de ABW vertegenwoordigd met in totaal meer dan 75 OR-leden. Naast het afsluiten van CAO's wordt de bond ook regelmatig ingeschakeld bij het maken van afspraken over sociale plannen.

Binnenkort is de bond ook op internet te vinden

De bondsgroep Gepensioneerden & Uitkeringsgerechtigden dienden drie voorstellen in. Alle drie hadden ze te maken met pensioen, t.w. de AOW, de keuze voor een eindloon- of middelloonsysteem en over de verlaging van de franchise. Met algemene stemmen werd het voorstel m.b.t. de AOW aangenomen actie te ondernemen, zodat het door de regering in het leven geroepen AOW-fonds een wettelijke basis krijgt.

Ook een voorstel in het kader van het bepalen van de pensioengrondslag de franchise te verlagen, kreeg de algemene instemming, mits de ongetwijfeld hogere premierekening niet eenzijdig op het bordje van de werknemer terecht komt.

De afgevaardigden konden zich echter niet verenigen met het derde voorstel van de Bondsgroep Gepensioneerden, waarin werd voorgesteld om bij pensioenopbouw voortaan te kiezen voor het zogenoemde middelloonsysteem. Daarbij wordt het pensioen berekend over het gemiddelde loon dat iemand gedurende zijn werkzame leven ontvangen heeft. Dit dient uiteraard wel volledig geïndexeerd te zijn. Nu wordt meestal pensioen berekend over het loon dat iemand aan het einde van zijn carrière heeft, ook wel eindloonsysteem genoemd. Vooral voor mensen met wat lagere lonen en een vlakkere carrière, is een volledig geïndexeerd middelloonsysteem een zeer geschikt alternatief; bovendien hoeft deze doelgroep dan volgens de bondsgroep niet op te draaien voor mensen, die op het eind nog grote carrièresprongen maken.

Hoewel er hier en daar begrip was voor bovengenoemde argumenten, waren de meeste afgevaardigden niet overtuigd. Vooralsnog overheerst de opvatting dat in deze materie maatwerk geboden is en er geen algemene keuze gemaakt kan worden. Per bedrijf zouden de leden zelf moeten kunnen kiezen.

Bondsvoorzitter Leo Noy concludeerde dan ook dat het voorstel nog niet rijp is om er een beslissing over te nemen. Het onderwerp dient, met onderbouwing van rekenmodellen, nader uitgediept te worden, waarbij hij de woordvoerders van de verschillende bondsgroepen uitnodigt om hun inbreng te geven. Diverse vertegenwoordigers van de bondsgroepen nemen deze uitnodiging aan. Vervolgens zal het hoofdbestuur een standpunt innemen.

Er werd aandacht werd besteed aan de actieprogramma's van de bondgroepen.

Na ruim drie uur vergaderen kon de voorzitter de vergadering sluiten.⁸⁶⁵

REGIOVAKBOND ABW OP INTERNET

De gehele voorpagina meldt, voorzien van schermafbeeldingen, dat we een eigen website hebben.⁸⁶⁶

PRIVACY IN ZORGINSTELLINGEN

Het hier volgende artikel geeft een fraai beeld van het werk van kaderleden van een bondsgroep.

Wie kent de uitspraak "Big Brother is watching you" niet? Het vreselijke beeld dat je in de toekomst waar je je ook bevindt, altijd in de gaten gehouden kan worden. Af en toe verschijnen er onheilspellende berichten in de media dat dit schrikbeeld vaker toegepast wordt dan ons lief is. Zo kunnen allerlei computerbestanden aan elkaar gekoppeld worden waardoor iemand zonder al te veel moeite precies onze gangen kan nagaan. Een nog directere vorm van "in de gaten houden" is het plaatsen van camera's op de werkplek. Iets dat steeds vaker gemeengoed wordt.

---

⁸⁶⁵ Vizier 1999-05

⁸⁶⁶ Vizier 1999-06

Al deze maatregelen zorgen ervoor dat de privacy van werknemers en verzorgenden onder druk komt te staan, Reden voor de Bondsgroep Dienstverlening om eind 1998 te starten met een discussie over privacy op het werk. Dat heeft ertoe geleid dat twee leden van deze bondsgroep een artikel schreven over privacy op het werk. Opvallend is dat doerbeelden over verborgen camera's dan niet meer aan de orde komen maar de alledaagse praktijk al genoeg vraagtekens werpt, als het gaat om de bescherming van de privacy. En de conclusie is gerechtvaardigd dat de discussie over privacy nog lang niet gevoerd is. Hoe langer je er over spreekt, hoe meer problemen aan de orde komen.

Beide schrijfsters werken en zitten namens onze bond in de ondernemingsraad van de zorginstelling in midden- en Zuid-Limburg.

Privacy is in de verzorging al geruime tijd een onderwerp dat de aandacht krijgt. Toch zijn er nog geen wettelijke regels. We hebben wel huisregels die ervoor moeten zorgen dat liefst geen, en in ieder geval zo weinig mogelijk gegevens over bewoners "op straat" terechtkomen. Dat heeft onder meer te maken met het medisch geheim. Dossiers zitten achter slot en grendel. Toch kan een verzorgende op elk gewenst en ongewenst moment bij een bewoner naar binnen en dat komt de privacy van bewoners niet ten goede.

Toch blijken bewoners van verzorgingstehuizen daar in het algemeen niet zo'n moeite te hebben. Mensen hebben zich, toen ze hun eigen huis vaarwel zeiden feite overgegeven aan de verpleging. Ze leggen er zich eerder bij neer dat ze minder op hun eigen kunnen zijn, aldus één van de schrijfsters, werkzaam in een verzorgingstehuis.

De andere schrijfster ervaart van haar kant regelmatig het tegenovergestelde want zij heeft in haar werkomgeving te maken met een ander aspect van privacy. Als verpleegster van de thuiszorg komt ze bij mensen thuis. Dan moet je in kasten kijken om bijvoorbeeld handdoeken te pakken. Niet iedereen is daarvan gediend en soms leidt dat tot vervelende situaties. Er wordt dan wel snel gezegd dat mensen zich moeten aanpassen, maar ik kan me voorstellen dat niet iedereen dat zo maar kan. Als je zestig jaar op je eigen geleefd hebt en je moet je dan- ook al is het maar een kwartiertje per dag- overgeven aan een vreemde, is dat niet prettig.

Een oplossing voor dit probleem heeft schrijfster echter niet. Regelmatig een andere verzorgende sturen heeft het voordeel dat je niet te "eigen" wordt met de cliënt. Daardoor blijft er een afstand. Een nadeel is dat de hulpbehoevende steeds met vreemden geconfronteerd wordt en elke keer moet wennen aan de nieuwe verzorger. Het is moeilijk om in deze de juiste modus te vinden.

Opvallend genoeg heeft zij in haar artikel over privacy niet de cliënt centraal gesteld, maar zichzelf. Want haar eigen privacy laat tijdens haar werk behoorlijk te wensen over, blijkt. Je moet jezelf omkleden bij mensen thuis. Een eigen ruimte is er niet. Dus kom je op de douche of het toilet terecht. Bovendien moet je van het toilet gebruik maken dat de cliënt ook gebruikt. Soms is dat niet al te hygiënisch en als de cliënt er zelf bezig is, kan het wel eens een tijdje duren voordat het vrij is.

Dat zijn echter nog maar incidentjes in vergelijking met wat in de dagelijkse praktijk ook blijkt voor te komen. Je wordt 's avonds thuis opgebeld door mensen die je overdag verzorgt. Ze voelen zich eenzaam en hebben behoefte aan een luisterend oor. Als het een enkele keer voorkwam, zou je daar nog mee kunnen leven, maar soms zit je bijna iedere avond een à twee uur aan de telefoon. Dat is niet op te brengen. In het ergste geval komen mensen bij je op bezoek Ik probeer te vermijden dat iemand er achter komt waar ik woon, maar soms komen ze er toch achter. Je privacy wordt op deze manier enorm aangetast, zonder dat ik, noch mijn werkgever, daar iets aan kan doen.'

Haar medeschrijfster uit het verzorgingstehuis heeft met dit soort zaken geen ervaring. Als ze de deur van het verzorgingstehuis dichtdoet, is ze vrij en wordt ze niet meer gestoord. Ook op het werk is haar privacy goed geregeld, zegt ze. We hebben een eigen ruimte, een eigen toilet. Er zijn geen camera's die ons doen en laten in de gaten houden.

Na het belichten van diverse aspecten van privacy voor bewoners in zorginstellingen en de problemen rond privacy voor de werknemers zelf, kaart ze ze tenslotte nog een punt aan, wat haar dwarszit in het werk. Ze zet grote vraagtekens bij de geheimhoudingsplicht van arbo-artsen. Ook dat valt volgens haar onder privacy. Officieel zouden arbo-artsen niets over je ziekte mogen vertellen aan je werkgever want dat valt onder het medisch geheim. Toch blijkt steeds weer dat het management op de hoogte is van je klachten. Daar heeft ze grote moeite mee en vraagt zich af of daar iets aan te doen is.⁸⁶⁷

---

⁸⁶⁷ Vizier 1999-06

HOOG ZIEKTEVERZUIM GEZONDHEIDSZORG NIET ONOPLOSBAAR

In opdracht van de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland zijn 2 onderzoeken verricht t.w. "Arbomanagement in de gehandicaptensector" en "Zes dingen doen in plaats van vijf". Hieruit blijkt dat de gezondheidszorg met een ziekteverzuim van ± 8% en een hoge instroom in de WAO, een duidelijk knelpunt heeft.

Ook komt een top-5 van risico-factoren naar voren t.w.: fysieke belasting, werkdruk, agressie, klimaat en geestelijke en emotionele uitbarsting. Ook blijkt dat in het kader van het arbobeleid de meeste maatregelen getroffen worden op het gebied van de veiligheid -iets dat op zich niet slecht is-, terwijl de meeste deelnemers aan het onderzoek de grootste risico's zien op het gebied van de gezondheid en welzijn.

Verder komt in het onderzoek "Zes dingen doen in plaats van vijf" naar voren dat 60% van alle ondervraagden aangeeft last te hebben van gejaagdheid en tempodruk.

Commentaar van onze bond hierop

Dat een hoge werkdruk kan leiden tot ziekteverzuim is uit diverse onderzoeken reeds gebleken. Ziekteverzuim leidt weer tot grote werkdruk van collega's en dit leidt tot een vicieuze cirkel van oorzaak en gevolg, die ons inziens doorbroken dient te worden. Daarom achten wij in het kader van het kunnen aanbieden van een kwalitatief goede zorg, een goede verzuimbegeleiding van eminent belang.

Dat werkgevers- en werknemersorganisaties in de Stichting van de Arbeid (STAR) onlangs een principe-akkoord hebben bereikt over een pakket maatregelen die werkdruk en stress moeten verminderen, zodat minder mensen de Ziektewet of de WAO instromen, doet ons grote deugd. Het is namelijk voor het eerst dat werkgevers formeel erkennen dat werkdruk en stress wel degelijk de oorzaak kunnen zijn van ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid.⁸⁶⁸

LICOM KRAAKT IN ZIJN VOEGEN

Het komend halfjaar wordt beslissend voor de toekomst van Licom

Nadat begin dit jaar de toenmalige commissarissen werden weggestuurd door de aandeelhouders, heeft de OR van Licom op maandag 23 augustus -na een lange lijdensweg- uiteindelijk het vertrouwen opgezegd in de algemeen directeur de heer Geertsema.

Pas na dit uiterste noodsignaal van de OR en na heftig aandringen van de betrokken vakbonden, heeft er op vrijdag 27 augustus een bijeenkomst plaatsgevonden tussen de OR, de vakbonden en Raad van Commissarissen (RvC).

Het belangrijkste besluit was dat er -in het belang van Licom en de bijna 5000 medewerkers- een "time-out" werd afgesproken om alles goed op een rijtje te krijgen. Tevens werden de volgende conclusies getrokken:

- * Partijen hebben uitvoerig gesproken over de problemen, zoals die sedert eind vorig jaar naar buiten zijn getreden.
- * Partijen zijn het erover eens dat de discussie over de mogelijke oplossingen van alle knelpunten zo spoedig mogelijk met alle partijen gevoerd worden.
- * Partijen zijn het erover eens dat met behoud van standpunten een beperkte "time-out" noodzakelijk is om de RvC in de gelegenheid te stellen de scenario's op hoofdlijnen af te ronden.
- * Gedurende de "time-out" onthouden de partijen zich van verdere stappen en doen alles wat in hun vermogen ligt om Licom door te laten functioneren.

Bij het ter perse gaan van Vizer lag er een uitnodiging voor een bijeenkomst medio september, waarin alle betrokken partijen geïnformeerd zullen worden over een aantal mogelijke scenario's voor Licom inclusief de financiële consequenties. Na deze bijeenkomst zullen ook de achterbannen geïnformeerd worden en gaan de ongetwijfeld langdurige en moeizame discussies van start.⁸⁶⁹

55 JAAR REGIOVAKBOND ABW

Op 23 september bestond onze Vakbond ABW 55 jaar. De bond heeft deze mijlpaal op gepaste wijze gevierd

Als dank voor de inzet, inspanningen en solidariteit is op die datum aan alle leden die 55 jaar lid zijn van de bond, een bloemetje toegestuurd. In het kader van het creëren van een feeststemming, zijn alle leden die op 23 september de bond bezocht hebben, getraakteerd op een kop koffie en een stuk vlaai.

Op 23 oktober is in party Centrum Chalet te Treebeek een feestavond georganiseerd met een groot aantal actieve kaderleden. Dit, om hen te bedanken voor al hun collectieve en individuele inspanningen, die hebben bijgedragen aan het succes van onze bond in deze eeuw. En om elkaar te motiveren en te sterken in de overtuiging, dat wij als zelfstandige vakbond in deze regio ook in de 21-ste eeuw een rol van betekenis gaan spelen. Op die feestavond bood de voorzitter aan de meest actieve ledenwerver van de laatste jaren Hub Wolfs een bloementaart aan met de cijfers 55 erop. Hubs cadeau in het kader het 55-jarig bestaan van de bond, was het werven van in totaal 55 leden op die datum. Kortom, de werkgroep "55-jarig bestaan Regio Vakbond ABW" kon terugkijken op geslaagde activiteiten.⁸⁷⁰

⁸⁶⁸ Vizer 1999-06

⁸⁶⁹ Vizer 1999-06

⁸⁷⁰ Vizer 1999-07

UITREIKING CERTIFICATEN TRAINING VERGADEREN VOOR VOORZITTERS EN SECRETARISSEN

Op 4 oktober jl. vond in 't Leiehoes te Heerlen de uitreiking plaats van de certificaten voor deze training. Blijkens de gepubliceerde groepsfoto betrof het 11 personen.

De keuze voor die training is ontstaan door een aantal signalen van diverse kaderleden, die de functie van voorzitter/secretaris vervullen binnen een Bondsgroep, Bedrijfsledengroep (BLG) en het overleg. Zij gaven aan interesse te hebben in een scholing die hen handvatten aanreikt, zodanig dat zij hun secretariaats- en voorzittersfunctie beter kunnen uitoefenen.

Het hoofdbestuur pakte dit signaal op en organiseerde in december 1998 i.s.m. Odyssee een voorlichtingsavond inzake het ontwikkelen van een dergelijke scholing of training. Zo werd een "scholing op maat" ontwikkeld, die bestond uit twee 2 blokken.⁸⁷¹

MILJOENENNOTA EN TROONREDE

De jaarlijkse Miljoenennota en troonrede wordt door onze bond kritisch gevolgd en geanalyseerd:

Nabeschouwing. Troonrede. ...een jubelkabinet op de rand van de 21e eeuw...

Het kan haast niet beter en mooier in ons economische Nederland, iedereen gaat erop vooruit, het poldermodel werkt. Echter bij een stijgende lijn doet zich ook al gauw een hellend vlak voor en hierbij dient zich de volgende vraag aan: Geldt deze vooruitgang in gelijke mate ook iedereen? Het antwoord is duidelijk nee!

Reeds een tiental jaren geleden is tijdens een algemene vergadering van onze vakbond opgemerkt dat de tweedeling in onze maatschappij een duidelijk en structureel karakter zou krijgen. Zonder enige overdrijving mogen wij vaststellen dat deze ontwikkeling nu duidelijke vormen heeft aangenomen. Vanuit diverse geledingen wordt al enige tijd actie ondernomen i.v.m. de armoedebestrijding. Op zich natuurlijk een goed doel en dit dient ondersteund te worden.

Tot nu toe is echter niet geheel duidelijk, wie in Nederland exact binnen de armoedegrens valt. Een groep is nagenoeg bij eenieder bekend t.w. de bijstandsgerechtigden en andere ontvangers van minimumuitkeringen. Maar wat te denken van de mensen, die bijvoorbeeld honderd gulden of iets meer boven het minimumloon hebben die hierdoor voor geen enkele aanvullende regeling in aanmerking komen? Deze groep komt er in het netto besteedbaar inkomen vaak bekaaid van af dan mensen met een bijstandsuitkering.

Daarom dient het netto besteedbaar inkomen per gezin goed in de gaten te worden gehouden. Pas dan kun je vaststellen waar de armoedegrens ligt.

Veiligheid

Aan de veiligheid van de burgers is ook aandacht besteed. Er komt meer blauw op straat om de veiligheid van de burgers te waarborgen. Wat is deze belofte echter waard, als men weet dat er bij de politie een groot verloop is, men moeilijk aan goed personeel kan komen en als men hoort dat zelfs uitzendbureaus hiervoor benaderd worden. Je kunt je afvragen hoe dat komt, waarschijnlijk mede door het feit dat de politie onvoldoende mogelijkheden en instrumenten ter hand worden gesteld om hun niet gemakkelijke taak uit te oefenen. Immers ook een uitstekende bouwvakker kan weinig verrichten zonder troffel en cement. Een gerichte en doelmatige aanpassing van onze wetgeving kan in het kader van de bestrijding van de criminaliteit en onze veiligheid wellicht enige soelaas bieden.

Zorgsector

Ook de zorgsector krijgt gelukkig extra aandacht. We hopen dat hiermee de lange wachtlijsten in de ziekenhuizen worden weggewerkt. Ook de thuiszorg wordt sterk verbeterd.

Wanneer patiënten uit het ziekenhuis worden ontslagen, dient er ook een vervolg te zijn op de zorg. Het is toch te gek voor woorden dat Nederland enerzijds mede koploper is in buitenlandse hulp en anderzijds haar eigen zieken en hulpbehoevenden niet naar behoren verzorgt.

Onze medeburgers oud en jong hebben gewoon recht op privacy en goede medische verzorging, en verdienen geen urenlange debatten over de betaalbaarheid hiervan.

Wie gaat er nu echt op vooruit?

Nu al is duidelijk dat de hoogste inkomens er in verhouding het meest op vooruitgaan. Weliswaar wordt de koopkracht voor iedereen in ons land volgens het Kabinet verbeterd, maar of je een verhoging van 2% van f1.900,- of van f19.000,- per maand krijgt, dat maakt nogal enig verschil uit.

Echter de verhoging van de BTW, van de prijs van gas, licht, water en de gemeentelijke heffingen, zijn in verhouding voor iedereen hetzelfde.

⁸⁷¹ Vizier 1999-07

Ondanks de toegezegde kruimels van het belastingvoordeel voor de laagstbetaalden, zal de tweedeling in de maatschappij, hetzij iets vertraagd, blijven voortgaan. En de verantwoordelijken voor de politiek kunnen rustig slapen gaan onder het motto "men moet zijn bed maken, zoals men slapen wil", want we hebben de mensen aan de onderkant van de samenleving er toch iets extra's bijgegeven.⁸⁷²

Nabeschuiving. Troonrede ...Investeren in de kwaliteit van de samenleving...

Investeren in de kwaliteit van de samenleving is het motto van de miljoenennota

Het gaat economisch goed in Nederland, Het financieringstekort is terugbracht naar 0,5%. De werkloosheid is sterk afgenomen en er is weer geld om te investeren. Dit is het beeld dat in alle discussies rond de miljoenennota steeds naar voren komt. De staatsschuld echter loopt nog steeds op, maar de schuldquote (dat is de verhouding tussen de absolute schuld en het bruto binnenlandsproduct loopt terug. Als je meer inkomen hebt, dan mag je ook een hoger bedrag lenen.

Zoals dit van ons gewend bent, hebben wij de troonrede beluisterd, de miljoenennota zover mogelijk bestudeerd en de kamerdebatten op de voet gevolgd. Ruim voor de presentatie van de miljoenennota was al duidelijk, dat het Kabinet geld ter beschikking had om te investeren. Vandaar dat alle kamerfracties zich goed hadden voorbereid om hun wensen m.b.t. de investeringen op tafel te leggen.

Een verbetering voor de minima en de zwakkeren in onze samenleving was dan ook de inzet van alle politieke partijen, bij de oppositie natuurlijk sterker dan de coalitiepartijen.

Natuurlijk geeft de overheid een andere uitleg aan de kwaliteit van de samenleving, dan wij dat doen. Investeren in de gezondheidszorg, het onderwijs en de veiligheid zijn macro gezien prima investeringen. Als wij praten over de kwaliteit van de samenleving voor de zwakkeren, die niets te besteden hebben, en iedere gulden driemaal omdraaien voordat die uitgegeven wordt, en voor wie het woord vakantie onbekend is, dan durven wij niet te spreken dat hier enige kwaliteit van de samenleving in aanwezig is. Dit in tegenstelling tot de betere inkomens, die zich op alle terreinen veel luxe kunnen permitteren.

De door het Kabinet toegezegde verbeteringen voor de minima, waren voor de politieke partijen onvoldoende. De minima en de gezinnen met kinderen dienden een betere vooruitgang te boeken dan de hogere inkomens. Het aanvankelijk voorgestelde bedrag van f250,00 per jaar en een verhoging van de kinderbijslag van gemiddeld f50,00 per kind per jaar werd door de druk van de Tweede Kamer omgebogen naar het dubbele: een verbetering van ± f500 voor de minima en gemiddeld f110,00 meer kinderbijslag. Op welke wijze dit gerealiseerd wordt, is niet duidelijk. Wel duidelijk is, dat dit moet gebeuren via de belastingheffing in de diverse schijven. In het verleden is deze systematiek al eens grandioos fout gegaan. Wij hopen dat de rekenmeesters voldoende van die fouten geleerd hebben om nu een goede becijfering te maken.

Juich echter niet te vroeg! Tegen deze financiële verbeteringen staan ook hogere lasten voor de deur. Opmerkelijk is dat geen van de politieke partijen, ook niet de oppositie die altijd opkomt voor de minst draagkrachtigen, enige opmerkingen heeft gemaakt over de verhoging van de ecotax op gas, stroom en water.

Nederland loopt voorop met diverse heffingen op het gebied van het milieu. Wanneer deze trend zich voortzet, dan is de ecotax straks hoger dan de echte gas- en stroomprijs. De benzineprijs is een goed hiervan.

Maar er staan u nog meer verrassingen te wachten. In alle becijferde financiële vooruitgang wordt geen rekening gehouden met de stijgende ziektekosten en de gemeentelijke belastingen. Uit de vele publikaties van diverse gemeentes blijkt nu al, dat een aantal belastingen omhooggaan. De afvalstoffenheffing moet kostendekkend zijn, de rioolbelasting stijgt behoorlijk vanwege de noodzakelijke vervanging en verbeteringen. De onroerendzaakbelasting tenslotte wordt gebruikt om de begroting sluitend te krijgen. Natuurlijk verschilt dit van gemeente tot gemeente. Tel uit je winst na alle plussen en minnen.

Wij willen u niet verder vermoeien met een cijfermatige opsomming van de miljoenen guldens die geïnvesteerd worden in zaken die niet rechtstreeks in uw portemonnee te merken zijn. Wij willen besluiten met de conclusie dat de kwaliteit van de samenleving, ook na deze extra financiële impuls voor de minima, grote verschillen blijft vertonen.

Zo was het vroeger. Zo is het nu. En zonder drastische ingrepen, zal dit in de toekomst ook het geval zijn.⁸⁷³

---

⁸⁷² Vizier 1999-07

⁸⁷³ Vizier 1999-07

VAKBOND ABW PRESENTEERT ARMOEDEKOFFERTJE IN DE GEMEENTES LANDGRAAF EN SIMPELVELD

Op 27 september 1999 vond in heel Nederland in veel gemeentes en provinciehuizen de uitreiking plaats van een koffertje met verbeterpunten in de bestrijding van de armoede, aan de wethouders sociale Zaken en directeuren van de Sociale Dienst. In Limburg geschiedde dit onder de verantwoordelijkheid en begeleiding van het Provinciaal Samenwerkingsverband Uitkeringsgerechtigden Limburg (PSUL) in 40 van de 54 gemeentes, en met deze respons was Limburg koploper in het land.

Bij de presentatie van het koffertje in twee gemeentes was het voltallige dagelijks bestuur van de RegioVakbond ABW aanwezig, omdat zij deze dag belangrijk vond. De RegioVakbond ABW bespeurt immers elke week, tijdens de wekelijkse spreekuren voor haar leden, dat er armoede is. Ook in Limburg.

In de gemeente Landgraaf werd het dagelijks bestuur ontvangen door wethouder Sociale Zaken de heer J. Bonten en de directeur Sociale dienst, mevrouw L.J. Sjouw. In de gemeente Simpelveld door de wethouder Sociale Zaken en tevens burgemeester dhr. H. Bogman en de heer J. Slenter, sectorchef van sociale Zaken.

Namens het dagelijks bestuur hield de bondssecretaris in beide gemeentes een korte toespraak. Zo refereerde zij aan de armoedenota 1998, waaruit blijkt dat 1,3 miljoen mensen -dat is 9% van de Nederlandse bevolking- een huishoudensinkomen hebben dat OP of ONDER het beleidsmatig minimum ligt, D.w.z. dat zij leven van een inkomen dat ligt onder of rond de minimumgrenzen die worden gehanteerd in bijvoorbeeld de bijstand. Voor 37% van deze groep geldt dat zij reeds 4 jaar of langer met dit minimale inkomen moeten zien rond te komen. Ondanks de groeiende welvaart en de stijgende rijkdom -getuige ook de miljoenennota van 21 september jl.- blijft er dus sprake van armoede in Nederland.

De ABW weet dat veel gemeentes bij de bestrijding van armoede hun taak zeer serieus nemen. Maar dat dat kan nog veel beter.

Het armoedekoffertje bevatte 6 belangrijke thema's:

- * Inkomen;
- * medezeggenschap;
- * zorg en arbeid;
- * armoede en effect op kinderen;
- * sociale uitvoering;
- * werkgelegenheid.

De ABW hoopt, dat deze verbeterpunten niet alleen een stimulans en hulp is, maar ook bijdraagt tot het evalueren en verder uitbouwen van liet lokale armoedebeleid Graag zien we, dat meerdere van deze verbeterpunten opgenomen worden in de gemeentelijke beleidsplannen inzake armoedebestrijding voor de jaren 2000 en volgende, Wellicht kunnen deze verbeterpunten fungeren als een soort checklist: wat heeft de gemeente al gerealiseerd en op welke punten kan er een schepje bovenop gedaan worden.

Na de aanbidding van het koffertje volgde in beide gemeentes een zeer interessante discussie.

De gemeente Landgraaf heeft toegezegd om de verbeterpunten te betrekken bij het beleidsplan 2000. De gemeente Simpelveld heeft de ABW uitgenodigd voor een vervolgesprek.⁸⁷⁴

IMPASSE BIJ LICOM HOUDT AAN. ALLE BETROKKEN PARTIJEN NOG IN GESPREK

Per 1 november 1999 -de dag dat wij deze tekst schrijven- valt er slechts te melden, dat ondanks veelvuldig beraad de impasse bij Licom nog steeds voortduurt.

Op zaterdag 18 september jl. was er een eerste Breed Beraad, waaraan deelnamen het Schap OZL, de Aandeelhouders (Velia), de Raad van Commissarissen, Directie Licom, DB-OR Licom en de betrokken vakbonden waaronder uiteraard de RegioVakbond ABW.

Intussen is er op zaterdag 13 november a.s. een nieuw Breed Beraad gepland, waarin terugkoppeling plaatsvindt van een viertal werkgroepen die aan de slag zijn geweest inzake kwesties als: uitgangspunten en randvoorwaarden, een nieuwe organisatiestructuur Licom, besparingen bij Licom en een integraal arbeidsmarktbeleid voor Parkstad Limburg.

Wij hopen op een doorbraak, maar de kans is nog steeds groot dat de Politiek slechts uit is op een korte termijn oplossing, waarin vooral de bezuinigingen aan de diverse gemeenteraden gepresenteerd zullen worden.

De vakbonden en de OR daarentegen stellen o.a.:

- * Met alleen een ander structuurplaatje zijn we er nog lang niet.
- * Het gaat met name ook om een goed onderbouwd bedrijfsplan voor de komende jaren.
- * Er is grote behoefte aan stevig gekwalificeerde personen, die de nieuwe aanpak gemotiveerd kunnen uitvoeren.⁸⁷⁵

⁸⁷⁴ Vizier 1999-07

⁸⁷⁵ Vizier 1999-07

2000

OP DE DREMPEL VAN 2000. WE ZIJN ER KLAAR VOOR

Uiteraard zou het laatste gesprek dat de redactie van Vizier in 1999 heeft met bondsvoorzitter Leo Noy de gelegenheid bij uitstek zijn om met hem terug te blikken op het eindigende millennium. Maar met het oog op zijn naderende vertrek, in februari 2001, en de terugblik die dan ongetwijfeld volgen zal, kijkt Noy vooral vooruit naar het komende jaar en blik hij uiteraard terug op 1999. Waarbij het onvermijdelijk is dat zo nu en dan een vleugje geschiedenis de revue passeert.

Afbouwen is er voorlopig nog niet bij bezweert de bondsvoorzitter. De oude agenda puilt uit van de afspraken, in die van 2000 is ook al menig bladzijde volgeboekt. CAO-onderhandelingen bij DSM staan er aan te komen, problemen bij Licom houden hem voortdurend bezig. Tussen de bedrijven door probeert hij samen met het HB bovendien een geschikte opvolger te selecteren. Desalniettemin is hij resoluut. „In februari 2001 stop ik ermee als voorzitter. Dan word ik zestig. Dan is het mooi geweest.”

Toen hij in 1986 aantrad als bondsvoorzitter, na een inwerkperiode van ruim een jaar, zei Noy heel ambitieus: „We gaan er iets van maken”. Hij wilde de bond gezond over de mijlpaal 1999/2000 heen tillen. „Dat gaat lukken,” constateert hij nu voldaan. „De bond verkeert zelfs in een, heel goede conditie. Op velerlei fronten.” Over het product dat de ABW aanbiedt, is hij tevreden. Financieel is de vereniging gezond. Daadkrachtige bestuurders en kaderleden vormen de ruggengraat van een, bond die zich een sterke positie heeft verworven in de regio.

Terugkijkend op 55 jaar Regio Vakbond ABW, kan ik alleen maar constateren dat we, ondanks alle tegenwerking die we hebben ervaren, van een gedoogde mijnswerkersbond zijn uitgegroeid naar een niet meer weg te denken vakbond in de regio. We bepalen gewoon mee, worden geaccepteerd en gerespecteerd. Steeds meer deuren gaan voor ons open.”

“De volgende eeuw zullen we eraan moeten werken om de hoge graad van service naar onze leden toe op hetzelfde peil te houden.” Aan individuele belangenbehartiging moeten geen concessies gedaan worden. Bereikbaarheid, laagdrempeligheid moeten hoog in het vaandel blijven staan, vindt de bondsvoorzitter. Tegelijk vormt dat een natuurlijke rem, want daardoor is uitbreiding van het verzorgingsgebied buiten Limburg maar zeer beperkt mogelijk „Het is een illusie om onze manier van individuele belangenbehartiging landelijk te gaan aanpakken, want we willen alles zo veel mogelijk in eigen hand houden. Korte lijnen tussen leden en bestuurders zijn wezenlijk” Bovendien verwacht hij dat de leden die van de individuele belangenbehartiging gebruik maken, via mond op mond reclame vanzelf bij de RegioVakbond ABW terecht komen. Niet voor niets kwamen ook dit jaar weer ruim 3.000 mensen naar het spreekuur.

Toch zijn er ook elders nog voldoende groeimogelijkheden, meent Noy. Die zullen vooral binnen de regio gezocht moeten worden, op het collectieve vlak. „Dat moet de opdracht zijn voor de komende tijd. We hebben het al eens gehad over een witte-vlekkenplan, Bedrijven opzoeken waar weinig of geen vakbondswerk plaatsvindt. Dat gebeurt nu nog te weinig. En waarom zou je je dan beperken tot Zuid-Limburg? Een goed voorbeeld is het bedrijf Q-park, officieel gevestigd in Maastricht, maar met parkeergarages en werknemers in het hele land. Daar zijn wij momenteel in onderhandeling met de directie over arbeidsvoorwaarden en uiteraard hebben wij daardoor ook leden gekregen die elders in Nederland wonen. Met de moderne communicatietechnieken zijn ook zij in staat snel en eenvoudig contact te hebben met het hoofdkantoor in Heerlen”. Belangrijk vindt de preses dat geïnvesteerd wordt in de middelen om met verder weg wonende leden te communiceren.

Op de drempel van 2000) is Noy, al met al, tevreden over de manier waarop de ABW zich staande heeft weten te houden de afgelopen 55 jaar. “Ik heb me onlangs nog eens gerealiseerd dat het niet vanzelfsprekend was om na de sluiting van de mijnen zelfstandig door te gaan. Kijk maar naar de ontwikkelingen bij de spoorwegvakbond FSV. Door de verdergaande privatisering bij de NS hebben zij besloten om te fuseren met de FNV. Wij hebben dertig jaar geleden gezegd dat we iets moesten doen voor de mensen die vanuit de mijnen naar andere bedrijven gingen. Wij hebben ons toen juist voor opengesteld en gespecialiseerd in een groot aantal andere bedrijfstakken. Daar is ons hele verdere bestaan als zelfstandige vakbond met een eigen identiteit op gebaseerd geweest.”

Dat bestaan gaat de nieuwe eeuw in. Met 6.000 leden en weldra een nieuwe voorzitter. De profielschets is al geruime tijd klaar. Een extern bureau zoekt op dit moment kandidaten. In januari of februari hoopt Noy dat de

selectie afgerond kan worden. Maar er liggen meer opdrachten voor de komende jaren. „Alert blijven op nieuwe ontwikkelingen, een betaalbaar kwaliteitsproduct blijven leveren en voortdurend zorgen voor de aanwas van nieuwe leden, Bovendien moet de groep kaderleden kwalitatief sterk blijven. We hebben eens de fout gemaakt om het kader niet meer op te leiden. Daar hebben we toen de gevolgen van ondervonden. Daarom ben ik blij dat de scholing voor kaderleden weer stevig in zijn schoenen staat en resultaat oplevert.”

Maar er zijn ook zorgen, vooral veroorzaakt door invloeden van buitenaf. Dat de solidariteitsgedachte steeds verder afneemt, is voor Noy misschien wel het grootste probleem. „Mensen zijn daar ook niet op aan te spreken. 'Het gaat mij toch goed. Waarom zou ik me aansluiten bij een vakbond? is een veelgehoorde opmerking Natuurlijk weet ik dat de conjunctuur gevolgd zal worden door een depressie, Maar het is de vraag of de vanzelfsprekende solidariteit zich dan weer herstelt." Vakbonden zullen er echter altijd blijven, meent Noy. Het is voor hem alleen de vraag op welke manier een vakbond in de toekomst zijn werk moet doen. „De kunst van het overleven is het concept te vertalen naar de omstandigheden die er zijn. Belangenbehartiging blijft hoe dan ook nodig”

Waar hij een bittere nasmaak aan heeft overgehouden, is de silicosezaak. Ex-mijnwerkers die stoflongen hebben gekregen, zouden daar door de staat financieel voor gecompenseerd worden. „Maar het is een grote aanfluiting geworden," kan Noy alleen maar constateren. „Er is geen recht gedaan aan het motto: 'Inlossen van de ereschuld'. Enkele gelukkigen hebben geld gekregen, veel ex-mijnwerkers wedden met een kluitje het riet ingestuurd. Achteraf gezien had de overheid er niet eens aan moeten beginnen, of een veel eenvoudigere regeling moeten hanteren. Nu was het alles of niets, een middenweg bestond niet”

De belangen van de sociaal zwakkeren in de samenleving liggen hem nog steeds na aan het hart. De sociale zekerheid ligt de laatste tijd weer flink onder schot. „Eigenlijk kun je constateren dat het poldermodel op de tocht staat nu werkgevers, werknemers en overheid niet meer met mekaar om tafel zitten." Dat de sociale zekerheid beheersbaar moet blijven, staat voor hem als een paal boven water. Volgens Noy wil de overheid het evenwicht dat er nu is verstoren. „De politiek overspeelt zijn hand,” meent hij, „door vast te blijven houden aan het idee om zelf alles op het gebied van sociale zekerheid te gaan doen. Bovendien heeft de overheid voorheen nooit uitgeblonken op dit gebied. Ik snap sowieso niet waar deze gedachte vandaan komt. Paars 2 wil zo veel mogelijk privatiseren en opeens zie je bij de uitkeringen de omgekeerde beweging.” Waar Noy blij mee is, is dat zowel werknemers als werkgevers in deze situatie samen optrekken, Ze zien allebei niets in het voorgestelde model. „Dat moet toch een echt duidelijk signaal zijn voor de politiek.”

Wat de bondsvoorzitter verder betreurt, is dat de paarse partijen er de afgelopen jaren niet in geslaagd zijn om de “onderkant van de samenleving” een sprong voorwaarts te laten maken. “Het is nog steeds pappen en nathouden," zegt hij. “Bovendien is de kans om dat wel te doen nagenoeg voorbij”

Tegelijkertijd ergert hij zich dat elk initiatief om de minima te helpen, door de niet-minima de grond in wordt geboord. „Bij de minimawinkel in Heerlen bijvoorbeeld kwam die hypocrisie weer duidelijk naar boven. Iedereen had een oordeel klaar. Het plan werd als het ware de grond weer ingeschopt, maar vervolgens komen er geen alternatieven op tafel. Bovendien hoor je de direct betrokkenen, de minima dus, helemaal niet. Hen wordt ook niets gevraagd." Zelf heeft Noy een zeer genuanceerde mening over de minimawinkel. “Ben je er voorstander van, dan lijkt wel alsof de tijd een eeuw stilgestaan heeft. Wat ik nog belangrijker vind is echter dat het plan niet structureel helpt om het probleem van de armsten in de samenleving op te lossen. Van de andere kant moet er wel iets gedaan worden. Ben je er tegenstander van, dan moet je ook met alternatieven komen en niet alleen maar roepen dat je er tegen bent.”

Uitkeringen zouden omhoog moeten, de minimumlonen echter ook. „Waarbij het de kunst is om mensen die geen betaalde arbeid hebben een redelijk bestaan te bieden, maar hen tegelijkertijd te stimuleren weer aan het werk te gaan. Dat is een moeilijk terrein, dat weet ik.”

Het jaar 2000 begint met een forse looneis van de landelijke vakbonden. De ABW schaart zich daar volledig achter. „Vier procent als inzet lijkt zeker reëel," zegt de bondsvoorzitter. „Werknemers willen wat terugkrijgen van het geld dat ze de afgelopen jaren hebben bijgedragen aan de groei van de economie." De protesten die de werkgevers laten horen, wuift hij resoluut weg. „De economie dwingt nog niet tot terughoudendheid. Bovendien geven directies van bedrijven het slechte voorbeeld." Ook de dreigende scheefgroei op de werkvloer vraagt om een loonstijging want Noy heeft geconstateerd dat door krapte op de arbeidsmarkt nieuwkomers in een bedrijf vaak meer verdienen dan werknemers die al jaren hun beste beentje voorzetten. “Daarom gaan ook wij voor minimaal voer procent.”

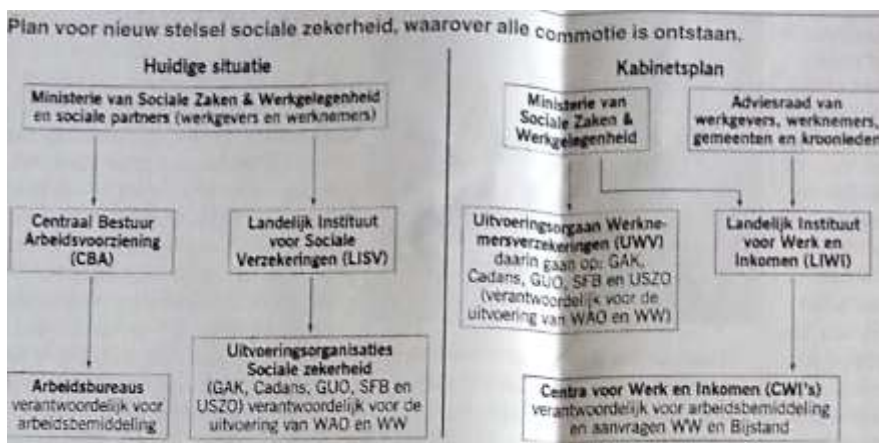
Goede economie of niet, opmerkelijk is, vindt Noy, dat toch steeds bedrijven het loodje leggen. „Gevestigde namen vaak, die jarenlang een stabiele factor waren in de Limburgse economie." Hij heeft er ook een verklaring voor. „Deze bedrijven hebben ergens de slag gemist. Zijn ze niet vernieuwend genoeg bezig geweest? Hebben ze hun afzetmarkt niet aangepast aan de moderne tijd? Waren ze niet alert genoeg op concurrentie van bedrijven die wel gebruik maken van alle moderne technologieën en zo hun afzetgebied wel vergroten?"

“Bedrijven zouden lering moeten trekken uit de fouten die hun collega's gemaakt hebben. Maar ook werknemers moeten niet stilzitten", waarschuwt hij, „Als individu moet je blijven investeren in jezelf, waardoor je op meerdere terreinen inzetbaar bent". De bondspreses beseft dat het voor veel mensen een ware culturomslag zal zijn.⁸⁷⁶

PRIJSSCHIETEN OP DE SOCIALE ZEKERHEID

Het zwalkende beleid van het kabinet m.b.t. tot de reorganisatie van de sociale zekerheid heeft grote beroering teweeggebracht tussen het kabinet en de sociale partners. De vakbeweging is woedend geworden en heeft onomwonden oorlogstaal uitgesproken.

Wat is er aan de hand?

Om een en ander begrijpelijk te maken moeten wij even terug in de tijd! Nadat eind jaren tachtig de onhoudbaarheid en onbetaalbaarheid van de arbeidsongeschiktheid werd uitgesproken, werd in 1992 een parlementaire commissie ingesteld onder het voorzitterschap van de heer Buurmeijer met als doel een onderzoek te doen naar de uitvoering van de sociale zekerheid. In 1993 luidde de keiharde conclusie: De huidige organisatie van de uitvoering is onhoudbaar!

Inmiddels was ook al gehakt in de hoogte en de duur van de WAO-uitkering en de WW. Vervolgens werd de Ziektewet geprivatiseerd, de werkgevers dienen een jaar lang de zieke werknemers te betalen, daarna worden zij overgeheveld naar een van de uitvoerders van de WAO.

Daarna was de organisatie en de uitvoering van de sociale zekerheid aan de beurt om gemoderniseerd te worden. In het eerste Paarse kabinet was privatisering het toverwoord, dus moest ook de sociale zekerheid geprivatiseerd worden.

Uitvoeringsinstellingen zoals Cadans, Gak, GUO, SFB en Uszo moesten de markt op en met elkaar concurreren. Daar zijn ze nu nog steeds mee bezig en zij hebben al vele commerciële bedrijfjes opgericht. Natuurlijk hebben zij ook de topsalarissen aangepast, soms tot het viervoudige. Een volgende stap was het instellen van een aantal centra van werk en inkomen, ook bekend als CWI. De elkaar beconcurrerende uitvoeringsinstellingen moesten in de CWI gaan samenwerken met arbeidsbureaus en uitzendbureaus

Inmiddels was gebleken dat de uitwerking van het regeerakkoord inzake de reorganisatie van de sociale zekerheid een ingewikkelde mengvorm van overheidsbemoeienis en marktwerking was geworden, waar niemand vrede mee had.

Om uit de impasse te komen werden alle voorgaande ideeën op een hoop geveegd en het kabinet besloot om alle verantwoordelijkheid naar zich toe te trekken en als klap op de vuurpijl de rol van de werkgevers- en werknemersorganisaties tot een minimum terug te brengen. In het nieuwe plaatje is voor hen enkel een adviesrol toebedeeld. Vandaar ook de oorlogsverklaring van de vakbeweging aan het kabinet. In de nieuwe opzet gooit minister de Vries het roer volledig en haalt hij de hele sociale zekerheid maar het publieke domein De uitvoering van de WAO en WW komt volledig in handen van het rijk. De bestaande uitvoerders gaan grotendeels op in het nieuw op te richten Uitvoeringsorgaan Werknemersverzekeringen (UWV), een nieuwe rijksdienst waar geen sociale partners aan te pas komen. Voorts krijgt elke gemeente een Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) met een door de minister

⁸⁷⁶ Vizier 2000-01

benoemd bestuur. De sociale partners krijgen samen met de gemeenten een plek in de raad van advies van het Landelijk Instituut voor Werk en Inkomen (LIWI). Werkgevers worden verantwoordelijk voor het vinden van nieuw werk voor gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers. De werkgevers zijn nu al verantwoordelijk voor het herstel van de zieke werknemers en daar komen nu de gedeeltelijk arbeidsongeschikten bij. Zij kunnen daarmee dezelfde arbodiensten belasten die zich nu bezighouden met de zieke werknemers.

Ook de arbeidsbureaus worden opsplitst. De basis dienstverlening gaat over naar de CWI. De andere activiteiten en de dienstverlening van de uitzendbureaus alsmede de scholingsinstituten gaan samen in een nieuw op te starten privaat reïntegratiebedrijf.

Alles op een rijtje gezet, betekent dit:

* De Uitvoeringsorganisatie WerknemersVerzekering (UWV) krijgt als taak:

- Keuring WAO;
- Verzorging uitkering WAO en WW;
- Reïntegratie WW-ers en langdurige WAO-ers samen met privaat reïntegratiebedrijf.

* De taak de Centra voor Werk en Inkomen (CWI) zal bestaan uit:

- Een snelle arbeidsbemiddeling,
- De aanvragen voor de WW en de Bijstand,

* De gemeentelijke sociale dienst is verantwoordelijk voor de bijstandsuitkering en gaat deelnemen aan het private reïntegratiebedrijf.

* De werkgevers zijn verantwoordelijk voor de kortdurende WAO-ers via het private reïntegratiebedrijf.

De Tweede Kamer is tevreden, maar de sociale partners zijn woedend. Werkgevers en werknemers houden vast aan hun eigen model. nl. rechtstreeks invloed krijgen op zowel de Centra voor Werk en Inkomen als op de uitvoering van de WW en WAO. De sociale partners hebben gedreigd uit de besturen te stappen, die nu nog de dienst uitmaken in de sociale zekerheid zoals het LISV (het Landelijk Instituut Sociale Verzekeringen, de opdrachtgever van de uitkeringsinstanties en beheerder van de sociale fondsen) en het CBA (Centraal Bureau voor de Arbeidsvoorziening, de koepel van de arbeidsbureaus), twee organen die in het nieuwe kabinetsplan afgeschaft worden. Bovendien schortten eind november werkgevers- en werknemersverenigingen het periodieke overleg met het kabinet op. Daarmee verdwijnen voorlopig twee belangrijke pijlers van het poldermodel, dat gebaseerd is op een eendrachtige samenwerking tussen sociale partners en overheid in tripartiete besturen en overlegorganen.

Aangezien dit de nieuwste plannen zijn, het prijschieten op alle onderdelen gestart worden. Van het resultaat of van de brokken houden wij u op de hoogte!!

Politiek gezien hoeft minister de Vries zich geen zorgen te maken, de paarse coalitie steunt zijn voorstel. Maar de sociale partners dwingen met hun offensief wel het kabinet aan te tonen wat het poldermodel de politiek waard is. Inmiddels (begin december) is duidelijk dat na een dringende oproep van minister de Vries en staatssecretaris Hoogervorst, de sociale partners weer in gesprek zijn.⁸⁷⁷

KRIJGT LICOM INDERDAAD EEN FAIRE KANS?

Een kritisch commentaar. Ook na het tweede beraad is nog veel onduidelijk.

ENERZIJD'S hebben de vakbonden en de OR een geweldige prestatie geleverd, door samen met de Directie van Licom de Raad van Commissarissen en Velia (de aandeelhouders, de gemeentes) te overtuigen van de faire kans die Licom dient te krijgen. En wel gedurende een periode van zeker 3 tot 5 jaar.

De afgesproken time-out inclusief de terughoudendheid en zelfs een radio stilte naar de pers tot 27 november 1999 en de grote betrokkenheid van partijen om uit de impasse te komen, zijn in dit proces van groot belang geweest. Gezamenlijk is veel werk verzet om qua nieuwe structuur, organisatie en in financieel opzicht een goede doorstart te maken.

Licom kan volgens ons -onder voorwaarden van goed onderbouwde bedrijfseconomische plannen; een goed management dat respect afdwingt zowel binnen als buiten het bedrijf en gemotiveerde medewerkers absoluut een perfect draaiend SW-bedrijf zijn met een exploitatie, zoals dat landelijk in deze branche gebruikelijk is.

Licom zal dan -naast deze normale bedrijfsexploitatie- niet meer geconfronteerd mogen worden met de financiële nasleep van een oud Sociaal Plan, waar de huidige Licom-directie geen enkele verantwoordelijkheid voor draagt. Het

⁸⁷⁷ Vizier 2000-01

is immers de politiek zelf geweest (het Schap OZL) die dit Sociaal Plan toentertijd met haar (ex-)ambtenaren heeft afgesloten.

ANDERZIJDEN maken wij ons nog steeds grote zorgen, of Licom daadwerkelijk die faire kans gaat krijgen. De voormannen van de politiek (Velia, het Schap en een aantal leden van de Raad van Commissarissen) hanteren vaak ondoorzichtige agenda's. Ze zijn volgens ons te veel uit op kortstondig politiek gewin in de gemeenteraden, zonder zich voldoende druk te maken om een inhoudelijke onderbouwing van de financiële ramingen en targets. De vraag om onderbouwing klinkt voor hen te genuanceerd, wordt niet gesnapt door de leden van de diverse gemeenteraden en zou daarom wel eens vertragend of zelfs negatief kunnen meespelen in de besluitvorming.

Onze vragen en tevens onze zorgen zijn o.a.:

- * Zijn de gestelde financiële targets (zonder harde onderbouwing) wel haalbaar of blijken ze een slag in de lucht te zijn en zitten we over een jaar weer met dezelfde exploitatie-problemen?
- * Wie gaat vanaf nu binnen Licom leidinggeven aan een proces van structuurombuiging en cultuurverandering?
- * Gebeurt dat door de huidige directeur, die in de loop van volgend jaar vertrekt en nauwelijks nog steun heeft binnen de organisatie?
- * Gebeurt dat door een krachtige nieuwe algemeen directeur, die van buiten moet komen maar die men eerst nog moet zoeken?
- * Of gebeurt dat door enkele politieke figuren uit de Raad van Commissarissen, die zich slechts parttime met Licom kunnen bemoeien, omdat ze de handen vol hebben aan gigantische problemen binnen hun eigen gemeente?

De grootste fout, die de politiek en ook anderen kunnen maken is dat men achteroverleunt en denkt dat -na het tweede Breed Beraad in Rolduc op 27 november jl.- de boel weer op de rails staat. Integendeel, wij zijn van mening dat het gevecht om als Licom echt te overleven vanaf nu pas echt in een beslissend stadium is gekomen.

SAMENGEVAT: Er is de afgelopen periode de veel gebeurd. Ook als vakbonden en OR hebben we veel bereikt. Maar het is -we schrijven dit op 10 december 1999- nog volstrekt onvoldoende om het Licomschip nu al onder de leiding van een goede kapitein, met een kwalitatief goede bemanning en met voldoende leefproviand een behouden vaart te kunnen wensen.

Daarom sterkte iedereen en blijf vooral gemotiveerd! De bestuurders van de RegioVakbond ABW, de kaderleden en onze OR-fractie blijven zich keihard inzetten voor Licom als bedrijf en voor alle Licom medewerkers in het bijzonder. Wij houden u op de hoogte!⁸⁷⁸

VAKBONDSNIEUWS

Attentie Ledewerfers

Per 1 december 1999 hebben 7 werfers resp. 63, 13, 10, 9, 7, 6 en 5 leden geworven, terwijl twee vakbondsleden elk 4 en zeven kameraden elk 3 leden engageerden.⁸⁷⁹

De kampioenen ledenwerfers van 1999 zijn bekend. Drie ledenwerfers hebben 10 of meer nieuwe leden geworven. De drie hebben 62, resp. 13 en 10 leden binnengehaald. De aktie wordt in 2000 voortgezet, waarbij met een schone lei begonnen wordt.⁸⁸⁰

Kaderscholing voor het vijfde jaar van start

Op 13 januari startte de eenjarige kaderkursus, waaraan 21 kaderleden deelnemen. De cursus bestaat uit 7 modules. Op 18 november is de laatste schooldag, waarna de certificaten worden uitgereikt.⁸⁸¹

Eerste kennismaking met Okke Verstrenge

Okke is per 1 april aangesteld als vakbondsbestuurder. Bij gebleken geschiktheid zal hij begin 2001 voorzitter Leo Noy opvolgen. Hij wordt de komende tijd ingewerkt en neemt voorlopig enkele bedrijven onder zijn hoede, die wegens het vertrek van Walter Kunstek moeten worden waargenomen.⁸⁸²

⁸⁷⁸ Vizier 2000-01

⁸⁷⁹ Vizier 2000-01

⁸⁸⁰ Vizier 2000-02

⁸⁸¹ Vizier 2000-02

⁸⁸² Vizier 2000-03

Vertrek vakbondsbestuurder Walter Kunstek

Op 1 april 2000 verlaat Walter Kunstek onze vakbond wegens het aanvaarden van een functie bij de vakbond De Unie te Sittard. Vanaf 1 september 1988 tot en met 31 maart 2000 was hij werkzaam in de functie van vakbondsbestuurder / bedrijvenwerker. Zijn werkzaamheden omvatten collectieve belangenbehartiging (het afsluiten van CAO's, reorganisaties, fusies, overnames, afvloeiingsregelingen, sociaal plannen, overleg met werkgevers); individuele belangenbehartiging. (CAO-vragen) en Varia (o.a. ondernemingsraadrecht en kadervorming; docent kaderscholing RegioVakbond ABW). Zijn takenpakket wordt tijdelijk waargenomen door de bondsvoorzitter, door vakbondsbestuurder Okke Verstrenge en door de bondssecretaris.⁸⁸³

Attentie Ledenwerwers

Stand per 29 februari:⁸⁸⁴

Aanbrengers	Aangebrachte leden
1	10
10	Elk 2

1	6
3	Elk 5
3	Elk 4
7	Elk 3

Stand per 30 april:⁸⁸⁵

Aanbrengers	Aangebrachte leden
1	21
1	6
1	4
5	Elk 3

Stand per 31 oktober:⁸⁸⁸

Aanbrengers	Aangebrachte leden
1	47
1	11
1	6
1	5
6	Elk 4
9	Elk 3

Stand per 10 juni:⁸⁸⁶

Aanbrengers	Aangebrachte leden
1	30
2	Elk 6
1	5
1	4
7	Elk 3

Stand per 10 november 2000:⁸⁸⁹

Aanbrengers	Aangebrachte leden
1	58
1	12
1	7
3	Elk 5
7	Elk 4
10	Elk 3

Stand per 31 augustus:⁸⁸⁷

Aanbrengers	Aangebrachte leden
1	40
1	10

Topdrukke bij Regio-Vakbond ABW

In de maanden april en mei is het traditioneel altijd erg druk op het bondskantoor. Maar dit jaar is er echt sprake van een topdrukke.

- De spreekurdagen zijn telkens vol geboekt.
- De CAO-onderhandelingen bij DSM en Vinamul zijn weliswaar afgerond, maar we zitten nog volop in de onderhandelingen bij GBC en Plysu.
- In tal van bedrijven voeren wij intensieve gesprekken over sociaal plannen i.v.m. "outsourcing" of reorganisatie.
- Het inwerkprogramma van Okke Verstrenge is in volle gang.
- Er lopen nog 2 sollicitatieprocedures voor een bedrijvenwerker en een juridisch medewerker. Maar zolang die nog niet in huis zijn moet het werk door collega's worden waargenomen.
- Een werkgroep is reeds bezig met de voorbereiding van een groots congres in het najaar.
- De jubilarishuldiging op 24 mei jl. en de Algemene Vergadering op 29 mei jl. -die dit jaar o.a. in het teken stond van van de HB-verkiezingen- vergden eveneens een grote inspanning om deze goed te doen verlopen.⁸⁹⁰

⁸⁸³ Vizier 2000-03

⁸⁸⁴ Vizier 2000-03

⁸⁸⁵ Vizier 2000-04

⁸⁸⁶ Vizier 2000-05

⁸⁸⁷ Vizier 2000-06

⁸⁸⁸ Vizier 2000-07

⁸⁸⁹ Vizier 2001-01

⁸⁹⁰ Vizier 2000-04

Helpdesk Medezeggenschap

De RegioVakbond ABW is in meer dan 50 bedrijven in het overleg vertegenwoordigd, enerzijds in de OR, anderzijds in de Personeelsvertegenwoordiging (PVT). De ABW-vertegenwoordiging in die overlegorganen groeit met de dag en aangezien ons streven is om in nog meer OR's en PVT's vertegenwoordigd te zijn, volgt vanaf deze editie in Vizier een vaste rubriek, bestaande uit 6 artikelen, met informatie van, over en uit de OR/PVT, waarin diep, doch zeer begrijpelijk op deze materie wordt ingegaan.⁸⁹¹

WARMLOPEN....

De beoogde nieuwe voorzitter schrijft in een eigen rubriek, dat hij begint warm te lopen in het bondswerk: "Werken in een klein, hecht team met gemotiveerde, gedreven mensen: dat kost energie, maar levert ook energie! Ik wil graag mijn bijdrage leveren aan het sterk houden en nog sterker maken van de RegioVakbond ABW. In een later stadium zullen we ons intensief gaan bezighouden met de ledengroei van de bond, want samen staan we sterk!! Op het gebied van werk en inkomen is de strijd nog lang niet gestreden. Ons poldermodel heeft misschien hier en daar de scherpe kantjes wat afgeslepen van de verschillende partijen in het overleg. Het is op resultaat gericht, dus geven en nemen, met nog altijd een basis van solidariteit. Dus vergis u niet: nog steeds is het werk van vakbonden hard en hard nodig! Niet alleen op het gebied van inkomen, maar ook als het gaat om ouderenbeleid, maatregelen op het gebied van ziekte en verzuim, verlof e.d.

De RegioVakbond ABW is een belangrijke speler in het Limburgse: in veel bedrijven een geduchte partner bij CAO-onderhandelingen, meedenker bij belangenbehartiging, steunpilaar voor bondsleden. De ABW is en blijft nodig: help ons mee nog meer anderen te bereiken, lid te maken en enthousiasme en energie te steken in ons gezamenlijke doel"⁸⁹²

ALGEMENE VERGADERING 2000: DE BOND, DAT BEN JE SAMEN!

"Een prima vergadering": dat was de algemeen gehoorde opmerking tijdens en na de Algemene Vergadering van de RegioVakbond ABW van 29 mei jl. in 't Leiehoes in Heerlen. Voor de derde maal in successie werd deze vergadering op een avond gehouden. "Inmiddels zijn de ABW-leden en ook wij daaraan gewend", aldus bondsvoorzitter Leo Noy. In zijn welkomstwoord gaf hij aan dat het ook in het nieuwe millennium belangrijk is dat de RegioVakbond ABW haar werk kan blijven doen. "Dat vergt een inspanning van ons allemaal: dagelijks bestuur, medewerkers, hoofdbestuur, bondsgroepen, bedrijfsledengroepen, alle leden, want de bond, dat ben je zelf. We moeten het samen doen". Voorzitter bracht in zijn openingswoord in herinnering dat dit jaar in het najaar ook weer een congres wordt gehouden dat als titel heeft "Arbodiensten: speelbal van directies?"

Wederom herdacht Leo Noy de overleden bondsvrienden, 67 in 1999 en de tot nu toe, in 2000, gestorven 30 vrienden.

Penningmeester Jack Hurxkens, lichtte in een zakelijke presentatie de financiën toe. Hij liet de aanwezigen zien dat de staat van lasten en baten en de resultatenrekening van 1999 een solide basis hebben. Eindelijk heeft de bond het al lang gewenste punt bereikt, dat men voor de exploitatie kan draaien op de inkomsten uit de contributie. Een solide financieel beleid, alsmede de kracht van een nog steeds groeiende bond liggen aan dit succes ten grondslag. Ook de begroting voor 2000 ziet er goed uit. Een resultaat dat er zijn mag", concludeerde de vergadering.

Het is een goede traditie dat op de Algemene Vergadering voorstellen vanuit de bondsgroepen worden gedaan. Enerzijds omdat ze de afgevaardigden de kans bieden aanvullingen op het beleid van het hoofdbestuur te doen, anderzijds omdat ze vaak ook een inhoudelijke waarde hebben als een soort tegenwaarde op het zakelijke deel van de AV. Dit jaar waren er twee voorstellen: de bondsgroep Industrie vraagt het HB om, uiteraard bij voldoende belangstelling, in 2001 een "opfriscursus" te laten organiseren om de techniek van het ledenwerven te verbeteren en vanuit de bondsgroep Gepensioneerden & Uitkeringsgerechtigden kwam de vraag om bij de minister en kamerfracties aan te dringen op wijziging van de wet op de individuele huursubsidie.

Wat betreft het eerste voorstel: dit werd met algemene stemmen ondersteund.

Rond het voorstel over de wet op de individuele huursubsidie ontstond een levendige discussie over wat wel en wat niet in de berekeningssystematiek zou moeten worden meegenomen. Uiteindelijk werd men het eens over ondersteuning van het voorstel in die zin, dat er m.b.t. de huursubsidie rekening gehouden dient te worden met enerzijds het inkomen en anderzijds het vermogen in de enge zin van het woord (spaartegoeden e.d. dus wel, maar bv. auto, caravan, sieraden e.d. niet).

⁸⁹¹ Vizier 2000-04, Vizier 2000-05; Vizier 2000-06; Vizier 2000-07; Vizier 2001-01; Vizier 2001-02

⁸⁹² Vizier 2000-04

Verkiezingen hoofdbestuur.

Er waren 5 vacatures. De uitslag van de verkiezingen was, dat Theo Hinssen, John Oostdijk en Klaas van der Sleen als nieuwkomers konden toetreden tot het hoofdbestuur, terwijl Cas Wilbers en Harrie op den Camp werden herkozen.

Vervolgens kwamen de actieprogramma's van de verschillende bondsgroepen en het hoofdbestuur aan de orde. Vanuit de bondsgroep Dienstverlening heeft men zich, ter voorbereiding op het congres op 30 oktober, beziggehouden met de problematiek van het terugdringen van het ziekteverzuim.

Inspelen op de actuele ontwikkelingen staat dit jaar hoog op de agenda van de bondsgroep Gepensioneerden & Uitkeringsgerechtigden.

Vanuit Industrie en Sociale Werkvoorziening gaf men aan veel prioriteit te geven aan het sterk houden en sterker maken van de bondsgroepen.

Namens het hoofdbestuur werd naar voren gebracht dat er gewerkt wordt aan een uitbreiding van de personeelsformatie en er zal continue aandacht zijn voor kaderscholing. Tevens werd aangekondigd dat er per 01-01-2002 met de invoering van de euro, een contributieverhoging zal plaatsvinden.

In het voorjaar van 2001 neemt de huidige Bondsvoorzitter afscheid van de bond. Hij gaat dan met de VUT. Beoogd opvolger Okke Verstrenge presenteerde zich aan de AV. Hoewel woonachtig en werkzaam in Limburg, is hij van oorsprong een Zeeuw. Hij wilde zich gaan oriënteren op een nieuwe uitdaging en dat werd onze vakbond. "In de functiebeschrijving spraken me veel zaken erg aan, vooral ook het samen werken aan een sterke organisatie, het netwerken en zorgen voor ledengroei zie ik als belangrijke uitdagingen voor mijn functioneren."

In de maanden dat hij nu als vakbondsbestuurder bezig is, heeft hij kennisgemaakt met veel aspecten van het vakbondswerk: de individuele belangenbehartiging, waar hij -onder coaching van Leo Noy- nu ook zelf mee bezig is; het bedrijvenwerk en CAO-onderhandelingen, het schrijven voor Vizier en wat allemaal niet.

De Bondsgroepen konden op de vraag van Leo Noy, instemmen met het HB-besluit Verstrenge als vakbondsbestuurder en beoogd bondsvoorzitter te benoemen.

Bij de rondvraag nam Wiel Smeets het woord. Hij complimenteerde het hoofdbestuur met de goede wijze waarop de Algemene Vergadering is voorbereid, maar vroeg ook of de zakelijke manier waarop de laatste jaren de AV gehouden wordt, niet ten koste gaat van de meer inhoudelijke discussie. Hij vroeg aandacht voor de mogelijkheid om dieper op kwesties te kunnen ingaan.

Leo Noy bevestigde dat deze vorm van de AV -op nadrukkelijk verzoek van het hoofdbestuur en gefiatteerd door de AV zelf- daarvoor inderdaad niet geschikt is. Hij gaf aan dat o.a. een congres symposium en ad hoc werkgroepen daarvoor betere vormen zijn. Dit punt zal nog eens besproken worden in het hoofdbestuur.⁸⁹³

EVEN VOORSTELLEN! OKKE VERSTRENGE NIEUWE VAKBONDSBESTUURDER EN BEOOGD VOORZITTER VAN DE BOND

Vizier stelt uitgebreid de nieuwe hoofdbestuurder voor, voornamelijk zijn levensloop. Belangrijk is zijn visie over de bond en zijn toekomstplannen t.a.v. het bondsbeleid, zoals hij die ziet tijdens zijn inwerkperiode.

Zijn indruk van de bond is goed, vooral de persoonlijke aandacht die de bond schenkt aan haar leden, spreekt hem aan. Er is verbondenheid met mekaar. De oorsprong van het vakbondswerk, de solidariteit, staat nog hoog in het vaandel van de bond.

Er is aandacht voor iedere sociale klasse. Met een ongekenne laagdrempeligheid. De bond heeft bij hem ook in zekere mate respect afgedwongen voor haar opstelling naast de -landelijk gezien- veel grotere bonden als FNV Bondgenoten, De Unie en CNV. "

Je kunt spreken van een Calimero-effect. Je bent relatief klein, maar je staat toch je mannetje. Recent bij CAO-onderhandelingen heb ik dat al meegemaakt. Dat de anderen ons zo serieus nemen, komt ook omdat we weten waar we voor staan", aldus Okke.

Volgens Okke zal in de toekomst de ledengroei een van de belangrijkste aandachtspunten zal zijn. Bovendien vindt hij dat de bond zijn invloed in de provincie moet uitbreiden. We participeren nog te weinig in belangrijke organen. Daar wil hij de komende tijd zich hard voor gaan maken. Mede door een uitbreiding van de personeelsformatie en een lichte verschuiving in het takenpakket de aanstaande bondsvoorzitter, krijgt hij daar binnen het team ook de ruimte voor.⁸⁹⁴

⁸⁹³ Vizier 2000-05

⁸⁹⁴ Vizier 2000-05

UITNODIGING VOOR IEDEREEN! ARBODIENSTEN SPEELBAL VAN DIRECTIES???

Op maandag 30 oktober a.s. organiseert de RegioVakbond ABW een congres met een onderwerp dat iedereen aangaat. Het doel is om werkgevers, beleidsmakers en de politiek te doordringen van de noodzaak van het totstandkomen van een goed en gezond ziekteverzuimbeleid, zodat arbodiensten die rol kunnen uitoefenen die hen is toebedeeld, n.l. die van een objectieve arbodienst. Iedereen kan zich hiervoor aanmelden.⁸⁹⁵

EVEN WARMLOPEN. FAILLISSEMENT DUTCH FINISH

De ABW zet zich in augustus goed op de kaart in Limburg door de media-aandacht rond het faillissement van Dutch Finish uit Kerkrade [maker van wollen kostuumstof, HT]

Voor de 3e keer verschijnt Okkes rubriek "Even warmlopen", waarin hij vertelt hoe zijn inwerkperiode als vakbondsbestuurder en beoogd opvolger van de bondsvoorzitter verloopt, ditmaal kruipt hij op 12 september in de pen. Op het moment ligt de situatie rond het faillissement van Dutch Finish in Kerkrade iedere dag op ons bord. Een faillissement is een ervaring die je als beginnend vakbondsman behoorlijk aangrijpt. Uit het oogpunt van hoe-leer-ik-het-vak een unieke les, maar vanuit menselijk standpunt iets dat je niet te vaak wilt meemaken.

Toch nog onverwacht kwam op dinsdag 29 augustus jl. de aankondiging van de directie dat het faillissement werd aangevraagd. De RegioVakbond ABW heeft meteen alle handen aan dek gebracht en bekeken hoe we het beste onze leden bij dit bedrijf konden helpen.

We zijn nu twee weken verder en kunnen een beetje de balans opmaken van onze acties. Veel leden zijn op kantoor geweest of hebben telefonisch contact opgenomen. We hebben vragen kunnen beantwoorden over het ontslag, de opzegtermijn; we hebben sollicitatiebrieven mee helpen schrijven. Sommige mensen hebben we ook letterlijk uit kunnen laten huilen en een beetje troost gegeven. De informatie-avond die we georganiseerd hadden in het gemeenschapshuis Terwinselen was een schoolvoorbeeld van hoe het moet: met een aantal ervaren collega's die goed voorbereid waren en op eigenlijk alle vragen konden antwoorden.

Een betrekkelijk nieuw fenomeen: onze internet-website is een spil geworden in de informatievoorziening: niet alleen voor leden, ook honderden geïnteresseerden, waaronder ook Arbeidsbureau en journalisten lieten zich uit de eerste hand elke dag informeren over de laatste stand van zaken.

Vanuit p.r.-oogpunt heeft de ABW het in deze zaak prima gedaan: gesprekken op L1-radio, interviews op L1-TV, nieuwsberichten in de kranten. Ben ik daar blij mee? Jazeker! Had ik het willen missen? Als kiespijn! Want als je alles weghaalt, hoe goed we denk ik onze leden ook bij het bedrijf gesteund hebben en nog steunen: de kern van de zaak is dat een paar honderd man zonder werk zit.

Zie ik ook lichtpuntjes? Ja, de arbeidsmarkt is op dit moment in ons voordeel: heel veel bedrijven zoeken personeel. Tot op deze dag melden zich iedere dag nieuwe werkgevers. Da's mooi en wij zijn blij met ieder lid en iedere werknemer die een nieuwe baan vindt. Maar aan het eind van de dag zal er ook een groep overblijven die moeilijk of zelfs helemaal niet meer aan werk zal komen.

De uiteindelijke les die ik uit deze situatie dan ook geleerd heb is, dat de RegioVakbond ABW en al haar collega-vakbonden zich tot het uiterste zullen moeten blijven inspannen om situaties als bij Dutch Finish niet te laten gebeuren. Natuurlijk heb je dat, ook als vakbond, niet altijd in de hand. Maar het zal onze opdracht zijn om de druk op bedrijven en werkgevers om te zorgen voor goed management en goede zorg voor het personeel zo hoog mogelijk te houden.⁸⁹⁶

EERSTE KENNISMAKING MET ELLEN KEULEN

Het hoofdbestuur heeft in een extra vergadering van 18 juli jl. besloten om Ellen Keullen per 15 augustus 2000 aan te stellen als vakbondsbestuurder juridische ledenservice ter versterking van de afdeling individuele belangenbehartiging. Ook zal zij enkele meer algemene bestuurswerkzaamheden gaan verrichten.⁸⁹⁷

⁸⁹⁵ Vizier 2000-06

⁸⁹⁶ Vizier 2000-06

⁸⁹⁷ Vizier 2000-06

VEEL BELANGSTELLING VOOR CONGRES OVER ARBODIENSTEN

Het te behandelen onderwerp van het tweede congres dat de ABW hield, leeft bij mensen. zo bleek uit de opkomst. De grote zaal van Auberge De Rousch in Heerlen zat bijna propvol. Zo'n 150 mensen waren op het congres afgekomen. En daarbij ging het niet alleen om leden van de ABW, er waren ook veel "vreemde" gezichten in de zaal.

In het eerste gedeelte kwamen drie deskundigen, die met arbodiensten te maken hadden, uitgebreid aan het woord. Na het eerste deel concludeerde onze voorzitter, dat er veel te weinig over mensen op de werkvloer was gesproken. Directies zouden mensen moeten kosten net als machines of auto's. Het draait om het budget en de politieke wil.

Tijdens het tweede gedeelte kon men actief meediscussiëren over de rol van de Arbodiensten. Die is niet onomstreden, zo bleek zowel tijdens de discussie als uit de woorden van de inleiders.

Aan het eind van het congres kon geconcludeerd worden dat uitvoeringsinstanties denken dat ze, na een groot aantal opstartproblemen de afgelopen jaren, nu op de goede weg zijn. De plaats die ze innemen en de verantwoordelijkheden die ze hebben, worden steeds duidelijker. Werknemers die met hen in aanraking komen, lopen echter nog steeds tegen problemen aan. Dat is enerzijds een gevolg van de wettelijke regels die er zijn en waar soms halsstarrig aan wordt vastgehouden, anderzijds ontbreekt het nog te vaak aan goede communicatie tussen alle betrokkenen. Niet alleen de directies, Arbodiensten en uitvoeringsinstanties hebben daarin te maken. Ook werknemer zelf moeten zich inspannen om de knelpunten die er zijn mee op te lossen. Want daar waar dat laatste gebeurd is, heerst er over het algemeen tevredenheid. Het gaat om investeren in de toekomst. Werknemers innemmers vertegenwoordigen het belangrijkste kapitaal in een onderneming.⁸⁹⁸

WARMLOPEN. DSM

In zijn rubriek "Warmlopen" bericht Okke zijn vuurdoop, werkwijze- en ervaring nopens het DSM--overleg en de op handen zijnde overname van het DSM-dossier van de huidige voorzitter.⁸⁹⁹

TROONREDE - NABESCHOUWINGEN

Nabeschouwing. Welvaart in Nederland, maar dan welvoor iedereen.

Het gaat onveranderd goed in Nederland. Dat was de boodschap die het kabinet op Prinsjesdag aars Nederland bekend maakte. Eigenlijk hadden we daar de toespraak van de koningin niet voor nodig: wie om zich heen kijkt, ziet dat het goed gaat: winkels met luxe goederen, grote huizen, "dikke" auto's, mensen kunnen zich wat veroorloven.

Die medaille heeft ook een andere kant; de kloof tussen welvarenden en mensen die het niet zijn, wordt ook groter. Want er is nog steeds een aanzienlijke groep Nederlanders, die het helemaal niet zo goed heeft.

Ook op ons eigen spreekuur van de bond zien we die mensen. We zien hun uitkeringspecificatie, we zien hun "kleine pensioentjes", we zien de stille armoede die er soms heerst. Het beeld van het rijke Nederland heeft dus op zijn minst een nuancering nodig.

Juist nu is het tijd om meer mensen van de toenemende welvaart te laten profiteren. Laten we dus geen plannen (opnieuw) lanceren om de koppeling tussen lonen en uitkeringen los te laten. Extra geld moet ten gunste komen van die groepen die aan de onderkant van de samenleving verkeren. Dat is ware solidariteit zoals we dat ook vanuit ons vakbondsverleden kennen. Juist nu moeten we de solidariteit opnieuw beleven.

Waar kunnen de meevallers volgens ons nog meer naar toe? Het zou goed zijn om de collectieve sector te versterken: de gezondheidszorg, het onderwijs. Pak het probleem van de wachtlijsten eens goed aan en zorg voor goede arbeidsvoorwaarden voor de medewerkers in de zorg.

Maak keuzes voor kwaliteit in het onderwijs: het is schrikbarend wat nu op scholen gebeurt. Leegstand, naar huis gestuurde klassen, ouderwetse computers. Juist ook onderwijs waar uiteindelijk de toekomst van ons land in "geboren" wordt, moet hogere prioriteit hebben.

Maar ook scholing voor werknemers: in de snel veranderende arbeidsmarkt is het toverwoord "employability": hetgeen zoveel betekent als het vermogen om je sociale en werkvaardigheden te ontwikkelen. Dat is prima, maar geef werknemers dan ook de kans zich te laten scholen: overheid en werkgever/werknemers kunnen hier door gezamenlijk afspraken te maken een goede slag slaan.

Op enig moment krijgen we te maken met de Wet Gesubsidieerde Arbeid: een groot aantal regelingen, zoals de Wet REA, WIW, maar ook de SW wordt dan "bij elkaar geveegd". De RegioVakbond ABW vindt dat met grote voorrang goed gekeken moet worden naar de aanpak van de verschillende groepen die met deze vorm van arbeid te maken

⁸⁹⁸ Vizier 2000-07

⁸⁹⁹ Vizier 2000-07

heeft. De arbeidsmarkt biedt kansen, ook voor mensen die in het verleden minder kansen op die markt hadden. Laten we achterstandsgroepen niet "doodknuffelen", maar met hun eigen verantwoordelijkheid en goede ideeën over hoe de sluitende aanpak gerealiseerd moet worden, komen tot een situatie waarin minder mensen langs de kant staan. Laten de beleidsmakers daar hun goed geld voor gebruiken. Zo zouden de speerpunten voor de RegioVakbond ABW in het kabinetsbeleid dus kunnen zijn: armoedebestrijding, een rechtvaardiger verdeling van de welvaart, geld en aandacht voor onderwijs en arbeid. Welvaart in Nederland, maar dan wel voor iedereen!⁹⁰⁰

Nabeschouwing. Troonrede. De overheid moet eens in de spiegel kijken

Evenals verleden jaar mogen we melden dat het economisch en financieel goed gaat in Nederland. De bedrijfswinsten stijgen met miljoenen en voor de grotere met miljarden. Al snel dient zich dan de vraag aan, gaat het nu met alles goed in Nederland, zoals de onderwerpen waar we het vorig jaar ook over gehad hebben:

- De gezondheidszorg
- Veiligheid op straat
- Criminaliteitsbestrijding
- Normvervaging
- Wet voorziening gehandicapten
- WAO-problematiek

Gezondheidszorg

Al enkele jaren wordt door de overheid beloofd dat er maatregelen komen om de wachtlijsten in de gezondheidszorg weg te nemen. Wanneer we de situatie op dit moment beoordelen, komen we al snel tot de ontdekking dat deze nog steeds zeer slecht is. Derhalve mag dan ook worden vastgesteld dat hierin een falend beleid is gevoerd.

Veiligheid op straat

Met de veiligheid op straat is het niet beter gesteld. Berovingen en geweld op straat zijn nog steeds aan de orde van de dag. Ouderen durven 's avonds nauwelijks nog naar buiten en ook steeds meer jongeren hebben hier problemen mee. Het gevaar wat hierin schuilt is, dat mensen denken dat hier niets tegen te doen is; dus zwijgen ze en blijven ze thuis.

Criminaliteitsbestrijding

Bij de aanvang van het paarse kabinet was een van de speerpunten, de criminaliteit te bestrijden mede door middel van goed op-geleide agenten. Buiten het feit dat de regering in Limburg het politiecorps wil inkrimpen, wordt ook de kwaliteit niet meer op nummer één geplaatst. Er wordt meer gekeken naar een afspiegeling van de maatschappij. Dit is op zich niet erg, maar zorg dan wel dat er ook voldoende kwaliteit in diverse opzichten aanwezig is. Ook dient de politie te worden voorzien van goede gereedschappen en instrumenten waardoor men respect afdwingt en ook respect krijgt. De politie zelf kan hierin uiteraard door juist en effectief optreden ook een grote rol vervullen.

Normvervaging

Normvervaging is een woord wat je regelmatig hoort, maar waar eigenlijk weinig mee gebeurt. De overheid heeft hier vaak de mond van vol, en beseft waarschijnlijk niet dat het met name de overheid zelf is die aangever is van de normvervaging. De overheid maakt wetten en zodra een aantal inwoners het hier niet mee eens is, wordt aan de noodrem getrokken en wordt het zogenaamde gedoogbeleid op de samenleving losgelaten. Een beleid dat alleen in ons land wordt gepropageerd, en in feite niets anders wil zeggen dan: het mag niet, maar we doen net alsof we niets zien. Dat je daarmee de rechtspraak in beginsel al ondermijnt, behoeft geen betoog.

Normvervaging begint met kleine onjuiste zaken te gedogen. Dit noemt men met andere woorden ook wel tolerantie. Maar tolerantie leidt al vrij snel tot onverschilligheid en daarmee ook tot normvervaging. De overheid heeft hierin dan ook een belangrijke verantwoordelijke taak.

Wet Voorziening Gehandicapten (WVG)

De uitvoering van de WVG is enkele jaren geleden door de overheid bij de Gemeenten neergelegd. Met daarbij de uitbreiding van het potentiële bestand de "65-plussers". Op zich geen slechte gedachte, ware het niet dat de geldbuidel hetzelfde bleef als voorheen. Tevens is de overheid onvoldoende nagegaan of de diverse gemeenten voldoende waren uitgerust om deze klus te klaren.

---

⁹⁰⁰ Vizier 2000-07

We moeten nu dan ook vaststellen, dat een aantal aspecten van de WVG inmiddels verworden zijn tot een grote pijnhoop. Koploper hierin is het vervoer van gehandicapten. In de nieuwe aanpak in onze regio wordt het zo, dat iedereen van dit vervoer gebruik mag maken of je nu gehandicapt bent of niet. Dat hier de echte gehandicapte de dupe van gaat worden zal duidelijk zijn. Dit is het gevolg van een ondeskundig beleid, waar de rijksoverheid mede schuld aan is.

WAO-problematiek

De WAO-problematiek is reeds vele jaren niet alleen onderwerp van gesprek, maar tevens ook een probleem waar niemand in de politiek de vingers aan wil branden, omdat het zeer gevoelig ligt. De verschillende partijen gooien elkaar de bal toe, maar niemand wil hem opvangen want anders gaan er net als met zoveel andere zaken veel stemmen verloren.

De grootste leverancier van arbeidsongeschikten is overigens diezelfde overheid. In de meeste gevallen betreft het hier psychische oorzaken. Hoe zou dat nu toch komen? Laten we eens een poging doen en kijken naar een tweetal groeperingen.

** Onderwijs*

Veel leerkrachten melden zich ziek en worden arbeidsongeschikt. Een van de oorzaken zou kunnen zijn het tekort aan leraren vanwege het feit dat er geen respect meer is voor de (zoals het vroeger genoemd werd) de meester, waardoor het vak tot grote frustraties leidt. Zou dit dan toch te maken kunnen hebben met normvervaging?

** Politie*

Ook de politie is hetzelfde lot beschoren. Wie heeft er nog respect voor de politie? Wanneer de politie zich gaat bemoeien met ongeregelheden, wordt ze vaker aangevallen door de zogenaamde normale samenleving. Onze strafrechters doen er vaak nog een schepje bovenop door de politie die de orde wil handhaven in het ongelijk te stellen, omdat een slimme advocaat een vormfout heeft ontdekt. Welke zichzelf respecterende politieman wordt hier niet ziek van? Ook dit heeft te maken met normvervaging en ook hierin heeft de regering een belangrijke taak.

Samenvattend kan gesteld worden dat het te gek voor woorden is dat er in een zo welvarend en verzorgend land als het onze, zoveel arbeidsongeschikten zijn.

Laat de regering de problematiek aanpakken waar hij ook ligt, en niet met allerhande schijnmaatregelen komen. Nu het economisch zo goed gaat heeft men toch de ruimte om daar energie in te steken!⁹⁰¹

Nabeschouwing Troonrede .... Zo op het oog gaat het goed in Nederland...

Nederland verkeert economisch gezien in blakende gezondheid, zo op het oog. Reeds maanden voor de presentatie van de begroting voor het jaar 2001, op prinsjesdag, was al bekend dat het in Nederland, economisch gezien, uitstekend floreerde. De ene miljarden-meevaller was nog niet verwerkt, of er werd alweer gewag gemaakt van een nieuwe meevaller. Vandaar dat in de loop van het jaar al diverse extra uitgaven zijn gedaan. Maar is Nederland wel zo gezond?

De GEZONDHEIDSZORG kampt niet grote problemen. Duizenden patiënten welke nodig geholpen moeten worden, staan in alle sectoren op wachtlijsten. Patiënten welke opgenomen zijn in een ziekenhuis voor een operatie krijgen plotseling te horen "u mag naar huis, want het budget is op". Ziekenhuisafdelingen worden gesloten, omdat er geen adequaat verplegend personeel is.

Het gaat goed in 'Nederland, zo op het oog!!

Het ONDERWIJS wordt stelselmatig bestookt met nieuwe plannen. De uitvoering houdt het niet meer bij. Regelmatig worden kinderen naar huis gestuurd omdat er geen leerkracht beschikbaar is. Er zijn zelfs al procedures aangespannen de schoolweek terug te brengen tot vier dagen.

Het gaat goed in Nederland, zo op het oog!

De VEILIGHEID op straat, waar alle burgers toch belang bij hebben, krijgt onvoldoende aandacht. Oproepen aan politie voor ondersteuning of aandacht wordt afgedaan met de opmerking "helaas kunnen wij u niet van dienst zijn wegens gebrek aan mankracht". Daarbovenop moet Limburg ook nog zo'n 400 agenten afstaan. Aangifte van diefstal en afhandeling van aanrijdingen zonder letselschade wordt vaak niet behandeld.

Het gaat goed in Nederland, zo op het oog!

BEZUINIGING. In de jaren tachtig en begin jaren negentig, u weet het "no nonsens kabinet", werd op alle sectoren bezuinigd bij het leven. De weerslag daarvan krijgen nu te verwerken. Maar houdt moed.

Het gaat goed in Nederland, zo op het oog!

⁹⁰¹ Vizier 2000-07

EXTRA GELD? Tijdens de begrotingspresentatie werd door het kabinet voor 14,8 miljard toegezegd aan de publieke sector: Gezondheidszorg, Onderwijs, Veiligheid, Infrastructuur e.d. Opmerkelijk was overigens dat er voor Limburg voor de infrastructuur geen gulden beschikbaar was. Naar de mening van de politieke partijen was dit nog niet voldoende en zij wisten tijdens de debatten nog vele miljoenen los te peuteren. Naar onze mening was dit reeds ingecalculeerd. Niemand in de Kamer maakt zich druk of die miljarden adequaat besteed kunnen worden. Maar geld toezeggen en de bestaande systematiek handhaven brengt geen oplossing. De onbeschrijflijke bureaucratie en organisatieproblemen slokken immers het merendeel de financiële middelen op. De daadwerkelijke realisatie van "meer handen aan het bed! Meer leerkrachten voor de klas! Meer blauw op straat!" wordt helaas niet zichtbaar gemaakt. Honderden, misschien wel duizenden ambtenaren zitten plannen te maken welke in de praktijk niet uitvoerbaar zijn. In alle publieke sectoren worden steeds meer managers aangesteld, die steeds meer vergaderen, overleggen, bespreken en administreren zonder dat er echte vooruitgang geboekt. Dit alles gaat ten koste van de beschikbare financiële middelen. Iedereen eet mee uit de goed gevulde ruif. Een thuiszorghulp heeft bijvoorbeeld slechts 30 minuten beschikbaar om de patiënt te helpen, maar moet minstens 10 minuten hiervan aan de administratie besteden. In de andere sectoren is het al niet beter.
Maar het gaat goed in Nederland, zo op het oog!

NIEUW BELASTINGSTELSEL. Hoe pakt een en ander uit voor de gewone burger in 2001? Zoals u allen bekend is, gaat het netto-inkomen in verband met het nieuwe belastingstelsel, erop vooruit. Natuurlijk voor de hogere inkomens stukken meer dan

voor Jan Modaal en nog minder voor de uitkeringsgerechtigden.

Helaas hebben wij tijdens de debatten in de kamer niemand horen spreken de hogere lasten welke ons te wachten staan. Op de eerste plaats wordt overal de inflatiecorrectie op toegepast, daarnaast gaan de prijzen omhoog vanwege de dure olieprijs. Vervolgens wordt de BTW van 17,5% naar 19% verhoogd. De eco-belasting op gas, water en licht gaat omhoog en daarbovenop komt nog eens hogere BTW.

Wanneer U zich in januari 2001, bij het ontvangen van het eerste salaris op basis van het nieuwe belastingstelsel rijk gaat rekenen, komt u bedrogen uit. In alle maanden van het nieuwe jaar zult u ontdekken dat met de ene hand gegeven wordt en met de andere arm weer weggenomen wordt.

*Het gaat goed in Nederland, zo op het oog!*⁹⁰²

WAO OPNIEUW IN HET NAUW, EEN ONZINNIG NIEUW VOORSTEL

Alhoewel de WAO sedert 1993 steeds in de belangstelling heeft gestaan van de overheid én er diverse bezuinigingsoperaties zijn uitgevoerd, worden de WAO en WW op dit moment weer ernstig bedreigd. Er moet volgens de overheid nog meer versoberd worden, omdat alle voorgaande maatregelen niet het beoogde resultaat hebben opgeleverd, namelijk minder mensen in de WAO.

In 1993 was de grens van 1 miljoen mensen in de WAO bijna bereikt. Alles werd toen uit de kast gehaald om dat aantal naar beneden bij te stellen. Het WAO-gat werd geïntroduceerd, maar slim als de werknemers en de vakbonden zijn werd dit gat weer grotendeels gedicht door aanpassingen in de CAO. Herkeuringen leverden nauwelijks een verlaging in de aantallen op, wel werd een aantal betrokkenen geconfronteerd met een lager uitkeringspercentage. De andere nieuwe normstelling was: wat voor arbeid kan betrokkene, gezien zijn handicap, wél nog verrichten? De normstelling van vroeger nl., wat kan betrokkene, gezien zijn opleiding en handicap niet meer verrichten, droeg nauwelijks bij tot de realisatie van een vermindering van het aantal WAOers. Tegenwoordig hebben veel gedeeltelijk arbeidsongeschikten een aangepaste baan in het bedrijfs- of beroepsleven. Het totale bestand van WAO-gerechtigden beweegt zich nog steeds in de buurt van de 1 miljoen. Dit was dan ook de aanleiding voor het kabinet om via Staatssecretaris Hoogervorst van Sociale Zaken een nieuw versoberingsplan te presenteren.

Wat houdt dit versoberingsplan in grote lijnen in?

Om in aanmerking te komen voor een WAO-uitkering van 70% van het laatste loon, moet in de toekomst 15 jaar gewerkt zijn. Je hebt dan slechts een half jaar recht op een uitkering van 70%, Daarna volgt een basisuitkering (minimumloon).

De leeftijdsgrens welke nu nog gehanteerd wordt, wordt gewijzigd in jaren arbeidsverleden, Het Kabinet wil het jaar 1995 als peiljaar hanteren, daar sinds dat jaar voor alle werknemers wordt bijgehouden waar zij werken en tegen welk loon. Voor elke 5 jaar meer arbeidsverleden dan de aanvangsnorm van 15 jaar, heb je recht op een halfjaar langer op basis van 70% van het laatst verdiende loon.

---

⁹⁰² Vizier 2000-07

Dit betekent dat je eerst na 40 arbeidsjaren recht hebt op de maximale periode WAO-uitkering op basis van 70% van het laatste loon. Eenieder die niet aan de gestelde voorwaarden voldoet, ontvangt een basisuitkering plus mogelijk een aanvulling. De basisuitkering is gebaseerd op het minimumloon. De aanvulling welke thans nog berekend wordt op basis van de leeftijd, wordt in het nieuwe systeem berekend op basis van het arbeidsverleden. Ook voor de WW stelt het Kabinet een vergelijkbare wijziging voor. Wie (op dit ogenblik) bij ontslag van de laatste 5 jaar 4 jaar gewerkt heeft, krijgt nu 70% van zijn laatst verdiende loon. De duur van de uitkering is eveneens afhankelijk van de leeftijd.

In het voorliggende conceptvoorstel wordt de leeftijd gewijzigd in gewerkte jaren. Wanneer er geen recht meer bestaat op een WW-uitkering, is het nog maar de vraag of er recht bestaat op een bijstandsuitkering, Dit is geheel afhankelijk van de persoonlijke omstandigheden. Iedereen met een beperkt arbeidsverleden, zoals herintredende vrouwen en anderen die om welke reden dan ook pas later aan de slag kunnen, worden door dit voorstel ernstig gedupeerd wanneer zij ooit een beroep moeten doen op de WW of WAO.

Hopelijk schrikt eenieder wakker van het aangekondigde onheil en zullen ook een aantal politieke partijen hun verantwoording in deze nemen. Den Haag zou bijvoorbeeld werkgeversmeer moeten houden aan hun verplichtingen inzake preventie en reïntegratie, waardoor er zeker minder mensen in de WAO) terecht zullen komen. Pas dan wordt het WAO-probleem bij de wortel aangepakt.⁹⁰³

CAO NIEUWS LICOM

Op maandag 23 oktober jl. zijn de CAO-onderhandelingen voor de niet-SW-ers die bij Licom werken gestart. Namens de Regio Vakbond ABW voert bondsvoorzitter Leo Noy de onderhandelingen. Hij wordt bijgestaan door het ABW-delegatielid Walter van den Heuvel, met als plaatsvervanger Jo Meulenberg.

Tijdens een ledenvergadering op 16 oktober jl. is de voorstellingsbrief vastgesteld, zoals deze namens de leden aan de directie is gepresenteerd. Ook nadat de bonden hun voorstellen op 23-10 jl. nog eens nader toegelicht hadden, heeft de Licom-directie zich beperkt tot het stellen van enkele vragen en zich verder onthouden van een inhoudelijke reactie. Wel verwachten wij in de loop van november een eerste schriftelijke reactie en vervolgens gaan de onderhandelingen pas verder op maandag 18 december a.s.⁹⁰⁴

VIZIERHELPERS

Ons lijfblad Vizier wordt, met name tijdens het verzendklaar maken, behalve door de dames van het secretariaat, door een vast team van vrijwilligers-ABW-leden uitgevoerd. Ook dat mag vermeld worden en zij worden nu in het zonnetje gezet.⁹⁰⁵

2001

DE REGIOVAKBOND ABW KAN GEZOND VERDER

Zijn persoonlijke missie is bijna voltooid. De doelstelling ruimschoots gehaald. Bondsvoorzitter Leo Noy heeft de RegioVakbond ABW gezond over een aantal drempels geholpen. Overigens met zijn collega-dagelijks bestuurders, alle overige collegals, hoofdbestuurders en kaderleden! Tijd voor een terugblik naar de de man die vijftien jaar aan het hoofd stond van de ABW. Een afscheidsinterview.

“Mijn karwei zit er bijna op.” De realiteit wint het van het gevoel. Natuurlijk heeft Leo Noy (59) er zelf voor gekozen om per 1 april 2001 gebruik te maken van de vervroegde uittredingsregeling voor werknemers van de RegioVakbond ABW, maar de afgelopen tijd heeft hij zich amper kunnen voorbereiden op zijn vertrek. „Als ik mijn familie en vrienden vertel dat ik elke dag nog volop in touw ben, verklaren ze me voor gek. Maar voor afbouwen was gewoonweg geen tijd”. Een beter voorbeeld is niet te geven. Noy heeft, amper vier maanden voor zijn afscheid maar liefst drie ruimten van het bondskantoor in gebruik. Niet alleen zijn ruime werkkamer, die bomvol ligt met kilo's papier, keurig gestapeld en doorgaans bij elkaar gehouden middels plastic mappen, puilt uit. Zelfs de spreekkamer waar hij naar is uitgeweken voor zijn afscheidsinterview biedt dezelfde aanblik, al hebben de stapels papier nog niet de hoogte bereikt van die in zijn werkkamer. Toch is het hele afgelopen jaar beheerst door het proces van weggaan, verzekert hij. Het vertrek van vakbondsbestuurder Walter Kunstek heeft daar een extra dimensie aan gegeven. „Een jaar geleden wist ik wat me te wachten stond. Wie mijn beoogd opvolger zou worden, was was in een vroegtijdig stadium bekend”. Okke Verstrenge kwam op 1 april 2000 en een erg intensief proces van inwerken ging van start.

⁹⁰³ Vizier 2000-07

⁹⁰⁴ Vizier 2000-07

⁹⁰⁵ Vizier 2000-07

Het takenpakket van de voorzitter is zeer uitgebreid: bedrijvenwerk, spreekuur, pr-activiteiten, schrijven voor Vizeer, het leiden van vergaderingen en je ontplooiën als voorzitter, als boegbeeld van de organisatie, zowel intern als extern. Kortom, daar hadden we onze handen aan vol!. Omdat we echter bijna driekwart jaar een bedrijvenwerker misten, kwam dat werk er ook nog bij. Sinds de komst van Ellen Keulen in augustus jl. neemt de druk gelukkig af. Zij heeft steeds minder begeleiding nodig. Bovendien hebben we zojuist in het Hoofdbestuur besloten een nieuwe vakbondsbestuurder voor het bedrijvenwerk aan te nemen, zodat de personele bezetting van de bond weer op peil is". Noy heeft echter niet geleden onder de extra werkdruk. Sterker nog, als het ware automatisch kreeg de voorzitter het takenpakket van Kunstek er ook nog eens bij en genoot daarvan. „Plotseling moet je CAO's afsluiten bij bedrijven die je nauwelijks kent. Dat zijn fantastische uitdagingen. Dan geniet ik, vind het geweldig dat ik op mijn 59e nog eens iets nieuws kon gaan doen". Ook voor Okke is het, volgens Noy, daardoor een boeiend leerjaar geworden, want gaandeweg heeft hij het bedrijvenwerk mee gestalte kunnen geven.

Van afbouwen is dus in zijn geheel nog geen sprake. Dat zal de komende drie maanden er ook niet meer van komen. „Pas op 1 april, als ik officieel afscheid heb genomen, begint het opruimen". Dan zullen 15 jaar RegioVakbond ABW door zijn handen gaan. Stapels papier, stapels herinneringen. Hij pakte in 1986 de voorzittershamer op met de bedoeling om de ABW als een zelfstandige, onafhankelijke en vooral gezonde vakbond over de drempel van de nieuwe eeuw te tillen. Nu kan hij constateren dat deze missie geslaagd is. „Dat geeft een trots, blij en dankbaar gevoel en tegelijkertijd is er een beetje opluchting". En wat meer is: „De vooruitzichten zijn ook goed. Ik laat een solide basis achter, een financieel gezonde organisatie, een jong team, een bond die stevig op de kaart staat in vakbondsland, een gerespecteerde partner waar rekening mee gehouden wordt. Een bond die een goed product heeft, waarmee ze zich kan onderscheiden t.o.v. andere vakbonden! Het nog steeds groeiend aantal leden bewijst dat".

Tegelijkertijd is vooral de voor de leden betaalbare individuele belangenbehartiging voor de bond ontzettend kostbaar. „Daardoor moesten we soms toveren met onze middelen, heeft het heel lang geduurd voordat we een extra bestuurder konden aantrekken". Maar nimmer heeft hij spijt gehad dat de bond onder zijn voorzitterschap zo de nadruk gelegd heeft op het individu. Niet voor niets stijgt ons ledental nog steeds, waar dat van andere bonden een gestage daling laat zien.

Bovendien bezorgt het opkomen voor de medemens hem nog altijd een goed gevoel. „Zodra ik via de telefoon een hulpverzoek krijg en het onrecht ruik, begint de adrenaline door mijn aderen te gieren". Noy weet dan van geen ophouden. Knokken tegen de bureaucratie, onwillende instanties, arrogantie en dikdoenerij. „Elke keer als ik ze op de knieën weet te krijgen, geniet ik enorm". Duizenden hoogtepuntjes heeft hij op die manier beleefd de afgelopen vijftien jaar. „Het is toch fantastisch om mensen te mogen helpen. Dat ze hun sores aan je toevertrouwen".

Is de individuele belangenbehartiging zijn stokpaardje, Noy kan net zo goed genieten van een goede CAO, van het werk dat een team van mensen daarin gestoken heeft en dat uiteindelijk tot resultaat leidt. Teamgeest heeft altijd hoog zijn vaandel gestaan. „Daarom ben ik dankbaar dat ik vijftien jaar lang in een informele, positieve sfeer heb moeten werken, met mensen die alles uit de kast halen voor de bond, voor hun bond. Ik heb in die jaren echt het beste uit hen gekregen". Hij constateert vervolgens met plezier dat na zijn vertrek alleen nog maar veertigers, dertigers en twintigers bij de bond werken. Mensen die door de bond zelf zijn opgeleid volgens de ABW-formule: respect voor mensen, elk probleem serieus nemen, korte lijnen. Geen loketten.

De jaarlijks terugkerende gebeurtenissen bij de bond -voor de buitenstaander schijnlijk niet meer dan verplichte nummertjes- heeft hij als fantastische hoogpunten ervaren. „De jubilarishuldiging bijvoorbeeld, dat is voor mij een juweeltje. Daar komt de echte solidariteitsgedachte van een vakbond boven drijven. Mensen die 25, 40 of 50 jaar lid zijn. Dat raakte me, het raakt me ook dat het de leden zelf iets doet". Ook een goede speech, een toespraak in de kantine van een bedrijf waar problemen zijn, een geslaagde Algemene Vergadering of, zoals de laatste jaren gebeurd, een goed congres, is voor Noy niet te versmaden.

Maar vijftien jaar ABW is niet alleen maar vreugde geweest. Ergernis sloeg toe op de momenten dat hij er niet in slaagde de bureaucratie te doorbreken. „Dan moest ik mensen teleurstellen en dat doet pijn". Ook het continue gevecht tegen de directeur of aandeelhouder die machines belangrijker vindt dan mensen, en dan nog liever de zaak failliet laat gaan om vervolgens met hetzelfde materiaal en veel minder werknemers een doorstart te maken, heeft hij als onprettig ervaren. Midden jaren negentig heeft Noy leiding gegeven aan een groot aantal acties en stakingen

in de Sociale Werkvoorziening en de Metaal. Dat was spectaculair en wellicht te betitelen als echt vakbondswerk, maar hij wil het vanwege de aanleiding beslist geen hoogtepunt noemen.

En dan is er natuurlijk de silicose-kwestie, die een groot deel van zijn voorzitterschap prominent op de bondsagenda geprikt heeft. "Mij is duidelijk: Dit had nooit zo mogen gebeuren. De ereschuld is absoluut niet ingelost. De helft de mensen staat met lege handen. Dat is bitter". De kleine glimlach die voortdurend om zijn lippen speelt, is spoorlags verdwenen. "De hele zaak is een historische blunder van jewelste". Na de eerste intake-gesprekken die hij zelf deed heeft vooral advocaat Frans Bronneberg zich namens de bond op een voortreffelijke wijze voor deze zaak ingezet. Hij heeft er in juridische zin alles uitgehaald wat mogelijk was. Dat neemt niet weg dat Noy de gang van zaken een enorme teleurstelling vindt. Vorige maand presenteerde de Stichting Silicose Oud-mijnwerkers het eindrapport. "Nee, ik ben er niet naartoe gegaan. En toen ik op TV een verslag zag, kon ik gelukkig bij niemand een blij gezicht ontdekken. Terecht, want deze afloop verdient geen blijdschap". De ABW kan zichzelf echter niet verwijten dat ze te weinig gedaan hebben, vindt Noy. "We hebben alles uit de kast gehaald wat maar mogelijk was. Logisch, want alleen op die manier konden we iets -misschien wel het laatste- doen voor de mensen die de bond mede hebben opgericht".

Ook de maatschappelijke ontwikkelingen en dan met name de toenemende individualisering van de maatschappij, stemmen Noy niet vrolijk. "Ik heb daar heel veel probemen mee gehad", bekent hij. "Vooral toen die trend de kop opstak. Ik heb me er nu deels bij meergelegd en onderken dat die individualisering voorlopig doorgaat. En nu zie ik ook het positieve ervan. Je moet goed voor jezelf zorgen, anders red je het niet. Dat wil zeggen dat mensen in deze tijd gedwongen worden zich te ontplooien, ze moeten flexibiliteit tonen en voor zichzelf opkomen. Ook daar is voor de vakbonden een taak weggelegd. Die kunnen iemand daarbij helpen".

Vakbondsman als hij is, heeft Noy de afgelopen jaren zijn ergernis over de houding van directies, niet onder stoelen of banken gestoken. Hij kan het niet nalaten hen vlak voor zijn afscheid nog eens terecht te wijzen. "Er schijnt eindelijk wat verstand door te dringen in de directiekamers", heeft hij vastgesteld. „Dat heeft te maken met de krapte op de arbeidsmarkt. Vertwijfeld vragen directeuren zich af hoe ze het bestaande personeel kunnen vasthouden en daarnaast nog nieuwe medewerkers kunnen contracteren. Ze nemen plotseling hun verantwoordelijkheid als het gaat om scholing en zorgtaken. Tonen betrokkenheid. Dat lijkt een goede zaak en dat is het ook, maar pas op! Hier is volgens mij sprake van een gigantisch korte termijn denken. Zodra de economie het toelaat gaan ze weer op de oude voet verder".

De vakbondsman in hart en nieren spreekt. De waarschuwend vinger richting politiek wordt geheven. Zoals wel vaker gebeurde, de afgelopen vijftien jaar. Het kabinet kreeg dan een brief waarin Noy namens de leden zijn zorgen uitte over een maatschappelijke ontwikkeling. Nog steeds kan Den Haag in zijn ogen weinig goeds doen. Daar gaat het meestal over statistieken, te weinig over mensen. Vooral de houding van de tegenwoordige minister president - voorheen een prominent vakbondsman- is hem in het verkeerde keelgat geschoten. „De marktwerking is veel te ver doorgesloten. We zouden nu weer lonen moeten matigen om zorg en onderwijs te kunnen verbeteren. Dat zijn echter exclusieve overheidstaken, die niet door werkgevers en werknemers betaald moeten worden, maar gewoon van onze belastingcenten. Paars zit al veel te lang in de regeringszetels en heeft alle kansen die het kreeg om mensen van de ene naar de andere kant van de armoedespiraal te krijgen, faliekant gemist".

Natuurlijk zal Leo Noy zich na 1 april ook nog over dit soort zaken druk blijven maken. Toch is hij zich ervan bewust dat de betrokkenheid dan iets minder wordt. „De mensen, de drukte, de spanning, de uitdagingen die iedere dag voor liet oprapen liggen ga ik missen", weet hij nu al. Ook het feit dat hij vijftien jaar lang het boegbeeld was van de ABW, aan de top stond, met de top van het Nederlandse bedrijfsleven aan tafel zat, is dan voorbij. "Dat soort zaken heeft mij voldoening gegeven. Het streelde me. Iedereen heeft toch een zekere mate van ijdelheid. Ook ik. Dat kan ik niet ontkennen".

Noy maakt bewust een nieuwe start. Belangrijk vindt hij het, dat hij niet meer geleefd wordt door zijn agenda. Hij sluit niet uit dat hij -op projectbasis- als adviseur nog werkzaamheden gaat verrichten voor de ABW. "Als ze me vragen, ten-minste".

Nog eenmaal kijkt hij terug op vijftien jaar voorzitterschap, dat hij zo samenvat: "Het was een boeiende, dankbare tijd. Ik heb me als voorzitter van de RegioVakbond ABW ontzettend kunnen ontplooien, heb veel van mezelf gegeven maar ook veel teruggekregen. Dag in, dag uit. Het waren best tropenjaren".⁹⁰⁶

---

⁹⁰⁶ Vizier 2001-01

ONTSLAGSYSTEEM OP DE HELLING

In Nederland ontvangen het Arbeidsbureau en de Kantonrechter samen jaarlijks circa 80.000 ontslagaanvragen. De werkgever kan immers twee wegen bewandelen. Een ontslagaanvraag wordt ingediend bij het Arbeidsbureau en de stukken worden dan vooraf getoetst. De werkgever kan ook de ontslagaanvraag indienen bij de Kantonrechter, wat veelal een snellere procedure is. Met betrekking tot de ontslagaanvraag bestaat er dus een keuze in de route die kan worden gevolgd. Dit wordt het zogenaamde duaal ontslagstelsel genoemd.

In 1999 is een commissie ingesteld die op 15 november het rapport (afscheid van het duale ontslagrecht heeft gepresenteerd. Het betreft hier een nieuwe poging van het Kabinet om het ontslagstelsel te wijzigen. Sedert de jaren '60 zijn diverse pogingen door de regering gedaan tot een ander ontslagstelsel te komen. De sociale partners hebben echter nimmer in dit verband een compromis kunnen bereiken.

Op dit moment heeft Nederland als enig land in Europa nog een zogenaamde preventieve ontslagtoets. Dit betekent dat de rechter of het Arbeidsbureau vooraf een ontslag toetst. De commissie, o.l.v. hoogleraar Sociaal Recht en oud-D66-minister Max Rood, is van mening dat Nederland hiermee in Europa ver achter ter loopt. Italië, Frankrijk en Duitsland hebben vergelijkbare duale systemen als Nederland gehad, maar ze hebben dit allemaal ruim 30 jaar geleden afgeschaft, aldus Mr. Rood. Nederland pleit in Europa voor een meer gezamenlijk arbeidsmarktbeleid, maar wijkt enorm af met het ontslagstelsel. Volgens de commissie is dit niet meer houdbaar.

Betekent een eenvoudiger ontslagrecht ook dat werknemers gemakkelijker kunnen worden ontslagen?

De commissie stelt dat bij een dergelijke vraag men er kennelijk vanuit gaat, dat het ontslaan een werknemer op dit moment uiterst moeilijk is. Uit statistisch onderzoek blijkt echter, dat dit niet het geval is. Meer dan 95% van de aanvragen van werkgevers wordt gehonoreerd.

In het nieuwe voorstel worden volgens de commissie zelfs extra wettelijke drempels ingebouwd, zoals:

- Een werknemer kan slechts worden ontslagen indien er geen andere passende functie is. Dit geldt nu niet. Als iemand aantoonbaar niet goed met zijn directe collega's overweg kan, dan kan hij worden ontslagen wegens een verstoorde arbeidsverhouding.
- Een werknemer kan, zodra er ontslag-dreiging is, nog altijd naar de rechter stappen om een zogenaamd opzegverbod te vragen en dit is nog altijd een klein stukje toetsing vooraf. Een opzegverbod is bijvoorbeeld aan de orde indien de betrokken werknemer arbeidsongeschikt is.
- De werkgever moet in een hoorzitting de werknemer de kans geven zijn eigen verhaal te doen en zich te verweren. Van deze hoorzitting moet een verslag worden gemaakt, waarin de versies van beide partijen goed zijn verwoord.
- Vervolgens kan de Kantonrechter achteraf, als het ontslag niet terecht was, het ontslag nietig verklaren of een vergoeding toekennen

Commentaar regiovakbond

Op deze wijze wordt er volgens ons al jarenlang "gesold en gehannest" met het ontslagrecht. Het voorstel van de commissie zou getypeerd kunnen worden met het volgende motto "van vergunning naar vergoeding." Of het deze keer lukt hiervoor een wettelijke grondslag te krijgen, is nog maar de vraag.

De ABW is van mening dat in ieder geval in het nieuwe stelsel de nadruk vooralsnog veel te veel op de vergoeding komt te liggen en niet op het behoud van de arbeidsplek. Welliswaar is er een toetsing achteraf, maar dit biedt in de praktijk nauwelijks perspectief, want de arbeidsverhouding is dan al grondig "verziekt." Dit is een groot nadeel in het voorstel van de commissie.

Nu de economie bloeit, de arbeidsmarkt gekenmerkt wordt door krapte, zal een dergelijk nadeel voorlopig nog niet als onbillijk worden ervaren. Dit zal zeker anders worden in een periode van een mindere economie of recessie. Dan zal blijken dat in het nieuwe systeem de positie om te knokken voor het behoud van je arbeidsplek nauwelijks aanwezig is. Wij voorzien dat er dan om velerlei redenen weer werknemers gedumpt zullen worden. Alleen als met het voorstel van Rood dit laatste voorkomen kan worden, dan mag dit systeem wat ons betreft een kans krijgen. De ABW vindt dat bescherming van en rechtszekerheid voor een werknemer de randvoorwaarden moeten zijn in ieder ontslagstelsel. Het laatste woord is hierover nog niet gesproken.⁹⁰⁷

---

⁹⁰⁷ Vizier 2001-01

SOCIALE WERKVOORZIENING

Op 22 november jl. [2000] hebben de vakbonden met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten een akkoord bereikt voor de ± 90.000 werknemers in de Sociale Werkvoorziening. In de loop van december worden ledenraadplegingen gehouden. De bonden leggen het akkoord met een positief advies voor aan de leden. Vizier geeft de belangrijkste punten van dat akkoord.

Verder zijn er afspraken gemaakt over uitbreiding van de kinderopvang, een studie naar arbeidsvoorwaardelijke belemmeringen bij detachering, de bevrozing van de eigen bijdrage woon-werkverkeer op het huidige niveau, uitbreiding van de spaarverlofregeling, waarnemingstoelage van 6% van het voor de werknemer van toepassing zijnde schaalbedrag en de mogelijkheid om onder randvoorwaarden werknemers zes dagen per week in te roosteren.⁹⁰⁸

SILICOSE

Op donderdag 30 november jl. heeft de ABW een persbericht verstuurd inzake de presentatie van het eindrapport van de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers. In het onderstaande de inhoud van dit persbericht.

Voor regiovakbond abw is boek silicose nooit dicht

Nu de Stichting Silicose Oud-Mijnwerkers haar eindrapport heeft ingeleverd lijkt het alsof er een eind is gekomen aan een jarenlang slepende zaak.

Maar voor de RegioVakbond ABW en de door haar ingeschakelde advocaat, mr. Frans Bronneberg uit Geleen, die talloze rechtszaken voor oud-koempels voerden, kan het boek nooit echt dicht.

Bronneberg: *“Het uitgangspunt van de regeling is altijd verkeerd geweest. Er waren te strenge juridische normen voor de hantering van de medische criteria.”*

Leo Noy, bondsvoorzitter van de RegioVakbond ABW is van mening dat het karakter van de regeling veel te eenzijdig was. *“De bond is van mening dat gewoon alle oud-mijnwerkers met een silicose-aandoening van de regeling hadden moeten profiteren.”* Volgens Bronneberg was een lager bedrag dan de in een aantal gevallen uitgekeerde twintigduizend gulden -dat ook maar een indicatief bedrag was- maar voor meer mensen inderdaad beter te verteren geweest.

Noy is het ook niet eens met de stelling dat al het mogelijke gedaan is om de ereschuld op een manier die de oud-mijnwerkers toekomt, in te lossen. *“Er is juist door allerlei belangenpartijen, niet in het laatst de politiek, getracht 'maximaal juridisch verweer' te leveren. Dan ben je niet bezig om een menselijk-tragische zaak netjes af te handelen.”*

De stichting heeft gemeend er nu een punt achter te moeten zetten, Maar -volgens Noy- niemand kan echt tevreden zijn met een dergelijke afsluiting. Er waren dan ook weinig blije gezichten tijdens de presentatie van de eindrapportage.

De ABW zal overigens ook de laatste oud-mijnwerker blijven steunen in de juridische strijd, die voor de bond uiteindelijk ook een morele is: mannen, die hun gezondheid in dienst gesteld hebben van de economie en welvaart van velen en die daarvoor een hoge prijs hebben betaald, helpen hun recht te halen.⁹⁰⁹

CITAAT UIT DE PEILSTOK-OVERUREN

In de rubiek “De Peilstok” van de krant De Limburger wordt de stelling van de dag “Mensen die overuren maken, moeten gestimuleerd worden door op dat overwerk minder belasting te heffen” geponeerd, waarbij personen uit diverse geledingen hierop gevraagd zijn te reageren.

Onze voorzitter Noy weet er wel raad mee. “Ik ben hier absoluut tegen. Extra uren moetje niet stimuleren. Als bedrijven vinden dat er meer gedaan moet worden nemen ze maar meer mensen aan. Er zullen altijd individuen zijn, die wel voor het geld gaan, maar wij bekijken het collectief.”⁹¹⁰

VAKBONDNIUWS

Feestelijk afscheid kaderscholing 2000

Op 9 december jl. is de kaderscholing afgerond. Zestien deelnemers hebben de cursus gevolgd. Ze kregen allen in kasteel Vaeshartelt het certificaat uitgereikt.⁹¹¹

---

⁹⁰⁸ Vizier 2001-01

⁹⁰⁹ Vizier 2001-01

⁹¹⁰ Vizier 2001-02

⁹¹¹ Vizier 2001-01; Vizier 2001-02

Warmlopen. Vizier

Okke deelt ons mede, dat hij in vizier 3 zijn vuurproef krijgen als eindredacteur. Hij gaat ook meer aandacht geven aan de website, maar een volledige digitale Vizier in plaats van drukwerk, ziet hij nog niet ontstaan. Genoemde werkzaamheden maken deel uit van zijn inwerkperiode, die als het goed gaat, op 5 maart ten einde is.⁹¹²

Eerste kennismaking met Annabelle Pereboom

Het hoofdbestuur heeft in een extra vergadering van 29 november 2000 besloten om Annabelle Pereboom per 1 januari 2001 aan te stellen als vakbondsbestuurder voor het bedrijvenwerk. Zij start haar werkzaamheden met een intensief introductie- en inwerkprogramma onder begeleiding van met name Leo Noy.⁹¹³

Attentie ledenwervers. De beste ledenwervers van 2000

De beste ledenwervers, aangevers met mijlpalen van 10- of een meervoud hiervan aangebrachte leden van 2000 zijn bekend. Één kampioen bracht 61 nieuwe leden aan, terwijl de tweede winnaar 12 leden binnen haalde.⁹¹⁴

Cursus leden werven

Op 7 april start een cursus "Techniek Ledenwerven", waarvoor men zich kan aanmelden.⁹¹⁵

Afscheidsreceptie Leo Noy

Op 30 maart zal afscheid van Leo Noy plaatsvinden in de Auberge de Rousch te Heerlen.⁹¹⁶

ALGEMENE VERGADERING 2001

Tijdens de De Algemene Vergadering van 5 maart werd Okke Verstrenge benoemd tot nieuwe bondsvoorzitter. Daarmee werd het eerder genomen besluit van het hoofdbestuur bekrachtigd. Zijn belangrijkste taak is hij het hoge peil van de belangenbehartiging handhaven en het zelfstandig blijven van de bond, zo geeft hij aan. De oudvoorzitter gaf aan, dat het bij tijd en wijle roerige jaren waren tijdens zijn voorzitterschap, maar wel met een gestage groei van leden, het ledenaantal is verdubbeld naar ruim 6.000, terwijl andere vakbonden steeds minder leden krijgen.

Het bondskantoor telt nu zeven medewerkers en twee advocaten.

Het financieel verslag 2000 is positief afgesloten, maar het volledig dekken van de kosten door de contributie-inkomsten. Is dit jaar is dat net niet gelukt. Desondanks vindt de voorzitter, zijn het HB en de DB tevreden over het mooie financiële resultaat. We hebben ambitieuze plannen kunnen realiseren, o.a. de uitbreiding van de personeelsformatie. De afgelopen 15 jaar hebben we steeds een positief resultaat gehad.

Om gestructureerder leden te kunnen werven heeft het Hoofdbestuur besloten, n.a.v. de Algemene Vergadering van vorig jaar, om een vijf-daagse cursus ledenwerven op te zetten.

In het jaar 2000 overleden 63 bondsleden en de eerste twee maanden van 2001 bijna 20.

---

⁹¹² Vizier 2001-02

⁹¹³ Vizier 2001-02

⁹¹⁴ Vizier 2001-02

⁹¹⁵ Vizier 2001-03

⁹¹⁶ Vizier 2001-03

M.i.v. 1 januari 2002 zal een lichte contributieverhoging plaatsvinden, de derde in 10 jaat tijd, samen met de invoering van de Euro. In vergelijking met andere vakbonden, is onze contributie dan nog altijd de allerlaagste in het land. Met dat voorstel van het HB gingen de bondsgroepen accoord; de bondsgroep Sociale Werkvoorziening pas na hevige interne discussies.

Vermeldenswaardig uit het jaarverslag was de brief, die het hoofdbestuur in oktober vorig jaar stuurde aan minister Pronk van Volkshuisvesting, waarin de bond haar ongenoegen uitsprak over de vermogenstoets die voor huursubsidie geldt. De AV van 2000 had het hoofdbestuur opgeroepen een brief te sturen. Zeer recent kreeg de ABW antwoord van de minister, waarin hij aangaf dat hij rekening heeft gehouden met de grieven van de leden van de ABW. Opgemerkt wordt door de afgevaardigde van de bondsgroep Gepensioneerden dat „Het probleem is in eerste instantie dan wel opgelost, toch moeten we zeer kritisch blijven volgen wat de minister nu concreet gaat doen. Is dat onvoldoende, dan komen weer bij het hoofdbestuur terug met het verzoek opnieuw in Den Haag aan de bel te trekken.”

Omdat er inmiddels zoveel leden zijn, was het noodzakelijk om een extra vakbondsbestuurder aan te nemen. Dat is Ellen Keulen geworden. Sinds 15 augustus 2000 werkt zij op het bondskantoor en houdt zij zich voornamelijk bezig met de juridische ledenservice. Na het vertrek van de vakbondsbestuurder voor het bedrijvenwerk op 0 1-04-2000, moest het team van de bond bovendien weer op sterkte gebracht worden en is Annabelle Pereboom per 1 januari van dit jaar in deze functie aangesteld. De AV bekrachtigde de aanstelling van deze twee vakbondbetuurders.

Het dagelijks bestuur, met Leo Noy voor de laatste keer als voorzitter

Vanuit de bondsgroep Industrie kwam het voorstel om pogingen in het werk te stellen om de term "arbeidsgehandicapt" in de wet REA, te doen vervangen door een andere terminologie. Immers, iemand die arbeidsgehandicapt is zou bij een poging om ander werk te vinden wel eens gehinderd kunnen worden. Zeker als hij of zij in feite gezond is, maar bijv. slechts uit voorzorg om een aanpassing van zijn werkplek gevraagd heeft. De AV besloot dat het hoofdbestuur het voorstel van de bondsgroep verder gaat uitwerken en op zoek gaat naar juiste benamingen voor deze werknemers, zonder dat de daadwerkelijke arbeidsgehandicapten daarvan de dupe worden.

Het PR-plan van het hoofdbestuur omvat als belangrijkste taak het witte-vlekkenplan, waarin de bond bedrijfsgericht probeert leden te werven.

Oud-voorzitter Smeets, bewonderde de profesionaliteit van zijn opvolger Leo Noy, zoals de ontwikkeling van de uitbouw van de individuele en collectieve belangenbehartiging en het leiden van de algemene vergadering. Vroeger werd daarin erg vaak gestreden met het mes op tafel. Noy ontwikkelde een systeem, waarbij alles dat in de AV ter sprake kwam, in feite al bediscussieerd is in de bondsgroepen en daardoor een groot draagvlak heeft in de AV.⁹¹⁷

⁹¹⁷ Vizier 2001-03

WARM(GE)LOPEN

Okke kijkt terug op de AV en onthult de koers, die de bond, wat hem betreft, zal gaan volgen. Een Algemene Vergadering leiden is, in het proces van inwerken, nog niet geschied. De vuurproef vindt pas in 2002 plaats. Teamvergaderingen voorzitten en de HB-vergadering, daar ga ik deze maand, de laatste van Leo Noy als bondsvoorzitter, wel mee aan de slag.

De koers: nog steeds en blijvend een sterke onafhankelijke, zelfstandige koers, met aandacht voor versterking van de kwaliteit van zowel de individuele als de collectieve belangenbehartiging. Ledengroei wordt een van de speerpunten van dit beleid. Op zeer korte termijn zullen wij acties aanzetten om in het kader van wat we "witte vlekken-plan" noemen, bedrijven te bezoeken waar we leden willen gaan winnen. Een groei van leden betekent een versterking van je basis, zowel financieel als inhoudelijk: je komt vaker ergens, krijgt bekendheid, waardoor je weer vaker uitgenodigd wordt op een bedrijf, waardoor je bekendheid krijgt en ledengroei en zo gaat de spiraal omhoog. Dat vergt een ongelooflijke inzet. Van iedereen: kaderleden, hoofdbestuurders, secretariaat en bestuurders. 2001 wordt het jaar waarin we de blauwdruk voor de groei moeten ontwikkelen en vastleggen.⁹¹⁸

---

⁹¹⁸ Vizier 2001-03

DE PERIODE OKKE VERSTRENGE 2001-2005

2001

HOOFDBESTUUR, TABLEAU DE TROUPE

Paginagroot en voorzien van foto's met korte toelichtingen op de personen, treffen we weer een actueel overzicht van het hoofdbestuur met onze nieuwe bondsvoorzitter, vanaf 1 april 2001.⁹¹⁹

SOCIALE WERKVOORZIENING

Eerder, in Vizier 2000 no. 7, berichtten wij dat de bonden en Vereniging van Nederlandse Gemeentes (VNG) een principe-akkoord bereikt hadden voor de circa 90.000 werknemers in de Sociale Werkvoorziening. De leden van de vakbonden stemden in met het akkoord, maar de achterban van de VNG niet. Daarom waren er nieuwe onderderhandelingen nodig.

Op 15 februari jl. hebben de vakbonden met de VNG opnieuw, een CAO-akkoord bereikt. Het eerder bereikte akkoord is op de onderdelen seniorenbeleid en woon-werkverkeer gewijzigd. Partijen gaan er van uit, dat dit nieuwe akkoord uiteindelijk door de diverse achterbannen gedragen zal worden. Bij het gereed maken van Vizier moesten de leden nog geraadpleegd worden.

De bonden en de VNG leggen het akkoord positief voor aan de achterbans. De verwachting is dat de ledenraadpleging in de tweede helft van maart is afgerond.⁹²⁰

BONDSNIEUWS

(Dat moet me toch even) van het hart

Na de pennestreken "warmlopen" zet de kersverse voorzitter zijn schrijfsels voort onder een nieuwe naam. Hierin schrijft hij, wat hem zoal bezig houdt, zaken waarover hij zich druk maakt als voorzitter, ditmaal bijvoorbeeld het faillissement van een winstgevend bedrijf en de nieuwe WAO-aanpak.⁹²¹

Even voorstellen! Ellen Keulen en Annabelle Pereboom

Door de twee nieuwe vakbondsbestuurders wordt, na eerdere korte vermeldingen in Vizier, een diepgaander inzicht in hun eerdere werkzaamheden, hun werk bij de ABW en ervaringen gegeven. Beiden stellen ferm vast, dat "het recht moet zegeviereren."⁹²²

Helpdesk arbeidsrecht deel 1

Van een in een reeks te verschijnen artikelen wordt deel 1 gepresenteerd, waarin alle bijzonderheden en fijne kneepjes van het arbeidsrecht op een diepgaande, doch lezenwaardige wijze uitgelegd.⁹²³

Attentie ledenwerwers

Een nieuwe start in de competitie voor het behalen van mijlpalen van 10 nieuwe leden.

Stand per 28 februari.⁹²⁴

1 lid	11 nieuwe leden
1	4
1	3
3	2

Stand per 30 april:⁹²⁵

1 lid	25 nieuwe leden
-------	-----------------

1	5
1	3
14	2

Stand per 30 juni:⁹²⁶

1 lid	39 nieuwe leden
1	6
2	Elk 5
2	4
6	3
12	2

⁹¹⁹ Vizier 2001-03

⁹²⁰ Vizier 2001-03

⁹²¹ Vizier 2001-04

⁹²² Vizier 2001-04

⁹²³ Vizier 2001-04; Vizier 2001-05; Vizier 2001-06

⁹²⁴ Vizier 2001-03

⁹²⁵ Vizier 2001-04

⁹²⁶ Vizier 2001-05

Onderhandelingsresultaat cao-licom niet SW

Samen met andere vakbonden heeft de ABW op 7 mei een onderhandelingsresultaat bereikt inzake een nieuwe CAO Licom NV. De vakbonden zullen op 29 mei het onderhandelingsresultaat met een neutraal advies voorleggen aan de leden. Dezen gingen hiermee accoord.⁹²⁷

BONDSVOORZITTER BIJ AFSCHIED KONINKLIJK ONDERSCHIEDEN

Tijdens een druk bezochte receptie op dertig maart werd de oud-voorzitter tot zijn verrassing koninklijk onderscheiden voor zijn vele verdiensten. Vizier besteedt een uitgebreide fotoreportage aan zijn afscheid.⁹²⁸

Vier voorzitters: vlnr Daan Brandt, Leo Noy, Wiel Smeets en Okke Verstreng

VAKBOND ABC

Nederland is een nieuwe vakbond rijker. Op 13 juni 2001 is opgericht de Vakbond ABC, voluit Algemene Bond Casinopersoneel. Een categorale vakbond die zich uitsluitend gaat richten op de plusminus 4500 man personeel van de 11 vestigingen van Holland Casino in Nederland.

De RegioVakbond ABW speelt hier ook een rol in. Een halfjaar geleden zijn werknemers van Holland Casino bij ons aan de deur gekomen met de vraag of we hen konden helpen. De plannen waren niet vastomlijnd, maar duidelijk was wel dat de ontevredenheid met de huidige belangenbehartiging zou moeten leiden tot "iets nieuws". Al heel lang leeft bij casinopersoneel de wens om een eigen vakbond te hebben. Al enkele malen hebben plannen in die richting bestaan, maar ze zijn steeds niet doorgestaan. Omdat men aangesproken is door de werkwijze van de RegioVakbond ABW heeft men ons benaderd voor hulp.

In het diepste geheim werd een werkgroepje opgericht, dat de wensen en plannen, van wat al snel de ABC ging heten, ging onderzoeken. Na vele gesprekken leidde het tot de conclusie dat er een aparte vakbond moest komen, maar wel verbonden met de ABW. Zo gebeurde het: een oprichtingsbestuur werd samengesteld, een brochure werd

ontworpen, een website en alles wat daar dan ineens bij komt kijken.

Het geloof dat er wel eens heel veel personeelsleden van Holland Casino zich zouden kunnen aansluiten, was en is onder de werknemers zeer groot. De mensen vanuit de ABW die in het ABC-bestuur zitten (het DB van de Regio-Vakbond ABW), zijn voorzichtiger, maar toch ook optimistisch. (redactie: op het moment van schrijven van dit artikel hebben zich, na 4 dagen ledenwerving, al 225 nieuwe leden ingeschreven).

Ook het Hoofdbestuur van de ABW werd een aantal malen geïnformeerd over de stand van zaken en gaf haar toestemming aan de voortzetting van het proces. En zo is de nieuwe vakbond een feit: een aparte

Het bestuur van vakbond ABC, vlnr, staand: A. Padt (secretaris), I. Kandhai, O. Verstreng (voorzitter), J. Hurxkens (penningmeester), P. Heijnink, H. Meijer, R.v.d. Broeck en zittend F. Daleman

⁹²⁷ Vizier 2001-04; Vizier 2001-05

⁹²⁸ Vizier 2001-04

vereniging met eigen bestuur, eigen statuten, eigen identiteit. Maar met onlosmakelijke draden verbonden aan de Regio-Vakbond. Wij zullen de dienstverlening, zowel individueel als collectief, voor de vakbond ABC gaan behartigen. Wat wij in het Limburgse al heel lang bewezen hebben, zullen we nu -in dit specifieke geval- ook op landelijk niveau aantonen.

Betekent dit nu dat de ABW haar Limburgse wortels losmaakt en een landelijke koers gaat varen? Nee, absoluut niet; maar het betekent wel dat er ruimte is voor nieuwe initiatieven waar we in geloven en zoals een hoofdbestuur lid in de laatste vergadering waar we het besluit moesten nemen om al of niet door te gaan, zei: "Laten we maar een gokje wagen."

Omdat we in onszelf geloven en we alles goed voorbereid hebben is het in dit geval "spelen op zeker!"⁹²⁹

DE AANHOUDER WINT

Een ijzersterk typisch staaltje vanverregaande ABW individuele belangenbehartiging. Na 3 jaar belangenbehartiging is voor een vakbondslid de aansprakelijkheid komen vast te staan omtrent een gehoorbeschadiging. Na het dreigen met juridische procedures heeft de verzekeringsmaatschappij uiteindelijk de aansprakelijkheid erkend en is een bedrag van f 22.500,- betaald.

Wat is er aan de hand?

Het vakbondslid heeft 27 jaar in een fabriekshal gewerkt. Bij de uitvoering van de werkzaamheden heeft hij met name aan persmachines gewerkt. Omdat cliënt zeer lang deze werkzaamheden heeft uitgevoerd is er lawaai doofheid ontstaan. Zelfs ondanks het feit dat betrokkene oordopjes van de werkgever heeft gekregen.

De verzekeringsmaatschappij ontkende allereerst het causaal verband tussen de lawaai-dooftheid en het ontstaan daarvan op de werkplek. Het vakbondslid kon aan de hand van verklaringen van collega's echter bewijzen dat hij gedurende vrijwel het hele dienstverband in een lawaai-rijke omgeving heeft gewerkt. Verder bleek uit medische gegevens dat er geen sprake was van ander oorletsel of dat anderszins de lawaai-dooftheid had kunnen ontstaan.

De verzekeringsmaatschappij vond echter dat de werknemer te laat zijn claim had ingediend. Door de advocaat van onze vakbond werd echter betoogd dat alert in deze zaak namens de cliënt is gereageerd en de vordering nog niet is verjaard.

Na een afweging van alle goede en kwade kansen heeft de verzekering vervolgens de aansprakelijkheid erkend. In dit soort zaken betaalt de verzekering alle redelijke schade die het ziekenfonds niet betaalt.

Inmiddels was de werknemer via de VUT uit loondienst. Verlies aan arbeidsvermogen was er niet. De verzekering heeft echter reiskosten betaald en een vergoeding voor de batterijen van het gehoorapparaat.

Met betrekking tot het smartengeld is er een behoorlijke discussie geweest. De ANWB heeft een Smartengeldgids gepubliceerd. Hieruit bleek dat in vergelijkbare gevallen in beginsel f 15.000,- smartengeld aan de orde is. Gelet op het feit dat een werknemer enorm last heeft van lawaai-dooftheid (thuis is zelfs een zogenaamde ringleiding aangelegd en een speciaal telefoontoestel geïnstalleerd) is er een smartengeldbedrag betaald van f20.000,-.

Indien de werknemer zou mogen kiezen tussen geen letsel en de vergoeding, dan was het volstrekt duidelijk dat de gezondheid voorop staat. Helaas is deze keuze niet aan de orde en is de geldelijke compensatie in ieder geval een financiële genoegdoening voor het opgelopen letsel tijdens de werkzaamheden. Na 3 jaar volhouden mag worden gesproken van een juridisch succes.⁹³⁰

WAO-RAPPORT COMMISSIE DONNER

Het Rapport Donner wordt 2 maal door ons kritisch bekeken

1. Ook nieuwe WAO-maatregel is gedoemd te mislukken

Verplichtingen, dreigingen, boetes, strafkortingen en lagere uitkeringen helpen niet. Althans niet bij de oplossing van het immense WAO-probleem, dat ons land al jaren beheerst.

Boetes helpen niet, als het erom gaat of iemand arbeidsgeschikt of arbeidsongeschikt is. Dit probleem moet bij de wortel aangepakt worden. Elke andere maatregel is tot mislukking gedoemd!

De commissie Donner heeft een aantal waardevolle zaken op papier gezet in de kantlijn van het WAO-probleem.

Werkgever én werknemer zullen voortaan aangesproken worden op hun inspanning om geschikt werk te vinden.

Wat mensen wél kunnen, de zgn. arbeidscapaciteit, moet volledig benut worden. En met gepaste aandacht zal het lukken, dat het overgrote deel van de arbeidsongeschikten uiteindelijk toch aan het werk kan blijven.

Zeker, zeker!

⁹²⁹ Vizier 2001-05

⁹³⁰ Vizier 2001-05

Herstel, reïntegratie en rekenen op elkaars medewerking, dat zijn de sleutelwoorden voor de werkgever en de werknemer om samen een goede greep op het verzuim te krijgen.

Natuurlijk is de WAO in het verleden misbruikt, zowel door een groot aantal werkgevers, alsook door een aantal werknemers. En dat moet verdwijnen!

Natuurlijk is het goed om mensen aan te spreken op hun verantwoordelijkheid en hun mentaliteit, waarbij het uitgangspunt is dat iedereen naar vermogen werkt en zich inspant voor zijn salaris of uitkering. Natuurlijk is het goed, dat ook mensen met een handicap of beperkingen nog werken. De betrokkenen zelf willen meestal niets liever dan dat. Als ze maar een eerlijke kans krijgen!

Het Kabinet wil koste wat het kost het aantal arbeidsongeschikten omlaag brengen. Voor de zoveelste keer worden de definities aangescherpt en nieuwe sancties in het vooruitzicht gesteld.

De werkgever én de werknemer hebben ieder hun verantwoordelijkheid in dit proces, zegt het Kabinet terecht. Maar het Kabinet vervolgt dan met: ... en hij MOET dit is en dat...; hij is VERPLICHT om....; en wanneer hij NIET BEREID is tot..., dan mag de werknemer worden ONTSLAGEN." Punt, einde verhaal; gaat u maar aan de slag.

Dus ook voor de zoveelste keer heeft het Kabinet geen flauw benul, hoe de theoretisch goede uitgangspunten van de commissie Donner in de alledaagse praktijk bij grote en kleine bedrijven en in de overheidssector gestalte moet krijgen.

De soms felle discussies van de dames en heren politici gaan eveneens over de verkeerde onderwerpen. Iedereen wil kampioen van de statistieken worden; iedereen claimt de beste sanctie in huis te hebben. Men verprutst zelfs kostbare tijd aan onzinnige discussies over het eventueel ontslaan van zieke werknemers. Veel andere zgn.

prominenten hebben intussen ook de hakken in het zand gezet, om kostbare verworvenheden niet prijs te geven.

* Niemand pakt het probleem, dat is gelegen in het eerste verzuim en het eerste ziektejaar, bij de wortel aan.

* Niemand geeft een begaanbare weg met zinvolle tips om de gang naar de WAO te voorkomen; want dit is toch de kern van het probleem.

* Niemand brengt in beeld, wat je bv. Van een relatief klein bedrijf -op een oververhitte arbeidsmarkt met kleine marges- kunt en mag verwachten met betrekking tot reïntegratie.

* Niemand geeft aan wie de leiding heeft in de begeleiding van de arbeidsongeschikte werknemer. Is dat de huisarts, de Arbo-arts of de keuringsarts? Wij constateren regelmatig, dat de betrokken artsen niet alleen volstrekt langs elkaar heenwerken, maar ook dat ze verschillende opvattingen over reïntegratie hebben.

* Iedereen vergeet gemakshalve, dat de directeur van het bedrijf géén dokter is.

* Bovendien op bevel of gezag is nog nooit iemand met een kapot lijf of een overspannen kop plotseling weer arbeidsgeschikt geworden. Zo werkt dat niet!

* Advocaten puzzelen intussen reeds aan nieuwe ontsappingsclausules.

* Adviesbureautjes en verzekeringen ruiken hun kans.

Geacht Kabinet, iedereen wil in principe hetzelfde: namelijk een arbeidsongeschiktheidsuitkering voor mensen die daar écht recht op hebben. En elk oneigenlijk gebruik, zoals een makkelijke manier tot afvloeiing of de oplossing voor een conflict met de baas, moet verdwijnen. Echter uw aanpak vanaf de privatisering van de ziektewet, alle gewijzigde definities inzake de WAO tot en met alle prikkels en boetes hebben tot heden niet gewerkt.

Wij geven u derhalve het volgende simpele advies: geef als overheid vanaf heden eerst zelf het goede voorbeeld en laat het bedrijfsleven daadwerkelijk zien, dat het mogelijk is om de instroom in de WAO te beperken.

* Wijs een ministerie aan, een paar gemeentes, enkele scholen en ziekenhuizen en verzoek tevens een aantal grote, middelgrote en kleine bedrijven mee te doen aan het experiment.

* Geef alle directies de opdracht een aanpak te ontwikkelen om zieke medewerkers optimaal te reïntegreren en instroom in de WAO te voorkomen.

* Stel desnoods faciliteiten beschikbaar voor dit onderzoek.

* Evalueer na twee jaar dit proces en breng in kaart welke formules werken; wie met name het beste de leiding kan hebben in het reïntegratietraject en welke bevoegdheden deze persoon of instantie moet hebben om mensen weer aan het werk te krijgen; en ook of er extra kosten mee gemoeid zijn of dat het allemaal heel geschikt binnen de gestelde budgetten kan.

* Een pilot-studie noemen ze zoiets.

* Hopelijk komt er zeer geschikt materiaal op tafel, waarmee men ook elders aan de slag kan.

Pas na dit gedegen onderzoek, geacht Kabinet, bent u in de positie om werkgever én werknemer aan te spreken op hun inspanning om geschikt werk te vinden.

GOED VOORBEELD DOET GOED VOLGEN!

Succes!!⁹³¹

---

⁹³¹ Vizier 2001-05

2. Donnerwetter. WAO aan eigen succes ten gronde

Wanneer het WAO-plan op basis van het rapport van de commissie Donner integraal wordt overgenomen en in een nieuwe wet verankerd wordt, dan betekent dit het einde van de huidige WAO. Je mag dan wel zeggen dat deze aan haar eigen succes ten gronde is gegaan. Wanneer wij constateren dat momenteel bijna een miljoen mensen een geheel of gedeeltelijke WAO-uitkering genieten, dan mag je wel spreken van een succes voor de in 1967 tot stand gekomen WAO. Maar is deze wet zo'n succes en is dit destijds de bedoeling geweest van de grondgedachten bij de invoering van de WAO?

Beslist niet! De doelstelling was prima. Iedere werkende in Nederland had (en heeft steeds) recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering als hij of zij, om welke reden dan ook, arbeidsongeschikt raakt. Helaas is het met de uitvoering van de WAO vanaf den beginne fout gegaan. Werkgevers, maar ook werknemers gesteund door hun organisaties, hebben regelmatig oneigenlijk gebruik gemaakt van de mogelijkheden binnen de WAO. Waren er spanningen binnen het bedrijf of moesten er mensen afvloeien om welke reden dan ook, dan werd gebruik gemaakt van de Ziekewet. Na 52 weken Ziekewet was het het meer regel dan uitzondering dat betrokkene naar de WAO overgeheveld werd. Na twee jaar afwezigheid werd de dienstbetrekking verbroken.

Vanaf het begin heeft het ontbroken aan een gerichte reïntegratie-systematiek. Betrokkene werd aan zijn of haar lot overgelaten en voelde zich ook werkelijk arbeidsongeschikt. Bovendien heb je na een of zelfs tweejaar afwezigheid de aansluiting naar je vroegere arbeidsplaats totaal verloren. Er rest niets anders meer dan hierin te berusten.

Het voorstel van de commissie Donner geeft alleen nog maar recht op een WAO-uitkering als je totaal niet meer in staat bent tot enige reguliere arbeid. Wanneer de uitvoering op dezelfde wijze wordt uitgevoerd zoals in de huidige situatie dan betekent dit voortgaan op de oude weg. Het voorstel in voornoemd rapport om gedeeltelijk arbeidsongeschikten via alle opgesomde maatregelen en verplichtingen aan werkgevers en werknemers aan ander passend werk te helpen en wanneer dat na twee jaar niet lukt betrokkene te ontslaan en over te hevelen naar de WW of de Algemene Bijstandswet is voor ons volstrekt onacceptabel.

Graag memoren we het volgende. In de afgelopen jaren zijn tai regelingen en maatregelen getroffen om de instroom in de WAO af te remmen én te bevorderen dat betrokkene via een gericht reïntegratie-programma en verplichtingen van de werkgever weer teruggeplaatst diende te worden in het arbeidsproces. Wij noemen art. 7:658 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 4 van de Arbowet, artikel 7 van de Wet REA en een getoetst reïntegratieplan door het LISV (Landelijk Instituut Sociale Verzekering). Al deze wetten en maatregelen hebben niet gewerkt, werken ook nu nog niet en zullen in de toekomst op basis van het rapport Donner ook niet werken. Dat betekent dat de WAO oftewel op dezelfde manier doorgang vindt of dat alleen zij die ten dode zijn opgeschreven, in de WAO terechtkomen. Voor alle andere gedeeltelijk arbeidsongeschikten rest dan alleen nog maar de WW of de bijstandswet.

*Het wordt tijd voor actie.*⁹³²

ABC - AL MEER DAN 600 LEDEN IN TWEE MAANDEN

Zoals bekend zijn wij betrokken zijn geraakt bij de oprichting van een collega-vakbond, de ABC. Aangezien de leden van de ABC zijn ook lid van de ABW, stelt Vizier haar leden op de hoogte van de ontwikkelingen.

Nadat de ABC zijn eind juni gestart is, heeft een hele snelle groei plaatsgevonden: binnen 2 maanden is deze bond gegroeid naar 600 leden en daar-mee is ze de tweede grootste bond bij Holland Casino en benadert ze de huidige grootste. De hoop en verwachting van de bestuurs- en kaderleden is dat we in het najaar kunnen groeien tot rond de 1000 leden. Dat zou een ongelooflijk succes voor de ABC betekenen en ook voor de RegioVakbond ABW.

Een enkeling heeft ons gevraagd of de aandacht voor de ABC ten koste gaat van de ABW: dat is absoluut niet het geval! We zijn juist kritischer en effectiever naar onze tijd aan het kijken en we kunnen, ook omdat wij een actief kaderleden-netwerk hebben bij Holland Casino, onze aandacht goed bij de RegioVakbond ABW houden.

Door de groei die de ABC doormaakt, kunnen we ook meer bereiken voor de RegioVakbond ABW: dat heet tegenwoordig een "win-win"-situatie: je wordt er allebei beter van.⁹³³

⁹³² Vizier 2001-05

⁹³³ Vizier 2001-06

(DAT MOET ME TOCH EVEN)...VAN HET HART

De voorzitter kondigt veranderingen en ontwikkelingen binnen de bond aan. Een aantal uitdagingen liggen in de komende maanden voor ons: we gaan ons bezig houden met nadenken over een andere opzet van de Algemene Vergadering; de uitbouw van onze collega-vakbond ABC: we zijn aangezocht om een branche-CAO voor de horeca af te gaan sluiten en ook de professionalisering van onze organisatie heeft onze aandacht. Dat betekent dat we onszelf ook scholen: een levende organisatie is een lerende organisatie!

Wat betreft de nieuwe opzet van de Algemene Vergadering: we komen in wat we nu voor ogen hebben, beter tegemoet aan de wensen en ideeën van de leden: er zal meer ruimte zijn in de nieuwe constructie voor informeel contact en discussie over een vakbonds- of maatschappelijk thema.

Het initiatief van de ABC loopt uitstekend. Tevens heeft de (landelijke) aandacht voor de pers voor deze bond ons ook een aantal andere contacten en initiatieven opgeleverd; goed ook voor de RegioVakbond ABW.

De professionalisering van onze organisatie houden we mede in stand doordat we allemaal, soms naar dezelfde, soms een ieder op zijn vakgebied, naar cursussen en scholingen gaan.

Alleen op die manier zijn we er zeker van, dat onze dienstverlening hetzelfde hoge niveau kan houden waar we nu altijd prat op gaan⁹³⁴

BONDSNIEUWS

Even voorstellen: het secretariaat en de vakbondsbestuurders van de RegioVakbond ABW

Aangezien er het laatste jaar nogal wat veranderd is, én we samenwerken met de ABC, wordt het hart van de organisatie, het secretariaat, met foto's en vermelding van elks taken, voorgesteld voorgesteld aan de lezer. Het team bestaat uit drie jonge dames.

Nicole Ermers

Karin van Uffelen

Bianca Geitz

Het vakbondsbestuurders (het dagelijks bestuur) met de twee toegevoegde nieuwe leden, wordt op dezelfde wijze voorgesteld, maar voor het eerst wordt nu hun takenpakket uitvoerig vermeld.

De voorzitter is o.a. plv. penningmeester; de bondspenningmeester is plv. secretaris, terwijl de secretaris o.a. plv. voorzitter is. De twee andere bestuursters houden zich voornamelijk bezig met bedrijvenwerk resp. juridische ledenservice bezig, doch allen vervullen een enorm aantal gespecificeerde taken.⁹³⁵

Attentie ledenwerbers

De stand per 1 augustus:⁹³⁶

1 lid	47 nieuwe leden
1	9
4	Met 8, resp. 7, 6 en 5 nieuwe leden
3	Elk 4
5	Elk 3
16	Elk 2

De stand per 31 augustus:⁹³⁷

1 lid	52
2	Elk resp. 9 en 8 nieuwe leden
2	Elk resp. 7 en 5 nieuwe leden
2	Elk 4 leden
6	Elk 3 leden
16	Elk 2 leden

⁹³⁴ Vizier 2001-06

⁹³⁵ Vizier 2001-06

⁹³⁶ Vizier 2001-06

⁹³⁷ Vizier 2001-07

Enquête klanttevredenheidsonderzoek

Gedurende twee maanden voor de zomervakantie hebben leden, die op het spreekuur kwamen, een vragenlijst ingevuld, waarin zij een rapportcijfer konden geven op een aantal vragen over de wachttijd op het spreekuur, telefonische bereikbaarheid enz. De uitgebrachte scores varieerden van 8 tot 9,3.⁹³⁸

Even voorstellen Bronneberg advocaten

De juridische ondersteuning in het kader van de individuele en collectieve belangenbehartiging geschiedt in samenwerking met het advocatenkantoor Bronneberg advocaten te Geleen, Heerlen en Brunssum. Aan dat kantoor zijn 5 meesters verbonden, elk gespecialiseerd op diverse aandachtsgebieden. Met foto's worden zij aan ons voorgesteld.⁹³⁹

Contributieregeling per 01-01-2002

Per 1 januari 2002 wordt de contributie, zoals eerder besloten, licht omhoog. Het bedrag is in Euro's vermeld, de komende gangbare muntspecie. Al eerder werd een overzicht met bedragen in guldens en euro's gepubliceerd.⁹⁴⁰

CATEGORIE	BEDRAGEN PER MAAND
23 jaar en ouder	€ 9,00
21 en 22 jaar	€ 7,50
T/m 20 jaar	€ 5,00
Part-timers (20 uur of minder)	€ 5,00
Gezinscontributie	
- voor 2 personen	€ 12,50
- voor ieder vrijzend inwonend gezinslid met loon/uitkering	€ 3,75
Gepensioneerden (65+)	€ 5,00
- voor twee 65-plussers	€ 7,50

MILJOENENNOTA EN TROONREDE

Zoals gebruikelijk legt vizier het in de miljoenennota gepropageerde beleid voor eenieder op duidelijke wijze uit. De bond geeft drie kritische nabeschouwingen op de troonrede.⁹⁴¹

Ondanks alle nieuwe maatregelen, zal de gemiddelde Nederlander er in 2002 in koopkracht veel minder op vooruitgaan dan een jaar geleden, zo blijkt na bestudering van de rede.

Nabeschouwing 1 van de troonrede

In de *ZORGSECTOR* gaat van de in totaal 3,5 miljard een miljard gulden naar het arbeidsmarktbeleid. De resterende 1,2 miljard gulden wordt besteed aan het verminderen van de wachtlijsten. De rest is bestemd voor opleidingen en voor de verschillende beroepsgroepen. (o.a. huisartsen)

Ondanks de al eerder toegewezen miljarden guldens voor de gezondheidszorg zijn de wachtlijsten nog veel te lang, Bijzonder hierbij is te vermelden dat in de ons omringende landen, zoals België, Duitsland, Luxemburg en Frankrijk, geen wachtlijsten zijn.

Volgens een inventarisatie van het adviesbureau Prince Waterhouse Coopers gaat er in Nederland jaarlijks honderd miljoen gulden verloren aan onnodige bureaucratie. Er is een woud van regels en controle ontstaan waarbij het middel tot doel is verheven. In de ziekenhuizen verdwijnt steeds meer personeel achter de telefoon en de computer. De huisartsen nemen slechts enkele minuten voor een consult, maar steken zeeën van tijd in de administratie. Want anders lopen zij inkomsten mis. Veel te vaak vinden er vele controles plaats en worden er onderzoeken gepleegd conform alle toegepaste regels.

Er wordt wel eens gezegd: "de operatiekamers gaan dicht, de vergaderzaal gaat open."

Ook het *ONDERWIJS* wordt opgezaagd met steeds meer nieuwe regels en plannen, onderzoeken en controles. Het beschikbare geld is bedoeld voor leerachterstand voor peuters en kleuters en een verhoging voor het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en het beroepsonderwijs.

⁹³⁸ Vizier 2001-07

⁹³⁹ Vizier 2001-07

⁹⁴⁰ Vizier 2001-07; Vizier 2001-03

⁹⁴¹ Vizier 2001-07

De aangekondigde *KOOPKRACHTSTIJGING* van 1% nemen wij voorlopig met een korreltje zout. Wij ervaren nog steeds de negatieve gevolgen van de koopkrachtstijging van dit jaar. De verhoging van gas, water, licht en de eco-belasting en de gestegen BTW van 17,5% naar 19 % veroorzaakten een inflatie van 5%. Ook voor het komend jaar wanneer de gulden wordt ingeleverd voor de Euro verwachten wij een fikse prijsstijging. Het argument kennen wij nu al, n.l. een stijging van de grondstofprijzen.

Tijdens de algemene politieke beschouwingen kregen wij de indruk dat de partners in de paarse coalitie op elkaar zijn uitgekeken. De aanvaringen tussen Dijkstal (VVD) en Melkert (PvdA) waren hevig. Zij legden elkaar het vuur aan de schenen. De pot verweet de ketel dat hij zwart was, terwijl zij samen reeds zeven jaar verantwoordelijk zijn voor de problemen die nu op tafel liggen: de WAO, het asielbeleid, de zorgsector, het onderwijs en de veiligheid.

*Wij van de RegioVakbond ABW willen ons niet mengen in politieke keuzes. Wij zeggen alleen: "je moet niet luisteren naar wat zij zeggen, maar je moet kijken naar wat zij doen!"*⁹⁴²

Nabeschuiving 2 van de troonrede

VEILIGHEID. Er worden weer de nodige miljoenen gepompt in justitie en politie. Horen we die geluiden niet reeds een aantal jaren? En wat zijn de resultaten van deze financiële injecties? In het onderstaande een opsomming van deze resultaten:

- er zijn steeds minder opgeloste zaken;
- het veiligheidsgevoel op straat wordt steeds minder;
- de verloederling (criminaliteit en drugsoverlast) neemt steeds meer toe.

Het zou goed zijn als het Kabinet op dit gebied goede strakke regelgeving laat verschijnen.

ZORGSECTOR. De wachtlijsten in deze sector zijn nog steeds onaanvaardbaar lang. De Wet Voorziening Gehandicapten functioneert in de gemeentes met weinig gehandicapten, goed. Maar in veel gemeentes is het een grote puinhoop. Psychiatrische medemensen en drugsverslaafden die onder erbarmelijke omstandigheden overlijden, omdat ze niet tegen hun wil mogen worden opgenomen. De teneur is dat hier genuanceerder over gedacht gaat worden.

ONDERWIJS. Wanneer we de media mogen geloven, is de kwaliteit van het Nederlandse onderwijs er behoorlijk op achteruit gegaan. Zo is er nog steeds een tekort aan leraren. Oud-leraren en voormalig afgekeurde leraren staan weer voor de klas en zelfs mensen die niet eens een lerarenopleiding hebben gehad. Geen wonder dat de kwaliteit dan minder wordt! Investeren in de kwaliteit van het onderwijs, is ons inziens investeren in de toekomst.

ALGEMEEN. Hoe zou het nu komen dat de bovengeschetste situaties m.b.t. de zorg, de veiligheid en het onderwijs zich voordoen? Ons inziens is dit als volgt af te leiden. Wanneer in het bedrijfsleven het management een beleid voert dat veel geld kost en geen resultaat oplevert, dan wordt men daarop afgerekend.

In de politiek ligt dat anders. Wanneer in de politiek een gezamenlijk draagvlak wordt gecreëerd, waarbij eenieder zijn politiek gekleurd advies geeft, dan heeft men consensus bereikt. Dit besluit wordt dan in de Staatscourant geplaatst, en daarmee lijkt voor de politiek de zaak af. Met andere woorden: men kan zich in de politieke "flaters" veroorloven, alvorens hieruit consequenties worden getrokken. Welk beleid er ook gevoerd gaat worden, laat de samenleving en de burger er niet de dupe van worden.⁹⁴³

Nabeschuiving 3 troonrede

Achteraf gezien had de Miljoenennota en het plichtmatig debat daarover net zo goed achterwege kunnen blijven. Gezien de onzekere economische vooruitgang, is het alleen maar te hopen, dat de begrotingen van het Kabinet voor de diverse departementen overeind kunnen blijven.

Er waren sowieso al geen nieuwe plannen. Paars 2 teert een beetje op zeven jaar redelijke voorspoed. Men vindt, dat men de plannen vanaf 1994 al ruimschoots gerealiseerd heeft en leunt achterover.

Natuurlijk is er wel het een en ander verbeterd: de staatsschuld is een stuk minder. Sociaal-economisch ziet Nederland er stevig uit; vliegveld Schiphol en de Rotterdamse haven kunnen doorgroeien; het belastingstels wordt eenvoudiger en de werkloosheid is (minstens tijdelijk) sterk teruggedrongen.

Ja, en verder?

Festival van gemiste kansen

Verder dus niet zoveel. Uit die zeven vette jaren is veel te weinig rendement gehaald. Structureel is er niets gewijzigd. Er was veel plichtmatigheid. Géén visie, géén durf.

---

⁹⁴² Vizier 2001-07

⁹⁴³ Vizier 2001-07

- * De negatieve armoedespiraal is voor veel medeburgers met een veel te kleine beurs niet blijvend omgebogen naar een niveau ons land waardig.
  - * Wat is er van ons Openbaar Vervoer geworden? Een goed, effectief en betaalbaar systeem, dat uitnodigt om je auto thuis te laten, is verder weg dan ooit; met de soap rond de Nederlandse Spoorwegen als een triest dieptepunt.
  - * Hoe gaat het verder met onze landbouwsector en is er nog wel een echte toekomst voor de boeren?
  - * Het WAO-probleem is nog steeds niet opgelost. En voor het nieuwe ziektekostensysteem is slechts een eerste aanzet gemaakt.
  - * Er is geen effectief bestuursapparaat van de grond gekomen. Integendeel! De bureaucratie en miscommunicatie is gebleven. Papierwerk. Computermodellen. Traagheid en gedogen alom.
  - * Dat er nog steeds wachtlijsten in de gezondheidszorg bestaan is gewoon te gek voor woorden. En dat er te weinig onderwijskrachten in dit land zijn en te weinig politie en veel te weinig handen aan de ziekenhuisbedden en in verzorgingshuizen, dat kun je Paars 2 kwalijk nemen. Dan schaam je je toch om Nederland nog een te welvaartsstaat te noemen!
  - * Initiatieven uit de regio krijgen nauwelijks een kans. Limburg met name vist voor de zoveelste keer achter het net. Twaalf grote projecten in onze Provincie staan weer op de tocht, waaronder de Maasbeveiliging, die na de overstromingen van de laatste tienjaar zo nodig bleek. Ook de aanleg van de autoweg door Limburg en de ondertunneling van de A2 bij Maastricht zijn nog steeds niet zeker. En neem tenslotte de voortgang van de zgn. Operatie Hartslag, een project dat van groot belang is om van Heerlen weer een leefbare en veilige stad te maken. Minister-president Kok was bij zijn rondgang door Heerlen vol lof over het initiatief en overtuigd van de noodzaak. Ook minister Van Boxtel staat er volledig achter. Iedereen prijst de integrale aanpak van 45 projecten, die ook de volle ondersteuning hebben van de bewoners zelf. Maar de beleidsmakers in Den Haag zitten weer te treuzelen en de departementen schuiven elkaar de bal toe.
- Veel woorden, weinig daden! Geen visie, geen daadkracht! Typisch voor dit Kabinet.

Op weg naar nieuwe verkiezingen

Laten we hopen, dat de wereld weer enigszins in balans komt.

Laten we hopen, dat er weer een nieuw politiek elan opbloeit in Nederland. Een frisse wind kunnen we best gebruiken!⁹⁴⁴

2002

OKKE VERSTRENGE KIJKT TERUG OP ZIJN EERSTE JAAR ALS VOORZITTER

“Zaken doen”, Een uitspraak die Verstrenge typeert, een uitspraak die ook die om een nadere toelichting vraagt.

„Ik heb het idee dat we iets zakelijker werken. Ik ben een pragmaticus, minder ideologisch bevoegen dan mijn voorganger wellicht. Daardoor ben ik bondiger, werk ik bedrijfsmatiger. Maar ik waak ervoor dat het zakelijke niet doorslaat. We werken hier bij een vakbond. We hebben geen product dat een kosten/batenanalyse doorstaat.

Dat hoeft ook niet. Soms steek je ontzettend veel tijd in de individuele of collectieve belangenbehartiging, terwijl het relatief weinig oplevert. Toch weet ik dat ik verlies als ik daar iets aan wil veranderen. Daarom probeer ik de winst op andere terreinen te boeken. We vergaderen bijvoorbeeld korter. Daardoor houd je tijd over.”

De RegioVakbond, zo heeft Verstrenge ondervonden, is stevig verankerd in het Limburgse Land. Het is een vereniging, waar aandacht voor het individu met hoofdletters wordt geschreven. En het gevolg daarvan is dat we nog steeds groeien. Waar andere vakbonden te kampen hebben met een leegloop, mogen wij zeker tientallen nieuwe leden per maand bijgeschrijven.

Desondanks wil Verstrenge niet al te zeer groeien. „We hoeven niet bij honderd bedrijven aan tafel te zitten.

Belangrijk vind ik dat kwalitatief goede mensen de RegioVakbond ABW en zijn leden vertegenwoordigen. Kritisch, maar niet rancuneus. Waarbij het belang van de leden steeds voorop staat.” Net als zijn voorganger noemt hij zich een voorstander van het harmoniemodel. Aan tafel moet een oplossing bereikt worden, liefst niet aan de poort. De goed gevulde stakingskas van de ABW mag wat hem betreft dat predikaat nog wel even blijven dragen. „Toch zet ik doorgaans iets scherper aan,” bekent hij.

Graag zou de RegioVakbond ABW wat meer in de publiciteit komen. Tijdens de algemene vergaderingen wordt daar al jaren over gesproken. Verstrenge vindt dat de bond op de goede weg is. „We treden meer naar buiten. Dat was en dat is een van onze opdrachten. Vorig jaar bijvoorbeeld, hebben de problemen bij Dutch Finish in Kerkrade ons veel

⁹⁴⁴ Vizier 2001-07

publiciteit opgeleverd" Tegelijkertijd erkent hij dat 'fairplay' zich niet direct vertaalt in meer leden. „Maar de bestaande leden laten we op deze manier wel zien dat we een actieve club zijn. Dat maakt dat ze graag over de ABW spreken en mond-tot-mondreclame is nog altijd de beste reclame."

Dat de bond erg actief is, blijkt ook uit de informatiebulletins die direct na ieder bezoek van een vakbondsbestuurder worden verspreid in het betreffende bedrijf. „Met die ledenbrief houden we onze leden op de hoogte van de gang van zaken. Dat wordt buitengewoon goed gewaardeerd. Terugkoppeling is belangrijk. Dat zie je ook op de internetpagina's van de ABW. We proberen daar elke dag een nieuwtje uit een bedrijf waar we vertegenwoordigd zijn op te zetten. Ik verzeker je, sinds we daarmee begonnen zijn, wordt die website veel bekeken. Per week krijgen we gemiddeld 2250 bezoeken. Dat is een verdriedubbeling ten opzichte van vorig jaar. Ik zie internet duidelijk als een van de middelen om te communiceren met de leden. Men waardeert dat, merk ik."

Verstreng is ook voorzitter van de Algemene Bond voor Casinopersoneel. In nog geen halfjaar tijd heeft de ABC bijna negenhonderd van de 4500 personeelsleden van Holland Casino georganiseerd. Die waren niet meer tevreden over de manier waarop de bestaande vakbonden hun werkzaamheden bij het bedrijf uitvoerden. Die mensen betalen allemaal contributie, die uiteindelijk gewoon in het bondskantoor terecht komt. „Onze exploitatie wordt er beter van. In financiële zin is de oprichting en het succes van de ABC een extra goede ontwikkeling."

Het succes van de ABC wijt Verstreng onder meer aan het feit dat de ABC een eigen identiteit heeft aangenomen. „De ABW is als het ware de moeder, de ABC de dochter. Het regionale imago van de ABW zou in Amsterdam of in Groningen niet gewerkt hebben. Bovendien hebben we, net als bij de ABW, bij de ABC uitstekende, erg actieve kaderleden. Net als bij de ABW zijn zij het dagelijkse gezicht van de bond."

De enorme ledengroei heeft ook geleid tot het besluit om zo snel mogelijk een vakbondsbestuurder aan te stellen die zich specifiek met de ABC gaat bezighouden. „Dat zal de druk op de ABW-ers verminderen. Maar nogmaals, de ABW heeft absoluut geen nadeel gehad van de ABC. Alles is gewoon doorgegaan. Ik ben bijvoorbeeld echt niet alleen met de ABC bezig, we hebben ook 6300 ABW-leden.

Het succes van de ABC is niet onopgemerkt gebleven in werknemersland. De laatste tijd wordt de ABW regelmatig benaderd door andere groepen werknemers, bedrijven en bedrijfsvereniging. Voor bijvoorbeeld hulp bij het afsluiten van CAO's, maar ook om de individuele en collectieve belangen te behartigen. „In september zijn we met het dagelijks bestuur eendag op de hei gaan zitten. Hebben we een beleidsdag gehad. Onze conclusie was dat we voorstander zijn van gecontroleerde groei, maar wel onder de vlag van de ABW. Dat er dus binnenkort bijvoorbeeld een nieuwe Algemene Bond van Noem-Maar-Op komt, is vrijwel ondenkbaar. We staan open voor nieuwe initiatieven, maar niet koste wat het kost. Alleen als we het als ABW kunnen managen, doen we het. Onze trouwe leden moeten niet lijden onder initiatieven die we ontwikkelen, is het uitgangspunt.⁹⁴⁵

VAKBONDNIUWS

Even voorstellen José van Kooten

Op 9 december 2001 vierde José haar 25-jarig dienstjubileum bij onze bond. Aangezien zij meestal 's-avonds werkt na sluitingstijd, is ze relatief onbekend. Zij is schoonmaakster en begon indertijd in het kantoor aan de Ververstraat. Zij rolde de ABW binnen, toen de moeder van een vriendin van haar dochter, toentertijd poetsvrouw, ermee stopte.⁹⁴⁶

Oproep afgevaardigden tot deelname aan voorbereidingsbijeenkomsten AV 2002

De opzet van de Algemene vergadering van 27 mei zal, in tegenstelling tot vorige jaren iets anders van opzet zijn, het tijdschema is bijgevoegd. Het bestaat uit een statutair deel AV en een themadeel, waarin aandacht aan 3 casussen wordt besteed. Voorafgaand aan de vergadering vinden de voorbereidingsbijeenkomsten plaats voor alle bondsgroepen.⁹⁴⁷

Vergaderingen bondsgroepen

De vergaderdata van de 3 bondsgroepen voor 2002 wordt bekend gemaakt, de data van de vierde bondsgroep verschijnt in een volgend nummer. Eenieder kan die vergaderingen bijwonen en derhalve meedenken in het te voeren ABW-beleid.⁹⁴⁸

⁹⁴⁵ Vizier 2002-01

⁹⁴⁶ Vizier 2002-01

⁹⁴⁷ Vizier 2002-03

⁹⁴⁸ Vizier 2002-02

Ledenwerfpremie / attentie ledenwerfers

Uit de eindstand per 31-12-2001 blijkt, dat twee ABW-ers in 2001 een mijlpaal van 10 aangebrachte nieuwe bondsleden, of een veelvoud hiervan hebben behaald. Zij brachten 66, resp, 12 nieuwe aanmeldingen binnen. De succesvolle ledenwerfactie woord ook dit jaar voortgezet. Vanaf januari wordt weer gestart met een nul-saldo. De premie voor elk geworven lid en de extra bonus voor het werven van bij iedere mijlpaal van 10 nieuwe leden is verhoogd.⁹⁴⁹

Attentie ledenwerfers

De stand per 30 november :⁹⁵⁰

1 lid	58 nieuwe leden
1	12
1	9
2	Elk 7
2	Elk 5
3	Elk 4
9	Elk 3
16	Elk 2

Stand per 28-02-2002:⁹⁵¹

1 lid	7 nieuwe leden
2	Elk 4 leden
4	Elk 2 leden

Stand per 30-04-2002:⁹⁵²

1 lid	19 nieuwe leden
1	13 nieuwe leden
1	11 nieuwe leden
2	Elk 5 leden
1	4
3	Elk 3 leden

4	elk 2 leden
---	-------------

Stand per 1-08-2002:⁹⁵³

1 lid	38 nieuwe leden
1	13
1	11
1	6
3	Elk 5
4	Elk 3 leden
16	elk 2 leden

Stand per 31-08-2002:⁹⁵⁴

1 lid	6 nieuwe leden
5	4
1	6 leden
3	Elk 5 leden
4	Elk 4 leden
5	Elk 3 leden
18	elk 2 leden

Internet voor laatste nieuws

Op de website is nu een rubriek "Laatste Nieuws". Hierdoor worden de leden nog sneller en beter voorzien van belangrijke ontwikkelingen.⁹⁵⁵

Even voorstellen! Henk van Engelen, de nieuwe vakbondsbestuurder van de vakbond ABC

Op 1 maart begint Henk van Engelen met zijn werkzaamheden als vakbondsbestuurder voor de ABC. Zijn vorige werkgever was de vakcentrale CNV.

"Natuurlijk is er een verschil bij deze nieuwe bond de ABC. Dat merkte ik meteen. Bij de ABC is er ook veel kennis en 'macht' in de bond, maar hier zijn het de leden die uitmaken wat er gebeurt."

In feite moet hij een stuk pionierswerk gaan verrichten, zo erkent hij, „Ik vind het heel belangrijk om me voor andere mensen in te zetten en resultaten te behalen."

Bovendien trekt hem de variëteit aan banen die met het casinowerk gepaard gaat. „Het is een uitgaanswereld. Je hebt te maken met croupiers maar ook met bewakers. Ik vertegenwoordig alles en iedereen die bij Holland Casino werkt." En de afgelopen weken is er al behoorlijk wat werk op hem afgekomen. Zo is daar de mogelijke privatisering en het aanstellingsbeleid, maar ook de vakantie- en fooienregeling. Stof genoeg om de komende tijd zijn onderhandelingsvaardigheid op te vijzelen. Samen met de kaderleden van de jonge,

⁹⁴⁹ Vizier 2002-02

⁹⁵⁰ Vizier 2002-01

⁹⁵¹ Vizier 2002-03

⁹⁵² Vizier 2002-04

⁹⁵³ Vizier 2002-06

⁹⁵⁴ Vizier 2002-07

⁹⁵⁵ Vizier 2002-01

maar zeer actieve bond. „Want dat vind ik erg belangrijk. Alleen kun je het niet. We hebben nu zo'n duizend leden en we zullen het allemaal samen moet doen." Een gelukkige bijkomstigheid is dat Henk kan praten als Brugman en een ware spraakwerval is, iets wat je natuurlijk nodig hebt als vakbondsbestuurder.⁹⁵⁶

Oproep HB kandidaten

Vier bestuursleden zijn volgens het rooster van atreden in 2002 aftredend, doch herkiebaar. Kaderleden met interesse voor een bestuursfunctie kunnen zich melden⁹⁵⁷

Start kaderscholing 2002

De kaderscholing wordt aangekondigd, bedoeld voor alle potentiële kaderleden. Vooreerst zal bij hun, middels de de vraag- en antwoordstrook, worden nagegaan, of het programma nog wel up to date is.⁹⁵⁸

!! ATTENTIE LEDEN VAN DE REGIOVAKBOND ABW!!

START KADERSCHOLING REGIOVAKBOND 2002

Leden, zoals jullie weten organiseert de RegioVakbond ABW vanaf 1995 voor alle (potentiële) kaderleden een scholingsprogramma, ook wel bekend als kaderscholing RegioVakbond ABW. Deze kaderscholing bestaat uit de modules Arbeidsvoorwaarden (Arbeidsrecht en CAO), Arbeidsomstandigheden, Arbeidsverhoudingen en Medezeggenschap, Sociale Zekerheid, Financiën en Communicatie. Met uitzondering van de module Communicatie, vinden alle modules 1 keer in de maand plaats op een donderdagavond in 't Leiehoes te Heerlen. De module Communicatie vindt in een weekend plaats en wel van vrijdagmiddag tot en met zaterdagmiddag in kasteel Vaeshartelt te Maastricht.

De kaderscholing heeft vanaf de start reeds vele deelnemers gekend die niet alleen hieraan begonnen, maar ook deze succesvol afronden.

De kaderscholing is gratis, daar het hoofdbestuur het van groot belang vindt dat er steeds weer nieuwe kwalitatief geschoolde kaderleden en vrijwilligers zijn om de bedrijfsledengroepen en bondsgroepen van de RegioVakbond ABW te bemannen, om zitting te nemen in het hoofdbestuur, om als afgevaardigde deel te nemen aan de Algemene Vergadering van de bond of om deelnemer te zijn aan een congres.

Het hoofdbestuur van onze vakbond is dan ook trots dat wij als relatief kleine zelfstandige vakbond niet alleen vele jaren in eigen hand kaderscholing uitvoeren die zeer succesvol is gebleken, maar ook trots omdat het in al die jaren steeds weer gelukt is om een groep nieuwe kaderleden professioneler te ontwikkelen.

Het motto van deze scholing is drieledig:

- je wordt er zelf beter, slimmer van;
- het bedrijf waarin je werkt profiteert; en
- de bond heeft er voordeel van.

Uit de evaluaties van de afgelopen jaren is gebleken dat de vele deelnemers met name het praktische van de cursus hoog gewaardeerd hebben.

In 2002 willen we weer starten met de kaderscholing.

Aangezien wij een organisatie in beweging zijn, willen we via een aantal korte vragen bij potentiële deelnemers inventariseren of ons scholingsaanbod nog 'up to date' is.

Daarom verzoeken wij u vriendelijk om de vragen in te vullen en **vóór 1 februari 2002** te retourneren aan:

RegioVakbond ABW
t.a.v. I.D. Kandhai
Antwoordnummer 113
6400 VB HEERLEN
Faxen kan ook naar 045-5715360.

De geïnteresseerden ontvangen dan een uitnodiging voor een voorlichtingsbijeenkomst in het voorjaar van 2002.

Even voorstellen! Ellen van Loo, nieuwe administratief medewerkster

Uit ruim 160 kandidaten werd Ellen van Loo gekozen als administratief medewerkster voor 2½ dag per week.⁹⁵⁹

⁹⁵⁶ Vizier 2002-03

⁹⁵⁷ Vizier 2002-03

⁹⁵⁸ Vizier 2002-01

⁹⁵⁹ Vizier 2002-06

(DAT MOET ME TOCH EVEN) ... VAN HET HART - MEI

Een lente, een nieuw geluid! Dit optimistische begin maakt deel uit van het bekende gedicht 'Mei' van Herman Gorter. Hij was aanhanger van het originele socialistische gedachtegoed en zijn dichtwerken stelde hij als het ware ook in dienst van de bewustwording en de emancipatie van de arbeider. Sinds die tijd is de arbeider een heel eind gekomen: onderwijs en opleiding is "voor iedereen" bereikbaar geworden, de samenleving is economisch gegroeid, we hebben het "allemaal" goed. Betekent dat dan dat we maar achteruit moeten leunen en dat er, ook voor een vakbond, niets meer te doen is? Vergeet het maar!

Onze spreekdagen zijn gevuld met voorbeelden dat het de arbeider helemaal niet goed gaat en dat de tweedeling in de samenleving tussen zij die het goed hebben en de groep die dat niet heeft, toch nog zeer aanwezig is en zelfs groeit.

Dat geeft je als vakorganisatie die midden in die samenleving staat ook een enorme verantwoordelijkheid: mensen vertrouwen op je oordeel en geven als het ware een deel van hun problematiek aan jou over.

De uitdaging die de RegioVakbond ABW dan ook in 2002 weer voor zich ziet, is de goede behartiging van de belangen van de leden. Overigens, met betrekking tot de rol en de zin van de vakbeweging, daarmee zijn wij ook aan het "stoeien", omdat dat wel eens een thema zou kunnen zijn voor onze Algemene Ledenvergadering later dit jaar. Een werkgroep houdt zich daar op dit moment mee bezig.

De ABW heeft een collega erbij: de heer Henk van Engelen komt binnenkort ons team versterken en zal zich als vakbondsbestuurder bedrijvenwerk bezig gaan houden met de georganiseerde leden bij Holland Casino.

WET VERBETERING POORTWACHTER

Vizier besteed een wel zeer uitgebreid artikel aan deze nieuwe wet. Wanneer u zodanig ziek bent, dat u niet kunt werken, meldt u zich ziek bij uw werkgever. Wanneer dat voor een aantal dagen is, is er niets aan de hand. Maar wanneer dat ziekteverzuim voor langere tijd zal duren, zijn er VANAF 1 APRIL 2002 regels die u moet kennen. Deze regels voor Werknemers en werkgevers zijn verankerd in de nieuwe wet de "Wet verbetering poortwachter". Met deze wet wordt geprobeerd om sneller in te grijpen in het 1e ziektejaar waardoor de kans op herstel groter wordt. Ook wil men met deze wet de grote doorstroom naar de WAO indammen.

De bond geeft de nieuwe regels voor werknemers en dat doen dat door puntsgewijs hierop in te gaan.⁹⁶⁰

SOCIALE WERKVOORZIENING

Op 17 april jl. hebben de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de vakbonden een onderhandelaarsakkoord bereikt voor een nieuwe CAO in de Sociale Werkvoorziening. De nieuwe CAO, die geldt voor ruim 90.000 werknemers, gaat in op 1 mei 2002 en krijgt een looptijd van 14 maanden. Uiteraard staan de details vermeld in de Vizier.⁹⁶¹

<Vizier No. 5 is afwezig>

ABW OP DE BRES VOOR BENEDICK LANDGRAAF

Zoals u ongetwijfeld uit de media weet, is bij de grote slachterij Benedik een enorme reorganisatie aan de hand.

Wij hebben er veel leden en dat is ook de reden dat onze vakbondsbestuurder bedrijvenwerk, in samenwerking met onze juridische ledenservice de afgelopen weken heel veel energie gestoken heeft in de begeleiding van het sociaal plan en de verweerschriften van de individuele leden.

Een speciale bijeenkomst, georganiseerd op vrijdagavond 18 oktober jl. op het bondskantoor voor leden en niet-leden, werd druk bezocht.⁹⁶²

BONDSLIDMAATSCHAP OF RECHTSBIJSTANDVERZEKERING?

Regelmatig worden wij bij de RegioVakbond ABW geconfronteerd met een opzegging omdat een lid meldt dat hij/zij een rechtsbijstandverzekering heeft gesloten. Wij vinden dat altijd jammer omdat er daarbij toch een aantal "misverstanden" zijn over wat wij als bond wel of niet doen en wat je van zo'n verzekering kan verwachten.

Zonder hier nu het goede dat een rechtsbijstandverzekering (RVB) biedt te willen "aanvechten" is het toch goed om eens nader naar zo'n RBV te kijken.

Mensen denken vaak dat zij als ze eenmaal zo'n verzekering hebben volledig en voor alles gedekt zijn en van advies gediend worden. Maar iedere verzekering kent zijn uitsluitingen en beperkingen. We zetten er een aantal van hieronder op een rijtje (bron: Consumentengids april 2002):

⁹⁶⁰ Vizier 2002-04

⁹⁶¹ Vizier 2002-04

⁹⁶² Vizier 2002-07

* Algemene uitsluitingen: er wordt geen hulp geboden in een zaak die al speelt of die duidelijk in het verschiet ligt bij het afsluiten van de verzekering.	ABW: als u vandaag lid wordt en u heeft (bv) een conflict met uw werkgever, dan helpen wij u meteen!
* Behalve bij een tweetal maatschappijen dekt geen enkele maatschappij beroepsprocedures bij fiscale (belasting) zaken.	ABW: onze experts op belastinggebied helpen u met alle vragen die u op dat gebied heeft en voeren ook de procedures
* Echtscheidingsgeschillen: bij vrijwel alle maatschappijen klopt u tevergeefs aan.	ABW: bij onze advocaten kunt u direct voor dit soort conflicten geholpen worden; u betaalt wel in dit soort zaken een aangepaste bijdrage.
* Drempel (franchise): als het financieel belang van een zaak beneden een bepaalde drempel blijft, neemt de verzekering de zaak niet in behandeling. (slechts 1 maatschappij heeft geen franchise, alle anderen wel). Dit geldt overigens bij de meeste maatschappijen niet voor strafzaken.	ABW: wij kijken niet naar drempels, wij helpen altijd!
* Wachttijd: bij de meeste maatschappijen kunt u niet terecht met zaken die zich voordoen tijdens de eerste drie maanden na ingang van de polis. Wachttijden van 2 maanden tot zelfs 6(!) bij arbeidsrechtelijke zaken en sociaal recht zijn geen uitzondering!	ABW: vandaag lid worden is vandaag geholpen worden!!

Let op: wij van de Regio Vakbond ABW zeggen niet dat er geen goeie rechtsbijstandverzekeringen zijn, maar in de afweging "verzekering of vakbond" slaat de weegschaal toch wel heel erg ver door in onze richting!

De **Regiovakbond ABW.**

- Laagdrempelig;

- Goede en snelle ledenservice;

- Sterke collectieve vertegenwoordiging in bedrijven,

enfin, er zijn meer dan genoeg redenen voor de RegioVakbond ABW te kiezen.

Komt u dus op verjaardagspartijtjes, bij uw buurman of uw collega in het bedrijf over dit onderwerp te spreken, laat ze dit artikel dan eens lezen. Tien tegen één, dat de keuze snel gemaakt is!⁹⁶³

(DAT MOET ME TOCH EVEN)... VAN HET HART - SEPTEMBER

Het nieuwe kabinet is al weer enige tijd "onderweg naar morgen", morgen is het Prinsjesdag.

Een nieuwe regering betekent per definitie ook altijd het "nieuwe bezems vegen schoon"; ook het kabinet-Balkenende heeft op het gebied van de sociale zekerheid, werk en inkomen weer een aantal beleidsvoornemens die de RegioVakbond ABW zeer kritisch zal bekijken. Het afschaffen van de spaarloonregeling vinden wij in ieder geval niet het allerbeste plan; voor de opvolger "levensloopsparen" is in onze organisatie overigens wel enig enthousiasme: het idee dat je tijd kunt sparen om er op een zeker moment dat je daar echt aan toe bent gebruik van kan maken is niet slecht.

Wat wel ter discussie gaat staan in Nederland is het poldermodel: de overlegcultuur van geven en nemen en compromissen sluiten. Het lijkt er een beetje dat door de stroomversnelling waarin de politiek in 2002 gekomen is, ook de zegeningen van dit model achterhaald zijn. De ABW gaat dat te ver: het is onzin om nu "politiek correct" te roepen dat het allemaal anders moet en dat de "achterkamertjespolitiek" helemaal niets goeds oplevert. Als zodanig is er niets mis mee om goed naar je "tegenpartij" te luisteren en een win-win-situatie te behalen. De ABW vaart overigens wel een kritischer koers t.o.v. werkgevers: al te veel worden ook wij geconfronteerd met de zielige verhalen van hoe slecht het toch wel niet gaat in de economie en dat het bedrijf in zulk slecht weer zit en dergelijke. Dat mag gedeeltelijk waar zijn: ook waar is dat er door onkunde en mismanagement ongelooflijke blunders gemaakt worden, waardoor het bedrijf klappen krijgt. Dat wordt niét gezegd en dat dan de eigen fouten afgewenteld worden op het personeel is slecht.

Ook bij de ABW merken we dat de discussies scherper worden; da's niet verkeerd, zolang ook de nuance een kant krijgt. Met hard gillen komen we er ook niet: voor u, onze leden, gaan we "tot aan het gaatje" in onze belangenbehartiging, maar als we bereiken wat we willen zonder bruut geweld, dan is dat prima. Geen kabaal maken om het kabaal zelf. In de volgende Vizier geven we ons commentaar op de Miljoenennota.⁹⁶⁴

⁹⁶³ Vizier 2002-06

⁹⁶⁴ Vizier 2002-06

PRINSJESDAG 2002

Ieder jaar besteedt de redactie van Vizier in ± 4 pagina's uitgebreide aandacht aan de Miljoenennota en de Troonrede. Door de val van het Kabinet op woensdag 16 oktober jl. en het uitschrijven van nieuwe verkiezingen op 22 januari 2003 is onduidelijk geworden wat de status is van deze nota. Daar er de afgelopen dagen zoveel onduidelijke c.q. vage berichten circuleren over zaken waarvan men op de ene dag zegt dat die uitgevoerd gaan worden en op de andere dag weer niet, lijkt het de redactie van Vizier verstandig om op dit moment hieraan geen aandacht te besteden. Neemt niet weg dat we de ontwikkelingen kritisch volgen. Mochten er concrete maatregelen zijn, dan houden we u uiteraard op de hoogte!⁹⁶⁵

(DAT MOET ME TOCH EVEN) ... VAN 'T HART - OKTOBER

Na krap 3 maanden zit Nederland weer zonder regering.⁹⁶⁶ De "soap" gaat ongetwijfeld nog even door, maar het is eigenlijk om te huilen: minstens 5 tot 6 maanden alleen een demissionair kabinet en dan? Als u het weet, mag u het zeggen.

Vanuit vakbondszijde is dit soort ontwikkelingen heel slecht, want je hebt je, als het gaat over loonontwikkelingen, maar ook het onzalige plan om het spaarloon af te schaffen, net een beetje gewapend en je eigen strategie bepaald en nu kan dat weer (of toch niet?) in de ijskast.

Onzekerheid dus, en dat is eigenlijk het slechtste wat je kan overkomen.

Waar we in ieder geval ons niet door van de wijs laten brengen is ons streven om onze bond sterker en krachtiger te maken. In de maanden september en oktober is door de RegioVakbond ABW de beleidsnotitie "Op vakte koers" geschreven en besproken met het team van collega's op kantoor en het hoofdbestuur.

In de notitie staan een aantal plannen om vanaf 2003 gericht, planmatig en "vakbondsbreed" met ledenwerving en "reclame maken voor de bond" te starten.

Is dat dan nodig? Gaat het slecht met de bond? Nee, aller-minst: wij zijn één van de weinige bonden in Nederland waar nog steeds groei is; nu al jarenlang, en omdat zo te houden nemen we maatregelen. Ook wij krijgen natuurlijk te maken met de slechte economie, de "dure" euro, waardoor mensen "luxe" voorzieningen als tijdschriften, tv-gids, vakbondslidmaatschap e.d. eerder van de hand doen.

Dat heeft ons geïnspireerd tot een aantal uitdagingen, die wij in het voorjaar van 2003 in een zgn. "werkconferentie" met kantoor, hoofdbestuur, bondsgroepen, kaderleden, BLG's en wie zich daartoe nog verder uitgenodigd voelt, met elkaar zullen bespreken en plannen.⁹⁶⁷

CHECKLIST VOOR ONZE LEDEN IN DE ONDERNEMINGSRAAD

Regelmatig krijgen we vragen van onze leden over:

- welke zaken onder het advies- en instemmingsrecht vallen; en
- welke bevoegdheden een Ondernemingsraad (OR) zoal heeft.

In drie pagina's geeft de redactie van vizier een voor eenieder bevatbare uitleg hierover.⁹⁶⁸

2003

⁹⁶⁵ Vizier 2002-07

⁹⁶⁶ Vizier 2002-07

⁹⁶⁷ Vizier 2002-07

⁹⁶⁸ Vizier 2002-07

KADERSCHOLING ALWEER VOOR HET ZESDE JAAR VAN START

Op 16 januari startte de kaderscholing, waaraan 20 kaderleden uit 12 verschillende bedrijven deelnamen.

N.a.v. een onderzoek besloot het dagelijks bestuurs de opzet van de kaderscholing iets te wijzigen. Het bleek, dat mensen wel willen deelnemen, maar vaak onvoldoende tijd hebben. En als ze aan scholing doen, dan moet die niet te lang duren.

De aanwezige voorzitter gaf in zijn toespraak de cursisten mee, dat leden uiteraard bij een goede vakbond willen zijn, maar dat ze vaak niet beseffen, dat zij zélf die vakbond zijn en niet het secretariaat en de vakbondsbestuurders. Hij benadrukt dat de toekomst van onze vakbond en iedere vakbond mede afhangt van de kwaliteit van de kaderleden en de bereidheid om je voor die bond in te zetten. "Wij weten dat jullie gemotiveerde leden zijn van de RegioVakbond ABW. Wij gaan ervan uit dat jullie begrijpen, dat er altijd nieuwe kartrekkers en bestuurders in zo'n bond nodig zijn. Daarom weet ik zeker dat wij sommigen van jullie nog vaak zullen terugzien op allerlei vergaderingen en overlegplekken ook binnen de bond. Daarom is het ons waard om zoveel moeite te steken in deze cursus", aldus de voorzitter.⁹⁶⁹

(DAT MOET ME TOCH EVEN)... VAN HET HART - FEBRUARI

In deze rubriek doet de voorzitter een oproep aan alle leden die de bond toedragen, om op 24 februari in Auberge de Rousch te Heerlen mee te denken en praten over twee belangrijke vragen: hoe maken we de bond bekender en hoe komen we aan meer leden? "We eten een broodje, stropen de mouwen op en gaan gericht aan de slag. Hoe meer zielen, hoe meer ideeën, hoe meer plezier en kans op succes. Deze actie is ontstaan omdat in de eerste helft van 2002 wat minder groei van leden kenden dan anders. Inmiddels zijn de definitieve cijfers van vorig jaar bekend en kunnen we trots en blij zeggen dat we weer "in de plus" zijn, zoals al vele, vele jaren; maar: de groei is echt wel minder! Geen reden voor paniekvoetbal, maar wel slim en snel reageren op deze ontwikkelingen".⁹⁷⁰

Elders in dit lijfblad is de oproep voor deze werkconferentie afgedrukt. Ieder lid kan de bijeenkomst bijwonen, maar moet zich wel hiervoor aanmelden.⁹⁷¹

DE BESTE LEDENWERVERS VAN 2002

De 3 kampioenen, die elk een mijpaal van 10 nieuwe leden of een veelvoud hiervan in 2000 wierven, zijn 3 personen, die resp. 61, 15 en 12 nieuwe leden wisten te strikken.

Het hoofdbestuur heeft besloten deze succesvolle ledenwerfactie ook in 2003 voort te zetten. Alle werwers starten vanaf januari 2003 dan weer met een nul-saldo.⁹⁷²

EVEN VOORSTELLEN!

In deze rubriek wordt vanaf nu uitgebreid stil gestaan bij de één van de leden het hoofdbestuur. Er wordt uitgebreid ingegaan op 's mans verdienste voor de bond. In deze artikelen wordt hun doopceel gelicht.

Wiel Wittenbernds⁹⁷³

Cas Wilbers⁹⁷⁴

Klaas van der Steen⁹⁷⁵

Jo Roijen⁹⁷⁶

⁹⁶⁹ Vizier 2003-02

⁹⁷⁰ Vizier 2003-02

⁹⁷¹ Vizier 2003-02

⁹⁷² Vizier 2003-02

⁹⁷³ Vizier 2003-02

⁹⁷⁴ Vizier 2003-04

⁹⁷⁵ Vizier 2003-05

⁹⁷⁶ Vizier 2003-06

Theo Hinssen⁹⁷⁷

Harrie op den Camp⁹⁷⁸

Hub Wolfs⁹⁷⁹

WERKCONFERENTIE OP 24 FEBRUARI IN AUBERGE DE ROUSCH

Na een hapje werden de aanwezigen in 4 groepen verdeeld: iedere groep trok zich in een deel van de zaal terug met de volgende opdracht: bedenk zoveel mogelijk manieren om reclame voor de bond te maken. Okke Verstreng had van tevoren duidelijk gemaakt, dat de deelnemers zich op dat moment niets hoefden aan te trekken van de echte haalbaarheid of kosten van de ideeën; kortom, niet al voordat je begint allerlei drempels opwerpen: "fris van de lever" aan de slag en de vertaling naar wie het moet doen, wat het kost en wanneer het uitgevoerd gaat worden, komt daarna.

Dat was niet aan dovemansoren gezegd! Geïnspireerd gingen de groepen aan de slag en leverden in totaal wel een 50 tot 60 ideeën aan! Om u een idee te geven: de voorstellen varieerden van reclame op een stadsbus maken tot ABW-kalenders, van ABW-carnavalsliederen tot reclamespotjes op L1 enz. enz.

Nadat alle groepen kort hun eigen ideeën hadden toegelicht, werd men opnieuw in 4 (andere) groepen ingedeeld en had men vervolgens een half uur de tijd om gerichte ledenwervingsideeën naar boven te laten borrelen. Of het aan de genuttigde kroketten lag of dat de vermoeidheid enigszins toesloeg; feit was, dat dit veel lastiger te bedenken viel. We vervielen soms toch weer snel in algemene reclame.

Desondanks zijn hier ook een behoorlijk aantal ideeën uit naar voren gekomen. Tevens gaven bijna alle deelnemers aan ook zelf daadwerkelijk mee te willen werken aan de uitvoering van hun eigen bedeksels. Dit werd door de bondsvoorzitter uiteraard dankbaar in ontvangst genomen.

Afgesproken is dat op kantoor de oogst gecombineerd wordt met de ideeën die in oktober door het team van kantoor bedacht zijn. Dit wordt vervolgens in een plan van aanpak gezet en aan de conferentiemedewerkers en op kantoor en bestuur voorgelegd. Het belangrijkste komt daarna pas: het uitvoeren van ideeën.

Al met al was het een inspirerende bijeenkomst, die het beste van de ABW-traditie liet zien: betrokkenheid, energie, solidariteit met de vakbond.⁹⁸⁰

(DAT MOET ME TOCH EVEN) ... VAN HET HART (DETAIL PROGRAMMA)

Volgend jaar is het 60 jaar geleden dat de (toen nog) ABWM werd opgericht. We zullen daar ongetwijfeld ruim aandacht aan besteden te zijner tijd.

Er is een start gemaakt met de uitvoering van de beleidsnotitie "Op vaste koers" die we vorig jaar hebben laten verschijnen. De werkconferenties en een later te houden symposium zijn er de getuigen van.

En onze zusterbond, de ABC: de ergste stormen over de petitie die aan de politiek is aangeboden, zijn achter de rug: de groei zit er nog steeds in (1400 leden) en de eerste CAO-vuurproef staat voor de deur.⁹⁸¹

SAMENWERKING ABW EN AXA-VERZEKERINGEN

Enkele weken geleden is het nogal prominent in het nieuws geweest: de samenwerking tussen onze vakbond en de verzekeringsmaatschappij AXA uit Utrecht.

Door contacten die wij opgedaan hebben in het vervolg van de oprichting van de zustervakbond ABC voor het casinopersoneel van Holland Casino's, zijn wij eind vorig jaar in gesprek gekomen met AXA Verzekeringen.

Deze was en is van plan om bedrijven los te weken uit sector- of bedrijfstakcao's. Hun doel is dan om de zogeheten "verzekerbare collectie arbeidsvoorwaarden" -en dan met name het pensioen- bij hun maatschappij onder te brengen. Maar: een CAO sluit je niet afzonder een vakbond. Daarom zijn wij gevraagd als partner in die samenwerking op te treden.

⁹⁷⁷ Vizier 2003-07

⁹⁷⁸ Vizier 2004-01; Vizier 2005-03

⁹⁷⁹ Vizier 2004-02

⁹⁸⁰ Vizier 2003-03

⁹⁸¹ Vizier 2003-03

Wij hebben daar een aantal keren met elkaar over overlegd en ook in het Hoofdbestuur dit met elkaar besproken. Voor alle duidelijkheid: de ABW gaat niet op de stoel zitten van de ondernemer en niet op die van AXA. Wij blijven onze onafhankelijkheid als vakbond absoluut houden; er is geen verplichting om die CAO persé met AXA-producten te sluiten. Als wij, na overleg met de werknemers, een goede CAO hebben en AXA kan haar producten kwijt: prima, maar als het nog steeds een goede CAO is en werkgever en werknemers zijn tevreden over een ander pensioenfonds: ook prima! Dat is in zekere zin dan het "ondernemersrisico" van AXA.

Hoe zit het dan met leden bij zo'n bedrijf? Wij hebben afgesproken dat wij in staat moeten worden gesteld om leden te werven (daarom zoeken in dit proces dan ook naar bedrijven waar een lage organisatiegraad is), omdat we wel een goede vertegenwoordiging van de werknemers moeten en willen zijn!

Ook de CAO-tekst en het principe-akkoord zullen op de normale manier aan de leden worden voorgelegd: we volgen daarin de "koninklijke weg". Het echt enige andere aan dit initiatief is dat we nu actief in een bedrijf komen, waar we anders nooit aan gedacht zou en hebben of in aanraking meegekomen waren.

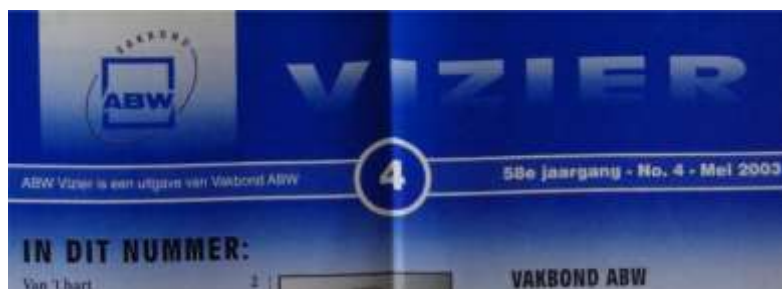
Betekent dat nu dat we Limburg verlaten? Wel in de zin dat het bedrijven kunnen zijn in heel andere delen van Nederland; absoluut niet als het gaat om de belangenbehartiging die wij al bijna 60 jaar doen voor onze Limburgse leden. We zoeken -en zo is dat ook in het Hoofdbestuur afgesproken- naar goede creatieve oplossingen voor het werk dat dit initiatief met zich meebrengt. Wij hebben ook aan de samenwerkingspartner aangegeven dat wij zelf de regie over het tempo houden.

Waarom doen we dit? Omdat het ons in staat stelt leden te winnen, aan onze wens om meer bedrijfsCAO's af te sluiten tegemoet te komen en de positie van de ABW voor langere jaren veilig te stellen.⁹⁸²

VAKBONDSNIEUWS

Vizier in een nieuw jasje

Aangezien we ook meer leden van buiten onze provincie krijgen, werd het tijd om de naam van de bond aan te passen bij de huidige situatie. Het hoofdbestuur besloot in haar vergadering van april de naam te wijzen van "Regiovakbond ABW" in "Vakbond ABW", echter de Algemene Vergadering in september zal nog hiermee moeten instemmen. Vooruit lopend hierop is de Vizier al in een nieuw jasje gestoken.⁹⁸³

Feestelijke afsluiting cursus kaderscholing

Eind april had de feestelijke afsluiting van de kadercursus 2003 plaats.⁹⁸⁴

Overlijden Henk Scheve

Op 23 april overleed kaderlid en oud hoofdbestuurder Henk Scheve, 83 jaar oud. Hij heeft zich zijn gehele leven voor de bond ingezet.⁹⁸⁵

Oproep afgevaardigden tot deelname aan voorbereidingsbijeenkomst Algemene Vergadering 2003

De vorig jaar gelanceerde andere opzet, t.w. een statutair gedeelte en een 'luchtig' gedeelte onder de naam "Wat vinden wij en wat zegt de rechter in een aantal casussen?" bleek succesvol en wordt gehandhaafd. In tegenstelling tot vorig jaar, vindt de Algemene vergadering dit jaar in het najaar in september plaats.⁹⁸⁶

Overlijden Gerrit Hensen

Op 4 juni overleed ons kaderlid Gerrit, 80 jaar oud. Hij was medeoprichter van onze bond op 23 september 1944 en hierna o.a. tweede secretaris van het hoofdbestuur.⁹⁸⁷

⁹⁸² Vizier 2003-03

⁹⁸³ Vizier 2003-04

⁹⁸⁴ Vizier 2003-04

⁹⁸⁵ Vizier 2003-04

⁹⁸⁶ Vizier 2003-05

⁹⁸⁷ Vizier 2003-05

Attentie ledenwerwers

Stand per 28-02-2003:⁹⁸⁸

1 lid	14 nieuwe leden
2	Elk 4 leden
1	3
6	Elk 2 leden

Stand per 30-04-2003:⁹⁸⁹

1 lid	14 nieuwe leden
1	7
2	4
3	Elk 3 leden
9	Elk 2 leden

Stand per 30-06-2003:⁹⁹⁰

1 lid	16
2	Elk 8 leden
4	Elk 4 leden
3	Elk 3 leden
13	Elk 2 leden

Stand per 30-09-2003:⁹⁹¹

1 lid	16 nieuwe leden
1	13
1	12
1	7
4	Elk 4 leden
4	Elk 3 leden
14	Elk 2 leden

Stand per 31-10-2003:⁹⁹²

1 lid	16 nieuwe leden
1	14
1	12
1	7
3	Elk 4 leden
5	Elk 3 leden
16	Elk 2 leden

(DAT MOET ME TOCH EVEN) VAN HET HART - MEI

Het voorbereidingstraject voor het 60-jarig bestaan van de bond in sept. 2004, is gestart. Er wordt o.a. geacht aan een speciale huldiging van 60-jarige jubilarissen en het vervaardigen van een gedenkboek.

De samenwerking met AXA leidt tot gesprekken met een 4-tal grotere en kleinere bedrijven over een eigen CAO.

Aan onze tafel melden zich grootwinkelbedrijven, alternatieve gezondheidszorgbeoegenden, veteranen, een museum maar ook industriebedrijven. Niet alles gaat door; niet alles is goed voor ons, maar verfrissend is het soms wel om eens uit heel andere hoeken dan waar onze bond normaal de leden vandaan krijgt, mensen te ontmoeten.⁹⁹³

ACTUEEL SOCIAAL BELEID

Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) beslist over plaatsing sociale werkvoorziening

Het CWI gaat naar verwachting vanaf 1 april 2004 beslissen of mensen in aanmerking komen voor een plaats in de sociale werkvoorziening. Op dit moment doet de gemeente dit. Een voordeel is dat het CWI zich een onafhankelijker oordeel kan vormen dan gemeenten. Gemeenten hebben over het algemeen de sociale werkvoorzieningsbedrijven in handen, daarmee hebben ze een economisch belang bij het functioneren van deze bedrijven. Gemeenten blijven ervoor verantwoordelijk dat mensen een plek vinden in de sociale werkvoorziening.

Dit blijkt uit een wijziging van de Wet sociale werkvoorziening en de Wet structuur uitvoeringsorganisatie waarmee de ministerraad op voorstel van staatssecretaris Rutte van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft ingestemd. In de sociale werkvoorziening werken mensen die door een geestelijke of lichamelijke handicap geen zelfstandige plek op de arbeidsmarkt kunnen krijgen.

Naast het onafhankelijker oordeel van het CWI zijn er ook andere redenen voor de wijziging. Zo kan het CWI direct steun bieden bij het vinden van regulier werk als mensen zonder de sociale werkvoorziening aan het werk kunnen. Daarnaast komt er naar verwachting meer eenheid in de criteria voor een plaats in de sociale werkvoorziening, omdat het CWI landelijk wordt aangestuurd. Ook past deze nieuwe taak goed bij de overige taken die het CWI vervult en gaat vervullen. De ministerraad heeft ermee ingestemd dat het wetsvoorstel voor advies aan de Raad van State zal worden gezonden. De tekst van het wetsvoorstel en het advies van de Raad van State worden pas openbaar bij indiening bij de Tweede Kamer.

Meer wsw-ers in gewone werkomgeving.

Van de 90.000 WSW-ers werkt slechts een klein deel onder begeleiding bij een gewone werkgever. Staatssecretaris Rutte van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gaat bevorderen dat meer SW-werknemers te werk worden gesteld buiten de beschutte omgeving van sociale werkvoorzieningsbedrijven.

⁹⁸⁸ Vizier 2003-03

⁹⁸⁹ Vizier 2003-04

⁹⁹⁰ Vizier 2003-05

⁹⁹¹ Vizier 2003-06

⁹⁹² Vizier 2003-07

⁹⁹³ Vizier 2003-05

Bij het in ontvangst nemen van de "Voorstellen voor modernisering van de Wet sociale werkvoorziening" van de Raad voor Werk en Inkomen zei Rutte verder niet te willen tornen aan het budget van twee miljard euro dat jaarlijks voor dw WSW beschikbaar is.⁹⁹⁴

CAO SW

Na twee maanden onderhandelen hebben vakbonden en de VNG een onderhandelingsaccord gesloten voor de SW. De nieuwe CAO heeft een looptijd van 12 maanden.⁹⁹⁵

(DAT MOET ME TOCH EVEN) VAN HET HART - SEPTEMBER

Prinsjesdag!

Verderop in deze Vizioer gaan we uitgebreider in op de effecten die deze Troonrede en begroting met zich meebrengt, maar ik kan het toch niet laten om ook op deze plaats te zeggen wat ik ervan vind.

Er zijn harde maatregelen nodig: zeker, dat denk ik ook. Ons land bevindt zich niet meer in de "riante positie" die we een aantal jaren geleden bijna automatisch wel hadden. Maar als je vervolgens ziet, wáár die maatregelen dan effect gaan krijgen, dan vind ik dat er absoluut verkeerde keuzes gemaakt gaan worden. Zoals het nu uitpakt, zijn het toch weer de "zwakste schouders" die de klappen krijgen: de combinatie van de "medicijnknaak", het teruglopen van de huursubsidie, het wegvallen van de vervolgitkering WW.

En wat te denken van het plan om VUT en pré-pensioen fiscaal onaantrekkelijk te maken. Ik vind dat, mét alle nuances, verkeerd beleid: er zijn andere terreinen waarop meer bezuinigd kan worden dan de sociale zekerheid. Dat is bij uitstek het terrein waarop je als samenleving -en als politiek- je sociale gezicht moet laten zien. Het kabinet heeft de mond vol van "eigen verantwoording" van de burger; alles prima, maar je moet wel in slaat zijn om die verantwoording te nemen: er is en blijft een categorie mensen die niet aan het werk kan en die gevallen moeten dan ook ontzien worden. Arbeidsparticipatie (oftewel het meedoen aan werk) vind ik goed, maar niet over de ruggen van hen die dit absoluut niet kunnen: bovendien, zeg nu eens eerlijk: hoeveel werkgevers kent u die personeel van 55 en ouder in dienst willen nemen?

De vakbeweging maakt zich op voor een hete herfst, maar eerlijk gezegd denk ik dat in het najaarsoverleg tussen regering, werkgevers en werknemers toch nog wel iets "gerepareerd" gaat worden. Daar waar we kunnen laten ook wij onze stem horen als we vinden dat er echt onredelijke voorstellen zijn. Vriend en vijand zijn het over één ding wel eens: het wordt er in Nederland niet makkelijker wonen op.⁹⁹⁶

LICOM N.V. TE HEERLEN

Onlangs is de Vakbond ABW in kennis gesteld dat de algemeen directeur van Licom op non-actief is gesteld en het bedrijf zal verlaten. Er was sprake van een vertrouwensbreuk tussen de directeur en verschillende geledingen binnen het bedrijf. Overigens hebben de vakbonden eind 2002 ook al eens het vertrouwen in de algemeen directeur ter discussie gesteld in het kader van CAO-onderhandelingen. Inmiddels is de Interim-directeur aangesteld. Hij is een van de leden van de Raad van Commissarissen van Licom. Het streven is om binnen 6 maanden een nieuwe directeur te hebben. In de tussentijd maakt de huidige Interim-directeur geen deel uit van de Raad van Commissarissen.⁹⁹⁷

PRINSJESDAG 2003 - MILJOENENNOTA

De koningin begon de Troonrede met de uitspraak dat "de onzekerheden in ons dagelijks bestaan zijn toegenomen". Als reden van die onzekerheid worden met name de teruglopende conjunctuur en de oplopende werkloosheid genoemd; dit jaar bedraagt die 425.000 en loopt op naar 540.000 werklozen in 2004. De rode lijn in de Troonrede is het best te omschrijven als "zwaar lijden voor iedereen". Er moet hard bezuinigd worden. Bikkelhard. Van de beloften tijdens de verkiezingscampagnes is weinig terug te vinden. Geen mooie plannen deze keer, alles draait om SNEL en VEEL bezuinigen. Het vangnet van de overheid verdwijnt. De burger moet zijn eigen verantwoordelijkheid nemen. Kortom: Nederlanders krijgen NU de rekening!

De lijst van maatregelen is lang en confronterend. Vizioer vermeld hierna de hoofdpunten uit de Miljoenennota.⁹⁹⁸

Storm op komst

Tijdens de lange kabinetsformatie na de Tweede Kamer-verkiezingen in januari werden wij door de media regelmatig geïnformeerd over de slechte economische toestand van ons land. De economische groei werd steeds naar beneden bijgesteld en kwam uiteindelijk beneden NUL hetgeen een recessie betekende.

⁹⁹⁴ Vizioer 2003-05

⁹⁹⁵ Vizioer 2003-05

⁹⁹⁶ Vizioer 2003-06

⁹⁹⁷ Vizioer 2003-06

⁹⁹⁸ Vizioer 2003-06

Tijdens de kabinetsformatie werd duidelijk dat er voor de komende regeerperiode tot 2007 dertien miljard euro bezuinigd diende te worden deels door lagere uitgaven en deels door hogere inkomsten. Voor de burger betekent dit: Minder inkomen en Meer kosten.

Het uitgangspunt was dat de begroting in 2007 geen tekort zou vertonen. Door de oplopende werkloosheid en dalende groei liet het Centraal Plan Bureau (CPB) weten dat er nog meer tegenvallers waren te voorzien. Het nulpunt van de begroting voor 2007 kwam in gevaar en men accepteerde een tekort van 0,5%. Inmiddels werd per 1 april jl. de loonheffing met 0,5% verhoogd en per 1 juli jl. werd de AWBZ premie met 0,5% verhoogd. De burger heeft nog voordat de verdere lastenverzwaringen bekend zijn al 1% verlaging van zijn inkomen aan de broek gekregen. Naast alle in petto hebbende maatregelen wil dit kabinet ook financiële middelen aanwenden voor nieuw beleid, anders was het niet mogelijk tot een werkbare formatie te komen. Het kabinet heeft tijdens de regeringsverklaring in grote lijnen aangegeven waar de klappen zullen vallen:

- De WAO en WW-maatregelen;
- Het verkleinen van het ambtenarenbestand (door verminderen van regels);
- Verlaging kosten defensie;
- Versobering van subsidie-uitgaven;p
- Maatregelen in de pensioensfeer (verkleinen pre-pensioen);
- Sterk gematigde loonontwikkeling;
- Hogere kosten gezondheidszorg (invoeren eigen bijdrage);

In de zomermaanden zou één en ander nader uitgewerkt worden en tijdens de begrotingspresentatie op Prinsjesdag gepresenteerd worden. Het overleg tussen kabinet-werkgevers-werknemers heeft geen resultaat opgeleverd aangezien het kabinet niet bereid was tot compensatiemaatregelen, maar geconfronteerd werd met verdere financiële tegenvallers waardoor er een extra bezuiniging nodig waren van 4 miljard Euro. Hierdoor besloot het kabinet ruim een maand voor Prinsjesdag de maatregelen in de WW te doen ingaan.

Wie op en na 11 augustus 2003 werkloos wordt, kan geen aanspraak meer maken op de vervolgitkering na beëindiging van de WW-uitkering. Betrokkenen zijn dan direct aangewezen op de Bijstandwet, hetgeen betekent dat er rekening wordt gehouden met het inkomen van de partner en het vermogen. Begrijpelijk dat er een storm van protest opstak omdat van de een op de andere dag zo een maatregel van kracht werd.

En nu het verdere resultaat op prinsjesdag

Wij waren al enigszins voorbereid, maar dat het zo'n record aan bezuinigingen zou betekenen hadden wij niet verwacht. Van de totaal zeventien miljard euro welke in deze kabinets-periode tot 2007 als bezuinigingen voorzien zijn, worden er in 2004 al elf miljard aan de burgers opgelegd. Begrijpelijk dat er een storm van protesten opsteeg van vakbonden en alle maatschappelijke organisaties. Het kabinet had behoorlijk wat uit te leggen en deed dit dan ook op een voor ieder weldenkende burger op een, zij het harde, maar duidelijke wijze.

De economische groei is omgeslagen in een teruggang van 0,5% in 2003. De werkloosheid stijgt onrustbarend en het Nederlandse bedrijfsleven heeft zich uit de markt geprezen.

De steeds maar stijgende kosten van lonen en sociale premies, nodig voor alle niet-werkenden, is niet meer op te brengen. De verzorgingsstaat is verouderd en moet drastisch hervormd worden. Pappen en nathouden zoals dit al vele jaren is gedaan, biedt geen oplossing.

Steeds minder werkenden moeten alle lasten en premies voor de alsmaar groter wordende groep niet-werkenden opbrengen. De solidariteit tussen de generaties komt steeds meer en meer onder druk te staan. Het roer moet om, de wal heeft het schip gekeerd!

De zorg om onze jeugd niet op te zadelen met enorme staatsschulden en zorg te dragen dat in Europees verband de gestelde normen worden nagekomen, betekent dat er aan een drastische ingreep niet te ontkomen is. Wij willen niet alle maatregelen uitvoerig aan de orde stellen, aangezien u allen hieromtrent al uitvoerig geïnformeerd bent via de media. Een tweetal punten willen wij toch nader belichten: De medicijnknaak en de VUT/Pré-pensioen.

Medicijnknaak

Het is nog niet helemaal duidelijk wat het eindresultaat is, maar het gaat wel door, mogelijk met een maximum. Wij vinden dit geen goede zaak; zeer zeker niet voor de gehandicapten en de ouderen die vaak veel medicijnen moet gebruiken. Ook is er geen duidelijkheid gegeven of de bijdrage voor elk voorgeschreven medicijn telt of dat dit voor een recept van de dokter gaat ongeacht het aantal medicijnen dat op het recept voorkomt?

Vut/Pré-pensioen

Het voorstel om met ingang van januari 2005 de VUT-uitkering in een keer te belasten voor de hele periode, was onverteerbaar. Je zult maar in het tweede jaar komen te overlijden en had al voor alle jaren de belasting betaald.

Bovendien wat blijft er maandelijks over als je voor alle jaren belasting vooruit moet betalen. Een onzinnig voorstel dat gelukkig van tafel is.

Ook het inperken van de Pré-pensioenregeling heeft onze bedenkingen. Er dient een redelijke overgangsregeling te komen voor allen die redelijkerwijs binnenkort van deze regeling gebruik kunnen maken. Wij kunnen nog begrip opbrengen voor de maatregel dat er niet meer een belastingaftrek voor de premie voor het Pré-pensioen wordt toegestaan. Dit betekent dat bij het genieten van het Pré-pensioen over dit deel dan ook geen belasting betaald dient te worden

Al met al zullen wij rekening moeten houden met hogere kosten in de gezondheid en hogere accijns op diverse artikelen, terwijl de inkomsten passen op de plaats zullen maken. Alle uitkeringsgerechtigden in welke categorie dan ook zullen geconfronteerd worden met het motto van de regering "WERK WERK EN NOG EENS WERK". Wij wensen u allen een sterk draagvlak!⁹⁹⁹

(DAT MOET ME TOCH EVEN) VAN 'T HART - OKTOBER

De Algemene Vergadering van 29 september jl. heeft de voorgestelde statutenwijzigingen bekrachtigd. Dat betekent dat wij nu officieel ons Vakbond ABW noemen. Dit besluit betekent dat we nu met gezwinde spoed met de uitvoering van ons PR-actieplan aan de slag kunnen: de bestellingen van nieuwe vlaggen / borden e.d.

U zult ons binnenkort o.a. kunnen zien en horen op bussen die in Heerlen e.o. rijden, op L1 radio en/of tv en wat er allemaal nog meer uit onze koker rolt!

In de nasleep van het najaarsoverleg tussen kabinet, vakbeweging en werkgevers vindt er ook in de verschillende vergaderingen van onze bond heftige discussie plaats over de plannen. Dat is -in ieder geval in de periode dat ik er nu ben- nog niet zo hevig geweest. Het heeft te maken met het feit dat iedereen vindt / merkt dat de voorstellen buitengewoon hard aankomen. Ook wij zullen -zeker ook in de toekomst- meer en meer bevraagd worden en onszelf de vragen stellen, wat het regeringsbeleid voor onze leden betekent en wat onze rol daarin is. Ook de regionale media zijn daarin geïnteresseerd, want zowel de beide Limburgse kranten als L1 tv en radio hebben ons om reacties gevraagd. Ook dat in een mate die nieuw is en dat betekent ook dat wij als een volwaardige partner in de vakbeweging gezien worden.

Bij onze zustersvakbond, de Vakbond ABC, is ook voor het eerst met ons erin, een nieuwe CAO tot stand gekomen. De leden hebben zich in overgrote mate vóór het akkoord uitgesproken.

De groei in het ledenbestand van de ABC zit er ook nog in, dus daar kunnen we tevreden over zijn. Wat ons wel zorgen baart bij het bedrijf Holland Casino (HC) is de verhouding tussen het bestuur van HC en de ondernemingsraad, waar van de 12 leden er 8 "van ons" zijn. We moeten onze mensen op dit moment als het ware beschermen tegen persoonlijke beschadiging, omdat de OR een brief naar de verantwoordelijke ministers heeft gestuurd met de vraag om een onderzoek naar het beleid van HC. Dit heeft zoveel heftige tegenreacties opgeroepen, dat wij ons genoodzaakt voelden actie te ondernemen.¹⁰⁰⁰

ALGEMENE VERGADERING. STATUTENWIJZIGING EN NIEUWE NAAM VAKBOND

61 leden overleden in 2002 en 33 in de eerste maanden van dit jaar.

Op financieel gebied werd een positief resultaat geboekt.

De statutenwijziging hielden o.a. in het wijzigen van de bondsnaam in "vakbond ABW" en de uitbreiding van het HB met een zetel vanuit het bestuur van de vakbond ABC. De AV accordeerde deze besluiten.

Ook het huishoudelijk reglement werd aangepast op het onderdeel juridische ledenservice en opname van een nieuw artikel over het aannamebeleid inzake geroyeerde en bedankte leden.

Het ledenbestand was in het verslagjaar met 200 gegroeid, we tellen nu bijna 6500 leden. Toch verwacht de secretaresse, dat ons een verlies van leden staat te wachten, waarmee overigens alle andere bonden al jaren te maken hebben. Het is de taak van de aanwezigen, dit zo beperkt mogelijk te houden. 5,4% van onze leden bestaat uit 15-24 jarigen; 38,6% uit 25-44 jarigen en 55% betreft 45-plussers.

De komende tijd zal vakbond ABW staan voor Actie, Bluf en Wilskracht. Dat werkt, twee voorbeelden hiervan: Het geval om extra geld, dat een aantal leden van de ABW in de Sociale Werkvoorziening heeft gekregen dankzij de inspanning van de bestuurders op het bondskantoor. In een ander geval de inzet die de bond gedaan heeft voor de Turkse werknemers van het failliet verklaarde transportbedrijf Ödev in Herten-Roermond.¹⁰⁰¹

---

⁹⁹⁹ Vizier 2003-06

¹⁰⁰⁰ Vizier 2003-07

¹⁰⁰¹ Vizier 2003-07

NAJAARSACCOORD?

Op 14 oktober jl. vond het najaarsoverleg plaats tussen Kabinet, vakcentrales en werkgevers. Partijen kwamen na weken onderhandelen tot een akkoord, een akkoord dat door minister de Geus van Sociale Zaken ook wel een “historisch akkoord” wordt genoemd en dat van groot belang is om de Nederlandse economie er bovenop te helpen. De vakbeweging is een stuk gereserveerder en noemt het “het minst erge van vele kwaden”, en of het een “historisch akkoord” is, zal moeten blijken.

Na het vermelden van de hoofdlijnen uit het akkoord weidt onze Bond hierover verder uit.

De coalitie vindt dat er alleen maar winnaars zijn: werkenden behouden hun baan, werklozen krijgen zicht op werk en WAO-ers krijgen een goede uitkering.

Het kabinet heeft het sociaal akkoord op vrijdag 17 oktober besproken met de sociale partners, daar zij op die dag hun loonafpraak zwart op wit hadden gezet.

De voorzitters van de vakcentrales en werkgevers moeten het resultaat nog ter goedkeuring voorleggen aan hun leden.

Bij het gereed maken van de kopij vernamen we dat het resultaat door de leden van de vakcentrale FNV is geaccordeerd. Alleen de vakbond De Unie heeft al laten weten haar leden te adviseren het akkoord niet te slikken. Het bestuur van de Vakbond ABW zal binnenkort in de november vergadering een standpunt bepalen.¹⁰⁰²

ABW HOOFDSPONSOR 8^E STAPLOOP BRUNSSUM

Op de kaft van het vorige nummer van Vizieer prijkte een fraaie foto met de bondssecretaris en de bondsvoorzitter, met melding van het door beiden op 27 september jl. gegeven startsein voor de “1^e Vakbond ABW Business Run”. Meer info hierover wordt nu gegeven.

Deze run is een onderdeel van de 8e Staploop Brunssum en vond plaats op het voetbalterrein van SV Langeberg. Stap staat voor Sport Trim Atletiek vereniging de Posthoorn. 418 deelnemers meldden zich aan om deel te nemen aan verschillende onderdelen. Begonnen werd er met de kinderlopen op diverse afstanden, waarna de businesslopers en andere atleten begonnen aan een 3 of 6 km loop door de Brunsummerheide, een mooi, maar zwaar parcours. Daarna was het de beurt aan de 12-km lopers.¹⁰⁰³

2004

VIZIER VERSCHIJNT IN EEN NIEUW JASJE

We meldden het al. Door samenwerking met de AVA en de vakbond ABC werkt onze bond ook buiten de provincie en heeft dus niet meer slechts leden uit “regio Limburg”.¹⁰⁰⁴ Daarom wordt de naam in september officieel gewijzigd van “Regio Vakbond ABW” in “Vakbond ABW”. Vizieer krijgt derhalve definitief een nieuw uiterlijk. Het krantenpapierachtige verdwijnt, er wordt glanspapier gebruikt. Het blad verschijnt tweemaandelijks. Heel Nederland is nu ons werkerrein.

VAKBOND ABW RICHT VIZIER OVER DE PROVINCIEGRENZEN

De voorzitter blikt terug op 2003 en geeft zijn planning over 2004.

Het jaar 2003 was het jaar waarin heel duidelijk afscheid is genomen van de regionale functie van de bond. Met het officieel schrappen van het woord regio voor de afkorting ABW is het werkgebied vergroot tot heel Nederland.

Voortaan is het Vakbond ABW.

¹⁰⁰² Vizieer 2003-07

¹⁰⁰³ Vizieer 2003-07; Vizieer 2003-06

¹⁰⁰⁴ Het betreffende nummer, Vizieer 2004 no. 1 is in december 2023 niet meer in het dossier aangetroffen. Foto en aantekeningen van dat nummer zijn gemaakt in 2018

De komst van de zusterorganisatie de Vakbond ABC betekende al een verschuiving van de werkzaamheden, maar door de samenwerking die met verzekeraar AXA is aangegaan, is de definitieve stap naar een groter doelgebied gezet. “Als je zulke stappen neemt, moet je erkennen dat de toevoeging van regiobond voor je naam voor mensen toch eerder remmend werkt dan dat het een aanmoediging is om lid te worden. Bovendien werd de naam vaak verkeerd geschreven” verduidelijkt de bondsvoorzitter. “De naamsverandering geeft voor de leiding van de vakbond een ontwikkeling weer die heel bepalend is voor de toekomst,”

AXA-effect

De eerste gesprekken, die uiteindelijk zouden leiden tot een strategische alliantie met verzekeraar AXA, startten begin januari 2003. AXA wilde de graag met bedrijven in contact komen waar cao's moesten worden afgesloten. Met name bij het afsluiten van de collectieve pensioenen zou AXA een rol kunnen spelen. Voor het afsluiten van de cao heb je een vakbond nodig, Wij hadden er wel oren naar om deze nieuwe weg in te slaan. Het is nooit slecht om nieuwe initiatieven te ontwikkelen. Door door de alliantie zou het voortbestaan voor de relatief kleine bond, als het goed aangepakt wordt, voor jaren gegarandeerd zijn. Hoewel het initiatief door beide partijen als heel positief werd ervaren, bleken de onderhandelingen langer te duren dan eerst verwacht. Je ziet dat zo'n proces minimaal een half duurt en dat is eigenlijk ook maar goed, want dan kun je tijd nemen om leden te winnen en rustig en goed je werk te doen. Bij de start is met AXA een letter of intent afgesloten en één van de afspraken is dat er geen koppelverkoop plaatsvindt. Dat wil zeggen, dat vakbond ABW AXA aanbeveelt als pensioenverzekeraar, maar dat het bedrijf niet verplicht is bij AXA de pensioenen af te sluiten.

Phonehouse

De samenwerking met AXA kreeg veel publiciteit en hierdoor werd de ABW rechtstreeks benaderd door bedrijven die een CAO wilden en daarvoor onze hulp inschakelden. Een voorbeeld hiervan is Phonehouse, een bedrijf in Amersfoort met o.a. een keten van winkels waar mobiele telefoons verkocht worden en waar 450 werken. “Het leuke van deze samenwerking is dat we de belangen van een relatief jonge groep werknemers vertegenwoordigen. Jonger dan de meeste vakbondsleden. Dat vraagt een geheel andere aanpak. Je moet anders gaan denken. Deze mensen zijn nog jong, vaak net van school, en vragen een andere denkwijze. We komen zelf uit een geheel andere traditie, maar deze omschakeling maakt het een geweldige uitdaging. Nieuwe ontwikkelingen gaan wij niet uit de weg. Een eerste gesprek voer ik altijd. Ook in het geval van Phonehouse heb ik meteen tegen de directie gezegd dat ik het prettig vind dat we een leuk contact met de leiding hebben, maar dat we altijd de zijde van de werknemers kiezen en ons in het meest ultieme geval voor de rechter zien,” aldus onze voorzitter.

Cao Vakbond ABC

In 2003 is voor het eerst een cao voor het casinopersoneel afgesloten. Een mijlpaal voor de zustervakbond ABC, omdat voor het eerst de bond als onderhandelaar aan tafel zat. De Vakbond ABC vertegenwoordigt de belangen van ongeveer 1400 Holland Casino- medewerkers. Optimisten zien een verdere ledengroei in deze sector tot vijftienhonderd en sommigen dromen zelfs van het getal 2000. Deze groei kunnen we aan. Hoewel we meer werk hebben verzet, is het aantal personeelsleden niet gegroeid. Door onze “ouderwetse bedrijfsvoering” is de financiële situatie zo dat, als het moet er geld is om ons team uit te breiden.

PR-plan

In 2003 werd een PR-plan ontwikkeld, waarvan de uitwerking binnenkort voor iedereen goed zichtbaar is. Verschillende lijnbussen dragen reclames van de ABW. Via L1 zijn radio- en tv-jingles te horen en te zien. Het zijn niet alleen instrumenten om meer leden te werven en de vakbond bekender te maken bij een groot publiek, maar ook op die manier aan ledenbinding te doen. Onze leden hechten er waarde aan dat de bond waar ze lid van zijn, zich profileert. Ze kunnen zeggen “Kijk! Dat is mijn bond”, als een bus langsrijdt. Zowel voor leden en andere geïnteresseerden is er nog de website, die wordt dagelijks voorzien van nieuws. We plaatsen elke werkdag bedrijvnieuws op de site. Sinds we dat doen blijkt dat we 3000-4000 hits per week hebben. Als een vakbondsbestuurder een bedrijf bezoekt, doet deze daar meteen verslag van op onze site. Voor de werknemers van dat bedrijf is altijd leuk om iets te lezen over hun werkgever. Ook journalisten zijn veelvuldige bezoekers van onze site.

Najaarsoverleg

Het Najaarsoverleg is voor verschillende leden een reden geweest vakbondsbestuurders te vragen naar hun oordeel over het overleg. Ze vragen ons wat wij de leden zouden adviseren als we zelf deel hadden uitgemaakt van de onderhandelingsrondes in Den Haag. Dat zijn vaak lastige vragen, omdat we veel meer dan in het recente verleden hiermee geconfronteerd worden. Het zijn ontwikkelingen die we zeker niet uit de weg gaan, en voor ons aanleiding zijn om er als bestuur goed over na te denken. Er is ook over nagedacht. De ABW vaart vaak uit strategische overwegingen dezelfde koers als de vakcentrales; ook in het overleg en de CAO-onderhandelingen gaan we daar praktisch mee om.

We zeggen niet klakkeloos ja tegen de nullijn. Wij en De Unie zitten meer op de lijn van nuances en kiezen voor maatwerk. We voelen er niets voor, om de vakcentrales blind te volgen. Als belangenbehartiger heb je dan immers geen eigen gezicht.

De invloed van de ABW in Den Haag moet niet overschat worden. We hebben er wel goede contacten mee en schromen er niet voor om de ministers en politieke partijen te schrijven als we vinden, dat iets niet in orde is.

Plannen 2004

Dit jaar staat vooral in teken van de uitbouw van de in 2003 genomen initiatieven.

Een ander speerpunt zal zijn, dat er goed gekeken gaat worden naar de doelgroepen die nog kunnen worden aangeboord: groepen werknemers die nog niet georganiseerd zijn en waarvoor wij een belangrijke rol kunnen spelen. We zullen hiernaar een gedegen onderzoek doen en daar onze aanpak op baseren.

De bond bestaat 60 jaar. Behalve een feest zal er een congres worden georganiseerd met als thema "Vakbeweging vroeger en nu."¹⁰⁰⁵

(DAT MOET ME TOCH EVEN) VAN 'T HART - FEBRUARI

Met bewondering wordt er in ons land gekeken naar de samenwerking met AXA-verzekeringen.

De voorzitter werd in november 2003 als -gastspreekster uitgenodigd op een congres te Amsterdam, georganiseerd door uitgeverij Koninklijke Vermande, met als titel "toenemende concurrentie in CAO-land".

Aanwezig waren o.a. een tweede Kamerlid, een CAO-deskundige, de voorzitter van De Unie, een advocaat, die in het goederenvervoer CAO's afsluit en een pensioenverzekeraar.

Uit vragen na Okke's toespraak bleek, dat men het lef van zo'n "klein bondje" heeft om creatief en vernieuwend als vakbond te zijn zeer waardeert.

Maar belangrijk is, dat wij in de nieuwe bedrijven in staat moeten zijn leden te werven, we hebben draagvlak nodig om ons werk te doen. Pas daarna gaan we echt aan de slag.

Dit jaar hebben we, naast een al eerder genoemd bedrijf, al aan de tafel gezeten met wee grootwinkelbedrijven in de woningbranche, een grootbeeld-filmtheater, een personeelsdienstorganisatie en we hebben we alweer nieuwe contacten gelegd.

Onze meetlat zijn onze twee basisprincipes: bewijzen we onze leden een goede dienst als we hierin stappen en kunnen we het organisatorisch voor elkaar boksen. Dat bepaalt of we ja zeggen, zo houden we zelf de regie in deze nieuwe ontwikkelingen.¹⁰⁰⁶

VAKBONDNIEUWS

Personeel ABW

In verband met het bereiken van der pre-pensioenleeftijd van onze interieurverzorgster, wordt een vacature gesteld voor een nieuwe parttime kracht voor 5 dagen à 2 uur.¹⁰⁰⁷

Attentie leden van de vakbond ABW

In het kader van ons 60-jarig bestaan zal aan alle leden, die vanaf 1 januari t/m 1 september 2004, die 60 of meer leden weten te werven, een reischeque van 1000 euro worden aangeboden.¹⁰⁰⁸

¹⁰⁰⁵ Vizier 2004-01

¹⁰⁰⁶ Vizier 2004-01

¹⁰⁰⁷ Vizier 2004-01

¹⁰⁰⁸ Vizier 2004-01

Attentie ledenwerbers

Per 31-12-2003 blijkt, dat er 3 ledenwerbers zijn, die in 2003 tien of meer nieuwe leden hebben geworven. De drie kampioenen brachten 19, resp. 16 en 12 leden aan. De aktie wordt in 2004 voortgezet, met daarnaast de jubileumaktie.¹⁰⁰⁹

DE STORM IS LOSGEBARSTEN

Getracht zou worden om de sterkste schouders de zwaarste lasten te laten dragen. Voor de laagstbetaalde en minima zou de schade beperkt blijven tot min. 1%, aldus onze minister-president Balkenende. Exacte details waren toen nog niet voorhanden, aangezien de Tweede Kamer over de voorgenomen maatregelen haar zegje nog niet had gedaan. Ook diende er nog overleg plaats te vinden tussen regerings-, werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers om te trachten de lonen en salarissen voor 2004 op het peil; van 2003 te handhaven. Wij van de Vakbond ABW hebben toen beloofd de zaak goed te volgen.

Inmiddels is er al wat meer duidelijkheid gekomen in alle maatregelen welke per januari 2004 in de loop van het jaar ingaan. Uit becijferingen moest het kabinet toegeven dat voor een aantal mensen de achteruitgang niet min. 1% bedraagt, maar kan oplopen tot min. 8%. Wanneer wij daarbij optellen de extra verhogingen welke niet tot het kostenplaatje behoren waarnaar de koopkracht wordt berekend, dan kan de achteruitgang in koopkracht zelfs boven de 10% oplopen.

Het overleg tussen regerings-, werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers leverde een voorlopig resultaat op: nl. een loonstop in ruil voor verzachtende maatregelen en latere ingang van deze maatregelen.

Bij ons en bij velen van ons is de storm losgebarsten over het uiteindelijke resultaat. Wanneer je als werknemers accoord gaat met een loonstop, dan is het toch vanzelfsprekend dat ook de overheid pas op de plaats maakt met allerhande verhogingen. Maar de overheid past bij alle tarieven de inflatiecorrectie toe, naast de extra verhogingen. De belasting- en premieheffing in de eerste schijf gaat van 32,9% in 2003 naar 33,4% in 2004. De tweede schijf gaat van 38,4% naar 40,35% voor de personen beneden de 65 jaar. Voor de 65-plussers gaat de eerste schijf van 15% naar 15,5% en de tweede schijf van 20,5% naar 22,45%.

De ziekenfondspremie blijft ongeveer gelijk, maar het pakket wordt aardig uitgedund, waardoor je om dit extra te verzekeren weer een aardige duit kwijt bent. De 65-plussers met hun standaard-pakket-polis gaan er wel degelijk op achteruit: ongeveer 9% om de achteruitgang in het pakket op te heffen. Gehandicapten en chronisch zieken zien de euro's als het ware uit de portemonnee vliegen.

Als wij even een blik op de verhogingen van gas, water, licht, het openbaar vervoer en de benzineprijzen, dan merken wij dat niet alleen de inflatiecorrectie is toegepast, maar ook de eco-heffing en de daarop berekende BTW. Wij vinden dit een schandalige zaak en vragen ons af of die loonstop wel gehandhaafd moet blijven nu de overheid ons met allerlei verhogingen opzadelt.

Kijken wij naar de gemeenten, dan zien wij dat de dat overheid de financiële kraan naar de gemeenten hoe langer hoe meer dicht draait en stelt dat gemeente hun eigen broek maar moet ophouden en dus de burgers moet laten opdraaien voor de extra kosten. Bij alle gemeenten in ons land zijn alle tarieven en leges drastisch verhoogd. Ook de OZB-belasting, afvalstoffenheffing, rioolbelasting hebben forse verhogingen ondergaan.

Wij zijn door onze minister-president Balkenende onjuist en onvolledig geïnformeerd (om maar eens met zijn eigen worden te spreken).¹⁰¹⁰

ABW LOST EEN BELOFTE IN: MEER SERVICE EN VOORDEEL VOOR DE LEDEN!

Alweer één van de vernieuwingen, die voor 2004 op het programma stonden, is gerealiseerd.

Met AXA is uiteindelijk een alliantie tot stand gekomen. Het doel van deze samenwerking is ondermeer om voor werknemers en werkgevers een eigen CAO te ontwikkelen waarin o.a. een goede collectieve pensioenvoorziening is opgenomen. Maar daar blijft het niet bij.

Nu wij toch een alliantie hebben met AXA, is het logisch dat we meer uit deze relatie gaan halen. In overleg met AXA is besloten om voordelige verzekeringen, exclusief voor leden, aan te bieden. Dit is een onderdeel van de strategie

¹⁰⁰⁹ Vizier 2004-02

¹⁰¹⁰ Vizier 2004-02

voor de komende Jaren. ABW wil vooral een actieve partner zijn voor haar leden. En daar past dit aanbod goed in. Het aanbod bestaat uit een pakketverzekering, die de ABW-leden met extra korting kunnen sluiten.

Het mooie van deze verzekering is dat alles naadloos op elkaar aansluit zonder dat er overlappings in de dekking zitten.

ABW-leden krijgen maar liefst 25% korting op het pakket. ABW is dan niet de grootste vakbond in Nederland, maar wel een heel snel groeiende. Dat komt omdat we meer doen voor de leden dan anderen. Wij staan ook heel dicht bij onze leden en weten wat er leeft. En ach, besparen op verzekeringspremies wil iedereen

Een besparing biedt dit aanbod zeker. Wanneer we onderstaand rekenvoorbeeld bekijken, zien we al gauw dat deze pakketpolis stukken voordeliger is dan elders. Je hebt bij wijze van spreken al direct lidmaatschapskosten van de ABW weer terugverdiend!, aldus onze voorzitter.¹⁰¹¹

		Rekenvoorbeeld Gezin met 2 kinderen te Heerlen met het volgende Verzekeringspakket:	
		• Auto: Ford Focus 1.4 2003, 10 jaar schadevrij • Inboedel: € 60.000,-; Woonhuis: € 210.000,- • Doorlopende reisverzekering met Europadekking; • Aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren	
		Jaarpremie AXA Privé Pakket voor ABW	Gemiddelde jaarpremie elders
		€ 830,-	€ 1.045,-

BONDSNIEUWS

Afgevaardigden tot deelname aan de voorbereidingsbijeenkomsten Algemene Vergadering 2004

In tegenstelling tot het vorig jaar, is de opzet van de Algemene vergadering op 10 mei dit jaar iets anders van opzet.¹⁰¹²

Wist u dat....

Er komt een jubileumboek i.h.k. van het 60-jarig bestaansfeest.¹⁰¹³

Oproep HB-kandidaten

Blijkens het rooster van aftreden zijn H. o.d. Camp, C. Wilbers, K.v.d. Sleen en T. Hinssen, aftredend en herkiesbaar. Uiteraard kunnen kaderleden zich aanmelden als potentieel HB-er.¹⁰¹⁴

Vakbond ABW op de Hermesbus

Vizier toont een kleine foto van de lijnbus, waarvan de linker- en rechter flank voorzien is, met een kop in grote letters het woord "Vakbond ABW", daaronder een foto van het bestuur, met de slagzin "ABW belangenbehartiger van formaat...". De bus rijdt vanaf medio januari 2004 één jaar lang door de oostelijke en westelijke mijnstreek & Maastricht e.o.¹⁰¹⁵

Afscheid van José van Kooten

Na bijna 28 jaar dagelijks 4 uur het kantoor van de ABW te hebben schoon te hebben gemaakt, neemt ons personeelslid interieurverzorgster Jose afscheid van de bond. Zij ontving voor haar verdiensten o.a. een gouden ketting met fraaie hanger.¹⁰¹⁶

Vooraankondiging seminar

Op 23 september vieren wij ons 60 jarig bestaansfeest. Er wordt dan in de Rousch te Heer receptie gehouden.¹⁰¹⁷

¹⁰¹¹ Vizier 2004-02

¹⁰¹² Vizier 2004-03

¹⁰¹³ Vizier 2004-03

¹⁰¹⁴ Vizier 2004-03

¹⁰¹⁵ Vizier 2004-03

¹⁰¹⁶ Vizier 2004-03

¹⁰¹⁷ Vizier 2004-03

Attentie ledenwerwers

Stand per 29-02-2004:¹⁰¹⁸

1 lid	7 nieuwe leden
4	Elk 2

Gedenkboek ABW

In een oproep worden leden gevraagd anecdotes en foto's van vroeger in te sturen t.b.v. een te vervaardigen gedenkboek.¹⁰¹⁹

(DAT MOET ME TOCH EVEN) VAN 'T HART (ACTIEDAG DSM)

12 maart jl. was een bijzondere dag. De grote demonstratie bij DSM in Heerlen. Meer dan 2000 DSM-, maar ook SABIC-werknemers liepen in optocht (politie te paard, motoragenten) door het centrum en verzamelden zich tenslotte bij het hoofdkantoor van DSM. Daar vond een programma plaats met sprekers, muziek, leuzen op spanborden, vlaggen, enfin: je ziet zoets niet zo vaak. Zeker niet bij DSM, waar eigenlijk helemaal geen actietraditie is. De enorme opkomst heeft ook de bonden (we hebben dit gezamenlijk georganiseerd) verrast. Maar het geeft wel aan dat het onderwerp: 500 banen "direct" weg; nog eens 300 tot 400 op niet te lange termijn (tenminste zo wil de directie dat) heel erg leeft bij de mensen.

De Vakbond ABW heeft een grote rol gespeeld in de organisatie en de uiteindelijke dag. We waren prominent aanwezig (nieuwe vuurrode T-shirts met knalgele opdruk!) zowel in de optocht, op het plein als op het podium (de band van de zoon van kaderlid Cas Wilbers speelde -in ABW-shirt- "de sterren van de hemel" en ondergetekende trad op als ceremoniemeester).

Tevreden man, zou je zeggen?! Ja, als het om de profilering gaat, maar het echte werk gaat pas beginnen: we hebben de Raad van Bestuur onder druk gezet om toezeggingen te doen om de werkgelegenheid op langere termijn voor het Limburgse behouden te laten. Dat moet in de komende tijd concreet worden ingevuld. We zullen daarin samen met de politiek optrekken, die overigens opvallend aanwezig was (naast de gouverneur de burgemeester van Heerlen, bijna het hele college van Heerlen, wethouders van Kerkrade en Sittard-Geleen, Tweede Kamerleden) om zodoende ons hard te maken voor werk in onze provincie.

Een fotocollage in vizier geeft een impressie van deze actie.¹⁰²⁰

LEEFTIJDSDISCRIMINATIE BIJ ARBEID VERBODEN VANAF 1 MEI 2004

De Wet gelijke behandeling op grond van leeftijd bij de arbeid treedt per 1 mei in werking. Vanaf dat moment is iedere vorm van discriminatie op grond van leeftijd bij arbeid, beroep en beroepsonderwijs verboden. Alleen als het stellen van een leeftijdsgrens objectief te rechtvaardigen is, is onderscheid naar leeftijd wel toegestaan. Dit heeft minister de Geus van Sociale Zaken en werkgelegenheid aan de Tweede Kamer laten weten.

Wij van de Vakbond ABW vragen ons af hoe de nieuwe wet zal uitpakken en wat bijvoorbeeld de marges zijn waarbinnen werkgevers, uitzendorganisaties en wervings- en selectie-bureaus mogen opereren.

Over die vraag bestaat op het moment van schrijven -ruim 6 weken voordat de nieuwe wet van kracht wordt- nog veel onduidelijkheid. Iets wat we ons bijvoorbeeld ook afvragen is hoe het bijvoorbeeld zit met de verplichting om leeftijdsgrenzen in advertenties te onderbouwen, ons inziens kan dit leiden tot een enorme rompslomp en veel administratieve lasten.

Een ander gevolg van de wet Gelijke Behandeling op grond van leeftijd bij de arbeid is dat regelingen die oudere werknemers nu nog bevoordelen -zoals leeftijdsgebonden vakantiedagen en seniorenverlof- in de toekomst objectief gerechtvaardigd moeten worden. Uit navraag bij het Expertisecentrum Leeftijd en Maatschappij blijkt dat sinds de wet eind vorig jaar door de Eerste Kamer werd aangenomen, vele ouderen bellen en aangeven dat hun werkgever de wet aangrijpt om leeftijdsgebonden regelingen af te schaffen!

Dit afgegeven signaal van de ouderen berust terecht op ongerustheid en zorgen, daar in een recent krantenartikel stond dat werkgevers in de bedrijfsgroep "Optiek" reeds hebben aangekondigd dat zij in de nieuwe CAO willen laten vastleggen dat werknemers tot hun (pre)pensioen moeten werken op koopavonden en zon- en feestdagen. Nu is het nog zo dat 60-plussers het recht hebben arbeid buiten de reguliere werktijden te weigeren.

Wij doen bij deze alvast een oproep aan werknemers en ondernemingsraden die menen dat bepaalde maatregelen in strijd zijn met de wet, om een klacht in te dienen (tel. 030-8883888 of email: info@cgb.nl) bij de Commissie Gelijke Behandeling.¹⁰²¹

¹⁰¹⁸ Vizier 2004-03

¹⁰¹⁹ Vizier 2004-04

¹⁰²⁰ Vizier 2004-03

¹⁰²¹ Vizier 2004-03

(DAT MOET ME TOCH EVEN) VAN 'T HART - WIW

Vanuit de Vakbond ABW is kortgeleden een brief naar de Parkstadgemeenten gestuurd om de politiek te bestoken met de volgende vraag: Waarom bent u van plan om de WIW-ers en mensen met een ID-baan te gaan "screenen"? Wat willen de gemeenten namelijk: alle WIW-ers en ID-ers jonger dan 45 jaar gaan onderzoeken om te zien of zij niet terug moeten naar een reguliere arbeidsplek. Het een en ander leidt er namelijk toe dat deze mensen grote kans hebben weer in de WW te komen en/of hun begeleiding zullen verliezen. De Vakbond ABW vindt dit, zeker omdat het een politieke keuze is die geld oplevert, maar niet verplicht is, een heel slechte zaak en heeft om die reden dan ook dit probleem aangekaart. Op dit moment heeft een aantal gemeenten al gereageerd, maar nog niet echt inhoudelijk: we zullen in de komende weken veel moeite moeten doen om "die bal aan het rollen te houden!"¹⁰²²

ALGEMENE LEDENVERGADERING 2004

De Vakbond ABW is financieel gezond. Met een batig saldo en een gestage groei van het aantal leden, mag de Vakbond ABW niet ontevreden zijn. Desondanks moeten we kritisch naar de kostenontwikkeling blijven kijken. Ook de financiën van onze zusterbond ABC zien er redelijk uit. Per 01-01-2004 bekleedt vanuit de vakbond ABC Abdel Bouanani een bestuurszetel in de ABW.

Andere opzet van de Algemene Vergadering. In 2002 en 2003 is reeds gekozen voor een iets luchtigere opzet van de AV. Direct na het statutaire gedeelte volgde o.l.v. F. Bronneberg de bespreking plaats van een aantal casussen. Er werd een stelling ingenomen en aan de aanwezigen werd gevraagd of ze het eens of oneens waren met de stellingname en dit konden zij aangeve via rode en groene stemkaarten. Via de uitspraak van de rechter konden ze afleiden of hun antwoord goed of fout was. Maar de werkgroep "Herziene Opzet AV" vond dat het tijd werd voor weer wat anders, nl. de behandeling van een actueel thema, nm. Pensioenen. Hierop werd later ingegegaan.

Diamanten jubileum vakbond. Naast het eerder aangekondigde seminair en receptie, zal een dag later, op 24 september een feestavond plaatsvinden.

Ledenwerving. Volgens de secretaris is in de ledenwervingsactie een belangrijke taak weggelegd voor de kaderleden. Zij werden tijdens de vergadering benoemd tot Ambassadeurs van de bond.

Hoofdbestuur. Het HB van de ABW bestaat sinds 29 september 2003 naast de drie dagelijks bestuurders uit negen leden, waarvan 4 HB zetels vanuit de Bondsgroepen, vier Algemene HB-zetels vanuit de Algemene Vergadering en een HB-zetel vanuit het bestuur van de vakbond ABC.

HB-er Theo Hinssen heeft aangekondigd zich tijdelijk terug te trekken. Hij stond mede aan de wieg van enkele belangrijke veranderingen binnen de bond: de komst van ABC en de ontwikkelingen rond Axa.

In de ontstane vacature opteerde Fred Foxen, hij werd bij acclamatie gekozen. Dat gold ook voor de zittende Hb-ers Harrie Op den Camp, Cas Wilbers en Klaas van der Sleen.

Wiel Wittenbernds, die vorig jaar 25 jaar HB-er was, werd officieel gehuldigd

Zoals gebruikelijk lichtte de bondsgroepen hun speerpunten / actieprogramma's toe.¹⁰²³

OPROEP 1^E ABW-AWARD, PRIJS VOOR BIJZONDERE VERDIENSTE

Het HB heeft m.i.v. het jubileumjaar de ABW-Award ingesteld, een prijs in de vorm van een beeld. Zij wil hiermee bijzondere mensen of instellingen eren.

Bondsleden worden opgeroepen, kandidaten hiervoor te melden bij de hiervoor gevormde werkgroep, die de voordracht aan het hoofdbestuur doet. Deze doet thans de oproep om kandidaten voor de prijs aan te melden.

Criteria:

- De inspanningen moeten in principe voor langere tijd of iets van korte duur zijn, maar wel met een grote impact.
- De verrichte inspanningen moeten een bepaalde uitstraling naar het publiek hebben of een bepaald resultaat.
- In beide gevallen moet het betrekking hebben op het gebied van vrijwilligerswerk (voor de prijs binnen de bond) of op het gebied van sociaal-maatschappelijk of vakbondsterrein (voor buiten de bond).

In aanmerking voor de prijs komen personen die zich binnen de ABW bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt, of een persoon/personen of instellingen die buiten de ABW zich bijzonder hebben getoond. Dat kan in Limburg zijn, maar ook daarbuiten en het zou zelfs een internationale kandidaat kunnen zijn.¹⁰²⁴

¹⁰²² Vizier 2004-04

¹⁰²³ Vizier 2004-04

¹⁰²⁴ Vizier 2004-04

BONDSNIEUWS

Even voorstellen!

Na het voorstellen van de hoofdbestuurders in eerdere afleveringen, komen vanaf nu de lagere goden aan de beurt, nm. de kader- en OR-leden.¹⁰²⁵

Attentie ledenwerwers

Nieuw is het volgende: het hoofdbestuur heeft onlangs besloten om vanaf 1 januari 2004 de telling van het aantal geworven leden per ledenwerwer door te laten lopen. Dus heeft iemand in 2004 60 leden geworven, dan gaan die 60 leden mee naar het jaar 2005.

Stand per 01-06-2004:¹⁰²⁶

1 lid	28 nieuwe leden
2	Elk 4 leden
3	Elk 3 leden
11	Elk 2 leden

Stand per 31-07-2004:¹⁰²⁷

1 lid	46 nieuwe leden
1	6
3	Elk 4 leden
4	Elk 3 leden
13	Elk 2 leden

(DAT MOET ME TOCH EVEN) VAN 'T HART - DOORWERKEN TOT JE 65^E!

Niks vervroegd uittreden; niks prépensioen. Het wordt erg lastig in Nederland, om gezond je oudedag te bereiken. Wat wil het kabinet? Eerder stoppen met werken wordt feitelijk onmogelijk, onbetaalbaar. De solidariteitsgedachte, sterke schouders dragen de zwaarste lasten; jongeren betalen voor ouderen en profiteren later weer zelf van dat systeem, wordt losgelaten.

Ook op andere terreinen worden de touwtjes aangetrokken. WW-uitkeringen moeten korter worden en het wordt moeilijker om de uitkering te krijgen. Inperking van de omtslagvergoeding; 40 uur per week werken; ingrepen in de WAO. Het lijkt maar niet op te houden.

Het is ook de ABW genoeg: wij willen best constructief meedenken bij vraagstukken die de arbeidsproductiviteit in Nederland moeten verbeteren, maar zo rigoureuus als het laatste jaar hebben we toch al lang niet meegemaakt.

Een aantal van u heeft zich al bij ons gemeld met de vraag waar de ABW in dit opzicht staat.

Onze leden maken zich ongerust, ABW-breed is er zolangzamerhand weerstand ontstaan, niet tegen al het genoemde, maar zeer zeker op onderdelen. Het HB zal na de zomer haar standpunt in deze bepalen en dat zou kunnen betekenen, dat we in het najaar geplande acties gaan ondersteunen.¹⁰²⁸

Uitnodiging seminar

Het onderwerp is bekend: "is er nog toekomst voor de vakbeweging?" Men kan voor deelname laten inschrijven.¹⁰²⁹

Nieuwe drukker Vizier

Vizier wordt nu grafisch verzorgd door drukkerij Vijgenboom [in Venlo].¹⁰³⁰

(DAT MOET ME TOCH EVEN) VAN 'T HART - FEEST

September was een drukke en chaotische maand voor het kantoor. Voorbereidingen voor het tweedaagse jubileumfeest en dan alle acties nog "tussendoor". Wat het jubileumfeest betreft: dat is geweldig verlopen. Het congres en de receptie waren druk bezocht, zinvol en leuk. De jubilarishuldiging van de leden die al 60 jaar lid zijn bij

¹⁰²⁵ Vizier 2004-04

¹⁰²⁶ Vizier 2004-04

¹⁰²⁷ Vizier 2004-05

¹⁰²⁸ Vizier 2004-05

¹⁰²⁹ Vizier 2004-05

¹⁰³⁰ Vizier 2004-06

onze bond was bijzonder indrukwekkend: bijna iedereen die we aangeschreven hadden is geweest, vaak met (letterlijke) ondersteuning van familieleden, maar ze waren er toch maar: mannen en vrouwen die in 1944(!) lid werden van de bond en dat tot op de dag van vandaag gebleven zijn. Terecht hebben we ze geëerd met een diamanten speld (naast andere kadootjes!) En het feest op vrijdagavond was heel gezellig: nu eens even niet aan werk en acties denken, maar plezier hebben met elkaar.

Druk hadden we het ook met de organisatie en uitvoering van de verschillende acties: beginnend met de grote manifestatie in de Sociale Werkvoorziening in Veldhoven half september, tot en met de verschillende bijeenkomsten bij (bv) Nedcar, DSM en SABIC, de Vrijthofmanifestatie in Maastricht, het Schouwburgplein in Heerlen en natuurlijk 2 oktober in Amsterdam.

Er is heel veel over gezegd en geschreven: ik denk dat de vakbeweging en zeker ook de ABW zich van haar beste kant heeft laten zien. Het kabinet heeft reeds de eerste toezeggingen gedaan, maar er is nog veel te bereiken en te onderhandelen. Of dat allemaal gaat lukken, bijvoorbeeld waar het gaat over pré-pensioen en VUT (toch wel dé "hete" onderwerpen op dit moment), dat is nog zeer de vraag. Het kabinet heeft daar uitgesproken standpunten over, maar misschien is er nog ruimte voor onderhandelingen.

Op onze eigen schaal en eigen manier hebben we ons geluid laten horen. Eigenlijk, maar dat is natuurlijk altijd achteraf, had ons standpunt al in de vorige Vizier moeten staan. Omdat we dat nagelaten hadden, hebben niet alle leden tijdig in de gaten gehad, wat we van de plannen vinden en wat we met betrekking tot de manifestaties deden. Indien mogelijk, zullen we een volgende keer daar eerder mededelingen over doen. Voor wie de mogelijkheid heeft, op onze vernieuwde website kunt u wel altijd de laatste stand van zaken vernemen!¹⁰³¹

60-JAAR VAKBOND ABW – SEMINAR EN FEEST

Is er nog toekomst voor de vakbeweging? Deze vraag hield bondsvoorzitter Okke Verstreng de deelnemers aan het seminar. Hij verraste de aanwezigen meteen met een antwoord: Nee! Tenzij...

We hebben te maken met twee tendensen: dalend ledental en tanende invloed. Dan hou ik nog geen rekening met de sterke vergrijzing. Onze leden zijn gemiddeld tussen de 40 en 50 jaar. Er is duidelijk sprake van ontgroening. Jongeren voelen zich slecht aangesproken door de vakbond. Maar er is hoop. Mijn antwoord op de vraag of er toekomst is voor de vakbeweging is uiteindelijk een luid: ja. Als we in staat zijn kleinschalig te blijven.

Volgens Okke ligt de kracht van de Vakbond ABW vooral in het vervolgen van de weg die de bond is ingeslagen: aandacht voor de man/vrouw op de werkvloer. Met grootschaligheid red je het niet. Dat zien we gebeuren bij onze collega-bonden. Onze leden vertrouwen juist op ons omdat ze zien dat we persoonlijke aandacht geven. Op termijn is deze aanpak misschien wel de redding van de grote bonden, aldus Okke in zijn juleumtoespraak.

De lezing

Professor dr. Luc Soete, hoogleraar internationale economie aan de Universiteit Maastricht noemde het een opmerkelijke speling van het lot dat op de dag dat Vakbond ABW zestig jaar bestaat, op het Vrijthof in Maastricht geprotesteerd wordt tegen de kabinetsplannen, twee dagen na Prinsjesdag. Juist de speciale hervormingen, waar velen op hetzelfde moment tegen protesteerden op 30 kilometer afstand, waren voor de hoogleraar een dankbaar gespreksonderwerp. Hij plaatste vooral kanttekeningen bij het moment waarop de Nederlandse regering de hervormingen wil laten ingaan: in tijden van economische malaise. Dat is volgens Soete het slechtste moment dat een regering kan kiezen voor zo'n ingreep. Het economische probleem van vandaag is dat Nederland 1% achter blijft t.o.v. de rest van Europa wat de economische groei betreft. Het blijft moeilijk om dit te verklaren. Tijdens een soortgelijke recessie in 1992 bleef Nederland grotendeels buiten schot en had de rest van Europa wel degelijk te maken met een verslechterde economie. Waarom is het nu anders?, vroeg hij zich af.

Nederland heeft momenteel te maken met een daling van de consumentenuitgaven. Er wordt veel gespaard en minder geïnvesteerd. Ook de overheidsuitgaven worden minder. Om de economie een extra impuls te geven zou het beleid gericht moeten zijn op groei en niet op sociale hervormingen die de mensen nauwelijks in staat stellen meer geld uit te geven.

Eveneens aanwezig was oud-vakbondsman en -minister Wil Albeda. Hij stond aan de wieg van het Kabinet Den Uyl en is één van de grondleggers van de faculteit Economie van de Universiteit Maastricht. Hij gaf ons zijn visie. De vakbond is niet alleen een onderhandelaar, maar ook een pressiegroep tegenover de overheid. Bovendien is de vakbond ook partner in het overheidsbeleid. Kijk maar naar het poldermodel. De vakbeweging heeft veel succes gekend, toch moet de bond nog strijden. In Nederland is 20% van de werknemers georganiseerd, Bij de overheid zijn meer mensen lid dan in de particuliere sector. Zweden kent een percentage vakbondsleden van 85%. Hoe dat komt?

¹⁰³¹ Vizier 2004-06

In Zweden biedt de vakbond meer service. Daar moet je bij de bond zijn om bijvoorbeeld de WW te halen. Het arbeidsbeleid wordt er door de bonden geregeld en nauwelijks door de overheid. In Nederland is de vakbond het minst zichtbaar daar waar ze het meest zichtbaar zou moeten zijn: in de bedrijven. Hier ziet niet iedereen het vakbondslidmaatschap zitten. En moeten ze er dan ook nog voor betalen? Ik denk dat een van de oorzaken de sterke individualisering van de maatschappij is. De geschoolde werknemer denkt dat hij voldoende macht heeft om zelf te onderhandelen en niemand anders daarbij nodig heeft. Die groep leverde vroeger het grote deel leden op. De top en ongeschoolde mensen waren nauwelijks lid. Hoe moet dit nu verder? De bonden moeten beter zichtbaar worden binnen de bedrijven en dienen zich servicegericht op te stellen. Bijvoorbeeld een soort sociale ANWB, 'tipte Wil Albeda de jarige bond.

ABW-awards

Het ereteken, een teken van respect en waardering voor bijzondere verdiensten, met enveloppe met inhoud, werd uitgereikt aan Wiel Wittenbernds vanwege zijn 25-jarige activiteiten voor de bond. Wiel werkte onder het voorzitterschap van Wiel Cobben, Wiel Smeets, Leo Noy, de herder van de organisatie die de kudde bijeenheeld en Okke Verstreng, de manager, zo kenschetste hij. De tweede beeldje ging naar de medewerkers van stichting Kico te Veldhoven vanwege hun bijzondere verdiensten op sociaal-maatschappelijk terrein. Zij biedt kinderen de dat nodig hebben extra ontspanning aan m.b.v. 200 goed opgeleide vrijwilligers, die de kindeen extra aandacht geven.¹⁰³²

De discussie

“Wat heeft de Vakbond ABW nodig?” was de vraag die dagvoorzitter en discussieleider Paul 't Lam de aanwezigen stelde.

Iedereen mocht het antwoord op de vraag opschrijven. Velen kozen voor verjonging, meer bekendheid en uitstraling. Maar ook het behoud van maatwerk, het anders durven doen, scoorden hoog.

De jeugd bleek ook tijdens de discussie een dankbaar onderwerp. Is het zinvol je vizier te richten op de jeugd? Hoe oud is die jeugd? Heeft het zin om te focussen op mensen jonger dan twintig jaar? Als ze ongeveer 25 jaar zijn, komt vaak de interesse in de vakbond vanzelf. Deze groep heeft dan wat meer levenservaring en behoort misschien wel tot de doelgroep die je collectief kunt aanspreken in je communicatie.

De knuppel werd tijdens de discussie in het hoenderhok gegooid toen de grootschaligheid aan de orde kwam. “Think global, act local”. Vanuit de zaal kwamen signalen dat internationaal denken, wel eens zou uitmonden in je eigen gezicht verliezen.

Jubileumboek

Het eerste exemplaar van het boekje “60 jaar Vakbond ABW. Een impressie van 60 jaar vechten voor rechten” werd uitgereikt en alle bezoekers van het seminar ontvingen na afloop een exemplaar. Voor 12 euro kan het werkje besteld worden.¹⁰³³

HULDIGING DIAMANTEN JUBILARISSEN EN FEEST VOOR KADERLEDEN

Op 24 september werden tijdens een feestelijke middag de diamanten jubilarissen gehuldigd. 27 van de 45 feestelingen waren aanwezig. Ook de drie oud-voorzitters, waarvan er een zelf mee jubileerde, gaven acte de presence. De feestelingen kregen een speciaal ontworpen insigne opgespeld en ontvingen een fraaie klok, vervaardigd van Noorse lesteen met de naam van de jubilaris erop gegraveerd, hun partners kregen een bos bloemen.

De drie oud-voorzitters Daan Brandt, Wiel Smeets en Leo Noy werden onderscheiden met het erelidmaatschap, dat voorheen pas 1 maal was uitgereikt.

's-Avonds vond een feestavond plaats voor de kaderleden. Daar kreeg HB-lid Hub Wolfs, als prijswinnaar van de jubileumledenwerfactie, voor het werven van 67 leden tussen 1 januari en 1 september de reischecke uitgereikt.¹⁰³⁴

VAKBOND ABW IN ACTIE

Het lijkt erop alsof de arbeidsverhoudingen in Nederland aardig aan het verzieken zijn. Het ooit zo populaire model van overleg, ook wel het poldermodel genoemd, waar Nederland erg om bekend is, schijnt opeens niet

¹⁰³² Vizier 2004-06

¹⁰³³ Vizier 2004-06

¹⁰³⁴ Vizier 2004-06

meer te bestaan en het overleg over de Sociale agenda van Nederland is gestaakt.

Op dit moment staan er twee blokken tegenover elkaar, de vakbonden en het kabinet, die niet “on speaking terms” zijn over tenminste één verandering van de kabinetsplannen, nl. de fiscale vrijstelling van VUT en prépensioen. Dit punt is, zoals het er nu nog steeds naar uitziet, niet bespreekbaar.

Bij het gereed maken van de kopij vernamen wij dat op 11 oktober jl. staatssecretaris van Defensie, de heer van der Knaap door minister-president Balkenende is gevraagd om gesprekken te voeren met de vakbonden en te bezien of er toch nog ruimte is om te onderhandelen.

De uitkomst was kort daarna reeds duidelijk: de vakbonden gaven gedecideerd aan dat als het kabinet niet over de VUT en prépensioen wil praten, er dan geen gesprekken zijn.

Verder zijn de vakbonden ook tegen de overige punten van het kabinetsbeleid:

- * ingrepen in de WW (ontslagvergoeding);
- * aanscherping van de wekeneis in de WW;
- * aanscherping van de WAO-instroom;
- * niet langer algemeen verbindend verklaren van de CAO's;
- * blind vasthouden aan de "nulloonlijn".

Een ding staat voor ons als ABW vast. Het kabinet slaagt er maar niet in om zijn visie over het voetlicht te krijgen, waardoor het begrijpelijk is dat burgers onzeker en angstig worden. Deze gevoelens uiten ze in het bijwonen van diverse manifestaties georganiseerd door de vakbonden. Ook de ABW heeft tot nu toe steeds actie gevoerd. In het onderstaande een opsomming van een aantal acties die wij ondersteund hebben.

 # Landelijke manifestatie Sociale Werkvoorziening (SW)

Op vrijdag 17 september jl. waren we prominent aanwezig bij een landelijke stakingsmanifestatie voor de Sociale Werkvoorziening te Veldhoven. Deze manifestatie vond plaats in het kader van het verstrijken van de CAO WSW en werd bijgewoond door circa 1200 mensen uit de SW.

Er waren sprekers vanuit de vakbonden, waaronder ook onze eigen bondsvoorzitter Okke Verstreng.

 # Poortacties DSM en Sabic

Op 22 september jl. organiseerden de vijf gezamenlijke vakbonden bij DSM en Sabic twee poortacties.

Een kleine 2000 werknemers van de beide bedrijven luisterden naar de oproep van Okke Verstreng om op 2 oktober naar de landelijke manifestatie naar op het Museumplein te komen.

 # Manifestatie Schouwburgplein Heerlen

Op donderdag 30 september jl. vond op het Schouwburgplein in Heerlen een grootse manifestatie plaats, bijgewoond door ± 6000 mensen. Het doel van deze manifestatie was o.a. om iedereen te motiveren om op 2 oktober naar de landelijke manifestatie in Amsterdam te gaan. Eén ding was heel duidelijk geworden op die manifestatie, nl. de actiebereidheid om op 2 oktober naar Amsterdam te gaan was heel hoog.

Er waren diverse sprekers aanwezig vanuit de vakbonden en de politiek. Bondsvoorzitter Okke Verstreng heette CDA Tweede Kamerlid Ine Aasted-Madsen van harte welkom in het hol van de leeuw.

 # Acties op 2 oktober op het Museumplein te Amsterdam

Uit de mediaberichten heeft iedereen al kunnen vernemen dat de opkomst 2 oktober enorm was. Ruim 300.000 mensen waren aanwezig. Ook de vakbondsleden van de ABW hebben de mogelijkheid gehad om gratis met de trein naar Amsterdam af te reizen en deel te nemen aan de demonstratie. Een groot aantal leden en bestuurders van de Vakbond ABW waren aanwezig. Het was een succes!

Acties in diverse sectoren

De vakbonden hebben aangekondigd acties te zullen gaan voeren in de diverse sectoren.

Op donderdag 14 oktober is naar alle leden van de Vakbond ABW een brief gestuurd om het standpunt van de bond te ventileren, nl. dat het hoofdbestuur van ABW daar geen voorstander van is: wij geloven altijd nog in de kracht

van argumenten (daar staan we ook om bekend) en wensen dat er tussen kabinet en de vakbeweging verder gepraat wordt: die mogelijkheden zijn er nog steeds en we roepen de betrokken partijen ook op om dat “broze draadje” niet te laten breken.

Op woensdag 13 oktober jl. is vanuit het kabinet toch ook weer een opening gemaakt te gaan praten met elkaar. Bovendien: we hebben een probleem met het kabinetsbeleid, niet met het publiek, niet met de werkgevers. Dat betekent dat we geen voorstander zijn van hardere acties en we roepen onze leden dan ook op niet te staken. Als echter leden in overleg met de bestuurders wensen aan te sluiten bij acties van andere bonden, dan wordt voorgesteld om over eventuele mogelijkheden daartoe, in overleg te treden.

Voor alle duidelijkheid:

- we zijn het nog steeds oneens met een groot aantal beslissingen en voorstellen van het kabinet;
- we vinden nog steeds dat veel moet verbeteren;
- we willen constructief onze bijdrage leveren;
- we steunen onze leden: we blijven knokken voor betere omstandigheden.

Vizier voegde diverse foto's toe van onze acties.¹⁰³⁵

PRINSJESDAG 2004. VECHTEN? OVERLEGGEN? BERUSTEN?

Wie nog even gehoopt en gedacht had, dat de reeds aangekondigde bezuinigingen iets afgezwakt zouden worden, is van en koude kermis thuis gekomen.

Vanaf het aantreden van het kabinet Balkenende 2 zijn wij overspoeld met allerlei bezuinigingsvoorstellen en lastenverzwaringen. Een aantal hebben wij al in onze portemonnee gevoeld, nl. tweemaal belastingverhoging in de eerste schijf en tweemaal verhoging van de AWBZ-premie. Aanvankelijk leek het erop dat tijdens het najaarsoverleg en het daaropvolgend voorjaarsoverleg een afzwakking van de kabinetsvoorstellen mogelijk zou zijn. Maar het kabinet wenste vast te houden aan haar eerder ingenomen standpunt inzake Prépensioen en WAO. Reden voor de vakbeweging om verder overleg te staken en zich te beraden op acties.

Het kabinet stelde zich vrij te voelen en alle andere voorstellen zonder voorafgaand overleg in te voeren. Inmiddels hebben wij al een aantal van de aangekondigde maatregelen over ons heen gekregen.

Versobering van het ziekenfondspakket (zittend ziekenvervoer, eigen bijdrage fysiotherapie, gebitscontrole bij tandarts).

Per 1 Jan 2005 wordt de “No Claim teruggaveregelings” ingevoerd. Wie minder ziektekosten heeft dan 250 euro krijgt het verschil tussen de gemaakte kosten en de 250 € terug, Dit is schandalig voor de gehandicapten of chronisch zieken; die krijgen nl. niets terug.

De harde aanpak van het kabinet was voor de werkgevers een kolfje naar hun hand. Werkgevers begonnen te jammeren dat zij vanwege de hoge loonkosten niet meer konden concurreren met het buitenland. Er moest weer 40 uur gewerkt worden zonder geldelijke vergoeding en verlofdagen moesten worden ingeleverd. Zelf schaamden zij zich niet om de eigen salarissen en bonussen met grote bedragen te verhogen. Vervolgens dreigen zij de activiteiten naar de lagelonenlanden te verplaatsen en dan zelfs nog subsidie van de overheid te ontvangen. Gekker kan het in Nederland niet. En de overheid laat dit allemaal toe, terwijl werknemers op de nullijn moeten blijven en steeds hogere lasten op hun schouders gelegd krijgen en steeds meer een eigen bijdrage moeten betalen voor allerlei ziektekosten en hulpverlening. Niet alleen de lastenverhogingen van het kabinet tast onze financiële positie aan, maar ook de steeds maar weer hogere lasten van de gemeentes en waterschappen brengen velen en dan vooral de alleenstaanden in financiële problemen.

Wat kunnen wij doen??? Vechten? Overleggen? Berusten?

Berusten kan altijd wanneer de andere mogelijkheden geen resultaat opleveren.

Overleg plegen met de overheid heeft geen enkele zin, aangezien zij zich in de Kamer gesteund weten door een meerderheid van volksvertegenwoordigers.

Overleg plegen met de werkgevers is absoluut noodzakelijk: dat wat de overheid ons afneemt zal voor een groot deel door de werkgever aangevuld dienen te worden, zodat de nullijn weer omgebogen wordt in een pluslijn om zodoende andere lastenverzwaringen te kunnen opvangen.

Vechten is de enige remedie tegen dit kabinet. Zaken welke in een tijdsbestek van 60 jaar na de Tweede Wereldoorlog met veel zweet en tranen zijn opgebouwd door hoge inzet van alle werknemers laten wij niet door een rampzalig kabinet binnen een regeringperiode de grond in boren.

---

¹⁰³⁵ Vizier 2004-06

Het grootste probleem is ons pensioen en prépensioen. Jarenlang hebben wij met z'n allen premie betaald samen met de werkgevers en hebben onlangs al moeten ervaren dat door de beurscrisis de pensioengarantie onder druk kwam te staan. En dan komt de overheid daar nog eens overheen met de afschaffing van het Prépensioen en werken tot je 65e jaar. Als doekje voor het bloeden stellen zij een Levensloopregeling voor, waarbij de werknemers 12% van hun salaris kunnen sparen om eventueel eerder met pensioen to gaan of tussentijds langer verlof te nemen. Dit is het meest belachelijke systeem: salaris op nullijn, allerhande lastenverzwaringen en dan ook nog 12% van je toch al lage salaris sparen. Het is van de gekke! Een overgangsregeling voor degenen die op 1 januari 2005 50 jaar oud zijn, lijkt ons een aanvaardbare oplossing.

Het tweede probleem is de korting van de ontslagvergoeding op de WW-uitkering. Werknemers kunnen last hebben van hoge financiële lasten en vallen in geval van faillissement meteen terug op 70% van hun salaris. De ontslagvergoeding is dan noodzakelijk om deze lasten op te vangen. De overheid laat rustig toe dat directeuren en of commissarissen van bedrijven, welke al dan niet verplicht worden te vertrekken vanwege niet goed functioneren, gouden handdrukken meekrijgen van miljoenen euro's. De overheid is niet voornemens deze gouden handdrukken extra te belasten. Enkel de werknemers zijn weer de dupe door dit bedrag te korten op de WW-uitkering. Wij willen hiervoor het gevecht aangaan.

Het derde probleem waar een gevecht met de overheid noodzakelijk is, heeft betrekking op de situatie van gehandicapten, ouderen en alleenstaanden met enkel een AOW-uitkering. Deze groep krijgt alle nadelige gevolgen van bezuinigingen en lasten-verzwaringen en eigen bijdrage op hun bord zonder dat zij bij een instantie kunnen aankloppen voor enige verlichting. Het door de overheid aangekondigde systeem van van de AOW met €60,- per jaar en een verhoging van de ouderenkorting is bij lange na niet genoeg om alle extra kosten op te vangen. Ook de "No-claim teruggave regeling" levert deze groep niets op. De ziektekosten en hulp wordt alsmaar duurder en de eigen bijdrage regeling steeds hoger.

Natuurlijk beseffen wij dat de overheid financieel gezien in zwaar weer zit. Het begrotingstekort blijft enorm hoog maar blijft met al die maatregelen beneden de gestelde norm van 3%.

Een aantal andere Europese landen neemt het niet zo nauw met die regels, maar Nederland wil weer het braafste jongetje van de klas zijn. Daarnaast worden miljarden euro's weggesmeten aan onrendabele spoorlijnen welke niet eens aansluiting krijgen op het Duitse spoorwagennet. Alle betrokken bewindslieden wassen hun handen in onschuld en de burgers kunnen blijvend de broekriem aanhalen.

Na beëindiging van hun ministeriële functies worden zij weer op andere hoge posten benoemd en verdienen weer sloten met geld.

Wij worden er ziek van, maar durven niet naar dedokter te gaan, anders missen wij "no-claim teruggave regeling"¹⁰³⁶

PETER WOUTERSE STOPT ALS VORMGEVER VAN VIZIER

Peter Wouterse (Wout Design) begon als vormgever voor de ABW toen het gouden bestaansfeest werd gevierd. Precies tien jaar later stopt hij met zijn werkzaamheden. Het is tijd voor nieuwe dingen, zo vond hij, ik ga mij meer toeleggen op industrieel ontwerpen en schrijven.

Een zwager attendeerde Peter begin jaren tachtig op het bestaan van ABW en de uitgebreide service die de bond bood. Zij heeft mij uitstekend geholpen bij de afhandeling van een auto-ongeluk.

Als examenproject aan de Academie voor Toegepaste Kunsten in Maastricht nam hij de huisstijl van de bond onder de loep, ik had het drukwerk en de huisstijl gezien en vond dat het beter kon.

Ik heb mijn werk aangeboden, maar omdat de toenmalige huisstijl nog niet zo lang geleden was veranderd, is er niets mee gebeurd. Niet veel later, kort voor de viering van het 50-jarig bestaansteest, kwam Indra Kandhai in dienst van de bond. Voor dit feest moest een en ander ontworpen worden en zij schakelde mij in. Hierdoor ontstond een tienjarige samenwerking.

Zijn laatste klus was de speciale uitgave van het jubileumboek. Opgemerkt dient te worden, dat Peter ook het kunstwerk in de bondskantoorhal, het 3d-logo van de bond, mee heeft ontworpen en de eerste opzetjes gemaakt heeft voor de internetsite van de ABW en ABC.¹⁰³⁷

¹⁰³⁶ Vizier 2004-06

¹⁰³⁷ Vizier 2004-06

BONDSNIEUWS

Nieuwe website

Op 23 september is de vernieuwde website on-line gegaan! De site ziet er strak en professioneel uit. Er zijn, naast de vertrouwde elementen, een paar nieuwe aanpassingen: zo is er een interactief prikbord gekomen, kun je een ABW-wallpaper downloaden en zullen we blijvend nieuws en info op de site zetten. Een compliment ook aan het bedrijf I-minded dat de site voor ons bouwde.¹⁰³⁸

Attentie ledenwerbers

Stand per 30-09-2003:¹⁰³⁹

1 lid	69 nieuw leden
2	Elk 6
2	Elk 4
6	elk 3
17	Elk 2

Stand per 31-07-2004:¹⁰⁴⁰

1 lid	46 nieuwe leden
1	6
3	Elk 4 leden
4	Elk 3 leden
13	Elk 2 leden

Annabel Pereboom verlaat vakbond ABW

Na bijna vier jaar in dienst te zijn geweest, verlaat jurist / vakbondsbestuurster Annabel de ABW, om haar horizon te verbreden. De jaren bij de bond zou ze voor geen goud hebben willen missen. In Vizier wordt nog even teruggeblikt op haar leven en toekomstig werkt.¹⁰⁴¹

Kaderscholing 2005

Ten behoeve van de organisatie van de te starten kaderscholing 2005 worden belangstellende leden leden verzocht, zich om in te schrijven voor de cursus en aan te geven, of de modules nog courant genoeg zijn.¹⁰⁴²

9^e vakbond ABW Staploop

Het evenement trok op 2 oktober een record aantal bezoekers van 387 personen. ABW was de hoofdsponsor. Zij verzorgde ook de prijzen van de scholierenloop voor kinderen van 4-13 jaar. Zij liepen een afstand van 400, 600 en 1000 meter.

Alle prijzen werden die dag door een vertegenwoordiger van de ABW uitgereikt.¹⁰⁴³

(DAT MOET ME TOCH EVEN) VAN 'T HART

Er is een sociaal akkoord: na maanden actie voeren en onderhandelen zijn kabinet, vakbeweging (en werkgevers) het weer eens geworden. Moeten we daar nu blij mee zijn? Ik weet dat nog zo net niet: in zijn effecten heeft het toch ontzettende nadelige gevolgen voor grote groepen mensen. Op z'n best gezegd zijn de scherpe kantjes ervan af. Het wordt er niet gemakkelijker op in Nederland voor veel mensen: dit kabinet zet de lijn van afkalking van de verzorgingsstaat gewoon door. Al met al is het bereikte akkoord een overwinning voor de vakbeweging: door de constante druk zijn nu zaken bereikt die niet gelukt zouden zijn.¹⁰⁴⁴

EEN FEESTELIJK JAAR OM NOOIT TE VERGETEN

Voorzitter Okke vat in dit artikel de activiteiten van de ABW over 2004 samen en kijkt naar het komend jaar. Het jubileumjaar 2004 is nog niet helemaal voorbij, maar komt toch in de geschiedenisboeken terecht als een bijzonder jaar.

¹⁰³⁸ Vizier 2004-06

¹⁰³⁹ Vizier 2004-06

¹⁰⁴⁰ Vizier 2004-07

¹⁰⁴¹ Vizier 2004-07

¹⁰⁴² Vizier 2004-07

¹⁰⁴³ Vizier 2004-07

¹⁰⁴⁴ Vizier 2004-07

Trendbreuk

Er was in 2004 ook sprake van een trendbreuk. Tot het voorjaar van 2004 hield de ABW zich doorgaans afzijdig van landelijke acties. Voor het eerst werden we door de leden gedwongen om een standpunt in te nemen. We staan bekend om onze nuances en de persoonlijke belangenbehartiging, maar als het om cruciale zaken gaat, willen de leden toch graag weten waar hun bond staat. Het was voor de vakbondbestuurders even wennen, maar toch vindt Okke Verstreng het geen verkeerde zaak om duidelijkheid uit te stralen. Daar moet je intern heel goed en inhoudelijk over praten. Vroeger hadden we natuurlijk ook standpunten over nationale ontwikkelingen en beslissingen van de regering, maar die hielden we meer intern.

De Vakbond ABW keerde zich ook tegen de plannen van de overheid die zorgen voor afbreuk van ons sociale stelsel en de pensioenen en wao in het bijzonder. We moeten ons nog beter dan anders laten informeren over de zaken die spelen en in ontwikkeling zijn. Dat eisen onze leden en dat is helemaal niet erg. Goed zelfs. Maar voor ons een reden te meer om ons extra te bezinnen op de zaken die spelen.

Stakingen

Het was niet alleen het jaar van het feest, maar zeker ook het jaar van de stakingen. Van te voren had de ABW niet kunnen inschatten dat begin februari zoveel DSM-ers naar het Schouwburgplein in Heerlen togen om te protesteren tegen Copernicus, het plan van DSM dat een behoorlijke ingreep in het personeelsbestand betekende. Dat doet je als vakbondsbestuurder goed! Dat zovelen de moeite namen om op te komen voor hun eigen rechten! We zijn dat in Nederland en zeker in Limburg niet echt meer gewend. Het sterkte ons in ons standpunt, dat DSM het zover niet mocht laten komen. Ik durf dan ook met recht te zeggen dat dank zij ons protest een convenant is gekomen waarin is afgesproken dat er een pot komt van 40 miljoen euro om nieuwe werkgelegenheid bij DSM te ontwikkelen. Het was een overwinning voor de vijf bonden die er samen stonden: Het plan Copernicus bleek dus voor zóveel onrust te zorgen dat de werknemers de vuisten balden. Uiteindelijk verdwijnen geen 500 maar 300 arbeidsplaatsen bij DSM. Opvallend noemt Okke de demonstratie tegen de ontwikkelingen binnen de Sociale Werkvoorziening in Veldhoven op 17 september. Hoewel de ABW geen contractpartner was, steunde de bond toch de landelijke stakingsmanifestatie waar 1200 mensen aan deelnamen. Naast AbvaKabo mag de ABW zich de grootste bond binnen deze sector, in Zuid-Limburg noemen. De betrokkenheid bij de actie mocht rekenen op veel sympathie en leverde ABW een deftigtal nieuwe leden op. Dat zijn leuke ontwikkelingen waar je het toch allemaal voor doet. We proberen ons de laatste jaren sterker te profileren en op regionaal en provinciaal ons partijtje mee te spelen.

Ook op donderdag 30 september was de ABW van de partij tijdens de manifestatie tegen het kabinetsbeleid in Heerlen, waar zo'n zesduizend mensen demonstreerden. De actie was bedoeld als opwarmertje voor de landelijke stakingsdag op zaterdag 2 oktober in Amsterdam.

Ondanks de moeite die ABW had met de standpunten van het kabinet, steunde de bond niet alle acties tegen het beleid. Zo werd heel bewust afgezien van deelname aan een grote actie in Den Bosch waar veel DSM/Sabic-medewerkers uit de procesindustrie naar toe gingen. We hebben er heel goed over nagedacht, maar vonden dat deze actie te ver ging. Door deze actie werden voor het eerst werkgevers de dupe van de problemen en niet het kabinet. Wij wilden graag afwachten wat de gesprekken zouden opleveren, voordat we echt de straat op zouden gaan. We staan voor het zoeken van de juiste balans en dat is uiteindelijk ook gelukt. Toch werd dit standpunt niet door alle leden gedeeld. Ondanks de brief die de betrokken leden ontvingen, werd af en toe teleurgesteld gereageerd.

CAO's

Voor het eerst kwamen er cao's uit de koker van het zogenaamde AXA-initiatief. Aan het begin van de zomer werd voor The Phone House in Amersfoort een cao afgesloten. In september volgde een cao voor de medewerkers van internetapotheek DocMorris in Heerlen. Het waren de eerste concrete resultaten van een nieuw beleid dat twee jaar geleden werd ingezet. Het heeft ook even geduurd. Langer dan we hadden verwacht. In het geval van The Phone House is er zeven maanden onderhandeld. Het zijn bovendien nieuwe bedrijven, waarvoor geen cao's bestaan. Je gaat dus uit van een standaard-cao die met de specifieke kenmerken van het nieuwe bedrijf, worden aangepast. Zo bestaat, in het geval van DocMorris natuurlijk al een cao voor de apothekersbranche, maar de situatie bij DocMorris is niet vergelijkbaar met normale apotheken. Het is een internetapotheek en sterk afhankelijk van het aantal recepten dat binnenkomt. Daar heb je geen invloed op; dat kan sterk verschillen van dag tot dag. Daarom staan in de cao passages bijvoorbeeld die flexibel werken mogelijk maken. De komst van de meer specifieke cao's zijn maatwerk cao's, een landelijke tendens. Die natuurlijk perfect in het straatje past van de ABW! Het is bovendien prettig zaken doen met directies als op relatief kleine schaal cao's worden afgesloten. Directies hebben het gevoel dat ze grip

blijven houden op hun eigen bedrijf en dat vinden ze prettig. Maar we vergeten nooit dat het uiteindelijk om de mensen gaat die er werken. Voor hen doe je het. Zij moeten zich kunnen vinden in de zaken die wij afspreken. We willen alleen afspraken maken met directies die hart voor de mensen hebben.

Vakbond ABC

Hoewel er een nieuwe CAO is afgesloten, is de passage over de pensioenen nog altijd actueel en niet ondertekend. Het einde van de discussie hierover is nog niet in zicht, maar het moet niet meer te lang duren.

Een gehouden enquête, die een beeld moet geven over de gevolgen van onregelmatig werken, wordt geanalyseerd, waardoor we een duidelijk beeld gaan krijgen naar de effecten van werken op onregelmatige tijden.

2005

Ook het volgend jaar zal in teken staan van het zoeken naar nieuwe wegen. Blijven kijken naar nieuwe ontwikkelingen die goed zijn voor de toekomst van de ABW. Okke hoopt dat in 2005 voor het eerst een cao kan worden afgesloten die geldt voor 34.000 werknemers. Welke dat is, wil hij nog niet kwijt, maar de onderhandelingen zien er goed uit. Als dit doorgaat zou dat een enorme opsteker voor de bond betekenen. Niet alleen omdat we dan beter op de kaart staan in vakbondsland, maar ook dat bij een nieuwe cao ook nieuwe leden horen. Zij moeten de cao immers goedkeuren. Mogelijk dat het onderhandelingsresultaat aantrekkingskracht uitoefent op andere sectoren waar nog geen cao voor geldt of bedrijven die een meer bedrijfsgerichte cao wensen. Op den duur zou dit wel de redding van onze bond kunnen zijn. Ook zullen de paden van de ABW verder voeren dan de provinciegrenzen. Steeds vaker lonkt de rest van Nederland naar de bond die in Heerlen haar wortels heeft. We zijn er trots op uit Limburg te komen, maar we zijn blij dat we niet alleen in Limburg actief zijn.¹⁰⁴⁵

2005

BONDSNIEUWS

Jan Haagmans nieuwe bestuurder ABW

Het toeval wil dat Jan Haagmans de vakbond niet kende van verhalen over vakbondszaken, maar hij kwam op een heel andere wijze achter het bestaan van de ABW. Zijn dochter werkt enkele uren via een uitzendbureau en op een brief van het uitzendbureau las Jan dat zijn dochter automatisch lid van de bond werd, tenzij zij schriftelijk aangaf dat niet te willen. Een opvallende constructie, vond Jan. Niet veel later zag hij de vacature voor een vakbondsbestuurder in de krant en toen dacht ik weer aan die bond. Gezien zijn werkverleden bleek hij de meest geschikte kandidaat als opvolger van Annabel Pereboom. Op 3 januari startte hij zijn werkzaamheden.¹⁰⁴⁶

Attentie ledenwerwers

Stand per 24-01-2005, waarbij de telling van 2004 doorloopt.¹⁰⁴⁷

1 lid	81 nieuwe leden
1	22
1	8
2	Elk 6 leden
4	Elk 4 leden
2	Elk 5 leden
12	Elk 3 leden
23	Elk 2 leden

Stand per 23-03-2005.¹⁰⁴⁸

1 lid	88 nieuwe leden
1	24
1	8
3	Elk 6 leden
4	Elk 5 leden
2	Elk 4 leden
13	Elk 3 leden
27	Elk 2 leden

Staploop

Twee keer was de ABW hoofdsponsor van de Staploop op de Brunsummerheide. Dit jaar is de vakbond nadrukkelijk aanwezig als subsponsor van dit evenement dat honderden enthousiaste lopers naar Brunsum trekt. Op oktober

¹⁰⁴⁵ Vizier 2004-07

¹⁰⁴⁶ Vizier 2005-01

¹⁰⁴⁷ Vizier 2005-01

¹⁰⁴⁸ Vizier 2005-02

2005 staat de volgende editie op de kalender. Een van de drijfveren achter deze loop is Peter Hendrix, fanatiek loper en ABW-lid.¹⁰⁴⁹

Oproep Algemene Ledenvergadering

Blijkens de agenda van de vergadering blijkt deze keer het actuele thema aftrek van de hypotheekrente aan de orde komen na de pauze. Leden die de vergadering willen bijwonen, kunnen zich aanmelden en tevens hun mening over de aftrek van hypotheekrente doorgeven.¹⁰⁵⁰

Loopteam ABW

Op zondag 3 april 2005 was voor de eerste maal de Vakbond ABW Loopgroep in actie. Dit tijdens de 10 km van de Parelloop te Brunssum. Alle 10 lopers hebben heel goed hun best gedaan om de Vakbond goed te vertegenwoordigen. Binnenkort volgen er meerdere lopen, te weten de SRL Loop Hoensbroeck op 10 juni, de Stadsloop Heerlen op 8-juni, de Staploop Brunssum op 1 oktober en de Herfststloop Kerkrade op 20 november in Limburg, waaraan de ABW-loopgroep meedoet.¹⁰⁵¹

Contributieverhoging per 01-07-2005

De stijging van de consumenten prijsindex, het grote verschil / gat van onze contributie bedrag en die van de collega-vakbonden, en een aantal wensen voor de toekomst, hebben tot die verhoging geleid.

De contributie wordt met 1 euro en 1,50 euro verhoogd voor resp. het individuele en gezinslidmaatschap. Het maxikale maandbedrag voor een persoon bedraagt dan 10 euro, het laagste in vakbondslaan. De AV is hiermee uiteraard acoord gegaan.¹⁰⁵²

(DAT MOET ME TOCH EVEN) VAN 'T HART – DE LAATSTE

Okke kondigt zijn vertrek als voorzitter aan

Beste bondsvrienden,

Dit is mijn laatste "van het hart", want -ik ga de Vakbond ABW en Vakbond ABC verlaten. 1 april jl. was ik vijf jaar in dienst bij de bond. Een geweldige tijd, veel geleerd, veel gedaan. Maar: ik ben eigenlijk nog betrekkelijk jong en heb een aantal werkzame jaren te gaan. En ais dan een paar maanden geleden, bijna op hetzelfde moment drie "vrijers" om je hand gaan dingen en je gaan vragen of ze eens met je mogen praten, dan ga je daar eens naar luisteren. Zo is dan uiteindelijk kortgeleden voor mij de beslissing gevallen en heb ik de collega's en de beide besturen van de vakbonden gemeld dat er gezocht moet gaan worden naar een nieuwe bondsvoorzitter. Inmiddels is de advertentie voor mijn opvolger al in de kranten verschenen en zullen binnen korte tijd de sollicitatiegesprekken gaan beginnen met de kandidaten.

Ben ik de ABW beu? Absoluut niet! Verveel ik me? Niet in het minst, maar ik kijk even terug en constateer voor me zelf dat we samen een goede koers hebben uitgezet, die de ABW voor een groot aantal jaren verzekerd kan laten zijn van blijvende ledengroei, van "aan-tafel-komen" bij allerlei bedrijven in en buiten Limburg en die onze bond bestaansrecht blijvend garandeert.

Iedere voorzitter drukt zijn eigen stempel op de koers, dat deden Daan Brandt, Wiel Smeets en Leo Noy als mijn directe voorgangers; ook ik heb mijn ideeën toegevoegd aan de lange geschiedenis van de ABW en de ABC. Ik ben er trots op deel te hebben uitgemaakt van die bonden, die geschiedenis en die leden.

Nu is het voor mij tijd om een andere stap te zetten: ik ga dat doen als directeur van de Ashbourne Groep. Ook dit is voor mij, net zoals het 5 jaar geleden bij de ABW en later ABC was, een enorme uitdaging.

Het afscheid moet nog gepland worden en hangt ook af van het tijdstip waarop de nieuwe voorzitter in dienst kan treden. Er komt beslist nog een moment waarop we afscheid van elkaar kunnen nemen; ook daar kijk ik, zij het met enige weemoed, nu al naar uit. Met het allergrootste plezier heb ik mij in dienst gesteld van u en de bond, het was een eer als uw voorzitter te mogen werken. Dank u wel en het ga u allen goed!¹⁰⁵³

¹⁰⁴⁹ Vizier 2005-02

¹⁰⁵⁰ Vizier 2005-02

¹⁰⁵¹ Vizier 2005-03

¹⁰⁵² Vizier 2005-03

¹⁰⁵³ Vizier 2005-03

NOG MEER BONDSNIEUWS

Kaderscholing 2005

N.a.v. de voorlichtingsbijeenkomst van 10 maart werden de modules vastgesteld. 10 leden hebben zich aangemeld, men kan nog inschrijven. Het modules worden op 4 avonden gegeven; de twee communicatieweekends met overnachting lopen van vrijdagmorgen t/m zaterdagmiddag. Belangstellenden kunnen zich nog aanmelden.¹⁰⁵⁴

Attentie ledenwerwers

Stand per 31-05-2005 ¹⁰⁵⁵

1 lid	95 nieuwe leden
1	24
1	7
5	Elk 6 leden
1	5
3	Elk 4 leden
15	Elk 3 leden
30	Elk 2 leden

Stand per 31-07-2005 ¹⁰⁵⁶

1 lid	98 nieuwe leden
1	24
1	9
1	7
5	6
2	5
2	4
17	3
32	2

Hoe blijf ik fit voor de job?

Op maandag 26 september a.s. organiseert de vakbond voor haar leden een lezing met als titel "hoe blijf ik fit voor de job?" ¹⁰⁵⁷

OKKE VERSTRENGE

Uitgebreedt komt de vertrekkende voorzitter aan het woord. Bij zijn aanstelling had hij zich voorgenomen om een aantal tal zaken te realiseren. Zo wilde hij de ABW-doelen meer naar buiten dragen. De Vakbond ABW moest een duidelijke plek in vakbondsland innemen. Daarnaast werd er bewust voor gekozen om meer naar buiten te treden: vaker de media op te zoeken om meer naamsbekendheid te krijgen. Maar misschien wel één van de belangrijkste taken was toch wel het voortbestaan van onze bijzondere vakbond te garanderen. Dat was en is alleen maar mogelijk als je uitbreidt, zonder het overzicht te verliezen.

Harrie Boesten

Voor zijn opvolger heeft hij de tip, de weg te vervolgen die jaren geleden is ingeslagen. Ik weet zeker dat de stappen die we toen genomen hebben, uiteindelijk onze redding zijn geweest. Hoewel we er jarenlang nauwelijks last van hebben gehad, merkt ook de ABW de geringe stijging en zelfs daling van het aantal leden. Soms, na het voeren van acties, mag je enkele nieuwe leden bijschrijven, maar dat is vaak oorlogswinst. Die houd je moeilijk vast. De Vakbond ABW moet over de grenzen heen blijven kijken. Een foto van Okkes opvolger, Harrie Boesten, is bij het artikel geplaatst.¹⁰⁵⁸

ALGEMENE VERGADERING

De ledenvergadering van de Vakbond ABW 2005 stond in het teken van ledenverlies, contributieverhoging en afscheid. Toch kon de jaarlijkse bijeenkomst allermist somber genoemd worden. De (bestuurs)leden willen zich maar al te graag sterk maken voor hun vakbond. Het is niet allemaal kommer en bij de vakbonden. We hebben er alles aan om deze negatieve groei om te buigen. Daarvoor zullen we alles op alles zetten, aldus voorzitter Okke Verstreng, die tijdens de vergadering uitgebreid stil stond bij zijn vertrek.

Ledenverlies

Voor het eerst deed zich over de laatste maanden van 2004 een verlies van het aantal leden voor. Nog maar zelden was dat zo sterk: een afname van 67. Afgezet tegen de situatie bij collega-vakbonden, mag de ABW zich nog

¹⁰⁵⁴ Vizier 2005-03

¹⁰⁵⁵ Vizier 2005-03

¹⁰⁵⁶ Vizier 2005-04

¹⁰⁵⁷ Vizier 2005-04

¹⁰⁵⁸ Vizier 2005-04

tevreden stellen. Behalve ledenaanwas is ook het behoud van de leden belangrijk voor de toekomst van de bond. Inmiddels is er weer een positievere lijn zichtbaar.

Financiën

Een aantal eenmalige uitgaven drukte in het boekjaar zwaar op de jaarrekening van de Vakbond ABW. Het jaar wordt afgesloten met een negatief saldo van 33.286 euro. Zo moest, dat is statutair vastgelegd, een fiks bedrag¹⁰⁵⁹ gestort worden in het Wachtgeld-fonds. Dit fonds is bedoeld om werknemers van de ABW in geval van calamiteiten niet in de kou te laten staan. Zij kunnen dan aanspraak maken op dit fonds. Het zestigjarig bestaansfeest van de bond kostte 32.600 euro. Hoewel we te maken hebben met een negatief saldo is wel duidelijk waardoor het wordt veroorzaakt. De bedrijfskosten hebben we nagenoeg gelijk kunnen houden, legde penningmeester Jack Hurxkens uit. Om volgend jaar weer zwart te kunnen schrijven werd voorgesteld de contributie te verhogen met een euro voor gewone leden en 1,50 euro per gezinslidmaatschap. De voorgestelde contributieverhoging werd door de vergadering aanvaard. Hier ging wel nog een amendement van de bondsgroep Gepensioneerden en Uitkeringsgerechtigden aan vooraf. Deze bondsgroep stelde bij monde van hoofdbestuurder Wiel Wittenbernds voor om de contributie voor jongeren niet te verhogen omdat dit toch al een moeilijke groep is om te motiveren voor een vakbondslidmaatschap. Daar tegen over stelde de bondsgroep het dubbellidmaatschap voor gepensioneerden met 0,50 cent extra te verhogen. Het in stemming gebracht voorstel mocht niet op een meerderheid rekenen. De contributieverhoging gaat in op 1 juli 2005. De verhoging levert de bond per maand 6.800 euro op en op jaarbasis 82.000 euro.

We zijn in 1994 verhuisd naar de Valkenburgerweg en sinds die tijd is er nooit iets aan onderhoud gedaan. Ook de parkeerplaats verdient een opknappbeurt. Dat zijn allemaal zaken die nopen tot deze contributieverhoging, gaf de penningmeester aan.

Niet-inbare contributies hebben ook een nadelig effect op de begroting: 12.900 euro. Om druk te zetten achter de Betaling, is een incassobureau ingeschakeld. De effecten hiervan zijn nog niet te zien op de tijdens de jaarvergadering gepresenteerde begroting, maar zal volgend jaar zeker effect hebben.

De actieprogramma's en ideeën van de bondsgroepen werden uitgebreid vertolkt door hun voorzitters. Het hoofdbestuur zal genoemde voorstellen en denkbeelden behandelen in haar besprekingen

De Algenene Vergadering bekrachtigde de aanstelling van Jan Haagmans tot opvolger van Annabelle Pereboom.

In zijn laatste rede gaf Okke nog zijn zienswijze op ontwikkelingen in de maatschappij en vakbondslidland. De individualisering van de samenleving zet verder door. Werknemers raken minder betrokken bij sociale bonden. We zullen altijd moeten blijven zoeken naar wegen om het lidmaatschap van onze bond zo aantrekkelijk mogelijk te maken. Binnenkort introduceren we een aanbieding voor de nieuwe ziektekostenverzekering en gsm-abonnementen, noemde hij als voorbeeld. Een ander voorbeeld voor vakbonden noemde Okke het Zweedse model. In Zweden spelen vakbonden een grote rol binnen de samenleving. De bonden bemoeien zich met de ww-uitkeringen en adviseren bij het aanvaarden van een nieuw arbeidscontract. Dat zijn maar enkele voorbeelden van de functie van de Zweedse bonden. Misschien moeten enkele ABW'ers een kijkje gaan nemen in Zweden. Ik zou het leuk vinden als ik over enkele jaren hier iets van terug zou zien in het beleid van de ABW.¹⁰⁶⁰

AFSCHEID OKKE VERSTRENGE, KENNISMAKING HARRIE BOESTEN

Op 28 september vond de receptie plaats van de oud-voorzitter en maakte we kennis met de nieuwe voorzitter. Nogmaals werden de verdiensten van Okke als bestuurder-voorzitter op een rijtje gezet, hij, die het gezonde fundament van zijn voorganger voortreffelijk heeft uitgebouwd.¹⁰⁶¹

¹⁰⁵⁹ Het vermelde bedrag is door de perioratie van het blad onleesbaar

¹⁰⁶⁰ Vizier 2005-04

¹⁰⁶¹ Vizier 2005-05

DE PERIODE HARRIE BOESTEN 2005-2006

HARRIE BOESTEN, NIEUWE VOORZITTER, FORMULEERT TWEE KERNTAKEN

Ik ben namelijk van mening dat voor de vakbond van de toekomst twee duidelijke opdrachten zijn weggelegd: het stimuleren van een dialoog tussen werkgever en werknemer en het bevorderen van de zelfredzaamheid van de leden, aldus de nieuwe voorzitter. Met het laatste bedoelt hij, dat hij het essentieel vindt om een lid met problemen zo te begeleiden dat het probleem niet alleen wordt opgelost, maar dat de vrager een volgende keer het probleem kan voorkomen of zelf leert op te lossen. Ik denk dat als je deze twee doelstellingen toevoegt aan de koers die de vakbond vijf jaar geleden met Okke is ingeslagen, je op de goede weg bent.'

Van huis uit was het vakbondslidmaatschap een normale zaak, maar Harrie heeft altijd moeite gehad met de grootte van de vakbonden, de massaliteit "Ik vind dat de grote bonden al te eenzijdig blijven hameren op kwesties zoals de pensioenen, om een treffend voorbeeld te noemen. Natuurlijk, heel belangrijk. Maar er zijn zoveel andere zaken belangrijk. Er zijn ook grote groepen leden die zich niet zo bezig houden met de pensioenen. Voor deze leden spelen andere zaken. Juist in de aandacht voor die groepen zit de winst voor de vakbonden. Ik mis bij de grote bonden ook de dialoog met de leden. Harrie bedoelt met het zoeken naar de dialoog ook de discussie tussen werknemers en werkgever over zaken als flexibiliteit, investeren in deskundigheidsbevordering, lifetime-employment.

Werkgevers kunnen wel van alles willen maar daar moet iets tegenover staan. Dat zijn zaken waar we ons als relatief kleine bond heel nadrukkelijk mee kunnen profileren. Ook de zelfredzaamheid van de leden staat voor Harrie hoog op de "to do-lijst" "Je kunt als bond de problemen van leden wel oplossen, maar veel belangrijker is dat je het probleem zo oplost, dat het niet meer voorkomt. Dat je de leden dusdanig de informatie aanreikt dat de kans op herhaling vermindert. Dan ben je er pas echt voor de leden! Mogelijk is deze, vaak individuele aanpak van problemen, een stimulans voor jongere werknemers om zich te melden als lid. De tijd dat je uit solidariteit lid werd van een vakbond lijkt voorbij. Hoe krijg je de groep 30-45 jarigen betrokken bij je vakbond? Daar moeten we goed over na gaan denken. Misschien moeten we de vakbondstaal wel gaan vernieuwen.¹⁰⁶²

PRINSJESDAG 2005: ZOETZUUR, ZOET, ZUUR-ZOET, ZUUR, ZOET-ZUUR

"Eerst het zuur en dan het zoet," dat waren de woorden van onze minister-president bij zijn aantreden en de presentatie van de kabinetsplannen. Nederland had zich uit de markt geprezen en kon niet meer concurreren met andere Europese landen en de rest van de wereld. Wij hadden jaren boven onze stand geleefd en moesten nu door de zure appel heen. De economische groei was bijna tot nul gedaald, de lonen moesten bevroren worden, de sociale regelingen moesten aangepast worden en wij moesten weer langer werken. Onheilsberichten van de eerste orde. Massa's protesten en acties mochten niet baten, hier en daar werd wel iets bijgesteld, maar de lonen en uitkeringen bleven op het oude niveau. Sociale regelingen werden naar beneden bijgesteld en de overheid trok zich terug uit de financiering van de VUT en prepensioen. Dat alles hebben wij een aantal jaren moeten accepteren. Nu is volgens het kabinet de tijd voor het zoet gekomen.

Nu zijn er weer miljoenen te verdelen terwijl de economische groei nauwelijks gestegen is en onze concurrentiepositie nog even beroerd is. Even opmerkelijk is dat het kabinet zelf al haar plannen publiekelijk heeft gemaakt terwijl dit normaliter pas gebeurt tijdens de Troonrede op Prinsjesdag. Weliswaar waren in voorgaande jaren de kabinetsplannen ook al ruim voor Prinsjesdag bekend door het uitlekken van plannen. Nu mag de Koningin iets vertellen wat al breed is bediscussieerd en bekritiseerd.

Maar is het wel zo zoet?

Financiële deskundigen zijn al druk doende in tienden van procenten aan te geven wie er op vooruit gaat en wie pas op de plaats moet maken of weer een veer moet laten. Maar niemand weet nog hoe het een en ander gaat uitpakken. Wij moeten eerst nog door een paar zure appels heen bijten waar de burger in 2006 mee geconfronteerd wordt. Op de eerste plaats is dat ons nieuwe zorgstelsel en de hoge nota energieverbruik in verband met de gestegen olieprijs.

Nieuwe zorgstelsel

Veel is er al over geschreven, maar niemand weet hoe het precies uitpakt. Wij hebben al tal van sites op internet bekeken en de belastingtelefoon gebeld, maar exacte informatie wordt pas op Prinsjesdag bekend gemaakt. Wordt de nominale premie €1100,- of €1200,-? Wie int de inkomensafhankelijke premie voor gepensioneerden en hoe wordt deze gecompenseerd, want gepensioneerden hebben geen werkgever meer die deze premie moet betalen? Hoe hoog is mijn zorgtoeslag welke ik ga ontvangen? Ja, er zijn wel maxima's genoemd maar daar schiet je weinig

¹⁰⁶² Vizioer 2005-05

mee op. En wat zijn de kosten voor een aanvullende verzekering? Om dan nu al in tienden van procenten te gaan vertellen wat de ene of andere groep gaat verdienen of verliezen lijkt ons wat te voorbarig. Het zal nog tot half december duren voordat wij precies weten hoe dat nieuwe zorgstelsel onze portemonnee beïnvloedt voor het jaar 2006.

Energienota 2006

In nog geen jaar tijd is de olieprijs gestegen van 30 dollar per vat naar 70 dollar per vat. De benzineprijs is zo vaak verhoogd en is in Nederland zelfs de hoogste van de wereld. Nederland heft meer dan 75% bovenop de basisprijs van de benzine. De heffing van accijns, milieuheffing en btw wordt steeds geheven op de basisprijs en heeft de schatkist enorme financiële voordelen opgeleverd. En wat denk je van de extra opbrengst van de aardgasbaten zo'n kleine 6 miljard over 2005? De prijzen van gas en electra zijn gekoppeld aan de olieprijs, dus reken maar uit wat dat betekent voor onze energienota in 2006.

Rekenmeesters hebben al becijferd dat dit het gemiddelde gezin al circa €300,- extra gaat kosten. Helaas heeft de overheid verzuimd de lonen, salarissen en uitkeringen ook aan de olieprijs te koppelen!! Was dit wel gebeurd, dan zaten wij nu niet in zak en as en konden wij alle zure bommen aan.

Verdere kostenposten

In 2005 hebben wij allemaal de nieuwe OZB-aanslag in de bus gekregen en zijn ons rot geschrokken van de exorbitante verhogingen, soms meer dan 50% bedragend. De gemeenten zijn zo slim geweest om dit jaar het tarief te verlagen om de totaalprijs te matigen, maar voor 2006 vrezen wij het ergste. Voor de belasting (huurwaardeforfait) wordt het tarief verlaagd van 0,85% naar 0,6% maar is op basis van de nieuwe OZB-norm toch aanzienlijk hoger. Ook de waterschappen gaan gebruik maken van de hoge OZB-waarden en hebben dit ook al in 2005 gedaan. Ook dat hebben wij in onze beurs gemerkt. Het ligt in de bedoeling om het gebruikersdeel van de OZB af te schaffen. De gemeenten welke daardoor een inkomensverlies lijden worden gecompenseerd. Het kabinet heeft hiervoor een bedrag gereserveerd van een miljard. Dit bedrag wordt in mindering gebracht op het bedrag van 2,5 miljard dat was uitgetrokken voor lastenvermindering. Er blijft dus niet meer zoveel over om de burgers een stuk lastenvermindering toe te kennen.

Op Prinsjesdag werd bekend gemaakt dat de algemene heffingskorting met €96,- verhoogd wordt, maar tegelijkertijd wordt de algemene ouderenkorting met €83,- verlaagd, terwijl de ouderen gecompenseerd moeten worden voor de inkomens-afhankelijke premie in het kader van het nieuwe zorgstelsel. De arbeidskorting en de kinderkorting gaan wel omhoog. Het belastingtarief in de eerste schijf gaat met 0,25% omlaag en in de tweede schijf met 0,5%. Of dit voldoende is om enigszins in de plus te eindigen merken wij pas op ons eerste loonstrookje of uitkering in januari.

Om de economie iets te laten groeien besloot het kabinet om het spaarloon te deblokken zodat de mensen dit direct konden opnemen en uitgeven voor allerlei leuke dingen, maar de burger had allang door dat het een sigaar uit hun eigen doos was en men besloot massaal om het geld te laten staan en niet te consumeren.

Na al die positieve en mogelijk negatieve uitkomsten blijkt dat de overheid in 2006 de staatsschuld verhoogt met bijna 10 miljard euro, maar toch nog binnen de Europese normen blijft. Onze totale staatsschuld bedraagt nu €279,- miljard. De overheid geeft dus meer uit dan er binnenkomt. In een normaal huishouden kun je geen geld gaan uitgeven dat je nog niet hebt. Maar de overheid doet dit wel.

*Voorlopig gaan wij er maar vanuit dat het beloofde zoet niet veel meer is dan zoetzuur.*¹⁰⁶³

ABW BEOORDELT KABINETSBELEID

Focus op werkgelegenheid en koopkrachtherstel

De plannen die de regering bekendgemaakt heeft, zijn door het hoofdbestuur van de Vakbond ABW besproken. We zien in ieder geval -en dat is dan de positieve kant- geen directe verslechtering in de sociale zekerheid. Aan de andere kant hebben we zorgen over de aanpak van de werkloosheid: hiervan vinden we dat de regering sterker en daadkrachtiger op moet treden om de negatieve spiraal te doorbreken. De ABW zal als direct gevolg hiervan dan ook scholing en employment, wat we als "tegenkracht" zien, volop promoten en ook in de komende CAO's stevig verankeren.

De koopkrachtverhoudingen tussen de verschillende inkomensgroepen is niet in balans. Vooral de middengroepen, waarvoor beloftes gedaan zijn, krijgen die beloftes niet ingelost. We roepen het kabinet dan ook op in de Algemene Beschouwingen hierover aanvullende maatregelen te treffen. In hetzelfde kader valt onze zorg over de hoge

¹⁰⁶³ Vizier 2005-05

energieprijzen, gekoppeld aan de kilometervergoeding. De Vakbond ABW wil die naar het niveau van voor 1 januari 2005 terug, dus €0,28 ct per kilometer.

In de zijloop van het kabinetsbeleid is stevig gediscussieerd over de versoepeling van het ontslagrecht. De ABW blijft zich pal keren tegen maatregelen die dit zouden toestaan. In een brede samenhang met aanpak van werkloosheid, scholing en aanvullende maatregelen zou dit ooit bespreekbaar kunnen zijn, maar op dit moment absoluut niet.¹⁰⁶⁴

VAKBOND ABW BIEDT ZORGVERZEKERING AAN

Per 1 januari 2006 veranderen de zorgverzekeringen. Waarschijnlijk hebben de lezers van vizier al een aanbod gehad van uw huidige zorgverzekeraar voor het volgende jaar. Mensen die bij (grote) werkgevers werken krijgen vaak een aanbod om deel te nemen aan de collectieve verzekering van die werkgever. Mensen die niet bij een grote werkgever werken en mensen die niet (meer) actief zijn krijgen meestal geen attractief aanbod. Als Vakbond ABW wilden we in ieder geval voor die groep leden een aanbod doen. Maar misschien is het aanbod ook interessant voor anderen die (ook) een aanbod krijgen via hun werkgever of via een ander kanaal.

We hebben met het verzekeringskantoor Offermans Joosten Groep uit Geleen afspraken gemaakt om een scherp geprijsde en complete ziektekostenverzekering te kunnen aan bieden.

U kunt gebruik maken van de korting op deze ziektekostenverzekering zo lang als u lid bent van de Vakbond ABW. Voordat u besluit om daar wel of niet aan te gaan deelnemen hebben we voor u een aantal adviezen:

- *Neem rustig de tijd om te vergelijken.* Het is niet zo zeer interessant hoeveel procent korting je kunt krijgen, het is veel belangrijker wat dat nu precies in geld is! De kortingspercentages waar alle verzekeraars mee schermen geven nog geen duidelijk beeld van de werkelijke kosten in euro's. Leg dat eens goed naast elkaar.
- *Vergelijk de polissen ook goed op hun inhoud.* Wat voor de een belangrijk is om (extra) te verzekeren vindt de ander misschien helemaal niet nodig. Kijk goed wat er onder de dekking valt van de aanvullende verzekering en kijk daarna naar de prijs. Veel mensen besluiten om nu zoveel mogelijk aanvullend te verzekeren, omdat verzekeraars nu een acceptatieplicht hebben. Die plicht vervalt na deze ronde!

Wij bieden u misschien een goed alternatief voor uw huidige verzekering. Of u daar gebruik van maakt is uw eigen verantwoordelijkheid!

*Doe dit in alle rust, voorzien van de nodige informatie om het juiste besluit te kunnen nemen.*¹⁰⁶⁵

BONDSNIEUWS

Kaderscholing alweer voor de zevende keer van start

Op 22 september begon de kaderscholing, waaraan 17 kaderleden deelnemen.¹⁰⁶⁶

Attentie ledenwerwers

Stand per 30-09-2005.¹⁰⁶⁷

1 lid	104 nieuwe leden
1	24
1	9
1	8
1	7
4	Elk 6 leden
3	Elk 5 leden
3	Elk 4 leden
16	Elk 3 leden
33	Elk 2 leden

Stand per 30-11-2005.¹⁰⁶⁸

1 lid	108 nieuwe leden
1	9
2	8
1	7
4	Elk 6 leden
3	Elk 5 leden
3	Elk 4 leden
18	Elk 3 leden
36	Elk 2 leden

Even voorstellen! Marie-Claire Nieskens

Dit kaderlid stelt zich beschikbaar voor de HB-verkiezingen in 2006 en stelt zich uitgebreid voor in het onderhavige artikel.¹⁰⁶⁹

¹⁰⁶⁴ Vizier 2005-05

¹⁰⁶⁵ Vizier 2005-06

¹⁰⁶⁶ Vizier 2005-05

¹⁰⁶⁷ Vizier 2005-05

¹⁰⁶⁸ Vizier 2005-06

¹⁰⁶⁹ Vizier 2005-06

Na het verschijnen van Vizier nummer 6 verscheen geen 7e nummer meer. Vizier werd sindsdien tweemaandelijks uitgegeven, soms als dubbelnummer.

2006

HET DAGELIJKS BESTUUR: 2006 WORDT EEN JAAR VAN BEZINNING

2006 wordt jaar van bezinning, aldus het dagelijks bestuur van de ABW en Vakbond ABC. We moeten ons beleid naar de toekomst vaststellen. Dat gebeurt n.a.v. een gemaakte sterkte/zwakte analyse en een hierna plaatsgevonden studiebijeenkomst.

Zijn vakbonden nog wel van deze tijd, vraagt men zich af. Zijn vakbonden er vooral voor oudere, mannelijke werknemers en is er wel voldoende aandacht voor jonge mensen, vrouwen en allochtonen?

Penningmeester Jack Hurxkens constateert dat de vakbond uit de mode is, waarop de voorzitter zich afvraagt, hoe we dan hoe dan de komende jaren ons beleid zullen moeten aanpassen. Hierop memoreert Jack, dat alle vakbonden last hebben van een dalend ledental, de een meer dan de ander. Moeten we ons servicepakket inkrimpen of juist uitbreiden? Nu kan ieder lid met vrijwel alle vragen bij ons terecht. Bovendien wordt iedereen snel geholpen. Maar kunnen we dat blijven waarmaken?

Ook de studiebijeenkomst heeft daar nog geen antwoord op gegeven. Dat was ook niet echt bedoeling. We hebben op kantoor het begin van de discussie gemaakt, een eerste analyse van het probleem gemaakt. En we hebben de mogelijkheden en de kansen onderzocht. De volgende stap die wel zullen nemen is om daar intensief in ons hoofdbestuur over te gaan praten. Het zijn beleidsstappen die uitgewerkt moeten worden. Daarbij mag je niet over één nacht ijs gaan. Kernpunten zijn:

Solidariteit. De laatste 10 jaar is de individualisering van de maatschappij een tendens. Vakbonden gaan uit van de solidariteitsgedachte: samen sta je sterk op de werkvloer. Je spreekt als bond namens velen en kunt zo een vuist maken.

Pr-campagne. We proberen steeds nieuwe dingen te bedenken, om mensen aan ons te binden. Iedereen weet, dat we snel, goedkoop en individueel werk verrichten, dat we in bedrijven zichtbaar zijn. Dat moet naast naamsbekendheid ook meer leden opleveren. Voor de jongere generatie is een lidmaatschap van een vakbond niet meer vanzelfsprekend. Wanneer hun probleem is opgelost, vertrekken ze weer vaak. Daarom is het tijd voor een andere rol voor de vakbond, aldus de secretaresse Indra Kandhai.

Boesten merkt op, dat werkgevers zich bij de bond melden, met het verzoek mee te werken aan het tot stand komen van een cao. De bond laat dan zwaar meewegen, of er op een coachende manier wordt leiding gegeven om het bedrijf tot betere resultaten te laten komen. Wat heb je als medewerker nodig, om succesvol te zijn.

Een nieuwe rol voor de vakbond zou ook meedenken met werkgevers over de ontwikkeling van werkgelegenheid kunnen zijn. Wij beschikken over kennis die heel zinvol kan zijn als er nieuwe banen ontwikkeld moeten worden.

Denk ook aan de ontwikkeling van stageplaatsen voor jonge, onervaren instromers

Ook bekijken we hoe we onze organisatie een moderner jasje aan kunnen meten waarbij we de inspraak van onze leden langs korte lijnen kunnen laten lopen. We moeten moderne communicatiemiddelen gaan gebruiken als stemmen per e-mail of sms.¹⁰⁷⁰

De visie van de voorzitter

Harrie Boesten licht zijn visie t.a.v. het nieuwe beleid toe, n.m. cao besprekingen.

Zoek groepen leden actief op, die in een en hetzelfde bedrijf of in een bepaalde bedrijfstak werken, waar wij NIET de CAO mee bepalen. Onze Vakbond zit lang niet bij alle bedrijven aan tafel om de CAO-besprekingen te voeren. Voor die leden boden we tot op heden eigenlijk alleen onze individuele ledenservice aan. We zijn als vakbond sterk in het behartigen van de individuele belangen van onze leden.

Nieuw is dat we groepen leden opzoeken en vragen wat we voor hun kunnen betekenen in het bedrijf waar zij werken. Dat leidde er bijvoorbeeld onlangs toe dat we voor onze leden in de Thuiszorg naar de leiding van de organisatie zijn gestapt om te praten over problemen met functiewaardering en communicatie.

Ook praten we met een directie over problemen tussen medewerkers en leidinggevenden. We hebben het dan over willekeur, pesterijen en allerlei communicatieproblemen. We kunnen zo met een paar gesprekken verbeteringen in gang zetten. In de komende tijd zullen we meer groepen leden benaderen met steeds weer de vraag of we wat voor hen kunnen betekenen. Leden kunnen ook zelf de bond vragen, om bij hun werkgever te komen praten.¹⁰⁷¹

¹⁰⁷⁰ Vizier 2006-01

¹⁰⁷¹ Vizier 2006-02

BONDSNIEUWS

Daan Brandt

Op 14 februari overleed oud-voorzitter Daan Brandt, 93 jaar oud.¹⁰⁷²

Ledenaantal

De ABW telt 8.000 leden.¹⁰⁷³

Zilveren dienstjubileum

Penningmeester Jack Hurxkens viert zijn zilveren dienstjubileum bij de bond.¹⁰⁷⁴

De houding van collega-bonden

De houding van collega-bonden is vervelend. Ze menen, dat ze namens de vakbond ABW kunnen beslissen. Alsof wij niet meetellen. Er komt meer concurrentie tussen de bonden, terwijl er sprake zou moeten zijn van samenwerking. We moeten één blok vormen, maar dat gebeurt te weinig. De FNV voelt zich oppermachtig en stelt zich vaak arrogant op. Dat komt de werknemer nooit ten goede.¹⁰⁷⁵

HISTORISCHE JAARVERGADERING 22 MEI 2006.

Voor het eerst in de 62-jarige geschiedenis van de Vakbond ABW werden in één keer twee vrouwen gekozen in het hoofdbestuur, nm. Marie-Claire Nieskens en Mariëlle Flipse.

Deze Algemene Vergadering (AV) was ook de eerste vergadering die werd voorgezeten door Harrie Boesten. Hij wilde samen met de leden praten over hoe het programma van de Algemene Vergadering er in de toekomst zou moeten uitzien. Voor de AV van 2006 had het HB ervoor gekozen om na de pauze geen actueel thema te bespreken, zoals bijvoorbeeld in 2005 de aftrek van de hypotheekrente uitgebreid aan de orde kwam.

Kascontrolecommissie

De aanwezige leden kregen van penningmeester Jack Hurxkens te horen dat het was niet gelukt, om de kascontrolecommissie bijeen te krijgen om de controle op het beheer van de middelen van de vakbond en de naleving van beheersbesluiten te doen. Het HB gaat zich wel beraden over de toekomst en zal mogelijk in de AV van 2007 terugkomen met een nieuw voorstel, omdat een statutenwijziging noodzakelijk is als er geen gebruik meer zou worden gemaakt van een kascontrolecommissie.

Jaarrekening 2005

Als wijze van proef kregen de afgevaardigden deze keer tekst en uitleg over de financiële gegevens van de penningmeester Jack Hurxkens via een powerpoint/excel presentatie. Het wachtgeldfonds was helemaal afgescheiden van de jaarrekening van de Vakbond ABW. Het vermogen is inmiddels ondergebracht in een eigen stichting, te weten Stichting Wachtgeldfonds Vakbond ABW. In deze stichting worden de gelden gereserveerd ten behoeve van een afvloeiingsregeling voor de werknemers van de Vakbond ABW bij liquidatie/opheffing van de Vakbond ABW, dan wel bij anderszins vergelijkbare bedrijfseconomische redenen. Tevens was duidelijk zichtbaar dat de contributieverhoging, welke is ingevoerd per 01-07-2005, meer dan nodig was. Het hoofdbestuur en de penningmeester hebben met genoeg geconstateerd dat het op deze manier presenteren van de jaarrekening tot veel meer interactie leidt waardoor de over het algemeen droge materie van cijfers meer spreekt c.q. begrepen wordt dan wanneer je die sec vanuit de aangereikte stukken op papier bespreekt.

Jaarverslag

De PR-campagnes in 2005 hebben niet geleid tot nieuwe leden, wel tot naamsbekendheid. Ook in 2006 worden campagnes voortgezet om de naam Vakbond ABW kracht bij te zetten en bekend te maken bij het publiek. Een aardige opsteker was de aandacht die L1 TV en Radio op 20 maart 2006 besteedde aan onze gratis belastingservice voor de leden. Om ook in bedrijven de vakbond een duidelijker gezicht te geven, worden digitale nieuwsbrieven verstuurd. Een andere mogelijkheid is om via het personeelsblad van het bedrijf waarin we als bond actief zijn, een artikel te wijden aan ons werk. Ook via mond-tot-mondreclame wordt getracht meer leden te werven. Wie een lid werft, ontvangt een VVV-irischeque.

Een opmerkelijk heuglijk feit werd gevierd op 7 juni: het vijfjarig bestaan van de zusterbond ABC.

¹⁰⁷² Vizier 2006-02

¹⁰⁷³ Vizier 2006, 3/4

¹⁰⁷⁴ Vizier 2006, 3/4

¹⁰⁷⁵ Vizier 2006, 3/4

Bondsgroepen

De drie bondsgroepen, n.m. Bondsgroep Gepensioneerden & Uitkeringsgerechtigden; Bondsgroep Industrie & Dienstverlening en de Bondsgroep Sociale Werkvoorziening gaven zoals gebruikelijk een verslag van hun werkzaamheden en actiepunten.

De Bondsgroep Gepensioneerden en Uitkeringsgerechtigden wil graag een nieuwe, kortere en krachtigere naam. Ondanks het nodige denkwerk is er nog geen nieuwe naam gekozen.

Verkiezingen hoofdbestuur

De aftredende en herkiesbare bondsgroepenvertegenwoordigers- HB'ers. *Wiel Wittenbernds en John Oostdijk* werden bij acclamatie hergekozen. Wiel Wittenbernds wilde niet onvermeld laten dat hij eigenlijk wil stoppen, maar op verzoek van zijn bondsgroep zich kandidaat heeft gesteld. "Ik heb aangegeven dat ik doorga totdat er een geschikte kandidaat is gevonden om mij op te volgen".

Voor de Algemene HB-zetel was Jo Roijen aftredend en niet herkiesbaar, terwijl Hub Wolfs zittend en herkiesbaar was. Er waren drie nieuwe kandidaten voor de functies: Mariëlle Flipse, Marie-Claire Nieskens en Jos Rook. Gekozen werden Marie-Claire Nieskens en Mariëlle Flipse.

Bekrachtiging besluit HB tot benoeming nieuwe voorzitter.

Het besluit van het HB om Harrie Boesten te benoemen tot nieuwe voorzitter van de Vakbond ABW/ABC werd door de AV goedgekeurd. Hij herhaalt zijn streven naar een nieuw te vormen beleid. Wat is onze maatschappelijke taak? Spelen we wel een rol? Het zijn vragen waar we nog geen antwoord op hebben. Het beleid is nog niet geformuleerd. Wat ik wel weet is dat de ABW en ABC sterk zijn in de individuele dienstverlening. Waarom zouden we bijvoorbeeld de dialoog met de werkgever niet aangaan? Het is geen nieuwe lijn, maar wel een die we expliciet kunnen neerleggen. We blijven CAO's meemaken, maar krijgen vaak niet de rol die we verdienen. We worden graag betrokken bij nieuwe bedrijven om er mee te denken over een CAO. Waarom zou voor ons geen rol zijn weggelegd bij het ontwikkelen van nieuw werk? Daar willen we, voorzichtig, over meedenken. Een nieuw beleid is nog niet geformuleerd, het wordt de komende maanden omgebouwd tot een document

Opzet AV in de toekomst

De hamvraag is of er in de toekomst nog een uitgebreid programma gewezen moet worden rondom de AV. Veel leden bezoeken de AV niet. Moet er dan nog zoveel energie gestoken worden in een fraai programma, is de vraag. Oud-voorzitter Leo Noy is van mening dat je met creativiteit meer kunt doen. "Een thema-discussie in het tweede gedeelte van de vergadering, daar is niets mis mee. Je verplichting als lid gaat verder dan alleen contributie betalen."¹⁰⁷⁶

Voorzitter verlaat de vakbond

De voorzitter merkte aldoende, dat hij zich uiteindelijk bij een andere instelling meer betrokken voelde dan bij de vakbond, n.m. bij een sector en in een functie, waar hij voorheen ook jarenlang werkzaam was. M.i.v. 1 september 2006 werd hij directeur van een zorginstelling en keerde terug naar zijn oude stiel, ditmaal de Koraalgroep.¹⁰⁷⁷

Personeel

Administratief medewerkster Ellen van Loo-Liekens kiest voor fulltime moederschap. Zij was vanaf 01-07-2002 in dienst en zal de bond eind mei verlaten.¹⁰⁷⁸

Na in relatief korte tijd twee voorzitters te hebben gehad, die niet voortkwamen uit onze vakbond, werd gezocht naar een iemands binnen de bond, die gepokt en gemazeld was en voor continuïteit zou kunnen zorgen. Deze werd gevonden in de persoon van Jack Hurxkens,

NIEUW HOOFDBESTUUR

Het nieuwe hoofdbestuur bestaat per 22 mei 2006 uit Abdel Bouanani, thans (december) opgevolgd door het ABC-bestuurslid Will Sanders, Harrie Op den Camp, Mariëlle Flipse, Fred Foxen, Jack Hurxkens, Indra Kandhai, Marie-Claire Nieskens, John Oostdijk, Cas Wilbers en Wiel Wittenbernds.¹⁰⁷⁹

¹⁰⁷⁶ Vizier 2006,3/4, pg 5-7. Voor meer gegevens van beide nieuwe HB-bestuursleden, zie Vizier 2006, 5, pg. 3

¹⁰⁷⁷ Vizier 2006, 3/4

¹⁰⁷⁸ Vizier 2006, 3/4

¹⁰⁷⁹ Vizier 2006, 6, pg. 1

DE PERIODE JACK HURXKENS 2007-JUNI 2018

2007

VERKOOP VAN HET AZL AAN DE ING-BANK

Onze vakbond stuurde 28 maart brief naar directie van het AZL [een pensioenuitvoerder], in welke ze claimt, dat het bedrag van de verkoop van het AZL aan de ING bank, t.w. 65 miljoen euro, volledig en rechtstreeks toekomt aan de AMF-gepensioneerden en naar rato (afhankelijk van de tijd dat de pensioenfondsen aangesloten zijn bij het AZL) aan de andere bij het AZL aangesloten pensioenfondsen.

De vakbond ABW, die de belangen van vele honderden oud-mijnwerkers behartigt, vindt dat er genoeg andere instanties en ministeries zijn die de financiering van een dergelijke leerstoel [65 miljoen voor een leerstoel aan de universiteit van Maastricht, HT] mogelijk kunnen maken.

De ABW vraagt het AZL met klem om het bedrag van 65 miljoen te besteden aan die groep die er meer dan recht op heeft, nl. de AMF-gepensioneerden, dus de oud-mijnwerkers in Limburg, daar naar onze mening het Pensioenfonds AMF de fundering was en is van het AZL.¹⁰⁸⁰

BONDSNIEUWS

Nieuwe voorzitter

Jack Hurxkens werd door de algemene vergadering van 4 juni 2007 benoemd tot nieuwe voorzitter.¹⁰⁸¹

Personeel

Op 3 mei werd afscheid genomen van Bianca Geitz, werkzaam vanaf 1 maart 1985 als administratief medewerkster. Zij aanvaardde elders een baan. Op 14 juni werd ook afscheid genomen van Henk van Engelen. Hij was vanaf 1 maart 2002 tot 1 juli 2007 werkzaam in de functie van vakbondsbestuurder.¹⁰⁸²

Per 1 juli a.s. wordt ons team versterkt met administratief medewerkster Bea Dresen.¹⁰⁸³

De nieuwe voorzitter en het nieuwe teamlid.

ALGEMENE VERGADERING 2007

Onder Jacks eerste voorzitterschap werd de wijziging van de statuten en het huishoudelijk reglement, noodzakelijk voor de verzelfstandiging van de Algemene Bond. Casinopersoneel (ABC), met meerderheid aanvaard. Vanuit de zusterbond was het verzoek gekomen om de verzelfstandiging te onderzoeken. Er was eerst bekeken of het mogelijk zou zijn om samen te blijven, maar uiteindelijk koos de ABC toch ervoor om op eigen benen te gaan staan. Sinds 1 mei jl. is de verzelfstandiging van de ABC een feit. Voor de leden van de ABC heeft de verzelfstandiging geen negatieve gevolgen. De lopende zaken worden afgehandeld.

Financiën 2006

Uit een powerpointpresentatie bleek een positief resultaat van de ABW in het verslagjaar 2006.

---

¹⁰⁸⁰ Vizier 2007, 2, pg 1

¹⁰⁸¹ Vizier 2007, 3, pg 1, 3

¹⁰⁸² Vizier 2007, 3, pg 3

¹⁰⁸³ Vizier 2007, 3, pg 2; Vizier 2008, no. 4, pg 6

Verhoging contributie

Nochtans is een contributieverhoging met 1 euro noodzakelijk. Dit ten gevolge van de verzelfstandiging van de ABC, de toename van de bedrijfskosten en het feit dat we ons dienstenpakket vooral op individueel gebied willen blijven handhaven en verder willen professionaliseren. Het gezinslidmaatschap wordt 2 euro duurder, maar de contributie is voor vakbondsbegrippen nog steeds laag. Onze leden krijgen veel waar voor hun geld. Het ABW-product is altijd maatwerk.

Hoogtepunten

Secretaris Indra Kandhai noemde de highlights over de periode 1 juni 2006 tot en met 15 mei 2007, gebundeld in de vorm van een top tien:

1. De benoeming van Jack Hurxkens tot voorzitter.
2. De verzelfstandiging van de ABC.
3. Vertrek van hoofdbestuurder Harrie op den Camp. Maar liefst dertien jaar maakte hij deel uit van het hoofdbestuur. Op 14 mei jl. heeft het hoofdbestuur afscheid van hem genomen.
4. De uitreiking van de ABW-Award intern aan Nina Blijdestein van DocMorris en extern aan Teamplay .
5. Veel aandacht was er ook voor PR-activiteiten. De Vakbond ABW was op heel wat plekken nadrukkelijk aanwezig. Zo zijn er gerichte acties geweest tijdens OR-verkiezingen in bedrijven. Ook in Vizier werd aandacht besteed aan bedrijven waarmee ABW zaken doet zoals het payrollbedrijf Please en de internetapotheeker DocMorris. Daarnaast beschikt ABW over een eigen loopteam. Ook werd er gefietst voor het Toon Hermans Huis in Sittard en verscheen de ABW met nieuws in diverse media. Denk hierbij ook aan het ABW-persbericht over het AZL. Met dit bericht haalde de ABW diverse kranten, radio en tv..
6. We zijn intensief bezig met ledenwerving.
7. Een groot aantal leden nam deel aan de OR-verkiezingen. De energie die we steken in het interesseren van leden voor deelname aan de OR, begint vruchten af te werpen.
8. De individuele belangenbehartiging voor leden is nog steeds heel belangrijk. De spreekurdagen op dinsdag en donderdag worden zeer druk bezocht en het lijkt erop dat die elk jaar steeds drukker worden
9. De belastingservice is een dienst waar veel gebruik van wordt gemaakt.
10. Het aantal bedrijven waar de ABW betrokken is bij het tot stand komen van de cao's. Dit zijn er maar liefst zestien. Een aantal dat gestaag groeit.

Verkiezing

In verband met het vertrek van Harrie op den Camp waren tussentijdse hoofdbestuurverkiezingen nodig. Kandidaat Jos Rook vult de vrijgekomen plaats op.¹⁰⁸⁴

Bondsgroepen

Bert Kieboom kon namens de bondsgroep *Industrie en Dienstverlening* melden dat de vergaderingen weer druk bezocht worden sinds de samenvoeging van beide bondsgroepen. Er wordt gepraat over actuele zaken in de bedrijven waar de leden werkzaam zijn.

Jo Kerris voerde het woord namens de bondsgroep *Sociale Werkvoorziening*. Hij gaf aan dat de OR-leden van Licom tijdens de bondsgroepvergaderingen een update geven van de ontwikkelingen in het bedrijf. Er wordt geprobeerd om meer mensen te betrekken bij het vakbondswerk. De zorg over de commercialisering van Licom staat in elke bijeenkomst hoog op de agenda. Ook de afnemende werksfeer binnen Licom baart de bondsgroep grote zorgen. Ook werknemers van Vixia wonen vergaderingen van de bondsgroep bij. Jo Kerris hoopt dat het er meer worden, zodat mogelijk een aparte bedrijfsledengroep Vixia kan worden gevormd.

Namens de bondsgroep *Gepensioneerden en Uitkeringsgerechtigden* meldde Ans Kolenburg dat door de bondsgroep de actuele ontwikkelingen op de voet worden gevolgd met de kabinetsplannen als voornaamste aandachtspunt.

Hoofdbestuur

Formeel moest tijdens de AV de benoeming van Jack Hurxkens tot voorzitter per 18 december 2006 worden

¹⁰⁸⁴ Voor een schets over hem, zie Vizier 2007, no. 3, pg. 9

bekrachtigd. De vergadering ging met tweederde meerderheid akkoord. Indra Kandhai krijgt tijdelijk een dubbel-functie, zij wordt per 1 juni ook penningmeester. Deze functie was tot die tijd nog voor de voorzitter, maar het voorzitterschap en het penningmeesterschap kunnen volgens het hoofdbestuur niet door dezelfde persoon worden uitgevoerd. Het is de bedoeling dat op termijn het dagelijks bestuur van de ABW weer wordt gevormd door drie personen.

Als afsluiter van de AV was voormalig hoofd Marketing en Communicatie van het MECC in Maastricht, Ilmar Woldring gevraagd in het kader van de ledenwerving iets te vertellen over hoe hij de toekomst van ABW ziet. Hij merkte op dat de groei van het aantal leden de basis is voor een gezonde toekomst. De ABW moet werken met een beperkt budget. Mond tot-mondreclame is daarbij heel belangrijk. Aan de hand van het klanttevredenheids-onderzoek dat hij heeft uitgevoerd onder leden en oud-leden, ziet hij zeker mogelijkheden. Maar ik kan daar nu nog niets over vertellen. Eerst moet het hoofdbestuur zich buigen over de conclusies van mijn onderzoek. Hoewel we leven in het alom bekend ikki-ikke-ikke-tijdperk is er volgens Woldring wel een tendens merkbaar dat mensen zich hiertegen afzetten. Als er weer een tijd komt dat mensen in de gaten hebben dat solidariteit heel belangrijk is, biedt dat perspectief voor de vakbond.

Voor de ABW liggen vooral kansen op het terrein van de jongeren en de senioren. Juist voor deze groep moet je als bond duidelijk aanwezig zijn. Wat is de meerwaarde van het lidmaatschap van de bond als je geen diensten verlangt, maar alleen lid bent omdat je misschien een keer een vakbond nodig hebt? Ook de kleine zelfstandigen zijn een nieuwe doelgroep die groeit en hulp kan gebruiken. Streef naar het aanbieden van producten, diensten en acties die je onderscheiden van collega-bonden.

Een andere belangrijke tip aan het adres van de ABW van Woldring luidde: leg die bescheidenheid eens af! Ben trots op de diensten die je voor weinig geld aanbiedt. Maak dat wereldkundig. Maak gebruik van free publicity als je een goed resultaat hebt bereikt. Ik ben in ieder geval onder de indruk geraakt van wat door ABW wordt gepresteerd. Hij bracht de bezoekers van de AV op een idee. Als ieder lid en nieuw lid aanwerft, ziet de toekomst wat het ledenaantal betreft, zeer rooskleurig uit.¹⁰⁸⁵

HET KLANTTEVREDENHEIDSONDERZOEK, DE UITKOMSTEN

Een van de speerpunten van ons beleid voor de komende jaren is de groei van het ledental. Dit aantal is de laatste jaren min of meer stabiel. Nieuw bloed is echter noodzakelijk voor onze continuïteit. Nieuw elan zal ook nodig zijn, willen we een onderscheidende factor blijven in vakbondslaan. Vandaar dat het hoofdbestuur in mei jl. heeft besloten een marketingplan te laten opstellen door een onafhankelijk bureau, het Beekse Iwécom.

Opzet

Als eerste stap in dat plan heeft in de maand mei een klanttevredenheidsonderzoek plaatsgevonden. Voor een belangrijk gedeelte is dit schriftelijk gebeurd, en wel onder driehonderd willekeurig uitgekozen leden, verdeeld over de verschillende leeftijdsgroepen: jonger dan 20 jaar, 20-30 jaar, 30-50 jaar, 50-65 jaar en ouder dan 65 jaar. Daarnaast hebben onze hoofdbestuurders een vijftigtal interviews afgenomen, telefonisch en middels het spreekuur, eveneens bij willekeurig geselecteerde leden verdeeld over de bovenvermelde leeftijdscategorieën. Ook zijn er mensen die recent hun lidmaatschap hebben beëindigd bevraagd.

Samenvatting en interpretatie van de uitkomsten

Respons/representativiteit. De respons kan worden vastgesteld op 32,4%, een percentage dat v er boven de gemiddelde scores ligt in min of meer vergelijkbare gevallen. Die liggen gewoonlijk tussen 10 en 15%.

Heb je het over representativiteit, dan kunnen we vaststellen dat de uitkomsten van het onderzoek tamelijk stevige conclusies mogelijk maken. Daarover verderop méer.

Ter verduidelijking: de opzet van het onderzoek was zodanig, dat je kunt stellen dat naarmate hogere cijfers zijn gegeven, men tevredener of positiever is over de Vakbond ABW

De aanvullende open vragen hebben (veel) minder informatie opgeleverd dan verwacht, maar de kwaliteit van de verkregen informatie is erg meegevallen. Er is een goed beeld ontstaan van de bereidheid van leden om zich in te zetten voor de ledenwerving en waarom ze ondanks veranderde omstandigheden, toch lid blijven van de bond.

---

¹⁰⁸⁵ Vizier 2007, 3, pg. 3-5

Uitkomsten klanttevredenheidsonderzoek

Toegepaste schaal: 1 (laag) t/m 5 (hoog). Indien je de onderstaande scores een rapportcijfer van 1 tot 10 zou geven, dan kan geconcludeerd worden dat de gemiddelde score van de Vakbond ABW op alle 15 vragen een dikke 8 is. Al met al een compliment voor de bond. De heer I. Woldring merkt op, dat hij bij alle onderzoeken die hij tot nu toe had gedaan, hij nooit eerder een score had gezien die hoger was dan 3,25. Dit komt neer op een rapportcijfer van 6. Hieronder de 15 stellingen en de behaalde score.

1. Vakbond ABW heeft voor mij een duidelijke toegevoegde waarde: 4,32
2. Het dienstenpakket van de bond zit goed in elkaar: niet te smal, maar ook niet te breed: 4,33
3. Vakbond ABW is degelijk, betrouwbaar en daadkrachtig: 4,50
4. Ik word door medewerkers altijd vriendelijk bejegend en snel en goed geholpen: 4,75
5. Vakbond ABW is altijd goed zichtbaar aanwezig: 3,90
6. Het administratieve proces (brieven, rekeningen, afspraken maken, betalingen verrichten) verloopt doorgaans prima: 4,46
7. Brieven, brochures en andere uitingen zijn helder en begrijpelijk: 4,42
8. De website zit goed in elkaar, heeft een heldere opbouw en is compleet: 3,58
9. De contributie die ik moet betalen vind ik beslist redelijk: 4,47
10. Het is belangrijk dat Vakbond ABW ledengroei realiseert: 4,58
11. Ik kan Vakbond ABW alleen maar aanbevelen: 4,55
12. Vakbondswerk wordt de komende jaren alleen maar belangrijker: 4,67
13. Vakbond ABW biedt voor bijna al zijn leden waar voor hun geld: 4,34
14. Ik blijf nog heel lang lid van Vakbond ABW: 4,49
15. Aan dit onderzoek heb ik graag meegewerkt: 4,70 ¹⁰⁸⁶

Bondsgroepen en bedrijfsledengroepen

Dienstverlening & Industrie;

Gepensioneerden & Uitkeringsgerechtigden;

Sociale Werkvoorziening/ BLG Licom

BLG Procesindustrie.¹⁰⁸⁷

DEELNAME AAN JONGERENMANIFESTATIE YOUNGXPRIENCE

De manifestatie vond plaats op 17 augustus te Brunssum en was bedoeld voor jongeren in de leeftijd van 13-24 jaar. Er vinden dans, muziek, workshops en informatieverstrekking over actuele maatschappelijke thema's, zoals werkgelegenheid plaats. Aanwezig zijn naast o.a. uitzendbureaus de bond, om zo beter zicht te krijgen op de perceptie over én het verwachtingspatroon van jongeren jegens de vakbond. De meegebrachte ideeënbus leverde verrassende voorstellen op. Aangezien deze bus een ABW-prijsvraag inhield, konden twee jeugdigen als winnaressen worden verkozen, er waren mooie prijzen mee te winnen.¹⁰⁸⁸

INTERVIEW MET DE NIEUWE VOORZITTER JACK HURXKENS

In een interview / gesprek maakt de voorzitter ons deelgenoot van zijn visie op het te voeren beleid.

Overigens werd hij al eens eerder, in 2001 na het vertrek van Leo Noy gevraagd, om hem op te volgen, hetgeen Jack weigerde. In 2003, en wederom na het vertrek van Okke Verstrenge. Na het vertrek van Harrie Boesten, ging hij accoord met de opvolging als voorzitter, onder voorwaarden dat hij kon blijven doorwerken aan de individuele belangenbehartiging van de bondsleden. Daarnaast had bond stabiliteit, continuïteit en houvast nodig.

De individuele belangenbehartiging is te vergelijken met een rechtsbijstandsverzekering. Wij bieden leden service op gebied van sociaal zekerheidsrecht; arbeidsrecht en belastingrecht. (dit is volledig gratis) Daarnaast kan men ook terecht voor veel andere zaken, we bieden een uitgebreid rechtsbijstandspakket. In vergelijking met

---

¹⁰⁸⁶ Vizier 2007, 3, pg. 6, 7

¹⁰⁸⁷ Vizier 2007, no. 3, pg. 7

¹⁰⁸⁸ Vizier 2007, no. 4, pg 7; Vizier 2007, no 5, pg.6

rechtsbijstandsverzekeraars betekent dat een uitgebreider pakket, zin doen bijv. geen belastingrecht en vaak ook geen onderdelen van het familierecht. De kosten voor onze service bedragen 11 euro per maand.

Daarnaast hebben we ook nog *de collectieve belangenbehartiging* waar je ú tegen zegt. Zo is de bond voor leden in bedrijven actief om bijv. sociale plannen af te sluiten, aanwezig bij faillissementen en begeleidt medewerkers bij het oprichten van een OR. Als het echt moet, wordt er natuurlijk acties gevoerd.

Daar wil ik graag bij opmerken, dat de ABW van origine een bond constructieve bond is. We staan niet bij het minste of geringste op de barricade, maar proberen met gedegen overleg zaken bespreekbaar te maken. Wij kiezen misschien voor een minder zichtbare weg, maar wel een weg die beter bij ons en onze leden past.

Toekomst. De Toekomst is niet rooskleurig, ledental loopt terug. Nooit eerder in zijn 25-jaar was er een daling. Men is niet over eens over oorzaak: individualisering, of de mens is een kuddedier. Vroeger kreeg je lid worden van huis / kerk mee, nu maakt men eigen keuzes, positief is dat, maar sommigen hebben het juist nodig, aangestuurd te worden.

ABC In 2001 werkte de bond mee aan oprichting van de ABC met een 1.400 leden; in mei 2007 ging men uit elkaar. Het is een belangenvereniging voor mensen met één en dezelfde werkgever.

Jongeren. Bond zoekt jongeren op. Zij weten niet, wat een bond doet en voor hen kan betekenen. Zij menen, dat datgene, dat de bonden geregeld en verworven hebben, zo maar tot stand gekomen is, bijv. CAO's met het huidige loongebouw; vergelijk hiermee het minimumloon hiermee zonder alle extra's, zonder extra verlofdagen en geen pensioenregeling, geen aanvulling loon bij ziekte. Dit alles is mogelijk gemaakt door de bonden.

Maatschappelijke thema's. Dat de Vakbond ABW vooral een bond is voor de individuele en collectieve belangenbehartiging, is bekend. Maar dat wil niet zeggen dat we ons niet bezig houden met maatschappelijke ontwikkelingen. Zeker niet. Zo vinden discussies plaats over in te nemen standpunten ten aanzien van het nieuwe ontslagrecht, dat op dit moment (en dadelijk ook in 2008) een heikel thema is, zeker vanuit vakbondsperspectief. Zo is de vakbond "Alternatief voor Vakbond (AVV)" ook een onderwerp waar we aandacht aan besteden, maar ook de bewuste keuze van de Vakbond ABW om politiek onafhankelijk en zelfstandig te blijven.

Ontslagrecht. Vakbonden en kabinet botsen over dit punt. De bond ziet het als een ordinaire maatregel die alleen ten gunste van de werkgever zal uitpakken. Er staan extra banen tegenover, zegt men. Als je het mij vraagt? Ik geloof dat er geen enkele extra baan uit voortvloeit. (Nadien trekt het kabinet trekt de plannen m.b.t. ontslagrecht in, waarbij onze voorzitter in een ronkend artikel haar leden bedankt voor de ingezette acties¹⁰⁸⁹)

*Het Alternatief voor Vakbond (AVV)*¹⁰⁹⁰ Volgens de AVV houden de andere bonden zich te weinig bezig met zg. outsiders: mensen met tijdelijke contracten, flexwerkers, freelancers en jongere werknemers. Echter, onze bond besteed aan elk lid –flexwerker, parttimer, freelancer, jong, oud, man, vrouw en ga zomaar door- de tijd en aandacht die hij of zij nodig heeft. Ieder lid krijgt het maatwerk waar onze vakbond zo bekend om is.

De ABW is politiek onafhankelijk, we luisteren naar wat onze leden willen.

De ABW blijft zelfstandig.

En tot slot, op korte termijnbeleid, heeft *Ledenwerving*, veel aandacht. Het ABW servicepakket per januari online aangeboden. *Vizier* krijgt een nieuw jasje. Voor het lange termijnbeleid werkt Jack samen met "werkgroep beleid". Zij zijn vooral bezig met studies naar aandachtspunten die de prioriteit genieten ten aanzien van de individuele en collectieve belangenbehartiging van onze vakbond. Samen met het hoofdbestuur wordt hier intensief onderzoek naar gedaan.¹⁰⁹¹

NIEUWE LEDENWERFACTIE

In het kader van het 65-jarig bestaan van de bond wordt een nieuwe ledenwerfactie in het leven geroepen. Voor elk nieuw lid ontvangt aanbrengrer 65 euro. *Vizier* wordt volgend jaar aantrekkelijker, het zal in full color verschijnen. Als bijlage in het nummer is een dummy bijgevoegd, dienend als voorbeeld hiervan.¹⁰⁹²

---

¹⁰⁸⁹ *Vizier* 2007, no. 6, pg 7

¹⁰⁹⁰ Oppericht in 2005. Zij richt zich op alle werknemers in een sector, niet alleen op de leden. Zij sluit bijvoorbeeld cao's af voor bloemisten, voor werknemers in zelfstandige medische klinieken, en in de detailhandel. De AVV telde in 2020 een 10.000 leden, zie Trouw 04-03-2020

¹⁰⁹¹ *Vizier* 2007, no. 6, pg 1-3

¹⁰⁹² *Vizier* 2007, no. 6, pg 5

2008

INSTELLING AWARDS

Het bestuur van de Vakbond ABW heeft besloten dat er om de twee jaar twee Awards zullen worden uitgereikt, te weten een Award Extern, bestemd voor een organisatie die bijzondere verdiensten levert op sociaal-maatschappelijk of vakbondsterrein én een Award Intern voor een persoon binnen de Vakbond ABW die zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt of bezig is zich verdienstelijk te maken.¹⁰⁹³

TWEE ABW-PERSBERICHTEN TEGEN SLECHT REGERINGSBELEID

De voorzitter toont lef en drukt een tweetal persberichten af, gericht tegen de heersende chaos bij de belastingdienst, terwijl Wiel Wittenbernds, voorzitter van de bondsgroep Gepensioneerden & Uitkerings van leer trekt in een persbericht tegen de fiscale en sociale maatregelen van het huidige kabinet.

Persbericht: Belastingdienst slachtoffer van eigen arrogantie

Heerlen, 28 februari 2008

De pers staat vol van de GROTE CHAOS die er wederom heerst bij de Belastingdienst. Het ene euvel na het andere volgt en wat nog veel erger is, niemand weet wat de Nederlandse belastingplichtige nog allemaal in de toekomst te wachten staat.

Het wrange van alles is ook dat als de belastingplichtige een fout maakt, of te laat zijn of haar aangifte in levert, dit direct beboet wordt. Maar omgekeerd, helaas niet. De belastingdienst gaat STEEDS vrij uit.

Een zogenaamd douceurtje nu is dat als door de ontstane problemen de aangifte te laat -dus na 1 april a.s.- bij de belastingdienst komt, de belastingplichtige ZEKER VÓÓR 1 JULI a.s. van de belastingdienst verneemt. Wat we van de belastingdienst dan vernemen, is onduidelijk. Waarschijnlijk ontvangen we dan weer een "mooie excuusbrief".

De Vakbond ABW die voor circa 1000 leden de aangiftes invult, constateerde medio januari al samen met haar computerconsultants een fout dan wel een vreemde constructie bij het downloaden van het aangifteprogramma. De Vakbond ABW wilde deze fout/vreemde constructie tijdig onder de aandacht van de belastingdienst brengen. Na een marathonloop via vele loketten werd steeds en volhardend geantwoord "het probleem van het aangifteprogramma ligt aan uw eigen netwerk, want er mankeert niets aan het aangifteprogramma van de belastingdienst". De door de Vakbond ABW ingeschakelde externe en zeer deskundige computerconsultants waren samen met de Vakbond ABW verbaasd en verbolgen, dat het niet mogelijk was om iemand van de verantwoordelijke automatiseringsdeskundige bij de Belastingdienst te kunnen spreken. Steeds weer stuitten we op de belastingtelefoon. Meer hoeven we niet te zeggen. De rest is bekend.

Een paar weken geleden was het al niet mogelijk om het aangifteprogramma via Windows XP en overige besturingsprogramma's te versturen vanwege wederom problemen bij de belastingdienst en gisteren volgde de KLAPPER.

De Vakbond ABW vindt dat indien de belastingdienst serieus geluisterd had naar haar probleem, er wellicht in een veel eerder stadium voorkomen had kunnen worden wat nu bijna 1 miljoen belastingplichtigen is overkomen.

De Vakbond ABW kan niet anders constateren dat de belastingdienst geraakt wordt door haar eigen arrogantie en niet te vergeten haar zeer bureaucratische manier van werken.

Laten we hopen dat het blijft bij dit laatste euvel, want de belastingplichtige verdient dit zeker niet. Maar echt geloven doen we daar niet in.

Jack Hurxkens, voorzitter.¹⁰⁹⁴

Persbericht: Vakbond ABW laakt diverse fiscale en sociale maatregelen van het huidige kabinet

Het coalitieakkoord van het huidige kabinet bestaat volgens ons uit een aantal maatregelen om mensen met relatief lagere inkomens nog eens extra in de beurs te pakken. Wat is er aan de hand?

In eerste instantie gaat er niemand op vooruit in het jaar 2008 zoals vermeld door de Minister-President, maar daarna komt het zoet althans volgens de coalitie. Op het eerste gezicht zou je zeggen dat met de wijziging van het

¹⁰⁹³ Vizier 2007, no. 6, pg 7; Vizier 2008, no. 1, pg.13

¹⁰⁹⁴ Vizier 2008, no. 2, pg 10

belastingstelsel de laagste inkomens er in de toekomst in verhouding het meest op vooruit gaan, daar in de eerste belastingschijf het percentage wordt verlaagd, maar niets is minder waar!

Het ligt in de bedoeling om op de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) 600 miljoen te gaan bezuinigen. Met alle mooie verhalen eromheen betekent dit eenvoudig een ordinaire bezuiniging en met name de lagere inkomens worden hier de dupe van omdat ze nu eenmaal onvoldoende geld hebben om eigen zorg in te kopen. Hoezo activering van tweedeling in de maatschappij?

Dan de afschaffing van de zogenaamde aanrechtsubsidie ofwel de algemene heffingskorting, een korting die is ontstaan door de verzelfstandiging van de vrouw (voorheen waren dit de tariefgroepen 2 en 3 voor de belastingen) In dit land zijn we voorstanders van een vrije woordkeuze, maar de naam aanrechtsubsidie is in onze ogen een totaal verkeerde benaming want het gaat hier om vrouwen die in goed overleg gekozen hebben om hun eigen kinderen op te voeden en het huishouden te verzorgen en daar is ons inziens niets mis mee. Je zou kunnen spreken van een opvoedsubsidie. Mensen met een goede opleiding krijgen meestal een goede baan en een goed salaris. Daar is ook niets mis mee en het kan een goede keuze zijn. Echter er zijn ook minderbedeelden in onze maatschappij die niet over deze vaardigheden beschikken. Ons voorstel is om deze algemene heffingskorting niet af te schaffen, daar het weer een ordinaire bezuiniging is meestal ten koste van de laagst betaalden.

Om de bezuinigingen nog een extra accent te geven gaat de overheid nu ook nog de "aftrek buitengewone lasten" in het belastingstelsel afschaffen. En met name bij deze aftrekpost hadden de lagere inkomens nog de mogelijkheid om financieel nog wat op peil te blijven.

Het liefste had het kabinet dit al voor het belastingjaar 2008 in z'n totaliteit willen invoeren, maar dit lukte om invoeringstechnische redenen niet.

Maar in het jaar 2009 is het definitief afgelopen met deze aftrek buitengewone lasten. Hiervoor in de plaats komt een zogenaamde regeling voor chronisch zieken en gehandicapten, een regeling die wordt ondergebracht in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en wordt dus de uitvoering neergelegd bij de diverse gemeenten in het land. Het is afwachten waartoe dat leidt. Veel vertrouwen hebben we hier niet in gezien de resultaten uit het verleden.

De inwerkingtreding van elke nieuwe wet wordt in de Staatscourant geplaatst en de regering is ervan af. Dus weer gewoon een ordinaire bezuiniging!

Maar waar praten we eigenlijk over?

Van alle ouderen maakt 60% gebruik van de huidige regeling aftrekpost buitengewone lasten, dit zijn veelal mensen met een relatief laag inkomen en dan een grote groep mensen met een WAO- of andere sociale uitkering. Het gaat hier voor het jaar 2007 over een geraamd bedrag van 2 miljard euro. Natuurlijk is dit veel geld, maar als we ons realiseren dat er circa 11 tot 12 miljard euro gecompenseerd wordt aan de aftrek van de hypotheekrente, iets waar veel mensen met een relatief hoog inkomen aan meedoen, dan kunnen we dit toch niet rechtvaardig en sociaal noemen.

Wij zijn niet van plan om de hypotheekrenteaftrek ongedaan te maken, maar de verhoudingen zijn totaal zoek. Want om de mensen met de lage inkomens die nu weer gekort worden, te laten meebetalen aan de aflossing van de villa's voor de rijken, lijkt ons in ieder geval niet geschikt.

Er zijn zeker nog een aantal andere negatieve maatregelen te noemen, maar wij hebben hier de maatregelen willen benoemen die zoals de Minister President het noemt, er het meeste inhakken.

Natuurlijk is de Vakbond ABW niet blind voor het betaalbaar houden van ons zeker niet slechte stelsel, maar als er dan bezuinigd dient te worden doe het dan niet met mooie woorden, maar met daden die recht doen aan de gedachte "laat de sterkste schouders ook de zwaarste lasten dragen".

Wiel Wittenbernds, voorzitter van de bondsgroep Gepensioneerden & Uitkeringsgerechtigden van de Vakbond ABW.¹⁰⁹⁵

BONDSNIEUWS

Drie Bondsgroepen

Opgegeven worden de bondsgroepen Dienstverlening & Industrie; Gepensioneerden & Uitkeringsgerechtigden; Sociale Werkvoorziening / BLG Licom.¹⁰⁹⁶

---

¹⁰⁹⁵ Vizier 2008, no. 2, pg 11

¹⁰⁹⁶ Vizier 2008, no. 2, pg.5.

Nieuwe website ABW

Op 16 juni kregen we een primeur, op die dag werd de nieuwe website gelanceerd.¹⁰⁹⁷

Korting op medische keuringen voor rijbewijzen

Vakbondsleden kunnen zich tegen een scherp tarief medisch laten keuren voor het groot en klein rijbewijs tegen een scherp tarief.¹⁰⁹⁸

Het hart van de ABW

Het team van de Vakbond ABW is sinds begin dit jaar uitgebreid met twee nieuwe medewerkers: Roger van den Broek en Will Kapel. Zij nemen de te onderscheiden bedrijven, waar vakbondsleden werkzaam zijn, onder hun hoede, waarbij Will zich daarnaast ook bezig houdt met de juridische ledenservice.¹⁰⁹⁹

Het secretariaat van de Vakbond ABW: v.l.n.r.: Karin Jelsma, Bea Dresen en Nicole Ermers¹¹⁰⁰

Roger van den Broek en Will Kapel

AFSCHEID VAN BESCHIEDENHEID. ALGEMENE VERGADERING 2008

Vakbond ABW start het offensief tegen ledenverlies en bouwt verder aan de toekomst. De nieuwe website betekent ook de start van een nieuw offensief om nieuwe doelgroepen te bereiken en op die manier het aantal leden te laten groeien. Want dat is hard nodig. We nemen afscheid van onze bescheidenheid. We kunnen trots zijn op wat wij onze leden te bieden hebben. Daar moeten we niet bescheiden over doen, aldus de voorzitter.

Al enkele jaren wordt tijdens de AV van de Vakbond ABW melding gemaakt van het feit dat het aantal nieuwe leden afneemt. Eerst was er nog sprake van een stabilisatie, maar dat is verleden tijd. Evenals andere vakbonden kampt ook de Vakbond ABW met ledenverlies. Het hoofdbestuur buigt zich al geruime tijd over actieplannen om deze tendens positief om te buigen. De voorzitter legt uitgebreid het nieuwe campagnebeleid uit en geeft een opsomming, wat de bond in het afgelopen jaar heeft gedaan en bereikt.

- Onze leden beoordelen onze serviceverlening met een dikke acht als rapportcijfer. Dat moeten meer mensen weten. Daar gaan we hard aan werken.
- Er is gekozen voor een nieuwe vormgeving, die al te zien is op de nieuwe informatiefolder. Daarnaast geven we ons blad *Vizier* in fullcolour uit.
- Onze nieuwe website ziet er niet alleen fraaier uit, we gaan met onze website nog beter inspelen op de wensen van de leden.
- De voorzitter gaat een weblog bijhouden. En we organiseren we een opiniepeiling rond actuele zaken waardoor we een goed beeld krijgen van wat onder de leden leeft en onze leden weten hoe wij tegenover bepaalde zaken staan. Op de site kunnen leden zich inschrijven voor nieuwsbrieven om goed op de hoogte te blijven van de actualiteit.
- De nieuwe ledenwerfactie heeft al 200 leden opgeleverd.
- Er is een online-ledenpakket dat we samen met het assurantiekantoor Offermans-Joosten in Geleen hebben samengesteld. Een goed aanbod voor al uw verzekeringen en nog meer.

¹⁰⁹⁷ Vizier 2008, no. 3, pg 5

¹⁰⁹⁸ Vizier 2008, no. 3, pg 7

¹⁰⁹⁹ Vizier 2008, no. 3, pg 8,9; Vizier 2008, no. 4, pg 6

¹¹⁰⁰ Vizier 2008, no. 3, pg 1

- Toekomstige leden. Voor scholieren zijn lespakketten ontwikkeld. Deze kunnen ook door bedrijven worden omdat gebruikt. De naam van de ABW komt niet opvallend naar voren in de presentaties, maar op de achtergrond de bond graag zo neutraal mogelijke informatie wil verschaffen over het nut van een vakbond.
- Onlangs werd ook de eerste advertorial gepresenteerd, een reclameboodschap in de vorm van een redactioneel verhaal. De nadruk wordt hierin gelegd op een situatie, waarin wordt uitgelegd, dat het maar wat goed is, lid te zijn van een vakbond. Zeker als er problemen zijn.
- In Brunssum sponseren we de Staploop en zijn we aanwezigheid bij de Jongerenmanifestatie.
- We sturen persberichten n.a.v. een actualiteit naar de diverse media.
De spreekuren werden op jaarbasis door 2500 leden bezocht.

Financieel resultaat

De Vakbond ABW kan het verslagjaar 2007 afsluiten met een positief saldo. De cijfers gaven een ietwat vertekend beeld. Opmerkelijk was natuurlijk de daling van de contributie-inkomsten. Dit had natuurlijk te maken met de verzelfstandiging van de Algemene Bond van Casinopersoneel per 1 mei 2007. Daarentegen zijn natuurlijk ook enkele uitgavenposten gedaald. Maar in vergelijking zijn de inkomsten méér gedaald dan de uitgaven, immers het kantoorapparaat blijft toch haar vaste kosten behouden.

Verslag secretaris

Het was een druk jaar voor de bestuurders van de Vakbond ABW. Het uitstippelen van een nieuwe koers nam veel tijd in beslag. In dat kader stelde Indra Kandhai dan ook hardop aan de leden de vraag "Is er nog toekomst voor de vakbond?" "Wat zijn de uitdagingen voor de vakbond in een steeds veranderende omgeving? Tientallen jaren geleden was de vakbond belangrijk voor de emancipatie van de werknemers, nu wordt de vakbond als ouderwets ervaren. De vakbondsleden van het eerste uur kwamen uit het niets en deden hun vakbondswerk in hun vrije tijd. Nu bepaalt iedereen zelf wat goed voor hem is, daar lijkt hij niemand anders voor nodig te hebben. Minder werknemers dan ooit zijn lid van een vakbond. Maar waar is die mondige eenling als de aandeelhouders beslissen? Dan kun je alleen collectief een vuist maken. Alleen door samen te werken kun je het tij keren. Samen betekent misschien ook andere doelgroepen zoeken". Daarbij wordt gedacht aan 'jonge vrouwen met een kleurtje, zoals de secretaris / penningmeester dat aangaf. "Zij zijn meestal geen lid van een vakbond. Ze hebben niet de indruk dat de vakbond iets voor hen kan betekenen. Ik denk dat daar nog terrein is te winnen. Daar kunnen we beleid op maken." Op de vraag of er nog toekomst is voor de vakbond, kan Indra Kandhai alleen maar bevestigend antwoorden. "Maar alleen als we ons beleid aanpassen; in een nieuw jasje steken. En rekening houden met jongeren en allochtone vrouwen." Ans Koolen secretaris van de bondsgroep gepensioneerden en uitkeringsgerechtigden vroeg ervoor te waken de grote groep arbeiders niet te vergeten.

Nieuwe HB-leden

K.v.d. Steen

J. Joosten

J. Rook

Hoofdbestuurders Klaas van der Steen (Bondsgroep Dienstverlening), Jos Rook en Cas Wilbers (Algemene HB-zetels) waren aftredend en herkiesbaar. Zij werden benoemd voor de komende vier jaar. Nieuw in het Hoofdbestuur is Jos Joosten Hij vertegenwoordigt de Bondsgroep Industrie.¹¹⁰¹

C. Wilbers,

J. Hurskens

¹¹⁰¹ Vizier 2008, no. 4, pg 5-7

Nieuwe medewerkers

Hoewel ze al een tijdje werkzaamheden verrichten voor de Vakbond ABW, stelde de voorzitter drie nieuwe medewerkers officieel aan de vergadering voor. Bea Dresen, administratief medewerker, is sinds juli 2007 in dienst, Roger van den Broek, vakbondsbestuurder bedrijvenwerk, sinds 14 januari 2008 en Will Kapell werkt vanaf 1 april 2008 als vakbondsbestuurder bedrijvenwerk/juridische ledenservice bij de ABW.

Verkiezingen geschillen- en kascontrolecommissie

Ook dit jaar vonden er verkiezingen plaats van deze vaste commissies van de Vakbond ABW. De leden van deze commissies hebben een zittingstermijn van 2 jaar. Vervolgens vond de verkiezing van de geschillencommissie plaats.

Actieprogramma's Bondsgroepen

Daarna volgde de presentatie van de Actieprogramma's van de bondsgroepen.

Bondsgroep Industrie en Dienstverlening. Zij wenst, tijdens de volgende bondsgroepvergaderingen meer leden te mogen begroeten. Bovendien wordt gepoogd om meer structuur aan te brengen in de vergaderingen waardoor het niveau stijgt. Zij proberen interessante thema's in te brengen en te werken met een vaste agenda-indeling.

Bondsgroep Sociale Werkvoorziening. De aandacht gaat vooral uit naar de afnemende werkgelegenheid; een thema dat tijdens iedere bondsgroepvergadering aan de orde komt. "Samen sterk op het werk" is ons motto.

Bondsgroep Gepensioneerden/Uitkeringsgerechtigden. De inkomensontwikkeling is een belangrijk onderwerp waaraan het hoofdbestuur volgens hen aandacht aan zou moeten besteden. Denk aan de AWBZ, de heffingskorting, aftrek buitengewone lasten. Hiervan zijn de lagere inkomens de dupe. Hiertegen zou de ABW stelling moeten nemen

Slot

Geconcludeerd werd, dat o.a. de actieprogramma's van de bondsgroepen en veel toespraken een hoog gehalte aan wetenschappelijke inhoud bevatten. Zo waren er diverse wetenschappelijke visies over de toekomst van de vakbeweging in de 21ste eeuw én hoe we als vakbond erin staan en over denken en het korte en lange termijn Beleid van de Vakbond ABW ¹¹⁰²

JUBILARISSENHULDIGING

Voorzitter Hurxkens memoreerde tijdens de jubilarissenhuldiging, dat de ABW inmiddels 64 jaar bestaat en zesduizend leden heeft. Dat er een individuele belangenbehartiging bestaat waar je 'U' tegen zegt en die zelfs verder gaat dan een rechtsbijstandsverzekering. De ABW kent een collectieve belangenbehartiging waarbinnen bij maar liefst 17 bedrijven een CAO wordt afgesloten. De ABW is in de hele Limburgse regio betrokken bij bijna elke reorganisatie, fusie of overname. 'Dus ook op dit vlak, een vakbond ten top' ¹¹⁰³

ACTIE LEDENWERFPREMIE WEGENS SUCCES GEPROLONGEERD

DIT MOET U BESLIST LEZEN!!

Het hoofdbestuur van de Vakbond ABW heeft onlangs besloten om de succesvolle geïntroduceerde ledenwerfactie te prolongeren tot 1 januari 2009. Omgerekend kost een lidmaatschap nog geen €0,35 per dag. ¹¹⁰⁴

ABW WEBSITE

Op 16 juni jl. is de nieuwe website van de Vakbond ABW gelanceerd. Deze is interactief, een communicatiemiddel tussen leden en de vakbond. De vernieuwingen zijn:

- De *Weblog* van de voorzitter Jack Hurxkens. Hierin worden zijn bevindingen gegeven over zaken die spelen in vakbondsland.

---

¹¹⁰² Vizier 2008, no. 4, pg 5-7

¹¹⁰³ Vizier 2008, no. 4, pg. 13

¹¹⁰⁴ Vizier 2008, no. 5, pg.7

- *Digitaal stemmen op CAO-resultaten.* Leden, werkzaam bij de bedrijven waar de Vakbond ABW CAO-partner is, kunnen via de website hun stem uitbrengen en aangeven of ze vóór of tegen een principeakkoord zijn.
- *Regelmatig houden van polls.* Zo komen we te weten, hoe de leden over bepaalde zaken denken.
- *Wij Feliciteren.* In deze rubriek feliciteren we elke dag onze jarige leden én elke maand onze jubilarissen.
- *Intenties.* In de toekomst willen we via digitale nieuwsbrieven leden nog sneller/beter informeren over zaken die spelen in hun bedrijf of betrekking hebben hun cao.

Prikbord. Leden kunnen berichten op het prikbord lezen en een bericht plaatsen. Het plaatsen van berichten geldt alleen voor aangesloten leden.¹¹⁰⁵

LEZERSONDERZOEK NAAR DE KWALITEIT VAN ONS LIJFBLAD

Vizier krijgt een dikke 8 uit een schaal van 1 tot 10.¹¹⁰⁶

Vizier is, hoewel enkele rubrieken sinds 2006 bestonden, thans ingedeeld in een aantal overzichtelijke vaste terugkerende rubrieken, o.a.:

- * Dit wil ik met u delen (informatie toegespitst op de actuele toestand van het land m.b.t. de sociaal-economische en maatschappelijke veranderingen en de visie van de bond hierop.)
- * CAO-nieuws
- * Voor U gelezen
- * Even voorstellen
- * Vraag het aan Jack
- * Op bezoek bij
- * Verslag van de Algemene Vergadering (1x per jaar)
- * Huwelijken (jubilea), jubilarissen, overleden

2009

BONDSNIEUWS

Ledenwerfactie

De ledenwerfactie is per 01-01-2009 beëindigd. Om toch leden te prikkelen leden te werven, ontvangt een aanbrengrer voor ieder geworven lid een VVV-irischeque van €10,00 en bij 10 leden een extra bonus, in de vorm van een cheque van €50,00.¹¹⁰⁷

Dienstjubileum

Karin Jelsma viert haar zilveren dienstjubileum. Zij vormde destijds samen met Fred Seijen en Marianne Hoen de administratie van de vakbond, thans met Nicolle Ermers en Bea Dresen.¹¹⁰⁸

ALGEMENE VERGADERING 25 MEI 2009. EEN TOOST OP DE JARIGE VAKBOND ABW

2009 Is het jaar waarin de Vakbond ABW 65 jaar bestaat, maar tegelijkertijd ook een zorgwekkend jaar. In oktober 2008 werden we opgeschrikt door de crisis die snel om zich heen greep. Er volgden ontslagen aan de lopende band. De Vakbond ABW is hierover erg bezorgd. Vanzelfsprekend hebben we iedereen bijgestaan die hulp nodig had. Als we het CBS en het Sociaal Planbureau moeten geloven, moet het ergste nog komen. Maar ik beloof u, we trekken ten strijde, zoals dat door ons al 65 jaar gebeurt, aldus de voorzitter

Secretaris/penningmeester Indra Kandhai presenteerde en lichtte de jaarrekening toe voor de 31 stemgerechtigde leden die de Algemene Vergadering bijwoonden. Het was een zwaar jaar geweest, het jaar is afgesloten met een verlies. Maar ze nam meteen van de gelegenheid gebruik om de ergste kou uit de lucht te halen. 'De cijfers geven een ietwat vertekend beeld omdat ze vergeleken werden met het jaar 2007, het jaar dat nog gegevens bevatte van de Algemene Bond Casinopersoneel (ABC) tot en met de afscheidingsdatum van 1 mei 2007. De ontvangsten contributies zijn t.o.v. 2007 iets gedaald, maar ook hierin zat nog een deeltje ABC. De hogere salarissen en sociale lasten in 2008 zijn grotendeels toe te schrijven aan de stijging van de pensioenkosten in verband met

¹¹⁰⁵ Vizier 2008, no. 5, pg.13

¹¹⁰⁶ Vizier 2008, no. 6, pg.14.

¹¹⁰⁷ Vizier 2009, no. 1, pg. 6

¹¹⁰⁸ Vizier 2009, no. 1, pg. 7

waardeoverdracht en lagere uitkeringen in verband met ziekte. De afschrijvingen zijn gestegen als gevolg van automatiseringsinvesteringen en de kosten voor reclame en ledenwerfacties. Ook de negatieve koersdalingen zorgen voor negatieve cijfers. Tenslotte is er ook nog een behoorlijk bedrag aan kwade posten, doch minder dan een jaar eerder, maar toch te veel.

Deze cijfers nopen tot bezuinigingen. Over de bezuinigingsplannen van de secretaresse moet het Hoofdbestuur zich nog buigen. Mogelijk oplossingen om een einde te maken aan het negatieve saldo zijn: vermindering van de kosten voor boekwerken en cao's en een aanpassing van het bondsblad *Vizier* van fullcolour naar tweekleurendruk. Een verhoging van de contributie zal hogere inkomsten opleveren. Samen zijn deze voorstellen goed om weer te zorgen voor een positief exploitatiesaldo.

Het verslagjaar heeft veel druk gelegd op het dagelijks werk van de Vakbond ABW en haar leden. "Naast de dagelijkse gang van zaken, kregen we te maken met de gevolgen van de kredietcrisis voor de bedrijven waar onze leden werken. Ook de overstap op een nieuw computernetwerk, die erg tijdrovend was, zorgde voor een extra belasting. Alleen door héél veel teamwork en commitment met ons werk, is het ons gelukt om op zowel het collectieve als het individuele vlak onze leden zo goed mogelijk bij te staan."

Komt een bedrijf in moeilijkheden, dan steken we als bestuurders de koppen bij elkaar. Samen stippelen we de strategie uit. Onze strategie is altijd leden helpen.

Werktijdverkorting (WTV)

Het overleg over de regeling voor Werktijdverkorting (WTV), nam vaak veel tijd in beslag. Opvallend waren ook de vele reorganisaties en daarmee vaak gepaard gaande ontslagen. Vanuit vakbondsperspectief houden de bestuurders nauwlettend in de gaten of bedrijven de kredietcrisis niet te snel en te makkelijk als een smoes gebruiken om bezuinigingsmaatregelen te treffen, bijvoorbeeld tijdens cao-onderhandelingen.

Computernetwerk

Het nieuwe computernetwerk had gevolgen voor de medewerkers. In oktober 2008 is het complete nieuwe netwerk geïnstalleerd. Hierbij hoorde niet alleen het nieuwe netwerk, maar ook nieuwe software en nieuwe werkmethodes. De introductie van de nieuwe werkmethodes had meer voeten in de aarde dan we vooraf hadden gehoopt. Door verschillende omstandigheden hebben we een behoorlijke achterstand opgelopen en is het systeem tot op de dag van vandaag niet volledig in gebruik. Dit betekent voor de medewerkers extra werk, omdat er twee systemen moeten worden gebruikt. Maar als het nieuwe systeem goed werkt, kunnen we weer jaren vooruit.

65-jarig bestaan

Dat willen we graag vieren op woensdag 23 september.

Het gezicht van de vakbeweging -Zuid Limburg-

Op 6 november vorig jaar werd het boek "Het gezicht van de vakbeweging -Zuid Limburg-" gepresenteerd. Dit boek is een uitgave van de Vakbondshistorische Vereniging (VHV) en geeft een beeld van de mensen die zich voor de vakbeweging inzetten. Gekozen is voor het portretten van tientallen bezoldigde bestuurders en kaderleden per regio, waarbij Rotterdam en Zuid Limburg het spits afbijten.

Bondsgroepen

Zoals de bezoekers van de Algemene Ledenvergadering gewend zijn, mochten ook deze keer weer afgevaardigden van de bondsgroepen hun plannen en wensen voor het komende jaar bekend maken.

Bondsgroep Industrie en Dienstverlening. De vertegenwoordiger hiervan sprak de hoop uit, dat meer leden de bijeenkomsten van de bondsgroep gaan bijwonen. Dat zou mogelijk zijn door het wisselen met de vergaderdagen. Ook de verscheidenheid aan gespreksonderwerpen en een agenda met actuele onderwerpen zou meer leden moeten inspireren om zijn of haar stem te laten horen tijdens de bijeenkomsten.

De bondsgroep Gepensioneerden/Uitkeringsgerechtigden. De problematiek rondom de verhoging van de AOW-leeftijd een dankbaar gespreksonderwerp dat bovendien veel vragen opwierp. Hoe reageren de werkgevers op de plannen, hoe reageren de pensioenfondsen en wie werkt er nu nog tot zijn 65ste?

Voor de bondsgroep Sociale Werkvoorziening, zijn met name de OR-verkiezingen die binnenkort bij Licom worden gehouden, een belangrijk aandachtspunt.

Actiepunten

Actiepunten van het Hoofdbestuur voor de korte termijn. In 2008 gaf hij samen met hoofdbestuurder Cas Wilbert de aanzet tot een aantal vernieuwingen. Onderstaand de stand van zaken hieromtrent:

** Website*

Via zijn eigen weblog belicht de voorzitter actuele situaties die er in de wereld zoal spelen. Ook is er een poll waar leden op kunnen reageren en hun mening kunnen geven. De poll is elf keer gehouden en steeds was een actueel thema onderwerp van de stemming. Door deze polls kwamen een paar keer verrassende standpunten naar voren.

** Powerpointpresentatie*

De powerpointpresentatie is ontwikkeld om op scholen informatie te geven over vakbondswerk in zijn algemeenheid en de functie van de vakbeweging door de jaren heen. Belangrijkste reden om de presentatie te maken, was om het vakbondswerk onder de aandacht te brengen van jongeren die een beroepsgerichte opleiding volgen. Helaas bleek er nauwelijks belangstelling voor te zijn, ondanks het aanschrijven van scholen.

** Reclame maken via advertorials*

Afgelopen jaar verschenen regelmatig advertorials in diverse week- en dagbladen. Er zijn veel positieve reacties gekomen. De actie was vooral bedoeld om aandacht te vragen voor het nuttige werk van de vakbond. Veel niet-leden, maar ook leden weten vaak niet welk uitgebreid servicepakket hoort bij het lidmaatschap van de Vakbond ABW.

** Ledenwerfactie in 2008*

Op 1 januari 2009 is de intensieve ledenwerfactie gestopt. Het was een relatief dure actie en in juli wordt bekeken wat het uiteindelijke resultaat is geweest.

** CAO-Beleid*

Het Hoofdbestuur en de Bondsgroepen hebben gezamenlijk de contouren geformuleerd voor een CAO-Beleid 2009. De rode draad is en blijft maatwerk. Maar in die situaties dat maatwerk niet geheel aan de orde zou zijn, wordt gekozen voor de volgende onderwerpen: Verbetering loon en zorgverlof, beter pensioenbeleid, goede scholing, leeftijdsbewust personeelsbeleid en behoud van werkgelegenheid.

** ZZP'ers*

Na uitvoerige discussie heeft het Hoofdbestuur besloten dat Zelfstandigen zonder personeel (zzp-ers) geen lid kunnen worden van de Vakbond ABW. De bond wil zich focussen op de zogenaamde core business en dat is de belangenbehartiging van werknemers en uitkeringsgerechtigden.

** Hyves*

Sinds enkele maanden bestaat er een Hyvespagina voor ABW-vrienden. Deze pagina is gemaakt om meer jongeren te bereiken. De pagina is nog niet helemaal klaar, maar het begin is er.

** ABW-ambassadeurs*

Na een intensieve campagne zijn er weer nieuwe ABW-leden bereid gevonden om ambassadeur van de bond te worden. Op maandag 21 september a.s. komen de nieuwe ambassadeurs samen met alle oud-ambassadeurs, alle OR-leden, contactpersonen en overige kaderleden. Via actuele thema's willen we hen enthousiast maken én motiveren voor het ABW-ambassadeurschap.

** Nieuwe cao's*

In de verslagperiode is de Vakbond ABW betrokken geweest bij het afsluiten van twee nieuwe cao's: voor Rolduc Conferentie Oord in Kerkrade en Sitech in Geleen.

Dit betekent dat de ABW nu bij 19 bedrijven een CAO afsluit. "Hier ben ik heel trots op, zeker als je ziet dat het FNV het afgelopen jaar druk bezig is met het bewerkstelligen van een monopoliepositie in vakbondland, waarbij de overige vakbonden steeds vaker gepasseerd worden."

** Spreekuur*

Het afgelopen jaar hebben circa 2500 leden gebruik gemaakt van het spreekuur op de dinsdag en donderdag. Dan is nog niet gesproken over de 1815 aangiftes voor inkomstenbelasting en ongeveer 200 voor diverse toeslagen zoals huur- en zorgtoeslag.

Oud-voorzitter Leo Noy gebruikte de rondvraag om de jarige vakbond te complimenteren voor het afgelopen jaar. Het is knap dat het ledental stabiel is gebleven, ondanks de omstandigheden. Het is ook goed dat jullie de tanden laten zien, maar toch als vakbond heel duidelijk kiezen voor een eigen beleid.¹¹⁰⁹

Leo Noy werd gehuldigd tijdens het jaarlijkse jubilarisfeest bij gelegenheid van zijn 25-jarig lidmaatschap. Bijna vijftien jaar was hij voorzitter, toen hij gebruik maakte van de VUT-regeling. Leo vond het voorzitterschap een ingewikkelde klus. Hij zag zichzelf steeds als een meewerkend voorman. Je geeft niet alleen leiding aan een team, maar je voert ook onderhandelingen, doet spreekuur maar staat zo nodig ook op de barricaden om acties te voeren. Dat sprak hem ook enorm aan. Leo gaf aan, dat hij echt in het diepe was gestapt, maar voelde zich als een vis in het water. Ondanks de vaak hectische tijd, heeft hij nooit spijt gehad van zijn carrièreswitch. Ik ben er absoluut een rijker mens van geworden, deelde hij mede.¹¹¹⁰

In ruim 2.200 bedrijven zijn ABW-leden werkzaam.¹¹¹¹

Nogmaals wordt duidelijk gemaakt, waarin de ABW zich onderscheidt met andere vakbonden.

- Een dienstverlening waar je U tegen zegt en die veelal geen weerga kent in vakbondslaan;
- Wij zijn méér dan een vakbond, zelfs méér dan een rechtsbijstandsverzekering;
- We zijn de vakbond voor IEDEREEN in Limburg: jong, oud, man, vrouw, autochtoon, allochtoon, werkend en NIET-werkend.

Helaas kiezen mensen uit onwetendheid nog te weinig voor de Vakbond ABW en kiezen dan voor een rechtsbijstandverzekering. Een rechtsbijstandverzekering is nog lang niet hetzelfde als een vakbondslidmaatschap bij de Vakbond ABW.

Een rechtsbijstandverzekering regelt:

- GEEN arbeidsvoorwaarden (CAO) voor u
- GEEN periodiek overleg met uw werkgever
- GEEN medezeggenschap bij uw werkgever
- GEEN sociaal plannen bij reorganisaties of fusies
- GEEN arbeidsomstandigheden
- GEEN begeleiding bij arbeidsongeschiktheid
- GEEN kadervorming
- GEEN afvloeiingsregelingen
- GEEN acties bij onredelijk beleid bij zowel werkgevers als overheid
- GEEN informatie over pensioenen en over zaken in de sociale-zekerheid e.d.

Dit doet de ABW wel en daarnaast doet de Vakbond ABW ook ALLE zaken die een rechtsbijstandverzekering aanbiedt. Wij, de Vakbond ABW, verlenen namelijk juridische bijstand bij:

- arbeidsconflicten en sociale zekerheidskwesties (WAO/WIA, WW, pensioen etc.);
- familierecht (alimentatie, echtscheidingen);
- huurkwesties;
- consumentenzaken;
- verzekeringsrecht;
- erfrecht;
- burenrrecht;
- verkeer;
- bouwrecht;
- belastingrecht (inclusief het GRATIS invullen van uw belastingformulier) en aanverwante zaken zoals Huur-en Zorgtoeslag.

Dus ook, indien u NIET MEER WERKT, maar bijvoorbeeld een uitkering heeft, maken we ons voor u sterk bij de overheid om zaken zoals de AOW, WAO/WIA en WW-uitkeringen niet te doen verslechteren. Ook bij individuele problemen op deze terreinen staan we u 100 % bij en krijgt u altijd maatwerk advies, en dat voor nog geen € 0,35 per dag.¹¹¹²

¹¹⁰⁹ Vizier 2009, no. 3, pg. 5-8

¹¹¹⁰ Vizier 2009, no. 4, pg. 7

¹¹¹¹ Vizier 2009, no. 5, pg. 2

¹¹¹² Vizier 2009, no. 5, pg. 4

INTERVIEW MET HET DB

De bedrijfsjournaliste komt op de koffie bij de bond en interviewt in de vorm van een dialoog het dagelijks bestuur c.q. voorzitter Jack Hurxkens en secretaris/penningmeester Indra Kandhai. i.h.k. van het 65-jarig bestaan, waarin het beleid uitvoerig wordt uitgediept.

Wil de Vakbond ABW nog altijd zelfstandig blijven?’

De Vakbond hecht enorm aan haar zelfstandigheid en dus haar eigen identiteit en doet daar ook alles voor om die te behouden. We spannen ons enorm in om op alle terreinen die zelfstandigheid te waarborgen; zowel op kennisniveau als bij de individuele en collectieve belangenbehartiging. Want alleen door zelfstandig te blijven, kunnen we onze belangenbehartiging blijven doen zoals we dat willen doen.’

Bij het 60-jarig bestaan was een seminar georganiseerd met als titel ‘Is er nog toekomst voor de vakbeweging?’

“Er is zeker nog toekomst is voor de vakbeweging. Sterker nog: De ontwikkelingen waar we vandaag de dag mee te maken hebben, vragen daar gewoon om. Je moet dan denken aan ontwikkelingen als globalisering, vergrijzing, technologische vernieuwing, verplaatsing van werk naar lagelonenlanden, om enkele voorbeelden te noemen. Een vraag die je daarbij ook zou moeten stellen is, hoe ziet die vakbeweging er in de toekomst dan uit? En mijn antwoord daarop is dan jonger, vrouwelijker en meer met een kleurtje omdat diverse onderzoeken aangeven dat jongeren, vrouwen en allochtonen nauwelijks lid zijn van een vakbond én er dus een fors groeipotentieel is bij deze drie groepen.”

“Een ander aspect in dit kader is tijd waarin we leven. Vaak wordt gezegd dat we nu zouden leven in een tijd waarin iedereen zijn eigen leven bepaalt. We zouden individualisten zijn die niet meer in georganiseerd verband voor onze belangen op hoeven te komen. Deze gedachte wordt ook aangevoerd als verklaring voor de dalende organisatiegraad. De burger lijkt inderdaad mondiger geworden, *maar die mondigheid heeft haar grenzen*. Het beste voorbeeld is wat bij de ABN/AMRO onlangs is gebeurd. Als de aandeelhouders beslissen zoals feitelijk gebeurt in onze tijdsgeest, dan kan die mondige burger hoog of laag springen, maar dan maakt een individuele grote mond weinig indruk. Collectieve machtontplooiing én belangenbehartiging is dan een wezenlijk middel tot serieus weerwerk en dat zijn nu precies zaken die op het bordje van de vakbond thuis horen en dus de toekomst van de vakbond alleen maar kunnen versterken.”

Volgens de secretaresse is er bij jongeren, vrouwen en allochtonen een groeipotentieel. “Maar de jongeren zijn zeer moeilijk enthousiast te maken is voor het lidmaatschap. Ook als ik kijk naar wat onze collega-vakbonden tot nu toe hebben gedaan, dan kun je alleen maar constateren dat het niet gemakkelijk is. Zo zijn we sinds een half jaar op Hyves en proberen hen te boeien met typische vragen voor jongeren. Ook willen we ons richten op jongeren die binnenkort gaan werken. Dit gaan we doen via voorlichting op de beroepsgerichte opleidingen. We hopen zeer binnenkort een start te maken op de Cita Verde-scholen. Tijdens de vakanties hebben we voor jongeren die gaan werken een Vakantie Helpdesk opgezet.

Leden kunnen hun werkende kinderen voor een zeer voordelig tarief en een prima servicepakket, lid kunnen worden van onze bond. De overige twee doelgroepen, vrouwen en allochtonen, proberen we onder andere te benaderen via bedrijfstakken waarvan we weten dat er veel vrouwen werken, zoals de zorg, of via onze mannelijke leden. Ook hebben we het afgelopen jaar regelmatig advertorials geplaatst in de dag- en weekbladen in Parkstad Limburg en de Westelijke Mijnstreek om het ABW-product te promoten. Feit is inderdaad dat het niet makkelijk is om nieuwe leden te werven, maar dat weerhoudt ons er niet van om acties te houden.”

Wat de vakbond nu zorgen baart zijn drie opmerkelijke issues: de voornemens tot hervorming van het ontslagrecht; de AOW-discussie en de rol van de ondernemingsraden.

In de media lees je dat vakbonden lijnrecht t.a.v. de verhoging van de AOW-lijftijd, tegenover elkaar staan. CNV en FNV riepen eerst eensgezind dat dit issue ‘not done’ was, maar volgens de laatste berichten schijnt CNV aan te geven dat het wel bespreekbaar is. Tja, in plaats van een solidaire vuist te maken, spelen de vakbonden elkaar nu uit. De Ondernemingsraad (OR) die zich te veel en te vaak gaat bezighouden met arbeidsvoorwaarden. Ik maak me daar een beetje zorgen over en vind dat tegelijkertijd ook erg tricky. Kijk, de OR heeft zeker veel kennis van het bedrijf, maar als je het over arbeidsvoorwaarden hebt van jezelf en je collega’s, dan ben je aan het onderhandelen over je eigen centen en die van je collega’s. En dat moet je als OR echt niet willen. Het OR-lid heeft veel kennis van de bedrijfstechnische zaken van het bedrijf, maar laat het onderhandelen over arbeidsvoorwaarden over aan je vakbond.

De journaliste constateert dat de laatste tijd ook -anders dan ik gewend ben- persberichten van jullie kant die een zeer kritisch geluid afgeven richting politiek en media. Is dat een bewuste weg die de ABW hiermee inslaat?

Inderdaad, de voorzitter voelt zich geroepen om daar waar zaken inhoudelijk niet kloppen of daar waar ik zorgwekkende signalen krijg, melding van te maken. Drie voorbeelden:

- De grote chaos bij de Belastingdienst over de niet goed functionerende software. Aangiftes die voor een bepaalde datum al waren ingevuld, moesten opnieuw worden verstuurd. De Belastingdienst deed er nogal lichtzinnig over en dat was voor ons aanleiding om dit publiekelijk te maken met de boodschap dat voor de toekomst er niet ondoordacht omgegaan moet worden met dergelijke problemen.
- Ten tweede noem ik de effecten van de Begroting 2009 die gepresenteerd is op Prinsjesdag 2008. Aanleiding waren de vele beloftes die uiteindelijk toch niet waar zijn gemaakt. Er was veel zoet beloofd en uiteindelijk kregen we alleen maar zuur.
- Als derde de grote publiciteit rondom het mogelijk misbruik van deeltijd-WW in de bedrijven. Met dit laatste bericht haalden we twee keer de voorpagina van een landelijke krant, namelijk NRC Handelsblad.

Het dagelijks bestuur doet heel hard haar best om die publiciteit te trekken met inhoudelijk goede berichten. Het is namelijk niet vanzelfsprekend dat jouw persberichten worden geplaatst. Als de inhoud goed is, kunnen ze niet om ons heen.

De ABW heeft thans een geheel nieuw team. We hebben een goed geolied secretariaat met een drietal dames die echt van wanten weet. De huidige vakbondsbestuurders kunnen op hun eigen vakgebied zelfstandig en met vertrouwen op pad worden gestuurd. En ondanks het feit dat we momenteel -in plaats van drie personen- maar een tweekoppig Dagelijks Bestuur hebben, ben ik er stellig van overtuigd dat het reilen en zeilen héél erg goed en deskundig verloopt. Het Hoofdbestuur wordt gevormd door personen die de organisatie niet als kruideniers besturen, maar zoals het een goed Hoofdbestuurder betaamt: de grote lijnen van beleid uitstippelen en bewaken. En dat voelt niet alleen goed, maar dat zit ook goed! Kortom, we zien de toekomst van de Vakbond ABW met dit team glorieus tegemoet.¹¹¹³

JUBILEUMPRIJSVRAAG

De uitslag van de slagzin jubileumprijsvraag is bekend. De eerste prijs, een reischeque van €750,- ging naar de slogan "Beter een Vakbond ABW achter de hand Dan tien anderen in heel Nederland"; de tweede prijs, een reischeque van €350,- voor de leus "Een goede vakbond denkt in alle facetten met je mee, Kies daarom voor ABW", en de derde prijs, een reischeque van €150,- voor het motto "Met de Vakbond ABW aan uw zijde, Beleeft u zekerheid te allen tijde".¹¹¹⁴

ABW LEDEN EN BEDRIJVEN

In de Vizier verschijnt een volledige alfabetische opgave van ruim 2200 bedrijven, waar onze 6500 leden werkzaam zijn.¹¹¹⁵

EERSTE AMBASSADEURSAVOND

Op 21 september jl. vond de eerste *Ambassadeursavond* plaats. Ons succes als vakbond wordt mede bepaald door het werk dat onze leden verrichten in bedrijven en organisaties. Ze zijn actief in het bedrijvenwerk, nemen deel aan Cao-onderhandelingen en hebben zitting in de Ondernemingsraad. Daarnaast proberen ze ook nog ons ledenaantal op peil te houden. Om over en weer de lijnen kort te houden, houden we twee keer per jaar een zogenaamde ambassadeurs- of kaderleden-avond organiseren. Zo krijgen de leden zicht op wat er actueel is binnen hun bond en weten de bestuurders wat er speelt. Centraal staat steeds een actueel thema.¹¹¹⁶

CITA VERDE COLLEGE

Op 3 november was de start van voorlichtingsbijeenkomsten die de Vakbond ABW gaf op het Cita Verde College te Heerlen. Op woensdag 4 en donderdag 5 november volgen meer bijeenkomsten.¹¹¹⁷

---

¹¹¹³ Vizier 2009, no. 5, pg. 12, 13

¹¹¹⁴ Vizier 2009, no. 5, pg. 15

¹¹¹⁵ Vizier 2009, no. 5, pg. 16-19

¹¹¹⁶ Vizier 2009, no. 6, pg. 6

¹¹¹⁷ Vizier 2009, no. 6, pg. 7

BRIEF AAN DE TWEDE KAMER

De bond kroop in de pen en schreef op 10 november een brief aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal nopens de verhoging van de AOW-leeftijd van 65 naar 67 jaar. De Bond is hiertegen, geeft wel alternatieven hiervoor.¹¹¹⁸

DEELNAME AAN DEMONSTRATIE TE EINDHOVEN

Op 21 november nam *een delegatie van hoofdbestuurders, vakbondsbestuurder en kaderleden* deel aan de demonstratie te Eindhoven, gericht tegen de plannen van het kabinet om de AOW-leeftijd te verhogen.

Onze vertegenwoordigers hebben zich voor 200% ingezet! Eerst tijdens een manifestatie in het Klok-gebouw van Philips, daarna in een lange lint (wat de nodige file veroorzaakte) op naar de Markt in het centrum van Eindhoven. Zelfs Sinterklaas voerde actie.

Er waren manifestaties in: Assen (5.000 mensen), Deventer (2.000 mensen), Eindhoven (5.000 mensen) en Rotterdam (15.000 mensen), meer dan de bonden zelf hadden durven hopen. Deze cijfers werden aan het eind van de manifestatie bekend gemaakt door de organisatie. 's Avonds thuis kijkend naar het nieuws, viel hoofdbestuurster Mariëlle Flipse van verbazing bijna van de bank. De journalisten spraken over een zeer matige opkomst die lager was als de verwachtingen van de bonden. Objectiviteit van de media is anno 2009 beslist niet meer wat het geweest is! Het gaat het kabinet niet alleen meer om de AOW-leeftijd van 65 naar 67 te verhogen. Ook de pensioenleeftijd is in gevaar. Hetzelfde pensioenbedrag, maar bij 67 i.p.v. 65. Dit houdt dus in dat mensen die 2 jaar door moeten werken naast €25.000,- tot €30.000,- AOW ook nog een bedrag van 2 jaar pensioenpremie inleveren als de regering zijn zin krijgt. En dit allemaal in de naam van de crisis. Een crisis die wij niet veroorzaakt hebben, maar waar wij wel de rekening voor gepresenteerd krijgen.

Tegelijkertijd hebben de veroorzakers, de banken, miljarden euro's steun ontvangen. Mijn strijdlust wordt alleen maar groter. Het is nodig dat die van u dat ook wordt. Samen, jong en oud, moeten we blijven vechten voor onze rechten! De stem van het volk is heel machtig. Dit is enkel zichtbaar te maken door het getal van de massa. Dus een volgende keer ik reken de volgende keer op een massale opkomst!, aldus Mariëlle Flipse.¹¹¹⁹

2010

NIEUWE CONTRIBUTIEREGELING

Per 1 juli gaat de nieuwe contributieregeling in. De verhoging is gering, 1 euro per contributiebedrag. Voor leden van 23 jaar en ouder betaalt men dan bijna 40 cent per dag.¹¹²⁰

ALGEMENE VERGADERING 2010 BEZUINIGINGEN HEBBEN EFFECT OP RESULTAAT

Financiën steeds stabiel

Dankzij een goed financieel beleid is het Hoofdbestuur van de Vakbond ABW er in geslaagd om het negatief saldo over het laatste boekjaar 2009 bijna weg te werken. Als we de huidige trend voortzetten sluiten we 2010 'in het groen.

De gevolgen van de economische crisis hebben niemand onberoerd gelaten. 'En we zijn er nog niet van af. Er is te weinig stabiliteit op de arbeidsmarkt en dan heb ik het nog niet over de situatie in Griekenland, Spanje en Portugal,' aldus voorzitter Jack Hurxkens. De AV vond twee dagen voor de verkiezingen plaats. Voor de voorzitter dan ook reden te meer om de aanwezigen te vragen om te gaan stemmen. Laat uw stem niet verloren gaan. We worden niet echt vrolijk van de verkiezingen. Bezuinigingen en nog eens bezuinigingen staan ons te wachten. En wie betaalt de rekening? U, ik, wij allen.

Verhoging contributie

Om 2010 "in het groen" te kunnen afsluiten stelde het Hoofdbestuur een contributieverhoging voor. De laatste verhoging dateerde van 2007. We hebben verschillende maatregelen getroffen om de uitgaven te verlagen, maar we moeten ook iets ondernemen om de inkomsten te verhogen. Meer leden aanwerven is daar een voorbeeld van. Dat wordt ook geprobeerd, maar het is moeilijk. Met het verhogen van de contributie garanderen we de leden om de uitstekende persoonlijke dienstverlening, die zo hoog in ons vaandel staat te kunnen blijven waarborgen. De stemgerechtigden gingen unaniem met het voorstel akkoord.

¹¹¹⁸ Vizier 2009, no. 6, pg. 9-11

¹¹¹⁹ Vizier 2009, no. 6, pg. 14

¹¹²⁰ Vizier 2010-no. 3, pg. 4; Vizier 2010, no. 3, 5

AOW-leeftijd

Het Hoofdbestuur van de Vakbond ABW is tegen het besluit van het verhogen van de AOW-leeftijd van 65 naar 67 jaar, zoals het vorige kabinet heeft voorgesteld. Argumenten tegen de verhoging zijn dat het maatschappelijk gezien onverantwoord is en niet te verwezenlijken is en het al vaak heel moeilijk is om tot 65 jaar te werken. Aandacht richten op participatie van oudere werknemers tussen 55 en 65 zou veel gewenster zijn. Het Hoofdbestuur heeft alternatieven aangedragen waardoor die verhoging niet nodig hoeft te zijn zoals: de begrenzing van de hypotheekrente, meer jongeren aan het werk te krijgen, een rechtvaardigere financiering van de zorg, de fiscalisering van de premie Volksverzekeringen en een premiegrensverhoging van de AOW. Deze standpunten zijn verwoord in een brief die aan het eind van 2009 naar Den Haag is gestuurd. Helaas heeft geen enkele politieke partij een antwoord cq reactie gestuurd.

Afscheid Wiel Wittenbernds

De laatste oud-mijnwerker in het Hoofdbestuur, Wiel Wittenbernds nam na 31,5 jaar afscheid van de Vakbond ABW. Besturen is consensus bereiken. Alleen kun je het niet. Maar ook niet door ja en nee te knikken. Belangrijk is het om een constructieve houding aan te nemen, aldus Wiel.

Bestuursverkiezingen. Ans Kolenburg neemt de plek van Wiel Wittenbernds over. Zij is al sinds 1977 lid van de bond. De zittende bestuursleden John Oostdijk en Mariëlle Flipse waren aftredend maar herkiesbaar. Het drietal werd door de stemgerechtigden benoemd.

Bondsgroepen

Één ding willen de *drie Bondsgroepen* allemaal: meer belangstellenden tijdens vergaderingen en bijeenkomsten. Hoewel het steeds weer wordt geprobeerd, lukt het niet altijd om meer leden te lokken, ook al zijn de onderwerpen die aan de orde komen interessant genoeg.

Bondsgroep Industrie & Dienstverlening heeft de leden geprikkeld met onderwerpen als pensioenen, bezuinigingen en cao-onderwerpen. Ze gaan het e-mailbestand uitbreiden om op die manier meer leden te bereiken.

Bondsgroep Sociale Werkvoorziening. De belangstelling gaat vooral uit naar de OR-verkiezingen bij Licom, leeftijdsbewust personeelsbeleid en het vinden van passend werk. De bondsgroep verzoekt het Hoofdbestuur voor nieuwe kaderscholing.

Bondsgroep Gepensioneerden & Uitkeringsgerechtigden. Zij gaf aan dat alle aspecten van de samenleving aan de orde komen tijdens de bijeenkomsten zoals de bezuinigingen, AOW, WIA, WAO en de diverse toeslagen (Huur-en Zorgtoeslag).

Actiepunten Hoofdbestuur

Het actieplan kenmerkt zich door een terugblik en een vooruitblik. De meest belangrijke punten worden opgesomd. Veel aandacht krijgt de ledenwerving. Ondanks alle inspanning loopt dat niet zoals het Hoofdbestuur zou willen. De huidige maatschappij heeft steeds minder solidariteitsgevoelens. Dit betekent niet dat je het moet nalaten om op het collectieve vlak actief te blijven. Feit is wel dat je moeilijk kunt opboksen tegen de individualisering van onze maatschappij. Gelukkig onderscheiden we ons met de individuele belangenbehartiging. Dit is al jaren ons visitekaartje waar we behoorlijk trots op zijn. Toch krijgen we op dat vlak concurrentie, namelijk van de rechtsbijstandverzekeringen. Daarom hebben we het ledenwerfbeleid op dat terrein bijgesteld. Ons vertrekpunt was eerst groei vanuit de collectiviteit, nu gaan we ons meer focussen op het werven van leden op het individuele vlak. Het zal weliswaar mondjesmaat zijn, maar er zijn wel zeker plussen te halen.

Belastingdienst

De Vakbond ABW participeert in het intermediair-panel van de Belastingdienst. Via deelname aan dit panel hoopt de Vakbond ABW enerzijds sneller en directer te worden voorzien van fiscale kennis die belangrijk is als fiscaal intermediair en anderzijds haar ingangen bij de Belastingdienst te verbeteren. Trots is de voorzitter erop dat het Dagelijks Bestuur (DB) al goede contacten heeft gelegd met de Belastingdienst en dit wellicht leidt tot het sluiten van een convenant, ten aanzien van het zogenaamde horizontale toezicht. Dit levert de leden een groot voordeel op bij de verwerking van de aangiften door de Belastingdienst. De verwerking en controle van de aangiften die door de bond zijn ingevuld zal sneller en soepeler plaats vinden. Dit beleid willen we graag uitbreiden naar samenwerkingsverbanden met bijvoorbeeld het UWV, gemeenten en het SVB. Dus: investeren in netwerken.

Informatiebijeenkomsten

Het regelmatig organiseren van informatiebijeenkomsten mag ook een belangrijk actiepunt worden genoemd. Dat geldt voor de interne (voor leden), als voor externe bijeenkomsten, dit laatste is bedoeld voor personen die nog geen lid zijn.

Bij interne bijeenkomsten denken we aan ontmoetingen van onze contactpersonen en kaderleden in diverse bedrijven. Op 25 oktober 2010 is weer een ambassadeursbijeenkomst gepland. De Werkgroep Beleid en het Hoofdbestuur vinden deze bijeenkomsten belangrijk. Ze zijn expliciet bedoeld om het collectieve gevoel, dus ook het solidariteitsgevoel, terug te krijgen in vakbondslid. De Vakbond ABW is in 2009 ook gestart met iets wat al heel lang op haar verlanglijstje stond: voorlichtingsbijeenkomsten op beroepsgerichte scholen. Het vizier wordt dan vooral gericht op de scholieren die op het punt staan toe te treden tot de arbeidsmarkt.

De première was op 3 november in het Cita Verde College in Heerlen. In totaal 125 leerlingen kregen gedurende drie dagen in een zeer interactieve lesvorm van 45 minuten voorlichting over wat een vakbond doet. Alle leerlingen ontvingen na afloop een lesmap met achtergrondinformatie over het lesmateriaal. Het was een prima ervaring. Dit jaar worden daar weer bijeenkomsten verzorgd.¹¹²¹

Ledenaantal

De bond telt circa 6500 leden.¹¹²²

60-JARIG LIDMAATSCHAP EX-VOORZITTER EN VOORMALIG LID VAN HET HOOFDBESTUUR

Wiel Smeets was 19 jaar oud toen hij lid werd van de Vakbond ABW. Hij kwam in het bestuur van diverse afdeling en commissie, maakte deel uit van het Hoofdbestuur en werd in 1978 voorzitter. Ik heb van mijn hobby mijn werk gemaakt, vertelde hij tijdens de huldiging. Wiel is bijzonder trots op onze bond, vooral omdat de bonden die het leven van de Vakbond ABW op bepaalde momenten heel zuur maakten, niet meer bestaan. Het kiezen voor de individuele belangbehartiging is een goede zaak. De problemen van de leden zijn niet in Rotterdam of Den Haag, maar hier op de werkvloer, zo ging hij verder. Leden kunnen nog altijd direct bij de bestuurder terecht en weten na het gesprek waar hij aan toe is.

Oud-voorzitter Wiel Smeets (L) en Wiel Wittenbernds

Wiel heeft nog wel diverse bestuursfuncties. Zo is hij lid van de bondsgroep Gepensioneerden & Uitkeringsgerechtigden en maakt hij deel uit van een commissie van het AMF. Sinds 1979 helpt hij bij het invullen van de belastingformulieren. De laatste jaren doet hij dat niet meer op kantoor in Heerlen, maar hij bezoekt leden die in de buurt van zijn woonplaats Born wonen, thuis.¹¹²³

JUBILARISSEN VAN HET EERSTE UUR

Jubilarissen, die de jaarlijkse feestavond voor alle jubilarissen niet konden bijwonen, worden thuis bezocht. In een lijstje worden 10 leden vermeld, die in het eerste helft van 1945 lid werden en thuis geféteerd zijn of waar dat nog moet plaatsvinden¹¹²⁴

WIEL WITTENBERNDS NEEMT NA 31 JAAR AFSCHIED VAN HOOFDBESTUUR

Met het afscheid van hoofdbestuurder Wiel Wittenbernds komt een einde aan een speciale periode. Hij maakte zijn entree in een periode waarin de vakbond er vooral was voor de mijnwerkers. In die 31 jaar dat Wiel deel uitmaakte van het Hoofdbestuur, werd ABW een vakbond voor iedereen. Op 7 juni, tijdens de AV, werd officieel afscheid genomen.

¹¹²¹ Vizier 2010, 3, 5-7

¹¹²² Vizier 2010, 3 pg.9

¹¹²³ Vizier 2010, 3. Pg.11

¹¹²⁴ Vizier 2010, no. 3, pg. 13

Vier jaar geleden was Wiel Wittenbernds al van plan om te stoppen. Hij was toen 68 en vond dat het tijd was voor een nieuwe lichter. Op verzoek bleef hij nog één zittingsperiode. Wiel blijft nog tijdelijk voorzitter van de Bondsgroep Gepensioneerden & Uitkeringsgerechtigden. Zodra een opvolger is gevonden, draagt hij de hamer over. Wiel heeft vijf voorzitters meegemaakt die ieder hun eigen stijl van leidinggeven hadden. Ik heb het ze niet altijd gemakkelijk gemaakt, maar het lukte om consensus te bereiken.

Wiel werd in 1961 lid van de Vakbond. In 1973 bracht de sluiting van de mijn bracht de ommekeer. Wiel kreeg een andere werkgever: Assemblagebedrijf Bouwberg en werd OR-lid bij het Fonds v. Sociale Instellingen, in totaal 20 jaar waarvan 10 jaar als voorzitter, waarbij hij de steun van de Vakbond ABW goed kon gebruiken. Vervolgens werd Wiel secretaris en voorzitter van de Bondsgroep Sociale Werkvoorziening. Tegen een verzoek om Hoofdbestuurder te worden zei hij nee.

Een positieve reactie kwam in 1978. Zijn start als Hoofdbestuurder viel samen met de overgang van mijnwerkersvakbond naar een vakbond voor alle beroepsgroepen.

“We hebben toen discussies gevoerd over het voortbestaan van de vakbond. Maar gelukkig hebben we doorgezet. Het was een moeilijke tijd, maar zeker de moeite waard. We groeiden gestaag en timmerden op onze manier aan de weg. Met succes, we zijn er nog steeds. De wijze waarop de bond haar leden helpt is de grootste troef: laagdrempelig en persoonlijk en dat moet zo blijven. Leden verwachten dat.”

Zijn persoonlijke voorkeur gaat heel sterk uit naar het Scandinavische vakbondsmodel. Daar zijn vakbonden nauw betrokken bij de landelijke politieke besluitvorming. “Het is jammer dat wij (nog) niet aanschuiven bij de onderhandelingen over landelijke cao’s. Zo kun je meer het verschil maken.” Tien jaar lang bezocht hij jubilarissen thuis. Dan hoor je de verhalen waar je kippenvel van krijgt. Mensen die door de silicose nauwelijks lucht krijgen en alleen met extra zuurstof kunnen ademen. Dan hoorde ik hun frustratie over waarom de ene koepel wel en zij geen schadeloosstelling kregen.

Veel indruk maakte de actie van de bond en vele leden in Den Haag, waar aandacht werd gevraagd voor de pensioenen van de mijnwerkers. Ondanks de in totaal 5000 oud-mijnwerkers, was niemand van de regering bereid om de groep te woord te staan. Het uit volle borst gezongen Limburgs volkslied was goed voor de saamhorigheid, maar deed geen enkele politicus overstag gaan. Ik voelde me daardoor heel gegriefd.

Ik kan alleen maar waardering hebben als ik zie wat voor een werk met veel inzet door weinig mensen wordt gedaan, chapeau, aldus Wiel.¹¹²⁵

ONDERHANDELINGSRESULTAAT, PRINCIEPAKKOORD, CAO

Nadat al eens eerder de begrippen uit het overleg met werkgevers en werknemers zijn uitgelegd, publiceert de bond steevast elk jaar meermalen in haar blad deze kennis.

Wat is een onderhandelingsresultaat? Een onderhandelingsresultaat is een voorlopig resultaat tussen werkgeverspartijen en werknemerspartijen (vakbonden) dat neutraal, d.w.z. zonder stemadvies, door de vakbonden wordt voorgelegd aan de leden.

Wat is een principepakkoord? Een principepakkoord is een voorlopig akkoord in het eindstadium van de cao-onderhandelingen tussen werkgeverspartijen en werknemerspartijen (vakbonden), dat met een positief advies door de vakbonden wordt voorgelegd aan de leden.

Wat is een Cao? Een cao, een collectieve arbeidsovereenkomst, is een overeenkomst tussen werkgeverspartijen en werknemerspartijen (vakbonden). Er is sprake van een cao indien het onderhandelingsresultaat en/of het principepakkoord door de leden is aangenomen en uiteindelijk ondertekend is door de betreffende partijen.¹¹²⁶

Ledenwerving

Leden worden aangespoord, leden te werven. Vakbond ABW: Al 65 jaar de vakbond van en voor IEDEREEN in Limburg. De beloning hiervoor is dezelfde als in het voorafgaande jaar.¹¹²⁷

VAKBOND ABW ONDERSTEUNT PETITIES

Petitie inzake het Manifest Vrouwenpodium 2010-2020

Op dinsdag 14 september jl. is er door de vakbonden, de Nederlandse Vrouwenraad en vele andere organisaties en personen op het Plein voor de Tweede Kamer in Den Haag op een ludieke manier aandacht

---

¹¹²⁵ Vizier 2010, no. 3, pg. 14

¹¹²⁶ Vizier 2010, no.4, pg. 7

¹¹²⁷ Vizier 2010, no. 4, pg. 10

gevraagd voor het Manifest. Dat manifest is door de voorzitter van de FNV aangeboden aan leden van de Tweede Kamer, omdat vrouwen enorme bezuinigingen staan te wachten die nodig zijn om de overheidsfinanciën weer op orde te krijgen en de schuld voor de toekomstige generaties te beperken. Er zijn bij vrouwen vragen over welk effect dat heeft op de toekomst en op de toekomst van vrouwen? Vragen zoals: Kunnen vrouwen nog keuzes maken die voor vrouwen zo belangrijk zijn, en hoe willen vrouwen dat die toekomst eruit gaat zien? Vrouwen van Nederland vinden dat iedereen in Nederland recht heeft op inkomen, werk, ontwikkelingskansen en duurzaamheid. In totaal zijn 5026 handtekeningen aangeboden.

Namens de Vakbond ABW heeft secretaris/penningmeester het manifest ook ondertekend. De Vakbond ABW, die vele vrouwelijke leden heeft, vindt het namelijk een goede zaak dat vrouwen in het economische en politieke debat meer en vaker hun stem laten horen en willen bijdragen aan een goede toekomst voor deze en toekomstige generaties.

Petitie inzake voorgenomen verslechtering van de positie van de SW-medewerker.

Bij het gereed maken van de kopij houdt de Abva/Kabo FNV een handtekeningenactie, om aandacht te vragen voor de voorgenomen verslechtering van de positie van de SW medewerker. De plannen van de politiek voorspellen weinig goeds en de verslechtering heeft al zijn intrede gedaan. Gedurende een lange periode moeten werken tegen minimumloon en het enkel aanbieden van deeltijdbanen zijn een voorbeeld hiervan.

Uiteraard steunen wij als Vakbond ABW ook deze actie van harte. Namens onze ruim 600 leden die werkzaam zijn binnen de Sociale Werkvoorziening hebben we Abva/Kabo FNV een brief geschreven, met het verzoek deze samen met de handtekeningen op 29 september 2010 aan te bieden.

Bijgaand het tien eisenpakket aan de politiek dat we van harte ondersteunen:

- Behoud van de cao SW;
- Behoud van het wettelijk minimumloon; ook voor arbeidsgehandicapten;
- Behoud van de werknemersstatus, nu en in de toekomst;
- Voortzetten van het systeem van loonkostensubsidie;
- Stimuleren van maatwerk;
- Stimuleren van eigen regie;
- Behoud van beschut werken met een gevarieerd werkaanbod;
- Stimuleren van maatschappelijk verantwoord ondernemen;
- Re-integratie mag zich niet laten leiden door kostenbesparing;
- Geen verandering in de WSW voordat de pilots zijn geëvalueerd.

Als Vakbond ABW hopen we samen met de andere vakbonden te streven naar het behoud van een volwaardige plek van arbeidsgehandicapten in onze maatschappij.¹¹²⁸

2011

VOORLICHTING OP HET CITAVERDE COLLEGE

Op 10 december 2010 werd weer voorlichting gegeven aan 70 leerlingen van het Citaverde, verdeeld over drie lesgroepen. De gemiddelde leeftijd van hen was 16 jaar. Maar daar blijft het niet bij. In maart zal de bond voorlichting geven aan jongeren die eigenlijk aan het werk zijn, maar een foute beroepskeuze hebben gemaakt. Zij worden dan bijgeschoold voor een andere richting. In het najaar zal een onzer vakbondsbestuurders met een groep leerlingen naar de rechtbank gaan, zodat zij van dichtbij kunnen zien hoe een rechtszaak in de praktijk plaatsvindt. Tenslotte zal de ABW in juni bij de diploma-uitreiking nuttige informatie toevoegen aan het rugzakje als ze echt toetreden tot de arbeidsmarkt.¹¹²⁹

Op 21 maart werd voor de derde keer voorlichting aan het Citaverde College, dit maal aan de zg. Switchers, leerlingen die reeds werken, maar een verkeerde beroepskeuze hebben gemaakt en bijgeschoold worden voor een aan andere richting.¹¹³⁰

---

¹¹²⁸ Vizer 2010, no. 5, pg. 5

¹¹²⁹ Vizer 2011, no 1, pg. 12

¹¹³⁰ Vizer 2011, no 2, pg. 10

OPROEP ALGEMENE VERGADERING ÉN LEDENVERGADERINGEN BONDSGROEPEN

Dezen vinden plaats op 27 juni.

Hoe worden onze leden vertegenwoordigd in het bondsbestuur?

Op basis van de Statuten van de Vakbond ABW kunnen gewone leden niet rechte reeks deelnemen aan de Algemene Vergadering. Dat gebeurt via de afvaardiging.

Gewone leden zijn vertegenwoordigd door de afgevaardigden van de Bondsgroepen. Deze afvaardiging geschiedt via de ledenvergadering van de drie te onderscheiden bondsgroepen, waarin de kandidaten door de gewone leden worden gekozen. Deze ledenvergaderingen vinden plaats in dezelfde maand, dat de Algemene Vergadering plaatsvindt. Elk lid van de ABW is ingedeeld onder een bondsgroep.¹¹³¹

INTENSIEVE SAMENWERKING VAKBOND ABW. SAMEN GAAN WE HET LEUKER MAKEN

Ieder jaar weer vult de Vakbond ABW meer dan 2.000 aangiftes inkomstenbelasting / Premie Volksverzekeringen in. Weken voor 1 april, de uiterste inleverdatum, zijn vakbondsbestuurders en vrijwilligers 'volgeboekt' om deze klus te klaren. Om die aangifte zo vakkundig mogelijk te laten verlopen is de Vakbond ABW een intensieve samenwerking gestart met de Belastingdienst.

"Horizontaal Toezicht" heet het project waaronder de samenwerking tussen de Vakbond ABW en de Belastingdienst valt. Het zijn Niek van den Munckhof, Implementatiemanager Limburg Horizontaal Toezicht MKB en Henny Sonntag, accountmanager Fiscale Intermediairs, die aan de wieg stonden van de deze relatie. Het project is een pilot.

'Horizontaal Toezicht' bestaat al langer. Het is een samenwerkingsverband dat wij aangaan met grote organisaties of financiële dienstverleners. Nu is de Vakbond ABW geen financiële dienstverlener zoals een accountant, maar daarentegen verlaten meer dan 2000 (digitaal) ingevulde aangiftes jaarlijks het bondskantoor en dat moet correct gebeuren. Voor ons is het belangrijk om te weten dat die aangifte goed gebeurt. Met de partijen die binnen het Horizontaal Toezicht vallen hebben we goede afspraken gemaakt over bijvoorbeeld scholing. Het niveau is van dien aard dat we er zeker van kunnen zijn dat het formulier goed is ingevuld, aldus Niek van den Munckhof.

Uiteindelijk kan de samenwerking leiden tot een zogenaamde 'no touch'-situatie. Het formulier wordt dan bij de Belastingdienst automatisch verwerkt. Steekproefsgewijs wordt dan nog wel achteraf gecontroleerd, maar in principe komt er geen medewerker van de Belastingdienst meer aan te pas. Zover is de samenwerking met de Vakbond ABW op dit moment nog niet. Er wordt wel naar gestreefd om de aangiftes over 2011 op die manier te laten verlopen.

Vertrouwen. "De basis van het project Horizontaal Toezicht is vertrouwen. Vertrouwen in de mensen die de aangiftes doen. Er op vertrouwen dat wat ze doen, goed is. 'Dat viel ons meteen op in ons eerste contact met de Vakbond ABW. Iedereen is gedreven. Wil goede service bieden en kwaliteit leveren. Ze zijn leergierig. Dan weten we dat we een goede partner hebben gevonden die prima past binnen Horizontaal Toezicht,'" geeft Henny Sonntag aan. Niek van den Munckhof voegt er aan toe, dat het niet de bedoeling is dat de Vakbond ABW en andere financiële dienstverleners het werk van de Belastingdienst gaan overnemen. Maar we hoeven ook geen zaken dubbel te doen. Een belangrijke voorwaarde om deel te kunnen nemen aan Horizontaal Toezicht is ook de wijze waarop je als organisatie zaken hebt geregeld, zoals het inrichten en up to date houden van het klantendossier. Informatie moet snel en goed gedocumenteerd zijn en bij de steekproefcontrole snel opvraagbaar zijn.

In het kader van dit project heeft de vakbond een vast aanspreekpunt bij de Belastingdienst. Op een bepaald tijdstip in de week, is telefonisch contact mogelijk. Vragen worden meteen beantwoord of er wordt een oplossing gezocht. En is het belangrijk dat persoonlijk contact wordt gezocht, dat is dan zeker geen probleem. Een voorbeeld van een goed contact met de vaste contactpersoon is bijvoorbeeld het probleem rond het collectief aanvragen van uitstel. Het is dan een kwestie van een telefoontje en het wordt geregeld. Sinds dit jaar wordt het te laat indienen van de aangifte scherper beboet, dus is het goed regelen van uitstel belangrijker dan ooit. Je kan per aangifte schriftelijk uitstel aanvragen maar het kan ook in één keer via een collectieve aanvraag voor alle klanten met uitstel.

Een telefoontje naar de contactpersoon is voldoende en je wordt geholpen met hoe dit geregeld moet worden. Je hebt een vast aanspreekpunt en vraagbaak bij de Belastingdienst. Het vast 'beluurtje' is niet beperkt tot de piekperiode in de tweede en derde maand van het jaar. Het hele jaar door kan de Vakbond ABW er gebruik van maken. Het zorgt ook voor verdieping van de kennis bij de vakbond.

Extra service. Ruim driehonderd leden maakten gebruik van de mogelijkheid om hun toetsingsinkomen te laten controleren voor alle toeslagen die ze in 2010 en 2011 ontvangen. Als bleek dat leden toch recht hadden op een toeslag, dan werd die alsnog aangevraagd.

---

¹¹³¹ Vizier 2011, no 2, pg. 5

Voordelen. Voor de vakbondsleden is deze regeling prettig, maar zij heeft ook voordelen voor de belastingdienst. Door een goede samenwerking en scholing ontvangen wij aangiftes die perfect zijn ingevuld. Zij hoeven er niet meer naar om te kijken en zij kunnen zich richten op andere werkzaamheden. De aangiftes zijn zo goed dat geen briefwisselingen meer nodig zijn tussen de Belastingdienst en de klanten. Er is veel minder vertraging, het bespaart de belastingdienst geld en tijd en omdat alles goed is ingevuld staat de teruggave eerder op de rekening en dat is wat we allemaal willen, aldus de belastingfunctionarissen. Of anders gezegd: als de voorkant van een proces goed is geregeld, is er minder werk aan de achterkant. Het is een efficiëntere manier van werken, waar de Belastingdienst door de politiek ook nog extra toe wordt gedwongen. De politiek kondigde een behoorlijke bezuiniging aan, die leidt tot fors banenverlies bij de Belastingdienst.

Menselijk gezicht. Het opzoeken van de klanten binnen Horizontaal Toezicht geeft de Belastingdienst een menselijker gezicht. We willen op gelijkwaardig niveau praten. We willen geen boemannen zijn. Als we op deze manier met elkaar omgaan, op basis van wederzijds vertrouwen, is dat toch heel mooi. Bijna iedereen wil gewoon op een goede manier de aangifte versturen in de hoop dat het zo snel mogelijk voor een jaar geregeld is. Daar willen we graag ons steentje aan bijdragen. En dat kan op deze manier, met het delen van kennis en vertrouwen, uitstekend besluit de dienst.

Goed op de hoogte. Het team "invullers" van de vakbond is goed op de hoogte van de laatste ontwikkelingen op fiscaal gebied. Zij volgden een reeks bijeenkomsten hiervoor, gegeven door de belastingdienst eind 2010 en de eerste twee maanden van 2011.¹¹³²

ACTIES IN DE SW

De acties in de Sociale Werkvoorziening zijn gericht tegen de afbraak van de Sociale Werkvoorziening en voor een fatsoenlijke CAO. Na een tweetal opwarmacties in Sittard en Heerlen hebben de werknemers in de Sociale Werkvoorziening op woensdag 8 juni jl. hun afkeur duidelijk gemaakt tegen de afbraakplannen van de huidige regering, tijdens een manifestatie in Uft.

Als Vakbond ABW waren we met een ruime delegatie, allen werkzaam in de Sociale Werkvoorziening, aanwezig op deze manifestatie. De manifestatie had een tweeledig doel. Enerzijds het protest tegen een onderdeel van het bestuursakkoord waarin de Sociale Werkvoorziening wordt geregeld. In het bestuursakkoord wordt de overdracht van een groot aantal taken van landelijk niveau naar Gemeenten en Provincies geregeld en anderzijds aandacht vragen voor de nieuw af te sluiten CAO.

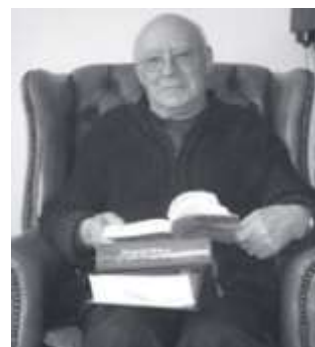
Gemeenten worden op termijn zelf verantwoordelijk voor het in stand houden en financieren van de SW, maar deze decentralisatie gaat gepaard met grote bezuinigingen. Bezuinigingen die van invloed zijn op de manier waarop de SW uitgevoerd kan worden. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten, die op die dag in vergadering bijeen waren in, niet toevallig ook Uft, hebben het onderdeel waarin de SW is geregeld, afgewezen. Dit besluit werd met gejuich begroet tijdens de manifestatie, maar de onduidelijkheid blijft, omdat de regering ook zonder akkoord van de Gemeenten het bestuursakkoord dwingend kan opleggen.

Als Vakbond ABW waren we met een ruime delegatie, allen werkzaam in de Sociale Werkvoorziening, aanwezig op deze manifestatie.¹¹³³

OVERLIJDEN OUD-PENNINGMEESTER

Op 19 juli overleed Math Consten. Hij was bij de ABW in dienst van 1 augustus 1979 tot 1 augustus 1989. Hij was penningmeester en full-time opvolger van de tot dan toe externe parttime-jurist, die de juridische belangenbehartiging verzorgde. Dat was noodzakelijk door de grote structuurwijziging van de bond van mijnwerkersbond naar een algemene bond voor iedereen en door de grote maatschappelijke veranderingen.

Al heel snel beek, dat de beide taken van Math als penningmeester en juridisch medewerker van de bond moeilijk samengingen. Hij vond een waardig opvolger.¹¹³⁴

WEDEROM (VERVOLG)ACTIES BIJ DE SOCIALE WERKVOORZIENING

Nogmaals acties tegen afbraak van de Sociale Werkvoorziening en voor een fatsoenlijke CAO. Op donderdag 21 juli en vrijdag 22 juli jl. hebben bij Licom topwerk een tweetal werkonderbrekingen in de vorm van kantinebijeenkomsten plaatsgevonden. Zowel op de locatie Wenckenbachstraat als locatie Spekhofstraat

¹¹³² Vizier 2011, no 2, pg. 8, 9

¹¹³³ Vizier 2011, no.3, pg. 11

¹¹³⁴ Vizier 2011, no.4, pg. 5

verzamelden de medewerkers zich in de kantine om aandacht te vragen voor een nieuwe CAO. Een viertal sprekers, waaronder onze eigen bestuurder Will Kapell informeerde de medewerkers over de verregaande bezuinigingen die de regering voornemens is om door te voeren op de Sociale Werkvoorziening alsmede het moeizame CAO traject. Hierbij hield Will Kapell de aanwezigen voor dat de lonen in de SW in de afgelopen 5 jaar bijna 10% zijn achtergebleven ten opzichte van de landelijke loonontwikkeling. Een achterstand die nooit meer goed gemaakt kan worden. Ook zanger Jack Vinders die voor een vrolijke noot zorgde, stak de actievoerende medewerkers een hart onder de riem. "We gaan samen naar Den Haag" riep hij op. Iets waar we hem graag aan houden. De werkonderbreking kan dan ook gezien worden als een opwarmactie voor de acties die ongetwijfeld na de zomervakantie zullen plaatsvinden. De politiek is namelijk nog steeds niet overtuigd dat de rigoureuze bezuinigingen op de Sociale Werkvoorziening van tafel moeten en dat er geld moet vrij gemaakt worden voor een goede CAO. Tijd voor actie dus.¹¹³⁵

ALGEMENE VERGADERING 27 JUNI 2011

Van de voorzitter

Vorig jaar was iedereen nog bezorgd over de kredietcrisis. De zorgen zijn nog niet helemaal verdwenen. Zijn verwachtingen voor het najaar zijn gebaseerd op de bezuinigingen van 18 miljard, opgelegd door het kabinet Rutte. Denk aan de afbraak van de Sociale Werkvoorziening (SW), het pensioenakkoord, de afschaffing van de Persoon Gebonden Budget (PGB) en de forse bezuinigingen bij Defensie en de Belastingdienst. Maar wat kan de Vakbond ABW doen? 'Vanuit ons perspectief laten we daar waar het kan, van ons horen. De SW-actie is daar een voorbeeld van, gaf voorzitter Jack Hurxkens aan.

Financiën

Het is al eerder vermeld: de Vakbond ABW heeft een financieel succesvol jaar achter de rug. Het boekjaar werd afgesloten met een uitmuntend positief saldo "Ik heb het in de boeken opgezocht en ben teruggegaan tot 1992, maar ik ben zo'n positief saldo niet tegengekomen," meldde voorzitter Jack Hurxkens trots. Een en ander is het gevolg van een zuinig beleid, geen loonsverhogingen voor de medewerkers en geen kleurendruk meer voor het blad Vizier. Maar ook een stabiel ledenaantal droeg bij aan het goede resultaat.

Secretaris

Zij was positief over de publiciteit die de Vakbond ABW kreeg. Diverse keren werd de media gehaald: perikelen bij Vodafone, verkoop van Soft Drinks International en de onrust bij het RPC, om enkele voorbeelden te noemen. Een nieuwe actie was het kopen van drie minuten zendtijd bij TV Limburg. Op die manier kwam de jubilarissenhuldiging prima in beeld. Maar ook advertorials verschenen en bij diverse bedrijven was de bond zichtbaar aanwezig bij reorganisaties, CAO-onderhandelingen en OR-verkiezingen. De Vakbond ABW was subsponsor van de Knapentag 2011. Dit evenement wordt ook wel de Europese mijnwerkersdag genoemd. De organisatie was in handen van de stichting Glück Auf uit Parkstad.

Nieuwe medewerker

Per 1 december 2010 is Cindy Maat-Snackers als nieuwe medewerkster parttime in dienst getreden. Zij is ook op afroep beschikbaar, bijvoorbeeld bij ziekte, drukte en verlof.

Verkiezing

Jo de la Roi werd tijdens de AV gekozen tot hoofdbestuur lid.

De Bondsgroepen

Bondsgroep Industrie en Dienstverlening. We zijn de vergaderingen positief gestart; de opkomst was goed. Helaas werd dat na verloop van tijd steeds minder. We hebben van alles geprobeerd, maar het lukt niet. Leden gaan met pensioen en veranderen van bondsgroep. Maar we geven niet op. Misschien zijn er jongere leden die het een uitdaging vinden om met ons te praten over onderwerpen die voor onze groep belangrijk zijn.

Bondsgroep Sociale Werkvoorziening. We gaan geen gemakkelijke tijden tegemoet. Dat is niet alleen een landelijke tendens, maar dat zie je bij de bedrijven terug. De informatie-avond over de veranderingen in de zorg waren goed. Ook de nieuwsbrieven sloegen aan. Blijf dit doen. Het wordt door de leden gewaardeerd.

Bondsgroep Gepensioneerden & Uitkerings-gerechtigden. We kunnen terugzien op goed bezochte vergaderingen waarin verschillende onderwerpen aan de orde kwamen. Denk aan de WIA/WAO, woonsubsidie, zorgtoeslag, pensioenakkoord en PGB. Allemaal onderwerpen die goed zijn voor intensieve discussie en beraad. Hier gaan we zeker mee door.

---

¹¹³⁵ Vizier 2011, no.4, pg. 6

Het actieprogramma van het hoofdbestuur

Ook voor het komende jaar heeft het hoofdbestuur een actieprogramma opgesteld. Voorzitter Jack Hurxkens stipte er een aantal aan. Zo zal de discussie over de pensioenen in Nederland nog niet gedaan zijn. Er ligt een principeakkoord. Toch wil het hoofdbestuur graag weten wat de leden hiervan vinden zodat een afgewogen standpunt kan worden ingenomen. Voor het CAO-beleid 2011 van de Vakbond ABW is de volgende top 5 geformuleerd:

- Koopkrachtbehoud;
- Levensfasebeleid;
- Behoud werkgelegenheid;
- Pensioen;
- Opleiding en loopbaanontwikkeling.

Ondanks diverse acties lukt het niet echt om meer leden te werven. Gehoopt was om met een informatie-avond over de ontwikkelingen in de zorg, mensen die werkzaam zijn in de zorg te interesseren voor het vakbondslidmaatschap. Helaas bleek dat niet het geval. Maar we laten ons hierdoor niet uit het veld slaan en blijft soortgelijke bijeenkomsten organiseren.

Tijdens de rondvraag bleek de centrale vraag over de pensioenen te gaan. Wat kan de vakbond nog betekenen nu Den Haag al ver op weg is om de pensioengerechtigde leeftijd omhoog te krikken en ook collega bonden al groen licht hebben gegeven? Vanuit het publiek gingen er stemmen op om nogmaals de discussie aan te gaan, ook al weet je dat het moeilijk is om het besluit dat is genomen, terug te draaien. Wordt hoe dan ook vervolgd.¹¹³⁶

SEPTEMBER ACTIEMAAND SW

tegen afbraak van de sociale werkvoorziening en voor een fatsoenlijke cao

Er vonden in september twee acties plaats.

Op 19 september, daags voor Prinsjesdag, heeft een groot aantal maatschappelijk organisaties en vakbonden gezamenlijk actiegevoerd tegen de plannen van het Kabinet. Vooral de stapeling, het feit dat veel bezuinigingen bij dezelfde groep terecht komen, stond centraal. Samen met een dertigtal leden, veelal werkzaam in de Sociale Werkvoorziening, hebben we in Den Haag de acties ondersteund. Of het nu gaat om mensen met een Persoonsgebonden Budget (PGB), de chronisch zieken, kinderen met leerproblemen, jong gehandicapten of medewerkers in de Sociale Werkvoorziening. Ze hebben allen recht op een menswaardig bestaan.

Op 22 september vond een actie plaats in het Licom Hoofdkantoor te Heerlen.

Voorafgaande aan de Vergadering van Aandeelhouders, lees de verantwoordelijke wethouders van de Parkstadgemeenten, hebben we aandacht gevraagd voor de toekomstige rol van de Sociale Werkvoorziening en de in onze ogen verkeerde plannen van de Aandeelhoudervergadering met Licom. Het in de toekomst beperken van de rol van Licom draagt in onze ogen niet bij aan de goede sociale werkvoorziening en een adequate oplossing voor de nieuwe wet "Werken naar vermogen." De deelnemende wethouders kregen allen een fles azijn overhandigd om het maaggevoel van de medewerkers duidelijk te maken. Of de smaak van de azijn voldoende blijft hangen zal de toekomst leren. E bond zal de ontwikkelingen in ieder geval volgen.¹¹³⁷

NIEUWE HOOFDBESTUURDER JO DE LA ROIJ EN ZIJN VISIE OP DE ABW

Vizier stelt deze HB-er uitgebreid aan ons voor. Als inspecteur Loonheffingen bij de Belastingdienst kwam hij een kijkje nemen en zag al snel, dat hij te maken had met een organisatie die de financiële zaken in orde heeft. Er ontstond een leuk contact met de voorzitter, maar het duurde het nog even voordat Jo de la Roij besloot lid te worden van de bond waarvan hij vóór zijn bedrijfsbezoek nog niet van had gehoord. Hij was wel lid van een andere vakbond. Een tijdje na mijn bezoek aan ABW is Jo van vakbond veranderd en dus lid geworden. Het was voor hem duidelijk dat deze bond toch heel anders is dan andere bonden. Jo De la Roij is een man van cijfertjes. Naast zijn werkzaamheden als looninspecteur, is hij ook het provinciale aanspreekpunt voor de amateursportverenigingen. En is hij de projecttrekker van het WK Wielrennen die volgend jaar in Valkenburg aan de Geul worden gehouden, daar waar het om de betrokkenheid van de Belastingdienst gaat. "Toen ik lid werd, was ik van plan om op een gedegen manier de vakbond te leren kennen. Ik vond het interessant om de

¹¹³⁶ Vizier 2011, no.4, pg. 7-9

¹¹³⁷ Vizier 2011, no.5, pg. 10

vergaderingen van bondsgroepen bij te wonen, en voordat ik het wist, werd ik gevraagd om hoofdbestuurder te worden, aldus Jo. Dat was meteen een grote stap. Hij zag het wel zitten”.

Als hoofdbestuurder heeft hij al een paar vergaderingen meegemaakt. Het hoofdbestuur is een strijdbare groep die het beste eruit wil halen. Jo vindt de individuele belangenbehartiging een sterk punt van de vakbond. Hij wil zich met name sterk maken voor mens en arbeid. Dat aspect mens wil hij doortrekken en gebruiken tegen de verharding van de maatschappij. Als voorbeeld noemt hij de verdere ontmanteling van de Sociale Werkvoorziening (SW) door de overheid. Alleen voor de meest moeilijke mensen op de arbeidsmarkt is er dan binnen de SW nog plaats. Voor de meerderheid niet meer. Dat is een discutabele ontwikkeling. Het is een onderwerp dat ook tijdens de vergaderingen van het hoofdbestuur aan de orde is geweest. Het zijn onderwerpen waar we, ook al zijn we een relatief kleine bond, zeker onze stem over moeten laten horen.

Hij ziet het als een hoofdtaak van de Vakbond ABW om die zaken te volgen.

Dat bedoelt Jo De la Roij onder andere met het verharden van de samenleving. We durven onze mening te laten horen, hebben een visie. Het samen denken, discussiëren over maatschappelijke en politieke ontwikkelingen.¹¹³⁸

AMBASSADEURSBIJEENKOMST

Op 31 oktober vond de druk bezochte Ambassadeursbijeenkomst Woekerpolissen en Hypotheken plaats.¹¹³⁹

VITALITEITSREGELING

Op 12 oktober stuurt de ABW stuurt brief naar de minister en staatssecretaris van Financiën vanwege haar grote twijfels over de Vitaliteitsregeling. De brief is ook afgedrukt in de Vizier.¹¹⁴⁰

Geachte heer De Jager

Hierbij vraagt de Vakbond ABW gevestigd in Parkstad Limburg uw aandacht voor het volgende.

Op Prinsjesdag jl. is het kabinetsbeleid gepresenteerd voor het komende beleidsjaar 2012. In de Miljoenennota en de Rijksbegroting hebt u deze plannen ook financieel onderbouwd.

Groot is onze verontwaardiging dan ook dat we ook dit jaar weer moeten constateren dat de Miljoenennota 2012 een groot aantal ordinaire bezuinigingen behelst die de burger rechtstreeks in de portemonnee zal raken en dus ook de ruim 6500 leden van onze vakbond, te denken aan o.a. de bezuinigingen in de Sociale Werkvoorziening, de inperking van het gebruik van een Persoonsgebonden Budget, Verlaging van de Zorgtoeslag, etc. etc.

En of deze bezuinigingen niet voldoende zijn, doet u er een schepje bovenop door de invoering van uw nieuwe Vitaliteitsregeling die geleidelijk ingevoerd wordt over de jaren 2012 en 2013 als vervanging van de spaarloon- en levensloopregeling.

Het vorige kabinet is in 2006 reeds begonnen met de afschaffing van de vut-regelingen en de prepensioenregelingen. Dat was al een behoorlijke achteruitgang.

Hiervoor in de plaats kwam een meer uitgekledde regeling nl. de levensloopregeling. Maar toch kon je met deze regeling nog altijd 12 % van je brutoloon sparen met een totale aanspraak op extra verlof van maximaal 2,1 jaar.

En nu introduceert u ons inziens een opvolger, genaamd Vitaliteitsregeling, die totaal geen verbetering is maar een nog forsere versobering van de oude regelingen, omdat u deze in totaliteit maximeert tot een bedrag van € 0.000,- met een jaarlijks aftrekbare maximuminleg van slechts €5.000,-.

Minister De Jager,

U heeft wellicht goede bedoelingen, maar we vragen ons serieus af hoe werknemers met een dergelijke regeling vitaal de eindstreep moeten halen.

Vindt u met ons niet dat de Vitaliteitsregeling meer lijkt op een afbraak van de betekenis van het woord vitaal, dan datgene waarvoor hij bedoeld is.

¹¹³⁸ Vizier 2011, no. 6, pg. 5

¹¹³⁹ Vizier 2011, no. 6, pg. 6, 7

¹¹⁴⁰ Vizier 2011, no. 6, pg. 8, 9

De Vitaliteitsregeling zou je toch echt in staat moeten stellen om vitaal de eindstreep te halen. Door mensen in de gelegenheid te stellen om onder andere de laatste jaren van het arbeidzaam leven bijvoorbeeld een eigen gespaard (parttime) vroegpensioen te laten genieten.

Op het moment dat iemand van zijn eigen geld stopt met werken, dan zal hij EN belastinggeld blijven genereren EN geen gebruik hoeven te maken van andere sociale voorzieningen.

Graag willen we in het verlengde van deze redenatie ook onze visie aan u kenbaar maken dat als we bovenstaande goed faciliteren, wij ons nog steeds de vraag stellen of de verhoging van de pensioenleeftijd van 65 naar 66 c.q. naar 67 jaar wel zo noodzakelijk is.

We zien te vaak in de praktijk dat het nu al moeilijk is met 65 jaar de eindstreep te halen, laat staan met 66 c.q. 67 jaar of nog later.

Ook is het ons inziens een beetje een hypocriete gedachte, of misschien wel 'wishfull thinking uwerzijds' om er van uit te gaan dat oudere werknemers makkelijk aan de slag gaan, zo niet aan het werk gehouden worden.

Minister De Jager,

We verzoeken u serieus aandacht te schenken aan onze bezwaren en die graag mee te nemen in de verdere uitwerking en besluitvorming

Met vriendelijke groet,

Vakbond ABW,

J.M.W. Hurxkens,

voorzitter.

mevr. drs. I.D. Kandhai,

secretaris/penningmeester

STAP-LOOP IN BRUNSSUM

Op 1 oktober vond de 16e Stap-loop in Brunssum plaats, waarvan de ABW een van de belangrijkste sponsors is. De voorzitter van Stap had de laatste jaren veel contact met de medewerkers in het ABW kantoor. Hij heeft de sfeer, de passie en de inzet voor de leden als buitengewoon ervaren, reden om per 1 januari a.s. als lid toe te treden tot de Vakbond, na een lidmaatschap van ruim 38 jaar bij een grote landelijke club. Mijn maatschappelijke carrière zit er weliswaar op, maar dat neemt niet weg dat ik vind dat ook wij gepensioneerd bij de vakbond thuishoren. Bovendien ben ik nog op vele fronten actief, waarbij ik de goede indruk die ik van de Vakbond ABW heb, met verve kan en zal uitdragen, aldus de voorzitter van Stap.¹¹⁴¹

REGIONALE ACTIEDAG SOCIALE WERKVOORZIENING

Op 8 november 2011 namen we deel aan de Regionale Actiedag Sociale Werkvoorziening in Tilburg. In totaal vertrokken een 8-tal bussen vanuit Limburg, met medewerkers van Licom, Vixia, ASB, MTB en Westrom. Men beraadt zich nu op lokale (stakings) acties. Duidelijk is in ieder geval dat de strijd doorgaat tot er een fatsoenlijk CAO bod ligt van de kant van de werkgevers.

Reden voor deze actie was, dat, ondanks diverse acties is er nog steeds geen enkele beweging in de CAO onderhandelingen voor een nieuwe SW CAO was. Zelf aan de wens voor een reële loonsverhoging werd niet tegemoet gekomen. Dit heeft niets meer te maken met beleid, maar is een regelrechte bezuinigingsmaatregel in een sector, waarin de laatste structurele loonsverhoging bijna drie jaar geleden heeft plaatsgevonden. En dit terwijl alles duurder wordt. Aldus hebben we ons ongenoegen kenbaar gemaakt.¹¹⁴²

2012

OPROEP DEELNAME AAN HOOFDBESTUUR-VERKIEZINGEN

In de Algemene Vergadering op maandag 9 juli a.s. vinden weer verkiezingen van het Hoofdbestuur plaats. Uitgebreider dan normaal wordt de procedure van de verkiezingen uitgelegd. Naast de meermalen eerder vermelde procedure dat: "Het Hoofdbestuur van de vakbond bestaat -naast de Dagelijks Bestuurders- verder uit acht leden, waarvan vier HB-zetels vanuit de Bondsgroepen en vier algemene HB-zetels. Met uitzondering van de leden van het Dagelijks Bestuur, worden de overige leden van het Hoofdbestuur gekozen tijdens de Algemene Vergadering voor de duur van vier jaar. De zittingsperiode loopt vanaf de jaarlijkse Algemene Vergadering wanneer men gekozen /

¹¹⁴¹ Vizier 2011, no. 6, pg. 12

¹¹⁴² Vizier 2011, no. 6, pg. 13

herkozen wordt tot aan de jaarlijkse Algemene Vergadering vier jaar later. Vier leden van het HB treden af volgens het rooster van aftreden. De aftredenden zijn terstond herkiesbaar. De procedure inzake de kandidaatstelling verloopt via de Voorbereidingscommissie HB-verkiezingen.

De schriftelijke verkiezingen van de leden van het Hoofdbestuur tijdens de Algemene Vergadering geschieden als volgt: Voor wat betreft de HB-zetels vanuit de Bondsgroepen, gebeurt de verkiezing door de afgevaardigden van de betreffende Bondsgroep en het HB-lid namens die Bondsgroep.

Voor wat betreft de algemene HB-zetels gebeurt de verkiezing door alle afgevaardigden en alle leden van het Hoofdbestuur.”

Nu wordt ook vermeld, voor zover dat niet eerder gebeurd is, dat: *“Hoofdbestuurders die conform het rooster van aftreden aftredend en herkiesbaar zijn, kunnen geen zitting hebben in de Voorbereidingscommissie HB-verkiezingen. Zoals eerder gemeld verloopt de procedure inzake de kandidaatstelling via de Voorbereidingscommissie HB-verkiezingen. Deze commissie bestaat uit een DB-lid, een HB-lid en een toegevoegd adviseur. Deze commissie heeft tot taak gesprekken met kandidaat-HB-ers te voeren en hen te informeren over het ‘Protocol Lidmaatschap Hoofdbestuurder Vakbond ABW’ en hen verder te begeleiden naar de verkiezingen. Na het gesprek met de Voorbereidingscommissie HB-verkiezingen besluit de Voorbereidingscommissie of de kandidaat voorgedragen zal worden aan het HB. Het besluit van de Voorbereidingscommissie is bindend. Het eerder genoemde “Protocol Lidmaatschap Hoofdbestuurder Vakbond ABW’ moet door de kandidaat-HB’ers voor akkoord getekend worden.*

Daarnaast dient de kandidaat een bereidverklaring voor deelname aan de HB-verkiezingen te ondertekenen. Op basis van deze rapportage presenteert het hoofdbestuur alle voorgedragen kandidaten in de Beschrijvingsbrief aan de deelnemers van de Algemene Vergadering.”

De Voorbereidingscommissie HB-verkiezingen is op zoek naar geschikte kandidaten en doet daarom een oproep aan kaderleden maar ook aan andere leden die interesse hebben, om zich te melden.

Het ‘Protocol Lidmaatschap Hoofdbestuurder Vakbond ABW’ is op verzoek eveneens verkrijgbaar. Bij getoonde interesse zal er een gesprek volgen met de Voorbereidingscommissie HB-verkiezingen.¹¹⁴³

CITAVERDE

Op 31 januari 8 februari vond weer een voorlochtingsavond op het Citaverde te Heerlen plaats, bedoeld voor , leerlingen van de 4^e klas in de leeftijd van 15 en 16 jaar.¹¹⁴⁴

AKTIES: “SAMEN STERK VOOR PUBLIEK WERK”

Voor de zoveelste maal voeren wij SW-acties; *“Samen sterk voor publiek werk”*, kopt de Vizier. De acties zijn een vervolgactie, gericht tegen de invoering van de Wet Werken Naar Vermogen (WWNV) en de hiermee gepaard gaande bezuinigingen.

Op donderdag 16 februari vond op het Schouwburgplein te Heerlen een opwarmactie plaats t.b.v. de landelijke actiedag op 22 maart. Tot de sprekers behoorden o.a. dhr. Frans Timmermans van de PvdA en mevr. Karabulut van de SP. Ook onze eigen bestuurder, Will Kapell, heeft het woord tot de actievoerders gericht en iedereen opgeroepen mee te gaan naar Den Haag. We waren met een stand aanwezig.

Op de landelijke actiedag van 22 maart was onze regio met negen bussen vertegenwoordigd op het Malieveld in Den Haag bij de grote demonstratie onder het motto *“Willen wij naar Den Haag, dan gaan wij naar Den Haag!!!”*

Onder een stralend zonnetje hebben de medewerkers van de SW bedrijven nogmaals hun ongenoegen met de WWNV laten blijken en hun zorgen kenbaar gemaakt. Als de WWNV de Tweede Kamer overleeft en vanaf 1 januari 2013 zal worden ingevoerd zijn nieuwe acties te verwachten.¹¹⁴⁵

AMBASSADEURSBIJENKOMST

Op 2 april vond weer een *Ambassadeursbijeenkomst* plaats. Deze bijeenkomsten worden minimaal twee keer per jaar georganiseerd en behandelen telkenmale een thema; deze keer de Wet Verbetering Poortwachter (Wvp) / WIA.¹¹⁴⁶

---

¹¹⁴³ Vizier 2012, no. 2, pg. 5

¹¹⁴⁴ Vizier 2012, no. 2, pg. 9

¹¹⁴⁵ Vizier 2012, no. 2, pg. 10

¹¹⁴⁶ Vizier 2012, no. 2, pg. 11

STAP-LOOP

Behalve dat de ABW hoofdsponsor is van de jaarlijkse Stap-loop, loopt nu ook een team van Stap deel andere lopen, gekleed in een ABW-shirt.¹¹⁴⁷

PLAN OM DE FNV OP TE HEFFEN EN VERVOLGENS OPRICHTING VAN EEN NIEUWE VAKBEWEGING, GENAAMD DE DNV

Tijdens de jaarlijkse jubilarishuldiging kan de voorzitter het niet laten, zijn zorgen uit te spreken over wat er zoal gaande is. En voordat hij overgaat tot de rest van het feestprogramma van die avond wil hij kwijt, dat bij de grootste vakbond van Nederland, de vakcentrale FNV, het voorstel is gedaan om de huidige FNV op te heffen en vervolgens over te gaan tot de oprichting van een nieuwe vakbeweging te weten: de DNV en dat staat voor De Nieuwe Vakbeweging.

Persoonlijk heeft hij met grote verbazing en ongeloof moeten aanhoren wat Die Nieuwe Vakbeweging wil, nl.:

- Ze willen een opsplitsing van de FNV in kleinere vakorganisaties, georganiseerd naar werk en beroep. Dit voor een betere herkenbaarheid naar de leden toe. Dat wil dus zeggen; kleinschaliger gaan opereren;
- Ze willen ook weer terug naar de werkvloer; dus betere zichtbaarheid in de bedrijven;
- Ze willen dat de leden het weer voor het zeggen moeten krijgen en niet zoals het nu bij de FNV geregeld is. Nu wordt er van boven af een beleid opgelegd wat dan landelijk uitgevoerd moet worden;
- En ze willen meer gaan werken vanuit de gedachte van de vakbeweging en niet vanuit de autoritair/oudbollig klinkende term vakcentrale.

Deze plannen zijn bedacht zijn door hele slimme en belangrijke personen uit de politiek en uit de vakbeweging.

MAAR, onze eigen Vakbond ABW werkt zo al 68 jaar op die wijze. Want bij de ABW luisteren wij eerst naar de leden, alvorens we tot actie overgaan en samen met de leden bepalen we het beleid.

Voor de ABW is het dan ook meer dan vanzelfsprekend dat we niet van boven opgelegd krijgen wat we in de bedrijven en voor de leden mogen doen, maar samen kijken naar wat per bedrijf of vakbondslid haalbaar is.

Dit is namelijk de basisgedachte van vakbondswerk en ook al is de Vakbond ABW een relatief kleine vakbeweging, vanuit de FNV mogen ze best bij de ABW komen kijken hoe het moet. En het is nog gratis ook.

Want wij van de Vakbond ABW hebben nooit anders gewerkt; kort bij de mensen op de werkvloer, geen bureaucratie, geen opgelegde politieke/religieuze kleur, geen dure lease auto's, geen dure kantoren, etc. etc.¹¹⁴⁸

ALGEMENE VERGADERING 9 JUNI

Vakbond ABW presenteert een nooit eerder geziene jaarrekening. De jaarrekening 2011 werd afgesloten met een prima positief resultaat. Een resultaat dat nooit eerder in de boeken gelezen kon worden. De oorzaak hiervan was een sober, maar gedegen financieel beleid.

Het verslag in de Vizier van het verslagjaar, dat liep van juni 2011 tot en met juni 2012, werd niet aan de hand van trefwoorden of korte koppen vermeld, maar aan de hand van creatief gevonden cijfers, waarvan de belangrijkste hieronder kort zijn vermeld.

2011/2012

Het verslagjaar dat achter ons ligt, was bijzonder. Bijzonder in die zin dat we een jaar geleden niet hadden kunnen bevroeden dat de aangekondigde bezuinigingen van 18 miljard euro die de Nederlandse regering wilde doorvoeren, niet voldoende bleek om te voldoen aan de Europese begrotingsregels. "Bij het afsluiten van het Lenteakkoord klonk een en al euforie. Nu 12 september 2012 nadert, de dag dat Nederland een nieuw parlement kiest, ziet het er heel anders uit. Gemaakte afspraken worden niet nagekomen; beslissingen worden uitgesteld tot na de verkiezingen. Denk daarbij aan de hypotheekplannen, de belasting op woon-werkverkeer, de versnelde invoering van de AOW-leeftijd en de versoepeling van het ontslagrecht," aldus voorzitter Jack Hurxkens in zijn openingswoord.

55

Het is een speciaal getal: 55. Een getal echter, waar de Vakbond ABW zich zorgen over maakt. Denk dan vooral aan de positie van de 55-plussers op de arbeidsmarkt. 'Benard', is de duidelijke kwalificatie die Jack Hurxkens geeft. "Het lijkt er op dat de regering er alles aan doet om werkloosheid en armoede te creëren voor deze categorie. Dat komt omdat er plannen zijn om het ontslagrecht te versoepelen en met name de ouderen die nog actief zijn op de arbeidsmarkt, worden hiervan de dupe. Zij kunnen gemakkelijker worden ontslagen. Nieuwe banen zijn er namelijk nauwelijks. De overheid moedigt het switchen tussen banen aan, maar voor deze groep is het een utopie te denken

---

¹¹⁴⁷ Vizier 2012, no. 2, pg. 11

¹¹⁴⁸ Vizier 2012, no. 3, pg. 5

dat dat nog kan. Bovendien moeten ze ook nog doorwerken tot 67 jaar. Tenzij de verkiezingsuitslag anders bepaalt.” Niet voor niets riep de voorzitter op om te gaan stemmen. “Ik hoop dat niemand zich laat beïnvloeden door oneliners, maar goed de programma’s leest en een bewuste keuze maakt. Laat zeker geen stem verloren gaan.”

0,3 %

De voorzitter stond ook stil bij de recent gepubliceerde cijfers van het CBS waaruit blijkt dat de Nederlandse economie in het eerste kwartaal van 2012 i.p.v. een krimp van 0,2 % groeide met 0,3 %. Formeel betekenen deze cijfers dat Nederland eerder uit de recessie is. Maar volgens het CBS is Nederland nog lang niet uit de problemen en is er ook geen reden tot juichen daar de goede cijfers over het eerste kwartaal veroorzaakt worden door een sterke stijging van de export en dan m.n. naar Duitsland. Cijfers die volgens de voorzitter nogmaals aangeven hoe een exportland als Nederland afhankelijk is van de internationale handel en wandel.

Het uiteenspatten van de Europese Unie zou voor Nederland dus heel negatief kunnen uitpakken. Wel vindt de voorzitter dat Mark Rutte goed zal moeten uitleggen waarom we garant moeten staan voor landen als Griekenland en Spanje, dat Europa verstandig economisch beleid kan dwingen en dat Europa meer macht krijgt.

Het is dus volgens de voorzitter geen ja of nee tegen Europa, maar hoe en waarom.

23-06-2012

Op deze datum is de nieuwe VakBeweging opgericht met Ton Heerts als tussenpaus. De voorzitter blijft het vreemd vinden welke koers die Vakbeweging nu pas wil gaan varen, want die koers vaart de Vakbond ABW al 68 jaar en is volgens de voorzitter ook de basisgedachte van de vakbeweging, nl. luisteren naar de leden én samen met hen het beleid bepalen.

2011

Hoewel de cijfers van de Vakbond ABW misschien anders doen vermoeden, was 2011 een onrustig jaar. “Een koude wind waaide over Nederland. Flinke bezuinigingen deden de poldergrond grommen. Het poldermodel kwam onder druk te staan,” sprak de secretaresse in haar jaaroverzicht de aanwezigen toe. “Met de verkiezingen in het verschieft durft niemand meer iets te verkondigen. Mening en standpunten die eerder heel duidelijk waren, lijken nu losse flodders. Het gaat niet meer om ons belang, maar om hun belang uitgedrukt in de factor MACHT. Gelukkig is de Vakbond ABW niet gebonden aan een politieke kleur en kunnen we gewoon lekker zeggen wat we moeten zeggen en wat we vinden, en vooral doen wat we moeten doen, namelijk niet onze belangen, maar de belangen van onze leden behartigen.”

15

In het verslagjaar zijn leden van de Vakbond ABW gekozen in de ondernemingsraden van vijftien bedrijven. Een mooi resultaat, vindt Indra Kandhai omdat de belangstelling voor dit werk onder druk staat. Toch lukt het iedere keer weer om leden enthousiast te maken en te scholen voor OR-werk.

43+44

Op deze pagina’s van de Beschrijvingsbrief staat de secretaris/penningmeester stil bij het feit dat de ABW vaker ten opzichte van vorig jaar de pers heeft weten te boeien met zaken waarmee we bezig zijn. En daar zijn we trots op omdat het niet altijd makkelijk is om dat te bereiken. Dit heeft geleid tot enerzijds mooie grote artikelen in het Limburgs Dagblad, Dagblad de Limburger en de diverse regionale weekbladen en een live radio interview van 45 minuten van onze voorzitter op L1.

5

Vijf hoofdbestuurders waren aftredend en herkiesbaar: Klaas van der Sleen, Jos Joosten, Jo De la Roij, Jos Rook en Cas Wilbers. Er waren geen tegenkandidaten. Het vijftal werd herkozen.

4

Vier Bondsgroepen, te weten Industrie, Dienstverlening, Sociale Werkvoorziening en Gepensioneerden & Uitkeringsgerechtigden, maakten van de gelegenheid gebruik hun actieprogramma’s voor 2012/2013 voor te stellen.

Bondsgroep Industrie; Bondsgroep Dienstverlening. Men keek tevreden terug op het afgelopen jaar en stond stil bij de Ambassadeursbijeenkomsten.

Bondsgroep Sociale Werkvoorziening. De voorbereidingen op de OR-verkiezingen bij Vixia, de hervormingen bij Licom en Vixia en de hele SW-problematiek slokken de komende tijd een groot deel van de agenda op.

Bondsgroep Gepensioneerden & Uitkeringsgerechtigden maakte een pas op de plaats. Er wordt gewacht op het resultaat van de verkiezingen in september voordat weer volop gediscussieerd wordt binnen de groep.

2

Twee commissies verdienen iedere AV aandacht: De Kascontrolecommissie en de Geschillencommissie.

De Geschillencommissie is er om te bemiddelen als er problemen/geschillen zijn tussen enerzijds het Hoofdbestuur en medewerkers, en anderzijds tussen het Hoofdbestuur en leden, aspirant-leden, geroeyeerde leden, commissies of Bondsgroepen.

10

Agendapunt 10, Actieprogramma 2012/2013 van het Hoofdbestuur. De 'Wet Werken naar Vermogen' kreeg de nodige kritiek te verduren van de Vakbond ABW. En goed. De geplande bezuiniging voor 2013 is van de baan. "Een overwinning voor ons," vond de voorzitter. Ook het pensioenakkoord, het blijft een delicaat onderwerp, kreeg aandacht. De ABW kwam met een eigen voorstel waarin onder andere was opgenomen: een goede regeling voor de zware beroepen, het betaalbaar houden van het stoppen met werken op je 65ste via andere geldstromen en het bedrijfspensioen niet afhankelijk laten zijn van beleggingsresultaten.

Toekomstplannen. Zoals ieder jaar gebruikelijk is een CAO-top 5 samengesteld. Die ziet er als volgt uit:

1. Loon (Koopkrachtverbetering/Kopkrachtbehoud)
2. Eerder stoppen met werken of langer doorwerken
3. Behoud werkgelegenheid
4. Scholing
5. Pensioenbeleid.

In tegenstelling tot de vorige editie van de CAO-top 5 is het pensioenbeleid gezakt naar de vijfde plaats, terwijl dit momenteel toch een hot item is. Dat wil niet zeggen dat we het geen belangrijk onderwerp vinden. Maar je moet nu eenmaal een keuze maken en dit zijn de vijf belangrijkste items. Het allerbelangrijkste blijft echter voor de vakbond het maatwerk. Lukt dat niet dan komt de top 5 in actie, aldus de voorzitter.

De samenwerking met de belastingdienst blijft een schot in de roos. Beide partijen zijn enthousiast en de samenwerking wordt ook voortgezet. Ook met het UVW bestaan intensieve contacten. Ook die blijven voor de toekomst gehandhaafd. Voor de vakbondsbestuurders zijn deze verbanden erg prettig, zeker als ingewikkelde kwesties moeten worden opgelost. Netwerken, het leggen van contacten met professionals, is heden ten dage essentieel. Daarom is Indra Kandhai toegetreden tot vrouwen@wurfeld.nl. Het is alleen toegestaan voor vrouwen in hogere functies. Vakbond ABW heeft voor de uitbreiding van het informele netwerk veel baat bij deze bijeenkomsten.

Waarmee we ook bezig zijn is, de organisatie van een pensioenbijeenkomst voor jongeren en wel in het najaar van 2012 en dan met de vraag waarom pensioen jongeren niet interesseert. Met het organiseren van deze bijeenkomst willen we ook proberen jongeren te triggeren voor een lidmaatschap van onze vakbond.

Het allerbelangrijkste actiepoint voor het hoofdbestuur is ook dit jaar weer de ledenwerving, dit vanwege de ontwikkeling van ons ledenbestand. Aanwas is belangrijk voor het voortbestaan van de vakbond. Toch blijkt het moeilijk om werknemers te boeien en te binden, terwijl wij zoveel extra's bieden. Veel hoop is gevestigd op de kaderleden. Zij zijn de stem van de werkvloer en van essentieel belang voor de ledenaanwas." Daarom zijn we steeds weer op zoek naar meer actieve kaderleden.¹¹⁴⁹

2^E NEDERLANDSE MIJNWERKERSDAG

Vakbond ABW is sponsor van de 2e Nederlandse Mijnwerkersdag, gehouden op 7 juli jl. in het vijverpark van Brunssum. De dag werd georganiseerd door mijnwerkersvereniging "De Limburgse Koempels" in samenwerking met Worldfestival Parade Brunssum. Ongeveer 500 mijnwerkers uit Nederland, België, Duitsland en Italië beleefden, mede door een bijdrage van de Vakbond ABW een mooie zonnige dag vol herinneringen aan het mijnverleden.¹¹⁵⁰

---

¹¹⁴⁹ Vizier 2012, no. 4, pg. 5-8

¹¹⁵⁰ Vizier 2012, no. 4, pg.12

SEPTEMBER 2012: UITSTEL VAN BETALING VAN LICOM EN DE DEFINITIEVE OVERNAME VAN NEDCAR

Beiden zijn twee grote werkgevers in Limburg. Licom is met ongeveer 4300 werknemers een van de grootste sociale werkvoorzieningsorganisaties van Nederland en tevens een van de grootste werkgevers in Limburg.

Op 27 september werden we onaangenaam verrast door het bericht dat Licom uitstel van betaling heeft aangevraagd. Belangrijkste reden voor de aanvraag is de beslissing van de elf aandeelhouders (de gemeenten) om de tekorten niet langer aan te vullen. Licom heeft dit jaar door de economische crisis en Rijksbezuinigingen een tekort van 7,5 miljoen euro. Naar verwachting loopt dit tekort de komende jaren verder mogelijk op tot tientallen miljoenen euro's, vrezende gemeenten.

Op vrijdag 28 september jl. hebben we gesproken met de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) en met klem verzocht de plannen inzake de surseance van tafel te halen respectievelijk de tijd waarin Licom in surseance verkeert te gebruiken om een mogelijk faillissement te heroverwegen.

Op 1 oktober jl. hebben we dit verzoek nogmaals herhaald door de AVA te verzoeken een commissie van wijzen in te zetten om zicht te krijgen op een betere oplossing. Van zowel de directie als van de AVA horen we verschillende onderbouwingen van hun visie. Onderbouwingen die grotendeels niet overeenkomen. De waarheid zal wel ergens in het midden liggen, maar in onze visie kan het niet zo zijn dat op basis van verkeerd geïnterpreteerde cijfers beslissingen genomen worden waarvan de gevolgen niet te overzien zijn.

Op dinsdag 2 oktober jl. is aan alle ABW-leden een Nieuwsbrief verstuurd waarin we stil staan bij de diverse groepen binnen Licom.

Kort na het bericht van Licom kwam beter nieuws over de overname van een andere grote werkgever in Limburg, Nedcar. Met de overname door VDL zijn alle 1500 banen gered. In eerste instantie wordt collectief ontslag aangevraagd en krijgt het personeel een WW-uitkering die wordt aangevuld door VDL tot het oorspronkelijke loon. Halverwege 2014 kunnen ze dan weer aan de slag in Born. In de tussentijd wordt geprobeerd om zoveel mogelijk mensen aan het werk te krijgen. 300 man gaan werken aan het herinrichten van de fabriek. Ander personeel gaat zo veel mogelijk bij dochterbedrijven van VDL aan de slag. Voor de rest wordt buiten VDL naar werk gezocht.

Bij de redding van NedCar zijn veel partijen betrokken. Niet alleen overnamekandidaat VDL, autofabrikanten Mitsubishi en BMW, maar ook vakbonden, de ondernemingsraad en de politiek speelden een belangrijke rol. Industrieconcern VDL gaat vanaf de tweede helft van 2014 Mini's bouwen bij NedCar in Born voor de Duitse autofabrikant BMW. De nieuwe naam voor de fabriek wordt VDL NedCar. Het personeel van NedCar is op 1 oktober jl. hierover geïnformeerd. Daarmee neemt VDL het stokje over van Mitsubishi. Dat bedrijf stopt eind dit jaar met het maken van auto's bij NedCar. Gelukkig zijn door deze overname alle 1500 banen gered.

Ik hoop dat dit voorbeeld van NedCar waarbij alle banen zijn behouden een groot voorbeeld mag zijn voor Licom met als uitgangspunt het behoud van de werkgelegenheid van alle 4300 werknemers, aldus onze voorzitter.¹¹⁵¹

SEMINAIR JONGEREN EN PENSIOEN

Op 26 november geeft het ABW een Seminar Jongeren en Pensioen, een interactieve bijeenkomst voor jongeren tot 30 jaar.¹¹⁵²

LICOM, GEDULD IS NODIG, MAAR HET KOMT GOED...

De afgelopen maanden is de organisatie van de Sociale Werkvoorziening in de Parkstadregio fors veranderd. Licom NV is failliet verklaard en onderdelen zijn overgenomen door externe partners of door WOZL, die namens de 11 betrokken gemeenten de Sociale Werkvoorziening gestalte gaat geven. De medewerkers hebben een onzekere periode achter de rug. Gelukkig hebben de meesten inmiddels hun plaats behouden of een nieuwe werkplek gevonden. Met twee trouwe vakbond-ABW leden, die de afgelopen periode als lid van de Ondernemingsraad hebben meegemaakt, kijken we vooruit naar de toekomst.

Deze twee leden kijken met gemengde gevoelens naar de toekomst. Met de participatiewet en de versoepeling van het ontslagrecht komt het sociale aspect steeds meer onder druk te staan. Dat, in combinatie met het proces waar we door heen moeten, baart me zorgen. We hebben de indruk dat de verantwoordelijke wethouders zich onvoldoende realiseren welke taak ze op zich hebben genomen. Het is een goed idee als de wethouders een keer meelopen. Geen uurtje komen kijken, maar echt meelopen. Mee functioneren. Pas dan kunnen ze zich een goed beeld vormen van het werk binnen de sociale werkvoorziening.

Trouwens, ook voor de ambtenaren die bij het beleid inzake sociale werkvoorziening betrokken zijn zou dit goed zijn.

---

¹¹⁵¹ Viziair 2012, no.5, pg. 3

¹¹⁵² Viziair 2012, no. 5, pg. 7

Men verkrijgt zich op het proces van binnen naar buiten. Ze stellen zich het te makkelijk voor. Alsof het bedrijfsleven staat te springen. Als het zo gemakkelijk was, zou het Licom ook gelukt zijn. Jobcarving¹¹⁵³ is daarbij zo'n sleutelbegrip. Je kunt wellicht taken makkelijker toegankelijk maken, maar voor anderen betekent dit een functie verzwaring. Je kunt weinig bedenken dat geen consequenties heeft voor anderen. En wat als opeens weer veel medewerkers terug komen omdat hun detacheringplekken vervallen, een andere valkuil zogezegd. Dan heb je niet zomaar de mogelijkheid om ze intern op te vangen.

Beide collega's hebben een dubbel gevoel, je wilt graag dat het lukt, maar je hebt lang niet alles in de hand. De rol van het bedrijfsleven is essentieel. En ook moeten de gemeenten zich meer verantwoordelijk voelen en WSW-ers inhuren. Maar er zijn veel mensen afhankelijk van hetzelfde werkaanbod, de spoeling is dun in deze slechte tijd en voorlopig zal het waarschijnlijk niet veel beter worden. Wel zijn er kansen voor het verder ontwikkelen van WSW-ers. Er zijn ongetwijfeld medewerkers die binnen Groen kunnen werken of Schoonmaak. Maar die moeten we er niet naar toe sturen om het te proberen. We moeten ze eerst zelf zo ver brengen. Mensontwikkeling wordt het sleutelwoord. En misschien niet alleen functie gericht, maar ook op het maatschappelijk functioneren.

Nog een voorbeeld. Als voor medewerkers het busvervoer verval, moet je ze eerst leren om met het openbaar vervoer te reizen. Dan zijn er mogelijkheden. Probleem is echter dat de Licom-academie nu ontmanteld is. Het weer organiseren van cursussen zal moeilijk worden. In een optimale situatie zou dit een onderdeel moeten zijn binnen de werkzaamheden. Zo'n beetje permanente ontwikkeling. Veel medewerkers zouden er baat bij hebben.

Beiden zijn voorstander van een Centrale Ondernemingsraad. Al is het alleen maar om de verwevenheid tussen de verschillende onderdelen in de gaten te houden, zoals het mobiliteitscentrum, dat verantwoordelijk wordt voor de uitwisseling van medewerkers tussen de verschillende BV's. En naast de Centrale OR dan ook nog zoiets als onderdelen-commissies per BV. Het overleg hoeft dus niet anders ingericht te worden.

En een goed overleg is alleen al nodig vanwege de communicatie. Op dit moment wordt er weinig verteld vanuit de organisaties. We horen niet wat er speelt of waar men mee bezig is. Als je in de OR zit word je in ieder geval geïnformeerd.¹¹⁵⁴

2013

DIAMANTEN HUWELIJK OUD-VOORZITTER WIEL SMEETS

Oud-Voorzitter Wiel Smeets viert in april zijn diamanten huwelijk. Hij blijft aan de slag voor de ABW. Wiel is al jaren met pensioen, maar de vakbond blijft een vaste waarde in zijn leven. Het zijn dan de bekende zes drukke (belasting-)weken van het jaar. Hij vult al meer dan 30 jaar belastingaangiftes in, sinds 2006 bij leden thuis, maar ook andere formulieren, zoals de aanvraag voor zorgtoeslag ed.

Wiel is lid geworden van de Vakbond ABW toen hij ging werken. Een vrij logische keuze, omdat zijn vader medeoprichter was van de bond. Wiel was graag actief voor zijn vakbond. In 1978 werd hij gevraagd om voorzitter te worden. In 1986 werd hij opgevolgd door Leo Noy.¹¹⁵⁵

SOCIAAL AKKOORD, O.A. TBV BESCHUT WERK

Op 11 april hebben werkgevers, werknemers en het kabinet een sociaal akkoord bereikt. De belangrijkste maatregel voor de zuiderlingen gold het **Beschut werk**. De werkbedrijven organiseren beschut werk voor mensen die door lichamelijke, verstandelijke en/of psychische beperking een zodanige mate van ondersteuning nodig hebben, dat niet van een reguliere werkgever verwacht mag worden dat hij deze mensen in dienst neemt. Dat laat onverlet dat een werkbedrijf de dienstbetrekking kan organiseren bij een reguliere werkgever met specifieke begeleiding, werkplekaanpassing en dergelijke.

Het zittende bestand WSW blijft onder huidig wettelijk WSW-regime. Inzet op zoveel mogelijk plaatsen van WSW-ers bij reguliere werkgevers.¹¹⁵⁶

¹¹⁵³ Bij jobcarving splits je bestaande functies op om banen te creëren voor mensen met een beperking. Niet alleen zij profiteren hiervan, maar ook je bedrijf. Het draagt namelijk bij aan een hogere efficiëntie en een duurzame bedrijfsvoering, <https://www.ondernemenmetpersoneel.nl/orienteren/dienstverbanden/wat-jobcarving-en-hoe-werkt-het>, gezien 12-09-2024

¹¹⁵⁴ Vizier 2012 no. 6, pg. 11

¹¹⁵⁵ Vizier 2013, 02, pg 7

¹¹⁵⁶ Vizier 2013, 02, pg.10

OPETEN VAN SPAARGELD VOOR DE AWBZ

Vakbond ABW schrijft in februari een brief naar minister van VWS inzake het opeten van spaargeld voor de AWBZ.¹¹⁵⁷

Vakbond ABW
 Wijksteegweg 75, 6113 AP Venlo
 Postbus 1, 6200 AA Venlo
 Tel: 045 - 571 99 95
 Fax: 045 - 571 55 90
 E-mail: info@vakbondabw.nl
 internet: www.vakbondabw.nl
 Bankrekening: 4205 2700000, IBAN: NL02 27 00 00 00 00 00 00

Afschrift

Aan:
 Zijne Excellentie
 De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
 Mevr. E. Schippers
 Postbus 20350
 2000 RZ Den Haag

Kenmerk: NB/990021

Heerlen, 30 februari 2013

Excellentie,

Betreft: spaargeld opeten voor AWBZ

Hierbij vragen wij uw aandacht voor het onderstaande.

Duisenden ouderen en gehandicapten met eigen vermogen ontvingen tot hun grote schrik en verbazing in de maand januari jl. een forse rekening van het Centraal Administratie Kantoor (CAK), omdat per 1 januari de regeling in de AWBZ drastisch is veranderd.

Soms betalen zij per maand wel € 1.000 meer! De maximale eigen bijdrage (voor een bewoner in een AWBZ-instelling) kan oplopen tot € 2.189,20 per maand. Dus je spaartgoeden bepalen niet alleen een veel hogere eigen bijdrage, maar ze zorgen er ook nog voor dat je het meerdere boven je eigen maandelijks inkomen moet gaan betalen uit deze inkomens laag, dan kan het in de huidige wetgeving inderdaad zo zijn dat mensen hun vermogen zullen moeten opeten.

Vorig jaar heeft de Tweede Kamer helasse unaniem ingestemd met een hogere eigen bijdrage in de AWBZ, omdat de kosten voor de zorg de pan uitrijzen.

Men vond dat mensen met een spaartopje best een "beetje" meer kunnen/mogen betalen voor hun zorg. Dat zou de overheid een besparing op van € 200 miljoen opleveren.

De toenmalige staatssecretaris van Volksgezondheid - mevrouw Verduijns van Zanten-Hyllner - schreef op 1 oktober 2012 een brief aan de Tweede Kamer. 'Cliënten die de hoge bijdrage voor zorg met verblijf betalen, gaan er per maand gemiddeld ongeveer € 235 op achteruit.'

Ma de regeling op 1 januari jl. is ingevoerd, blijkt dat betrokkenen geen € 235 er op achteruit gaan, maar sommige mensen moeten wel € 1.000 per maand méér betalen.

Door deze regeling houden sommigen mensen niet eens het minimumbedrag aan zah- en kleedgeld over.

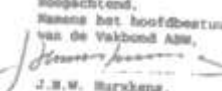
De Vakbond ABW die ruim 6500 leden heeft in Limburg en de belangen van vele leden behartigt die te maken hebben met deze regeling vindt dat deze regeling van tafel moet.

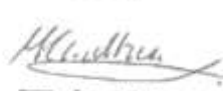
Sterker nog we vinden dat er überhaupt geen vergoerstoets gehanteerd moet worden. In 1996 en 1998 heeft men bij nadere insien ook besloten om de beruchte vergoerstoets af te schaffen vanwege de ongewenste neveneffecten en dat dient nu ook zo spoedig mogelijk te geschieden.

We zijn er van overtuigd dat wet er nu gebeurt, niemand bedoeld heeft en dan moet je als beleidsmakers durven de hand in eigen boezem te steken, fouten te erkennen, te herstellen en de plannen bij te stellen.

Dat getuigt namelijk van daadkracht! Nogom wij dan ook vertrouwen op uw daadkracht!

In afwachting van uw reactie verblijven wij.

Hoogachtend,
 Namens het hoofdbestuur
 van de Vakbond ABW,

 J.K.W. Nuykens,
 voorzitter.

 mev. drs. J.D. Sandhai,
 secretaris/penningsmeester.

In afschrift aan staatssecretaris de heer H. van Rijn

Kijk voor meer informatie op www.vakbondabw.nl

WET UNIFORMERING LOONBEGRIJP

Op 12 april schreef de ABW een kritische brief naar minister over de Wet Uniformering Loonbegrip.¹¹⁵⁸

Vakbond ABW
 Wijksteegweg 75, 6113 AP Venlo
 Postbus 1, 6200 AA Venlo
 Tel: 045 - 571 99 95
 Fax: 045 - 571 55 90
 E-mail: info@vakbondabw.nl
 internet: www.vakbondabw.nl
 Bankrekening: 4205 2700000, IBAN: NL02 27 00 00 00 00 00 00

Aan:
 Zijne Excellentie
 De staatssecretaris van Financiën
 De heer F.H.H. Weekers
 Postbus 20201
 2000 RH Den Haag

Kenmerk: DB/90311

Heerlen, 12 april 2013

Excellentie,

Betreft: Effecten Wet Uniformering Loonbegrip

Hierbij vraagt de Vakbond ABW - gevestigd in Heerlen/Limburg - die bijna 75 jaar bestaat en de belangen van ruim 6.500 leden in Limburg behartigt uw aandacht voor het volgende.

Ontwikkelt de uitkomst van een in opdracht van u uitgevoerde analyse over de effecten van de Wet Uniformering Loonbegrip (WUL) gepubliceerd in de Volkskrant van 2 april jl.

De belofte van het vorige kabinet Rutte was dat deze wet die enkele technische aanpassingen in de belastinginvoering heeft, geen grote gevolgen zou hebben voor inkomensgroepen. Maar het tegendeel blijkt waar te zijn. De wet leidde begin dit jaar tot een - soms forse - extra inkommendaling van gepensioneerden met voor grote rijkte zorgde onder deze gepensioneerden.

De intentie van de WUL, namelijk een simpelere loonschroefje, heeft ons inziens nu geleid tot een veel groter probleem, en wel een groot inkomensverlies voor bijna alle 3 miljoen gepensioneerden in Nederland.

De Koning van pensioenfondsen heeft erop aangedrongen dat de WUL begin dit jaar leidde tot een verlaging van het aanvullend pensioen die kan oplopen tot 6 %.

In dit is eigen analyse gepubliceerd in de Volkskrant blijkt vorig jaar er nog een klein maximaal 2,5 % op achteruit zijn.

Vele gepensioneerde die met als onder Vakbond ABW de belangen van vele - Zwergeld - ouderen behartigen hebben via de pers inmiddels hun ongenoegen en verbazing geuit.

Via uw woordvoerder krijgen we te horen dat de effecten van de wet in de analyse die in de Volkskrant naar buiten zijn gebracht nog niet volledig zijn en dat u veel tijd nodig heeft om een goede evaluatie te verrichten.

Excellentie,
 De Vakbond ABW die de belangen van duizenden gepensioneerden behartigt wil omal behalve en vraagt met alom op die grote inkomensverlies s.o.s. terug te draaien t.g. te recuperen. Arguementen als 65-plussers zijn vorig jaar voor een deel al gecompenseerd via een hogere ondergrens van de verhoging van het tarief voor de inkomensafhankelijke bijdrage ZW. Als ons inziens zijn toewakend en niet acceptabel.

Als Vakbond ABW vinden we het niet rechtvaardig en zelfs discriminair dat deze finaal wet de 65-plussers die in de heur treft.

Wij verwachten u dan ook om deze wet met spoed aan te passen, te meer ook omdat de WUL voor de schietst neutral bijtand en kost. Maar dit is eigen analyse blijkt dat tegemoet een groot aantal werkenden die een plus krijgen, groepen staan - en met name de groep 65-plussers - die in de zin duiken.

In afwachting van uw reactie verblijven wij.

Hoogachtend,
 Vakbond ABW,

 J.K.W. Nuykens,
 voorzitter.

 mev. drs. J.D. Sandhai,
 secretaris/penningsmeester.

¹¹⁵⁷ Vizer 2013, 02, pg. 9

¹¹⁵⁸ Vizer 2013, 03, pg. 8

HEIDELOOP

Op 19 mei vond de Heidelberg te Brunssum plaats.¹¹⁵⁹

ALGEMENE VERGADERING. 24 JUNI. UW VAKBOND, MIJN VAKBOND, DE VAKBOND VOOR IEDEREEN!

Het jaar 2012 was een neutraal jaar als het gaat om de financiën en een jaar vol zorgen om uiteenlopende zaken als het Sociaal Akkoord, de stijging van de inflatie in de eurozone en de daling van de algemene werkgelegenheid; dat is de jaarvergadering van Vakbond ABW in een notendop. Toch overheerst het optimisme. Want zorgen worden omgezet in actiepunten en actiepunten in daden. Zie daar de kracht van de Vakbond ABW.

Sociaal Akkoord?

Hoe komen we sociaal uit de crisis? Dat was de vraag die tijdens de jaarvergadering van 2012 centraal stond. In 2013 legt de voorzitter de aanwezigen een nieuwe vraag voor: 'Hoe sociaal is het Sociaal Akkoord?' Want, zo meent de voorzitter, de naam sociaal akkoord doet vermoeden dat het best sociaal is. Maar is dat ook zo? De sociale partners hebben de bezuinigingsagenda in ieder geval teruggefloten, maar daarentegen hebben ze ook weer de mogelijkheid opengehouden om in het najaar 2013 verdere bezuinigingen door te voeren. De grote vraag is nu, wat daar weer uit gaat komen. En of die bezuinigingen sociaal zullen voelen, is nog maar de vraag.

Verdere onduidelijkheden vinden we in het bereikte Zorgakkoord. Want hoewel er eerst 100.000 banen in de zorg zouden verdwijnen, is dat gelukkig naar 50.000 banen teruggedrongen. Maar dat is nog altijd een heel groot verlies in een sector die we steeds vaker en harder nodig hebben vanwege de vergrijzing in ons land.

De vakbonden maken ook slechte tijden door. De FNV, CNV, De Unie, allemaal hebben ze het moeilijk. Ook de Vakbond ABW heeft het niet echt makkelijk. Te veel opzeggingen en te weinig nieuwe aanmeldingen. Niet voor niets heeft ons Hoofdbestuur nu al zeker een 3-tal jaren achtereen het onderwerp 'ledenwerving' hoog op haar actielijst staan. Ook dit jaar weer, aldus de voorzitter.

Drie O's

In het verslagjaar domineren Onrust, Onzekerheid en Ontslagen. Het effect is van die drie O's is te wijten zijn aan de vele bezuinigingen en hervormingen die het kabinet steeds doorvoert. Bezuinigingen onder het mom van het halen van de begrotingsnorm van drie procent, die Brussel ons oplegt. Maar nu al schetst minister Dijsselbloem van Financiën dat dit bedrag wel eens hoger kan liggen door de tegenvallende economische groei en de oplopende werkeloosheid. Er circuleert nu al een bedrag van zes miljard euro. Is dit kabinet een zegen of zorg?

Recente berichten over de vestiging van het Duitse logistieke bedrijf Honold op het grensoverschrijdende bedrijventerrein Avantis juicht de ABW toe. Er worden 100 arbeidsplaatsen gecreëerd en uitbreiding is wellicht mogelijk. Helaas komen dit soort berichten te weinig voor.

Activiteiten

Ook het afgelopen jaar werd er weer intensief gebruik gemaakt van de individuele en collectieve belangenbehartiging, hetgeen vooral te wijten is aan de vele ontslagen ten gevolge van de kredietcrisis en dan met name in de bouw- en transportsector en verschillende faillissementen zoals onder andere Sieswerda Taxi's en Dassen Eurostroom.

Vakbond ABW kwam het afgelopen jaar op verschillende manieren in het nieuws. Onder andere rondom het faillissement van Licom, waarover in NRC-Handelsblad een groot artikel stond, waarin de ABW en Will Kapell geciteerd werden.

Ook was er op L1 televisie een interview met Roger van den Broek over het heffen van Duitse belasting over Duitse rente, waarin de naam van de vakbond werd genoemd.

Als sluitstuk van de genoemde activiteiten merkt de secretaris/penningmeester op dat het kantoor van ABW een facelift heeft ondergaan. Na 20 jaar in hetzelfde kantoorpand was dat ook wel nodig. Het hele pand is voorzien van nieuw tapijt en linoleum en de parketvloer in de hal is geschuurd en gelakt. Het geheel levert positieve reacties op. Oud-bestuurder Jo Roijen merkte gevat op dat het hem goed deed op de trap een rode loper te zien, dat hoort volgens hem bij een rode vakbond. De secretaresse ziet dat anders: "Voor het bestuur, bondsvrienden en vriendinnen ligt de rode loper altijd uitgerold, omdat we jullie als ruggengraat van onze organisatie koesteren."

Actieplan B3

Drie B's die staan voor Behouden van leden, Binden van leden en leden Bewust maken van hun ambassadeursrol. Want met name de ambassadeurs zijn van essentieel belang voor het voortbestaan van de bond, onderstreept de voorzitter. Het belangrijkste actiepunt blijft de ledenwerving. We zien de laatste drie jaren steeds een negatief saldo bij de ledenmutaties. In het kader van de uitvoering van dit actieplan vonden er in 2012 bijeenkomsten plaats van de Werkgroep Beleid. Hoe kunnen we groeien vanuit de collectiviteit en hoe spelen we onze troefkaart, de

---

¹¹⁵⁹ Vizier 2013, 02, 10

kleinschaligheid, het beste uit? Ledenbehoud, ledengroei en leden enthousiast blijven maken staan in alle opties en overwegingen op nummer één. Daarbij wil de werkgroep niet inzetten op één enkel thema, maar is men tot de conclusie gekomen dat alle punten in combinatie met elkaar moeten worden uitgevoerd.

Actieprogramma's Bondsgroepen.

Bondsgroep Industrie en Dienstverlening, er zullen ambassadeursbijeenkomsten zijn met wisselende thema's en daarnaast vier vergaderingen met vaste agendapunten.

Bondsgroep Sociale Werkvoorziening, onder andere meer jongeren moeten bij de vakbond betrokken moeten worden en meer gebruik maken van social media.

Gepensioneerden & Uitkeringsgerechtigden, Zorgakkoord, werkgelegenheid in de bouw en het Polderplan.

Voorzitter Hurkens merkt op dat het goed is dat deze bondsgroep Gepensioneerden & uitkeringsgerechtigden zich overal mee bemoeit. Jullie zijn erg actief en dat is goed. Jullie zijn eerder een actiegroep dan een bondsgroep.

Tijdens de rondvraag wordt opgemerkt wordt, dat het actieprogramma reëel en strijdvaardig is en dat het dat vooral ook moet blijven Dit kabinet is niet sociaal, maar asociaal en breekt Nederland af, in plaats van het land op te bouwen. Hoewel iedereen boos is en om actie roept, signaleert een lid, dat er weinig gebeurt. We krijgen mensen niet zo ver om in actie te komen. Nederland is niet echt een stakingsland, beantwoordt de voorzitter. En daarbij staat de wet het niet toe zonder meer te staken. Het stakingsrecht is het allerlaatste middel dat je mag inzetten als redmiddel.¹¹⁶⁰

VOORLICHTINGSBIJENKOMST WIN PROJECT VOOR ABW-LEDEN WERKZAAM BIJ SABIC, 4 JULI

Bij Sabic vindt er binnen afzienbare tijd een flinke bezuinigingsoperatie plaats en dientengevolge verdwijnen ongeveer 400 banen. Eind juni jl. heeft Sabic de gesprekken gevoerd met de werknemers van wie in het kader van het WIN project (al dan niet vrijwillig) de arbeidsovereenkomst binnen afzienbare tijd zal eindigen. Reden te meer, om het Maaslandcentrum te Elsloo een bijeenkomst te organiseren voor alle ABW-leden, werkzaam bij Sabic, over het "ontslag en hoe nu verder?"

De Vakbond ABW wil via deze bijeenkomst voor te lichten over relevante onderwerpen als werkloos worden, het inschrijven als werkzoekende en uiteraard de fiscale en financiële vragen rondom de ontslagvergoeding. Voor dit laatste heeft de Vakbond ABW de deskundigen van de Offermans Joosten Groep uit Geleen ingeschakeld.

De bond zal kijken of een vervolgbijeenkomst noodzakelijk is en zo ja betrokkenen via een persoonlijke brief weer uitnodigen.¹¹⁶¹

STAPLOOP

21 juli, deelname van Stap-leden in ABW-tenu aan de Bufferrun te Bingelrade,¹¹⁶² en op 28 september vond de Jaarlijkse Staploop te Brunssum plaats.¹¹⁶³

INLOOPAVOND VOOR SW-ERS

Op 7 oktober vond een Inloopavond voor WOZL medewerkers plaats. Er werd ingegaan op de angstcultuur binnen het bedrijf, passend werk, CAO medewerkers bij WOZL en de Participatiewet.¹¹⁶⁴

BENOEMING ERELID

25 november. De 100-jarige Ben Princen wordt benoemd tot Erelid. De eerste keer dat de Vakbond ABW het erelidmaatschap toekende aan een 100-jarig lid vond plaats op 10 februari 1998 en wel aan dhr .Bèr Custers uit Susteren. In 2004, toen de Vakbond ABW 60 jaar bestond, ontvingen de oud-voorzitters Daan Brandt, Wiel Smeets en Leo Noy ook het erelidmaatschap.¹¹⁶⁵

---

¹¹⁶⁰ Vizier 2013-04, pg. 5-7

¹¹⁶¹ Vizier 2013, 04, pg. 11

¹¹⁶² Vizier 2013, 04, pg. 12

¹¹⁶³ Vizier 2013, 05, pg. 15

¹¹⁶⁴ Vizier 2013-06, pg. 7

¹¹⁶⁵ Vizier 2013, 06, pg. 5

2014

ACTIEDAG SOCIALE WERKVOORZIENING EN WAJONG

Op 11 februari stond in de Tweede Kamer de behandeling van de participatiewet op de agenda. Een week eerder werd in het CAO overleg tussen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de vakbonden duidelijk dat er de komende jaren geen ruimte is voor een loonsverhoging. En dat terwijl de lonen al jaren achterblijven bij de inflatie. Tijd voor actie dus. Op 11 februari hebben leden van de Vakbond ABW van met name WOZL en Vixia door hun aanwezigheid in Den Haag de eisen ondersteund. En we zijn er nog niet. Ook de komende maanden zal met enige regelmaat aandacht gevraagd worden voor een goede CAO en de risico's van de participatiewet.¹¹⁶⁶

ALGEMENE VERGADERING 7 JULI. DE VERGADERING STAAT UITGEBREID STIL BIJ ONZEKERE TIJDEN

Tijdens de vergadering zorgden belevingen van trots en dankbaarheid (70-jarig bestaan) en de vele heikele politieke thema's voor gemengde gevoelens.

In een rap tempo zien we dat de maatregelen en wetgeving van de overheid veel betekenen en burgers worden gedupeerd en gediscrimineerd. Er is sprake van een toenemende kloof tussen arm en rijk, jong en oud, goed en slecht opgeleid en mensen die de snelle digitale en technische ontwikkelingen wel en niet kunnen volgen. Ik maak me ook zorgen over de effecten die de pensioenregels hebben op de koopkracht, de ontslaggolf in de zorg, werkgelegenheidsproblemen binnen de overheid en het openbaar bestuur. Ook de vermogensongelijkheid is alleen maar toegenomen. Hoewel die voor een deel worden gecompenseerd door herverdeling via sociale zekerheid en belastingen, neemt zij vooral toe door grotere beloningsverschillen. De groep mensen met kleine inkomens, denk aan zzp'ers en alleenverdieners, groeit, aldus de voorzitter.

Arme regio

Daarbij zijn de inkomensverschillen per gemeente vaak behoorlijk. Geen enkele Limburgse gemeente kwam voor in de top 10 van gemeenten met de meest welgestelde inwoners. In de top 10 van de meest armste gemeenten van het land, was Limburg helaas wel goed vertegenwoordigd: Kerkrade, Heerlen, Brunssum en Vaals kwamen er in voor. Al jaren een van de armste regio's van het land.

De ABW-voorzitter vindt het zeker te voorbarig om nu al te roepen dat de crisis voorbij is. Nog veel mensen zijn op zoek naar een baan. Ruim 700.000 Nederlanders zijn werkloos. En dan denk ik nog niet aan de ontslaggolf die eraan zit te komen.

Er waren heel wat zaken die volgens de voorzitter en zijn hoofdbestuur anders kunnen, dan de regering nu doet. Denk aan de mantelzorg, de graaicultuur, de pensioenregelgeving, de eerdergenoemde kloof tussen arm en rijk en niet te vergeten het verschil tussen mensen die wel of niet de digitalisering kunnen volgen. Hij wordt er niet vrolijk van. Kunt u dit nog volgen? En willen we dit? Ik zeg heel hard: NEE.

Rode cijfers

2012 was nog een neutraal jaar en 2013 een jaar dat met verlies werd afgesloten. De rode cijfers werden met name veroorzaakt door verminderde contributie-inkomsten omdat het ledental afneemt. Ook stegen een aantal posten zoals de reclamekosten, een hogere bijdrage voor de juridische afdeling en de loonkosten waaronder ook de pensioenkosten. Er wordt gekeken naar mogelijke bezuinigingen, zoals geen uitgaven meer voor sponsoring, besparen op de campagnevoering ten tijde van OR-verkiezingen en op de reclamekosten en het beter beheersbaar maken van de loonkosten. Daarnaast stellen we voor, om per 1 juli 2015 de contributie te verhogen. Vijf jaar geleden vond de laatste contributieverhoging plaats.

¹¹⁶⁶ Vizier 2014-02, pg. 15

Actieprogramma hoofdbestuur

Het afgelopen verslagjaar reageren en ageerden we n op nieuwe wetten of, als het echt niet anders kon, want het is niet onze stijl, dan demonstreerden we. Veel aandacht ging er naar ledenwerving, sinds 2011 neemt het ledental af. “Er is veel aandacht besteed aan plannen om het tij te doen keren. We gaan we door met de actie dat elk lid zorgt voor een nieuw lid. En als deze actie zou slagen dan zijn we opeens dubbel zo groot. Stoppen met wat geen rendement oplevert is ook beleid, gaf voorzitter Jack Hurxkens aan.

Met het Heerlense bedrijf I-Minded zijn afspraken gemaakt om wekelijks berichten te plaatsen op de site www.allevacaturesinlimburg.nl, maar ook op social media, zoals Twitter, Facebook en LinkedIn. Op die manier hoopt de bond mensen te prikkelen en enthousiast te maken voor het lidmaatschap. Maar we missen de koempelmentaliteit van toen. Die hebben we niet alleen in Limburg nodig, maar in de hele wereld.

Bondsgroepen

De bondsgroepen zijn voor de leden dé plek waar gepraat kan worden over actuele zaken zoals verheidsbeslissingen of opmerkelijke gebeurtenissen in de wereld.

Industrie en Dienstverlening, hier wordt vooral gefocust op de actualiteit;

Sociale Werkvoorziening, aandacht op de mogelijkheid die leden moeten gebruiken om in hun eigen netwerk de vakbond te promoten;

Gepensioneerden en Uitkeringsgerechtigden maken zich grote zorgen over de zorg. Hoe moeten we de uitwerking van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) bewaken? Het is moeilijk voor de bond om hierop te reageren. Maar we blijven alert gaf de bondgroep aan.

De drie O's

De drie O's, van onrust, onzekerheid en ontslagen. Sinds de vorige vergadering zijn ze nog steeds actueel.

Helaas zien we geen vooruitgang. Nederlanders zijn nog steeds somber over werkloosheid en economie. Het consumentenvertrouwen is sterk afgenomen. De werkloosheid blijft stijgen en er is geen vooruitzicht op groei op de middellange termijn.

De secretaris en andere sprekers maken zich vooral grote zorgen over de zorg, de onzekerheid hierin en over de toekomst ervan. Is er bij ziekte en ouderdom nog wel voldoende, betaalbare hulp? Het Centraal Plan Bureau constateert eveneens, dat de toegenomen ongerustheid hierover in onze samenleving er uit springt. Terwijl politiek Den Haag alleen maar waarschuwt voor het exploderen van de kosten voor de zorg en hamert op de noodzaak die kosten te beteugelen, willen steeds meer mensen juist dat de overheid er méér geld aan besteedt. Over de zorg zelf zijn mensen doorgaans tevreden De ABW vraagt zich af, of de politiek voldoende op de hoogte is van wat er allemaal daadwerkelijk in de zorg gebeurt. Mensen aan de onderkant van de samenleving kunnen vaak niet meer voor zichzelf zorgen. De bezuinigingen op de ouderenzorg gaan tot vele schrijnende gevallen leiden met eenzame ouderen die nergens terecht kunnen en geen mantelzorgers hebben.

Belastingservice

Er werden 1760 aangiftes ingevuld voor onze leden. Ook hebben de vrijwilligers en bestuurders de ontvangen toeslagen gecontroleerd en aangepast indien dat mogelijk was. Alle invullers waren goed voorbereid, zij volgden vier intensieve opleidingssessies die door medewerkers van de Belastingdienst en het kantoor Mullebergh Accountancy uit Born werden gegeven.

Nieuwe hoofdbestuurders

Door het vertrek van Cas Wilbers ontstond een vacature. Peter van der Sluijs werd gekozen tot nieuwe hoofdbestuurder. De aftredende en tevens weer herkiesbare hoofdbestuurders Mariëlle Flipse, Ans Kolenburg en John Oostdijk werden voor een nieuwe periode van vier jaar herkozen

Cas Wilbers kwam 18 jaar geleden binnen. Hij neemt afscheid i.v.m. zijn pensioen en geeft aan, dat we gelukkig niet de ruige val aan ledentallen meegemaakt hebben, die collega-bonden hebben ondervonden.¹¹⁶⁷

Cas was jarenlang was hij het gezicht van de Vakbond ABW bij DSM/Sabic locatie Sittard-Geleen.

Kijkend naar de laatste 21 jaar, dan spelen de cao-onderhandelingen een grote rol. Het was vooral ons streven om onderscheidend te zijn. Letten op details die worden afgesproken. Zo ben ik er nog steeds trots op dat we het periodiek medisch onderzoek aangevuld met een Vitaliteits Check voor de medewerkers hebben kunnen regelen en

---

¹¹⁶⁷ Vizier 2014-04, pg. 5-7

bijvoorbeeld de fiscalisering van reiskosten. Hij denkt terug aan het afscheid van DSM-directeur Eef Rongen. Die vergeleek tijdens zijn afscheidsrede bij DSM de rol van de vakbonden waarmee hij te maken had, met muziekinstrumenten. De Vakbond ABW noemde hij de picollo: eigenwijs geluid, je hoort het altijd en speelt zijn eigen partij. Mooier kun je het bijna niet zeggen, zo vermeldt Cas.¹¹⁶⁸

PROTESTBRIEF NAAR MINISTER L. ASSCHER

Op 27 oktober schreef de bond een protestbrief naar minister L. Asscher van SZW inzake Prinsjesdag en aangaande de Miljoenennota, Werkeloosheid, zorgzaken, participatiewet, koopkracht en verdringing op de arbeidsmarkt. Op 19 november kwam het antwoord, de minister was het met de bond op grote lijnen eens.¹¹⁶⁹

AMBASSADEURSBIJENKOMST

Op 27 oktober vond de druk bezochte Ambassadeursbijeenkomst over Nieuw Zorgstelsel plaats.¹¹⁷⁰

VROUWEN VERDIENEN MINDER DAN MANNEN

Uit onderzoek van het CBS blijkt, dat de loonkloof tussen vrouwen en mannen nog altijd aanwezig is.¹¹⁷¹

2015

VIZIER

Het lijfblad vizier verschijnt dit jaar niet meer als tweemaandelijks tijdschrift, maar als kwartaalblad, dus 4x per jaar.

VAKBOND KIJKT MET OR-LEDEN NAAR HUN ROL IN TOEZICHTSORGANEN

Op 23 maart hield de bond met OR-leden een informatiebijeenkomst, waarin naar hun rol in toezichtsorganen in de(non) profit sector werd gekeken.

Hierin werd o.a. het korte termijngheugen van enkele bedrijven aan de kaak gesteld. De ABW zal zich blijven verzetten tegen dergelijke praktijken als graaicultuur, zelfverrijking en hoge bonussen. Het ging m.n. over de salarisrel, bij ABN Amro, schijnbaar leek die op het eerste gezicht gesust. Maar is de recente ophef rond de extra ton voor de top bij ABN Amro wel een incident? Het bewijst schijnbaar, dat het nog altijd niet goed zit in de financiële wereld? De financiële sector heeft blijkaar nog steeds niets geleerd van de megabankencrisis.

Onvoorstelbaar en een beetje naïef dat de bank, die door eigen toedoen dreigde in te storten en toen met miljarden door de belastingbetaler gered is, duizenden banen heeft geschrapt en toch hiervoor kiest. Terwijl de overgebleven 22.000 werknemers op de nullijn zitten. Net nu het economisch een beetje beter gaat, heeft het er de schijn van dat de bankiers weer als eerste aan zichzelf denken. Bij ING en Aegon deden ze immers al hetzelfde

Ook de topmannen van onze nationale luchtvaartmaatschappij KLM kregen recentelijk een royale bonus. Ook hier past een bonus in combinatie met bezuinigingen bij KLM niet bij elkaar. Zeker als je weet dat duizenden mensen die bij KLM en op de luchthaven werkzaam zijn al jaren op de nullijn zitten. Beide voorbeelden zijn een gevolg van falend toezicht. De OR kan een rol spelen in het houden van toezicht op bedrijven in de non-profit sector. Een aantal experts op dat gebied geven wettelijke mogelijkheden, al dan niet aan de hand van praktijkvoorbeelden uit de regio.¹¹⁷²

ACTIE IN DE SW

Op 21 april jl. heeft het actiecomité SW van de Vakbond ABW en FNV Overheid, op het Hoofdkantoor van WOZL, een petitie met 1550 handtekeningen overhandigd aan Martin de Beer, voorzitter van het Schapsbestuur en Wethouder van de Gemeente Heerlen. Deze handtekeningen zijn in krap één week verzameld bij de medewerkers van WOZL. Zij allen maken zich zorgen over de toekomst van de SW en hun eigen toekomst.

In deze petitie werd aan dhr. De Beer en zijn collega wethouders van de elf deelnemende gemeenten verzocht zich bij de VNG in te zetten om tot een nieuwe Cao te komen met een redelijke loonontwikkeling en afspraken over werkzekerheid.

---

¹¹⁶⁸ Vizier 2014-04, pg. 12, 13

¹¹⁶⁹ Vizier 2014-06, pg. 10, 11. De brieven zijn afgedrukt in Vizier, maar te onscherp om ze hier te reproduceren.

¹¹⁷⁰ Vizier 2014-06, pg. 6

¹¹⁷¹ Vizier 2014-06, pg. 7

¹¹⁷² Vizier 2015-02 pg. 3, 11

De heer De Beer reageerde dat in deze kwestie eigenlijk het kabinet aan zet is om meer budget aan de gemeenten ter beschikking te stellen voor de uitvoering van de SW. Dit argument leidt echter niet tot een oplossing, omdat kabinet en VNG steeds naar elkaar wijzen en de medewerkers hiermee van het kastje naar de muur worden gestuurd. Zaak is het dat de VNG opkomt voor haar medewerkers door een goede CAO af te sluiten en daarna aanklopt bij het Kabinet en zich sterk maakt voor een goede uitvoering van de CAO.

Al bijna anderhalf jaar wachten de medewerkers van de SW-bedrijven in Nederland op een nieuwe CAO. Dit getuigt van weinig respect t.o.v. van de 100.000 medewerkers die dagelijks op een goede manier hun werk verrichten.

De heer Rehwinkel, vice voorzitter van het Schapsbestuur en Wethouder te Landgraaf heeft toegezegd de handtekeningen via burgemeester Vlecken bij de VNG te overhandigen.

Het overhandigen van de petitie is een eerste actie geweest. De komende maanden zullen er indien nodig meer acties volgen en zal het protest als een olievlek over het land uitvloeien.¹¹⁷³

JAAR VAN DE MIJNEN

Ludieke middag met Sevagram Zorgcentrum in hun zorgcentrum Ter Eyck te Heerlerheide

Op 5 juli organiseerde we een ludieke middag met Sevagram Zorgcentrum in hun Zorgcentrum Ter Eyck te Heerlerheide voor de bewoners, kinderen en kleinkinderen. In Ter Eyck wonen veel oud-mijnwerkers.

Het jaar 2015 is het jaar van de Mijnen. Een heel jaar lang wordt niet alleen stil gestaan bij het feit dat het op 17 december 2015 50 jaar geleden is dat toenmalig minister van Economische Zaken Joop den Uyl in de Schouwborg van Heerlen aankondigde dat de mijnen in Limburg dichtgingen, maar vooral ook hoe Limburg zich daarna ontwikkelde heeft en blijft ontwikkelen. Kortom, verleden, heden en toekomst staan centraal tijdens het Jaar van de Mijnen. Vakbond ABW, in 1944 ontstaan uit de mijnen, heeft zich direct na de sluiting van de mijnen gefocust op heden en toekomst en staat ruim 71 jaar bekend als een vakbond voor iedereen in Limburg, werkenden en niet-werkenden. Wij weten dus als geen ander hoe die ontwikkeling en transitie is geweest van mijnwerkersverleden naar het heden. Vakbond ABW die het Jaar van de Mijnen ondersteunt, dacht na over haar bijdrage aan het Jaar van de Mijnen en wilde dat doen in een zorgcentrum waar veel oud-mijnwerkers wonen.

De middag was een groot succes, zeker de premiere plaats van de ABW-Koempelrevue. Verder was er veel live muziek van de band 'De Häörepaert', humor van 'De Wäërknöppele', geschiedenis, effecten van de mijnindustrie, een toneelstuk waarbij het verleden, heden en toekomst goed naar voren komen en last but not least een tentoonstelling met veel historische informatie.¹¹⁷⁴

ALGEMENE VERGADERING 29 JUNI. EEN BEETJE ZOET NA HET ZUUR

In de eerste helft van 2015 ziet de voorzitter twee belangrijke ontwikkelingen. Zo meldde de Nederlandsche Bank dat het stukken beter gaat met de Nederlandse economie. De DNB signaleert zelfs een groeiversnelling, de groei is dit jaar 2 procent: de grootste in zes jaar. Het Internationaal Monetair Fonds bevestigt dit herstel van de Nederlandse economie. Het is maar de vraag, of we na al het zuur nu eindelijk zoet krijgen. Voor de gewone burger zal het helaas nog wel even duren voor er iets van te merken is. De werkloosheid blijft vooralsnog hoog en de loonstijging te gering, maar het besteedbaar inkomen groeit wel.

Echter, de politiek hoeft deze positieve ontwikkeling niet te claimen. Deze groeiversnelling komt vooral voort uit de lage rente, de lage olieprijs en de sterkere concurrentiepositie door de verzwakte euro. En banengroei is er vooral in de flexibele, minder goed betaalde, banen. Het zoete nieuws is dat deze uitkomsten aangeven dat de situatie van de burgers in de toekomst wel verbetert, maar het zure nieuws is dat die voor velen het geleden verlies in het verleden nog niet goedmaakt.

Een tweede belangrijke ontwikkeling is het rapport van de Algemene Rekenkamer en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), waarin geconcludeerd werd dat de bezuinigingsplannen van een half miljard euro op de langdurige zorg voor ouderen en chronisch zieken niet voldoende onderbouwd zijn. Beide organisaties maken gehakt van de voorgenomen bezuinigingen in de zorg en dit doet ons deugd. Want ook Vakbond ABW heeft richting de politiek onze grote zorgen hierover geuit.

---

¹¹⁷³ Vizier 2015-02 pg. 7

¹¹⁷⁴ Vizier 2015-02 pg. 5; 2015-03, pg. 16

Financieel verslagjaar

Net als vorig jaar hebben we met een negatief saldo het boekjaar afgesloten. Naar aanleiding van vorig jaar werd een aantal bezuinigingsmaatregelen uitgevoerd, zoals minder Vizer-edities, geen sponsoring meer, minder uitgaven tijdens OR-verkiezingscampagnes en meer. De medewerkers van de vakbond krijgen weinig of geen loonsverhoging meer, pensioenindexering alleen als er ruimte voor is en om het wachtgeldfonds te herstructureren, worden in 2015 nog acties ondernomen. De uitwerkingen van die bezuinigingen zullen pas in 2015 en volgende jaren zichtbaar worden. Dankzij deze bezuinigingen en de voorgestelde contributieverhoging van 1 euro per lid per maand, zou het verslagjaar vanaf 2016 weer met een saldo van nul afgesloten moeten kunnen worden. We zijn een non-profit organisatie, dus dat is acceptabel, aldus de penningmeester.

Contributieverhoging

Op de voorgestelde contributieverhoging werd namens de bondgroep Gepensioneerden & Uitkeringsgerechtigden toch een aantal opmerkingen gemaakt. Hij vond onder meer dat op de kosten van de bedrijfsvoering en dan met name op het onderdeel salarissen en sociale lasten meer bezuinigd zou kunnen worden. Omdat de bondsgroep het belang van een gezonde financiële balans erkent, stemde ze ondanks de eerder gemaakte opmerkingen in met de contributieverhoging.

3 B's van het actieprogramma 2015/2016 HB

Het accent op het B-3 programma' (Behouden, Binden en Bewuster maken van leden) is inmiddels het lange termijnprogramma van de vakbond. Het aantal leden neemt immers sinds 2011 alleen maar af.

Daarnaast belichtte de voorzitter de uitgebreide brief die het hoofdbestuur naar minister Asscher van Sociale Zaken & Werkgelegenheid stuurde, n.a.v. van Prinsjesdag 2014 en de gepresenteerde Miljoenennota. De brief vroeg aandacht voor zorgwekkende ontwikkelingen zoals de hoge werkloosheid, de zorgtaken, de invoering van de Participatiewet en meer. De minister heeft geantwoord dat hij de zorgen deelt en dat er al een aantal verbeteracties in gang was gezet.

Verder werd en wordt er flink actie gevoerd voor een nieuwe CAO voor de SW-bedrijven.

In het afgelopen verslagjaar zijn er 3 ambassadeurs-bijeenkomsten gehouden. Ook de pensioenbijeenkomsten die twee keer per jaar gehouden worden, werden goed bezocht. Het hoofdbestuur zal beide soorten bijeenkomsten dan ook in de toekomst blijven organiseren.

In het kader van netwerken, werd er ook het een en ander op touw gezet waaronder een uitvoerig gesprek met een Tweede Kamerlid over het afsluiten van CAO's.

Bondsgroepen

Bondsgroep Industrie en Dienstverlening, zal ambassadeursbijeenkomsten, naast de twee à drie reguliere vergaderingen per jaar, gebruiken om hun bondsgroepleden te informeren over actuele onderwerpen.

Bondsgroep Sociale Werkvoorziening, kondigt acties aan voor de CAO-SW, maar ook het monitoren van de vervreemding van groenactiviteiten van gemeentes naar de private sector en het werven van leden.

Bondsgroep Gepensioneerden & Uitkeringsgerechtigden, wil aandacht voor de zorg en onder meer de eigen bijdrage daarvoor en uitte de zorgen om de positie van de mantelzorgers in Nederland.

Van O's naar V's

Vorig jaar uitten we de zorgen om de drie O's, van onrust, onzekerheid en ontslagen, thans zien we, dat de O's aan het veranderen zijn in V's, namelijk verbetering van de economie, vertrouwenstoename van de consument en vertrouwen in de groei van banen en dus werkgelegenheid. En dat in nog geen jaar tijd. Het zijn stappen voorwaarts op een aantal belangrijke terreinen, maar misschien niet zo snel als we zouden willen, aldus de secretaresse. Zij plaatst één kanttekening erbij. Met Prinsjesdag beloofde minister Dijsselbloem van Financiën met veel bravoure dat een nieuw belastingstelsel op termijn 100.000 banen zou opleveren. Maar de teller blijft hangen op maximaal 65.000 banen.

Op het gebied van collectieve belangenbehartiging noemde ze de CAO-onderhandelingen die erg actueel zijn, nu in Nederland vijfhonderd van de negenhonderd CAO's niet meer geldig zijn. De werkgevers willen alle CAO's slopen en dat pikken de bonden niet. Onderdeel van het spel is dat werkgevers én werknemers bereid zijn te overleggen en bereid zijn water bij de wijn te doen. Het lijkt er nu op dat die bereidheid er bij beide partijen niet is. Dat is slecht voor ons land, want het zou zonde zijn als de net herstellende economie weer een tegenslag krijgt door vele, langdurige, stakingen.

Tijdens de rondvraag vestigde oud-hoofdbestuurslid Wiel Wittenbernds nog even de aandacht op het teruglopende aantal leden en de geringe belangstelling voor de Algemene Vergadering. De voorzitter deelt zijn zorgen, maar gaf ook aan dat er in de afgelopen jaren van alles is gedaan om beide trends te keren.¹¹⁷⁵

CONTRIBUTIEREGELING

Per 1 oktober geldt de nieuwe contributieregeling. Deze wordt verhoogd met 1 euro per lid. Dat is een verhoging van 3/10 cent per dag voor een lid van 23 jaar en ouder.¹¹⁷⁶

OVERLEG EN KENNISMAKING MET TWEDE KAMERLID ANNE MULDER

Op 22 juni Vond In Vught een overleg / kennismaking met dhr. Anne Mulder, tweede kamerlid VVD, woordvoerder van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, m.a.w. overleg van het Dagelijks bestuur van de ABW en een Tweede Kamerlid. Anne houdt zich bezig met (macro economische) trends en thema's op de arbeidsmarkt, waaronder flexibilisering en cao's. In dit gesprek heeft het Dagelijks Bestuur (samen met de heer Mulder gefilosofeerd over issues als:

- Zijn algemeen verbindend verklaarde CAO's - Kortweg AVV CAO's - nog nodig in de huidige tijd?
- En wanneer moet er wel en wanneer mag er geen dispensatie verleend worden van deze AVV CAO?
- Wat zijn knelpunten bij het afsluiten van CAO's?
- Hoe kunnen CAO's worden hervormd?

Dit gesprek is zowel door de heer Mulder als ook door het DB als prettig en kennisverrijkend ervaren. We hebben afgesproken dat we verder ook contact met elkaar zullen houden.¹¹⁷⁷

THUISHULDIGING WIEL SMEETS

In 2015 telden we één lid dat 65 jaar lid is van de bond, namelijk oud voorzitter en erelid Wiel Smeets. Hij werd lid op 1 april 1950. Hij is nog actief bij het invullen van belastingaangiftes van de in zijn woonplaats wonende bondsleden. Wiel werd thuis gehuldigd door het voltallige Dagelijks Bestuur en secretaresse Bea Dresen-Claessens.¹¹⁷⁸

OVERLEG CAO SOCIALE WERKVOORZIENING HERVAT

De Vereniging van Nederlandse Gemeentes (VNG) en bonden zijn in juni weer in overleg over de cao Sociale werkvoorziening. De bonden hadden in april jl. in een brief aan de colleges van burgemeesters en wethouders gevraagd of zij net als de VNG van mening waren dat de cao voor de Sociale werkvoorziening bevroren moest worden. Meerdere gemeenten hebben hierop gereageerd en op 2 juni jl. is op het VNG-congres hiertoe een motie aangenomen. Inmiddels hebben de partijen op 8 juni jl. een eerste verkennend gesprek gehad. Daarin is afgesproken dat er voor de zomer ambtelijk verder over wordt gepraat, onder meer over een voorstel om de cao te moderniseren. De bedoeling is om zo snel mogelijk tot een onderhandelaarsakkoord te komen.¹¹⁷⁹

INTERVIEW MET TWEE ACTIEVE VAKBONDSLEDEN BIJ VIXIA TE SITTARD

Vakbondbestuurder Will Kapell hield het interview met twee medewerkers van het bedrijf. Onrust, acties en opkomen voor het behoud van goede arbeidsvoorwaarden vormen vaak de drijfveer voor leden om actief te worden. Opkomen voor jezelf en voor je collega's. Dit is ook de motivatie voor Nico Janssen en Ayat Bendada. Beiden werken in het kader van de Sociale Werkvoorziening bij Vixia in Sittard en zijn actief voor Vakbond ABW. Daar waar het gaat om de toekomst van de Sociale Werkvoorziening en de toekomst van Vixia zijn ze eensgezind.

Sociale Werkvoorziening

Ik ben bang dat de Sociale Werkvoorziening een sterfhuis wordt. Veel medewerkers zullen uitstromen en als er geen nieuwe medewerkers instromen dan is het vroeg of laat afgelopen, aldus Nico. Ik begrijp niet dat ze zo maar een streep door de SW hebben gezet, zonder dat duidelijk is dat de participatiewet werkt. Nu dreigen mensen tussenwal en schip te vallen, vult Ayat aan. ik zou willen dat de Sociale werkvoorziening weer terug komt, zegt Nico, zo slecht was het allemaal niet. Maar dat zal wel een droom blijven En we moeten nog maar zien of er daadwerkelijk 125.000 werkplekken gecreëerd worden.

---

¹¹⁷⁵ Vizier 2015-03, pg. 5-7

¹¹⁷⁶ Vizier 2015-03 pg. 8

¹¹⁷⁷ Vizier 2015-03 pg. 8

¹¹⁷⁸ Vizier 2015-03 pg. 9

¹¹⁷⁹ Vizier 2015-03 pg. 21

Vixia

De zorgen over de toekomst van de SW in Nederland, worden nog groter als beide Vixia medewerkers kijken naar de toekomst van Vixia. Het zou wel eens zo kunnen zijn dat de rol van Vixia in de regio nog eerder uitgespeeld is. Dat er op basis van de participatiewet voor het aanbieden van beschut werk geen gebruik gemaakt wordt van de diensten van Vixia. Sterker nog, dat Vixia een deel van het werk dat ze nu aanbieden ook nog moeten afgeven. De verantwoordelijke wethouders in de regio zijn hierover aan zet en het idee overheerst dat de toekomst van Vixia niet de hoogste prioriteit heeft. Het valt te hopen dat bureau Berenschot, dat de situatie voor de gemeenten analyseert, rekening houdt met alle factoren en niet naar een bepaalde denkrichting toe redeneert.

CAO

Uiteindelijk verwachten Ayat en Nico dat er wel een nieuwe CAO komt. Het mag alleen niet zo zijn dat een mogelijke loonontwikkeling weer ten koste gaat van de andere arbeidsvoorwaarden. Dat zou immers niet de eerste keer zijn dat de nieuwe afspraken een sigaar uit eigen doos blijken te zijn. De vooruitzichten zijn in ieder geval niet geruststellend. In september wordt opnieuw onderhandeld door de VNG en de bonden, maar een concreet loonaanbod ligt er nog niet. Wel heeft de VNG al een aantal punten genoemd waarop "bezuinigd" zou kunnen worden. Genoemd worden de jubileumgratificatie, de seniorenregeling en de loongarantie. Al met al geen punten om vrolijk van te worden. Nu zelfs de Rijksambtenaren waarschijnlijk een nieuwe CAO krijgen, kunnen ze ons toch niet links laten liggen. Wij zijn toch ook in dienst van de overheid. Dat is meten met twee maten.

Vakbond ABW

Ze hopen dat de lijnen bij de Vakbond ABW zo kort blijven. Je kunt bellen en vrijwel meteen heb je antwoord of word je geholpen. Dat is wat beiden zo aanspreekt in onze bond en hopelijk blijft dat in de toekomst ook zo. Ze hopen dan ook dat meer collega's lid worden van de Vakbond ABW. Samen een vuist maken. Als eenling bereik je immers niets.¹¹⁸⁰

WAT SPEELT ER IN DE SOCIALE WERKVOORZIENING?

Er is al ruim anderhalf jaar geen CAO meer in de Sociale Werkvoorziening. Gemeenten en Overheid wijzen naar elkaar. Normaal gesproken treedt de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) op als werkgever voor de 100.000 medewerkers in de SW. Omdat er vanuit de overheid steeds meer gekort wordt op de budgetten, is de VNG van mening dat er geen ruimte is voor loonontwikkeling. Zij wijzen naar het Kabinet. Het Kabinet wijst vervolgens terug naar de VNG en geeft aan dat alles betaald moet worden uit het beschikbaar te stellen budget.

Het is het traditionele van het kastje naar de muur sprookje. De afgelopen maanden hebben in het hele land acties plaats gevonden. Handtekeningen zijn verzameld en petities aangeboden. Wethouders werden gevraagd de wens naar een nieuwe CAO te ondersteunen. Publieksvriendelijke acties tot nu toe, maar het wordt steeds moeilijker om de medewerkers hiermee tevreden te houden. Hardere acties en stakingen worden niet uitgesloten. Hopelijk komt het niet zo ver. Ook de medewerkers in de SW hebben recht op een fatsoenlijke loonsverhoging. Net als iedereen.¹¹⁸¹

PROKKELSTAGEDAG

Op 4 juni verleende de bond voor de tweede keer medewerking aan de jaarlijkse Nationale Prokkelstagedag. Het is een laagdrempelige manier voor bedrijven/organisaties en mensen met een beperking om kennis met elkaar te maken en zo elkaars mogelijkheden te ontdekken.¹¹⁸²

BRIEF AAN STAATSSECRETARIS BETREFFENDE ZIJN VOORNEMEN, DE PAPIEREN POST VAN DE BELASTINGDIENST/TOESLAGEN TE VERVANGEN DOOR DIGITALE POST

Op 6 oktober stuurt de ABW een brief naar staatssecretaris E. Wiebes van Financiën betreffende zijn voornemen, de papieren post van de Belastingdienst/Toeslagen te vervangen door digitale post. Er zijn immers veel burgers, die niet over een pc beschikken.

Op maandag 2 november heeft ons Dagelijks Bestuur n.a.v. deze brief een gesprek gehad met een afgevaardigde van de staatssecretaris. Hierin werd door de Belastingdienst/Toeslagen aangegeven dat het in eerste instantie alleen de Toekenningsbeslissingen zullen zijn die alleen via de digitale post, dus in de digitale Berichtenbox toegestuurd zullen worden.

---

¹¹⁸⁰ Vizier 2015-03 pg. 22

¹¹⁸¹ Vizier 2015-03 pg.23

¹¹⁸² Vizier 2015-03 pg. 23

Belasting
ABW-Verbond, o.n.v. 44.0017.00

Aan:
Uw Excelentie
De Hoge Raad van het ministerie van Financiën
De wettelijke secretaris heer ir. E.J. Wilsen
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Kennmerk: HD/990001

Beerlan, 4 oktober 2015

Excelentie,

Betreft: "Digitale post: de Belastingdienst helpt u uw klanten te helpen"

Hierbij vragen wij uw aandacht voor het volgende.

Onlangs ontving onze organisatie - die onder andere fungeert als Toeslagen Dienstverlener c.v. ToeslagenIntermediair - een mail waarin aangegeven wordt dat hij de Belastingdienst/Toeslagen de papieren post succesievelijk vervangen gaat worden door digitale post - zie bijgevoegde kopie.

Geachte staatssecretaris,

In dit schrijven wordt de aanleiding en de meerwaarde van de "Digitale Post" medegedeeld. Wij feliciteren dit initiatief van de Belastingdienst en zich toe.

Evenwel daarbij wordt ons inziens gevoelige rekening gehouden met de Nederlandse burger die en/of geen PC en/of geen internet aansluiting hebben en/of nimmer gebruikmaken e.g. nimmer gebruik kunnen maken van een van voornoemde mogelijkheden.

Vakbond ABW - die al ruim 70 jaar de belangen van HOG leden in Limburg behartigt - maakt zich dan ook grote zorgen over het integraal toepassen van deze nieuwe vorm van communiceren.

Wij verzoeken u dan ook met klem om aan deze groep de mogelijkheid te blijven bieden om de papieren post nog te mogen blijven ontvangen.

U weet dat het succes van vele nieuwe initiatieven valt of staat met draagkracht. Dan wilt u als Belastingdienst helpen onze leden (klanten) te helpen, dan moet het ook inzien veel pragmatische geweest zijn waarom u post gaat naar alle betrokkenen een schrijven had gestuurd waarin u uitlijnt wat "digitale post" is, wat u er mee wilt bereiken, en vervolgens aan betrokkenen zelf vraagt hoe ze in de toekomst alle berichten over toeslagen willen ontvangen, t.w. digitaal of via de papieren post.

Affronddend merken we nog op dat naar aanleiding van de mail over het versturen van gegevens via "Digitale post" onze Vakbond ABW zich ruwzins grote zorgen blijft maken over de kloof in onze maatschappij die steeds groter wordt op verschillende gebieden, o.a. tussen rijk en arm, hoog- en laag- opgeleid, jong en oud en in dit specifieke geval tussen mensen die wel en anderen die niet altijd mee kunnen gaan met de snelle digitale en technologische ontwikkelingen. Want het gaat niet om technologie, maar om voor andere groepen burgers, in het bijzonder om in zeer snelle reactie op de te komen omdat welke geen PC en zeker geen internet aansluiting hebben. Belastingdienst, de Belastingdienst/Toeslagen, het CNP, het OV, de SVB, de banken enz. zijn ons inziens in dit verband in ieder geval zeer samenwerkingsvriendelijk.

Wij verzoeken u dan met vriendelijk doch dringend verzoek om te zorgen dat onze zorgpunten en die hij in besluitvorming mee te nemen, maar niet te negeren en over te nemen wat de Belastingdienst zelf propageert, t.w. de Belastingdienst helpt u uw klanten te helpen.

In afwachting van uw reactie verdriften wij,

Hoogachtend,
Binnen het hoofdbureau
van de Vakbond ABW,
J.M.W. Durkens,
J.M.W. Durkens,
voorzitter.

M.H. de Vries
Mevr. dra. I.D. Sandel,
secretaris/puntingscoördinator.

Bijlagen:
Mail inzake "Digitale post: de Belastingdienst helpt u uw klanten te helpen".

In afschrift aan minister van Financiën J. Dijsselbloem

2

Alle andere correspondentie (bijvoorbeeld informatie over terugvorderingen, betalingsregelingen enz.) blijft nog zeker 2 jaar, te weten de jaren 2016 en 2017, per gewone post en via de digitale Berichtenbox aan u toegestuurd worden. De Vakbond ABW zal samen met de Belastingdienst/Toeslagen bekijken of we onze leden die geen computer hebben en/of geen internet hebben, kunnen helpen en zo ja, hoe. Wordt vervolgd! ¹¹⁸³

ACTIES IN DE SW VOOR EEN BETERE CAO ZEER GESLAAGD. WERKNEMERS IN DE SOCIALE WERKVOORZIENING MASSAAL IN ACTIE!

Acties vonden plaats op 15 oktober, 11 november en 19 november.

Al ruim vijf jaar staat de loonontwikkeling binnen de Sociale Werkvoorziening op een laag pitje. Een schamel procentje in 2013 is het laatste wat erbij is gekomen. Er is geen CAO op dit moment en de onderhandelingen zijn gestaakt. Ieder jaar raken de medewerkers verder achter op de inflatie en steeds meer medewerkers dreigen onder het minimumloon te zakken. De VNG, de werkgever van de SW, wil in de toekomstige CAO's jaarlijks alleen een eenmalige uitkering opnemen. Een uitkering die niet meetelt voor het vakantiegeld en pensioen. Een jaarlijkse habbekrats die mogelijk de inflatie een beetje compenseert, maar niet voorkomt dat de salarissen achter blijven raken bij de landelijke loonontwikkeling. Meer zit er niet in, aldus de VNG, en verwijst daarbij naar de landelijke overheid die fors kort op de subsidies. Het voortdurend heen en weer wijzen tussen VNG en de Overheid is het grote probleem. De SW-medewerkers worden van het kastje naar de muur gestuurd. Geen wonder dat er al geruime tijd actie gevoerd wordt, met een aantal hoogtepunten in de afgelopen maanden.

Tentenkamp in Valkenburg

Op 15 oktober 2015 een tentenkamp in Valkenburg. Meer dan illegaal kamperen zit er in de toekomst immers niet meer in. De circa driehonderd actievoerders in Valkenburg kijken terug op een geslaagde actie. Ondanks de koude en de regen hebben ze hun standpunt onder de aandacht gebracht. Mede door het slechte weer, maar ook om Wethouder Dauven van Valkenburg te dwingen de zorgen van de SW medewerkers te erkennen en de hierbij behorende petitie te ondertekenen, werd kort na twaalf uur het Gemeentehuis bezet. In eerste instantie met alle actievoerders en daarna met een klein comité. De petitie was van belang omdat eerder die dag de heer Rehwinkel, wethouder van de Gemeente Landgraaf, geweigerd had om te tekenen. En een beetje solidariteit mag je toch wel verwachten.

De bezetting van de hal duurde vervolgens tot half zes 's middags. De wethouder bleef bij zijn standpunt om de petitie niet te tekenen, maar was wel bereid een oproep te doen aan de VNG, met daarin twee belangrijke punten:

¹¹⁸³ Vizier 2015-04 pg.8, 9

bij een normale CAO hoort een normale loonontwikkeling en werkzekerheid voor alle medewerkers die nu onder de SW vallen. Dit dient nog steeds het uitgangspunt te zijn bij de onderhandelingen. En vervolgens het dringende verzoek om in overleg te gaan met het kabinet om extra budget te krijgen. De bezetters konden zich vinden in de uiteindelijke tekst en werd de bezetting beëindigd.

De biecht van Wethouder Rehwinkel

De weigering van de heer Rehwinkel in Valkenburg om de petitie te tekenen kon natuurlijk niet geaccepteerd worden. Dus werd het tijd om hem de biecht af te nemen. Op 11 november jl. kreeg hij deze mogelijkheid geboden door de voorzitter van het SWactiecomité en nu tevens in de hoedanigheid van pastoor. Vroeger was het immers in Limburg de gewoonte dat de pastoor zei wat de politiek diende te doen. Niet dat de SW-medewerkers terug willen naar die tijd, maar af en toe was het toch wel handig. Na pastoraal overleg was ook de heer Rehwinkel ten slotte bereid een verklaring te ondertekenen, met daarin de twee belangrijke punten loonontwikkeling en werkzekerheid

Een actie als in Valkenburg werd op meerdere plaatsen in het land gehouden, als opmaat voor de grote landelijke actie op 19 november jl. in Den Haag. Op die dag kwamen 7500 SW-ers op voor hun rechten. Met zeven bussen vanuit onze regio werd deze actiedag goed ondersteund. Ook hier werd aan het eind van de actie een bezetting gehouden van het VNG gebouw. In eerste instantie werden de 30 bezetters vriendelijk ontvangen met koffie en thee. Toen echter duidelijk was dat ze niet eerder zouden vertrekken alvorens er duidelijkheid zou zijn over de nieuwe CAO sloeg de sfeer om en werden ze afgevoerd naar het politiebureau. Dit laatste was een smet op een verder voortreffelijke actiedag.

Hoe verder? Op dit moment is duidelijk dat er op 4 december 2015 verder onderhandeld zal worden. Uitkomst ongewis.¹¹⁸⁴

2016

SW-ACCOORD

Net voor het kerstreces 2015 hebben vakbonden en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een onderhandelaarsakkoord afgesloten voor de 100.00 werknemers in de Sociale Werkvoorziening (SW).¹¹⁸⁵

BRIEF NAAR DE MINISTER OVER VERDRINGING REGULIERE ARBEID

Vakbond ABW stuurt een uitvoerige kritische brief over **verdringing** reguliere arbeid naar minister Asscher van SZW.¹¹⁸⁶

DIT WIL IK MET U DELEN...

In zijn vaste rubriek deelt de voorzitter terugblikkend op 2016 een wezenlijke conclusie mede. De bond is uitermate actief. *De behartiging van uw belangen is onze core business!* De afgelopen acht maanden geven hier blijk van.

De belangrijkste vormen van belangenbehartiging waren het afsluiten van diverse CAO's afgesloten; vele acties voeren in de SW. Onze kaderleden zijn in verschillende Ondernemingsraden ge-/herkozen; we hebben Sociaal Plannen bij reorganisatie of bedrijfsluiting afgesloten. We hebben onze leden individueel ondersteund bij ontslagzaken, de aanvraag van o.a. een WW-, WAO/WIA-, AOW-uitkering; aangiftes Inkomstenbelasting Premie Volksverzekering 2015 ingevuld, alsmede diverse toeslagen aangevraagd en/of gecorrigeerd. Ook hebben we diverse voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd.

¹¹⁸⁴ Vizier 2015-04 pg. 10, 11

¹¹⁸⁵ Vizier 2016-01 pg. 8

¹¹⁸⁶ Vizier 2016-01 pg. 11, 12

Kortom zaken waar we met z'n allen het ABW-product, te weten individuele en collectieve belangenbehartiging trots en met volle overtuiging uitdragen en uitvoeren, zo deelde de voorzitter ons mede.

De jaarlijkse jubilarishuldiging van dit jaar werd, i.v.m. een te lage respons, dit jaar geannuleerd. We gaan nu eens in de twee jaar de feestelingen huldigen.

Het nieuwe pensioenstelselplan van het kabinet zal door de voorzitter nauwlettend in de gaten worden gehouden.¹¹⁸⁷

PROKKELSTAGEDAG

Wederom namen we op 9 juni deel aan de 4e Nationale Prokkelstagedag.¹¹⁸⁸

ALGEMENE VERGADERING. SCHRIKKELJAAR 2016: HET 'SCHRIKKELT' ENORM IN DE WERELD!

De voorzitter deelde in zijn welkomstwoord naast positieve ontwikkelingen ook de negatieve ontwikkelingen mede, o.a.

- de moeilijke tijden die Nederlandse vakbonden doorstaan omdat bijvoorbeeld jongeren liever kiezen voor een commerciële rechtsbijstandsverzekering dan voor een sociaal maatschappelijke solidair ingestelde vakbond;
- en de toename van de zorgen in de zorg door enerzijds het geld dat gemeenten overhouden op hun zorgbegroting en anderzijds de grote bureaucratie en arrogantie inzake regels voor de aanvraag van hulpmiddelen.

Een groot recent onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau wees uit, dat bijna 1 op de 10 volwassenen zegt niemand te kennen die thuis kan helpen als dat vanwege gezondheidsproblemen hulp nodig is.

Desondanks staat Nederland in een overzicht van het International Institute for Management Development op de achtste plaats van landen in de wereld met de sterkste economieën, waarbij het vooral gaat om de sterk toegenomen binnenlandse bedrijvigheid en de economische groei per hoofd van de bevolking, verbeteringen op het terrein van de infrastructuur, het internet, prestaties van het bedrijfsleven, de wetenschap en de gezondheidszorg.

Jaarrekening 2015

Ondanks al onze gezamenlijke inspanningen om te bezuinigen het helaas toch niet gelukt is om het negatieve saldo aanzienlijk verminderd te krijgen. Het bedrijfsresultaat is wel enorm verbeterd, maar het eindsaldo is negatief. En dat noodzaakt het DB tot het stellen van maatregelen die unaniem geaccordeerd zijn door het voltallige personeel van de Vakbond:

1. De ingeslagen weg van bezuinigen aan te houden, waaronder bijvoorbeeld de komende jaren (2016 en 2017) geen loonsverhogingen te laten plaatsvinden en ook op vele andere posten zo veel als mogelijk proberen te besparen;
2. Net als in het jaar 2014, voor 2015 en 2016 geen toevoeging aan het Wachtgeldfonds te laten plaatsvinden;
3. Per 1/1-2017 het Wachtgeldfonds te herijken en te moderniseren, in die zin de afvloeiingsregeling die opgenomen staat in artikel 25 van de Rechtspositie Regeling (RPR) van de Vakbond ABW te wijzigen en te conformeren aan de heden ten dage gehanteerde transitievergoeding zoals die is opgenomen in de huidige wetgeving, te weten de Wet Werk en Zekerheid.

Met deze maatregelen en te kijken waar we nog extra kunnen bezuinigen hopen we richting de nul te gaan.

HB-voorstellen

In het kader van herijking van de kwaliteit en modernisering van de Vakbond ABW kwam het hoofdbestuur met een aantal voorstellen over o.a. de wijzigingen van de Statuten en het Huishoudelijk Reglement.

- De Statutaire wijzigingen betroffen o.a. het terugbrengen van het HB-zetels van 8 naar 6 (waarvan 4 HB-zetels namens de Bondsgroepen en 2 algemene HB-zetels) en het terugbrengen van het aantal DB-leden van 3 naar 2.
- De wijzigingen m.b.t. het Huishoudelijk Reglement betroffen het Rooster van aftreden, Het Reglement Juridische Ledenservice en de Stichting Wachtgeldfonds RegioVakbond ABW.
- De naamsveranderingen "Contributieregeling Gepensioneerden (65 plus)" in "Contributieregeling AOW-gerechtigde leeftijd"; en "Gezinscontributie voor twee AOW-gerechtigden" in de naam "Twee leden met de AOW-gerechtigde leeftijd". Al deze voorstellen werden met de vereiste meerderheid aangenomen.

---

¹¹⁸⁷ Vizier 2016-03 pg. 2

¹¹⁸⁸ Vizier 2016-03 pg. 4

Actieprogramma

Het Actie- en beleidsprogramma van het HB legt al 3 jaar nadrukkelijk het accent op het “B-3 programma”. Dit programma is ons lange termijn programma, want ook dit jaar en de komende jaren zullen we deze 3 steeds moeten doen, omdat het ledenaantal nog steeds afneemt.

Het belangrijkste actie- en beleidspunt van het hoofdbestuur is onze individuele en collectieve belangenbehartiging, en dan het op peil houden -en daar waar mogelijk- een uitbreiding te realiseren van onze individuele en collectieve belangenbehartiging.

Andere belangrijk actie- en beleidspunten van de Vakbond ABW zijn om enerzijds wetten c.q. beleidsvoornemens van de politiek te monitoren en anderzijds richting politiek schriftelijk te ageren als we vinden dat deze wetten onze leden duperen en als het echt niet anders kan, demonstratief in de vorm van deelname aan acties.

Onze voornaamste schriftelijke acties waren een brief naar de staatssecretaris van het ministerie van Financiën, over zijn besluit om in de toekomst bij de Belastingdienst/Toeslagen de totale papieren post successievelijk te vervangen door de digitale post. Het gevolg is dat er in ieder geval voor de nabije toekomst een mogelijkheid bestaat om burgers op te geven voor een zogenaamde melding “digitaal niet-redzame burger”. Deze burgers zullen dan de brieven e.d. ook in de toekomst gewoon via de “papieren post” ontvangen; dus een zeer succesvolle en geslaagde protestactie.

Ook hebben we een zeer uitgebreide brief naar de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gestuurd, naar aanleiding van het onderwerp ‘Verdringing Reguliere arbeid’. In deze brief hebben we aandacht gevraagd voor de in toenemende mate steeds frequentere situaties waarin reguliere werkgelegenheid - vaak onder de noemer van bezuinigingen - verdwijnt en/of ingevuld wordt door vrijwilligers of door uitkeringsgerechtigden met behoud van uitkering. Deze trend baart onze vakbond grote zorgen.

Hoewel actievoeren en met name staken niet echt onze stijl is -we gebruiken dit alleen als ultiem middel- hebben we in het verslagjaar toch actie moeten voeren. En dat is veelvuldig gebeurd met name in de Sociale Werkvoorziening, omdat medewerkers van de SW-bedrijven nog steeds geen nieuwe CAO hadden. De vakbonden en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben uiteindelijk toch een CAO-akkoord afgesloten voor de 100.000 werknemers. Een ander actie- c.q. beleidspunt is het jaarlijkse CAO Beleid dat door het Hoofdbestuur wordt vastgesteld. Het Hoofdbestuur heeft bewust en nadrukkelijk het CAO-beleid van 2016 gelijk gehouden aan dat van 2015. Omdat ook in 2016 -net als in 2015- de situatie op de arbeidsmarkt niet echt heel veel veranderd is. Het CAO-beleid is: Behoud van werkgelegenheid, Loon (Koopkrachtverbetering/Koopkracht-behoud, loon, loonsverhoging), Pensioen, Eerder stoppen met werken en Scholing.

Een volgend belangrijk beleidspunt is en blijft ook het regelmatig organiseren van informatiebijeenkomsten. Ook de twee pensioenvoorlichtingsbijeenkomsten per jaar blijven we zeker doen, omdat deze evenzo druk bezocht worden en een hoge waardering krijgen.

Een nieuw experiment in 2016 was het uitroepen van de ‘Week van de Loonstrook’, omdat we in onze praktijk merken dat er veel vragen zijn over de loonstrook en de inhoudingen. De Week van de Loonstrook gaan we jaarlijks organiseren.

Een ander hernieuwd experiment is een Kadercursus. Bij voldoende belangstelling willen we via de kadercursus actieve vakbondsleden (kaderleden) gedurende een aantal bijeenkomsten informeren over onderwerpen waar ze als kaderlid mee te maken krijgen. Deelname aan een kadercursus is gratis.

En als volgende actiepunt ‘Het jaar van de mijnen’. De ABW-deelname aan het Jaar van de Mijnen is dat we trots zijn dat onze vakbond die in eigen beheer een koempelrevue heeft geproduceerd die niet alleen zeer enthousiast is ontvangen maar ook heeft geleid tot mooie gratis publiciteit in de Limburgse kranten en op social media.

En het laatste actie- en beleidspunt van het Hoofdbestuur is de ledenwerving. De vraag is, hoe kunnen we tot een zogenaamd Eureka moment komen, een moment om de tijding van veel opzeggingen en weinig nieuwe aanmeldingen een halt toe te roepen. Het hoofdbestuur zal de rest van 2016 en ook het jaar 2017 opnieuw moeten gaan gebruiken om na te denken en uit te werken wat deze trend van ledendaling kan stoppen en het liefst kan omdraaien naar een ledenstijging.

Verslag secretaris/penningmeester

Zij vermeldt, dat ontwikkeling van de 3 V's (Verbetering van de economie, Vertrouwen-toename van de consument en Vertrouwen in de groei van banen en dus werkgelegenheid), niet alleen consistent zijn gebleven, maar zich in stijgende lijn aan het ontwikkelen zijn.

Op het gebied van de collectieve belangenbehartiging was het verslagjaar met name een strijdbaar jaar, omdat we veel acties hebben moeten voeren voor de totstandkoming van een betere CAO voor de SW. Verder memoreert ze een ontwikkeling die ons allen raakt, en die haar zorgen baart, nl. de enorme toename van wet- en regelgeving in Nederland. Elke keer als er een wet gemaakt wordt vraagt ze zich steeds weer af wie raakt er nu niet verstrikt in?

Mensen moeten keuzes maken als gevolg van complexe wetten en regels die ze helemaal niet snappen. Zij die lid zijn van onze vakbond kunnen zich gelukkig met hun vragen tot ons richten.

Duidelijk is in elk geval dat onze fundamentele systemen van de zorg, volkshuisvesting, sociale zekerheid, arbeidsmarkt, het pensioen en onderwijs sterk in beweging zijn en niet altijd meer doen wat nodig is, of zou moeten. Daarnaast is natuurlijk niet ieder mens gezegend met dezelfde hoeveelheid inkomen, gezondheid, opleiding, taalvaardigheden en netwerken, om maatschappelijk mee te kunnen. Mensen kunnen daar vaak niet zelf iets aan doen, én structurele onrechtvaardigheid in de verdeling van welvaart, kan leiden tot achterstelling, wrijving en conflicten in de samenleving. Er zijn namelijk achterblijvers waar de problemen met gezondheid, inkomen, leefstijl en werkloosheid zich stapelen, maar er is ook een bovenlaag die alles in overvloed heeft. Sommigen gaan tegen hun wil in uit loondienst, en kunnen als zzp'er nauwelijks het hoofd boven water houden.

De werkende middengroep is onzeker over de betaalbaarheid van de zorg en de hypotheek. De omvang van de groepen ontloopt elkaar niet erg, maar de werkende middengroep is met zo'n 28% van de bevolking wel de grootste. Deze groep draagt fors bij in afdrachten aan de zorg- en solidariteitssystemen. Overheid, bedrijfsleven en samenleving besloten ooit om de kosten daarvan te delen, zodat ook lage inkomens, zieke mensen of mensen met beperkingen structureel konden meedelen in welvaart en welbevinden.

Er zijn echter problemen die het draagvlak onder deze afspraken ernstig bedreigen. Verkokerde regelingen versterken zo de ongelijkheid tussen zwakke en sterke partners van het sociaal contract en leiden ook tot de kloof tussen groepen, jong en oud, rijk en arm en hoog- en laagopgeleid. De ABW maakt zich hierover grote zorgen. De systemen voelen niet altijd meer rechtvaardig, wat de bereidheid om eraan mee te betalen onder druk zet. Denk maar aan de discussie tussen jong en oud over de pensioenen. Willen jongeren bijvoorbeeld nog voor ouderen betalen als de systemen er straks voor hen niet meer lijken te zijn? Een gedeelde definitie van solidariteit en het vertrouwen dat een pensioenfonds daaraan in de toekomst bijdraagt, lijken ver weg.

Maar ook op héél veel andere terreinen zie je vaak dat als mensen geen of nauwelijks gebruik maken van een regeling of faciliteit, ze niet bereid zijn mee te betalen aan de realisatie van die faciliteit. Het eigen -zeg maar voordeel- is toch doorslaggevend.

Onze secretaresse denkt dat een herijking van onze definitie van solidariteit duidelijk zou moeten maken welk fundament er nog bestaat voor een bestendig systeem.

Hoofdbestuursverkiezingen

Vier HB-leden dienen af te treden, waarvan er twee herkiesbaar zijn, n.m. Jo De la Roij en Jos Joosten, zij werden herkozen. Niet herkiesbaar zijn Klaas van der Sleen en Jos Rook. Hierna vinden de Kascontrolecommissie- en de Geschillencommissie verkiezing plaats.¹¹⁸⁹

LEDENWERVING

Wederom wordt de klassieke advertentie geplaatst om leden te werven tegen een aantrekkelijke bonus.¹¹⁹⁰

2017

SW- BEDRIJVEN. DETACHERING, DE OPLOSSING VOOR ALLES?

Een dertigtal kaderleden van MtB, Vixia en WOZL wisselen hun ervaringen hierover uit. Detachering is geen oplossing voor alles, maar in de verwoede pogingen om het te werk stellen van SW-medewerkers zoveel mogelijk buiten de organisatie te plaatsen, wordt detacheren gezien als dé oplossing. Vanuit de politiek en de bedrijven worden alle

¹¹⁸⁹ Vizier 2016-03 pg. 5-7

¹¹⁹⁰ Vizier 2016-04 pg. 22

zeilen bijgezet om zoveel mogelijk medewerkers te detacheren, individueel of groepsgewijs. Het lijkt erop dat het doel de middelen heiligt en iedere plek is er één.

Als Vakbond ABW zijn we niet tegen detacheren. De geschiedenis laat zien, dat een detachering voor veel medewerkers tot een prima werkplek kan leiden. En nog steeds zijn medewerkers van de SW-bedrijven tevreden bij inleners extern werkzaam. Detacheren is een zinnig instrument. Niet voor niets zijn er landelijk afspraken gemaakt over het beschikbaar stellen van werkplekken door bedrijven en overheid.

Het gevaar schuilt thans in het (te snelle) streven om beschutte werkplekken zo veel mogelijk af te bouwen en hiervoor detacheringssplekken te zoeken. Dus als detacheren echt de oplossing is voor alles, omdat qua aantallen de lat hoog ligt en vanwege financiële redenen snelheid geboden is, dan zijn er ook risico's. Snelheid kan immers ten koste gaan van zorgvuldigheid. Om deze risico's in kaart te brengen en te inventariseren was er op woensdag 18 januari jl. een bijeenkomst van kaderleden van FNV Overheid, CNV Publieke Zaak en Vakbond ABW, van de drie zuidelijke SW bedrijven. De risico's die op de loer liggen zijn geïnventariseerd en zullen in een plaatsingsleidraad uitgewerkt worden. Deze plaatsingsleidraad zal gedeeld worden met de verantwoordelijke wethouders, de gemeenteraden en uiteraard de bestuurders van de SW-bedrijven. Detacheren is prima, maar wel met de nodige omzichtigheid met oog voor passend werk en veiligheid.

Een uit de kaderleden samengestelde werkgroep zal de plaatsingsleidraad verder uitwerken en vormgeven aan het uitdragen en onder de aandacht brengen hiervan. Dit zal ongetwijfeld gepaard gaan met ludieke acties.¹¹⁹¹

VIZIER

N.a.v. een onder de leden gehouden enquête blijft de bond haar leden het lijfblad Vizier per post toesturen. Het blad is ook digitaal op de website te raadplegen.¹¹⁹²

De rubriek "Wist U dat" wordt in de vizier opgenomen. Het zijn onliners m.b.t. actuele toestanden.¹¹⁹³

NOGMAALS GOED DETACHEREN

Op 18 mei werd aan alle wethouders van de WOZL gemeenten in het gemeentehuis van Gulpen-Wittem door de bond rode pepers uitgereikt. Het is een symbool, passend bij het aanbieden van de petitie, voor drie wezenlijke eigenschappen van peper en zaken voor de verantwoordelijk bestuurders, n.m. een scherpe blik toe om de ontwikkelingen te volgen; pittige discussies die ongetwijfeld zullen plaatsvinden bij het bespreken van de toekomst van de Sociale Werkvoorziening in hun regio en de rol van detacheren daarin en tenslotte ook voor de jeuk die de peper kan veroorzaken. Jeuk die we niet willen, maar wel kan ontstaan als we onvoorbereid te werk gaan. In een gezamenlijke actie van FNV Overheid, CNV Overheid en Vakbond ABW vragen de bonden aandacht voor de (mogelijke te overhaaste) plaatsing van binnen naar buiten binnen de SW, door middel van groepsdetachering en detachering.

De wethouders zijn opgeroepen om het instrument detacheren van medewerkers, wat in de basis een goed instrument is, goed voor te bereiden en steeds te bespreken met de directie. In de petitie, die is overhandigd aan de voorzitter van het Bestuur, de heer Martin de Beer, is aandacht gevraagd hiervoor. Enkele aandachtspunten uit de petitie: zorg voor betrouwbare partners die werkplekken aanbieden, draag zorg voor een goede introductie van de medewerker en heb voldoende oog voor veilig en verantwoord werken. En zeker niet onbelangrijk, zorg voor eigen plaatsingsmogelijkheden als een detachering stopt of detacheren niet meer mogelijk is.

De actie van de bonden is tweeledig. In de petitie, die begin april ook al aan de wethouders van de Vixia-gemeenten werd aangeboden, worden de wethouders verzocht om weliswaar voortvarend, maar zeker goed voorbereid van start te gaan.

Aan de betreffende directies van de SW bedrijven wordt gevraagd om samen met de Ondernemingsraad en de vakbonden een leidraad op te stellen waarbij afspraken over de aandachtspunten worden vastgelegd, zodat betrokken medewerkers weten waar ze aan toe zijn en in voorkomende gevallen kunnen terugvallen op de gemaakte afspraken.

Met de directie van Vixia is inmiddels afgesproken dat er een dergelijke leidraad wordt opgesteld. Bij WOZL (WSP) staat dit punt op het eerstvolgende overleg op de agenda.¹¹⁹⁴

---

¹¹⁹¹ Vizier 2017-01, pg. 11

¹¹⁹² Vizier 2017-01, pg. 11

¹¹⁹³ Vizier 2017-01, pg. 12

¹¹⁹⁴ Vizier 2017-02, pg. 7

ALGEMENE VERGADERING

SCHIJNT NA JAREN VAN BEZUINIGEN ÉN DE BROEKRIEM STRAK AANTREKKEN NU EINDELIJK DE ZON?

Voorzitter Jack Hurxkens

Volgens De Nederlandse Bank (DNB) schijnt overal in de economie de zon en wel zodanig dat de lonen best wat omhoog mogen en sneller omhoog mogen. En dat wordt ook beaamd door het Centraal Planbureau (CPB) en door het Internationaal Monetair Fonds (IMF).

De voorzitter vindt het een mooi bericht dat na al die jaren van bezuinigen en de broekriem strak aantrekken nu eindelijk voorstellen komen om onze portemonnee weer wat te spekken, en dat bericht komt notabene van de drie meest vooraanstaande instellingen hieromtrent.

Ook de werkloosheid blijft dalen en daarvan profiteert vrijwel alles en iedereen.

En als kers op de taart noemde de voorzitter ook het bericht van de Europese Commissie, namelijk dat Nederland tot de zes beste innovatieleiders van Europa hoort.

Nederland staat op de vijfde plek en heeft voor het eerst niemand minder als Duitsland achter zich gelaten. Het is de tweede keer dat Nederland tot innovatieleider wordt uitgeroepen. Innovatie wordt gezien als dé motor van de economische groei en kan daarnaast de groei op langere termijn stuwen.

Het goede bericht over de groei van de economie en de daling van de werkloosheid geldt voor iedereen, dus voor ons allemaal en dus ook voor al onze leden.

Kortom de economie trekt aan, de arbeidsmarkt herstelt en het aantal banen en vacatures blijft toenemen, hoewel volgens de voorzitter tal van sectoren nauwelijks geschikt personeel kunnen vinden. Vooral in de bouw, techniek, ICT en de metaalsector luiden bedrijven de noodklok omdat er een schaarste is aan vakkrachten.

Kijkend naar de diverse doelgroepen van de Vakbond ABW (man, vrouw, jong, oud, werkenden en niet-werkenden), stond de voorzitter stil bij een aantal ontwikkelingen die enerzijds betrekking hebben op deze doelgroepen of anderzijds die doelgroepen kunnen raken.

Ouderen

Hij begon met de ouderen. Het goede nieuws is dat de AOW ook op peil blijft voor kostendelers. En wat betekent dit? Dat betekent dat een alleenstaande AOW-er die met zijn kind een huis deelt, in de toekomst ook recht blijft behouden op de hoge AOW-uitkering voor de alleenstaande. Dit betekent dat de zogenoemde kostendelersnorm in de AOW niet wordt ingevoerd. Dit heeft het kabinet bij voorjaarsnota besloten.

Het tweede goeie bericht dat hij noemde voor de ouderen maar ook alle anderen is de oplossing voor *mensen met een klein pensioen*. In plaats van mensen te verplichten om tussentijds kleine pensioenbedragen af te kopen, gaan pensioenfondsen en verzekeraars deze kleine pensioenen samenvoegen. Door deze te bundelen, krijgen die kleine pensioenen een echte pensioenbestemming.

Vrouwen

Pensioen gescheiden vrouwen

Een minder goed bericht dat weliswaar ook betrekking heeft op het onderwerp pensioenen betreft de doelgroep vrouwen. Twee derde van de gescheiden vrouwen in Nederland praat niet tijdens de scheiding over het verdelen van het pensioen. Dit kan voor de vrouwen tot een flink pensioentekort leiden. Zo'n 45 % van de gescheiden vrouwen denkt ten onrechte dat een scheiding geen invloed heeft op hun pensioen, blijkt uit een onlangs gepubliceerd onderzoek van Motiv-action dat in opdracht van Mijnpensioenoverzicht.nl is uitgevoerd. Een scheiding heeft wel degelijk gevolgen voor het opgebouwde pensioen van beide partners. Een derde van de vrouwen is er niet van op de hoogte dat ze bij een scheiding daar iets over zouden moeten vastleggen. Verder blijkt dat een kwart van de ondervraagde vrouwen niet weet of zij tijdens hun huwelijk pensioen hebben opgebouwd.

De voorzitter vindt deze onderzoeksresultaten zeer verontrustend, omdat het toch een taak is van de echtscheidingsadvocaat om hun cliënten daarop te wijzen.

Hij weet in ieder geval zeker dat leden die bij de Vakbond ABW gebruik maken van de mogelijkheid om hun scheiding te laten regelen door onze vakbondsadvocaten wel nadrukkelijk hierop gewezen worden.

Discriminatie zwangerschap

Een ander punt dat ook vrouwen aangaat en nogal verontrustend is, vindt de voorzitter dat kort na de lancering van een nieuw meldpunt discriminatie zwangerschap er in twee weken tijd 550 meldingen zijn binnengekomen. Dat heeft het College voor de Rechten van de Mens onlangs bekendgemaakt. De meldingen komen vooral van vrouwen met een tijdelijk of flexibel contract bij een werkgever. Ook vrouwen die werken via een uitzend- of

detacheringbureau melden zich. Het hoge aantal meldingen dat in relatief korte tijd binnenkwam, onderstreept de urgentie van het probleem. Het maakt duidelijk dat de huidige aanpak van zwangerschapsdiscriminatie verder moet worden aangescherpt.

Als voorzitter van de Vakbond ABW vindt hij die discriminatie in welke vorm dan ook sowieso volstrekt onacceptabel. Zwangerschap mag natuurlijk nooit een reden zijn om iemand af te wijzen of te ontslaan. Ook de minister van Sociale Zaken heeft deze klacht serieus genomen en verwijst naar het nieuwe actieplan zwangerschapsdiscriminatie, om het probleem intensiever aan te pakken. Vrouwen krijgen via de GGD en de verloskundigen meer informatie over hun rechten en plichten tijdens de zwangerschap. Ook komt er meer voorlichting aan werkgevers via de campagne arbeidsmarktdiscriminatie en een gerichte inzet van het team arbeidsdiscriminatie bij de Inspectie SZW.

En natuurlijk zullen wij als Vakbond ABW bij leden die zich hiermee bij ons melden alles uit de kast trekken om dit tegen te gaan.

Zorgen

Maar naast de door de voorzitter hiervoor genoemde punten, zijn er ook algemene punten die hem en onze vakbond zorgen baren en die al onze doelgroepen raken. Vorig jaar maakte hij in de Algemene Vergadering reeds melding van de enorme bezuinigingen in de zorg. Bezuinigingen in de verpleeghuizen werden weliswaar enigszins teruggedraaid, maar de overige inkrimpingen bleven overeind.

Als hij dan in een onlangs gepubliceerde lijst met grootverdieners in de ouderenzorg leest dat de topbestuurders ouderenzorg 68 miljoen opstrijken, dan is dit extra wrang. Temeer ook omdat er bij zorgmedewerkers sprake is van 5 een groot personeelstekort. Zo hadden van de 68 miljoen euro die aan bestuurders is betaald, makkelijk extra meer zorgmedewerkers in de ouderenzorg kunnen werken. En we weten dat meer medewerkers hard nodig zijn in deze sector. De werkdruk is enorm. Dit geld had goed besteed kunnen worden aan een goede normbezetting.

Rijke mensen eerder met pensioen

Ter afronding van zijn welkomstwoord noemt de voorzitter nog het volgende punt, namelijk dat alleen rijke mensen nog vroeg met pensioen kunnen, althans volgens het onderzoek van de heer Montizaan, projectleider bij het Researchcentrum voor onderwijs en arbeidsmarkt van de Universiteit Maastricht (ROA). Het blijkt namelijk dat vooral lager opgeleiden langer moeten doorwerken, nu de pensioenleeftijd steeds verder omhoog gaat. De gemiddelde leeftijd waarop mensen stoppen met werken, is in tien jaar tijd gestegen van 61 naar 64,5 jaar. Daarbij valt op dat lager opgeleiden langer doorwerken dan hoogopgeleiden. Doorgaans wordt gedacht dat vooral hbo- en universitair- geschoolden tot op latere leeftijd blijven werken, omdat ze hun werk zo leuk vinden. Dat klopt ook wel, maar in de praktijk blijkt ook dat zij juist vaker eerder stoppen doordat ze zich dat kunnen veroorloven.

Vroegpensioenen is een luxegoed aan het worden waar steeds vaker alleen vermogenden aanspraak op kunnen maken. Laagopgeleiden werken momenteel gemiddeld een jaar langer door dan hoogopgeleiden. Zij gaan vaker pas met pensioen rond de AOW-leeftijd, blijkt uit onderzoek van Montizaan.

Het verschil in de gemiddelde pensioenleeftijd is een punt van zorg, omdat er dus eigenlijk 2 pensioenleeftijden zijn ontstaan. In 2003 kon nog iedereen rond de 61 jaar stoppen met werken, al dan niet met een vutregeling of een vroegpensioen. Laagopgeleiden gaan nu door tot iets na hun 65ste, terwijl hoogopgeleiden gemiddeld al stoppen voordat ze 64 jaar worden. Bij de lager opgeleiden stijgt de pensioenleeftijd het hardst, omdat zij niet de financiële middelen hebben om eerder te stoppen. Vooral onder mensen met een lage sociaaleconomische status die een laag pensioen hebben, is de pensioenleeftijd het hardst gestegen, meldt Montizaan. Het verschil in de gemiddelde pensioenleeftijd vindt de voorzitter een groot punt van zorg. Sinds de pensioengerechtigde leeftijd opschuift, verdubbelt ook jaarlijks het aantal 65-plussers in de bijstand. In 2013 vroegen nog maar 500 ouderen een bijstandsuitkering aan omdat ze tijdelijk nog geen AOW ontvingen.

De pensioengerechtigde leeftijd was toen voor het eerst omhoog gegaan, naar 65 jaar en 1 maand. In 2014 steeg het naar 1000 personen en in 2015 al naar bijna 2000.

Vorig jaar -toen de AOW-gerechtigde leeftijd op 65 jaar en 6 maanden lag- steeg het aantal 65-plussers in de bijstand naar ruim 4000, blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

ABW-standpunt 65 jaar met pensioen

Vakbond ABW blijft gemotiveerd vasthouden aan een pensioenleeftijd van 65 jaar. Min of meer hebben wij als Vakbond ABW al deze vervelende bijkomstigheden al voorzien bij het begin van de invoering van het verhogen van de AOW-leeftijd. Regelmatig heeft de voorzitter in de AV zijn zorgen geuit over de kloof die in Nederland steeds meer ontstaat tussen o.a. jong en oud, hoog en laagopgeleid en rijk en arm. Met dit nieuwe onderzoek van de heer Montizaan blijkt ook nu weer dat die kloof tussen rijk en arm er nog steeds is; en nu zelfs ook aanwezig is op het

gebied van eerder stoppen met werken. Want, zo als blijkt; alleen rijke mensen kunnen nog eerder met pensioen gaan.

Jaarrekening 2016

Het eindsaldo 2016 ziet er een stuk beter uit in vergelijking met het eindsaldo 2015. Het is weliswaar nog steeds negatief, maar wel een stuk minder negatief als de voorgaande jaren, waaruit blijkt, dat onze doorgevoerde bezuinigingen hun vruchten hebben afgeworpen. Wel dient nadrukkelijk te worden opgemerkt, dat hierbij een aantal eenmalige niet beïnvloedbare posten jaarlijks enorm van elkaar kunnen afwijken een grote rol spelen. Ook het bedrijfsresultaat is t.o.v. vorig jaar een stuk minder slecht, maar nog steeds negatief. Hier kunnen we wel beter zien wat onze doorgevoerde bezuinigingen daadwerkelijk hebben opgeleverd. Kijken we naar de financieel eindresultaten over de jaren 2013, 2014, 2015 en 2016, dan kunnen we een dalende lijn in de negatieve bedragen vaststellen. Kijken we naar het bedrijfsresultaat in diezelfde periode, dan kunnen we concluderen dat met uitzondering van het jaar 2014 ook daar sprake is van een dalende lijn in de negatieve bedragen.

Actieprogramma

Hoofdbestuur

Actie en Beleidsprogramma van het HB. Voorzitter meldde dat het hoofdbestuur heeft vastgesteld dat het gepresenteerde actie- en beleidsprogramma van vorig jaar bijna één op één “door geboekt” moet gaan worden naar dit jaar. Dat acties en beleidsvoornemens van vorige keer zijn nog altijd zeer toepasbaar en noodzakelijk. M.a.w., het accent van het hoofdbestuur ligt nog steeds op het zogenaamde B-3-programma, dat is nu al voor het vierde opeenvolgende jaar.

De belangrijkste acties en beleidsvoornemens zijn:

1. Het up-to-date blijven met betrekking tot de individuele en collectieve belangenbehartiging. Zo hebben we een geslaagde collectieve actie gehad aangaande de Oproep voor zieke werknemers en hun verlofdagen. En voor onze leden die te maken krijgen met belastingaangiften uit Duitsland kunnen we nu ook onze individuele belangenbehartiging laten plaatsvinden en hen hierbij helpen. Hierover hebben we namelijk een informatiebijeenkomst kunnen houden waarbij ook een Duitse belastingambtenaar aanwezig was. Hierdoor zijn we enigszins wegwijs gemaakt in het Duitse belastingstelsel.
2. Het blijven monitoren van wetten en beleidsvoornemens monitoren en eventueel ageren als deze onze leden duperen.
3. Voor het jaar 2017 is door het hoofdbestuur ook weer het CAO-beleid vastgesteld.
4. Het blijven organiseren van informatiebijeenkomsten, ook wel ambassadeursbijeenkomsten genoemd. Hierbij horen ook de pensioenbijeenkomsten. In de afgelopen periode zijn al deze informatiebijeenkomsten extreem goed bezocht.
5. Ook de week van de loonstroom -die we nu al een 2-tal jaren hebben gehouden- blijven we elk jaar uitroepen
6. We hebben geprobeerd een kaderscholing aan onze leden aan te bieden via een oproep in Vizier. Want kaderleden zijn onze ambassadeurs en zijn heel belangrijk voor het functioneren van onze vakbond. Helaas was de respons te gering om een scholing van formaat op te zetten.
7. Ledenwerving. Met name ten aanzien van het actiepunt ledenwerving heeft het hoofdbestuur de eerder in het leven geroepen Werkgroep Beleid XL weer geactiveerd. Deze werkgroep houdt zich nu alleen nog maar bezig met één agendapunt en dat is natuurlijk het agendapunt ledenwerving.

In de volgende Algemene Vergadering hopen wij natuurlijk nader verslag te kunnen uitbrengen van deze bevindingen en 7 acties die er toe moeten gaan bijdragen dat ons ledenaantal weer gaat toenemen c.q. in ieder geval de ledendaling kan stoppen.

Actieprogramma's van de Bondsgroepen

De rode draad in alle Actieprogramma's van de bondsgroepen *Industrie en Dienstverlening; Sociale Werkvoorziening; Gepensioneerden & uitkeringsgerechtigden* is het volgen van actuele ontwikkelingen aangaande de Bondsgroep, daar waar nodig reageren richting lokale en landelijke politiek én meer leden enthousiasmeren voor deelname aan de vergaderingen van de Bondsgroepen.

Verslag secretaris/penningmeester

De economische groei, ijzersterke ondernemingswinsten en de roep om hogere lonen, zoals hierboven eerder vermeld, geeft de vakbonden een goed gevoel. Er is meer te halen dan de langzamerhand gebruikelijke loonmatiging. Arbeidsconflicten gaan nu weer over geld én over werk.

Individuele belangenbehartiging. Spreekuren van de vakbondsbestuurders en de vakbondsadvocaten werden weer druk bezocht. Hetzelfde kan worden gezegd van de belastingsservice, waarbij personeel en vrijwilligers werden bijgeschoold.

Collectieve belangenbehartiging. Een geslaagde collectieve actie met een oproep voor zieke werknemers en hun verlofdagen vond plaats. We hebben ons intensief bezig gehouden met het afsluiten van CAO's. Waar we niet altijd grip op hebben zijn bijv. een faillissement van bedrijven; het feit dat bedrijven aansluiten bij een landelijke branche CAO; de melding van een bedrijf dat je als Vakbond ABW niet meer representatief bent omdat je -vinden zij- te weinig leden hebt én dus geen CAO-partner meer mag zijn.

Er vindt regelmatig periodiek overleg plaats met de directies en HRM managers¹¹⁹⁵ van een groot aantal bedrijven over diverse arbeidsvoorwaardelijke aangelegenheden. Verder geven we ook acte de presence bij reorganisaties en het afsluiten van Sociaal Plannen. Tijdens het verslagjaar zijn een zestal memorabele activiteiten m.b.t. de collectieve belangenbehartiging te melden:

1. Aandacht vragen bij de verschillende SW-bedrijven in de regio voor het scheppen van goede randvoorwaarden bij het detacheren van medewerkers. De verantwoordelijke wethouders zijn door middel van een petitie gevraagd zorg te dragen voor een zorgvuldig proces. En de betreffende bedrijven zijn gevraagd om interne richtlijnen op te stellen om ook op individuele basis te komen tot kwalitatief goede detacheringen;
2. Aandacht vragen via de ondernemingsraden bij diverse zorgorganisaties zoals Vivantes, Cicero en Meander voor werkdruk, het rooster en de plus en min uren problematiek;
3. Het promoten van onze Vakbond ABW in bedrijven. Zo hebben we onlangs op uitnodiging van twee actieve kaderleden én Ondernemingsraad-leden van het bedrijf Kobelco een uitnodiging gehad om onze bond te presenteren en promoten. Een dergelijke uitnodiging is redelijk uniek, daar in de praktijk het juist andersom is. We proberen ons dan uit te nodigen voor een promotie over onze vakbond met in ons achterhoofd natuurlijk het werven van méér leden;
4. Het bijstaan van ondernemingsraden van bedrijven, en dan moet je denken aan het geven van adviezen in de breedste zin des woords. Veel vragen zijn gericht op de rol van de ondernemingsraad bij reorganisaties en fusies en de diverse aspecten van het advies- en instemmingsrecht;
5. Het ontwikkelen en optimaliseren we onze netwerken binnen diverse bedrijven en bedrijfsledengroepen;
6. Het ondersteunen en begeleiden van de Vakbond ABW-kandidaten niet alleen bij deelname aan medezeggenschaps-verkiezingen (OC, RVO en OR), maar ook bij het voeren van campagnes.

Als aanvulling op de drie eerder door de voorzitter vermelde genoemde top 5 van succesvolle acties i.h.k. van onze dienstverlening (ambassadeursbijeenkomsten, week van de loonstrook; pensioenbijeenkomsten), kunnen worden vermeld:

- * Het versturen van een nieuwsbrief één dag na Prinsjesdag over de meest actuele zaken die relevant zijn voor onze doelgroep / leden. Deze Nieuwsbrief versturen we naar alle leden. Dit willen we blijven doen.
- * Reeds vanaf medio juni 2008 biedt de Vakbond ABW aan al haar leden de mogelijkheid om gebruik te maken van een zeer scherp tarief bij een medische keuring van het klein en groot rijbewijs. Aangezien het Sittardse bedrijf hiermee gestopt is, vonden we een nieuwe partner, die keuringen verricht op meerdere plaatsen in Limburg, te weten Gulpen, Heerlen, Maastricht, Roermond, Sittard, Valkenburg en Venlo.¹¹⁹⁶

ANS KOLENBURG-VAN HAAREN ROBIJNEN JUBILARIS.

Ze is Hoofdbestuurder, notulist van de bondsgroep Gepensioneerden en Uitkeringsgerechtigden en belastinginvuller.¹¹⁹⁷

NATIONALE PROKKELSTAGEDAG

Op 15 juni werd weer deelgenomen aan de Nationale Prokkelstagedag.¹¹⁹⁸

---

¹¹⁹⁵ De **Human Resort Manager** is de verantwoordelijke persoon voor het personeelsbeleid van een organisatie of onderneming. Hij is de schakel tussen het personeel en het management van een bedrijf. Hij zorgt ervoor dat een bedrijf of organisatie een goed personeelsbeleid heeft. Hij adviseert het management over alles wat met personeel te maken heeft. <https://www.personio.nl>, gezien 12-08-2024

¹¹⁹⁶ Vizier 2017-03, pg. 3-8; Vizier 2017-04, pg. 14

¹¹⁹⁷ Vizier 2017-03, pg. 14

¹¹⁹⁸ Vizier 2017-03, pg. 23

2018

AANKONDIGING ALGEMENE VERGADERING EN LEDENVERGADERINGEN BONDSGROEPEN

In verband met het terugbrengen van het HB van 8 leden naar 6 leden heeft het HB besloten om het volgende rooster van aftreden in 2018 te hanteren. Drie HB-leden treden af, waarvan 2 bondsgroep zetels en 1 algemene zetel. In 2018 treden af: A. Kolenburg (Bondsgroep Gepensioneerden & Uitkeringsgerechtigden), J. Oostdijk (Bondsgroep SW) en P. van der Sluijs (algemene zetel). In 2020 treden af: M. Flipse (algemene zetel), J. de la Roij (Bondsgroep Dienstverlening) en J. Joosten (Bondsgroep Industrie).¹¹⁹⁹

BEËINDIGING SAMENWERKING VAKBOND MET VORMGEVER MARCO SMEETS

In december jl. vertelde onze vaste vormgever van o.a. Vizier, Marco Smeets, ons dat hij per 01-01-2018 drukkerij Vijgenboom in Venlo gaat verlaten. Hij verzorgde 21 jaar de vormgeving van de totale ABW-huisstijl.¹²⁰⁰

OPROEP VOOR WERKNEMERS MET EEN WIA/WAO- OF WAJONG-UITKERING

Voor werknemers die loon uit arbeid genieten en daarnaast een (gedeeltelijke) WIA/WAO- of Wajong-uitkering hebben die door UWV apart uitbetaald wordt, kan deze oproep belangrijk zijn.

Indien je werkt en loon uit arbeid ontvangt en daarnaast nog een afzonderlijke uitbetaling van UWV ontvangt van een WIA/WAO- of Wajonguitkering, dan is het zeker aan te bevelen om een afspraak te maken voor het spreekuur bij een van onze vakbondsbestuurders.

In de hierboven aangegeven situatie zal onze vakbondsbestuurder dan controleren/berekenen of samenvoeging van het loon uit arbeid met de WIA/WAO- of Wajonguitkering leidt tot een hoger nettoloon.

De bedoeling is dan dat de WIA/WAO- of Wajonguitkering niet meer apart aan jou wordt uitbetaald, maar door UWV overgemaakt wordt naar je werkgever, die het dan samen met je loon uitbetaalt.

Hierdoor is het dan mogelijk dat je wellicht meer arbeidskorting gaat ontvangen en daardoor een voordeel gaat krijgen in het netto te ontvangen loon.

Een voorwaarde hierbij is natuurlijk ook dat je werkgever toestaat dat die uitkering dan via hem wordt uitbetaald. Maar door onze vakbondsbestuurder moet sowieso eerst gecontroleerd/berekend worden of het in jouw geval überhaupt leidt tot een voordeel.

Mocht het bovenstaande op jou van toepassing zijn, meld je dan bij ons via ons secretariaat en maak een afspraak voor het spreekuur van een van onze vakbondsbestuurder.¹²⁰¹

GDANSK (POLEN) EN LECH WALESIA

Tijdens een bezoek van onze secretaris aan die stad, zag zij, wat solidariteit van arbeiders, verenigd in een vakbond, vermag. Deze arbeiders volgden één grondgedachte.

Het gaat je goed, als het ook een ander goed gaat, en dat kunnen we bereiken door solidair te zijn en te gaan voor datgene waarvoor we als vakbonden staan: opkomen voor de belangen van werknemers en niet-werkenden, niet individueel, maar samen.

Belangrijk is je er ook voor moet zorgen dat anderen het goed moeten hebben. Moed is de overwinning van vrees, en dus gaan voor datgene waarvoor je staat: Solidariteit niet allen bij mij, maar bij en voor eenieder. Van die moed getuige de 41 arbeiders, die tijdens de stakingen van december 1970 door de politie werden doodgeschoten.¹²⁰²

ALGEMENE VERGADERING

Voorzitter Jack Hurxkens heette alle aanwezigen welkom in het Cultuurhuis Heerlen, de locatie waar voor de eerste keer onze Algemene Vergadering heeft plaatsgevonden.

In zijn welkomstwoord stond hij niet alleen stil bij een aantal mondiale zaken, maar ook bij een aantal zaken dicht bij huis zoals de invoering van de Algemene Verordening Gegevens (AVG) die op 25 mei jl. in het leven is geroepen om onze privacy te beschermen, de grote stakingspiek in Nederland, de hogere loonsverhogingen die

¹¹⁹⁹ Vizier 2018, no 2, pg. 3, 4

¹²⁰⁰ Vizier 2018, no 2, pg. 5

¹²⁰¹ Vizier 2018, no 2, pg. 10

¹²⁰² Vizier 2018, no 2, pg. 11

vanwege de economische groei en bloei in Nederland nu echt door-gevoerd moeten gaan worden en zijn zorgen over het steeds vaker afsluiten van CAO's met Ondernemingsraden. (OR) Hij deed een oproep aan de OR'en om dit niet te doen en over te laten aan de vakbonden. Omdat die niet alleen de know how in huis hebben over het afsluiten van CAO's, maar vooral ook een objectieve gesprekspartner zijn.

Hij benadrukte dat vakbonden en OR'en wel altijd samen moeten optrekken in het CAO-traject en wel als volgt: OR'en moeten zich meer focussen op de wensen van de werknemers in datbedrijf en inventariseren wat er op de werkvloer leeft, terwijl vakbonden die wensen omgieten in CAO-voorstellen, die zemet hun expertise en know how presenteren aan de werkgever. De voorzitter sloot zijn welkomstwoord af met de ontwikkelingen op het gebied van pensioen. Hij memoreerde dat de Vakbond ABW nog altijd vindt én roept dat 65 jaar de leeftijd is om met pensioen te gaan omdat we weliswaar ouder worden, maar zeker niet gezonder en alleen dat argument zou volgens de Vakbond ABW al voldoende moeten zijn om een oudere pensioenleeftijd tegen te houden.

Op dit punt kwam hij bij het Actieprogramma 2018/2019 van het Hoofdbestuur uitgebreider terug.

Overige punten

Na het welkomstwoord volgden de mededelingen, punten van orde en herdenking van de overleden bondsleden in het afgelopen verslagjaar.

Verslag secretaris/penningmeester

De Nederlandse economische motor blijft op vol vermogen draaien en het gaat het zelfs zo goed gaat dat er volgens De Nederlandsche Bank (DNB) oververhitting dreigt.

Vervolgens refereerde de secretaris aan recente berichten dat het ledenaantal van vakbonden op het laagste niveau is sinds 1990, en dat het aantal leden van de vakbonden in Nederland sinds 2012 met bijna 200.000 is afgenomen.

Hoofdbestuursverkiezingen

De aftredende en herkiesbare HB-leden Ans Kolenburg , John Oostdijk en Peter van der Sluijs werden herkozen.¹²⁰³

INTERACTIEVE AMBASSADEURSBIJEENKOMST "PENSIOEN"

Op 28 mei vond er weer een ambassadeurs-bijeenkomst plaats in het Cultuurhuis Heerlen. Het onderwerp deze keer was "PENSIOEN" omdat Nederlanders veel te weinig weten over pensioen. Tien jaar discussie over het pensioenstelsel en de AOW heeft daar weinig aan veranderd, aldus een recente studie van Netspar naar pensioenbewustzijn en mogelijkheden om dat te verhogen.

Pensioenkennis is laag, zeker onder jongeren', aldus Netspar. Het onderwerp pensioen is "hot" en staat volop in de schijnwerpers. Daarom organiseerde de Vakbond ABW een bijeenkomst waarin ze haar bondsleden niet alleen nader wilde informeren over pensioenbegrippen en pensioen-ontwikkelingen, maar waar ze hen ook in de gelegenheid wilde stellen om hun vragen te stellen.

Vakbond ABW vindt dat veel (jonge) werkenden dit onderwerp een beetje beschouwen als 'de ver van mijn bed show', terwijl de bond het belangrijk vindt dat haar bondsleden al op jonge leeftijd zich hierin verdiepen en in een vroeg stadium bijsturen om op de persoonsituatie geënte maatregelen te treffen. Op deze wijze kan voorkomen worden dat bondsleden niet onaangenaam verrast worden door de hoogte van het opgebouwd pensioen bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.¹²⁰⁴

NATIONALE PROKKELSTAGE DAG

Op donderdag 14 juni namen we weer deel aan de Nationale Prokkelstagedag.¹²⁰⁵

---

¹²⁰³ Vizier 2018, no 3, pg. 5-7

¹²⁰⁴ Vizier 2018, no 3, pg. 11, 12

¹²⁰⁵ Vizier 2018, no 3, pg. 15